Teoso sãkire amaneri

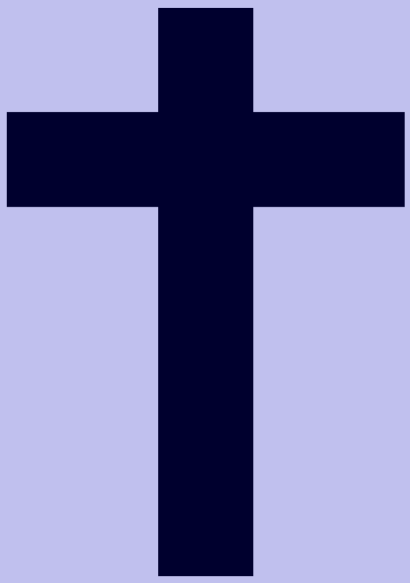

New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

Teoso sãkire amaneri

New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 29 Jan 2022
253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed

Contents

Mateo 1
Marko 70
Arókasi 110
Xoão 182
Átosi 231
Homano 293
1 Korĩto 322
2 Korĩto 347
Karásia 364
Épeso 375
Piriposi 386
Koroso 393
1 Tesarónika 400
2 Tesarónika 406
1 Tximótxio 409
2 Tximótxio 418
Txito 424
Piremõ 428
Epireo 430
Txiako 451
1 Petro 458
2 Petro 466
1 Xoão 471
2 Xoão 478
3 Xoão 479
Xota 480
Apokorípisi 483

MATEO

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani
(Arókasi 3.23-38)

1 Xesosi Teoso mereẽkiti itxaua. Uai aua Xesosi apika atokiriakorini uãka.
Xosee inakori Xesosi iri atoko ĩkorapokoriti. Apraãoni, Taviini pakini Xesosi
apika atokiriakorini atoko. Ininiã Xesosi Taviini, Apraãoni pakini imi atoko
itxa.
2 Ininiã ia atoko itxa:
Kitxakapirĩka Apraão, Isaki iri.
Isaki, Xakoo iri.
Xakoo, Xotaa itariakorikata iri.
3 Xotaa, Péresi, Sera pakini iri. Inorona Tamara.
Péresi, Ésirõ iri.
Ésirõ, Arão iri.
4 Arão, Aminatapi iri.
Aminatapi, Nasoõ iri.
Nasoõ, Sáomõ iri.
5 Sáomõ, Póasi iri. Póasi inoro Haapi.
Póasi, Opetxi iri. Opetxi inoro Hotxi.
Opetxi, Xesee iri.
6 Xesee, Tavii iri. Tavii Isaeokini auĩte itxaua.
Tavii, Saromão iri. Saromão inoro mitxi Oria ĩtanoro. Eereka Tavii takaro
oa.
7 Saromão, Hopoão iri.
Hopoão, Apia iri.
Apia, Asa iri.
8 Asa, Xosapaa iri.
Xosapaa, Xorão iri.
Xorão, Osia iri.
9 Osia, Xotão iri.
Xotão, Akasi iri.
Akasi, Esekia iri.
10 Esekia, Manasee iri.
Manasee, Amõ iri.
Amõ, Xosia iri.
11 Xosia, Xekonia itariakorikata iri. Iuasaaki ĩkorakanani kãkiti Isaeokini
maĩkaãka. Papirónia tixinimoni anikaãkana.
12 Papirónia anikikona atoko,
Xekonia, Saratxieo iri.
Saratxieo, Soropapeo iri.
13 Soropapeo, Apiotxi iri.
Apiotxi, Eriakiĩ iri.
Eriakiĩ, Asoo iri.
14 Asoo, Satoki iri.
Satoki, Akĩ iri.
Akĩ, Eriotxi iri.
15 Eriotxi, Ereasa iri.
Ereasa, Mataã iri.
Mataã, Xakoo iri.
16 Xakoo, Xosee iri. Iua Xosee, Maria ĩtaniri. Xesosi, iuara Teoso Mereẽkiti
itxaua. Inoro Maria.

17 Apraão, iua ãkiri, imekaniri, apika mekaniri, apika mekaniri ãkiri, apika
mekaniri apika mekaniri, apiko itxaãpota. Tavii auakasaaki, katosipeka
pakini ninoa uãka. Eereka aua Tavii, Tavii ãkiri, imekaniri, apika mekaniri,
apiko itxaãpota. Katosipeka pakini ninoa uãka. Iuasaakiika Xoteoakori
anikaãka Papirónia tixinimoni. Ninoa mekaniriakori katosipeka inakasaaki,
Xesosi iponaniãpeka.

Xesosi Iponaniini Pirena
(Arókasi 2.1-7)

18 Ia atoko itxapaniko Xesosi. Teoso mereẽkiti iponaniãkasaaki, Maria
ominapatari Xosee. Oĩtaniriuatini apisapanika, omotokiãri amarini Erekari
Matamatakoti sikakiti.
19 Xosee uãkatari Maria kamari maerekati ãtikata. Atão inakarinoka ka-
makari iua, ininiã kona inirekari kãkiti imaropiretiniri oa kamixi onini.
Kãkiti sauaki osiniã, Xosee !inirekaro opẽtauatini, kotxi erekari kamakari iua.
Ininiã inirekari itakanapiniro oa, ixika kãkiti mimarotakaniã.
20 Ikara atoko inini ixiniremoni, Teoso nitiri iaxitikiri apoka itaponemoni.
Ininiã itxa:
—Xosee, Taviini apika mekaniri pite. Kona pipĩkapero Maria papakapini
pĩtanoro ĩkapani, kotxi Erekari Matamatakoti, iuara kamixipeka txĩkitakaro.
21 Auako oa ãkiri. Pitakauãkatariko Xesosi itxauako, kotxi imakatxakari
kãkiti maerekani —itxa Teoso nitiri.
"Xesosi" popĩkari sãkireẽ, iuatxikana, "Kãkiti Maerekani Makatxakakari,"
itxa.
22 Apikomoni Teoso nitiri txari:
—Ikara atoko inakari auapeka, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari
sãpiretapekari ikara sãkiretxi.
23 Kitxakapirĩka ia atoko itxa:
Hĩkenakotari. Sito kikikata masirĩkato mixiuatako. Auako oimi.
Itakauãkataãka Emanoeo inakori
—itxa Teoso nitiri Xoseemoni. "Emanoeo" popĩkari sãkireẽ "Teoso atekata
aua."
24 Xosee merekasaaki, iua auikari Teoso nitiri sãkire. Ininiã ĩtanorouata
Mariakata.
25 Eereka amarini iponaniãkasaaki, Xosee takauãkatari Xesosi itxaua.
Amarini iponaniini apisa iua !isirĩka Mariakata.

2

Atokatxi Pokĩkinimoni Auakani

1 Xesosi iponaniã Pereẽ inakori sitatxiti, Xotéia tõpa, Erotxi auĩtetxi in-
akasaakiua. Iuasaaki atokatxi pokĩkinimoni auakani sari Xerosareẽ sitatxiti-
moni Pereẽ takote. Iõriki imarotakani ninoa.
2 Ininiã itxana kãkitimoni:
—Naniparari amarini Xoteo auĩte inakariua? Ate itikapekaro iõrikite
atokatxi pokĩkinimoni. Oa iõriki oerekaua auĩtetxi Apiananiri iponaniãpeka.
Ininiã ate apoka uai akapotoreẽkiniua iua apisatoõ, kotxi Apiananiri itxaua
—itxana ninoa.
3 Erotxi ikara ikenakoenetakasaaki, kona erekaxinireri. Kona inirekari ãti
auĩtetxi apokini. Ininiã ikinimane Xerosareẽ auakani kona erekaxinirena,
kotxi ninoa pĩkari Erotxi.
4 Ininiã iua apotiitana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini. Ininiã
Erotxi pimaãna:
—Nanipa Teoso Mereẽkiti iponaniãko? —itxa.
5 Ninoa apakapapiretari:

—Pereẽ sitatxiti, Xotéia tõpa aua. Ia atoko itxapaniko Teoso sãkire sãpiretakari iõkatsopatakiti kitxakapirĩka:
6 Pereẽ sitatxiti auakani, Xotéia tõpa, hĩte sitatxine poiãori, iuaritika kona hĩpẽtauatape, kotxi hĩte sitatxineẽ iponaniãko Isaeokini auĩte. Kãkiti mĩkiikakari itxauako
—itxa ninoa auĩtetxiakori Erotximoni.
7 Ininiã Erotxi akiritana ninoa iõriki imarotakani, ninoanani imisãkiretini ĩkapani. Ininiã ipimaãna:
—Mitxipitipanika kirisaakipa hĩtikataro oa iõriki? —itxa ninoamoni.
Ininiã ninoa sãpiretari.
8 Iposo atoko iokanatana Pereẽmoni:
—Hĩsako Pereẽmoni amarini hinitini ĩkapani. Hãpokasaakiri, hĩsãpiretano. Ininiã nota apaka sako, iua apisatoõ nikapotoreẽkiniua ĩkapani —itxa Erotxi.
Txamari inirekari okiniri Xesosi, kotxi !inirekari ãti auĩtetxi auini.
9 Erotxi sãkire ikenakotakana atoko, ipotorikana. Iõriki atokatxi pokĩkinimoni itikakitona ĩkiika. Anikana Xesosi auinimoni. Iuaãtaã oa iõriki iotoka.
10 Ninoa atamatakasaakiro iõriki, iteene ipoxokoniuatana.
11 Ininiã apokana aapoko. Ĩroãna. Apokarina amarini inoro Mariakata. Ininiã ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ. Itxarina:
—Apiananiri pitxaua. Aãuĩte pitxaua —itxana.
Iposo atoko itiina imakatxakana. Ininiã imakatxakarina erekari imĩkitina auĩtetximoni isikakitina ĩkapani. Isikarina oro, ĩsẽso inakori, miha inakori pakini. Ĩsẽso, miha pakini kamariãro peerekari.
12 Ininiã eereka Teoso sãpiretana iõriki imarotakanimoni itaponeẽna:
—Kona hĩkanapiriãpe Erotximoni —itxa Teoso ninoa taponemoni.
Ininiã ninoa kanapiriãkasaaki auinimoni, ãti kimaporitimoni isana.

Exitomoni Xosee, Maria Pakini Sini

13 Iõriki imarotakani sipeka atoko, Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretari Xosee itaponemoni:
—Paiamata. Põkitikaua. Panikari amarini, inoro apaka Exito tixinimoni. Himiteka. Kona hĩkanapiriãpe nota masãpiretakanisaakii, kotxi Erotxi nitari amarini okiniri ĩkapani —itxa Teoso Xoseemoni.
14 Ininiã Xosee:
—Nisapitikako —itxa.
Ininiã iua ĩkanõkatika Xosee õkitikaua. Aiamata Exito tõpamoni isini, amarini anikini ĩkapani. Ininiã imimitekari amarini inorokata Exitomoni.
15 Erotxi ipinakasaaki, iuasaaki ikanapiriãko. Kona ikanapiriã Erotxi ipinini apisa. Ia atoko itxapaniko kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti:
Nakiritariko namarite Exito tixini itakanapini.

Amarini Okiko Pirena

16 Erotxi imarotakasaakiri iõriki imarotakani sipe inakasaaki, ! imisãkiretaikarina iua, ininiã iua omanãkarauata. Ininiã amarini ipikananipeka inakaniua, apaka axapitipanika inakaniua, imakinikana okãkitaka Pereẽ sitatxitiã auakani. Ikara atoko itxa, kotxi iõriki imarotakani sãpiretari ipikananipeka oa iõriki tokiã.
17 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori sãpiretakiti iaõka auape iuasaaki.
18 Iua txari:

Hamaa sitatxiti ikenakotaãkako ãtsaãtxi. Hakeo atoko sitoakoro txiapatako oimiakori matinani. !Onirekari kãkiti mĩkapiritiniro oa, kotxi oimiakori kona auaika.

Exito Tixini Ikanapiriinina

19 Erotxi ipinaka atoko, Xosee Exito tixini auakasaaki, Teoso nitiri misãkiretari iua itaponemoni.
20 Itxari:
—Põkitikaua, pimikanapiriãri amarini, inorokata Isaeo tixinimoni. Amarini kinirão okaka inakani kona auaika —itxari.
21 Ininiã Xosee mikanapiriãri amarini, inorokata Xotéia tõpamoni, Isaeo tixinimoni.
22 Txamari imarotakasaakiri Akirao, Erotxi ãkiri auĩtetxi ininiua irini tikini, Xosee pĩkari Xotéia tõpa auini. Ininiã Teoso nitiri iuaĩkana itaponemoni sãpiretari ãtiãtaã isini ĩkapani. Ininiã Xosee, Maria, Xesosi pakini sari Kariréia tõpamoni Isaeo tixini.
23 Nasaree sitatxiti kaikota itxana. Ia atoko itxa kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti iaõka inini. Ninoa txari:
Nimereẽkiti, Nasareekiri itxauako.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

1 Eereka Xesosi aneẽpe. Iuasaaki Xoão kapatxisareri, ãparaã makipakaniãtaã Xotéia tõpa aua. Iuaã iua oerekari Teoso sãkire kãkitimoni.
2 Iua txa:
—Himaerekani hĩtakanapako, kotxi Teoso mereẽkiti paĩtiki apokako iua ikinipoko auĩte ininiua ĩkapani —itxari Xoão.
3 Kitxakapirĩka Isaía inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari Xoão pirena. Itxari:
Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: "Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani,"
itxa Isaía kitxakapirĩka.
4 Xoão takari mãkatxi kamero piti kamakori. Kamero kãkiti pira. Ipakiotsere aamata kamakori. Inikari txĩtxiri. Itximari mapaã ĩtopakero.
5 Kãkiti Xerosareẽkini, ikinimane Xotéia tõpakini, ikinimane Xotão tinikata auakani pakini sari ikenakotinirina ĩkapani.
6 Iuaã ninoa sãpiretari Teosomoni maerekati ikamakitina, imaerekani imakatxakini ĩkapani. Eereka iua patxisatana Xotão uiniti.
7 Txama Xoão atapakasaakina pariseoakori, satoseoakori pakini apokini iuamoni ipatxisatikona ĩkapani, iua txana:
—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini !auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari !hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani.
8 Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini, ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã, hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri himaerekani.
9 Hãkixiniremoni ! hĩxinikapiri: "Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini Apraãoni txaua," ! hĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã Apraãoni mekaniriakori ikamini. Kona Apraãoni posotari anikinii Teosomoni.
10 Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini. Kãkiti auari ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina

maereka iriti tokaãkako. Xaminaã oka inaãkanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã Teoso kitaite kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĩkane. Iua atokokana ininiã, Teoso aiamatapeka hĩte ixipokini ĩkapani.
11 —Hĩte nipatxisata ãparaaã. Hĩpatxisatiko oerekari maerekati hĩkamakiti hĩtakanapapeka. Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekari Matamatakotiã, xaminaã pakini. Apiatakari itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiãoka. Imakatxakari himaerekani, itxiko metao ãki auakari arikini atoko.
12 Katakareri ãpokari ahoisi otãta imakatxakini ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati kamakani arikaãkako xamina maxipoãkatiã —itxa Xoão.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Marko 1.9-11; Arókasi 3.21-22)

13 Iuasaaki Xesosi potorika Kariréia tõpa. Isari Xotão uinitimoni, Xoão patxisatiniri ĩkapani.
14 Txamari Xoão txari Xesosi:
—Pite nirekatari nota patxisatinii? !Apakata, kotxi pitemoni maerekati ! auari. Notara nirekari pite patxisatinino nota —itxa Xoão.
15 Xesosi apakapapiretari:
—Apakatapitika pipatxisatinino. Uatxa akamariko ikinika Teoso nirekaãkiti —itxa.
Ininiã Xoão:
—Ateeneka.
16 Eereka ipatxisataãka atoko ikanĩkiĩta imiriĩ. Iuasaakipeka iaxiti takaka. Ininiã kãkiti atapari Erekari Matamatakoti katxakaãpotini kamoa atoko inakari. Xesosimoni oãpoka.
17 Eereka Teoso sãkirauata iaxiti:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama —itxa Teoso.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati
(Marko 1.12-13; Arókasi 4.1-13)

1 Erekari Matamatakoti anikari Xesosi ãparaã makipakaniãtaã Satanasi atamakaerekatiniri ĩkapani.
2 Iuaã Xesosi takanapari inipokotini Teoso imisãkiretini ĩkapani. Koarẽta pokamara, koarẽta ĩkanõkati pakini itakanapari inipokotini. Ininiã inatxikatani iuani.
3 Ininiã iuasaakiika Satanasi apoka Xesosimoni. Iua katamakaerekareri itxaua. Itxari:
—Pite Teoso ãkiri pininiãua, ininiã ere kai soro komiri pitxĩkitaka —Satanasi txari Xesosi.
4 Xesosi apakapapiretari:
—Kona nikamari pite paniãtakiti, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane
—itxa Xesosi Satanasimoni.
5 Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni. Iua sitatxi akiritaãka Teoso nakiti. Satanasi anikari Xesosi Teoso misãkiretiko aikotimoni apiata õtano tsokitiri nopini.
6 Ininiã Satanasi txari Xesosi:
—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti imarotariko Teoso ãkiri pininiãua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inĩkatinina tĩkane. Ninoa maĩkai
pimapinakani tĩkane, ininiã pikarouatini !auari. Kona kai soro karo-
tari pikiti,
—itxa Satanasi.
7 Xesosi apakapapiretari:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:
Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone.
8 Eereka Satanasi anikari Xesosi ãtiãtaã iuaĩkana. Itano xiratarimoni anikari. Iuaã Satanasi oerekari ikini itixiti, ikinika tiitxiti iuaã auakari pakini.
9 Ininiã itxa:
—Pikapotoreẽkiniãua nota apisatoõ piteosonetinino, ininiã ikinika nisikaiko —itxa Satanasi.
10 Xesosi apakapapiretari:
—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri piTeosone, iuanokara piteosoneta. Iua ĩkapaninokara
piparĩkauatako
—itxa Xesosi.
11 Ininiã Satanasi takanapa txari iua. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini apoka Xesosimoni inĩkatinirina ĩkapani, kotxi itapara !auaika.

Xesosi Mipotorikari Iparĩka Kariréia Tõpa
(Marko 1.14-15; Arókasi 4.14-15)

12 Xesosi kenakoenetakasaakiri Xoão kapatxisareri kateia ãki takiko, isari Kariréia tõpamoni. Nasaree sitatxitimoni isa.
13 Ininiã eereka itakanapari Nasaree sitatxiti. Kapanaoõ sitatxitipeka aua itxa. Kapanaoõ, Kariréia poa takote, apaka Seporõ, Natarii pakini tõpati takote.
14 Kitxakapirĩka Isaía, Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari, iuaã Xesosi auako. Ia atoko Teoso sãkire txapeka:
15 Seporõ, Natarii pakini tõpati ipoa mitari takote, Xotão uiniti ipiniã. Kãkiti
takauãkatari iua itixi, Kariréia tõpa. Xoteo minakaniua tixine itxaua.
Iuaã Erekari apokako.
16 Ninoa kãkiti, ipiã auakani, !imarotari Teoso. Ipĩkaniãtaã ninoa auanãta. Ninoa atamatariko tirikapi. Ikamara mitari. Iua tirikapi iopinipokotako ipiã auakani sauaki.
Ikara atoko itxa Isaía kitxakapirĩka.
17 Xesosi apokasaaki Kapanaoõ sitatxiti, imipotorikari oerekarauatini. Ia atoko itxa:
—Himaerekani hĩtakanapa, kotxi iposope Teoso hĩauĩte ininiua —Xesosi txana ikinipoko kãkiti.

Xesosi Akiritari Ipi Ipi Pakini Kokatsaãriti
(Marko 1.16-20; Arókasi 5.1-11)

18 Xesosi Kariréia poa tiniã itĩpokotakasaaki, itikari ipi kiki, Simão Petro inakori, itari Ãtree inakori pakini. Itakanãtarina hetxi. Kokatsaãriti itxauana.
19 Ininiã Xesosi akiritana ninoa:
—Masa notakata. Hĩtakanapariko hõkatsaãtini parĩkatxiti. Noerekaiko hĩte Teoso sãkire hõerekini ĩkapani, kãkiti imarotini ĩkapani —itxa Xesosi.
20 Ininiã iuasaakiika ninoa takanapari okatsaãtinina. Xesosikata sa itxana.
21 Apikomoni itĩpokotakasaaki, atamatana Txiako, Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Ninoa irikata kanauaã auanãta. Ihetxina iotsaãnãtana. Ininiã Xesosi akiritana ninoa.
22 Iuasaakipeka itakanaparina iri, kanaua pakini. Xesosikata sa itxana imoianatinirina ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Arókasi 6.17-19)

23 Xesosi sari ikini Kariréia tõpamoni. Aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua isa.
Iuaã isãpiretana Teoso iokanapirena erekari, Teoso kãkiti auĩte inini pirena.
Apaka erekapeka itxĩkitakana amianatakani.
24 Xesosi kamakiti, apaka isãpiretakiti, iaripiretapeka ikinika Síria tixini.
Ininiã kãkiti minana itomaneri amianatakani iuamoni. Ikini sereti amia-
nari auakini sari iuamoni. Kãkiti maerekati matamatakoti Satanasi nitiri
auaĩtotakiti apoka iuamoni. Apaka kãkiti mapitxiritakani apoka. Apaka
titinanakakari amianariti auakini apoka. Apaka kãkiti maposota tĩpokotakani
pakini apoka Xesosimoni. Ikinikana erekape itxĩkitakana ninoa.
25 Itomaneri sari iua tikini. Kãkiti Kariréiakini, tesi pakini sitatxitikini,
Xerosareẽkini, kãkiti Xotéia tõpakini, Xotão uiniti ipiniãkini pakini sari iua
tikini.

5

Xesosi Sãkirauata Ixirata Auĩte Nopini
(Kapítoro 5, 6, 7)

1 Xesosi itomaneri kãkiti atapakasaaki, ixirata nopini isa, topãka itxa
oerekarauatini ĩkapani. Imoianariakori apotiitaua iuamoni.
2 Iuasaaki oerekana ia sãkiretxiti:

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekari?
(Arókasi 6.20-23)

3 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa nirekari
Teoso nireẽkiti ikaminina, iuaritika imarotarina !iposotarina Teoso nireẽkiti
ikaminina, ininiã amanaãrina Teoso sikaposotiiretinina ninoa. Teoso takari
erekari kãkiti ikara atoko inakanimoni. Ninoa sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
4 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Mitxi ninoa
txiapata imaerekanina xika. Ininiã eereka Teoso mĩkapiritana ninoa, amarini
mĩkapiritiko atoko.
5 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Pataparax-
inirena ninoa, iuaritika ! itxitarina ãti. Iamonĩkarina ãti. Teoso sika-
panikariko ikinika itixi ikara atoko inakanimoni.
6 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa iteene
nirekari erekarinoka ikaminina. Nipokori inirekinina atoko, ãparaã
inirekinina atoko, ninoa iteene nirekari erekari ikaminina. Ininiã Teoso
sikana ninoa ikinipoko erekari inirekakitina.
7 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa amonĩkari
ninoa misiritakani, ininiã iua atokotxikana Teoso amonĩkanako ninoa kaa-
monĩkarerini.
8 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa kamari
Teoso nireẽkitinoka, ininiã ninoa aõkitariko Teoso.
9 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni, kauaĩrerinimoni.
Ninoa parĩkauata neenamatxi xipokini ĩkapani. Ininiã ninoa akiritaãkako
Teoso anaakori.
10 —Teoso takari erekari kãkitimoni, ia atoko inakanimoni. Ninoa kamari
erekari, ininiãkara apanakini kãkiti misiritana. Ninoa erekari kamakani
auako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
11 —Teoso takari erekari hĩtemoni, apanakini misiritakasaakii,
imisãkirepiretakasaakii, aãpirena ikamakasaaki hĩtemoni nota sãkire hãuikini
xika.
12 Poxokonoka hĩtxako, kotxi Teoso sikai hĩparĩka ĩki ito, itixine hãpokasaaki.
Hĩte misiritiko atokokana Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka misiritaãka,
ininiã hĩpoxokoniuatako —itxa Xesosi.

Iõkira Pirena
(Marko 9.50; Arókasi 14.34-35)

13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Iõkira erekaro atoko hĩtxaua ikinimane ĩkapani. Iõkira matxoatapeka onakasaaki, ininiã !apakata otxoa kanapiriini iuaĩkana. Ininiã oõkaãka. Kãkiti kitakaro, kotxi kona otxaika.

Tirikapi Pirena

14 —Tirikapi atoko hĩtxaua ikinimane kãkiti ĩkapani. !Hĩposotari hĩkipatiniri sitatxi xirata nopini auakari, kotxi ikinimane atamatari tirikapi.
15 Kãkiti !itakari tirikapi kopiti ãki. Itakarina itano ikini aapokotxiti iopinikini ĩkapani.
16 Iua atokokanera hĩtxako, kotxi erekari hĩkamakiti tirikapi kamara atoko itxa. Erekarinokara hĩkamako. Ininiã apanakini atamatari erekari hĩkamakiti. Ininiãra itxarina aĩri iaxitikirimoni: “Peerekai pite.”

Teoso Sãkire Moisesi Apakapakiti

17 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kona hĩtxape: “Xesosi xipokariko Teoso sãkire Moisesini apakapakiti,” kona hĩtxape. Apaka, “Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti Xesosi xipokako,” kona hĩtxape. Kona ikara inakari !nixipoka. Nota ina ikinipoko ninoa sãpiretakiti nikamini ĩkapani.
18 Atãopitika ikinika Teoso sãkire apokako. Kona xatiki Teoso sãkire iõkatsopatakori kona xipoka. Iaxiti, itixi pakini xipokini apisa Teoso sãkire !ixipoka. Apokapitikako imakinika isãkire.
19 Teoso sãkire ipaniãtakiti apiari aua, apaka poiãori aua. Kãkiti makamakaniãri ikinika Teoso sãkire, oerekiniãri apanakini ikinika Teoso sãkire imakamakani ĩkapani, poiãori itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ãti kãkitipekana, ikaminiãri ikinika Teoso sãkire, oerekiniãri apanakini ikinika Teoso sãkire ikamini ĩkapani, apiari itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
20 Ia nisãpiretai. Kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini !ikamari atão inakari Teoso nireẽkiti. Ininiã hĩte kaminiãri ninoa atokotxikana, !hãuiritaãka hiĩroini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Atão inakari Teoso nireẽkiti hĩkaminiã, hiĩroãpitika iuaã.

Omanãkaretxi Pirena

21 —Hĩte imarotari kãkiti kitxakapirĩka sãpiretaãka. Ia atoko inaãka: “Kona apanakini hõkape. Kokaniri anikaãkako imisiritikomoni,” inaãka kitxakapirĩka.
22 Uatxa apikomoni nota sãpiretaiko hĩte. Maxikatiĩka pomanatiniãri pitari, panikaãkako pimisiritikomoni. Pite napetiniãri pitari, ininiã auĩtetxiakori misiritapitikai. Pakiritiniãri pitari: “Kiĩkitei,” ininiã pimisiritiko paĩtiki apokako. Nota txai hĩte, kona erekari kokaniri. Iua atokokana kona erekari hinaperauatini. Hinaperauatiniã, ininiã maerekani misiritikoãtaã hĩsapitikako.
23 —Ininiã hĩsikasaaki Teoso apisatoõ hĩsikakiti hĩsikini ĩkapani, iuasaaki hĩxinikari hĩtari homanatakiti.
24 Iuasaakiika hĩtakanapariko hĩsikakiti iuaã hĩsikiniri apisa. Hĩsako katimaritika homanatakitimoni. Himisãkiretari, homanãkare hĩxipokini ĩkapani. Iposo atoko kanapiriã, hĩsikakiti tĩkane sika hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.
25 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kãkiti kinirão apoĩtakiniãi, ininiã pimisiritiko mereẽkarimoni iua anikinii apisapanika, katimariã pisa iuamoni. Pimisãkiretari iua, kotxi pimisiritiko

mereẽkari sikaiko pite pimisiritakirimoni. Ininiã eereka iua takai kateia ãki.
Iuaã pikaikotako. Ininiã apisapanika pimisãkiretariko iua pomanatakiri.
26 Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereẽkari
paniãtakiti pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

Kipa Txĩkitakai Maerekati Pikamini?

27 Xesosi apikomoni sãkirauata:
—Hĩte imarotapekari kitxakapirĩka sãpiretakori: "Pĩtanoro minakotokatika
kona pisirĩkape."
28 Kitxakapirĩka ikara atoko itxama. Nota sãpiretaiko hĩte apikomoni. Sito
atamatakari kinirão oakata sirĩkaka inakari, iuara kamapekari maerekati
ãkixinireẽ.
29 Kona pauiritapiri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotini.
Patamatakiti txĩkitakiniãi maerekati pikamini, pimakatxakari poki, oka
pitxari, kotxi maerekati pikaminiã, maerekani misiritikoãtaã pokaãkako.
Apiaerekata Teosokata ãtipirika pauini ãti pokinoka pauini.
30 Piuako pikikomoni auakari txĩkitakiniãi maerekati pikamini, ininiã
pisauaka, oka pitxa, kotxi maerekati pikaminiã, maerekani misiritikoãtaã
pokaãkako. Apiaerekata mauakotikai pauini ãtipirika Teosokata. Kona pauir-
itapiri maerekati kaikotini pitekata. Pitakanapariko maerekati.

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 19.3-9; Marko 10.2-12; Arókasi 16.18)

31 —Kitxakapirĩka ia atoko itxa sãkiretxi:
Pĩtanoro pitakanapiniã, aãtsopa pisika oamoni ĩtanorotxi takanapiko aãtsopati.
32 Iuaritika nota sãpiretaiko hĩte, !hĩtakanapaperoko pĩtanoro. Pitakanapiniãro,
ininiã maerekati pikamapitika, kotxi eereka oa atxiĩti nirekakari ãti kiki.
Ininiã iuasaaki oa kamari maerekati apaka pite xika. Apaka oa takakari
kamari maerekati. Apakata pitakanapiniro pĩtanoro, ãtikata osirĩkiniã —itxa
Xesosi sãkire.

Atãopitika Inakari Sãkiretxi

33 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Hĩte imarotapekari kitxakapirĩka sãkiretxiti. Ia atoko itxapaniko:
"Hĩkamariko imakinika hĩkamaenetakiti. Hĩkamariko hĩkamaenetakiti Teoso
ĩkapani," itxa.
34 Notara sãpiretai hĩte apikomoni: "Nikamapitikariko," pinakasaaki, !
pakiriuãkatapiri Teoso tixine uãka, kotxi iuaã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
"Nikamapitikariko," pinakasaaki, kona apikomoni pakiritape.
35 "Nikamapitikariko," pinakasaaki, !pakiriuãkatapiri itixi uãka, kotxi Teoso
uai aua apaka. "Nikamapitikariko," pinakasaaki, !pakiriuãkatapiri Xerosareẽ
uãka, kotxi auĩtetxi Apiananiri sitatxine itxa.
36 "Nikamapitikariko," pinakasaaki, ! pakiriuãkatapiri pikii uãka, kotxi !
apakata pitxĩkitakiniri piãko pomama inini, kasarori inini. Ãtika piãko kona
piposotari pitxĩkitakiniri kasarori inini, pomamari inini.
37 "Ari," pinakasaaki, pikamapitikariko. "Kona," pinakasaaki, kotxi kona
piposotari pikaminiri. Kona ãti sãkiretxi !pikamape. Maxikatiĩka kamakori
sãkiretxiti Satanasi sãkire itxaua —itxa Xesosi.

Xikatxitakaniua Pirena
(Arókasi 6.29-30)

38 Xesosi oerekarauatapanika:
—Ia atoko kitxakapirĩka sãkiretxiti: "Neenamatxisaaki ãti makatxakiniãri
poki, pixikatxitariko. Iuasaaki pimakatxakariko iua oki apaka. Pitsiriĩ

pataka ãti kãkiti xika, pixikatxitariko. Iuasaaki iua tsiriĩ apaka pimapatakako," itxa sãkiretxi kitxakapirĩka.
39 Txamari nota sãpiretaiko hĩte apikomoni. Kona hĩxikatxitapiri maerekati hĩtemoni auakasaaki. Ãti aritiniãri pitoõ, ininiã pikirioka ipinitoõ iaritini ĩkapani.
40 Atxiĩti ãti nirekari anikinii pimisiritiko mereẽkarimoni, kotxi iua nirekari pite sikiniri pimãka iuamoni iua txineirote pimasikakani xika. Ininiã anikinii apisapanika, pisikariko pimãka inirekakiti, apaka apikomoni ãti pimãka. Ikara atoko hĩkamako.
41 Ia ãti sãkiretxiti: Ãti paniãtiniãi itii panikini ãti õti, ininiã ipi õti panikari itii. Poerekariko pitiraõki.
42 Atxiĩti ãti amanaãi pitii, ininiã pisikariko iuamoni inirekakiti. Iua amanainiãi pitii "Akamoni iuaĩkana ! nisikai," ininiã iuasaaki pisikariko iuamoni —itxa Xesosi.

Pomanatakini Pitiretini
(Arókasi 6.27-28, 32-36)

43 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Hĩkenakotapekari ia sãkiretxiti: "Hĩtiretariko hinirimane. Homanatariko himokaiakari." Ikara atoko kitxakapirĩka auari.
44 Ikara atoko itxama. Nota sãpiretaiko hĩte ipinimoni. Kona homanatapiri himokaiakari. Hĩtiretariko iua apaka. Hamanaãri Teoso hĩte omanatakani erekari isikini ĩkapani.
45 Apakatapitika amokaiakarimoni erekari akamini, kotxi Teoso kamari atokatxi kãkiti erekarini auiniãtaã iopinikini ĩkapani, apaka maerekani auiniãtaã iopinikini ĩkapani. Iua iokanatari ãparaã atão inakari kamakanimoni, apaka atão minakati kamakanimoni.
46 Hĩte tiretakaninani hĩtiretiniã, kinirepa Teoso sikari erekari hĩtemoni hinirimanenokara hĩtiretakasaaki? Kotxi kãkiti maerekati kamakani apaka tiretari ninoa tiretakani.
47 Hĩte misãkiretakaninani himisãkiretiniã, kãkiti Teoso mimarotakani atoko hĩtxa, kotxi ninoa misãkiretakani imisãkiretana.
48 Ikinipoko hĩri iaxiti auakari kamakiti erekari, ininiã iua atokokana hĩtxĩkitakariko ikinipoko hĩte kamakiti erekari —itxa Xesosi.

6

Xesosi Oerekari Teoso Sikiko

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko. Erekari pikamakasaaki, kona pikamapiri piuikiniua ĩkapani, erekari pikamakiti apanakini imarotini ĩkapani. Pikaminiãri erekari apanakini apokaerekatinii ĩkapani, kona papakapari piparĩka ĩki iaxiti, aĩri iaxiti auakari sikakiti.
2 Aua kãkiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiĩti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kãkiti ikara atoko inakari sikarauatakasaaki minakati matiitimoni aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, apaka mapara kãkiti napiniãtaã, inirekarina ikinimane itikiniri erekari ikamakitina. Inirekarina kãkiti iuikinina. Ikara atoko !pitxape minakati matiitimoni pisikarauatakasaaki. Pixinikariko ia: Ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti sikakiti, txamari !apakaparina erekari Teoso sikakiti.
3 Pisikarauatakasaaki minakati matiitimoni, kona pauiritapiri piuako pisaneremoni auakari imarotiniri piuako pikikomoni auakari sikakiti.
4 Ikara atoko ininiã, pitenani imarotari pisiãkiti. Piri iaxitikiri, ikinipoko atamatakari, iĩkitxitaiko kãkiti apisatoõ —itxa Xesosi.

Teoso Misãkiretiko Pirena
(Arókasi 11.2-4)

5 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Teoso himisãkiretakasaaki, kona hĩkamapiri kamisirienereri atoko hinini. Ninoa potxitari itiminina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua, kimaporiã apaka, Teoso imisãkiretini ĩkapani. Ininiã ikinimane itikana. Hĩxinikari. Ninoa apakapapekari poxokonitxi uai ĩkorapokoriti auakari. Txamari ninoamoni atão poxokonitxi !auari.
6 Teoso pimisãkiretakasaaki, pisa pitenani auiniãtaã. Kona pauiritapiri ãti kaikotini pitekata Teoso pimisãkiretakasaaki. Iuaã pimisãkiretari piri matamatakoti. Iuaã iua atamataiko pite. Eereka isikaiko erekari iaxitikiri.
7 —Teoso pimisãkiretakasaaki, pimixinikariko pisãkire. Maxikatiĩka kona pisãkirauatape iuakata. Teoso sãkire mauiãkati xinikari Teoso kenakotiniri isãkire kotxi kaiãori isãkire.
8 Ikara atoko !pikamape pimisãkiretakasaakiri iua, kotxi pisãkirauatini apisapanika Teoso imarotapekari pinirekakiti.
9 Ia atoko hĩtxako Teoso himisãkiretakasaaki:
"Aĩri iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko.
10 Anirekari ikini itixiti auakani auĩtetinii pite. Pite tixine pinireẽkiti kamiko atokokana, anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti,
11 Nipokori ikiniõtika pisikauako.
12 Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori amaxinĩkaretini atokokana pimaxinĩkaretariko.
13 Kona panikapeua aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki. Ikara atoko piposota, kotxi pitenanira auĩtetxi txaua. Pitenanira kaposotiire. Ãtipirika peerekai pite. Ameẽ."
Ikara atoko hĩtxako Teosomoni.
14 —Pimaxinĩkaretiniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxiti auakari maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka.
15 Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Pirena

16 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Aua kãkiti ia atoko inakari. Ikamakiti atxiĩti erekari, txamari ixinikakiti kona erekari. Kãkiti ikara atoko inakari takanapari inipokotini Teosokata isãkirauatini ĩkapani. Txamari ninoa nirekari ikinimane imarotiniri itakanapinirina inipokotinina, kãkiti iuikinina ĩkapani. Ininiã ninoa matinaniuata itooãna ikara kãkiti imarotini ĩkapani. Atão nitxai, ninoa apakapapekari ikinika erekari kãkiti sikakiti, txamari !apakaparina erekari Teoso sikakiti. Kona ikara atoko !pitxape nipokori pitakanapakasaaki Teoso pimisãkiretini ĩkapani.
17 Hĩte ikara atoko ! hĩkamape. Hinipokotini hĩtakanapakasaaki Teoso himisãkiretini ĩkapani, hãrokatoõtaua. Hõeretari hiãko.
18 Ininiãkara apanakini !imarotari hĩtakanapiniri hinikini. Ininiã hĩri matamatakoti, iuananira itikariko hĩkamakiti, apanakini mimarotakiniti, ininiã isikaiko hĩparĩka ĩki —itxa Xesosi.

Pitiretakiti
(Arókasi 12.33-34)

19 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Maxikatiĩka kona papotiitapiri pitiretakiti uai auakari, kotxi atxiĩti kamara nikari pitii. Atxiĩti oerẽkata. Atxiĩti kiĩtiriri ĩtirĩkari iua.

20 Ikara atoko kona pikamape. Papotiitariko pitiretakiti Teoso tixineẽ,
kotxi iuaã !auari kamara. Iuaã tiitxi !oerẽkata. Kona ixipoka. Kiĩtiriri !ĩtirĩkari
iua.
21 Pitiretakiti auiniãtaã, iuaã pixinikapika. Iuaã pinirekari pauini —itxa
Xesosi.

Tirikapi Ĩtotxiãkiri Pirena
(Arókasi 11.34-36)

22 —Poki tirikapi atoko itxa piĩto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki, ipinikare
aua pãkixinireẽ, ininiã pinireẽkiti imakinika erekari. Erekarinokara patama-
tiniã, erekari pixinire.
23 Txamari poki oerekasaakii maerekati pikamini, ipiã apoka
pãkixiniremoni. Iuasaaki tirikapi kamara na xatiki !auari pitemoni —itxa
Xesosi.

Ipi Auĩtetxi Pirena
(Arókasi 16.13; 12.22-31)

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—!Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti omanata,
ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana kãkiti
kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso ĩkapani
iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki.

Teoso Nĩkatiniua Ate
(Arókasi 12.22-31)

25 —Ininiã nitxai: Pinirekari nipokori, iãriã pakini auãki pinini ĩkapani.
Apaka pinirekari mãkatxi piĩto ĩkapani. Ikara pinirekini xika maerekax-
iniretika kona pitxape. Erekari nipokori. Apiaerekata pixinire. Erekari
mãkatxi. Apiaerekata piĩto. Ininiã ãtipirika !pixinikapiri nipokori, mãkatxi
pakini pinitini.
26 Kona pipĩkarauatape nipokori poião auakasaaki. Pixinikariko kotipiriki.
Kona ninoa takarauata. Kona apotiitari ikiena. Kona ipotetari ikiena.
Iuaritika piri iaxitikiri sikakienatana ninoa. Ininiã ninoamoni nipokori !
ixipoka. Teoso apia xinikai hĩte. Ininiã kona pipĩkarauatape.
27 Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene !itxĩkitakai
apikomoni ãti oara pauini.
28 —Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa pimãka pinirekini xika. Aãui
pixinikako. Kona aãui parĩkauata. !Ikamari imãka, iuaritika aãui peereri.
29 Kitxakapirĩka auĩtetxi Saromão inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiãori
imãka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aãui.
30 Aãui !okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaãka. Iuaritika
Teoso nĩkatari aãui. Ininiã apiata inĩkatai hĩte. Ikamamãkatapitikai. Poiãonoka
hĩte auikari Teoso sãkire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hĩtxa.
31 —Ininiã maerekaxiniretinoka kona hĩtxape. “Kipa ninika? Kipa niãta?
Nãpa napokari mãkatxi?” kona hĩtxape.
32 Teoso sãkire mauiãkani maerekaxiniretinoka itxana ikara atoko. Piri
iaxiti auakari imarotari pinirekaãkiti. Ininiã maerekaxiniretika !pitxape.
33 Merepitipanika pinirekariko Teoso piauĩte ininiãua. Iua nireẽkiti pini-
tako, ininiã atão inakarinoka pikamako. Ikara atoko inakari pikaminiã, pite
nirekakiti apaka isikaiko.
34 Maerekaxiniretinoka kona pitxape katana pinirekakiti pixinikini xika.
Pinirekakiti auapitikako katana, iuaritika mitxipanika kona pixinikapiri
ikara maerekaxiniretika, kotxi ikiniõtika aua ikara atoko inakari —itxa Xe-
sosi.

7

Apoĩretxi Pirena
(Arókasi 6.37-38, 41-42)

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—“Kona erekari pikamakiti,” kona pitxape ãtimoni, ininiãkara Teoso kona
txai pite: “Kona erekari pite kamakiti,” !itxai,
2 kotxi Teoso misiritai pimaerekani xika, ãti pite misiritini atokokana.
Iteene pimisiritiniãri ãti imaerekani xika, iteene Teoso misiritai pite, pite
maerekani xika.
3 Ikara ia atoko. Pisãpiretari ãti: “Aãsoro aua poki ãki,” txamari kona
pimaãkatari aãtxirata pite oki ãki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari
pikama?
4 ! Apakata pisãkire pitarimoni: “Pauiritano aãsoro poki ãki auakari ni-
makatxakini.” Ikara atoko pininiã !erekari, kotxi aãtxirata aua pite oki ãki.
5 Maerekati kamakarii pite, kotxi pikamakiti erekari atxiĩti, txamari
maerekatinoka pixinikakiti. Pimakatxakariko aãtxirata pite oki ãki auakari
merepanika, ininiã eereka apakata patamatiniri aãsoro pitari oki ãki auakari
pimakatxakini. Ikara oerekaua piteka maerekani auakasaaki, pitakana-
pariko piteka maerekani, ininiã eereka apakata pimoianatiniri ãti iua
maerekani itakanapini ĩkapani.
6 —Kãkiti kona sikari Teoso nakiti anãpamoni, kotxi atxiĩti iua anãpa kirioka,
akatsata txai. Iua atokokana Teoso nakiti kona asika Teoso mapaxitakati-
moni, kotxi iua anãpa atoko. Eereka iua misiritapitikai.
—Apaka kona pinoakitsa ereri kona pisika irarimoni, kotxi iua katxaratari.
Iua atokokanera Teoso mapaxitakanimoni kona hĩsikari Teoso nakiti, kotxi
eereka imisiritari Teoso nakiti noakitsatxi irari misiritini atoko —itxa Xesosi.

Kona Hĩtakanapapiri Teoso Himisãkiretini
(Arókasi 11.9-13)

7 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Teosomoni pamanarauatakasaaki, papakapariko pinirekakiti. Pinita-
rauatakasaaki, papokapitikariko pinireẽkiti. Aĩri iaxitikiri pakiritiniã, iua
apakapapiretai. Ia atoko itxako: “Pikanikauata. Piĩroã,” itxako.
8 Ikinika amanarauatakari apakapariko inirekakiti. Nitarauatakari
apokariko initakiti. Teoso akiritakari apakapaãkapitikako.
9 Amarini amanainiãri iri komiri, atauako kai sorokani isikatari imi?
10 Ximaki amanainiãri, atauako iminikani isikari? Konapitini. Irĩtxi kona
kamari ikara atoko inakari.
11 Kãkiti maerekani apaka imarotari erekari isikini amaritenamoni.
Aĩri iaxitikiri apiata imarotari isikiniri erekari iua anaakorimoni, ninoa
amanaãkasaakiri.

Ãti Pitiretini Pirena

12 —Pixinikariko. Natokopa pinirekari apanakini tiretinii pite? Ininiã iua
atokokana pitiretariko apanakini. Ikara atoko itxa ikinika Teoso paniãtakiti
aãtsopaã auakari, apaka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti kitxakapirĩka —
itxa Xesosi.

Ipi Kimapori Pirena
(Arókasi 13.24)

13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Teoso tixine hiĩroã axapitiri ĩronakikoãtaã. Mitari ĩronakikoãtaã sikari sari
maerekani misiritikoãtaã. Iua kimapori mitari, kotxi itomaneri kãkiti sari
iuaã.

14 Axapitiri ĩronakikoãtaã, kimapori axapitiri. Iua apo sari auapininiika
inini tixinemoni. Iua kimaporiti axapitiki, kotxi poiãoka kãkiti sari iua
kimaporiti —itxa Xesosi.

Omina, Ori Pakini Pirena
(Arókasi 6.43-44)

15 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko. Auapitika Teoso sãkire sãpiretakari, txamari iua na atão
isãpireta, kotxi isãpiretari iua sãkire Teoso sãkirekata. Ikoketari. Atão in-
akari ikoketa maerekatikata. Erepaniko. Pamonõkoniri iua. Mapara pata-
matakasaakiri, soti auĩte atoko itxa. Ãkixiniremoni ãkiti atoko itxa.
16 Pimarotari kãkiti ikara atoko inakari, kotxi patamatari ninoa kamakiti
maerekati. Inako mina kona iritari kĩpaima. Aanaia kona iritari pama. Iua
atokotxikana kãkiti maerekati kamakani kona kamari erekari.
17 Ikinika aamina erekari, erekari iri. Aamina maerekati, ininiã maerekati
iri.
18 Aamina erekari kona posotari maerekati iritini. Iua atokokana aamina
maerekati kona posotari erekari iritini.
19 Aamina maereka iriti itoãka, arika inaãka.
20 Ininiã aamina iriãra kãkiti imarotari ereka inini. Iua atokokanera kãkiti
imarotaãka —itxa Xesosi.

Kãkiti Teoso Tixine Ĩroãkani
(Arókasi 13.25-27)

21 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Apanakini txano nota: “Pite niauĩte” inakani, !isapanina Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua. Niri iaxiti auakari nireẽkiti kamakarinanira sapaniko iuaã.
22 Itixi xipokini õtisaaki, itomaneri kãkiti maxikatiĩka akiritano: “Pite
aãuĩte apiatakari. Papakapaua. Aõerekapekari pisãkire apanakinimoni.
Aõmitikapekari maerekati matamatakoti piuãkaã. Akamapekari posotiiretxi
kaiãopokori,” itxanako ninoa.
23 Txamari nitxanako: “Kona nimarotai hĩte. Hĩsipiniikaua. Maerekatira
hĩkama.” Ikara atoko nisãpiretanako ninoa, kotxi maerekati kamakani itx-
auana —itxa Xesosi.

Aapokotxi Kamakari
(Arókasi 6.46-49)

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Nisãkire kenakotakari, nisãkire nĩkaenetakari, ia kiki kimaroreri atoko itxa.
Ia kiki kamakasaakiri aapoko, iopitimita aapokotxi tsota. Otsomori ikama.
25 Ininiã ãparaã kipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ĩtima apisatakasaaki,
aapoko kona irika, kotxi iua tsota itakapekari otsomori. Nisãkire kenako-
takani nisãkire nĩkaenetakani, iua kiki kimaroreri atoko itxana.
26 —Nisãkire kenakotakari, nisãkire miinĩkaenetakati, kãkiti miĩkiteti atoko
itxa. Iua kamari aapoko ikipatxiteẽ.
27 Ikipakasaaki, uini apoãtakasaaki, ĩtima apisatakasaakiri, aapoko irika.
Irika, kotxi aapokotxi !otsomori. Poião tsomikari. Irikasaaki, ikinika xipoka.
Ikara atoko itxa nisãkire miinĩkaenetakati. Iua imarotapitikamari, txamari !
ikamari. Ikara atoko nisãkire mapaxitakani —itxa Xesosi.

Xesosi Posotiire Pirena

28 Xesosi oerekarauatini xipoka atoko, kãkiti xinikari: “Paimatireri Xesosi.
Iua imarotari atão.”
29 Ikara atoko ixinikana, kotxi Xesosi imarotapitikari Teoso sãkire oerekini.
Kaposotiireri iua isãkirauatakasaaki. Kaiõkatsoparerini atoko kona itxa. Ninoa
kona imarotari Teoso sãkire Xesosi imarotiniri atoko.

8

Kiki Maere Matati
(Marko 1.40-45; Arókasi 5.12-16)

1 Xesosi ixirata iokiriĩtaka atoko, itomaneri kãkiti sari iua tikini.
2 Iuasaaki amianatakari maere matati apoka iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua
apisatoõ. Itxari:
—Nimarotari pinirekiniã, erekapeka pitxĩkitakano nota —itxa.
3 Xesosi maãtakari iua. Ininiã itxa:
—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.
Iuasaakipeka erekapeka itxa.
4 Ininiã Xesosi:
—Kona ĩkora !pisãpiretape apanakinimoni. Uatxa sasetotximoni pisa. Po-
erekaua iuamoni erekapeka pinini. Moisesini paniãtakiti atoko pikama.
Pikaminiãri ipaniãtakiti atoko, ininiã ikinimane imarotari erekapeka pinini
—itxa Xesosi.
Eereka isari Xesosi paniãtakiti ikamini ĩkapani.

Sotato Auĩte Nitiri Makananitiko
(Arókasi 7.1-10)

5 Kapanaoõ sitatxiti apokasaaki, sotatoakori auĩte sari Xesosimoni.
Homano itxaua. Iua iteene amanaãri Xesosi:
6 —Xesosi, ninitiri iteene amianata naapoko. Ikikinanaka. !Itĩpokotaika.
Inikoriãtsiitari —itxari Xesosi.
7 Ininiã Xesosi:
—Iuaã nisako erekape inini ĩkapani —itxa Xesosi.
8 Ininiã iua Homano:
—Konapitini. Pite auĩtetxi apiatakari pitxaua. Nota poiãorino. !Apakata
naapoko piĩroini. Pisãkirenani piokanata. Ininiã erekapeka itxako ninitiri.
9 Nimarotari ikaranani apakatako, kotxi nota kamari nota auĩte paniãtakiti.
Apaka sotato auĩte nitxaua nota. Nisãkirauatakasaaki, nisotatone kamapitikari
nipaniãtakiti. Nota txari: “Pisa.” Iuasaakipeka isa. Nitxari ãti: “Pina.”
Iuasaakipeka ina itxa. “Ia pikama,” nitxari ninitiri. Iuasaakipeka ikamari.
Ininiã pisãkirenani apakatapitika —itxari Xesosi.
10 Isãkire Xesosi kenakotakasaaki, iteene ipotxitari isãkire. Iposo atoko itxa:
—Atão nitxai. Isaeo auakani poião auikari nisãkire. Ia Homano itxaua,
iuaritika apiata iua auikari nota posotiire. Kona nitikapanikari kãkiti Isaeo
auakari auikiniri nisãkire ia kiki auikiniri atoko.
11 Nota sãpiretai hĩte, itomaneri kãkiti ãti uãka atokatxi pokĩkini tixin-
imoni auakani, atokatxi ereẽkokini tixinimoni auakani apaka, itomaneri
itixi auakani kiiniritauatako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ninoa nipokotako
anirimanekata kitxakapirĩka auakanikata. Apraão, Isaki, Xakoo pakinikata
inipokotana.
12 Iuasaaki apanakini Apraão apika mekaniriakori kona sari iua Teoso ki-
iniritemoni, kotxi ninoa !auikari Teoso sãkire. Piãkatximoni iokanataãkanako.
Iuaã itxiapatanako, akatsakatsiriĩtauanako imisiritikona xika —itxa Xesosi
sãkire.
13 Ininiã Xesosi txari sotatoakori auĩte:
—Pisa paapokomoni. Pite auikari niposotiire pinitiri erekape inini ĩkapani.
Uatxa auape pinirekakiti —itxa Xesosi.
Ininiã initiri iuasaakipeka erekape itxa.

Simão Petro Imakiro Makananitiko
(Marko 1.29-34; Arókasi 4.38-41)

14 Iposo atoko Xesosi sari Petro aapokomoni. Iuaã apokasaaki, atamataro
Petro imakiro. Osirimata nopini osirĩkanãta. Oãpoomata.

15 Ininiã Xesosi takapiotaua ouako nopini. Iuasaakipeka apoomari xipoka.
Ininiã oõkitikaua. Osikakienatana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani

16 Mapiãpeka inakasaaki, kãkiti anikana itomaneri maerekati
matamatakoti auaĩtotakini iuamoni. Isãkireẽ omitikana maerekani
matamatakoni. Imakananitana ikinikana amianatakani.
17 Ikara atoko itxa Xesosi, kotxi inirekari Isaía sãkire iaõka apokini. Kitx-
akapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori txari:
Iua tiretariko amianatakari. Imakatxakariko aamianare. Imakananitaua.
Iuaka atatsiirauata ate ĩkapani.

Kãkiti Xesosi Imoianatinina Nireẽkani (Arókasi 9.57-62)

18 Itomaneri kãkiti iuakata auakasaaki, Xesosi txari imoianariakori:
—Masa ipiniãmoni —itxana.
19 Iuasaakipeka ãti kaiõkatsopareri apoka Xesosimoni. Itxa:
—Koerekareri, nota iposope nisini pite nirekinimoni —itxa.
20 Ininiã Xesosi:
—Atauako pinirekatari pisini notakata? Aripa aua auini iriko. Araãkani
auari ikoa. Txamari nota kãkiti itari iaxitikiri !auari nimakiniãtaã —itxa
Xesosi.
21 Ãtipekana apoka Xesosimoni. Xesosi moianari iua. Itxari:
—Niauĩte, pauiritano niri nikatanapini merepanika, kotxi kiomãtxipekari
iua. Eereka nisa pitekata —itxari.
Iteene iua !inirekari isini Xesosikata.
22 Xesosi apakapapiretari:
—Notakata pisa uatxa. Nisãkire mauiãkani ipĩkani atoko itxana. Ininiã
pauiritana ipĩkani katiniri inirimane nisãkire mauiãkani —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima Pirena (Marko 4.35-41; Arókasi 8.22-25)

23 Iposo atoko, Xesosi imoianariakorikata iereẽtaua, ĩpiriãtinina ĩkapani.
24 Mokatanitika ĩtima kataparari apoãkata. Tsakati okari ãparaã kanaua ãki.
Iuasaaki Xesosi imakanãta.
25 Imoianariakori sari iuamoni. Õpirĩkarina. Akiripoakatana:
—Apiananiri, !pauiritapiri apinini. Apinanapanoka —itxana.
26 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa hĩpĩkarauata? Poiãonoka hãuikari niposotiire —itxa.
Iposo atoko õkitikaua, pinita itxari ĩtima, tsakati pakini. Iuasaakipeka ĩtima,
tsakati pakini iotoka.
27 Ininiã imoianariakori tsorĩkaãta. Itxana:
—Natokopa inakaripa ia kiki? Ĩtima, tsakati pakini kenakotari isãkire —
itxana imoianariakori.

Ipi Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakini (Marko 5.1-20; Arókasi 8.26-39)

28 Ipiniã apokasaakina Xerasa tõpamoni, itaõkitarina ipi kiki itomane
maerekani matamatakoni auaĩtotakini. Akauariã auanãtana. Paneenamana.
Ikara xika kãkiti pĩkari akauarimoni isinina.
29 Xesosi inaãpotakasaaki, maerekani matamatakoni iĩtoãna auakani
akiripoakata:
—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Kiripa pinirekaka atemoni? Pite ina uaimoni
amisiritiko õti apisapanika pimisiritiniua ĩkapani atxiĩti? —itxarina.
30 Ikara ininiãtaã takote auana itomane irariakori. Ikira atoko
inipokonãtana.
31 Ininiã maerekani matamatakoni txari:

—Ate pomitikiniã, irariakorimoni piokanataua —itxarina.
32 Ininiã Xesosi:
—Hĩsipeka ninoamoni —itxa.
Iuasaakipeka irariakori ĩtoã ĩroãna. Ininiã imakinikana irariakori miteẽkata. Iokiriĩkatana. Ipoamoni isana. Iuaã ikomokana, axãpoãta itxana.
33 Ninoa irariakori nĩkatakani miteka sitatximoni. Iuaã ikinika isãpiretana irari ipinini pirena, kiki maerekani matamatakoni auaĩtotakini pirena apaka.
34 Ininiã ikinimane sitatxikini sari Xesosi itaõkitinina ĩkapani. Iua itaõkitakasaakina, amanaãrina ninoa tixine itakanapini ĩkapani.

9

Matĩpokotakati Pirena
(Marko 2.1-12; Arókasi 5.17-26)

1 Ininiã Xesosi iereẽtaua kanauaã. Ikanapiriã iua auinimoni Kapanaoõ sitatxitimoni.
2 Ãtikaka kikiakori minari matĩpokotakati Xesosimoni. Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua sãkire. Ininiã itxari:
—Namarite, pipoxokoniuatako. Pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.
3 Iuasaaki aua ãtikaka kaiõkatsoparerini iuaã. Ninoa ãkixinireẽ itxana:
—Kona erekari isãkire. Teosonanira posotari kãkiti maerekani imakatxakini —itxana ninoa.
4 Xesosi imarotari maerekati ixinikakitina ãkixinireẽna. Ininiã iua txa:
—Kinirepa hĩuãkatari nisãkire maerekati inini?
5 Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari !himarotari imaerekani atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitĩpokota,” nininiã, himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana.
6 Ininiã uatxaika noerekai hĩte, Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani —itxa Xesosi.
Ininiã itxari matĩpokotakatimoni:
—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa Xesosi.
7 Iuasaakipeka iua õkitikaua, aapokomoni sipe itxa.
8 Ikara inakari apanakini itikasaaki, ipĩkarauatana.
—Peerekari Teoso, kotxi iua oerekari iposotiire kãkitimoni —itxana.

Mateo Pirena
(Marko 2.13-17; Arókasi 5.27-32)

9 Ikara inakari oereka atoko Xesosi sipeka. Isikasaaki, itaõkitari Mateo inakori. Auĩtetxiakori txineirote apotiitakari iua. Xesosi napakasaaki, iitopãkanãta txineiro apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:
—Masa notakata pimoianatinino ĩkapani.
Ininiã Mateo õkitikaua, Xesosikata sa itxa.
10 Eereka Xesosi imoianariakorikata nipokota Mateo aapoko. Txineiro apotiitakani, apanakini kãkiti maerekati kamakani pakini apoka Xesosikata inikinina ĩkapani. Kãkiti kona potxitari txineiro apotiitakani, kotxi ninoa sikaro oa txineiro ãti uãka auĩteakorimoni. !Neerekana ninoa.
11 Pariseoakori itikari ninoa nipokotini, ininiã itxana Xesosi moianariakorimoni:
—Kinirepa hĩauĩte nipokota txineiro apotiitakanikata, maerekanikata? —itxana.
12 Ininiã Xesosi kenakotari ninoa sãkire. Itxa:

—Maerekati kamakari amianatakari atoko itxa. Ninoa nirekari erekape ininina. Kãkiti mamianatakani !inirekari ipini sikakarimoni isinina. Amianatakaninoka nirekari ipini sikakarimoni isinina. Hĩte !inirekari nota makatxakiniri himaerekani, kotxi hĩte uãkatari !auari himaerekani.

13 Hĩxinikariko ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Hĩsikarauata notamoni. Apiaerekata hiamonĩkiniri apanakini.
Nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti "atão inakarinoka kamakarino nota" inakani ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari erekarini ininiãuana, txamari kona erekana. Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekanina itakanapinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani
(Marko 2.18-22; Arókasi 5.33-39)

14 Eereka Xoão kapatxisareri moianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:

—Ate, pariseoakori pakini atakanapari anipokotini itokata Teoso amisãkiretini ĩkapani. Kinirepa pite moianariakori !itakanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani? —itxana.

15 Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Nota kiiniri kamakari atoko nitxa. Kiki nirekiniã ĩtanorouatini, ikamari kiiniri. Iuasaaki imoianariakori kona nirekari imatinaniuatinina, iua ninoakata auakasaaki. Ininiã kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ãti õti nimaĩkaãkako. Nanikaãkako ninoa mauakaniãtaã. Iuasaakiko itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Mãkatxi Tãpanatiko Pirena

16 —Kiomãtxiakori kitxakapirĩka auakani sãkirekata kona hĩkoketapiri nota sãkire. Ikara hĩkaminiã, ininiã mãkatxi kitxakari amaneriã hĩtãpanatini atoko itxa. Mãkatxi kitxakari amaneriã kona hĩtãpanatape, kotxi parokasaakiri, amaneri txikika, ininiã ikatsorãkari mãkatxi kitxakari. Ininiã mitari itsorãkare. Mãkatxi amaneri nota oerekakiti atoko. Mãkatxi kitxakari, kãkiti kitxakapirĩka oerekakiti atoko itxa. Hĩkoketiniãri kitxakapirĩka oerekakiti, amaneri oerekakitikata, imakinika xipoka.

Sako Aamata Kamakori

17 —Kitxakapirĩka kãkiti takari iãriã sako aamata kamakori ãki. Iuasaaki kona kãkiti takari amaneri iãriã kitxakari mata ãki, kotxi iãriã txiõkaãtakasaaki, itiãkaãpota. Ininiã omata kitxakari tsorakitako, kotxi paikori. Kona itiãka. Ininiã iãriã katxaka. Iãriã, aamata pakini xipoka. Amaneri matariã itakaãka iãriã amaneri. Ikara atoko ininiã, erekapitikari. Kona ixipokapaniko. Iua atokokana kona hĩkoketapiriko kiomãtxi kitxakapirĩka oerekakiti nota oerekakitikata —itxa Xesosi sãkire.

Xoteoakori Auĩte Pirena
(Marko 5.21-43; Arókasi 8.40-56)

18 Xesosi sãkirauatapanika, inakasaaki Xoteoakori auĩte apoka iuamoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ. Itxa:

—Namarite opinanapanoka. Masa. Piuako pitaka oa nopini, ininiã kona opina —itxari Xesosi.

19 Ininiã Xesosi imoianariakorikata õkitikaua, iuakata sa itxana.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

20 Isikasaakina, sito apoka iua porikimoni. Oamianare oãrẽka !iotokiniãro. Tosikanani oamianatini. Oãpokasaaki, omaãtakari imãka imapotomatare.

21 Oãkixinireẽ otxa:

—Imãka nimaãtakiniã, erekape nitxako —otxa.
Ininiã otikakari imãka.
22 Iuasaakipeka Xesosi kirioka, atamata itxaro:
—Namarite, kataparaxinire pitxako. Pauikari niposotiire, ininiã erekapekai —itxaro.
Iuasaakipeka oa erekape.

Xáiro Ãkero Õkitikiko Pirena (Marko 5.35-43; Arókasi 8.49-56)

23 Iposo atoko Xesosi sari Xoteoakori auĩte aapokomoni. Iuaã apokasaaki, iĩroã. Itikari sokonaki xõkakani, itomaneri kãkiti txiapatakani apaka.
24 Ininiã Xesosi:
—Mapara hĩsa, kotxi oa amarini kona opina. Omakanãta —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa napetari Xesosi:
—!Omakanãta. Opĩpe. Pite !imarotari —inapetarina.
25 Ikinimane mapara isikasaakina, Xesosi sari oa ãtokoromoni. Imaĩkaro ouako. Iuasaakipeka oõkitikaua.
26 Ikara ene iaripireta iua tõpa.

Xesosi Kõsiãrepeka Txĩkitakari Mõsiãreti

27 Iposo atoko Xesosi sipe. Iuasaaki ipi mõsiãreni sari iua tikini. Iuasaaki ninoa akiripoakata:
—Tavii apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxana.
28 Aapokotxi Xesosi ĩroãkasaaki, ninoa ĩroã apaka. Ininiã Xesosi:
—Hãuikatari niposotiniri erekapeka nitxĩkitakinii hĩte? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa:
—Ari, Apiananiri —itxana.
29 Ininiã itakapiotaua ninoa oki nopini. Ininiã itxa:
—Ari, hãuikakiti iaõka itxako —itxa Xesosi.
30 Iuasaakipeka ninoa kõsiãrepeka itxana. Ininiã Xesosi:
—Kona hĩsãpiretapiri nikamakiti apanakinimoni —itxa Xesosi.
31 Eereka ninoa sipe. Txamari iaripiretarina ikamakiti ikinika iua tõpa.

Masãkireti Pirena

32 Ninoa kiki potorikasaaki, masãkireti anikaãka Xesosimoni. Iua kona kasãkireri, maerekati matamatakoti auaĩtotakiti xika.
33 Iuasaaki Xesosi omitikari iua maerekati matamatakoti. Iuasaakipeka iua kiki sãkirauata. Itomaneri kãkiti itikari. Iuasaakiika ninoa tikoka. Ininiã itxana:
—Ikinika Isaeo tixiniã auakani, mitxi !itikapanikari ĩkora atoko inakari —itxana.
34 Txamari pariseoakori txari:
—Xesosi omitikari maerekati matamatakoti Satanasi posotiireẽ —itxana.
Na atão ninoa sãkire.

Xesosi Ikini Sitatxiti Sini

35 Ininiã Xesosi sari ikini sitatxiti tõpa. Aapokotxi auiniãtaã apaka isa. Oerekarauata aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. Apaka erekapeka itxĩkitakana ikinipoko amianatakani. Ikini sereti amianari aua kãkitimoni. Ikinika imakananita.
36 Atamatakasaakina ninoa kãkitipokoni, iamonĩkana ninoa, kotxi soti auĩte minĩkatakoni atoko itxana, kotxi !imarotarina isinimonina. Imaãkauana.
37 Ininiã itxari imoianariakori:
—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari !imarotarina nisãkire, kotxi !ikenakotapanirina. Ninoa kikio erekari atoko itxana. Imakinika

iposope iuaã. Ininiã iposope auikinirina nisãkire. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina ĩkapani.
38 Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri iaxitikiri iokanatinina parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitinina ĩkapani. Ikara atoko hĩtxako Teosomoni —itxa Xesosi.

10

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Marko 3.13-19; Arókasi 6.12-16)

1 Xesosi mereẽna tosi imoianariakori. Isikari iposotiire ninoamoni maerekati matamatakoti omitikinina ĩkapani. Isikari iposotiire ninoamoni amianatakani imakananitinina ĩkapani, ikinika amianari inokasaakina ninoa amianatakani.
2 Naia imoianariakori uãka: Merepitipanika auari Simão Petro inakorima, apaka itari Ãtree inakorima. Auari Txiakoma, apaka itari Xoãoma. Ninoa Sepeteo anaakori.
3 Auari Piripima, Patoromeoma, Tomeema. Apaka auari Mateoma, txineiro apotiitakari. Apaka ãti Txiakoma, Aopeo ãkiri. Aua Tateoma.
4 Aua Simãoma, Homano omanatakari. Apaka aua Xotasi Isikariotxi inakorima. Iua Xesosi mĩkapiritakari itxaua. Ninoa Xesosi moianariakori itxauana.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Marko 6.7-13; Arókasi 9.1-6)

5 Ininiã Xesosi iokanatana ninoa isãkire isãpiretinina. Ia atoko õtãkikana:
—Kona hĩsipeko Xoteo minakonimoni, apaka Samaria tõpa sitatxitimoni kona hĩsipeko.
6 Hĩsako kãkiti Isaeo tixinikinimoni. Hinirimanemoni, Xoteoakorimoni hĩsako. Ninoa soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana.
7 Hãpokasaaki kãkitimoni, hĩtxariko: “Teoso ikinimane auĩte ininiua manapi paĩtiki apokako.”
8 Himakananitanako amianatakani. Maere matati erekapeka hĩtxĩkitakako apaka. Ipĩkani hõkitikako. Homitikariko maerekati matamatakoti kãkiti auaĩtotakini. Ikara atoko hĩkamako. Kona hĩte ĩkitxitari Teoso hãpakapakiti ĩkapani. Ininiã ikara atokokana hĩtxako. Kona hinirekapiri kãkiti iĩkitxitinii hĩte, hĩte sikakiti ĩkapani.
9 Kona hanikapero txineiro oro kamakoro. Pirata kamakoro, ãtião txineiro apaka, kona hanikape.
10 Uatxa hianaxititakasaaki, sako mata !hanikape. Ãti himãka !hanikape. Ãti hĩkiti mata kona hanikape. Hĩtsonere !hanikape. Kona himaãkapeua, kotxi parĩkauatakani apakapariko nipokori. Hinirekakiti apokapitikako.
11 —Sitatxi hãpokasaaki, hinitari kãkiti Teoso sãkire kenakotakani, hĩte apakapakani. Hĩkaikota ninoakata. Eereka kona hĩsipe ãti aapokomoni hĩkaikotini ĩkapani.
12 Aapokotxi ãki hiĩroãkasaaki, hĩtxako: “Erekari Teoso sikakiti kaikotako hĩtekata,” hĩtxako.
13 Kãkiti ipoxokoniritika apakapiniãi, hĩtxako: “Teoso takari erekari hĩtemoni,” hĩtxako. Imanirekakaniãi, hĩtxariko: “Teoso kona takari erekari hĩtemoni.”
14 Atxiĩti aapokotxi hãpokasaaki, kãkiti iuaãtaã !apakapai. Atxiĩti !inirekarina hĩsãkire, ininiã iuasaaki hĩsipeka. Hĩtakanapariko iuaãtaã. Hĩpotorikasaaki, himakatxakari kipatxi hĩkiti mataã auakari. Ininiã iuasaaki ninoa imarotari Teoso kona apokaerekatana.

15 Hĩxinikariko ia nisãkire. Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, ninoa apiata
misiritaãka. Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani pakini
misiritaãka poiãoka —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Pirena
(Marko 13.9-13; Arókasi 21.12-19)

16 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko, pamonõkoniri. Hĩte soti auĩte atoko hĩtxa, kotxi !kaposotiirei
hĩte, iuaritika niokanatai kãkitimoni. Ninoa ãkiti atoko, ininiã erepaniko.
Ininiã kimarorei hĩtxako. Imini kimaroreri atoko hĩtxako. Ininiã maerekati
ninoa auakiti kona misiritai. Iuasaakiika kamoa atoko hĩtxako, kotxi kamoa
!imisiritari kãkiti.
17 —Erepaniko. Araõkire hĩtxako. Auako kãkiti kinirão anikinii maxikatiĩka
kãkiti misiritiko mereẽkanimoni. Apanakini xirokaiko hĩte maxikatiĩka aiko
ãki Xoteo apotiitiniãtaãua.
18 Nota sãkire hãuikini xika hanikaãkako auĩtetxiakorimoni himisiritiko
himarotini ĩkapani. Ikara atoko ininiã, iuasaaki erekapitikari, kotxi
hĩsãpiretariko nota sãkire iuaã auakanimoni, Xoteo minakonimoni apaka.
19 —Kãkiti misiritiko mereẽkarimoni hanikikosaaki, kona himaãkapeua
hĩsãkirauatini apisa. Teoso sikaiko hĩsãpirena tĩkane.
20 Sãkiretxi hĩsãpiretakiti kona hĩte sãkireni. Erekari Matamatakoti, iuarako
sikariko sãkiretxi hĩsãkirauatini ĩkapani iuasaaki.
21 —Ãti õti hĩtari sikaiko hĩte homanatakinimoni okinii ĩkapani, kotxi hĩte
auikari nota sãkire. Iua atokokanerako irĩtxi sikariko imi ãtimoni okiniri
ĩkapani, kotxi imi auikari nota sãkire. Auako apaka imi omanatinina iri,
inoro pakini, kotxi inoro, iri pakini auikari nota sãkire. Iua sikanako ãtimoni
okinina ĩkapani.
22 Ikinimane omanataiko hĩte nota sãkire hãuikini xika, iuaritika hãuikiniãri
nisãkire ãtipirika, nimakatxakai himapinakani ĩkapani.
23 Sitatxiã hãuakasaaki, himisiritikosaaki, ãti sitatxitimoni himitekako. Atão
nota sãpiretai hĩte. Kona hĩte xipokapaniri hĩparĩka ikini sitatxiti Isaeo tixini
hĩtari iaxitikiri kanapiriini apisa —itxa Xesosi sãkire.

Apiatakari, Poiãori Pakini

24 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Apaiaõkarauatakari poião. Koerekareri apiata. Apaka nitiritxi poião.
Iauĩte apiata.
25 Apakatapitika apaiaõkarauatakari koerekareri imarotakiti iaõka imaro-
tini. Iua atokokanera nitiritxi iua auĩte atoko inini. Apanakini akiritano nota
“Peosepoo,” Satanasi inakori. Ininiã itakauãkatai hĩte hĩuãka apia maerekati,
kotxi nota anaakorirai hĩte —itxa Xesosi.

Kipatakori !Auari
(Arókasi 12.1-3)

26 —Ininiã kona ! hĩpĩkapena ninoa maerekati kamakani, kotxi nota
kanapiriãkasaaki, kona kipatakori auapanika. Ikinika imarotaãkako.
27 Hĩtemoni ĩkanõka nimaasakapiretakiti, ikara nisãkire hãkiripoakatako
aapokotxi nopini imakinika kãkiti imarotiniri ĩkapani. Uatxa hĩtemoninani
nisãpiretakiti ãti õti ikinimanemoni hĩsãpiretako.

Kipa Apĩka?
(Arókasi 12.4-7)

28 Kona hĩpĩkapena hiĩto okakani, kotxi ! iposotarina hĩxinire okinina.
Hĩpĩkariko Teoso, kotxi iuanokara posotari iokanatinii hĩte, hiĩto, hĩxinire
pakini maerekani misiritikoãtaã. Iuara hĩpĩkako.

29 —Ipi kotipiriki ĩki poião, ãtika txineiro otanoka. Iuaritika hĩri iaxiti
auakari tiretana ninoa. Imauiritakaniãri, kona ãtika ipina.
30 Kipakinipa piãko pikiiã auakari aua? !Pimarotari. Teoso imarotapi-
tikari, kotxi iteene inĩkatai, ininiãkara !hĩpĩkarauatape.
31 Kotipiriki ĩki poião, iuaritika Teoso tiretari kotipiriki. Ininiãkara kona
hĩpĩkarauatape. Kaiãopokori kotipiriki auiniã, iuaritika hĩte ĩki apiata, ininiã
Teoso tiretapitikai hĩte —itxa Xesosi.

Xesosi Tiretakani, Xesosi Manirekakani Pakini
(Arókasi 12.8-9)

32 Xesosi sãkirauatapanika:
—Apanakini apisatoõ hĩsãpiretiniãri: “Xesosi nakiti nitxaua nota,” iua
atokokanerako nitxariko niri iaxiti auakari apisatoõ: “Nota nakitipitikara
iua,” nitxako —itxa Xesosi.
33 Hĩsãpiretiniãri apanakini: “Xesosi nakiti ! nitxaua nota,” iuasaaki
nisãpiretari niri iaxiti auakari: “Kona nota nakitini iua.”

Pinirekakiti Pirena
(Marko 8.34-35; Arókasi 12.49-53; 14.26-27)

34 —Kona hĩxinikapiri nota ĩkorapokoriti napokini neenamatxi nixipokini
ĩkapani. Kotxi kãkiti auikari nisãkire, ininiã eereka apanakini omanatana.
Kona neenamatxi xipokapanika, kotxi nota minari niposotiire maerekati
nixipokini ĩkapani.
35 Nota apokini xika imi omanatana iri, inoro pakini, kotxi ninoa auikari
nisãkire. Tiĩrotxi omanataro oimakiro, kotxi ãto omanatano nota, ãto tiretano
nota.
36 Iuasaaki pinirimane pimokaiakarinikarako itxauanako.
37 —Poiãoka pitiretiniãno nota, apiata pitiretiniãna pinoro, piri pakini,
kona erekari nimoianari pininiua. Apiata pitiretiniãna pamariteakori, kona
erekari nimoianari pininiua.
38 Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hĩsa. Hi-
mamĩteenekakanisaakiri himisiritiko nota ĩkapani, ininiã ! apakata
himoianatinino.
39 —Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapi-
tikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite
auapinininiika txako Teosokata —itxa Xesosi.

Hĩte Apakapakani Pirena
(Marko 9.41)

40 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kãkiti hĩte apakapakani, apakapano nota apaka. Nota apakapakari
apakapari nota iokanatakari apaka.
41 Papakapiniãri Teoso sãkire sãpiretakari, kotxi iua sãpiretari Teoso sãkire,
ininiã papakapari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka. Papakap-
iniãri atão inakari kamakari, kotxi iua kamari atão inakari, ininiã papaka-
pari erekari Teoso sikakiti iua apakapakiti iaõka.
42 Pisikiniãri ãparaã nimoianari poiãorimoni iãtini ĩkapani, kotxi nimoianari
itxaua, Teoso iĩkitxitapitikai pite —itxa Xesosi.

11

Xoão Kapatxisareri Tikini Sikani
(Arókasi 7.18-35)

1 Xesosi moianariakori tosi pakini isãkire oerekini xipoka atoko, Xesosi
sipe. Isa ãti sitatxitimoni, eereka ãti sitatxitimoni Kariréia tõpa itxaãpota
oerekarauatakasaaki. Teoso sãkire isãpiretari kãkiti.
2 Xoão kapatxisareri, kateia ãki auakasaaki, ikenakoenetari Xesosi kamak-
iti, ininiã iokanatari ipi imoianariakori Xesosimonikari.
3 Ininiã Xoão txari imoianariakori:
—Hĩpimaãri Xesosi: “Pitekani iaxiti ĩkari, kãkiti iãtapakiti pitxataua? Ãtikani
atxiĩti aiãtapakiti pitxataua?” hĩtxariko —itxa Xoão.
Ininiã ninoa sipe. Ipimaãrina Xesosi Xoão sãkire iaõka.
4 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari hĩkenakotakiti, hãtamatakiti pakini.
5 Hĩte atamatapekari mõsiãreti kõsiãrepeka inini. Matĩpokotakati
tĩpokotapeka. Hãtamatapekari maere matati erekapeka inini. Makenakokiti
kakenakokipeka. Ipĩkani õkitikapekaua. Teoso iokanapirena erekari
sãpiretapeẽkaika minakati mauapikinitinimoni. Pakini hãtamatapeka. Ikara
hĩsãpiretako Xoãomoni.
6 Kãkiti iteene auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara
nisãkire hĩsãpiretari Xoão —itxa Xesosi.
7 Ininiã ninoa sipe. Isikasaakina, Xesosi sãpiretari Xoão pirena itomaneri
kãkitimoni. Ia atoko itxa:
—Kipa ĩkai hĩte, Xoão kapatxisarerimoni hĩsikasaaki, ãparaã makipakaniãtaã
iua auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi ãtitxika isãkire aua. Teoso sãkirenoka
isãpireta. Ĩtima ãpokaxitikasaaki, katsotati ipinimoni ipapĩka, iuaĩkana ipini-
moni ipapĩka inini atoko kãkiti, kotxi isãkire kita ãti, isãkire uatxa ãtião, isãkire
katana iuaĩkana ãtião, itxaãpota isãkire. Ikara atoko !itxa Xoão.
8 —Kipa ĩkai hĩte Xoãomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !inirekari
tiitxi, txineiro pakini. !Kakaroneri imãka, kotxi !ikaikota auĩtetxi aapoko.
Auĩtetxi aapoko peereri mãkatxi.
9 —Kipa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso
sãkire sãpiretakari itxaua. Atãopitika Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Iua Xoão
Teoso sãkire sãpiretakari apiari.
10 —Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Niokanatariko nisãkire sãpiretakari kãkitimoni pite apisa, papokini isãpiretini
ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani.
11 Atãopitikara. Ikinimane sauaki Xoão kapatxisareri apiatakari itxaua. Iuar-
itika Teoso auĩtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti tĩkane.
12 Xoão auakasaaki Teoso auĩtetakani misiritaãka, kotxi kãkiti kaneena-
mari naiatana ninoa. Ninoa nirekari ixipokinirina Teoso auĩtetxi ininiua
ĩkorapokoriti. Uatxapiima auapanika ikara atoko inakari.
13 Xoão apokini apisapanika, ikinika Teoso sãkire sãpiretakani, ikinika
Teoso sãkire iõkatsopatakani, sãpiretari Teoso auĩtetxi ininiua pirena. Xoão
apokasaaki, iua apaka oerekari Teoso auĩtetxi ininiua pirena.
14 —Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretaua:
Ãti Teoso sãkire sãpiretakari Eríasi atoko inakari apokako,
itxana. Iuakara Xoão. Hãuikiniãri nisãkire, hãuikariko iuara apokapeka.
15 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.
16 —Kanatokopa itxa kãkiti ĩkorasaaki auakani? Amarini sarauatini
atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãka tiitxi amotikoãtaã.
Apanakini amarini txitana apanakini amarini. Itxana:
17 “Ate xikarauata hĩte serenini ĩkapani, txamari !hĩserena. Kãkiti pĩkasaaki
xikariti axikareta, txamari ! hĩtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko
itxana ĩkorasaaki auakani,

18 kotxi Xoão kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso
imisãkiretini ĩkapani. !Iãtari ovaã. Iuaritika hĩte txari: “Maerekati mata-
matakoti auaĩtotari Xoão,” hĩtxari.
19 Nota hĩtari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini.
Ikiniõtika ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hĩte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari
iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,”
himisãkirepirenãtano. Kimaroreri atão inakari kamari erekarinani. Kãkiti
atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari kimaroreri atão inakari ininiua —itxa
Xesosi.

Sitatxi Auakani Teoso Sãkire Mauiãkani
(Arókasi 10.13-15)

20 Ininiã Xesosi pinitana Korasiĩ sitatxiti auakani, Petsáita sitatxiti auakani
pakini, kotxi kaiãopokori iposotiire ikamapeka iuaãtaã, iuaritika kona
itakanaparina maerekati.
21 Xesosi txana ninoa:
—Kãkiti Korasiĩ auakani himisiritaãkako. Kãkiti Petsáita auakani hĩte
apaka misiritaãkako. Kitxakapirĩka Txiro, Sitoõ pakini sitatxitikini kamari
maerekati, ininiã Teoso xipokana ninoa arikatxiã. Ninoa atamataãkamariko
nota posotiire hĩte atamatiniri atokokana, ininiã ninoa mãkatamariko sako
mata. Itakamariko atapani iĩtoãna. Ikara atoko ininiã, ninoa oerekari
maerekati itakanapinina.
22 Nisãpiretai hĩte ia: “Kãkiti misiritiko õtisaaki, Txirokini, Sitoõkini pakini
misiritaãka poião. Hĩte apiata.”
23 Hĩte Kapanaoõkinipekana, Teoso ãkiri aua hĩtekata. Hĩte itikapekari ito
posotiiretxi iaxitikiri. Txamari hõkakatapeẽkako maerekani misiritikoãtaã.
Nikamakiti hĩtemoni Sotoma auakani sauaki nikamaãkamako, kona ninoa
xipokamako. Auapanikamanako.
24 Ininiã nitxai hĩte: “Himisiritikosaaki, apiata himisiritaãka. Poiãoka
Sotomakini misiritaãka,” —itxa Xesosi.

Teoso Imarore Apakapakani
(Arókasi 10.21-22)

25 Iuasaaki Xesosi misãkiretari iri:
—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte
apaka pitxaua. Peerekai pite, kotxi na poerekari pimarore kãkiti
kimarorerinimoni, iuikakanimoni. Pite oerekari pimarore kãkiti
poiãorinimoni, miuikakanimoni.
26 Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.
27 Eereka imisãkiretari kãkiti:
—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua.
Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. No-
tanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri
niri, nota oerekari niri iuamoni.
28 —Iteene minari atoko itxa himaerekani. Hinireka hĩtakanapiniri iua,
txama !hĩposota hĩtakanapiniri. Hĩsãpakiniã himaerekani xika, hina notamoni
hĩtomatini ĩkapani. Iuasaaki nimakatxakari himaerekani.
29 Hĩtakariko nipaniãtakiti hãkixinireẽ. Hãpaiaõkariko nota pirena. Erekapi-
tikari hãpaiaõkiniri ninirekakiti, kotxi kona kaneenamano. Kona nota
napetari kãkiti. Niuikiniua !auari. Ikara atoko ininiã, hĩxinire tomatapitika.
30 Hĩposotapitikari nipaniãtakiti hĩkamini, notakata hĩparĩkauatiniã. Ni-
paniãtakiti !kasãpaniri. Kona kamimari. Peerekari nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

12

Tomatiko Õti Pirena
(Marko 2.23-28; Arókasi 6.1-5)

1 Mapaõti atoko tomatiko õtisaaki, Xesosi imoianariakorikata napaãpota
triko takikoãtaã. Inatxitana. Inapaãpotakasaakina, imakatxakarona triko iki
mapaki inikinirona ĩkapani.
2 Pariseoakori ikara itikasaaki, itxarina Xesosi:
—Patamata. Pimoianariakori kamari ate mauiritakiniti. Ninoa parĩkauata
tomatiko õtisaaki —itxana.
3 Ininiã Xesosi:
—Atxiĩti kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti imoianariakorikata kitx-
akapirĩka inatxitakasaakina?
4 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Imoianariakorikata inikari komiri
Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina.
Apanakini !auiritaãka inikiniri. Iuaritika ninoa sasetotxiakori tiretari Tavi-
ini, imoianariakori pakini inatxitakasaakina.
5 Atxiĩti kona hãtatsopatapanikari Moisesini iõkatsopatakiti. Iua auiritari
sasetotxi parĩkauatini tomatiko õtisaaki, Teoso misãkiretiko aikotiã. Iuasaaki
ninoa !ikamari maerekati, kotxi iparĩkauatana Teoso misãkiretiko aikotiã.
6 Atão nisãpiretai, hĩte paniãtakiti poiãori. Nota paniãtakiti apiari.
7 Teoso sãkire iteene hãuikasaaki, kona hãpoĩtana kãkiti maxikatiĩka, kotxi
Teoso sãkire txari:
Nota nirekari apanakini hĩtiretini. Pimatiretakanisaakiri ãti, !apakata pisika-
rauatini notamoni. Iuasaaki kona ninirekari pisikakiti,
itxa Teoso kitxakapirĩka.
8 —Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko
õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

Motĩkauakotakari Pirena
(Marko 3.1-6; Arókasi 6.6-11)

9 Xesosi ikara inaãka atoko, isa aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua.
10 Iuaã aua kiki motĩkauakotakari. Iuaã aua apaka pariseoakori Xesosi
kinirão apoĩtaka inakani tomatiko õtisaaki iparĩkauatini xika. Ninoa amanaãri
Xesosi:
—Atauako apakata atxiĩti tomatiko õtisaaki, erekape pitxĩkitakiniri kãkiti? —
itxarina.
11 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Hĩpira soti auĩte tomatiko õtisaaki aariko ãki irikiniã, himakatxakatari?
Atãopitikara Teoso sãkire auiritapitikari kãkiti makatxakiniri ipira tomatiko
õtisaaki.
12 Soti auĩte poiãori, kãkiti apiari. Ininiã Teoso sãkire auiritapitikari
tomatiko õti erekape nitxĩkitakiniri kãkiti —itxa Xesosi.
13 Ininiã itxari kiki motĩkauakotakarimoni:
—Poerekauakotauako —itxa.
Oerekauakotakasaakiua, erekapeka itxa, ipini uako atokopeka itxa.
14 Iuasaaki pariseoakori sipeka atoko, ninoakakarika misãkiretakakauana:
—Natokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxakakana.

Nitiritxi Teoso Mereẽkiti

15 Xesosi imarotakasaakiri ninoa okaenetiniri iua, iuasaakipeka Xesosi
sipeka. Itomaneri kãkiti sa iuakata. Ikinika amianatakani erekapeka
itxĩkitaka.
16 Xesosi !auiritana isãpiretinirina ikamakiti apanakinimoni.
17 Ikara atoko itxa Xesosi, Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori sãpiretakiti
iaõka apokini ĩkapani. Ia atoko itxa Teoso Isaíamoni:

18 Ia ninitiri nimereẽkiti. Ia nitiretakiti napokaerekatakiti. Nota sikariko
Erekari Matamatakoti iuamoni. Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo
minakonimoni.
19 !Kataparasãkireri ahoa kimaporiti ĩtiniãpo isãkirauatakasaaki. !Ineenamau-
ata. !Itxitakaka apanakinikata kãkiti napiniãtaã.
20 Apanakini Teoso sãkire auiãkani oiõkapeta ãkixinireẽna. Itapara !auari. Ni-
noa aanaia katxitoãkori atoko itxana. Iuaritika kona imapirinikari iua
aanaia katxitoãkori. Iua atokokana kona ixipokari iua sãkire auiãkani
mataparani. Itiretana. Apanakini Teoso sãkire auiãkani, kona iteene
auikari Teoso sãkire. Ininiã ninoa tirikapi iopinikare xapitikiri atoko
itxana, iuaritika kona iua oakari. Iua atokokana kona ixipokana Teoso
sãkire auiãkani. Ikamaãpotari erekari, erekarinoka kãiatini ĩkapani.
21 Xoteo minakaniua auikariko iua sãkire.
Itxa Isaía sãpirena kitxakapirĩka.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Marko 3.20-30; Arókasi 11.14-23)

22 Iuasaaki kãkiti anikari kiki maerekati matamatakoti auaĩtotakiti Xesosi-
moni. !Isãkirauata. Mõsiãreti itxaua iua, maerekati matamatakoti xika. Xesosi
erekapeka txĩkitakari iua. Iuasaaki kõsiãrepeka, kasãkirepeka itxa.
23 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti iuaã tsorĩkaãta. Ininiã ipimaãkakauana:
—Atauako ia kiki aãuĩte Taviini apika mekanirikani? Atxiĩti Teoso
iokanatakitikani? —itxana.
24 Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina:
—Konapitini. Maerekati matamatakoti auĩte Peosepoo inakori sikari
iposotiire Xesosimoni maerekati matamatakoti omitikini ĩkapani —itxana
pariseoakori.
25 Xesosi imarotari ikara ixinikakitina. Ininiã itxa Xesosi:
—Kãkiti tixine auakani ninoakakarika inaiatakakiniãuana, ix-
ipokakakauana. Iarikapenako. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani
inaiatakakiniãuana, ixipokakakauanako.
26 Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana,
ixipokako Satanasi tapara.
27 Hĩte sãkire, Peosepoo sikari iposotiire notamoni maerekati mata-
matakoti nomitikini ĩkapani. Ininiã nota pimaãi: “Kipa sikari posotiiretxi hĩte
moianariakorimoni, maerekati matamatakoti omitikinina ĩkapani?” Himoia-
nariakori sãpiretai: “Teosonoka sikari posotiiretxi maerekati matamatakoti
omitikakanimoni.”
28 Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko
ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hĩtemoni hĩauĩte inini ĩkapani.
29 —Kiki pataparari iua aapoko auiniã, kona kiĩtiriri ĩroã ĩtiriuatini ĩkapani.
Kiĩtiriri iaxirikiniãri iua kiki pataparari, iuasaakiika apakata iĩtirĩkiniri itii.
30 —Notakata maparĩkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno,
inirekari niparĩka ixipokini.
31 —Ininiã nisãpiretai. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati
kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. Txamari Erekari
Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari.
32 Kãkiti misãkirepiretiniãno nota hĩtari iaxitikiri, eereka amanainiãri Teoso
ikara imaerekani imakatxakini, ininiã Teoso makatxakapitikari. Kãkiti
misãkirepiretiniãri Erekari Matamatakoti, !kimakatxakikori ikara maerekati
ikamakiti —itxa Xesosi.

Aamina Iri Pirena
(Arókasi 6.43-45)

33 Ininiã Xesosi sãkirauata iuaĩkana pariseoakorimoni:

—Aamina atoko hĩtxa. Aamina erekari ininiã, iri erekari apaka. Aamina maerekati ininiã, iri apaka !erekari. Patamatiniãri amãtiiri, pimarotari imina.
34 Nimarotai hĩte. Imini katsiiri atoko hĩtxaua hĩte. Hĩte maerekati kamakanii. Ininiã !hĩposotari erekari hĩsãpiretini, kotxi hãkixinire !erekari. Hinamaã hĩsãpiretakiti hãkixinireẽ potoriãkari itxaua.
35 Kãkiti erekari ininiã, erekarinoka isãkire, kotxi iua ãkixinireẽ erekarinoka aua. Kãkiti maerekati ininiã, isãkire maerekati apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ.
36 Atão nisãpiretai hĩte. Ikinipoko kãkiti sãkire Teoso atamakaerekata xipokatxi õtisaaki. Iuasaaki Teoso mereẽri kãkiti misiritiko. Maxikatiĩka hĩsãpiretakiti kona apakata. Kona iua potxitari. Ininiã iuasaaki iua pimaãi: “Kinirepa ikara atoko pisãkire?” itxako.
37 Pisãkire ereka ininiã, ixika !auari Teoso misiritinii. Pisãkire maerekati ininiã, pisãkire maerekati xika Teoso misiritai —itxa Xesosi.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire (Marko 8.11-12; Arókasi 11.29-32)

38 Ãtikaka kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini txari:
—Koerekareri, takaõtxikari Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
39 Xesosi apakapapiretana:
—Kãkiti uatxarini !erekana. Itakanaparina Teoso. Hĩte nirekari noerekinii Teoso takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hĩte ĩkapani.
40 Xonasi kaikota ximaki mitari tikako ãki ipi ãti pakini õti. Iua atokokanerako hĩtari iaxitikiri napako ipi ãti pakini õti ipĩkani auiniãtaã.
41 —Itixi xipokini õtisaaki, kãkiti Nínivi sitatxiti auakani sãkirauatapitikako. Ninoa txai hĩte: “Kona erekai hĩte, kotxi !hĩtakanapari himaerekani. Ate takanapari amaerekani Xonasi sãkire akenakotakasaaki,” itxanako ninoa. Uatxa uai aua hĩte apisatoõ Xonasi apiatakari. Imisãkiretai hĩte, iuaritika kona !hĩtakanapari himaerekani.
42 —Xipokatxi õtisaaki, sito Sapaa auakani auĩte sãkirauatapitikako. Oa õtakoxiti auakaro, iuaritika osari Saromãomoni imatire okenakotini ĩkapani. Uatxa apopeka Saromão apiatakari, iuaritika hĩte !auikari nota sãkire —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena (Arókasi 11.24-26)

43 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Maerekati matamatakoti kiki auaĩtotakiti takanapakasaakiri iua kiki, iua maerekati matamatakoti saãpota ãparaã makipakaniãtaã, ikaikotiniãtaã initini ĩkapani, txamari !apokari.
44 Ininiã itxa: “Nikanapiriãpiriko mitxi nauinimoni nipotorikinimonikari,” itxa iua maerekati matamatakoti. Ininiã ikanapiriã. Apokasaaki, ãti iuaã auakari !auari. Oeretapeẽkaika. Iposope ãti auini ĩkapani.
45 Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni apia maerekanitakani. Imakinikana aua iua kiki ĩtoã. Ininiã iua kiki mitxi poiãoka imaerekani, eereka apia maerekanita. Ikara atoko itxako kãkiti uatxarini maerekani —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Marko 3.31-35; Arókasi 8.19-21)

46 Xesosi sãkirauata itomane kãkitimoni, inakasaaki oãpoka inoro, itariakorikata. Iporikiti auana. Ipĩkapiretarina.
47 Ininiã ãti txari Xesosi:
—Pinoro, pitariakori ikiraã iporikiti auana. Inirekakarina imisãkiretinii pite —itxa.
48 Ininiã Xesosi:
—Keropa ninoro? Kiripa nitariakori? —itxa Xesosi.
49 Ininiã imioakari imoianariakori:
—Hãtamata. Uai aua ninoro, nitariakori pakini.
50 Niri iaxitikiri nirekaãkiti kamakanira, ninoara nitariakori, nitaroakoro, ninoro txaua —itxa Xesosi.

13

Katakareri Pirena
(Marko 4.1-9; Arókasi 8.4-8)

1 Iua õtisaaki Xesosi takanapari iua aapokotxi. Ipoa tiniã isa. Iuaã ipoa tiniã iitopãka.
2 Iuaã auana itomaneri kãkiti. Apotiitauana iua takote. Ininiã kanaua ãki iereẽtaua, topãka itxa oerekarauatini ĩkapani. Ninoa kaikota imiriĩ.
3 Ininiã itori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa Teoso imarotinina ĩkapani.
Ia atoko itxa:
—Katakareri potorika itakarauatini ĩkapani.
4 Takari iki itakaãpotakasaaki, okaãpotakasaaki, ãtikaka irika kimapori tiniãpo. Kotipiriki apoka. Inikari imakinika.
5 Apanakini irika kai auiniãtaã. Poiãoka kipatxi auari, ininiã mokatanitika ipitxaka.
6 Txamari, atokatxi papatakari inakasaaki, arikari iua takari. Otxiaroka, kotxi kona kakotsari.
7 Apanakinipekana irika aanaia auiniãtaã. Ininiã aanaia aneẽ takari takote. Aãpitsa iapinokari takari, oka txari.
8 Apanakinipekana irika kipatxi erekariãtaã. Ininiã iriuata. Ãtiãtaã ãti takari iriuata seĩ oki pakini. Ãtiãtaã takari iriuata sesẽta oki pakini. Ãtiãtaã ãti takari iriuata trĩta oki pakini.
9 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Marko 4.10-12; Arókasi 8.9-10)

10 Imoianariakori apoka Xesosimoni. Ipimaãrina:
—Kinirepa sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretari kãkiti? —itxarina.
11 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti xinikiniãri Teoso auĩtetxi ininiãua pirena, auapitika kaiãopokori ninoa mimarotakiniti, kotxi Teoso kona oerekana ninoa. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti.
12 Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.
13 Nisãkirauatakasaaki kãkitikata, nisãpiretana sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kotxi kokiri kãkiti, iuaritika ! atamatari Teoso kamakiti. Kakenakokiri kãkiti, iuaritika !imarotari Teoso sãkire.
14 Ininiã apokapeka Isaía sãkire kitxakapirĩka, kotxi iua sãpiretari Teoso sãkire:

Hĩkenakotapiikamari nisãkire, iuaritika !himarotari. Hĩtikapiikamari nikamakiti,
iuaritika !himarotari,
15 kotxi ! hinirekari himarotiniri atão inakari. ! Hinirekaikari
nisãkire hĩkenakotini. ! Hinirekaikari nikamakiti hãtamatini.
Hinirekaãkamariko, hãtamatamariko nikamakiti. Hinirekaãkamariko,
hĩkenakotamariko nisãkire. Hinirekaãkamariko, himarotamariko
nisãkire. Hĩkanapiriaãkamako notamoni, nimakatxakamariko
himaerekani,
itxa Teoso.
16 —Hĩtepekana, Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hõki atamatapitikari iua
kamakiti. Hĩkenakoki kenakotapitikari iua sãkire.
17 Atão nisãpiretai. Itomaneri Teoso sãkire sãpiretakani, apanakini kiki atão
inakari kamakani pakini kitxakapirĩka nirekari atamatiniri hĩte atamatakiti,
txamari kona atamatarina. Inirekarina ikenakotinirina hĩte kenakotakiti,
txamari kona ikenakotarina —itxa Xesosi.

Katakareri Pirena Oerekiko
(Marko 4.13-20; Arókasi 8.11-15)

18 Xesosi sãkirauanãtapanika:
—Hĩtakaõtxikari ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, katakareri pirena.
Noerekai ikara.
19 Kãkiti kenakotakasaakiri Teoso auĩtetxi ininiua pirena, imimaro-
takaniãri ikenakotakiti, kimapori kãkiti katxaratakiti ikotaxiti atoko itxa
iua ãkixinire, kotxi Satanasi apoka iuamoni. Imakatxakari Teoso sãkire iua
ãkixinireẽ apokakari. Teoso sãkire takariki atoko itxa.
20 —Takariki kai auiniãtaã iriãkari, Teoso sãkire ipoxokoniritika apaka-
pakari atoko itxa.
21 Itxama kona okanani aua, kotxi kona kakotsari. Omanatiko inakasaaki,
inapetiko inakasaaki, Teoso sãkire auikini xika, itakanapari Teoso sãkire
auikini.
22 —Ãti kãkitipekana kenakotari Teoso sãkire, txamari ixinikapikari tiitxi,
nipokori, iparĩka pakini. Ikinipoko ixinikapika, ininiã maerekaxiniretinoka
itxa. Txineiro ipotxitini xika !inirekaikari Teoso sãkire. Takariki aanaia
auiniãtaã iriãkari atoko itxa iua. Takari mariti atoko itxa iua ãkixinire.
23 —Ãti kãkitipekana ikenakotakasaakiri Teoso sãkire, atão iua auikari. Iua
ãkixinire kipatxi erekari atoko itxa. Takari mininiua atoko, iua kãkiti minari
atxiĩti seĩ pakini kãkiti Teosomoni isãkire auikinina ĩkapani. Atxiĩti iminari
sesẽta pakini kãkiti. Atxiĩti iminari trĩta pakini kãkiti Teosomoni isãkire
auikinina ĩkapani —itxa Xesosi.

Katsotati Ahoisi Atoko Inakaro

24 Iuaĩkana Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia
atoko itxa:
—Teoso auĩtetxi ininiua ia atoko itxa. Teoso katakareri atoko itxa. Iua
katakareri takari erekari takariki ikikioteẽ.
25 Ãti ĩkanõkati ikinimane imakasaaki, imokaiakari apoka. Itakaro katsotati
ahoisi atoko inakaro ahoisi sauaki. Kona !otxa. Iposo atoko ĩkorape itxa.
26 Takari aneẽka atoko, oriuata. Iuasaaki kãkiti imarotapekari katsotati
ahoisi atoko inakaro auapeka. Kona otxa.
27 Ininiã katakareri nitiriakori apoka iauĩtemonina. “Auĩtetxi, pite takaro
takariki erekaro. Nanipa oina katsotati?” itxana ninoa.
28 —“Amokaiakari takari,” itxa.
—“Pinirekatari amaporokiniri?” itxana initiriakori.
29 —“Kona. Katsotati himaporokiniã, atxiĩti himaporokaro nitakare apaka.

30 Hĩtakanapari imakinika aneinina ĩkapani. Oamikosaakirako, omakatx-
akaãka. Ininiã iuasaakiko nipaniãtaiko hĩte: ‘Merepanika himakatxakaroko
katsotati. Hãpotiitaro. Xaminamoni oka inaãkako. Iposo atoko hãpotiitari
ahoisi. Hĩtakari nikiena nĩkatiko aikoti ãki.’ ”

Mostata Pirena
(Marko 4.30-32; Arókasi 13.18-19)

31 Iuaĩkana Xesosi oerekari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia
atoko itxa:
—Teoso auĩtetxi ininiua, kiki takiniro mostata iki ikikioteẽ atoko itxa.
32 Mostata iki axapitiki. Apanakini takariki apiata, iuaritika oaneẽka atoko
amananiikaro. Aamina otxaua. Ininiã kotipiriki ina. Ikamari ikoa okatiã —
itxa Xesosi.

Tirekakari Pani
(Arókasi 13.20-21)

33 Xesosi iuaĩkana sãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ininiã ia atoko
itxa Xesosi:
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩkorapokoriti ia atokokana itxa. Sito kosekari
tirekakari pani. Okoketari axapiti tirekakari pani kaiãopokori triko panikata,
ãparaãkata. Eereka ikinika ipe tirekaãpota otxa.

Sãkiretxi Atão Inakari Oerekiko
(Marko 4.33-34)

34 Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão inakari
oerekiko. Ikara sãpirenatxinokara isãpiretari kãkiti.
35 Ininiã kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretakiti apokapeka, kotxi
iua txari:
Nisãkirauatakasaaki kãkitikata, nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko.
Itixi kamikosaakipanika aua kãkiti mimarotakiniti. Ikara noerekako
kãkitimoni,
itxa Teoso sãkire.

Xesosi Sãpiretari Katsotati Pirena

36 Eereka Xesosi takanapana ninoa kãkitipokoni. Iĩroã aapokotxi. Imoia-
nariakori apoka iuamoni. Itxana:
—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, katsotati pirena,
mixikanani pisãpiretakiti. Ate !imarotari —itxana.
37 Ininiã Xesosi:
—Hĩtari iaxitikiri, iua erekari oki taãkari itxaua.
38 Itixi iua kikio atoko itxa. Teoso auĩtetakani takariki erekari atoko itxana.
Kãkiti Satanasi nakitiakori iua katsotati atoko itxana.
39 Katsotati takakari Teoso nakitiakori mokaiakari itxaua. Satanasi itxaua.
Itixi xipokini õti iua takari amiko õti atoko itxa. Teoso nitiriakori iaxitikini
ninoa takari amakani atoko itxana.
40 Iua katsotati apotiitaãka, xaminamoni oka inaãka. Iua atokotxikana
inaãka itixi xipokini õti.
41 Hĩtari iaxitikiri iokanatanako initiriakori itiximoni. Apotiitarinako
maerekati oerekakani. Apotiitarinako ikinimane maerekati kamakani.
42 Iposo atoko Teoso nitiriakori okana ninoa xaminamoni. Iuaã iteene
itxiapatana. Akatsatsiriĩtauana.
43 Iuasaaki atão inakarinoka kamakani aua iotximerena Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua. Atokatxi iotximere atoko itxa ninoa iotximere. Kakenakokii,
ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Txineiro Kipatakoro Pirena

44 —Teoso auĩtetxi ininiua, txineiro itomanero kipatakoro atoko itxa. Oa
txineiro kipataãka kikio. Ãti õti kiki napaãpotakasaaki, apokaro, ininiã
iuaĩkana ikipataro. Iteene ipoxokoniuata, ininiã ivẽtxitari ikinika itii, iua
kikio iamotini ĩkapani. Eereka sa itxa iua kikio iamotini ĩkapani. Ikara atoko
itxa Teoso auĩtetxi ininiua.

Pérora Inakori Pirena

45 —Teoso auĩtetxi ininiua, pérora iamotakari atoko itxa. Iua nitari pérora
apia erekari.
46 Pérora iteene erekari apokiniã, ikinika itii ivẽtxita iua pérora iamotini
ĩkapani.

Hetxi Pirena

47 —Teoso auĩtetxi ininiua hetxi ipoaã taãkori atoko itxa. Ikini sereti ximaki
apotiita hetxi.
48 Ixãpokasaaki kaiotaroariti kosekaãpotari itakoãmoni. Iuaã kaiotaroariti
iitopãka. Imereẽrina ximaki. Ximaki erekari kotariã itaka. Kãkiti maniãkiniti
mapara oka.
49 Xipokatxi õtisaaki ikara atoko itxa. Teoso nitiriakori mereẽriko kãkiti.
Mapara itakarina erekarini. Mapara itakarina maerekani.
50 Ininiã xaminamoni okanako kãkiti maerekati kamakani. Iuaã itxiĩtana.
Akerakitatsiriĩtauana, kotxi patsiiri.

Kitxakapirĩka Oerekakori, Amaneri Oerekakori Pakini

51 Xesosi pimaãna imoianariakori:
—Hĩte imarotatari ikara atoko inakari nisãpiretakiti? —itxa.
—Ari, aimarotapitikari —itxarina.
52 Ininiã Xesosi:
—Kaiõkatsopareri oerekikosaaki Teoso auĩtetxi ininiua imarotini ĩkapani,
imarotari amaneri oerekakori, apaka kitxakari oerekakori. Kaapokori atoko
itxa. Iua kaapokori makatxakari apokaerekatakiti mareta ãki inĩkatakiti.
Amaneri, kitxakari apaka imakatxaka.

Nasaree Auakani Kona Auakari Xesosi Sãkire
(Marko 6.1-6; Arókasi 4.16-30)

53 Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko ixipokapiretaka atoko, Xesosi
sipe.
54 Ikanapiriã Nasaree sitatxitimoni. Ininiã oerekarauata aiko Xoteoakori
apotiitiniãtaãua. Ininiã kãkiti tsorĩkaãta isãkire ikenakotakasaakina. Itxana:
—Kiripa sikatari iua imarore? Kiripa sikaposotiiretari iua?
55 Aapokotxi kamakari ãkiri iua. Inoro Maria. Itariakori Txiako, Xoão,
Simão, Xotasi pakini.
56 Itaroakoro uai apaka aua. Nanipa apaiaõkari ikinika imarore? —itxana.
57 Ininiã kona inirekarina iua. Ininiã Xesosi txari:
—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itix-
ineẽ auakasaaki, inirimane sauaki auakasaaki, !ipaxitaãka. Isãkire !auikaãka
—itxa Xesosi.
58 Ininiã Xesosi kona kamari itori Teoso posotiire iuaã Nasaree sitatxiti
auakani ĩkapani, kotxi kãkiti iuaãkini !auikari isãkire.

14

Xoão Kapatxisareri Ipinini Pirena
(Marko 6.14-29; Arókasi 9.7-9)

1 Iuasaaki Erotxi Kariréia auakani auĩte txaua. Iuasaaki ikenakopiretari
Xesosi pirena.

2 Iuasaaki itxana initiriakori:
—Iua Xoão kapatxisareri ipĩpekariika õkitapekaua. Iuakara Xesosi txaua. Ininiã uatxa apiata iposota ikamini —itxa Erotxi.
Txamari Xesosipitikara. Kona Xoãoni iua.
3 Mitxi Erotxi paniãtari Xoão kapatxisareri iaxirikiko, itari Piripi ĩtanoro xika. Ouãka Erotxia. Oomanatari Xoão, ininiã itakaãka kateia ãki.
4 Mitxi Xoão kapatxisareri txari Erotximoni:
—Kona erekari pitari ĩtanorokata pisirĩkini. !Apakata pikamakiti —itxa.
5 Ininiã Erotxi nirekamari okiniri Xoão, iuaritika kona okari, kotxi ipĩkana Xoão sãkire auiãkani. Ninoa uãkatari Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.
6 Erotxi kamari kiiniri auini õti pirena. Erotxia ãkero serena iua Erotxi apisatoõ, ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ininiã oserenini kamari ninoa poxokoniuatini.
7 Ininiã Erotxi poxokoniuatakasaaki itxa:
—Nisikai imakinika pinireẽkiti pitemoni —itxaro oa.
Ininiã osari onoromoni.
8 Onoro nirekari Xoão okiko, ininiãkara oamanaãri Xoão kii prato nopini. Ininiã otxari Erotximoni:
—Xoão kapatxisareri kii ninireka prato nopini.
9 Ininiã Erotxi kona erekaxinireri. Kipa ikama? Kotxi ikinimane ikemaĩtxitakini kenakotari isikaenetiniri oa nirekakiti oamoni. Ininiã iua paniãtari oa nirekakiti sikiko oamoni.
10 Ininiã iua iokanatari sotatoakori kateiamoni Xoão kii tsotakiko ĩkapani.
11 Ininiã ninoa minari ikii prato nopini. Isikarina oamoni. Oa sikari onoromoni.
12 Eereka Xoão moianariakori sari kateiamoni. Ninoa anikari iĩto akauarimoni. Iuaã ikatarina. Eereka ninoa sari Xesosimoni. Isãpiretarina Xesosi Xoão ipinini pirena.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

13 Xesosi kenakopiretakasaakiri Xoão okiko, ipotorika kanauaã. Ãtiãtaã iuanani auini nire isa, txamari itomaneri kãkiti imarotari Xesosi sinimoni. Ininiã itakanaparina sitatxi. Isana imiriĩ iua sinimoni.
14 Iua kanĩkiĩtakasaaki, atapari kãkiti apokaãpotini. Ininiã iua amonĩkana ninoa. Imakananitana amianatakani.
15 Mapiãpeka inakasaaki, imoianariakori apoka iuamoni. Itxarina:
—Mapiãpeka. Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiã uai nipokori ! auari. Piokanatari kãkiti aapokotximoni, ininiã iamotarina nipokori iuaãtaã —itxana imoianariakori.
16 Xesosi apakapapiretana:
—Nota kona iokanatana isinina. Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxa Xesosi.
17 Ininiã ninoa:
—Komiri ipi ipi ãti pakininokara aua atemoni. Ipi ximaki apaka aua. ! Apakata —itxana.
18 Ininiã Xesosi:
—Himina uai notamoni —itxa.
Ininiã imoianariakori minari Xesosimoni.
19 Eereka iua paniãtari kãkiti xiti topãkini. Eereka ikosekari komiri sĩko, ximaki ipi pakini. Ininiã iua ionakaãta iaxiti. Itxari:
—Niri pisikakiti peerekari —itxa.
Ininiã imaxinĩkaãpotari. Isikaãpotana imoianariakori. Ninoa sikaãpotana kãkiti.
20 Ikinikana nipokota. Ikinimane:

—Kamitopekaua ate —itxana.
Eereka imoianariakori apotiitari itetakori. Ininiã xãpokaka itxarina tosi kotari.
21 Iuasaaki sĩko mio kikiãkini nipokota. Sitoãkini, amarini pakini nipokota apaka.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini (Marko 6.45-52; Xoão 6.15-21)

22 Eereka ipaniãtana imoianariakori kanauaã iereẽtiniua iua apisa ĩpiriãtinina ĩkapani. Ninoa sipeka. Iua kaikota kãkiti itakapiretini nire.
23 Kãkiti itakapiretanapaka atoko, Xesosi sari oxiratarimoni, Teoso imisãkiretini nire. Ĩkanõkapeka inakasaaki, iuanani iuaã aua.
24 Iuasaaki kanaua ipoa apanĩkakiãpeka. Ĩtima apiãkataro kanaua. Ininiã tsakati iteene apoãkata.
25 Imaropirĩkatapeka inakasaaki Xesosi sari ninoamoni. Itĩpokota ipoa nopini.
26 Imoianariakori atapakasaakiri Xesosi ipoa nopini itĩpokotini, ninoa pĩkarauata.
—Kamiri napani —itxana.
Akiripoakatana.
27 Iuasaakipeka Xesosi:
—Kataparaxinire hĩtxako. Notara. Kona hĩpĩkarauatape —itxa.
28 Ininiã Petro sãkirauata:
—Apiananiri. Xesosi pininiãua, pipaniãtano pitemoni napokini ipoa nopini —itxa Petro.
29 Ininiã Xesosi:
—Uai pina —itxari.
Ininiã Petro katxaka. Ipotorika ianini ipoa nopini Xesosimoni isini.
30 Txamari kataparari ĩtimati itikasaaki, ipĩkarauata, ininiã ipatapiã itairakaãpota. Ininiã iua akirikata:
—Apiananiri. Pimaĩkano.
31 Iuasaakipeka Xesosi maĩkari iua. Itxari:
—Poiãoka pauikari niposotiire. Kinirepa kona atão pauikari? —itxa Xesosi.
32 Iuaĩkana morõkoka itxauana kanaua ãki. Iuasaaki ĩtima iotoka.
33 Imoianariakori kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ:
—Apiananiri pitxaua. Atãopitikara Teoso ãkiripitikarai —itxana.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini (Marko 6.53-56)

34 Ipoa ĩpiriãtana, Xenesaree tõpamoni apoka itxana.
35 Iuaã kãkiti imarotari Xesosi, ininiã iokanapireta kãkiti ninoa tixine takote auakanimoni:
—Amianatakani himina.
Ininiã kãkiti minari itomane amianatakani Xesosimoni.
36 Amianatakani amanaãri Xesosi:
—Pauiritaua pimãka mapotomatare atakapiotini —itxana.
Ikinimane imãka takapiotakani makananitaãka.

15

Xoteoakori Iĩkite Pirena (Marko 7.1-13)

1 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini apoka Xesosimoni. Xerosareẽkini ninoa. Ipimaãrina Xesosi:

2 —Kinirepa pimoianariakori kona kamari aãtokiriakorini sãkire iaõka, kotxi
inipokotakasaakina, kona arokauakotauana —itxana.
3 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Hĩtepekana, kinirepa kona hĩte kamari Teoso sãkire iaõka? Hĩte kamari
hõereẽkitinokara,
4 kotxi Teoso txari: “Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro.” Apaka Teoso
txari: “Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã, pokaãkako.”
5 Txamari hĩte oerekari kãkiti: “Kãkiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã,
iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika
Teosomoni.’ ” Ininiã !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni.
6 Ininiã hĩte oerekari kãkiti mapaxitakanina iri, inoro pakini. Ininiãkara
hĩte sãkire hõereẽkiti kipatari Teoso sãkire.
7 Hĩte txari: “Akamapitikari Teoso sãkire iaõka,” txamari kona hĩte kamari.
Atãopitikara Isaía sãkire kitxakapirĩka. Iua sãpiretari Teoso sãkire hĩte pirena.
Teoso txari:
8 Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona.
Ãkixinireẽna !inirekanona.
9 Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa txano:
“Ateosone pitxaua,” kotxi ninoa !oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire
oerekana, txamari “Teoso sãkire asãpiretai” itxana.
Itxa Teoso Isaíamoni kitxakapirĩka —itxa Xesosi.

Ãkixiniretxi Txiko Pirena
(Marko 7.14-23)

10 Xesosi akiritana kãkiti, ininiã itxana:
—Hĩkenakota himarotini ĩkapani.
11 Nipokori, piixirãkakiti kona kamatxikotari pãkixinire. Pisãkire maerekati,
pinamaã potoriãkari, iuara txikotapitikari pãkixinire —itxa Xesosi.
12 Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni. Itxarina:
—Pimarotatari pariseoakori !apokaerekatari ikara pisãkire ninoamoni?
13 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti takari atoko itxa. Ininiã ikinika takari niri iaxitikiri mataãkiniti
maporokaãkako.
14 Kona himaãkatapena pariseoakori. Ĩkiikakani mõsiãreni atoko itxana.
Mõsiãreti mĩkiikiniãri mõsiãreti, ikinipoko irikako aariko ãki. Iua atokokana
maerekati õtãkikiniãri maerekati, imakinika ninoa sari imisiritikoãtaã —itxa
Xesosi.
15 Ininiã Petro:
—Poerekaua ate ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ate !imarotari —
itxa.
16 Ininiã Xesosi:
—Hĩte apanakini atoko hĩtxa atxiĩti? Kona himarotapanikari?
17 Himarotari. Nipokori hinamaã hiĩxirãkakiti hĩtikakomoni isa. Eereka
hĩtikatakasaaki, inapa.
18 Hĩsãkire hinamaã pokĩkakari potorika hãkixinireẽ. Iuara txikotari kãkiti
ãkixinire.
19 Kotxi hãkixinireẽ hĩxinikakiti maerekati potorika. Okaniuatakatxi, ãti
kãkiti ĩtanorokata sirĩkiko nire, anokaretxi, ĩtiriuatakatxi, misirieneretxi, ãti
misãkirepiretiko pakini potorika hãkixinireẽ.
20 Ikara atoko inakarinanira txikotari kãkiti ãkixinire. Kãkiti marokauako-
takaniua kona txikotari ãkixinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire
(Marko 7.24-30)

21 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi sipe. Isipeka Txiro, Sitoõ pakini tõpamoni.

22 Iuasaaki sito Kanaaãkero, iuaã auakaro, apoka Xesosimoni. Iteene oamanaãri:
—Apiananiri, Tavii apika mekaniri, piamonĩkano. Maerekati matamatakoti auaĩtotaro namarite. Iua iteene misiritaro oa —otxari.
23 Txamari Xesosi kona apakapapiretaro oa. Imoianariakori apoka Xesosimoni. Itxana:
—Piokanataro, osipekako. Atemoni ãtipirika oãkiripoanãta —itxana.
24 Xesosi apakapapiretaro oa:
—Niokanataãka Isaeokini ninĩkatini ĩkapani. Ninoa soti auĩte pĩpinanaãkani atoko itxana. Txamari pite kona Isaeokero. Pite ãto uãka —itxa.
25 Iuaritika oa sito apoka iuamoni. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ. Ininiã oa:
—Apiananiri, pimakananitaro namarite —otxari.
26 Ininiã Xesosi:
—Isaeokini amarini atoko. Nota ninoa iri atoko. Kona erekari amarini komirite nimixirikini, anãpamoni nisikini ĩkapani —itxaro.
27 Ininiã oa:
—Ari, atãopitikara pisãkire. Anãpa atoko nitxaua, iuaritika anãpa nikari nipokori iriãkari kaapokori patapi koa —otxa.
28 Ininiã Xesosi:
—Atãopitikara. Sito, pite iteene auikari niposotiire. Pinirekakiti nikamapitikako —itxaro.
Iuasaakipeka oimi erekapeka otxa.

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Kãkiti

29 Eereka Xesosi sari Kariréia poatimoni. Iuaã oxiratari nopini topãka itxa.
30 Itomane kãkiti iuamoni apoka. Ninoa minari iuamoni kãkiti mõsiãreni, masãkireni, matĩpokotakani, apanakini amianatakani itomaneri pakini. Xesosi makananitana ninoa.
31 Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãta, kotxi itikarina Xesosi makananitinina amianatakani. Kãkiti masãkireti sãkirauatapeka. Kãkiti matĩpokotakati tĩpokotapeka. Mõsiãreti, kõsiãrepeka itxapeka. Ikinimane txari:
—Peerekari Teoso, Isaeo auakani Teosone —itxana.

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti (Marko 8.1-10)

32 Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana:
—Nota amonĩkana naia kãkiti. Ipi õti, ãti õti pakini notakata auana. Uatxa kona minakati kona auari inikinina ĩkapani. Kona nota iokanatana ninoa natxiritika, kotxi arikama ipĩtaxititamana, irika itxamana —itxa Xesosi.
33 Ininiã imoianariakori txari:
—Nanipa ate apokari nipokori komiri naia kãkiti asikakienatini? —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Kipakinipa komiri aua hĩtemoni? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa:
—Setxi komiri, ãtikaka ximaki axapitiri pakini —itxana.
35 Ininiã Xesosi:
—Hĩpaniãtana kãkiti xiti topãkini —itxa Xesosi.
36 Eereka imaĩkari ninoa setxi komiri, ximaki pakini. Itxari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri, ximaki pakini pite sikakiti.
Mapixinika itxari komiri, ximakikata. Eereka xanakaãpota itxari imoianariakorimoni. Ininiã ninoa xanakaãpotari kãkitimoni.
37 Ikinika nipokota. Kamitopeka itxana. Imoianariakori xãpokakari setxi kotari nipokori itetakori.
38 Ipi ipi pakini mio kikiãkini nipokotapeka, apaka sitoãkini, amarini pakini.

39 Eereka Xesosi iokanatana kãkiti aapokomonina. Iposo atoko iereẽtaua
kanaua ãki. Makataã tõpamoni isa.

16

Teoso Takaõtxikare
(Marko 8.11-13; Arókasi 12.54-56)

1 Pariseoakori, satoseoakori pakini sari Xesosimoni. Inirekarina Xesosi
kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso
iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
2 Txamari Xesosi txana:
—Na noerekai. Mapiãnikata iaxiti põkamarari inakasaaki: "Peereõtiri
katana," hĩtxa.
3 Iua atokokana ĩkanõkapanika iaxiti põkamarari, piãkaxitita inakasaaki:
"Ãparaãnapani. Kataparari ĩtimatipani," hĩtxa. Himarotapitikari takaõtxikari
iaxiti auakari. Txamari kona himarotari Teoso kamanãtakiti ĩkorakanani.
Hĩsãkirauatakasaaki, kãkiti erekarini atoko hĩtxa, txamari maerekati hĩkama.
4 Kãkiti uatxarini !erekana. Itakanaparina Teoso. Hĩte nirekari noerekinii
Teoso takaõtxikare, iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka
Teoso sãkire sãpiretakari Xonasi inakori auakasaaki, Teoso kamari posoti-
iretxi. Ikara atoko inakari posotiiretxi Xonasi auakasaaki, iuaĩkana ikama-
panikariko. Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua
takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hĩte ĩkapani —itxa Xesosi.
Iposo atoko Xesosi takanapana, sipe itxa.

Pão Tireẽkari Pirena
(Marko 8.14-21)

5 Xesosi imoianariakorikata ĩpiriãtari ipoa. Ipiniã apokasaakina, imoia-
nariakori xinikaro pão imaxinĩkaretakitona.
6 Iuasaaki Xesosi õtãkikana ninoa:
—Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote tireẽkari
pamonõkoniri —itxana imoianariakori.
7 Ininiã imoianariakori misãkiretakakaua:
—Pão amaxinĩkaretini xika Xesosi ikara atoko txaua ate —itxana imoianari-
akori.
8 Xesosi imarotari imisãkiretakakiniuana, ininiã iua:
—Kinirepa himisãkiretakakaua, pão himaxinĩkaretini xika? Kona iteene
hãuikari ninĩkatinii.
9 Atauako kona kiĩkitepanikai hĩte? Atauako himaxinĩkaretapekari pão
sĩkonoka sĩko mio kãkiti nisikakienatini? Hĩxinikariko kipakinipa kotari
hĩxãpokaka pão itetakoro?
10 Atauako kona hĩxinikatari ãti õti ipi ipi pakini mio kãkiti setxinoka pãoã
nisikakienatini? Hĩxinikariko kipakinipa kotari hĩxãpokaka pão itetakoro?
11 Hĩte nõtãkikasaaki: "Erepaniko. Pariseoakori, satoseoakori pakini pãote
tireẽkari pamonõkoniri," ninakasaakii, kinirepa kona himarotatari kona
pãoni ikara atoko nitxai hĩte? —itxa Xesosi ninoamoni.
12 Iuasaakiika imarotarina kona pão tireẽkarini monõkori txaua. Imarota-
rina pariseoakori, satoseoakori pakini sãkirera, ninoa oereẽkitira, monõkori
txaua.

Petro Auikari Xesosi Teoso Ãkiri Ininiãua
(Marko 8.27-30; Arókasi 9.18-21)

13 Xesosi sari Sesaréia-Piripi sitatxiti takote. Iuaã ipimaãna imoianariakori:
—Kipa kãkiti uãkatano nota hĩtari iaxitikiri?
14 Ininiã imoianariakori:

—Ãtikaka uãkatai Xoãoni kapatxisarerini iuaĩkana õkitikaua inakarii. Apanakini uãkatai Eríasini iuaĩkana õkitikaua inakarii. Apanakinipekana uãkatai Xeremiani iuaĩkana õkitikaua inakarii. Minakanisaaki ãtikaka: "Ãti Teoso sãkire sãpiretakarini iuaĩkana õkitikaua inakarii," itxaina —itxarina.

15 Ininiã Xesosi:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano nota? —itxana ninoa.
16 Simão Petro apakapapiretari:
—Teoso mereẽkitirai pite. Teoso mapĩkati ãkirirai pite —itxari iua.
17 Ininiã Xesosi:
—Simão Petro, Xoão ãkiri, Teoso takari erekari pitemoni, kotxi kona kãkitini sãpiretai Teoso ãkiri nininiua. Niri iaxitikirira sãpiretai.
18 Nisãpirenauatapanika pitemoni. Piuãka Petro. Kai sorotxikana piuãka. Kai aapokotxiti kamakari mereẽri kai kaikori xiti itakini ĩkapani, aapokotxi iua kai nopini ikamini ĩkapani, ininiã aapokotxi !irika, kotxi kaikori nopini aua. Aapokotxi kamakari takari kai kaikori xiti. Iua kai atoko itxa ikara Teoso sãkire, isãpiretakiti pitemoni. Kãkiti nota nakitiakori naapoko atoko, ninoa sauaki nauini ĩkapani. Napotiinãtapanikari kãkiti naapoko ĩkapani. Satanasi tapara kona posotapaniri ixipokiniri ia naapoko.
19 Nipaniãtai Teoso sãkire pisãpiretini kãkitimoni. Xavi nisikinii atoko itxa ikara, kotxi kãkiti auikasaakiri Teoso sãkire iĩroã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti pimauiritakaniã, Teoso tixine apaka !auiritaãka. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti pauiritiniã, apaka auiritaãka Teoso tixine —Xesosi txari Petro.
20 Iposo atoko Xesosi:
—Teoso mereẽkiti nininiua, apanakinimoni !kasãpirena hĩtxapeko —itxana imoianariakori.

Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Marko 8.31-9.1; Arókasi 9.22-27)

21 Iua õtisaaki Xesosi potorika isãpiretinina imoianariakori:
—Nisako Xerosareẽmoni. Iuaã kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, sasetotxi auĩteakori pakini misiritanoko. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi ãti õtisaaki iuaĩkana nõkitikaãkako. Iuaĩkana aua nitxako —itxana.
22 Ininiã Petro misãkiretari Xesosi iuanoka inakasaaki. Itapararitika itxari:
—Konapitini, kona ikara atoko inakari kona auapani pitemoni, Apiananiri. Kona Teoso auiritapaniri ikara atoko piniko —itxari.
23 Ininiã Xesosi kirioka Petromoni.
—Pisipiniikaua Satanasi. Nikimapore katokapareri atoko pitxa, kotxi pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana. Pite nireẽkiti kona Teoso nireẽkiti atokoni —itxari.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Marko 8.34-38; Arókasi 9.23-27)

24 Iposo atoko Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka nireẽkiti kona pinirekape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako.
25 Pite ãtipirika kaminiãri pite nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti pimanirekakaniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.
26 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii?

Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini. !Apakata kãkiti iĩkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani.
27 Nota hĩtari iaxitikiri apokako ninitiriakorikata. Iuasaaki niri iotximeretxikana nota iotximeretako. Iuasaakirako erekari isika erekari kamakanimoni. Iparĩkana ĩki isika iparĩkana iaõka. Txamari imisiritanako maerekati kamakani.
28 Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Uai uatxa aua kãkiti, ninoa imarotapanikariko nota hĩtari iaxitikiri auĩtetxi nininiua. Ikara imarotinina apisa kona ipinapanikana —itxa Xesosi.

17

Moisesi, Eríasi Pakini
(Marko 9.2-13; Arókasi 9.28-36)

1 Seisi õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini. Xoão Txiako itari. Ikanĩkana oxiratari nopinixiti. Ninoanani anika iuaã.
2 Iuaã ninoa atamatari iua. Ipinimonipo itxapeka. Itoõ iotximere atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka serõka ipinikare atoko itxa.
3 Iuasaakipeka Moisesi, Eríasi pakini tokiã iuaã, misãkireta itxarina Xesosi.
4 Ininiã Petro akiritari Xesosi:
—Apiananiri, erekapitikari uai aãuini. Pinirekiniãri, nota kamari ipi ãti pakini papiri uai. Pite nakiti ĩkapani, Moisesi nakiti ĩkapani, Eríasi nakiti ĩkapani nikama.
5 Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri pomẽkoriri ninoa nopini apoka. Katxiãri ãki Teoso txari:
—Ere namarite, nitiretakiti. Napokaerekatari iua, kotxi ikamari ninirekakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire.
6 Xesosi moianariakori ikara atoko inakari ikenakotakasaakina, iteene ipĩkarauatana, ininiã iriãkatana xitipe. Itoõna ikipatana.
7 Xesosi sari ninoamoni. Itakauakotaua ninoa nopini. —Hõkitikaua. Kona hĩpĩkarauatape —itxana.
8 Ininiã itikapokotana. Xesosinoka aua.
9 Oxiratari xirata iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana ninoa:
—Kona hĩsãpiretapiri apanakinimoni hĩtikakiti. Nota hĩtari iaxitikiri nipina iuaĩkana naua ninaka atokoikarako hĩtikakiti mixikanani hĩsãpiretako —itxana.
—Ateeneka —itxarina.
10 Xesosi moianariakori pimaãri iua:
—Kinirepa kaiõkatsoparerini oerekaua: “Eríasi apokako Teoso mereẽkiti apokini apisa?”
11 Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:
—Ari, atãopitikara ninoa sãkire. Merepitipanika Eríasi apokapitika. Iua kamari imakinika iposope inini ĩkapani.
12 Ari, nisãpiretai, Eríasi apokapeka. Txamari kãkiti !imarotari iua. Imisiritarina iua inireẽkitina iaõka. Iua atokotxikana itxanonako nota hĩtari iaxitikiri. Imisiritanona —Xesosi txana Petro, Txiako, Xoão pakini.
13 Ininiã imoianariakori imarotari Xesosi sãkire. Eríasi, Xoão kapatxisareri itxaua.

Amarini, Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti Pirena
(Marko 9.14-29; Arókasi 9.37-43)

14 Ikanapiriãkana atoko, itomaneri kãkiti apotiitiniãtaãua apokasaakina, kiki apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ.
15 Itxari:

—Apiananiri, piamonĩkari namarite. Maerekati matamatakoti auaĩtotari iua. Atatsiirauata. Xaminaã irikapika. Kãuaãriã ikomokapika.
16 Niminamari namarite pimoianariakorimoni. Ninoa kona posotari erekapeka itxĩkitakinirina.
17 Ininiã Xesosi txari:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte nimĩteenekini? Himinari amarini notamoni —itxana.
18 Apokaãka atoko, Xesosi txitari iua maerekati matamatakoti:
—Pisipe.
Ininiã iua maerekati sipe. Iuasaakipeka iua amarini erekapeka itxa.
19 Eereka imoianariakori apoka Xesosimoni. Iuasaaki ninoanoka aua iuakata. Imisãkiretarina:
—Kanatokopa ininiãpa ate kona posotari maerekati matamatakoti aomitikini?
20 Ininiã Xesosi:
—Kona atãoni hãuikari nisãkire, ininiã kona hĩposotari homitikiniri iua. Atãoenepitikara nisãpiretai hĩte. Mostata iki axapitikiri. Axapitipitika nisãkire hãuikiniã, mostata iki atoko nisãkire hãuikiniã, hĩposotari ia õtanoxiratari hĩpaniãtini: “Pite oxiratari, uai posipika, ikaimoni pisa,” ininiã oxiratari sapitikamako. Hĩte posotari ikinipoko hinireẽkiti hĩkamini.
21 Txamari himamisãkiretakaniãri Teoso, hinipokotini himatakanapakaniã Teoso himisãkiretini ĩkapani, ininiãra kona hĩposotari maerekati matamatakoti homitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini (Marko 9.30-32; Arókasi 9.43-45)

22 Kariréia tõpa apokasaakina, Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Nota, hĩtari iaxitikirino mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni inirekaãkitina ikaminina tĩkane.
23 Ninoa okano nota. Ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako, iuaĩkana aua nitxako —itxana ninoa.
Ikara inakari ikenakotakasaakina, imatinaniuatana.

Txineiro Teoso Misãkiretiko Aikoti Ĩkapani

24 Kapanaoõ sitatxiti apokasaakina, kikiakori sari Petromoni. Ninoa kiki apakaparo txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani amanaãkito. Ipimaãrina Petro:
—Hĩte oerekakari sikataro txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani amanaãkito? —itxarina iua Petro.
25 Ininiã Petro:
—Ari, isikapitikaro —itxa.
Eereka Petro ĩroã aapokotxi ãki ikara sãkiretxiti Xesosi isãpiretini ĩkapani. Xesosi sãkirauata, Petro masãkirauatakani apisa:
—Petro, ikini itixiti kipa sikataro txineiro auĩtetxiakorimoni? Atauako auĩtetxi nirimane sikataro? Atauako kãkiti ãtiãtaã ĩkanikani sikataro? —itxari.
26 —Kãkiti ãtiãtaã ĩkani sikaro txineiro auĩtetximoni —itxa Petro.
—Ari atãopitikara. Ininiã kona auĩtetxi nirimaneni sikaro txineiro iuamoni. Iuaritika asikapitikaro.
27 Txineiro amasikakaniã, txineiro apotiitakani ! apokaerekataua. ! Anirekari ikara atoko inakari. Ininiã ipoa pisa. Pokatsaãta. Pimanamãkaro ximaki merepitipanika pimaĩkakito. Onamaã papokaro txineiro ota aĩkitxirauatini ĩkapani. Oa txineiro ota apakata nota sikakito ĩkapani, pite sikakito ĩkapani apaka. Panika. Pisikaro oa txineiro Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakanimoni —itxa Xesosi.

Ininiã Petro kamari Xesosi sãkire iaõka.

18

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Marko 9.33-37; Arókasi 9.46-48)

1 Iuasaaki Xesosi moianariakori apoka iuamoni.
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, kipa kãkiti apiatakari txataua? —itxana.
2 Xesosi akiritari amarini axapitiri. Ninoa apisatoõ taka itxari.
3 —Atãopitikara nota sãkire. Himaerekani himatakanapakanisaaki, Teoso nireẽkiti himakamakanisaaki, amarini axapitiri atoko himinakanisaaki, kona hĩsapani Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
4 Ia amarini axapitiri !iuikaua. Kãkiti ia amarini atoko inakarira, iuaka poiãotakiniãua, iuara apiatakari itxaua Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
5 Nota nireẽkiti pikamakasaaki, pipoxokoniritika papakapiniãri amarini ia atoko inakari pinakasaaki, papakapano nota apaka —itxa Xesosi.

Maerekati Oerekakari
(Marko 9.42-48; Arókasi 17.1-2)

6 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Kãkiti txĩkitakiniãri amarini, nota sãkire auiãkari, maerekati ikamini, ! apakata. Erekamariko kai mitari iua kãkiti maerekati oerekakari iaxirikanokitaãkamako, iposo atoko ipoa apanĩkakiã okaãkamako ipinini ĩkapani.
7 Kãkiti ikini itixiti auakani misiritaãkako, kotxi auari kãkiti maerekati apanakini kamini txĩkitakakani. Auapika kãkiti ikara atoko inakani. Ninoa misiritaãkako.
8 Piuako txĩkitakiniãi maerekati pikamini, ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Pikiti txĩkitakiniãi maerekati pikamini, ininiã pitsotakari, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako. Apiaerekata mauakotikai pauini ãtipirika Teosokata. Apiaerekata makititikai pauini ãtipirika Teosokata. Pauiritiniãri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotiniã, ininiã pite kamari maerekati apaka, ininiã arikatxi maxipokatimoni pokaãkako.
9 Iua atokokana poki txĩkitakiniãi maerekati pikamini, pimaporoka, oka pitxariko. Kotxi maerekati pikaminiã, arikatximoni maerekani misiritikoãtaã pokaãkako. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pauini ãti pokinoka pauini. Kona pauiritapiri maerekati pikamini txĩkitaãkari pitekata ikaikotini —itxa Xesosi sãkire.

Soti Auĩte Pĩpinanaãkari
(Arókasi 15.3-7)

10 —Ikinipoko amarini pipaxitako, kotxi niri tixine aua niri nitiriakori. Ninoa nĩkatari amarini. Niri apisatoõ ãtipirika initiriakori auapika, ininiã kãkiti mapaxitakaniãri amarini, isãpiretarina niri.
11 Nota hĩtari iaxitikiri napoka ĩkorapokoriti kãkiti pĩpinanaãkani atoko inakani napokini ĩkapani, kotxi !imarotarina Teoso kimapore.
12 —Kiãtokopa itxa hĩxinikakiti? Kiki aua ipiraakori soti auĩte seĩ pakini. Txamari ãtika pĩpinanaka. Kiãtokopa itxa? Itakanapari ipiraakori novẽta novi pakini. Isari oxiratarimoni. Initari iua pĩpinanaãkari.
13 Ipiraakori novẽta novi na pĩpinanaka, ininiã ipoxokoniuata. Apokasaakiri iua pĩpinanaãkari, iteene ipoxokoniuata.
14 Iua atokokana hĩri iaxitikiri kona nirekari amarini ãtika pĩpinanakini. Hĩri nirekari imakinika amarini imarotiniri ikimapore iuamoni sikari apo —itxa Xesosi sãkire.

Maerekati Pitemoni Kamakari

15 —Pitari nisãkire auiãkari kaminiãri maerekati pitemoni, ininiã pisa iuamoni. Pitenoka pisa iuamoni. Iuanani pimisãkiretako. Põtãkikiniri ikĩpitakasaaki, pimoianari iuaĩkana itxapekaua.
16 Põtãkikiniri imakĩpitakanisaaki, ipi kãkiti panikako iuamoni. Ipi minakanisaaki ãtika panika iuamoni. Ininiã iuaĩkana põtãkikari iua maerekati kamakari. Iuasaaki pitekata sikani apaka õtãkikari. Kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekaua kãkiti sãkire kenakotakani, kãkiti kamakiti itikakani ipi ãti pakini auiniã, apakata apanakini atão inakari imarotini ĩkapani. Ipi ãti minakanisaaki, ipi apakata.
17 Ninoa pitekata sikani sãkire imakĩpitakanisaaki, pisãpiretana kãkiti Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua. Ninoa ikinipoko Teoso sãkire auiãkani õtãkikariko iua. Imakĩpitakanisaakiri ninoa sãkire, himarotari atão maerekati kamakari itxaua iua. Teoso sãkire mauiãkati atoko itxaua iua, kotxi kona inirekari õtãkikiko. Ate mokaiakari moianari atoko itxaua —itxa Xesosi sãkire.

Pauiritakiti, Pimauiritakiniti Pakini

18 —Atãopitikara nitxai hĩte. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti himauiritakiniti, Teoso tixine apaka !auiritaãka. Ĩkorapokoriti kãkiti kamakiti hãuiritakiti, apaka auiritaãka Teoso tixineẽ.
19 —Apikomoni ia nisãpiretai. Pite xinikakititxikana ãti xinikiniã apaka, hinirekakiti hamanainiãri Teoso, niri iaxitikiri sikapitikai hamanaãkiti.
20 Kãkiti apotiitakasaakiua nota ixinikinina ĩkapani, nota ninoakata aua. Atxiĩti ipi ãtinoka aua. Atxiĩti ipinoka aua. Iuaritika nota aua ninoakata —itxa Xesosi.

Nitiritxi Ãti Matiretakati

21 Petro sari Xesosimoni, pimaã itxari Xesosi:
—Apiananiri, kipakinikatapa napakapari nitari, maerekati ikaminano ãtipirika inakasaaki? Setxikata atxiĩti?
22 Ininiã Xesosi:
—Kona, kona setxikatani papakapari iua. Setxikata setẽta papakapari iua, ininiã ãtipirika papakapariko.
23 —Apikomoni noerekai papakapiniri kãkiti, maerekati ikamakasaaki pitemoni. Teoso auĩtetxi ininiua patrão ia atoko inakari itxa. Ia patrão nirekari initiriakori iĩkitxitiniri iua.
24 Ininiã iua iaõtaro txineiro isikakitopeka. Iuasaaki initiri minaãka iuamoni. Mitxipeka iua patrão sikari tesi mirão txineiro ota iua initirimoni. Txineiropokoni. Oa txineiro isikasaaki, itxari initiri: “Ãti õti iuaĩkana pisikano oia nitxineirote,” itxari initirimoni. Txamari, !isikaro, kotxi !oãuaika.
25 Kona katxineiroteri. Ininiã ipatrãote paniãtari ivẽtxitiko iua, ĩtanoro, imiakori, itii ikinipoko, ipatrãote iĩkitxitini ĩkapani.
26 Iua initiri ikara inakari sãkiretxiti ikenakotakasaaki, ipatrãote apisatoõ ikapotoreẽkaua. Itxari iua: “Piãtaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,” itxari ipatrãotemoni.
27 —Ininiã ipatrãote amonĩkari. “Kona ninirekaikaro nitxineirote pisikinino.” Ininiã auiritari isini.
28 —Ininiã sipe itxa. Iua nitiritxi mitxi sikapekaro txineiro iua inakito seĩ ota ãti ipatrãote nitirimoni. Poiãonoka oa txineiro. Iuasaaki, aapokomoni isikasaaki, aõkitari iua ãti nitiritxi ipatrãote nitiri. Imaĩkari inoakiã. “Uatxa pisikano nitxineirote,” itxari.
29 —Ininiã imoianari kapotoreẽkaua iua apisatoõ. “Piãtaparoko. Ikinika pitxineirote nisikaiko,” itxari.

30 —Txamari mitxiri nitiritxi: “!Niãtapaikaroko,” itxari. Ininiã kateiamoni
ieretakakitãkari imoianari txineiro xika. “Ikinika nitxineirote pisikasaaki-
ikanoko, pikatxakako,” itxari.
31 Ikara inakari ene apanakini iua patrão nitiriakori kenakotakasaaki,
ninoa naiataua. Ininiã isana ipatrãotemonina. Isãpiretarina initiri iokanatiniri
ãti initiri kateiamoni.
32 Ininiã iua patrão akiritari iua initiri: “Pite maerekati pitxaua, kotxi kita
pite amanaãno nota niamonĩkinii, ininiã piĩkitxitinino !ninirekaika.
33 Kinirepa kona pite amonĩkari pimoianari nota amonĩkinii atokokana?
Kona erekai,” itxari.
34 —Ininiã ipatrãote iteene naiataua. Iokanatari iua kateiamoni imisiri-
tikomoni ipatrãote txineirote okinika imasikakanisaaki.
35 Ininiã Xesosi xipokapiretari ia isãpirena:
—Niri iaxitikiri iua atokokana txaiko hĩte, maerekati ãti kamakasaakii
hĩtemoni himamaxinĩkaretakaniã hãkixinireẽ —itxa Xesosi.

19

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 5.31-32; Marko 10.1-12; Arókasi 16.18)

1 Ikara inaka atoko Xesosi potorika Kariréia tõpa. Isa Xotéia tõpamoni uini
Xotão ipiniã.
2 Iuaã itomaneri kãkiti sari iuamoni. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.
3 Pariseoakori apaka sari iuamoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire.
Ininiã ipimaãrina Xesosi:
—Auiritaãka atxiĩti kiki takanapiniro ĩtanoro, itakanapiniro inirekasaaki?
—itxarina.
4 Ininiã Xesosi:
—Hĩte imarotapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Kitxakapirĩka merepitipanika ikinipoko Kamakari kamari kãkiti, kiki inini,
sito onini apaka ikamari kãkiti.
5 Ikara atoko ininiã, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini ĩkapani,
ininiã ninoa ãtika atoko itxauana,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
6 Ininiã kona ipi !itxaikauana. Ãtika itxauana. Ikara atoko ininiã, !erekari
kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —Xesosi txana ninoa.
7 Ininiã ninoa pariseoakori pimaãri:
—Ikara atoko ininiã, kinirepa Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa,
ĩtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa?
8 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso nireẽkiti
himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini. Txamari kitx-
akapirĩka merepitipanika kona kiki takanaparo ĩtanoro.
9 Ininiã nitxai hĩte, kiki takanapiniãro ĩtanoro, ãtikata masirĩkatoka, iua ka-
mari maerekati. Itakiniãro ãto sito, maerekati apiata ikama, kotxi !imaãkatari
Teoso paniãtakiti. Oa itakanapakito taãkari apaka kamari maerekati —Xesosi
txana ninoa.
10 Ininiã imoianariakori ikara ikenakotakasaakina, itxarina Xesosi:
—Ĩtaniritxi, ĩtanorotxi !auiritaãka itakanapakakinina, ininiã erekapiimana
imĩtaniriuatakanina —itxarina.
11 Ininiã Xesosi:
—Erekapitikari kãkiti ĩtanorouatini. Ãtikakanoka Teoso kona nirekari
ĩtanorouatinina.

12 Ixika auapitika kãkiti mĩtanorouatakani. Kotxi ãtikaka kiki auakasaaki,
iĩtona kona apakata ninoa takiniro sito. Apanakinipekana ikisauakatsik-
itiko xika kona ninoa posota itakinirona sito. Apanakinipekana kona
nirekari ĩtanorouatini Teoso auĩtetxi ininiãua ãtipirika isãpiretini ĩkapani. Teoso
manirekakaniãri pite ĩtanorouatini, ininiã kona pĩtanorouatape —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini
(Marko 10.13-16; Arókasi 18.15-17)

13 Iposo atoko kãkiti minana amarini Xesosimoni. Inirekarina ninoa kii
nopini iuako itakini. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso amarini ĩkapani.
Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni.
14 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. Kona hĩotokakapena notamoni
apokinina. Kotxi kãkiti Teoso auĩtetakani amarini atoko itxauana —itxana.
15 Ininiã iuako itaka ninoa kii nopini. Iposo atoko ĩkorape itxa.

Ãtokori Ito Txineiroteri
(Marko 10.17-31; Arókasi 18.18-30)

16 Ãtokori apoka Xesosimoni.
—Koerekareri erekarii, kiripa erekari nikama ãtipirika Teosokata nauini
ĩkapani? —itxari.
17 Ininiã Xesosi:
—Kininiãpa “erekari” pitxano? Kãkiti erekari !auari. Teosonanira erekari.
Teosokata ãtipirika pauini pinirekiniã, pikamariko Teoso paniãtakiti.
18 —Ĩkiripa? —itxa.
Ininiã Xesosi:
—! Pokaniuatape. ! Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. ! Piĩtiriuatape. Poxiene !
pikamape.
19 Piri, pinoro pakini pipaxitako. Pitiretanako apanakini, piteka pitire-
tiniua atokokana, pitxapaniko —itxari.
20 —Nikamapitikari ikara atoko pinakiti. Kiripa apikomoni nikamaã
Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxari.
21 —Ikinika kinirão kamaka pinakasaaki, ikinika pitii pivẽtxitako. Tx-
ineiro papakapakito pisika kãkiti matxineirotenimoni. Ikara atoko inakari
pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite. Pitii
pivẽtxitaka atoko, notakata sa pitxako —Xesosi txari.
22 Iua ãtokori ikara ikenakotakasaaki, isipe. Imatinaninoka itxari ãtokori,
kotxi kaiãori itii. !Inirekari itii ivẽtxitini.
23 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Atãopitikara ia nitxai hĩte. Pamimari katxineiroterini auĩtetiniri Teoso.
24 Apikomoni nisãpiretai. Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia
mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxana.
25 Xesosi moianariakori ikara ikenakotakasaakina, itsorĩkaãtana. Ninoa
uãkatari katxineiroterinimoni txineiro aua, kotxi Teoso apokaerekatana ni-
noa, ininiã txineiro isika ninoamoni, ninoa uãkatakiti. Ininiã ninoa pimaãri:
—Katxineiroteri maposotakaniãri Teoso tixinemoni isini, kipa posotari
iuaã isini? —itxanãtana.
26 Xesosi atamatana. Apakapapiretana:
—Kãkitika kona posotari. Teoso posotari ikinipoko ikamini.
27 Petro misãkiretari Xesosi:
—Atepekana, ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĩkapani. Ikara
atoko aniniã, kiripa ate apakapako? —itxari.
28 Ininiã Xesosi:

—Atãopitikara nitxai hĩte. Nota, hĩtari iaxitikiri niitopãkako auĩtetxi itopanere nopini. Iuasaaki ikini itixiti amaneri itxauako. Ikinipoko atamatanoko nota hĩtari iaxitikiri iotximere. Iuasaaki hĩte nisãkire kĩpitakanii apaka topãkako auĩtetxi itopanere nopini. Iua iitopaneretxi tosi pakini. Tosi nirimanetxi Isaeo tixine auakani auĩteakori hĩtxauako.
29 Atxiĩti nota ĩkapani pitakanapari paapoko, pitariakori, pitaroakoro. Atxiĩti nota ĩkapani pitakanapari piri, pinoro, pamarite. Atxiĩti pitakanapari pikikiote nota ĩkapani. Ikara pitakanapakasaaki nota ĩkapani, apiata papakapariko. Itori papakapariko. Ikara atoko pininiã nota ĩkapani, ãtipirika paua Teosokata.
30 Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana. Uatxa itori kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki —itxa Xesosi sãkire.

20

Ova Takakoriãtaã Parĩkauatakani

1 Xesosi txari:
—Teoso auĩtetxi ininiua ia kakikioteri atoko itxa. Ia kakikioteri takapekari txipokori ova inakoro ikikioteẽ. Ovanoka itaka. Oiõpeka onakasaaki, iua kakikioteri potorika ĩkanõkapanika. Initari parĩkauatakani ova amakani ĩkapani.
2 Aõkitakasaakina, ipimaãna: “Hinirekatari parĩkatxi?” itxa.
—“Ari, anirekapitikari,” itxana.
—“Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori apakata ãti õti pokamara piparĩka ĩki ĩkapani?” itxana.
—“Ari, apakatapitika,” itxana. Kotxi ãtoka ota pirata kamakori iuasaaki atão parĩkatxi ĩki ãti õti pokamara kãkiti parĩkauatini ĩki. Ininiã itakaremoni iokanatana iparĩkauatinina ĩkapani.
3 —Novi oarape inakasaaki iuaĩkana ipotorika. Nipokori vẽtxitikoãtaãmoni isa. Iuaã atamatana kãkiti maparĩkauatakani.
4 Ininiã imisãkiretana: “Hĩte apaka atxiĩti nirekatari hĩparĩkauatini nitakareãtaã, ininiã niĩkitxitai atão inakari hĩparĩka ĩki,” itxa. Ininiã ninoa apaka sari.
5 —Apaniãxitipeka inakasaaki iuaĩkana iokanatana apanakini parĩkauatakani itakaremoni. Itinĩtikitakasaaki iuaĩkana iokanatana apanakini parĩkauatakani itakaremoni. Mitxi isãkire atokokana itxa isãkire ninoamoni.
6 Mapiãnikata takotepeka inakasaaki iuaĩkana isa parĩkauatakani initini. Apokapanikana maparĩkauatakani. Ipimaãna: “Kinirepa ia õti maparĩkauatakanika hĩtxa?” itxana.
7 —“Kotxi kona kãkiti sikaua parĩkatxi,” itxarina.
—“Nitakareãtaã hĩsa. Iuaã hĩparĩkauata. Hĩte apakapariko hĩparĩka ĩki erekari,” itxana.
8 —Ĩkanõkapeka inakasaaki kakikioteri akiritari initiri apiari: “Parĩkauatakani pakirita. Piĩkitxitana. Merepanika piĩkitxitana kikata parĩkauatakani. Eereka piĩkitxitana tinĩtikita parĩkauatakani, pitxaãpotako,” itxari.
9 —Kikata parĩkauatakani imakinikana apakapari ãtoka txineiro ota pirata kamakori.
10 Kikiãkini ĩkanõkapanika parĩkauatakani ikara itikasaakina, oãkatarina: “Ate apakaparoko apiatako aparĩka ĩki,” itxamana. Ãtoka txineiro ota pirata kamakoro imakinikana apakapana.
11 Txineiro apakapakana atoko, omanãkarauatana. “!Erekari kakikioteri,” itxanãtana.

12 Ininiã ninoa txari iua: “Naia kikata parĩkauatakani poiãoka iparĩkauatana.
Ãto oaranoka iparĩkauanãtana. Ate parĩkauata ikiniõtika kapatakariã. Ate
parĩkauatapitipo, txamari pite ĩkitxitaua ate naia piĩkitxitini atokokana. Kona
erekai,” itxarina.
13 —Iua kakikioteri apakapapiretana: “Nitiretakini, kona nota misirienetai
hĩte. Ĩkanõkapanika nipimaãi: ‘Atauako ãtoka txineiro ota pirata kamakori
apakata ãti õti pokamara piparĩka ĩki ĩkapani?’ nitxai mixikanani. Ininiã hĩte:
‘Ari, apakatapitika,’ hĩtxa. Ininiã na nimisirienetai hĩte.
14 Ininiã txineiro nisikakito hanikaika. Haãpokomoni hĩsipeka. Nota
nirekari niĩkitxitinina hĩte tikini parĩkauatakani hĩte niĩkitxitini iaõka.
15 Atauako kona erekari nota txineirote ninirekakitimoni nisikini? Hĩte
xikotano, erekari nikamini xika,” itxana ninoa.
16 Xesosi xipokari isãpirena:
—Itori kãkiti apiarini uatxa, itixi xipokini õtisaaki poiãorini itxapekauana.
Uatxa itori kãkiti poiãorini, apiarini itxapekauana itixi xipokini õtisaaki. Teoso
aiatana kaiãopokori kãkiti itixine isinina ĩkapani, txamari poiãonoka iua mereẽ
—itxa Xesosi.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Marko 10.32-34; Arókasi 18.31-34)

17 Xesosi Xerosareẽmoni ikimaporitakasaaki, akiritana imoianariakori.
Ninoanoka imisãkireta.
18 —Hĩkenakotari nisãkire. Xerosareẽmoni asako. Iuaã nota hĩtari
iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini
pakinimoni nisikaãkako, ininiã ninoa apotiitaua. Iuasaakiko ninoa txari:
“Okaãkapitikako.”
19 Eereka ninoa sikano Xoteo minakonimoni. Ninoa napetano. Ixirokitatanona aãpitsaã. Iposo atoko aamina ĩpiriãmitakariã tokakita ninaãkako,
oka itxanonako. Ipi ãti õtisaaki nõkitikauako, iuaĩkana aua nitxako —itxa
imoianariakorimoni.

Txiako, Xoão Pakini Amanaãkiti
(Marko 10.35-45)

20 Eereka Sepeteo ĩtanoro apoka Xesosimoni. Ominana imi Txiako, Xoão
pakini. Ninoa Txiako, Xoão pakini Xesosi moianariakori. Okapotoreẽkaua
iua apisatoõ.
—Atauako ninirekakiti pikaminano? —otxari.
21 —Kipa pinireka? —itxaro.
—Ikinimane auĩte pinakasaakiua, ninirekari naia ipi namariteni
auĩtetxiakori ininiãuana pitekata. Pauiritatana pitekata iitopãkinina, ãti
pikikomoni inini, ãti pisaneremoni inini? —otxari.
22 Ininiã Xesosi apakapapiretana ninoa:
—! Himarotari hamanaãkiti. Mapaõti napa atoko iteene nimisiritaãkako.
Atauako hĩposotatari hãtatsiitiniri notakata? —itxana ninoa.
—Aposotapitika —itxarina.
23 —Atãopitikara hãtatsiirauata notakata, txamari kona notani mereẽna kãkiti
nikikomoni, nisanaremoni topãkakani ĩkapani. Nirira mereẽpekana ninoa
kãkiti notakata topãkini ĩkapani —itxana.
24 Apanakini Xesosi moianariakori kenakoenetari Txiako, Xoão pakini
amanaãri Xesosi auĩtetxi ininiuana ĩkapani, ininiã omanatana.
25 Ininiã Xesosi akiritana ninoa imakinikana iuamoni.
—Himarotari Xoteo minakaniua auĩteakori paniãtari kãkiti ikinika
auĩteakori nireẽkiti ikaminina ĩkapani. Kona atão itiretana kãkiti. Kãkiti
kona kamari auĩtetxiakori mauiritakiniti.

26 Kona ninoa auĩtetxiakori atoko !hĩtxape. Atão apiari pininiua pinirekiniã,
pimoianatariko apanakini.
27 Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika.
28 Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri
!auari. Ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini
ĩkapani. Ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani
ĩkapani, kotxi nota iĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxana ninoa.

Ipi Mõsiãreni Xesosi Makananitini
(Marko 10.46-52; Arókasi 18.35-43)

29 Xerikoo sitatxiti ipotorikasaakina, itomaneri kãkiti sari Xesosikata,
imoianariakori pakinikata.
30 Iuasaaki ipi mõsiãreni topãkanãta kimapori tiniãpo. Xesosi napaãpotini
ikenakotakasaakina, akiritana:
—Apiananiri, aãuĩte Taviini apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxarina.
31 Kãkiti iuaã pinitana:
—Himaãtako —itxana.
Txamari apiata akirikatana:
—Apiananiri, aãuĩte Taviini apika mekanirii, piamonĩkaua ate —itxarina.
32 Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana ninoa mõsiãreni. Apokana iuamoni.
—Kipa hinireka nikaminii hĩte? —itxa.
33 —Apiananiri, aĩtikapokotini anireka.
34 Ininiã Xesosi amonĩkana. Okina nopini itakari iuako. Iuasaakipeka
kõsiãrepekana, sa itxana Xesosikata.

21

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

1 Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Apokana Petxi-
paxee inakori aapokotxiti, õtanoxiratari takote Oriva inakori xiratamoni. Iuaã
Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.
2 —Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxitiã. Iuaxiti hãpokasaaki, hãpokaroko
xomẽta iaxiriãkoro oimikata. Hĩkoxirikana. Uaimoni mina hĩtxanako.
3 Ãti misãkiretakasaakii: “Kinirepa hĩkaxirikatari pirãtxi?” Ininiã hĩte: “Api-
ananiri nirekana,” hĩtxako. Ininiã iua auiritai himininina —itxana ninoa.
4 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara atoko inakari.
Ininiã iua sãpiretakiti kitxakapirĩka atão inakari apokapeka.
5 Iua txari:
Hĩtxariko Xerosareẽ auakanimoni: “Hãtamata. Hĩauĩte apokaãpota hĩtemoni.
! Kaneenamari. Xomẽta nopini iitopãkanãta. Xomẽta ãkiri nopini
isaãpota,” hĩtxako ninoamoni,
itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩkapeka.
6 Ininiã Xesosi moianariakori sari. Ipaniãtakiti iaõka ikamana.
7 Ininiã iminaro xomẽta oimikata. Itakarina imãkana inopinina Xesosi
topãkini ĩkapani. Ininiã Xesosi topãka xomẽta ãkiri nopini.
8 Itomaneri kãkiti katamẽkari imãkana kimapori ãpo. Apanakini sauakari
aãxike. Ikasirĩkaxikeãpotarina aãxike kimapori ãpo. Ikara atoko ikamana,
Xesosi paxitiko oerekinina ĩkapani. Imãkana nopini, aãxike nopini, xomẽta
napaãpota.
9 Kãkitipokoni ĩkiikakani. Kãkitipokoni Xesosi tikini ĩkani. Imakinika
saãpotakasaakina, akirikatana:

—Peerekari Tavii apika mekaniri. Teoso posotiirekata ĩkari, Teoso nireẽkiti kamakari iua. Teoso sikariko erekari iuamoni. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaãpokatana.
10 Ininiã Xesosi apokapeka Xerosareẽ. Iuasaaki ikinimane Xerosareẽ auakani tsorĩkaãta.
—Kirinapanipa ikira kiki inatari? —itxanãtakakana.
11 Kãkiti Xesosikata ĩkani sãpiretana:
—Xesosikara ikira. Teoso sãkire sãpiretakari, ikira. Nasaree sitatxitikiri, Kariréia tõpa auakari ikira —itxana.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Marko 11.15-19; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

12 Xesosi ĩroã aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã. Omitikenatana tiitxi vẽtxitakani. Amotiitakani Teoso misãkiretikoãtaã auakani omitikenata. Ikitakari txineiro vẽtxitakani mesate. Kamoa vẽtxitakani topãkini apaka ikitaka.
13 Xesosi misãkiretana:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko, "Teoso misãkiretiko aikoti" akiritaãkako,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.
14 Mokirini, kãkiti matĩpokotakani pakini apoka Xesosimoni Teoso misãkiretiko aikotiã. Erekapeka itxĩkitakana ninoa.
15 Iuasaaki amarini Teoso misãkiretikoã auakani iteene akirikata:
—Peerekari aãuĩte Taviini apika mekaniri —itxanãtana.
Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini itikari Xesosi posotiire, kãkiti erekapeka itxĩkitakini. Ninoa kenakotari amarini akiritakiti:
—Peerekari aãuĩte Taviini apika mekaniri.
Ininiãkara ninoa omanãkarauata.
16 Ininiã imisãkiretarina Xesosi:
—Pikenakotatari ikara amarini akiritakiti? —itxana.
—Nikenakotapitikari. Hĩte atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Ãtokoriakori, amarini pakini, ninoapeka apaka txariko: "Peerekari iua," itxanako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Ininiã Teoso sãkire iaõka ninoa kamanãta. Ininiã erekapitikari ninoa akiritakiti —itxa Xesosi.
17 Iposo atoko itakanapana. Ĩkorape itxa. Itakanapari Xerosareẽ. Isa aapokotximoni Petánia inakorimoni. Iuaã itxiaka.

Piko Mina Marito Pirena
(Marko 11.12-14, 20-25)

18 Katimatinĩkata iuaĩkana Xesosi sari sitatximoni. Ipixinipokoriti inatxita.
19 Atamataro piko mina kimapori ĩtiniãpo. Isa oamoni txipokori itximini ĩkapani. Txamari otsopanani auaro. Iuasaaki itxa:
—Kona kariikaiko —itxaro.
Iuasaakipeka otxiaroka.
20 Imoianariakori ikara itikasaakina, itsorikitaãtana.
—Ii natokopa otxape katimari otxiarokini? —itxanãtana ninoa.
21 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Teoso sãkire hãuikiniã, hĩte posotari hĩkaminiri mixikanani nikamakiti atoko inakari. Piko mina txiarokini nitxĩkitakini atoko, hĩposota hĩkamini. Teoso sãkire iteene hãuikiniã, apiata hĩkamako. Hĩposotamariko hĩpaniãtiniri ikira ixirata: "Põkitikaua. Ipoamoni oka pitxaua." Iuasaakipekamako ixirata ipoamoni oka itxamauako.
22 Pite atão pauikiniãri Teoso sãkire, iua pimisãkiretakasaaki, ikinipoko pamanaãkiti Teoso sikai —itxa Xesosi.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Marko 11.27-33; Arókasi 20.1-8)

23 Xesosi ĩroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Kãkiti oerekasaaki, sasetotxi
auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apoka iuaã. Ipimaãrina Xesosi:
—Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina.
24 Ininiã Xesosi:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Nota pi-
maãkitiko hĩtemoni hĩsãpiretiniãno, nota apaka sãpiretai hĩte hĩpimaãkiti nota-
moni, ininiã nisãpiretai nota paniãtakari uãka apaka.
25 Ia nipimaãi hĩte: "Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani
paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão?" —itxana.
Ininiã ninoa misãkiretakakaua:
—"Teoso paniãtari," aniniã, "Kinirepa kona hãuikatari isãkire?" Xesosi
txamaua eereka.
26 "Kãkitira paniãtari Xoão," aniniã, apanakini omanatamaua, kotxi ninoa
uãkatari Xoão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.
Ikara atoko itxana imisãkiretakakiniuana.
27 Ininiã apakapapiretana:
—!Aimarotari iua paniãtakari.
Ininiã Xesosi:
—Nota apaka kona sãpiretai nota paniãtakari uãka.

Iri Sãkire Kĩpitakari, Iri Sãkire Makĩpitakati Pakini

28 —Hĩxinikariko ia nisãpiretakitiko: Kiki auari ipi imi. Akiritari anekari.
"Namarite uatxa piparĩkauata nitakare ova auiniãtaã," itxari imi.
29 —Ininiã imi anekari: "! Nisapani. ! Ninirekari niparĩkauatini," itxari.
Eereka ixinikaxitinãta. "Ari, nisapitikako," ininiã isa iri takaremoni.
30 —Iua kiki akiritari imi maneritakari. Ipaniãtari iua atokokana. Iua imi:
"Ari, nisapitikako." Txamari, !isari.
31 —Ininiã ĩkiripa kamatari iri paniãtakiti? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori pakini apakapapiretari:
—Anekarira.
Ininiã Xesosi:
—Atãopitika nisãpiretai hĩte. Kiĩtiriri apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua
hĩte apisapanika. Kanokarero apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua hĩte apis-
apanika.
32 Kotxi Xoão kapatxisarerini apoka hĩtemoni. Oerekai erekari kimaporiti.
Txamari kona hĩte auikari isãkire. Kiĩtiriri, kanokarero pakini auikari isãkire.
Iuasaaki himarotari ninoa maerekati kamakani takanapiniri imaerekanina.
Ikamarina erekarinoka. Hĩte itikapekari. Txamari hĩte kona takanapari
himaerekani. Kona hãuikari Xoão sãkire, ininiã iua kiki sãkire makĩpitakati
atoko hĩtxa, kotxi hĩsãkire: "Akĩpitapitikari Teoso sãkire," txamari kona hĩkĩpitari
—itxa Xesosi.

Parĩkauatakani Maerekani
(Marko 12.1-12; Arókasi 20.9-19)

33 —Ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko nisãpiretai. Hĩkenakota —Xesosi
txana.
—Kiki kakikioteri takaro txipokori ova inakoro. Ovanoka itaka. Iposo
atoko ipiriketaro. Eereka iuaãtaã ikamari ova katsonakiko. Iposo atoko
ikamari aapokotxi õtanori, ikinipoko itakare atamatini ĩkapani. Iposo atoko
iĩkitxitana kikiãkini itakare nĩkatakani ĩkapani. Ininiã ninoa nĩkatari itakare.
Eereka kakikioteri sari ãti itixiti.
34 Ova manapi inakasaaki, iokanatana initiriakori itakare nĩkatakanimoni,
ova apakapinina ĩkapani.

35 —Txamari, ninoa maĩkapena initiriakori. Ixirokitatarina ãti. Okapirina
ãti. Ãti kai soroã ikiporonakana.
36 Iuaĩkana iua kakikioteri iokanatana initiriakori. Iuasaaki ito iokanata.
Mitxirini atokokana itakare nĩkatakani txapena ninoani.
37 Eereka imapotõkire iokanatari imi ninoamoni. Iuãkatari: “Namarite iua,
ininiã ninoa paxitari iua,” itxa.
38 —Txamari, imi atapakasaakina, imisãkiretakakana: “Erepani imi.
Maõkari, ininiã okinika itakare kaikotinaua atemoni.”
39 Ininiã imaĩkarina imi. Kikio xiripirexiti anikarina. Iuaã oka itxapirina.
Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iua takote auakani:
40 —Ininiã iua kakikioteri ĩkasaaki, kiãtokopa itxatanako ninoa kikiãkini? —
itxa Xesosi.
41 Ininiã ninoa iua takote auakani apakapapiretari:
—Kakikioteri okanako ninoa maerekati kamakani. Iĩkitxitanako apanakini
itakare nĩkatakani ĩkapani, ininiã ninoa sikapitikaroko ova oiõkasaaki —
itxarina Xesosi.
42 Ininiã Xesosi:
—Hĩte atatsopatapekari ia iõkatsopatakori Teoso sãkire:
Kai aapokotxi kamakani kona nirekari ãti kai soro. Iua kai imanirekakiniti
kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua. Teosokara
txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni.
Nota hĩtari iaxitikiri iua kai atoko nitxaua. Peerekari Teoso, kotxi nota hĩtari
iaxitikiri kãkiti manirekakiniti. Teoso txĩkitakano nota apiananiri nininiãua.
43 —Ininiã nisãpiretai hĩte, Teoso kona hĩauĩte !itxaikauako. Iua mereẽriko
apanakini kãkiti inakitiakori ĩkapani. Ninoa kamapitikari Teoso nireẽkiti.
44 Apikomoni Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua iua kai apiari atoko
inakari. Itxari:
Kãkiti iua kai nopini irikasaaki, ikarouata iua. Kai kãkiti nopini irikiniã, !
auaika kãkiti,
—Xesosi txana ninoa.
45 Sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini kenakotakasaakiri ikara
sãpirenatxi atão inakari oerekiko Xesosi sãpiretakiti, ninoa !apokaerekatarina
isãpirena, kotxi imarotarina ninoa takari nĩkatakani maerekani atoko inakani
itxauana.
46 Ininiã ia xika inirekarina imaĩkinirina. Txamari ! imaĩkarina, kotxi
ipĩkarina kãkiti iuaã apotiitakaniua. Kãkitimoni Xesosi atão Teoso sãkire
sãpiretakari itxaua.

22

Kiiniri Ĩtanorouatiko Pirena
(Arókasi 14.15-24)

1 Iuaĩkana Xesosi sãkirauatakasaaki kãkitikata, isãpiretari sãpirenatxi atão in-
akari oerekiko. Itxari:
2 —Teoso auĩtetxi ininiãua ia auĩtetxi atokokana. Ia auĩtetxi kamari kiiniri
imi ĩtanorouatini ĩkapani.
3 Ipaniãtari initiriakori akiritinina ikemaĩtxitakini kiiniriã ininina ĩkapani.
Txamari ikemaĩtxitakini !inirekari ikiiniriteẽ isinina.
4 Iuaĩkana iokanatari apanakini initiriakori ikemaĩtxitakinimoni. “Hĩtxanako:
‘Nipokori iposopeka. Nokapekari kema auĩte, kema auĩte ãkiri pakini.
Paĩpepokori. Imakinika niposotapekari. Hĩsapoka kiinirimoni,’ hĩtxanako.”
Ininiã ninoa kamari isãkire iaõka.
5 —Txamari ikemaĩtxitakini !imaãkapiretarina. Iparĩkamoni isana. Ãtikaka sari
kikiomoni. Apanakini sari ãtiãtaã tiitxi ivẽtxitinimoni.
6 Apanakinipekana maĩkapena initiriakori, noropata, oka itxapena.

7 Iua auĩtetxi ikara inakariene ikenakotakasaaki, iteene inaiataua.
Iokanatari isotatoneakori ninoamoni. Ininiã okapena ninoa kokanirini.
Iotikapirina ninoa aapoko.
8 —Eereka iua auĩtetxi akiritana apanakini initiriakori: “Kiiniri namarite
ĩtanorouatini pirena iposopeka. Txamari merepitipanika nikemaĩtxitakini !
erekana.
9 Iua atoko ininiã, hĩsa ahoaãtaã, kãkiti napanakiniãtaã. Hĩkemaĩtxitana
ikinimane haõkitakini,” itxana ninoa.
10 —Ininiã isana ahoaãtaã. Ikemaĩtxitana ikinimane aõkitakini. Apotiitarina
kãkiti itanapoko. Maerekani, erekarini pakini apotiitana. Anikana kiinirimoni, ininiã kãkitipokoni xãpoãkata.
11 —Iua auĩtetxi atamatana ikemaĩtxitakini. Atamatari kiki mãkatxi
ĩtanorouatikosaaki ieretaãkori mieretaãkati.
12 Ininiã akiritari iua: “Nimoianari, kiãtokopa piĩroã naapoko, kotxi mãkatxi
ĩtanorouatikosaaki ieretaãkori kona pieretaka?” Iua kona kasãkireri.
13 —Ininiã iua auĩtetxi paniãtari initiriakori: “Himaĩkariko. Hĩaxirikariko
iuako, ikitinota pakini, anika hĩtxariko mapara. Piãkatximoni hõkariko,” itxana
initiriakori. Iuaãtaã kãkiti txiapatiniãtaã, kãkiti akerakitatsiriĩtiniãtaã.
14 Xesosi xipokapiretari isãpirena.
—Itomaneri kemaĩtxitakoni. Txamari poiãoka mereẽkoni —itxana ninoamoni.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko Pirena
(Marko 12.13-17; Arókasi 20.19-26)

15 Ninoa pariseoakori sipeka. Eereka apotiitauana. Imisãkiretakakana.
Ixinikaxitinãtarina:
—Anirekari Xesosi kerokiniri isãkire, aãpoĩtiniri ĩkapani. Ininiã kiãtokopa
atxatari apimainiri ikerokiniri ĩkapani? —itxanãtakakana.
16 Ininiã ninoa pariseoakori paniãtana ãtikaka ninoa oerekakini, apaka
ãtikaka Erotxi sãkire auiãkani, Xesosimoni isinina ĩkapani. Ininiã isana iuamoni. Imisãkiretarina. Pariseo sãkire iaõka isãpiretana.
—Koerekareri, aimarotari atãoenepitikara pisãkire. Atãoenepitikara
pisãpiretari Teoso nireẽkiti akamini ĩkapani. Pite na pĩkarauata xatiki kãkiti
sãkire xika. Ãtinoka pisãkire pisãpireta ikinakariti kãkitimoni. Apanakinimoni
pisãpiretakiti iuatxikana pisãpiretari apanakininapemoni.
17 Ininiã pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni,
Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxarina iua.
18 Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire. Ininiãkara itxana:
—Kinirepa hinirekari nikerokiniri nisãkire? Kona erekai hĩte.
Hĩsãkirauatakasaaki, kãkiti erekarini atoko hĩtxa, txamari maerekati hĩkama.
19 Hõerekano txineiro ota Homano auĩte asikini ĩkapani.
Ininiã iminarona txineiro ota.
20 —Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana ninoa.
21 —Ari, Homano auĩte —itxana.
—Ininiãkara hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni iua nakiti
—Xesosi txana ninoa.
22 Ikara apakapapirenatxi ikenakotakasaakina itsorĩkaãtana.
—Paimatireri iua —itxanãtakakana.
Ininiã itakanaparina, sipeka itxana.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Marko 12.18-27; Arókasi 20.27-40)

23 Iua õtisaakipeka ãtikaka satoseo apoka Xesosimoni. Satoseo inakoni !
auikari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua.

24 —Koerekareri, Moisesinira oerekari ia sãkiretxiti: “Kiki meenetipanika
ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari
amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesini.
25 Setxi itaritxiakori aua mitxi ĩkorapokoriti. Apia anekatakari ĩtaniriuata.
Eereka ipĩpe meenetika, ininiã itari takaro iuani tikinitakito.
26 Iua atokokana iua itari ipĩpe meenetika. Ãti itari iuaĩkana takaro iuani
tikinitakito. Txamari iua atokokana ipĩpe meenetika. Iua atokokana txaãpota
ikinika itariakori.
27 Eereka oa sito apaka opĩpe.
28 Ininiã ipĩkani iuaĩkana õkitikasaakiua iuaĩkana auãki ininina, ĩkiripa oĩtaniri
aua oakata iuasaaki? Kotxi ikinimane ninoa setxi itariakori takapekaro oa
—itxarina iua.
29 Ininiã Xesosi:
—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. !Himarotari
Teoso posotiire apaka.
30 Ipĩkani iuaĩkana aua inakasaaki, kona ninoa ĩtaniriuataika. Teoso nitiri-
akori iaxitikini atokopeka itxanako.
31 Hĩte ! auikari ipĩkani õkitikiniua iuaĩkana auãki inini. Atauako kona
hãtatsopatapanikari Teoso sãpiretakiti hĩtemoni? Iara isãpiretai:
32 Apraão, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,
itxa Teoso. Ininiã Apraão, Isaki, Xakoo pakini auãkipanika itxana, kotxi
auãki inakani Teosonera iua. Ninoa uatxa auãki inakani, kotxi kona ipĩkani
Teosoneni Teoso —itxa Xesosi.
Iuasaaki kãkitipokoni kenakotari ikara Xesosi sãkire.
33 Xesosi sãkire ikenakotakasaakina, itsorĩkaãtana, kotxi paimatireri Xesosi
apakapapiretakiti satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini
(Marko 12.28-34)

34 Xesosi iĩkiteritika apakapapiretari satoseo pimainiri, ininiã satoseo !
ipimarauataika. Pariseoakori kenakotari ikara, ininiã apotiitauana.
35 Pariseo, Moisesi sãkire oerekakari, iua nirekamari Xesosi kerokiniri
isãkire. Ininiã ipimaãri:
36 —Koerekareri, ĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata
Teoso nireẽkiti akamini? —itxa.
37 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—“Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini
pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã pakini.”
38 Ikara atoko inakari Teoso merepitipanika paniãtaua akamini. Ia
ipaniãtakiti akamini apiari itxaua.
39 Iuaĩkana Teoso paniãtaua. Ia ipaniãtakiti apaka apiari. Merepanika
ipaniãtakiti akamini atoko itxa. “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitire-
tariko ãti.”
40 Iteene atiretiniãri Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari
apanakini Teoso paniãtakiti, Moisesinimoni isãpiretakiti. Iteene atiretiniãri
Teoso, iteene atiretiniãri ãti, ininiã akamapitikari Teoso sãkire sãpiretakani
paniãtakiti apaka —Xesosi txari iua.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri
(Marko 12.35-37; Arókasi 20.41-44)

41 Pariseoakori apotiitapanikaua inakasaaki, Xesosi pimaãna ninoa:
42 —Teoso mereẽkiti pisãpiretano. Kiripa apika mekaniripa iua? —itxana
ninoa.
Ninoa apakapapireta:

—Ari, Taviini apika mekanirira —itxana.
43 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, kinirepa Erekari Matamatakoti kamasãkiretari Tavii: “Teoso mereẽkiti niauĩte itxaua,” ina sãkiretini?
44 Kotxi Tavii txari:
Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte,
itxa Taviini.
45 Ininiã Tavii akiritari Teoso mereẽkiti “niauĩte.” Ikara atoko ininiã, kiãtokopa itxa Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri ininiãua? —Xesosi txari pariseoakori.
46 Kona imarotarina, ininiã kona kasãkirena ninoa. Ikara eereka kona kãkiti pimarauataika Xesosimoni, kotxi ipĩkarina Xesosi imarore.

23

Xoteo Auĩteakori Maerekani
(Marko 12.38-40; Arókasi 11.37-54; 20.45-46)

1 Ininiã Xesosi misãkiretana imoianariakori, itomaneri kãkiti iuaã auakani apaka.
2 Ia atoko isãpiretana:
—Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, Moisesini sãkire oerekakani itxauana.
3 Ininiãra ikinika kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini paniãtakiti hĩkamako, kotxi ninoa sãpiretari Moisesini sãkire Teoso oerekakiti. Ikara erekari. Txamari kona ninoa kamari Moisesini paniãtakiti. Ikara !erekari. Ininiã ninoa kamakiti atoko !hĩkamape. Kotxi isãkirena erekari, txamari ikamakitina !erekari.
4 Ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, kiki ia atoko inakari ninoa. Ia kiki takari iminani imoianariakori porikiã, txamari iuaka na xatiki nirekari iporikitiniri. Kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini, ikara kiki atoko itxana. Ninoa paniãtakiti iua iminani atoko itxa.
5 —Pariseoakori kamari erekari apanakini atamatini ĩkapaninoka, ereka ininina apanakini uãkatini ĩkapaninoka. Himarotari kãkiti ieretakari Teoso sãkire iõkatsopatakori aãkoana xapitikiri ãki. Eereka iaxirikarina iteẽtaãna, iuakonotaãna pakini. Ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini takari aãkoana mitari apanakini atamatini ĩkapaninoka. Paĩtanori itsarãpe imãkana apanakini atamatini ĩkapani.
6 Kiinirisaaki ninoa nirekari kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina. Aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua inirekarina kãkiti potxitiniãtaã iitopãkinina.
7 Apokaerekatarina okapiretikona ipaxitikona kienatxi vẽtxitikoãtaã. Apokaerekatarina kãkiti akiritinina: “Koerekareri” inikona.
8 —Txamari, ãtinani hĩte oereẽkari txaua, Teoso mereẽkitira iua. Koerekareri hiniko !hãuiritapeko, kotxi himakinikara hĩtaritakakaua.
9 Kona ĩkorapokoriti auakari “niri,” !hĩtxape, kotxi ãtinani aĩri auari iaxiti auakari.
10 Apaka apanakini akiritinii “aãuĩte,” !hãuiritapeko, kotxi ãtinani hĩauĩte. Teoso mereẽkiti itxaua.
11 Auĩtetxi pininiua pinirekiniã, apanakini nitiri atoko pitxauako.
12 Iua “Auĩtetxi nitxaua,” inakari, Teoso txĩkitakariko nitiritxi itxauako. Iua “Nitiritxi nitxaua,” inakari, Teoso txĩkitakariko auĩtetxi itxauako.

Xoteo Auĩteakori Misiritaãkako
(Marko 12.40; Arókasi 11.37-44, 52; 20.47)

13 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti
erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Kinirão ĩroãkari apisapanika
aapokotxi tore totakani atoko hĩtxa, kotxi hĩte iotokakari kãkiti Teoso sãkire
atão auikini, ininiãkara hĩte iotokakari kãkiti ĩroini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
Hĩte kona ĩroã. Apaka kona hĩte auiritana kinirão ĩroãkani.
14 Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti
erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩte mixirikari tikinitakoro
aapoko. Himisirienetana. Teosokata hĩsãkirauatakasaaki, itori sãkiretxi hĩkama
apanakini, “paimatirena” inini ĩkapaninokara. Ikara xika himisiritiko api-
atako.
15 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti
erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩte sari õtakoxiti. Hĩpiriãtari
kãuaãri. Imiriĩ õtakoxiti hĩsa, hĩsãkire auikakari hinitini ĩkapani. Ãtinoka hĩsãkire
auikakari auiniã, iuaritika hĩsa iuaxiti. Eereka hõerekari iua ikinipoko
himarotakiti. Eereka hĩte maerekani xika, iua kiki maerekani apiatako.
Isapitika hĩtekata maerekani misiritikoãtaã.
16 —Erepaniko hĩte. Mõsiãreni atoko hĩtxa, iuaritika hinirekari hõerekiniri
Teoso kimapore apanakinimoni. !Hĩposotari. Hĩte oerekari apanakini
ia hĩsãkire: “ ‘Ia nikamapitikako’ pinakasaaki, Teoso misãkiretiko aikoti
pakiriuãkatakasaaki, pimakamakaniãri, kona pimisiritaãkako,” itxa hĩte sãkire.
Iuaĩkana hĩte sãkire: “ ‘Nikamapitikariko,’ pinakasaaki, Teoso misãkiretiko
aikoti ãki auakaro oro pakiriuãkatakasaaki, pikamapitikariko pikamaenetak-
iti. Ikara pimakamakanisaaki, pimisiritaãkako,” itxa hĩte sãkire.
17 —Hĩte mõsiãreni atoko. Kona kiĩkitei hĩte. Ĩkiripa apiari? Orokani? Teoso
misãkiretiko aikotikani? Teoso misãkiretiko aikoti apiari, kotxi oa oro aiko ãki
aua, ininiã aiko txĩkitakaro oro Teoso nakito oniniãua.
18 —Hĩte oerekari apanakini ia hĩsãkire apaka: “ ‘Nikamapitikariko’
pinakasaaki, Teosomoni sikakori takikoãtaã pakiriuãkatakasaaki, pikamaene-
takiti pimakamakaniã, kona pimisiritaãkako. ‘Nikamapitikako’, pinakasaaki,
Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini takakori pakiriuãkatakasaaki,
pikamapitikariko pikamaenetakiti. Pimakamakanisaakiri, pimisiritaãkako,”
itxa hĩte sãkire.
19 Hĩte mõsiãreni atoko hĩtxa. !Kiĩkitei hĩte. Ĩkiripa apiata? Sikakorikani?
Sikakori takikoãtaãkani? Sikakori takikoãtaã apiata, kotxi sikakori inopini
takikosaaki, iuasaakipeka Teoso nakitipeka. Ininiã sikakori takikoãtaã
txĩkitakari sikakori Teoso nakiti ininiãua.
20 Ininiã pisãpiretakasaakiri Teoso pikamaenetakiti, Teoso sikakori
takikoãtaã pakiriuãkatiniã, iuatxikana iua nopini auakari pakiriuãkata.
21 Pakiriuãkatakasaakiri Teoso misãkiretiko aikoti, iua atokotxikana pakir-
iuãkatari Teoso, kotxi iua aiko ãki aua.
22 Pakiriuãkatakasaakiri Teoso tixine, ininiã iua atokotxikana pakiriuãkatari
Teoso topãkini. Iua atokotxikana pakiriuãkatari Teoso, kotxi Teoso topãkini
nopini iitopãka Teoso.
23 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti
erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Ipixini hinakiti hĩsikari Teo-
somoni. Tesi hĩtii auiniãi, hĩsikari ãti Teosomoni. Tesi txineiro ota auiniãi,
hĩsikari ãto Teosomoni, hĩtxaãpota. Ikara hĩkamakiti erekari. Nipokori koke,
oteraã, erva tosi, komínio, axapitikiri inakari, iuaritika ipixini hĩsika Teo-
somoni. Ikara Teoso paniãtakiti hĩkamapitika. Txamari, Teoso paniãtakiti
apiari !hĩkama, kotxi !hĩkamari atão apanakinimoni. !Hiamonĩkana apanakini.
Hĩkamaenetakiti !hĩkama. Ikinika Teoso paniãtakiti hĩkamako.

24 Mõsiãreni atoko hĩtxaua, iuaritika hinirekari hõerekiniri Teoso kimapore
apanakinimoni. !Hĩposotari. Himakatxakaro xikiri iãriã ãki komokakaro,
txamari hĩixirapoataro kamero, kotxi Teoso paniãtakiti poiãori hĩkama, txamari
ipaniãtakiti apiari kona hĩkama.
25 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti
erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hõeretari hiĩto maparakiri,
txamari hãkixinireẽ !erekari. Papotxinanii, patirenanii, paĩtirii.
26 Hĩte pariseoakorii, mõsiãreni atoko hĩtxa. Merepitipanika himakatx-
akariko maerekati hãkixinire auakari, ininiã hiĩto erekatxikana. Hãkixinire
ereka ininiã, hĩkamakiti ereka apaka.
27 —Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti
erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Kai auĩte iriko, ipĩkari
takikoãtaã atoko hĩtxa. Mapara txĩta kasarori minapaãkapeka, ininiã mapara
peerekari. Txamari, iriko ãki ipinakari api, arakapoakatakari aua.
28 Iua atokokanera hĩtxa. Kãkiti uãkatai hĩte atão inakarinoka kamakani
hininiua, kotxi hinopini ererini hĩtxaua. Txamari, hãkixinire !ereri, kotxi
maerekatinoka hĩkama. Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari
hĩsãkire iaõka —itxa Xesosi sãkire.

Xoteo Auĩteakori Misiritiko
(Arókasi 11.47-51)

29 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko hĩte kaiõkatsoparerinii, pariseoakorii pakini. Hĩsãkire atxiĩti
erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Hĩkamari akauari Teoso sãkire
sãpiretakanini ĩkapani. Peereri akauari hĩkama. Hĩkamari akauari ipĩkani atão
inakarinoka kamakani ĩkapani. Txĩta himinapa akauariã. Aãui hĩtaka iuaãtaã.
30 Hĩtxari: “Kitxakapirĩka aãtokiriakorini okana Teoso sãkire sãpiretakani.
Atepitika auaãkamako iuasaaki, konimako ate okana ninoa,” hĩtxa.
31 Teoso sãkire sãpiretakanini okakani mekaniriakori hĩtxaua hĩte. Kotxi
hĩtekara txari: “Aãtokiriakorini okana Teoso sãkire sãpiretakani.” Hĩte maerekati
kamakani ninoa atokokana hĩtxa.
32 Hãtokiriakorini mipotorikari Teoso sãkire sãpiretakani okinina. Hĩte
xipokapanikanako ãtikaka kaikotakani Teoso sãkire sãpiretakani.
33 —Imini atoko hĩtxa. Imini anaakori atoko hĩtxa hĩte. Himisiritaãkapitikako
maerekani misiritikoãtaã. Himitekini !auari.
34 Ininiã nisãpiretai hĩte. Niokanatapanikari hĩtemoni Teoso sãkire
sãpiretakani, Teoso iokanapirena imarotakani, koerekarerini pakini
niokanata hĩtemoni. Txamari ãtikaka hõka, aamina ĩpiriãmitakari nopini
hĩtokakitana apanakini. Apanakinipekana hĩxirokitata aiko Xoteo
apotiitiniãtaãua. Eereka hãsikatikinitana ninoa ãti sitatxitimoni sikani, eereka
ãti sitatxitimoni, eereka ãti sitatxitimoni hĩtxaãponãta ninoa hãsikatikinitini.
35 Ininiã hĩte misiritaãkako ikinika atão inakari kamakani okiko xika.
Kitxakapirĩka Apeo inakorini okapeẽka. Atão inakari kamakari iua. Ikini-
mane okapekoni tikinimoni okapeẽka Sakariani, Parakia ãkiri. Iua Sakariani
okapeẽka sikakori takikoãtaã takote Teoso misãkiretiko aikoti ãki.
36 Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Kãkiti uatxa auakani apakapariko
misirikaretxi ninoa erekarini okapekoni xika —itxa Xesosi sãkire.

Xerosareẽ Xesosi Tiretini
(Arókasi 13.31-35)

37 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hĩte okapekana Teoso sãkire
sãpiretakani. Kai soroã hĩkiporonakana ninoa hĩtemoni Teoso iokanatakini.
Kaiãokatani ninirekamari ninĩkatinii, patari oimiakori omĩkita patapi otakini
atokokana nitxanakamaiko hĩte. Txamari !hãuiritano nota nĩkatinii.

38 Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso !auaika hĩtekata.
39 Nisãpiretai. Ia õti hãtamatano, eereka !hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni ĩkarimoni, Apiananiri posotiireẽ ĩkarimoni,” hinakasaaki, iuasaakinanirako hãtamatanoko nota —itxa Xesosi.

24

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko (Marko 13.1-2; Arókasi 21.5-6)

1 Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi potorikasaakipeka, imoianariakori apoka iuamoni.
—Patamata. Peerepokori aikoniri —itxarina.
2 Ininiã Xesosi:
—Ari, hãtamatatari ere aikoniri? Atãopitikara nisãpiretai hĩte. Koniko kai kaikotapani ãti kai nopini. Imakinika kai irikaãkako —itxana.

Misirikaretxi Apokaenetini (Marko 13.3-13; Arókasi 21.7-19)

3 Iposo atoko Xesosi sari oxiratarimoni, Oriva inakorimoni. Iuaã topãka itxa. Imoianariakori sari iuamoni. Ninoanoka auari iuaãtaã.
—Pisãpiretaua kirisaakiparako aiko Teoso misãkiretiko irikataãkako. Natokopa ininiãparako ate imarotatari pite kaiama kanapirikape pinini? Natokopa ininiãparako aimarotatari itixi xipokini õti kaiamapeka inini õti? —itxarina Xesosi.
4 Ininiã Xesosi:
—Erepaniko. !Hãuiritapena apanakini misirienetinii.
5 Kotxi apokako kãkiti itomaneri “Teoso mereẽkiti nitxaua nota,” inakani. Ninoa misirienetana itomaneri.
6 Hĩkenakopiretariko neenamatxi ene uaimoni, õtakoxiti apaka. Iuaritika !hĩpĩkarauatape. Kotxi auapitikako neenamatxi. Txamari itixi xipokini õti !apokapanika.
7 Ikara inakari apisapanika, ãti uãka neenamauatako ãti uãkakata. Apanakini auĩte inirimanekata neenamauatako apanakini auĩtekata inirimane pakinikata. Ãtiãtaã kãkiti inikoriãriko natxi. Ãtiãtaã amianari inokanako kãkiti. Ãtiãtaã itixi iakeẽkatako.
8 Ikara atoko itxako misirikaretxi potorikini. Sito amarini tsii atoko itxako iuasaaki.
9 —Iuasaaki hĩte maĩkaãkako, himisiritiko ĩkapani. Iposo atoko oka hinaãkako. Nisãkire hãuikini xika ikinimane omanataiko hĩte.
10 Iuasaaki itomaneri !auikaikari Teoso sãkire. Itakanapapekarina Teoso kimapore. Imĩkapiritakakanako. Omanatakakanako.
11 Apokako kãkiti “Nota Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua,” inakari. Txamari kona atão. Ninoa misirienetanako itomaneri kãkiti.
12 Kãkiti tiretiko poiãotako, kotxi maerekanitxi iarikako ikini itixitimoni.
13 Iuasaaki kãkiti mĩteenekiniãri misirikaretxi, imatakanapakaniãri Teoso sãkire, auapikako ãtipirika Teosokata.
14 Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua, sãpiretaãkako ikini itixiti auakani, ikini kãkititi imarotiniri ĩkapani. Ikara inakari auaãka atokoikarako itixi xipokini õti apokako.

Iteene Maerekanitxi Apokini (Marko 13.14-23; Arókasi 21.20-24)

15 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Hĩte itikariko iteene maerekati kamakari timini aiko Teoso misãkiretiko ãki. Kitxakapirĩka Tanieo inakori, Teoso sãkire sãpiretakari, sãpiretapekari ikara ene. Hĩte ia atatsopatakani, himarotariko ikara.

16 Ikara atoko inakari hĩtikasaaki hĩte ĩkorapokoriti Xotéia auakani, oxiratarimoni himitekako.
17 Ikara õti apokasaaki haãpoko nopini hãuiniã, katima hĩtxako himitekini.
!Apakata haãpoko ãki hĩtii himakatxakini.
18 Kikio hĩparĩkauanãtakasaaki, hãapokomoni ! hĩkanapiripe himãka hãpini
ĩkapani.
19 Ikara õti apokasaaki, kamixironi, kaxitakareroni pakini iteene atatsiitariko. Pasãpaniri ninoa mitekini.
20 Hamanaãriko Teoso katxĩkareri mauakani himitekini õtisaaki. Hamanaãriko tomatiko õtisaaki ikara inakari mauakani ĩkapani.
21 Kotxi ikara mitekatxi õtisaaki kãkiti iteene atatsiitariko imisiritiko. Ikara
õti apisa kãkiti !imarotari iteene imisiritiko. Itixi kamikosaakipanika !auari
ikara atoko inakari misirikaretxi. Ikara mitekatxi õti napaãka atoko kãkiti !
imarotaikari iteene imisiritiko. Ikara õti apiatako kãkiti misiritiko.
22 Teoso poiãotakari iua õti ikinipoko kãkiti mapinakani ĩkapani. Ito õti
ininiã, kãkiti !auaika. Ipoiãotakari iua õti, kotxi itiretana kãkiti imereẽkini.
23 —Iuasaakiko ãti: “Ia kiki Teoso mereẽkiti aiãtapakiti inakari,” inakasaakii,
!hãuikapiri. Ãtipekana: “Ikira Teoso mereẽkiti inakari,” inakasaakii, !hãuikapiri.
24 Kotxi apokako kãkiti paxirari kamakari, “Teoso mereẽkiti hiãtapakitino
nota,” inakari, “Teoso sãkire sãpiretakari nitxaua nota,” inakari. Ninoa
kamariko posotiiretxi kãkiti tsorikitaãtini ĩkapani. Inirekarina kãkiti Teoso
mereẽkini imisirienetinina.
25 Hĩkenakota. Nõtãkikai hĩte ikara inakari apokini õti apisa.
26 —Hĩte sãpiretikosaaki: “Hĩkenakota. Teoso mereẽkiti aiãtapakiti ãparaã
makipakaniãtaãpekarari,” hinikosaaki, !hĩsipe iuaã. Hĩsãpiretikosaaki: “Iriko
ãkirari iua,” hinikosaaki, kona hãuikapiri.
27 Kotxi nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, ! ikara atokoni nitxa.
Mẽkokari atoko itxa nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kotxi mẽkokari
atokatxi pokĩkinimoni imẽkoka, isapitipo atokatxi ereẽkokinimoni, ininiã ikinimane itikariko. Iua atokokana nota hĩtari iaxitikiri napokini. Ikinimane
itikanoko nota.
28 Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniua, aimarotari ipĩkari iuaãtaã auini.
Iua atokokana nota kanapiriãkasaaki, ikinimane imarotari napokini.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Marko 13.24-27; Arókasi 21.25-28)

29 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Apikomoni nisãpiretai nikanapiriini pirena. Iua inikoriãkori napaka
atoko, atokatxi piãkako. Kasiri kona ponikaikako. Iõriki iaxitikero irikako.
Iaxiti iõriki auiniãtaã auakari iakeẽkatako.
30 Iuasaaki Teoso takaõtxikare auako iaxiti, nota hĩtari iaxitikiri kaiamapeka uai nikanapiriini himarotini ĩkapani. Ikara atoko inakasaaki,
ikini kãkititi itixi auakani txiapatako, kotxi ninoa atapanoko nota kãkiti itari
iaxitikiri katxiãri ãki nikatxakaãpotini. Nitapararitika napoãkatako, kotxi
ikinimane auĩte nitxauako iuasaaki. Niotximerekata nikatxakaãpota.
31 Okenakotaãkako koitxi mitaro, trõpeta inakoro. Iuasaakipekako
niokanatana ninitiriakori itixi iaõka kãkiti Teoso mereẽkini apotiitakani
ĩkapani.

Piko Mina Pirena
(Marko 13.28-31; Arókasi 21.29-33)

32 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ĩkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa.
33 Iua atokokana, ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini.
34 Ia nisãkire atão. Itixi auakani ! ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa.
35 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi (Marko 13.32-37; Arókasi 17.20-37)

36 Xesosi sãpirenauatapanika:

—Kãkiti !imarotari ikara õti, nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriini õti. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara õti. Nirinanira imarotari.
37 Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, kitxakapirĩka Noee auakasaaki atoko itxako.
38 Xirataãtxi apisa ikinimane nipokota, iãta itxa. Kiki, sito ĩtaniriuata. Ikara atokokanera itxa Noee maporo ãki iereẽtini õti.
39 Ikara apisa ! imarotarina ipininina tĩkane. Mokatanitika xirataãtxi apoka, ikinikana xipoka itxana. Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki, iua atokokanerako itxa, ininiã iposope hĩtxako.
40 —Iuasaaki nikanapiriini õtisaaki, ipi kiki parĩkauanãta kikio. Teoso nitiri iaxitikiri anikariko ãti, ãti kaikota itxako.
41 Ipi sito atarokiri kamakani, ãto anikaãkako, ãto takanapaãkako.
42 Ininiã iposope hĩtxako, kotxi kona himarotari hĩauĩte kanapiriini õti.
43 Hĩxinikariko. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini õti, ! imakamako. !Auiritamariko kiĩtiriri anikiniri itii.
44 Kiĩtiriri apoka kãkiti miãtapakinitipanika. Iua atokokanerako nota apokako himimarotakinitipanikarako. Ininiã iposope hĩtxako nota hĩtari iaxitikiri hiãtapini —itxa Xesosi sãkire.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini (Arókasi 12.41-48)

45 —Ininiã Teoso nitiriakori erekarini hĩtxauako. Nisãpiretai nitiritxi kimaroreri inakari, kotxi iua kĩpitari ipatrãote sãkire. Iuakara ipatrãote paniãta, apanakini initiriakori inĩkatini ĩkapani. Isikakienatana ipatrãote nitiriakori, nipokori sikiko manapi.
46 Iua initiri poxokoniuata ipatrãote paniãtakiti iaõka ikaminiã, ipatrãote apokasaaki iposope itxa.
47 Atãopitikara nitxai hĩte. Iua patrão paniãtariko iua initiri ikinika inakiti inĩkatini ĩkapani.
48 Nitiritxi maerekatipekana xinikari: “!Katimari ikanapiriã nipatrãote,” itxa.
49 Ininiã apanakini nitiritxi ixiroka. Inipokota, iãta poãtakanikata.
50 Ininiã ipatrãote kanapiriãko imiãtapakinitipanika. Ikanapiriãko initiri mimarotakinitipanika.
51 Ininiã ipatrãote xirokitatariko aãpitsaã. Iposo atoko imisiritaãkako maerekanikata, “Erekapitikaua ate,” inakanikata. Iuaã kãkiti txiapata, akatsatsiriĩtaua ãtipirika. Ininiã ikara nitiritxi maerekati atoko kona hĩtxape —itxa Xesosi sãkire.

25

Tesi Ãtokoroakoro Pirena

1 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Ia nisãpirena oerekai Teoso auĩtetxi ininiãua. Tesi ãtokoroakoro kosekari
tirikapi. Isana kimaporiã. Iãtaparina ipatrãotena. Iua inapanikako kiiniri-
moni ĩtanorouatini ĩkapani.
2 Sĩko ãtokoro kiĩkiterini, sĩko miĩkiteni.
3 Miĩkiteni anikari tirikapi koana, txamari !anikarina tirikapiã.
4 Kiĩkiterini anikari tirikapi koana. Apaka anikarina tirikapiã.
5 Ipatrãotena !katimari apokini. Ininiã itaponoka ininiãna, imakanãtana.
6 —Apanĩkanõka ikenakotarina: “Apokanapanoka. Hĩsapoka. Hãpiãkatari.”
7 —Ininiã ãtokoroakoro õkitikaua, tirikapi iopotokaka, sa itxana.
8 Ninoa miĩkiteni amanaãri kiĩkiterini tirikapiãte, kotxi miĩkiteni tirikapite
oakaarita.
9 —Kiĩkiterini apakapapiretana: “Kona. Tirikapiã ate nakiti !apakata hĩte
ĩkapani. Ate ĩkapaninokara apakata. Hĩsa tirikapiã vẽtxitakarimoni. Hiamo-
tariko.”
10 —Ininiã ninoa miĩkiteni sari tirikapiã iamotinina. Ninoa sikasaaki,
ipatrãotena apoka. Ãtokoroakoro iposope inakani ĩroã iuakata aapokotxi ãki
ĩtanorouatakari kiiniritiã. Itore totaãka.
11 —Eereka ãtokoroakoro tirikapiã amotakani kanapiriã. Ninoa akirita:
“Patrão, patrão, pimatakakinaua itore aĩroini ĩkapani,” itxana.
12 —Ipatrãotena apakapapireta: “Hĩsipeka. Atão nisãpiretai. !Nimarotai hĩte.”
13 Xesosi sãkirauata:
—Erepaniko. Iposope hĩtxako, kotxi ! himarotari nota hĩtari iaxitikiri
kanapiriini õti. !Himarotari amonikitauako napokini —itxa Xesosi.

Ipi Ãti Pakini Nitiritxiakori
(Arókasi 19.11-27)

14 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Nikanapiriini ia atoko itxapaniko. Kiki aiamatapeka õtakoxiti ãti itix-
itimoni isini ĩkapani. Ininiã akiritari initiriakori. “Hinĩkatariko ikini nitii,”
itxana.
15 Isikari initiri apia imaroretakari txineiro ota sĩko mio. Ãti initiri isika
txineiro ota ipi mio. Ãti initiri poiãoka imarotakari ãtika mio txineiro ota
isikari iua. Eereka sipe itxa.
16 —Sĩko mio apakapakari amotari tiitxi, eereka vẽtxita itxari. Ikara atoko
ininiã apakaparo txineiro ota tesi mio.
17 Iua ipi ãti mio apakapakari iua atokokana itxa. Iua apakaparo ipi ipi
pakini mio txineiro ota.
18 Iua ãtika mio txineiro ota apakapakari, ikisakari kipatxi, taka itxaro
txineiro iua aariko ãki. Ikataro ipatrãote txineirote.
19 —Eereka okananixiti inaka atoko ipatrãotena kanapiriã. Akiritana:
“Kiãtokopa hĩtxataro nitxineirote?” itxana.
20 Iua sĩko mio apakapakari minari tesi mio. Iua sãpiretari ipatrãote:
“Patrão, pite sikano sĩko mio txineiro ota. Patamata. Napakapari apikomoni
sĩko mio txineiro ota pite ĩkapani,” itxa.
21 —Ipatrãote apakapapiretari: “Erekapitikai pite. Erekari nitiritxi pitxaua.
Erekari pinĩkatiniro nitxineirote. Erekapitikari pinĩkatiniri poiãoka nisikinii.
Ininiã nauiritaiko itomaneri pinĩkatini. Ininiã pipoxokoniuatako notakata,”
itxa.

22 —Iua ipi mio ota apakapakari apoka. Iminaro ipi ipi pakini mio.
Isãpiretari ipatrãote: “Patrão, pite sikano ipi mio txineiro ota. Patamata.
Apikomoni nota apakaparo ipi mio txineiro ota pite ĩkapani,” itxa.
23 —“Erekapitikai pite. Erekari nitiritxi pitxaua. Erekapitikari nitxineirote
pinĩkatini. Erekari poiãoka pinĩkatini. Ininiã itomane nitakanapako pinĩkatini
ĩkapani. Ininiã pipoxokoniuatako notakata,” itxa.
24 —Eereka iua ãtika mio txineiro ota apakapakari apoka. Iua sãpiretari
ipatrãote: “Patrão, nimarotai pite. Pataparaxinirei pite. Pite amotari pikiena,
kotxi kona pite takarauata. Pite apari pikiena pimaparĩkauatakaniãtaã.
25 Nipĩkarauatiniã, nikipataro pitxineirote kipatxi ãki. Patamata. Oia
pitxineirote,” itxa.
26 —“Nitiritxi maerekati iareri pitxaua pite. Pimarotari niamotiniri
nikiena, kotxi ! nitakarauata. Pimarotari nota apari nikiena nima-
parĩkauatakaniãtaã.
27 Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona
pisikatari nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko
apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki,” itxa.
28 Ininiã ãti ipaniãta:
—“Pimakatxakariko iua mio ãtika mio auakiti. Tesi mio txineiro ota
auakitimoni pisika.
29 Kotxi apikomoni isiãkako iua itomaneri auakiti, ininiã apiata auinariko
iua. Iua poiãoka auakiti, inakito mixirikaãkako.
30 Ia ninitiri iareri hõka mapara piãkatximoni. Iuaã kãkiti txiapata. Akerak-
itatsiriĩta itsii xika.”

Ikinimane Apotiitaãkako Xesosi Apisatoõ

31 Apikomoni Xesosi sãpirenauata:
—Nota hĩtari iaxitikiri nikanapiriãkasaaki auĩtetxi ninakasaakiua, ikinika
Teoso nitiriakorikata, niitopãkako auĩtetxi itopanere nopini. Peerekari
iuasaaki. Ikinimane paxitanoko nota.
32 Ikini uãkati kãkiti apotiitaãkako nota apisatoõ. Iuasaaki nikaiariki-
tatanako ninoa. Soti auĩte, kapra pakini piratakari ipiraakori koketakaniua
ikaiarikitatini atokokanera, nota hĩtari iaxitikiri kaiarikitatana ikinimane
kãkiti.
33 Pirãtxi piratakari takiniri soti auĩte ikikomoni, itakiniri kapra
isanaremoni, iua atokokanera nota hĩtari iaxitikiri takari kãkiti erekarini
nikikomoni. Kãkiti maerekani nitaka nisanaremoni.
34 —Eereka nota kãkiti auĩte txanako ninoa kãkiti erekarini nikikomoni
auakani: “Niri sikari erekari hĩtemoni. Hina. Hiĩroã auĩtetxi nininiãtaãua. Ia
auĩtetxi nininiãtaãua maiamatapeẽkaika hĩte ĩkapani itixi kamikosaakipeka.
35 Mitxipeka ninatxitakasaaki, hĩte sikakienatapekano nota.
Niposonatakasaaki, ãparaã hĩsikapekano. Ãti itixiti nĩkasaaki, hĩte
apakapapekano nota.
36 Nimamãkanisaaki, mãkatxi hĩsikapekano. Namianatakasaaki,
hinĩkatapekano. Kateia ãki nauakasaaki, himotikaẽtapekano. Ininiã hiĩroã,”
nota kãkiti auĩte txanako kãkiti erekarini.
37 —Ininiã kãkiti atão inakari kamakani apakapapiretariko:
“Apiananiri, kirisaakipa pinatxitakasaaki, asikakienatai? Kirisaakipa
piposonatakasaaki, ãparaã asikai?
38 Kirisaakipa ãti itixiti pĩkasaaki, aãpakapai? Kirisaakipa pimamãkanisaaki,
mãkatxi asikai?
39 Kirisaakipa pamianatakasaaki, anĩkatai? Kirisaakipa kateia ãki
pauakasaaki, amotikaẽtai?” itxanonako nota.

40 —Ininiã nota kãkiti auĩte apakapapiretanako: “Atãopitikara nitxai hĩte.
Kãkiti poiãori, nisãkire auiãkari, hĩtiretiniã, iuasaaki nota hĩtiretini atokokana
hĩtiretari,” nitxanako ninoa.
41 —Iuasaaki nitxanako nisanaremoni auakani: “Hĩsipeka. Teoso misir-
itaiko hĩte, kotxi !hĩkĩpitari iua sãkire. Hĩsipeka arikatxi maxipokatimoni.
Teoso kamari iua arikatxi, Satanasi misiritikoãtaã tĩkane, Satanasi nitiriakori
misiritikoãtaã tĩkane. Hĩsipeka iuamoni.
42 Kotxi ninatxitakasaaki nipokori !hĩsikano. Niposonatakasaaki, ãparaã !
hĩsikano.
43 Ãti itixiti nĩkasaaki, !hinirekano haãpoko napokini. Nimamãkanisaaki,
kona mãkatxi ! hĩsikano. Namianatakasaaki, ! hinĩkatano. Kateia ãki
nauakasaaki, !himotikaẽtano,” itxanako kãkiti maerekani.
44 —Ininiã ninoa apakapapiretariko: “Apiananiri, pinatxitakasaaki,
piposonatakasaaki, pamianatakasaaki, pimamãkanisaaki, kateia ãki
pauakasaaki, ãti itixiti pĩkasaaki, kirisaakipa ate !apakapai?” maerekani
txanoko nota.
45 —Ininiã nota kãkiti auĩte apakapapiretanako ninoa: “Atãopitikara nitxai
hĩte. Himanirekakanisaakiri hĩtiretiniri kãkiti poiãori nisãkire auiãkari,
iuasaaki !hinirekari nota hĩtiretini,” nitxanako ninoa.
46 —Ininiã Teoso iokanatanako ninoa maerekani kamakani misiritikoãtaã.
Iuaãtaã ninoa misiritaãkapikako. Imisiritikona kona xipokaikako. Kãkiti
atão inakarinoka kamakani auapininiika imaxipopekaniika Teosokata —itxa
Xesosi.

26

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-57)

1 Ikara inakari isãpiretaka atoko, Xesosi misãkiretana imoianariakori:
2 —Hĩte imarotari ipi õti napaka atoko aua Páskoa inakori kiiniriti. Iua ki-
iniriti auakasaaki nota hĩtari iaxitikiri nisikaãkako nimokaiakariakorimoni.
Aamina ĩpiriãmitakari nopini nitakaãkako. Iua atoko ipina nitxako —Xesosi
txana imoianariakori.
3 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini
apotiitaua. Sasetotxi auĩte apiatakari Kaipasi inakori aapoko ãki apoti-
itauana.
4 Imapapiretarina Xesosi imaĩkinina ĩkapani. Inirekarina Xesosi imaĩkinina
apanakini mimarotakinitika. Imisãkiretakakana Xesosi okinina ĩkapani.
5 —Kiinirisaaki !amaĩkapaniri. Amaĩkiniãri, apanakini kãkiti naiatamaua ate
—itxakakana.

Sito Kamariãro Mĩkaro
(Marko 14.3-9; Xoão 12.1-8)

6 Xesosi auanãta aapokotxi Petánia inakoriãtaã. Isari Simão inakori
aapokomoni. Iua Simão mitxi amianatakari, maere matati. Eereka
erekapekari.
7 Simão aapoko Xesosi auakasaaki, sito apoka iuamoni. Ominari kopitipaki
kai kamakori, kai arapástiro inakori. Kopitipaki xãpoka kamariãro. Oa
pakaronero. Xesosi nipokonãtakasaaki, oa sito kitakaro kamariãro ikiiã.
8 Imoianariakori itikari Xesosi kiiã okitakiniro, ininiã ninoa naiataua:
—Kinirepa oa ioanatataro kamariãro?
9 Kinirepa kona ovẽtxitataro? Ovẽtxitaãkamaroko oãpakapamaroko txineiro
ito, matxineirotenimonikari osikini ĩkapani —itxakakana.
10 Xesosi imarotari ninoa ikara atoko ininina.
—Kinirepa homanatataro oia sito? Erekari okaminano notamoni.

11 Auapikanako matxineiroteni hĩtekata. Kona nota auapani hĩtekata.
12 Oia kitakaro kamariãro nikiiã, nota iposope ninini nikatiko apisa.
13 Atão nisãpiretai hĩte. Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini itixiti, isãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —Xesosi txana ninoa.

Xotasi Sari Sasetotxi Auĩteakorimoni (Marko 14.10-11; Arókasi 22.3-6)

14 Eereka Xesosi moianari Xotasi Isikariotxi inakori sari sasetotxi auĩteakorimoni.
15 —Xesosi nisikiniãi hĩtemoni, kiripa hĩte sikano nota? —itxana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Asikaiko trĩta txineiro ota pirata kamakoro —itxana ninoa.
Ininiã iĩkitxitarina.
16 Eereka Xotasi iãtapari Xesosi poiãonoka kãkitikata auakasaaki, imĩkapiritiniri ĩkapani.

Páskoa Kiiniriti Kamiko (Marko 14.12-21; Arókasi 22.7-13)

17 Pão miãtiãkati nikiko kiiniriti potorikini õti, Xesosi moianariakori apoka iuamoni.
—Namonipa ate maiamatari Páskoa kiiniriti pite ĩkapani? —itxarina iua.
18 —Hĩsa sitatximoni. Nisãpiretakiti iaõka hinitari kiki. Hãpokasaakiri, hĩtxariko iua: “Koerekareri txai, ipinini tĩkane kaiamapeka. Ikamariko kiiniri Páskoa inakori pite aapoko imoianariakorikata,” hĩtxako.
19 Ininiã imoianariakori kamari Xesosi paniãtakiti iaõka. Imaiamatari ikinika kiiniri ĩkapani.
20 Ĩkanõkapeka inakasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka inipokotinina ĩkapani.
21 Inipokotakasaakina, Xesosi txana:
—Atão nisãpiretai hĩte. Ãtika hĩte sauaki mĩkapiritanoko nota.
22 Ininiã imoianariakori tsorĩkaãta. Iteene imatinaniuatana. Ãti pimaãri:
—Apiananiri, atauako notakani?
Iua atokokana ãtipekana:
—Apiananiri, atauako notakani?
Ikara atoko itxanãtana ikinikana, ipimaaãpotinirina Xesosi.
23 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Ia tiitxiã notakata nikakari mĩkapiritanoko.
24 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Erekamariko maponaniãkatika inaãkamako.
25 Ininiã Xotasi kamĩkapirireri misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, atauako notakani?
Xesosi apakapapiretari:
—Ari, pitepitikara.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini (Marko 14.22-26; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

26 Inipokonãtakasaakina, Xesosi kosekari komiri. Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxa.
Eereka imaxinĩkitari, sika itxari imoianariakorimoni.
—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.
27 Eereka ikosekari iãkoanatxi iãriã auini. Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni —itxa.
Eereka sika itxari iãkoanatxi ninoamoni:

—Hĩkinika hiãtariko.
28 Ia niarẽka xiketakari makatxakariko kaiãopokori kãkiti maerekani. Teoso
sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari
kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti.
29 Atão nisãpiretai. ! Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua
nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako
hĩtekata —itxana imoianariakori.
30 Xipoka atoko ixikaretarina xikari Teoso ĩkapani. Eereka isana oxiratari-
moni Oriva inakorimoni.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)

31 Iuaã Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Ia ĩkanõkati hĩkinika hĩte takanapanoko nota, kotxi Teoso sãkire
iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:
Nokariko soti auĩte piratakari, ininiã ikinika ipiraakori iarikitatako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
32 Ininiã eereka nota nipinaãka atoko, iuaĩkana nõkitikaãkaua atoko, nisako
hĩte apisa Kariréiamoni —itxa.
33 Ininiã Petro apakapapiretari:
—Nota !nitakanapai pite. Atxiĩti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota
takanapai —itxa.
34 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, "!Nimaro-
tari iua," pitxanoko ipi ãti pakinikata.
35 Ininiã Petro:
—Ikara atoko !nitxapanii pite. Nikipatinii apisapanikamako, nipinamako.
Ikinika Xesosi moianariakori ikara atoko itxana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Marko 14.32-42; Arókasi 22.39-46)

36 Eereka Xesosi sari imoianariakorikata Xetsémani inakoriãtaã. Xesosi:
—Uai hĩitopãka. Ikiraã nisako Teoso nimisãkiretini ĩkapani —itxa Xesosi.
37 Anikari Petro, Sepeteo anaakori ipi pakini iuakata isinina. Iuaã Xesosi
tsorĩkaãnãta, imaromaxiretari.
38 Imisãkiretana ninoa:
—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai
hĩkaikota. Araõkire hĩtxako —itxana ninoa.
39 Apikomoni isa, pamaka itxa, misãkireta itxari Teoso:
—Niri, atauako apakata pimakatxakiniri nimisiritiko akamoni ĩkari? Kona
ninirekari natatsiirauatini. Iuaritika pite nirekiniãri, ininiã nota apaka
nirekari —itxari Teoso.
40 Iuasaaki ikanapiriã ipi ãti imoianariakori auiniãtaã. Ninoa imakanãta:
—Petro, atauako kona hĩte mĩteenekari hĩtikapokotini ãto oaranoka?
41 Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire
hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire
atxiĩti !inirekari maerekati ikamini. Txamari kãkiti ĩto tapara poiãoka, ininiã
ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —Xesosi txari Petro.
42 Iuaĩkana isa apikomoni Teoso imisãkiretini ĩkapani:
—Niri, pinirekiniãri natatsiitiniri nimisiritiko akamoni ĩkari, ininiã
nikamapitikariko pinirekakiti —itxari Teoso.
43 Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni. Imakanãtapanikana. Itaponoka
itxana. Kona iposotarina ikoatinina.
44 Iuaĩkana Xesosi takanapana, iuaĩkana ikanapiriã iuaãtaãkana. Iuaĩkana
misãkireta itxari Teoso. Mitxi atokokana itxa isãkire.

45 Iuaĩkana ikanapiriã imoianariakorimoni:
—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Nisikiko manapi apopeka. Nota hĩtari iaxitikiri nimĩkapiritaãka maerekanimoni nisikiko, inireẽkitina ikaminina ĩkapani.
46 Hõkitikaua. Masipeka. Hãtapa. Ikiraã ina nota mĩkapiritakari —itxana ninoa.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

47 Xesosi sãkirauanãtapanika inakasaaki, Xotasi, Xesosi mitxi moianari, apoka. Iuakata ina itomaneri kãkiti, saasara mĩkani, piriri mĩkani pakini. Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini iokanatana ninoa.
48 Iua Xotasi kamĩkapirireri sãpiretapekana ninoa:
—Iuapitipanikarako napitxokapaniko. Himaĩkariko iua napitxokakiti.
49 Xotasi apoka. Xesosimonipitipo isa.
—Ereẽkai koerekareri.
Eereka apitxoka itxari.
50 Ininiã Xesosi txari Xotasi:
—Nitiretakiti, pikamariko pinirekakiti. Nauiritai —itxari.
Iuasaakipeka Xotasikata sikani sakata Xesosimoni, maĩka itxarina.
51 Ãti Xesosi moianari kosekaro saasara. Isauaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri. Itsotakakĩpitatari.
52 Ininiã Xesosi txari:
—Pitaka saasara mitxi oãuiniãtaã. !Pineenamauatape. Ikeekotxi himaĩkiniã, ãti õti hĩpinako ikeekotxi xika.
53 !Pimarotari niposotiire. Nota nirekiniãri, nakiritari niri moianatinino nota. Nakiritiniãri, iuasaakipeka iua iokanatamariko seĩ mio initiriakori nota imakatxakinina ĩkapani.
54 Kona nakiritari niri, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari nimaĩkiko tĩkane ia atoko inakari.
55 Iuasaaki Xesosi misãkiretana iuamoni ĩkani:
—Kinirepa himinari saasara, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani? !Kiĩtirino nota. !Kikeekono nota. Ikiniõtika niitopãka Teoso misãkiretiko aikoti ãki noerekinii hĩte. Iuasaaki kona himaĩkano.
56 Ia atoko himaĩkano, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatapekari ia atoko himaĩkinino. Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka uatxa apokapeka —itxa Xesosi. Iuasaakipeka Xesosi moianariakori asikari iua, miteka itxana.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Marko 14.53-65; Arókasi 22.66-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

57 Ninoa Xesosi maĩkakani anikari Xesosi Kaipasi aapokomoni. Iua Kaipasi sasetotxi auĩte apiatakari itxaua. Iuaãtaã kaiõkatsopareriakori, kiomãtxiakori pakini apotiitapekaua iuasaaki.
58 Ninoa anikasaakiri Xesosi, Petro sari Xesosi tikini. Ikira atoko auaãponãta. Sasetotxi auĩte apiatakari aapoko takote isa. Iĩroã pirikere ãki. Iitopãka Kaipasi nitiriakorikata. Kiatokopa inaãkapani Xesosi, ininiãra isa Xesosi tikini imarotiniri ĩkapani.
59 Kaipasi aapoko ãki Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, ikinika Xoteo auĩteakori pakini nitana kãkiti aãpirena kamakani Xesosi okinina ĩkapani.
60 Itori kãkiti sãpiretari aãpirena Xesosi ikamapiretinina. Txamari ixika !auari Xesosi okinina ĩkapani.
Eereka apokana ipi aãpirena kamakani.
61 Ninoa txari:

—Ia kiki txari: “Nota posotari aiko Teoso misãkiretiko nirikini. Ipi ãti õtisaaki niposotari iuaĩkana nõkitikiniri,” itxa isãkire.
Kona atão ninoa sãkire.
62 Sasetotxi auĩte apiatakari õkitikaua.
—Kona papakapapiretatari pitemoni apoĩrauatakani? Atãokani piposotatari ikara atoko pikamini? —itxari Xesosi.
63 Xesosi !kasãkireri. Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari iuaĩkana misãkiretari Xesosi:
—Uatxa nipimaãi Teoso mipĩkati apisatoõ. Atãonani pisãpiretaua. Pite, Teoso mereẽkiti pitxataua? Teoso ãkirikai pite? —itxari Xesosi, kotxi inirekari Xesosi kerokiniri isãkire.
64 —Ari, iuapitikarano. Nisãpiretaiko hĩte hĩkinika. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiãri ãki —Xesosi txana ninoa.
65 Sasetotxi auĩte apiatakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Iuasaakipeka iua matsorãkari imãka, kotxi kona xatiki ipotxitari Xesosi sãkire.
—Maerekati isãkire: “Teoso ãkirirano,” itxa. !Anirekaikari apanakini kamapiretiniri Xesosi. Uatxaika hĩkenakotapekari isãkire maerekati.
66 Kiãtokopa atxatari Xesosi? —itxana ninoa.
—Ixika auapeka ipinini ĩkapani ininiã uatxa okaãkapitikako —ninoa txari iua.
67 Eereka ikiisokatoõtarina. Iãsokarina. Apanakini aritoõtari Xesosi.
68 —Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua, kipa aritai? —itxarina iua.
Inapetarina.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Marko 14.66-72; Arókasi 22.54-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

69 Iuasaaki Petro topãkanãta mapara pirikeri ãki. Ãtokoro Kaipasi nitero sari iuamoni.
—Pite Xesosi Kariréiakiri moianaripitikarai —otxari iua.
70 Txamari iua kipatari ikinimane apisatoõ.
—!Nimarotari ikara atoko pinanãtakiti.
71 Ininiã isa pirikeri ĩroãnakikomoni. Iuaã ãto ãtokoropekana Kaipasi nitero atamatari iua. Ininiã osãpiretana kãkiti iuaã auakani:
—Xesosi Nasareekiri moianaripitikara ikira —otxa.
72 Iuaĩkana ikipatari:
—Teoso imarotari iua kiki nimimarotakani —itxa.
73 Eereka paĩtiki atoko kikiãkini iuaã auakani sari Petromoni:
—Pite atãopitika iua moianaripitikarai, kotxi pisãkire ipinimoni. Kãkiti Kariréiakiri sãkire atokokana, Xesosi sãkire atokokana pitxa pite sãkire —ninoa txari Petro.
74 Ininiã Petro apakapapiretana:
—Atão nisãkire minakaniãua Teoso misiritanoko. Nisãkire atãopitika. !Nimarotari iua kiki —itxama.
Iuasaakipeka patari sãkirauata.
75 Ikara ikenakotakasaaki, Petro xinikari Xesosi sãkire, kotxi mitxipe Xesosi txari iua: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ininiã Petro sipeka. Itxiapakata.

27

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Marko 15.1; Arókasi 23.1-2; Xoão 18.28-32)

1 Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua. Imisãkiretakakana:

—Kiãtokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxana.
2 Eereka iaxirikãkitakarina Xesosi, anika itxarina Homano auĩte Põsio Pirato
inakorimoni, sikanapa itxarina.

Xotasi Ipinini
(Átosi 1.15-19)

3 Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, kenakoenetakasaakiri Xesosi ipinini tĩkane,
maerekaxiniretinoka itxa, kotxi iuaka sikari Xesosi imokaiakariakorimoni
okiko tĩkane. Iuaĩkana isipikaro trĩta txineiro ota pirata kamakoro sasetotxi
auĩteakori, kiomãtxiakori pakinimoni.
4 —Nota kamari maerekati. Nimĩkapiritari Xesosi. Ixika !auari iua ipinini
ĩkapani —itxana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Pite kamakiti xikakara. Pitekara sikaua ate Xesosi.
5 Ininiã Xotasi okaro txineiro ota Teoso misãkiretiko aikoti ãki, eereka isipe
ãtiãtaã. Iuaãtaã iuaka iaxirikanokitapeua, aamina poriã iaxirikaua, arõka,
ipĩpe itxa.
6 Teoso misãkiretiko aikoti ãki sasetotxi auĩteakori kosekaro oa txineiro.
—Oia txineiro kiki okiko ĩki. Ia xika ate !auiritaãka aãpotiitiniro oia txineiro
ãto txineirotikata Teoso misãkiretiko aikotiãkero.
7 Kiãtokopa atxataro oia txineiro? —itxakakana.
Eereka ninoa imarotape. Iamotarina kikio, tiitxi kamakari kikiote, Xoteo
minakaniua ikatiko tĩkane.
8 Oa txineiro kiki okiko ĩki xika, Xesosi okiko ĩki xika, iua akauari
takauãkataãka "Arẽkatxi Akauariti" inaãka. Uatxa akiritaãkapanika iuaãtaã
"Arẽkatxi Akauariti."
9 Iua atoko ininiã, kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Xeremia inakori
atão txari:
Isaeo auakani iĩkitxitari trĩta ota pirata kamakoro Teoso mereẽkiti okiko
ĩkapani.
10 Eereka isikarona oa txineiro ota tiitxi kamakarimoni, ikikiote iamotinina
ĩkapani, kotxi Teoso nirekari ia atoko ikaminina,
itxa Xeremia kitxakapirĩka. Ininiã Xeremia sãkire iaõka apopeka iuasaaki.

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38)

11 Iuasaaki Xesosi tima Homano auĩte Pirato inakori apisatoõ. Pirato
pimaãri Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua?
—Ari, iuapitikarano —itxari.
12 Eereka sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apoĩtari Xesosi. !
Kasãkireri Xesosi iuasaaki.
13 Ininiã Pirato txari:
—Atauako kona pikenakotatari apoĩtiniina?
14 Xesosi !kasãkireri, ininiã Pirato tsorĩkaãta. Ãkixinireẽ iua:
—Kininiãpa !kasãkireri?

Xesosi Okiko Nirekiko
(Marko 15.6-15; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38-19.16)

15 Ikini kiiniriti Páskoa inakori, Homano auĩte sikakari ãtika kateia ãki
auakari kãkiti nirekakiti.
16 Iuasaaki aua kateia ãki auakari Pahapasi inakori. Ikinimane imarotari
iua.
17 Itomaneri kãkiti apotiitakasaakiua, Pirato pimaãna ninoa:
—Ĩkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini? Pahapasikani? Xesosi
Teoso mereẽkiti inakorikani? —itxana ninoa.

18 Pirato imarotari Xesosi isikinina iuamoni ixikotinirina xika.
19 Iuasaaki Pirato topãkanãta kãkiti misiritiko isãpiretini pakita ãki. Iuasaaki
ĩtanoro iokanapireta iuamoni.
—Maerekati !pikamape iua kikimoni, kotxi ixika !auari pokiniri. Erekari
iua. Minipani nitaponetari iua kiki, ininiã maerekaxiniretinoka nitxa —
otxari.
20 Mapara sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini misãkiretana kãkiti
iuaãtaã apotiitakaniua:
—Piratomoni hĩtxako: “Pisikakariko Pahapasi. Pokãkitakariko Xesosi,”
hĩtxariko —itxana kãkiti.
Ininiã ninoa auikari isãkirena.
21 Eereka Pirato pimaãna kãkiti iuaã apotiitakaniua:
—Ĩkiripa kateia ãki auakari hinireka nisikakini?
Ininiã ninoa akirikata:
—Pahapasira.
22 —Kiãtokopa nitxatari Xesosi, Teoso mereẽkiti inakorima? —itxa Pirato.
Ikinikana apakapapiretana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini pitokakitariko.
23 Ininiã Pirato:
—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.
Iuasaakipeka ninoa iteene akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini pitokakitariko.
24 Ininiã Pirato kona sãpiretaikari Xesosi isikakini, kotxi ninoa neenamau-
atanapanoka. Ikosekari ãparaã. Arokauakotaua ninoa apisatoõ.
—Na nota xikani ia kiki ipinako. Hĩte xikakara ia kiki ipina —Pirato txana
ninoa.
25 Ikinimane apakapapiretari:
—Atãopitikara. Misirikaretxi auiniã okiko xika, ate, aamariteni pakini
apakapariko iua misirikaretxi —itxana.
26 Iuasaakipeka Pirato sikakari Pahapasi. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka isikari Xesosi isotatonemoni aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitinirina tĩkane.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Marko 15.16-20; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.2-3)

27 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi ninoa auĩte aapokomoni. Iuaã akiritarina apanakini sotatoakori, ininiã ikinimane sotatoakori ãkitari Xesosi. Inapetarina.
28 Imakatxakarina Xesosi mãka. Mãkatxi põkamarari ieretaka itxarina.
29 Eereka itakarina saporiẽta kotipiaro kamakori ikiiã. Iuako ikikomoni taka itxari aãke. Ininiã itxĩkitakarina Xesosi auĩtetxi atoko ininiãua. Eereka ikapotoreẽkauana iua apisatoõ, napeta itxarina Xesosi:
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.
30 Ikiisokarina. Iua aãke ikosekana, arikiita itxapikarina.
31 Inapetarina, eereka imakatxakarina mãkatxi põkamarari. Iua nakiti imãka iuaĩkana ieretaka itxarina. Eereka mapara anika itxarina, aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitinirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

32 Xesosi anikaãpotakasaakina, aõkitarina Sireni sitatxitikiri, Simão inakori.
Ninoa paniãtari iua, Xesosi anikakiti aamina ĩpiriãmitakari, anikini ĩkapani,
kotxi Xesosi !iposotaikari anikiniri. Ininiã Simão anikari.

33 Apokana Kóokota inakoriãtaã. Apanakini akiritari “Kiitãtatxi” inaãka
akiritiko.
34 Iuaã iãriãmoni ikoketarina pinĩtxi kipixiãri, sika itxarina Xesosimoni,
Xesosi iãtini ĩkapani, imakini ĩkapani. Atapixiãtaãka atoko, !iãtari.
35 Ininiã itokakitarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini. Inaãka atoko
ikamarina sarauatxi kai soroã. Sarauatxi kãiatakani apakapari Xesosi mãka.
Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekari ikara atoko inini tĩkane.
Iua txari:
Ixanakarina nimãka. Sarauatxi ikamana nimãka apakapakani imarotinina
ĩkapani.
Itxa Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka.
36 Sarauatxi xipoka atoko iitopãkana. Imoiaãrina Xesosi, kãkiti manikakaniri
ĩkapani.
37 Aamina ĩpiriãmitakariã ikii nopini itakarina iõkatsopatakori: “Xesosi, Xo-
teoakori Auĩte,” itxa iõkatsopatakori. Ikara xika okaãka Xesosi.
38 Xesosi takote itokakitarina ipi kiĩtiririni aamina ĩpiriãmitakari nopini, ãti
Xesosi kikomoni, ãti Xesosi sanaremoni.
39 Kãkiti iuaã napakani napetari, nokonoko itxa kiitana. Maerekaeneti
isãkirepiretarina Xesosi:
40 —Pite txari: “Aiko Teoso misãkiretiko niriãka atoko, ipi ãti õtisaaki iuaĩkana
nõkitikari,” pitxa. Piteka pimakatxakaua. Pite Teoso ãkiri pinakasaakiua,
pikatxaka. Ikara atoko itxa sãkiretana kãkiti iuaã napakani.
41 Iua atokotxikana itxana sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini,
kiomãtxiakori pakini ikara atoko inapetarina Xesosi:
42 —Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka ! iposotari
imakananitiniua. Iua Isaeo auakani auĩte ininiãua, iuaka imakatxaka-
mauako. Ikatxakiniã, ate auikari iua sãkire.
43 Iua auikari Teoso sãkire. Maiãtapari. Atauako Teoso nirekari imakatx-
akiniri iua uatxa, kotxi iua txari: “Teoso ãkirirano nota,” itxa —itxana.
44 Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka maerekaeneti isãkirepiretarina Xe-
sosimoni.

Xesosi Ipinini Pirena
(Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

45 Apaniãxiti itixi piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.
46 Ipi ãti pakini oarape kikatamonipeka Xesosi iteene akirikata:
—Erii, Erii, aremaa sapakatanii.
Ikara Epireo sãkire. Ia atatsopatakari sãkireẽ, “NiTeosone, niTeosone,
kinirepa pitakanapano?”
47 Kãkiti iuaã auakani kenakotari Xesosi sãkire. Ninoa uãkatari akirinãtiniri
Eríasi.
48 Ininiã ãti miteka, mapoa atoko inakari iãka itxari iãriã katxioãrimoni.
Aãke mapotõkire taka, isirĩka itxamari Xesosi iãtini ĩkapani.
49 Txamari apanakini:
—Kona pisikapiri. Atxiĩti Eríasi makatxakari iua —itxana.
50 Iuaĩkana Xesosi iteene akirikata. Eereka iokanatari ixinire Teosomoni,
eereka ipĩpe.
51 Iuasaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arõkakari tso-
rakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata !auiritari
kãkiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã. Itsorakitakasaaki, itixi iakeẽkata. Kai
mitari xoreka iuasaaki.
52 Apanakini akauari xoreka. Itomaneri kãkiti ipĩkani Teoso nakitiakori
iuaĩkana õkitikapekaua.

53 Osipikarina akauari. Xesosi iuaĩkana õkitikaãkaua atoko, isana Xe-
rosareẽmoni, Teoso nakiti sitatxitimoni. Iuaã itomaneri kãkiti itikana ninoa
iuaĩkana õkitikakaniua.
54 Sotato auĩte, sotatoakori Xesosi moiaãkani apaka, itikarina Xesosi ipinini.
Imarotarina itixi iakeẽkatini, ininiã iteene ipĩkarauatana.
—Atãopitikara Teoso ãkiri itxaua —itxana.
55 Itoro sitoãkini ikira atoko atamanãtari Xesosi. Kariréia tõpa Xesosi
potorikasaaki ninoa sitoãkini moianatari iua.
56 Maria Matarena inakoro iuaã aamina ĩpiriãmitakari ikira atoko auanãta
apaka. Txiako, Xosee pakini inoro, Maria inakoro iuaã aua. Sepeteo
anaakori inoro iuaã auanãta apaka.

Xesosi Ikatiko Pirena
(Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

57 Ĩkanõka katxineiroteri Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, apoka. Iua
apaka Xesosi sãkire auiãkari itxaua.
58 Isa Piratomoni. Xesosi ĩto amanaã. Ininiã Pirato paniãtari isikiko.
59 Ininiã Xosee anikari Xesosi ĩto. Mãkatxi mataã iapirika itxari. Mãkatxi
mata amaneri arínio inakoriã iapirikari.
60 Eereka taka itxari akauari ãki. Iua akauari amaneri, Xosee kisakakiti
kai auĩte iriko. Ikamari iua akauari ipĩkasaaki ikatiko ĩkapani. Xesosi ĩto iriko
ãki itaka atoko ikakanapiritari kai meraminapoari, itota itxari akauari iriko,
sipe itxa.
61 Iuasaaki Maria Matarena inakoro, ãto Maria inakoro apaka topãkanãta
akauari apisatoõ.

Imoiaãrina Xesosi Akauari

62 Iua õti sesta veira, tomatiko õti apisa. Iua õti Xoteoakori parĩkauatapitipo,
tomatiko õti imaparĩkauatakani ĩkapani. Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori,
pariseoakori pakini sari Piratomoni.
63 Ninoa txari:
—Ate xinikari iua kamisirienereri sãkire. Iua txari: “Nipĩkasaaki eereka ipi
ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.”
64 Pipaniãtana pisotatoneakori ipi ãti pakini õti akauari imoiainina.
Imamoiaãkaniãrina, imoianariakori ĩkanõka sari iuaã iĩto iĩtirĩkinina. Ininiã
eereka isãpiretarina kãkiti: “Teoso õkitikapekari iua. Iuaĩkana auãki itxapeka,”
itxamana ninoa imoianariakori. Ininiã ikara misirieneretxi apiatama
eereka. Mitxiri misirieneretxi poiãoka —itxarina Pirato.
65 —Ininiã hanikari sotatoakori akauari moiaãkani tĩkane. Hĩsa. Hĩtotariko
akauari sona —Pirato txana.
66 Ininiã isana iuaã. Akauari sona iteene itotinina ĩkapani. Itakarina Pirato
takaõtxikare itore nopini. Sotatoakori iuaã kaikota. Imoiaãrina akauari.

28

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

1 Tomatiko õti xipoka atoko, tomĩko ĩkanõkapanika Maria Matarena, oa ãto
Maria pakini sari akauarimoni.
2 Ninoa saãpotakasaaki, katimaritika itixi iakeẽkata itapararitika. Iuasaaki
Teoso nitiri iaxitikiri katxaka. Ikatapakiritari kai akauari tore, topãka itxa
iua kai nopini.
3 Itoõ atokatxi iotximere atoko itxa. Imãka mapoa saro atoko itxa.
4 Sotatoakori, akauari moiaãkani, kikinanaãkata, ipĩkarauatinina. Irikana
xitipeka. Ipĩkani atokopeka itxana.

5 Eereka ninoa sitoakoro apoka akauari. Teoso nitiri misãkiretana:
—!Hĩpĩkarauatape. Nimarotari hĩte nitanãtiniri Xesosi, aamina ĩpiriãmitakari
nopini tokakitakori.
6 !Auaika uai. Teoso õkitikapekari iua. Ikara iua sãpiretapekai hĩte. Uai hina.
Hãtamatari iĩto mitxi auiniãtaã.
Ininiã ninoa atamatari.
7 —Katima hĩtxako imoianariakorimoni hĩsini ĩkapani. Hĩsãpiretana:
“Iuaĩkana auapeka itxa Xesosi. Teoso õkitikapekari iua. Iua sari hĩte
apisapanika Kariréiamoni. Iuaã haõkitariko iua,” hĩtxako ninoamoni. Ikara
atoko nitxa nisãpirena hĩtemoni —itxa Teoso nitiri.
8 Ininiã ninoa takanapari akauari. Ipĩkareritikana, ieneniritikana isana.
Imitekana Xesosi moianariakorimoni õkitikiniua isãpiretini tĩkane.
9 Ninoa mitekaãpotakasaaki, ipixinipokoriti Xesosi tokiã ninoamoni:
—Hĩtepini ina —itxana.
Ininiã ninoa kapotoreẽkaua iua apisatoõ, maĩkakitita itxarina.
—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.
10 Ininiã Xesosi:
—Kona hĩpĩkarauatape. Nitariakorimoni hĩsa. Hĩsãpiretana Kariréiamoni
isinina. Iuaã aõkitanonako nota —Xesosi txana ninoa Mariaakoro.
Ininiã ninoa sipe.

Sotatoakori Xesosi Akauare Moiaãkani

11 Sitoãkini sikasaaki, ãtikaka sotatoakori akauari moiaãkani kanapiriã
sitatximoni. Isãpiretarina itikakitina sasetotxi auĩteakorimoni.
12 Ininiã sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini apotiitaua ikara ene
ixinikinina ĩkapani. Eereka isikarina itoro txineiro sotatomoni, atão
imasãpiretakanina ĩkapani apanakinimoni.
13 Ininiã sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini txana:
—Hĩtxariko apanakinimoni: “Xesosi moianariakori apoka ĩkanõka
aimakasaaki. Iĩtirĩkarina Xesosi ĩto,” hĩtxako.
14 Hĩauĩte Pirato imarotakasaakiri himakini, ininiã ate misãkiretariko iua,
ininiã kona himisiritaãka himakini xika —itxarina sotatoakorimoni.
15 Ininiã sotatoakori apakaparo txineiro, sãpireta itxarina kãkiti Xesosi
moianariakori ĩtirĩkiniri Xesosi ĩto. Ikara aãpirena iaripireta Xoteoakorimoni.
Uatxa apaka ikara aãpirena auiãkapanika.

Xesosi Apoka Imoianariakorimoni
(Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23; Átosi 1.6-8)

16 Õsi pakini Xesosi moianariakori sari oxiratarimoni Xesosi paniãtinimoni
Kariréia tõpamoni.
17 Ninoa atamatari Xesosi. Ikapotoreẽkauana iua apisatoõ.
—Peerekai. Apiananiri pitxaua —itxanãtana.
Txamari ãtikaka kona iteene auikari iua Xesosi ininiãua.
18 Xesosi apoka ninoa takote, misãkireta itxana ninoa:
—Teoso txĩkitakano itixine auakani auĩte nininiãua. Itxĩkitakano ĩkoraxiti
auakani auĩte apaka nininiãua. Ininiã ikinika posotiiretxi aua notamoni.
19 Ininiã nipaniãtai. Hĩsako ikini uãkati kãkitimoni ikini itixitika. Hõerekana
ninoa nisãkire. Hĩpatxisatana nisãkire kĩpitakani niri uãkaã, imi uãkaã, Erekari
Matamatakoti uãkaã pakini hĩpatxisatanako.
20 Hõerekanako ninoa ikinika nipaniãtakiti ikaminina ĩkapani. Hĩxinikariko ia.
Nota ãtipirika auako hĩtekata. Hĩtekata nauiniritika itixi xipokako —itxa Xesosi
sãkire.

MARKO

Xoãõ Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Arókasi 3.1-20; Xoãõ 1.19-28)

1 Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso ãkiri itxaua Xesosi.
2 Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatari ia:
Niokanatariko niokanapirena aniãkari kãkitimoni kimapori oeretini ĩkapani
pite uai apokini apisa.
3 Iua auako ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako: "Hõeretariko kimapori
Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini
ĩkapani," itxa iua.
Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka.
4 Ikara atoko Xoãõ kapatxisareri ãparaã makipakaniãtaã aua. Ipatxisa-
takasaakiri kãkiti, isãpiretari ia pirena:
—Hĩtakanapariko maerekati hĩkamakiti. Hĩpatxisataãkako. Ininiã Teoso
makatxakariko maerekati hĩkamakiti —itxa Xoãõ kapatxisareri.
5 Ikinimane kãkiti Xotéia auakani Xerosareẽ sitatxiti auakani pakini sari
Xoãõmoni isãkire ikenakotinina ĩkapani. Ninoa sãpiretakasaakiri maerekati
ikamakitina, ipatxisatana uini Xotãõ inakoriãtaã.
6 Xoãõ takari imãka kamero piti kamakori. Itakari ipakiomatare pirãtxi
mata kamakori. Inikari txĩtxiri. Mapaã itxima.
7 Iua txari kãkitimoni:
—Nota poiãori. Nota tikini apokako apiatakari. !Apakata nikapotoreẽkiniua
iua takote ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi nota poiãoka. Iua apiata.
8 Nota patxisatai ãparaaãnokara. Iua patxisataiko Erekari Matamatakotiã.
Iuasaaki hĩte apakapariko Erekari Matamatakoti.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Mateo 3.13-17; Arókasi 3.21-22)

9 Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia tõpamoni. Iuasaaki Xoãõ
kapatxisareri patxisatari iua uini Xotãõ inakoriãtaã.
10 Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekari
Matamatakoti katxaka kamoa katxakini atoko. Iua nopini apoka.
11 Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama.

Satanasi Atamakaerekatiniri Xesosi
(Mateo 4.1-11; Arókasi 4.1-13)

12 Iuasaaki Erekari Matamatakoti iokanatari Xesosi ãparaã
makipakaniãtaã.
13 Iuaãtaã ikaikota koarẽta õti. Iuasaaki Satanasi atamakaerekatari iua.
Iuaãtaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini
nĩkatari Xesosi.

Xesosi Mipotorikiniri Iparĩka Kariréia Tõpa
(Mateo 4.12-22; Arókasi 4.14-15)

14 Xoãõ kateia ãki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia tõpamoni. Iuaãtaã
isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena.
15 Itxari:
—Teoso keto apopeka. Iua auĩtetxi ininiua apokaãpotapeka. Ininiã
hĩtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Teoso iokanapirena erekari —itxa
Xesosi.

16 Xesosi tĩpokota Kariréia poati tiniã. Iuasaaki atamatana ipi hetxi
takakani, Simão Petro, itari Ãtree pakini. Iua atamatana itakinirina hetxi.
17 Ininiã Xesosi txana:
—Uatxa masa notakata. !Himaĩkaikariko ximaki. Ãtião hĩparĩka auako.
Nisãkire hĩsãpiretako kãkitimoni —itxa.
18 Ininiã iuasaaki ninoa takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.
19 Apikomoni ninoa saãpota. Itikana Txiako, itari Xoão pakini. Ninoa
Sepeteo anaakori. Kanaua miramaneri ãki auanãtana iuasaaki. Hetxi iot-
saãnãtana.
20 Iuasaaki iua akiritana ninoa. Ininiã ninoa takanapari iri, iri nitiriakori
pakini kanaua ãki. Eereka isana Xesosikata.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Arókasi 4.31-37)

21 Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaoõ sitatxiti. Ininiã tomatiko
õtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua oerekarauatini ĩkapani.
22 Iua sãkire kenakotakani tsorĩkaãta, kotxi kona kaiõkatsoparerini atokoni
!itxa. Iua oerekakiti sãkiretxiti pataparari, kotxi !isãpiretari ãti koerekareri
sãkire apanakini kaiõkatsoparerini atoko. Iuaka sãkirekara isãpireta.
23 Iuasaaki aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua aua kiki maerekati mata-
matakoti auakiti. Iua akiripoakata:
24 —Xesosi Nasaree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate
pixipokini ĩkapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua —itxa.
Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti pĩkari
Xesosi.
25 Ininiã Xesosi itaparariti ka txari:
—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki ĩto.
26 Iuasaaki maerekati matamatakoti iõkokaĩtotari. Ikatxakasaaki,
akiripoakata.
27 Kãkiti iuaãtaã auakani tsorĩkaãta. Iuasaaki imisãkiretakakauana:
—Kiripa? Atxiĩti oerekakori sãkiretxiti amaneri apopeka? Iua sãkire ka-
posotiireri. Ipaniãtakiti maerekati matamatakoti kamapeka —itxanãtana.
28 Ininiã ikara pirena iaripireta ikini Kariréia tõpati.

Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro
(Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)

29 Ininiã Xesosi, Txiako, Xoão pakini takanapakasaakiri aiko Xoteo apoti-
itiniãtaãua, isana Simão, Ãtree pakini aapokomoni.
30 Iuasaaki Simão imakiro apoomata. Osirĩkanãta. Ininiã ninoa sãpiretari
Xesosi oamianare.
31 Ininiã Xesosi sari oamoni. Imaĩkaro ouako. Õkitikaro. Iuasaakipeka
oãpoomare !auaika. Ininiã opotorika oparĩkauatini, ninoa kiena okamini
ĩkapani.

Xesosi Makananitinina Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)

32 Ininiã mapiãnikata kãkiti minana ikinipoko amianatakani, maerekati
matamatakoti auaĩtotakini pakini iuamoni.
33 Ininiã ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote.
34 Ininiã Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiãopokori ami-
anari auakini imakananita. Apaka omitikana itomaneri maerekani mata-
matakoni. Iuasaaki !auiritana ninoa sãkirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso
ãkiri ininiua Xesosi.

Xesosi Sãpiretiniri Teoso Sãkire
(Arókasi 4.42-44)

35 Ĩkanõkapanika mapiãpanika Xesosi õkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kãkiti mauakaniãtaã iri iaxitikiri imisãkiretini ĩkapani.
36 Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina ĩkapani.
37 Ninoa apokasaakiri, itxana:
—Ikinimane nitai —itxarina.
38 Xesosi apakapapiretana:
—Masa ãtiãtaã kãkiti aapokomoni. Iuaã nisãpiretariko Teoso sãkire, kotxi ikara atoko itxa niparĩka kãkitimoni.
39 Xesosi sari ikini Kariréia tõpa. Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isãpiretari Teoso sãkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni kãkiti ĩtoã auakani.

Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Arókasi 5.12-16)

40 Amianatakari maere matati apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. Iua iteene amanaãri:
—Nimarotari, pinirekiniãri piposotari erekape pitxĩkitakinino —itxa.
41 Ininiã iuasaaki Xesosi iteene tiretari iua. Itakari iuako iua nopini. Itxari:
—Ari, ninirekapitikari. Erekapekai uatxa.
42 Iuasaakipeka amianari !auaika. Erekapekari iua.
43 Xesosi iokanatari iua. Iuasaaki isãpiretari iua:
44 —Kona pisãpiretapiri apanakini pitemoni nikamakiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakorimoni. Poerekari piĩto ninoamoni. Eereka pikamariko Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko oerekari kãkiti atão erekapeka pinini —itxari.
45 Iuaritika isãpiretapikari Xesosi kamakiti. Ininiã iaripireta ikara pirena. Ikara xika Xesosi !iposotaika isini aapokotximoni. Ikaikota kãkiti mauakaniãtaã. Iuaritika kãkiti sari iuamoni.

2

Matĩpokotakati Pirena
(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)

1 Eereka mapaõtipeka inaka atoko iuaĩkana Xesosi Kapanaoõ sitatxiti apoka itxa. Iaripireta Xesosi inirimane aapoko apokini.
2 Iuasaakipeka mirikiniti kãkiti apoka iuamoni, ininiã iua aapokotxi xãpoka. Apotiitauana ĩronakikoãtaã apaka. Ininiã !apakata apanakini kãkiti ĩroini aapokotxi ãki. Iuasaaki Xesosi sãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni.
3 Iuasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari matĩpokotakati.
4 Kãkiti itomaneri ĩronakikoãtaã aua, ininiã kona iposotarina Xesosi takote apokinina. Ininiã aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatari iua matĩpokotakati iokatxakinina tĩkane Xesosimonikari. Iposo atoko isikakaãpotarina iua manapi.
5 Xesosi imarotari ninoa atão auikiniri iua sãkire. Ininiã Xesosi txari matĩpokotakatimoni:
—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika —itxa.
6 Iuasaaki ãtikaka kaiõkatsopareriakori topãkanãta iuaã. Itsorĩkaãnãtana. Ixiniremoninani:
7 —Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isãpiretakiti, kotxi Teosonanira posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani —itxa ninoa sãkire.
8 Iuasaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixinireẽna. Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kininiãpa ikara atoko hĩtxa xinireta?

9 Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari !himarotari imaerekani
atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa,” nininiã,
iuasaaki himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire
imaerekani nimakatxakini ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana.
10 Ininiã uatxaika noerekai hĩte, Teoso iokanatano nota hĩtari iax-
itikiri ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani —itxana
kaiõkatsopareriakori.
11 Ininiã matĩpokotakatimoni itxa:
—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.
12 Iuasaakipeka iua õkitikaua. Ikosekari isirimata. Ĩkorape itxa ikinimane
okiãtaã. Imakinika kãkiti tikoka.
—Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari ĩkora atoko inakari —
itxanãtana kãkiti.

Mateo Pirena
(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)

13 Ininiã iuaĩkana isari ipoamoni. Kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata.
Iuasaaki oerekana ninoa.
14 Isaãpotakasaaki, atamatari Arevii inakori. Ãti iuãka Mateo inaãka. Aopeo
inakori ãkiri itxaua iua. Iitopãkanãta auĩtetxiakori txineirote apakapiniãtaã.
Ininiã Xesosi txari:
—Masa notakata.
Iuasaakipeka õkitikaua, Xesosikata sa itxa.
15 Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auĩtetxiakori txineirote
apakapakani, itori apanakini maerekani, topãkanãta Xesosi takote, imoia-
nariakori takote pakini. Kaiãopokori kãkiti aua iuasaaki, kotxi kaiãopokori
kãkiti Xesosikata sikani.
16 Pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini itikari Xesosi auĩtetxiakori tx-
ineirote apakapakanikata, apanakini maerekanikata pakini inipokotini.
Ininiã kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini pimaãna Xesosi moianari-
akori:
—Kinirepa hinipokota auĩtetxiakori txineirote apakapakanikata,
maerekanikata? —itxana.
17 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:
—Kãkiti mamianatakani kona nirekari kãkiti pinĩtxi imarotakari. Ami-
anatakaninokara nirekari pinĩtxi imarotakari. Nota uai apoka maerekani
nakiritini ĩkapani, imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Kona nakiritari kãkiti
“atão inakari kamakani” uãkatakaniua —itxa Xesosi.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani
(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)

18 Ãti õti Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina
Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki kãkiti pimaãri Xesosi:
—Kinirepa Xoão moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina
Teoso imisãkiretinina ĩkapani, txamari pite moianariakori kona ikara atoko !
itxana.
19 Ininiã Xesosi:
—Kiiniri kãkiti ĩtanorouatakasaaki, ĩtanorouatakari aua iuaã, ininiã kona kãkiti
takanapari inikini iuasaaki. Kona iua ĩtanorouatakari nirekari kãkiti natxitini.
Ininiã iua auakasaaki ninoakata, ikinimane nipokota.
20 Ininiã nota ĩtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariako-
rikata, kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ãti õti nota
!auaika nimoianariakorikata. Iuasaakiikarako itakanaparina inipokotinina
Teoso imisãkiretinina ĩkapani.

Amaneri Mãkatxi Pirena

21 Kona kãkiti tãpanetari mãkatxi kitxakari mãkatxi mata amaneriã. Mãkatxi
mata amaneri itxikika, ininiã kitxakari tsorakita.

Amaneri Sako Aamata Kamakori

22 Kona kãkiti takari iãriã amaneri sako kitxakari aamata kamakori ãki.
Itakiniãri, koanatxi kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiã iãriã xike-
poata, ininiã koanatxi !kikeikari. Sako amaneri ãki itakaãka iãriã amaneri.
Iua atokokana kona hĩkoketari kitxakari sãkiretxiti amaneri sãkiretxitikata.

Tomatiko Õti Pirena
(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)

23 Tomatiko õti Xesosi imoianariakorikata napaãpota kikio triko takikoãtaã.
Ininiã ninoa makatxakaro triko iki mapaki inikinirona ĩkapani.
24 Pariseoakori atamatana, ininiã itxarina:
—Kinirepa ninoa parĩkauata tomatiko õtisaaki? —itxana.
25 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natx-
itakasaaki, kona himarotatari ikamakiti?
26 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Apiataa inakori sasetotxi auĩte apiatakari
iuasaaki. Iuaã Tavii nikari komiri Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara
auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini !auiritaãka inikiniri. Txamari
Tavii sikari imoianariakori inikinina ĩkapani.
27 —Tomatiko õti kamaãka, kãkiti ĩto ereka inini ĩkapani. Kona kãkiti kamaãka
tomatiko õti auini ĩkapani.
28 Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko
õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —itxa Xesosi.

3

Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)

1 Iuaĩkana Xesosi imoianariakorikata ĩroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua.
Iuaã apokari kiki motĩkauakotakari.
2 Ininiã iuaã auakani txari
—Atxiĩti iua erekapeka txĩkitakari motĩkauakotakari uatxa tomatiko õtisaaki?
Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoĩtaka txari Xesosi.
3 Ininiã Xesosi akiritari iua motĩkauakotakari:
—Uaimoni pina —itxari.
4 Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:
—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko õtisaaki? Maerekati
akaminikani? Erekari akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitini?
Ipaniãtataua ãti aõkini?
Txamari ninoa !kasãkirena.
5 Xesosi atamatana. Iuasaaki inaiataua, iuaritika imatinaniuata, kotxi
ninoa !inirekari atão imarotinina. Ininiã Xesosi txari iua motĩkauakotakari:
—Pisirĩkauakota —itxari.
Ininiã itamẽkauakota. Erekape itxa iuako.
6 Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi sãkire auiãkanimoni.
Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaenetinina.

Itori Amianatakani Sari Xesosimoni

7 Ininiã Xesosi sari Kariréia poamoni. Iuasaaki itori kãkiti Kariréia tix-
inikini, Xotéia tixinikini pakini sari iuamoni.
8 Xerosareẽ sitatxitikini, Itoméiakini, Xotão ipiniãkini, Txirokini, Sitoõkini
pakini sari iuamoni. Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana.
9 Ininiã ipaniãtana imoianariakori:

—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã kanaua ãki niereẽtaua —itxa Xesosi.
10 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti erekapeka itxĩkitakapeka. Apanakini amianatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekapeka ininina ĩkapani. Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti.
11 Maerekati matamatakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ. Akiripoatana:
—Teoso ãkiripitikai pite.
12 Ininiã Xesosi kona auiritana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori (Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16)

13 Iposo atoko Xesosi sari õtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaãkini. Ininiã ninoa sari iuamoni.
14 Ininiã iua mereẽna tosi kikiakori iuakata kaikotakani tĩkane, Teoso sãkire sãpiretakani ĩkapani.
15 Iua sikari iposotiire ninoamoni, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani, apaka maerekati matamatakoti omitikinina ĩkapani.
16 Ininiã akiritari Simãо. Xesosi takauãkatari Simãо ãti iuãka. Petro itxaua.
17 Akiritana Txiako, itari Xoãо pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauãkatana ninoa Poanexi. Poanexi Popĩkari sãkireẽ “Ikarokirauari anaakori.”
18 Akiritana Ãtree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aopeo ãkiri itxaua iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua Simão.
19 Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari itxaua iua Xotasi Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori ininiuana ĩkapani.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko (Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)

20 Iuaĩkana ãti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata. Iuasaaki mirikiniti kãkiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiã kona ninoa nipokota. !Apakata inipokotinina, kotxi mirikiniti kãkiti aua iuaã.
21 Xesosi nirimane kenakotari kãkiti apotiitiniua iuakata. Ininiã isana iua apinina ĩkapani.
—Imapitxiritapeka —itxana.
22 Kaiõkatsopareriakori Xerosareẽ ĩkani apoĩtari Xesosi maerekati ikamini. Ninoa sãkire:
—Peosepoo inakori auaĩtotari iua. Ininiã Peosepoora omitikari maerekati matamatakoti —itxana.
Peosepoo Satanasi itxaua. Apanakini sãkire:
—Maerekani matamatakoni auĩte sikaposotiiretari Xesosi maerekati matamatakoti omitikini.
23 Ininiã Xesosi akiritari kãkiti isãkire ikenakotinina ĩkapani. Sãpirenatxi atãо inakari oerekiko isãpiretana ninoa. Ipimaãna:
—Natokopa itxa Satanasika omitikiniua?
24 Auĩtetxi tixine auakani naiatakakiniãua, ixipokaãkanako.
25 Kãkiti aapoko ãki auakani ninoakakarika neenamauatiniã, ixipokaãkanako apaka.
26 Iua atokokana, Satanasi nitiriakori, ninoakakarika naiatakakiniãua, Satanasi tapara xipokako.
27 —Kona kãkiti ĩroã kiki mitapoari aapoko ãki iĩtiriuatini ĩkapani. Kinirãо iĩtiriuataka, ininiã iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaãkiti iĩtirĩka.
28 —Ari, atãopitikara nota txai hĩte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini.

29 Txamari ãtipekana maerekati kamakari aua. Erekari Matamatakoti
misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani
inikoriãriko imisiritiko maerekani misiritikoãtaã —itxa Xesosi.
30 Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: “Iua auari maerekati
matamatakoti.”

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)

31 Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniãtarina ãti akiritiniri
Xesosi.
32 Iuasaaki itori kãkiti topãkakani ãkitari Xesosi. Isãpiretarina:
—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanãtai —itxarina.
33 Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?
34 Iua atamatana itakote topãkakani:
—Hãtamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini.
35 Teoso nireẽkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itx-
auana —itxa Xesosi.

4

Katakareri Pirena
(Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8)

1 Iuaĩkana Xesosi oerekarauata ipoa takote. Kãkiti mirikiniti, ininiã
imorõkokaua kanaua ãki. Iitopãka. Ninoa aua imiriĩ, ininiã iua kanauaã
oerekarauata.
2 Itori Teoso sãkire oerekana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekikoã.
Itxana:
3 —Hĩkenakota. Katakareri takarauata.
4 Itakarauatakasaaki itakareki irika kimapori tiniãpo. Ininiã kotipiriki
nikari itakareki.
5 —Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atãoka
ipitxaka.
6 Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaki itxarika. Omakotsani
xika osonãka.
7 Apanakini irika inako sauaki. Inako aneẽkasaaki, okari takari. !Iriuata.
Ipina.
8 —Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. Ãti poiãoka iriuata,
trĩtakata. Ãti apiata iriuata, sesẽtakata. Ãti kaiãopoko iriuata, seĩkata.
9 —Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15)

10 Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipimaãrina Xesosi:
—Poerekaua mixikanani sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti? —
itxarina.
11 Ininiã isãpiretana:
—Teoso sãkire mauiãkani !imarotari Teoso auĩtetxi ininiua. Teoso oerekai
hĩte ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isãkire sãpirenatxi atão
inakari oerekikoã.
12 Atxiĩti ninoa iteene atamatari Teoso oerekakiti, iuaritika !imarotarina
atamatakitina. Atxiĩti iteene ikenakotarina Teoso sãkire, iuaritika !imarota-
rina ikenakotakitina. Imarotaãkamariko, akiritaãkamariko Teoso, ininiã Teoso
makatxakamariko ninoa maerekani.
13 Ininiã Xesosi txari:
—Himarotatari ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko?
—!Aimarotari —itxana.

—Ininiã natokopa ininiãparako himarotatari apanakini sãpirenatxi atão inakari oerekiko?
14 Ininiã imimarotakinitina oerekana:
—Iua takarauatakari takari Teoso sãkire.
15 Aua kãkiti kimapori tiniãpo takarekitxi irikiniãtaã atoko inakani. Ininiã Teoso sãkire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiã imakatxakari Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari.
16 —Aua kãkiti kai auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakiri Teoso sãkire, iuasaakipeka apakaparina ipoxokoniritikana.
17 Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniã, imisiritiko Teoso sãkire auikinina xika apokiniã, iuasaaki itakanaparina Teoso sãkire.
18 —Aua kãkiti aanaia auiniãtaã atoko inakani. Ninoa kenakotapitikari Teoso sãkire.
19 Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiã ikara misirienetana ninoa. Kaiãopokori inireẽkitina, Teoso manirekakiniti. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro, inireẽkitina pakini inako atoko itxa, ininiã !ixinikaikarina Teoso sãkire, ininiã kona iriuata.
20 Aua kãkiti kipatxi erekari auiniãtaã atoko inakani. Ninoa auikari Teoso sãkire. Iriuatana. Ãti iriuata poiãoka, trĩtakata. Ãti iriuata apiata, sesẽtakata. Ãti iriuata ito, seĩkata.

Tirikapi Pirena
(Arókasi 8.16-18)

21 Xesosi pimaãna ninoa:
—Nanipa hĩtakari tirikapi? Kopiti ãkikani hĩtakatari? Amesa patapikani hĩtakatari? Konapitini. Hĩtakari itano imakinika iopinikini ĩkapani.
22 Iomaãtakori ãti õti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari hĩkamakiti.
23 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.
24 Xesosi sãkirauatapanika:
—Hĩtakaõtxikariko nisãkire. Imakinika hĩkenakotako. Erepaniko pikamakiti ãtimoni, kotxi pite kamakititxikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka pitemoni.
25 Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.

Takariki Pirena

26 Apikomoni Xesosi txari:
—Teoso auĩtetxi ininiãua kiki takariki taãkari atoko itxa.
27 Itakarauata. Imaka ĩkanõka. Ãti iparĩka ikama pokamara. Iuasaaki itakare pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini.
28 Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua.
29 Oaneẽpeka onakasaaki katakareri makoapataro, kotxi oamiko manapipeka itxa.
Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiãua.

Mostata Pirena
(Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19)

30 Xesosi sãkirauatapanika. Itxari:
—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Ĩkiripa sãpirenatxi atão inakari oerekiko oerekaua? Ia atoko itxa:
31 Teoso auĩtetxi ininiãua mostata oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata.

32 Otakaãka atoko opitxaka. Eereka oaneẽ. Apanakini takari ĩtano apiata
oa. Amaripokoro okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso
auĩtetxi ininiãtaãua.
Merepanika poião kãkiti. Eereka apiata. Eereka kaiãopokori kãkiti auĩtetari
Teoso. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini
atokokana.
33 Kaiãopokori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana, Teoso sãkire
imarotinina ĩkapani. Ninoa imarotakasaakiri isãkire, apiata isãpiretana. Imi-
marotakanisaakiri isãkire, poiãonoka isãpiretana.
34 Teoso sãkire oerekasaakina ninoa, sãpirenatxi atão inakari oerekikonoka
isãpireta. Eereka imoianariakorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara
imarotinina ĩkapani.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima
(Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25)

35 Iua õtipanika mapiãnikata itxana imoianariakori:
—Maĩpiriãta ipoa. Ipiniãmoni masa —itxana.
36 Ininiã itakanapana itomaneri kãkiti. Iuasaaki imoianariakori anikari
Xesosi kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari ninoakata.
37 Ĩpiriãtakasaakina ĩtima kataparari apoka ninoamoni. Tsakati kataparari,
ininiã ãparaã ierepeẽpokataua kanaua ãki. Kanaua sakikaariãpotape.
38 Iuasaaki Xesosi ikapokiãmoni imakanãta. Isirimata nopini imakanãta.
Ninoa õpirĩkari iua:
—Kona pimaãkataua ate. Kona pitiretataua? Apinanapanoka —itxana.
39 Ininiã imereka. Ipinitari ĩtima:
—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa.
Ininiã itsorĩkaxitita. Ĩtima iotoka. Tsakati iotoka apaka.
40 Ininiã Xesosi:
—Natokopa ininiãpa kapĩkarei hĩte? Kinirepa hĩte kona auikano nota? —
itxana ninoa.
41 Apiapĩkareta ninoa. Ininiã ninoa:
—Kinakaripa ia kiki, kotxi ĩtima, tsakati pakini auikari iua sãkire —itxana.

5

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakiti
(Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)

1 Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã Xerasa tõpa, Kariréia poa ipiniã.
2 Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariãtaã auakari.
3 Iuaãtaã iua auanãta. Kãkiti !iposotari iĩtxikiniri iua. Iĩtxikare metao
kamakori karakitapekata.
4 Kaiãokatani kãkiti ĩtxikari iuako, ikiti pakini metaoã, txamari ikakarakitsa-
tari metao. !Apakata kãkiti nĩkatiniri iua.
5 Ĩkanõka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã. Kai
soroã iuaka ikisauakitataua.
6 Õtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã imiteẽkata iuamoni. Ikapo-
toreẽkaua iua apisatoõ.
—Apiananiri pitxaua —itxa.
7 Akiripoakata:
—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Apiananiri ãkiri pitxaua. Kipa pinireka nota
ĩkapani? Teoso uãkaã namanaãi pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati
matamatakoti.
8 Ikara atoko itxa kotxi Xesosi paniãtari:
—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakanapari ere kiki —itxari.

9 Xesosi pimaãri:
—Kipa piuãka? —itxari.
Iua apakapapiretari:
—“Itori” ninaãka niuãka. Kotxi itori maerekani matamatakoni ate.
10 Iteene iua amanaaãpotari Xesosi:
—Kona piokanatapeua ãtiãtaã.
11 Iuasaaki auari kaiãopokori irari ixiratamoni nipokonãtakani.
12 Maerekati matamatakoni iteene amanaãri Xesosi:
—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanãtana.
13 Ininiã Xesosi iokanatana. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, ĩroã itxana irari ĩtomoni. Iuaãtaã auari ipi mio irari. Ninoa ĩroãkasaaki, irari miteẽkata oiokiriĩtini ipoamoni. Komoka, axãpoãta itxana iuasaaki.
14 Irari nĩkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poião auinimoni pakini. Isãpiretana kãkiti itikakitina.
15 Eereka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auaĩtotakiti. Iitopãkanãta. Mãkatxi auapekari. Atão iĩkitapeka auari. Iuaritika ninoa pĩkarauata.
16 Itikakani sãpiretari apanakini iua kiki pirena, irari pirena pakini.
17 Kãkiti iuaãtaã auakani paniãtari Xesosi osipikiniri iuaãtaã.
18 Xesosi iereẽtakasaakiua kanaua ãki, iua kiki amanaãri iuakata isini ĩkapani.
19 Xesosi !auiritari. Itxari:
—Pisa pinirimanemoni. Pisãpiretana Apiananiri kamakiti pite ĩkapani. Pisãpiretana iua iteene iamonĩkai pite.
20 Ininiã iua sipe. Iuaãtaã auari sitatxi tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxitimoni. Isãpiretari kãkiti Xesosi kamakiti iua ĩkapani. Iuaãtaã auakani tsorĩkaãta:
—Anekani, peerekari Teoso —itxana.

Xáiro Amanaãkiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Arókasi 8.40-42)

21 Ininiã eereka Xesosi ĩpiriãta ipoa. Ininiã ipoa ĩtiniã kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata.
22 Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auĩte apoka iuamoni. Akiritaãka Xáiro iua. Iua kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
23 Iua iteene amanaãri Xesosi:
—Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini ĩkapani.
24 Ininiã Xesosi sari iuakata. Kãkiti kinapokope itxakata isinina.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

25 Iuasaaki sito amianatakaro apoka. Tosikanani oa arẽka !iotoka.
26 Okinika otxineiroteẽ oĩkitxitapekari oamianare imarotakani. Kaiãopokori ipitamaro. Txamari ninoa !iposotari imakatxakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare.
27 Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaãtakari imãka,
28 kotxi oamoni: “Nimaãtakiniãri imãka, iuasaakiika erekapekano,” otxanãta oxinikakiti.
29 Ininiã omaãtakasaakiri, oarẽka iotoka. Iuasaakipeka oimarotari erekape onini.
30 Iuasaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiã ikirioka kãkiti sauaki. Eereka ipimaãna:
—Kipa maãtakatari nimãka? —itxa.
31 Iuasaaki imoianariakori apakapapiretari:

—Apiananiri, patamata. Itomaneri kãkiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaãri kãkiti: “Kipa maãtakatano?” pitxa —itxana.
32 Iuaritika Xesosi nitari imãka maãtakakari.
33 Iuasaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiã okapotoreẽkaua iuamoni. Opĩkarauata. Okikinanaka. Eereka osãpiretari ikinika oamianare iuamoni.
34 Ininiã Xesosi txaro:
—Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari niposotiire. Pisipiniikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

Xáiro Ãkero Õkitikiko
(Mateo 9.23-26; Arókasi 8.49-56)

35 Xesosi sãkirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari:
—Pamarite !auaika. Opĩpeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.
36 Ininiã Xesosi !imaãkatari ikara pirena. Itxari Xáiro:
—Kona pipĩkarauatape. Pauikano —itxari.
Ininiã ninoa sari Xáiro aapokomoni.
37 Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata.
38 Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kãkiti iuaãtaã auakani !imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kãkiti txiapanãta, akiripoakanãtana.
39 Xesosi ĩroã. Itxana:
—Kinirepa iteene hĩtxiapanãta? Kinirepa hãkiripoanãta? Amarini !ipina. Oimakanãta —itxa.
40 Ininiã inapetarina iua. Ininiã iokanatana ninoa mapara. Oĩri, onoro, Xesosi moianariakori pakini ĩroã amarini auiniãtaã.
41 Imaĩkaro ouako. Iuasaaki isãpiretaro oa isãkireẽ:
—Taritaa komii.
Popĩkari sãkireẽ: “Amarini põkitikaua.”
42 Iuasaakipeka oõkitikaua. Otĩpokota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iuasaaki ninoa iteene tsorĩkaãta.
43 Ininiã Xesosi paniãtana:
—!Hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa.
Apaka ipaniãtana isikakienatiniro oa.

6

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire
(Mateo 13.53-58; Arókasi 4.16-30)

1 Xesosi imoianariakorikata potorika iuaã. Nasaree sitatxitimoni isana. Iuaãtaã mitxi Xesosi aneẽ.
2 Tomatiko õtisaaki iua oerekari kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãta. Itxana:
—Nanipa apaiaõkarauata, ikara atoko imarotini? Kipa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiãpa ĩkora atoko itxa posotireta?
3 Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria ãkiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simão pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiã ate imarotari iua —itxana.
Ikara xika kona ninoa auikari isãkire.
4 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, iuaã auakani, inirimane, iua aapoko ãki auakani pakini !ipaxitari. !Auikarina iua sãkire —itxa.

5 Ininiã iuaã kona ikamari iposotiire apiari. Iuako itaka ãtikaka ami-
anatakani nopini, ininiã amianatakani erekapeka itxĩkitaka.
6 Itsorĩkaãta, kotxi iuaã auakani !auikari isãkire. Ininiã iua tõpa isari
aapokotximoni. Oerekarauata iuaã. Eereka isari apanakini aapokotxiti-
moni. Iuaĩkana oerekarauata. Itxaãpota iuaãtaã.

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni.
(Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)

7 Xesosi akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ãtiãtaã, iuaĩkana
ãtiãtaã iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaãpotana imoianariakori. Iposotiire
isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani.
8 Itxana:
—Kona minakati hanikape. Hĩtsonerenoka hanika. Kona hĩtii, kona auatxi,
kona txineiro !hanikape.
9 Hĩkiti mata hĩeretaka. Ãtika kasipiri himãka hanika.
10 Sitatxi hãpokasaaki, ãtika aapokotxinanirako hãua. Iua sitatxi hãuakasaaki,
hĩkaikota iua kãkiti aapoko. Kona hãuape ãti kãkiti aapoko.
11 Kãkiti mapakapakanisaakii, hĩsãkire imakenakotakanisaakina, ininiã
hĩtakanapana. Hĩpotorikasaaki, hĩkaxipokari kipatxi hĩkiti mataã auakari, ininiã
ikara atoko hõerekana ninoa maerekani ininiuana. Kãkiti misiritiko sãpiretiko
õti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki
Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi auakani hĩte
mapakapakani misiritaãkako apiata iuasaaki.
12 Ininiã isana. Isãpiretari kãkiti imaerekani itakanapini.
13 Mirikiniti maerekati matamatakoti iokanatana. Iĩtxiã itakana ami-
anatakani nopini. Ininiã erekapeka itxĩkitakana amianatakani.

Xoão Kapatxisareri Ipinini
(Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)

14 Auĩtetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uãka
iaripireta ikini tõpati. Ininiã Erotxi xinikanãta:
—Ikara Xesosi, Xoão kapatxisareri itxaua. Uatxa iua õkitikapekaua. Iuakara
Xesosi itxa. Ininiãkara iposotiire aua iuamoni.
15 Ãtikaka uãkatari Xesosi Eríasi ininiua. Ãtikaka uãkatari Xesosi Teoso sãkire
sãpiretakari kitxakapirĩka ininiua.
16 Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: —Xoãokara nitsotakakiitaki-
tikara iua Xesosi txa. Ipĩpekariika iuaĩkana õkitikapekaua —itxa.
17 Mitxi Erotxi takaro itari Piripi ĩtanoro. Ouãka Erotxia inakoro. Oa xika
Erotxi maĩkari Xoão. Iaxiriĩtotari, kateia ãki taka itxari.
18 Xoão takaãka kateia ãki, kotxi itxari Erotximoni:
—!Erekari pitari ĩtanoro pitakini —itxari.
19 Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoão. Oa iteene kinirão okaka
otxamari Xoão. Kona oposotari oõkiniri iua,
20 kotxi Erotxi pĩkari Xoão. Iua imarotari, atão inakarinoka kamakari,
erekarinoka kamakari ininiua Xoão. Xoão sãkire ikenakotakasaaki, !iteene
!imarotari isãkire, iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isãkire.
21 Erotxi kamari isaiã kiiniriti. Iua kemaĩtxitana sotato auĩteakori, Kariréia
auakani auĩteakori, apanakini auĩteakori pakini.
22 Ininiã Erotxia ãkero apoka iua kiiniritiã. Iuasaaki oserenapirĩkata Erotxi
apisatoõ, ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiã
Erotxi txaro oa ãtokoro:
—Pinirekakiti pamanaãno, ininiã nisikai.
23 Atãopitikara nisikai pamanaãkiti. Nitixine pinirekiniã, ipixini nisikai —
itxaro.

24 Ininiã oa miteka onoromoni. Oa pimaã txaro onoro:
—Kiripa namanaãtari? —otxaro.
Ininiã onoro txaro:
—“Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka,” pitxari. Ikara atoko pamanaãri iua —otxaro.
25 Ininiã katimariã okanapiriã kiiniri auiniãtaã iuaĩkana. Katimariã auĩtetximoni osa. Oamanaãri iua:
—Ninirekari Xoão kapatxisareri kii prato nopini —otxa.
26 Ininiã Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mitxi iua sãpiretaro oa amanaãkiti isikiniro oa ikemaĩtxitakini apisatoõ. Ininiã ! apakata imasikakaniãri isikaenetakiti.
27 Ininiã katimariã ipaniãtari sotatoakori okiniri Xoão:
—Ikii himina —itxa.
Ininiã isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão.
28 Pirato nopini itakarina ikii, sika itxarona ãtokoro. Ininiã oa sikari onoromoni.
29 Ininiã Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko pirena, isana kateiamoni. Aparina iĩto. Itakarina iĩto kai iriko ãki.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

30 Ininiã Xesosi iokanatakini kanapiriã iuamoni. Apoka itxana Xesosimoni. Isãpiretarina ikamakitina, oerekakitina pakini.
31 Iuasaaki kaiãopokori kãkiti aua iuaãtaã, ininiã ! apakata inipokotinina. Ininiã:
—Amasipeka kãkiti mauakaniãtaã atomatini ĩkapani —itxana.
32 Ininiã kanauaã iereẽtauana. Ĩpiriãtarina ipoa. Isana kãkiti mauakaniãtaã.
33 Kãkiti itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã ninoa miteka. Iopiriãrina ipoa koropoa, apoka itxana Xesosi apisapanika.
34 Iua kanĩkiĩtakasaaki apisamoni mirikiniti kãkiti, ininiã iamonĩkana, kotxi soti auĩte ipitikiri mauakiniti atoko itxana. Iuasaaki Xesosi oerekana kaiãori Teoso sãpiretakiti.
35 Ininiã mapiãpeka inaãpotiniã, Xesosi moianariakori iuamoni apoka. Itxarina:
—Kona kãkiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaãpopeka.
36 Ininiã pipaniãtana kãkiti isinina ĩkapani nipokori iamotinina tĩkane.
37 Ininiã Xesosi:
—Hĩtekarako sikakienatana ninoa —itxana.
Ininiã ninoa:
—Pinirekatari asini komiri aamotini ĩkapani? Oito kasiriti kãkiti parĩkauatini ĩki anireka komiri ĩki naia kãkiti nikini ĩkapani —itxana.
38 Ininiã Xesosi pimaãna ninoa:
—Kipakinipa komiri katari aua? Hãtariko —itxa.
Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni. Itxana:
—Sĩko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua —itxarina.
39 Xesosi paniãtana ikinika kãkiti topãkini katsotati nopini.
40 Ãtiãtaã iitopãkana sĩkoẽta, ipinimoni iitopãkana seĩ. Imakinikana ikara atoko itxaãpotana iitopãkinina.
41 Ininiã Xesosi kosekari sĩko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki ionakaãta iaxiti:
—Erekapitikari pisikakiti —itxa.
Eereka imaxiõpekari komiri. Isikari imoianariakori. Imoianariakoripekana sikaãpotana apanakini. Iuaĩkana imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana.

42 Ikinimanekana nipokota, kamitopeka itxana.
43 Ininiã imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori
pakini. Tosi pakini kotari xãpoka itetakori.
44 Iuasaaki sĩko mio kikiakori nipokotakani.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini
(Mateo 14.22-33; Xoão 6.15-21)

45 Xesosi takapiretakasaakiri kãkiti, iuasaaki iokanatana imoianariakori
ĩpiriãtinina iua apisa, Petsáita tixinimoni isinina ĩkapani.
46 Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratari nopini isa Teoso
imisãkiretini ĩkapani.
47 Mapiãpe inakasaaki kanaua ipoa apanĩkakiãxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi
imiriĩpanika aua.
48 Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoãtinina, kotxi ĩtima,
tsakati pakini anikaãpotana ninoa. Ininiã ikatimaãpotakasaaki, Xesosi
apokaãpota ninoamoni. Itĩpokota ipoa nopini. Inapaãpoaritana imoianari-
akori.
49 Ininiã ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itĩpokotini, ninoa uãkatari kamiri.
Ininiã ninoa akiripoakata.
50 Ininiã iua misãkiretana:
—Kataparaxinire hĩtxako. Notakara. Na !hĩpĩkarauatape —itxana imoianari-
akori.
51 Eereka kanauaã iereẽtaua. Iuasaaki ĩtima iotoka itxa. Ininiã itikokitatana
ninoa. Itsorĩkaãtana:
—Kiripa atxiĩti? —itxana.
52 Ikara atoko isãkirena, kotxi kona ixinikaikarina Xesosi posotiire komiri
ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesareekini
(Mateo 14.34-36)

53 Xesosi imoianariakorikata ĩpiriãtari ipoa. Isari Xenesaree tixinimoni.
54 Ikanĩkiĩtakasaakina apanakini itikari Xesosi.
—Xesosira —itxana.
55 Ininiã imitekana kãkiti auinimoni amianatakani apinina ĩkapani.
Anikana isirimatana nopini Xesosimoni.
56 Ikini sitatxiti kãkiti amianatakani sirĩka kimapori tiniãpo. Amanaãrina
Xesosi auiritinina ninoa imãka itikakinina. Ikinikana imãka tikakakani
erekapeka itxĩkitaka.

7

Xoteoakori Iĩkite Pirena
(Mateo 15.1-9)

1 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini, Xerosareẽ ĩkani, apoti-
itaua Xesosikata.
2 Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori marokapiotakaniua nipokori
inikinina apisa. Ininiã itxana:
—!Erekari imarokapiotakaniuana —itxana.
3 Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitx-
akapirĩkarini sãkire iaõka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.
4 Nipokori amotikoãtaã Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina
aapokona imarokapiotakaniãuana kona inipokotana. Tiitxi iãkoanatxi, kopiti,
apanakini itiina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaõka
arokana.
5 Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini pimaãri Xesosi:

—Kinirepa pimoianariakori kona kamatari kitxakapirĩka atoko ininina? Kinirepa marokapiotakanikaua inikarina nipokori? —itxarina.

6 Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Mitxipitipanika Isaía sãpiretai hĩte. Atão iua sãkire, kotxi hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Iua txari:

Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona. Ãkixinireẽna !inirekanona.

7 Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa txano: "Ateosone pitxaua," kotxi ninoa !oerekari nota sãkire. Ninoaka sãkire oerekana, txamari "Teoso sãkire asãpiretai" itxana.

Ikara atoko Isaía iõkatsopatakiti Teoso sãkire.

8 —Ininiã hĩtakanapapekari Teoso sãkire, kãkiti oereẽkiti hĩkamini ĩkapani.

9 Hĩtakanapapikari Teoso paniãtakiti, hinirekaãkiti hĩkamini ĩkapani.

10 Kitxakapirĩka Moisesi txari:

Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã, pokaãkako,

itxa Moisesi sãkire.

11 Txamari hĩte oerekari kãkiti: "Kãkiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: 'Ia nota auakiti nisika Teosomoni.' " Ininiã !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni. Ikara atoko inakari kãkiti sikakiti Teosomoni, hĩte takauãkatari "Kopaã."

12 Ininiãkara hõerekari kãkiti imatiretakanina iri, inoro pakini. ! Apakata hõerekakiti.

13 Ikara hõerekakiti xika kona hĩte maãkatari Teoso sãkire. Apiata hinirekari kãkiti oereẽkiti. Auapanika itori hõereẽkiti sãkiretxiti ikara atoko inakari —itxa Xesosi.

Ãkixiniretxi Txiko Pirena
(Mateo 15.10-20)

14 Xesosi iuaĩkana akiritana ikinimane kãkiti. Itxana:

—Hĩkinika hĩkenakota. Hĩtakaõtxikariko nisãkire.

15 Imakinika hinikakiti, mapara auakari. ! Ikamari ate maerekani. Hĩxinireẽ potoriãkarira kamari maerekanitxi.

16 Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

17 Ikinimane kãkiti itakanapaka atoko, aapokotxi ãki ĩroã. Iuasaaki imoianariakori pimaãri:

—Pisãpiretaua mixikanani pisãpiretakiti —itxana.

18 Ininiã iua txari:

—! Kiĩkitei hĩte. Kona hĩte imarotatari hinamaã ĩroãkari kona kamari maerekanitxi.

19 Kotxi ĩroãkari ! isari hĩxiniremoni. Hĩtikako ãki isa. Iposo atoko hĩtikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiã, erekari ikinipoko kãkiti niãkiti.

20 —Ixinireẽ potoriãkari iuara kamari kãkiti maerekani.

21 Kãkiti ãkixinire ipotorika ixinikakiti maerekati, anokaretxi, ĩtiriuatakatxi, okaniuatakatxi, ãti kãkiti ĩtanorokata isirĩkini nire pakini.

22 Kãkiti ãkixinireẽ ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti, misirieneretxi, pẽtauatakatxi kamakari, xikotakatxi, ãti misãkirepiretiko, iuikiniua, miĩkiteti inini pakini.

23 Ikinika ikara maerekati kãkiti ãkixinire auakari txikotari kãkiti xinire —itxa Xesosi.

Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sãkire
(Mateo 15.21-28)

24 Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tõpa, Sitoõ tixini pakinimoni isa. Iuaã kãkiti aapoko ĩroã. Kona inirekari kãkiti imarotiniri iua auiniãtaã. Txamari !iposotari iomaãtiniua. Kãkiti imaroãpotari iua auiniãtaã.
25 Sito apoka Xesosimoni, kotxi oa kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekati matamatakoti auaĩtotaro oimi. Oãpokasaaki Xesosimoni, okapotoreẽkaua iua apisatoõ.
26 Oa sito sãkiretari Kreko sãkire. Ãto uãka oa. Siropenísia tixinikero oa. Okapotoreẽkasaakiua Xesosi apisatoõ, oamanaãri Xesosi:
—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite ĩtoã auakari —otxari.
27 Ininiã Xesosi:
—Xoteo ! pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikinii Xoteoakori nakiti. Amarini mitxi nikini atão. !Erekari nokiniri amarini kiena anãpamoni —itxaro oa.
28 Oa apakapapireta:
—Atãopitikara ikara atoko pitxa, kotxi nota maparakero, anãpa atoko Xoteoakorimoni. Iuaritika kãkiti auiritari anãpapiki nikiniri nipokori katxakakari amarini nipokotiniãtaã patapi —otxari Xesosi.
29 Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Erekari papakapapiretini, ininiã paapokomoni pisa. Maerekati matamatakoti !auaika pamarite ĩtoã —itxaro.
30 Oaãpoko oãpokasaaki, oãpokaro oamarite sirĩkanãta. Erekapekaro oa. Maerekati matamatakoti asikapekaro.

Makenakoreti Pirena

31 Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tõpa. Ĩpirixititari Sitoõ tixini. Sitatxi tõpa tesi pakini ĩpirixitita. Apoka Kariréia poamoni.
32 Ãtikaka kãkiti minari makenakoreti Xesosimoni. ! Iposota atão isãkirauatini. Ninoa iteene amanaãri Xesosi:
—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini ĩkapani —itxana.
33 Xesosi anikari iua kiki kãkiti mauakaniãtaã. Itakari iuakoki ikĩpita ãki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaã masãkireti nini nopini.
34 Eereka ionakaãta iaxiti, oõka itxa:
—Epataa —itxa.
Popĩkari sãkireẽ, “Piauãka.”
35 Iuasaakipeka ikenakoki auãka, ininiã kakenakorepeka itxa. Iuasaaki inini poiõpeka apaka. Eereka erekapeka itxa isãkirauatini.
36 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kona hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniri iua.
Txamari apiata ninoa sãpirenauata.
37 Kãkiti tsorĩkaãta:
—Ikinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa. Mimatasãkiretakati, kasãkirepeka itxa —itxana.

8

Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti (Mateo 15.32-39)

1 Eereka mapaõti itomaneri kãkiti apotiitaua Xesosimoni. Nipokori xipokapeka, ininiã Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:
2 —Nota amonĩkana naia kãkiti, kotxi ipi õti, ãti õti pakini õtipeka auana notakata. Ininiã uatxa nipokori !auaika.

3 Niokanatiniãna auinimoni manipokotakatipanikana, ininiã ipixiniãpo
iõkapetana. Irikana. Ãtikaka õtako ĩkani kona apakata manipokotakanika
isinina —Xesosi txana imoianariakori.
4 Imoianariakori apakapapireta:
—Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiãkara nãpa aãpokari nipokori ito naia
kãkiti asikakienatini ĩkapani? —itxana.
5 Ininiã Xesosi:
—Kipakinipa komiri katari hĩtemoni aua?
—Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.
6 Ipaniãtari kãkiti topãkini ixiti. Imaĩkari iua komiri setxi.
—Erekari pisiãkiti —itxari Teoso.
Iposo atoko imaxiõpekari komiri, sika itxana imoianariakori. Imoianari-
akori sika itxana apanakinimoni.
7 Ninoamoni aua ãtikaka ximaki axapitiri. Ininiã Xesosi txari:
—Ia erekari —itxa Teosomoni.
Eereka ipaniãtana imoianariakori sikiniri kãkitimoni.
8 Ininiã ikinipoko kamitopeka itxana. Iposo atoko apotiita itxarina ite-
takori. Xãpokaka itxarina setxi kotarina.
9 Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kãkiti. Kamitopeka itxana.
Ininiã itakapiretanapana ninoa.
10 Iposo atoko imoianariakorikata iereẽtaua kanaua ãki. Taomanota
tõpamoni isana.

Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposotiire
(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arókasi 11.29-32)

11 Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã
itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso
iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
12 Ininiã Xesosi oõka. Itxari:
—Kinirepa kãkiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaõtxikare, iposoti-
ire? Atãopitikara nota txai hĩte, kona noerekai hĩte.
13 Ininiã itakanapana. Iereẽtaua kanaua ãki. Ikanapiriã ipoa ipiniãmoni
iuaĩkana.

Pão Tireẽkari Pirena
(Mateo 16.5-12)

14 Xesosi moianariakori maxinĩkaretari pão. Ãtika pão poriĩ kanaua ãki aua.
15 Ininiã Xesosi õtãkikana:
—Erepaniko, pamonõkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pãote tireẽkari —itxa
Xesosi.
16 Xesosi moianariakori misãkiretakakaua:
—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinĩkaretari pão.
17 Xesosi imarotari ninoa sãkire, ininiã itxana:
—Kinirepa hĩsãkirauanãta pão mauakani xika? Kona himarotatapanikari
niposotiire? Kona hiĩkitetapanikari? Kona hinirekatari hãuikiniri nisãkire?
18 Kokimai, txamari, !hãtamatari. Kakenakokimai, txamari !hĩkenakotari
nisãkire.
19 Kona hĩxinikapanikari iuasaaki nimaxiõpekitakiti sĩko komiri, sĩko mio
kãkiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hĩxãpokaka? —ipimaãna.
Ininiã ninoa apakapapireta:
—Tosi kotari axãpokaka.
20 Xesosi txana ninoa:
—Eereka ãti õti nimaxiõpekari setxi komiri poriĩ. Nisikari ipi ipi pakini mio
kãkiti. Itetakori hãpotiitakiti, kipakinipa kotari hĩxãpokaka? —ipimaãna.

Ininiã ninoa:
—Setxi kotari axãpokaka.
21 Ininiã Xesosi:
—Ininiã kinirepa kona hiĩkitetapanikari?

Mõsiãreti Petsáita Aapokotxitikiri

22 Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iuasaaki kãkiti minari mõsiãreti iuamoni. Amanaãrina Xesosi maãtakiniri iua mõsiãreti.
23 Ininiã iua anikaãpotari iuakoã kãkiti mauakanimoni. Iuaã iminapari ienemaã mõsiãreti okiã. Eereka taka itxari iuako iĩtoã. Ipimaãri iua:
—Kõsiãrepekai? —itxari.
24 Ininiã iua atamata.
—Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kãkiti tĩpokotakari aamina atoko —itxa.
25 Iposo atoko Xesosi iuaĩkana takari iuako mõsiãreti nopini. Eereka mõsiãreti atão itikapokotapeka. Ikinipoko atamata.
26 Ininiã Xesosi iokanatari:
—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi kona ninirekari pisãpiretiniri nikamakiti kãkitimoni —itxa Xesosi.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereẽkiti Ininiãua (Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)

27 Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kãkiti poiãoka auinimoni, Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniãpo Xesosi pimaãna imoianariakori:
—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.
28 Ninoa apakapapireta:
—Xoão kapatxisareri iuãkataina. Apanakini “Eríasi inakori” iuãkataina. Ininiã apanakini “Teoso sãkire sãpiretakari” iuãkataina —itxana Xesosi moianariakori.
29 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano? —itxana.
Ininiã Petro apakapapiretari:
—Teoso mereẽkiti, kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua —itxari.
30 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:
—Teoso mereẽkiti nininiua !hĩsãpiretapiri apanakini —itxa.

Xesosi Sãpiretari Ipinini (Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)

31 Ininiã ia atoko oerekarauata:
—Nota hĩtari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaãkako. Eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.
32 Ikara isãpireta ikinimane kãkitimoni. Ininiã Petro anikari iua maparamoni. Itxari:
—Kona ikara atoko !pitxape. Kona erekari pisãkire ikara atoko pinini —itxa Petro.
33 Ininiã Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:
—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana. Pite nireẽkiti kona Teoso nireẽkiti atokoni —itxa Xesosi.

Xesosi Moianari Atão Inakari (Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)

34 Xesosi akiritana kãkiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:
—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireẽkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako.

35 Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.
36 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini, kotxi tiitxi ĩki poiãoka, pixinire karone apiata.
37 !Apakata kãkiti iĩkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ĩkapani.
38 Ĩkorasaaki kãkiti !inirekari Teoso. Inirekari maerekatinoka. Ĩkorasaaki pipẽtatiniãno nota, pipẽtatiniãri nota sãkire, ininiãkara nota kãkiti itari iaxitikirino pẽtataiko pite, uai nikanapiriãkasaaki. Nikanapiriãkasaaki, niri iotximere aua notamoni. Nina niri nitiriakorikata, erekarinikata.

9

1 Xesosi txana ninoa:
—Hĩxinikariko ia nisãkire. Apanakini hĩte uatxa uai auakanii, hĩpinini apisapanika himarotari Teoso auĩtetxi ininiãua. Auĩtetxi kaposotiireri itxaua —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini
(Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36)

2 Seisi pakini õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini oxiratarimoni, mitaxiratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaã. Iuaã auakasaakina, Xesosi ĩto ipinipo itxa.
3 Imãka kasarori itxaua. Iotximere apaka auari. Ikara imãka saro atoko inakari, !auari. Kãkiti iteene arokiniãri mãkatxi, iuaritika ikara isaro atoko !auari.
4 Iuasaaki Eríasi, Moisesi pakini tokiã iuaã. Isãkirauatana Xesosikata.
5 Ininiã Petro txari Xesosi:
—Koerekareri, erekapitikari uai aãuini. Makamari papiri ipi ãti pakini, pite ĩkapani, Moisesi ĩkapani, Eríasi ĩkapani —itxa.
6 Ikara atoko itxa Petro, kotxi !imarotaikari isãkire, iteene ipĩkarauatiniã.
7 Iuasaaki katxiãri apoka ninoamoni. Katxiãri ãki auana. Katxiãri ãki Teoso txari:
—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.
8 Katimaritika Xesosi moianariakori sapotorika. Itikapokotana. Mitxi Xesosikata sãkirauatakani !auaika iuaã. Xesosinokara kaikota ninoakata.
9 Õtanoxiratari iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana:
—Mixikanani hĩtikakiti !hĩsãpiretapiri apanakini. Nota hĩtari iaxitikiri nipinaka atoko iuaĩkana nõkitikaãkaua atokoikarako, hĩsãpiretariko mixikanani hĩtikakiti —itxana.
10 Ininiã !isãpiretarina apanakinimoni. Ninoanoka isãkirauanãtana:
—Natokopa itxa kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana õkitikiniãua —itxanãtana.
11 Ipimaãrina Xesosi:
—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: “Teoso mereẽkiti apokini apisapanikarako Eríasi apokako.” Kinirepa ikara atoko itxana?
12 Ininiã Xesosi:
—Inipitikara Eríasi apoka merepanika, kãkiti iposope inini ĩkapani. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Kãkiti itari iaxitikiri iteene atatsiirauatako. !Inirekaãkako.” Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori?
13 Nisãpiretaiko Eríasi apokapeka. Kãkiti misiritapekari iuani. Inireẽka iaõka imisiritarina. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara ene —itxa Xesosi.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti (Mateo 17.14-21; Arókasi 9.37-43a)

14 Ninoa apokaãpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni, atamatana
kãkitipokoni. Ninoa ãkitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki kaiõkatsoparerini
kãkitikata itaparakienetakakaua.
15 Iuasaaki kãkiti atapari Xesosi. Ipoxokoniritikana itxana:
—Xesosi napani.
Ininiã imitekana iuamoni, okapireta itxarina:
—Piteni?
16 Ininiã Xesosi:
—Ari, notara.
Ipimaãna:
—Kininiãpa hĩtxitakakaua? —itxa.
17 Ininiã kiki kãkiti sauaki auakari apakapapiretari:
—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati matamatakoti auaĩtotari
iua. !Auiritari namarite sãkirauatini.
18 Iua maĩkasaakiri, okaĩtotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akat-
sakatsiriĩtaua. Itorõkaĩtota. Ininiã nimisãkiretamana pimoianariakori omi-
tikiniri maerekati matamatakoti, txamari ninoa !iposotari.
19 Xesosi txari:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso
nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte
nimĩteenekini? Himinari amarini notamoni —itxana.
20 Ininiã ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka maerekati
matamatakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti
txĩkitakari amarini okaratiniua. Ininiã iua amarini iriãkata. Ikanapirikata,
isorikipekata, itxĩkitakari amarini.
21 Xesosi pimaãri iri:
—Kirisaakipa ipotorika ĩkora atoko inini?
—Axapitipanikara ipotorika ĩkora atoko inini.
22 Itokata maerekati matamatakoti okaĩtotari xaminamoni. Itokata
okaĩtotari kãuaãrimoni. Inirekari okiniri iua. Piposotiniãri, pomitikariko
maerekati matamatakoti. Piamonĩkauako atepaniko —itxa iri sãkire.
23 Ininiã Xesosi:
—Nota posotatari? Teoso sãkire auiãkari posotari ikaminiri ikinika —itxari.
24 Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iãtsaritika:
—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka !nauikari, ininiã pisikaposoti-
iretano iteene pisãkire nauikini ĩkapani.
25 Isãkirauanãtakasaakina, kãkitipokoni miteẽkata ninoamoni Xesosi kamakiti
imarotinina ĩkapani. Ininiã Xesosi itapararitika txitari maerekati mata-
matakoti:
—Pite maerekati matamatakoti. Pitxĩkitakari kãkiti masãkireti inini.
Pitxĩkitakari kãkiti makenakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipokĩka. Iuaĩkana
!piĩroãpinikako iua ĩtoã —itxa Xesosi.
26 Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okaraĩtokatari atoko, sipe
itxa. Iua amarini ipĩkari ĩto atokopeka itxa. Ininiã apanakini kãkiti:
—Ipĩpeka —itxarina.
27 Ininiã Xesosi maĩkauakotari. Õkitikari iua, ininiã itima.
28 Xesosi aapokotxi ãki auakasaaki, iuanoka inakasaaki, imoianariakori
pimaãri:
—Natokopa ininiãpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti aomi-
tikini? —itxana iuamoni.
29 Ininiã Xesosi:

—Teoso pimisãkiretakasaaki, iuasaaki pimanipokotakaniãra, iuasaaki piposotari ikara atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)

30 Iuaã ipotorikana. Ĩpirixititarina Kariréia tõpa. Xesosi !inirekari apanakini
kenakoenetiniri iua auiniãtaã.
31 Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiã
Xesosi:
—Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni
inirekaãkitina ikaminina tĩkane. Ninoa okano nota. Ipi õti ãti õti inakasaaki
iuaĩkana nõkitikauako —itxa.
32 Ninoa !imarotari Xesosi sãkire. Ninoa pĩkari ipimainirina iua.

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48)

33 Kapanaoõ sitatxiti apokana. Aapokotxi ãki auakasaakina, Xesosi pi-
maãna ninoa:
—Natokopa itxa hĩsãkire, uaimoni aĩkasaaki hĩtaparakienatakakasaakiua? —
itxa.
34 Masãkirenika itxana, kotxi kimaporiãpo ninoa sãkire: “Ĩkiripa ate api-
atakari?” itxana.
35 Xesosi, iitopãka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini.
—Hĩkinika uaimoni hiĩtopãka. Apiatakari pininiãua pinirekiniã, piteka
poiãotakaua. Ikinimane nitiri pitxauako.
36 Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata
itxari.
37 —Papakapiniãri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka.
Papakapiniãno nota, na notananini papakapa. Iuasaaki papakapari iua
uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Arókasi 9.49-50)

38 Xoão sãpiretari Xesosi:
—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni
pite uãkaã. Kona pimoianarini iua. Ininiã ate: “Ikara atoko !pitxape,” atxari.
39 Ininiã Xesosi:
—!Hĩotokakapiri ikara ikamini. Kãkiti nota uãkaã maerekati matamatakoti
omitiãkari, kona imisãkirepiretano.
40 Iua ate mokaiakari minakatiua. Atiretakiri itxaua.
41 Nota atãopitikara nitxai hĩte. Atxiĩti kãkiti sikai ãparaã, kotxi Teoso
mereẽkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiã apakapapitikariko
ikamakiti ĩki.

Maerekati Oerekakari
(Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2)

42 !Erekari kãkiti mitari oerekiniãri amarini nota sãkire auiãkari maerekati
ikamini. !Erekari. Erekamariko kai mitari iaxirikaãkamako iua kãkiti mitari
nokiã, eereka okaãkamako ipoamoni ipinini ĩkapani.
43 Piuako maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko ãtinani
piuako Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa
maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti piuako
ipi aua, txamari pite sari iuaãtaã. !Erekari.
44 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka.
45 Pikiti maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko ãtinani pikiti
Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani

misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaã. !Erekari.
46 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka.
47 Poki maerekati ikamãkitakiniãi, pimakatxakari. Erekamariko ãtinoka poki auini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua pisini ĩkapani, kotxi maerekati pikaminiã pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. !Oakaãka. Atxiĩti poki ipi aua, txamari pite sari iuaã. !Erekari.
48 Iuaã kĩtxi piĩtoã auakaro !opina. Xamina !oakaãka.
49 Iõkira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaãkako ikinimane kãkitimoni. Ikara atokokana ikinimane ataerekataãkako.
50 Iõkira erekaro. Txamari iõkira koketikosaaki kipatxikata, !erekaikaro. !Apakata xinitxi piõkiratini ĩkapani. Atão iõkira atoko hĩtxako. !Hĩtxitakakapeua.

10

Kiki Ĩtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)

1 Xesosi potorika iuaã. Xotéia tõpa isa. Ĩpiriãkitari Xotão kãuaãriti. Iuaĩkana kãkiti apotiitaua iuamoni. Kaiãopokori kãkiti, ininiã oerekarauata, mitxi oerekarauanãtini atokokana.
2 Kikiakori, pariseo inakaniua, apoka Xesosimoni. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire, ininiã ipimaãrina:
—Atãokani erekari kiki takanapiniro ĩtanoro?
3 Ininiã Xesosi:
—Kiatokopa itxa Moisesi paniãtakiti?
4 Ininiã ninoa:
—Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, ĩtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa —itxana.
5 Ininiã Xesosi:
—Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini, kotxi paikori hĩxinire. Teoso nireẽkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hĩtanoro hĩtakanapini.
6 Kotxi merepitipanika Teoso ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini.
7 Ikara atoko ininiãpitikara, kiki takanapari iri, inoro pakini, ĩtanorokata auini ĩkapani.
8 Ininiã ãtika atoko itxauana. Ininiã ipi kãkiti !itxaikauana. Ãtinokara itxapekauana.
9 Ikara atoko ininiã, !erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —itxa Xesosi.
10 Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriã aapokomonina. Iuaã apokasaakina, imoianariakori pimaãri iua ikara sãkiretxiti iuaĩkana oerekinina ĩkapani.
11 Ininiã isãpiretana:
—Kiki ĩtanoro takanapakari, ãto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro ĩtanoro.
12 Iua atokokana sito õtaniri takanapakaro, ãti õtanirita inakaro maerekati okaminiri õtaniri —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini
(Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17)

13 Iposo atoko ãtikaka kãkiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso ninoa amarini ĩkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni.
14 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, !apokaerekatari. Ininiã iua:

—Hãuiritariko amarini notamoni apokini. !Hĩotokakapiri, kotxi kãkiti Teoso auĩtetakani amarini atoko itxauana.
15 Ia atão: Kãkiti mapakapakaniãri Teoso, amarini apakapiniri atoko iminakaniã, kona isa Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.
16 Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaãri Teoso erekari itakini amarinimoni.

Ãtokori Ito Txineiroteri
(Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30)

17 Xesosi iuaĩkana potorika. Iuasaaki ãtokori miteka iuamoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.
18 Ininiã Xesosi:
—Kininiãpa "erekari" pitxano? Teosonanira erekari.
19 Pite imarotari Teoso paniãtakiti. !Pokaniuatape. !Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. !Piĩtiriuatape. Poxiene !pikamape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.
20 Iua ãtokori txari:
—Noereẽkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikĩpitari ikara Teoso paniãtakiti —itxari.
21 Ininiã Xesosi apokaerekatari iua.
—Auapanika ãtinoka pikamini tĩkane. Pisa. Tiitxi ikinika pinakiti pivẽtxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.
22 Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki, imatinaniuata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiãori itii.
23 Xesosi sapotorika, misãkireta itxana imoianariakori:
—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa.
24 Imoianariakori:
—Anekani? —itxana.
Iuaĩkana Xesosi txari:
—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
25 Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxana.
26 Imoianariakori iteene tsorĩkaãnãta.
—Ininiã kipa sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua? —itxana imoianariakori.
27 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kãkiti ! iposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.
28 Petro txari:
—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini ĩkapani —itxari Xesosi.
29 Ininiã Xesosi:
—Atão nitxai. Paapoko pitakanapiniã, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pĩtanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniã notakata pisini ĩkapani, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini ĩkapani,
30 pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. Ĩkorasaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori, itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari iuasaaki patatsiitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata pauapika ãtipirika.
31 Uatxa apiari inakari, iuasaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, iuasaakiko apiari itxauako —itxa Xesosi sãkire.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)

32 Xesosi imoianariakorikata Xerosareẽ kimaporite iãpotakasaakina, Xesosi
ĩkiika. Iuasaaki ninoa maerekaxiniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini
sikani pĩkarauata. Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini.
Isãpiretana paĩtiki kãkiti kamakiti iuamoni tĩkane.
33 Ininiã iua:
—Hĩkenakota. Xerosareẽmoni asa uatxa. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri sikaãkako
sasetotxi auĩteakorimoni, kaiõkatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniãtariko
nota okiko. Iposo atoko Xoteo minakonimoni sika ninaãkako.
34 Inapetanonako. Inoropatanonako aãpitsaã. Ikiisokanonako. Iposo
atoko oka ninaãkako. Ipi ãti pakini õti inakasaaki iuaĩkana nõkitikauako —itxa
imoianariakorimoni.

Txiako Xoão Pakini Amanaãkiti
(Mateo 20.20-28)

35 Iposo atoko Txiako, Xoão pakini sari Xesosimoni. Ninoa Sepeteo
anaakori.
—Koerekareri, ate nirekari aamanaãkiti pikamini —itxana.
36 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Kipa hinireka nikaminii hĩte? —itxana.
37 —Pite ikinimane auĩte pinakasaakiua, pauiritaua pitekata aĩtopãkini,
pikikomoni, pisaneremoni aĩtopãkini —itxana.
38 Ininiã Xesosi:
—! Himarotari hamanaãkiti, kotxi mapaõti napa atoko nota apakapariko
iãtatxi tsiĩtxiã niãtini ĩkapani. Hĩposotatari ikara hiãtini? Nipatxisataãkako
tsiĩtxiã. Hĩposotatari ikara atoko hĩpatxisatiko?
39 —Aposotapitika —itxana ninoa.
Xesosi txana ninoa:
—Inipitikara hiãtariko nota iãtakiti. Inipitikara hĩpatxisataãkako nota patx-
isatiko atokokana.
40 Txamari ! niposotari nauiritinii hĩte nikikomoni, nisanaremoni
hiĩtopãkini, kotxi Teoso mereẽpekana kãkiti nikikomoni, nisanaremoni
topãkakani tĩkane —itxa Xesosi.
41 Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopiretakasaakiri Txiako, Xoão
pakini amanaãkiti, ininiã ninoa omanatana.
42 Ininiã Xesosi akirita txana imoianariakori:
—Uaimoni hina. Hiĩtopãka notakata —itxana ninoa.
—Hĩte imarotari Xoteo minakaniua auĩteakori pataparana. Ninoa auiritari
kãkiti kaminiri ninoa paniãtakitinoka.
43 Ninoa atoko ! hĩtxape. Apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatana
apanakini.
44 Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika.
45 Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri
! auari. Ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini
ĩkapani. Ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani
ĩkapani, kotxi nota iĩkitxirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxa Xesosi.

Mõsiãreti Patximeo Inakori
(Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43)

46 Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka
ipotorikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iuasaaki mõsiãreti
Patximeo inakori kimapori ĩtiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri iua.
Iua mõsiãreti amanaãnãtaro txineiro.

47 Iua kenakotari Xesosi Nasareekiri inapaenetini, ininiã akirinãta:
—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.
48 Ininiã apanakini kãkiti pinitari:
—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõsiãreti.
Iuaritika apiata akirinanikata:
—Taviini apika mekani. Piamonĩkanoko nota —itxanãta.
49 Ininiã Xesosi iotoka itxa.
—Hãkiritari iua mõsiãreti —itxa.
Ininiã ninoa:
—Pipoxokoniuatako. Põkitikaua. Akiritapekai —itxarina iua mõsiãreti.
50 Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.
51 Ininiã Xesosi:
—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari.
—Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.
52 Ininiã Xesosi:
—Pisa. Erekapekai, kotxi pite auikari niposotiire —itxari.
Iuasaakipeka Patximeo kõsiãrepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

11

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Mateo 21.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

1 Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Õtanoxiratari, oriva mina takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee inakori, Petánia inakori apaka. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori.
2 —Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari xomẽta ãkiri iaxiriãkori. Kãkiti !iitopãkapanika iua nopini. Hĩkoxirikari. Uaimoni mina hĩtxari.
3 Kãkiti pimaãkasaakii hĩte: “Kinirepa hĩkoxirikatari xomẽta ãkiri?” hinikosaakiko: “Apiananiri nirekari iua. Iuaĩkana akamoni aminariko,” hĩtxako.
4 Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomẽta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã aapokotxi tore takote. Ininiã ikoxirikarina.
5 Ãtikaka kãkiti iuaã auakani:
—Kinirepa hĩkoxirikatari xomẽta ãkiri? —itxana Xesosi moianariakorimoni.
6 Ininiã Xesosi paniãtini iaõka apakapapiretana. Ininiã kãkiti iuaã auakani:
—Ininiã hanikaikari —itxana.
7 Ninoa anikari xomẽta ãkiri Xesosimoni. Ininiã imãkana ãti imãkana nopini auakari itakarina xomẽta ãkiri nopini Xesosi topãkini ĩkapani.
8 Apanakini kãkiti matameẽkari imãkana ãti imãkana nopini auakari kimaporiã Xesosi napini tĩkane. Apanakinipekana sauakari aãxike. Kimaporiã itakaãpotarina.
9 Ninoa Xesosi tikini ĩkani, iua apisa sikani pakini akiriãpokatana ipoxokoniritikana imakinikana:
—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari erekari isikinii pite.
10 Peerekari Teoso, aãtokirini Tavii aãuĩte ininiua atokokana iuaĩkana apoka. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxaãpokatana.
11 Xesosi apoka Xerosareẽ. Teoso misãkiretiko aikotimoni isa. Iuaã ĩroã itxa. Ikinika iroko ãki itikapokota. Iua atoko mapiãpe, ininiã isari Petánia aapokotxitimoni tosi imoianariakorikata.

Piko Mina Marito Pirena
(Mateo 21.18-19)

12 Ikatimatakasaaki ipotorikana Petánia. Iuasaaki Xesosi natxita.
13 Ikira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro iuãkatiniãro, kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari apokasaaki, otsopanani auari, kotxi kona ori manapini.
14 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti !itximaikaiko piri —itxari piko mina.
Imoianariakori kenakotari isãkire.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Mateo 21.12-17, 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22)

15 Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareẽ. Xesosi ĩroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Omitikana kãkiti iuaãtaã amotiitakani, sikatiitakani. Ikapakitikari amesa ninoa txineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoa vẽtxitakani topãkini apaka.
16 Iua !auiritana kãkiti anikiniri tiitxi aiko ĩpirikoatinina.
17 Xesosi oerekana kãkiti iuaã auakani:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko. “Teoso misãkiretiko aikoti” akiritaãkako, ikini itixiti auakani misãkiretinino ĩkapani,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.
18 Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sãkire. Ininiã ninoa tsorĩkaãta. Ixinikaxititana.
—Kanatokopa atxatari Xesosi aõkini? —itxanãtana.
Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sãkire, ininiãkara sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini pĩkari Xesosi.
19 Ipiãkapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.
20 Katimatinĩkata kimaporiã isaãpotakasaakina, atamatarona oa piko mina. Opĩpe. Okotsapekara ipinakepeta apaka.
21 Petro xinikari iua apisapanika Xesosi sãkire, ininiã akiritari Xesosi:
—Koerekareri, patamataro piko mina. “Kãkiti !itximaikaiko piri,” pinakito. Oa piko mina ipĩpeka —itxari.
22 Ininiã Xesosi:
—Pauikapiretariko Teoso sãkire.
23 Atãoenekara nisãpiretai. Pauikiniãri Teoso sãkire, piposotari pipaniãtiniri ikira õtanoxiratari: “Põkitikaua. Pokakataua potxoari uinitimoni.” Pãkixinireẽ iteene pauikiniãri pisãkire iaõka apokini, ininiã apokapitikako pamanaãkiti.
24 Ikara atoko ininiã nota txai hĩte, Teoso pimisãkiretakasaaki, pamanaãkasaakiri pinirekakiti, pauikariko iposope Teoso sikinii, ininiã papakapapanikariko.
25 Teoso pimisãkiretakasaaki, ãti pomanatiniã, pitakanapariko pomanãkare. Pimaxinĩkaretiniãri maerekati ikaminii, ininiã piri iaxitikiri maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti.
26 Pimamaxinĩkaretakaniãri maerekati ãti kamakiti pitemoni, ininiã piri iaxitikiri kona maxinĩkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8)

27 Iuaĩkana apokana Xerosareẽ. Xesosi tĩpokota aiko Teoso misãkiretiko pirikere ãki tinikata. Itĩpokonãtakasaaki, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini apoka iuamoni.
28 Ininiã ninoa txari:
—Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxarina Xesosi.

29 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Hĩsãpiretiniãno, nota sãpiretai hĩte niokanatakiri uãka apaka.
30 Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão? Kãkitikani paniãtari Xoão? Hĩsãpiretano —itxana.
31 Ininiã ninoa xinikaxitinãta. Imisãkiretakakana. Ipimaãkakana:
—Natokopa itxa aãpakapapiretiniri iua? Aãpakapapiretiniãri: "Teoso paniãtari iua," ininiã iua: "Kinirepa kona hãuikatari iuani sãkire?" itxapemaua.
32 Aãpakapapiretiniãri: "Kãkiti paniãtari iua," ikinimane omanataua —itxanãtana.
Ninoa pĩkari kãkiti kotxi ikinimane auikari Xoãoni atão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.
33 Ikara atoko ininiã ninoa apakapapiretari Xesosi:
—Ate !imarotari.
Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, nota !nisãpiretai hĩte nipaniãtakiri uãka.

12

Parĩkauatakani Maerekani
(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)

1 Eereka Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:
—Kiki takarauata. Txipokori ova inakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maõkiko. Iposo atoko itakare apanĩkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri õtanori ikikiote imakinetini ĩkapani. Iposo atoko ipaniãtana ãtikaka kikiakori itakare inĩkatinina ĩkapani, kotxi iua sariko õtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparĩkana ĩki. Iposo atoko katakareri sipe.
2 Ova manapi, iua katakareri iokanatari initiri ninoa kikiakorimoni ova ipixini apakapini ĩkapani.
3 Txamari iua apokasaaki ninoa maĩkari iua. Ixirokitatarina. "Pisipeka," itxarina. Miketika ikanapiripe.
4 —Iuaĩkana katakareri iokanatari ãti initiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiakori misiritari iua. Kai soroã ikiporonakarina, karota itxapirina ikiiã.
5 Iuaĩkana katakareri iokanatari ãti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiãopokori initiriakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itxaãpotana.
6 —Iua katakareri auapanika ãtinoka iokanatini ĩkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotõkire iokanatari imi ninoamonikana. "Notamoni ninoa paxitariko namarite" itxa. Ininiã imi apoka ninoamoni.
7 "Katakareri ãkiri napani. Maõkari. Aõkiniãri, itakare imakinika kaikotinaua ate," itxakakana kikiakori.
8 —Ininiã ninoa maĩkari katakareri ãkiri, oka itxapirina, kikio xiripire oka itxarina iĩto.
9 —Ininiã kiripa ikama katakareri? —itxa Xesosi.
—Iua kanapiriã. Okanako ninoa kikiakori. Ipaniãtana apanakini itakare imakinetinina ĩkapani —itxa Xesosi.
10 Hĩte atatsopatapekari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Aapokotxi kamakani kona nirekari ãtika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.
11 Teosokara txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
12 Xoteo auĩteakori imarotarina Xesosi sãkire. Ninoa imarotari ikamakitina takari makinetakani kamakiti atokokana, ininiã ninoa omanãkarauata Xesosi

sãpiretakiti xika. Ninoa kinirão maĩkaka itxarina Xesosi, txamari !imaĩkarina iua, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ininiã itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)

13 Eereka Xoteo auĩteakori iokanatana ãtikaka Erotxi sãkire auiãkani, ãtikaka
pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, kotxi
ninoa nirekari Xesosi kaminiri maerekati imaĩkinirina ĩkapani.
14 Ninoa apokasaaki, imisãkiretarina Xesosi:
—Koerekareri, ate imarotari pite sãkire atãonani ininiãua. Poerekari
atãonani Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ĩkapani. !Pipĩkari kãkiti. Kãkiti poiãori
pimisãkiretini atokokana kãkiti apiari pimisãkireta apaka. Ikara atoko ininiã,
pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakori-
moni?
15 Atãokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxana.
Xesosi imarotari isãkirena. Imarotari ninoa pimarauatini isãkire ikerokini
ĩkapani. !Inirekarina atão inakari imarotinina. Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kinirepa hãtamakaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari nata-
matiniro —itxa.
16 Ininiã iminarona.
—Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana.
Ininiã ninoa:
—Sesa sanõka, iuãka pakini —itxana.
17 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko ininiã, hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni
iua nakiti —itxana.
Ininiã kasãkirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apakapapiretakiti.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40)

18 Kikiakori satoseo inakoni, !auikari kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana õkitikiniua
iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.
19 —Koerekareri, Moisesini iõkatsopatari ia ipaniãtakiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesi.
20 Setxi itaritxiakori aua ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari takaro sito.
Txamari ipĩkasaaki meenetopanika itikinitaro.
21 Ininiã ãti itari takaro oakana. Ipĩkasaaki ! keenepanikaro oa. Iua
atokokana itxape ãti itari.
22 Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ipĩpena. Eereka oanipekana apaka opĩpe.
23 Ipĩkani õkitikasaakiua, kiriĩtanoropa otxatauako? Kotxi ikinikana setxi
takapekaro oa —itxana.
24 Ininiã Xesosi:
—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !himarota.
25 Ipĩkani iuaĩkana õkitikasaakiua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko
itxapekauana. !Ĩtanorouataikako.
26 Hĩte ! auikari ipĩkani õkitikiniua. Hĩte atatsopatapekari Moisesi
iõkatsopatakiti aanaia tirinakari pirena. Iuasaaki Teoso misãkiretari Moisesi:
“Apraão, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxari Moisesimoni.
27 Ikara atoko ininiã Apraão, Isaki, Xakoo pakini õkitikapekaua iuaĩkana,
kotxi auãki inakani Teosonera iua. Kona ipĩkani Teosoneni itxaua Teoso.
Amananini hĩkerokari —itxa Xesosi satoseoakorimoni.

Teoso Paniãtakiti Apiari Akamini
(Mateo 22.34-40)

28 Iuaãtaã aua kaiõkatsopareri. Ikenakotana ninoa misãkiretakakiniua. Ikenakotari Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiã iua pimaãri Xesosi:

—Ĩkiripa Teoso paniãtakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireẽkiti akamini?

29 Xesosi apakapapiretari:

—Teoso paniãtakiti apiari ia: "Isaeo tõpa auakani, hĩkenakota. Ateosone Apiananiri iua. Iuananira Teoso txaua.

30 Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã, ikini pitaparaxinireẽ pakini."

31 Ãtipekana Teoso paniãtakiti apiari ia: "Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti." Iuananira Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.

32 Ininiã iua kaiõkatsopareri apakapapiretari Xesosi:

—Inipitikara pisãkire, koerekareri. !Auari ãti Teoso. Iuanokara auari.

33 Ininiã atiretamariko Teoso ikinipoko anireẽkitiã, ikinipoko axinikakitiã, ikini ataparaxinireẽ. Atiretamanako apanakini aĩtoka atiretini atokokana. Ikara Teoso paniãtakiti ipi apiari txaua. Teoso paniãtakiti pirãtxi aõkini iua ĩkapani poiãori —itxa Xesosimoni.

34 Xesosi kenakotakasaakiri isãkire ereka inini, itxari iua:

—Pite auĩtearitari Teoso.

Iposo atoko apanakini !kataparaxinireika apikomoni ipimainirina.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri
(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)

35 Xesosi Teoso misãkiretiko aikoti oerekarauanãtakasaaki, ipimaãri:

—Kinirepa kaiõkatsoparerini sãkire: "Tavii apika mekanirako Teoso mereẽkiti txauako?" itxana.

36 Erekari Matamatakoti kamasãpirenatakari Tavii:

Apiananiri misãkiretari niauĩte: "Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua," Apiananiri txari niauĩte, itxa Taviini.

37 Tavii akiritari iua Teoso mereẽkiti "Niauĩte." Ikara atoko ininiã, natokopa itxa iua Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi.

Iuasaaki ikinimane kãkiti iuaã apitiitakaniua potxitari Xesosi sãkire.

Kaiõkatsoparerini Maerekani Pirena
(Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)

38 Xesosi oerekarauanãtakasaaki, õtãkikana kãkiti:

—Kaiõkatsoparerini moianari ! hĩtxapeua. Ninoa potxitari mãkatxi ereri ieretakinina kãkiti apisatoõ inapinina ĩkapani, kãkiti atamatinina ĩkapani. Ninoa apokaerekatari imisãkiretikona ipaxitikona nipokori sikikoãtaã inapaãpotakasaakina.

39 Ninoa potxitari kãkiti topãkini apiaerekatakari nopini iitopãkinina aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiiniriã ninoa potxitari kakiiniriteri topãkinimoni iitopãkinina.

40 Ninoa mixirikari tikinitakoni aapoko, iuaritika okanani imisãkiretarina Teoso kãkiti apisatoõ, ininiã kãkiti uãkatari ninoa erekarini atoko ininiãuana. Teoso iteene misiritanako kãkiti ikara atoko inakani.

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito
(Arókasi 21.1-4)

41 Xesosi topãka txineiro Teoso ĩkapani apakapikoãtaã. Xesosi itikari
kãkiti ieretakiniro txineiro kaixa ãki. Itori katxineiroterini okaro txineiro
mirikinito kaixa ãki.
42 Eereka tikinitakoro matxineiroteto apoka iuaã. Otakaro ipi txineiro
otaki kaixa ãki. Poiãonoka txineiro.
43 Ininiã Xesosi akiritana imoianariakori.
—Inipitikara nisãpiretai hĩte. Õkora tikinitakoro matxineiroteto sikakito
apiata. Apanakini sikakito poiãoka.
44 Kotxi ninoa sikaro txineiro itetakoro. Oa matxineiroteto sikari okinika
onakito —itxa Xesosi.

13

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6)

1 Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi pokĩkasaaki, imoianari misãkiretari iua:
—Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti itomaneri. Amaripokori. Ia
aiko Teoso misãkiretiko peerekari.
2 Ininiã Xesosi:
—Hãtamatari ia aiko mitari. Ãti õti imakinika irikaãkako. Kona kai kaiko-
taikako ãti kai nopini —itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19)

3 Xesosi topãka oxiratari nopini Teoso misãkiretiko aikoti apisatoõ. Iuaã aua
oriva minanape. Iuasaaki Petro, Txiako, Xoão, Ãtree pakini apoka iuamoni.
Ninoanoka aua iuaã.
4 Ipimaãrina Xesosi:
—Kirisaakipa aiko Teoso misãkiretiko irikaãka? Natokopa itxa aimarotiniri
ikara õti apisapanika?
5 Ininiã Xesosi:
—Erepaniko. !Hãuiritapiri apanakini misirienetinii hĩte.
6 Itopaniriko kãkiti, “Xesosikarano,” inakanipaniko. Ninoa misirienetari
kaiãopokori kãkiti.
7 Neenamatxi hĩkenakoenetakasaaki, neenamatxi ene hĩkenakoenetakasaaki, !
hĩpĩkarauatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona xipokatxi õtipanikani.
8 Ãti uãka neenamauata ãti uãkakata. Ãti tixini auakani neenamauatako ãti
tixini auakanikata. Ãtikaka itixi iakeẽkatako. Kaiãopokopaniri natxi. Amarini
auini tsii atoko itxapaniko.
9 —Erepaniko hĩte. Himaĩkaãkako, auĩtetximoni hĩsiãkako. Hinoropataãkako
aãpitsaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Nota sãkire hãuikini xika hĩte
anikaãkako poiãori auĩtetximoni. Apiari auĩtetximoni apaka hanikaãkako.
Iuasaaki hĩte sãpiretanako ninoa Teoso iokanapirena erekari.
10 Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãkako
ikinimanemoni ikini itixitikinimoni.
11 Kãkiti maĩkasaakii hĩte, anikasaakii hĩte auĩtetxiakorimoni, ! hĩxinikapiri
hĩsãkire tĩkane hĩsãkirauatini apisapanika. Hĩsãkirauatakasaaki, iuasaakipeka
himarotari hĩsãkire. Erekari Matamatakoti txĩkitakai iuasaaki hĩsãkire hi-
marotini.
12 Kãkiti sikanapariko atão itariakori auĩtetximoni okiko tĩkane. Iriakoritxi
sikanapanako imiakori auĩtetximoni okiko tĩkane. Eenetxiakori omanatana
iriakori, inoroakoro pakini. Eenetxiakori xika ninoa okapeẽka.
13 Nota sãkire hãuikini xika, ikinimane omanatai hĩte, iuaritika himatakana-
pakaniãri nisãkire hãuikini, hanikaãkako Teoso tixinemoni —itxa Xesosi imoia-
nariakorimoni.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24)

14 Iuaĩkana Xesosi sãpiretana:
—Hĩtikariko Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Kitx-
akapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Tanieo inakori sãpiretapekari ikara pirena.
(Ininiã hĩte ia atatsopanãtakanii, hĩkenakotariko Xesosi õtãkikiniua.) Maerekati
Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki hĩtikasaaki, hĩte Xotéia tõpa auakanii,
himitekapoka mitaxiratarimoni.
15 Iuasaaki hĩte haãpoko nopini auakanii, katima hĩtxako hĩkatxakini.
Haãpoko !hiĩroãpe hĩtii himakatxakini ĩkapani.
16 Hĩte kikio auakanii, !hĩkanapiripe haãpokomoni himãka hãpini ĩkapani.
17 Ikarasaaki !erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni.
18 Teoso hamanaã himitekini kamoĩsaaki, kotxi himitekini mitaãsaaki !
erekari.
19 Iuasaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsiitaãkako.
Kitxakapirĩka itixi Teoso kamakasaaki kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara
atatsiiri õti apisa kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri õti napa atoko
!ikara atoko inakari atatsiiri !auaikako.
20 Teoso mapoiãotakaniãri iua õti kãkiti atatsiirauatini õti, ! auaikamako
kãkiti. Ikinipekamako ipĩpemanako. Teoso iotokakariko ĩkora atatsiiretxi,
imereẽkini mapinakani ĩkapani.
21 —Apanakini sãpiretiniãi hĩte: “Xesosi Teoso mereẽkiti ia,” hinikosaaki, !
hãuikapiri. “Xesosi Teoso mereẽkiti ikiraãtaã,” hinikosaaki, !hãuikapiri.
22 Kotxi Teoso mereẽkiti minakaniua apokapitikako, “Xesosikarano nota,”
inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sãkire sãpiretakarikarano
nota,” inakari. Paxirari ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani kamariko
posotiiretxi, kãkiti itikiniri ĩkapani. Ninoa nirekamari Teoso mereẽkini
imisirienetinina.
23 Erepaniko. Ikara õti apokini apisapanika nõtãkikai hĩte —itxa Xesosi
imoianariakorimoni.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Mateo 24.29-31; Arókasi 21.25-28)

24 —Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri !iponikaika.
25 Iõriki iaxitikero irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioĩketaãkako.
26 Iuasaakipekako ikinimane atapariko kãkiti itari iaxitikiri apokaãpotini
katxiãri ãki. Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iuasaaki.
27 Iuasaaki iokanatana initiriakori iaxitikini ĩtinixitimoni, ipinimoni
ĩtinixitimoni, atokatxi pokĩkinimoni, atokatxi ereẽkokinimoni. Iokanatana
initiriakori ikini itixitimoni kãkiti imereẽkini apitiitinina ĩkapani —itxa Xesosi
imoianariakorimoni.

Piko Mina Pirena
(Mateo 24.32-35; Arókasi 21.29-33)

28 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata.
—Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena,
nikanapiriini apiata himarotini ĩkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki,
otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa.
29 Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki,
himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini.
30 Ia nisãkire atão. Itixi auakani ! ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti
mapokakani apisa.
31 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota
sãkire !ixipoka —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
(Mateo 24.36-44)

32 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata:
—Kãkiti !imarotari ikara õti manapi apokini. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara õti. Nota Teoso ãkirikanera !imarotari ikara õti. Nirinanira, Teosonanira, imarotari.
33 Hiãtapapikariko. Hĩkoatapikako. Teoso himisãkiretapikako. Kotxi !himarotari ikara õti apokini.
34 —Nikanapiriãkasaaki, kiki õtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua kiki potorikasaaki, ipaniãtana initiriakori aapoko inĩkatinina. Ikininape isikanapana parĩkatxi ikaminina. Ipaniãtari initiri aapoko toreãtaã kaikotakari, "Araõkire pitxako," itxari.
35 Nota hĩtari iaxitikiri iua kiki õtako sikari atoko nitxako. Ãtipirika hiãtapapikanoko, kotxi !himarotari nota apokini õti. !Himarotari mapiãtikikauako napoka. !Himarotari apanĩkanõkauako napoka. Imaropirĩkatauako napoka. Ĩkanõkapanikauako napoka !himarotapaniri.
36 Atxiĩti patimari napokini, ininiã hĩkoatapikako, mimakatika hinini ĩkapani nota apokasaaki.
37 Ininiã ãtipirika hiãtapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa —itxa Xesosi imoianariakorimoni.

14

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-53)

1 Iuasaaki kãkiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Páskoa kiiniriti, pão miãtiãkati nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi õti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini xinikaxitita:
—Natokopa atxatariko Xesosi amaĩkini aõkini ĩkapani?
2 !Amaĩkapaniri kiinirisaaki, kotxi amaĩkiniãri, kãkiti naiatamaua eereka —itxanãtana.

Sito Kamariãro Mĩkaro
(Mateo 26.6-13; Xoão 12.1-8)

3 Xesosi auanãta Petánia aapokotxiti Simão inakori aapoko. Iua Simão akiritaãka "Maere Matati." Simão aapoko Xesosi nipokonãtakasaaki, sito apoka. Oa minari kopitipaki kai kamakori, kai arapástiro inakoro. Kopitipaki ãki aua kamariãro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oãpokasaaki Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariãro Xesosi kiiã.
4 Iuasaakipeka apanakini iuaã auakani omanãkarauata.
—Kinirepa oioanataãka kamariãro?
5 Ovẽtxitamaroko, ininiã kaiãopokomaniko txineiro oãpakapamako. Tresẽtosi txineiro ota prata kamakori oãpakamako. Txineiro mauakinitimoni osikiniã erekamariko —itxana.
Iteene ikapatitana.
6 Ininiã Xesosi:
—Ikara atoko !hĩtxapero. !Homanatapero. Erekari okaminano.
7 Kãkiti matxineiroteni auapikako hĩtekata. Hinirekasaakiriko hĩsikaro txineiro ninoamoni. Nota !auari ãtipirika hĩtekata.
8 Oia sito kamari ikinipoko oimarotakiti nota ĩkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niĩto, niĩto iposope inini nikatiko ĩkapani.
9 Atão nisãpiretai hĩte. Teoso iokanapirena erekari sãpiretikoãtaã ikini itixiti, osãpiretaãkako apaka oia sito kitakiniro kamariãro nikiiã, ininiã kãkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa —itxa Xesosi.

Xotasi Mĩkapiritiniri Xesosi
(Mateo 26.14-16; Arókasi 22.7-16, 21-23; Xoão 13.21-30)

10 Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari sasetotxi
auĩteakorimoni. Imisãkiretana ninoa Xesosi imĩkapiritini ĩkapani, ninoamoni
isikiniri ĩkapani.
11 Ikenakotakasaakirina Xotasi sãkire, ipoxokoniuatana. Isikaenetarona
txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iãtapari Xesosi imĩkapiritini õti.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Mateo 26.17-25; Arókasi 22.7-13)

12 Páskoa kiiniriti potorikini õti, soti auĩte anaakori okiko õti, Xesosi moia-
nariakori misãkiretari iua:
—Namonipa pinirekatari Páskoa kiiniriti akamini?
13 Ininiã Xesosi iokanatana imoianariakori ipi.
—Hĩsa sitatximoni. Iuaã kiki ãparaã kopitiã anikakari hãpiãkata. Iua
kikikata hĩsa.
14 Iua sinimoni kaapokori himisãkireta. Hĩtxariko iua: “Koerekareri
nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini
Páskoa kiiniriti ikamakasaakina?” hĩtxariko.
15 Ininiã iua oerekaiko hĩte itanokiri koa mitapoari. Auapeka kãkiti
topãkini. Imakinika oeretapeẽkaika —itxana.
16 Ininiã imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi sãkire iaõka aua.
Ininiã ninoa kamari nipokori Páskoa kiiniriti ĩkapani.
17 Ĩkanõkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata.
18 Inipokonãtakasaakina, Xesosi txana:
—Atão nisãpiretai. Ãti hĩte notakata nipokotakari mĩkapiritanoko nota —itxa.
19 Ininiãkara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipimaãrina Xesosi:
—Notakani atxiĩti?
Ãtipekana:
—Notakani atxiĩti?
Ininiã imakinikana ikara atoko itxana.
20 Ininiã Xesosi:
—Ãtika hĩte notakata auakari mĩkapiritano. Notakata komiri
iopitiãtakarikarako sikano nimokaiakariakorimoni.
21 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari
nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako. Ereka-
mariko maponaniãkatika inaãkamako.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini
(Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25)

22 Xesosi imoianariakorikata nipokonãtakasaaki, Xesosi kosekari komiri.
Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari.
Imapopeẽri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni.
—Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto —itxana.
23 Iposo atoko koseka itxaro iãkoanatxi. Imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni.
Ininiã iãkoanatxi isikana imoianariakori. Ikinikana iãtarina iãriã.
24 Ininiã Xesosi:
—Ia niarẽka xiketakari makatxakariko kaiãopokori kãkiti maerekani. Teoso
sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari
kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti.

25 Atão nisãpiretai. !Niãtaikaroko ovapeẽ, Teoso auĩtetxi ininiãtaãua
nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako —itxa
Xesosi.
26 Eereka ninoa xikarauata Teoso ĩkapani. Iua atoko isana oriva mina
auiniãtaã, oxiratari nopini.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)

27 Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Ia ĩkanõkati hĩkinika hĩte takanapanoko nota, kotxi Teoso sãkire
iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:
Nokariko soti auĩte piratakari, ininiã ikinika ipiraakori iarikitatako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
28 Ininiã eereka nota nipinaãka atoko, iuaĩkana nõkitikaãkaua atoko, nisako
hĩte apisa Kariréiamoni —itxa Xesosi.
29 Ininiã Petro:
—Nota !nitakanapai pite. Atxiĩti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota
takanapai.
30 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari ipikata sãkirauatini apisapanikako, ipi
ãti pakinikata, “!Nimarotari iua,” pitxanoko —itxari Petro.
31 Petro apakapapiretari itaparaxinireritika:
—Atxiĩti pitekata nokaãka, iuaritika kona nota sãpiretari apanakini nimi-
marotakanii pite.
Ikininape Xesosi moianariakori Petro sãkire iaõka ikamana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Mateo 26.36-46; Arókasi 22.39-46)

32 Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã kãkiti akiritakiti Xetsémani in-
akoriãtaã. Iuaã Xesosi paniãtana imoianariakori:
—Uai hiĩtopãka. Teoso nimisãkiretako —itxa.
33 Anikari Petro, Txiako, Xoão pakini iuakata apikomoni. Iuaã Xesosi
iteene matinaniuata. Maerekaxiniretinoka itxa.
34 Ininiã iua:
—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai
hĩkaikota. Araõkire hĩtxako —itxana.
35 Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misãkireta itxari Teoso.
36 Itxari iri:
—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. !Pauiritapeno paĩtiki natat-
siirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti
nikamini kona ninireka —itxari iri.
37 Eereka ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa
imakanãta. Xesosi akiritari Petro:
—Simão, himakanãta? Kona hĩposotatari ãti oaranoka hĩkoatini?
38 Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire
hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire
atxiĩti !inirekari maerekati ikamini. Txamari kãkiti ĩto tapara poiãoka, ininiã
ikamari maerekati. Ininiã erepaniko —itxana ninoa.
39 Iuaĩkana isa Teoso imisãkiretini ĩkapani. Teoso imisãkireta, mitxi isãkire
atokokana itxa.
40 Iposo atoko ikanapiriã. Txamari iuaĩkana ninoa imakanãtapanika. !
Iposotarina ikoatinina. Ipẽtauatana, ininiã !kasãkirena.
41 Iuaĩkana ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni.
—Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Iaõpe. Hãtapana. Hĩtari iaxitikiri
uatxa sikaãkako maerekati kamakanimoni.

42 Hõkitikaua. Masa. Hãtapana. Apokaãpota kiki nimĩkapiritakiri —itxana.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

43 Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara. Iminana ito kiki, saasara mĩkani, piriri mĩkani. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini iokanatari Xotasi kikiakorikata Xesosi imaĩkinina ĩkapani.
44 Xotasi mitxipeka sãpiretari kikiakori:
—Nota apitxokakiti Xesosipitikarako iua. Iuasaaki himaĩkapekariko. Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ĩkapani —itxa.
45 Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosimoni. Akiritari:
—Koerekareri.
Inakasaakipeka apitxoka itxari.
46 Inakasaakipeka kikiakori maĩka, anika itxarina Xesosi.
47 Kiki iuasaaki iuaã auakari kosekaro saasara. Iua sauaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri. Itsotakakĩpitari.
48 Iuasaakipeka Xesosi:
—Hĩte ina himaĩkinino ĩkapani, saasarakata, piririkata. Kiĩtiriri atoko hĩtxapeno nota himaĩkinino.
49 Ikiniõtika nota auanãtari hĩtekata Teoso misãkiretiko aikoti ãki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hĩte !imaĩkano nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatapeẽkaika hĩte maĩkinino kiĩtiriri himaĩkini atoko —itxana ninoa.
50 Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina iua.
51 Iuasaaki ãtokori sari Xesosi tikini. Iua mãka ãtinoka aua iĩtoã pirikakari. Kikiakori maĩkamari iua.
52 Imãkanoka kaikota iuakoãna. Kasarapeka imiteka iua ãtokori.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Arókasi 22.54a, 63-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

53 Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. Iuaã ikinika sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini pakini apotiitaua.
54 Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Ĩroã sasetotxi auĩte aapoko piriketakoriã. Iuaã iitopãka sasetotxi auĩte apiatakari nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.
55 Aapokotxi ãki sasetotxi auĩteakori, ikinika Xoteo auĩteakori pakini pimaãna kãkiti:
—Kipa imarotatari maerekati Xesosi kamini?
Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari ! apokarina imaerekani imarotakani, kotxi !ikamari maerekati.
56 Kaiãopokori kãkiti sãpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa sãkire, kotxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpotana.
57 Apanakini kiki õkitikaua, sãpireta itxarina ia aãpirena Xesosi ikamapiretinina.
58 Ninoa:
—Ate kenakotari isãpiretiniri: “Nirikariko ia aiko Teoso misãkiretiko aikoti kãkiti kamakiti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamariko ãti aiko kãkiti makamakiniti,” itxa isãkire.
59 Txamari ikara sãkiretxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpota.
60 Iposo atoko sasetotxi auĩte apiatakari tima ikinimane apisatoõ. Iua pimaãri Xesosi:

—Kininiãpa na papakapapiretari ninoa sãkire? Kixikapa ninoa ikara atoko
txanãtai? —itxari.
61 Txamari !kasãkireri Xesosi. !Apakapapiretari. Ininiã sasetotxi auĩte
apiatakari iuaĩkana pimaãri:
—Pitekani Teoso mereẽkiti txataua? Pitekani Teoso ãkiri txataua? —itxari.
62 Ininiã Xesosi:
—Ari, iua ãkiripitikarano. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Ka-
posotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini
katxiãri ãki —itxa.
63 Iuasaakipeka sasetotxi auĩte apiatakari matsorãkari imãka, kotxi
iuãkatari Xesosi sãkire maerekati ininiua.
—!Anirekaikari Xesosi kamakiti sãpiretakani. Atokopeka.
64 Kotxi hĩte kenakotapekari isãkire maerekati, “Teoso ãkirirano” inini.
Natokopa atxatari iua? —itxana.
Ininiã ninoa apakapapiretari:
—Okaãkapitikako —itxarina.
65 Apanakini kiisokari Xesosi. Mãkatxi mataã iapirikarina ikiiã oki manapi
imatamatakani ĩkapani. Iposo atoko iãsokarina.
—Pisãpiretaua, kipa ãsokai? —itxarina.
Sasetotxi auĩte nitiriakori apaka ãsokari iua iuakoãna.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

66 Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakori ãki. Sasetotxi auĩte
apiatakari nitero ãtokoro apoka iuaã.
67 Oãtamatari Petro irokanãtini xamina tinipoki. Oa mixinitari iua. Ininiã
oa:
—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.
68 Ininiã:
—Kona, nota !imarotari pisãkire —itxaro.
Iuasaaki pirikere ĩronakikoãtaã isari. Iuasaakipeka patari sãkirauata.
69 Oa sasetotxi auĩte nitero atamatari iua iuaã.
—Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.
70 —Kona iuano nota —itxa.
Paĩtiki ninoa iuaã auakani:
—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisãkireẽra ate imarotai —
itxarina.
71 Ininiã Petro:
—Nota !imarotari kiki ikara atoko hinanãtakiti. Atãoene nimasãpiretakaniã,
Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota sãkire atãoka nisãpiretinii —
itxana.
72 Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaĩkana patari sãkirauata. Ininiã Petro
xinikari Xesosi sãpiretakiti iuamoni. “Ipikata patari sãkirauatini apis-
apanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ikara inakari
ixinikasaaki, itxiapata.

15

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38a)

1 Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, ikin-
imane Xoteo auĩteakorikata xinikaxitinãta. Ipaniãtarina Xesosi iaxirikiko.
Iposo atoko anika, sika itxarina Piratomoni.
2 Pirato pimaãri Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.
Ininiã Xesosi:

—Ari, pisãkire atãopitikara.
3 Sasetotxi auĩteakori apoiãpotari Xesosi, txamari Xesosi !kasãkireri.
4 Ininiã Pirato:
—Na papakapapiretatari? Ninoa iteene misãkirepiretai —itxari.
5 Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiã Pirato ãkixinireẽ:
—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38b-19.16)

6 Páskoa kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia ãki auakari kãkiti nireẽkiti.
7 Iuasaaki Xesosi maĩkikosaaki, Pahapasi inakori aua kateia ãki. Iua Pahapasi apanakini kateia ãki auakanikata okaniuatapeka Homanoakori inaiatakasaakina.
8 Pirato sãkirauatakasaaki Xesosikata, kãkitipokoni apoka Piratomoni.
—Kateia ãki auakari pisikaka —itxarina.
9 Ininiã Pirato pimaãna:
—Hinirekatari nisikakiniri Xoteo auĩte hĩte ĩkapani? —itxana.
10 Pirato iteene imarotari sasetotxi auĩteakori sikari Xesosi iuamoni Xesosi ixikotinina xika.
11 Sasetotxi auĩteakori maasakana ninoa iuaã apotiitakaniua:
—Hamanaãri Pirato Pahapasi isikakini ĩkapani —itxana kãkitimoni.
12 Pirato iuaĩkana pimaãna:
—Natokopa nitxatari ia kiki Xoteo auĩte inakori? —itxa.
13 Akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari —itxana.
14 Ininiã Pirato:
—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.
Apiata akiripoakatana:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari —itxakatana.
15 Ininiã Pirato sikakari Pahapasi ninoa ĩkapani, kotxi inirekari ikamapoxokonitinina ninoa kãkiti. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka Pirato paniãtari sotatoakori tokakitiniri Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.1-3)

16 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko ãki. Akiritarina ikinika sotato.
17 Iposo atoko ieretakarina mãkatxi põkamarari Xesosi ĩtoã. Ikamarina saporiẽta kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiiã.
18 —Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.
19 Iaritakiitarina aãkeẽ. Ikiisokarina. Ikapotoreẽkauana Xesosi apisatoõ.
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
20 Inapetakarina atoko imakatxakarina mãkatxi põkamarari. Xesosi mãka iuaĩkana ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitinirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoão 19.17-27)

21 Ipixinipokoriti itaõkitarina kiki Simão inakori. Sireni sitatxitikiri iua. Iua anaakori Arexãtri, Hopo pakini. Iuasaaki Simão apoka Xerosareẽ. Sotatoakori paniãtari iua:
—Ia aamina ĩpiriãmitakari panikinari —itxana.

22 Anikarina Xesosi ixirataã, Kóokota inakoriãtaã. Xoteo sãkire “Kóokota.”
Apanakini akiritari iua oxiratari uãka “Kiitãtatxi,” inaãka akiritiko. Iuaã
apokana.
23 Isikamarina iãriã pinĩtxikata, miha inakorokata, Xesosi iãtini ĩkapani, itsii
imimarotakani ĩkapani, txamari !inirekaro iãtiniro.
24 Ininiã itokakitarina aamina ĩpiriãmitakari nopini. Eereka ikamarina
sarauatxi, Xesosi mãka apakapakani imarotinina ĩkapani. Ikara atoko
apanakini anikari Xesosi mãka.
25 Ĩkanõkapanika novi oara itokakitapeẽka Xesosi aamina ĩpiriãmitakari
nopini.
26 Aaminaã auari iõkatakitina, apoĩtiko pirena, “Xoteoakori Auĩte” itxa.
27 Ninoa tokakitana ipi kiĩtiririni apaka aamina ĩpiriãmitakari nopini,
ikikomoni ãti, isanaremoni ãti.
28 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Okapeẽkako iua, kokaniri okiko atoko inapeẽkako.
Ininiã Xesosi okikosaaki ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka auapeka
iuasaaki.
29 Ninoa iuaã napakani misãkirepiretapikari Xesosi:
—Kiĩkitei. Pite sãkire: “Nirikariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ipi ãti pakini õti
inakasaaki nikamari iuaĩkana,” pitxama.
30 Ikara atoko piposotiniã, piteka pimakatxakauako, ininiã pikatxaka aam-
ina ĩpiriãmitakariã —itxarina Xesosi inapetinina.
31 Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini napetari Xesosi:
—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka !iposotari imakananiti-
niua —itxakakana.
32 —Ikatxakiniãrako ate auikari Teoso mereẽkiti ininiãua. Ikatxakiniã,
aãuikari Isaeo auakani auĩte ininiãua —itxakakana.
Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka misãkirepiretari.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

33 Iuasaaki apaniãxiti ipiãka. Ikini itixitika piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.
34 Ipi ãti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:
—Erii, Erii, aremaa sapakatanii —itxa.
Ia atatsopatakari sãkireẽ: “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?”
itxa.
35 Kãkiti iuaã auakani kenakotari akirinãtini.
—Hĩkenakota. Akirinãtari Eríasi —itxana.
36 Iuasaakipeka kiki ina katimariã. Iãkari mapoa atoko inakari iãriã
katxioãrimoni, aãke mapotõkire taka itxari, sika itxari Xesosi iãtini ĩkapani.
—Mitxipanikako. Maiãtapari. Atauako Eríasi makatxakatapaniri Xesosi —
itxana.
37 Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipĩpe itxa.
38 Iuasaakipeka mãkatxi mata Teoso misãkiretiko aikoti ãki arõkakari tso-
rakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mãkatxi mata !auiritari
kãkiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã.
39 Sotatoakori auĩte aua aamina ĩpiriãmitakari apisatoõ. Ikenakotari Xesosi
akiritini. Itikari ipinini.
—Atãopitikara Teoso ãkiri itxaua ia kiki —itxa.
40 Ãtokaka sitoakoro ikira atoko atamanãtarina Xesosi, Maria Matarenama,
Saromeema, ãto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xosesi, Txiako pakini
inoro oa Maria. Iua Txiako maneripanika inakari.

41 Xesosi Kariréia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparĩkatarina. Xesosi ipĩkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiãopokoro aua iuaãtaã. Ninoa apoka Xerosareẽ Xesosikata.

Xesosi Ikatiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Arókasi 23.50-56; Xoão 19.38-42)

42 Ikara õti, Xesosi ipinini õti, kãkiti parĩkauatini õti, kãkiti tomatini õti apisapanika, iuasaaki kikatatikipeka.
43 Iuasaaki Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo auĩte apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iãtapari Teoso ikinimane auĩte ininiua õti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa, amanaã itxari Xesosi ĩto.
44 Ininiã Pirato ãkixinireẽ:
—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa.
Ininiã ipĩkapiretari sotatoakori auĩte. Iua apokasaaki Pirato pimaãri:
—Atauako Xesosi ipĩpeka? —itxa.
45 Ininiã iua:
—Ari, ipinapitipeka —itxari.
Ininiã Pirato:
—Panikaikari iĩto —itxari Xoseemoni.
46 Iuasaaki Xosee amotari mãkatxi mata erekari, arínio inakori. Eereka imakatxakari Xesosi ĩto. Iapirikari iĩto mãkatxi mataã, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori ãki ieretakari Xesosi ĩto. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko.
47 Ipi Maria itikanãtari Xesosi ĩto takikoãtaã, Maria Matarenama, Maria, Xosesi inakori inoroma pakini.

16

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Mateo 28.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

1 Tomatiko õti xipoka atoko mapiãnikata, ipi ãto pakini sito amotaro kamariãro, Xesosi ĩto ikamamaritinina ĩkapani, Maria Matarenama, Saromeema, Maria Txiako inoroma pakini.
2 Katimatinĩkata, tomĩkosaaki, ĩkanõkapanika, atokatxi pokĩkasaaki, ninoa sari akauarimoni.
3 Kimaporiã isikasaakina, isãkirauaãpotana:
—Kipa makatxakinaua kai auĩte iriko tore? —itxaãpotana.
Amaripokori iua kai.
4 Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai makatxakapeẽkaika.
5 Ininiã ĩroãna iriko ãki. Atamatarina ãtokori topãkanãta ikikomoni. Imãka ĩtanori, kasarori. Ininiã ninoa tikoka.
6 Ininiã iua:
—! Hĩtikokape. Hĩte nitanãtari Xesosi Nasareekiri, aamina ĩpiriãmitakari nopini tokakitakori. Õkitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata. Mitxi itakarina iĩto uai.
7 Hĩsipeka. Hĩsãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi sapanikako hĩte apisa Kariréiamoni. Iuaã hĩte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika isãpiretapekari ikara hĩtemoni,” —itxana ninoa.
8 Itimaritikana ninoa pokĩka. Imitekana. Ikikinanakana, ipĩkarena xika. ! Isãpiretarina apanakini, kotxi ipĩkarauatana.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Xoão 20.11-18)

9 Xesosi õkitikasaakiua ipinaka atoko ĩkanõkapanika semana potorikini õti, tomĩkosaaki, oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mitxipe Xesosi

aõkitakasaakiro oa Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa
ĩtoã auakani.
10 Xesosi õkitikasaakiua, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moia-
nariakorimoni. Iuasaaki iteene imatinaniuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana
ninoa:
11 —Xesosi iuaĩkana auãki itxapeka. Nota aõkitari iua —otxana.
Txamari ninoa kona auikari osãkire.

Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni (Arókasi 24.13-35)

12 Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina
aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa.
13 Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari
!auikarina isãkirena.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni (Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23)

14 Eereka Xesosi oerekaua õsi imoianariakorimoni inipokotakasaakina.
Xesosi õtãkikana:
—Kinirepa hĩte !auikatari nota iuaĩkana auãki ninini? Kinirepa !hãuikatari
nota aõkitakani sãkire? !Kaiokakarekii —itxa.
15 Iposo atoko Xesosi txana:
—Ikini itixiti hĩsako. Hĩsãpiretariko Teoso iokanapirena erekari ikini-
manemoni.
16 Teoso sãkire auiãkari patxisatakori, iuarako sari Teoso tixinemoni. Teoso
sãkire mauikakati, Teoso misiritapikariko.
17 Teoso sikaposotiiretanako isãkire auiãkani, ininiã apanakini imarotari
Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko Teoso sikaposotiiretana.
Omitikarina maerekani matamatakoni nota uãkaã. Isãkirauatana imimaro-
takinitina sãkiretxitiã.
18 Imaĩkiniãrina imini, !ipinana. Iãtiniãrina ikianari, !amianatana. !Ipinana.
Itakauakotaua amianatakani nopini, ininiã amianatakani makananitaãka —
itxa Xesosi sãkire.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni (Arókasi 24.50-53; Átosi 1.6-11)

19 Imoianariakori imisãkiretanapaka atoko, Xesosi anikaãka Teoso tix-
inemoni. Iuaã iua topãka Teoso kikomoni.
20 Xesosi moianariakori eereka isipekana, Teoso sãkire ikini aapokotxiti
auakani isãpiretinina ĩkapani. Apiananiri moianatana. Apiananiri sikaposoti-
iretana ninoa, ininiã apanakini imarotari ninoa sãpiretakiti atão inini. Ameẽ.

ARÓKASI

Arókasi Iõkatsopata Teópiro Inakorimoni

1 Nota Arókasi iõkatsopata pite Teópiromoni. Iteene nipaxitai. Kãkiti ito
iõkatsopatapekari ikinipoko Xesosi kamakiti Xoteoakori sauaki auakasaaki.
2 Ninoa, nota pakini imarotari ikinipoko Xesosi kamakiti, kotxi Xesosi
kamakiti atamatakani, isãkire oerekakani, sãpiretapekaua ate.
3 Nota apaka apaiaõkapekari ikinipoko Xesosi sãkire, ikamakiti pakini.
Ininiã nota apokaerekatari ikinipoko Xesosi pirena niõkatsopatini pite
Teópiromoni. Merepitipanika ikamakiti nisãpiretai. Ininiã eereka ikamakiti
nisãpiretai. Ininiã eereka ikamakiti nisãpiretai, nitxaãpotako.
4 Koerekarerini oerekapekai Xesosi pirena, ininiã uatxa pimarotari ninoa
oerekakiti atão inini.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini Sãpiretiko

5 Erotxi inakori Xoteoakori auĩte inakasaakiua Xotéia tõpa, iuasaaki
auanãta sasetotxi Sakaria inakori. Sakaria auĩte, apanakini sasetotxiakori
auĩte apaka, Apia inakori. Sakaria tanoro ouãka Isapeo otxaua. Oĩri, oãtokiri,
oãtokiri iri imakinikana sasetotxi itxauana. Oãtokiri kitxakapirĩkari Moisesi
itari Arão inakori. Iua apaka sasetotxi itxaua.
6 Teoso nirekaãkitinanira ikamana Sakaria, Isapeo pakini. Ninoa kamari
ikinipoko iua paniãtakiti, Apiananiri paniãtakiti. Atão inakarinoka ikamana.
!Ikerokarina ikamakitina.
7 Txamari ! keenena. Isapeo ! oposotari kamixi onini. Iuasaaki
ikiomaneẽpekana.
8 Ãti õti Sakaria, apanakini sasetotxiakorikata, parĩkauanãta Teoso
misãkiretiko aikoti ãki. Iuasaaki ninoatene iuaã parĩkauata.
9 Sasetotxiakori itotari sasetotxi imereinina Apiananiri misãkiretiko aikoti
ĩroini kamariãro arikini ĩkapani, ininiã iuasaaki ninoa mereẽri Sakaria. Ininiã
iua ĩroã.
10 Sakaria aiko ãki kamariãro arikanãtakasaaki, mapara kãkiti apotiitaka-
niua misãkiretari Teoso.
11 Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri tokiã Sakariamoni kamariãro
arikikoãtaã takote.
12 Sakaria atamatakasaakiri, itikoãkata, pĩkarauata itxa.
13 Teoso nitiri misãkiretari iua:
—Sakaria, kona pipĩkarauatape. Teoso sikapitikaiko pamanaãkiti. Ininiã
pĩtanoro Isapeo keenepitikaroko. Pitakauãkatariko pamarite Xoão.
14 Iua auakasaaki ikamapoxokonitaiko pite, itori kãkiti apaka.
15 Apiananirimoni apiari itxauako iua Xoão. Kona Xoão iãtapaniroko
kapoãro. Erekari Matamatakoti auariko iua ãkixinireẽ. Inoro irokota
ãkipanika auakasaaki, Erekari Matamatakoti auako iua ãkixinireẽ.
16 Iua Xoão anikanako itomaneri kãkiti Isaeo auakani Teosomoni. Api-
ananirimoni iua anikana. Ininiã iuaĩkana ninoa kanapiriã iTeosonemonina,
isãkire auikinina ĩkapani.
17 Xoão apokako Apiananiri apokini apisapanika. Erekari Matamatakoti
sikataparatari Eríasi kitxakapirĩka. Iuatxikana Erekari Matamatakoti sikata-
paratariko Xoão. Ikara atoko ininiã, iua oerekariko irĩtxi iuaĩkana amaritena
itiretinina ĩkapani. Iua Xoão oerekariko kãkiti Teoso paniãtakiti makamakani,

imaerekanina itakanapinina, erekarinoka ikaminina ĩkapani. Paimatirenako ninoa iuasaakiko. Iua Xoão oerekariko kãkiti iposope ininina Apiananiri apokini apisapanika —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.
18 Ininiã Sakaria pimaãri:
—Kiãtokopa nitxa uatxa keenepeka ninini, kotxi nota, nĩtanoro apaka kiomaneẽpeka —itxa.
19 Teoso nitiri apakapapireta:
—Niuãka Kapirieo. Nota auari Teosokata ipaniãtakiti nikamini ĩkapani. Teoso iokanatano pitemoni pite nimisãkiretini ĩkapani, ia erekari pirena niminapiretini ĩkapani.
20 Txamari na pauikari nisãpiretakiti. Ia xika ! kasãkireikaiko, kotxi nisãpiretakiti atãopitika. Teoso sikaenetakiti apokapitikako. Apokasaaki, pimarotariko nisãkire atão ininiua. Iuasaakiikarako piposotari pisãkirauatini —itxa Teoso nitiri Sakariamoni.
21 Iuasaaki kãkiti mapara auakani iãtapanãtari Sakaria.
—Kiripa ikamanãta Sakaria aiko ãki? !Katimari —itxanãtana.
22 Ipokĩkasaaki !kasãkireikari. Ninoa kãkiti imarotari Teoso misãkiretiniri iua aiko ãki itaponeẽ, kotxi !kasãkireikari. Iuakoãnokara imisãkiretana ninoa.
23 Mapaõti iparĩka xipoka atoko aapokomoni isipeka.
24 Eereka Isapeo kamixipeka otxa. Onapari ipi ipi ãti pakini kasiriti oaãpoko. !Osari ãtiãtaã.
25 —Apiananiri sikano namarite. Erekari ikaminano notamoni. Uatxa ! nipẽtauataika kãkiti apisatoõ. Keenepekano —otxa.

Kapirieo Iokanataãka Mariamoni

26 Isapeo seisi pakini kasiriti kamixi onakasaaki Teoso iokanatari initiri iaxitikiri Kapirieo Nasaree sitatxitimoni, Kariréia tõpamoni.
27 Iuaã iokanatari iua ãtokoromoni Maria inakoromoni. Oa kona sirĩkapanika kikikata. Osãpiretapekari ãtokori Xosee inakori iuakata oĩtaniriuatini ĩkapani. Xosee atokiri kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Tavii inakori.
28 Teoso nitiri apokasaaki oamoni, akiritaro Maria:
—Ereẽkai. Apiananiri pitekata aua. Iua mereẽi pite. Itoro sitoakoro ikini itixiti aua, iuaritika pitenanirako Teoso sika iteene erekari —itxaro oa.
29 Maria pĩkarauata Teoso nitiri sãkire okenakotakasaaki.
—Kinirepa ikara atoko itxa sãkireta? —otxa oãkixinireẽ.
30 Teoso nitiri txaro:
—!Pipĩkarauatape, Maria. Teoso apokaerekatai pite.
31 Pimixiuatako, keene pitxako. Pitakauãkatariko pamarite Xesosi.
32 Iua Apiatakari itxauako. Apiananiri ãkiri akiritaãkako. Teoso Apiananiri kamariko iua auĩtetxi ininiãua. Kitxakapirĩka Xoteoakori auĩte Taviini. Taviini auĩtetxi ininiua atokokana, Teoso txĩkitakariko Xesosi Xoteoakori auĩte ininiua.
33 Ãtipirika Xoteoakori auĩte, Xakooni apiko mekaniriakori auĩte, itxauako. Iua auĩtetxi ininiua !ixipoka —itxaro oa.
34 Ininiã oa:
—Kiãtokopa nitxa kikikata masirĩkatokano, keenepe ninini? —otxa.
35 Teoso nitiri apakapapiretaro:
—Erekari Matamatakoti apokako pãkixinireẽ. Apiananiri posotiire ãkitaiko pite, ininiã amarini auakari Teoso ãkiri akiritaãkako.
36 Pinoromane Isapeo kiomãtxipe, iuaritika kamixiro oa. Kãkiti sãkirema: “! Oposotaikari kamixi onini” iuaritika seisi pakini kasiritipe kamixi onini.
37 Kotxi Teoso posotari ikinipoko ikamini —itxaro oa.

38 —Nikamapitikariko Apiananiri nirekaãkiti. Pisãpiretakiti iaõka
ninirekapitika —otxa Maria.
Iuasaakipeka Teoso nitiri sipeka.

Maria Isapeomoni Motikini

39 Mapaõti napa atoko Maria katimariã sari oxiratarimoni, Xotéia tõpamoni.
Iuaã osari sitatximoni.
40 Oĩroã Sakaria aapoko. Oãkiritaro Isapeo:
—Ereẽkai —otxa.
41 Isapeo kenakotakasaakiri Maria akiritiniro oa, iuasaaki amarini
otikakoãkiri oãkika. Iuasaakipeka Erekari Matamatakoti itapararitika apoka
Isapeo ãkixinireẽ.
42 Iuasaaki otapararitika otxaro Maria:
—Kaiãopokoro sito itixi auakani, iuaritika pitenokara Teoso sika apia
erekari. Apaka Teoso sikariko erekari pamaritemoni.
43 Erekari Teoso kaminano nota, kotxi niauĩte inoro motikaẽtano. Kinirepa
ia erekari Teoso kaminano, kotxi nota minakato nitxaua.
44 Nikenakotakasaakiri "Ereẽkai" pininino, namarite nitikakoãkiri oãkika,
ipoxokoniuatiniã.
45 Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi pite auikari isãkire. Pite auikari
isikaenetakiti atão isikinii —otxa Isapeo Mariamoni.

Maria Xikaretakiti

46 Maria txari:
"Erekapitikari Apiananiri notamonikari.
47 Nipoxokoniuata, kotxi Teoso nimaerekani makatxaãkari itxaua.
48 Nipoxokoniuata, kotxi ixinikano nota. Initero poiãoro nitxaua.
Ĩkorakanani eereka auakani kãkiti txanoko: 'Teoso kamapoxokoni-
taro, erekari isikiniro,' txanoko nota.
49 Nipoxokoniuata, kotxi Teoso Apiananiri kaminano posotiiretxi.
Maerekati !auari iuamoni.
50 Iua amonĩkari kãkiti iua paxitakani, kitxakapirĩkarini, ĩkorakanani
auakani, eereka auakani apaka iamonĩka.
51 Pataparari iua, ininiã ikamari posotiiretxi. Teoso txĩkitakana kãkiti
iuikakaniua minakani ininiãuana, kotxi ãkixinireẽ iuikauana.
52 Teoso makatxakapekari auĩtetxi pataparari inakaniua. Eereka auĩtetxi !
itxaikauana ninoa. Kãkiti poiãorini inakaniua Teoso kamari auĩtetxi
ininiãuana.
53 Isikakienatari natxitakani. Iokanatari katxineiroteri sini. Kona xatiki
isikari iuamoni.
54 Imoianatapekana Xoteoakori, iua ĩkapani parĩkauatakani. !Imaxinĩkaretari
iamonĩkinina ninoa.
55 Kitxakapirĩka Teoso xinikari Apraãoni iamonĩkini. Apaka iua tikini
auakani ãtipirika iamonĩka, kotxi: 'Nimoianataiko hĩte,' itxa aniri-
manemoni kitxakapirĩkarinimoni,"
otxa Maria.
56 Okaikota ipi, ãti pakini kasiriti Isapeokata. Eereka oaãpokomoni
kanapiriã otxa Maria.

Xoão Kapatxisareri Iponaniini

57 Amarini auini õti apopeka. Isapeo auãkitakari amarini kiki.
58 Oaãpoko takote auakani, onirimane pakini kenakotari erekari Teoso
kaminaro oa, ininiã ninoa, Isapeo pakini poxokopeka itxana ninoa.

59 Oito õtisaaki, onirimane motika oamoni, Teoso takaõtxikare amarinimoni itakinina ĩkapani. Inirekarina iuãka Sakaria itakauãkatinirina, kotxi iri uãkatxikana ninoa nireka itakauãkatinirina.
60 Txamari inoro:
—Kona Sakariani iuãka. Xoãorako akiritaãkako —otxa.
61 Ininiã ninoa txaro:
—Pinirimane ãtika kona Xoão txa uãkataua.
62 Ninoa pimaãri amarini iri Sakaria iuakoãna amarini uãka inirekaãkiti.
63 Ininiã Sakaria amanaãri iõkatsopatiko. Iõkatari: "Imi uãka Xoão." Ininiã ikinimane tsorĩkaãta.
64 Iuasaakipeka Teoso sikaposotiiretari isãkirauatini:
—Peerekari Teoso —itxa Sakaria.
65 Kãkiti iua aapoko takote auakani pĩkarauata. Teoso posotiire ipĩkana. Ikara inakariene Sakaria, Xoão pakini pirena iaripireta oxiratari Xotéia tõpa, ininiã kãkiti iuaãtaã sãpirenauanãta ikara pirena.
66 Kãkiti ikara inakariene kenakotakani tsorĩkaãta:
—Kanatokopa inakaripa itxatapaniua ia amarini? —itxana.
Ikinimane imarotari Apiananiri nĩkatiniri iua amarini.

Sakaria Xikaretakiti

67 Iuasaaki Erekari Matamatakoti sikaposotiiretari Xoão iri Sakaria, ininiã Sakaria sãpiretari Teoso sãkire:
68 "Peerekari Apiananiri aTeosone, ikinimane Xoteoakori Teosone, kotxi iua apoka inakitiakorimoni imakatxakinina ĩkapani, imapinakanina ĩkapani.
69 Teoso iokanatari kãkiti maerekani makatxakakari kaposotiireri atemoni. Teoso nitiri Taviini mekanirira iua.
70 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani erekarini sãpiretari ikara Teoso sãkire.
71 Teoso txari: 'Nimakatxakaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, homanatakini mokakanii tĩkane.'
72 Isãpiretari aãtokiriakorini kitxakapirĩkarini:
'Niamonĩkai. Nikamariko nikamaenetakiti hĩte ĩkapani,' itxa ninoamoni. Ikara Teoso kamaenetakiti erekari.
73 Kitxakapirĩka Teoso txari aãtokiri Apraãoni: 'Kona nimaxinĩkaretari nisikaenetakiti.
74 Nimakatxakapitikaiko hĩte himokaiakari mokakanii tĩkane, ininiã hĩparĩkauata nota ĩkapani mapĩkaretika.
75 Ininiã hĩte auini erekari. Kona hĩkamari maerekati hãuapanika hinakasaaki,' Teoso txari Apraãoni.
76 Pitepekana namarite Xoão, Teoso sãkire sãpiretakari pitxauako. Teoso Apiananiri iaxitikiri sãkire sãpiretakari pitxauako. Pite sari Apiananiri apisa. Ikinika pimaiamatako iua apokini apisa, ikinika iposope inini ĩkapani.
77 Pisãpiretariko kãkiti Teoso nakitiakori, Teoso makatxakiniri maerekanitxi kãkiti kamakiti. Ininiã ninoa imarotariko ikara.
78 Katiraõkiri aTeosone. Kaamonĩkareri iua. Ininiã iua tixinekiri apokako atemoni. Atokatxi pokĩkini atoko itxako. Iuasaaki ipiã !auaika, kotxi iua makatxakari amaerekani.
79 Ininiã iua iopinikari kãkiti xinire, ipinini pĩkakani xinire. Ipiaã auakani atoko ninoa. Ininiã iua iopinikari axinire Teoso kimapore aimarotini ĩkapani, aãuini ereka inini ĩkapani."
Itxa Sakaria xikare.
80 Iua amarini aneẽ. Teoso sãkire iaõka ikamapika. Teoso sãkire Xoteoakorimoni imasãpiretakani apisapanika ãparaã makipakaniãtaã aua Xoão.

2

Xesosi Iponaniini Pirena (Mateo 1.1-25)

1 Iuasaaki Homanoakori auĩte Sesa Akósito inakori. Iua paniãtana initiriakori iaõtiniri ikininape kãkiti iua auĩtetxi ininiãtaãua tõpa auakani, ikini aapokotxitikini uãka imakatxakini ĩkapani.
2 Mitxi Sesa Akósito !ikamapanikari kãkiti iaõtiko. Iuasaaki Síria tixini auakani auĩte Sirénio inakori.
3 Iuasaaki ikinimane sari sitatximoni iponaniiniãtaãna. Iuaã isikarina iuãkana.
4 Ininiã Xosee apaka sari iuãka isikini ĩkapani. Ininiã ipotorika Nasaree sitatxiti Kariréia tõpa. Xotéia tõpamoni isa, Pereẽ sitatxitimoni. Iuaã isa, kotxi iuaã auĩtetxi Taviini kitxakapirĩka aua. Taviini nirimane itxaua Xosee.
5 Isa Mariakata. Ĩtanoro tĩkane oa. Iuasaaki !itakapanikaro. Kamixipeka otxa iuasaaki.
6 Pereẽ apoka itxana. Iuaã auakasaakina, aua itxa amarini.
7 Oãuãkitakari merepitipanika oimi kiki. Ininiã mãkatxi mataã oiapirikari, pirãtxi nipokotini tiitxitiã taka otxari amarini, kotxi kãkiti imakanakiniãtaã imakinika xãpokapeka, ininiã ninoa auanãta pirãtxi auiniãtaã.

Soti Auĩte Piratakani Pirena

8 Iuaãtaã Pereẽ sitatxiti mapotõkire ĩkanõka kikiakori soti auĩte piratakani nĩkanãtari ipiraakorina.
9 Iuasaaki katimaritika Apiananiri nitiri iaxitikiri tokiã ninoamoni. Iuasaaki Apiananiri iotximere iopinikari ninoa auiniãtaã, ininiã imarotarina Teoso apokini iuaãtaã. Ininiã iteene ipĩkarauatana ninoa.
10 Ininiã Teoso nitiri txana ninoa:
—! Hĩpĩkarauatape. Nota minapiretari erekari pirena ikinimane kãkiti enenĩkini ĩkapani,
11 kotxi ia õti kãkiti maerekani makatxaãkari iponaniãpeka Taviini auini sitatxitiã. Iua Teoso mereẽkiti. Apiananiri iua.
12 Himarotariko nisãkire atão inini, kotxi hãpokariko ia amarini mãkatxi mataã iapirikiko pirãtxi nikini tiitxitiã —Teoso nitiri txana ninoa.
13 Iuasaakipeka itomaneri Teoso nitiriakori iaxitikini tokiã iuaãtaã. Ninoa xikarauata Teoso ĩkapani.
14 Ixikaretarina:
—Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Iua kamaerekaxiniretari kãkiti iua apokaerekatakini —itxana ixikarena.
15 Teoso nitiriakori kanapiriã itxana Teoso tixinemoni. Iuasaaki ninoa pirãtxi nĩkatakani misãkiretakakaua:
—Masa Pereẽmoni. Maãtamatari ikara Apiananiri sãpiretakiti —itxana.
16 Ininiã katimaritika isana Pereẽmoni. Iuaã apokasaakina, initarina amarini. Apokana Xosee, Maria pakini. Ininiã atamatarina amarini pirãtxi nikini tiitxitiã.
17 Ikara atamataãkana atoko, isãpirenãtarina Teoso nitiri sãpiretakiti amarini pirena ikinimanemoni.
18 Kãkiti kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, ikinimane tsorĩkaãta iuasaaki.
19 Maria kenakotakasaakiri soti auĩte nĩkatakani sãpiretakiti, oa ãkixinireẽ onĩkatari ikara ene. !Omaxinĩkaretari ninoa sãpiretakiti. Oxinikapikari.
20 Eereka pirãtxi nĩkatakani kanapiriã ipiraakori auinimoni. Imisãkiretakakana:

—Peerekari Teoso. Apiananiri iua, kotxi erekapitikari aĩtikakiti. Erekapitikari initiri iaxitikiri sãpiretakiti. Isãpiretakiti atãopitika, kotxi aãtamatari isãpiretakiti iaõka —itxanãtana ninoa soti auĩte nĩkatakani.

Xesosi Takauãkatiko

21 Xesosi oito õti auakasaaki, inirimane kamari Teoso takaõtxikare iĩtoã. Iuasaaki inirimane takauãkatari Xesosi, kotxi iua iaõka Teoso nitiri iaxitikiri sãpiretapekaro Maria oa kamixi oinini apisapanika.

Xesosi Anikiko Teoso Misãkiretiko Aikotimoni

22 Moisesini ketotiniri manapi Xosee, Maria pakini kamari Moisesini paniãtakiti iaõka amarini auakasaaki, Xosee, Maria pakini maerekani Teoso makatxakini ĩkapani. Ikara xipoka atoko anikarina Xesosi Xerosareẽ sitatxitimoni Apiananirimoni isikinirina ĩkapani,
23 kotxi Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Merepitipanika iponaniãkari sikaãkako Teosomoni, kotxi Teoso nakiti iua.

24 Apaka Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori txari:

Amarini iponaniãkasaaki, ipi kamoa pisika Teosomoni. Iminakaniã, ipi kamoa ãkiri pisika Teosomoni,

itxa Teoso. Ininiã Xosee, Maria pakini sari Xerosareẽ kamoa isikinina ĩkapani.
25 Iuasaaki kiki Simião inakori aua Xerosareẽ. Iua erekari kamakari. Ikinipoko Teoso paniãtakiti ikama. Erekari Matamatakoti auari ãkixinireẽ. Ãkixinireẽ iãtapanãtapikari Teoso Mereẽkiti apokini, kotxi Isaeo auakani maerekani makatxaãkari itxaua.
26 Erekari Matamatakoti sãpiretapekari iua: “Pipinini apisa paõkitapanikariko Apiananiri Mereẽkiti,” itxari Simião.
27 Erekari Matamatakoti sikanireõtari Simião aiko Teoso misãkiretiko aikoti ĩroini. Iuasaaki Xosee, Maria pakini ĩroã iuaãtaã, Apiananirimoni Xesosi isikinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina ĩkapani.
28 Iuasaakipeka Simião apakapari Xesosi:

—Peerekari Teoso.
29 Niauĩte Apiananiri, uatxa apokapeka ia amarini pisikaenetakiti. Nota pite ĩkapani parĩkauatakarino. Uatxa niposotari nipinini erekaxinirepeka ninini,
30 kotxi nota atamatari ia amarini piokanatakiti atemoni, amaerekani imakatxakini ĩkapani, amapinakani ĩkapani.
31 Pite iokanatapekari ia ĩkorapokoriti ikini itixiti auakani maerekani imakatxakini ĩkapani.
32 Ia amarini tirikapi atoko, kotxi iopinikariko pikimapore, pisãkire Xoteo minakaniua imarotini ĩkapani. Ia amarini tirikapi apiatakari atoko Xoteoakorimoni pinakitiakorimoni, kotxi oerekai pite ninoamoni —itxa Simião sãkire Teosomoni.
33 Xosee, Xesosi inoro apaka tsorĩkaãnãta ikara Simião sãkire ikenakotakasaakina.
34 Simião amanaãri Teoso ikinipoko erekari ninoamoni isikini ĩkapani. Eereka imisãkiretaro Maria, Xesosi inoro:

—Teoso mereẽri ia amarini Xoteoakorimoni iokanatiniri ĩkapani. Ia apakapakari Teoso apakapa apaka. Ia mapakapakati Teoso !apakapari. Imisiritaãkako. Ia amarini oerekari Teoso kãkitimoni, txamari itori kãkiti !auikari isãkire.
35 Ikara atoko ininiã, itori kãkiti xiniãkiti kipatakori ãkixinireẽ, imarotaãkako. Pitepekana pite matinaniuatako. Pãkipa iouata iorotini tsii atoko itxako —itxa Simião sãkire Mariamoni.

36 Iuasaaki oãua sito Teoso sãkire sãpiretakaro Ana inakoro. Panoeo ãkero oa.
Oãtokiri kitxakapirĩka Asee inakori. Iuasaaki kiomãtxipekaro oa. Oãua setxi
ano õtanirikata. Eereka ipĩpe.
37 ! Oĩtaniriuataika. Oitẽta koatrokananipeka oãuini. Oa auapika Teoso
misãkiretiko aikoti ãki. Iuaã ikini õti, ikini ĩkanõkati pakini omisãkiretapikari
Teoso. Itokata otakanapari onipokotini Teoso omisãkiretini ĩkapani.
38 Xosee, Maria pakini Simião misãkiretaka atoko Ana apoka. Omisãkiretari
Teoso:
—Erekapitikari ia amarini pimereẽkiti kãkiti iãtapakiti piokanatini atemoni
—otxa.
Eereka osãpirenauata Xesosi apokini pirena Xerosareẽ auakanimoni kãkiti
maerekani makatxaãkari iãtapakanimoni.

Nasaree Sitatxitimoni Ikanapiriinina

39 Xosee, Maria pakini Apiananiri paniãtakiti iõkatsopatakori imakinika ika-
maãkana atoko, kanapiriã itxana Kariréia tõpamoni. Iuaã isana aapokomon-
ina Nasaree sitatxitiã.
40 Iua amarini aneẽ. Itapara auaãpotari. Kimaroreri itxaua. Teoso iteene
tiretari iua Xesosi.

Xesosi Misãkirenãtari Koerekarerini

41 Ikinikanani Xosee, Maria pakini sari Páskoa kiiniritimoni Xerosareẽ
sitatxitimoni.
42 Xesosi tosi anopeka inakasaaki, isana Xerosareẽ auakari kiiniritimoni
mitxi isanãtinina atokokana.
43 Kiiniri xipoka atoko Xosee, Maria pakini potorika aapokomonina isinina
ĩkapani. Iuasaaki Xesosi kaikota Xerosareẽ. Txamari ninoa ! imarotari
ikaikotini.
44 Ninoa uãkatamari apanakini inirimanekata isini. Ikara atoko ininiã,
ikimaporitana ãti õtipeka. Mapiãnikata ipixinipokoriti initamarina inirimanemoni, aõkimaneremoni. !Apokarina.
45 Ininiã ikanapiriãna Xerosareẽmoni iuaĩkana initinirina ĩkapani.
46 Ipi, ãti pakini õti initapiimarina. !Apokarina Xesosi. Eereka apokarina
Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Moisesi sãkire oerekakanikata iitopãkanãta.
Xesosi kenakonãtari ninoa sãkire. Apaka ipimarauata.
47 Ninoa Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãnãta, kotxi paimatireri iua.
48 Xosee, Maria pakini apokasaakiri iua, kona imarotarina Xesosi parĩka.
Inoro txari:
—Namarite, kinirepa pimisiritaua ate? Piri, nota pakini pikamamaxirex-
iniretaua ate. Anitapiimai. Kona aãpokai —otxari Xesosi.
49 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa hinitanãtano? Kona himarotatari uai niri aapoko ninirekari
nauini, ipaniãtakiti nikamini ĩkapani —itxa.
50 Txamari ninoa !imarotari Xesosi sãkire.
51 Ikara atoko ininiã, Xesosi kanapiriã ninoakata Nasaree sitatxitimoni.
Ikinika Xosee, Maria pakini sãkire ikĩpita. Inoro xinikapikari Xesosi sãkire
oãkixinireẽ. Opotxitari oxinikiniri Xesosi sãkire.
52 Xesosi aneẽ. Imatire apaka aneẽ. Teoso apokaerekatari Xesosi. Kãkiti
apaka apokaerekatari Xesosi.

3

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Xoão 1.19-28)

1 Homa sitatxitiã Homanoakori auĩte Txipério inakori iua. Kĩsi anokana-
nipeka iua auĩtetxi ininiua iuasaaki. Iuasaaki Xotéia tõpa auakani auĩte Põsio

Pirato inakori. Kariréia tõpa auakani auĩte Erotxi inakori. Erotxi itari Piripi inakori. Itoreia tixini auakani auĩte, Takonitxi tixini auakani auĩte apaka itxaua Piripi. Iuasaaki Apireni auakani auĩte Arisánia inakori.

2 Iuasaaki Anasi inakori, Kaipasi inakori pakini sasetotxi auĩteakori apiatakani itxauana ninoa. Iuasaaki Teoso sãpiretari isãkire Xoãomoni Sakaria ãkirimoni, ãparaã makipakaniãtaã auakasaaki.

3 Ininiã Xoão sari ikininape kãkitimoni, uini Xotão takote auakanimoni. Isãpiretari Teoso sãkire:

—Hĩtakanapariko himaerekani. Eereka patxisata hinaãkako. Ikara atoko hininiã, Teoso makatxakinii himaerekani —itxanãta Xoão ikininape kãkitimoni.

4 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatari:

Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: "Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani.

5 Kipatxiã ixãpokakaãkako ikini isauana. Ixirata miriĩ oerekataãkako. Kimapori ikitokare oerekataãkako. Kimapori pakota totaãkako.

6 Ikinimane kãkiti itixi auakani imarotariko Teoso makatxakiniri kãkiti maerekani imapinakani ĩkapani," itxanãta.

Ikara atoko itxa Isaía iõkatsopatakiti Xoão pirena. Kimapori kãkiti oerekatini atokokana, auĩtetxi apokini apisa, iua atokokana Xoão nirekari kãkiti iposope inini Apiananiri apokini apisa, imaerekanina itakanapinina ĩkapani.

7 Itomaneri kãkiti sari Xoãomoni ipatxisatikona ĩkapani. Ininiã Xoão:

—Imini katsiiri anaakorirai hĩte. Teoso misiritapitikai himaerekani xika. Himitekini !auari. Hinirekari hĩpatxisatiko, txamari !hinirekari hĩtakanapiniri himaerekani.

8 Hinirekiniãri himaerekani hĩtakanapini, ininiã hĩkamariko erekari. Ikara atoko ininiã, hõerekari Teoso atão hĩtakanapiniri himaerekani. Hãkixiniremoni ! hĩxinikapiri: "Teoso apakapapitikauako ate, kotxi ate atokirini Apraãoni txaua," ! hĩtxapeko. Ari, nota sãpiretai hĩte, Teoso nirekiniãri, iposotari ia kai soroã Apraãoni mekaniriakori ikamini. Kona Apraãoni posotari anikinii Teosomoni.

9 Aamina maereka iriti atoko hĩtxa. Teoso iposopeka hĩte ixipokini. Kãkiti auari ikitaite kauanari aamina maereka iriti itokini ĩkapani. Ikinika aamina maereka iriti tokaãkako. Xaminaã oka inaãkanako. Teoso kamakiti iua atokokana itxa. Ininiã Teoso kitaite kauanapeka, aamina kotsa sauakiko tĩkane. Iua atokokana ininiã, Teoso aiamatapeka hĩte ixipokini ĩkapani —itxa Xoão ninoamoni.

10 —Ikara atoko ininiã, kipa akama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? —itxarina.

11 Ininiã Xoão apakapapireta:

—Pimãka kauanata ipi auiniãi, ãti pisika mãkatxi kauanata mauakinitimoni. Nipokori auiniãi, pisikari nipokori mauakinitimoni —itxa Xoão sãkire.

12 Kikiãkini, txineiro apakapakani Homano auĩte nitiriakori, apoka apaka ipatxisatikona ĩkapani.

—Koerekareri, atepekana, kipa ate kama Teoso mamisiritakaniua ĩkapani? —itxarina.

13 Ininiã Xoão:

—Kãkiti txineirote himakatxakakito, Homano auĩte nireẽkito iaõka himakatxakako. Apikomoni !himakatxakapero —itxana.

14 Ãtikaka sotatoakori apaka pimaãri:

—Atepekana, kipa ate kama amaerekani atakanapini ĩkapani?

Ininiã Xoão:

—!Himaĩkapiri kãkiti, itxineirote himixirikini ĩkapani. Kona ãti maxikatiĩka !hãpoĩtape. Hĩpoxokoniuatako txineiro hãpakapakitoã hĩparĩka ĩki. !Hinirekapero apikomoni —itxa sotatoakorimoni.
15 Iuasaaki kãkiti iãtapanãtari Teoso mereẽkiti apokini. Ininiã Xoão sãpiretakiti ikenakotakasaakina, ãkixinireẽna ixinikarina:
—Xoãokani Teoso mereẽkiti txataua atxiĩti? —itxanãtana ixinikanãtakitina.
16 Ininiã Xoão:
—Ãparaaãnokara nipatxisatai hĩte. Nota tikini apoãkari patxisataiko hĩte Erekari Matamatakotiã, xaminaã pakini. Apiatakari itxaua iua. !Apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi iua apiata. Nota poiãoka. Imakatxakari himaerekani, itxiko metao ãki auakari arikini atoko.
17 Katakareri ãpokari ahoisi otãta imakatxakini ĩkapani. Otãta arikaãka. Oki nĩkataãka ikiena nĩkatikoãtaã. Iua atokokana Teoso nĩkatariko kãkiti erekarini. Maerekati kamakani arikaãkako xamina maxipoãkatiã.
18 Ikara atokora itxa Xoão sãpirena õtãkikinina kãkiti. Isãpiretari erekari pirena Teoso pirena kãkitimoni.
19 Ãti õti Xoão pinitari Erotxi, Kariréia auakani auĩte:
—Pitakiniãro pitari Piripi ĩtanoro Erotxia inakoro, maerekati pikama. Apaka apikomoni maerekati pikamapitipo —itxa Xoão.
20 Ininiã iuasaaki iuaĩkana Erotxi kamari maerekati, kotxi itakari Xoão kateia ãki isãkire imapokaerekatakani xika.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(Mateo 3.13-17; Marko 1.9-11)

21 Xoão Erotxi maĩkini apisapanika ikinimane kãkiti ipatxisatakasaaki, Xesosi apaka patxisataãka. Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki Teosokata, iaxiti takaka.
22 Erekari Matamatakoti katxaka Xesosi nopini. Kamoa katxakini atoko itxa ikatxakini. Iuasaaki ikenakotaãka iaxitikiri sãkire:
—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama —itxa.

Xesosi Nirimaneakori Iua Apisapanika Auakani
(Mateo 1.1-17)

23 Iuasaaki Xesosi potorika iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Trĩta anokananipeka itxaua iuasaaki Xesosi. Kãkiti uãkatari iua Xosee ãkiri ininiãua.
Xosee iri Erii.
24 Erii iri Matatxi.
Matatxi iri Arevii.
Arevii iri Meokii.
Meokii iri Xanai.
Xanai iri Xosee.
25 Xosee iri Matatxia.
Matatxia iri Amosi.
Amosi iri Naoõ.
Naoõ iri Esirii.
Esirii iri Nakai.
26 Nakai iri Maatxi.
Maatxi iri Matatxia.
Matatxia iri Semei.
Semei iri Xosee.
Xosee iri Xota.
27 Xota iri Xoanaã.
Xoanaã iri Hesa.
Hesa iri Soropapeo.
Soropapeo iri Saratxieo.
Saratxieo iri Nerii.

28 Nerii iri Meokii.
Meokii iri Atxii.
Atxii iri Kosaã.
Kosaã iri Eomataã.
Eomataã iri Eri.
29 Eri iri Xosoee.
Xosoee iri Eriesa.
Eriesa iri Xoriĩ.
Xoriĩ iri Matatxi.
Matatxi iri Arevii.
30 Arevii iri Simião.
Simião iri Xotaa.
Xotaa iri Xosee.
Xosee iri Xonaã.
Xonaã iri Eriakiĩ.
31 Eriakiĩ iri Mereaa.
Mereaa iri Mena.
Mena iri Matata.
Matata iri Nataã.
Nataã iri Tavii.
32 Tavii iri Xesee.
Xesee iri Opetxi.
Opetxi iri Póasi.
Póasi iri Sáomõ.
Sáomõ iri Nasoõ.
33 Nasoõ iri Aminatapi.
Aminatapi iri Átximĩ.
Átximĩ iri Anii.
Anii iri Ésirõ.
Ésirõ iri Péresi.
Péresi iri Xotaa.
34 Xotaa iri Xakoo.
Xakoo iri Isaki.
Isaki iri Apraão.
Apraão iri Tera.
Tera iri Nakoo.
35 Nakoo iri Seroki.
Seroki iri Hakaoo.
Hakaoo iri Pareki.
Pareki iri Epi.
Epi iri Sara.
36 Sara iri Kainaã.
Kainaã iri Apaxatxi.
Apaxatxi iri Seĩ.
Seĩ iri Noee.
Noee iri Arameki.
37 Arameki iri Metosareẽ.
Metosareẽ iri Enoki.
Enoki iri Xaretxi.
Xaretxi iri Marereo.
Marereo iri Kainaã.
38 Kainaã iri Enosi.
Enosi iri Setxi.
Setxi iri Adão.
Adão iri Teoso. Imapotõkirepe.

4

Satanasi Nirekari Xesosi Kaminiri Maerekati
(Mateo 4.1-11; Marko 1.12-13)

1 Xesosi ipatxisatiko atoko, Erekari Matamatakoti iteene sikaposotiiretari
iua. Erekari Matamatakoti txĩkitakari Xesosi uini Xotão itakanapini, ãparaã
makipakaniãtaã isini ĩkapani.
2 Iuaã koarẽta õti auakasaaki, Satanasi atamakaerekatari Xesosi. Koarẽta
õti manipokotakatinoka itxa Xesosi. Ininiã natxinoka itxa Xesosi.
3 Ininiã Satanasi txari:
—Pite Teoso ãkiri pitxaua, ininiã ia kai soro komiri pitxĩkitaka —itxari Xesosi.
4 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—Kona, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kona komirinanini txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane. Ikinika Teoso
sãkirera txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini tĩkane.
5 Ininiã iuasaaki Satanasi anikari Xesosi ixirata nopinixiti. Iuaã pakoteri
oerekiniri ikinimane tixine.
6 Ininiã Satanasi:
—Nota posotari nisikinii ikinimane auĩtetxiakori posotiire. Ikinipoko ninoa
txineirote apaka niposotari nisikinii. Merepitipanika notamoni isikaãka ia
posotiiretxi, ininiã nota sikari ninirekaãkitimoni.
7 Ikara atoko ininiã, piteosonetiniãno, ia posotiiretxi nisikai pite —Satanasi
txari Xesosi.
8 Ininiã Xesosi:
—Konapitini. Pisipeka Satanasi. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri piTeosone. Iuanokara piteosoneta. Iua ĩkapaninokara pi-
parĩkauatako.
9 Eereka Satanasi anikari Xesosi Xerosareẽmoni, aiko Teoso misãkiretiko
nopinixiti. Itanoxiti paĩtanori. Pamonõkoniri. Iuaã itxari:
—Teoso ãkiri pininiãua, pokaua xiti. Ininiã ikinipoko kãkiti imarotariko
Teoso ãkiri pininiãua,
10 kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso iokanatanako initiriakori iaxitikini pite inĩkatinina tĩkane.
11 Ninoa maĩkai pimapinakani tĩkane, ininiã pikarouatini !auari. Kona kai
soro karotari pikiti,
itxa Teoso sãkire —Satanasi txari Xesosi.
12 Ininiã Xesosi:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori apaka txari:
Kona patamakaerekatapiri Apiananiri piTeosone,
—itxari.
13 Iuasaakipeka Satanasi atamakaerekatiniri Xesosi xipope. Ininiã
itakanapari Xesosi ãti õti iuaĩkana ikanapiriini iuamoni ĩkapani.

Xesosi Mipotorikari Iparĩka Kariréia Tõpa
(Mateo 4.12-17; Marko 1.14-15)

14 Ikara inaãka atoko Xesosi kanapiriã Kariréia tõpa auakanimoni. Pa-
posotiireri, kotxi Erekari Matamatakoti auari iuakata. Iua pirena iaripireta
ikini Kariréia tõpa auakanimoni.
15 Iua oerekarauata aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Ininiã ikinimane txari:
—Peerekari iua, kotxi erekapitikari iua sãpiretakiti —itxana.

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire
(Mateo 13.53-58; Marko 6.1-6)

16 Eereka Xesosi sari Nasaree sitatxitimoni. Iuaã Xesosi aneẽ mitxi.
Xoteo tomatini õtisaaki Xesosi itotapekari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isini.

Ininiã iuasaaki, Xoteo tomatini õtisaaki isari iuaã. Iuaãtaã itima Teoso sãkire iõkatsopatakori atatsopatini ĩkapani.
17 Teoso sãkire sãpiretakari Isaía iõkatsopatakiti tsopa isikaãka. Ininiã imatakireẽri aãtsopa. Ia Teoso sãkire inita, atatsopata itxa:
18 —Erekari Matamatakoti notakata aua, ininiã Apiananiri mereẽno nota matxineirotenimonikari erekari pirena nisãpiretini ĩkapani. Iokanatano kateia ãki auakani nisikakini ĩkapani. Iokanatano mõsiãrenimoni iuaĩkana atamarauatinina ĩkapani. Iokanatano misiritakonimoni, ninoa misiritakani nixipokini ĩkapani.
19 Ipaniãtano kãkiti nisãpiretini: "Ĩkorakanani Teoso apokapeka kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani, imapinakanina tĩkane."
Ikara atatsopata Xesosi.
20 Aãtsopa iapirikaãka atoko, sika itxari sasetotxi nitirimoni. Ikara inaãka atoko Xesosi topãka. Imakinika kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua ãki auakani, imakinikana atamatari Xesosi, isãpiretakiti kinirão kenakotaka inakani.
21 Ininiã Xesosi sãpiretana:
—Ikara Teoso sãkire hĩkenakotakiti apokapeka uatxa —itxa ninoamoni.
22 Ikinimane kãkiti sãpirenauata Xesosi ereka inini. Itsorĩkaãnãtana isãkire erekari ikenakotakasaakina:
—Kiãtokopa ininiãpa imarotatari ikara atoko inakari isãpiretini? Kotxi Xosee ãkirira iua, minakati ãkirira iua —itxanãtana.
23 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Atxiĩti hĩte txanoko nota imatiretxi kitxakapirĩka kiomãtxiakori sãkire. Ninoa txari: "Pinĩtxi imarotakari pininiãua, piteka pipitaua." Atxiĩti hĩxinikanãtari: Kapanaoõ sitatxiti nauakasaaki, nikamari posotiiretxi iuaãtaã. Kinirepa na nikamatari posotiiretxi uai nauiniãtaã? Ikara atoko atxiĩti hĩxinikanãta.
24 Atão nisãpiretai, kãkiti Teoso sãkire sãpiretakari inirimane sauaki auakasaaki, inirimane !auikari isãkire. Ia xika kona nikamari posotiiretxi uai.
25 Atãopitika nisãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Eríasi inakori auakasaaki, ipi ãti pakini ano ipixini ano pakini ãparaã !ikipa. Iuaã Isaeo tixini natxinoka aua. Iuasaaki kaiãopokoro sitoakoro tikinitakoro auari iuaãtaã.
26 Iuaritika Teoso !iokanatari Eríasi ninoa ikininapemoni. Iokanatari ãtoka sitomoni tikinitakoromoni, nipokori isikiniro ĩkapani. Oa sito aua Sarepita sitatxiti Sitoõ tõpa, Isaeo tixini takote. Xoteo !otxaua oa.
27 —Ikara atokotxikana itxa Teoso sãkire sãpiretakari Eriseo inakori. Iua auakasaaki, kaiãopokori amianatakani maere matati Isaeo tixini auakani aua. Kona imakinikani erekapeka inaãkana. Kiki Naamaã inakori Síria tixini auakari, iuanokara erekapeka itxĩkitakaãka. Iua Naamaã kona Xoteo !itxaua iua —itxa Xesosi ninoamoni.
28 Ikinimane aiko ãki apotiitakaniua, ikara ikenakotakasaakina, iteene inaiatauana.
29 Ininiã ikosekaĩtotarina Xesosi sitatxi mapotõkiremoni. Anikarina ixirata nopini sitatxi auiniãtaã. Iuaã inirekarina Xesosi okinina ixiratamoni ipinini ĩkapani.
30 Txamari Xesosi napari ninoa sauaki, ĩkorape itxa.

Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti (Marko 1.21-28)

31 Eereka Xesosi sari Kapanaoõ sitatxitimoni Kariréia tõpa. Iuaã tomatiko õtisaaki oerekana kãkiti Teoso sãkire.

32 Kãkiti iuaã auakani tsorĩkaãnãta oerekakiti ikenakotakasaakina, kotxi
paimatireri iua. Isãpiretakiti atãonoka itxa isãkire.
33 Iuasaaki aiko ãki kãkiti apotiitiniãtaãua, aua kiki maerekati mata-
matakoti auaĩtotakiti.
34 Iua kiki ãkixinire auakari akiripoakata:
—Xesosi Nasareekiri, kipa ĩkai uai? Kiãtokopa pitxataua ate? Atxiĩti papoka
ate pixipokini ĩkapani? Nota imarotai pite. Pite maerekati mauakiniti pite.
Teoso nakiti pitxaua pite —itxa maerekati matamatakoti Xesosimoni.
35 Ininiã Xesosi txitari iua. !Auiritari isãkirauatini:
—Maãtako. Posipikari ere kiki —itxari.
Ininiã maerekati matamatakoti iriãkatari iua kiki ikinimane okiãtaã. Ininiã
itakanapari iua, makarotika itxa kiki.
36 Kãkiti iuaãtaã tsorĩkaãnãta. Imisãkiretakakauana:
—Ĩkora kiki paposotiireri isãkire. Itapararitika ipaniãtari maerekati mata-
matakoti sini, ininiã nãkorape itxapena maerekani matamatakoni.
37 Ininiã Xesosi pirena iua tõpa iaripireta.

Xesosi Makananitaro Simão Petro Imakiro
(Mateo 8.14-17; Marko 1.29-34)

38 Eereka Xesosi potorika aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Simão
aapokomoni isa. Iuasaaki Simão imakiro iteene oãpoomata. Ininiã
amanaãrina Xesosi oa erekape inĩkitakini.
39 Ininiã ipapĩka oamoni:
—Nipaniãtari apoomari iotokini —itxa.
Ininiã apoomari iotoka. Iuasaakipeka oa õkitikaua, nipokori osikana ninoa.

Xesosi Makananitana Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Marko 1.32-34)

40 Atokatxi ereẽkokaãpotapeka inakasaaki, kãkiti anikana amianatakani
ikinipoko amianari auakini, Xesosimoni. Itakari iuako amianatakani
nopini. Iuasaakipeka ninoa erekapeka itxana.
41 Omitikari maerekati matamatakoti kãkiti ĩtoã auakari apaka. Os-
ipikasaakina, akiripoakatana:
—Pite Teoso ãkiri pitxaua.
Ininiã Xesosi txitana ninoa. !Auiritaikana akiritinina, kotxi ninoa imaro-
tari Teoso mereẽkiti ininiãua Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Erekari Pirena
(Marko 1.35-39)

42 Katimatinĩkata Xesosi sari kãkiti mauakaniãtaã. Iuasaaki kãkiti nitanãtari
iua. Apokasaakirina, amanaãrina Xesosi:
—Pikaikota atekata —itxarina.
43 Txamari Xesosi txari:
—!Apakata uai nikaikotini, kotxi ãtiãtaã apaka nisãpiretariko erekari pirena
Teoso auĩtetxi ininiãua pirena. Ikinimanemoni ikara nisãpiretini ĩkapanira,
Teoso iokanatano kãkitimoni.
44 Ikara atoko ininiãra, isãpirenauata ikininape aiko ãki Xoteoakori apoti-
itiniãtaãua ikinipoko Xoteoakori tixine.

5

Merepitipanika Xesosi Moianariakori
(Mateo 4.18-22; Marko 1.16-20)

1 Ãti õti Xesosi auanãta Xenesaree inakori poa tinikata. Xenesareetxikana
Kariréia poa. Ipi iuãka aua. Iuasaaki kãkitipokoni ãkitari iua Teoso sãkire
ikenakotinina ĩkapani. Iuakatapeka xãpoka itxana.

2 Iuasaaki Xesosi atamatari ipi kanaua ioporoko. Kokatsaãriti kanauate.
Ninoa imiriĩ arokanãtari hetxi.
3 Xesosi iereẽtaua Simão kanauate ãki:
—Pikatika pikanauate amaãtiki apanĩkakiã —itxa Simãomoni.
Eereka iitopãka kanaua ãki. Iuaãtaã isãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni imiriĩ
apotiitakanimoni.
4 Isãpirenauataka atoko itxari:
—Apanĩkakiã pimekota. Iuaãtaã pitakari hetxi kãuaãriã —Xesosi txari
Simão.
5 Ininiã Simão:
—Koerekareri, hetxi atakapikama ĩkanõka. Iteene aõkatsaãkatapiikama. Txa-
mari na xatiki ximaki amaĩka. Kona ãtika amaĩka. Iuaritika pite paniãtiniãno,
iuaritika nitakapitikariko hetxi —itxa Simão.
6 Hetxi ninoa takasaaki kãuaãriã, ximakipokoni imaĩkana, ininiã hetxi
tsorakiarita.
7 Ikara xika akiritana imoianariakori ãti kanauate ãki auakani:
—Ãpina. Himoianataua ate. Hetxi tsorakiãpotanapanoka.
Ininiã ninoa ina. Ikinimane kosekari hetxi. Ximakipokoni. Ipi kanaua
xãpoãkata ximakinoka. Ximaki xika kanaua sakikaarita.
8 Simão Petro atamatakasaakiri ximakipokoni, ikapotoreẽkaua Xesosi
apisatoõ:
—!Pikaikotape nota takote, kotxi erekai pite. Maerekati kamakarino nota
—itxa.
9 Ikara atoko itxa Simão sãkire, kotxi iua, imoianariakori apaka tsorĩkaãta
kaiãopokori ximaki ninoa maĩkakiti xika.
10 Simão moianariakori Txiako, Xoão pakini, ninoa apaka tsorĩkaãta. Txi-
ako, Xoão pakini Sepeteo anaakori. Ininiã Xesosi txari Simão:
—! Pipĩkarauatape. ! Pimaĩkaikari ximaki. Ãtião piparĩka auako. Nisãkire
pisãpiretako kãkitimoni —itxa.
11 Eereka ninoa apokitaãka atoko, ikinika itiina itakanapana, Xesosikata sa
itxana imiparĩkatinirina ĩkapani.

Kiki Maere Matati
(Mateo 8.1-4; Marko 1.40-45)

12 Ãti õti Xesosi auanãta ãti sitatxitiã. Iuaã auakasaaki, aua kiki maere
matati. Atamatakasaakiri Xesosi, ikapotoreẽkaua, iãka Xesosi apisatoõ.
Iteene amanaãri Xesosi:
—Apiananiri, pinirekiniãri, piposotari nota ereka pitxĩkitakini —itxari.
13 Ininiã Xesosi maãtakari iua:
—Ari ninirekapitikari. Erekapekai —itxari.
Iuasaakipeka erekapeka itxa.
14 Ininiã Xesosi paniãtari:
—! Pisãpiretapiri apanakini ereka nitxĩkitakinii. Pisa sasetotximoni. Po-
erekari piĩto iuamoni, ininiãkara itxai: “Atãopitika erekapekai pite.” Eereka
pisikari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Ikara atoko pikaminiã, ikini-
mane imarotari pite atão ereka pininiãua —itxa Xesosi.
15 Xesosi paniãtari iua apanakini imasãpiretakani, iuaritika Xesosi pirena
apikomoni iaripireta. Ininiã kãkitipokoni sari iuamoni isãkire ikenakotinina
ĩkapani, amianari imakatxakini ĩkapani.
16 Ininiãkara Xesosi itotapekari iuanoka isini kãkiti mauakaniãtaã
Teosokata isãkirauatini ĩkapani.

Matĩpokotakati Pirena
(Mateo 9.1-8; Marko 2.1-12)

17 Ãti õti Xesosi sãpirenauata. Iua takote pariseoakori, kaiõkatsoparerini
apaka topãkanãta. Ninoa Kariréia tõpakini, Xotéia tõpakini, Xerosareẽ sitatx-
itikini pakini. Iuasaaki Xesosi sãpirenauatakasaaki, Apiananiri sikaposotiire-
tari Xesosi amianatakani erekapeka itxĩkitakini ĩkapani.
18 Iuasaaki kikiakori apoka iuaã. Iminarina kiki matĩpokotakatinoka in-
akari. Isirimata nopini iminarina. Inirekarina aapokotxi ãki ĩroinina, Xesosi
apisatoõ iua matĩpokotakati itakinina ĩkapani.
19 Txamari !apakata ninoa ĩroini, kotxi kãkitipokoni xãpoka. Ininiã ikanĩkana
kanikoatxiã aapokotxi nopini. Imakatxakarina itano auakari kipatxi kai
kamakori, eereka isikakaãpotarina iua matĩpokotakati isirimata nopini Xesosi
manapi kãkiti sauaki. Xesosi apisatoõ apoka.
20 Ininiã Xesosi imarotari ninoa auikiniri iua posotiire. Ininiã itxari
matĩpokotakati:
—Namarite, pimaerekani makatxakapeẽkaika.
21 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini tsorĩkaãnãta. Ãkixinireẽna
ninoa:
—Teosonokara posotari amaerekani imakatxakini. Maerekati Xesosi
kama Teosomoni —itxana.
22 Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixinireẽna, ininiã Xesosi txana:
—!Erekari hãkixinireẽ ikara hĩxinikakiti.
23 Nitxari iua imaerekani nimakatxakini, txamari !himarotari imaerekani
atão nimakatxakini. “Põkitikaua. Pitĩpokota,” nininiã, ininiã himarotari
nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatxakini
ĩkapani, niposotiire iua nõkitikini ĩkapanitxikana.
24 Ininiã uatxaika noerekai hĩte. Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikirino
ĩkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapani.
Ininiã ipaniãtari matĩpokotakati:
—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxari.
25 Iuasaakipeka õkitikaua. Ikinimane kãkiti okiãtaã õkitikaua. Ikosekari
isirimata, sipe itxa aapokomoni. Isikasaaki ipoxokoniuata.
—Peerekari Teoso —itxaãpota iua.
26 Ikinimane kãkiti tsorĩkaãta. Ipĩkarauatana.
—Peerekari Teoso. Mitxi ! aĩtikari matĩpokotakati erekapeka txĩkitaãkari.
Peerekari uatxa aĩtikakiti —itxanãtana ninoa.

Mateo Pirena
(Mateo 9.9-13; Marko 2.13-17)

27 Eereka Xesosi tĩpokoãponãtakasaaki, atamatari kiki Arevii inakori.
Iitopãkanãta iparĩkauatiniãtaã. Iuaã apakapari txineiro Homanoakori auĩte
paniãtakiti kãkiti ãtiãtaã tiitxi anikini ĩkapani. Xesosi akiritari Arevii:
—Ãpina, uatxa nimoianari pitxaua —itxari.
28 Iuasaakipeka Arevii õkitikaua. Ikinika itii itakanapa, Xesosikata sa itxa,
Xesosi imiparĩkatini ĩkapani.
29 Eereka Arevii kamari kiiniri aapokoã Xesosi ĩkapani. Kiinirisaaki
aua ĩkamanere kaiãopokori. Txineiro apakapakani aua kiiniriã. Ninoa
apanakinikata nipokota Xesosikata Arevii aapokoã.
30 Pariseoakori, ninoakata parĩkauatakani, kaiõkatsoparerini pakini txitana
Xesosi moianariakori, Xesosi txineiro apakapakanikata nipokotini xika.
Ininiã ninoa txari:
—Kinirepa hĩte nipokota txineiro apakapakanikata, maerekati
kamakanikata? —itxana.
31 Xesosi apakapapiretana:

—Kãkiti mamianatakani !inirekari pinĩtxi siãkarimoni isinina. Amianatakarinoka nirekari pinĩtxi siãkarimoni isini.
32 Iua atokokana, nota ina ĩkorapokoriti kona kãkiti "Atão inakarinoka kamakarino" ĩkapanini, kotxi ninoa uãkatari atão inakarinoka ikaminina, txamari !ikamarina atão. Kãkiti maerekati kamakani ĩkapanira nina nota uai imaerekani itakanapini ĩkapani. Nota pinĩtxi siãkari atoko inakarino nota —itxa Xesosi sãkire iuasaaki.

Nipokori Takanapiko Teoso Misãkiretiko Ĩkapani (Mateo 9.14-17; Marko 2.18-22)

33 Kãkiti txari Xesosi:
—Xoão kapatxisareri moianariakori itokata takanapari inikinina Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Iua atokotxikana itxa pariseoakori moianariakori. Txamari pite moianariakori !itakanapari nipokori, iãriã, Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Kinirepa? —itxana kãkiti.
34 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Kiki ĩtaniriuatini pirenasaaki erekari atxiĩti kemaĩtxitakoni manikakaniãri nipokori? !Erekari. Ninoa poxokoniuata imoianari ĩtanirauatini, ininiã inipokotapitikana.
35 Txamari ãti õti ninoa moianari maĩkaãkako, oka inaãkako. Iuasaakiko ninoa takanapari inipokotini, kotxi imatinaniuatana. Iua atokotxikana nota. Nota auapanika nimoianariakorikata. Ãti õti nokaãkako. Iuasaakiko ninoa takanapari inipokotini Teoso imisãkiretinina ĩkapani —itxa Xesosi.
36 Eereka Xesosi sãpiretari sãpirenatxi, atão inakari oerekiko.
—! Pikitsorãkitari mãkatxi amaneri, kitxakari pitãpanetini ĩkapani. Ikara atoko pikaminiã, mãkatxi amaneri pioanata. Mãkatxi mata amaneri ĩsapekata piotsainiã, mãkatxi kitxakari tsorakita iuaĩkana.
37 Kãkiti kitakari ovaã sako aamata kamakori ãki. Ovaã amanero auiniã, !otakaãka aamata kitxakari ãki. Pitakiniãro aamata kitxakari ãki, aamata tsorakita. Ovaã xikepoatamako. Sako !otxaika.
38 Ovaã amanero pikitakako aamata amanero ãki.
39 Ovaã kitxakaro auiniã, kãkiti !inirekaro amanero, kotxi: "Ovaã kitxakaro apiaerekata," itxa.
Ikara atoko Xesosi txari kãkitimoni. Ikara sãkiretxiti Xesosi sãpireta, kotxi apanakini kãkiti itotapekari Moisesini sãkire, Teoso sãkire kitxakapirĩka isãpiretakiti, ininiã !inirekari Xesosi sãkire amaneri inakari. Ninoa mãkatxi kitxakari atoko. Sako kitxakari atoko ninoa. Ovaã kitxakaro atoko ninoa. Xesosi sãkire mãkatxi amaneri atoko. Ovaã amanero atoko itxa Xesosi sãkire.

6

Tomatiko Õti Pirena (Mateo 12.1-8; Marko 2.23-28)

1 Xoteoakori tomatini õtisaaki Xesosi imoianariakorikata motipetari kikio takari triko auiniãtaã. Ĩpiripetakasaakirina, imoianariakori makatxakaãpotari triko oki. Iuakoã ikotxokarona, ixõka itxarona otãta katxakini ĩkapani, okinoka nika itxana.
2 Ãtikaka pariseoakori itikana imakatxakinirona:
—Kinirepa triko hĩkotxoka tomatiko õtisaaki? !Auiritaãka tomatiko õtisaaki parĩkauatiko —itxana.
3 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Himarotari Taviini kamakiti kitxakapirĩka, iua imoianariakorikata natxitakasaaki.

4 Iua ĩroã Teoso misãkiretikoãtaã. Iuasaaki imakatxakari komiri Teosomoni
sikakori. Inikari, sika itxari imoianariakorimoni. Ninoa nikari apaka.
Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka
inikiniri. Iuaritika iua Taviini nikari.
5 Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko
õtisaaki, kotxi Apiananiri nitxaua —Xesosi txana ninoa pariseoakori.

Motĩkauakotakari Pirena
(Mateo 12.9-14; Marko 3.1-6)

6 Ãti tomatiko õtisaaki Xesosi ĩroã aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua.
Oerekarauata. Iuasaaki iuaãtaã aua kiki iuako ikikomoni motĩkauakotakari.
7 Kaiõkatsoparerini, pariseoakori apaka aua iuaã. Atamatapikarina Xesosi,
atauako erekapeka itxĩkitakapaniri motĩkauakotakari tomatiko õtisaaki. Inirekarina Xesosi kerokiniri. Tomatiko õtisaaki iparĩkauatiniã, ninoa apoĩtari iua.
8 Xesosi imarotari ãkixinireẽna ixinikakitina, ininiã ipaniãtari kiki
motĩkauakotakari:
—Põkitikaua. Ãpina ikinimane okiãtaã.
Ininiã iua kiki õkitikaua, sa itxa Xesosimoni.
9 Ininiã Xesosi pimaãna kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini:
—Natokopa itxa Moisesini paniãtakiti iõkatsopatakiti tomatiko õtisaaki atão
akamini? Ipaniãtataua maerekati akamini tomatiko õtisaaki? Ipaniãtataua
erekari akamini tomatiko õtisaaki? Inirekatari amoianatiniri ãti imapinakani ĩkapani tomatiko õtisaaki? Inirekatari aõkaniuatini tomatiko õtisaaki?
—itxa Xesosi ninoamoni.
10 ! Kasãkirena ninoa kaiõkatsoparerini, pariseoakori pakini. Xesosi atamatana ikinimane.
—Piuako poerekata —itxari iua kiki.
Oerekatari iuako. Iuasaakipeka iuako erekapeka itxa.
11 Pariseoakori, kaiõkatsoparerini pakini omanãkarauata.
Imisãkiretakakauana Xesosi okinina ĩkapani.

Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Mateo 10.1-4; Marko 3.13-19)

12 Ãti õti Xesosi kanĩka oxiratari nopini, Teoso imisãkiretini ĩkapani. Ĩkanõka
ikaikota iuaãtaã Teosokata isãkirauatini ĩkapani.
13 Katimatinĩkata akiritana itomaneri imoianariakori iuamoni apokinina ĩkapani. Apokasaakina, imereẽna kikiakori tosi pakini kãkitimoni
iokanatakini tĩkane.
14 Imereẽna
Simãoma, (Iuãka Petro apaka.)
Ãtreema, (Simão itari)
Txiakoma,
Xoãoma,
Piripima,
Patoromeoma,
15 Mateoma,
Tomeema,
Txiakoma, (Aopeo ãkiri)
Simãoma, (Homano omanatakari)
16 Xotasima, (Txiako ãkiri, ãti Txiakoti)
Xotasi Isikariotxima (Xesosi mĩkapiritakari tĩkane) pakinima.
Ninoa kikiakori tosi pakini Xesosi mereẽkini imoianariakori ĩkapani.

Xesosi Amianatakani Imakananitini
(Mateo 4.23-25)

17 Eereka oxiratari iokiriiãpotana. Ipitexitimoni apokana. Iuaã aua
kaiãopokori imoianariakori. Apanakini kãkiti iuaãtaã aua apaka. Xotéia tõpa
ĩkani, Xerosareẽ sitatxiti ĩkani pakini auari iuaã. Apaka auari Txiro sitatxiti
ĩkani, Sitoõ sitatxiti ĩkani apaka. Txiro, Sitoõ pakini potxoari uiniti ĩtinikata
aua.
18 Ninoa kãkitipokoni sari Xesosimoni isãkire ikenakotinina ĩkapani, ami-
anarena imakatxakini ĩkapani. Ninoa maerekati matamatakoti auaĩtotakini
sari Xesosimoni maerekati imakatxakini ĩkapani.
19 Ikinimane nirekari imaãtakiniri Xesosi, kotxi imaãtakiniãrina, apakapari
Xesosi tapara amianarena sini ĩkapani. Ininiã ikinimane amianatakani
Xesosi maãtakakani iuaĩkana erekape itxana.

Kirimonipa Teoso Sikatari Erekari?
(Mateo 5.1-12)

20 Eereka Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Hĩte matxineiroteni Teoso sikai erekari. Teoso hĩauĩte itxaua. Iua
nakitiakori hĩtxaua.
21 —Hĩte ĩkorapokoriti natxitakani Teoso sikai erekari. Himitouatapanikako.
—Hĩte ĩkorapokoriti txiapatakani Teoso sikai erekari.
Hãpiapoxokonitapanikako. Hĩsiroatapanikako.
22 —Apanakini omanatiniãi hĩte, hĩtari iaxitikiri sãkire hãuikini xika, Teoso
sikai erekari. Atxiĩti apanakini !nirekai. Atxiĩti apanakini misãkirepiretai.
Atxiĩti ninoa akiritai “maerekati kamakari” nota hĩtari iaxitikiri sãkire
hãuikini xika. Ikara atoko hinaãkako.
23 —Ninoa misiriãpotakasaakii, hĩpoxokoniuatako. Himĩteenekariko
hĩpoxokoniritika, kotxi erekari Teoso nĩkatinii iaxiti itixine. Inĩkatakiti hĩte
ĩkapani peerekari. Apanakini misiritinii atokokanera, ninoa atokiriakorini
misiritari Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka.
24 —Hĩte ĩkorapokoriti katxineiroterini misiritaãkako. Mitxi papoxokonii
hĩte. Uatxa hĩpoxokoni !auaika.
25 —Hĩte ĩkorapokoriti ikiniõtika mitouanãtakanii misiritaãkako. Hinatxita-
panikako.
—Hĩte ĩkorapokoriti siroatakanii misiritaãkako. Himatinaniuatapanikako.
Hĩtxiapatapanikako.
26 —Ikinimane: “Peerekai pite,” ininiã, himisiritaãkako, kotxi ninoa ni-
rimane kitxakapirĩkarini sãpiretari ikara atoko inakari Teoso sãkire atão
masãpiretakanimoni —itxa Xesosi.

Kãkiti Mokaiakari Tiretiko
(Mateo 5.38-48)

27 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:
—Nõtãkikai hĩte nisãkire kenakotakanii. Hĩtiretanako himokaiakari. Erekari
hĩkaminana hĩte omanatakani.
28 Himisãkiretariko Teoso erekari hĩte misãkirepiretakani isikini ĩkapani.
Himisãkiretariko Teoso hĩte misiritakani ĩkapani.
29 Kãkiti aritiniãi pikakota, ipinimoni pikakota iuaĩkana pisikana. Kãkiti
anikiniãri pimãka õtanominari, pauiritari iua pimãka kauanata apaka anikini.
30 Pitii amanaãkarimoni pisika inirekakiti. Kãkiti anikiniãri pitii, !pa-
manaãpiri iuaĩkana imikanapiriiniri.
31 Ãti tiretinii pinirekini atokotxikana, pitiretari ãti.
32 —Pite tiretakaninani pitiretiniã, kinirepa Teoso sikari erekari pitemoni,
pinirimanenokara pitiretakasaaki? Kotxi kãkiti maerekati kamakani apaka
tiretari ninoa tiretakani.
33 Pimoianatiniãna pite moianatakaninani, ! apakata, kotxi iua
atokotxikana maerekati kamakari moianatana iua moianatakaninani.

34 Pisikiniãro pitxineirote, pitxineirote mikanapiriãkarimoninani, !apakata,
kotxi iua atokotxikana maerekati kamakani sikaro itxineirotena apanakini
maerekati kamakanimoni ãti õti iuaĩkana imikanapiriininiro ĩkapani.
35 Iua atokokana na pitxape. Pitiretariko pimokaiakari. Erekari pikami-
nariko. Inirekiniãri pitii iparĩkauatini ĩkapani, pisika iuamoni. !Pimaãkapeua,
pitii iuaĩkana imasikakaniãi. Iua atokokana hĩkaminiã, Teoso sikai hĩte iteene
erekari. Iua atokokana hĩkaminiã, Apiananiri iaxitikiri anaakori hĩtxauako,
kotxi iua amonĩkari kãkiti maerekati kamakani. Ninoa !isãpiretari Teoso iua
ereka inini, iuaritika Teoso amonĩkana.
36 Piamonĩkariko ãti, aĩri Teoso amonĩkarauatini atokokana —itxa Xesosi.

Apoĩretxi Pirena
(Mateo 7.1-5)

37 —! Papoĩtapiri ãti. Papoĩtiniãri ãti, ininiã pite apaka apoĩtaãkako. !
Pisãpiretapiri ãti ikamakiti maerekati inini, ininiãkara Teoso !isãpiretai pite
pikamakiti maerekati inini. !Pixinikapinikari maerekati ãti kamakiti pite-
moni, ininiã Teoso !ixinikaikari maerekati pite kamakiti.
38 Pisikarauatako ãtimoni, ininiã Teoso sikarauata ito pitemoni. Kaiãopokori
papakapa. Atarokiri arata ãki takakori atokokana papakapa. Atarokiri
iõkokakori, kaiãkakori kinapakopeka iuaĩkana atarokiri inopini takaãka.
Xãpoãkata, ininiã katxapoaãpota. Iua atokotxikana Teoso sikai kaiãopokori,
ãtimoni pisikarauatiniã. Ãtimoni pisikarauatini atokotxikana, Teoso sikarau-
ata pitemoni —itxa Xesosi.
39 Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Apakata ãti mõsiãreti anikiniri ãti mõsiãreti? !Apakata. Ninoa ipi irikako
aariko ãki. Ininiã nota sãkire himimarotakanisaaki, kona apakata hõerekiniri
ãti. Hõerekiniãri ãti, hĩkerokari. Ninoa mõsiãreni aariko ãki irikakani atoko
hĩtxa.
40 Apaiaõkarauatakari !imarotari koerekareri imarotakiti atoko. Poiãonoka
imarota. Apaiaõkarauatini ixipokasaaki, iuasaaki koerekareri imarotakiti
atoko imarotape.
41 —Pisãpiretari ãti: “Aãsoro aua poki ãki,” txamari kona pimaãkatari aãtxirata
pite oki ãki auakari. Kinirepa ikara atoko inakari pikama?
42 Kinirepa pitxari pitari? “Nitari, nota makatxakinii aãsoro pokiã
auakari,” kotxi ! piposotari patamatiniri aãtxirata piteka pokiã auakari.
Pisãkire atxiĩti erekari, txamari pikamakiti kona erekari. Merepitipanika
pimakatxakari aãtxirata piteka pokiã auakari. Eereka piposotari patama-
tiniri aãsoro pitari okiã auakari pimakatxakini. Maerekati pite kamakiti
apiata atxiĩti iua aãtxirata atoko. Maerekati ãti kamakiti poiãoka atxiĩti iua
aãsoro atoko. Iuaritika !pimaãkatari maerekati piteka kamakiti. Põtãkikari
ãti imaerekani itakanapini. Ikara atoko ! apakata. Merepitipanika pite
takanapariko pite maerekani, eereka põtãkikari ãti imaerekani itakanapini
—itxa Xesosi sãkire.

Amãtiiri Pirena
(Mateo 7.15-20; 12.33-35)

43 —Amãtiiri erekari kona iritari matximakoti. Amãtiiri matximakoti kona
iritari erekari.
44 Patamatiniãri amãtiiri, pimarotari imina. Txipokori piko inakoro
pinirekiniã, kona pisa inakomoni. Ova pinirekiniã, kona pisa inakomoni.
45 Kãkiti erekari amãtiiri erekari atokokana itxa. Iua erekari, ininiã
erekarinoka ikama, kotxi iua ãkixinireẽ erekarinoka aua. Kãkiti maerekati
amãtiiri matximakoti atoko itxa. Iua maerekati, ininiã ikamakiti maerekati
apaka, kotxi maerekatinoka auari iua ãkixinireẽ. Iua ãkixinire ereka, ininiã

isãkire ereka apaka. Iua ãkixinire maerekati, ininiã isãkire maerekati apaka, kotxi isãkire potorika ãkixinireẽ —itxa Xesosi sãkire.

Aapokotxi Kamakari
(Mateo 7.24-27)

46 Xesosi sãkirauatapanika:
—Kinirepa pakiritano nota "Apiananiri," nipaniãtakiti pimakamakanisaaki?
47 Kãkiti notamoni ĩkari, nisãkire kenakotakari, nisãkire kĩpitakari, aapokotxi kamakari atoko itxa.
48 Iua kamari aapokotxi. Ikisakari kipatxi. Otsomori aapoko tsota ikama. Iua apokari kai, ininiã iopitĩkari aapoko tsota iua kai nopini. Ininiã aapokotxi ikamakiti paikori. Ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko, !iakeka, kotxi iua kiki atão ikamari aapoko. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kĩpitakari.
49 —Ãti kiki aapokotxi kamakari, iua iopitĩkari aapoko tsota motsomotika popaiape ininiãtaã. Ãparaã apoãtakasaaki, itorõkani inokasaakiri iua aapoko pakitika. Xipoka itxa. Iua kiki atoko kãkiti nisãkire kenakotakari, nisãkire mauiãkati —itxa Xesosi.

7

Xesosi Makananitiniri Sotato Auĩte Nitiri
(Mateo 8.5-13)

1 Ikara sãkiretxiti isãpiretaka atoko, Kapanaoõ sitatxitimoni isa Xesosi. Iuaãtaã apoka.
2 Kapanaoõ auari kiki ãti uãka Homano inakori. Sotatoakori auĩte itxaua iua Homano. Ipaniãtana sotatoakori seĩ pakini inireẽkiti ikaminina. Xesosi apokasaaki Kapanaoõ, iua Homano nitiri iteene itiretakiti amianata. Ipinanapanoka.
3 Iua Homano kenakopiretari Xesosi. Ininiã ipaniãtari Xoteoakori kiomãtxiakori Xesosimoni isinina.
—Hĩtxariko: "Homano nirekai iuamoni pisini, initiri pimakananitini ĩkapani."
4 Ininiã ninoa sa itxana Xesosimoni, aõkita itxarina.
—Masa sotatoakori auĩtemoni. Initiri amianata. Masa, pimakananitiniri ĩkapani. Iua Homano erekari itxaua, ininiã erekapitikari pimoianatiniri iua.
5 Itiretari Xoteoakori. Aiko aãpotiitiniãtaãua ikaminaua ate, ininiã iua Homano erekari itxaua —itxana ninoa.
6 Ininiã Xesosi sari ninoakata. Iua Homano aapoko takote apokasaaki, iua Homano iokanatari imoianariakori Xesosimoni, isãpiretinirina ĩkapani:
—Apiananiri, apikomoni !pisipe, kotxi minakati nota. Pite Apiananiri txaua. Nota apakapiniãi naapoko ãki !apakata.
7 Nota pitemoni napokini !apakata, kotxi pite Apiananiri, nota poiãori. Ininiãkara ereẽ piotoka. Ereẽkarako pitxĩkitakariko ninitiri ereka inini.
8 Nota auĩte paniãtiniãno nota ipaniãtakiti nikamini ĩkapani, ininiã nikamapitikariko. Nota auĩtetxi nitxaua apaka. Nota paniãtakiti sotatoakori kamapitika. Ãti nipaniãta: "Pisa," ininiã iua sa. Ãti nipaniãta: "Uai pina," ininiã iua ina. Ninitiri nipaniãta: "Ia pikama," ininiã iua kamari. Ininiã nimarotari ereẽ pite paniãtiniãri ninitiri ereka inini, ereẽkarako erekapeka pitxĩkitakari ninitiri —itxa Homano sãkire Xesosimoni.
9 Iua Homano sãkire ikenakotakasaaki, Xesosi tsorĩkaãta. Isapotorika, misãkireta itxana kãkiti iuakata sikani.

—Iua Homano iteene auikari nisãkire. Peerekari. Mitxi !naõkitari nisãkire auiãkari iua Homano atoko inakari. Na naõkitapanikari Xoteo iua Homano atoko inakari —itxa.
10 Eereka ninoa Homano iokanatakini kanapiriã Homano aapokomoni. Iuaã apokasaakina, atamatarina Homano nitiri. Erekapeka itxa.

Xesosi Txĩkitakari Ipĩkari Iuaĩkana Auãki Inini

11 Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari Naiĩ sitatxitimoni. Imoianariakori, kãkitipokoni apaka sari iuakata.
12 Iimatokoãpotakasaakiri sitatxi pirikere tore kãkiti ĩronakikoãtaã, ipĩkari imipokĩkaãka sitatxi mapara. Sito imatonõkari oimi ipĩpe. Oa sito tikinitakoro. Kaiãopokori kãkiti sitatxi auakani pokĩka oakata sikani.
13 Apiananiri atamatakasaakiro, iamonĩkaro oa, ininiã:
—!Pitxiapatape —itxaro.
14 Isa ipĩkarimoni. Imaãtakari ipĩkari auini kaixati, ininiã iua kaixa anikakani iotoka. Iuasaaki iua akiritari:
—Ãtokori, nipaniãtai põkitikaua —itxa Xesosi.
15 Iuasaakipeka iua ãtokori topãka, sãkirauata itxa. Ininiã Xesosi sikari iua inoromoni.
16 Ikinimane pĩkarauata.
—Peerekari Teoso. Teoso iokanatari isãkire sãpiretakari apiatakari atemoni. Teoso apokapeka ĩkorapokoriti ate inakitiakori imoianatini ĩkapani —itxanãtana ninoa.
17 Ia Xesosi pirena iaripireta ikini tõpati Xotéia tõpa. Apaka apikoxiti Xesosi pirena kenakopiretaãka.

Xoão Kapatxisareri Pimaãkiti Sãkiretxiti (Mateo 11.2-19)

18 Xoão kapatxisareri moianariakori minapiretari Xesosi pirena Xoãomoni. Eereka Xoão akiritari imoianariakori ipi:
19 —Hĩsa Xesosimoni. Hĩpimaãri: “Teoso mereẽkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” Ikara atoko hĩtxako Xesosimoni —Xoão txana ninoa.
20 Ininiã ninoa ipi sari Xesosimoni. Iuamoni apoka itxana.
—Xoão kapatxisareri iokanataua ate pitemoni. Ipimaãi: “Teoso mereẽkitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakitikai pite? Kãkiti iãtapanãtakiti ãtikani atxiĩti?” itxai —itxana.
21 Iuasaaki ninoa Xesosimoni apokasaaki, amianatakani kaiãopoko erekapeka itxĩkitaka Xesosi. Iua omitikari maerekani matamatakoni kãkiti ĩtotaã auakani. Mõsiãreni kõsiãrepeka itxĩkitaka.
22 Ininiã Xesosi apakapapiretana Xoão moianariakori:
—Hĩkanapiriã Xoãomoni. Hĩsãpiretari mixikanani uai hĩtikakiti, hĩkenakotakiti pakini. Hĩsãpiretari mitxi mõsiãreni uatxa kõsiãrepeka nitxĩkitakapeka. Hĩsãpiretari mitxi matĩpokotakani tĩpokotapeka uatxa. Mitxi maere matati erekapeka uatxa. Mitxi makenakokini uatxa kakenakokipeka. Mitxi ipĩkani iuaĩkana auãki itxapekana. Hĩsãpiretari Xoão, nota sãpiretari Teoso iokanapirena erekari minakati mauakinimoni.
23 Kãkiti iteene auikiniãri nota sãkire, Teoso takari erekari iuamoni. Ikara nisãkire hĩsãpiretari Xoão —itxa Xesosi.

Xoão Kapatxisareri Pirena

24 Ininiã ninoa Xoão moianariakori sipe. Eereka Xesosi sãpiretari Xoão pirena kãkiti iuamoni apotiitakaniua.
—Kipa ĩkai hĩte Xoão kapatxisarerimoni hĩsikasaaki ãparaã makipakaniãtaã iua auakasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi isãkire ãtinoka, Teoso sãkirenoka.

Kãkiti katsotati ĩtima anikakiti atoko itxa. Isãkire kita ãti, isãkire uatxa ãtião, isãkire katana iuaĩkana ãtião, itxaãpota isãkire. Ikara atoko !itxa Xoão.
25 Kipa ĩkai hĩte Xoãomoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi !inirekari tiitxi, txineiro pakini. !Kakaroneri imãka, kotxi !ikaikota auĩtetxi aapoko. Auĩtetxi auiniãtaã kãkiti mãka peereri.
26 Kipa ĩkai hĩte iuamoni hĩsikasaaki? Hĩte sari iuamoni, kotxi iua Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Atão inakari Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Apiata iua Xoão.
27 Apiata iua, kotxi kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari Xoão pirena:
Ia kiki nisãkire sãpiretakari. Niokanatari iua kãkitimoni, pite nimereẽkiti sini
apisa, papokini isãpiretini ĩkapani, kãkiti iposope inini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
28 Iuaĩkana Xesosi txana kãkiti:
—Atão nisãpiretai, ãti Xoão atoko inakari !auari. Xoão apiata. Iuaritika kãkiti Teoso auĩtetakari poiãori inakari apia imarotariko Teoso kamakiti tĩkane —itxa Xesosi.
29 Ikinimane kãkiti, txineiro apakapakani apaka kenakotakasaakiri Xesosi sãkire, imarotarina Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ĩkapani atão inini, kotxi ninoa sari Xoãomoni ipatxisatikona ĩkapani.
30 Txamari pariseoakori, Teoso paniãtakiti oerekakani pakini !inirekari Xoão patxisatinina ninoa, ininiãkara Teoso nireẽkiti iaõka !inirekana ikaminina.

Kãkiti Ĩkorasaaki Auakani

31 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Kiãtokopa itxana kãkiti ĩkorasaaki auakani?
32 Amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani. Ninoa amarini topãkanãta tiitxi amotikoãtaã. Ipixini amarini tsoanãta. Itxana apanakinimoni: “Ate xikarauata hĩte serenini ĩkapani, txamari !hĩserena. Kãkiti ipĩkasaaki xikariti axikareta, txamari !hĩtxiapata.” Ninoa amarini sarauatini atoko itxana ĩkorasaaki auakani,
33 kotxi Xoão kapatxisareri apoka ĩkorapokoriti. Itakanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. !Iãtari ovaã. Iuaritika hĩte txari: “Maerekati matamatakoti auaĩtotari Xoão,” hĩtxari.
34 Nota hĩtari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti. !Nitakanapari ninikini. Ikiniõtika ninipokota. Niãtari ovaã. Ininiã hĩte txari: “Iua kiki ixori. Poãtakari iua. Iua moianatana txineiro apakapakani, kãkiti maerekati kamakani,” himisãkirepiretano.
35 Paimatireri Teoso. Iua nakitiakori imarotari isãkire atão ininiua —itxa Xesosi.

Sito Arokari Xesosi Kiti Oãtsaã

36 Ãti õti pariseo Simão inakori aiatari Xesosi inipokotini iuakata, ininiã Xesosi sari iua aapoko. Iuaã apoka atoko iitopãka inipokotini ĩkapani.
37 Simão auini sitatxiti oãua sito kanokarero. Oa kenakopiretari Xesosi iua pariseo aapoko inipokotini, ininiã oa anikaro kamariãro iuamoni. Kopitipaki kai arapástiro kamakori ãki oãua kamariãro. Xãpoka.
38 Otima Xesosi kiti takote. Otxiapanãta. Oãtsaã oãrokari ikiti. Okaxipokari oiãkoã. Ikiti oãpitxoka. Eereka okitakari kamariãro ikiti nopini.
39 Iua Simão atamatakasaakiro Xesosi kiti oãrokini, ãkixinireẽ ixinikari:
—Xesosi atão Teoso sãkire sãpiretakari inaãkamako, imarotamaroko oa sito iua maãtakakaro. Imarotamaroko maerekati kamakaro oa —itxa ãkixinireẽ.
40 Ininiã Xesosi:
—Simão, ninirekari nimisãkiretinii —itxa.

—Ei, koerekareri, pisãkirauata —itxa Simão.
41 Ininiã Xesosi:
—Ipi kiki apakapari txineiro sikakari txineirote. Imikanapiriãpanikaroko txineiro isikakito. Ãti apakapari isikakito txineiro kaiãopokoro, kiẽtosi txineirota. Ãtipekana apakapari isikakito poiãonoka, sĩkoẽta txineirota.
42 Ninoa ipi !iposotaikarina iuaĩkana txineiro isikinirina txineiro sikakarimoni, kotxi !oãuaika. Iuaritika iua xipokari ninoa kõtane. !Inirekaikaro itxineirote. Ininiãkara ĩkiripa ninoa kiki ipi apia apokaerekatari iua txineiro sikakari? —Xesosi pimaãri Simão.
43 Ininiã Simão:
—Niuãkatari kiẽtosi txineirota apakapakari. Iua apia apokaerekatari txineiro sikakari, kotxi iua apakaparo kaiãopokoro txineiro —itxa.
—Iuapitikara —itxa Xesosi.
44 Iuasaaki Xesosi sapotorika sitomoni. Itxari Simãomoni:
—Patamatataro oia sito? Niĩroã pite aapoko, txamari kona pite sikano ãparaã nikiti narokini ĩkapani. Oia arokapekari nikiti oãtsaã. Oiãkoã okaxipokari.
45 Uai napokasaaki kona pite apitxokano. Oia !iotoka nikiti oãpitxokini.
46 Pite na takari iĩtxi nikiiã. Oia kitakari kamariãro nikitiã.
47 Oia iteene tiretano, ininiã aimarotari omaerekani kaiãopokori makatxakaãkapeka. Kãkiti poiãonoka tiretakasaakino, aimarotari imaerekani poião inakari makatxakaãkapeka —itxa Xesosi.
48 Iuasaaki Xesosi sãpiretaro:
—Nimakatxakapekari pimaerekani —itxaro oa sito.
49 Xesosikata nipokonãtakani ãkixinireẽna ixinikanãtarina:
—Kiripitipa ia kiki atxiĩti? Iua makatxakatari kãkiti maerekani? —itxanãtana ninoa.
50 Iuasaaki Xesosi txaro oa sito:
—Atão pauikari nisãkire, ininiãkara pimaerekani makatxakaãkapeka. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro oa.

8

Sitoãkini Xesosi Moianatakani

1 Mapaõti napaãka atoko Xesosi sari ãti sitatxitimoni, ininiã eereka ãti sitatxitimoni isa, itxaãpota. Isãpiretari erekari pirena Teoso auĩtetxi ininiãua. Imoianariakori tosi pakini sari iuakata.
2 Sitoakoro apaka sari iuakata. Mitxipe Xesosi erekapeka txĩkitakana ninoa sito. Mitxipe ãtikaka amianata. Mitxipe maerekati matamatakoti auaĩtotana ãtikaka. Maria Matarena inakoro sari iuakata. Mitxipe Xesosi omitikana maerekani matamatakoni setxi pakini oĩtoã auakani.
3 Xoana inakoro, Kosa inakori tanoro, oa apaka sari Xesosikata. Kosa parĩkauata auĩtetxi Erotxi inakorikata. Erotxi paniãtakiti ikama. Sosana inakoro apaka sari Xesosikata. Apanakini sitoakoro apaka sari iuakata. Ninoa sikari itxineirotena Xesosimoni, imoianariakori pakinimoni nipokori iamotinina ĩkapani.

Katakareri Pirena
(Mateo 13.1-9; Marko 4.1-9)

4 Kãkitipokoni apokaãpota Xesosimoni, ãti sitatxitikini, iuaĩkana ãti sitatxitikini, iuaĩkana ãti sitatxitikini txaãpota apokinina Xesosimoni. Kãkitipokoni apotiitakasaakiua Xesosikata, Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko.

5 —Kiki sari ikikiote itakarauatini ĩkapani. Triko oki itaka. Okaãpotari.
Okaãpotakasaakiro, kimaporiã apaka oãpoka oki okakiti. Eereka oki
katxarataãka. Apanakini kotipiriki nika.
6 Oki apoka kai nopini. Kai auiniãtaã kipatxi poiãonoka auari. Eereka
ipitxaka, txamari pitxakakaro kotsa imiti masikaniã, ãparaã mauakaniã,
opina.
7 Triko oki apoka inako sauaki apaka. Eereka inako aneẽ takarikata,
txamari inako matxorotakaro takari, ininiã opina.
8 Oki apoka kipatxi erekari nopini apaka. Eereka takari pitxaka, aneẽ otxa.
Eereka ominaua kaiãopokori. Triko katiã seĩ oki aua.
Xesosi sãkirauata iuaĩkana:
—Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

Kãkiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(Mateo 13.10-23; Marko 4.10-20)

9 Xesosi moianariakori pimaãri iua:
—Poerekaua ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti. !Aimarotari mixikanani pisãpiretakiti.
10 Ininiã Xesosi:
—Nisãpiretapitikaiko hĩte Teoso auĩtetxi ininiãua, ininiã hĩte imarotari.
Apanakini ! imarotari hĩte imarotakiti Teoso auĩtetxi ininiãua. Ninoa
apanakinimoni nisãpiretari sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ninoa kenakotari, txamari !imarotarina nisãpiretakiti sãkiretxiti, kotxi kitxakapirĩka Teoso
sãkire sãpiretakani sãpiretari:
Kokiri kãkiti, txamari !atamatari Teoso kamakiti. Karokokenakokiri kãkiti,
txamari !ikenakotari Teoso sãkire.
11 —Noerekai hĩte ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kiki takarauatini
pirena. Triko oki atoko itxa Teoso sãkire.
12 Apanakini kãkiti kimapori atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso sãkire,
kimapori nopini oki apokini atoko itxa. Txamari Satanasi apoka kotipiriki
apokini atoko. Imakatxakari Teoso sãkire ãkixinireẽna apokakari, ininiã
ninoa !auikaikari Teoso sãkire, ininiã Teoso !imakatxakari ninoa maerekani.
13 —Apanakini kãkiti kai auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso
sãkire, ininiã ipotxitarina. Txamari oki kipatxi poião nopini apokini atoko,
Teoso sãkire !ĩroã ninoa ãkixinireẽ. Mapa kasiriti ninoa auikari Teoso sãkire
atxiĩti. Eereka imisiritaãkana Teoso sãkire auikinina xika, ininiã itakanaparina Teoso sãkire.
14 —Apanakini kãkiti inako auiniãtaã atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso
sãkire. Eereka ninoa maerekaxinirenoka itxana. Inirekarina txineiro, tiitxi
pakini. Inirekarina isarauatinina. Inako atoko itxa txineiro, tiitxi, isarauatinina, maerekaxinirenoka ininina pakini. Ininiã !ixinikaikarina Teoso. Oki
inako sauaki pitxakakaro !ominaua. Iua atokokana, ninoa kãkiti !ikamari
erekari Teoso ĩkapani.
15 —Apanakini kãkiti kipatxi erekari atoko itxa. Ninoa kenakotari Teoso
sãkire. Teoso sãkire ĩroã ninoa ãkixinireẽ ikaikotini ĩkapani. Erekari ninoa
ãkixinire. Ninoa nirekari Teoso paniãtakiti ikaminina ikiniõtika. Eereka ninoa
kamapitikari erekari Teoso ĩkapani.

Tirikapi Pirena
(Marko 4.21-25)

16 —Tirikapi iopotokaãkari iomaãtatari tirikapi kopiti ãki atxiĩti? Isĩkatatxi
patapi itakatari atxiĩti? Konapitini. Itano itakari tirikapi, ininiã iopinikari
aapokotxi ãki ĩroãkani atamarauatini ĩkapani.

17 Ikinika iomaãtakori atamataãkako. Ikinika ipatakori apokaãkako, iopinikaremoni anikaãkako.
18 —Erepaniko. Iteene pikenakotariko Teoso sãkire, kotxi isãkire auakiti, Teoso sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako —itxa Xesosi.

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini (Mateo 12.46; Marko 3.31-35)

19 Xesosi sãpirenauanãtakasaaki, inoro, itariakori pakini apoka iuaãtaã. Inirekamarina Xesosimoni apokinina, txamari kãkitipokoni ãkitari iua.
20 Iuasaaki kãkiti txari Xesosi:
—Pinoro, pitariakori porikiti auanãta. Inirekarina imisãkiretinii —itxana.
21 Ininiã Xesosi sãpiretari ikinimane:
—Teoso sãkire kenakotakani, isãkire kĩpitakani, ninoro atoko itxauana. Nitariakori atoko itxauana —itxa Xesosi.

Xesosi Iotokakiniri Ĩtima (Mateo 8.23-27; Marko 4.35-41)

22 Ãti õti Xesosi iereẽtaua kanaua ãki imoianariakorikata. Aiatana:
—Masa ipoa ipiniã —itxana imoianariakori.
Ininiã ĩpiriãtana.
23 Ĩpiriãtakasaakina, Xesosi imaka. Mokatanitika ĩtima inataparata. Kataparari ĩtima apokasaaki, tsakati kataparari apaka, ininiã ierepeẽpokataua. Iuasaaki kanaua ãki ãparaã xãpokaãpokata. Pamonõkoniri.
24 Xesosi moianariakori õpirĩkari.
—Apiananiri, Apiananiri, pimereka. Apinanapanoka.
Ininiã Xesosi õkitikaua. Ipaniãtari ĩtima, tsakati pakini iotokini:
—Hĩotokako —itxa.
Iuasaakipeka ĩtima, tsakati pakini iotoka. Itsorĩkaãta.
25 Iuasaaki Xesosi txari imoianariakori:
—Kinirepa hĩte !auikano nota?
Itsorĩkaãkatana, ipĩkarauakatana. Ninoakakarika isãkirauatana:
—Kinakaripa ia kiki? Iua paniãtari ĩtima, tsakati pakini iotokini, ininiã ninoa kĩpitari isãkire —itxakakana.

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaĩtotakiti (Mateo 8.28-34; Marko 5.1-20)

26 Eereka ipoa ipiniã apokana Xesosi imoianariakorikata. Ninoa potorikiniãtaã Kariréia tõpa. Ninoa apokiniãtaã Xerasa tõpa.
27 Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, kiki apoka iuamoni. Xerasa sitatxitikiri iua. Maerekani matamatakoni auaĩtotari iua. Okananipe !itakaikari imãka. ! Inirekari aapoko ãki ikaikotini. Akauariã auanãta.
28 Atamatakasaakiri Xesosi, akiripoakata. Iriãkata Xesosi apisatoõ. Maerekati matamatakoti akiritari Xesosi:
—Xesosi, Teoso ãkiri, Apiananiri ãkiri, kiatokopa pitxanoko? Namanaãi ! pimisiritapeno —itxa.
29 Ikara atoko itxa isãkire, kotxi Xesosi paniãtana maerekani matamatakoni takanapiniri iua kiki. Mitxi inirimane iĩtxikapiimari iĩto imasikani ĩkapani. Iĩtxikarina iuako, ikiti kohẽtxiã. Txamari maerekati matamatakoti itotapekari imaĩkiniri, ininiã iua kiki kapatakari kohẽtxi. Maerekati matamatakoti txĩkitakari iua kiki mitekini kãkiti mauakaniãtaã.
30 Xesosi aõkitakasaakiri iua kiki, ipimaãri:
—Kipa piuãka?
Ininiã maerekati matamatakoti txari:

—Nota uãka “Itori,” ninaãka —itxa.
Ikara atoko iuãka, kotxi itori maerekani matamatakoni auaĩtotari iua kiki.
31 Maerekati matamatakoti amanaãri Xesosi:
—Aariko mamapotõkire irikotimoni !piokanatapeua ate —itxa.
32 Iuaãtaã auari kaiãopokori irariakori piratakoni. Inipokonãtana oxiratari nopini. Maerekati matamatakoni amanaãri Xesosi:
—Pauiritaua irariakori ãki aĩroini —itxana.
Ininiã Xesosi auiritana.
33 Ininiã ninoa takanapari iua kiki. Irariakori ĩto ãki ĩroãna. Iuasaakipeka ikinika irari miteẽkata. Iokiriĩkatana oxiratari. Kãuaãriãmoni ikomoãkatana, ipĩpe itxana irariakori.
34 Kikiakori irari piratakani itikari irari mitekini, ininiã imitekana sitatximoni. Anikapiretarina itikakitina sitatxi auakanimoni, sitatxi mapara auakanimoni apaka.
35 Ininiãkara kãkiti sari Xesosimoni ikamakiti imarotinina ĩkapani. Ninoa apoka iuamoni. Atamatarina iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auaĩtotakiti. Iitopãkanãta Xesosi apisatoõ. Kamãkapekari. Kiĩkitepekari apaka. Ininiã iuasaaki ninoa kãkiti pĩkari Xesosi posotiire.
36 Xesosi kamakiti itikakani sãpiretari ninoa kãkiti, Xesosi erekapeka itxĩkitakiniri iua kiki.
37 Eereka ikinimane kãkiti Xerasa tõpa auakani paniãtari Xesosi ãtiãtaã isini ipĩkarena xika. Ininiã Xesosi iereẽtaua kanaua ãki ipoa iuaĩkana ĩpiriãtini ĩkapani.
38 Iua kiki mitxi maerekani matamatakoni auaĩtotakiti amanaãri Xesosi:
—Pauiritano pitekata nisini.
Txamari Xesosi iokanatari aapokomoni.
39 —Pikanapiriã paapokomoni. Pisãpiretari kãkiti Teoso kamakiti pitemoni —itxa Xesosi.
Ininiã iua sari ikini aapokotxitimoni. Isãpiretari ikinimane kãkiti Xesosi kaminiri iua erekapeka inini.

Xáiro Amanaãkiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Marko 5.25-34)

40 Xesosi kanapiripe, ipoa ĩpiriãtini. Apokitakasaaki, kãkitipokoni apakapari Xesosi ipoxokoniritikana. Ninoa iãtapanãtari iua, ipiniã iua auakasaaki.
41 Iuasaaki kiki Xáiro inakori apoka iuaã. Iua auĩtetxi itxaua aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Apoka Xesosimoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
—Masa naapoko.
42 Nota ãkero imatonõkaro, tosi ano auakaro, opinanapanoka —itxari Xesosi.
Iuakata Xesosi sikasaaki, kãkitipokoni ãkitari iua, ininiã ikaiarikaãpotana kãkiti.

Xesosi Mãka Maãtakakaro
(Mateo 9.20-22; Marko 5.25-34)

43 Kãkiti sauaki oãua sito amianatakaro. Tosi ano oamianata oãrẽka ! iotokinaro. Otxineirote ! auaika, kotxi okinika otxineiroteẽ oĩkitxitapekari pinĩtxi siãkani, txamari erekapeka otxĩkitakakiri !auari.
44 Kãkiti sauaki oãpoka Xesosi porikimoni. Omaãtakari imãka mapotomatare. Omaãtakasaakipeka, oãrẽka iotoka.
45 Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti:
—Kipa maãtakano?
Ikinimane kãkiti:
—!Ateni —itxana.
Ininiã Petro:

—Apiananiri, kãkitipokoni ãkitai. Ikinimane kãkiti tikakai.
46 Txamari Xesosi:
—Kãkiti maãtakapitikano, kotxi iuasaaki nitapara sari iuamoni.
47 Iuasaaki oa sito imarotari Xesosi imarotiniro oa maãtakiniri. Ininiã osa Xesosimoni otitinanakiniritika. Okapotoreẽkaua iua apisatoõ. Ikinimane okiãtaã osãpiretari Xesosi:
—Notara maãtakai namianatiniã. Nimaãtakasaakii, iuasaakipeka erekapekano —otxari.
48 Ininiã Xesosi:
—Namarite, pauikari niposotiire, ininiãkara erekapekai. Pisipiniikaua erekaxinirepeka pinini —itxaro.

Xáiro Ãkero Õkitikiko
(Mateo 9.23-26; Marko 5.35-43)

49 Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xáiro aapoko potoriãkari apoka Xáiromoni.
—Pamarite !oãuaika. Pauiritari Xesosi kanapiriini —itxa.
50 Xesosi kenakotari iminapiretakiti, ininiã Xesosi txari:
—!Pipĩkarauatape. Pauikari nisãkire, ininiã iuaĩkana oãuapanikako pamarite —Xesosi txari Xáiro.
51 Xesosi apokasaaki Xáiro aapoko, auiritana Petro, Xoão, Txiako, Xáiro, Xáiro ĩtanoro pakini ĩroini iuakata.
52 Iuaãtaã ikinimane kãkiti txiapanãta. Imatinaniuatana amarini ipinini xika. Ininiã Xesosi:
—!Hĩtxiapatape. !Opina. Oimakanãta —itxa.
53 Ininiã ninoa napetari Xesosi, kotxi imarotarina amarini ipinini.
54 Ininiã Xesosi paniãtana ninoa porikiti ipokĩkinina. Eereka Xesosi maĩkaro oa ãtokoro uako, akirita itxaro:
—Ãtokoro, põkitikaua.
55 Iuasaakipeka iuaĩkana oa auãkipeka otxa. Oõkitikaua. Xesosi paniãtana oĩri, onoro pakini nipokori isikinirona.
56 Oĩri, onoro pakini tsorĩkaãta. Xesosi sãpiretana apanakini imasãpiretakanina ĩkapani.

9

Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni
(Mateo 10.5-15; Marko 6.6-13)

1 Xesosi akiritana imoianariakori tosi apotiitiniuana ĩkapani. Iuasaaki isikataparatana. Isikaposotiiretana maerekani matamatakoni iokanatinina ĩkapani, amianari imakatxakinina ĩkapani.
2 Eereka iokanatana imoianariakori kãkitimoni Teoso auĩtetxi ininiãua isãpiretinina ĩkapani, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ĩkapani.
3 Xesosi txana ninoa:
—Hĩsikasaaki, !hanikapiri hĩtii. Na hĩtsonere !hanikape. Na sakora, na nipokori, na txineiro, na ãti himãka, !hanikape.
4 Kãkiti apakapakasaakii, iuaã ninoa aapoko hĩkaikota iua sitatxiti hãuakasaaki.
5 Kãkiti mapakapakaniãi, hĩtakanapari iua sitatxiti. Hõsipikasaakiri, hĩkaxipokariko kipatxi hĩkitiãkiri. Ikara oerekana iua sitatxiti auakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi !inirekarina ikenakotinirina Teoso sãkire —itxa Xesosi imoianariakorimoni.
6 Eereka imoianariakori potorika. Ninoa sari ikinipoko aapokotxiti. Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari aapokotxiã auakanimoni. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani ikini aapokotxiti auakani.

Erotxi Nirekari Xesosi Aõkitini
(Mateo 14.1-12; Marko 6.14-29)

7 Erotxi Kariréia tõpa auakani auĩte kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kãkiti sãpiretari:
—Xoão kapatxisareri iuaĩkana auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.
8 Apanakini sãpiretari:
—Eríasi iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.
Apanakinipekana:
—Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka auakari iuaĩkana uatxa auãki itxapekaua. Iuara Xesosi txaua —itxana.
9 Erotxi txari:
—Notara paniãtari Xoão nopi tsotakiko, ininiã Xesosi kona Xoãoni. Kiripitipa Xesosi? Ãtipirika nikenakopiretari iposotiire —itxa Erotxi.
Kinirão aõkitaka itxari Xesosi.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Xoão 6.1-14)

10 Ninoa Xesosi iokanatakini kanapiripeka iuamoni. Ikinika ikamakitina isãpiretarina Xesosi. Eereka Xesosi anikana ninoa kãkiti mauakaniãtaã, Petsáita sitatxiti takote. Ninoanoka sari iuaã.
11 Txamari apanakini kenakopiretari Xesosi sinimoni, ininiã kãkitipokoni sari iua tikini. Ninoa apokasaaki Xesosimoni, Xesosi apakapana ipoxokoniritika. Isãpiretana Teoso auĩtetxi ininiãua. Erekapeka itxĩkitakana amianatakani.
12 Tinĩtikita imoianariakori tosi pakini apoka iuamoni:
—Piokanatana kãkiti aapokotxi imatokotinimoni inipokotinina ĩkapani, imakinina ĩkapani, kotxi uai aapokotxi mauakaniãtaã —itxarina Xesosi.
13 Txamari Xesosi txana:
—Hĩtekarako sikakienatana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Poiãonoka nipokori aua atemoni, sĩkonoka komiri, ipinoka ximaki pakininokara aua. !Apakata aiamotiniri nipokori kaiãopokori kãkiti asikakienatini ĩkapani —itxarina Xesosi.
14 Iuaãtaã kikiakorinoka sĩko mio auakata. Xesosi paniãtana imoianariakori:
—Hĩpaniãtari kãkiti topãkini, uai sĩkoẽta, apikomoni iuaĩkana sĩkoẽta, apikomoni iuaĩkana sĩkoẽta, txaãpokata kãkiti —itxa.
15 Ininiã imoianariakori paniãtari kãkiti ikara atoko iitopãkinina. Ininiã ninoa topãka.
16 Iuasaaki Xesosi kosekari komiri sĩko, ximaki ipi pakini. Iaxiti ionakaãta, misãkireta itxari Teoso:
—Peerekari ia nipokori pisikakiti —itxa.
Iuasaaki ixanakari komiri, ximaki pakini, sika itxari imoianariakorimoni, ininiã ninoa sikari kãkitimoni.
17 Ikinimane nikari, kamitopeka itxana. Eereka Xesosi moianariakori amari nipokori itetakori. Ixãpokakarina kotari tosi pakini.

Petro Auikari Xesosi Teoso Mereẽkiti Ininiãua
(Mateo 16.13-20; Marko 8.27-30)

18 Ãti õti Xesosi iuanani misãkiretari Teoso. Eereka imoianariakori apoka iuamoni. Ipimaãna:
—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.
19 Ininiã ninoa:
—Apanakini xinikakiti pite Xoão kapatxisareri pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Eríasi pitxaua. Apanakinipekana xinikakiti pite Teoso sãkire

sãpiretakari kitxakapirĩka auakari iuaĩkana auãki inakari pitxaua —itxarina Xesosi.
20 Ininiã Xesosi:
—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano nota? —itxa.
Petro apakapapiretari:
—Pite Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua —itxa.
21 Ininiã Xesosi iteene pinitari ikara apanakinimoni imasãpiretakani.

Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 16.21-28; Marko 8.31-9.1)

22 Ininiã Xesosi:
—Nota hĩtari iaxitikiri iteene natatsiitariko nimisiritiko. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini ! inirekano nota, ininiã nokaãkako. Ipi ãti õtisaaki Teoso õkitikanoko nota iuaĩkana auãki ninini ĩkapani —itxari imoianariakori.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Mateo 16.24-28; Marko 8.34-38)

23 Eereka isãpiretari ikinimane:
—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireẽkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã ikiniõtika, notakata pisapitikako.
24 Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.
25 Atxiĩti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ĩkapani. Atxiĩti iua tiitxi xika kona pikĩpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ãtipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiĩti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Apiaerekata Teosokata ãtipirika pikaikotini.
26 Pipẽtatiniãno nota, pipẽtatiniãri nisãkire, nota kãkiti itari iaxitikiri pẽtataiko pite uai nikanapiriãkasaaki. Peerekari iuasaaki uai nikanapiriini õti. Iuasaaki kãkiti imarotariko niposotiire, niri posotiire, initiriakori iaxitikini posotiire apaka. Teoso nitiriakori erekarini itxauana.
27 Atão nisãpiretai, apanakini hĩte uatxa uai auakanii, hĩpinini apisapanika himarotari Teoso auĩtetxi ininiãua —itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini Xesosi Aõkitini
(Mateo 17.1-3; Marko 9.2-13)

28 Ãti semanati napaka atoko, Xesosi anikana Petro, Xoão, Txiako pakini. Ikanĩkana oxiratari nopini Teoso imisãkiretini ĩkapani.
29 Teosokata isãkirauanãtakasaaki, itoõ ipinipo itxa, imãka ponika, kasarori.
30 Iuasaaki ipi kiki tokiã iuaã, Moisesi, Eríasi pakini. Isãkirauatana Xesosikata.
31 Ninoa iotximere aua, kotxi ipotorikana Teoso tixine. Isãkirauatana Xesosikata, Xesosi ipinini pirena, mapa semanati napaka atoko Xerosareẽ ipinini Teoso paniãtakiti ikamini ĩkapani.
32 Iuasaaki Petro, Xoão, Txiako pakini imakanãta. Eereka imerekana. Atamatarina Xesosi iotximere. Atamatarina ninoa ipi kiki iuakata itiminina.
33 Moisesi, Eríasi, takapiretakasaakiri Xesosi, Petro akiritari Xesosi:
—Koerekareri, erekari uai akaikotini. Makamari papiri ipi ãti pakini, pite ĩkapani, Moisesi ĩkapani, Eríasi ĩkapani —itxa.
Txamari maxikatiĩka isãkirauata. !Imarotari amanaãkiti.
34 Petro sãkirauanãtakasaaki, katxiãri apoka. Xesosi moianariakori pĩkarauata katxiãri ãki auakasaakina. Katxiãri ãkitana.
35 Katxiãri ãki ikenakotaãka sãkiretxi:

—Ere namarite, nitiretakiti. Hĩkenakotariko iua sãkire —itxa.
36 Isãkirauataka atoko Xesosi moianariakori atamatari Xesosinani. Eereka !
isãpiretarina itikakitina apanakinimoni. Masãkirenika itxana.

Amarini Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Mateo 17.14-20; Marko 9.14-29)

37 Katimatinĩkata iokiriĩtana. Iuasaaki kãkitipokoni apoka Xesosimoni.
38 Ninoa sauaki kiki akiritari Xesosi:
—Koerekareri, patamatari nota ãkiri imatonõkari namarite.
39 Ãtipirika maerekati matamatakoti maĩkari iua. Iuasaaki akiripoakata,
okarakataua. Isorikipekata inamamoni. Maerekati matamatakoti kamatsi-
itari namarite. Poiãonoka itakanapari.
40 Iteene namanaãpekari pimoianariakori omitikiniri, txamari !iposota-
rina —itxa Xesosimoni.
41 Ininiã Xesosi txari kãkitimoni:
—! Kauikarei hĩte. Maerekati kamakanii hĩte. Kipakinikananipa Teoso
nirekatari hĩtekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hĩte
nimĩteenekini? —itxa.
Eereka ipaniãtari iua kiki:
—Pamarite pimina uai.
42 Iua amarini apokaãpotakasaaki, maerekati matamatakoti irikari ixiti.
Amarini okarakataua. Xesosi paniãtari maerekati takanapiniri amarini.
Erekapeka itxĩkitakari amarini, ininiã isika iua iuaĩkana irimoni.
43 Ikinimane tsorĩkaãta Teoso posotiire itikasaakina.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini
(Mateo 17.22-23; Marko 9.30-32)

Ikinimane tsorĩkaãtakasaaki, Xesosi misãkiretari imoianariakori.
44 —! Himaxinĩkaretapiri uatxa nisãpiretakiti. Nota hĩtari iaxitikiri
mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kãkitimoni ninoaka nirekakiti ikaminina ĩkapani
—Xesosi txana ninoa.
45 Imoianariakori kenakotari Xesosi sãkire, txamari ! imarotarina
isãpiretakiti. Teoso !nirekari ninoa imarotiniri Xesosi sãpiretakiti iuasaaki.
Ninoa pĩkari Xesosi ipimainina isãkire oerekinina ĩkapani.

Kiripa Kãkiti Apiatakari Txataua?
(Mateo 18.1-5; Marko 9.33-37)

46 Ãti õti Xesosi moianariakori !auikakauana isãkirena, kotxi inirekarina
imarotinirina apiatakari ninoa sauaki auakari.
47 Xesosi imarotari ninoa xinikakiti, ininiã iminari amarini ninoamoni.
Xesosikata tima itxa amarini.
48 Iuasaaki Xesosi txana:
—Papakapiniãri amarini ia atoko inakari, papakapano nota apaka. Pa-
pakapiniãno nota, papakapari niokanatakiri apaka. Iuaka poiãotakakariua
hĩte sauaki, iuarako apiatakari txauako —itxa Xesosi.

Kiki Maerekani Matamatakoni Omitiãkari
(Marko 9.38-41)

49 Xoão sãpiretari Xesosi:
—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni
pite uãkaã. Ate sãpiretari iua kiki ikara atoko inakari imakamakani, kotxi
kona pimoianarini iua —itxa.
50 Ininiã Xesosi:
—!Hĩotokakapiri ikara atoko inakari ikamini, kotxi iua kiki !omanataua ate.
Iua apamonĩkaua ate —itxa.

Samaria Auakani !Apakapari Xesosi

51 Teoso tixine iuaĩkana Xesosi kanapiriini õti apokaãpota, ininiã Xesosi
ãkixinireẽ txari:
—Nisapitikako Xerosareẽmoni.
52 Iokanatari kãkiti iua apisa, imakiniãtaã initinina ĩkapani. Ipixinipokoriti
ninoa kãkiti nitari imakiniãtaã aapokotxi Samaria auakani auiniãtaã.
53 Txamari kãkiti iuaãtaã !inirekarina Xesosi apakapinina, kotxi iua
nirekari Xerosareẽmoni isini. Samaria auakani omanatana Xerosareẽ
auakani.
54 Txiako, Xoão pakini kenakopiretari ikara ene. Iuasaaki ipimaãrina
Xesosi:
—Apiananiri, pinirekatari aamanainiri Teoso xamina iaxitikiri iokanatini
ninoamoni ixipokinirina ĩkapani?
55 Txamari Xesosi pinitana, isãkirena maerekani xika.
56 —Nota, hĩtari iaxitikiri kona kãkiti nixipokini ĩkapanini napoka uai. Kãkiti
maerekani nimakatxakini ĩkapanira uaimoni nina —Xesosi txari Txiako, Xoão
pakini.
Eereka ninoa sari apikoxiti apanakini kãkiti auiniãtaãmoni.

Kãkiti Xesosi Imoianatinina Nireẽkani (Mateo 8.18-22)

57 Xesosi imoianariakorikata saãpotakasaaki kimaporiã, kiki txari Xesosi:
—Apiananiri, pite sinimoni nota apaka sako.
58 Ininiã Xesosi:
—Karikori aripa auini. Kakoari kotipiriki auini, txamari nota hĩtari
iaxitikiri nimakiniãtaã !auari. Pimoianatiniãno, ikara atoko pimisiritiko
pinireka atxiĩti? —itxa Xesosi.
59 Xesosi txari ãti kiki:
—Notakata pisako.
Txamari iua kiki:
—Koerekareri, merepanika ninirekari niãtapiniri niri ipinini —itxa.
60 Ininiã Xesosi:
—Ikara piparĩka pauiritari ãti kamini. Piparĩka apiari uatxa aua. Pite sari
kãkitimoni. Pisãpiretanako Teoso auĩtetxi ininiãua —itxa Xesosi iuamoni.
61 Ãti kikipekana txari Xesosi:
—Koerekareri, nota pimoianari nitxamauako. Mitxi pauiritano
nikanapiriini nauinimoni. Nitakapiretanapana ninirimane —itxari.
62 Ininiã Xesosi:
—Teoso kimaporeẽ potoriãkari nirekiniãri mitxi ikamakiti iuaĩkana
ikamini, !apakata iparĩkauatini aãuĩte Teoso ĩkapani —itxa Xesosi.

10

Xesosi Iokanatana Setẽta Pakini Kãkiti

1 Ikara inaãka atoko Apiananiri mereẽna setẽta pakini kãkiti. Iokanatana
ipi, iuaĩkana ipi, iuaĩkana ipi, itxaãpotana iokanatinina. Iokanatana iua sini
apisapanika ikini aapokotxitimoni. Ninoa ĩkiika. Apokana Xesosi apisa.
2 Xesosi txana ninoa:
—Kaiãori kãkiti iposope auikiniri nisãkire, txamari !imarotarina nisãkire,
kotxi !ikenakotapanirina. Ninoa kikio erekari atoko itxana. Imakinika
iposope iuaã. Txamari, poiãoka parĩkauatakani aua nisãkire isãpiretinina
ĩkapani. Ininiãkara himisãkiretariko Apiananiri kakikioteri iokanatinina
parĩkauatakani iua sãkire auiãkani apotiitinina ĩkapani.
3 Hĩsa. Soti auĩte anaakori ãkitimoni iokanatiko atoko, niokanatai hĩte
kãkitimoni, kotxi pamonõkonina ninoa.

4 Txineiro !hanikape. Tiitxi !hanikape. Ãti hĩkiti mata !hanikape. Kimaporiãpoã kãkiti akiritakasaakii, !hĩotokaãpotape kãkitikata hĩsãkirauatini ĩkapani. Hĩsapitiporiko niokanatinimoni.
5 Kãkiti aapoko hãpokasaaki, merepitipanika hĩtxariko: “Namanaãri Teoso, ikamaerekaxiniretinina kãkiti uai auakani,” hĩtxako.
6 Kaapokori nirekiniãri Teoso ikara atoko inakari ikaminana ninoa, Teoso kamapitikari hamanaãkiti. Kaapokori manirekakaniãri, hĩsãpiretana Teoso kona kamaerekaxiniretana ninoa.
7 Kaapokori apakapiniãi hĩte, hĩkaikotako iua aapokonoka. Ãti aapoko, eereka ãti aapoko kona hĩtxaãpotapeko iua sitatxiti hãuakasaaki. Iuaã ninoa sikakiti hinikini ĩkapani, hiãtini ĩkapani hãpakapariko. ! Hĩpẽtauatape hãpakapiniri, kotxi hĩte nota ĩkapani parĩkauatakani hĩtxaua. Apakatapitika hãpakapiniri hĩparĩka ĩki.
8 —Aapokotxiãtaã hãpokasaaki hãpakapikoã, iuaã hĩsikiko hinikako, hiãta hĩtxaãpotako. !Hĩxinikapiri ninoa sikakiti mapitxiri ininiua. Hinikariko.
9 Erekapeka hĩtxĩkitakanako amianatakani iuaã auakani. Hĩsãpiretana ninoa, kaiamapekari Teoso ninoa auĩte ininiua tĩkane.
10 Aapokotxiãtaã himapakapakoniã, hĩsa kãkiti napaãporetxiã. Hĩsãpiretana kãkiti iuaã auakani:
11 “Hãuiniãkiri pani akitiãkiri akaxipoka, kotxi !erekari uai, kotxi maerekati hĩkama ate himapakapakaniã. Hĩxinikariko, ate apoka uai Teoso auĩtetxi ininiãua asãpiretinii ĩkapani, txamari !hinirekari.” Ikara atoko hĩtxa sãkiretako ninoamoni.
12 Kãkiti misiritiko õtisaaki Teoso misiritanako kãkiti Sotoma sitatxiti auakani ninoa maerekani xika, txamari Teoso apia misiritanako iua aapokotxiti auakani hĩte mapakapakani, kotxi hĩte sãpiretana Teoso sãkire, iuaritika !auikarina. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani !isana Sotoma sitatxitimoni —itxa Xesosi.

Kãkiti Sitatxi Auakani Maerekati Matakanapakani (Mateo 11.20-24)

13 —Hĩte Korasiĩ sitatxiti auakani inipitika atatsiitariko misirikaretxi. Hĩtepekana Petsáita sitatxiti auakani apaka atatsiitariko misirikaretxi, kotxi nota kamapekari posotiiretxi hĩte sauaki, txamari !hĩtakanapari himaerekani. Ikara posotiiretxi Sitoõ sitatxiti, Txiro sitatxiti pakini auaãkamako, kãkiti iuaã auakani uatxakapokoikamani itakanapamarinako maerekati ikamakitina. Ninoa sako mata ieretakamanako, atapani iĩtoãna itakamanako, imaerekanina itakanapinina oerekinina.
14 Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso misiritariko Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini, txamari iua apia misiritaiko hĩte Petsáita sitatxiti auakani, hĩte Korasiĩ sitatxiti auakani apaka.
15 Hĩtepekana Kapanaoõ sitatxiti auakani apiarini hinireka hininiãua, txamari maerekani misiritikoãtaã iuamonirako hõkapeẽkako —itxa Xesosi.
16 Xesosi misãkiretana imoianariakori:
—Hĩte sãkire kenakotakani kenakotari nota sãkire apaka. Hĩte mapakapakani ! apakapano nota apaka. Nota mapakapakani ! apakapari nota uaimoni iokanatakari apaka —itxana imoianariakori.

Setẽta Pakini Kãkiti Kanapiriini

17 Ninoa setẽta pakini kãkiti kanapiriã. Poxokonoka itxakatana.
—Apiananiri, maerekani matamatakoni apaka kĩpitari asãkire, pite uãkaã aiokanatakasaakina —itxarina Xesosi.
18 Ininiã Xesosi:

—Ari, nitikapekari Teoso patimari iokanatiniri Satanasi, okaratxirari patimari imẽkokini atoko itxa.
19 Hĩkenakota. Nota sikaposotiiretai hĩte imini, kaxipiro pakini hĩkatxaratini. Kona ioãkai hĩte. Amokaiakari Satanasi pataparari, iuaritika hĩposota hĩokanatiniri iua, kotxi nota sikataparatai hĩte. !Auari hĩte karotakani.
20 Hĩpoxokoniuata, kotxi maerekani matamatakoni kamari hĩpaniãtakiti. Apia hĩpoxokoniuatako, kotxi hĩuãka Teoso tixine aãtsopateẽ iõkatsopatapeẽkaika iuaã hĩsini ĩkapani —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Iri
(Mateo 11.25-27; 13.16-17)

21 Iuasaaki Erekari Matamatakoti kamapoxokonitari Xesosi, ininiã Xesosi misãkiretari Teoso:
—Niri, pitixine auakani auĩte pitxaua. Uai ikini itixiti auakani auĩte apaka pitxaua. Peerekai pite, kotxi kimarorerini, iuikakaniua kona poereka pimarore. Poiãorini, miuikakaniua poereka pimarore. Ari niri, ikara atoko pinireka. Ikara atoko papokaerekata —itxari iri.
22 Eereka imisãkiretari kãkiti:
—Niri sikapekano ikinika. Kãkiti !imarotano nota Teoso ãkiri nininiua. Nirinokara atão imarotano nota. Apaka kãkiti na atão imarotari niri. Notanokara imarotari niri, kotxi iua ãkiri nitxaua. Kãkiti nirekiniãri imarotiniri niri, nota oerekari niri iuamoni —itxa Xesosi.
23 Eereka Xesosi aua imoianariakorikata. Ninoanani aua iuakata. Imisãkiretana:
—Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi hĩte atamatari nota kamakiti, hĩte kenakotari nota sãpiretakiti.
24 Nota sãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani, auĩtetxiakori pakini kinirão atamataka txari hĩte atamatakiti, txamari ninoa !atamatari. Ninoa nirekari hĩte kenakotakiti ikenakotinina, txamari !ikenakotarina —Xesosi txari imoianariakori.

Kiki Karotakori Tiretakari

25 Kiki Moisesi sãkire oerekakari apoka Xesosimoni. Inirekamari Xesosi kerokiniri isãkire.
—Koerekareri, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.
26 Ininiã Xesosi:
—Kiripa patatsopata Teoso aãtsopateẽ? Pisãpiretano Teoso paniãtakiti —itxari.
27 Ininiã iua kiki apakapapireta:
—Teoso paniãtaua: “Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireẽkitiã, ikini pãkixinireẽ, ikini pitaparaxinireẽ, ikinipoko pixinikakitiã pakini.” Apaka Teoso paniãtaua: “Piteka pitiretiniãua atokotxikana, pitiretariko ãti,” itxa.
28 —Atãopitikara papakapapiretano. Ikara pikaminiã, pauapika ãtipirika Teosokata —itxa Xesosi.
29 Txamari iua kiki !inirekari ikara atoko inakari ikamini, ininiã iua pimaãri Xesosi:
—Kiripa ãti nitiretini ĩkapani?
30 Xesosi apakapapiretari, ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretini:
—Kiki potorika Xerosareẽ. Inirekari Xerikoo sitatxitimoni isini. Ipixinipokoriti kiĩtiririni maĩkari iua. Iĩtirĩkarina imãka, itii pakini, noropata, karota, itxarina. Mauãkixiniretinoka itakanaparina iua kiki.
31 Iuasaaki sasetotxi iãpota iua kimaporiti. Iua atamatari iua kiki karotakori, txamari !imaãkatari. Iopiriãri, napa, ĩkorape itxa.

32 Eereka kiki Arevii apika mekaniri, sasetotxiakori moianatakari apoka.
Iua apaka atamatari iua kiki karotakori, txamari iua sasetotxi atokokana !
imaãkatari. Iopiriãri, napa, ĩkorape itxa.
33 Eereka kiki Samaria tõpakiri iãpota iua kimaporiti. Iua apoka iuaã.
Atamatari iua kiki maĩkapekori, ininiã iua amonĩkari.
34 Iuamoni isa. Arokari ikaro ipiniã. Ipitari ikaro iĩtxiã. Mãkatxi mataã
iapirika itxari ikaro. Eereka õkitika itxari, ipira poho nopini taka itxari.
Anikari kãkiti imakiniãtaã aikotimoni. Iuaã imoiaãri.
35 Katimatinĩkata isikari txineiro kaapokorimoni. Ipi ota pirata kamakori
isika. "Nisipekako. Pite moiaãriko ia kiki. Apikomonipanika txineiro
pinirekiniã ikiena ĩkapani, nikanapiriãkasaaki niĩkitxitai," itxa Samariakiri, —
itxa Xesosi Moisesi sãkire oerekakarimoni.
36 Xesosi pimaãri iua:
—Ipi ãti kikiakori iãpota iua kimapori. Ĩkiripa iua kiki kiĩtiririni maĩkakiti
tiretakari? —itxa.
37 Ininiã iua Moisesi sãkire oerekakari:
—Ari, Samariakirinokara tiretari iua —itxa.
Ininiã Xesosi:
—Pisipe. Samariakiri kamakiti atoko inakari pikamako, kotxi iua tiretari
ãti.

Xesosi Motikaẽtaro Mata, Maria Pakini

38 Xesosi imoianariakorikata sipeka. Apokana aapokotxiãtaã. Iuaã sito
Mata inakoro apakapana oaãpoko.
39 Oĩtaro Maria inakoro topãka Apiananiri takote isãkire okenakotini ĩkapani.
40 Mata maerekaxiniretonoka otxa oparĩka ito inini xika. Ininiã osari
Xesosimoni.
—Apiananiri, nitaro topãkanãta ereẽ. Notanani parĩkauanãta. Pitemoni
erekari atxiĩti? Pipaniãtaroko notakata nipokori okamini —otxa.
41 Ininiã Xesosi:
—Mata, Mata, maerekaxiniretonokai pitxa, kotxi piparĩka ito inini xika.
42 Ãtinoka pikamini tĩkane ninireka. Maria mereẽri ikara. Omereẽri nota
sãkire okenakotini. Oa mereẽkiti apiaerekata, ininiã !niotokakaro oa nisãkire
okenakotini —itxa Xesosi.

11

Teoso Misãkiretiko Pirena (Mateo 6.5-15; 7.7-11)

1 Ãti õti Xesosi misãkiretari Teoso. Ixipoka atoko ãtika imoianari txari:
—Apiananiri, Xoão oerekari imoianariakori Teoso imisãkiretinina. Iua
atokokana poerekaua ate Teoso amisãkiretini. Natokopa itxa Teoso
amisãkiretini?
2 Xesosi apakapapireta:
—Teoso himisãkiretakasaaki, ia atoko hĩtxako:
"Aĩri, iaxiti auakari, ate nirekari piuãka paxitiko. Anirekari ikini itixiti
auakani auĩtetinii pite. Pite tixine pinireẽkiti kamiko atokokana,
anirekari pinireẽkiti kamiko ĩkorapokoriti.
3 Nipokori ikiniõtika pisikauako.
4 Pimaxinĩkaretariko maerekati akamakiti. Maerekati atemoni kamakori
amaxinĩkaretini atokokana, pimaxinĩkaretariko. Kona panikapeua
aãtaerekatikomoni. Pisikakauako ate, maerekati sauaki aãuakasaaki."
Ikara atoko hĩtxako Teoso himisãkiretini —itxa Xesosi.
5 Eereka Xesosi oerekana imoianariakori:

—Atxiĩti apanĩkanõka pisa pimoianari aapokomoni nipokori pamanaini ĩkapani. Ininiã pakiritari iua: “Nimoianari, ipi ãti pakini komiri pisikano.
6 Naõkimanere iãpotakari uatxaika apoka naapoko. Natxinoka itxape. Nipokori !auari nisikiniri,” atxiĩti pitxari iua.
7 —Atxiĩti pimoianari iroko ãki apakapapiretai: “!Pakirinãtapeno. Naapoko tore katoreri. Nota, namariteni apaka imakanãtape. !Niposota nõkitikiniua, nipokori nisikinii.”
8 —Pimoianari itxaua iua, iuaritika atxiĩti !inirekari õkitikiniua. Iuaĩkana, iuaĩkana pakiritiniãri pimoianari, iua õkitikapitikaua. Ikini nipokoriti pinirekakiti isikaiko, iuaĩkana imakini ĩkapani. Iua pimoianari na atoko itxa Teoso.
9 Ininiãkara pamanaãriko pinirekakiti, ininiã Teoso sikapitikai. Pinitariko pinirekakiti, ininiã papokapitikari. Pakiritariko Teoso, ininiã iua apakapapiretai.
10 Amanarauatakari apakapapitikari amanaãkiti. Nitarauatakari apokapitikari initakiti. Teoso akiritakari apakapapiretaãkapitika.
11 —Hĩte irĩtxiakori, hamariteni amanainiãi komiri, kaikani hĩsikatana hamariteni? Ximaki amanainiãna, iminikani hĩsikatana hamariteni?
12 Patari naki amanainiãna, kaxipirokani hĩsikatana hamariteni? Konapitini.
13 Hĩte maerekati kamakani hĩtxaua, iuaritika himarotari erekari hamaritenimoni hĩsikini, ininiã hĩri iaxiti auakari, erekarinani kamakari, iua sikapitikariko Erekari Matamatakoti hĩtemoni hamanainiãri iua —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitikiko (Mateo 12.22-32; Marko 3.20-30)

14 Ãti õti Xesosi omitikari maerekati matamatakoti masãkireti. Iua maerekati matamatakoti sipeka atoko, iua kiki mitxi maerekati matamatakoti auaĩtotakiti posotari iuaĩkana isãkirauatini. Kãkiti Xesosi kamakiti itikakani tsorĩkaãnãta.
15 Ãtikaka ninoa txari:
—Satanasi, maerekani matamatakoni auĩte, iuakara sikataparatari Xesosi maerekani matamatakoni omitikini.
16 Apanakinipekana nirekari Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:
—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniri ĩkapani, Teoso iokanatinii ĩkorapokoriti aimarotini ĩkapani —itxarina.
17 Xesosi imarotari ninoa xinikanãtakiti, ininiã iua txana:
—Kãkiti tixine auakani, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, !apakata. Ixipokakakauana. Iua atokokana kãkiti aapokoã auakani inaiatakakiniãuana, ninoakakarika ixipokakakauana.
18 Iua atokokana Satanasi nitiriakori, ninoakakarika inaiatakakiniãuana, Satanasi tapara xipokako. Ikara atoko ininiã, kona atão hĩte sãkire, nota iokanatinina Satanasi nitiriakori, maerekani matamatakoni, Satanasi taparaã. Ikara hĩsãkire kona atãoni.
19 Hĩte sãpiretano, maerekani matamatakoni Satanasi taparaã nomitika, ininiãkara kitaparaãpa hĩte moianariakori omitikana maerekani matamatakoni? Ninoa omitikana maerekani matamatakoni Teoso taparaã, ininiã ninoakara oerekari !atão hĩsãkire nota pirena.
20 Teoso posotiireẽ nomitikari maerekani matamatakoni. Ikara atoko ininiã, Teoso oerekai iua apokapeka hĩtemoni hĩauĩte inini ĩkapani.
21 —Kiki pataparari ikeeko iposope inakari moiainiãri aapoko, kona kiĩtĩrikikori itii.

22 Txamari ãti kiki apiataparata inaiatiniãri, iriãkata, ininiã anikapitikari
kaapokori ikeeko. Mitxi iua kaapokori sãkire: “Nikeeko auiniã, kona ka-
makatxakikori nitii,” itxama, iuaritika kiki apiataparatakari ĩtirĩkari itii.
Eereka imoianariakorimoni ixanakari tiitxi.
23 —Notakata maparĩkauatakani omanatano nota. Imamoianatakaniãno,
inirekari niparĩka ixipokini —itxa Xesosi.

Maerekati Matamatakoti Kanapiriini Pirena (Mateo 12.43-45)

24 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:
—Maerekati matamatakoti omitikikosaaki, kãkiti itakanapakasaaki,
isaãpota ãparaã makipakaniãtaã auiniãtaã initini ĩkapani. Imapokakaniãri,
“Iuaĩkana nikanapiriãko mitxi nauinimoni,” itxa.
25 Iuaã apoka. Iua aapoko mitxi inakari iuasaaki peereri. Oeretapeẽkaika.
26 Ininiã apana apikomoni setxi pakini maerekani matamatakoni, apia
maerekanitakani. Ninoa ikinikana ĩroaĩtotari iua kiki. Iua ĩtoã aua itxana.
Iuasaaki oitope maerekani matamatakoni misiritari iua kiki, ininiã apiata it-
sii inikoriã. Mitxipe ãtinoka maerekati matamatakoti paniãtari iua maerekati
ikamini. Eereka oito paniãtari iua —itxa Xesosi.
27 Xesosi sãkirauataka atoko, sito iuaã kãkiti sauaki auakaro txari Xesosi:
—Pite auãkĩtakakaro, pite axitakakaro, poxokoniuata, kotxi Teoso sikari
erekari oamoni —otxa.
28 Xesosi apakapapiretaro oa:
—Ari, inipitikara. Iuaritika Teoso sãkire kenakotakani, isãkire auiãkani,
apia poxokoniuatako, kotxi Teoso sikari apikomoni erekari ninoamoni —itxa
Xesosi.

Xonasi Pirena (Mateo 12.38-42; 16.1-4; Marko 8.11-13)

29 Kaiãopokori kãkiti apokaãpota Xesosi takote. Iuasaaki Xesosi txari:
—Kãkiti uatxarini !erekana. Hĩte nirekari noerekinii Teoso takaõtxikare,
iposotiire. Konapitini. Kona noerekai hĩte. Kitxakapirĩka Teoso sãkire
sãpiretakari Xonasini inakori auakasaaki, Teoso kamari posotiiretxi. Ikara
atoko inakari posotiiretxi Xonasini auakasaaki, iuaĩkana ikamapanikariko.
Iua posotiiretxi Teoso takaõtxikare itxapanikaua hĩte ĩkapani. Iua
takaõtxikarinoka Teoso takaõtxikare hĩte ĩkapani.
30 Kitxakapirĩka Nínivi sitatxiti auakani imarotari Teoso iokanatiniri
Xonasi ninoamoni. Iua atokokana kãkiti uatxa auakani imarotariko Teoso
iokanatinino nota kãkiti itari iaxitikiri ninoamoni.
31 —Kitxakapirĩka sito Sapaa auakani auĩte sari õtakoxiti auĩtetxi Saromão
inakorimoni imarore okenakotini ĩkapani. Kãkiti misiritiko õti apokasaaki,
oa sito txitanako kãkiti uatxa auakani, kotxi uatxa uai aua Apiatakari. Iua
Saromão auĩtetxi itxaua, iuaritika uatxa uai aua auĩtetxiakori auĩte. Txamari
kãkiti uatxa auakani !inirekari ikenakotinirina nota sãkire.
32 —Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, kãkiti Nínivi sitatxiti auakani txitaiko
hĩte ĩkorasaaki auakani, kotxi ninoa kenakotari Xonasi sãkire. Iuasaaki
itakanaparina maerekati ikamakitina. Uatxa uai aua Apiatakari. Xonasi
poiãoka. Hĩte kenakotapekari nota sãkire, txamari himaerekani !hĩtakanapa
—itxa Xesosi.

Tirikapi Ĩtotxiãkiri Pirena (Mateo 6.22-23)

33 Iuaĩkana Xesosi sãpirenauata:
—Kãkiti iopotokakasaakiri tirikapi, itano itaka ikinimane ĩroãkani atama-
rauatini ĩkapani. !Ikipatari tirikapi. !Iomaãtari tirikapi kopiti ãki.

34 Poki tirikapi atoko itxa piĩto ĩkapani. Poki ereka inakasaaki ipinikare aua
pãkixinireẽ. Poki maerekanisaaki, pãkixinireẽ mapiãriko.
35 Erepaniko. Atxiĩti piuãkatari ipinikare pãkixinireẽ auini, txamari atxiĩti
ipiãnoka auari pãkixinireẽ.
36 Ipinikarenoka pãkixinireẽ auiniã, ipiã na xatiki auinii, tirikapi iopinikinii
atoko itxa —itxa Xesosi.

Pariseoakori Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.37-40)

37 Xesosi sãkirauataka atoko pariseo aiatari Xesosi:
—Manipokota naapoko —itxari.
Ininiã Xesosi sari iuakata. Apokaãka atoko, iitopãka inipokotini ĩkapani.
38 Iua pariseo tsorĩkaãnãta Xesosi marokauakotakaniãua inipokotini apisa,
kotxi iuasaaki Xesosi !ikamari Xoteo kiomaneakorini oerekakiti iaõka.
39 Ininiã Xesosi:
—Hĩte pariseoakori arokari hiĩto, txamari hãkixinire patxikopiĩri, kotxi
maerekatinoka hĩkama. Kapotxinaniri hĩtxaua. Iãkoanatxi inopininoka
arokiko atoko hĩtxa. Pirato inopininoka arokiko atoko hĩtxa.
40 !Kiĩkitei hĩte. Teoso hiĩto kamakari kamari hãkixinire apaka.
41 Iãkoanatxi ãki auakari iãriã hĩsikako matxineirotenimoni. Hĩpratone ãki
auakari nipokori hĩsikako matxineirotenimoni. Hĩtiretariko apanakini. Ikara
atoko hĩkaminiã, Teoso atamatari hãkixinire ereka inini.
42 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Hĩte sikari ipixini hĩtakare kikio
auakari Teosomoni Moisesi paniãtakiti iaõka. Apikomoni hĩkama, kotxi ip-
ixini takari kanaua ãki hĩtakakiti apaka hĩsika Teosomoni, oteraã, seporĩa
hĩsika. Erekapitikamari hĩte sikakiti Teosomoni, txamari himisirienetari
kãkiti. Teoso !hĩtireta. Erekari ipixini hĩtii hĩsikiniri Teoso. Iuakatikana erekari
atão hĩkaminari kãkiti. Erekari atão hĩtiretiniri Teoso.
43 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Hĩte potxitari hiĩtopãkini kãkiti
apisatoõ, aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua kãkiti atamatinii ĩkapaninoka.
Nipokori sikaretikoãtaã hãuakasaaki, hĩte apokaerekatari kãkitipokoni
paxitinii hĩte koerekareri hininiãua.
44 —Hĩte pariseoakori misiritaãkako. Akauari matakaõtxiãkoti atoko hĩtxa.
Iua nopini kãkiti napa imimarotakoniã, kotxi hiĩto peerekari, txamari
hãkixinire !erekari. Akauari ãki arakakari atoko itxa hãkixinire —itxa Xesosi.

Moisesi Paniãtakiti Oereẽkani Maerekani

45 Ikara sãkiretxiti kiki Moisesi paniãtakiti oereẽkari kenakotakasaaki,
omanãkarauata. Itxari Xesosi:
—Koerekareri, ikara atoko pisãkirauatiniã, ate apaka “maerekati kamakani”
pitxataua ate —itxari.
46 Ininiã Xesosi:
—Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkanii hĩtekanerako misiritaãkako. Hĩte
paniãtari kãkiti hĩteka paniãtakiti ikaminina. Ninoa ! iposotari ikinika
hĩpaniãtakiti ikaminina. Iminani ninoa porikiã hĩtakini atoko hĩkamanãta hĩte.
!Iposotarina anikinirina. Hĩte apaka !hĩkamari hĩteka paniãtakiti.
47 Hĩte misiritaãkako. Hĩte kamari takaõtxikari peereri Teoso sãkire
sãpiretakanini ikatikoãtaã hĩtakini. Txamari hĩte atokiriakorinikara okapena
ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini.
48 Iuaritika hĩte sãpiretari ikinimane hãpokaerekatiniri hĩte atokiriakorini
kamakiti. Txamari ninoara okana Teoso sãkire sãpiretakanini. Hĩtera takari
takaõtxikari peereri ninoa Teoso sãkire sãpiretakanini akauariãtaã, ininiã kãkiti
uãkatari hĩpaxitinina ninoani, txamari !hĩkamari ninoani paniãtakiti.

49 —Paimatireri Teoso, kotxi mitxipe imarotari ninoa kamakiti tĩkane.
Mitxipe iua txari: “Nota iokanatanako nisãkire sãpiretakani, niokanapirena
aniãkani pakini ninoamoni, txamari ninoa okapanikana apanakini. Imisiri-
tapanikana apanakini,” itxa Teoso.
50 Kãkiti uatxa auakani misiritaãkako, Teoso sãkire sãpiretakanini okiko xika.
Teoso itixi ikamakasaakipeka ipotorika Teoso sãkire sãpiretakani okiko.
51 Merepitipanika Apeo inakori okapeẽka. Eereka apanakini
okaãpotapeẽka. Imapotõkire okakori Sakaria inakori. Teosomoni sikakori
takikoãtaã takote, Teoso Auini Pakitaãtaã takote apaka, iuaã okapeẽka
Sakaria. Inipitikara nota sãpiretai hĩte, uatxa auakani misiritaãkako ninoa
Teoso sãkire sãpiretakani okiko xika.
52 —Hĩte Moisesi paniãtakiti oereẽkani misiritaãkako. Hĩte kipatari atão
inakari Teoso iokanapirena. Hĩte apaka !auikari ikara. !Hãuiritari apanakini
auikiniri —itxa Xesosi.
53 Ikara Xesosi sãkire xika, Moisesi paniãtakiti oereẽkani, pariseoakori
pakini tsoata, Xesosi omanatinina. Ãtipirika ipimaãnãtapikarina Xesosi.
54 Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, imaĩkiko ĩkapani.

12

Kipatakori !Auari
(Mateo 10.26-27)

1 Kãkitipokoni apotiitaua kinapokopeka, ininiã ikatxarakititakakauana.
Iuasaaki Xesosi merepanika õtãkikana imoianariakori:
—Erepaniko pariseoakori sãkire. Pamonõkoniri isãkirena, kotxi !ikamarina
isãkirena iaõka. Ikara imaerekanina kipataua pão tireẽkari pani koketakori
atoko itxaua. Eereka imarotaãka imaerekani.
2 Ikinika seretakori oerekaãkako. Ikinika kipatakori imarotaãkako.
3 Ininiã ipiãpokoã pisãpiretakiti, pokamara imarotaãkako. Aapokotxi ka-
toreri ãki pimaasakapiretakiti aapokotxi nopini akiritaãkako ikinimane
imarotiniri ĩkapani.

Kipa Apĩka?
(Mateo 10.28-31)

4 —Nimoianariakori nõtãkikapanikai hĩte. ! Hĩpĩkapiri hĩte okakani tĩkane.
Hiĩtonanira iposotana okinina. Hĩxinire !iposotana okinina.
5 Nisãpiretai hĩpĩkakiti tĩkane. Teosora hĩpĩkako. Iuara posotari hiĩto okini,
eereka iposotari iokanatinii maerekani misiritikoãtaã. Ari, iuara hĩpĩkako.
6 —Kiripa ipi ipi ãti pakini kotipiriki karone? Poiãonoka txineiro, ota
ipinoka. Iuaritika Teoso !imaxinĩkaretari ãtika kotipiriki.
7 Kipakinipa piãko pikiiã auakari aua? !Pimarotari. Teoso imarotapitikari,
kotxi iteene inĩkatai, ininiãkara !hĩpĩkarauatape. Kotipiriki ĩki poião, iuaritika
Teoso tiretari kotipiriki. Kaiãopokori kotipiriki auiniã, iuaritika hĩte ĩki apiata,
ininiã Teoso tiretapitikai hĩte —itxa Xesosi.

Xesosi Nakitiakori
(Mateo 10.32-33; 12.31-32; 10.19-20)

8 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Apikomoni nisãpiretai. Kãkiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti nitxaua
nota,” inakari, iua atokokana nota hĩtari iaxitikiri txako Teoso nitiriakori-
moni: “Nota nakitipitikara iua,” nitxako.
9 Kãkiti ikinimanemoni: “Xesosi nakiti ! nitxaua nota,” inakari, iua
atokokana nota hĩtari iaxitikiri txako Teoso nitiriakorimoni: “Kona nota
nakitini iua,” nitxako.

10 —Kãkiti misãkirepiretiniãno nota hĩtari iaxitikiri, eereka amanainiãri
Teoso ikara imaerekani imakatxakini, ininiã Teoso makatxakapitikari.
Kãkiti misãkirepiretiniãri Erekari Matamatakoti, ! kimakatxakikori ikara
maerekati ikamakiti.
11 —Hanikikosaaki aiko Xoteo apotiitiniãtaãua hãpoĩtikoã, hanikikosaaki
auĩtetxiakorimoni hãpoĩtikoã, mitxi !hĩxinikapiri hĩte apoĩtakani hãpakapapiretini.
Maerekaxiniretinoka !hĩtxape.
12 Iuasaaki ninoa apoĩtakasaakii, Erekari Matamatakoti sãpiretaiko hĩte
hãpakapapiretini ĩkapani —itxa Xesosi sãkire.

Kiki Katxineiroteri Miĩkiteti

13 Kiki kãkitipokoni sauaki misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, pipaniãtari nitari sikinino nota ipixini aĩrini tii ipĩkasaaki
itakanapakiti —itxa.
14 Ininiã Xesosi:
—Naõkimanere, kona nota parĩkani pirini tii nixanakini —itxa Xesosi.
15 Ininiã Xesosi misãkiretana ikinimane:
—Erepaniko. ! Erekari tiitxi iteene pinirekini. Kapotxinani ! hĩtxape.
Itomaneri tiitxi !itxĩkitakai okanani pauini —itxa Xesosi.
16 Ininiã Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Kiki katxineiroteri aua kikio mitari. Itakare peerekari, kaiãopokori.
17 Ixinikaxitita ãkixinireẽ: “Nãpa ninĩkatari nikiena? Nikiena nĩkatikoãtaã
xapitikiri. !Apakata itomaneri nikiena ĩkapani. Kipa nikama?
18 Ari, nimarotari nikamakiti tĩkane. Nõtikariko nikiena nĩkatikoãtaã.
Iuaĩkana nikamari ãti mitari. Iuaã ikinika nikiena, nitii apaka ninĩkata.
19 Eereka notaka nitxauako: ‘Peerekano nota. Kaiãopokori nikiena.
Kaiãopokori nitii. Apakatapitikako kaiãopokori anokanani ĩkapani. Ininiã !
niparĩkauataika. Ninipokotako, niãtako, nipoxokoniuatako nitxako,’ ” itxa iua
kiki.
20 Txamari Teoso misãkiretari iua: “Kiĩkitei pite. Uatxa ia ĩkanõkati pipinako,
ininiã kipa apakapatari ikinipoko pikiena, pitii apaka?” itxa Teoso.
21 —Ikara atoko itxa kãkiti tiitxinoka xinikakari, Teoso maxinikati —itxa
Xesosi ikara sãkiretxiti ixipokini.

Teoso Nĩkatiniua Ate
(Mateo 6.25-34)

22 Ininiã Xesosi misãkiretari imoianariakori:
—Ininiãkara nota sãpiretai hĩte, maerekaxiniretinoka !hĩtxape, hiniãkiti nire,
mãkatxi hĩeretaãkiti nire.
23 Nipokori, mãkatxi pakininoka kona txĩkitakari pauini ereka inini.
Nipokori, mãkatxi pakini poiãoka.
24 Hãtamatari kotipiriki. Ninoa !itakarauata. !Amarina ikiena. !Ipotetarina
ikiena. Iuaritika Teoso sikakienatana ninoa. Teoso nĩkatiniãri kotipiriki,
inĩkatapitikai hĩte apaka. Hĩte ĩki apiata.
25 Kinirepa maerekaxiniretinoka pitxa? Pimaerekaxinirene ! itxĩkitakai
apikomoni ãti oara pauini.
26 Pimaerekaxinirene kona txĩkitakai axapitiki apikomoni pauini, ininiã
kinirepa maerekaxiniretika pitxa?
27 —Aãui pixinikako. Kona aãui parĩkauata. !Ikamari imãka, iuaritika aãui
peereri. Kitxakapirĩka auĩtetxi Saromão inakori, iteene katiiri itxaua. Kaiãori
imãka ereri, iuaritika apia ereri ikinika aãui.
28 Aãui ! okanani aua. Uatxa aua. Katana ikatikata iotikaãka. Iuaritika
Teoso nĩkatari aãui. Ininiã apiata inĩkatai hĩte. Ikamamãkatapitikai. Poiãonoka
hĩte auikari Teoso sãkire. Ikara xika maerekaxiniretinoka hĩtxa.

29 Ininiãkara maerekaxiniretinoka ! hĩtxape. ! Hĩxinikanãtapiri nipokori
mauakanisaaki, iãriã mauakanisaaki.
30 Kãkiti Teoso sãkire mauiãkani ikiniõtika maerekaxiniretinoka itxana
imãkana ixinikinina xika, inipokore ixinikinina xika. Hĩri imarotari himãka
hinirekini, hĩkiena hinirekini.
31 Merepitipanika pinirekariko Teoso piauĩte ininiãua. Iua nireẽkiti pika-
mako, ininiã, himãka, hĩkiena apaka Teoso sikaiko hĩte —itxa Xesosi sãkire.

Hĩparĩka Ĩki Nĩkatiko
(Mateo 6.19-21)

32 —Ininiã hĩte ninakitiakori ! hĩpĩkarauatape, kotxi hĩri apokaerekatari
isikinii ikinipoko erekari iua auĩtetxi ininiãtaãuakiri.
33 Ikinika hĩtii hĩvẽtxitako. Txineiro hĩsikako matxineirotenimoni. Ikara
atoko hĩkaminiã, hĩparĩka ĩki auapitika Teoso tixine. Iuaã hĩparĩka ĩki !ixipoka.
Kiĩtiriri !ĩtirĩkari. Kiĩriki !inikari. Iuaã hinĩkatariko hĩparĩka ĩki.
34 Erekari hĩparĩka ĩki Teoso tixine auiniã, ininiãkara iuaã pixinikapika. Iuaã
pinirekari pauini —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekarini

35 Xesosi sãpirenauatapanika:
—Himerekako, kamãka hĩtxako. Tirikapi hĩopotokakako. Iposope hĩtxako
niparĩka hĩkamini ĩkapani.
36 Nitiritxi ipatrãotena iãtapakani atoko hĩtxako. Ipatrãotena sari
ĩtanorouatakari kiiniritemoni. Initiriakori iãtapari ikanapiriini. Apokasaaki,
akiritakasaaki, pakoteri initiriakori matakakari itore ipatrãotena ĩroini
ĩkapani. Ninoa nitiritxi atoko hĩtxako.
37 Patrão apokasaaki initiriakori merekapanika inakasaaki,
iãtapanãtakasaakiri iua, ininiãkara erekapitikari. Himarotatari patrão
kamakiti? Iua ieretakari imãka iparĩkauatini ĩkapani. Ipaniãtana ninoa
topãkini. Eereka isikakienatana initiriakori.
38 Erekapitikari ipatrãotena apokasaaki imirekiniãna. Atxiĩti apanĩkanõka
apoka ipatrãotena. Atxiĩti imaropirĩkata apoka ipatrãotena, iuaritika iposope
itxana, ininiã erekapitikari.
39 —Hĩxinikari ia. Kaapokori imarotaãkamariko kiĩtiriri apokini, ! auirita-
mariko iua aapoko ĩroini itii ĩtirĩkini ĩkapani.
40 Hĩtepekana, hĩte apaka iposope hĩtxako, kotxi nota hĩtari iaxitikiri
kanapiriãko. Iuasaaki, "! Apoka uatxa," hinakasaaki, iua õtipitika nota
kanapiriã uai —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini
(Mateo 24.45-51)

41 Petro misãkiretari Xesosi:
—Apiananiri, ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti, atenani
poerekini ĩkapanikani? Ikinimane poerekini ĩkapanikani ikara pisãpireta? —itxa
Petro Xesosimoni.
42 Ininiã Xesosi:
—Nitiritxi kimaroreri ipatrãote paniãtakiti kamakari ia atoko itxako. Iuara
apanakini nitiritxi auĩte itxaua. Iuara sikakienatana apanakini nitiritxi
nipokotiko manapi.
43 Nitiritxi ipatrãote paniãtakiti iaõka kamakari poxokoniuata ipatrãote
apokasaaki, kotxi ipatrãote paniãtakiti iaõka ikama.
44 Ipatrãote auiritariko iua ikinika itii, aapoko, ikikiote pakini inĩkatini.

45 —Txamari atxiĩti ãti patrão nitiri !inirekari ipatrãote paniãtakiti iaõka
ikamini, ipatrãote auapokotini xika. Atxiĩti inoropatari apanakini ipa-
trãote nitiriakori, apanakini ipatrãote niteroakoro apaka. Atxiĩti inipokota,
kapoãro iãta, ipoãta.
46 Ipatrãote apoka initiri mimarotakanisaaki, ininiãkara initiri !
iposopanika ipatrãote apakapini. Ikara xika ipatrãote misiritari iua. Eereka
iokanatari iua Teoso sãkire mauiãkani misiritikoãtaã.
47 —Nitiritxi ipatrãote nireẽkiti imarotakari makamakaniãri ipatrãote
paniãtakiti iposope inini ĩkapani, ixirokitataãkako aãpitsaã.
48 Nitiritxi ipatrãote nireẽkiti mimarotakati kaminiãri maerekati, ixiroki-
tataãkako, txamari poiãonoka. Teoso sikari parĩkatxi, imaroretxi pakini
kãkitimoni. Kaiãopokori parĩkatxi, kaiãopokori imaroretxi isikiniãi pitemoni,
ininiã Teoso nirekari pite iteene parĩkauatini iua ĩkapani. Apikomoni parĩkatxi,
apikomoni imaroretxi isikiniãi pitemoni, ininiã Teoso nirekari pite apiata
piparĩkauatini iua ĩkapani —itxa Xesosi sãkire.

Neenamatxi Xesosi Sãkire Auikiko Xika
(Mateo 10.34-36)

49 Xesosi sãkirauatapanika:
—Teoso misiritariko kãkiti imaerekani xika. Xamina tirinini atoko itxa
kãkiti misiritiko. Ia itixi napoka ikara xamina tirinini nitxĩkitakini ĩkapani.
Ninirekari ikara niparĩka nixipokini.
50 Nota atatsiirauatako. !Erekaxinireno. Ninirekakari natatsiirauatini
katima xipokaka inini.
51 Kona neenamatxi niotokakini ĩkapanini napoka ĩkorapokoriti. Nota sãkire
auikiko xika neenamatxi auapitikako.
52 Aapokotxi ãki auakani sĩko. Atxiĩti ipi ãti pakini naiatari ipi, atxiĩti ipi
naiatari ipi ãti pakini, nota sãkire auikiko xika.
53 Irĩtxiakori omanatana ninoa ãkiri nota sãkire auikiko xika. Ninoa ãkiri
omanatana iriakori. Inorotxiakoro omanatana ninoa ãkero. Ninoa ãkero
omanatana inoroakoro. Imakirotxiakoro omanatana otiiroakoro. Oti-
iroakoro omanatana oimakiroakoro nota sãkire auikiko xika —itxa Xesosi
sãkire.

Iaxiti Imarotiko
(Mateo 16.1-4)

54 Xesosi iuaĩkana misãkiretari kãkiti:
—Atokatxi ereẽkokinimoni ipiãkaãpotakasaaki, “Ãparaãnapani,” hĩtxa. Ari,
ikipapitikako.
55 Ĩtima ikiitaã ĩkari apokasaaki ĩkorapokoriti, hĩte: “Kamoĩpani,” hĩtxa. Ari,
kapatakapitikariko.
56 Kamisirienererini hĩtxaua. Hãtamatari iaxiti, itixi pakini, ininiã himaro-
tapitikari ãparaã, kamoĩ pakini. Kinirepa kona hãtamatano nota? Kinirepa
kona hĩkenakotari nisãkire Teoso kamaenetakiti himarotini ĩkapani? —itxa
Xesosi sãkire.

Pimisiritiko Mereẽkarimoni Pimasikani Ĩkapani
(Mateo 5.25-26)

57 —Kinirepa hĩteka na xinikari atão inakari hĩkamini tĩkane?
58 Maerekati pikamakasaaki, ãti nirekari anikinii pimisiritiko
mereẽkarimoni. Iua anikinii apisapanika, pisãkirauata iuakata atão
pikamini ĩkapani, ininiã iua !anikaikai pimisiritiko mereẽkarimoni.
Pimamisãkiretakaniãri, iua anikaiko pimisiritiko mereẽkarimoni. Eereka
pimisiritiko mereẽkari sikaiko sotatomoni. Eereka sotato takai kateia ãki.

59 Atão nisãpiretai, kona posipikari kateia ikinika pimisiritiko mereẽkari
paniãtakiti pimiĩkitxitakanisaaki —itxa Xesosi.

13

Himatakanapakaniãri Himaerekani, Hĩpinako

1 Xesosi sãkirauatakasaaki, kãkiti iuaã auakani sãpiretari iua Kariréia auakani
okiko pirena. Ninoa Teoso misãkiretiko aikotiã auakasaaki, ninoa okari
ipirana imaerekanina Teoso makatxakini ĩkapani. Ininiã iuasaaki Pirato
sotatone apoka iuaã. Iuasaaki ninoa okana.
2 Xesosi imarotari kãkiti ãkixinire xiniãkiti. Ininiã ia atoko itxa:
—Hĩte uãkatari ninoa Kariréia auakani maerekani apiata. Ininiã, “Ikara
atoko inapeẽkana ninoani,” hĩtxa.
3 Konapitini. Nota sãpiretai hĩte, himaerekani himatakanapakanisaaki,
hĩpinako ninoa atokokana hinaãkako —itxa Xesosi.
4 Ininiã Xesosi sãpiretana ninoa apanakini ipinini pirena:
—Xerosareẽ aua Siroee inakori aapokotxiti. Iua aapokotxi ĩtanori irika.
Irikasaaki, tesoito kikiakorini ipĩpe. Hĩte uãkatana iuaã auakani apia
maerekani itxauana?
5 Konapitini. Hĩtekanera himaerekani himatakanapakanisaaki, ninoa
atokokanera hĩpina —itxa Xesosi.

Piko Mina Mariti Pirena

6 Ininiã Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko:
—Aua kiki. Initirikata isari ikikiote atini ĩkapani. Iuaãtaã aua amãtiiri piko
inakori mina. Iuaã apokasaaki, maritoka otxa itakare.
7 Ininiã itxari: “Ipikanani ãtikanani pakini ninapiima. !Kariro. Ininiã
erekari otokiko, kotxi kona oĩriuata. Ininiã kona erekari uai okaikotini, kotxi
oxipokari takari kiena kipatxi ãki auakari,” itxari initiri.
8 Ininiã initiri: “Kona pitokapero. Nota oeretariko opatapi. Ãti kipatxi
erekari patari tikakata nitakapatapitaroko.
9 Ãtikanani inakasaakiua karipeka oniniã, ereẽ oãua. Erekari okaikotini.
Omiriuatakanisaaki, iuasaaki erekapekari otokiko,” itxa initiri —itxa Xesosi.

Tomatiko Õtisaaki Xesosi Makananitiniro Sito

10 Tomatiko õtisaaki Xesosi auari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.
11 Iuasaaki sito apoka. Tesoito anokananipeka ina amianaretakaro. Ia
atoko otxa amianareta. Okomĩkaãpota, kotxi maerekati matamatakoti ami-
anari kamakari ĩroaĩtotaro. Kona oposota oõkitikaĩtotiniãua.
12 Xesosi atamatakasaakiro, itxaro:
—Sito, erekapitikaiko uatxa —itxaro.
13 Ininiã itakari iuako onopini. Iuasaakipeka oõkitikaĩtotaua. Ininiã
iuasaaki otxa:
—Peerekari Teoso. Erekari imakinika ikamakiti —otxa.
14 Iuasaakipeka Xoteo apotiitiniãtaãua aikotiã auakani auĩte naiataua,
kotxi tomatiko õtisaaki Xesosi makananitaro amianatakaro. Ininiã iua txitari
kãkiti:
—Auari seisi pakini õti kãkiti parĩkauatini ĩkapani. Ininiã ĩkora seisi õti hina
iua makananitinii ĩkapani. Kona hinape tomatiko õti erekapeka hĩtxĩkitakiko
ĩkapani —itxana.
15 Ininiã Xesosi txari iua:
—Hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Tomatiko
õtisaaki hĩte tiretari hĩpiraakori, kotxi hanikari hĩpiraakori, kema auĩte iaãmoni
ãparaã iãtinina ĩkapani.

16 Oia sito Apraãoni apika mekaniro otxaua. Satanasi kamaamianaretaro
oa tesoito anokananipeka. Iaõpe. Apakatapitika tomatiko õtisaaki nitiretiniro
oa, nimakananitiniro oa —itxa Xesosi.
17 Xesosi apakapapiretakasaakina, imokaiakariakori pẽtauata. Iuasaaki
apanakini iuaã auakani poxokoniuata, kotxi imarotarina erekari Xesosi
kamakiti.

Mostata Pirena
(Mateo 13.31-32; Marko 4.30-32)

18 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Kiãtokopa itxa axinikiniri?
19 Teoso auĩtetxi ininiãua mostata iki atoko itxa. Kiki takaro mostata
ikikioteẽ. Oa aneẽ. Mitape onakasaaki kotipiriki kamari ikoa okatiã. Ikara
atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiua —itxa Xesosi.
Merepanika poião kãkiti auĩtetari Teoso. Eereka kaiãopokori kãkiti auĩtetari
iua. Txamari iuasaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini
atokokana.

Pão Tirekakari Pirena
(Mateo 13.33)

20 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Natokopa itxa ĩkorapokoriti Teoso auĩtetxi ininiãua?
21 Ia atokokana itxa: Sito kosekari pão tirekakari pani. Okoketari axapiti
pão tirekakari pani kaiãopokori triko panikata, ãparaãkata. Eereka ikinika ipe
tirekaãpota otxa.

Axapitiri Ironakikoãtaã
(Mateo 7.13-14, 21-23)

22 Ikara inaka atoko Xesosi potorika Xerosareẽ sitatxiti isini ĩkapani.
Isaãpotakasaaki, isãpiretari Teoso sãkire. Isãpiretari ãti sitatxitiã, ãti aapokotx-
itiã, ãti sitatxitiã, itxaãpota isãpiretiniri Teoso sãkire kãkitimoni.
23 Oerekarauanãtakasaaki, kiki pimaãri:
—Niauĩte, poiãokani satako Teoso auiniãtaã?
24 Ininiã Xesosi apakapapiretari:
—Teoso tixine ĩronakikoãtaã axapitiri. Hinirekariko iuaã hiĩroini.
Kaiãopokori kãkiti nirekari ĩroinina. Txamari, !iposotarina.
25 Kaapokori totiniri aapoko tore atoko itxa. Itotakasaakiri, kãkiti iporikiti
aritari itore: “Pimataakariko itore ate ĩkapani.” Iuasaaki iua kaapokori txako:
“Kona nimarotai hĩte,” itxanako ninoamoni.
26 Ininiã ninoa: “Ate nipokota pitekata. Sitatxi ate auiniãtaã pauakasaaki,
pitekara oerekaua,” itxanako ninoa.
27 Ininiã iuaĩkana itxako ninoamoni: “!Nimarotai hĩte. Namonipa hãua hĩte?
Hĩsipiniikaua. Imakinika hĩkamakiti !erekari.”
28 —Hãtamatakasaakina Apraão, Isaki, Xakoo, ikinimane Teoso sãkire
sãpiretakani pakini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, iuasaaki hĩtxiapatapitikako.
Apanakini ĩroãpeka. Txama hĩtenoka kaikotape iporikiti himaerekani xika.
29 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua apokako kaiãopokori kãkiti, ikini itixiti ĩkani.
Atokatxi pokĩkinimoni ĩkani, atokatxi ereẽkokinimoni ĩkani, atokatxi pokĩkini
sanaremoni ĩkani, atokatxi pokĩkini kikomoni ĩkani pakini apokako Teoso
kiiniritimoni.
30 Merepitipanika Xoteoakori kenakotari Teoso sãkire, txamari !imaãkatari.
Eereka Xoteo minakaniua kenakotari Teoso sãkire, ininiã auikarina. Ininiã
Xoteo minakaniua apokako Teoso auĩtetxi ininiãtaãua Xoteoakori apokini
apisa —itxa Xesosi sãkire.

Xesosi Tiretari Xerosareẽ Auakani (Mateo 23.37-39)

31 Ikarasaakipeka ãtikaka pariseoakori apoka. Itxarina Xesosi:
—Pisipiniikaua, kotxi Erotxi okaenetai —itxarina.
32 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Hĩsa iuamoni. Hĩtxariko iua aripa kamisirienereri: “Nota omitikari maerekati matamatakoti, apaka amianatakani erekapeka nitxĩkitaka. Uatxa, katana pakini niparĩkauatako. Ipi ãti õtisaaki nixipokariko niparĩka ĩkorapokoriti.” Ikara atoko hĩtxariko iua.
33 Ininiã uatxa niparĩkauatako. Katana niparĩkauatako. Ininiã katana eereka nisa Xerosareẽmoni, kotxi ãtiãtaã Teoso sãkire sãpiretakani okikoãtaã !auari. Xerosareẽnanira ninoa ipina. Ininiã nota sako iuaã.
34 —Xerosareẽ auakanii, Xerosareẽ auakanii, hĩte okapekana Teoso sãkire sãpiretakani. Kai soroã hĩkiporonakana ninoa hĩtemoni Teoso iokanatakini. Kaiãokatani ninirekamari ninĩkatinii, patari oimiakori omĩkita patapi otakini atokokana nitxanakamaiko hĩte. Txamari !hãuiritano nota nĩkatinii.
35 Ikara atoko inakari xika haãpoko asikaãkako. Teoso !auaika hĩtekata. Nisãpiretai. Ia õti hãtamatano, eereka !hãtamataikano. “Teoso takari erekari uaimoni ĩkarimoni, Apiananiri posotiireẽ ĩkarimoni,” hinakasaaki, iuasaakinanirako hãtamatanoko nota —itxa Xesosi.

14

Xesosi Erekapeka Txĩkitakari Amianatakari

1 Tomatiko õtisaaki Xesosi sari pariseoakori auĩtemoni, iuakata inipokotini ĩkapani. Iuaã auakani mixinitari iua apoĩtinirina ĩkapani.
2 Iuasaakipeka apoka kiki amianatakari. Ikanoke, itapike, imakinika ananaĩtota. Iua apoka Xesosimoni.
3 Ininiã Xesosi pimaãna Moisesini sãkire oerekakani, pariseoakori pakini. Ipimaãna:
—Erekari atxiĩti tomatiko õtisaaki amianatakari erekapeka nitxĩkitakini? —itxa Xesosi.
4 Ininiã ninoa tsorĩkaãnãta. !Apakapapiretarina. Ininiã iuasaaki Xesosi erekapeka txĩkitakari iua amianatakari.
—Pisipeka paapokomoni —itxa Xesosi.
5 Eereka ipimaãna pariseoakori:
—Hĩpira kema auĩte, hĩpira poho apaka aariko ãki irikiniã tomatiko õtisaaki, iuasaaki himakatxakatari? Ari, himakatxakapitikari hĩpira tomatiko õtisaaki. Ininiã kinirepa kona hinirekatari erekari nikamini tomatiko õtisaaki? —itxa Xesosi.
6 Txamari kona ninoa apakapapiretari, kotxi atão Xesosi sãkire.

Kiiniri Kamakari Pirena

7 Iuasaaki Xesosi itikana kãkiti. Apanakini mereẽri kãkiti apiatakari takote iitopãkini. Ininiã isãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko.
8 Kãkiti ĩtaniriuatini kiiniriti pirena isãpireta:
—Kiiniriã hĩsikasaaki, kona himereẽpiri kãkiti apiatakari topãkiniãtaã hiĩtopãkini, kotxi atxiĩti eereka kemaĩtxitakori apiatakari apoka.
9 Ininiã iua apiatakari apokasaaki, kakiiniriteri txaiko pite: “Ikiraã piitopãka. Ia kiki topãka nota takote.” Iuasaaki pipẽtauata. Ininiã pitakanapari iuaã. Maparapeka apanakinikata topãka pitxa.
10 Kiiniriã hĩsikasaaki, apanakinikata hĩitopãka. Ikara atoko ininiã, kakiiniriteri akiritai: “Nitari uaimoni pina. Piitopãka uai. Uaira erekari.” Ikara atoko pininiã, apanakini iuaã auakani imarotariko pite apiatakari pininiãua.

11 Ãtikaka kãkiti txari: “Nota apiari nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Poiãori itxaua.” Ãtipekana txari: “Nota poiãori nitxaua.” Txamari Teoso txariko: “Iua apiari itxaua.”
12 Xesosi txari ikemaĩtxitakiri:
—Kiiniri pikamakasaaki, kona pikemaĩtxitapiri pinirimane, pitariakori, paõkimaneri, paapoko takote auakani, katxineiroteni pakini, ninoa iuaĩkana kemaĩtxitinii pite ĩkapani. Ininiã ikara atoko ninoa iĩkitxitai.
13 Apiaerekata kiiniri pikamakasaaki, pikemaĩtxitari kãkiti minakati mauakiniti, mokirini, matĩpokotakati pakini.
14 Ikara atoko pininiã, Teoso sikari erekari pitemoni, kotxi ninoa !iposotari kiiniri ikaminina, iuaritika kãkiti erekarini iuaĩkana õkitikasaakiua, iuasaaki Teoso ĩkitxitaiko pite —itxa Xesosi sãkire.

Kiiniri Mitari Pirena (Mateo 22.1-14)

15 Ininiã ãti Xesosikata nipokotakari kenakotari ikara Xesosi sãkire. Ininiã iua txari:
—Teoso auĩtetxi ininiãtaãua sikani nipokotako iuaã. Ininiã iuasaaki Teoso sikapoxokonitana —itxari.
16 Ininiã Xesosi apakapapireta. Ia atoko itxa:
—Kiki kiiniri kamakari kemaĩtxitari itomaneri kãkiti.
17 Nipokori iposopeka inakasaaki, iokanatari initiri ikemaĩtxitakinimoni: “Masa kiinirimoni. Iposopekari imakinika nipokori,” itxa.
18 —Txamari ikemaĩtxitakini kamari ãti sãkiretxi kiinirimoni imasikanina ĩkapani. Ininiã kemaĩtxitakori txari: “Nota amotari itixi. Iua ninireka natini. Ininiã !niposotari nisini kiiniriã,” itxa.
19 —Ininiã ãti: “Nota amotari tesi kema auĩte parĩkauatakani. Ininiã nota sari ninoamoni. Ninireka nimarotiniri ninoa parĩka. Pauiritano nisini ninoamoni,” itxa.
20 —Ãtipekana: “Nota ĩtanorouatape. Nĩtanoro auano nota. Ininiã kona niposota nisini pikiiniritemoni,” itxa.
21 —Ininiã initiri kanapiriã iauĩtemoni. Ikinipoko ikemaĩtxitakini sãkire isãpireta iuamoni. Ininiã iuasaaki iua auĩtetxi naiataua. Ininiã ipaniãtari initiri: “Sitatxi auakari kimaporitiã pisa. Katima pitxako. Piminana kãkiti minakati mauakini, matĩpokotakani, mokirini pakini pimina,” itxari.
22 Ininiã katimaritika ikamari ikinika auĩtetxi paniãtakiti. “Nikamapekari ikinika pipaniãtakiti, txamari auapanika nipokori. Apakatapanika kãkiti nikini ĩkapani,” itxa.
23 —Ininiã iuaĩkana, iua auĩtetxi paniãtari sitatxi mapara õtako isini. “Iuaã pakiritana kãkiti inini, naapoko kãkiti xãpokini ĩkapani.
24 Atãopitikara nitxai: ‘Mitxi nikemaĩtxitakini !inikapaniri nikiena,’ ” itxa.

Xesosi Moianari Pininiua (Mateo 10.37-39)

25 Ãti õti itomaneri kãkiti moianatari Xesosi. Ininiã ikirioka sãpireta itxana ia sãkiretxiti:
26 —Nota kinirão moianataka hinakasaaki, apiata hĩtiretanoko nota. Merepanika hĩtiretanoko nota, eereka hĩtiretanako hĩri, hinoro, hĩtaniri, hĩtanoro, hĩtari, hĩtaro, hamarite pakini. Hĩteka apaka poião hĩtiretauako.
27 Nota kinirão moianataka hinakasaaki, notakata hĩsa. Himamĩteenekakanisaakiri himisiritiko nota ĩkapani, ininiã ! apakata himoianatinino.

28 —Hinirekiniãri aapokotxi mitari sitatxi auakari atoko hĩkamini,
merepanika hĩxinikaroko txineiro aapokotxi kamiko karone. Atxiĩti !apakata
hĩtxineirote. Atxiĩti apakata. Ikara atoko hĩxinika merepanika.
29 Ikara maxinikati merepanika !ixinikari, ininiã atxiĩti itakari itsota,
ininiã eereka txineiro !auaika, ininiã kona apakata imakinika ikamini.
Ininiã apanakini napetari iua.
30 Ininiã ninoa txari: “Hãtamatariko ikamakiti. Iua kiki potorikamari ĩkora
aapoko, txamari !iposotari imakinika ikamini.” Ikara atoko itxanako. Ininiã
pikamakiti apisapanika iteene hĩxinikariko.
31 Ininiã eereka Xesosi sãpiretari ãti sãkiretxi:
—Auĩtetxi auari tesi mio sotato. Iua nirekari neenamatxi ikamini ãti
auĩtetxikata. Txamari ãti auĩtetxi auari vĩtxi mio sotato. Iua tesi mio so-
tato auakiti merepanika xinikari, atxiĩti iposota ineenamauatini vĩtxi mio
sotatokata? Atxiĩti auĩtetxi vĩtxi mio sotato auakiti xipokari iua? Ininiã
apisapanika ixinikari.
32 Imaposotakaniãri, vĩtxi mio sotato õtakopanika auakasaaki, iua auĩtetxi
tesi mio auakiti iokanapireta ãti auĩtetximoni isãkirauatinina ĩkapani, neena-
matxi xipokini ĩkapani.
33 —Erekari iua auĩtetxi neenamatxi takanapakari atoko hinini. Ininiã
merepanika hãkixinireẽ hĩxinikariko: “Nota nirekatari nimoianatiniri Xesosi,
kotxi pasãpaniri?” hĩtxa. Atão hinirekiniãri himoianatinino, ininiã imakinika
hĩtakanapako notakata hĩsini ĩkapani. Himanirekakaniãri hĩtakanapiniri
imakinika, ininiã !apakata himoianatinino. Ininiã hĩxinikariko merepanika
—itxa Xesosi.

Iõkira Matxoato Pirena
(Mateo 5.13; Marko 9.50)

34 —Iõkira peerekaro. Omatxoaniã, !otxaika. Aua kãkiti iõkira potxoaro
atoko inakani, ininiã erekapitikana ninoa. Apanakini kãkiti iõkira matxoato
atoko itxana. !Kakamarena ninoa.
35 Iõkira matxoato ininiã, !apakata takari sikakienatiko ĩkapani. !Apakata
hĩkoketiniri kipatxikata, pirãtxi tikakata takari sikakienatiko ĩkapani. Kona
erekaro. Maparamoni oõkapeẽkaika. Ikara atoko itxa apanakini, kotxi ninoa
!kakamarena.
—Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko ia nisãkire.

15

Soti Auĩte Ereẽkokakari
(Mateo 18.10-14)

1 Ãti õti auĩtetxiakori txineirote apakapakani, apanakini maerekati ka-
makani apaka apotiitaua Xesosi sãkire ikenakotinina ĩkapani. Ninoa
kaiãopoko.
2 Iuasaaki pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini misãkirepiretari Xesosi.
Itxana:
—Iua apakapari maerekani. Maerekanikata inipokota —itxana.
3 Ikara isãkirena xika Xesosi sãpiretari ipi, ãti pakini sãpirenatxi atão inakari
oerekiko.
4 Ia atoko itxa Xesosi:
—Atxiĩti pite aua seĩ soti auĩte. Ãti pĩpinanakiniã, kipa pikama? Pitakanapari
apanakini mapara inipokotiniãtaã apanakini nĩkatini ĩkapani. Ininiã eereka
pisari pĩpinanakakari pinitini ĩkapani.
5 Papokasaakiri iua pĩpinanakakari, pipoxokoniuata. Piporikiãpotari pipira
paapokomoni.

6 Papokaãka atoko pakiritana paõkimaneriakori, apanakini kãkiti pakini.
Pitxana ninoa: “Hĩpoxokoniuatako notakata, kotxi napokapekari nipira
pĩpinanakakari,” itxa soti auĩte pitikiri.
7 —Nisãpiretai hĩte, ãtika maerekati kamakari takanapakasaakiri
imaerekani, iaxiti Teoso auiniãtaã auakani poxokoniuatapitikako. Atxiĩti
novẽta novi kãkiti iuikakaniua txari: “Peerekaua ate. !Akamari maerekati,”
itxana. Txama kona atão isãkirena. Ninoa sãkire kona kamari iaxitikini
poxokoniuatini —itxa Xesosi.

Ota Pirata Kamakoro Ereẽkokakaro

8 Apikomoni Xesosi txari:
—Sito aua tesi ota pirata kamakoro. Pakaronero. Ãto ereẽkokiniã,
ininiã onitakasaakiro oiopotokakari tirikapi. Oiatiĩkaãpotari oaãpoko ota
onitaãpotini ĩkapani.
9 Oa apokasaakiro, apanakini oãkirita: “Hĩpoxokonauatako notakata.
Napokapekaro ota ereẽkokakaro,” otxa.
10 —Kãkiti poxokoniuata ota pirata kamakoro apokikosaaki. Nisãpiretai,
iaxiti Teoso nitiriakori apiapoxokoniuata, ãti maerekati kamakari
imaerekani itakanapakasaaki —itxa Xesosi.

Imi Ereẽkokakari Pirena

11 Apikomoni Xesosi txari:
—Aua kiki. Ipi imiakori.
12 Maneri takari amanaãri iri. Itxari: “Ninirekari pitakanapakito
pipĩkasaaki pisikini notamoni uatxa,” itxa. Ininiã iri xanakari inakiti imiako-
rimoni.
13 Eereka mapaõti inaka atoko, iua ãtokori apotiitari iri sikakiti. Ininiã
eereka isipeka. Õtakoxiti ãti tixini isa. Iuaã maerekati ikama. Iuaã xipoka
itxari iri sikiniri.
14 —Ikinika ixipoka iuaã. Iuasaaki ãparaã !ikipa. Natxipokoni auari.
Nipokori !auari. Ininiã iuasaaki iua minakati !auari. Imakinika xipope.
15 Ininiã iuaxiti auakarimoni isa, parĩkatxi amanaini ĩkapani. Ininiã ipa-
trãote paniãtari irariakori isikakienatini.
16 Irariakori isikakienatakasaaki, natxinoka itxa. Iuasaaki iua nirekari
irariakori kiena inikini, kotxi iua sikakienatakari !auari.
17 —Iuasaakiika ixinikari iri aapoko: “Niri nitiriakori aua nipokori.
Nipokori itetakori auapitika. Uai natxinoka txapeno nota.
18 Nikanapiriãko niri aapokomoni. Nitxariko niri: ‘Maerekati nikamapeka
Teosomoni, pitemoni apaka.
19 Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano. Pitxĩkitakano pinitiri
nininiua.’ Ikara atoko nitxariko niri,” itxa.
20 Ininiã iua aiamata, kanapiriã itxa iri aapokomoni. Iuasaaki iri
iãtapanãtari iua ikiniõtika.
—Ininiã iua apokaãpotakasaaki, õtakopanika, iri atapari iua. Ininiã iri
miteẽkata iuamoni. Ininiã iteene ipoxokoniuata.
21 Iuasaaki imi txari iri: “Niri, maerekati nikamapeka Teosomoni, pite-
moni apaka. Kona pamarite na pitxaikanoko, kotxi !erekano.”
22 —Iuasaakipeka iri akiritari initiriakori: “Katima hĩtxako, mãkatxi ereri
himinini. Aneo ereri hĩtakako iuakokimoni. Ikiti mata hĩtakako ikitiã.
23 Kema auĩte kiĩri hõkako. Kiiniri makamako. Manipokota. Mapoxokoniu-
ata,
24 kotxi ia namarite ipĩkari atokopeka, uatxa iuaĩkana ikanapiripeka. Mitxi
pĩpinanakakari atoko itxa, uatxa apokapeẽkaika,” itxa.
—Ininiã iuasaaki ninoamoni ipoxokoniuatini apopeka.

25 Ninoa kiiniritauatakasaaki, imi aneẽkari tokoriã iparĩkauanãta.
Ikanapiriãkasaaki aapokomoni, ikenakotari xikari, serẽkatxi ene pakini.
26 Ininiã akiritari iri nitiri: “Kiripa ikara?” itxari.
27 Iri nitiri apakapapireta: “Pitari apoka. Ininiã piri paniãtari kema auĩte
okiko, kotxi erekapanikari pitari. Kona monõkori apoka iuamoni. Erekari
ikanapiriini,” itxari.
28 —Ininiã ikara ikenakotakasaaki, inaiataua. Kona inirekari ĩroini kiiniriã.
Ininiã iri iuamoni sa itxa. Akiritari: “Piĩroã,” itxari.
29 Ininiã iua apakapapiretari: “Itori mitaãti niparĩkauatinapekai. Txama
kona nota sipikapiretari pisãkire. Iuaritika kona pisikano potxi ãkiri nimoia-
nariakorikata kiiniri nikamini ĩkapani.
30 Iua pamarite xipokari pitxineirote. Sitokata isirĩka. Txama
ikanapiriãkasaaki, pokari kema auĩte. Kiiniri pikama iua ĩkapani.” Ikara
atoko itxitari iri.
31 —Iri apakapapireta: “Namarite, ãtipirika pauapika notakata. Ikinika
nota nakiti pite nakiti txaua.
32 Erekapitikari kiiniri nikamini apoxokoniuatini ĩkapani, kotxi pitari
ipĩkari atokopeka itxa. Uatxa auapanika. Pĩpinanakakari uatxa apokapeka,”
itxari.

16

Nitiritxi Kamisirienereri

1 Xesosi sãpiretana imoianariakori:
—Kiki ito tiitxi aua. Iua nitiri nĩkatari ikinika ipatrãote nakiti. Apanakini
sãpiretari iua kiki, initiri iouanatiniri itxineirote.
2 Ikara atoko ininiã, iua akiritari initiri: “Nikenakopiretari pite misirienе-
tinino nota. Ininiã piminari tiitxi piamotiitini tsopa. Ikara pisikasaakino,
niokanatai pisini. Kona apikomoni piparĩkauataika nota ĩkapani,” itxa.
3 —Ininiã initiri ãkixinireẽ: “Kipa nikama uatxa, kotxi nipatrãote paĩtiki
iokanatano. ! Kataparano nota, ininiã ! niposotari atokatxi patapi ni-
parĩkauatini. Nipẽtauata txineiro maxikatiĩka namanainiri kãkiti.
4 Uatxaika nimarotari nikamakiti tĩkane. Ininiã niparĩka xipokasaaki uai,
kãkiti apakapapanikano nota ninoa aapokoã,” itxa.
5 —Ininiã akiritana kãkiti ipatrãote maĩkitxitakani. Ininiã ipimaãri ãti:
“Kipakinipa !piĩkitxitapanika nipatrãotemoni?”
6 —“Seĩ kopiti iĩtxi auakiti kona niĩkitxitapanika,” itxari.
—Ininiã iua nitiritxi txari: “Pikosekari pimaĩkitxitakiniti tsopa. Pitakari
sĩkoẽta kopitinoka,” itxari.
7 —Ininiã ãti ipatrãote maĩkitxitakari ipimaã: “Kipakinipa kona
piĩkitxitapanika nipatrãote?”
—Iua apakapapiretari: “Seĩ atarokiri kotarina,” itxa.
—Itxari iua: “Pimaĩkitxitakiniti tsopa pikoseka. Oitẽta kotarinoka pitaka,”
itxa. Ikara atoko ikama ninoa ĩkapani, ininiã iparĩka itakanapaka atoko, ninoa
apakapari iua ninoa aapokoã.
8 —Ininiã iua patrãote ikara imarotakasaaki, itsorĩkaãta: “Ari, ninitiri
paimatireri. Maerekati ikama, iuaritika ikamakasaakiri, paimatireri iua,”
itxa.
—Teoso sãkire mauiãkani imarotapitikari ixinikinirina parĩkatxi katana
ikamakitina. Atxiĩti Teoso sãkire auiãkani !imarotari ixinikinirina parĩkatxi
katana ikamakitina.
9 Nisãpiretai hĩte, ĩkorapokoriti hãuakasaaki, hĩxinikari ikara nitiritxi. Hĩsikari
hĩtii, hĩtxineirote pakini Teoso parĩka ĩkapani, Teoso mimarotakani atão inakari

imarotinina ĩkapani. Eereka atxiĩti Teoso mimarotakani moianatai. Eereka ninoa apaka imarotari aĩri iaxitikiri. Eereka ãti õti haõkitana ninoa iaxiti.

10 —Axapitiki parĩkatxi atão pikaminiã, ininiã kãkiti auikariko piposotiniri parĩkatxi apiatakari pikamini apaka. Axapitiki piĩtiriuata mitxi, ininiã eereka kaiãori piĩtiriuata.

11 Txineiro uaimonipokoriti auakari himimarotakaniãri hinĩkatini, ininiã kona hĩposotari hinĩkatiniri erekari Teoso sikakiti.

12 Apanakini tii pimanĩkatakaniã, ininiã kona kãkiti sikai tiitxi pinakiti inini ĩkapani.

13 —!Apakata kãkiti parĩkauatini ipi iauĩtena ĩkapani, kotxi atxiĩti ãti omanata, ãti itireta. Atxiĩti ãti apokaerekata, ãti inorita. Iua atokokana kãkiti kona posotari iparĩkauatini tiitxi ikinipoko iamotini ĩkapani, Teoso ĩkapani iparĩkauatakasaaki. !Apakata piauĩtetiniri Teoso, txineiro piauĩtetakasaaki —itxa Xesosi.

Teoso Sãkire Maxipokakani
(Mateo 11.12-13; 5.31-32; Marko 10.11-12)

14 Pariseoakori ikara ikenakotakasaakina, inapetarina Xesosi, kotxi ninoa iteene potxitaro txineiro.

15 Ininiã Xesosi sãkirauata ninoamoni:

—Hĩte txa apanakinimoni: “Ate !ikeroka. Peerekaua ate,” hĩtxa hĩsãkire. Txama Teoso imarotari hãkixinire. Kãkiti uãkatari erekari hĩkamini, txama Teoso omanatari hĩkamakiti.

16 —Kitxakapirĩka kãkiti auikari Teoso sãkire Moisesimoni sikakori, Teoso sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Xoão kapatxisareri apoka. Iuasaaki Teoso iokanapirena erekari auĩtetxi ininiãua sãpiretaãka. Itomaneri iteene nirekari isini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua ĩroini.

17 —Teoso sãkire !ixipoka. !Ixipoka axapiti. Auapika imakinika isãkire. Itixi, iaxiti pakini xipokapitikako, iuaritika Teoso sãkire !ixipoka.

18 —Teoso sãkire iõkatakori kitxakapirĩkari auapanika uatxa. Ininiã ĩtanorotxi asikakari ãto itakini ĩkapani inakari, maerekati ikama. Apaka sito takanapakoro takakari maerekatikanera ikama. Ikara Teoso sãkire auapanika. Kona ixipoka ikara —itxa Xesosi.

Katiiri, Arásaro Pakini

19 Xesosi sãkirauatapanika. Ia atoko itxa:

—Aua kiki katiiri. Peereri imãka. Põkamarari imãka. Apiaerekata imãka. Ikiniõtika peerekari ikiena. Imakinika iua auakiti peerekari. Iua aapoko ikiniõtika kiinirisaaki auakari atoko itxapika ikiena.

20 —Ãti kiki Arásaro inakori. Pamatinaniri. Minakati !auinari iua. Iua sirĩka katiiri aapoko patapi koa. Amianari aua iuamoni. Ininiã iĩto imakinika kakaro.

21 Kinirão nika inakasaaki, ixiti okakorinoka inika. Iuaã anãpa amerokari ikaro.

22 —Ikara atoko ininiã, eereka ipĩpe. Ininiã eereka Teoso nitiriakori iaxitikini anikari iua Teoso auinimoni. Kitxakapirĩka Apraão sari iuaã. Iuaã iua Arásaro aõkitari Apraão.

—Eereka iua katiiri apaka ipĩpe. Ikataãka. Isari maerekani misiritikoãtaã.

23 Iuaã maerekani misiritikoãtaã auakasaaki, õtakoxiti atamatari Apraão, Arásaro pakini.

24 Ininiã akiritari Apraão: “Toti Apraão, piamonĩkano. Pipaniãtariko Arásaro iãkiniri iuakoki iaã, tapikaka itxa ninamamoni. Ia xamina sikatsiitapitipono,” itxa.

25 —Apraão apakapapireta: “Pixinikariko kãkitikata pauakasaaki, kaiãori
pitii aua pitemoni. Arásaro auakasaaki, kona minakati auari iua. Arásaro
auakasaaki, amianarinani, natxinani pakini auari. Uatxa iua poxokoni-
uanãtakasaaki, pite atatsiitari pimisiritiko.
26 Patamata ereẽ sauana auĩte. Kona ate posotari hĩtemoni asini. Hĩte apaka
kona posota uaimoni hãpokini,” itxa Apraão.
27 —Iuaĩkana katiiri: “Toti, pikenakotano. Pipaniãtariko Arásaro niri
aapokomoni isini.
28 Iuaã aua sĩko nitariakori maneripanika inakaniua. Isãpiretanako: ‘Kona
erekari uai. Erekari ia misirikaretxi auiniãtaã imĩkanina. Ininiã uatxa
ikamarinako Teoso sãkire paniãtakiti,’ ” itxa katiiri.
29 —Ininiã Apraão: “Ninoamoni auape Teoso sãkire, Moisesini sãpiretakiti,
apanakini Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka. Ininiã pitariakori
posotari ikenakotinirina ninoa sãkire,” itxa Apraão.
30 —Ininiã katiiri txari: “Toti Apraão, ikara atokonani !apakata. Ipĩkari
kanapiriiniã ninoamoni, iuasaakiikarako itakanaparina imaerekanina.”
31 —Ininiã Apraão: “Pitariakori !auikari Moisesini sãkire, apanakini Teoso
sãkire sãpiretakani sãkire pakini. Ipĩkari kanapiriiniã ninoamoni, iuaritika
ninoa !auikari Teoso sãkire. Ikara atoko ininiã, kona nipaniãtari Arásaro isini
ninoamoni,” itxa Apraão.
Ikara atoko itxa Xesosi sãpiretakiti.

17

Maerekati Oerekakari
(Mateo 18.6-7, 21-35; Marko 9.42)

1 Xesosi txari imoianariakorimoni:
—Aua maerekati oerekakani. Ninoa kãkiti kamari maerekati. Ikara atoko
inakani apokapitikako. Ninoa xika kãkiti kamari maerekati. Maerekati
oerekakari misiritaãkapitikako.
2 Teoso omanatari kãkiti maerekati oerekakani. Kãkiti txĩkitakiniãri amarini
nota sãkire auiãkari maerekati ikamini !apakata. Erekamariko iua kãkiti
maerekati oerekakari kai mitariã iaxirikanokitaãkamako, ipoa apanĩkakiã
okaãkamako ipinini ĩkapani.
3 Erepaniko. !Pikamapiriko maerekati. Pitari Xesosi sãkire auiãkari
kaminiãri maerekati pitemoni, põtãkikariko, imaerekani itakanapini ĩkapani.
Itakanapiniãri, !pixinikapinikari ikara maerekati ikamakiti.
4 Atxiĩti ãti õti iua kamari maerekati pitemoni. Eereka iua pitemoni
apoka. “!Erekari nikamakiti pitemoni. Pimaxinĩkaretariko maerekati nika-
makiti. !Nikamaikari,” itxa. Ininiã ĩkora õti iuaĩkana maerekati ikama
pitemoni. Iuaĩkana amanaãi imaerekani pimaxinĩkaretini tĩkane. Atxiĩti ĩkora
õti setxikata ikara atoko ikama pitemoni, ininiã pimaxinĩkaretariko ikinika
maerekati ikamakiti —itxa Xesosi.

Xesosi Sãkire Auikiko

5 Xesosi iokanatakini txari Xesosi:
—Pitxĩkitakaua ate apikomoni aãuikiniri Teoso sãkire —itxana.
6 Ininiã Xesosi txana:
—Mostata iki axapitiki. Mostata iki atokokana nisãkire poião hãuikiniã,
iuaritika hĩposotapitikari hĩpaniãtiniri ia uasini aamina: “Pikotsakatika pima-
porokauako. Ipoamoni pitakauako.” Ininiã ikamapitikariko pisãkire iaõka
—itxa Xesosi.

Nitiritxi Parĩka Pirena

7 Xesosi txari:

—Pinitiri tokoriã parĩkauatakari, pipiraakori inĩkatakari, apokasaaki paapoko, kona pitxa: “Pinipokota, pitomata.” Kona ikaraatoko pitxa.
8 Pitxari: “Auapanika parĩkatxi. Nipokori pikaminano. Xipoka atoko pisikakienatano. Piãtapari nota nipokotini, ininiã eereka pite nipokota.” Ikara atoko pitxa pinitiriakorimoni.
9 Pipaniãtakitinanira ikama, ininiã kona pitxa: “Erekapitikari piparĩka,” kotxi pipaniãtakitinani ikama.
10 —Ininiã iua atokokanera itxa ikinipoko Teoso paniãtakiti pikamakasaaki. Kona apakata: “Erekapitikano nota,” pinini. Ia atoko atão pinini: “Nitiritxinani nitxaua. Poiãori nitxaua, kotxi niauĩte paniãtakitinani nikama.”

Xesosi Makananitinina Paiaka Matatakani

11 Xerosareẽmoni Xesosi sikasaaki, inapari Samaria tõpa. Ipinimoni auari Kariréia tõpa.
12 Ãti aapokotxi apokaãpotakasaaki, aõkitana tesi kikiakori amianatakani paiaka matatakani.
13 Ikira atoko akiritarina:
—Xesosi, koerekareri, piamonĩkaua ate —itxana.
14 Xesosi atamatakasaakina, ipaniãtana ninoa Moisesini paniãtakiti iaõka ikaminina, sasetotximoni isinina, iĩtona oerekinina ĩkapani.
—Sasetotximoni hĩsako. Hõerekariko hiĩto iuamoni —itxa Xesosi.
Iuamoni isaãpotakasaakina, ikinipoko ninoa erekapeka itxana.
15 Ninoa amianatakani erekapeka, txamari ãtinani kanapiriã Xesosimoni. Itapararitika akirita:
—Peerekari Teoso —itxa iua paiaka matatakari.
16 Ininiã ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.
—Notamoni pikamakiti peerekari —itxa.
Samaria tõpakiri iua kiki.
17 Ininiã Xesosi txari:
—Nota makananitana tesi kikiakori. Ĩtapari apanakini? Auapanika novi kikiakori nimakananitakini.
18 Ia kiki Samariakiri. Ianokara kanapiriã, “Peerekari Teoso,” inini ĩkapani. Ninoa Xoteo iua atoko !itxana —itxa Xesosi sãkire.
19 Ininiã itxari iua Samariakiri:
—Põkitikauako. Pisako. Pite auikari nisãkire, ininiãkara erekapekai —itxa Xesosi.

Kanatokopa Itxa Teoso Auĩtetxi Ininiãtaãua?
(Mateo 24.23-28, 35-44)

20 Ãti õti pariseoakori pimaãri Xesosi:
—Kirisaakipa Teoso ikinimane auĩte inini õti apokatako? —itxana.
Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Teoso auĩtetxi inakasaakiua, kãkiti !atamatari iua apokini. Teoso kãkiti auĩte inakasaaki, iua kãkiti ãkixinireẽ apoka.
21 Iuasaaki kãkiti !akiritari: “Uaikarari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ikiraãrari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.” Ikara atoko !itxana, kotxi hĩxinire ãkirari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.
22 Ininiã itxa imoianariakorimoni:
—Apokako ãti õti nota hĩtari iaxitikiri iteene kinirão hãtamatini. Txamari !hãtamatano.
23 Apanakini sãpiretaiko hĩte: “Ikiraãrari iua.” Ãti sãpiretari: “Uaikarari iua.” Iuasaaki kona himaãkatapiri ikara atoko inakari sãkiretxiti. !Hãuikapiri ikara atoko inakari.

24 Hĩtari iaxitikiri kanapiriãkasaaki, mẽkokari ãtiãtaã potorikini, ãtiãtaã
apokini, iua atokokana nikanapiriini. Katimaritika napokako. Mẽkokari
atoko nitxako napokini. Iuasaakiika ikinimane kãkiti atamatano.
25 Nikanapiriini apisapanika, nota hĩtari iaxitikiri iteene ninikoriãriko
nimisiritiko, kotxi kãkiti uatxa auakani kona nirekano.
26 —Nota hĩtari iaxitikiri kanapiriãkasaaki, Noee auakasaaki atokokana
itxapaniko.
27 Noee auakasaaki, ikinimane nipokota. Iãta. Ĩtanorouata. Ikara atoko
itxapikana. Ãti õti Noee, inirimanekata maporo ãki iĩroãna. Eereka
imaiãtapakinitipanika ãparaã kipakata. Xãpoãkata. Ininiã xirataãtxi xipopena
ikinimane. Ikara atokotxikana itxako nota kanapiriãkasaaki.
28 —Aroo inakori auakasaaki atokokana itxako nota kanapiriãkasaaki.
Iuasaaki ikinimane nipokota. Iãtana. Iamotiitana. Isikatiitana. Itakarau-
atana. Aapokona ikamana.
29 Sotoma sitatxiti Aroo potorikini õti, iuasaakipeka xamina ãparaã kipini
atoko itxa ikatxakini. Xamina miniki katxaka. Ininiã ikinipoko iuaãtaã
ariãkata.
30 —Iuasaaki kãkiti !imarotari xamina katxakini õti. Iua atokokana kãkiti !
imarotari nota hĩtari iaxitikiri apokini õti.
31 Napokini õti haãpoko mapara hãuiniã, kona hĩkanapiripe haãpokomoni hĩtii
hãpini ĩkapani. Tokoriã hãuiniã, kona !hĩkanapiripe haãpokomoni. !Apakata
hĩkanapiriini iuaã.
32 Hĩxinikaroko Aroo ĩtanoro. Kona oa atoko hĩtxape, kotxi oa ipina, kotxi !
onirekari otakanapiniri sitatxi maerekani auiniãtaã.
33 —Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapi-
tikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite
auapinininiika txako Teosokata.
34 —Nikanapiriãkasaaki, ia atoko itxako. Nikanapiriini ĩkanõkati atxiĩti ipi
kãkiti imakanãta imakiniãtaãna. Iuasaaki Teoso sãkire auiãkari sari notakata.
Teoso sãkire mauiãkati kaikota.
35 —Iuasaakiko atxiĩti ipi sito kamanãtari atarokiri. Teoso sãkire auiãkaro
sari notakata. Teoso sãkire mauiãkato kaikota.
36 —Iuasaakiko atxiĩti ipi kiki kikio parĩkauata. Ãti sa notakata, ãti kaikota
—itxa Xesosi.
37 Ininiã imoianariakori pimaãri:
—Namoniparako? —itxana.
Ininiã iua apakapapiretana:
—Aãtamatakasaakiri maiori apotiitiniãtaãua, ikinimane imarotari ipĩkari
iuaãtaã auini. Iua atokokana ikinimane atamatariko kãkiti apotiitiniua
notakata nikanapiriãkasaaki —itxa Xesosi.

18

Sito, Kãkiti Misiritiko Mereẽkari Pakini

1 Xesosi misãkiretari imoianariakori ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko,
Teoso misãkiretiko pirena. Ikara inakari oerekari kãkiti ãtipirika imisãkiretiniri
Teoso, Teoso misãkiretiko imatakanapakani ĩkapani.
2 Xesosi sãpiretari ia sãkiretxiti:
—Sitatxi auari kãkiti misiritiko mereẽkari. Iua kona paxitari Teoso. Kona
ipaxitari kãkiti apaka.
3 Iuaã sito apaka aua. Õtaniri ipĩpe. Tikinitakoro otxaua. Oa nirekari
iua atão ikamini oa misiritakarimoni. Txamari iua kãkiti misiritiko

mereẽkari !ipotxitari omokaiakari pirena ikenakotini. Osãpiretapikari iuamoni: “Pikenakotariko nisãkire. Pikamariko atão nota misiritakarimoni. !Nimĩteenekaikari nota misiritakari apikomoni misiritinino,” otxa.

4 —Isãpakapekari ãtipirika osãkire ikenakotini. Ininiã eereka ixinikari: “Atãopitikara, kona nota paxitari Teoso, kãkiti pakini. Iuaritika nikamariko onirekakiti, kotxi

5 ãtipirika oa tikinitakoro amanaãnãtano, ininiã nikamaãkaretxitaro. Ininiã nikamariko onirekakiti, kotxi nisãpakapekaro osãkire. Ãtipirika ikara atoko otxanãtapikano. !Nimĩteenekaikari,” itxa kãkiti misiritiko mereẽkari.

6 Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Ikara kãkiti misiritiko mereẽkari kona erekari, iuaritika ikamari osãkire iaõka.

7 Teoso apiaerekata. Ininiã ikenakotapitikari imereẽkini sãkire pokamara, ĩkanõka. Ninoa amanaãri Teoso imoianatinina. Ininiã apiata Teoso kenakotari isãkirena. Patimari Teoso kenakotiniri imereẽkini amanaãkiti.

8 Nisãpiretai, patimari Teoso misiritinina ninoa misiritakani. Ia nipimaãi. Nota hĩtari iaxitikiri iuaĩkana nikanapiriãkasaaki, atxiĩti napokari nisãkire auiãkani ĩkorapokoriti? —itxa Xesosi.

Pariseo, Txineiro Apotiitakari Pakini

9 Iuikakaniua !apokaerekatari apanakini. Ninoamoni, ninoanokara kamari atão. Ãti õti Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko, kãkiti ikara atoko inakanimoni atão imarotinina ĩkapani:

10 —Ipi kiki sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Ãti kiki pariseo itxaua. Ãti kiki auĩtetxiakori txineirote apakapakari itxaua. Iteene iua misiritari kãkiti, kotxi kãkitimoni imakatxakaro apikomoni txineiro. Kona atão imakatxaka. Imisiritari kãkiti.

11 Iuaã pariseo tima Teoso imisãkiretini ĩkapani. Txama iuaka imisãkiretaua. Ia atoko itxa isãkire: “Teoso, nota poxokopitikano, kotxi nota apanakini atoko kona nitxa. Kiĩtiriri !nitxaua. Kãkiti misiritakari kona nitxaua. Kona nota sirĩka ãti ĩtanorokata. Kona nota ia txineiro apakapakari atoko na nitxa. Konapitini.

12 Ikini semanati, ipi õti nitakanapari ninikini pite nimisãkiretini ĩkapani. Txineiro nisikai. Tesi txineirota auiniãno, ãtoka nisikai, ininiã pipaniãtakiti iaõka nikama,” itxa iua pariseo.

13 —Iuasaaki txineiro apakapakari ikira atoko itima. Kona ionakaãta iaxiti. Iaritari itorota imaerekani oerekini ĩkapani, kotxi maerekati ikamapeka. Itxari Teosomoni: “Teoso, piamonĩkano. Kona erekano nota, kotxi maerekati kamakarino nota,” itxa txineiro apakapakari.

14 Ininiã Xesosi txari:

—Atãopitikara nisãkire. Ikara inakari kiki Teoso kamaerekata. Isikasaaki iua aapokomoni, erekari itxapekaua. Iua pariseopekana, Teoso !ikamaerekatari iua.

—Iuikakariua, poiãori itxauako. Poiãoripekana, apiatakari itxauako —itxa Xesosi.

Amarini Apokini Xesosimoni
(Mateo 19.13-15; Marko 10.13-16)

15 Ãti õti kãkiti minari amarini Xesosimoni erekari ninoamoni itakini ĩkapani. Txamari Xesosi moianariakori atapakasaakiri kãkiti imiakori mĩkani, isipikapana.

—Hĩkanapiripeka. Hĩsipeka —itxana.

16 Txamari Xesosi txari imoianariakori:

—Hãuiritanako amarini notamoni apokini. !Hĩsipikapapena amarini, kotxi nitiretapitikana ninoa. Nisãkire auiãkani auikari nisãkire amarini auikini atoko. Kãkiti nisãkire amarini auikini atoko inakaninokara apoka Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
17 Amarini auikari iri sãkire. Ininiã hĩxinikariko ia: Amarini atoko himinakaniã, Teoso sãkire iteene himauikakaniã, ininiã Teoso auĩtetxi ininiãtaãua !hiĩroã —itxa Xesosi.

Kiki Katiiri Pirena
(Mateo 19.16-30; Marko 10.17-31)

18 Xoteo auĩte pimaãri Xesosi:
—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.
19 Xesosi txari iua:
—Kininiãpa "erekari," pitxano? Kãkiti erekari !auari. Teosonanira erekari.
20 Pite imarotapitikari Teoso paniãtakiti: "! Pisirĩkape ãti ĩtanorokata. ! Pokaniuatape. !Piĩtiriuatape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako." Ikara atoko pimarotapeka —itxa Xesosi sãkire.
21 Ininiã iua kiki apakapapiretari:
—Nota axapitipanika ninakasaaki, nikĩpitari ikara atoko inakari sãkiretxiti Teoso paniãtakiti —itxa.
22 Xesosi kenakotakasaakiri iua kiki sãkire, itxari:
—Auapanika ãtinoka pikamini tĩkane. Ikinika pitii pivẽtxitako, eereka oa txineiro pisikanako minakati mauakinimoni. Eereka pisa notakata. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxa Xesosi sãkire.
23 Iua kiki ikara ikenakotakasaaki, imatinaniuata, kotxi iua iteene katiiri itxaua.
24 Xesosi atamatakasaakiri iua matinaniuatini, itxari:
—Pamimari katxineiroteri auĩtetiniri Teoso.
25 Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxa Xesosi.
26 Ikara inakari kenakotakani txari:
—Pamimari pisãkire. Ininiã kiripa apoka Teoso auiniãtaã? —itxana.
27 Ininiã Xesosi txana:
—Kãkiti maposotakiniti Teoso posota ikamini —itxa Xesosi.
28 Ininiã Petro txari:
—Ate takanapapekari ikinipoko pitekata asini ĩkapani —itxa.
29 Ininiã Xesosi txari:
—Atãopitikara, ininiã ia atoko nitxai hĩte. Pauini pitakanapiniã, pĩtanoro, pitariakori, piri, pinoro, pamariteakori pakini pitakanapiniã, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena pisãpiretini ĩkapani,
30 ininiã ĩkorasaaki apiata erekari papakapa. Ininiã ãti õti pipĩkasaaki iaxiti papokasaaki, pauapinininiika pitxako —itxa Xesosi.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini
(Mateo 20.17-19; Marko 10.32-34)

31 Ãti õti Xesosi anikari imoianariakori ikira atoko, misãkireta itxana:
—Uatxa Xerosareẽmoni asa. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretapekari nota hĩtari iaxitikiri pirena. Ninoa sãkire iõkatsopatakitina paĩtiki apokapitikako,
32 kotxi nisikaãkako Xoteo minakonimoni. Ninapetaãkako. Nimisãkirepiretaãkako. Nikiisokaãkako.
33 Niaritaãkako. Eereka nokaãkako. Ipi, ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikaua —itxa Xesosi.

34 Xesosi moianariakori !imarotari isãkire. Ikara sãkiretxi kipatakori atoko itxa. Ininiã kona ninoa imarotari isãkire.

Mõsiãreti Xesosi Makananitini
(Mateo 20.29-34; Marko 10.46-52)

35 Xesosi apokaãpota Xerikoo sitatxiti takote. Mõsiãreti kimapori tiniãpo iitopãkanãta. Amanaãnãtaro txineiro.
36 Ikenakotari kãkiti kimaporiã napakani, ininiã:
—Kiripa ikara? —itxa.
37 —Xesosi Nasaree sitatxitikiri, iuara napaãpota —itxana apanakini.
38 Ininiã iua mõsiãreti akirikata:
—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.
39 Ninoa ĩkiikakani txitari iua:
—!Pakiripoatape —itxana.
Txama iteene iua akirikata iuaĩkana:
—Taviini apika mekaniri, piamonĩkano —itxari.
40 Ininiã Xesosi iotoka. Amanaãna kãkiti:
—Ere kiki himina notamoni —itxa Xesosi.
41 Xesosi takote apokasaaki, Xesosi pimaãri:
—Kipa pinireka nikaminii pitemoni?
—Kõsiãrepeka ninini ninireka —itxari.
42 Ininiã Xesosi txari:
—Kõsiãrepekai uatxa, kotxi pauikari nisãkire —itxa.
43 Iuasaakipeka iua kiki kõsiãrepeka itxa. Ininiã iua saãpota Xesosi tikini. Teoso ereka inini pirena isãpireãpota. Ikinimane kãkiti itikasaakiri Xesosi kamakiti iuamoni.
—Peerekari Teoso —itxana.

19

Sakeo Pirena

1 Xesosi Xerosareẽmoni isikasaaki, Xerikoo sitatxiti apanĩkaki inapaãpota.
2 Iuaã aua kiki, Sakeo inakori. Iua katiiri. Iua kãkiti txineirote apotiitakari auĩtetxiakori ĩkapani. Apanakini txineiro apotiitakani auĩte itxaua. Iua misirienetari kãkiti. Imakatxakari txineiro auĩtetxiakori ĩkapani. Txamari apikomoni imakatxaka. Kona atão ikamakiti. !Erekari iua.
3 Xesosi apokasaaki Xerikoo, iua Sakeo nirekari Xesosi atamatini. !Apakata atamatiniri, kotxi paĩtiri iua. Itomaneri kãkiti Xesosi ĩtinikata auanãta. Ininiã !apakata mõtãnoti atamatiniri iua.
4 Ininiã imiteka Xesosi apisa, aaminaã kanĩka itxa. Xesosi iuaã napakasaaki, iposotari itikiniri.
5 Xesosi apoka iua aamina patapi. Ionakaãta itxa. Itxari:
—Sakeo pikatxaka, katima pitxa. Uatxa, paapokomoni nisako, nianapokotini ĩkapani —itxa Xesosi.
6 Ininiã katxaka katimapeka itxa. Ipoxokoniritika iua apakapari Xesosi.
7 Ikinimane iuaã auakani misãkirepiretari Xesosi. Itxana:
—Xesosi sari maerekati kamakari aapokomoni. Kininiãpa iua sa iua aapokomoni? —itxana.
8 Ininiã iua aapoko apoãka atoko, Sakeo tima isãkirauatini ĩkapani. Ininiã itxari Xesosi:
—Ipixini ninakiti nisika matiinimoni. Niĩtirĩkakiti iuaĩkana nisikanako kãkiti. Txineiro niĩtirĩkiniã, ininiã iuaĩkana ipi ipi pakinikata nisikariko nimisiritakinimoni —itxa Sakeo.
9 Ininiã Xesosi:

—Ia kiki Apraão apika mekaniri apaka. Uatxa imaerekani makatxakaãka, kotxi itakanapari maerekati ikamakiti.
10 Kãkiti itari iaxitikiri apoka ĩkorapokoriti kãkiti pĩpinanaãkani initini, imaerekani imakatxakini ĩkapani —itxa Xesosi.

Nitiritxi Erekari, Nitiritxi Maerekati Pakini (Mateo 25.14-30)

11 Eereka Xesosi sãpiretari ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Oerekari ia sãpirenatxi, kotxi Xerosareẽ ninoa apokaãpota. Kãkiti uãkatari paĩtiki Teoso ikinimane auĩte ininiua.
12 Ia atoko itxa:
—Kiki aiamatapeka õtakoxiti isini, auĩtetxi ininiua ĩkapani. Iua nirekari isini, ininiã eereka inirekari ikanapiriini.
13 Ininiã isini apisapanika akiritari tesi initiriakori. Isikanapana txineiro tesi ota oro kamakoro. Ãtoka isikaãpotana initiriakori. Itxa: "Nota ãtiãtaã nauakasaaki, hiamotari tiitxi. Eereka pivẽtxitari apikomoni txineiro hãpakapini ĩkapani. Ikara atoko hĩtxako," itxa.
14 —Isipeka atoko kãkiti iuaã auakani !inirekari iua auĩtetxi ininiua, kotxi omanatarina. Ininiã ninoa iokanapireta iuamoni: "Ate !nirekai pite aãuĩte pininiua," itxana ninoa.
15 —Iuasaaki iua ãtiãtaã auĩtetxipeka itxaua. Ikanapiriãkasaaki akiritana initiriakori, txineiro isikanapakini. Ininiã iua txana ninoa: "Hõerekano txineiro apikomoni hãpakapakito," itxa.
16 Ãti initiri apoka iuamoni. "Nipatrãote, pite sikanapano ãtoka ota. Uatxa tesipeka ota aua notamoni," itxa.
17 —Iuasaaki auĩtetxi txari iua: "Pite kamakiti peerekari. Pite ninitiri erekari. Ãtonoka ota nisikapekai, iuaritika piparĩka peerekari. Uatxa tesi pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako," itxa.
18 —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: "Ãti ota pisikanapano nota. Uatxa sĩkopeka ota aua notamoni," itxa initiri.
19 —Ininiã auĩtetxi txari: "Erekapitikari. Ininiã sĩko pakini sitatxiti auakani auĩte pitxauako," itxari.
20 —Ãtipekana apoka auĩtetximoni: "Oniã pinakito txineiro. Mãkatxi mataã niapirikaro, poteta nitxaro pitxineirote.
21 Nota pĩkai pite. Pataparaxinirei. Nimarotari pite amotari ãti kamakiti. Piamotari pikiena ãti kãkiti kiena," itxa.
22 —Ininiã iua auĩtetxi apakapapiretari: "Pite ninitiri maerekati pitxaua. Pite txano nota kiki kataparaxinireri nitxaua. Pimarotari niamotiniri ãti kamakiti. Pimarotari niamotiniri ãti kãkiti kiena.
23 Ikara atoko ininiã, pimanirekakaniãri piparĩkauatini, kinirepa kona pisikataro nitxineirote pãkomoni? Pisikaãkamaroko, napakapamaroko apikomoni nitxineirote nikanapiriãkasaaki," itxa auĩtetxi.
24 —Ininiã iua paniãtana iuaã auakani: "Himakatxakaroko nitxineirote iuamoni nisikakito. Hĩsikaro tesi ota auakitimoni," itxa.
25 —"Auapeka tesi ota iuamoni," itxarina.
26 —Ininiã auĩtetxi apakapapiretana: "Piparĩkauatiniã, ininiã pinakiti itori aua, ininiã apikomoni papakapa. Pite iarinouatiniã, ininiã ikara xika pinakito poião. Ãti õti piarini xika ikara poiãori makatxakaãkako apaka.
27 Uatxa himinana notamoni nimokaiakariakori, kotxi ninoa !inirekano nota iauĩtena nininiua. Hõkana ninoa nota apisatoõ," itxa auĩtetxi.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini (Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Xoão 12.12-19)

28 Ikara inaãka atoko, Xesosi sari imoianariakori apisa Xerosareẽmoni.
29 Xerosareẽmoni isikasaakina, apokaãpotana Petxipaxee, Petánia pakini aapokotxiti. Ninoa ipi aapokotxi Oriva inakori xirata takote. Iuaã auakasaaki, Xesosi iokanatana ipi imoianariakori aapokotximoni.
30 —Ikira aapokotximoni hĩsa. Iuaã hãpokariko xomẽta ãkiri, iaxiriãkori. Iua xomẽta ãkiri kãkiti maitopãkakotipanika inakori. Hĩkoxiripatakariko iua. Himinari notamoni.
31 Ipitikiri akiritiniãi: “Kinirepa hĩte koxiripatakari nipira?” inakasaakii, ia atoko hĩtxariko: “Apiananiri nirekari iua,” hĩtxako —itxana.
32 Iuaã apokasaakina, ikinika Xesosi sãkire iaõka auapeka.
33 Ninoa koxiripatakasaakiri xomẽta ãkiri, ipitikiri apoka.
—Kinirepa nipira hĩkoxirika? —itxa.
34 Ininiã ninoa:
—Apiananiri nirekari iua —itxana.
35 Ininiã anikarina xomẽta ãkiri Xesosimoni. Imoianariakori takari imãkana xomẽta nopini. Imoianatarina Xesosi xomẽta nopini iitopãkini ĩkapani.
36 Xesosi saãpotakasaaki Xerosareẽmoni, apanakini kãkiti matameẽkari imãkana kimaporiãpo Xesosi napini ĩkapani.
37 Õtanoxiratari Oriva inakori iokiriĩtakasaaki, ninoa imakinika ipoxokoniritikana akiripoakatana, kotxi itikapekarina itori Teoso posotiire.
38 —Peerekari auĩtetxi, Apiananiri iokanatakiti kãkitimoni. Teoso takari erekari iuamoni. Ininiã Teoso !omanataikari kãkiti. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua —itxanãtana ninoa iuasaaki.
39 Iuaã kãkiti itomaneri sauaki aua pariseoakori apaka. Ninoa txari Xesosi:
—Koerekareri, piotokakana pimoianariakori ikara isãkirena.
40 Ininiã Xesosi:
—Atão ninoa akiritakiti. Ininiã ! nipinitana iotokakiniri. Nimauiritakaniãna isãkirena nota Apiananiri nininiãua, ininiã Teoso txĩkitakari kai soro sãkirauatini ikara sãkire isãpiretini —itxa Xesosi.

Xesosi Txiapata Xerosareẽkini Itiretini

41 Ninoa apokaãpotakasaaki Xerosareẽ, Xesosi Xerosareẽ atamatakasaaki, iua txiapata, kotxi iuaã aua mirikiniti kãkiti isãkire mauikakani.
42 Ixinikasaakina Xerosareẽ auakani itxa:
—! Himarotari hĩkamakiti tĩkane hãuini ereka inini ĩkapani, neenamatxi mauakani ĩkapani. Ninirekari himarotiniri, txamari uatxa ikara himarotini kipataãka himimarotakaniri ĩkapani.
43 Ãti õti himokaiakarini ãkitai hĩte. Ininiã kona kãkiti pokĩka sitatxi, kona ĩroã. Iuasaaki himitekini !auari. Hãkitapeẽkaikako.
44 Himokaiakarini xipokariko ia sitatxi. Ikinimaneko okaãkako. Kai ãti kai nopini auakari !ikaikotaika. Imakinika xipope. Iua atoko inakari auako, kotxi hĩte !apakapari Teoso hĩtemoni apokasaaki.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(Mateo 21.12-17; Marko 11.15-19; Xoão 2.13-22)

45 Xesosi apokasaaki Xerosareẽ, isari Teoso misãkiretiko aikotiã. Iuaã auari kãkiti tiitxi vẽtxitakani, ininiã Xesosi omitikana.
46 Xesosi txana ninoa:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ia naapoko, “Teoso misãkiretiko aikoti” akiritaãkako,
itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

47 Teoso misãkiretiko aikoti ãki ikiniõtika oerekarauata. Iuasaaki sasetotxi
auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kãkiti auĩteakori pakini kinirão okaka txari
Xesosi.
48 Txamari itomaneri kãkiti potxitari Xesosi oerekakiti sãkiretxiti. Ininiã
ninoa kaikotapika Xesosikata ikinika isãkire imarotinina ĩkapani. Ikara xika !
iposotarina okiniri iua iuasaaki.

20

Xesosi Paniãtakari Moerekakoni
(Mateo 21.23-27; Marko 11.27-33)

1 Xesosi Teoso iokanapirena erekari isãpiretakasaaki Teoso misãkiretiko
aikoti ãki, iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori, kãkiti auĩteakori
pakini apoka.
2 Ninoa pimaãri Xesosi:
—Pite omitikana tiitxi sikakani Teoso misãkiretiko aikotiã auakani.
Kipaniãpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniãtai? —itxana.
3 Ininiã Xesosi txana:
—Nota apaka pimarauatako hĩtemoni. Ãtinoka nipimaãiko hĩte. Ininiã
hãpakapapiretano.
4 “Kipa paniãtari Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniãtari Xoão?
Kãkitikani paniãtari Xoão?” —itxa Xesosi.
5 Eereka ninoakakarinani isãkirauatana:
—Kanatokopa atxa? “Teosora,” aniniã, ininiã ipaniãtamaua eereka:
“Kinirepa kona hãuikatari Xoão sãkire?” itxamaua ate.
6 “Kãkitira paniãtari Xoão,” aniniã, ininiã kãkiti kiporonakauako ate kai
soroã, kotxi ninoamoni Xoão Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Ininiã kana-
tokopa atxa? —itxakakauana.
7 Ininiã eereka ninoa apakapapiretari Xesosi:
—Kona ate imarotari —itxana.
8 Eereka Xesosi txana:
—Ininiã nota apaka kona nisãpiretai nipaniãtakiri uãka —itxa Xesosi.

Parĩkauatakani Maerekani
(Mateo 21.33-46; Marko 12.1-12)

9 Eereka Xesosi sãpiretari kãkiti ia sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Ia atoko
itxa:
—Aua kiki. Itakari amãtiiri ova inakoro. Ovanoka itaka ikikioteẽ. Eereka
iĩkitxitana kãkiti itakare nĩkatakani. Eereka isari ãti tixini. Iuaã mapakanani
ikaikota.
10 Oamiko manapi iokanatari initiri apakapiniri ipixini amãtiiri. Txamari
amãtiiri nĩkatakani noropatari iua nitiri. Ininiã eereka iokanatarina iua. Kona
axapiti amãtiiri anika ipatrãotemoni.
11 Ininiã iuaĩkana ãti initiri iokanata. Iuaĩkana ninoa noropatari iua ini-
tiri. Imisiritarina. Eereka iokanatari iua. Kona axapiti amãtiiri anika
ipatrãotemoni.
12 Iuaĩkana ãti initiri iokanata ikikiotemoni. Iuaĩkana ikarotarina, iokanata
itxarina. Kona anikari axapiti amãtiiri iuamoni.
13 Iua katakareri txari: “Kipa nikamaã? Ari, uatxa nimarotapekari.
Namarite nitiretakiti niokanatako ninoamoni. Ninoa paxitapitikariko iua,”
itxama.
14 —Amãtiiri nĩkatakani atapari amãtiiri takakari ãkiri apokaãpotini. Ininiã
itxana: “Katakareri ãkiri ina. Katakareri ipĩkasaaki, iua ãkiri apakapari
ikinika. Ininiã maõkari iua. Ininiã ikinika itakare aua atemoni,” itxana.

15 —Ininiã ninoa kosekaĩtotari katakareri ãkiri, mapara okaĩtota itxarina. Ininiã okapirina.
Ininiã Xesosi pimaãri kãkiti iuaã auakani:
—Kiripa iua katakareri kamaã?
16 Iua okanako ikinipoko ninoa. Itakare apanakinimoni sika itxako —itxa Xesosi.
Kãkiti kenakotakasaakiri ikara pirena itxana:
—Ikara atoko inakari !anireka —itxana ninoa.
17 Ininiã Xesosi iteene atamatana.
—Ininiãkara natokopa itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekiniua?
Aapokotxi kamakani kona nirekari ãtika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.
Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
18 Kãkiti mãkititiniã ĩkora kai xika, ikarotaãka. Ĩkora kai irikiniã kãkiti nopini, pomoĩpeka itxana. Ininiã eereka aãpani itxaua —itxa Xesosi.

Homano Auĩte Ĩkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Marko 12.13-17)

19 Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini, nirekari maĩkiniri Xesosi, okinirina ĩkapani, kotxi ninoamoni ikara Xesosi sãpiretakiti oerekari kãkiti ninoa nirekiniri okiniri Xesosi. Txamari ! imaĩkarina, kotxi ipĩkarina apanakini kãkiti.
20 Ikiniõtika ninoa itikapikarina Xesosi sinimoni imarotinina ĩkapani. Ininiã ninoa iĩkitxitari kamĩkapirirerini Xesosi imisãkiretinina ĩkapani. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire. Ikerokiniãri, iposotarina anikiniri auĩtetxiakorimoni okinirina ĩkapani.
21 Ininiã ninoa kamĩkapirirerini apoka Xesosimoni.
—Koerekareri, ate imarotari atãopitikara pisãkire. Pite oerekari ikinipoko kãkiti atão Teoso nireẽkiti kamiko. Poerekakiti sãkiretxiti kãkiti apiarinimoni, iuatxikana poerekari kãkiti poiãorini.
22 Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? Apakata amasikakaniro iuamoni? —itxana ninoa.
23 Xesosi imarotari ninoa nirekari ikerokiniri isãkire, ininiã iua txana:
—Kinirepa hãtamakaerekatano nota?
24 Poerekano txineiro ota. Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxa.
Ininiã ninoa:
—Sesa sanõka, iuãka apaka aua —itxana.
25 Ininiã Xesosi:
—Hĩsikariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsikariko Teosomoni iua nakiti —itxa Xesosi.
26 Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire kãkiti apisatoõ, txamari ! ikerokari. Ininiã ninoa tsorĩkaãta Xesosi apakapapiretakiti ikenakotakasaakina. Apikomoni !isãkirauataikana.

Ipĩkari Õkitikiniua Mauikakoni
(Mateo 22.23-33; Marko 12.18-27)

27 Ikara inaãka atoko, apoka satoseoakori inakoni. Satoseo kona auikari ipĩkari iuaĩkana õkitikiniua. Ninoa misãkiretari Xesosi.
28 Itxana:
—Koerekareri, kitxakapirĩka Moisesini iõkatsopatari ia atoko inakari: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesini.
29 Setxi itaritxiakori aua mitxi ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari ĩtaniriuata. Meenetipanika ipina.

30 Itari takaro iuani tikinitakito. Iua apaka ipina meenetipanika.
31 Iuaĩkana ãti itari takaro oa. Iuaĩkana ipina meenetipanika. Iua atokotxikana itxana imakinikana itariakori.
32 Eereka oanipekana opĩpe apaka.
33 Ipĩkani õkitikasaakiua, kiripa oĩtaniri? Kotxi ikinikana takapekaro oa —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Uatxa ĩkorasaaki kãkiti ĩtaniriuata.
35 Teoso nakitiakori iuaĩkana õkitikasaakiua, !ĩtaniriuataikana.
36 Ninoa !ipinaika, kotxi Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxauanako. Iuasaaki Teoso anaakori atoko itxauana, kotxi Teoso õkitikapekana ninoa.
37 Hĩte kerokari hĩsãkire. Hĩte sãkire txari: "Ipĩkani !õkitikaikaua." Moisesini oerekaua ipĩkani iuaĩkana õkitikapanikaua. Iua iõkatsopatakasaakiri aamina tirinakari pirena, isãpiretari Teoso sãpiretakiti. Ia atoko itxa Teoso iuasaaki: "Nota Apraão Teosone, Isaki Teosone, Xakoo Teosone pakini nitxaua," itxa Teoso.
38 Ininiã ninoa Apraão, Isaki, Xakoo auapanika, kotxi Teoso !ipĩkani Teosoneni. Auãki inakani Teosonera iua, kotxi iuamoni ikinimane auãkipanika —itxa Xesosi.
39 Eereka ãtikaka kaiõkatsopareriakori txari:
—Koerekareri, atãopitikara pisãkire —itxana.
40 Ikara inaãka atoko kãkiti pĩkarauata apikomoni ipimarauatini.

Teoso Mereẽkiti Tavii Apika Mekaniri Itxaua
(Mateo 22.41-46; Marko 12.35-37)

41 Ininiã Xesosi pimaãna:
—Kinirepa isãpiretaãka Teoso mereẽkiti Taviini apika mekaniri ininiua?
42 Kotxi Taviini iõkatsopata Xikari aãtsopateẽ. Itxari:
Apiananiri txari niauĩtemoni: "Nota kikomoni piitopãka.
43 Piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua."
Itxa Taviini xikare.
44 Taviini akiritari Teoso Mereẽkiti "Niauĩte." Ininiãkara kanatokopa iua Tavii apika mekaniri? —itxa Xesosi.

Kaiõkatsoparerini Maerekani
(Mateo 23.1-36; Marko 12.38-40)

45 Eereka kãkiti apisatoõ Xesosi õtãkikana imoianariakori.
46 Ia atoko itxa:
—Erepaniko, kaiõkatsoparerini misirienetinii. Ninoa ieretakari mãkatxi ĩtanori, peereri, apanakini atamatinina ĩkapani. Tiitxi amotikoãtaã ninoa potxitari kãkiti ninoakata sãkirauatini apanakini atamatinina ĩkapani. Ninoa potxitari iitopãkinina auĩtetxi topãkiniãtaã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Kiinirisaaki ninoa nirekari apiari topãkiniãtaã iitopãkinina.
47 Kiki ipĩkasaaki, ninoa misiritaro tikinitakoro. Ninoa mixirikari oaãpoko, iuaritika imisãkiretarina Teoso. Teoso imisãkiretakasaakina, kaiãori sãkiretxi isãkiretana. Ininiã apanakini kenakotakasaakiri, ninoa xinikari: "Atão iua imarotari Teosokata isãkirauatini," itxana. Txamari Teoso kamaãkaretxitana, ininiã apiata imisiritaãkanako.

21

Tikinitakoro Matxineiroteto Sikakito
(Marko 12.41-44)

1 Xesosi sãkirauatakasaaki Teoso misãkiretiko aikoti ãki, itikari katiirini takiniro itxineirotena kaixa ãki Teoso ĩkapani.

2 Iuasaaki oãua tikinitakoro matiito. Õtaniri !auaika. Oa sikaro ipi txineiro
ota okinika oamoni auakaro.
3 Ininiã Xesosi txa:
—Atãopitikara, okira sito sikari apiata.
4 Kotxi apanakini sikaro itxineirotena itetakito. Okira sikari okinika
onakito —itxa Xesosi.

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(Mateo 24.1-2; Marko 13.1-2)

5 Ãti õti Teoso misãkiretiko aikoti ãki aua Xesosi imoianariakorikata. Aiko
ereri pirena isãkirenãtana.
—Uai peereri. Ere kai sorokiniri paretxiã auakari pakaronepokori. Pata-
matari kãkiti sikakiti Teosomoni —itxana.
6 Ininiã Xesosi txana:
—Ari atãopitikara peerekari. Txamari apokapitikako ãti õti ia aiko irikiko
ĩkapani. Iuasaaki kai ãti kai nopini auakari !auaika. Ikinipoko irikaãkako —
itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini
(Mateo 24.3-14; Marko 13.3-13)

7 Ininiã ninoa pimaãri:
—Koerekareri, kirisaakipa ikara atoko inakari auapani? Kiãtokopa itxa ia
aiko Teoso misãkiretiko irikini õti manapi aimarotini ĩkapani —itxana.
8 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Erepaniko, xipokatxi õti apokaãpotakasaaki, kãkiti nirekari imisirienetinii
hĩte. Ito aãpirena auako. Kaiãopokori kiki sãkire: “Teoso mereẽkitikarano nota.
Nota apokapeka uai,” itxamana. Paxirari ninoa sãkire. !Himaãkatapena
ninoa. !Himoianatapena ninoa.
9 Neenamatxiene hĩkenakoenetakasaaki, !hĩpĩkarauatape. Iua atoko inakari
merepanika auako. Iuasaaki xipokatxi õti !apokapanika —itxa Xesosi.
10 —Ãti uãka kamari neenamatxi ãti uãkakata. Ãti auĩtetxi sotatoneakori
neenamauata ãti auĩtetxi sotatoneakorikata.
11 Iuasaaki xipokatxi õti apisa, nota apokini apisa, itixi iakeẽkatako. Natxi
auako. Itori amianari auako. Apaka kãkiti atamatakiti iaxiti kamapĩkaretana.
12 —Ikara inakari apisa, apanakini maĩkaiko hĩte. Himisiritaãkako. Xo-
teoakori anikaiko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Xoteoakori auĩte apisatoõ
apoĩtiniina ĩkapani. Hĩtakaãka kateia ãki. Ninoa anikaiko hĩte itixi auakani
auĩteakorimoni hĩte apoĩtinina ĩkapani. Iua atokokanerako hinaãkako nisãkire
hãuikini xika.
13 Iuasaaki auĩtetxiakori apisatoõ hãuakasaaki, hĩsãpiretariko Teoso
iokanapirena erekari.
14 Ninoa himisãkiretini apisa, maerekaxiniretika ! hĩtxape. Kona
hĩpĩkarauatape,
15 kotxi ninoa apisatoõ hãuakasaaki, nota sikaimaroretai hĩte, ininiã
himokaiakariakori ! iposotari apakapapiretiniina hĩte. ! Iposotarina
isãpiretiniina: “Kona atão pisãkire,” !itxana.
16 Hinoroma, hĩrima, hĩtariakorima, apanakini hinirimanema,
haõkimanerema pakini sikaiko hĩte himokaiakariakorimoni. Ãtikaka hĩte
okaãkako iuasaaki.
17 Ikinimane omanataiko hĩte nisãkire hãuikini xika.
18 Iuaritika Teoso !auiritari ãtika hiãko maporokiko, kotxi Teoso iteene
nĩkatapitikaiko hĩte.
19 Himĩteenekiniãri ikinika himisiritiko, ininiã Teoso txĩkitakaiko ãtipirika
iuakata hãuapinininiika hinini ĩkapani —itxa Xesosi.

Xerosareẽ Xipokiko Pirena
(Mateo 24.15-28; Marko 13.14-23)

20 Apikomoni Xesosi txari:

—Hãtamatakasaakiri sotatoakori ãkitiniri Xerosareẽ, iuasaaki himarotariko pakotapaniri sitatxi xipokini.
21 Iuasaaki hĩte Xotéia tõpa auakani himitekako oxiratarimoni. Sitatxi hãuiniã, ininiã himitekako. Mapara hãuiniã, kona hĩkanapiripe sitatximoni,
22 kotxi iuasaaki kãkiti misiritiko õti apoka. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara õti apokini.
23 Iuasaaki !erekapaniri sito kamixiro ĩkapani, kaxitakarero ĩkapani, kotxi omitekini !apakata. Xoteo auiniãtaã auapitikako iteene imisiritikona tĩkane, kotxi iuasaaki Teoso oerekari iua omanãkare Xoteoakorimoni.
24 Itomaneri kãkiti okaãkako saasara atoko inakaroã. Apanakini anikaãkako ikini uãka tixinemoni. Xoteo minakaniua xipokariko sitatxi Xerosareẽ. Teoso auiritana ninoa kaikotini iuaã. Eereka Teoso xipokariko ninoa tapara. Eereka !auaikana —itxa Xesosi.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Mateo 24.29-31; Marko 13.24-27)

25 Apikomoni Xesosi txari:

—Nota uai apokini apisa, atokatxi, kasiri, iõriki pakini oerekariko kãkiti nota iposope uai napokini. Apaka potxoari uiniti auari tsakati mitari. Iua tsakati miramaneri iene. Ikara xika itixi auakani kamaxirexinirepeka itxanako.
26 Kãkiti ãkipa iotokako ipĩkare xika. Itixi misiritiko xika ipĩkarauata, kotxi iõriki, ikinika iaxiti auakani iakeẽkatako.
27 Iuasaaki nota, hĩtari iaxitikiri katxakaãpota katxiãrikata. Iuasaaki ikinimane atapanoko nota. Iuasaaki kaposotiireno nota. Niotximerekata napoka uai.
28 Ikara itixi misiritiko apokaãpotakasaaki, haiamatako. Hionakaãtako, kotxi paĩtiki nota kanapiriã hĩte napini ĩkapani. Iuasaaki nimakatxakai hĩte ikinika maerekati auiniãtaã —itxa Xesosi.

Piko Mina Pirena
(Mateo 24.32-35; Marko 13.28-31)

29 Xesosi sãpiretari ãti sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

—Hĩxinikari aamina piko inakori. Apanakini ãtião aamina apaka hĩxinika.
30 Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa.
31 Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisãpiretakiti hĩtikasaaki, iuasaaki himarotariko paĩtiki Teoso ikinimane auĩte itxauako.
32 —Ia nisãkire atão. Itixi auakani ! ixipoka ikinipoko nisãpiretakiti mapokakani apisa.
33 Iaxiti xipokapitikako. Ĩkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sãkire !ixipoka.

Iãtapakori Õti Pirena

34 —Erepaniko, maerekaxiniretika kona hĩtxape. !Hĩsarauatape. !Hĩpoãtape. Hĩparĩkanoka ! hĩxinikapeko, kotxi hĩsarauatiniã, hĩpoãtiniã, hĩparĩkanoka hĩxinikiniã, ! hĩxinikari nikanapiriini õti, kotxi ĩkora õti himimarotakani õtisaaki, napokako. Erepaniko, kotxi txikatoro atoko itxa napokini. Kãkiti ! imarotapaniri napokini õti.
35 Imakinika kãkiti itixi auakani imarotariko napokini iuasaaki.

36 Hiãtapariko nikanapiriini. Ãtipirika himisãkiretariko Teoso. Hamanaãriko
Teoso ikara inakari mamisiritakanii hĩte. Hamanaãriko Teoso
himapẽtauatakani ĩkapani hĩtari iaxitikiri apokasaaki iua apisatoõ hĩtimakasaaki
—itxa Xesosi.
37 Ikiniõtika Xesosi sari Teoso misãkiretiko aikotimoni Teoso sãkire oerekini
ĩkapani. Ikiniõtika mapiãnikata Xesosi sari õtanoxiratarimoni, Oriva inakori-
moni.
38 Ĩkanõkapanika kãkiti apoka Teoso misãkiretiko aikotiã Xesosi sãkire ike-
nakotinina ĩkapani.

22

Satanasi Ĩroã Xotasi Xinireẽ
(Mateo 26.1-5, 14-16; Marko 14.1-2, 10-11; Xoão 11.45-54)

1 Kaiamapeka Páskoa inakori kiiniriti apokini. Iua kiiniriti Xoteoakori
nikari pão matireẽkati.
2 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini nirekari Xesosi
okinina, txamari, ninoa pĩkari apanakini kãkiti, kotxi ninoa apokaerekatari
Xesosi.
3 Iuasaaki Satanasi ĩroaĩtotari Xotasi Isikariotxi inakori. Iua Xotasi Xesosi
moianarikamara, apanakinikata.
4 Iuasaaki iua sari sasetotxi auĩteakorimoni, Teoso misãkiretiko aikoti
nĩkatakani auĩteakorimoni. Iuasaaki isãkirauata ninoakata Xesosi imĩkapiritini
ĩkapani. Iuasaaki ninoa xinikaxitita:
—Kiãtokopa itxatari Xesosi isikini atemoni?
5 Sasetotxi auĩteakori enenĩka. Ninoa txari Xotasimoni:
—Pisikasaakiri Xesosi atemoni, aĩkitxitaiko pite —itxana Xotasimoni.
6 —Ateeneka —itxa Xotasi.
Ikara atoko inaãka atoko Xotasi iãtapari isikiniri õti manapi. Inirekari kãkiti
mauakanisaaki, Xesosi imĩkapiritini.

Páskoa Kiiniriti Kamiko
(Mateo 26.17-25; Marko 14.12-21)

7 Iuasaaki kãkiti parĩkauata Páskoa kiiniriti ikaminina ĩkapani. Iua kiiniriti
auakasaaki, itotarina pão matireẽkati inikinina. Iuasaaki okarina soti auĩte
ãkiri kiinirisaaki iniãkitina ĩkapani.
8 Xesosi paniãtana Xoão, Petro pakini:
—Hĩsako. Hãpotiitariko nipokori Páskoa kiiniriti ĩkapani —itxa.
9 Ininiã ninoa:
—Namonipa akamatari kiiniri? —itxana.
10 Ininiã Xesosi:
—Xerosareẽmoni hĩsa. Iuaã hĩtikari kiki kaminiri sito parĩka. Iua apaãnãtari
ãparaã. Kopiti ikiiã anikanãta. Iua aõkitaiko hĩte. Iuakata sa hĩtxako. Hiĩroã
aapokotxi iua ĩroiniãtaã.
11 Himisãkiretari kauiniri. Hĩtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri:
‘Namonipa ianapokotakani kaikotiniãtaã iriko? Iuaã inirekari inapiniri
Páskoa õti imoianariakorikata,’ hĩtxariko iua.”
12 Iuasaaki kauiniri oerekai itanokiri koa mitari iuaã kiiniri ĩkapani.
Imakinika tiitxi iposope. Iuaãrako hãpotiitari imakinika Páskoa kiiniriti ĩkapani
—itxa Xesosi.
13 Ininiã sa itxana. Apoka itxarina ikinika Xesosi sãkire iaõka. Ininiã iuaã
ninoa maiamatari kiiniri.

Xesosi Ĩto, Iarẽka Pakini
(Mateo 26.26-30; Marko 14.22-26; 1 Korĩto 11.23-25)

14 Ininiã Páskoa kiiniriti potorikasaaki, Xesosi imoianariakorikata topãka.

15 Ininiã Xesosi txana:
—Iteene ninirekari hĩtekata ninikiniri ia nipokori Páskoa kiiniritisaaki,
natatsiirauatini apisa.
16 Ia atoko inakari nipokori !ninikaikariko hĩtekata. Teoso ikinimane auĩte
inakasaakiua, iuasaakiikarako ninikapitikariko iuaĩkana.
17 Eereka iua kosekari iãtatxi koana ovaã iãriãti. Ininiã itxa:
—Niri, erekapitikari ia pisikakiti —itxari Teoso.
Eereka itxana imoianariakori:
—Ia iãriã hãpakapako. Hĩkinika hiãtariko.
18 Atão nisãpiretai. ! Niãtaikaroko ovaã, Teoso ikinimane auĩte imi-
nakanisaakiua. Teoso ikinimane auĩte inakasaakiua, iuasaakiikarako
iuaĩkana niãtariko ovaã —itxa Xesosi.
19 Eereka ikosekari komiri:
—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari Teoso.
Eereka imapixinikaãpotari, sikaãpota itxana imoianariakori:
—Ia niĩto okaãka hĩte ĩkapani. Ia komiri hinikasaaki, hĩxinikanoko nota.
Hĩxinikari nipinini hĩte ĩkapani.
20 Inikaãkarina atoko, ikosekaro ovaã. Isikana imoianariakori. Ininiã itxa:
—Ia niarẽka xiketakari makatxakariko hĩte maerekani. Teoso sãpiretapekari
kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ĩkapani. Ia niarẽka oerekari kãkiti, Teoso
kamapekari ikamaenetakiti.
21 Iua nimĩkapiritakiri uatxa uai topãka notakata.
22 Nota hĩtari iaxitikiri okaãkako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari
nipinini tĩkane. Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritakari iteene misiritaãkako —itxa
Xesosi.
23 Xesosi moianariakori ninoakakarika isãkirauatana:
—Kipa sikatari Xesosi imokaiakariakorimoni? —itxanãtana.

Kiripa Apiatakari?

24 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi moianariakori misãkiretakakaua.
—Kiripa apiatakari txatapaniuako ate sauaki? —itxana.
25 Ininiã Xesosi:
—Xoteo minakaniua auĩteakori itaparasãkireritika ipaniãtana Xoteo minaka-
niua iauĩtena nireẽkiti ikaminina ĩkapani, iuaritika ninoa sãkire, “Peerekaua
ate. Ate moianatari kãkiti,” itxana.
26 Hĩte kona ninoa atoko kona hĩtxape. Atxiĩti apiari pitxaua hĩte sauaki,
ininiã amarini atoko pitxauako. Auĩtetxi pininiãua, nitiritxi atoko pitxauako.
27 Kiripa apiatakari txataua? Auĩtetxi nipokori nikakarikani, apiatakari
txatauako? Initiri nipokori kamakarikani apiatakari txatauako? Ikini-
mane kãkiti imarotari nipokori nikakari apiatakari itxaua. Txamari nota
auakasaaki kãkiti sauaki, nitiritxi atoko nitxaua, kotxi kãkiti nimoianata.
28 —Xoteoakori misiritakasaakino nota, kona hĩte takanapano. Atão ni-
moianariakori hĩtxaua.
29 Niri, auĩtetxi txĩkitakapekano nota. Ininiã iua atokokana nota txĩkitakai hĩte
auĩtetxi hininiua.
30 Nota auĩtetxi ninakasaaki, hinipokota, hiãta hĩtxako notakata. Auako
auĩtetxi topãkini hĩte ĩkapani. Ininiã iuasaaki hĩpaniãtana tosi nirimanetxi Isaeo
auakani ikamakitina tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Xoão 13.36-38)

31 Xesosi sãkirauata Simão Petromoni:
—Simão, Simão, Satanasi amanaãpekari Teoso pite, apanakini apaka ata-
makaerekatini ĩkapani. Ahoisi misiritiko atoko inirekari imisiritinii pite.

32 Iuaritika, nota misãkiretapekari Teoso isikataparatiniri pixinire
Simão, nisãkire atão pauikini ĩkapani. Pikerokariko pikamakiti, iuaritika
pikanapiriãpitika nota sãkire iteene iuaĩkana pauikini ĩkapani. Eereka
pisikataparaxiniretanako pitariakori nota sãkire auiãkani —itxa Xesosi sãkire.
33 Petro txari Xesosi:
—Niauĩte, nota iposope nitxa kateiamoni nisini pitekata. Pitekata iposope
nitxa nipinini —itxa.
34 Xesosi txari:
—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti
pakinikata, "!Nimarotari iua," pitxanoko —itxa Xesosi.

Xesosi Õtãkikana Imoianariakori

35 Eereka iuaĩkana Xesosi sãkirauata imoianariakorikata:
—Mitxi nota iokanatai kãkitimoni. Iuasaaki kona nisikai txineiro. Kona
nisikai sako mata. Kona nisikai sapato, iuaritika minakati auinii atxiĩti?
Erekari hĩsini ikinika hinirekakiti mauakanisaaki? —itxa Xesosi
—Minakati !auinaua ate —itxana.
36 Ininiã Xesosi txana:
—Txamari uatxa pitxineirote, sakora pakini auiniãi, panika. Iouata mitaro
mauakanisaakii, pimãka inopinikiri pivẽtxitako iouata piamotini ĩkapani.
37 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Imaĩkaãka, kokaniri maĩkiko atoko inaãkako.
Ininiã ikara nimaĩkiko apokapitikako. Ikara nota pirena kitxakapirĩka
atãopitika —itxa.
38 Imoianariakori txari:
—Apiananiri, patamata. Uai aua ipi iouata aneenamauatini ĩkapani.
Xesosi txari:
—!Apakata ikara atoko inakari hĩsãkire —itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsémani Inakoriãtaã
(Mateo 26.36-46; Marko 14.32-42)

39 Eereka ixirata auĩte Oriva inakorimoni isa, kotxi itotapekari iuaã isini.
Imoianariakori sari iuakata.
40 Iuaã apokasaakina, Xesosi txana:
—Satanasi nirekari maerekati hĩkamini. Ininiã himisãkiretariko Teoso, iua
sikataparatinii, Satanasi nirekakiti himakamakani ĩkapani —itxa Xesosi.
41 Ininiã iuaã itakanapana imoianariakori. Apikoxãki axapiti sa itxa. Iuaã
ikapotoreẽkaua, misãkireta itxari Teoso.
42 Itxari:
—Niri, !pauiritapeno paĩtiki natatsiirauatini, iuaritika kona pikamapiri
nota nirekaãkiti. Pite nirekaãkiti ninireka nikamini —itxa Xesosi.
43 Iuasaaki Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni isikataparaxiniretiniri
ĩkapani.
44 Iuasaaki Xesosi xinire kamaxirepeka. Ãkixinireẽ apokapeka itsii. Ininiã
iteene imisãkiretari Teoso. Ininiã iinĩkakare arẽkatxikata tapika ixitimoni.
45 Teoso imisãkiretaka atoko, õkitikaua, imoianariakorimoni isa. Iua apoka
ninoamoni. Imakapoanãtana, kotxi isãpakapekana imatinaniuatinina xika.
46 Ininiã akiritana:
—Kinirepa himakanãta? Hõkitikaua. Himisãkiretari Teoso, Satanasi nireẽkiti
himakamakani tĩkane —itxa Xesosi.

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-52; Xoão 18.1-11)

47 Xesosi sãkirauatakasaaki imoianariakorikata, itomaneri kãkiti Xotasikata
apoka. Xotasi mĩkiikana ninoa Xesosi oerekini ĩkapani. Iua Xotasi Xesosi
moianarikamara, apanakinikata. Xotasi apokasaaki apitxokari Xesosi.

48 Ininiã Xesosi txari iua:
—Xotasi, pimĩkapiritatari pitari iaxitikiri papitxokasaaki? —itxa Xesosi.
49 Xesosi moianariakori imarotakasaakiri kãkiti nirekiniri Xesosi imaĩkini, itxana:
—Apiananiri, erekari atxiĩti uatxa aneenamauatini, aiouataneẽ —itxana.
50 Ininiã ãti Xesosi moianari sauakari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri kĩpita ikikomoni.
51 Ininiã Xesosi:
—Hiĩtoka ikara. Iaõpe.
Eereka Xesosi takapiotaua ikĩpitaã. Iuasaaki kakĩpitapeka itxa iuaĩkana.
52 Sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori pakini ina Xesosi imaĩkinina ĩkapani. Xesosi txari ninoamoni:
—Kinirepa himinari iouata, piriri pakini himaĩkinino ĩkapani?
53 Ikiniõtika hĩtekata naua aiko Teoso misãkiretikoã. Iuasaaki kona hĩte maĩkano. Ĩkanõka hina, kotxi ipiaã hĩkamari maerekati —itxa Xesosi.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Xoão 18.15-18, 25-27)

54 Ininiã ninoa maĩkari Xesosi, anika itxarina sasetotxi auĩte apiatakari aapokomoni. Ĩroãna aapoko ãki. Ininiã Petro sari ninoa tikini.
55 Sasetotxi aapoko takote apoka. Iuasaaki mapara xamina pokitakori aua. Kãkiti topãkanãta xamina takote. Irokanãtana. Ininiã Petro topãka ninoa takote.
56 Iuasaaki ãtokoro atamatari iua xamina kamaraã. Ininiã itakote oãpoka. Omixinitari iua:
—Ia kiki Xesosikata auakari —otxa.
57 Txamari Petro txari:
—Ãtokoro, kona nimarotari iua —itxa.
58 Eereka ãti atamatari iua. Itxari iua:
—Pite Xesosi moianarikarai? —itxari.
Txamari Petro:
—Konapitini —itxa.
59 Ãti oara napa atoko ãti txari:
—Atãopitikara, ikira kiki Xesosi moianaripitikara, kotxi Kariréiakiri itxaua iua —itxa.
60 Petro txari:
—Kona nimarotari ikara pisãpiretakiti.
Iuasaaki, isãkirauatakasaaki, patari sãkirauata.
61 Iuasaaki Xesosi sapotorika, atamata itxari Petro. Iuasaaki, Petro xinikari mitxi Xesosi sãpiretakiti: “Patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko” ininiri iaõka aua.
62 Ininiã eereka Petro sipe. Iteene txiapata itxa.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi
(Mateo 26.67-68; Marko 14.65)

63 Xesosi nĩkatakani napetari, noropata itxarina Xesosi.
64 Iuasaaki iaxirikaokitarina iua, ninoa imatamatakani ĩkapani. Iuasaaki noropata itxarina.
—Kimarorei pite. Kiripa noropatai? —itxana.
65 Itomaneri maerekati sãkiretxitiã itxitarina Xesosi. Inapetiniri !iotoka.

Xesosi Xoteo Auĩteakori Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Xoão 18.19-24)

66 Ĩkanõkapanika kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsopareriakori pakini apotiitaua. Iuasaaki Xesosi minaãka ninoamoni.

67 —Pisãpiretaua ate, Teoso mereẽkitikai pite? —itxarina.
Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Nisãpiretiniãi, !hãuikari nisãkire.
68 Nipimarauatiniã, hĩte !apakapapiretano. Apaka !hãuiritari nisikakiko.
69 Paĩtiki hĩtari iaxitikiri topãkako Teoso kaposotiireri kikomoni —itxa Xesosi.
70 Ininiã iuaĩkana ninoa pimaãri:
—Teoso ãkirikai pite? —itxarina.
Ininiã Xesosi apakapapireta:
—Atãopitikara hĩsãkire. Iuapitikarano nota —itxa.
71 —Iaõpekara. Akenakotapekari isãkire. Ininiã apikomoni isãkire kenakotakani !anirekaika, kotxi ateka kenakotapekari iua sãkire maerekati —itxana.

23

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2, 11-14; Marko 15.1-5; Xoão 18.28-38)

1 Ininiã imakinika ninoa anikari Xesosi Piratomoni.
2 Ininiã iuaã ikamarina aãpirena. Apoĩtarina Xesosi:
—Ate kenakopiretari oerekiniri kãkiti maerekati ikamini, kotxi iua õtãkikari kãkiti, kãkiti miĩkitxitakaniri Sesa, Homano auĩte apiari. Apaka itxa: “Teoso mereẽkitino nota. Auĩtetxi apiatakari nitxaua,” itxa iua sãkire.
Txamari na atãoni ikara atoko itxana ninoa. Ikara atoko ninoa apoĩtari Xesosi. Kona atão ninoa sãpiretakiti.
3 Ininiã Pirato pimaãri Xesosi:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari Xesosi.
—Iuapitikarano nota —itxa Xesosi.
4 Ininiã Pirato txana sasetotxi auĩteakori, kãkiti pakini:
—!Napokari maerekati ikamakiti —itxa.
5 Iuaĩkana apoĩtarina:
—Iua oerekana kãkiti maerekati ikamini auĩtetxiakorimoni. Kariréia tõpamonira ipotorika. Uatxa uaipekarari iua —itxana.

Xesosi Erotxi Apisatoõ

6 Pirato kenakotakasaakiri isãkirena, ipimaãna:
—Ia kiki Kariréiakirikani?
7 —Ari iuapitikara —itxana.
Ikara Pirato imarotakasaaki, iokanatari Xesosi Erotximoni, kotxi Kariréia tõpa auakani auĩte itxaua Erotxi. Iuasaaki iua ianapokota Xerosareẽ. Ininiã Pirato iokanatari Xesosi Erotximoni, kotxi Xesosi Kariréiakiri.
8 Erotxi kenakopiretapekari Xesosi pirena. Ininiã iua aõkitakasaakiri Xesosi, poxokope itxakata, kotxi inirekari Xesosi oerekiniri iposotiire.
9 Ininiã iteene ipimaãri Xesosi, ikamakiti imarotini ĩkapani. Txamari Xesosi !apakapapiretari iua.
10 Iuasaaki sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini iteene apoĩtari Xesosi. Ikinika ninoa sãkire aãpirenanoka.
11 Eereka Erotxi, isotatoneakori pakini napetari Xesosi. Ieretakarina auĩtetxi mãka maparakiri apiata inapetinirina ĩkapani.
—Hãtamatari ere. Auĩtetxi itxaua —itxana.
Eereka iuaĩkana iokanatarina Piratomoni.
12 Mitxi Erotxi, Piratokata omanatakakaua. Ikara õti ninoa apokaerekatakakaua.

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-26, 11-14; Marko 15.6-15; Xoão 18.39-19.16)

13 Ininiã eereka Pirato apotiitari sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori,
apanakini kãkiti pakini.
14 Ininiã itxa:
—Hĩte minari ia kiki notamoni. Hĩte apoĩtari iua imisirienetiniri kãkiti. Hĩte
apisatoõ nipimaãpekari ikamakiti pirena. Notamoni kona maerekati !ikama.
15 Erotxipekana ! apokari maerekati ikamakiti, ininiã iokanatari iua
notamoni iuaĩkana. Inipitikara iua erekari, txamari hĩte nirekari okiko
maxikatiĩka.
16 Ininiã nota paniãtari inoropatiko aãpitsa aamata kamakoriã. Eereka
niokanatari isini.
17 Iuasaaki Páskoa kiiniritisaaki, auĩtetxiakori itotari isikakiniri ãtika kateia
ãki auakari.
18 Ikara Pirato sãkire ikenakotakasaakina, ninoa akirikata:
—Hõkariko ere kiki. Hĩsikakariko Pahapasi —itxana.
19 Pahapasi kateia ãki aua, kotxi iua apanakinikata naiatari auĩtetxiakori.
Kokaniri apaka itxaua.
20 Pirato nirekari Xesosi isikakini, ininiã iuaĩkana isãkirauata kãkitimoni.
21 Txamari ninoa akiripoakata:
—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari
nopini —itxakatana.
22 Pirato mitxi isãkirauata ipikata. Iuaĩkana isãkirauata:
—Kixikapa? Maerekati !ikama. Ixika !auari ipinini ĩkapani. Nipaniãtariko
inoropatiko, eereka nisikakariko —itxari.
23 Txamari iuaĩkana akiripoakatana:
—Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini.
Ninoa akiripoakatini xika Pirato kamari ninoa nirekakiti.
24 Ininiã Pirato:
—Xesosi ipinako hinirekakiti iaõka —itxa Pirato.
25 Iuasaaki isikakari Pahapasi kateia ãki auakari. Neenamatxi kamakari,
kokaniri apaka itxaua Pahapasi. Eereka isikari Xesosi sotatoakorimoni
aamina ĩpiriãmitakari nopini okiko ĩkapani.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44, 11-14; Marko 15.21-32; Xoão 19.17-27)

26 Ininiã sotatoakori anikari Xesosi okiko ĩkapanimoni. Iuasaaki kima-
poriãpo aõkitarina Simão, Sireni sitatxitikiri. Iuasaaki iua apoka sitatximoni.
Sotatoakori maĩkari iua. Aamina ĩpiriãmitakari itakana Simão tsotere nopini:
—Panika ia aamina ĩpiriãmitakari —itxarina.
Xesosi tikini sa itxa Simão.
27 Xesosi tikini isa mirikiniti kãkiti. Ãtokaka sitoakoro sari apaka. Imatina-
niuatana, itxiapatana, kotxi imarotarina Xesosi paĩtiki ipinini.
28 Xesosi kirioka ninoa sitoakoromoni. Itxana:
—Sitoãkini Xerosareẽ auakani anaakoro. Kona notani !himariaka. Hĩtekara
himariakaua. Hamariteni ĩkapani hĩtxiapata,
29 kotxi ãti õti apokasaaki, kãkiti sãkire: “Apiaerekata sito meeneto
oniniua,” kotxi iuasaaki misirikaretxi apokasaaki, pamonõkoniri.
30 Iuasaakiikarako kãkiti akiripoakatako ixirata auĩtemoni: “Ate nopini
pirika. Pipataua,” itxanako, kotxi iuasaaki ninoa mokaiakariakori
apokaãpota ninoa xipokini ĩkapani.
31 Nota aamina amaneri atoko nitxa. Hĩte aamina ĩsasaka atoko hĩtxa. Nota
!ikamari maerekati, iuaritika ia atoko nota ipina. Erepaniko aamina ĩsasaka
atoko hĩtxa, ininiã ãti õtirako apiata himisiritiko —itxa Xesosi sãkire.
32 Ninoa anikari ipi maerekati kamakani Xesosikata ipininina ĩkapani.

33 Apokasaakina “Kiitãtatxi” inakoriãtaã, itokakitarina Xesosi aamina
ĩpiriãmitakari nopini. Iua atokokanera itxana maerekati kamakani. Ãti
maerekati kamakari itakana Xesosi kikomoni, ãti isanaremoni.
34 Iuasaaki Xesosi txari:
—Niri !pimisiritapena ninoa, maerekati ikamakitina xika, kotxi !imarota-
rina ikamakitina —itxa Xesosi.
Iuasaaki sotatoakori kamari sarauatxi. Eereka imakatxakarina Xesosi
mãka. Sarauatxi kãiatakari apakapari imãka.
35 Kãkiti iuaã auakani itikari Xesosi. Sasetotxi auĩteakori napetari iua.
Itxana:
—Iua makatxakapekari apanakini imapinakanina ĩkapani. Teoso mereẽkiti
ininiãua, kinirepa iuaka !imakatxakaua? —itxana.
36 Iuasaaki sotatoakori apaka napetari iua. Katxioãri isikarina Xesosi iãtini
ĩkapani, txamari !iãtari.
37 Itxana:
—Pite Xoteo auĩte pininiãua, ininiã aamina ĩpiriãmitakariã pimakatxakaua.
Piteka pimakatxakauako —itxarina.
38 Iuasaaki iõkatakori takaãka ikii tanomoni:
—Xoteoakori Auĩte —itxa iua iõkatakori. Homano sãkireẽ aua. Kreko sãkireẽ
aua. Xoteo sãkireẽ pakini aua iuaã iõkatakori.
39 Maerekati kamakari Xesosi takote tokakitakori akiritari iua. Itxitari.
Inapetari:
—Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, ĩteroa piposotiire? Piteka pimakatxakaua.
Ate apaka pimakatxaka —itxa.
40 Ãti maerekati kamakari iuaã tokakitakori õtãkikari iua:
—Kona pite pĩkatari Teoso? Ate apaka apinako.
41 Atãopitikara ate misiritiko, kotxi maerekati akamapeka. Ere kiki !ikamari
maerekati —itxa.
42 Eereka itxari Xesosi:
—Xesosi, auĩtetxi pininiãtaãua papokasaaki, pixinikano nota, kotxi
ninirekari nisini pitekata iuaxiti —itxari.
43 Xesosi apakapapiretari:
—Atãopitikara nitxai, uatxa ia õti, pite sariko notakata iaxiti Erekariãtaã.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Xoão 19.28-30)

44 Ininiã apaniãxiti takote atokatxi piãkapeka. Ipi ãti pakini oara ipiãka.
45 Atokatxi !iponikaika. Iuasaaki mãkatxi mata mitari Teoso misãkiretiko
aikotiã arõkakari matsorakitaãka. Ipi matapeka itxa.
46 Iuasaaki Xesosi akirikata:
—Niri, nisikai nixinire pinĩkatini ĩkapani.
Ikara atoko inaãka atoko, ipina.
47 Sotato auĩte itikasaakiri, ikenakotakasaakiri, itxa:
—Atãopitikara ikira kiki atão inakarinoka kamakari iua. Maerekati !ikama
—itxa sotato auĩte.
48 Kãkiti iuaã apotiitakaniua ikara atamatakasaakina, itorotana iaritana
ipĩkarauatini xika. Ininiã isipekana.
49 Ikinika Xesosi aõkimanere, sitoakoro Kariréiakini, iua tikini sikani pakini
aua iuaã. Ikira atoko itikanãtarina Xesosi okiko.

Xesosi Katiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Xoão 19.38-42)

50 Iuasaaki iuaã aua Xosee inakori. Xoteo auĩteakori õtãkikakari iua. Erekari
iua. Erekarinoka ikama.

51 Arimateia sitatxitikiri iua. Arimateia sitatxiti, Xotéia tõpa aua.
Iãtapapikari Teoso ikinimane auĩte ininiua. Mitxipe apanakini Xoteo
auĩteakori õtãkikakani nirekasaakiri Xesosi okinina, iuasaaki iua Xosee txari:
—Konapitini. !Apakata ikara atoko akamini —itxa.
52 Xesosi ipinaka atoko, Xosee sari Piratomoni. Amanaãri Xesosi ĩto
akauarimoni itakini ĩkapani. Ininiã Pirato sikari Xesosi ĩto iuamoni.
53 Ininiã iua makatxakari Xesosi ĩto itokakitikoãtaã. Iapirikari mãkatxi
mataã, kai iriko ãki taka itxari. Mitxi ipĩkari !auapanika iua iriko ãki.
54 Ikara õti sesta veira. Ikinika sesta veira, Xoteoakori tomatini õti apisa,
Xoteoakori aiamata tomatiko õti ĩkapani.
55 Sitoakoro Kariréiakini Xesosikata ĩkani sari Xosee tikini kai irikomoni.
Ninoa nirekari imarotiniri Xesosi ĩto takikoãtaã.
56 Eereka ninoa kanapiriã aapokomonina. Kamariãro, aãtsopa ãtião pakini
apotiitana Xesosi ĩtoã itakinina ĩkapani. Ininiã tomatiko õti tomata itxana,
kotxi Teoso paniãtakiti iaõka ikamana.

24

Xesosi Iuaĩkana Auãki Inini
(Mateo 28.1-10; Marko 16.1-10; Xoão 20.1-10)

1 Tomĩkosaaki ĩkanõkapanika, sitoakoro sari kai irikomoni, kamariãro Xesosi
ĩtoã itakinina ĩkapani.
2 Ninoa apokasaaki iuaã, atamatarina. !Katoreikari kai iriko. Kai tore
makatxakapeẽkaika.
3 Ininiã ninoa ĩroã, txama kona apokarina Xesosi ĩto.
4 Ininiã sitoakoro:
—Ĩtapari Xesosi ĩto? Kanatokopa itxa? —itxanãtana.
Iuasaakipeka ipi kiki tokiã. Itimana sitoakoro apisatoõ. Pomẽkori mãkarini
ninoa. Mẽkokari iotximere atoko itxa ninoa mãka.
5 Sitoakoro pĩkarauata, ininiã iãkana. Ixitipeka auakiitana. Ininiã ninoa kiki
txana:
—Kinirepa hinitanãtari auãki inakari ipĩkani sauaki?
6 !Uaiikari iua. Õkitikapekaua. Hĩxinikari isãkire Kariréia hĩtekata auakasaaki.
7 Ia atoko itxa isãkire: “Hĩtari iaxitikiri sikaãkako maerekanimoni. Eereka
nipinako aamina ĩpiriãmitakari nopini. Eereka ipi ãti õtisaaki iuaĩkana
nõkitikauako,” itxa Xesosi. Hĩxinikariko isãkire —itxana.
8 Ininiã ninoa sitoakoro:
—Ari ikara atokopitikara itxapeka isãkire —itxana.
9 Eereka ninoa sipeka. Õsi Xesosi moianariakorimoni isana. Apanakini
kãkiti iuaã aua apaka. Iuaã ninoa sãpiretana ikinipoko itikakitina.
10 Maria Matarenama, Xoanama, Maria Txiako inoroma, apanakini pakini
sãpiretari Xesosi moianariakori itikakitina.
11 Txamari Xesosi moianariakori kona auikari ninoa sãkire.
—Paxirari hĩsãkire —itxana.
12 Petronoka auikari ninoa sãkire, ininiã imiteẽkata kai irikomoni. Iãka,
iriko ãki atamatini ĩkapani. Mãkatxi matanoka, Xesosi ĩtoã Xosee iapirikak-
itinoka atamata. Eereka aapokomoni ikanapiriã. Isikasaaki, itsorĩkaãnãta,
Atamatakiti ixinikanãta.

Emaoso Kimaporiti Sikani
(Marko 16.12-13)

13 Ikara õti ipi Xesosi sãkire auiãkani iãpota Emaoso inakori aapokotxiti-
moni. Xerosareẽ pipotorikasaaki, ipi oara napa atoko papoka Emaoso.
14 Ninoa ipi sãkirauanãta isaãpotakasaakina. Isãkiretarina, ixinikarina Xesosi
ipinini pirena.

15 Isãkirauanãtakasaakina, iuasaaki Xesosi ina ninoa tikini, ininiã iua sa
ninoakata.
16 Txamari ninoa kona imarotari iua Xesosi ininiua.
17 Ininiã Xesosi:
—Kipa hĩte sãkirenãta? —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa iotoka. Iuasaaki ninoa toõ oerekari imatinaniuatinina.
18 Kiropasi inakori apakapapiretari:
—Ikinimane Xerosareẽ auakani imarotari Xesosi okiko pirena. Atxiĩti pite
ãtiãtaã ĩkarikai? —itxari.
19 Ininiã Xesosi txari:
—Natokopa itxa iua? —itxa.
Ininiã ninoa:
—Xesosi Nasaree sitatxitikiri iua. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua. Teoso,
kãkiti apaka apokaerekatari isãkire, ikamakiti pakini, kotxi paposotiireri
isãkire, ikamakiti pakini.
20 Sasetotxi auĩteakori, aãuĩteakori apaka sikari iua okiko ĩkapani, aamina
ĩpiriãmitakari nopini ipinini ĩkapani.
21 Ate uãkatari iua kãkiti Isaeo auakani maerekani makatxaãkari ininiua.
Kita mitxi iua ipina.
22 Mixikanani sitoakoro iua sãkire auiãkani sãkirauata atekata. Ininiã at-
sorĩkaãta. Isãpiretauana ĩkanõkapanika akauarimoni isinina.
23 Txamari ninoa kona apokaikari Xesosi ĩto. Ninoa sãkire, aõkitana
Teoso nitiriakori iaxitikini iuaã. Ninoa sãpiretana sitoakoro Xesosi iuaĩkana
õkitikapekaua.
24 Eereka ãtikaka imoianariakori sari iuaã atamatinirina ĩkapani. Sitoãkini
sãkire atãopitikara. Txamari !aõkitari Xesosi iuasaaki —itxa Kiropasi.
25 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Miĩkiteni hĩtxaua. !Hinirekari hãuikiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti
imakinika Teoso sãkire,
26 kotxi ninoa txari: “Teoso nirekari imereẽkiti atatsiirauatini, Teoso tixine
ikanapiriini apisapanika,” itxa Teoso sãkire —itxa Xesosi.
27 Iãpotakasaakina, Xesosi sãpiretana ninoa Teoso sãkire iuaka pirena.
Merepanika iuaka oerekaua Moisesi iõkatsopatakitiã, eereka Teoso sãkire
sãpiretakani iõkatsopatakitiã. Iuaka oerekaua imakinika Teoso sãkire
iõkatsopatakoriã auakariã.
28 Iuasaaki ninoa apokaãpota Emaoso takote. Ninoamoni Xesosi nirekari
apikomoni isini.
29 Ininiã itxana:
—Kona pisipe apikomoni. Mapiãnikata, ininiã atekata pikaikota —itxarina.
Ininiã Xesosi ĩroã aapokotxiã ninoakata ikaikotini ĩkapani.
30 Iitopãka ninoakata inipokotini ĩkapani. Iuasaaki Xesosi kosekari komiri.
—Teoso, erekapitikari pisikakiti atemoni —itxa.
Iuasaaki imapixinikari komiri, sika itxana ninoamoni.
31 Iuasaakipeka ninoa imarotari Xesosi ininiua. Iuasaakipeka, ereẽkoka
itxa.
32 Ininiã ninoa misãkiretakakaua:
—Atãopitikara, kimaporiã isãkirauaãpotakasaaki, Teoso sãkire oereka-
rauaãpotakasaaki, axinire poxokoniuata iuasaaki —itxana.
33 Iuasaakipeka ninoa aiamata. Ikanapiriãna Xerosareẽmoni. Iuaã
apokana õsi Xesosi moianariakori, apanakinikata.
34 Isãpiretana:
—Xesosi auãki inini pirena atãopitikara. Apiananiri õkitikapekaua.
Petromoni oerekapekaua —itxana ninoa.

35 Ininiã eereka Kiropasi imoianarikata sãpiretana kimapori isinina pirena.
Isãpiretana komiri Xesosi mapixinikini pirena, kotxi iuasaakiika ninoa
imarotari iua Xesosi ininiua.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.6-20; Marko 16.14-18; Xoão 20.19-23; Átosi 1.6-8)

36 Isãkirauatapanikana inakasaakina, Xesosi tokiã ninoa sauaki.
—Erekaxinire hĩtxako —itxa.
37 Itikoãkatana. Ipĩkarauatana. Kamiri iuãkatarina.
38 —Kinirepa hĩtikoka? Kinirepa kamaxirepeka hĩtxa iĩkiteta?
39 Hãtamatariko niuako, nikiti pakini. Iuapitikarano nota. Himaãtakano.
Kamiri !kaxiniri. Kamiri kona kapiri. Hãtamatano. Niĩtokara. Kamiri !nitxaua
—itxa Xesosi.
40 Ininiã oerekari iuako, ikiti pakini ninoamoni.
41 Ninoa iteene poxokoniuata, txamari ! iteene ! auikapanikarina atão
Xesosi ininiua. Ininiã iuasaaki Xesosi pimaãna:
—Nipokori aua hĩtemoni? —itxa.
42 Ininiã ninoa sikari ipixini ximaki kimitakori. Mapaã apaka isikarina.
43 Ininiã iua nikari ninoa apisatoõ. Iuasaaki ninoa imarotari atão Xesosi
ininiua, kotxi kamiri !inikari nipokori.
44 Eereka iua misãkiretana ninoa:
—Mitxi hĩtekata nauakasaaki, nisãpiretai ikinipoko nota pirena Teoso
sãkire iõkatsopatakoriã. Noerekapekai hĩte Moisesini iõkatsopatakiti, Teoso
sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti. Xikari iõkatsopatakori apaka noerekapekai.
Imakinika ninoa sãpiretakiti nota pirena apokapeka.
45 Iuasaaki isikaimaroretana ninoa Teoso sãkire iõkatsopatakori imarotinina
ĩkapani, ininiã iuasaaki ninoa imarotari atão.
46 Itxari:
—Kitxakapirĩka iõkatsopatapeẽkaika:
Teoso mereẽkiti atatsiirauatako. Okaãkako. Ipi ãti õtisaaki õkitikauako.
47 Kãkiti nisãkire auiãkani iaripiretariko niokanapirena erekari ikini itix-
iti. Merepanika Xerosareẽ auakanimoni isãpiretaãkako, eereka ikini itix-
iti auakanimoni isãpiretaãkako. Ninoa oerekariko kãkiti takanapiniri
imaerekanina, ininiã iuasaakipeka Teoso makatxakariko maerekati ika-
makitina.
48 Hĩkinika hĩte itikapekari nipinini. Hãtamatano nota iuaĩkana auãki ninini.
Ininiã iteene himarotari nota pirena apanakini hĩsãpiretini ĩkapani.
49 Nota iokanatariko niri sikaenetakiti, Erekari Matamatakoti, hĩtemoni. Uai
sitatxi hĩkaikotako. Hiãtapariko iua apokini. Ininiã hãpakapariko Teoso posoti-
ire itano ĩkari —itxa Xesosi.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni
(Marko 16.19-20; Átosi 1.9-11)

50 Xesosi anikari imoianariakori Petánia sitatxitimoni. Iuaã apokasaakina,
Xesosi õkitikauakotaua. Itxari Teoso:
—Niri, naia pinĩkata. Pitakari erekari naiamoni —itxa.
51 Isãkirauatakasaaki, anikaãka Teoso tixinemoni.
52 Iuasaaki ninoa:
—Peerekari Xesosi. Iuanoka Apiananiri —itxanãtana.
Eereka Xerosareẽ ikanapiriãna ipoxokoniritikana.
53 Ikiniõtika isana Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã ninoa misãkiretari
Teoso:
—Peerekai. Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani —itxanãtana ikiniõtika.
Ameẽ.

XOÃO

Xesosi, "Teoso Sãkire" Inakori

1 Itixi kamiko apisa iua "Teoso Sãkire" inakori auapeka. Iua Teosokata aua.
Iua Teoso txaua.
2 Ikinipoko potorikikosaaki Teosokata auari iua "Teoso Sãkire" inakori.
3 Teoso paniãtari iua ikinipoko ikamini. !Auari iua makamakiniti.
4 Xesosi, "Teoso Sãkire" inakori, kamari itanapokoka auãki inini. Iuanoka
sikari ikinipoko auãki inini, kotxi iuanoka auapika. Iua tirikapi atoko itxa,
kotxi iopinikari kãkiti xiniremoni Teoso sãkire imarotini ĩkapani, ãtipirika
auini ĩkapani.
5 Iopinikari ipiã. Ipiã kona xipokari iua tirikapi kamara.
6 Teoso iokanatari isãkire sãpiretakari tĩkane kiki Xoão inakori. Iokanatari
iua kãkitimoni, kãkiti xinire iopiniãkari isãpiretini ĩkapani.
7 Isãpirenauata, Teoso sãkire ikinimane imarotini ĩkapani, auikapiretinirina
ĩkapani.
8 Kona Xoãoni kãkiti xinire iopiniãkari txaua. Xoão iokanataãka kãkiti xinire
iopiniãkari isãpiretini ĩkapani.
9 Iua atão iopinikari kãkiti xinire. Apoka ĩkoraxiti, ikinipoko kãkiti xinire
iopinikini ĩkapani.
10 Iua "Teoso Sãkire" inakori aua ĩkoraxiti. Iua kamari itixi, iuaritika ĩkoraxiti
auakani kona auikapiretari iua sãkire.
11 Iua apoka itixi ikamakitimoni, txamari kãkiti ikamakini kona nirekari
iua.
12 Iuaritika apanakini nirekari iua, ininiã auikarina isãkire. Ininiã iua
sikaposotiiretana ninoa Teoso anaakori ininiuana ĩkapani.
13 Aponaniãkasaaki, Teoso anaakori ! atxaua. Ateka Teoso anaakori
akaminiua ! aposota. Kona kãkitini txĩkitakaua Teoso anaakori aniniãua.
Teosora kamari iua anaakori aniniua.
14 Kãkiti itxapekaua iua "Teoso Sãkire" inakori. Atekata aua. Ate itikari iua.
Peerekari iua. Peerekari iposotiire. Ikinipoko erekari aua iuamoni. Isãkire
atãonoka itxa. Ikara atoko itxa, kotxi iri Teoso. Teoso ãkiri imatonõkari itxaua
Xesosi.
15 Xoão sãpiretari Xesosi kãkitimoni. Ia atoko isãpirenauata:
—Iua, hĩtemoni nisãpiretakiti: "Nota tikinimoni apokakari, apiatako iua.
Nota poiãoka, kotxi nota auini apisapanika auapeka iua."
16 Ikinipoko erekari aua iuamoni, ininiã amakinika ate apakapari
ikinipoko erekari iuamonikiri. Isikaãpotari erekari atemoni.
17 Aimarotari Teoso paniãtakiti sãkiretxiti, kotxi Moisesini oerekapekaua.
Apiaerekata Xesosi Kristo oereẽkiti, kotxi iua oerekaua Teoso iteene tire-
tiniua. Ikinipoko erekari isika atemoni. Maerekati kamakani atxaua,
iuaritika Teoso tiretaua. Oerekaua atão inakari aimarotini ĩkapani.
18 Teoso atamatakari !auari. Imatonõkari Teoso ãkiri, irikata auakari, iuara
oerekaua Teoso aimarotini ĩkapani, kotxi Teosotxikana iua.

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti
(Mateo 3.1-12; Marko 1.1-8; Arókasi 3.1-18)

19 Xoteo auĩteakori Xerosareẽ sitatxiti auakani iokanatana kãkiti Xoãomoni.
Iokanatana sasetotxiakori. Iokanatana sasetotxiakori moianatakani apaka
Xoãomoni, ipimainirina ĩkapani: "Kinakariparai pite?"
20 Kona Xoão kipatari isãpiretinina. Atão isãpiretana:

—Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapakiti, kona nitxaua nota —itxa.
21 Ininiã ipimaãrina:
—Ikara atoko ininiã kiriparai? Eríasikani? —itxana.
—Kona iuano —itxa.
—Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakitikani atxiĩti? —itxana.
—Kona iuano —itxa.
22 —Ikara atoko ininiã, natokopa inakariparai pite? Ninoa ate iokanatakani nirekari imarotiniina pite. Natokopa inakaripa pite? —itxana.
23 Ininiã Xoão:
—Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori iõkatsopatakiti txari:
Auako kiki ãparaã makipakaniãtaã. Isãpirenauatako. Itxariko: "Hõeretariko kimapori Apiananiri apokini apisapanika. Itĩkaãpo erekari hĩkamako iua napini ĩkapani,"
itxa Isaía. Iua kiki ãparaã makipakaniãtaã kasãpirenari, iuakarano nota. Iua Isaía sãpiretakitikarano nota —itxa Xoão.
24 Pariseoakorira iokanatana ninoa kiki Xoãomoni.
25 Ipimaãrina Xoão:
—Iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti piminakanisaakiua, Eríasi inakori piminakanisaakiua, Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakiti piminakanisaakiua, kinirepa pite patxisatari kãkiti? Kipaniãpa pite patxisarauata? —itxarina.
26 —Ãparaaãnanira nota patxisarauata. Hĩte sauaki aua kiki himimarotakiniti.
27 Iuara, nota tikini apokakari, apiatakari iua. Minakati nitxaua nota, ininiã kona apakata napokini iua takote. Kona apakata ikiti mata tsapitsa nikoxirikini, kotxi minakati nitxaua —itxa Xoão.
28 Ikara atoko Xoão sãpiretana ninoa Xotão ipiniã Petánia sitatxiti, ipatxisarauatiniãtaã.

Soti Auĩte Ãkiri, Teoso Nakiti

29 Katimatinĩkata Xoão atapari Xesosi, iuamoni inini. Xoão sãpiretana apanakini itakote auakani:
—Hãtapari. Erenapani soti auĩte ãkiri Teoso nakiti, kotxi ikinimane maerekani makatxaãkari itxaua.
30 Mitxi nisãpiretakitikara ere. "Kiki apokako nota tikini. Apiananiri iua, kotxi nota mauakanisaakipanika iua aua."
31 Mitxi nota apaka kona nimarotari maerekanitxi makatxaãkari uãka. Nota patxisatari kãkiti ãparaaã, kotxi iuasaaki nisãpiretari iua pirena Isaeo tixini auakanimoni —Xoão txana ninoa.
32 Xoão sãpiretana apanakini itikakiti:
—Nota itikari iua Erekari Matamatakoti Teoso tixinekiri katxakini. Kamoa katxakini atoko itxa iua. Isari Xesosimoni, kaikota itxa iuakata.
33 Ikara apisa kona nota imarotari iuãka. Ãparaaã nipatxisarauatini paniãtakari sãpiretano: "Pitikariko Erekari Matamatakoti katxakini. Kikimoni apokini pitikariko. Iua kiki patxisarauatini ãtião, kotxi isikari Erekari Matamatakoti patxisatakonimoni," itxano.
34 Notakara itikari ikara. Nota sãpiretari nitikakiti, ininiã nimarotapitikari ia kiki Teoso ãkiri ininiua —itxa Xoão.

Merepitipanika Xesosi Moianariakori

35 Katimatinĩkata iuaĩkana Xoão auanãta iuaã ipi imoianariakorikata.
36 Iuasaaki itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã akiritari imoianariakori:
—Hãtapari. Ere kiki, soti auĩte ãkiri Teoso nakiti itxaua —itxa.
37 Ikara ikenakotakana atoko ninoa ipi imoianariakori sari Xesosi tikini.
38 Ininiã Xesosi sapotorika, atapana iua tikini ĩkani.

—Kipa hinireka atxiĩti? —itxana ninoa.
—Koerekareri, namonipa paua pite? —itxarina.
39 —Masa, hãtamata —itxa.
Ininiã isana iuakata, atamata itxarina iua auiniãtaã. Iuasaaki kikatapeka. Eereka ĩkanõkapeka ikanapiriãna.
40 Ninoa Xoão moianariakori, Xesosikata sikani, Ãtree, Ãtree moianari pakini. Simão Petro itari itxaua iua Ãtree.
41 Eereka Ãtree sari katimariã itari Simãomoni.
—Ate aõkitari Teoso mereẽkiti aiãtapakiti —itxa.
42 Ininiã Ãtree anikari itari Simão Xesosimoni. Xesosi atamatari Simão.
—Pite Simão, Xoão inakori ãkiri. Uatxa pite Petro pinaãkako —itxa.
Kai sorotxikana iuãka Petro.

Piripi, Natanaeo Pakini Xesosi Akiritini

43 Katimatinĩkata Xesosi nirekari Kariréia tõpamoni isini. Iuaã aõkitari Piripi inakori.
—Notakata masa. Nimoianari pitxapekauako —itxari.
44 Iua Piripi aapoko Petsáita sitatxiti. Iuaã apaka aua Ãtree, Petro pakini aapoko.
45 Iuasaaki Piripi nitari Natanaeo inakori. Apokasaakiri isãpiretari:
—Ate aõkitari kiki. Moisesini iõkatsopatakiti sãpiretakiti iua. Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti sãpiretakiti aaõkita. Iuakara Xesosi txaua. Nasaree sitatxitikiri iua. Xosee ãkiri iua Xesosi —itxari.
46 —Nasaree sitatxitiã !auari erekari —itxa Natanaeo.
—Auapitika. Masa, maãpiãkatari iua —itxa Piripi.
47 Xesosi atapari Natanaeo iuamoni inaãpotini.
—Ere kiki atão Xoteopitikara. Atãonoka ikama —itxa Xesosi.
48 Ininiã iuasaaki Natanaeo kenakotari Xesosi sãkire. Ipimaãri Xesosi:
—Kiãtokopa ininiãpa pimarotano nota? —itxari.
Xesosi txari iua:
—Piripi akiritinii apisapanikara, nimarotari piko kati patapi piitopãkanãta.
49 Ininiã Natanaeo apakapapiretari:
—Koerekareri, Teoso ãkiri pitxaua pite. Kãkiti Isaeo tixini auakani auĩte pitxaua —itxari Xesosi.
50 Ininiã Xesosi:
—Pite auikari nisãkire, kotxi nimitikakinitika nimarotari piko kati patapi piitopãkanãtini. Pite imarotapanikariko apia posotiiretxi.
51 Pite itikariko Teoso tixine osereẽkiko. Pitikariko Teoso nitiriakori kanĩkini. Pitikariko ninoa katxakini, pitari iaxitikiri nopini apokinina. Atãopitikara ikara atoko nitxai pite —itxari Natanaeo.

2

Xesosi Inoãkari Ãparaã, Iãriãpeka Itxĩkitakini

1 Ipi õti napaka atoko aua kiiniri tanirauatiko pirena kiiniriti Kanaa sitatxiti Kariréia tõpa. Xesosi inoro aua kiiniriãtaã iuasaaki.
2 Kakiiniriteri kemaĩtxitari Xesosi, imoianariakori pakini.
3 Iãriã xipoka atoko Xesosi inoro:
—!Auaika iãriã —otxari Xesosi.
4 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa ikara atoko pitxano? Niposotiire manapi !apokapanika —itxaro inoro.
5 Ininiã Xesosi inoro txana kaapokori nitiriakori:
—Ipaniãtakiti iaõka hĩkamako —otxa.

6 Iuaã kopiti aua, seisi pakini, mitari kopititi, kai kamakori. Naia kopiti ãki aua ãparaã Xoteoakori arokiniua ĩkapani. Iuaãtaã ninoa arokaua. Kiomãtxiakorini oerekinina atoko ninoa arokaua Teoso imisãkiretinina apisa, ninoa Teoso apakapini ĩkapani. Ãtika iua kopiti maĩkari ãparaã seĩ arítro.
7 Xesosi paniãtana kaapokori nitiriakori:
—Hĩxãpokakari naia kopiti ãki ãparaã —itxana ninoa.
Ininiã ninoa xãpokakari kopiti ãki ãparaã. Isonakatapeka apoka ãparaã.
8 Ininiã Xesosi:
—Hĩsorokaãtari ãparaã, sika hĩtxari kakiiniriterimoni iãtini ĩkapani.
Ininiã ninoa anikari ãparaã kakiiniriterimoni.
9 Iua kakiiniriteri iãtari. Iuasaaki iãriãpeka itxapekaua ãparaã.
—Amonipa ina ia iãriã? —itxa.
!Imarotari. Ninoa nitiritxi ãparaã anikakani imarotari iua iãriã. Ininiã kakiiniriteri txari ĩtanorouatakari:
10 —Kinirepa mixikanani ia iãriã apia erekari na pisikaua? Apanakini sikari iãriã apia erekari kiiniri potorikasaaki. Kãkiti kamitope inakasaakiika apanakini sikari iãriã poião erekari. Txamari uatxaika pite sikari apia erekari —itxari.
11 Iuasaaki Xesosi mipotorikari iposotiire Kanaa sitatxiti Kariréia tõpa iua auakasaaki. Iposotiire oerekari Apiananiri ininiua. Ikara atoko ininiã, Xesosi moianariakori auikari Xesosi Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapakiti ininiua, kotxi ninoa itikari iposotiire.
12 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi, inoro, itariakori, imoianariakori pakini sari Kapanaoõ sitatxitimoni. Iuaã ikaikotana mapaõtipeka.

Pirãtxi Omitikiko Pirena
(Mateo 21.12-13; Marko 11.15-17; Arókasi 19.45-46)

13 Xoteoakori kiinirite Páskoa inakori apisapanika, Xesosi sari Xerosareẽmoni.
14 Isa Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã pirikeri ãki itikari pirãtxi vẽtxitakani, kema auĩte, soti auĩte, kamoa pakini vẽtxitakani. Itikari txineirota sikakani apaka. Amesa takote ninoa topãkanãta. Ivẽtxitarona txineirota. Apakaparona ãti uãka txineirote, kotxi oa ãtoião, ininiã Xoteo txineirote isikana.
15 Ininiã Xesosi kosekari aãpitsa. Ĩpatari. Aãpitsaã omitikenatana ninoa pirãtxi vẽtxitakani. Omitikenatana kema auĩte, soti auĩte Teoso misãkiretiko aikoti takote auakani. Ikakanapiriãri amesa txineirota apakapikoãtaã. Txineirota xikepoakatani.
16 Ipaniãtana kamoa vẽtxitakani:
—Himakatxakariko kamoa. Hanikariko mapara. Niri aapoko ãki hĩvẽtxirauatini !apakata. Kona uaini pirãtxi vẽtxitiko —itxana ninoa.
17 Iuasaakipeka imoianariakori xinikari Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Nota iteene tiretari paapoko pite misãkiretiko aikoti. Iua xika nokaãkako,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
18 Eereka Xoteo auĩteakori misãkiretari Xesosi:
—Teoso paniãtiniãi ninoa kãkiti iua misãkiretiko aikotiã auakani pomitikenatini, poerekaua posotiiretxi Teoso paniãtinii aãuikini ĩkapani —itxana ninoa.
19 Xesosi apakapapiretari:
—Hĩrikariko ia Teoso aapoko. Ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikariko ia Teoso aapoko —itxa Xesosi.
20 Ininiã ninoa:

—Anekani. Koarẽta seisi anokanani iua aiko kamiko. Kiãtokopa pitxari ipi
ãti pakini õtisaaki põkitikiniri iuaĩkana? Kona kiĩkitei pite pisãkire ikara atoko
pinini —itxarina Xesosi.
21 Txamari Xesosi sãkire “Teoso aapoko” ixinikari iĩto. !Ixinikari Teoso
misãkiretiko aikoti.
22 Xesosi ipinaãka atoko, õkitikaãkaua atoko, iuasaakipeka imoianariakori
xinikari ikara Xesosi sãkire. Iuasaaki ninoa auikari Xesosi sãkire. Auikarina
Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretiniri Xesosi atão Teoso ãkiri ininiua.
23 Xesosi Xerosareẽ auakasaaki, Páskoa kiiniriti auakasaaki, itomaneri
kãkiti auikari Xesosi Teoso mereẽkiti ninoa iãtapakiti ininiua. Ninoa itikari
posotiiretxi ikamakiti, ininiã auikarina Xesosi sãkire.
24 Txamari Xesosi !auikari kãkiti sãkire, kotxi imarotari ikinimane ãkixinire
sãkire.
25 Kãkiti ãkixinire sãkire !ipimaãri xatiki, kotxi imarotapekari kãkiti ãkixinire
sãkire.

3

Nikotemo Pirena

1 Ãti ĩkanõkati Nikotemo inakori motika Xesosimoni. Iua Xoteoakori auĩte
itxaua. Pariseo itxaua apaka.
2 Iua misãkiretari Xesosi:
—Koerekareri, ate imarotari koerekareri, Teoso iokanatakiti pininiua.
Teoso pitekata mauakaniã, kona piposotari posotiiretxi pikamini, ininiã ate
imarotari Teoso iokanatai pite kãkitimoni —itxa.
3 Ininiã Xesosi:
—Iuaĩkana iponaniãkarira sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Iuananira sari
iuaxiti. Atãopitikara ikara atoko nitxai pite —itxa.
4 —Kiãtokopa pitxa auapekarikai iuaĩkana piponaniini? Kona piposotari
pinoro ãko ãki iuaĩkana piĩroini. Kona piposotari iuaĩkana piponaniini —itxa
Nikotemo.
5-6 Ininiã Xesosi:
—Atãopitikara ikara atoko nitxai. Piponaniãkasaaki, piri, pinorokata
ãkirinanira pitxaua. Iua Erekari Matamatakoti iponaniãkitakiniãi, Teoso ãkiri
pitxaua. Kãkiti, iua Erekari Matamatakoti iuaĩkana iponaniãkitaãkitinanira,
sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
7 Koniko pitsorĩkaãtapeko. Piponaniãko ipikata. Ipikata pimiponaniãkaniã,
kona pisari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
8 Ĩtima xõkarauata inirekiniãtaã. Pikenakotari ixõkarauatini, iuaritika na
pimarotari ĩtima sinimoni. Na pimarotari ĩtima ininimoni. Iua atokokana
! kimarotikori Erekari Matamatakoti iuaĩkana iponaniãkitaãkiniri kãkiti —
Xesosi txari Nikotemo.
9 Nikotemo apakapapiretari:
—Nota !imarotari ikara pisãkire —itxa.
10 Ininiã Xesosi:
—Koerekareri apiari pitxaua. Kãkiti Isaeo tixini auakani poereka. Txamari
pite !imarotari ikara atoko nininii pite.
11 Atãopitikara ikara atoko nitxanãtai pite. Ate sãpiretari aimarotakiti,
aĩtiãkiti pakini. Txamari !hinirekari hãuikapiretiniri asãpiretakiti.
12 Ĩkorapokoriti pirena nisãpiretakasaakii, ! pauikari nisãkire. Atauako
pauikatari nisãkire Teoso tixine pirena nisãpiretakasaakii?
13 Kona kãkiti sapanika Teoso tixine. Ãtinoka sari iuaã, Teoso tixine po-
torikakarinoka, kãkiti itari iaxitikirinoka sari iuaã.

14 —Kitxakapirĩka ãparaã makipakaniãtaã Moisesini õkitikari imini metao
kamakori aãke mapotõkireẽ. Itano itakari. Kãkiti Teoso sãkire auiãkani
imini akatsatakini atamatari Moisesini õkitikakiti, ininiã kona ipinana. Iua
atokokana kãkiti itari iaxitikiri õkitikaãkako.
15 Ininiãkara iua sãkire auiãkari kona ipinaika. Auapikako.
16 —Teoso iteene tiretari ikini itixiti auakani, ininiã iokanatari imatonõkari
imi kãkitimoni. Ininiã iua sãkire auiãkanirako kona ipinaikako. Ãtipirika
auapikako.
17 Teoso iokanatari imi kãkitimoni ikini itixiti auakanimoni kona imisiritin-
ina ĩkapanini. Iua iokanatari imi kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani, ninoa
imapinakani ĩkapani.
18 —Teoso ãkiri sãkire auiãkari kona iokanataãka kãkiti misiritikomoni. Iua
Teoso ãkiri sãkire mauiãkati, iuarako sako kãkiti misiritikomoni. Teoso ãkiri
sãkire imauiãkani xikara ikara atoko inaãkanako.
19 Teoso ãkiri sãkire mauiãkani misiritaãkako, kotxi atão inakari oerekakari
kãkiti xinire iopiniãkari apokapeka ĩkoraxiti. Iua oerekari atão aimarotini
ĩkapani. Tirikapi atoko itxa, kotxi oerekaua atão. Ninoa mauikareni kona
nirekari tirikapi. Inirekarina ipiã, kotxi maerekati ikamanãtana.
20 Maerekati kamakari kona nirekari tirikapi. Kona tirikapi takote kona
aua, kotxi ipĩkari ikamara. Ipĩkari kãkiti itikiniri maerekati ikamini.
21 Teoso sãkire iaõka kamakarira sari ikamaraã, kotxi ikamara oerekari
apanakini iua kamakiti atão inini Teoso nireẽkiti iaõka inini —Xesosi txari
Nikotemo.

Xesosi Apiari, Xoão Poiãori Inini

22 Ikara atoko inaka atoko Xesosi imoianariakorikata sari Xotéia tõpamoni.
Mapaõti ikaikota imoianariakorikata iuaãtaã. Imoianariakori patxisatari
kãkiti iuaã.
23 Xoão apaka patxisatari kãkiti Enõ inakoriãtaã, Sarĩ inakoriãtaã takote.
Ipatxisarauata iuaãtaã, kotxi iuaãtaã ãparaã kaiãopokori. Ikiniõtika kãkiti sari
iuamoni iuaãtaã, ininiã Xoão patxisatana.
24 Iuasaaki Xoão kona takaãkapanika kateia ãki.
25 Iuasaaki Xoão moianariakori sãkirauata apanakinikata kãkiti arokiniua
pirena, Teoso misãkiretiko aikoti ãki iĩroinina apisa pirena.
26 Apokana Xoãomoni.
—Koerekareri, Xotão ipiniã iua kiki pite patxisatakiti, atemoni
pisãpiretakiti, uatxa iua patxisarauatapeka. Ikinipoko kãkiti sari iuamoni.
Atemoni !erekari ipatxisarauatini —itxana.
27 Xoão apakapapiretana ninoa:
—Erekapitikari ipatxisarauatini, kotxi Teoso paniãtari iua. Teoso
masikakaniãri posotiiretxi kãkitimoni, kona xatiki iposotari iparĩkauatini
Teoso ĩkapani.
28 Nota kona Teoso mereẽkitino. Kãkiti iãtapakiti kona nitxaua nota. Teoso
iokanatano nota Teoso mereẽkiti apokini apisa. Ikara hĩte imarotapeka.
Ikara atoko nitxapekai hĩte. Hĩsãpiretari ikara apanakinimoni.
29 —Maxinikari kiki ĩtanorouatakasaaki. Sito amanaãkito iua nakiti otxaua.
Imoianari topãka iua takote. Ipoxokoniuata ĩtanorouatakari sãkire ikenako-
takasaaki. Iua atokokana nota poxokoniuata. Nota iua moianari atoko
nitxaua. Xesosi iua ĩtanorouatakari atoko itxaua. Kãkiti iua nakiti itxaua.
30 Xesosi apiaãpotako. Nota poiãoãpotako.
31 —Iaxiti ĩkari Apiananiri. Itixi auakani imarore poiãonoka, kotxi itixinoka
imarotana. Teoso tixine ĩkari Apiananiri itxaua.

32 Iua sãpiretari itiãkiti. Ikenakotakiti isãpireta. Txamari kãkiti !auikari
isãpirena.
33 Kãkiti Apiananiri sãpirena auiãkani, imarotari Teoso sãkire atão inini,
ininiã apanakini apaka imarotari Teoso sãkire atão inini.
34 Iua Teoso iokanatakiti sãpiretari Teoso sãkire, kotxi Teoso sikari Erekari
Matamatakoti iuamoni, ininiã ikinipoko Erekari Matamatakoti posotiire aua
iua Teoso iokanatakitimoni.
35 Aĩri Teoso tiretari imi. Isikari imi ikinipoko imoiaini ĩkapani.
36 Teoso ãkiri sãkire auiãkani auapikako Teosokata. Teoso ãkiri sãkire
mauiãkani kona auapanina Teosokata. Teoso omanatapikanako ninoa
ãtipirika —itxa Xoão ninoamoni.

4

Xesosi Misãkiretaro Samariakero

1 Kãkiti sãpiretari pariseoakori:
—Xesosi sãkire auiãkani, iua patxisatakini, itomaneri. Xoão patxisatakini
poiãoka —itxana.
2 (Ari, kona Xesosini patxisarauata. Imoianariakorira patxisatari kãkiti.)
3 Xesosi imarotakasaakiri pariseoakori kenakopiretiniri iua, iuasaaki iua
osipikari Xotéia tõpa. Kinirão kanapirikari Kariréia tõpamoni.
4 Inirekari Samaria tõpa ĩpirixititini Kariréia tõpa apokini ĩkapani.
5 Samaria tõpa ĩpirixititakasaaki, apoka Sikaa sitatxiti takote. Iuaã aua itixi
Xoseeni nakiti, iri Xakooni sikakiti kitxakapirĩka.
6 Iuaã aua aariko Xakooni kisakakiti ãparaã apaãtiko. Iuaã Xesosi
apokasaaki, iotoka, kotxi isãpakapeka õtakori ĩpirixititini xika. Ininiã iitopãka
aariko takote. Iuasaaki apaniãxitipeka.
7 Iuasaaki sito Samaria auakaro apoka iuaã, ãparaã apaãtakaro. Oãpokasaaki,
Xesosi amanaãro ãparaã:
—Ãparaã pisikano —itxaro.
8 Oa apokini apisapanika Xesosi moianariakori sari sitatximoni nipokori
iamotinina ĩkapani.
9 Oa sito apakapapiretari:
—Xoteo pitxaua pite. Samaria auakaro nitxaua nota. Kinirepa nãparaãte
pamanaãno? —otxa.
Ikara atoko otxa, kotxi Xoteoakori kona sãkirauata Samaria auakanikata.
10 Ininiã Xesosi:
—Teoso sikakiti pimarotaãkamako, pitemoni ãparaã amanaãkari pimaro-
taãkamako, notamonimarako pamanaãri ãparaã, kotxi piãtiniãri ãparaã nota
sikakiti, pauapika ãtipirika —itxaro.
11 —Kona katiiui pite. Kiriãpa papaãtari ãparaã, kotxi paĩtanoirikori. Na-
monipa papokatari ãparaã kãkiti ãtipirika auini inĩkitaãkari?
12 Kitxakapirĩka aãtokirini Xakoo sikaua ate ia aariko. Iua, imiakori, ipi-
raakori pakini iãtari ia ãparaã ia aarikoãkiri. Pite apiata atxiĩti? —otxa.
13 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti ia irikoãkiri ãparaã iãtakari iuaĩkana iposonatapanika.
14 Kãkiti nota siãkiti ãparaã iãtakari apikomoni !iposonataika. Ãkixinire
amomo atoko itxa ãparaã nota siãkiti. Iua ãparaã txĩkitakari iua ãtipirika auini
Teosokata —itxaro.
15 —Iua ãparaã pisikano nimaposonatakani tĩkane, ininiã uai kona ninaika
ãparaã napaãtini —otxa.
16 —Pakiritari pĩtaniri. Uai piminari —itxa.
17 —Kona kĩtanirino —otxa.

—Atãopitikara, “Kona kĩtanirino,” pinini.
18 Sĩko pakinipekara pĩtaniri. Kiki uatxa pitekata auakari na atão pĩtanirini.
Inipitikara pisãkire —itxaro.
19 Ininiã oa:
—Teoso sãkire sãpiretakari pitxaua pite, kotxi pimarotari ikinipoko nikamakiti.
20 Kitxakapirĩka ate kiomaneakorini apotiitaua Teoso imisãkiretinina
ĩkapani ia oxiratari nopini. Txamari hĩte Xoteoakori txari: “Xerosareẽnanira
aãpotiitauako Teosokata” —otxa.
21 Ininiã Xesosi:
—Pauikariko nisãkire. Ãti õti apokako. Iuasaaki kona uai oxiratariãni, kona
Xerosareẽni kãkiti apotiitaua aĩri Teoso imisãkiretinina ĩkapani.
22 Hĩte Samaria tõpa auakani apotiitaua Teoso himisãkiretini ĩkapani. Txamari, kona atão himarotari iua. Ate Xoteoakori aimarotapitikari Teoso, kotxi
Teoso sikakiti kãkiti maerekani makatxakakari Xoteo itxaua.
23 Teoso keto apokapanika, ari apopeka, ininiã aĩri Teoso misãkiretakani
atão inakani misãkiretari iua ãkixinireẽna. Ninoa sãpiretari atão inakarinoka
iuamoni. Aĩri nirekari kãkiti ikara atoko inakani misãkiretiniri iua.
24 Teoso nirekari amisãkiretiniri iua aãkixinireẽ, kotxi Teoso ĩto !auari.
Inirekari kãkiti sãpiretiniri atão inakarinoka iuamoni —itxa Xesosi.
25 Ininiã oa:
—Nimarotapitikari iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Kristo inakori, apokapitikako ĩkorapokoriti. Iua apokasaaki ikini sereti isãpiretauako —otxari.
26 —Nota pimisãkiretakiti Teoso mereẽkiti hiãtapakitikarano nota —itxaro.

Ãti Takarauata, Ãti Amarauata Inini Pirena

27 Iuasaakipeka Xesosi moianariakori kanapiriã. Ãkixinireẽna ninoa
tsorĩkaãnãta:
—Kinirepa Xesosi sãkirauata oa sitokata?
Kotxi oa Samaria auakaro. Iuaritika !ipimaãrona: “Kiripa ĩkai?” kona
itxarona. Kona ipimaãrina Xesosi: “Kinirepa pimisãkiretataro oa?” kona
itxarina.
28 Iuasaaki oa sito takanapari otii, sitatximoni kanapiriã otxa. Oãkiritari
kãkiti iuaã auakani,
29 —Masa. Maãpiãkatari kiki ikinipoko nikamakiti imarotakari. Iua Teoso
mereẽkiti aiãtapakiti atxiĩti? —oa txana ninoa.
30 Ininiã iua sitatxi auakani sari Xesosimoni.
31 Ninoa apokini apisapanika imoianariakori akiritari Xesosi:
—Koerekareri, pinipokota —itxarina Xesosi.
32 —Nipokori auape nota niãkiti tĩkane hĩte mimarotakiniti —itxa Xesosi.
33 Ininiã imoianariakori imisãkiretakakana:
—Kiripa sikatari nipokori Xesosi nikakiti? —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Nota kamari iua niokanatakiri nirekaãkiti. Ninirekari nikaminiri
ikinipoko iua paniãtakiti. Ia niparĩka. Niparĩka nikiena atoko itxa, kotxi
niokanatakiri paniãtakiti nikamini sikataparatano, nipokori sikataparatinino atokotxikana.
35 Kãkiti txari: “Ipi ipi pakini kasiriti auapanika takari iposope inini tĩkane,
ininiã uatxa kona niparĩkauata.” Ia atoko kona hĩtxape hĩsãkire. Himereka.
Hãtamatariko takari. Nisãpiretai hĩte hĩtakare iposope haãpoko hanikini tĩkane.
36 Iua atokotxikana Teoso sãkire takaãka kãkiti ãkixinireẽ. Katakareri
miparĩkatakari apakapari iparĩka ĩki. Iua anikari kãkiti Teoso aapokomoni,
ãtipirika Teosokata auini ĩkapani. Ininiãkara katakareri, iua miparĩkatakari
apaka poxokoniuatako.

37 Aãtokirini txari: “Ãti takarauata, ãtipekana apotiitari takari.”
38 Ia sãkiretxiti atão, kotxi nota paniãtai hĩte mitxi himaparĩkauatakaniãtaã
hamarauatini. Apanakini parĩkauatapeka iuaã. Ninoa takapekari Teoso sãkire
kãkiti ãkixinireẽ. Pasãpaniri ninoa parĩka. Ninoa parĩkauata mitxi, ininiã uatxa
hĩte parĩka poião kãkiti Teosomoni hanikini —itxa Xesosi.

Samaria Auakani Auikiniri Xesosi Sãkire

39 Kaiãopokori Samariakini iua sitatxiti auakani auikari Xesosi sãkire, kotxi
oa sito mitxi sãpiretana:
—Nikamakiti ikinika isãpiretano —otxana.
40 Ininiã ninoa Samaria auakani apoka Xesosimoni.
—Atekata paua —itxarina Xesosi.
Ininiã Xesosi kaikota ipi õti ninoakata.
41 Xesosi sãkire ikenakotakasaakina, apikomoni ninoa auikapiretari.
42 Ninoa misãkiretaro oa sito:
—Uatxa ate auikapiretari Xesosi sãkire, kona pite sãpirenaãnanini, ate
auikapiretari. Ateka kenakotapekari iua sãkire, ininiãkara ate auikapiretari
iua sãkire. Uatxa ate imarotari atão inini Teoso mereẽkiti ininiua Xesosi.
Kãkiti itixi auakani maerekani makatxaãkari itxaua iua —itxarona.

Auĩtetxi Ãkiri Xesosi Makananitini

43 Iuaã ipi õti inapaka atoko Xesosi sipeka. Kariréia tõpa isa.
44 Mitxi Xesosi sãkire: “Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso
sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki, kãkiti iuaãtaã kona auikari iua sãkire,”
itxapeka Xesosi.
45 Iuaritika Kariréia tõpa apokasaaki, kãkiti iuaã auakani ipoxokoniritika
apakapari Xesosi, kotxi ninoa apaka sari iua Páskoa kiiniriti Xerosareẽ
sitatxitiã. Iuaãtaã itikarina Xesosi posotiire. Ininiãkara ipoxokoniritikana
apakaparina Xesosi.
46 Xesosi iuaĩkana sari Kanaa sitatxitimoni, Kariréia tõpa. Mitxi Xesosi
inoãkapekari ãparaã iãriã ininiua iuaã. Xesosi apokasaaki Kanaa, auĩtetxi ãkiri
amianata Kapanaoõ sitatxitikiri.
47 Iua auĩtetxi kenakopiretari Xesosi Kariréia tõpa apokini, Xotéia tõpa
osipikini. Inakasaaki Xesosimoni isa, aõkita itxari Xesosi. Aiatari:
—Masa Kapanaoõmoni, naapokomoni. Namarite amianata. Pimakananitari iua. Ipinanapanoka —itxari Xesosi.
48 Ininiã Xesosi:
—Nimakamakaniãri posotiiretxi, kona hĩte nirekari auikiniri nisãkire.
Posotiiretxi hĩtikasaakinani, hĩte nirekari nisãkire hãuikini. Teoso takaõtxikare
hĩtikasaakinani, hinirekari nisãkire hãuikini —itxa Xesosi iuamoni.
49 —Masapoka naapoko. Pimasikanisaaki, namarite ipinapitikako —itxari.
50 —Pisa paapokomoni. Pamarite kona ipina —Xesosi txari iua.
Iua kiki auikari Xesosi sãkire, ininiã isipeka.
51 Ipixinipokoriti aõkitana initiriakori.
—Pamarite auapitikako —itxarina.
52 —Namonikitapa akananita? —itxana.
—Kita apaniãxiti apoomari iotoka —itxana.
53 Iuasaaki iua kiki imarotari kita Xesosi sãkire manapikara: “Pamarite
kona ipina,” ininiri manapikara iotoka apoomari. Ikara atoko ininiã, ikinimane iua aapoko auakani, iua pakini auikari Xesosi sãkire.
54 Ininiã ipikatapeka Xesosi kamari posotiiretxi Kariréia tõpa auakasaaki,
Xotéia tõpa osipikasaaki.

5

Matĩpokotakati Xesosi Erekapeka Inĩkitakini

1 Ikara atoko inaãka atoko Xesosi sari Xerosareẽ sitatxitimoni, kotxi Xoteo
kiinirite Teoso ĩkapani aua iuasaaki.
2 Xerosareẽ sitatxiti apanĩkaki, soti auĩte vẽtxitikoãtaã takote aua ipoa
xapitikiri. Sĩko ĩronakiko aua iuaãtaã. Xoteo sãkire Epiráiko. Epiráiko sãkireẽ
iua ipoa uãka "Petésita."
3 Ironakikoãtaã amianatakanipokoni sirĩkanãta. Mõsiãreni, motĩkakani,
matĩpokotakani pakini iuaã auanãta. Iãtapanãtarina ãparaã tokĩkaãtini.
4 Teoso nitiri apokanaka iuaãtaã. Iua apokasaaki itokĩkaãtakari ãparaã.
Ãparaã tokĩkaãtakasaaki, ãtika amianatakari ĩkiika komokaãtakari erekapeka
itxa.
5 Matĩpokotakati iuaã auanãtakari amiananãtakari trĩta oito pakini
anokanani amianata.
6 Xesosi atamatari iua iuaã isirĩkanãtini. Imarotari iua uatxakapokoni
amiananãta. Ininiã Xesosi pimaãri:
—Ereka pinini pinireka? —itxari.
7 Amianatakari apakapapiretari:
—Ari, ninirekapitikamari, txamari kona kanikikono kãuaãriã ãparaã
tokĩkaãtakasaaki. Nikomokaaritakasaaki, ãti komokape napisapanika —itxari
Xesosi.
8 —Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipeka pitxa —Xesosi txari.
9 Iuasaakipeka erekapeka itxa iua amianatakari. Isirimata ikoseka,
tĩpokota itxapeka. Iua õti kãkiti tomatini õti.
10 Ininiãkara Xoteo auĩteakori txitari amianatakari erekapeka inakari:
—Uatxa kãkiti tomatini õtisaaki pite anikanãtari pisirimata. Ĩkora atoko
ininiã, kãkiti !auiritaãka —itxarina, kotxi ninoamoni iparĩkauata isirimata
anikasaaki.
11 Ininiã iua kiki:
—Erekape ninĩkitaãkirira paniãtano: "Pisirimata pikoseka, sipeka pitxa,"
itxano.
12 Ininiã ninoa:
—Kiripa kiki paniãtai pisirimata pikosekini pisini ĩkapani?
13 —!Nimarotari iuãka —itxa.
Iuaãtaã ipoa xapitikiri takote kaiãopokori kãkiti auanãta, ininiã patimari
Xesosi sipeka ninoa sauaki.
14 Eereka Xesosi aõkitari iua kiki Teoso misãkiretiko aikotiã.
—Uatxa pitĩpokotapeka, ininiã maerekati pitakanapako. Iuaĩkana maerekati
pikamakasaaki, atxiĩti amianari apiatakari inokai —Xesosi txari iua.
15 Eereka iua kiki sari Xoteo auĩteakorimoni.
—Xesosira erekapeka txĩkitakano nota —itxari.

Xoteo Omanatiniri Xesosi

16 Tomatiko õtisaaki Xesosi makananitari iua amianatakari. Ikara xika
Xoteo auĩteakori kinirão okaka txari Xesosi.
17 Xesosi imarotari Xoteo auĩteakori sãkire, ininiã itxana:
—Niri Teoso kamari erekari ikiniõtika. Iua atokotxikana nota. Kona
niotoka erekari nikamini tomatiko õtisaaki —itxa Xesosi.
18 Ikara Xesosi sãkire xika Xoteo auĩteakori apiata omanatari Xesosi. Ninoa-
moni Xesosi kamari maerekati tomatiko õtisaaki amianatakari imakananitini. Xesosi sãkire: "Niri Teoso," inini xika, apiata omanatarina iua, kotxi iua: "Teosotxikana nota" itxanãta iua Xesosi.

Xesosi Irikata

19 Ininiãkara Xesosi misãkiretana Xoteo auĩteakori:

—Atãopitikara nitxai hĩte. Nota Teoso ãkiri nitxaua. Notanani !kakamareno. Nitikari niri kamanãtakiti, ininiã niri kamakiti iaõka nikama. Iuanokara nikama nota. Niri kamakititxikana nota kama apaka.
20 Niri tiretano nota, ininiã ikini sereti ikamanãtakiti oerekano. Oerekapanikariko posotiiretxi apiatapanikako nota kamini ĩkapani, ininiãkara hĩte tsorĩkaãtako hĩtikasaakiri.
21 Niri õkitikari ipĩkani, iuaĩkana aua inini tĩkane. Iua atokotxikana nota txĩkitakana kãkiti ninirekaãkini, iuaĩkana auini ĩkapani.
22 Teoso kona txari kãkitimoni: "Kona erekai pite, ininiã kãkiti misiritikomoni pisa," kona itxa Teoso. Apanakinimoni kona Teoso txari: "Erekai pite, ininiã uai pina notakata pauini ĩkapani," kona itxa Teoso. Notakara iua ãkirikara txari ikara atoko inakari kãkitimoni, kotxi Teoso sikaposotiiretano nota ikara atoko inakari nisãpiretini kãkitimoni.
23 Ikara atoko ininiãkara, kãkiti paxitano nota. Niri nirekari nota paxitiko, iua paxitiko atokotxikana. Nota mapaxitakani kona paxitari niri nota iokanatakari.
24 —Atãoenepitikara nitxai hĩte. Nisãkire kĩpitakari, nota iokanatakari sãkire auiãkari, auapika Teosokata. Kona Teoso misiritapaniriko iua. Kona ipinaika. Auapika Teosokata.
25 Atãoene nitxai hĩte. Kãkiti xinire ipĩkari atoko itxa maerekati ikamakiti xika. Teoso ãkiri sãkire kãkiti kĩpitini õti apokapanikako. Ari iketo apokapeka. Nota sãkire kĩpitakani auapikako.
26 Aĩri Teosonoka posotari itxĩkitakiniri ikinipoko auãki inini, kotxi iuanoka auapika. Isikaposotiiretano nota apaka ikinipoko nitxĩkitakini auãki inini.
27 —Aĩri Teoso txano nota: "Kãkiti itari iaxitikiri pitxaua, ininiãkara pitxariko nisãkire mauiãkani: 'Kona hĩte kĩpitari Teoso sãkire, ininiã kãkiti misiritikomoni hĩsa,' pitxako. Pitxariko nisãkire auiãkani: 'Hĩte kĩpitari Teoso sãkire ininiã uai hina Teosokata hãuini ĩkapani.' Ikara atoko pitxariko kãkitimoni," Teoso txano nota.
28 —Kona hĩtsorĩkaãtapeko, ikara sãkiretxiti hĩkenakotakasaaki. Ãti õti ipĩkani, katakoni, kenakotariko Teoso ãkiri akiritinina.
29 Iuasaaki õkitikauanako. Ninoa erekari kamakani auapikako Teosokata. Ninoa maerekati kamakani misiritaãkako.
30 —Notanani kona nitxari kãkiti: "Pite sari kãkiti misiritikomoni. Pitepekana inari uai Teosokata pauini ĩkapani." Notanani kona ikara atoko nitxari kãkiti. Teoso sãpiretakitinokara nitxa kãkitimoni, ininiãkara nisãkire kãkitimoni atãonoka, kotxi kona nota nirekaãkitini nikama. Niri nipaniãtakiri nirekaãkitinanira nikama —itxa Xesosi.

Xesosi Sãkire Atãoene Sãpiretakani

31 Apikomoni Xesosi sãpirenauata:
—Notaka sãpiretiniãua hĩtemoni, atxiĩti kona kauikikono.
32 Ãtipekana nota sãpiretakari aua. Nimarotari atão inini iua sãpiretakiti.
33 Hĩte iokanatapekari himoianariakori Xoãomoni nota himarotini ĩkapani. Iua sãpiretapekana ninoa atãoene nota sãkire.
34 Kona ninitanãtari kãkiti nisãkire atão inini sãpiretakani. Nota sãpiretai hĩte Xoão sãpiretakiti sãkiretxiti, himaerekani Teoso makatxakini ĩkapani, himapinakani tĩkane.
35 —Xoão tirikapi tirinakari poniãkari atoko itxa. Tirikapi iopinikari ikinipoko, tirikapi takote auakari aãtamatini ĩkapani. Iua atokokana Xoão oerekari kãkiti atão inakari. Mapaõtinokara hĩte poxokiniuata iua sãkire hĩkenakotakasaaki.

36 —Aua ãti nota sãpiretakari. Iua Xoão poiãoka. Ãtipekana apiata. Nota
kamakitikara apiata. Nikamakiti sãpiretari nota sãkire atão inini. Nikamakiti,
niri paniãtakiti kãkiti itikasaaki, imarotari niri uaimoni iokanatinino nota.
37 —Niri, nota iokanatakari kãkitimoni, iua apaka nota sãpiretakari. Kona hĩte
kenakotari Teoso sãkirauatini. Kona hĩte atamatari itoõ.
38 Isãkire !auari hãkixinireẽ, kotxi kona hãuikari nota sãkire iua iokanatakiti
sãkire.
39 —Hĩte atatsopatapikari Teoso sãkire iõkatsopatakori, hãuini ãtipirika
Teosokata himarotini ĩkapani. Ia Teoso sãkire iõkatsopatakori nota sãpiretakari
apaka itxaua.
40 Txamari kona hinirekari nisãkire hãuikini. Kona hinirekari notamoni
hinini, ãtipirika Teosokata hãuini ĩkapani.
41 —!Ninitari niuikiko.
42 Iteene nimarotai hĩte. Kona xapiti hĩtiretari Teoso hãkixinireẽ.
43 Niri iokanatano nota uaimoni. Txamari kona hĩte apakapano nota Teoso
iokanatakitino. Teoso maiokanatakinitira hĩte apakapa.
44 Hĩte potxitari ãti iuikinii. Txamari kona hĩkamari erekari Teosonoka
iuikinii ĩkapani, ininiã kona hãuikari iua sãkire.
45 —Kona notani sãpiretapaniri niri hĩte maerekani. Moisesira sãpiretariko hi-
maerekani Teosomoni. Hĩte uãkatari iua sãpiretari hĩte ereka hinini, txamari
iua sãpiretariko niri himaerekani.
46 Moisesini sãkire iõkatsopatakiti hãuikaãkamako, nota sãkire apaka
hãuikamako, kotxi Moisesini nota sãpiretakari apaka. Iua iõkatsopatapekari
nota sãkire.
47 Hĩte kona auikapiretari Moisesini iõkatsopatakiti. Isãkire iõkatsopatakiti
himauikakaniã, kiãtokopa hĩtxa nota sãkire hãuikini? —itxa Xesosi.

6

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini
(Mateo 14.13-21; Marko 6.30-44; Arókasi 9.10-17)

1 Eereka ãti õti Xesosi ĩpiriãtari Kariréia poa. Ia ipoa uãka apaka Txiperíatxi
poa inaãka.
2 Kaiãopokori kãkiti sari iua tikini, kotxi ninoa itikapekari Xesosi makananira-
uatini.
3 Xesosi kanĩka mitaxiratarimoni. Iuaã iitopãka imoianariakorikata.
4 Xoteoakori kiinirite, Páskoa inakori kiiniriti apisapanika Xesosi sari
iuaãtaã.
5 Iitopãkasaaki, Xesosi atapari itomaneri kãkiti apokaãpotini iuamoni. Ininiã
ipimaãri Piripi:
—Amonipa aiamotatariko komiri nakira kãkiti asikakienatini ĩkapani?
6 Xesosi ikara atoko txari Piripi, kotxi inirekari imarotiniri: “Atauako
atxiĩti Piripi auikari niposotiire?” Xesosi imarotapekari iuaka ikamakiti
tĩkane.
7 Ininiã Piripi apakapapireta:
—Txineiropokoni, tosẽtosi txineiro ota, kona apakata komiri aamotini,
nakira kãkiti asikakienatini ĩkapani. !Apakata —itxari.
8 Iuasaaki ãti Xesosi moianari Simão Petro itari, Ãtree inakori, txari Xesosi:
9 —Uai aua amarini. Auari ikiena. Sĩko komiri sevata inakori kamakori
auari iua. Ipi ximaki axapitiri apaka auari iuamoni. Txamari kãkiti ito-
maneri sikakienatiko !apakata. Ia nipokori poiãoka —itxari.
10 Xesosi paniãtari imoianariakori:
—Nakira hĩpaniãta iitopãkinina —itxana.

Sotonaiakiperi auari iuaãtaã. Iua nopini iitopãkana. Sĩko mio apikomoni kikiakori aua.
11 Xesosi kosekari komiri amarini nakiti. Iuasaakipeka imisãkiretari Teoso:
—Erekapitikari ia komiri auiniua ate.
Iua sikari imoianariakori. Eereka ninoa xanakari kãkiti topãkakanimoni. Iua atokokanera itxarina ximaki. Ikinikana inirekaka iaõka auana ninoa.
12 Ikinimane kamitopeka inakasaaki, ipaniãtari imoianariakori:
—Itetakori komiri, ximaki pakini hãpotiita. Kona hiomatapiriko —itxa.
13 Ininiã apotiitarina komiri itetakori. Tosi kotarina ixãpokakana komiri itetakori.
14 Xesosi posotiire ninoa kãkiti itikasaaki, ninoakakarika isãkirauatana:
—Atãopitikara Xesosi aiãtapanãtakitikara, Teoso sãkire sãpiretakari inakorikara ere Xesosi —itxana.
15 Xesosi imarotapekari ninoa nirekiniri iauĩtetinirina iua. Iua kona nirekari ninoa auĩtetiniri iua. Ninoa mamaĩkakaniri apisapanika, Xesosi sipeka iuanoka. Apikoxiti oxiratarimoni ikanĩka.

Xesosi Ipoa Nopini Inaãpotini
(Mateo 14.22-23; Marko 6.45-52)

16 Kikatapeka imoianariakori iokiriĩta ipoa tiniã.
17 Iereẽtauana kanaua ãki. Ĩpiriaãpotarina ipoa Kapanaoõ sitatxiti manapi. Ĩkanõkapeka inakasaaki kona Xesosi apokapanika ninoamoni.
18 Kataparari ĩtimati apoka, ininiã tsakatipokoni.
19 Iuasaaki imekoãpotana. Ipixiniãpeka apokasaakina, ataparina Xesosi ipoa nopini itĩpokotini. Kanauamoni isaãpota. Ninoa pĩkarauata, kotxi ninoa uãkatari kamiri.
20 Xesosi akiritana:
—Notakara. Kona hĩpĩkarauatape —itxana.
21 Ininiã apakaparina Xesosi ipoxokoniritikana. Iua morõkokaua kanauaã. Iereẽtakasaakiua, iuasaakipeka kanaua apoka imiriĩpe Kapanaoõ manapi.

Kãkiti Nitiniri Xesosi

22 Katimatinĩkata ipiniãmoni kaikotakani nitamari Xesosi. Ninoa imarotari ãtoka kanaua mitxi iuaã auini. Oa kanaua Xesosi moianariakori anikapeka. Ninoa imarotari Xesosi kona sari imoianariakorikata. Imarotarina ninoanani sini.
23 Iuasaaki kanauaniri Txiperíatxi sitatxitikini apokita Xesosi merepani Teoso misãkiretiniãtaã takote merepani komiri nikikoãtaã.
24 Iuasaaki kona ninoa apokari Xesosi, imoianariakori apaka. Ininiã ninoa iereẽtaua kanaua ãki. Iuaĩkana ikanapiriãna. Ipoa ĩpiriãtana Kapanaoõ sitatxitimoni, Xesosi initinina ĩkapani.

Komiri Kãkiti Auapininiika Inini Tĩkane

25 Ninoa apokari Xesosi ipoa ipiniã.
—Koerekareri, namonikitapa papoka uai? —itxarina.
26 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretai hĩte. Hĩte nikari komiri nisikakiti. Kamitopeka hĩtxa, ininiã nipokori ĩkapaninokara hinitanãtano nota. Kona hãuikari Teoso posotiireẽ nikaminiri iua posotiiretxi.
27 Xesosi pinitana:
—Nipokorinoka ! hĩxinikape, kotxi nipokori okanani mauakati itxaua. Hĩxinikariko ãtião nipokori, nota hĩtari iaxitikiri siãkiti, kotxi nota sikari kãkiti, kãkiti auapininiika inini tĩkane. Teoso sikari ikinika iposotiire notamoni ninirekaãkiti nikamini ĩkapani —Xesosi txana ninoa.
28 —Kiãtokopa atxatari Teoso nireẽkiti akamini? —itxana ninoa.

29 —Ianoka Teoso nirekari hĩkamini. Iua nirekari hãuikiniri iua iokanatakiti
sãkire —Xesosi txana ninoa.
30 —Iuaĩkana posotiiretxi apiari pikaminiã, ininiãra aãuikari Teoso
iokanatakiti pininiãua. Kinakaripa posotiiretxi pikamapanika?
31 Anirimaneni kitxakapirĩkarini ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina,
inikarina komiri iaxiti katxakakari. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Isikari komiri Teoso tixinekiri ninoamoni,
—itxarina Xesosi.
32 Ininiã Xesosi:
—Atão nisãpiretaiko hĩte. Kona Moisesini sikari komiri Teoso tixinekiri.
Nirikara sikaãtari atão komiri iua tixinekiri kãkitimoni.
33 Teoso tixine ĩkari, iua ãkiri, komiri atoko itxa, ikini itixiti auakani ĩkapani,
kotxi iua sãkire auiãkani auapininiika Teosokata —itxana.
34 —Ikiniõtika pisikaua ia komiri —itxarina.
35 —Notakara iua komiri Teoso iokanatakiti nitxaua. Notakara sikari kãkiti
auini ĩkapani. Iua nisãkire auiãkari !inatxitaika. !Iposonataika.
36 —Hĩte aõkitapekano nota, txamari kona hĩte auikapanikari nisãkire. Ikara
atoko nitxapekai hĩte.
37 Imakinika kãkiti notamoni Teoso siãkini inapitikako notamoni.
“Hĩsipeka,” kona nitxana notamoni apoãkani.
38 Nitakanapari Teoso tixine. Ĩkorapokoriti napoka, nipaniãtakiri
nirekaãkitinoka nikamini ĩkapani. Notaka nirekaãkiti na nikama.
39 Niri nipaniãtakiri !inirekari ãtika kãkiti notamoni isiãkini ereẽkokini. Itixi
xipokini õtisaaki, inirekari nota õkitikinina ninoa auapininiika inini tĩkane.
40 Iua nipaniãtakiri nirekari nota imarotakani, nisãkire auiãkani, auapinini-
ika inini. Itixi xipokini õtisaaki nõkitikana ninoa iuaĩkana auãki inini —itxa
Xesosi.
41 Ninoa Xoteoakori kona apokaerekatari Xesosi sãkire, kotxi iua txari:
“Nota iua komiri Teoso tixine ĩkari komiriti nitxaua,” ininiã ninoa tsoata.
42 Ininiã ninoa:
—Iua kiki Xesosi Xosee ãkiri. Aaõkitapekari iri, inoro pakini. Kinirepa “Teoso
tixine ĩkarirano” itxape iua? —itxana, itsoatinina.
43 Ininiã Xesosi txana:
—Kona himaxirauatape. Kona hĩtsoatape.
44 Niri nipaniãtakiri akiritakitinanira posotari inini notamoni. Niri makir-
itakiniti kona posota inini notamoni. Itixi xipokini õtisaaki nõkitikana nota-
moni apoãkani iuaĩkana auinina ĩkapani.
45 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatari ia Teoso sãkire:
Teosorako oerekariko ikinipoko kãkiti.
Niri sãkire kĩpitakani, niri oereẽkini, apoka notamoni.
46 Kona aua kãkiti niri atamatakari. Nota Teoso tixine ĩkari, notanokara
atamatapekari niri.
47 —Nota sãkire auiãkari, iuara auapininiika Teosokata. Ia nisãkire atão.
48 Nota iua komiri nitxaua kãkiti auapininiika inĩkitakakarino.
49 Hinirimane kitxakapirĩkarini nikari komiri iaxiti katxaãkari ãparaã
makipakaniãtaã. Iaxiti katxaãkari inikanimana, txanima ipĩpena.
50 Kãkiti nikiniãri atão komiri Teoso tixine ĩkari kona ipina.
51 Iua komiri, Teoso tixine ĩkari nitxaua nota. Kãkiti auapininiika
inĩkitakakarino nota. Ia komiri niãkari auapininiika itxako. Ia komiri nisikak-
iti ia niĩtokara. Niĩto nisika kãkiti ikini itixiti auakani auapininiika inini tĩkane
—itxa Xesosi.
52 Ikara atoko ininiã ninoa Xoteoakori taparakienatakakaua:
—Natokopa itxa ia kiki iĩto isikiniua ate, anikiniri ĩkapani? —itxana.

53 Ininiã Xesosi:
—Atãoenepitikara ikara atoko nitxai hĩte. Hĩtari iaxitikiri ĩto himanikakanisaaki, iarẽka himiãtakanisaaki, kona hĩxinire auapani ãtipirika.
54 Iua niĩto niãkari, niarẽka iãtakari, auapikako Teosokata. Xipokatxi õtisaaki nõkitikariko iua iuaĩkana auini ĩkapani.
55 Niĩto atão komiri itxaua. Niarẽka atão iãriã itxaua.
56 Niĩto niãkari, niarẽka iãtakari, aua nãkixinireẽ. Nota aua iua ãkixinireẽ.
57 Niri, ãtipirika auapika inakari, iokanatano nota ĩkorapokoriti. Iuara sikano nota ãtipirika nauini ĩkapani. Iua atokotxikana nota sikari nota niãkari ãtipirika auini ĩkapani.
58 Nota iua komiri Teoso tixine ĩkari nitxaua. Komiri hĩkiomaneakorini nikakiti ãtião. Iua komiri nikakari ipĩpe. Nota siãkiti komiriti niãkani, nisãkire auiãkani auapininiika Teosokata itxanako.
59 Ikara atoko itxa Xesosi sãkire aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua Kapanaoõ sitatxiti oerekarauatakasaaki.

Apanakini Takanapiniri Xesosi

60 Xesosikata sikani isãkire potxitakani, ikara isãkire ikenakotakasaakina, ipimarauatakakana:
—Pamimari ikara isãkire. Kipa imarotari ikara atoko inakari sãkiretxiti? —itxana.
61 Masãpiretakotika Xesosi imarotari ikara atoko itsoatinina. Ininiã iua:
—Hinirekatari hĩtakanapinino nota ia nisãkire xika?
62 Kiãtokopa hĩxinikakiti hĩtikiniãno nota hĩtari iaxitikirino kanĩkini mitxi nauiniãtaã? Atxiĩti iuasaaki hãuikatari nisãkire?
63 Iua Erekari Matamatakotinokara sikari kãkiti auini tĩkane. Kãkiti ĩto tapara !auari. Ikara sãkiretxi hĩtemoni nisãpiretakiti, iua Erekari Matamatakoti sãkiretxikana. Nisãkire auikiko auãkitakari kãkiti, ãtipirika Teosokata auini ĩkapani.
64 Txamari auapitika hĩte sauaki nisãkire mauiãkani —itxa Xesosi.
Merepitipanika Xesosi imarotapekari iua sãkire mauiãkani tĩkane. Xesosi imarotari apaka imĩkapiritakiri tĩkane.
65 —Niri Teoso masikaposotiiretakiniti kona iposota apokini notamoni —itxa Xesosi.
66 Ikara isãkire xika itori Xesosikata sikani takanapari iua. Kona inirekaikarina iuakata isinina.
67 Ininiã Xesosi pimaãna imoianariakori tosi:
—Hĩtepekana, hĩte apaka nirekatari hĩtakanapinino? —itxa Xesosi.
68 Ininiã Simão Petro apakapapiretari:
—Apiananiri, kirimonipa asa atxiĩti? Pitenanira sãpiretari kãkiti auapininiika inini.
69 Ate imarotari Teoso mereẽkiti pininiua. Teoso ãkiri, auapika inakari ãkiri pitxaua pite —Petro txari Xesosi.
70 Ininiã Xesosi:
—Nota mereẽi hĩte tosi kikiakori. Txamari hĩte sauaki aua Satanasi nitiri —itxa Xesosi.
71 Iuasaaki Xesosi xinikari Xotasi Isikariotxi inakori, Simão inakori ãkiri. Xesosi moianarikamara iua, txamari imĩkapiritariko Xesosi.

7

Xesosi Itariakori Mauikakaniri Isãkire

1 Eereka Xesosi kaikotapanika Kariréia tõpa. Kona Xotéia tõpa !ikaikota iuasaaki, kotxi iuaã Xoteo auĩteakori nirekari okiniri.
2 Iuasaaki Xoteo kiinirite Papiri inakori kaiama atokopekari.

3 Ininiã Xesosi itariakori misãkiretari iua:
—Posipika uai. Pisãkire auiãkanimoni Xotéia auakanimoni pisa. Ninoa apaka nirekari itikiniri pikamakiti.
4 Kãkiti nirekiniãri iteene imarotaãka, !ikipatari ikamakiti. Pite kamanãtari posotiiretxi uai Kariréia tõpa. Pisa Xotéiamoni. Iuaã poerekari piposotiire ikinimane imarotinii ĩkapani —itxana.
5 Ikara atoko itxarina Xesosi, kotxi itariakori apaka iuasaaki kona auikapanikari isãkire.
6 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Iuaã nisini keto kona apokapanika. Apakata ikiniõtika Xotéia tõpamoni hĩte sini,
7 kotxi kãkiti !omanatai hĩte. Notananira omanataãka, kotxi nisãpiretari maerekati kãkiti kamakiti.
8 Erekari hĩte sini kiinirimoni. Kona nota sapani uatxa. Nisini manapi apokasaaki nisa —itxa Xesosi.
9 Itariakorimoni ikara inaka atoko, ikaikotapanika Kariréia tõpa.

Xesosi Sari Papiri Kiiniritimoni

10 Itariakori kiinirimoni ĩkiikapeka. Ninoa tikinimoni isa Xesosi. Iuasaaki ! kasãpirenari kiinirimoni isini tĩkane. Ininiã kãkiti mimarotakinitika isa.
11 Xoteo auĩteakori nitapiimari Xesosi kiinirisaaki. Ipimaãri kãkiti:
—Ĩtapari Xesosi?
12 Kãkiti iuaã auakani sãkirauata Xesosi pirena. Apanakini txari:
—Peerekari Xesosi.
Apanakinipekana:
—Kona erekari. Imisirienetari kãkiti —itxana.
13 Kona kãkiti sãkirauata Xesosi uãka Xoteo auĩteakori takote, kotxi ipĩkana.
14 Mapaõtinoka kiiniri xipokini apisapanika, Xesosi sari Xotéia tõpamoni. Isari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã oerekarauata.
15 Xoteoakori tsorĩkaãnãta Xesosi sãkire ikenakotakasaakina:
—Kininiãpa ere kiki paimatireri. Kona apaiaõkarauata —itxanãtana.
16 Ininiã Xesosi apakapapiretana:
—Na nota imaroreni noerekai hĩte. Iua niokanatakiri imarorera noerekai hĩte.
17 Kãkiti Teoso nirekaãkiti nirekaãkani imarotari noerekiniri Teoso imarorenoka. Ninoa imarotari nimoerekakaniri notaka nimarore.
18 Kãkiti iuaka isãkire sãpiretakari nirekari apanakini iuikiniri iua. Kãkiti Teoso sãkirenoka sãpiretakari nirekari iuikiniri Teoso ipaniãtakiri. Ikara atoko inakari kãkiti sãkire atãonoka. !Ikamari maerekati.
19 Moisesini oerekai hĩte Teoso sãkire, ipaniãtakiti iõkatsopatakori. Txamari kona hĩte kamari Teoso paniãtakiti. Kona ãtika hĩte kamari ipaniãtakiti, kotxi hinirekari hõkinino nota —itxana ninoa.
20 Ininiã ninoa apakapapiretari:
—Maerekati matamatakoti auaĩtotai pite. Kiripa kinirão okaka txai pite? Iua maerekati matamatakoti xika ikara atoko pitxa pisãkire —itxarina.
21 Ininiã Xesosi:
—Nota kamari posotiiretxi tomatikoõtxitisaaki, iua kiki matĩpokotakati nimakananitakasaaki, ininiãkara hĩte tsorĩkaãta. Hĩuãkatari niparĩkauatini.
22 Txamari hĩte apaka parĩkauata tomatiko õtisaaki, kotxi hĩkamari Teoso takaõtxikare hamarite ĩtoã tomatiko õtisaaki. Moisesini paniãtai Teoso takaõtxikare hĩkamini hamarite ĩtoã oito õti iua auakasaaki. Ari hinirimane kitxakapirĩkarini, Moisesini apisapanika, oerekapekari ikara atoko inakari hĩkamini.

23 Ininiã hĩte kamari Moisesi paniãtakiti tomatikoõtxitisaaki. Ikara atoko
ininiã, kinirepa hĩte omanatano nota, iua kiki erekapeka nitxĩkitakini xika
tomatikoõtxitisaaki?
24 Iteene pimimarotakanisaakiri ãti kamakiti, kona pakiritapiri: “Iua
kamari maerekati,” kona pitxape. !Papoĩtapiri ãti. Atão inakarinoka pinita,
atão pimarotini ĩkapani —itxa Xesosi.

Xesosikani Teoso Mereẽkiti Txataua?

25 Apanakini kãkiti Xerosareẽ auakani txanãtari:
—Ere kikikani ninoa kinirão okaenetakitikani?
26 Hãtamatari. Iua sãkirauanãta kãkiti apisatoõ. Kona kapĩkareri iua.
Auĩtetxiakori !kasãkirena. Atauako aãuĩteakori auikatari isãkire atxiĩti? Atxiĩti
auikatarina Xesosi Teoso mereẽkiti aiãtapanãtakiti ininiãua?
27 Atão Teoso mereẽkiti aiãtapanãtakiti apokasaaki, kona kimarotikori iua
ininimoni. Ate amakinika imarotapitikari iua Xesosi ininimoni. Kariréiakiri
iua, ininiã Xesosi Teoso mereẽkiti aiãtapakiti !itxaua —itxanãtana.
28 Teoso misãkiretiko aikotiã Xesosi oerekarauanãtakasaaki, ita-
parasãkireritika ipimaãna kãkiti iuaã auakani:
—Atauako hĩte imarotatano nota? Atauako himarotatari nota ininimoni?
Kona notaka iokanataua kãkitimoni. Niokanataãka. Nota paniãtakari atãonoka
isãkire. Kona hĩte imarotari iua.
29 Nota imarotari iua, kotxi iua auiniãtaãkirikarano nota. Iuara iokanatano
kãkitimoni —itxa Xesosi.
30 Iuasaaki auĩtetxiakori nirekamari imaĩkinirina. Kona kamaĩkikori, kotxi
imaĩkiko manapi kona apokapanika.
31 Ninoa auĩtetxiakori kona auikari Xesosi sãkire, iuaritika itomaneri kãkiti
auikari Xesosi Teoso mereẽkiti kãkiti iãtapakiti ininiua.
—Iua kiki inipitikara Teoso mereẽkiti aiãtapakiti itxaua, kotxi ãti posotiiretxi
apiari kamakari !auari —itxanãtana.

Sotatoakori Iokanatiko Xesosimoni

32 Pariseoakori kenakotakasaakiri kãkiti sãkire ikara atoko inakari, ninoa,
sasetotxi auĩteakori pakini iokanatari sotatoakori Xesosi imaĩkinina ĩkapani.
33 Sotatoakori apokasaaki iuamoni, Xesosi txari kãkiti iuaãtaã:
—Mapaõtinoka hĩtekata nauako. Eereka nisa nipaniãtakirimoni.
34 Hinitapiikamano, !hãpokapanino. Nisinimoni kona hĩte posotari hĩsini —
itxa Xesosi.
35 Auĩtetxiakori ninoakakarika isãkirauatana:
—Amonipa isa atxiĩti, ate mapokakaniãri iua? Atauako õtakoxiti isatako
Xoteoakori iarikakanimoni, ãti uãka sauaki Xoteoakorimoni? Atauako
oerekatari Xoteo minakaniua?
36 Kotxi iua sãkire: “Hinitanoko. !Hãpokano nota. Kona hĩte posotari nota
sinimoni hĩsini,” itxa sãkireta. Ate !imarotari isãkire —itxanãtakakana.

Ãparaã Kãkiti Auãkitaãkari

37 Kiiniri mapotõkire õti apiapoxokonita. Iua õti Xesosi tima kãkiti sauaki.
Itaparasãkireritika isãpirenauata ikinimane kenakotiniri ĩkapani:
—Piposonatakasaaki, notamoni pinako piãtini ĩkapani.
38 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nota sãkire auiãkari ãkixinireẽ aua amomo atoko inakari. Iua ãparaã txĩkitakari
kãkiti auãki inini.
—itxa Xesosi.
39 Iua Erekari Matamatakoti amomo atoko itxa. Xesosi sãkire auiãkari
apakapariko iua Erekari Matamatakoti. Iuasaaki Xesosi sãkirauatakasaaki,
iua Erekari Matamatakoti kona siãkapanika kãkitimoni, kotxi Xesosi kona
kanapiriãpanika Teoso tixinemoni.

40 Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki itori kãkiti txari:
—Atãopitikara ikira kiki Teoso sãkire sãpiretakari aiãtapakiti itxaua.
41 Apanakini txari:
—Iua Teoso mereẽkiti aiãtapakiti itxaua.
Apanakinipekana:
—Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Kariréiakiri !itxaua.
42 Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari Teoso mereẽkiti aiãtapakiti, Taviini apika mekaniri itxaua. Iua iponaniãko Pereẽ sitatxiti Taviini auiniãtaã —itxana.
Ikara atoko itxanãtana, kotxi kona imarotarina Xesosi iponaniiniãtaã Pereẽ sitatxiti.
43 Iuasaaki apanakini auikari Xesosi sãkire. Apanakinipekana ! auikari Xesosi sãkire.
44 Apanakini nirekamari imaĩkiniri Xesosi iuasaaki, iuaritika iua maĩkakari !auari.

Sotatoakori Kanapiriã Xoteo Auĩteakorimoni

45 Ininiã sotatoakori kanapiriã sasetotxi auĩteakorimoni, pariseoakori pakinimoni. Ininiã ipimaãna:
—Kinirepa kona himinari Xesosi uaimoni?
46 —Apia imatiresãkireta iua. ! Auari kãkiti iua atoko ina sãkiretakari, ininiãkara !apakata amaĩkiniri iua —itxana sotatoakori.
47 Ininiã pariseoakori omanãkarauata.
—Atauako iua misirienetai hĩte apaka? Iua txĩkitakai hĩte isãkire hãuikini.
48 !Auari auĩtetxi iua sãkire auiãkari. !Auari pariseo iua sãkire auiãkari.
49 Kãkiti miĩkitetinanira auikari Xesosi sãkire. Xesosi sãkire auiãkari kona imarotari Moisesini paniãtakiti. Ininiãkara Teoso misiritanako ninoa —itxa pariseoakori sãkire.
50 Iuasaaki Nikotemo inakori iuaãtaã aua. Pariseo itxaua. Iua õti apisapanika iuara sari Xesosimoni ĩkanõka imisãkiretiniri ĩkapani. Ninoa ikara atoko isãkirauatakasaaki, Nikotemo misãkiretana ninoa:
51 —Kãkiti kamakiti isãpiretini apisapanika, “maerekati ikamakiti,” kona hĩtxape. Ikara atoko itxa Moisesini oerekasaakiua ate —itxana.
52 Ininiã ninoa pariseoakori:
—Atxiĩti pite Kariréiakirikai apaka, Xesosi atoko? Iteene patatsopatariko Teoso sãkire iõkatsopatakori. Iua iteene patatsopatakasaaki, iuasaakiikarako pimarotariko !auari Teoso sãkire sãpiretakari, Kariréia tõpakiri —itxarina iua.
53 Eereka ikinimane sari aapokomonina.

8

Sito Õtaniri Minakotikatika Sirĩkakaro

1 Iuasaaki Xesosi sari Orivanape Xiratamoni. Oriva txipokori.
2 Katimatinĩkata ikanapiriã Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuasaaki ikinipoko kãkiti apotiitaua iuamoni. Ininiã Xesosi topãka, Teoso sãkire isãpiretini ĩkapani.
3 Iuasaaki kaiõkatsopareriakori, pariseoakori pakini minaro sito iuamoni. Ninoa apokaro oa sito õtaniri minakotikatika osirĩkini. Itakarona oa ikinimane apisatoõ.
4 —Koerekareri, aãpokaro oia sito õtaniri minakotikatika osirĩkini.
5 Moisesini sãkire iõkatsopatakori paniãtaua ikara atoko inakaro kai soroã oõkaãka. Pitepekana, kiãtokopa atxataro oa? —itxana Xesosimoni.
6 Ikara atoko ipimaãrina Xesosi, kotxi inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire. Inirekarina Moisesini paniãtakiti iaõka imakamakaniã, ininiã maerekati

ikamapeka. Txamari !kasãkireri Xesosi. Iokirita, iõkata itxari kipatxi iuakokiã. Imakenakotakiniti atoko itxa.
7 Ipimarauatapanikana, ininiã Xesosi õkaõkitaua.
—Maerekati makamakatirako ĩkiika kiporonakiniro aroa kai soroã —itxa Xesosi.
8 Eereka Xesosi iuaĩkana iokirita, iõkata itxari kipatxi.
9 Ninoa ikaraene ikenakotakasaakina, iua apiata kiomãtxi inakariua sipeka. Eereka iua tikini auakari apaka sipeka. Ikara atoko itxaãpotana ikinikana isinina. Eereka Xesosinoka kaikota oa sitokata.
10 Xesosi õkaõkitaua, atamata itxaro oa sito. Oanoka kaikota iuaã.
—Ĩtapari pimaerekani sãpiretakani? —itxaro.
11 —Apiananiri, isipekana nimaerekani sãpiretakani —otxari.
—Nota apaka kona sãpiretari pimaerekani. Pisipeka. Maerekati kona pikamapinikako —itxaro.

Kãkiti Xinire Iopiniãkari

12 Eereka Xesosi iuaĩkana oerekari kãkiti.
—Nota ikini itixiti auakani tirikapite atoko nitxaua, kotxi noerekari Teoso sãkire notakata sikani. Teoso mimarotakani ipiaã sikani itxauana. Notakata sikanipekana !itĩpokota ipiaã. Nota sikana ninoa ãtipirika auinina ĩkapani —itxa Xesosi.
13 Ininiã pariseoakori misãkiretari Xesosi:
—Kona ate auikapiretari pisãkire, kotxi pitenani sãpiretari pisãkire. Ikara atoko ininiã, kona aimarotari atãoene inini pisãkire. Ãti sãpiretiniãri pite sãkire iaõka, aãuikari atxiĩti —itxarina Xesosi.
14 Ininiã Xesosi:
—Nota sãkirekara ikara atoko nitxai hĩte, iuaritika atãoenekara ikara atoko nitxai hĩte, kotxi nota imarotari nininimoni, nimarotari nisinimoni. Kona hĩte imarotari nota ininimoni. Kona hĩte imarotari nota sinimoni.
15 Kãkiti hĩtxaua, ininiã hãpoĩrauata, kotxi !himarotari atão. Kona nota txari kãkitimoni: “Pite, peerekai pite. Pitepekana, !erekai pite.” !Ikara atoko !nitxari kãkiti.
16 Iuaritika nisãpiretakasaakiri kãkiti kamakiti, atãonoka nitxa nisãkire, kotxi kona notananini sãpirenauata. Niri niokanatakiri sãpiretakititxikana nisãpireta.
17 Kitxakapirĩka hĩteka kiomaneakorini sãkire iõkatsopatakori txari:
Kãkiti itikakititxikana ãti itikakiti. Ninoa ipi sãkire ãtinoka auiniã, ininiã ninoa sãkire atãonoka itxa,
itxa hĩkiomane sãkire.
18 Nota sãpiretari nota pirena. Niri niokanatakiri apaka sãpiretari nota pirena nisãkiretxikana, ininiã ipi auape —itxa.
19 —Naniparari piri? —itxarina.
—Kona himarotano nota. Niri apaka kona himarota. Nota himarotaãkamako, niri apaka himarotamako.
20 Ikara atoko Xesosi sãkirauata. Txineiro Teoso ĩkapani sikikoãtaã takote Xesosi oerekarauata Teoso misãkiretiko aikotiã. Xesosi ikara atoko isãpirenauata, iuaritika kona kamaĩkikori, kotxi imaĩkiko manapi kona apokapanika.

Xesosi Sinimoni Kãkiti Masikani

21 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari kãkiti:
—Nisipiriko. Eereka hinitapiimano. Nota sinimoni !hãuiritaãka hĩsini. Hĩpinakasaaki, himaerekanikatika hĩpinako —itxa Xesosi.
22 Xoteo auĩteakori napetari:
—Atauako iuaka okatauako? Kotxi iua txari: “Nota sinimoni kona hãuiritaãka hĩsini” —itxana ninoa.
23 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata ninoamoni:

—Ĩkoraxitikinirai hĩte. Nota itanokiri. Hĩte ĩkora itixikinirai hĩte. !Ĩkoraxitikirino nota.
24 Ikara atoko ininiãkara, nota txai hĩte: “Hĩpinakasaaki himaerekanikatika hĩpinako,” nitxai. Himauikakanisaakiri nisãkire nota pirena, hĩpinakasaaki himaerekanikatika hĩpinako. Kona Teoso makatxakinii himaerekani —Xesosi txana ninoa.
25 —Kiriparai pite? —itxarina Xesosi.
—Merepitipanika nisãpiretakitikara iuakarano nota.
26 Nisãpiretakiti tĩkane hĩte maerekani nisãpiretini tĩkane kaiãopokori. Nota iokanatakari atãoenenokara isãkire. Iua sãpiretakitinokara nisãpiretari kãkiti itixi auakani —itxa Xesosi.
27 Ninoa !imarotari Xesosi iokanatakari aĩri Teoso.
28 Ininiã Xesosi txana:
—Nota hĩtari iaxitikiri hõkasaaki, niĩto itano hõkitikasaaki, iuasaakiikarako himarotano kinakaripa nota. Iuasaaki himarotariko notaka sãkire !nisãpireta. Niri oereẽkitinokara nisãpireta.
29 Iua niokanatakiri notakata aua. Niri !itakanapano nota, kotxi inireẽkitinoka nikama —itxa Xesosi sãkire.
30 Xesosi ikara atoko ina sãkiretakasaaki, itomaneri kãkiti auikari isãkire.

Õpoĩkakoni Pirena

31 Ininiã Xesosi sãkirauata Xoteoakorimoni iua sãkire auiãkanimoni.
—Nisãkire iaõka hĩkamakasaaki, atão nimoianariakori hĩtxauako.
32 Atão nimoianariakori hinakasaakiua, himarotari atãonoka inakari. Atãonoka inakari himarotakasaaki, õpoĩkakoni atoko hĩtxaua.
33 Ninoa apakapapireta:
—Apraãoni apika mekanirireua ate, ininiã anirekinimoni asa. Nitiritxi iamotakoni !atxaua. Kinirepa õpoĩkakoni atoko pitxĩkitakaua? —itxana.
34 Ininiã Xesosi:
—Atãonoka nitxai hĩte. Maerekanitxi nitiri atoko itxa kãkiti maerekati kamakari.
35 Nitiritxi iamotakori ãtipirika !auari ipatrãote aapoko. Patrão ãkiri auapika ãtipirika iri aapoko.
36 Nota Teoso ãkiri txĩkitakasaakiri kãkiti õpoĩkakori atoko ininiua, maerekanitxi nitiri !itxaikauako. Iuasaaki iposotari erekari ikamini.

Apraãoni Apika Mekaniriakori

37 —Nimarotari Apraãoni apika mekaniriakori hininiua, txamari hinirekari hõkinino. Nisãkire himauiãkani xika hinirekari hõkinino.
38 Nota sãpiretai hĩte nota iri oerekakiti. Hĩte kamari hĩte iri paniãtakiti —itxa Xesosi.
39 —Apraãoni ate iri —itxana ninoa.
Ininiã Xesosi:
—Apraãoni apika mekaniriakori hininiãua, Apraãoni kamakiti atoko hĩkamamako.
40 Atãonoka nisãpiretai hĩte. Teoso sãpiretakitinokara nisãpiretai, iuaritika hinirekari hõkinino. Apraãoni !ikamari ikara atoko inakari.
41 Hĩte kamari hĩte iri kamakiti atoko inakari —itxa Xesosi.
—Teosonanira ate iri. Ate atãopitika iua anaakori atxaua —itxana.
42 —Teoso atão hĩri ininiãua, nota hĩtiretamako, kotxi Teoso auiniãtaã nota ina uaimoni. Kona notaka iokanataua. Teosora iokanatano nota uaimoni.
43 Kininiãpa !hiĩkitetatari ikara atoko nininii? !Himarotari nisãkire, kotxi kona xatiki hinirekari nisãkire iaõka hĩkamini.
44 Satanasira hĩri. Hĩte nirekari maerekati, Satanasi nireẽkiti iaõka hĩkamini. Kitxakapirĩka itixi kamiko atokopanika kokaniri itxaua Satanasi. Iua !

inirekari atãoene isãpiretini. !Iposotari atãoene isãpiretini. Aãpirenanokara iua imarota, kotxi aãpirenaãri itxaua iua. Aãpirenaãri iri itxaua iua Satanasi.
45 Nisãkire atão, ininiãkara hĩte !auikari nisãkire.
46 Hĩte ãtika itikatari maerekati nikamini? Ãtika ! itikari maerekati nikamini, kotxi kona maerekati kona nikama. Ininiã kinirepa kona hĩte auikari nisãkire?
47 Teoso anaakori kĩpitari iua sãkire. Hĩte kona kĩpitari iua sãkire, kotxi iua anaakori !hĩtxaua hĩte —Xesosi txana ninoa.

Xesosi Apraão Apisapanika Auini

48 Ininiã Xoteoakori txari Xesosi:
—Ate sãkire atão. Samariakiri pitxaua pite. Maerekati Matamatakoti auaĩtotai pite —itxana.
Ninoa akiriuãkatari Xesosi "Samariakiri," kotxi Xoteoakori omanatana Samariakini.
49 Ininiã Xesosi:
—Maerekati Matamatakoti kona auaĩtotano nota. Nota paxitari niri, txamari hĩte kona paxitano nota.
50 Kona notani nitari kãkiti nota iuikakani tĩkane. Nirira nirekari kãkiti iuikinino nota. Nirira imarotari nisãkire atãonoka inini.
51 Nota sãkire iaõka kamakari !ipina. Ikara atãoene.
52 Xoteoakori apakapapiretari:
—Uatxa aimarotari maerekati matamatakoti auaĩtotai pite, kotxi Apraãoni ipĩpe. Teoso sãkire sãpiretakanini apaka ipĩpe. Kinirepa pite sãkire: "Nota sãkire iaõka kamakari !ipina," pitxa?
53 Aĩrini Apraãoni ipĩpe. Pite apiata atxiĩti? Teoso sãkire sãpiretakanini apaka ipĩpe. Kiriparai pite? —itxarina Xesosi.
54 Ininiã Xesosi:
—Notaka niuikiniua !apakata. Nirira iuikano nota. Hĩte sãkire: "Ateosone iua," txamari nota irira iua.
55 Kona himarotari Teoso. Notananira imarotari Teoso. Nota "kona Teoso nimarota," nininiã, hĩte atokokamarako nitxamako. Aãpirenaãri nitxamauako. Nota imarotapitikari iua. Nota kĩpitari isãkire.
56 Hĩri Apraão poxokoniuata, nota uai apokini ikenakoenetakasaaki. Iua itikari nota uai apokini, ininiã iua poxokoniuata.
57 Ininiã ninoa Xoteoakori: —Pite sĩkoẽta anokanani !apokapanika, iuaritika paõkitatari Apraão? Paxirari pisãkire —itxarina.
58 —Apraão apisapanikara nota aua. Ikara atãoene nitxai hĩte —itxa Xesosi.
59 Ikara isãkire ikenakotakasaakina, ikosekarina kai soro Xesosi ikiporonakinina ĩkapani, okinina ĩkapani. Xesosi kipataua. Osipikari Teoso misãkiretiko aikoti. Inapaãpota ninoa sauaki.

9

Mõsiãreti Xesosi Erekapeka Inĩkitakini

1 Xesosi tĩpokotakasaaki, itikari mõsiãreti. Iua ponaniãkasaaki, mõsiãreti itxapekaua.
2 Xesosi moianariakori pimaãri iua:
—Koerekareri, kiripa kamari maerekati iua mõsiãreti inini? Iuakani? Irikani? Inorokani?
3 Ininiã Xesosi:
—Kona iua maerekani xikani mõsiãreti itxaua. Kona iri maerekani xikani, kona inoro maerekani xikani mõsiãreti itxaua. Kona maerekanitxi xikani mõsiãreti itxaua. Iua mõsiãreti Teoso posotiire kãkiti imarotini ĩkapanira.

4 Kãkiti parĩkauata pokamara. Mapiãpeka inakasaaki, kona kãkiti posotaikari iparĩkauatini. Iua atokokana akamariko niokanatakiri paniãtakiti aãuapanika anakasaaki. Apinaka atoko kona akamaikari Teoso paniãtakiti ĩkorapokoriti.
5 Ĩkorapokoriti nauakasaaki, niopinikana ikinimane ãkixinire Teoso imarotinina ĩkapani —itxa Xesosi.
6 Ikara inaãka atoko ienemaã ixiti oakaka Xesosi. Ikamari ãkape, minapa itxari mõsiãreti oki nopini.
7 Iokanatari:
—Parokari poki Siroee poamoni —itxari mõsiãreti.
Iuaã auari ipoa xapitikiri kãkiti kamakiti. Iua ipoa uãka "Siroee." Iua uãkatxikana "Iokanatakori" itxaua. Iua sari Siroeemoni. Arokatoõtaua. Iuasaakipeka kõsiãrepeka itxa.
8 Aapoko takote auakani, kãkiti mitxi mõsiãreti itikakani pakini, ninoa misãkiretakakaua:
—Ikira kiki mitxi iitopãkanãtapika inakarikani, kãkiti txineirote amanaãnãtapika inakarikani, ikira kiki? —itxana.
9 Apanakini apakapapiretari:
—Ari, iuapitikara.
Apanakinipekana apakapapiretari:
—Kona. Kona iuani. Ãti kiki iua mõsiãreti atoko inakarira.
Iua mitxi mõsiãreti apakapapiretari:
—Ari, iuapitikarano nota —itxa.
10 Ininiã ninoa:
—Kiãtokopa pitxa uatxa kõsiãrepeka pitxapeka? —itxarina.
11 —Iua Xesosi inakori kamari ãkape, nokiã minapa itxari. Ipaniãtano: "Ãparaã Siroee inakorimoni pisa. Iuaã parokatoõtaua," itxano nota. Ininiã nisa. Narokatoõtaua. Iuasaakipeka nota kõsiãrepekano —itxa.
12 —Namoniparari iua? —itxarina.
—A, meta —itxa iua mitxi mõsiãreti.

Pariseoakori Mitxi Mõsiãreti Inakarikata

13 Ninoa anikari iua mitxi mõsiãreti pariseoakorimoni.
14 Iua õti Xesosi kamakasaakiri ãkape mõsiãreti kõsiãrepeka inĩkitakini ĩkapani tomatiko õtisaaki iuasaaki.
15 Ninoa anikasaakiri iua mitxi mõsiãreti inakari pariseoakorimoni, pariseoakori apaka pimaãri iua:
—Kininiãpa uatxa kõsiãrepeka pitxa? —itxana.
—Ãkapeẽra noki nopini iminapa. Eereka narokatoõtaua. Uatxa kõsiãrepeka nitxa —itxa.
16 Pariseoakori ãtikaka txari:
—Iua kiki, ãkape mõsiãreti oki nopini minapakari, kona iua kamari Teoso paniãtakiti, kotxi iparĩkauata tomatiko õtisaaki. !Apakata ikamakiti.
Pariseoakori ãtikakapekana sãkirauata:
—Maerekati kamakari kona kamari ikara atoko inakari posotiiretxi, mõsiãreti kõsiãrepeka inĩkitakini.
Ininiã pariseoakori taparakienatakakaua ikara xika.
17 Iuaĩkana pariseoakori misãkiretari iua kiki:
—Kiãtokopa inakaripa iua kiki pite makananitakari? —itxarina iua.
—Teoso sãkire sãpiretakari itxaua iua.
18 Xoteo auĩteakori kona auikari isãkire, mitxi mõsiãreti eereka kõsiãrepeka inakari sãkire. Ininiã ninoa akiritari iri, inoro pakini.

19 —Hĩte sãkire hamarite auakasaaki mõsiãreti itxapekaua. Hamaritekani
ere? Kiãtokopa uatxa kõsiãrepeka itxa? —itxana.
20 —Ari, ate ãkiripitikara. Iponaniãkasaaki, mõsiãretipeka itxaua.
21 Kona ate imarotari kiriãpareuako uatxa kõsiãrepeka itxa. Kona ate imaro-
tari kiriuako kamari kõsiãrepeka inini. Hĩpimaãri iua, kotxi mitapekari iua.
Iuaka apakapapiretai hĩte —iri, inoro pakini txana ninoa.
22 Iri, inoro pakini ikara atoko itxana Xoteo auĩteakori ipĩkinina xika. Xoteo
auĩteakori sãpiretapekari kãkiti: “Kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, Teoso mereẽkiti
ininiua auiãkani, kãkiti iãtapakiti ininiua auiãkani, kona auiritaãkaikana ĩroinina
aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.”
23 Ininiã pĩkaretxi xika iri, inoro pakini txari: “Hĩpimaãri iua. Mitapekari
iua,” itxana ninoa.
24 Ininiã iuaĩkana pariseoakori akiritari iua kiki mitxi mõsiãreti inakari.
—Atãonanira pisãpiretako Teoso apisatoõ. Ate imarotari maerekatinoka
ikamini Xesosi, kotxi imakananirauata tomatiko õtisaaki —itxarina.
25 Ininiã iua:
—Kona nimarotari maerekati ikamini. Kona nimarotari erekari ikamini.
Mitxipeka mõsiãreti nitxaua. Uatxa kõsiãrepeka nitxaua. Ikaranoka nimarota
—itxana ninoa.
26 —Kiãtokopa itxai kõsiãrepeka inĩkitakiniãi?
27 Iua mitxi mõsiãreti inakari apakapapiretari:
—Nisãpiretapekai hĩte mixikanani, txamari ! hãuikari nisãkire. Kinirepa
hinirekatari iuaĩkana nisãpiretinii? Atauako hĩte apaka nirekari iua sãkire
hãuikini? —itxana.
28 Ininiã itxitarina:
—Pitera auikari iua sãkire. Ate auikari Moisesini sãkire.
29 Aimarotari Teoso misãkiretari Moisesini. Iua Xesosi kamari maerekati. !
Aimarotari amonikiripa iua ina —itxana.
30 Iua kiki apakapapiretari:
—Anekani. Kona hĩte imarotari amonikiriuako iua ina. Iuara ka-
maõsiãretano nota.
31 Teoso kona maãkatari maerekati kamakari amanaãkiti. Teoso teosone-
takani amanaãkiti imaãkatapitika. Iua nirekaãkiti kamakari amanaãkiti
imaãkatapitika.
32 Mitxipeka mõsiãreti kõsiãrepeka inĩkitaãkari kona auari. Itixi
kamikosaakipanika !auari kõsiãrepeka inĩkitaãkari. Uatxaikara auape.
33 Xesosi Teoso iokanatakiti iminakanimauako, !ikamamariko posotiiretxi
—itxa iua.
34 Ininiã pariseoakori:
—Pite maerekatipeka auakarikai. Ãtipirika pite kamari maerekati.
Maerekatinoka piĩkiteta. Iuaritika pinirekatari ate poerekini? Konapitini.
Kona ate nirekari ikara pisãkire. Pisipiniikaua. Kona uai pikanapiripinika.
Ate kona nirekari pite uai kãkiti apotiitiniãtaãua aikoti pinini —ninoa txari
iua.
Ininiã aiko porikiti iokanatarina.

Mitxi Mõsiãreti Inakari Auikiniri Xesosi Sãkire

35 Xesosi kenakopiretari iporikiti iokanatiko mitxi mõsiãreti inakari, ininiã
Xesosi nitari iua. Apokasaakiri, itxari:
—Atauako pauikatari Teoso ãkiri sãkire? —itxari.
36 —Kipa iua? Nimarotiniãri, nauikapitikariko —itxa.
37 —Pite aõkitapekari Teoso ãkiri. Iuapitikara misãkirenãtai pite uatxa —itxa.
38 —Apiananiri, nota auikari pite Teoso ãkiri pininiua.
Ininiã iua kapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.

39 —Ĩkorapokoriti napoka Teoso sãkire auiãkani ipinimoni nitakinina
ĩkapani. Isãkire mauiãkani ipinimoni nitakinina ĩkapani napoka ĩkorapokoriti.
Apanakini nisikaposotiireta, Teoso sãkire auikinina ĩkapani. Mitxi
ninoa mõsiãreti atoko itxauana, kotxi mitxi ! imarotarina Teoso.
Ninoa auikapiretakasaakiri Teoso sãkire, kõsiãreri atoko itxapekauana.
Apanakinipekana atão minakati isãkirena: "Nimarotapitikari Teoso." Ninoa
uãkatari kõsiãreri atoko ininiuana. Txamari kona atão ninoa nirekari
imarotiniri Teoso. !Nisikari posotiiretxi ninoamoni, Teoso sãkire auikinina
ĩkapani. Kãkiti iua atoko inakari mõsiãreti atoko itxaua —itxa Xesosi.
40 Ãtikaka pariseoakori Xesosi takote auakani kenakotari.
—Atauako atekani apaka mõsiãreti atoko atxaua? —itxana.
41 —"Mõsiãreni atoko atxaua," hininiã hĩsãkire, ininiã atão hĩsãkire. Txamari
hĩte txari: "Kõsiãreua ate," hĩtxama. Iua atoko hininiã hĩkamapitikari maerekati,
kotxi kona hãuikari Teoso sãkire —Xesosi txana ninoa.

10

Soti Auĩte Pitikiri

1 Xesosi sãkirauatakasaaki, ia atoko itxa isãpirena:
—Atãopitikara ia atoko nitxapaniiko hĩte. Soti auĩte ĩroã pirikeri itoremoni.
Itoremoni miĩroãkani kiĩtiriri itxauana, kotxi ãtiãtaã ikanĩka ĩroini ĩkapani.
2 Pirikeri toremoni ĩroãkari soti auĩte pitikiri.
3 Initiri osereẽri pirikeri tore iua ĩkapani. Soti auĩte kenakotari ipitikiri
sãkire. Ipitikiri imarotari ikinipoko ipiraakori uãka akiritinina ĩkapani. Iuara
anikana inipokotinina ĩkapani.
4 Porikiti auakasaakina, iua saãpota ninoa apisa. Iua tikini isana ninoa.
Ninoa imarotari iua sãkire ene.
5 Ninoa kona sari kãkiti imimarotakinitina tikini. Ipitikiri minakotika
akiritakasaakina, imitekana. Kona imarotarina imapitikiritakinitina sãkire.
6 Ikara sãpirenatxi atão inakari oerekiko Xesosi sãpiretari pariseoakori.
Txamari ninoa kona imarotari Xesosi ikara atoko inakari isãpirena.

Xesosi Soti Auĩte Pitikiri Erekari Itxaua

7 Xesosi iuaĩkana sãkirauata.
—Inipitikara nota pirikeri tore nitxaua, soti auĩte ĩroini ĩkapani.
8 Nota apisa apoãkani, atão minasãkiretakani kiĩtiririni itxauana. Soti auĩte
kona maãkatari ninoa sãkire.
9 Nota itore nitxaua. Kãkiti ĩroiniãtaã tore nitxaua. Nota makatxakari uai
ĩroãkari maerekani, auapininiika inini ĩkapani. Iĩroã, ipokĩka itxapika. Kona
kapĩkareri. Natxi !auari.
10 Kiĩtiriri apoka iĩtiriuatini ĩkapani, okaniuatini ĩkapani, imisirikarauatini
ĩkapani. Notapekana apoka kãkiti auapininiika inini ĩkapani, kãkiti auini ereka
inini ĩkapani.
11 Pitikiritxi erekari nitxaua nota. Pitikiritxi erekari ipina ipiraakori
mapinakani ĩkapani.
12 Nitiritxi soti auĩteakori pitikiri ! itxaua. Anãpa auĩte kaneenamari
apokasaaki, iua miteka. Itakanapanako soti auĩteakori. Ininiã anãpa maĩkari
soti auĩte, oxikepoata itxana.
13 Iua nitiritxi mitekako, kotxi txineiro ĩkapaninokara iparĩkauata. Kona atão
itiretari soti auĩte.
14 —Soti auĩte pitikiri erekari nitxaua nota. Atão nimarotari nipiraakori.
Ninoa apaka atão imarotano nota.
15 Iua atokokana niri imarotano nota. Nota apaka imarotari niri. Nota
ipinako soti auĩteakori nota nakiti mapinakani ĩkapani.

16 Nota aua apanakini soti auĩteakori apaka. Uatxa ia pirikeri ãki !auapanikana. Niminanako ninoa apaka ia pirikeri ãki auinina ĩkapani. Ninoa auikariko nisãkire. Ininiã ninoa imakinika aua ãtika pirikeri ãki. Ãtikarako ninoa pitikiri.
17 —Niri tiretano, kotxi nauiritari nipinini, iuaĩkana nõkitikiniua ĩkapani.
18 Kãkiti !iposotari okinino nota nimanirekasaakiri nokiko. Nota sikariko niĩto nokiko ĩkapani. Ninirekasaaki manapi nipina. Ninirekasaaki manapi nõkitikaua. Ikara atoko niri paniãtano nota —itxa Xesosi.
19 Ikara Xesosi sãkire Xoteoakori kenakotakasaaki, itaparakienatakakauana. Apanakini potxitari Xesosi sãkire. Apanakini kona potxitari.
20 Apanakini txari:
—Satanasi nitiri auaĩtotari iua.
Ãtipekana txari:
—Imapitxirita. Kinirepa hĩkenakotatari mapitxiritakari sãkire? —itxana ninoa.
21 Apanakini txari:
—Satanasi nitiri auaĩtotakiti !ikara atoko itxa sãkireta. Satanasi nitiri kona kõsiãrepeka txĩkitakari mõsiãreti —itxana.

Xoteoakori !Auikari Xesosi Sãkire

22 Mitaãsaaki Xoteoakori kamari kiiniri Xerosareẽ. Iuasaaki ixinikarina Teoso misãkiretiko aikoti merepaniko kamiko.
23 Iuasaaki Xesosi tĩpokota aiko Teoso misãkiretikoãtaã, Saromãoni inakoriãtaã.
24 Iuaã Xoteoakori apotiitaua iuamoni. Iuasaaki ninoa txari iua:
—Pite Teoso mereẽkiti pininiãua, pisãpiretaua. Akokaxiti anirekari aimarotiniri ikara —itxarina.
25 Xesosi apakapapiretana:
—Nisãpiretapekai hĩte. Kona hãuikari nota sãkire. Niposotiire nikamakiti niri uãkaã oerekapekai hĩte.
26 Nisãpiretapekai hĩte, txamari kona hãuikari nota sãkire, kotxi nisoti auĩtene kona hĩtxaua.
27 Nisoti auĩtene imarotari nisãkire. Nota imarotana ninoa. Ninoa kapokitano nota.
28 Nitxĩkitakana ninoa ãtipirika auinina. Nota kamari ninoa imipĩkanina tĩkane. Kona kamakatxakikona nota nĩkatakini.
29 Niri sikana ninoa notamoni. Apiatakari itxaua iua. Ininiã ãti kona posotari imakatxakinina niri nĩkatakini.
30 Niri, nota pakini ãtika atxaua.
31 Ikara atoko Xesosi inakasaaki, Xoteoakori morõkari kai soro ikiporonakinirina ĩkapani.
32 Xesosi sãkirauata ninoamoni:
—Kaiãopokori erekari niri nakiti noerekapekai hĩte. Kinakarixikapa hinireka hĩkiporonakinino nota? —itxa Xesosi.
33 Xoteoakori apakapapireta:
—Kona akiporonakai erekari pikaminiã. Akiporonakai, “Teosorano nota” pinini xikara. Pite kiki, iuaritika “Teosorano,” pitxa. Ininiã maerekati pikamapeka Teosomonikari.
34 Xesosi apakapapiretana:
—Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nitxai: “Teosoakori hĩtxaua hĩte.”
35 Aimarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori ãtipirika atão inini. Teoso akiriuãkatana ninoa isãkire apakapakani “teosoakori.”

36 Ininiã kinirepa hĩte kamaãkaretxitano. Niri mereẽno nota inireẽkiti
nikamini ĩkapani. Iokanatano ĩkorapokoritimoni. Ininiã kinirepa hãpoĩtano
Teoso nimisãkirepiretini, “Teoso ãkirirano” ninakasaaki?
37 Nimakamakaniãri niri nirekaãkiti, iuasaaki kona hãuikari nota sãkire.
38 Nikaminiãri inirekaãkiti, iuaritika himauikakaniãri nisãkire, hãuikariko
niposotiire. Hĩtikakiti hãuika. Ininiã himarotariko, hãuikariko, niri, nota
pakini ãtika aniniua —itxa Xesosi.
39 Iuasaakipeka pariseoakori omanãkarauata. Iuaĩkana inirekarina
imaĩkinirina Xesosi. Txamari iuasaakipe isipe.
40 Iuaĩkana Xesosi kanapiriã Xotão ipiniãmoni. Iuaã ikaikota Xoão kapatxis-
arerini patxisarauatiniãtaã.
41 Itomaneri kãkiti sari iuamoni. Ininiã ninoa txa:
—Xoão kona kamari posotiiretxi, iuaritika ikinika isãpiretakiti Xesosi pirena
atão inakarinoka isãpireta.
42 Ininiã itori kãkiti iuaãtaã auikari Xesosi sãkire.

11

Arásaro Ipinini

1 Kiki Arásaro inakori aua ipi itaro, Maria, Mata pakini. Ninoa aua Petánia
aapokotxiti. Iuasaaki Arásaro amianata.
2 Xesosi ipinini apisa, oa Maria arokari Xesosi kiti kamariãroã, oiãkoã
kaxipota otxari. Oa Maria itari Arásaro amianata.
3 Iua amianatakasaaki, Maria, Mata pakini iokanapireta Xesosimoni:
—Apiananiri, pitiretakiti amianata —otxari.
4 Ninoa iokanapirena ikenakotakasaaki, iua txa:
—Amianari inokari Arásaro kona ipinini ĩkapanini. Teoso posotiire oerekini
ĩkapanira iua amianari inokari iua. Kãkiti: “Teoso ãkiri peerekari” iniko
ĩkapanira iua amianata.
5 Xesosi tiretari Mata, oĩtaro Maria, Arásaro pakini.
6 Ikenakotakasaakiri Arásaro amianatini, iua napapanikari ipi õti iuaxiti.
7 Eereka itxana imoianariakori:
—Iuaĩkana Xotéia tõpa masa.
8 Ininiã imoianariakori:
—Koerekareri, kitapani iuaã Xoteoakori nirekari kai soroã ikiporonakinii
pite. Iuaritika pisatapanikako iuaãtaã? —itxarina.
9 Ininiã Xesosi:
—Pokamara tosi oara aua kãkiti parĩkauatini ĩkapani. Pokamara tĩpokotakari
kona mãkitita, kotxi atokatxi iopinikari ikinipoko.
10 Txamari ĩkanõka tĩpokotakari mãkitita, kotxi atokatxi kamara !auari.
11 Ininiã Xesosi:
—Amoianari Arásaro imakanãta. Nota õpirĩkariko iua —itxa Xesosi.
12 Ininiã Xesosi moianariakori txa:
—Imakanãtiniã, erekaãpopekari uatxa —itxana.
13 Xesosi imarotari Arásaro ipinini, txamari imoianariakori uãkatari Arásaro
atão imakini.
14 Ininiã Xesosi txana ninoa atão imarotinina ĩkapani:
—Arásaro ipĩpe.
15 Erekapitikari iuaã nimauakani, kotxi eereka hĩte auikariko nota sãkire.
Masa iuaxiti. Maõkitari iua —itxa Xesosi.
16 Tomee Txítximo inakori misãkiretana apanakini Xesosi moianariakori:
—Masa iuakata apinini tĩkane.
Ikara atoko itxa isãkire, kotxi iuaxiti Xoteoakori nirekari okiniri Xesosi.

Kãkiti Auãki Inĩkitaãkari

17 Xesosi apokasaaki iuaxiti ipi ipi pakini õti napapeka. Ininiã iuasaaki
Arásaroni katapeẽkaika.
18 Petánia Xerosareẽ takote.
19 Apanakini kãkiti apoka Mata, Maria pakinimoni. Ninoa moianatana,
kotxi itarina !auaika.
20 Mata kenakopiretari Xesosi apokaãpotini. Ininiã oa sari oaõkitiniri
ĩkapani. Maria kaikota oaãpoko ãki.
21 Xesosimoni Mata apokasaaki, otxari iua:
—Apiananiri, pite uai auaãkamako, kona nitari ipinamako.
22 Iuaritika nimarotapitikari, pamanaãkiti Teoso sikapitikai —otxa.
23 Ininiã Xesosi txaro:
—Pitari iuaĩkana auapanikako.
24 Ininiã Mata:
—Nimarotari itixi xipokini õti nitari iuaĩkana auapanikako. Ipĩkani
õkitikiniua õti, iua õkitikaua —otxa Mata.
25 Ininiã Xesosi sãkirauata:
—Nota ipĩkari õkitikakarirano nota. Kãkiti auãki inĩkitaãkarirano nota. Nota
sãkire auiãkari ipininiã, iuaritika iuaĩkana auapanikako. Kona ipinaika.
26 Nota sãkire auiãkari auapanikako iuaĩkana. !Ipinaikako. Pauikatari ikara
atoko nininii? —itxa Xesosi.
27 Ininiã Mata:
—Apiananiri, nauikapitikari. Teoso mereẽkiti pitxaua. Teoso ãkiri pitxaua.
Teoso iokanatakiti itiximoni ĩkari pitxaua. Ikara nauikapitika —oa txari iua.

Xesosi Txiapatini

28 Eereka Mata sari oĩtaromoni. Oãkiritaro oa, mapara omisãkiretini ĩkapani.
—Koerekareri apope. Iua akiritai —otxa Mata.
29 Maria kenakotari ikara inakasaaki, katimariã õkitikaua, iuamoni sa otxa
oa.
30 Iuasaaki Xesosi !apokapanika aapokotxiãtaã. Ikaikotapanika mitxi Mata
apokiniãtaã.
31 Maria katimaritika õkitikasaakiua, Xesosimoni osini ĩkapani, Xoteoakori,
oaãpoko ãki auakani, oa mĩkapiritakani, sari oa tikini. Ninoa uãkatari akauari-
moni osini otxiapatini ĩkapani.
32 Maria apoka Xesosimoni. Oãtamatakasaakiri iua, iua apisatoõ okapo-
toreẽkaua. Otxari:
—Uai pauaãkamako, kona nitari ipinamako —otxa.
33 Xesosi atamataro otxiapatini. Xoteoakori oakata apokakani txiapata
apaka, ininiã Xesosi iteene matinaniuata ãkixinireẽ.
34 Iua pimaãna:
—Nanipa hĩkatatari? —itxa.
Ininiã ninoa:
—Apiananiri, masa. Patariko iuaã —itxana.
35 Iuasaaki Xesosi txiapata.
36 —Hãtamatari Xesosi. Iua tiretapitikari Arásaroni —itxa Xoteoakori.
37 Ãtikaka Xoteoakori txa:
—Mõsiãreti kõsiãrepeka itxĩkitakapeka. Atxiĩti iua uai apokaãkamako, kona
Arásaro ipinamako —itxana.

Xesosi Õkitikiniri Arásaroni

38 Ininiã Xesosi iteene matinaniuata ãkixinireẽ. Iuasaaki isa akauarimoni.
Ninoa takari ipĩkari kai auĩte ãki. Kai auĩte itotaãka.
39 Ininiã Xesosi txari:
—Himakatxakari akauari tore —itxa.

Mata, Arásaroni itaro txari Xesosi:
—Apiananiri, ipaiakapeka. Ipi ipi õti pakinipeka ikatiko, ininiã pataparasakari —otxari Xesosi.
40 Ininiã Xesosi:
—Nota sãpiretapekai: “Nota sãkire pauikiniã, pitikariko Teoso posotiire” —itxaro.
41 Ininiã imakatxakarina kai. Iuasaakipeka Xesosi ionakaãta iaxiti.
—Niri. Erekai, kotxi pikenakotari nisãkire.
42 Nimarotari ãtipirika pikenakotiniri nisãkire. Ikara atoko nitxa sãkireta kãkiti uai auakani kenakotiniri ĩkapani, kotxi ninirekari ninoa auikiniri pite iokanatinino nota uaimoni —itxa.
43 Ikara atoko inaãka atoko akirikatari:
—Arásaro, põkitikaua. Pipokĩka.
44 Ininiã iuasaakipeka Arásaro pokĩka. Imakinika iĩto mãkatxi mataã iapirikaãka. Itoõ apaka iapirikaãka mãkatxi mataã.
Ininiã Xesosi:
—Himakatxakari iapirikiko.

Xesosi Okaenetiko Pirena
(Mateo 26.1-5; Marko 14.1-2; Arókasi 22.1-2)

45 Xoteoakori Mariamoni ĩkani itikari ikara atoko inakari, ininiã auikarina Xesosi Teoso ãkiri ininiua.
46 Ãtikaka Xesosi kamakiti itikakani kanapiriã pariseoakorimoni. Isãpiretana Xesosi õkitikiniri Arásaro.
47 Ininiã pariseoakori, sasetotxi auĩteakori pakini apotiitaua. Imisãkiretakakana:
—Kiripa ate kama? Ia kiki kamari itori posotiiretxi.
48 Aãuiritiniãri iua ikara atoko ikamini, ikinipoko kãkiti auikari iua sãkire. Ininiã iua tikini isana. Ikara atoko ininiã, Homanoakori xipokari Teoso misãkiretiko aikoti ate nakiti, ate tixine apaka —itxana.
49 Iuasaaki Kaipasi inakori sasetotxiakori auĩte apiatakari inakari iua. Itxana:
—Hĩte kona kimarorepanikai.
50 Erekari ãti kiki ipinini ikinimane mapinakani ĩkapani. Ikara atoko ininiã, kona ikinipoko anirimane ipinako —itxa Kaipasi.
51 Ĩkorakanani sasetotxi auĩte apiatakari itxaua Kaipasi. Ia atoko itxa: “Xesosi ipinako Xoteoakori mapinakani ĩkapani.
52 Kona ninoa ĩkapaninanini ipinako. Teoso anaakori iarikakani ĩkapani apaka ipinako. Ininiã iuasaakirako iua apotiitari ikinipoko ninoa. Ininiã Teoso anaakori itxauanako,” itxa Kaipasi sãkire.
53 Iuasaaki eereka imapapiretarina Xesosi okinina tĩkane.
54 Ikara atoko ininiã, Xesosi kona saika Xotéia tõpamoni. Isari Eparaiĩ sitatxitimoni, ãparaã makipakaniãtaã takote. Iuaã ikaikota imoianariakorikata.
55 Iuasaaki imatokoãpotarina Páskoa kiiniriti. Iuasaaki itomaneri Xoteoakori Xerosareẽ tõpa auakani sari Xerosareẽ sitatxitimoni. Iua kiiniri apisapanika, isana iuaã oerexiniretiniuana ĩkapani. Iuasaaki amanaãrina Teoso imakatxakiniri maerekati ikamakitina.
56 Iuaã Xoteoakori nitari Xesosi. Ninoakakarika ipimaãkakana:
—Atauako kiinirimoni inapani atxiĩti?
57 Sasetotxi auĩteakori, pariseoakori pakini paniãtapekari kãkiti:
—Himarotakasaakiri Xesosi auiniãtaã, hĩsãpiretauako ate, ininiã amaĩkariko iua.

12

Maria Takari Kamariãro Xesosi Kitiã
(Mateo 26.6-13; Marko 14.3-9)

1 Seisi õti Páskoa kiiniriti apisa, Xesosi sari Petánia sitatxitimoni. Iuaã aua
Arásaro, Xesosi õkitikakiti Arásaro ipĩkasaaki.
2 Iuaã ikamaãka nipokori Xesosi ĩkapani. Mata sikari nipokori kãkitimoni.
Iuasaaki Arásaro apanakinikata topãka Xesosikata.
3 Iuasaaki Maria kosekaro kamariãro koana. Oia atão nato kamakoro.
Ipixini kiro ominani aua. Kona koketakoroni. Natonokara. Pakaronero,
iuaritika okitakaro Xesosi kitimoni. Oiãkoã okaxipokari. Iuasaaki aapokotxi
ãki omarinokara itxaua.
4 Txamari Xotasi Isikariotxi inakori !apokaerekatari kamariãro Xesosi
kitiã okitakini. Iua Xotasi Simão ãkiri. Xesosi moianari itxaua, txamari
imĩkapiritariko Xesosi.
5 Ininiã Xotasi txari:
—Kãkiti parĩkauata tresẽtosi pakini õti oia atoko inakaro kamariãro iamotiko
ĩkapani. Kinirepa kona ovẽtxitaãka? Kinirepa txineiro mauakinitimoni !
osika? —itxa Xotasi.
6 Ikara atoko itxa, kotxi kiĩtiriri itxaua. Iua nĩkataro ninoa txineirote. Iua
itotapekari txineiro iĩtirĩkini. Iua !imaãkatana txineiro mauakiniti.
7 Xesosi apakapapiretari:
—Kona hĩtxitapero Mariapani. Onĩkataro kamariãro ia õti notamoni otakini
ĩkapani, kotxi oxinikari nikatiko õti ĩkapani.
8 Minakati mauinakini auapikako hĩtekata. Txama nota !auaikako hĩtekata
—itxa Xesosi.

Xoteo Auĩteakori Nirekari Okiniri Arásaro

9 Itomaneri Xoteoakori kenakopiretakasaakiri Xesosi Petánia sitatxitiã
auini, ininiã iuaã isana Xesosi aõkitinina ĩkapani. Kona iuananini ninoa nireka
aõkitinina. Arásaro Xesosi õkitikakiti apaka ninoa nirekari atamatinina.
10 Ininiã sasetotxi auĩteakori nirekari Arásaro apaka okinina,
kotxi kaiãopokori kãkiti auikari Xesosi sãkire Arásaro sãpiretakiti
ikenakotakasaakina. Itakanaparina sasetotxiakori sãkire auikinina.
11 Arásaro iuaĩkana auiniã, ininiã itomaneri Xoteoakori asikaãpotari
iauĩtena, Xesosi sãkire auikinina ĩkapani.

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini
(Mateo 21.1-11; Marko 11.1-11; Arókasi 19.28-40)

12 Katimatinĩkata, itomaneri kãkiti Páskoa kiiniritimoni sikani, kenakopire-
tari Xesosi apokaãpotini Xerosareẽmoni.
13 Ininiã Xerosareẽkini sari aõkitinirina iua. Kinari tape anikana, Xesosi
apiãkatakasaakina. Akirikatana:
—Peerekari Teoso. Teoso takari erekari Isaeo auakani auĩtemoni, Api-
ananiri uãkaã ĩkarimoni —itxana.
14 Mitxipe Xesosi iokanatari imoianariakori xomẽta ãkiri initinina. Ni-
noa apokasaakiri, iminarina Xesosimoni. Ininiã Xesosi topãka iua nopini.
Iua nopini Xesosi sari Xerosareẽmonikari. Kitxakapirĩka Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:
15 Kãkiti Xerosareẽkini kona hĩpĩkarauatape. Erepani hĩauĩte. Xomẽta nopini
iitopãkako,
itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka. Ikara iaõka apokapeka, kotxi Xesosi apoka
xomẽta nopini.

16 Iuasaaki imoianariakori kona xinikari Teoso sãpiretakiti kitxakapirĩka
auakari. Xesosi ipinaka atoko, õkitikaãkaua atoko, iuasaakiika ninoa xinikari
ikara Teoso sãkire. Ininiã iuasaakiika imarotarina Teoso sãpiretakiti.
17 Mitxi kãkiti akauari takote auakani, ninoa itikari Xesosi õkitikiniri
Arásaro. Ninoa iaripiretari Xesosi kamakiti.
18 Ininiã kãkiti apiãkatari Xesosi, kotxi ninoa kenakoenetapekari Arásaro
õkitikini.
19 Ininiã pariseoakori misãkiretakakaua:
—Hãtamata. Kiripa aposota akamini? Ikinimane kãkiti nirekari iua.
Ininiã pariseoakori xikotari Xesosi.

Ãtikaka Krekoakori Nitari Xesosi

20 Ãtikaka Krekoakori apoka Xerosareẽmoni Páskoa kiiniriti ĩkapani, kotxi
ninoa nirekari Teoso imisãkiretinina.
21 Apokasaakina iuaãtaã, isana Piripimoni. Iua Petsáita aapokotxitikiri,
Kariréia tõpa auakari. Ininiã apokasaakina Piripimoni, ipimaãrina:
—Ate nirekari Xesosi aaõkitini.
22 Ininiã Piripi sari Ãtreemoni, isãpiretiniri ĩkapani. Eereka isana Xesosimoni.
23 Ininiã apokasaakina, Xesosi txana ninoa:
—Kaiamapekari nota hĩtari iaxitikiri sini niri tixinemoni ikinipoko erekari
napakapini ĩkapani.
24 Atão nisãpiretai. Nota kimi oki atoko. Kãkiti matakakaniãro oa, ãtika
okinoka auapika. Pitakiniãro, opitxaka. Ininiã kaiãori oki aua. Ikara atoko
nota. Nimapĩkaniã, ininiã notanokara auari. Nipininiã, ininiã itomaneri
kãkiti sari niri tixinemoni.
25 Pite ãtipirika kaminiãri piteka nireẽkitinoka, ininiã pinireẽkiti xipokapi-
tikako pitekata. Pite nireẽkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, pite
auapininiika txako Teosokata.
26 Kãkiti nirekiniãri iparĩkauatini nota ĩkapani, imoianatanoko. Iua atoko
ininiã, nota auiniãtaã iua apaka auako. Kãkiti parĩkauatiniã nota ĩkapani,
ininiã niri paxitariko iua.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

27 Xesosi misãkiretari Teoso:
—Uatxa kona erekaxinireno, ininiã kiãtokopa nitxa nisãkire pitemoni?
Atxiĩti nipaniãtai: “Niri, pimakatxakinanoko nimapinakani ĩkapani.” Ikara
atoko !nipaniãtai, kotxi nipinini ĩkapanira napoka ĩkorapokoritimoni.
28 Ininiã niri, poerekari kãkiti ikinimane auĩte pininiãua —itxa Xesosi.
Iuasaakipeka iaxitikiri txari:
—Noerekapekari kãkiti ikinimane auĩte nininiãua. Eereka iuaĩkana no-
erekapanikariko ikara —itxa Teoso.
29 Kãkiti iuaãtaã auakani kenakotari iaxitikiri sãkire. Txamari itxana:
—Ikarokirauata.
Apanakini txari:
—Teoso nitirira sãkirauata iuakata —itxana.
30 Xesosi txana ninoa:
—Ikara sãkirauata kona nota ĩkapanini. Hĩte ĩkapanira isãkirauata.
31 Iposope ikini itixiti auakani misiritiko imaerekanina xika. Iposope ikini
itixiti auakani auĩte Satanasi inakori xipokiko.
32 Nota aamina ĩpiriãmitakari nopini nõkitikikosaaki, iuasaaki nikosekanako
kãkiti notamonikari.
33 Ikara atoko itxa, kãkiti imarotiniri aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini.
34 Apanakini kãkiti apakapapiretari:

—Teoso sãkire kitxakapirĩka iõkatsopatakori oerekaua Teoso mereẽkiti
ãtipirika auini. !Ipina. Txamari pite sãpiretaua ipinini aamina ĩpiriãmitakari
nopini? Kipa iua aĩtari iaxitikiri pisãpiretakiti? —itxana ninoa.
35 Ininiã Xesosi:
—Tirikapi kamara atoko nitxa. Hĩtekata nauakasaaki, noerekai hĩte atão
inakari. Uatxa tirikapi kamara hĩtekata auapanika. Paĩtiki nota sipe. Tirikapi
auakasaaki, pauapikako tirikapi kamaraã. Ininiã ipiã kona apoka hĩtemoni.
Kãkiti mauikakaniãri nota sãkire, ĩkanõka tĩpokotakani atoko itxana. !Imarota-
rina isinimonina.
36 Tirikapi hĩtemoni auakasaaki, hãuikariko iua sãkire. Ikara atoko ininiã,
“pokamarari anaakori” hĩtxaua —itxa Xesosi.
Ikara atoko inaka atoko isipeka. !Isãpiretari isinimoni.

Xoteoakori Kona Auikari Xesosi Sãkire

37 Xoteoakori itikari ikinipoko posotiiretxi Xesosi kamakiti. Iuaritika kona
ninoa auikari iua sãkire.
38 Ikara atoko ininiã, kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori
iõkatsopatakiti, iuasaaki apopeka. Isaía txari:
Apiananiri, kãkiti !auikapiretari asãkire ninoamoni asãpiretakiti. !Auikari
piposotiire poereẽkiti ninoamoni,
itxa Isaía.
39 Iua atoko ininiã, Xoteoakori kona posotari auikiniri Xesosi sãkire, kotxi
iuaĩkana Isaía txari:
40 Teoso mõsiãretakana ninoa. Kaikokii itxĩkitakana. Itikakitina kona iĩkitetana
ninoa. Ikiiãna kona !imarotarina. Ininiã ninoa kona apokapaniko
notamoni erekapeka ininina nitxĩkitakini ĩkapani,
itxa Teoso Isaía iõkatsopatakitiã.
41 Kitxakapirĩka Xesosi uai apokini apisa Isaía iõkatsopatari ia sãkiretxiti.
Iuasaaki Teoso oerekari Isaía Xesosi posotiire, apaka ikinika Xesosi kamakiti
tĩkane.
42 Iuaritika itomaneri Xoteo auĩteakori auikari Xesosi sãkire. Txamari !
isãpiretarina apanakini, kotxi ninoa pĩkari pariseoakori. Pariseoakori imaro-
takasaakiri Xesosi sãkire auiãkani ininiuana, !auiritaikana ninoa ĩroini aiko
Xoteoakori apotiitiniãtaãua.
43 Iua atoko ininiã, ninoa apia nirekari kãkiti iuikinina. Poiãoka ninoa
nirekari Teoso iuikinina.

Xesosi Iuaĩkana Sãkirauata Xoteoakorimoni

44 Xesosi itaparasãkireritika txari:
—Kãkiti auikiniãri nota sãkire, kona nota sãkirenanini ninoa auika. Niri
sãkire apaka auikana, kotxi iua iokanatano nota uaimoni.
45 Natamatakiri apaka atamatari niri.
46 Tirikapi atoko nitxa nĩkasaaki kãkitimoni. Nota sãkire auiãkani kona
kaikota ipiaã.
47 Kãkiti nisãkire kenakotakani mauikakaniãri nisãkire, kona nimisiritari
iua imaerekani xika. Kona kãkiti nimisiritini ĩkapanini nina uaimoni. Nina
kãkiti maerekani nimakatxakini ĩkapanira.
48 —Nota manirekakati, nisãkire manirekakati apaka, auapeka imisiritiko
mereẽkari. Nisãpiretakiti, iuarako itixi xipokini õtisaaki sãpiretari imisiritiko.
49 —Notaka sãkire !nisãpiretai. Niri sãkirera nisãpiretai. Niri iokanatano nota
uaimoni. Iua paniãtakiti isãpiretakiti nisãpiretai hĩte.
50 Nimarotari kãkiti auikiniãri niri paniãtakiti auapinininiika itxako. Nota
sãpiretari niri sikapiretinino iaõka.

13

Xesosi Arokari Imoianariakori Kiti

1 Páskoa inakori kiiniriti apisapanika, Xesosi imarotari paĩtiki itixi
itakanapini irimoni isini ĩkapani. Iua tiretapikana kãkiti iua nakiti. Ninoa
itiretiniritika ipinako Xesosi.
2 Xesosi imoianariakorikata inipokotini apisapanika Satanasi
sikanireõtapekari Xotasi Isikariotxi Xesosi imĩkapiritini ĩkapani. Iua Xotasi,
Simão ãkiri. Eereka inirekari isikiniri Xesosi imokaiakarimoni.
3 Xesosi imarotapekari iri sikiniri ikinipoko posotiiretxi Xesosimoni.
Imarotapekari Teosomoni ipotorikini. Imarotapekari iuamoni ikanapiriini.
4 Iuaritika inipokotaka atoko, õkitikaua. Imakatxakari imãka inopini
auakari. Eereka ipomakitari mãkatxi mata nitiritxi parĩka atoko ikamini
ĩkapani.
5 Eereka itakari ãparaã tiitxi ãki. Ininiã arokana imoianariakori kiti. Eereka
mãkatxi mataã ikaxipokaãpotana.
6 Simão Petro takote apokasaaki, Petro txari:
—Konapitini, Apiananiri. Ninitiri !pitxaua. Ininiã kona parokapiri nikiti
—itxari.
7 Ininiã Xesosi:
—Uatxa kona pimarotari nikamakiti. Pimarotariko ãti õti.
8 —Koniko pite arokapaniri nota kiti —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Pimauiritakaniãno pikiti narokini, ininiã kona nimoianari pitxaikauako
—itxa Xesosi.
9 —Ikara atoko ininiã, kona nikitinani paroka. Niuako, nikii, imakinika
paroka —itxa Petro.
10 Ininiã Xesosi:
—Kãkiti kipaãtakaniua poirepe itxana. Itĩpokotakasaaki, iuaĩkana itxiko apoka
iuamoni. Iuasaaki ikitinokara arokaãka. Hĩte himakinika poirepeka, kotxi
nimakatxakapekari himaerekani. Ãtinokara kona poireri, kotxi imaerekani
auapanika.
11 Xesosi imarotapekari iua mĩkapiritakari, ininiã itxa: “Himakinika
poirepeka. Ãtinokara kona poireri,” itxana.
12 Ninoa kiti arokaãka atoko, ieretakari imãka inopinikiri. Ikanapiriã
amesamoni. Ipimaãna:
—Kinirepa narokatari hĩkiti?
13 Hĩte akiriuãkatano nota “koerekareri.” Apaka hãkiriuãkatano “Api-
ananiri.” Atãopitikara hĩsãkire, kotxi ikara inakari nitxaua.
14 Hĩauĩte, hõereẽkiri nitxaua. Iuaritika narokari hĩkiti. Hinitiri atoko
niparĩkauata. Ininiã hãrokakititakakauako, kãkiti nitiri atoko hininiua.
15 Noerekapekai hĩte erekari hĩkamini. Uatxa hĩkamariko nota kamakiti
atokokana.
16 Atão inakari nitxai. Nitiritxi iamotakori poiãori. Iauĩte apiari. Apaka
kãkiti iokanatakari apiata. Iokanatakiti poiãori.
17 Uatxa hĩte imarotari atão inakari hĩkamini. Hĩkaminiãri, hĩpoxokoniuata.
18 —Kona himakinikani ikara atoko nitxai. Nimarotari nimereẽkini, txam-
ari ia Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka apokapitikako. Itxari:
Notakata komiri nikakari, iuakarako kamari maerekati notamoni.
19 Uatxa iua himarotini apisapanika nisãpiretai hĩte. Ininiã nisãkire iaõka
apokasaaki, himarotariko Teoso ãkiri nininiua nota.

20 Atão inakari nisãpiretai. Kãkiti nota iokanatakiti hĩtemoni hãpakapiniã, nota
apaka hãpakapa. Hãpakapiniãno nota, hãpakapari apaka nota iokanatakari
hĩtemoni —itxa Xesosi.

Xotasi Mĩkapiritiniri Xesosi
(Mateo 26.20-25; Marko 14.17-21; Arókasi 22.21-23)

21 Xesosi ikara isãpiretaãka atoko, ãkixinireẽ imatinaniuata. Itxana:
—Ari, ãtikara hĩte sauaki mĩkapiritano nota.
22 Ininiã imoianariakori atamatakakaua.
—Kiripa ikara atoko txatako? —itxana.
23 Iuasaaki Xesosi moianari itiretakiti papĩkaĩtota iuamoni.
24 Ininiã iuasaaki Simão Petro ieki itxa isona iuamoni. Ininiã Petro:
—Pipimaãri iua: "Ĩkiripa ikara atoko txatariko iua?" —itxari.
25 Ininiã Xesosi tiretakiti pimaãri Xesosi:
—Kiripa ikara atoko txatai? —itxari.
26 Ininiã Xesosi:
—Komiri niãkakiti nisikakitikarako ikara atoko txanoko.
Ininiã iuasaaki iãkari komiri. Eereka isikari Xotasi Isikariotximoni. Iua
Xotasi Simão ãkiri.
27 Xotasi komiri inikasaaki, Satanasi ĩroã ixiniremoni. Ininiã Xesosi txari
Xotasi:
—Kinirão kamaka pinakiti pikamapoka —itxari.
28 Iuaã auakani ãkixinireẽ:
—Kinirepa ikara atoko itxatari Xotasi?
29 Xotasi nĩkataro ninoa txineirote. Ininiã ninoa ãkixinireẽ:
—Atxiĩti iokanatari iua komiri iamotini ĩkapani.
Ãtipekana:
—Atxiĩti iokanatari iua matiinimoni txineiro isikini ĩkapani —itxanãtana
ãkixinireẽna.
30 Komiri apakapaãka atoko, inikaãka atoko isipe Xotasi. Mapiãpe in-
akasaaki.
31 Xotasi sipeka inaãka atoko, Xesosi txana ninoa:
—Uatxa kãkiti itikariko kãkiti itari iaxitikiri posotiire.
32 Kãkiti atamatariko Teoso posotiire imimoni auakari. Ininiã Teoso txari:
"Erekapitikari namarite." Iuasaaki Teoso oerekari kãkiti iua apokaereka-
tiniri imi. Ikara atoko ininiã, oerekari imi ereka inini.
33 —Nitiretakini, paĩtikinoka nauini hĩtekata. Eereka hinitapiimano nota,
txamari nota sinimoni kona hĩposotari hĩsini. Ikara atoko nitxapekana Xo-
teoakori. Iuatxikana uatxa nisãpiretai hĩte.
34 Ininiã uatxa nisãpiretaiko hĩte Teoso paniãtakiti amaneri: "Hĩtiretakakaua,
nota hĩte nitiretini atokokana."
35 Ikara atoko hĩkaminiã, ikinimane imarotariko nota moianariakori atão
hininiãua.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua
(Mateo 26.31-35; Marko 14.27-31; Arókasi 22.31-34)

36 Simão Petro pimaãri:
—Koerekareri, nanipa pisatako?
Xesosi apakapapiretari:
—Nota sinimoni kona uatxa apakata hĩsini. Ãti õtirako hĩsa hĩte.
37 Iuaĩkana Petro:
—Apiananiri, kinirepa kona pitekata nisa uatxa? Nipinapitikamako
pitekata —itxa Petro.
38 —Atãopitikani notakata pipinini pinirekaka? —itxari.

—Atão nisãpiretai. Ia ĩkanõkati patari sãkirauatini apisapanikako, “!Nimarotari iua,” pitxanoko ipi ãti pakinikata —itxa Xesosi.

14

Xesosi Pinitari Imoianariakori

1 —Kona himatinaniuatape. Kona himaãkapeua. Hãuikariko Teoso sãkire. Apaka hãuikariko nota sãkire.
2 Niri auiniãtaã aua kaiãopokori aapokotxi. Ikara atoko iminakanimako, nisãpiretapiimaiko hĩte. Iuaã nisa hãuiniãtaã nikamini ĩkapani.
3 Iuaã nisa hãapoko nikamini ĩkapani. Eereka nikanapiriã. Nanikai hĩte notakata hãuini ĩkapani. Ininiã hĩte apaka aua nota auiniãtaã.
4 Hĩte imarotari nota sini kimaporiti —itxa Xesosi.

Teoso Kimapore Itxaua Xesosi

5 —Kona aimarotari pisinimoni. Natokopa ininiãpa aimarotatari pite sini kimaporiti? —itxa Tomee.
6 Ininiã Xesosi txari:
—Teosomoni sikari kimaporiti nitxaua. Atãonoka nisãkire. Atãonoka nikamakiti. Nitxĩkitakari kãkiti auapininiika inini. Notamoni apokakarinanira sari nirimoni.
7 Atão nota himarotiniã, ininiã himarotariko niri apaka. Uatxa himarotapekari iua. Hãtamatapekari iua —itxa Xesosi.
8 —Apiananiri, poerekari piri atemoni. Ikaranoka anireka —itxa Piripi.
9 Ininiã Xesosi:
—Piripi, kona mixaikani hĩtekata nauama nota, iuaritika kona himarotapanikano nota? Nota aõkitakari, aõkitapekari niri. Kinirepa, “Piri poerekaua,” pitxa?
10 Kona pite auikapanikari niri auini nota ãki? Nota apaka aua niri ãki.
—Hĩtemoni nisãpiretakiti kona nota sãkirenanini. Niri paniãtakitira. Niri nota ãki auakari iuara kamari ikinipoko nikamakiti.
11 Hãuikariko nisãkire niri ãki nauini. Niri nota ãki auini apaka hãuika. Himauikakaniãri nisãkire, ininiã hãuikari nikamakiti.
12 Atão nisãpiretai. Nota sãkire auiãkani kamariko nota kamakiti atokokana. Apaka ninoa kamakiti apiata, kotxi nirimoni nisako.
13 Nota uãkaã hamanaãkiti nota sikai hĩte. Ikara atoko ininiã, oerekaãka niri ereka ininiua.
14 Ikinipoko nota uãkaã hamanaãkiti, nota sikapitikai hĩte.
15 Nota hĩtiretiniã, hĩkamariko nipaniãtakiti —itxa Xesosi.

Erekari Matamatakoti Apokaenetini

16 —Namanaãriko niri ãti kõtãkikareri iokanatini hĩtemoni. Iuakara auapininiika txako hĩtekata.
17 Iua Erekari Matamatakoti atãonani ina sãkiretakari. Kãkiti Teoso sãkire mauiãkani kona apakapari iua, kotxi kona atamatarina iua. Apaka kona imarotarina iua. Hĩtepekana imarotari iua, kotxi hĩtekata aua. Iua aua hĩte ãkixinireẽ.
18 —Ininiã kona nitakanapai hĩte. Nikanapiriãpanikako hĩtekata nauini ĩkapani.
19 Paĩtiki atoko kãkiti ĩkoraxiti auakani kona atamataikanoko nota. Hĩte atamatanoko. Hĩte auapanikako, kotxi nota apaka auapanikako.
20 Iuaĩkana auapanika ninakasaaki, himarotariko niri ãki nauini. Hĩte apaka auako nota ãkixinireẽ. Nota aua hĩte ãkixinireẽ apaka. Txapaniko.

21 —Iua nisãkire auiãkarira nipaniãtakiti kamakarira tiretano nota. Nota
tiretakari niri tireta. Nota apaka tiretari iua nitiretakiri. Ikara atoko ininiã,
noerekariko apikomoni nisãkire iuamoni.
22 Ãti Xotasi, kona Xotasi Isikariotxi inakorini, txari Xesosi:
—Kinirepa atenani poerekari Teoso ãkiri pininiua? Kinirepa kona po-
erekari ikara apanakinimoni? —itxa.
23 Xesosi apakapapiretari:
—Kãkiti tiretiniãno, ikamari nisãkire iaõka. Niri tiretariko iua. Niri, nota
pakini apokako iuamoni. Iuakata aãuako.
24 Nota matiretakani kona nĩkatari nisãkire. Nisãkire hĩkenakotakiti kona nota
sãkireni. Niri niokanatakiri sãkirera.
25 —Hĩtekata nauakasaaki, ikara sãkiretxi nisãpiretai.
26 Niri iokanatariko kõtãkikareri, Erekari Matamatakoti inakori hĩtemoni.
Erekari Matamatakoti oerekaiko hĩte ikinipoko niuãkaã. Himaxinĩkaretakiti
iuaĩkanako iua oerekaiko. Ikinipoko nisãpiretakiti oerekaiko.
27 —Nisini apisapanika nikamaerekaxiniretai. Nota xinire ereka inini
atokotxikana nikamaerekaxiniretai. Nisãkire mauiãkani kona posotari ka-
maerekaxiniretiniri ãti nota kamaerekaxiniretini atoko. Kona himaãkapeua.
Kona hĩpĩkarauatape.
28 Hĩte kenakotapekari nisãkire ia atoko nininii hĩte: “Nisapitikako, iuari-
tika nikanapiriãpanikako hĩtekata nauini ĩkapani.” Hĩtiretiniãno, hĩpoxokoniuata
nirimoni nisini ĩkapani, kotxi poiãori nitxaua nota. Apiatakari itxaua niri.
29 Ikara nisãpiretakiti apokini apisa nisãpiretai hĩte. Ikara nisãpiretakiti iaõka
apokasaaki, hĩte auikari nisãkire.
30 Apikomoni iteene nisãpiretinii ! apakata. Ĩkorapokoriti auakani auĩte
Satanasi inakori paĩtiki apokako notamoni, iuaritika !iposotari itxĩkitakinino
ipaniãtakiti nikamini.
31 Iteene ninirekari imakinika kãkiti imarotiniri nitiretiniri niri. Apaka
nikamari ikinipoko niri paniãtakiti —itxa Xesosi.
Eereka Xesosi txari:
—Maõkitikaua. Masipeka.

15

Xesosi Atão Itĩkaretsa Itxaua

1 Ininiã eereka Xesosi txari:
—Atão itĩkaretsa nitxaua nota. Itĩkaretsa nĩkatakari itxaua niri.
2 Isauakaro otsa marito, kotxi kona kariro oa. Otsa iriuatakaropekana iua
kisauakaro omapotõkirenoka, iteene oriuatini ĩkapani.
3 Hĩte poirepeka hĩtxa. Nisãkirenanira oeretai hĩte.
4 Okanotsa atokokana hĩtxaua. Nota itĩkaretsa atoko nitxaua. Ininiã
hĩpitxaka notamoni. Ikara atoko hininiã, hĩkaikota notakata. Ininiã nota
kaikotapika hĩtekata. Ikara atoko hininiã, hĩriuatapitika. Ikara atoko hininiã,
erekarinanira hĩkama. Hĩriuatiniã, ininiã erekari hĩkama. Notamoni himapitx-
akakaniã, kona hĩposotari hĩkaminiri erekari. Kona hĩriuata, kotxi nota tapara
!apokari hĩtemoni. !Karii hĩte. Okanotsanoka auiniã, kona kariro. Notakata
hãuapininiika hininiã, amãtiiri auapitika.
5 —Nota itĩkaretsa nitxaua. Hĩte nikanotsa hĩtxaua. Notamoni pitakakari
ãtipaniriko oripaniko. Notakata himauakaniã, kona xapitiki kona hĩposota
hĩkamini.
6 Nota sãkire mauiãkati okanotsa ipinakari atoko itxa. Txiarokakari atoko
itxa. Kãkiti apotiitari okanotsa ipinakari. Eereka okari xaminaã arikini
ĩkapani. Iua atokokana aĩri Teoso misiritari isãkire mauiãkani.

7 Notamoni hĩpitxakiniã, hĩkenakotiniãri nipaniãtakiti, hinirekaãkiti
hamanainiãno, ininiã nisikapitikai hĩte.
8 Ito hĩriuatiniã, kãkiti txariko niri: “Peerekai.” Hĩte iriuatiniã, ininiã hĩte
atão oerekariko apanakinimoni atão nimoianariakori hininiua.

Hĩtiretakakiniua Pirena

9 —Niri tiretinino atokotxikana, nitiretai hĩte. Kona hĩtakanapapiri nitiraõki.
10 Hĩkĩpitiniãri nisãkire, ininiã nitiraõki kaikotapika hĩtekata. Nota atokokan-
erako hĩtxako. Nota kĩpitari niri sãkire, ininiã niri tiraõki kaikotapika notakata.
11 —Ikara atoko nitxai hĩte, nipoxokoni hĩtemoni kaikotini ĩkapani. Ikara
atoko ininiã, poxokonitxi xãpokako hĩxiniremoni.
12 Ia nipaniãtakiti: “Nota tiretinii atokotxikana, hĩtiretakakauako.”
13 Pipininiã pimoianariakori mapinakani ĩkapani, ininiãkara iteene pitire-
tana ninoa. Ikara tiraõkitxi apiatakari.
14 Nipaniãtakiti hĩkaminiã, atão nimoianariakori hĩtxaua.
15 Uatxa !nixinikaikari nitiritxi hininiua, kotxi nitiritxi kona imarotari
iauĩte xinikakiti. Uatxa atão nimoianariakori hĩtxaua, kotxi ikinipoko niri
oerekakiti nisãpiretapekai hĩte.
16 Kona hĩteni mereẽno nota. Notara mereẽi hĩte hĩriuatini ĩkapani.
Ninirekari hĩriuatini. Ninirekari kãkiti nota sãkire hĩsãpiretakini txipokori
maxipokakati atoko ininina. Ikara atoko ininiã, hamanaãriko niri hinirekak-
iti nota uãkaã, ininiã niri sikapitikai hĩte.
17 Ia nipaniãtai hĩte hĩtiretakakiniua.

Xesosi Moianariakori Omanatakani

18 Iuaĩkana Xesosi pinitari imoianariakori:
—Apanakini omanataiko hĩte. Ininiã hĩxinikariko ia nisãkire. Merepiti-
panika ninoa omanatano nota.
19 Teoso sãkire himauikakaniã, Teoso sãkire mauiãkani tiretapitikai hĩte,
kotxi ninoa atoko hĩtxa. Txamari ninoa nakiti !hĩtxaua. Hĩte kona ĩkoraxiti
auakani !hĩtxaikaua. Nimereẽpekai hĩte. Nimakatxakapekai ãtião parĩkatxi
hĩkamini ĩkapani. Iua xika Teoso sãkire mauiãkani omanatai.
20 Hĩxinikariko ia nisãpiretakiti. Nitiritxi poiãoka itxaua. Iauĩte apiatakari
itxaua. Kãkiti misiritiniãno nota, nota atokokanerako imisiritai hĩte apaka.
Nisãpiretapekai hĩte. Nota sãkire apamonĩkiniãna, ininiã hĩte sãkirekanera ninoa
apamonĩka apaka.
21 Imisiritaina, kotxi hĩte auikari nota sãkire. Himisiritaãkako, kotxi kona
imarotarina niokanatakiri.
22 Nota uai mapokakaniã, nimasãkirauatakaniã, kona imarotarina
maerekati ikamakitina.
23 Nota omanatakani apaka omanatari niri.
24 Niposotiire nikamakiti apanakini kona posotari ikamini. Noerekari
ninoa niposotiire, ininiã uatxa maerekati auari ninoamoni, kotxi !auikari
nota sãkire. Ikinika itikapekari posotiiretxi nikamakiti, iuaritika ninoa
omanatano nota, niri apaka.
25 —Uatxa apopeka Teoso sãkire iaõka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Maxikatiĩka ninoa omanatano.
26 Kõtãkikareri kona apokapanika. Niokanatariko nirikata auakari, Erekari
Matamatakoti. Iua potorika niri auiniãtaã. Atão ene sãkiretakari itxaua.
Isãpiretariko nota sãpiretakiti, nikamakiti pakini.
27 Ininiã hĩte apaka sãpiretariko nota kamakiti, nisãpiretakiti pakini apanakin-
imoni, kotxi merepitipanika nipotorikasaaki hĩte auapika notakata. Ininiã
himarotapitikano nota.

16

1 Xesosi sãkirauatapanika:
—Ikara atoko nitxai hĩte atão himarotini ĩkapani, ininiã kona hĩtakanapari
nisãkire.
2 Ãti õti Xoteo auĩteakori omitikenataiko hĩte aiko Xoteo apotiitiniãtaãua.
Ãti õti apokapanikako ia nisãpiretakiti. Iuasaaki ninoa xinikariko hĩte okiko
ereka inini. Ninoamoni hĩte okiko Teoso paniãtakiti iaõka. Txamari kona
Teoso paniãtari ikara atoko inakari.
3 Ikara atoko inakari ikamanako, kotxi kona imarotano nota, niri pakini.
4 Ikara atoko nitxai hĩte, kotxi ikara atoko inakari apokasaaki, hĩxinikariko
nisãkire. Merepanika nimoianatakasaakii, kona ikara atokoni !nitxai hĩte,
kotxi nota auapanika hĩtekata —itxa Xesosi.

Erekari Matamatakoti Parĩka

5 Xesosi sãkirauatapanika:
—Paĩtiki nisipekako niokanatakirimoni. Kona hĩpimaãpeno: “Nanipa pisa?”
Kona hĩtxapeno.
6 Ikara atoko nisãpiretapekai, ininiã uatxa kona erekaxinirei hĩte.
7 Iuaritika nitxai hĩte atão nisãkire. Apiaerekata nota sini. Nota masikaniã,
iua Kõtãkikareri kona apoka hĩtemoni. Nisiniã, niokanatariko iua hĩtemoni.
8 Iua Kõtãkikareri apokasaaki, oerekariko ĩkorapokoriti auakani maerekani.
Oerekariko Teosonoka txĩkitakiniri kãkiti atão inakari ikamini. Oerekariko
kãkiti misiritiko imaerekani xika. Iua Erekari Matamatakoti oerekariko
ikara atoko inakari.
9 Iua oerekariko maerekati kãkiti kamakiti, kotxi ninoa !auikarina nisãkire.
10 Iua oerekariko Teosonoka txĩkitakiniri kãkiti atão inakarinoka ikamini,
kotxi nota sipekako nirimoni. Nota !auaika uai noerekarauatini ĩkapani.
Paĩtiki kona hĩte atamataikanoko nota.
11 Iua Erekari Matamatakoti oerekariko maerekati kamakani misiritiko,
kotxi ĩkorapokoriti auakani auĩte Satanasi inakori misiritiko mereeẽkapeka.
12 —Auapanika apikomoni nisãpiretakiti tĩkane hĩtemoni. Txamari !apakata
apikomoni nisãpiretinii, kotxi !himĩteenekari apikomoni nisãpiretinii.
13 Iua Erekari Matamatakoti, atãoene sãpiretakari, iua ĩkasaaki, iua oerekaiko
ikinipoko atão sãkiretxiti. Kona iua sãkireni isãpiretaiko hĩte. Iaxiti auakari
sãkirera, niri sãkirera, isãpiretaiko. Isãpiretaiko hĩte katana Teoso kamakiti
tĩkane apaka.
14 Erekari Matamatakoti oerekaiko ereka ninini, kotxi iua apakapariko
nisãkire, eereka isãpiretaiko hĩtemoni.
15 Ikini sereti niri nakiti nota nakiti apaka. Ininiã nota txai hĩte, “Erekari
Matamatakoti apakapariko nota nakiti. Ininiã eereka isikai hĩtemoni himaro-
tini ĩkapani.”

Matinanitxi, Eereka Poxokonitxi Apoka Inini

16 —Paĩtiki kona hãtamataikanoko nota. Eereka iuaĩkana hãtamatanoko, kotxi
nirimoni nisako —itxa Xesosi.
17 Imoianariakori txanãta:
—Kiripa itxanãta Xesosi? “Paĩtiki kona hãtamatanoko. Eereka iuaĩkana
hãtamatanoko nota, kotxi nirimoni nisako.” Kiripitipa itxanãta Xesosi? —
itxana imoianariakori.
18 —Kirisaakipa apokatako ikara inaãtakiti? Kiripa ikara isãkire: “Paĩtiki,”
Xesosi sãkire atemoni? Ikara isãkire kona ate imarotari xatiki —itxanãtana.
19 Xesosi imarotari ninoa nirekari ipimainiri iua. Ininiã Xesosi txana:
—Hĩte nirekari hĩpimainino nota, kotxi nisãpiretai paĩtiki kona hãtamatinino,
eereka iuaĩkana hãtamatano.

20 Atãopitikara ia atoko nitxai hĩte. Hĩtxiapatako. Himatinaniuatako.
Iuasaaki apanakini kãkiti ĩkorapokoriti auakani poxokoniuatako. Himatina-
niuatako, eereka hĩpoxokoni apokapitikako.
21 —Hĩte sito atoko hĩtxauako. Sito oãuaenetanapanoka onakasaaki, oa
omaãkapekaua. Imi auaka atoko, kona oxinikaikari otsii. Poxokope otxa,
kotxi auapeka amarini.
22 Ikara atoko itxako hĩtemoni apaka. Uatxa kona erekaxinirei hĩte. Iuaĩkana
naõkitapanikaiko hĩte. Iuasaakirako hĩpoxokoniuatako. Iuasaaki kãkiti kona
posotari ixipokiniri hĩpoxokoni.
23 Ĩkora õti apokasaaki, kona hĩpimaãikano nota. Iuasaaki hamanaãri niri
hinirekakiti nota uãkaã, ininiã iua sikai hamanaãkiti.
24 Uatxapiima kona hamanaãpanikari hinirekakiti nota uãkaã.
Hamanainiãri, hãpakapapitikariko. Ininiã hĩpoxokoni apokapitikako hĩtemoni.

Imoianariakori Auikari Xesosi Sãkire

25 —Mitxi niomaãtari ipixini nisãkire, kãkiti mimarotakaniri ĩkapani. Ãti õti
kona niomaãtaikari atão. Nisãpiretaiko niri iteene himarotini ĩkapani.
26 Iuasaaki hinirekakiti hamanaãno nota uãkaã. Kona nota amanaãri niri
hinirekakiti isikinii. Hĩte amanainiãri, isikapitikai.
27 Niri tiretai hĩte, kotxi hĩte tiretano nota. Hĩte auikari iua iokanatinino
nota uaimoni. Ininiã iua tiretapitikai hĩte.
28 Niri iokanatano ĩkorapokoriti. Paĩtiki nitakanapari ĩkorapokoriti nirimoni
nisini ĩkapani —itxa Xesosi.
29 Imoianariakori txari:
—Uatxa pisãkire atãoenepitika. Sãkiretxi piomaãtakiti kona auaika, kotxi
uatxa aimarotari pisãkire.
30 Uatxa aimarotari pite imarotiniri imakinika. Kona apakata apikomoni
apimarauatini, kotxi uatxa aãuikari Teoso auinimoni ĩkari pininiua pite —
itxarina Xesosi.
31 Xesosi apakapapiretana:
—Uatxa hãuikari nisãkire —itxa Xesosi.
32 —Uatxa Teoso ketotiniri manapi apope hĩarikini ĩkapani. Imakinika hĩte
takanapanoko. Notanani kaikota. Iuaritika kona notananini kaikota, kotxi
niri aua notakata.
33 Ikara atoko nisãpiretai, kotxi ninirekari erekaxinirepeka hinini.
Ĩkorapokoriti hãuakasaaki, kãkiti misiritapitikai hĩte. Iuaritika hĩpoxokoniuatako,
kotxi nota tapara apiata. Maerekanitxi tapara poiãoka —itxa Xesosi.

17

Xesosi Misãkiretari Teoso Iuaka Ĩkapani

1 Xesosi ionakaãta iaxiti. Iuasaaki isãpiretari ia isãkire Teosomoni:
—Niri, piketotini manapi apopeka. Pisikariko piotximere iuaĩkana nota
pamaritemoni, ininiãkara nota oerekari kãkiti pite iotximere,
2 kotxi pite sikano nota piposotiire ikinimane auĩte nininiua ĩkapani. Ininiã
nikamari ikinimane kãkiti pite sikakini auapininiika ininina ĩkapani.
3 Kãkiti imarotiniãi pite, imarotiniãno nota Xesosi Kristo piokanatakiti,
ninoa auapininiika, kotxi pite atão Teoso pitxaua. Pitenanira atão Teoso
pitxaua.
4 Noerekari ĩkorapokoriti auakani pite Apiananiri pininiua, kotxi
nikamapekari parĩkatxi pipaniãtakiti.
5 Ininiã niri, uatxa piotximere pisikano, pitemoni napokasaaki.
Itixi kamiko apisapanika pitekata nauakasaaki, niotximere aua. Iua
niotximeretxikana pisikano iuaĩkana —itxa Xesosi.

Xesosi Misãkiretari Teoso Imoianariakori Ĩkapani

6 Xesosi sãkirauatapanika irimoni:
—Nota sãpiretari piuãka kãkitimoni, ninoa itixi auakani notamoni pisikakini.
Mitxi pite nakitiakori itxauana. Pite sikana ninoa notamoni, ininiã ninoa
kamari pisãkire iaõka.
7 Uatxa imarotarina ikinika napakapakiti pite sikinino.
8 Nisãpiretapekana ninoa pisãkire, ininiã auikarina pisãkire. Imarotapi-
tikarina pitemoni nipotorikini. Ininiã auikarina pite iokanatinino nota
kãkitimoni.
9 —Nimisãkiretai pite ninoa ĩkapani. Kona nimisãkiretai nota sãkire mauiãkani
ĩkapani. Nimisãkiretai ninoa notamoni pisikakini ĩkapaninoka, kotxi pite naki-
tiakori itxauana.
10 Ikinika nota nakiti pite nakiti itxaua apaka. Ikinika pite nakiti nota
nakiti itxaua. Ninoa pisikakini oerekari apanakini Apiananiri nininiua.
Ininiã iuasaaki apanakini txari: “Peerekari Xesosi.”
11 Uatxa !nikaikotaikako ĩkorapokoriti. Txamari ninoa kaikotapanika uai.
Nota sipekako pitemoni, ininiãkara pinĩkatana ninoa notamoni pisikakini,
kotxi pite niri pitxaua, erekarinoka kamakarii pite, kaposotiirei pite. Pite
sikaposotiiretano nota. Ninirekari ninoa ãtika atoko ininiuana, nota pitekata
ãtika atoko aniniua atokokana.
12 Itixi ninoakata nauakasaaki, ninĩkatana ninoa pite uãkaã, piposotiireẽ.
Ninoa notamoni pisikakini ninĩkatapitika. Kona ãtika nomaiãta. Xotasinoka
pĩpinanaka, kotxi pĩpinanakakani ãkiri itxaua iua. Ipĩpinanaka, kotxi kitx-
akapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara apokini apisapanika.
13 —Uatxa nota sipeka pitemoni. Ikara atoko itxa nisãkire kãkitikata naua-
panika ninakasaaki, nota poxokoni ninoa ãkixinire auini ĩkapani.
14 Nisikapekari pisãkire ninoamoni, ininiãkara nisãkire mauiãkani
omanatana ninoa, kotxi nisãkire auiãkani ĩkorapokoriti auakani !itxaikauana
ninoa. Iua atokotxikana kona ĩkorapokoriti auakarino nota.
15 Nimisãkiretai pinĩkatinina ninoa, Satanasi mamaĩkakanina ĩkapani. Kona
ninirekari mauikareni sauaki auakasaakina pimakatxakinina.
16 Ĩkorapokoriti auakani !itxauana. Nota iua atokotxikana.
17 Pimakatxakana ninoa pite nakitiakori ĩkapani. Pisãkireẽ pimakatxakana,
kotxi pisãkire atão.
18 Nota pisãkire mauiãkanimoni piokanatini atokokana, niokanatana ninoa
pisãkire mauiãkanimoni.
19 Ninoa ĩkapani notaka nisikaua pitemoni pinirekakiti nikamini ĩkapani.
Ininiãkara ninoaka apaka sikaua pitemoni pinirekakiti ikaminina ĩkapani.

Xesosi Misãkiretari Teoso Isãkire Auiãkani Ĩkapani.

20 —Kona nimoianariakorinani ĩkapanini nimisãkiretai pite. Apaka
nimisãkiretai imakinika nisãkire auiãkani ĩkapani, katana nimoianariakori
sãkire auiãkani ĩkapani apaka.
21 Nota amanaãi ninoa xinire ãtika atoko ininina ĩkapani. Nota aua pite
ãkixinireẽ. Pitepekana aua nota ãkixinireẽ. Iua atokotxikana ate aua ninoa
ãkixinireẽ. Ikara atoko ininiã, nota sãkire mauiãkani ĩkorapokoriti auika-
panikariko pite iokanatinino nota.
22 Ininiã erekari notamoni pisikakiti, piotximere, nisikapekana ninoa.
Ininiã ninoa xinire ãtika atoko itxauana, ate ãtika aniniua atokokana itxana
ninoa.
23 Nota aua ninoa ãkixinireẽ. Pite aua nota ãkixinireẽ. Ikara atoko ininiã
peerekari, kotxi ãtika itxaua ixinirena. Ikara atoko ininiã nisãkire mauiãkani

imarotariko pite iokanatinino nota. Apaka ninoa imarotari nota pitiretini atokotxikana, pitiretinina ninoa apaka.
24 —Niri, ninirekari ninoa notamoni pisikakini notakata auini ĩkapani. Ninirekari ninoa atamatiniri ikinipoko erekari notamoni pisikakiti, niotximere pisikakiti, kotxi pite tiretano nota itixi kamiko apisa.
25 Niri, atão inakarinoka kamakarii pite. Kãkiti ĩkorapokoriti auakani kona imarotai pite. Iuaritika nota imarotai pite. Ninoa imarotari pite iokanatinino nota kãkitimoni.
26 Nisãpiretapekai pite kãkitimoni. Apikomoni nisãpiretapanikariko pisãkire. Ininiã pitiraõki notamoni auakari ninoamoni auako. Ininiãkara nota aua ninoa ãkixinireẽ.

18

Xesosi Maĩkiko Pirena
(Mateo 26.47-56; Marko 14.43-50; Arókasi 22.47-53)

1 Teoso imisãkiretaka atoko, Xesosi ĩpiriãtari sõtoãri Setorõ inakori. Iuaã aua amãtiirinape. Ininiã Xesosi sari iuaã imoianariakorikata.
2 Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, imarotari Xesosi imoianariakorikata itotiniri iuaãtaã isinina.
3 Ininiã Xotasi sari amãtiirinapemoni ãtikaka sotatoakorikata, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakanikata. Sasetotxi auĩteakori, pariseoakorikata sari iuaãtaã apaka. Ikeekotxi, tirikapi pakini anikana.
4 Xesosi imarotari ikinika iuamoni ikamakitina tĩkane. Imarotapekari ninoa nirekakari okinirina iua. Iuaritika isari ninoamoni. Ipimaãna:
—Kiripa hinitanãta?
5 Ininiã ninoa:
—Xesosi Nasareekirira anita —itxana.
Ininiã Xesosi:
—Iuakarano nota.
Iuasaaki Xotasi, Xesosi mĩkapiritakari, aua ninoakata.
6 Xesosi “iuakarano nota” inakasaaki, osipikana, ixitipe irika itxana.
7 Iuaĩkana Xesosi pimaãna:
—Kipa hinitanãta?
—Xesosi Nasareekirira —itxana.
8 —Nitxapekai, iuakarano nota. Nota hinitiniã, hãuiritana nimoianariakori sini —itxa Xesosi.
9 Ikara atoko itxa, mitxi isãkire apokini ĩkapani. Mitxi itxari Teosomoni: “Kona nomaiãtana nimoianariakori notamoni pisikakini. Kona ãtika !nomaiãta.”
10 Eereka Simão Petro inakori kosekari iouata auĩte. Isauakari Maoko inakori ikikomoni ikĩpita. Iua sasetotxi auĩte apiatakari nitiri.
11 Xesosi txari Petro:
—Pitakaro iouata auĩte omata ãki. Apakatapitika nota kaminiri niri paniãtakiti. Niri nirekapitikari natatsiitiniri nipinini kãkiti ĩkapani —itxa Xesosi.

Xesosi Anasi Apisatoõ

12 Eereka sotatoakori, apaka sotatoakori auĩte, Teoso aikote nĩkatakani pakini maĩkari Xesosi. Iaxirika itxarina.
13 Merepanika anikarina Xesosi Anasi inakorimoni. Iua Anasi Kaipasi imatikiri. Iuasaaki iua Kaipasi sasetotxi auĩte apiatakari itxaua.
14 Iua Kaipasi õtãkikapekana Xoteo auĩteakori. Ia atoko itxa isãkire: “Apiaerekata ãti kiki ipinini ikinimane mapĩkani ĩkapani,” itxa Kaipasi õtãkikare.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.69-75; Marko 14.54, 66-72; Arókasi 22.54-62)

15 Simão Petro, ãti Xesosi moianari pakini asikatikinitari Xesosi Anasi
aapokomoni anikikosaaki. Mitxipeka sasetotxiakori auĩte apiatakari
aõkitapekari iua ãti Xesosi moianari. Ininiã iua ĩroã sasetotxiakori auĩte
apiatakari aapoko Xesosikata.
16 Petro kaikota iporikiti itore takote. Eereka imoianari sari iporikiti.
Imisãkiretaro ĩronakikoãtaã tore nĩkatakaro. Ininiã oãuiritari Petro ĩroini.
17 Oa txari Petro:
—Pite ikira Xesosi moianarikai? —otxari.
—Kona —itxaro.
18 Iuasaaki katxĩkareri aua, ininiã nitiritxiakori, Teoso misãkiretiko aikoti
nĩkatakani pakini kamari xamina. Xamina ĩtinipoki irokanãtauana. Petro
ninoakata aua iuasaaki.

Xesosi Sasetotxiakori Auĩte Apisatoõ
(Mateo 26.57-68; Marko 14.53-65; Arókasi 22.54, 66-71)

19 Iroko ãki Xesosi sasetotxi auĩteakorikata aua. Ininiã sasetotxiakori auĩte
apiatakari misãkiretari Xesosi:
—Pisãpiretano pimoianariakori, pisãkire poerekakiti pakini —itxari.
20 Xesosi apakapapiretari:
—Ãtipirika nisãpiretapikai hĩte. Nitotari noerekarauatini aiko Xoteo apoti-
itiniãtaãua, Teoso misãkiretiko aikotiã apaka. Kona nikipatari nisãkire.
Ikinipoko kenakotari noereẽkiti.
21 Ininiã kinirepa hĩpimaãno? Hĩpimaãna nisãkire kenakotakani. Ninoara
imarotari noereẽkiti —itxa Xesosi.
22 Xesosi ikara atoko isãkirauatakasaaki, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakari
aritoõtari Xesosi.
—Atokope. Kona ikara atoko pitxape sasetotxi auĩte apiatakarimoni —
itxari.
23 Ininiã Xesosi:
—Nikerokiniãri nisãkire, pisãpiretano nikerokakiti, txamari kona
nikerokari. Atão nisãkire, ininiã kinirepa piaritano? —itxa Xesosi.
24 Eereka Anasi iokanatari Xesosi iaxirikiko. Eereka anikarina sasetotxi
auĩte apiatakarimoni, Kaipasi inakorimoni.

Iuaĩkana Petro Kipatari Xesosi Imarotini
(Mateo 26.71-75; Marko 14.69-72; Arókasi 22.58-62)

25 Petro iporikiti aua iuasaaki. Ininiã apanakini pimaãri:
—Ikira kiki moianarikai pite? —itxarina.
Ininiã iua:
—Kona —itxa.
26 Ãti sasetotxi auĩte apiatakari nitiri, Petro kisauakakĩpitatakiti nirimane
iua. Iua pimaãri Petro:
—Pitekani amãtiirinapeãtaã nitika iuakata? —itxari.
Iuaĩkana Petro txari:
—Kona notani.
27 Iuasaakipeka patari sãkirauata. Iuasaakipeka mitxi Xesosi sãpiretakiti
iaõka auape.

Xesosi Pirato Apisatoõ
(Mateo 27.1-2; Marko 15.1-5; Arókasi 23.1-5)

28 Ĩkanõkapanika ninoa takanapari Kaipasi aapoko, Anikarina Xesosi
Homano auĩte auinimoni, kãkiti misiritiko imarotiko pakitamoni. Xoteo
auĩteakori kona nirekari aiko ãki ĩroinina. Kona inirekarina ãti uãka takote

iitopãkinina. Ãti uãka takote iitopãkiniãna, kona apakata nipokori inikinina Páskoa kiiniritiã.
29 Ininiã Pirato pokĩka porikiti Xoteo imisãkiretini ĩkapani. Ininiã Pirato
txana ninoa:
—Kixikapa himinatari ikira kiki notamoni? —itxana.
30 Ininiã ninoa txari:
—Maerekati imakamakaniã, kona ate minari iua pitemoni.
31 Ininiã Pirato:
—Hĩteka xinikari maerekati ikamakiti, ininiã ixika auiniã hĩteka misiritari
iua. Hĩkiomaneakorini sãkire iaõka himisiritari iua —itxa Pirato.
Xoteoakori apakapapiretari:
—Kona apakata aõkiniri iua, kotxi hĩte Homanoakori !auiritaua aõkiniri
kãkiti. Pitenokara apakata okiniri iua —itxana.
32 Ikara atoko inaãka, mitxi Xesosi sãkire iaõka apokini ĩkapani, kotxi mitxi
isãpiretapekari aamina ĩpiriãmitakari nopini ipinini.
33 Pirato ĩroã kãkiti misiritiko imarotiko pakita ãki iuaĩkana. Ipĩkapiretari
Xesosi. Ipimaãri:
—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.
34 Ininiã Xesosi txari: —Piteka sãkirekani ikara? Atxiĩti apanakini sãkire
atokotxikana pipimaãno atxiĩti? —itxa Xesosi.
35 Pirato apakapapiretari:
—Xoteokani nitxataua? Konapitini. Piteka nirimane, pinirimane auĩteakori
pakini sikai pite notamoni pimisiritiko tĩkane. Kixikapa? Kipa maerekati
pikamakiti? —itxa Pirato.
36 Ininiã Xesosi:
—Auĩtetxi nininiãtaãua kona ĩkorapokoritini. Nitixine ĩkorapokoriti
inaãkamako, ninitiriakori neenamauatamako, ininiã Xoteoakori kona
maĩkamanoko. Auĩtetxi nininiãtaãua ãtiãtaãra —itxa Xesosi.
37 Pirato txari Xesosi:
—Ininiã auĩtetxikani pitxataua?
Ininiã Xesosi: —Atãopitikara pisãkire auĩtetxi nininiua. Niponaniã
ĩkorapokoriti auĩtetxi nininiua ĩkapani. Itixi napoka atãoene nisãpiretini ĩkapani.
Atãoene nirekakani auikari nisãkire —itxa Xesosi.
38 Ininiã Pirato:
—Kiripa atãoene txaua?

Xesosi Okiko Nirekiko
(Mateo 27.15-31; Marko 15.6-20; Arókasi 23.13-25)

Eereka Pirato iuaĩkana mapara isa Xoteoakori imisãkiretini ĩkapani. Itxari:
—Kona nota apokari maerekati ikamakiti.
39 Hĩte itotari maerekati kamakari kateia ãki auakari nisikakini Páskoa
kiiniritisaaki. Hĩte nirekatari nisikakiniri ikira Xoteoakori auĩte? —itxa
Pirato.
40 Ikinimanekana akiripoakatana:
—Kona iuani. Pahapasira anireka.
Txamari iua Pahapasi kokaniri. Iua naiatapekari Homanoakori.

19

1 Ininiã Pirato paniãtari sotatoakori noropatiniri Xesosi.
2 Ininiã sotatoakori kamari saporiẽta atoko inakari, kotipiaro kamakori.
Ieretakari Xesosi kiiã. Auĩtetxi mãka poporeri itakana Xesosi nopini. Ikara
atoko ininiã, inapetarina Xesosi.
3 Ikara atoko itxana inapetinirina:
—Aãuĩte —itxarina Xesosi inapetinina.
—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.

Ininiã iuasaaki iaritarina itoõ.
4 Iuaĩkana Pirato sari mapara iuaĩkana Xoteoakori imisãkiretini ĩkapani.
—Hĩtakaõtxikari. Hĩtemoni niminari iua, kotxi ninirekari himarotiniri, !napokari maerekati ikamakiti.
5 Ininiã Xesosi apoka mapara. Saporiẽta kotipiaro kamakori ikiiã, auĩtetxi mãka pakini aua iuamoni. Ininiã Pirato txari:
—Hãtamatari iua.
6 Sasetotxi auĩteakori, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani pakini atamatakasaakiri, ninoa akiripoakata:
—Hõkariko iua. Hõkariko iua. Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitariko —itxana.
Ininiã Pirato:
—Hĩteka anikari. Hĩteka okari iua aamina ĩpiriãmitakari nopini, kotxi kona napokari maerekati ikamakiti.
7 Ininiã Xoteoakori:
—Akiomane sãkire paniãtari kãkiti iua atoko inakari okiko, kotxi iua sãkire: “Teoso ãkirirano nota,” itxa —itxana Xoteoakori Piratomoni.
8 Xoteoakori sãkire ikenakotakasaaki, apia pĩkareta Pirato.
9 Ininiã iuaĩkana ĩroã kãkiti misiritiko imarotiko pakita ãki. Ipimaãri Xesosi:
—Nanipa pina?
Txamari !kasãkireri Xesosi.
10 Ininiã Pirato:
—Kona pinirekatari pimisãkiretinino? Pixinikariko ia nisãkire. Nota posotari nisikakinii. Apaka nota posotari nokinii aamina ĩpiriãmitakari nopini —itxa Pirato sãkire.
11 Xesosi apakapapiretari:
—Kona pite auari posotiiretxi pokinino ĩkapani. Ikara inakari piposotiire auiniã, Teosonanira sikai ikara posotiiretxi. Nota sikanapakani pitemoni kamari apiata maerekati.
12 Pirato ikara atoko inakari ene ikenakotakasaaki, iua ãkixinireẽ ixinikari:
—Kiatokopa atxiĩti nisikakari Xesosi?
Inirekari Xesosi isikakini. Txamari Xoteoakori akiripoakata:
—Pisikakiniãri ikira kiki, kona Sesa moianari !pitxaikauako. Iua sãkire: “Auĩtetxi apiananiri nitxaua.” Sesanoka auĩtetxi apiananiri —itxana Xoteoakori.
13 Pirato ikara atoko inakariene ikenakotakasaaki, iminari Xesosi iporikitimoni. Ininiã Pirato topãka. Iuaã kãkiti misiritiko isãpiretiniãtaã. Kãkiti takauãkatari iuaã “Kimapori kai kamakori” inaãka. Xoteo sãkireẽ “Kapataa.” Iuaã auĩtetxi iokanatari maerekati kamakari imisiritikomoni.
14 Iuasaaki apaniãxiti takote. Iua õti Páskoa kiiniriti potorikini õti apisa. Iuasaaki Pirato txari Xoteoakorimoni:
—Hãtamata, hĩauĩte.
15 Ininiã iuaĩkana ninoa akiripoakata:
—Piokanatariko ere. Piokanatariko ere. Hõkariko aamina ĩpiriãmitakari nopini —itxana sasetotxi auĩteakori.
Ininiã Pirato:
—Hinirekatari nokiniri hĩauĩte aamina ĩpiriãmitakari nopini?
Ininiã ninoa:
—Ãtikara ate auĩte. Sesanokara ate auĩte —itxana ninoa.
16 Ininiã Pirato sikari Xesosi sotatoakorimoni aamina ĩpiriãmitakari nopini okiko tĩkane.

Xesosi Tokakitaãka Aamina Ĩpiriãmitakari Nopini
(Mateo 27.32-44; Marko 15.21-32; Arókasi 23.26-43)

Ininiã anikarina Xesosi.

17 Xesosi anikari aamina ĩpiriãmitakari iuaka okiko ĩkapani. Isana ixirata
“Kiitãtatxi” inakorimoni. Xoteo sãkireẽ, “Kóokota,” inakori.
18 Iuaã aamina ĩpiriãmitakari nopini itokakitaãka Xesosi. Apaka ipi kiki
tokakitaãka iua takote. Ãti Xesosi kikomoni. Ãti isanaremoni.
19 Pirato paniãtari iõkatsopari aamina ĩpiriãmitakari nopini tokakitiko. Ia
atoko itxa iõkatakiti: “Xesosi Nasareekiri, Xoteoakori Auĩte.”
20 Itomaneri Xoteoakori atatsopatari iua, kotxi Xesosi okikoãtaã sitatxi
takote. Sitatxi sikani napaãpotakasaaki, atamatarina iua iõkatsopari. Ia
iõkataãka Xoteo sãkireẽ, Kreko sãkireẽ, Homano sãkireẽ pakini ikinimane
imarotiniri ĩkapani.
21 Ininiã sasetotxi auĩteakori txari Pirato:
—Kona piõkatsopatapiri, “Xoteoakori auĩte.” Piõkatsopatariko iuanoka
uãkatari Xoteoakori auĩte ininiua —itxana.
22 Ininiã Pirato:
—Auape niõkatsopatakiti. Kona iuaĩkana niõkatsopatari —itxa Pirato.
23 Xesosi itokakitakana atoko, sotatoakori kosekari Xesosi mãka. Imat-
sorakitarina. Imãka mata imatsorakitana ninoa ipi ipi pakini apakapini
ĩkapani. Ãti sotato apakapari ipixini, ãti sotato apakapari ipixini, itxaãpota.
Xesosi mãka, ãti imãka patapi auakari, !imatsorakitana, kotxi iotsare !auari.
Peerekari.
24 Sotatoakori itxakakana:
—Kona amatsorakitari ia. Sarauatxi atoko makama, imãka anikakari
aimarotini ĩkapani.
Ininiã iuasaaki Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka iaõka apoka. Iua
txari:
Ninoa xanakari nimãka. Isarauatana nimãka anikakari imarotinina ĩkapani.
Teoso sãkire iaõka sotatoakori kama.
25 Iuasaaki aamina ĩpiriãmitakari takote oãua Maria, Xesosi inoro oĩtarokata.
Iuaã apaka oãua Maria Matarena inakoro. Iuaã apaka oãua ãto Maria, Krópasi
inakori ĩtanoro.
26 Xesosi atamatakasaakiro inoro iua takote, atamatakasaakiri imoianari
itiretakiti apaka, itxaro inoro:
—Nitiretakito, ere Xoão, pamarite itxaua.
27 Imoianaripekana itxa:
—Aroa pinoro otxaua.
Ininiã eereka iua anikaro oa aapokomoni iuakata oãuini tĩkane.

Xesosi Ipinini Pirena
(Mateo 27.45-56; Marko 15.33-41; Arókasi 23.44-49)

28 Eereka Xesosi imarotari iparĩka xipope. Ikinika Teoso sãkire
iõkatsopatakori iaõka apokini ĩkapani, itxari:
—Niposonata.
29 Iuaãtaã aua tiitxi. Iua tiitxi ãki aua iãriã katxioãri. Ininiã iuasaaki
iokomokarina mapoa atoko inakari iãriãmoni. Aãkeẽ itakarina, Xesosi namaã
taka itxarina. Iua aãke isopo inakorike.
30 Iãtaka atoko itxari:
—Ikinika niparĩka uatxapeka ixipopeka.
Inaãka atoko iokirikiita, iokanata itxari ixinire irimoni. Iuasaakipeka
ipina itxa.

Sotato Iorotari Xesosi Iomĩtiã

31 Iua õti sesta veira, kãkiti tomatiko õti apisa. Xoteo auĩteakori paniãtari
Pirato aamina ĩpiriãmitakariã auakani tapike kapatakiko, katima ipĩka ininina
ĩkapani, iĩtona makatxakiko ĩkapani apaka. Tomatiko õtisaaki kona ninoa
nirekari ipĩkari ĩto kaikotini iuaã.

32 Ininiã sotatoakori sari iuaã. Ikapatakarina Xesosi takote auakani tapike.
33 Txamari sotato atamatakasaakiri Xesosi, !auaika. Ipĩpeka. Ininiãkara
kona ikapatakari itapike.
34 Sotato iorotari Xesosi itanapitaã iomĩtiã. Iuasaaki iarẽka, ãparaã pakini
xiketa.
35 Notara itikari Xesosi ipinini, ininiã atãopitikara nisãpiretakiti. Nisãpiretari
ikinika nitikakiti. Nimarotari nisãkire atão inini, ininiã nisãpiretai ia atat-
sopatakanii, hĩte apaka auikiniri ĩkapani.
36 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Kona ãtika iua api !kapatakaãka.
Ininiãkara kona Xesosi api kapatakaãka, Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka
apokini ĩkapani.
37 Ãti Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ninoa atamatariko iorotakitina.

Xesosi Katiko Pirena
(Mateo 27.57-61; Marko 15.42-47; Arókasi 23.50-56)

38 Eereka Xosee, Arimateia sitatxitikiri, amanaãri Xesosi ĩto Piratomoni.
Iua Xosee auikari Xesosi sãkire, txamari ikipatari Xesosi sãkire auikini, kotxi
ipĩkari Xoteo auĩteakori. Amanaãkasaakiri Xesosi ĩto, Pirato txari:
—Ari, panikari iua.
Ininiã Xosee anikari Xesosi ĩto.
39 Iuasaaki imoianari Nikotemo inakori. Iua Nikotemo mitxipeka sari
Xesosimoni ĩkanõka imisãkiretiniri ĩkapani. Iua moianatari Xosee, Xesosi ĩto
apakapakasaaki. Nikotemo anikari aãtsopa aroesi inakori, miha inakori
pakini ikoke Xesosi ĩtoã taãkori tĩkane. Trĩta sĩko kiro pakini iua ikoke anika.
40 Ninoa ipi iapirikari Xesosi ĩto mãkatxi mataã ikokekata. Ikara atoko
Xoteo kamari ipĩkari ĩtoã ikatiko apisa.
41 Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini takikoãtaã, iuaã takote aua
amãtiirinape. Amãtiirinapeãtaã aua akauari amanepanika inakari. Kona
ipĩkari ĩto takaãkapanika iuaã.
42 Iua akauari kona õtakori, ininiã itakarina Xesosi ĩto iuaã, kotxi Xoteo
tomatini õti apokanapanoka.

20

Akauariã Xesosi Ĩto Mauakani
(Mateo 28.1-8; Marko 16.1-8; Arókasi 24.1-12)

1 Tomĩko ĩkanõkapanika, Maria Matarena sari akauarimoni. Oãpokasaaki,
oãtamatari akauari tore kai auĩte kamakori makatxakapeẽkaika.
2 Ininiã omiteka Simão Petromoni. Xesosi moianari itiretakitimoni apaka
osa. Oãkiritana:
—Apiananiri ĩto makatxakaãka akauariã. Kona aimarotari namonireuako
itakapirina —otxana.
3 Ininiã Petro, ãti Xesosi moianarikata sari akauarimoni.
4 Imitekana. Iua ãti Xesosi moianari miteka katimaritika, ininiã inapari
Petro. Ininiã iua apoka Petro apisa.
5 Iãka aariko ãki atamatini ĩkapani. Atamatari mãkatxi mata, ipĩkari
iapirikiko. Kona iĩroã.
6 Iuasaaki Petro apoka iua tikini. Iĩroã aariko ãki. Atamatari mãkatxi mata.
7 Atamatari mãkatxi mata, mitxi Xesosi kiiã iapirikiko. Iporiĩmatataãka.
Ikikomoni aua ãti mãkatxi mata. Isanaremoni aua ãti mata.
8 Ininiã iua mitxi apoãkari ĩroã, atamata itxari. Ininiã auikari Maria sãkire.
Iuasaakiika auikari Xesosi õkitikiniua.

9 Iuasaaki ninoa kona iteene imarotapanikari Teoso sãkire iõkatsopatakori
kitxakapirĩkari, kotxi Teoso sãkire sãpiretapekari Xesosi ipinini, eereka
õkitikiniua.
10 Eereka Petro ãti Xesosi moianarikata kanapiriã aapokomonina.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Marko 16.9-11)

11 Maria Matarena kaikota aariko iriko takote. Otxiapanãtakasaaki,
amaãtiki opapĩkakiita oiãkakiita aariko iriko ãki oãtamatini ĩkapani.
12 Oãtamatana ipi Teoso nitiriakori iaxitikini. Imãkana kasarori. Iitopãkana
mitxi Xesosi ĩto auiniãtaã. Ãti mitxi Xesosi kii auiniãtaã, ãti mitxi ikiti
auiniãtaã.
13 Itxarona:
—Kinirepa pitxiapanãta? —itxana.
Ininiã oa:
—Imakatxakaãka niauĩte ĩto. Kona nimarotari iĩto takikoãtaã —otxana.
14 Iuasaaki oporikimoni osapotorika. Oãtamatari Xesosi, txamari !oimaro-
tari.
15 Ininiã Xesosi:
—Kinirepa pitxiapanãta? Kiripa pinita? —itxaro.
Ouãkatari Xesosi amãtiirinape nĩkatakari ininiua. Ininiã otxari:
—Pite makatxakiniãri iua ĩto, ininiã pisãpiretano iĩto pitakiniãtaã. Ininiã
nanikariko ãtiãtaã —otxari.
16 Ininiã Xesosi txaro:
—Maria.
Ininiã okirioka iuamoni. Otxari osãkireẽ:
—Haponii.
Popĩkari sãkireẽ, “Noereẽkiri,” otxa.
17 Ininiã Xesosi txaro:
—Kona pimaãtakapeno, kotxi nirimoni kona nisapanika. Pisa nitariakori-
moni. Pitxanako: “Nota sariko nirimoni, hĩte iritxikana apaka. Nisariko
niTeosonemoni, hĩTeosonetxikana apaka,” itxa.
18 Ininiã Maria Matarena sari Xesosi moianariakorimoni:
—Natamatapekari aãuĩte —otxana.
Ininiã osãpiretana ikinika Xesosi sãkire.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.16-20; Marko 16.14-18; Arókasi 24.36-49)

19 Iua Tomĩko ĩkanõkati Xesosi moianariakori apotiitaua. Iuasaaki itotarina
ikinika aapokotxi tore, kotxi ipĩkana Xoteo auĩteakori. Iuasaaki Xesosi tokiã
aapokotxi ãki ninoa sauaki.
—Erekaxinire hĩtxako —itxana ninoa.
20 Ikara inaka atoko oerekari iuako karo. Oerekari itanapita karo. Ininiã
Xesosi atamatakasaakina, imoianariakori iteene poxokoniuata.
21 Iuaĩkana Xesosi txana:
—Erekaxinire hĩtxako. Niri iokanatinino atokotxikana, niokanatai hĩte niri
nireẽkiti hĩkamini ĩkapani.
22 Iuasaaki ixõkana. Itxana:
—Hãpakapariko Erekari Matamatakoti.
23 Apakata pisãpiretiniri nota sãkire auiãkari, imaerekani makatx-
akaãkapeka. Apakata pisãpiretiniri nota sãkire mauiãkani, imaerekani !
imakatxakaãka —itxa Xesosi.

Xesosi Oerekaua Tomeemoni

24 Xesosi imoianariakorimoni oerekasaakiua, Tomee Txítximo inakori
kona aua ninoakata.
25 Ininiã apanakini sãpiretari Tomee:

—Ate aõkitari Xesosi —itxana.
Ininiã iua:
—Iuako karo nimatamatakaniã, iuako karo nimakaaiakakaniã niuakokiã, kona nauikari hĩte sãkire. Itanapita karo nimakaaiakakaniã, kona nauikari hĩsãkire —itxa Tomee.
26 Ãti semanati napaka atoko, Xesosi moianariakori apotiitaua iuaĩkana aapokotxi ãki. Iuasaakiika Tomee aua ninoakata. Aapokotxi tore itotaãka, iuaritika Xesosi tokiã ninoamoni:
—Erekaxinire hĩtxako —itxana ninoa.
27 Iuasaaki itxari Tomee:
—Patamata niuako. Pikaaiakariko piuakokiã nitokakitiko karoã. Nitanapita iorotikomoni pitakari piuakoki. Kona mauikaretika ! pitxape. Pauikariko nisãkire —itxari.
28 Ininiã:
—Niauĩte, niTeosone —itxa Tomee.
29 Ininiã Xesosi:
—Uatxa pite auikari auãki ninini, kotxi patamatano. Kãkiti nota maõkitakani auikiniãri nisãkire, apakapariko apiata erekari Teoso sikakiti —itxa Xesosi.
30 Xesosi kamari apikomoni iposotiire imoianariakori sauaki. Iposotiire ikamakiti imakinika kona iõkatsopataãka ia iõkatsopariã.
31 Ia niõkatsopata Xesosi Teoso mereẽkiti, Teoso ãkiri ininiua hãuikini ĩkapani. Ikara atoko hãuikiniã, hãuapininiika hĩtxako Xesosi posotiireẽ.

21

Xesosi Oerekaua Setxi Imoianariakorimoni

1 Ãti õti Xesosi oerekaua iuaĩkana imoianariakorimoni ipoa Txiperíatxi inakori tiniã. Ia atoko iua oerekaua:
2 Iuaã aua Simão Petro. Iuakata aua Tomee Txítximo inakori. Natanaeo, Kanaa aapokotxitikiri, Kariréia tõpa auakari apaka aua iuakata. Sepeteo anaakori apaka aua iuakata. Apikomoni ipi Xesosi moianariakori apaka aua iuaã.
3 Simão Petro txana:
—Nota okatsaãtako —itxa.
Ininiã apanakini:
—Ari, ate apaka okatsaãtako pitekata —itxana. Ininiã isana. Kanauaã iereẽtauana. Ĩkanõka okatsaãtana, txamari !imaĩkarina ximaki.
4 Ĩkanõkapanika Xesosi ikipatxitemoni tĩpokonãta, txamari ! imarotarina Xesosi iuaã auini.
5 Xesosi akiritana:
—Namariteakori, kaiomaãi ereẽ? —itxana.
—Kona kaiomaãua —itxarina.
6 Ininiã Xesosi paniãtana:
—Hĩtakariko hetxi hĩkikomoni. Ereẽ hãpokariko ximaki —itxa Xesosi.
Ininiã ninoa okari hetxi ikikomonina. Eereka kona iposotaikarina ikosekinirina hetxi kanaua ãki, ximaki itori imaĩkinina xika.
7 Xesosi moianari itiretakiti txari Petromoni:
—Aãuĩtekara.
Ikara inakari sãkiretxiti ikenakotakasaaki, Petro ieretakari imãka, mitxi imakatxakakiti, oka itxaua ipoamoni Xesosimoni isini ĩkapani.
8 Apanakini kanauaã ina. Ikosekaãpotarina hetxi. Iuasaaki ximaki xãpoka hetxiã. Itakoã !ĩtakori, atxiĩti seĩ metronoka.
9 Ikanĩkiĩtakasaakina, atamatarina xamina. Ximaki iropike nopini auape. Apaka auari komiri.
10 Xesosi txana:
—Himinari ximaki himaĩkakiti mapake.

11 Ininiã Petro kosekari hetxi imiriĩ. Xãpoãkata ximaki. Sẽtosĩkoẽta tres
ximaki mitapoakari aua. Kaiãopokori ximaki, iuaritika hetxi kona tsorakita.
12 Xesosi akiritana:
—Uai hina. Manipokota.
Kona ãtika imoianari kona kataparaxinire ipimainiri iua: “Kiriparai”
ininiri iua, kotxi ninoa imarotari iua Apiananiri ininiua.
13 Ininiã Xesosi apoka ninoamoni. Ixanakari komiri, ximaki pakini, sika
itxana ninoamoni.
14 Ikara õti apisapanika, Xesosi ipinaka atoko, õkitikaua atoko,
oerekapekaua ipikata imoianariakorimoni.

Xesosi Misãkiretari Petro

15 Inipokotaka atoko Xesosi pimaãri Simão Petro:
—Simão, Xonasi ãkiri, kipa apiata tiretano nota, pitekani, nakirakani? —itxa
Xesosi.
Ininiã Petro txari:
—Ari, Apiananiri, pimarotari nota apokaerekatinii —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Poerekari nisãkire soti auĩte anaakorimoni, ninakitiakorimoni.
16 Iuaĩkana ipimaãri:
—Simão, Xonasi ãkiri, atão pitiretatano nota? —itxa Xesosi.
—Ari, Apiananiri, pimarotari napokaerekatinii —itxa Petro.
Ininiã Xesosi:
—Pinĩkatana soti auĩte, ninakitiakori —itxa Xesosi.
17 Iuaĩkana ipimaãri:
—Simão, Xonasi ãkiri, pitiretatano nota?
Ininiã Petro matinaniuata ixinireẽ, kotxi Xesosi pimaãri ipi ãti pakinikata
“Pitiretatano nota.”
Ininiã Petro:
—Apiananiri, pite imarotari ikinipoko. Pimarotapitikari nitiretinii pite.
Ininiã Xesosi:
—Poerekari nisãkire soti auĩte ninakitiakorimoni.
18 Atão nitxai. Ãtokoripanika pinakasaaki, piteka pieremãkataua. Pisari
pinirekinimoni. Kiomãtxi pinakasaaki, pitamẽkakanoketauako, ininiã ãti
ieremãkatai. Eereka anikai pimanirekakanimoni —itxa Xesosi.
19 Ikara atoko Xesosi sãkire, kotxi ikara atoko itxako Petro ipinini. Petro
ipinini iteene paxitariko Teoso, ininiã kãkiti txariko: “Peerekari Teoso.”
Ininiã Xesosi:
—Pikapokitano nota. Ninireẽkiti pikamako —itxa Xesosi Petromoni.

Xesosi Iteene Tiretakiti

20 Petro kirioka. Atapari Xesosi moianari, itiretakiti ninoa tikini inini.
Iuakara mitxi Xesosikata iitopãka Páskoa kiiniritisaaki. Iuasaaki ipimaãri
Xesosi: “Niauĩte, kiripa mĩkapiritai?”
21 Petro atapakasaakiri Xesosi tiretakiti ninoa tikini inini, ipimaãri Xesosi:
—Natokopa itxatako ere ipinini?
22 Ininiã Xesosi:
—Nota nirekiniãri iua auapanika inini nikanapiriãkasaaki, kona nisãpiretai
pite. Kona pixinikapiri iua. Pixinikari piteka kaminiri nota nireẽkiti —itxa
Xesosi.
23 Ininiã iaripireta Xesosi sãkire auiãkanimoni, iua imoianari itiretakiti
imapinakani Xesosi kanapiriini apisa. Txamari Xesosi !isãpiretari imap-
inakani. Iua txari: “Nota nirekiniãri iua auapanika inini nikanapiriãkasaaki,
kona nisãpiretai,” itxa Xesosi.

24 Nota ikara Xesosi moianari itiretakiti nitxaua. Nota itikari imakinika
Xesosi kamakiti. Ininiã nota iõkatsopatari ikamakiti, isãkire pakini. Ininiã
aimarotari atão nisãpiretakiti.
25 Auapanika itori Xesosi kamakiti. Ikinika ikamakiti !kaiõkatikopanikari.
Ikinika niõkatsopatiniã, !apakata, kotxi itixi kona apakata kaiãopokori aãtsopa
auini.

ÁTOSI
Xesosi Iokanatakini Kamakiti Pirena

Xesosi Kanapiriini Iaxiti

1 Ereẽkai Teópiro, Teoso tiretakari. Merepitipanika niõkatsopatakiti aãtsopaã
txari ikinipoko Xesosi kamakiti, isãpiretakiti pakini.
2 Niõkatsopatakiti mapotõkire auari Xesosi iaxiti sini pirena. Isini apisa
isãpiretana iokanatakini Erekari Matamatakoti paniãtakiti.
3 Ipinaãka atoko iuaĩkana iuaka oerekaua ninoamoni, ininiã imarota-
rina atãopitika iua õkitikapekaua. Koarẽta pakini õti iua auanãta ninoakata.
Iuasaaki isãpiretana Teoso auĩtetxi ininiãua pirena.
4 Imakinika apotiitakasaakiua itxana ninoa:
—Kona hĩtakanapapiri Xerosareẽ sitatxiti. Aĩri iaxitikiri iokanaenetakiti
hiãtapako. Iua mitxi hĩtemoni nisãpiretakiti.
5 Atãopitikara Xoãoni patxisatai hĩte ãparaaã. Mapaõti napaka atoko, Erekari
Matamatakoti apokako hĩtemoni. Iuasaaki hĩpatxisataãkako Erekari Mata-
matakotiã —itxa Xesosi sãkire.
6 Ininiã imoianariakori apotiitakasaakiua Xesosikata, ipimaãrina iua:
—Aãuĩte, uatxa iuaĩkana pisikatari atixine atemoni, Isaeo apika mekaniri-
akorimoni? —itxarina.
7 Ininiã Xesosi txana ninoa:
—Kona hĩte imarotiniri ĩkapanini. Aĩrinanira imarotapaniri hĩte tixine
hĩtemoni isikini õti.
8 Erekari Matamatakoti apokasaakirako hĩtemoni, hãpakapariko posoti-
iretxi. Ininiã hĩte nota kamakiti atamatakani hĩtxauako. Hĩsãpiretariko
hĩtiãkiti, himarotakiti pakini Xerosareẽ sitatxiti auakanimoni, imakinika
Xotéia tõpa auakanimoni, Samaria tõpa auakanimoni, ikini itixiti auakani-
moni pakini hĩsãpireãpotariko —itxa Xesosi ninoamoni.
9 Ikara atoko inaãka atoko, ninoa okiã atamatari iua anikiko iaxiti. Katxiãri
ãki isa, ininiã kona ninoa itikaikari.
10 Iaxiti ionakaãtakasaakina, apoka ipi kiki katsopiri mãkatakani ninoa
takote.
11 Ninoa txana:
—Kiki Kariréiakini, kinirepa hionakanãta iaxiti? Ĩkora Xesosi iaxiti sikari,
isini atokotxikana ikanapiriini —itxana ninoa.

Itanokiri Koaã Apotiitakaniua

12 Ininiã Oriva xirataãtaã ipotorikana. Ikanapiriãna. Xerosareẽmoni isana.
Oriva kona õtakori. Kãkiti Oriva xirata potorikakani sini Xerosareẽmoni tako
atokokanera Xoteo kiomaneakorini auiritari kãkiti sini tomatiko õtisaaki.
13 Xerosareẽ sitatxiti apokasaakina, iĩroãna aapokotxi ãki. Ininiã isana
itanokiri koaã. Petroma, Xoãoma, Txiakoma, Ãtreema, Piripima, Tomeema,
Patoromeoma, Mateoma, Txiakoma (Aopeo ãkiri), Simãoma (Homano
omanatakari), Xotasima (ãti Txiako itari) pakini aua iuaãtaã.
14 Ãtipirika ninoa apotiitaua Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Apaka sitoakoro
Xesosi sãkire auiãkani, Maria Xesosi inoro, Xesosi itariakori pakini apotiitaua
ninoakata. Ninoa misãkiretakasaakiri Teoso, ãtika kãkiti xinirenoka atoko
itxana. Ininiã erekarinoka auana ninoamoni. Kona omanatakakauana.

Matxia Mereĩko Pirena

15 Iuasaaki sẽtovĩtxi pakini Xesosi sãkire auiãkani aua. Petro õkitikaua ninoa
sauaki.

16 Ininiã itxa:
—Nitariakori, hĩtakaõtxikari Teoso sãkire kitxakapirĩka Taviimoni isãpiretakiti. Tavii iõkatsopatari Xotasini pirena, Xesosi maĩkakani oerekakari pirena, kotxi Erekari Matamatakoti kamaimaroretari iua Tavii. Atão ikara Teoso sãkire kitxakapirĩkari apokapeka uatxa.
17 Iua Xotasini atekata auakari iua. Ate parĩka atoko ikama.
18 —Iuaritika isikari Xesosi imokaiakariakorimoni. Txineiro apakapakitoã iamotaãka itixi. Iuaã ipĩpe. Itano okaua. Ixiti apokasaaki, iokirikiita. Ixoreka itikako. Iuasaaki itikapitsa poãpekatani.
19 Imakinika Xerosareẽ auakani kenakopiretari Xotasini ipinini. Ininiã ninoa akiritari iuaãtaã itixi uãka "Aseotama." Popĩkari akiritari "Arẽkatxi Tixini."
20 —Xikari iõkatsopatakoriã iõkatsopatapeẽkaika ia Xotasi pirena:
Iua aapoko takanapaãkako. Kona auiritaãka kãkiti auini iuaãtaã. Iparĩka sikaãkako ãtimoni,
itxa Teoso sãkire.
21 —Ininiã amereẽriko ãti kiki atekata sikari tĩkane. Amereẽriko kiki mitxi Xesosikata sikari, mitxi amoianari ikiniõtika Xesosikata aãuakasaaki.
22 Amereẽriko kiki Xoãoni patxisarauatini itiãkari, imakinika Xesosi kamakiti itiãkari, iaxiti isini itiãkari, kotxi anirekari iua amereẽkiti Xesosi õkitikiniua imarotakari ate atoko inakari —itxa Petro.
23 Ininiã imereẽrina ipi kiki, Xosee Pasapasi inakori. Apanakini akiritari iua Xósito. Ãti kiki uãka Matxia inakori.
24 Iposo atoko imisãkiretarina Teoso:
—Pite imarotari ikinimane kãkiti ãkixinire. Poerekaua ĩkiripa naia kiki pimereẽkiti
25 atekata parĩkauatakari tĩkane, Xesosi iokanatakiti tĩkane, kotxi Xotasini takanapari ikara parĩkatxi imaerekani xika, maerekani misiritikoãtaã isini ĩkapani —itxana Teosomoni.
26 Iposo atoko ikamarina sarauatxi atoko inakari imoianarina imarotinina ĩkapani. Ikara atoko ininiã, imereẽrina Matxia. Ininiã Xesosi iokanatakiti itxaua. Ikara õti atoko, iua moianatari apanakini õsi Xesosi iokanatakini.

2

Pẽtekósitxi Kiiniriti Õti

1 Pẽtekósitxi kiiniriti õti (takari merepitipanika nikiko õti) apokasaaki, Xesosi sãkire auiãkani ãtika kãkiti xinire atoko itxauana. Imakinika apotiitauana.
2 Katimaritika iaxiti ĩkari kataparari ĩtimati atoko inakari xãpoka aapokotxi ãki Xesosi moianariakori topãkiniãtaã.
3 Ininiã iuasaaki xamina tirika atoko inakari tokiã. Imakinikana ikiiãna apoka.
4 Erekari Matamatakoti ĩroã ikinika ãkixinireẽ. Iuasaakipeka ninoa sãkirauata ãti uãka sãkireẽ, kotxi Erekari Matamatakoti kamaimaroretana.
5 Iuasaaki Xerosareẽ sitatxitiã auanãta ikini uãkati kãkiti Xoteoakori. Ninoa Teoso sãkire kĩpitakani.
6 Ikenakotakasaakirina iaxiti ĩkari ĩtima atoko inakari, apotiitauana mirikiniti kãkiti. Ininiã itikokitatana, kotxi ikenakotarina apanakini sãkirauatini isãkireẽna.
7 Itsorĩkaãtana:
—Kiãtokopa ininiãpa imarotatarina ate sãkire. Hãtamatana, Kariréiakinikara sãkirauanãta ateka sãkireẽ.
8 Kiãtokopa itxa akenakotiniri ateka sãkire? —itxana ninoa.

9 Iuaãtaã auari kaiãopokori kãkiti ãti uãka. Auari Patxiakinima, Métxiakinima, Erãokinima, Mesopotámiakinima, Xotéiakinima, Kapatósiakinima, Põtokinima, Ásiakinima,
10 Piríxiakinima, Pãpíriakinima, Exitokinima, Arípiakinima, Sireni takotekinima, Homakinima pakini aua. Apanakini Homakini atão Xoteoakori. Apanakini mamakaua, ininiã Xoteo itxapekauana.
11 Kretakinima, Arápiakinima pakini aua iuaã.
Ininiã ninoa txa:
—Ate kenakotari Kariréiakini sãkirauatini ateka sãkireẽ. Isãpiretarina ikinipoko erekari Teoso Apiananiri kamakiti —itxana.
12 Ininiã ninoa tsorĩkaãta. !Imarotarina.
—Natokopa itxana imarotinirina ate sãkire? —itxana.
13 Apanakini kãkiti napetana:
—Poãtakanira ninoa —itxana.

Petro Apakapapiretakiti Kãkitimoni

14 Iuasaaki Petro, õsi Xesosi iokanatakinikata misãkiretana iuaã apotiitakaniua. Itxari:
—Xotéia auakanii, ikinika Xerosareẽ sitatxiti auakanii, hĩtakaõtxikariko nisãkire himarotini ĩkapani.
15 Hĩuãkatana naia kikiakori poãtini. Kona ipoãtana, kotxi atokatxi inaãpotapanika.
16 Ia uatxa hãtamatakiti kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari Xoeomoni. Iua Xoeo Teoso sãkire sãpiretakari sãpiretapekaua. Iua txari:
17 Teoso txari: “Xipokatxi õti iatokopeka inakasaaki, niokanatari Erekari Matamatakoti ikini kãkitimoni. Pamariteakori sãpiretariko nisãkire apanakinimoni. Ãtokoriakori atamatariko itapone atoko inakari Teoso sikakiti pokamarasaaki. Iuasaaki nisãkire nisãpiretana. Kiomãtxiakori taponetariko nota oerekakiti. Iuasaaki nisãpiretariko nisãkire ninoamoni.
18 Ĩkora õtisaaki ninitiriakori, niniteroakoro pakinimoni niokanatari Erekari Matamatakoti. Ninoa sãpiretariko nisãkire.
19 Iaxiti noerekariko niposotiire kãkiti mimarotakiniti. Ĩkorapokoriti apaka noerekariko niposotiire Apiananiri nininiua imarotinina ĩkapani. Arẽkatxi, xamina, katxiãri pakini apokako.
20 Atokatxi piãkako. Kasiri arẽkatxi atoko itxako. Apiananiri apokini apisapanikarako auako ikara atoko inakari. Peerekapaniri Apiananiri apokini õti. Ĩkora õti apiatakari, kotxi iuasaaki Apiananiri oerekauako kãkitimoni.
21 Ininiã Apiananiri akiritakani makatxakaãkako imapinakani ĩkapani,”
itxa Apiananiri Xoeomoni.
22 Petro sãkirauatapanika:
—Kãkiti, Isaeokini, hĩkenakotariko nisãkire. Hĩte apisatoõ Teoso oerekapekari Xesosi, Nasaree sitatxitikiri. Teoso mereẽkiti itxaua, kotxi ikamari Teoso posotiire kãkiti mimarotakiniti Teoso himarotini ĩkapani. Himarotapekari ikara.
23 Xesosi sikaãka imokaiakariakorimoni, kotxi Teoso nirekari ikara atoko iniko. Teoso imarotapekari ikara atoko inakari apokini õti. Hĩtekara, apanakini maerekati kamakanikata maĩkari Xesosi. Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari, oka hĩtxapiri iuani.
24 Iuaritika ipinaka atoko, iuaĩkana Teoso õkitikari iua. Teoso sikakari iua ipĩkitxi mamisiritakaniri ĩkapani. Ipĩkitxi !iposotari ixipokiniri iua, kotxi Apiananiri itxaua.

25 —Kitxakapirĩka Tavii sãpiretari Xesosi pirena. Itxari:
Nota itikapikari Apiananiri nota apisatoõ. Iua aua nikikomoni. Ininiã !
nimakatxaãka.
26 Ininiã nixinire poxokoniuatapeka itxa. Nisãkire poxokoni apaka aua. Niĩto
auãki inakasaaki, iãtapari Teoso sikaenetakiti.
27 Apiananiri kona takanapano nota ipĩkani auiniãtaã. Apiananiri !auiritano
Erekari Kamakari paiakini.
28 Apiananiri oerekapekano mapĩkani kimaporite. Iua notakata aua, ininiã
nipoxokoniuata,
itxa Xesosi Taviimoni kitxakapirĩka.
29 Ininiã Petro sãkirauatapanika:
—Kikiakori, hãuiritano nisãpiretiniri Tavii pirena. Tavii anirimane kitxakapirĩka auakari. Iuani ipĩpe, ikatapeẽka. Uatxa atemoni auapanika iua akauare.
30 Iua Teoso sãkire sãpiretakari. Atão iua imarotari Teoso sãkire. Teoso sãpiretapekari iua apika mekani Teoso mereẽkiti itxauako. Tavii imarotari Teoso mereẽkiti õkitikaãkapanikako auĩtetxi ininiua tĩkane. Teoso sãpiretari imereẽkiti topãka auĩtetxi itopanere nopini. Ininiã atão auĩtetxi itxaua.
31 —Tavii imarotari ikara atoko inakari Xesosi apokini apisapanika, kotxi iõkatsopatari Xesosi ipinini pirena, iuaĩkana õkitikiniua pirena apaka. Iua txari:
Ipĩkani auiniãtaã !ikaikota. Iĩto !ipaiaka,
itxa Tavii kitxakapirĩka.
32 —Iua Xesosi ipinaka atoko, Teoso õkitikari iua. Ate amakinika Xesosi õkitikiniua itikakani atxaua.
33 Ininiã uatxaika Xesosi topãka Teoso kikomoni. Ikara atoko Xesosi Apiananiri itxaua. Apakapari Erekari Matamatakoti, Teoso sikaenetakiti. Iposo atoko, iokanatari Erekari Matamatakoti atemoni. Iuakara uatxa hãtamata ikamakiti. Hĩkenakotari iua sãkire uatxa.
34 —Tavii !isari iaxiti auĩtetxi ininiua ĩkapani, iuaritika iõkatsopatari:
Apiananiri misãkiretari niauĩte: “Nota kikomoni piitopãkiniritika
35 nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauĩte.
36 —Ininiã Isaeo auakanii, himarotariko ia. Hĩte okari Xesosi, iuaritika Teoso kamari iua auĩtetxi ininiua. Teoso mereẽkiti itxaua —itxa Petro.
37 Iuasaaki Petro sãkire ikenakotakasaakina, ãkixinireẽna tsiĩtxi apoka iouata iorotiniri tsii atoko itxa. Maerekaxiniretinoka itxana. Eereka itxana ninoa:
—Kiripa akama? —itxana.
38 Petro apakapapiretana:
—Himaerekani hĩtakanapa. Hĩte imakinika hĩpatxisataãkako Xesosi Kristo uãkaã, ininiã Teoso makatxakari himaerekani. Iuasaakiko hãpakapari Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti.
39 Kotxi ikara Teoso sikaenetakiti hĩte ĩkapani, hamarite ĩkapani, apanakini õtako auakani apaka ĩkapani. Ikara Teoso sikaenetakiti ikinimane kãkiti Teoso akiritakini ĩkapani —itxa Petro.
40 Petro iteene õtãkikana ninoa, kotxi inirekari atão ikaminina, ininiã itokata õtãkikana ia atoko:
—Ĩkorapokoriti auakani maerekati kamakani itxauana. Himakatxakaua. Hĩtakanapariko himaerekani. Hãuikariko Xesosi sãkire —Petro txana ninoa.
41 Ĩkora õti, tres mio kãkiti ipoxokoniritikana auikari Petro sãpiretakiti. Iuasaaki ipatxisataãkana.

Xesosi Sãkire Auiãkani Moianatakakiniua

42 Eereka ikiniõtika apaiaõkarina Xesosi iokanatakini oerekakiti. Ãtipirika itiretakakauana. Ãtipirika ikamarina kiiniri komiri imapixinikinina Xesosi ipinini ixinikinina ĩkapani. Ãtipirika imisãkiretarina Teoso.
43 Ikinimane tsorĩkaãnãta, kotxi Xesosi iokanatakini kamari ito posotiiretxi kãkiti mimarotakiniti, apanakini Teoso imarotini ĩkapani.
44 Teoso sãkire auiãkani apotiitapikaua. Ninoa xanakari ikinika inakitina.
45 Ivẽtxitarina itiina, ininiã tiitxi ĩki isikana matxineirotenimoni.
46 Ikiniõtika aiko ãki Teoso misãkiretikoãtaã apotiitapikauana. Ninoa aapoko ãki ikamarina komiri mapixinikiko kiiniriti. Ãtipirika ninoa apotiitaua ipoxokoniritikana nipokori inikinina ĩkapani. Ãkixinirena erekapitikari.
47 Ixikarauatana Teoso ĩkapani. Imakinika kãkiti apokaerekatana ninoa. Ininiã ikiniõtika Teoso makatxakari kãkiti maerekani. Ininiã Teoso sãkire auiãkani apiaãpota.

3

Petro, Matĩpokotakati Pakini

1 Ãti õti mapiãtiki Petro, Xoão pakini sari Teoso misãkiretiko aikotimoni Teoso imisãkiretinina ĩkapani.
2 Iuasaaki ikiniõtika kãkiti anikari matĩpokotakati Teoso misãkiretiko aikoti toremoni. Itore uãka "Peereri." Iuaã matĩpokotakati amanaãri txineiro iuaã napakanimoni. Iponaniãkasaaki matĩpokotakati itxaua iua.
3 Ininiã Petro, Xoão pakini ĩroãkasaaki, iua amanaãri txineiro:
—Txineiro hĩsikano —itxa.
4 Ininiã Petro, Xoão apaka atamatari iua. Ininiã Petro txari:
—Patamataua.
5 Ininiã iua matĩkati atamatana ninoa. Iuãkatari txineiro isikinina iuamoni.
6 Ininiã Petro:
—Kona auari txineiro atemoni. Kona pirata aua atemoni. Oro apaka !auari. Iuaritika nota auakiti nisikapitikai. Xesosi, Teoso mereẽkiti, Nasareekiri, iua uãkaã põkitikauako. Pitĩpokotako —Petro txari iuamoni.
7 Ininiã Petro maĩkari iuako ikikomonikiri õkitikiniua ĩkapani. Iuasaakipeka ikiti, ikitinota pakini kataparapeka itxa.
8 Ininiã okakataua, tĩpokota itxa. Ĩroã Petro, Xoão pakinikata Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Iroãkasaaki, okaãpokataua. Itĩpokoãpokata.
—Ari, peerekari Teoso —itxanãta.
9 Ikinimane itikari iua tĩpokotini. Ikenakotari ixikarauatini Teosomoni.
10 Ikinimane imarotari iua kiki aiko ĩronakikoãtaã "Peereri" inakoriãtaã topãkanãtakari, txineiro amanaãnãtakari iua. Ininiã ninoa:
—Anekani. Kiripa atxiĩti? Mitxi matĩpokotakati. Uatxa itĩpokotape. Kanatokopa itxa? —itxana.

Petro Sãpiretakiti Kãkitimoni

11 Apanakini kenakopiretana ninoa, ininiã imitekana ninoamoni matĩpokotakati pirena imarotinina ĩkapani. Iuasaaki ninoa auiniãtaã akiritaãka "Saromão pakita." Iuaã Petro, Xoão pakini aua mitxi matĩpokotakatikata. Iua maĩkakanokeãpotana Petro, Xoão pakini.
12 Iua Petro atapana kãkiti ninoamoni ĩkani. Itxana:
—Isaeo auakanii, kinirepa hĩte tikoka ere kiki tĩpokotini hãtamatakasaaki? Kinirepa hĩte itikaua ate? Na ate posotiireẽni kamari iua tĩpokotini. Ate ereka anini kona kamari iua tĩpokotini.
13 Apraãoni, Isakini, Xakooni pakini Teosone, aĩriakorini kitxakapirĩkarini Teosone, iuara oerekapekaua imi Xesosi ereka inini. Teoso ãkiripitikara

itxaua. Iua posotiire auapitika. Iuakara hĩsika okiko ĩkapani. Eereka Pirato inakori nirekasaakiri isikakiniri. Hĩte !inirekari iua sikakiniri Xesosi.
14 Iuasaaki hĩte kona nirekari erekarinoka kamakari. !Hinirekari iua atão inakarinoka kamakari. Hĩte amanaãri Pirato isikakiniri kokaniri hĩtemoni.
15 Ininiãkara hĩte okapiri kãkiti auãki inini kamakari. Iuaritika ipĩkani sauaki Teoso õkitikari iua. Ate itikari atãopitikara iua õkitikiniri.
16 —Ia kiki hĩtikakiti himarotakiti kataparapeka itxa, kotxi iua auikari Xesosi posotiire. Iua auikari Xesosi sãkire erekapeka inini ĩkapani. Hãtamatari hĩte apisatoõ iua ereka inini.
17 —Ininiã uatxa nitariakori, nimarotari hĩte, hĩte auĩteakori pakini okapiri Xesosi atão himimarotakani xika.
18 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani oerekapekaua Kristo misiritiko. Ikara imisiritiko auapeka.
19 Ikara atoko ininiã, hĩtakanapariko himaerekani. Erekari kimaporiti hinitako, ininiã Teoso makatxakari himaerekani.
20 Iuasaaki Apiananiri kamapoxokonitai. Isikataparatai. Iuasaaki iua iokanatari Xesosi imereẽkiti hĩtemoni.
21 Merepanika iua Xesosi kaikota iaxiti. Teoso kamariko imakinika amaneri. Iuasaaki Xesosi apoka iuaĩkana. Iua atokokana itxana Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka.
22 Kitxakapirĩka Moisesi txari:

Apiananiri hĩTeosone iokanatariko isãkire sãpiretakari hĩtemoni nota iokanatini atokokana. Hinirimane itxaua iua. Hĩkenakotariko ikinika isãpiretakiti hĩtemoni.

23 Ikinimane iua sãkire makenakotakati xipokaãkako.
24 —Teoso sãkire sãpiretakari Samoeo inakori, eereka ikinikana Teoso sãkire sãpiretakani pakini sãpiretapekari Teoso iokanatiniri imereẽkiti kãkitimoni ĩkorasaaki.
25 Teoso sãkire sãpiretakani anaakorirai hĩte, ininiãkara isãkire ninoamoni, iuatxikana isãkire hĩtemoni uatxa. Itxari Apraãoni:

Ãti pimekaniri sikariko erekari ikini itixiti auakanimoni,
itxa Teoso. Ininiã ikara Teoso sikaenetakiti hĩkiomaneakorinimoni, hĩtemoni apaka isikaeneta.
26 Ininiã Teoso iokanatari iua ãkiri Xesosi hĩtemoni merepitipanika. Iokanatari iua hĩtemoni erekari hĩtemoni isikini ĩkapani, himaerekani hĩtakanapini ĩkapani —itxa Petro.

4

Petro, Xoãо Pakini Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

1 Petro, Xoãо pakini sãkirauatapanika kãkitimoni inakasaaki, sasetotxiakori, Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakari, satoseoakori pakini apoka ninoamoni.
2 Ininiã ninoa naiataua, kotxi Petro, Xoãо pakini sãpiretari kãkiti ipĩkani õkitikiniua pirena, kotxi ninoa txari:

—Xesosi ipinaka atoko, iuaĩkana iua õkitikaua, ininiã ipĩkani õkitikauako.

3 Ininiãkara ninoa maĩkana Xoãо, Petro pakini. Iuasaaki mapiãnikata, ininiã itakana kateia ãki ĩkanõka iuaã inapinina ĩkapani.
4 Iuaritika itomaneri Petro sãkire kenakotakani auikapiretari iua sãkire. Sĩko mio kikiakori auikari Teoso sãkire Petro sãpiretakiti.
5 Katimatinĩkata Xoteo auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsopareriakori pakini apotiimanetaua Xerosareẽ.

6 Sasetotxiakori auĩte apiatakari Anasi inakori iuaã aua. Inirimane Kaipasi
inakori, Xoão inakori, Arexãtri inakori pakini aua iuaã apanakini sasetotxi-
akori auĩte nirimanekata.
7 Xoão, Petro pakini minaãka ninoa apisatoõ. Ipimaãrina:
—Kiposotiireẽpa hõkitikari matĩpokotakati? —itxana.
8 Erekari Matamatakoti moianatari Petro. Ininiã iua txana ninoa:
—Aãuĩteakori, akiomaneakori,
9 hinirekari asãpiretinii uatxa erekari akamakiti matĩkatimoni. Hinirekari
himarotiniri erekapeka inini.
10 Ininiã ikinika hĩte, ikinika Isaeo tixini auakani apaka, himarotariko ia.
Xesosi Nasareekiri posotiireẽra ia kiki hĩte apisatoõ timakari makananitaãka.
Iuara hĩte oka aamina ĩpiriãmitakari nopini. Iuara Teoso õkitika iuaĩkana ipĩkani
sauaki.
11 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari Xesosi hĩte
manirekakani, kotxi itxari:
Kai aapokotxi kamakanii, !hinirekari ãti kai soro. Iua kai himanirekakiniti
apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.
12 —Xesosinokara makatxakari kãkiti maerekani. Kona ãti maerekan-
itxi makatxakakari !auari ikini itixiti. Teoso sikari iuanokara kãkitimoni
imaerekani imakatxakini ĩkapani —itxa Petro.
13 Ninoa tsorĩkaãnãtana Petro sãkire ikenakotakasaakina, kotxi Petro, Xoão
pakini sãkirauata itaparaxinireritika. Mitxi kona ninoa apaiaõkarauata, iuari-
tika ninoa imarotari atão isãkirauatini. Ninoa xinikari:
—Ixi. Ninoa minakani. Iuaritika kiĩkitena, kotxi Xesosi moianariakori
itxauana —itxana.
14 Ininiã !kasãkirena, kotxi matĩkati tĩpokotapeka ninoa apisatoõ.
15 Ininiã ipaniãtana Petro, Xoão pakini mapara isinina, ninoa auĩtetxiakori
ininimoniuana isãkirauatinina ĩkapani.
16 Ininiã auĩtetxiakori txari:
—Kanatokopa atxatana ninoa? Kotxi ikinimane Xerosareẽ auakani imaro-
tari itxĩkitakinirina matĩkati erekape inini. Atãopitikara ninoa kamari posoti-
iretxi. !Aposotari akipatiniri ia sãkiretxiti, kotxi ikinipoko imarotapekari
matĩkati tĩpokotini.
17 Kona anirekari ikara pirena apikomoni iaripiretini kãkiti sauaki. Ininiã
atxanako ninoa: “Na apikomoni Xesosi pirena hĩsãpiretapinikariko.”
18 Ininiã iuaĩkana akiritana. Eereka itxana:
—Kona hĩsãpiretapinikariko apikomoni Xesosi pirena. Kona hõerekapiriko
iuaĩkana Xesosi pirena —itxana.
19 Ininiã Petro, Xoão pakini apakapapiretana:
—Kiripa atão akĩpitini? Hĩtekani? Teosokani? Kipa erekari? Hĩte mereẽri.
20 Kona aposotari atakanapiniri asãpiretiniri aĩtikakiti, akenakotakiti pakini
—itxana.
21 Ininiã iuaĩkana auĩtetxiakori txitana. Iposo atoko auiritana isinina, kotxi
maerekati !ikamana. !Imisiritana, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ikinimane kãkiti
txari:
—Peerekari Teoso kamakiti matĩkati ĩkapani —itxana.
22 Ĩkora kiki makananitakori koarẽta anope iuasaaki.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misãkiretiniri Teoso

23 Xoão, Petro pakini sikakikosaaki, ninoa kanapiriã imoianariakori-
moni. Ikinika sasetotxi auĩteakori sãkire, kiomãtxiakori sãkire pakini ikinika
isãpiretana.
24 Ikara ikenakotakasaakina, ikinikana misãkiretari Teoso. Ininiã itxana:

—Apiananiri, ikinika posotiiretxi auari pitemoni. Pitenanira Teoso pitxaua. Pite kamari iaxiti, itixi, potxoari uiniti pakini. Imakinika iaxiti auakani, itixi auakani, potxoari uiniti auakani pakini pikama.
25 Kitxakapirĩka Erekari Matamatakoti kamaimaroretari pinitiri aãtokiri Tavii. Ininiã itxari:
Kinirepa kãkiti Teoso manirekaãkani omanãkarauata? Kinirepa kãkiti maxikatiĩka xinikari maerekati ikamini ãtimoni?
26 Auĩtetxiakori apotiitaua neenamatxi ikaminina ĩkapani. Ninoa apotiitaua Apiananiri inaiatinina ĩkapani, imereẽkiti apaka inaiatinina ĩkapani, itxa Tavii.
27 —Atãopitikara Erotxi, Põsio Pirato pakini apotiitaua Xoteo minakonikata, Xoteoakori pakinikata. Ninoa apotiitaua uai ia sitatxitiã. Isãkirauatana pamarite Xesosi okinina ĩkapani. Txamari pite mereẽri iua erekarinoka kamakari.
28 Mitxi pite imarotari imakinika ninoa kamakiti tĩkane. Kãkiti kamari pinirekakiti, kotxi kaposotiirei.
29 Ininiã aãuĩte, pixinikariko ikara maerekapirenati. Pisikataparaxiniretaua ate pinitiriakoriua pisãkire asãpiretini ĩkapani.
30 Pamarite erekari kamakari Xesosi posotiireẽ pimakananitanako amianatakani. Kãkiti maposotakiniti pikamako. Posotiiretxi pikamako pisãkire aõerekini ĩkapani. Ikara pikamako pamarite Xesosi posotiireẽ —itxana ninoa Teosomoni.
31 Teoso imisãkiretaãkana atoko, ninoa apotiitiniãtaãua iakeka. Erekari Matamatakoti apoka ikinimanemoni. Ininiã itaparaxinireritikana isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni.

Teoso Sãkire Auiãkani Moianatari Itariakori

32 Ikinika Teoso sãkire auiãkani ãtika kãkiti xinire atoko itxauana. Kona itxana: “Nota nakitira ia,” kona itxana. Kapotxinaniri !auari. Ninoa xanakari ikinika itiina.
33 Xesosi iokanatakini itaparaxinireritikana txari ikinimanemoni:
—Xesosi Apiananiri iuaĩkana õkitikaua ipinaka atoko. Ate imarotari, kotxi ate aõkitari iua ipinaka atoko —itxana kãkitimoni.
Ininiãkara Teoso sikari ikinika erekari ninoamoni.
34 Ninoa sauaki tiitxi amonitakari !auari. Kikio ipi auiniãri, kakikioteri vẽtxitari ãtika. Aapokotxi ipi auiniãri, kaapokori vẽtxitari ãtika. Oa txineiro ninoa sika
35 Xesosi iokanatakinimoni. Eereka ninoa xanakaro oa txineiro matiitinimoni.
36 Iuasaaki aua Xosee. Sasetotxi, Arevii apika mekaniri itxaua. Xipri inakori pokomiriĩtikiri iua. Xesosi iokanatakini takauãkatari iua Panapee inaãka. Popĩkari sãkireẽ iuãka: “Kasikapoxokoniri,” kotxi ãtipirika isikapoxokonitari kãkiti.
37 Iua vẽtxitari ãtika ikikiote. Iua kikio ĩki isika Xesosi iokanatakinimoni.

5

Ananíasi, Sapira Pakini

1 Iuasaaki auari Ananíasi inakori, ĩtanoro Sapira inakoro pakini. Iua vẽtxitari kikio.
2 Ikaikotakaro ipixini kikio ĩki. Ipixininoka isika Xesosi iokanatakinimoni. Sapira imarotari õtaniri kamakiti. Txamari iua sikasaakiro oa txineiro Xesosi iokanatakinimoni, itxari:
—Ikinika kikio ĩki asika Teosomoni —itxa.
3 Iuasaaki Petro txari:

—Ananíasi, kinirepa pauiritari Satanasi misirienetinii maerekati pikamini
ĩkapani? Erekari Matamatakotira pimisirieneta, kotxi ipixini kikio ĩki kaikota
pitekata. Kinirepa pisãpiretari ikinika txineiro pisikini Teosomoni?
4 Kikio pivẽtxitini apisapanika, ĩkora kikio pite nakiti. Eereka
pivẽtxitakasaakiri, õkora txineiro pite nakito. Ininiã kinirepa pitxari: “Ikinika
nisika Teosomoni?” Kona kãkitini pimisirieneta. Teosora pimisirieneta
—Petro txari.
5 Iuasaakipeka Ananíasi iripe. Ipĩpe. Ininiã ikara kenakotakani
pĩkarauakata.
6 Iuasaaki ãtokoriakori iapirikari Ananíasini ĩto mãkatxi mataã ikatinirina
ĩkapani. Eereka anikarina, kata itxarina iuani.
7 Ipi oara, ãti oara pakini napaka atoko iua ĩtanoro apoka. Kona oimarota-
panikari oĩtanirini ipinini.
8 Ininiã Petro txaro:
—Pisãpiretano. Oia txineironokani hĩkikiote ĩki hãpakapakito aua? Atão
pisãpiretano? —itxaro.
Ininiã oa:
—Ari aroanokara ate apakapakito aua —otxari.
9 Ininiã Petro:
—Hĩte uãkatatari Erekari Matamatakoti auiritai himisirienetiniri iua? Uatx-
aika ĩronakikoãtaã pĩtanirini katakani apokapeka. Ininiã ninoa anikapitikai
pite apaka —itxaro.
10 Iuasaakipeka oĩripe, pĩpe otxa. Iuaĩkana ninoa ãtokoriakori ĩroã.
Apokarona oani, ininiã anikarona. Ikatarona õtanirini takote.
11 Ininiã ikinipoko Xesosi sãkire auiãkani, apanakini ikara kenakoene-
takani pakini pĩkarauata.

Amianatakani Makananitiko

12 Iuasaaki Xesosi iokanatakini kamanãtari posotiiretxi, kãkiti mimaro-
takiniti pakini kãkiti sauaki. Ikiniõtika Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua Teoso
misãkiretikoãtaã, “Saromão pakita” akiritakori.
13 Xesosi sãkire mauiãkani apokaerekatana ninoa, txamari ipĩkarena xika !
inirekarina imoianatinina.
14 Iuaritika apikomoni kãkiti apotiiãpotaua ninoakata, kotxi kikiakori,
sitoakoro pakini auikari Apiananiri sãkire.
15 Iuasaaki Xesosi iokanatakini makananitana amianatakani, ininiãkara
kãkiti anikana amianatakani kimaporimoni. Sirimatatxi nopini itakana
ninoa kimaporiãtaã. Ininiã kãkiti xinikari: “Petro napakasaaki, isanõka
amianatakanimoni apokiniã, imakananitaãkana.”
16 Ininiã kaiãopokori kãkiti Xerosareẽ takotekini apoka. Ninoa minana
amianatakani, apaka kãkiti maerekani matamatakoni misiritakini pakini.
Ininiã Xesosi iokanatakini makananitana imakinikana.

Xesosi Iokanatakini Misiritiko

17 Iuasaaki sasetotxi auĩte apiatakari, imoianariakorikata, satoseoako-
rikata xikotana Xesosi iokanatakini.
18 Ininiã ninoa maĩkana. Eereka kateia ãki taka itxapena ninoa.
19 Iua ĩkanõkati Teoso nitiri iaxitikiri matakakari kateia tore. Eereka anika
itxana iporikiti. Itxana:
20 —Hĩsa Teoso misãkiretiko aikotimoni. Iuaã hĩsãpiretariko Teoso sãkire
kãkitimoni kãkiti auini amaneri inini ĩkapani —itxa Teoso nitiri.
21 Ininiã ĩkanõkapanika ninoa sari Teoso misãkiretiko aikotimoni. Teoso nitiri
sãkire iaõka ikamana. Iuaã isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni.

Iuasaaki sasetotxi auĩte apiatakari, imoianariakorikata pĩkapiretana Xoteoakori kõtãkikarerini, Xoteo kiomaneakori pakini, ininiã imakinika ninoa apakĩtakana Xesosi iokanatakini.
22 Ininiã apanakini sari kateiamoni apinina ĩkapani. Txamari apokasaakina iuaã, !auaikana Xesosi iokanatakini. Ininiã ikanapiriãna auĩtetxiakorimoni isãpiretinina ĩkapani.
23 Ininiã itxana:
—Ate apokasaaki kateia tore, itotaãkapanika. Kateia nĩkatakani auanãta itore takote. Txamari itore amatakakasaaki, kãkiti !auaika iriko ãki —itxana.
24 Ininiã sasetotxi auĩte apiatakari, Teoso aikote nĩkatakani auĩte, sasetotxiakori pakini kenakoenetakasaakiri ikara sãkiretxiti:
—Anekani? Nãpa ninoa atxiĩti? Kiripa apikomoni auatako? —itxana.
25 Iuasaakipeka kiki apoka. Isãpiretana:
—Hĩkenakotariko nisãkire. Ninoa kikiakori kateia ãki hĩtakakini Teoso misãkiretiko aikoti ãki aua. Oerekanãtarina Teoso sãkire kãkitimoni —itxana.
26 Ininiã Teoso misãkiretiko aikoti nĩkatakani auĩte, initiriakorikata sari iuaã. Ninoa minana Xesosi iokanatakini iuaĩkana auĩtetxiakorimoni. Imaĩkasaakina, kona iaritatana, kotxi ipĩkarina kãkiti kai soroã kiporonakinina.
27 Ninoa apokasaaki, ipaniãtana Xesosi iokanatakini Xoteoakori kõtãkikarerini apisatoõ itiminina. Sasetotxi auĩte apiatakari txana:
28 —Mitxi ate paniãtai Xesosi sãkire himasãpiretakani kãkitimoni. Txamari hõerekapanikari iua sãkire ikinimane Xerosareẽ auakanimoni. Ate xika Xesosi ipina, hĩtxanãta ikinimanemoni —itxa sasetotxi auĩte.
29 Ininiã Petro, apanakini Xesosi iokanatakinikata apakapapiretari:
—Ate kĩpitari Teoso paniãtakiti. Kona kãkiti paniãtakitini akĩpita.
30 Teoso, akiomaneakorini Teosone, õkitikari Xesosi iuaĩkana auini ĩkapani. Hĩtera okari iua Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini.
31 Iuaritika Teoso takari Xesosi ikikomoni. Itxĩkitakari iua auĩtetxi ininiua. Kãkiti maerekani makatxaãkari itxaua. Ininiã Isaeo auakani takanapiniãri imaerekani, Xesosi makatxakari ninoa maerekani.
32 Ikara ate imarota. Apaka Erekari Matamatakoti imarotari ikara. Teoso sikari iua Erekari Matamatakoti isãkire kĩpitakanimoni —itxa Petro ninoamoni.
33 Ikara ikenakotakasaakina, iteene omanãkarauatana. Ininiã ninoa:
—Mãokana —itxana.
34 Iuasaaki Kamarieo inakori õkitikaua kõtãkikarerini sauaki. Pariseo itxaua. Teoso paniãtakiti oerekakari itxaua. Ikinimane paxitari iua. Ininiã iua txari:
—Hanikana naia mapara atenoka asãkirauatini ĩkapani —itxa.
35 Ininiã eereka itxana:
—Isaeo tixini auakanii, hiĩkitetariko hĩkamakiti ninoa Xesosi moianariakorimoni.
36 Akokaxiti auari Teota inakori. Iua txari: “Auĩtetxi apiatakari nitxaua nota,” itxa. Iuasaaki koatrosẽtosi kikiakori moianatari iua. Auikarina iua sãkire. Txamari okapeẽka iuani. Eereka iuakata sikani iarikape. Iua auĩtetxi ininiua xipope. Isãkire !auikaãkaika.
37 —Teotani ipinaka atoko Xotasi Kariréiakiri apoka. Iuasaaki auĩtetxiakori iaõtari ikinimane kãkiti. Kaiãopokori kãkiti auikari iua Xotasi sãkire, ininiã ninoa moianatari iua. Iua Xotasi imoianariakorikata nirekari ixipokinina auĩtetxiakori. Txamari iua apaka okapeẽka, ininiã imoianariakori iarikape.
38 —Ininiã uatxaikara nõtãkikai hĩte: “Hĩtakanapanako ninoa Xesosi iokanatakini. Hĩsikakanako ninoa, kotxi atxiĩti ninoa ! ikamari Teoso paniãtakiti, ininiã paĩtiki ninoa sãkire apaka !auaika.
39 Txamari, ninoa kaminiãri Teoso paniãtakiti, erepaniko, kotxi atxiĩti hinaiatari Teoso” —itxa Kamarieo.

Iuasaaki ninoa Xoteo õtãkikakani kĩpitari Kamarieo sãkire.
40 Akiritana Xesosi iokanatakini iuaĩkana iĩroinina. Ipaniãtari ninoa xirokitatiko. Ininiã ninoa:
—Xesosi sãkire kona hĩsãpiretapinikako —itxana.
Eereka sikaka itxana isinina ĩkapani.
41 Isikasaakina, ipoxokoniuatana.
—Teoso apokaerekataua ate, kotxi auiritari amisiritiko Xesosi sãkire aãuikini xika —itxana.
42 Ininiã ikiniõtika oerekarauatana Teoso misãkiretiko aikoti ãki, kãkiti aapoko ãki apaka. Isãpiretarina erekari pirena Xesosi Teoso mereẽkiti ininiua pirena.

6

Setxi Kikiakori Mereĩko

1 Xesosi sãkire auiãkani apiaãpota. Iuasaaki Xoteoakori Kreko sãkire imarotakani taparakienatana apanakini Xoteoakori. Itxana:
—Atekata auakani sitoakoro tikinitakoni kona apakapari nipokori ikiniõtika apanakini tikinitakoni apakapiniri atoko —itxana ninoa.
2 Ininiã Xesosi iokanatakini tosi pakini pĩkapiretana ikinimane Xesosi sãkire auiãkani. Itxana:
—Kona erekari ate takanapiniri Teoso sãkire aõerekini asikakienarauatini ĩkapani.
3 Ininiã setxi kikiakori himereẽko, ikara parĩkatxi ikaminina ĩkapani. Himereẽna Erekari Matamatakoti paniãtakitinoka kamakani. Himereẽna kimarorerini. Ininiã asikana ia parĩkatxi ikaminina, sitoakoro tikinitakoni isikakienatinina ĩkapani.
4 Ininiã atepekana, Teoso amisãkireta. Isãkire aõereka. Ikaranoka akamako ikiniõtika —itxana.
5 Ikinimane Xesosi sãkire auiãkani apokaerekatari Xesosi iokanatakini sãkire, ininiã ninoa mereẽri Estevão. Iua iteene auikari Teoso sãkire. Erekari Matamatakoti paniãtakitinokara ikama. Apaka imereẽna Piripima, Porókoroma, Nikanooma, Tximoma, Pamenama, Nikoraoma pakini. Iua Nikorao Ãtxiokiakiri itxaua. Mitxi Xoteo minakatiua iua, eereka imamakaua. Xoteopeka itxapekaua.
6 Xesosi sãkire auiãkani minana ninoa Xesosi iokanatakinimoni. Ininiã Xesosi iokanatakini misãkiretari Teoso. Iuakona itakana ninoa nopini, ikara Teoso parĩka ikaminina tĩkane.
7 Ikara atoko ininiã, Teoso sãkire iaripireta apikoxiti. Ininiã mokatanitika kaiãori Xerosareẽ auakani auikari Xesosi sãkire. Ito sasetotxiakori apaka kĩpitari Xesosi sãkire.

Estevão Maĩkiko

8 Estevão iteene auikari Xesosi sãkire. Teoso posotiire aua iuamoni. Kaposotiireri iua, ininiã ikamari kãkiti mimarotakiniti. Ikamari posotiiretxi, Teoso posotiire oerekini ĩkapani.
9 Txamari ãtikaka kikiakori !inirekari iua. Ninoa ãti Xoteo apotiitiniãtaãua aikoti sikani. Ninoa “Ninoaka nireẽkiti kamakani” akiritaãkana. Ninoa Sireni sitatxitikini, Arexãtria sitatxitikini, Sirísia tixinikini, Ásia tixinikini pakini. Ninoa iteene misãkiretakakaua Estevãokata, kotxi !auikarina iua sãkire.
10 Txamari Estevão sãkirauataka atoko, !kasãkireikana, kotxi Erekari Matamatakoti sikaimaroretari iua Estevão.
11 Ininiã ninoa sikari txineiro apanakini kikiakorimoni Estevão apoĩtinina ĩkapani. Ininiã ninoa txineiro apakapakani txari:

—Ate kenakotari iua, Moisesini imisãkirepiretini, Teoso apaka imisãkirepiretini —itxana.
Txamari na atãoni isãkirena.
12 Ikara isãkirena xika, kiomãtxiakori, kaiõkatsopareriakori, apanakini kãkiti pakini naiataua, ininiãkara imaĩkarina Estevão, kõtãkikarerinimoni anika itxarina iua.
13 Eereka iminana apanakini, Estevão imisãkirepiretinina ĩkapani. Ninoa txari:
—Ia kiki misãkirepiretapikari Teoso misãkiretiko aikoti. Apaka kona inirekari Moisesi paniãtakiti.
14 Ate kenakotari iua sãkire: "Xesosi Nasareekiri xipokariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ixipokariko akiomaneakorini sãkire Moisesini paniãtakiti."
Ikara atoko aãpirena ikamana ninoa.
15 Ikinimane ninoa kãkiti õtãkikakani atamatari Estevão toõ. Teoso nitiri iaxitikiri toõ atokokana itxa Estevão toõ.

7

Estevão Sãkirauata Kõtãkikarerimoni

1 Ininiã sasetotxiakori auĩte apiatakari txari Estevão:
—Atãokani ninoa sãkire?
2 Estevão txari:
—Nikiomaneakori, nitariakori pakini, hĩkenakotanoko. Teoso iaxitikiri oerekaua aãtokirini Apraãonimoni. Mesopotámia tixini auakasaaki, Araã tixini auini apisapanika, Teoso motika iuamoni.
3 Iuasaaki Teoso txari iua: "Pitakanapariko pitixine, pinirimane pakini. Ãti tixinimoni pisako. Noerekinimoni pisako," itxa Teoso.
4 Ininiã sipe itxa Apraão. Itakanapari Kaotéia inakori tixini. Araã tixinimoni iua sipe. Araã auakasaaki irini ipĩpe. Irini ipinaka atoko, Teoso mĩpiri iua uaimoni uatxa aãuiniãtaã.
5 Apraão auakasaaki, Teoso !isikari uai tõpa iuamoni iua nakiti inini ĩkapani. Kona ipixini metro isika iuamoni inakiti inini ĩkapani. Isikaenetari uai tõpa iua, imekaniriakori pakinimoni. Txamari !keeneri iua iuasaaki.
6 Teoso txari Apraãomoni: "Pamariteni, pimekaniriakori, papika mekaniriakori auako ãti kãkiti tixine. Iuaãrako imisiritapeẽkanako koatrosẽtosi anokanani. Iparĩkauatana apanakini ĩkapani maxikatiĩka. Ininiã iteene imisiritiko aua."
7 —"Ininiãkara nimisiritariko ninoa misiritakani. Eereka Apraão apika mekaniriakori takanapariko iuaã, uaimoni kanapiriã itxanako. Ininiã ĩkorapokoriti ninoa parĩkauatako nota ĩkapani," itxa Teoso.
8 Ininiã Teoso txari: "Hĩte kitsotakariko ikini hamariteni tsiki mata. Ikara nitakaõtxikare hãtamatakasaaki, hĩxinikariko nisikaenetakiti," itxa Teoso. Eereka Apraão ãkiri aua, Isaki inakori. Oito õtipeka auini õti inakasaaki, Apraão kitsotakari itsiki mata. Isaki aneẽkasaaki, imi Xakoo inakori aua. Eereka Xakoo anaakori auapeka tosi pakini. Ikara tosi imiakori aãtokiriakorini iriakori itxauana.

Xosee Pirena

9 —Xakoo anaakori xikotari itarina Xosee inakori. Ininiã itariakori vẽtxitari iua Exito sikanimoni. Iuaritika Teoso auapika iuakata.
10 Imisiritiko auakasaaki, Teoso moianatari iua imapinakani ĩkapani. Iuasaaki Exito auakani auĩte Paraoo inakori. Teoso sikaimaroretari Xosee, ininiã Paraoo potxitari iua, ininiã Paraoo txari iua: "Exito auakani auĩte pitxauako. Naapoko auakani pinĩkata apaka," itxa Paraoo Xoseemoni.

11 —Eereka makienanitxi aua Exito tixiniã, Kanaaã tixiniã apaka, ininiã
ikinimane natxita. Aãtokiriakorini apaka !auari nipokori. !Apokari nipokori.
12 Ininiã Xakoo kenakoenetari triko auini Exito tixini. Ininiã ipaniãtana tesi
imiakori Exito tixinimoni isinina. Mitxi !isana Exitomoni.
13 —Ininiã iuaĩkana ãti õti isana Exitomoni, kienatxi iamotinina ĩkapani.
Iuasaaki Xosee oerekaua ninoamoni. Iuasaaki Paraoo imarotari Xosee
nirimane.
14 Ininiã Xosee pĩkapiretari iri Xakoo, itariakorikata, inirimanekata. Setẽta
sĩko pakini kãkiti sari Exito tixinimoni, kotxi aua ikinipoko nipokori iuaã.
15 —Ininiã Xakoo apanakinikata sari Exitomoni. Iuaã mapakanani atoko
Xakooni ipĩpe. Eereka aãtokiriakorini ipina iuaãtaã apaka.
16 Ninoa ipĩkasaakina, iĩtona anikapeẽka Sikeẽ tixinimoni. Iuaãkiri akauari-
tiã ikata inapeẽkana. Apraãoni auapanika inakasaaki, iamotari iua akauari
Emoo ãkiriakorimoni.

Moisesi Pirena

17 —Itixi Teoso sikaenetakiti Apraãomoni kaiamapeka Xoteoakorimoni in-
akasaaki, kãkiti Isaeokini kaiãopokoikana Exito tixiniã.
18 Itokanani napaka atoko, ãti Exito auakani auĩte Xoseeni mimarotakati
aua.
19 Iua auĩtetxi misiritari anirimaneakorini. Ininiã sotatoakori mixirika
itxapena amarini xapitiri. Eereka oka itxapena.
20 —Iuasaakiikara Moisesi iponaniã. Moisesi amarinipanika inakasaakiua
peerepatikiri. Ipi, ãti pakini kasiriti iri, inoro pakini nĩkatari iua ninoa
aapoko.
21 Eereka ninoa takanapari iua Paraoo ãkero kipaãtiniãtaãua takote. Ininiã
oa apokari iua amarini. Oanikari oaãpokomoni.
22 Exito auakani imarore ikinipoko oerekaãka iuamoni. Kasãkireri iua.
Kakamareri iua.
23 —Koarẽta anokanani inakasaaki, inirekari inirimane Isaeokini aõkitini.
24 Inirimanemoni isikasaaki, itikari Exito auakari xirokitatiniri kiki
Isaeokiri, ininiã ixikatxitari. Iua aritapiri Exito auakari, oka itxapiri iuani.
25 Iuasaaki Moisesi uãkatari inirimane Isaeokini imarotiniri Teoso nirekari
Moisesi makatxakinina ninoa, Exito auakani mamisiritakanina ĩkapani. Txa-
mari ninoa !imarotari ikara.
26 Apikomoni ãti õti, iua sari inirimanemoni. Iuaã iua apokana ninoa
neenamauanãtini, inaiapoatakakauana. Ininiã Moisesi õtãkikana ninoa. Itx-
ana: “Kikiakori hĩtaritakakaua. Kinirepa himisiritakakaua?”
27 —Inirimane misiritakari katika txari Moisesi: “Kipa txai pite ate auĩte
pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua?
28 Kita Exitokirini pokini atokokana pokatanoko nota?” itxa.
29 Ikara sãkiretxiti ikenakotakasaaki, Moisesi takanapari Exito tixini. Mitx-
iaã tixinimoni isa. Iuaã ĩtanorouata. Ipi imiakori aua iuamoni.
30 —Koarẽta anokanani ãparaã makipakaniãtaã iua aua iuasaaki. Teoso
nitiri iaxitikiri motika Moisesimoni ixirata Sinai inakoriãtaã. Iuasaaki iua
atamatari aanaia tirinini, txama !arika. !Ixipoka.
31 Ikara itikasaaki, Moisesi tsorĩkaãta, ininiã aanaia takote isa iteene ata-
matini ĩkapani. Iuasaakipeka ikenakotari Apiananiri sãkirauatini:
32 “Pikiomaneakori Teosonekarano nota. Apraão, Isaki, Xakoo pakini
Teosonekarano nota,” itxa Teoso. Iuasaaki Moisesi kikinanaka ipĩkare xika.
Ipĩkari Teoso sãkirauatini manapi atamatini.
33 —Ininiã Apiananiri txari iua: “Pikitimata pimakatxaka, kotxi uai piti-
miniãtaã nota auanãta.

34 Nitikana ninakitiakori Exito tixiniã. Exito auakani misiritapena ninoani. Nikenakotari oõkinina. Nota inari nisikakinina ĩkapani. Ininiãkarako Exito tixinimoni niokanatai pite," Apiananiri txari Moisesi.
35 —Iua Moisesi Isaeokini manirekakiniti, kotxi ninoa txari: "Kipa txai pite ate auĩte pininiua? Kipa txai pite ate õtãkikakari pininiua?" itxarina. Iuakara Teoso iokanatakiti ninoamoni ninoa auĩte ininiua ĩkapani, ninoa imakatxakini ĩkapani, kotxi Teoso nitiri aanaiaã tirinakariã auakari iokanatari iua ninoamoni.
36 —Eereka iua makatxakana ninoa Exito tixini. Oerekari Teoso posotiire kãkiti maposotakiniti Exito tixiniã. Oerekari Teoso posotiire potxoari uiniti, Põkamarari inakoriã. Ãparaã makipakaniãtaã apaka oerekari Teoso posotiire koarẽta anokanani iuaãtaã.
37 —Ia Moisesikara sãpiretana Isaeokini: "Teoso iokanatariko isãkire sãpiretakari hĩtemoni nota iokanatini atokokana. Hĩte nirimanekara iua. Hĩkenakotariko iua sãkire," itxa Moisesi.
38 Moisesi aua Teoso nakitiakorikata ãparaã makipakaniãtaã. Aãtokiriakorini aua iuakata. Apaka Teoso nitiri iaxitikiri aua iuakata. Iua Teoso nitiri misãkiretari Moisesi ixirata Sinai inakoriãtaã auakasaaki. Iua apakapari Teoso sãkire, atemoni isikini ĩkapani. Iua Teoso sãkire txĩkitakari iua sãkire auiãkani ãtipirika auini Teosokata.
39 —Aãtokiriakorini kona nirekari inĩkaenetinirina Moisesi sãkire. !Inirekarina iua. Inirekarina Exitomoni ikanapiriinina.
40 Iuasaaki ninoa paniãtari Arão: "Teosoakori kamakoni pikaminaua, ate mĩkiikakani tĩkane. Ĩkora Moisesi Exito tixini amakatxakakiri, ĩtapari iua? ! Aimarotari iua auiniãtaã," itxarina Arãomoni.
41 Ininiã ninoa kamari kema auĩte ãkiri atoko inakari oro kamakori iteosonetinina ĩkapani. Eereka okarina soti auĩte teoso ikamakitina isikinina ĩkapani. Kiiniri ikamana. Ipoxokoniuatana, kotxi ninoaka kamari iteosonena.
42 Txamari Teoso atão inakari takanapana ninoa. Ininiã iteosonetarina iaxiti auakani iõriki, kasiri, atokatxi pakini. Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩka iõkatsopatari ia sãkiretxiti:

Hĩte Isaeokini, koarẽta anokanani ãparaã makipakaniãtaã hãuakasaaki, !hõkari pirãtxi nota ĩkapani.

43 Iuasaaki hĩte anikari papiri aamata kamakori hĩteosone Moroki inakori ĩkapani. Apaka iõriki atoko inakari hĩteosone Hẽpaã inakori hĩkamakiti hanika hĩtekata iuasaaki. Hĩte kamari Moroki, Hẽpaã pakini hĩteosonetini ĩkapani. Ikara xika nota iokanataiko hĩte ãti kãkiti tixinemoni. Papirónia sitatxiti apikoxiti niokanatai hĩte.

Teoso Papire Pirena

44 —Aãtokiriakorini auari papiri aamata kamakori Teoso misãkiretiko papire ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina. Moisesi kamari iua papiri Teoso paniãtakiti iaõka, kotxi Teoso oerekari Moisesi iua papiri kamiko.
45 Moisesi ipinaka atoko apanakini aãtokiriakorini apakapari iua papiri irina sikakiti. Ininiã iuasaaki ninoa anikari iua papiri, Xosoeekata isikasaakina, ãti uãka tixine imixirikasaakina, kotxi Teoso omitikana ninoa ãti uãka, aãtokiriakorini apokasaaki iuaã. Iua papiri kaikota iuaã. Auapanika iuaã Tavii aãtokiriakorini auĩte inakasaakiua.
46 Teoso apokaerekatari Tavii, ininiã Tavii nirekari Xakoo Teosone misãkiretiko aikoti ikamini.
47 Txama Teoso !auiritari Tavii kaminiri. Ininiã Saromão, iua ãkiri kamari Teoso misãkiretiko aikoti.

48 —Teoso Apiananiri kona aua aapokotxi kãkiti kamakiti ãki, kotxi Teoso
sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka txari:
49 Apiananiri txari: “Niitopãkiniãtaã iaxiti itxa. Itixi nikiti nitakiniãtaã.
Ininiã kanatokopa itxa aapokotxi hĩkamini nota ĩkapani? Namonipa
nauiniãtaã?
50 Kotxi notakara kamari ikinipoko,” itxa.

Erekari Matamatakoti Manirekakani

51 Estevão sãkirauatapanika:
—Hĩte kona kinirão kenakotaka txari Teoso sãkire. Hĩtsiki mata
kisauakaãkapitika, txamari kona hĩkenakotari Teoso sãkire hãkixinireẽ. Ãtipirika
kona hinirekari Erekari Matamatakoti paniãtakiti hĩkamini. Hãtokiriakorini
kitxakapirĩka atokotxikana hĩte.
52 Hãtokiriakorini misiritana ikinimane Teoso sãkire sãpiretakani. Ninoa
okana iua sãkire sãpiretakani, Erekarinoka Kamakari sãpiretakani. Ninoa
Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari Erekarinoka Kamakari ãti õti uai apokini.
Ĩkorasaaki hĩtera mĩkapiritari iua. Hĩtera okari iua Erekarinoka Kamakari.
53 Hĩtekara apakapapekari Teoso sãkire Teoso nitiriakori mĩkiti. Iuaritika !
hĩkamari ipaniãtakiti —itxa Estevão.

Estevão Kiporonakiko

54 Xoteoakori kenakotakasaakiri Estevão sãkire, omanãkarauatana. Akat-
sakatsiriĩtauana omanãkarena xika.
55 Iuaritika Erekari Matamatakoti iteene sikataparaxiniretari Estevão.
Iuasaaki iua ionakaãta iaxiti. Atamatari Teoso iotximere. Atamatari Xesosi
timini Teoso kikomoni.
56 Ininiã itxa:
—Hãtamata. Natamatari iaxiti xorekini. Aĩtari iaxitikiri tima Teoso
kikomoni —itxa Estevão.
57 Iuasaaki Xoteoakori totari ikenakokina iuakoãna. Iteene ninoa
akiripoakata. Eereka ninoa ikinika miteka iuamoni.
58 Imaĩkarina. Ikosekaãpotarina sitatxi mapotõkire. Iuaãtaã ipotorikana
ikiporonakinirina iua kai soroã. Iuasaaki itikarauatakani takari imãkana
Saoro inakori kiti takote inĩkatini ĩkapani.
59 Ikiporonakasaakirina, Estevão akiritari Teoso. Itxari:
—Apiananiri Xesosi, papakapariko nixinire.
60 Iuasaaki ikapotoreẽkaua. Itaparasãkireritika akiritari Teoso:
—Apiananiri, pimaxinĩkaretariko ia maerekati ninoa kamakiti —itxa.
Iuasaakipeka ipĩpe.

8

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

1 Estevão ipĩkasaaki Saoro aua iuaã.
—Ari erekapitikari ipinini —itxa Saoro.
Estevãoni ipinini õtisaakipeka ipotorika Xesosi sãkire auiãkani misiritiko
Xerosareẽ. Ninoa iteene misiritaãka, ininiã ikinimane Xesosi sãkire auiãkani
Xerosareẽ auakani iarika itxapena. Xotéia tõpamoni, Samaria tõpamoni pakini
iarikana. Xesosi iokanatakininoka kaikota Xerosareẽ.
2 Estevão ipinaka atoko kikiakori Teoso sãkire auiãkani katari iuani. Iteene
itxiapatana.
3 Iuasaaki Saoro potorika ixipokinina Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa
aapokomoni isaãpota. Kikiãkini, sitoakoro apaka ikosekaĩtota, taka itxana
kateia ãki.

Piripi Samariamoni Sini

4 Teoso sãkire auiãkani iarikasaaki, isãpiretarina Teoso sãkire ikini aapokotxitiã.
5 Piripi sari Samaria sitatxitimoni. Iuaã iua sãpiretari kãkiti Xesosi Teoso mereẽkiti ininiua.
6 Isãkire ikenakotakasaakina, posotiiretxi ikamakiti itikasaakina, iteene ikenakotarina isãkire. Imixinikarina isãpiretakiti.
7 Maerekani matamatakoni kãkiti auaĩtotakini takanapari kãkiti. Akiripoakatana ipokĩkasaakina. Kaiãopokori matĩpokotakani apaka makananitaãka.
8 Ininiã Samaria auakani iteene poxokoniuata.

Miĩti Simão Inakori

9 Iuasaaki Samaria sitatxitiã aua kiki Simão inakori. Miĩti itxaua iua. Imisirienetana kãkiti Samaria auakani. Ininiã ikinimane tsorĩkaãta, ikamakiti atamatakasaaki. Iua iuikaua.
—Kimaroreno nota —itxa.
10 Ininiã ikinimane kĩpitari iua sãkire. Auĩtetxiakori, poiãorini pakini kĩpitari isãkire. Ininiã itxana:
—Iua Simão auari Teoso posotiire. Kaposotiireri iua —itxana.
11 Ininiã ikĩpitarina isãkire, kotxi itokatapeka itikarina ikamakiti kãkiti mimarotakiniti.
12 Ninoa auikasaakiri Piripi sãpiretakiti erekari pirena, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena, Xesosi Kristo posotiire pirena pakini, kikiakori, sitoakoro apaka patxisataãka.
13 Iuasaaki Simão apaka auikari. Ipatxisataãka. Ininiã isari Piripi sinimoni, kotxi itsorĩkaãta, posotiiretxi kãkiti mimarotakiniti itikasaaki.
14 Xesosi iokanatakini Xerosareẽ auakani kenakopiretari Samaria auakani auikiniri Teoso sãkire. Ininiã ninoa iokanatari Petro, Xoão pakini Samariamoni.
15 Iuaã apokasaakina, imisãkiretarina Teoso, Erekari Matamatakoti isãkire auiãkani apakapini ĩkapani.
16 Erekari Matamatakoti kona apokapanika ninoamoni iuasaaki. Apiananiri Xesosi uãkaãnanira ipatxisataãkana.
17 Ininiã Petro, Xoão pakini takari iuakona ninoa nopini. Iuasaakipeka apakaparina Erekari Matamatakoti.
18 Simão itikasaakiri Erekari Matamatakoti apokini kãkitimoni, kinirão sikaka itxaro txineiro Petro, Xoão pakinimoni.
19 Ininiã itxa:
—Ĩkora hĩposotiire hĩsikano, niuako kãkiti nopini nitakasaaki, Erekari Matamatakoti ninoamoni apokini ĩkapani —itxa.
20 Txamari Petro txari:
—Pite, pitxineirotekata samakauako, kotxi pite uãkatari pitxineirote iamotiniri Teoso posotiire.
21 Kona xapiti pitemoni auapani ia parĩkatxi, kotxi pãkixinire na atão Teoso apisatoõ.
22 Ininiã pitakanapariko ikara pimaerekani. Pamanaãri Apiananiri pimaerekani imakatxakini ĩkapani. Atxiĩti iua maxinĩkaretari pixinikakiti pãkixinireẽ.
23 Nota imarotai pite. Pãkixinireẽ xãpoãkata maerekatinoka. Pimaerekani maĩkai. !Auiritai pisini pinirekinimoni —itxa Petro.
24 Ininiã Simão apakapapiretari:
—Pimisãkiretariko Teoso nota ĩkapani. Ikara atoko pisãpiretakiti na ninireka —itxa Simão.

25 Petro, Xoão pakini sãpiretari Xesosi kamakiti ninoa ĩkapani.
Isãpiretarina Apiananiri sãkire. Eereka ikanapiriãna Xerosareẽmoni.
Ikanapiriaãpotakasaakina, isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari
kaiãopokori aapokotxi auakanimoni Samaria tõpa.

Piripi Etxiópiakirikata

26 Eereka Apiananiri nitiri iaxitikiri misãkiretari Piripi:
—Paiamatako. Atokatxi pokĩkinimoni pikikomoni pisako. Pisa kimapo-
rimoni, ãparaã makipakaniãtaã. Iua kimapori Xerosareẽ Kasa tixinimoni
sikari.
27 Ininiã aiamata, sipe itxari. Ipixinipokoriti aõkitari Etxiópia tixinikiri.
Etxiópia auakani auĩte õtãkikakari itxaua. Paimatireri iua. Ikinimane kamari
iua paniãtakiti. Etxiópia auakani auĩte sito Kãtasi inakoro. Kaiãopokoro
otxineirote, otii pakini. Iua kiki parĩka ikinipoko oa nakiti inĩkata oa ĩkapani.
Mitxi iua sari Xerosareẽmoni Teoso imisãkiretini ĩkapani.
28 Ikanapiriãkasaaki, mitekaĩ ãki iitopãkasaaki, atatsopatari Isaía
iõkatsopatakiti. Isaía Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapirĩka.
29 Iuasaaki Erekari Matamatakoti txari Piripi:
—Pisa okira mitekaĩmoni. Pikaikota oa takote.
30 Ininiã Piripi miteka iuamoni. Ikenakotakasaakiri Isaía iõkatsopatakiti
atatsopatini, Piripi pimaãri:
—Pimarotatari ere patatsopatakiti? —itxari.
31 Ininiã iua:
—Natokopa ininiãpa nimarotari? Kipa oerekano? —itxari.
Ininiã aiatari Piripi mitekaĩ ãki iuakata iitopãkini ĩkapani.
32 Iua iõkatsopatari ia Teoso sãkire:
Soti auĩte okikomoni anikiko atoko itxa iua. Soti auĩte ãkiri piti
kisauakikosaaki, !kasãkireri iua. Iua soti auĩte ãkiri atoko itxa iua,
kotxi iua apaka !kasãkireri.
33 Inapetaãka iua. !Atãoni kãkiti kama iuamoni. Okaãkape. !Auari iua ãkiri.
Ikara atoko itxa Teoso sãkire, Isaía iõkatsopatakiti.
34 Ininiã iua Etxiópiakiri pimaãri Piripi:
—Pisãpiretano, natokopa itxa Teoso sãkire sãpiretakari sãkire? Kipa soti auĩte
atoko inakari? Kipa okaãka? Iuakani? Ãtikani?
35 Ininiã Piripi oerekari ikara Teoso sãkire iõkatsopatakori.
—Xesosira ikara atoko inaãka —itxa.
Ininiã apikomoni isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, Xesosi pirena.
36 Isaãpotakasaakina, apokana ãparaã auiniãtaã. Ininiã iua kiki txari:
—Uai aua ãparaã. Apakata nipatxisatiko?
37 Ininiã Piripi txari iua:
—Apakatapitika pipatxisatiko iteene pauikiniãri Xesosi sãkire pãkixinireẽ.
Ininiã iua apakapapireta:
—Nota auikapitikari Xesosi Teoso mereẽkiti, Teoso ãkiri ininiãua.
38 Ininiã iua Etxiópiakiri paniãtari mitekaĩ anikakari iotokini. Iuasaaki
Piripi, iua Etxiópiakiri apaka katxaka, imaãta itxana. Ininiã Piripi patxisatari
iua kiki.
39 Ikanĩkiĩtakasaakina, Erekari Matamatakoti anikari Piripi. Ininiã iua kiki
kona atamataikari Piripi. Ininiã iãpotapitipo. Ipoxokoninoka itxa.
40 Iuasaaki Asoto sitatxitipeka itokiã Piripi. Isaãpotakasaaki, ikinika
aapokotxitiã isãpiretari Teoso sãkire. Teoso sãkire isãpiretiniritika Sesaréia
sitatxitimoni apokako.

9

Saoro Auikiniri Xesosi Sãkire
(Átosi 22.6-16; 26.12-18)

1 Iuasaaki Saoro okaenetapikana Apiananiri sãkire auiãkani. Ininiã iua sari
sasetotxi auĩte apiatakarimoni.
2 Amanaãri aãtsopa Saoro parĩka sãpiretiko aãtsopati. Iua nirekari sasetotxi
auĩte iõkatsopatiniri ikara, Saoro anikini ĩkapani. Inirekari isikiniri iua aãtsopa
ikinika aiko Xoteo apotiitiniãtaãua nĩkatakanimoni Tamásiko sitatxiti, kotxi
Saoro nirekari imaĩkinina Xesosi sãkire auiãkani, kikiakori, sitoakoro pakini,
Tamásiko sitatxitiã apokakini. Inirekari anikinina Xerosareẽmoni.
3 Iua apokaãpotakasaaki Tamásiko sitatxitimoni, katimaritika iotximeretxi
iaxitikiri ãkitari.
4 Irika xitipe. Ininiã ikenakotari sãkiretxi:
—Saoro, Saoro, kinirepa pimisiritano? —itxa ikenakotakiti.
5 Ininiã iua:
—Kiriparai Apiananiri?
Ininiã:
—Xesosira nota. Pimisiritakitikarano —itxa Xesosi.
6 Ikikinanaka, iteene ipĩkarauatiniã.
—Apiananiri, kipa pinireka nikaminii? —itxa.
Ininiã Apiananiri:
—Põkitikaua, sitatxi pisa. Iuaã ãti sãpiretai pikamakiti tĩkane —itxa Xesosi.
7 Imoianariakori iotoka. Ipĩkarauatana. Masãkireninoka itxana. Ninoa
kenakotari iaxitikiri sãkire, txamari !atamatarina.
8 Eereka Saoro õkitikaua, xorekaãta itxa, txamari imosiãretapeka iua. Ininiã
imoianariakori anikari iua. Ikanõpiãpotarina Tamásikomoni.
9 Ipi, ãti pakini õti mõsiãretika itxa. Iuasaaki !inipokota. !Iãta.

Ananíasi Makananitiniri Saoro

10 Tamásiko sitatxiti aua kiki Xesosi sãkire auiãkari, Ananíasi inakori.
Iuasaaki Teoso sãkirauata Ananíasikata itaponemoni. Itaponeẽ Apiananiri
akiritari iua:
—Ereẽkai Ananíasi —itxa.
Ininiã:
—Uaikarano nota, Apiananiri —itxari Teoso.
11 Apiananiri txari:
—Paiamatako. Kimapori Eretĩka ãpori kimaporitimoni pisako. Xotasi
aapokomoni pisa. Iuaã pinitari Taaso sitatxitikiri Saoro inakori. Uatxiikara
isãkirauanãta notakata.
12 Saoro taponetai pite. Iua atamatai pite apokini iuamoni, piuako inopini
pitakini ĩkapani iuaĩkana kõsiãrepeka inini ĩkapani —itxa Teoso.
13 Ininiã Ananíasi:
—Apiananiri, kãkitipokoni sãpiretano ikara kiki pirena. Pamonõkoniri iua.
Imisiritapekana pite nakitiakori Xerosareẽ sitatxiti auakani.
14 Sasetotxiakori auĩte paniãtari iua imaĩkinina piuãka akiritakani uai
Tamásiko sitatxiti auakani —itxa Ananíasi.
15 Ininiã Apiananiri txari:
—Pisako iuamoni. Nota mereẽpekari iua kiki, nota parĩka ikamini ĩkapani.
Iua sãpiretariko nota sãkire Xoteo minakonimoni, auĩtetxiakorimoni, Isaeo
tixini auakanimoni pakini.
16 Noerekariko Saoro iteene atatsiirauatini nota sãkire auikini xika —itxa
Teoso.
17 Ininiã Ananíasi sari Xotasi aapokomoni. Iĩroã. Eereka iuako itaka Saoro
nopini.

—Nitari Saoro, Apiananiri Xesosi, paõkitakitira kimaporiã, iuara iokanatano nota pitemoni kõsiãrepeka iuaĩkana pinini ĩkapani. Iokanatano nota pitemoni Erekari Matamatakoti papakapini ĩkapani —itxa.
18 Iuasaakipeka oki nopini auakari katxaka. Ximaki tãta atoko itxa. Kõsiãrepeka itxa. Eereka õkitikaua. Iuasaaki ipatxisataãka.
19 Inipokotaka atoko, itapara auapeka.

Saoro Tamásiko Sitatxiti Auakasaaki

Saoro kaikota Tamásiko mapaõti Xesosi sãkire auiãkanikata.
20 Iua sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã oerekarauata. Oerekari Xesosi Teoso ãkiri ininiãua.
21 Isãkire kenakotakani tsorĩkaãta.
—Iua Saoro okana Xesosi uãka akiritakani Xerosareẽ auakani. Iua ina uaimoni Xesosi uãka akiritakani imaĩkini ĩkapani, sasetotxi auĩteakorimoni anikinina ĩkapani —itxana.
22 Saoro oerekarauatakasaaki, imaroãpotari Teoso imarore. Teoso sikaposotiireãpotari iua. Ininiã iteene imarotari Teoso sãkire, apanakini oerekini ĩkapani. Iua atoko ininiã, itaparaxinireritika oerekari Xoteoakori Tamásiko sitatxiti auakani Xesosi Teoso Mereẽkiti ininiãua. Ininiã ninoa !imarotari apakapapiretinirina iua.
23 Mapaõti atoko Xoteoakori sãkirauatakaka Saoro okinina ĩkapani.
24 Saoro sãpiretaãka Xoteo aiamatapeka okinirina iua. Ninoa iãtapapikari sitatxi ĩronakikoãtaã okinirina tĩkane. Ĩkanõka, pokamara iãtaparina iua.
25 Iuasaaki ĩkanõka Xesosi sãkire auiãkani anikari iua sitatxi pirikeremoni. Iuaã Saoro ieretakaua kotari ãki. Pirikeri sonaã iokatxakarina Saoro kotari ãki sitatxi mapara. Iposo atoko imiteka Xerosareẽmoni.

Saoro Xerosareẽ Apokini

26 Saoro apokasaaki Xerosareẽ, inirekari Xesosi moianariakori imoianatini. Txama ikinikana pĩkari iua. Kona !auiritarina iua moianatinina ninoa, kotxi !auikarina iua atão auikiniri Xesosi sãkire.
27 Iuaritika Panapee anikari iua Xesosi iokanatakinimoni. Isãpiretana ninoa:
—Kimaporiã isikasaaki, Saoro aõkitari Apiananiri. Apiananiri misãkiretari iua. Tamásiko sitatxiti auakasaaki, itaparaxinireritika isãpiretari Xesosi sãkire kãkitimoni —itxa Panapee.
28 Panapee sãkire ikenakotakasaakina, auikarina Saoro sãpiretakiti. Ininiã Saoro kaikota Xerosareẽ Xesosi sãkire auiãkanikata. Inirekinimoni isa Xerosareẽ. Isinimoni itaparaxinireritika isãpiretari Apiananiri Xesosi sãkire.
29 Isãkirauata Xoteoakorikata, Kreko sãkire imarotakanikata. Inirekarina ninoa imarotiniri Xesosi sãkire. Txamari inirekarina okinirina iua.
30 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani imaropiretari ninoa okaenetiniri Saoro, ininiã anikarina sitatxi Sesaréia inakorimoni. Eereka iokanatarina iua Taaso inakori sitatxitimoni.
31 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani !imisiritaãkaika. Xotéia tõpa, Kariréia tõpa, Samaria tõpa pakini !auaika Xesosi sãkire auiãkani misiritiko iuasaaki. Erekari Matamatakoti sikataparaxiniretana ninoa. Kãkiti itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. !Ikamarina maerekati, kotxi iteene ipĩkarina Apiananiri.

Enéiasi, Tókasi Pakini

32 Petro ianaxititakasaaki, iua sari Teoso sãkire auiãkanimoni Arita sitatxiti auakanimoni.
33 Iuaã aõkitari kiki Enéiasi inakori. Iua matĩpokotakati itxaua. Oito anokananipeka !õkitikaua.
34 Petro txari iua:

—Enéiasi, Xesosi Kristo makananitai. Põkitikaua. Piapirikari pisirimata —itxari matĩpokotakati.

Iuasaakipeka õkitikaua.

35 Ikinipoko Arita sitatxiti auakani, Sarõ sitatxiti auakani pakini atamatari iua Enéiasi, ininiã itakanaparina imaerekanina. Inĩkapiretarina Apiananiri sãkire.

36 Ãti sitatxiti Xopi inakoriã oãua sito Teoso sãkire auiãkaro, Tapita inakoro. Kreko sãkireẽ ouãka Tókasi otxaua. Oa kamapikari erekari. Omoianatana matxineiroteni.

37 Arita auakani auikasaakiri Apiananiri sãkire, oa Tókasi amianata. Eereka oani opĩpe. Opĩpeka atoko, arokaĩtotarona, taka itxarina oĩto itanokiri koaã.

38 Xopi sitatxiti Arita sitatxiti takote, ininiã Xesosi sãkire auiãkani Xopi sitatxiti auakani kenakoenetari Petro Arita sitatxiti auiniã, iokanatana ipi kiki Petromoni, apinirina ĩkapani. Iokanapiretana:

—Pinapokako uai. Katima pitxako —itxana.

39 Ininiã Petro aiamata. Ninoakata isa. Iua apokasaaki, anikarina itanokiri koaã. Ikinipoko tikinitakoni txiapanãta Petro takote. Ninoa oerekari Petro mãkatxi Tókasini kamakiti ninoa ĩkapani oãuakasaaki.

40 Ininiã Petro iokanatana ninoa mapara. Eereka ikapotoreẽkaua. Isãkirauata Teosokata. Eereka oamoni ikirioka. Itxaro:

—Tapita põkitikaua.

Iuasaakipeka xorekaãta otxa. Oãtamatakasaakiri Petro, oitopãka.

41 Ininiã imaĩkaro ouako oõkitikiniua ĩkapani. Eereka iua akiritana Xesosi sãkire auiãkani, tikinitakoni pakini, oa auãki onini oerekini ĩkapani.

42 Ikini Xopi auakani imaropiretari Tókasi iuaĩkana auãki onini, ininiãra itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire.

43 Petro kaikota iuaã Xopi sitatxiti mapaõti. Iua kaikota Simão inakorikata. Iua Simão aamata kamakari.

10

Konério Tapone Pirena

1 Iuasaaki Sesaréia sitatxiti aua kiki Konério inakori. Ãti uãka iua. Homano itxaua. Seĩ pakini sotato auĩte iua. Kãkiti akiritana ninoa sotatoakori Itáriakini.

2 Iua Konério kamari Teoso sãkire iaõka. Iua, ikinipoko aapoko auakanikata paxitari Teoso. Imisãkiretapikari Teoso. Isikana matiitimoni inirekakitina.

3 Ãti õti kikatapeka inakasaaki itaponeuata. Itaponeẽ itikari Teoso nitiri apokini iuamoni. Itxari:

—Konério —itxa.

4 Teoso nitiri atamatakasaaki, ipĩkarauata.

—Apiananiri, kipa pinireka? —itxa Konério.

Ininiã Teoso nitiri txari:

—Teoso kenakotapekari pisãkire iuamoni. Itikapekari pisikarauatini matiinimoni. Teoso xinikapitikai.

5 Ininiãkara ãtikaka kikiakori piokanata Xopimoni Simão Petro uaimoni imininina ĩkapani.

6 Iua kaikota ãti Simãokata, aamata kamakarikata. Iua aapoko potxoari uiniti takote aua. Iua Simão Petro sãpiretaiko pikamakiti tĩkane —itxa Teoso nitiri.

7 Eereka iua Teoso nitiri sipe. Iposo atoko Konério akiritana ipi initiriakori, ãtika isotatone pakini. Iua sotato kamari Teoso sãkire iaõka. Iua auapika Konériokata, inireẽkiti ikamini tĩkane.

8 Ininiã Konério sãpiretana ninoa ikinipoko Teoso nitiri sãpiretakiti. Iposo atoko iokanatana Xopimoni.

Petro Tapone Pirena

9 Katimatinĩkata Konério iokanatakini potorika. Apaniãxiti inakasaaki ninoa apokaãpota sitatxi Petro auiniãtaã. Iuasaaki Petro kanikauata aapokotxi nopini Teoso imisãkiretini ĩkapani.
10 Iuasaaki Petro natxita. Inirekari inipokotini. Nipokori kamikosaaki, itaponeuata.
11 Itaponeẽ atamatari iaxiti xorekini. Aamata mitamatari katxakaãpota iuamoni. Imapotomatare ipi ipi pakini iaxirikaãka. Iua aamata katxaka xitimoni.
12 Iua aamata ãki aua ikini sereti kaxipirini. Aua pirãtxi. Aua ĩtopa auakani. Aua imini. Aua araãkani.
13 Ininiã Petro kenakotari itanokiri sãkirauatini:
—Petro, põkitikaua. Pokari ia, pinikini ĩkapani —itxari Petro.
14 Petro Xoteo itxaua, ininiã kona ikinika !inika. Ininiã Petro txari:
—Konapitini Apiananiri. Kona ninikari ikinipoko naia kaxipirini. Manaiatini. Pamininiri —itxa.
15 Iuaĩkana itanokiri sãkirauata:
—Nota oeretakiti kona kamininiri kona pitxape —itxa.
16 Ipi, ãti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. Iposo atoko ikanĩkaxitita Teoso tixinemoni.
17 Ininiã Petro ãkixinireẽ ixinikaxitita:
—Kanatokopa itxa ikara nitapone?
Iuasaakipeka Konério iokanatakini apokapekari Simão aapoko. Apokana Simão aapoko toremoni.
18 Akiritana:
—Ereẽkai. Simão Petro uai aua atxiĩti? —itxana.
19 Iuasaaki Petro xinikapanikari itapone. Erekari Matamatakoti txari:
—Ikiraãkarana ipi, ãti pakini kãkiti nitanãtai.
20 Põkitikaua. Pikatxaka xitimoni. Pisa ninoakata, kotxi niokanatana ninoa uaimoni —itxa Erekari Matamatakoti.
21 Ininiã Petro sari Konério iokanatakinimoni:
—Notakara hĩte nitanãta. Kipa ĩkai hĩte?
22 Ninoa apakapapiretari iua:
—Konério, aãuĩte iokanataua ate. Erekari iua. Ikamari Teoso sãkire iaõka. Ikinipoko Xoteo apokaerekatari iua. Teoso nitiri iaxitikiri paniãtari iua pite akiritini, pisãkire ikenakotini ĩkapani —itxana.
23 Ininiã Petro:
—Hiĩroã. Uai himaka —itxa.

Konério Aapoko Auakasaakina

Katimatinĩkata Petro sari ninoakata. Apanakini Xesosi sãkire auiãkani Xopikini sari apaka.
24 Katimatinĩkata apokana Sesaréia sitatxiti, Konério auiniãtaã. Iua Konério apotiitapekana inirimane, aõkimanere pakini Petro iãtapinina ĩkapani.
25 Petro ĩroãkasaaki Konério aapoko, iua aõkitari Konério. Iuasaaki Konério kapotoreẽkaua Petro apisatoõ.
26 Txamari Petro txari iua:
—Põkitikaua. Kiki pite atoko inakarikarano nota.
27 Isãkirauatakasaakina, Petro ĩroã. Aõkitari ito kãkiti apotiitakaniua.
28 Ininiã itxana:

—Hĩte imarotari ate kiomaneakorini !auiritari Xoteo moianatiniri ãti uãka. !Auiritaãka ate ĩroini hĩte atoko inakari aapoko. Iuaritika Teoso txano nota: “Na pakiritapiri ãti uãka kanaiari,” itxano.
29 Ininiã hĩte pĩkapiretakasaakino nota, nimarotari atão nisini hĩtemoni. Ininiã, kinirepa hĩte apakĩtakano nota? —Petro txari Konériomoni.
30 Konério apakapapiretari:
—Ipi, ipi pakini õti apisapanika nauanãta naapoko. Iuasaaki kona ninikari nipokori, Teoso nimisãkiretini ĩkapani. Kikatapeka inakasaaki, nimisãkiretakasaakiri Teoso, katimaritika kiki tokiã nota apisatoõ. Pomẽkoriri imãka.
31 Itxano: “Konério, Teoso kenakotapekari pamanaãkiti. Ixinikari pisikarauatini matiinimoni.
32 Ãtikaka kiki piokanata Xopi sitatxitimoni Simão Petro inakori uaimoni imininina ĩkapani. Iua aua ãti Simãokata, aamata kamakarikata. Simão aapoko potxoari uiniti takote.”
33 Iuasaaki nota apakĩtakai pite. Peerekari papokini atemoni. Uatxa ate uai aua Teoso apisatoõ Teoso paniãtakiti pitemonikiri akenakotini ĩkapani. Ininiã pisãpiretauako —itxa Petromoni.
34 Ininiã Petro txari:
—Uatxa nimarotari atão inakari. Teoso sikari erekari ikininapemoni. Inirekari ikini uãka apokini iuamoni, inakitiakori ininiuana ĩkapani.
35 Teoso apakapari ikini itixiti auakani, iua paxitakani, atão inakari kamakani. Apakapari Xoteoakori. Apakapari Xoteo minakaniua apaka.
36 Himarotari Teoso iokanapirena Isaeo auakanimoni. Ikara erekari pirena sãpiretaua Xesosi Kristo xipokari Teoso omanatiniri kãkiti imaerekani xika, kãkiti erekaxinire inini ĩkapani. Ikinimane auĩte itxaua Xesosi.
37 Ikara Teoso iokanapirena himarota, kotxi iaripireta ikini Xotéia tõpa. Merepitipanika iaripireta Kariréia tõpa, Xoão patxisarauataka atoko.
38 Himarotari Xesosi Nasareekiri pirena. Himarotari Teoso sikari Erekari Matamatakoti iuamoni. Iteene isikaposotiiretari iua. Ikini tõpati isa erekari ikamini ĩkapani. Imakananitana Satanasi misiritakini, kotxi Teoso aua iuakata.
39 Ateka itikari ikinipoko ikamakiti Xoteoakori tixine iua auakasaaki, Xerosareẽ sitatxiti auakasaaki apaka. Eereka aamina ĩpiriãmitakari nopini ninoa okari iuani.
40 —Iuaritika ipi ãti pakini õtisaaki Teoso õkitikari iua. Iuaka oerekaua kãkitimoni ipĩpekariika iuaĩkana aua inini.
41 Kona ikinipokoni atamatari iua. Teoso mereẽkininanira atamatari iua. Iuaritika kaiãori iua atamatakani. Ininiã ate atamatari iua. Iua õkitikaua atoko ate nipokota, iãriã aãta iuakata.
42 Iokanataua ate Teoso sãkire asãpiretini ikini kãkitimoni. Teoso mereẽri iua, kãkiti misiritiko mereẽkari ininiua ĩkapani. Auãkipanika inakani, ipĩkani pakini misiritiko mereẽkari itxaua.
43 Ikinipoko Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretari iua pirena. Ninoa txari: “Iua sãkire auiãkani maerekani makatxakaãka” —itxa Petro.

Xoteo Minakaniua Patxisatiko

44 Petro sãkirauatapanika inakasaaki, Erekari Matamatakoti apoka ikinika Petro sãkire kenakotakanimoni.
45 Ininiã Petro moianariakori Xesosi sãkire auiãkani kisauakatsikimatatakoni tsorĩkaãta, kotxi Teoso sikari Erekari Matamatakoti Xoteo minakonimoni apaka. Ninoa tsiki mata !ikisauakaãka, iuaritika Erekari Matamatakoti apoka ninoamoni.
46 Ikenakotarina Xoteo minakaniua sãkirauanãta ãti uãka sãkireẽ.

—Peerekari Teoso. Apiananiri itxaua —itxanãtana Xoteo minakaniua.
47 Ininiã Petro txari:
—Ninoa Xoteo minakaniua apakapapekari Erekari Matamatakoti ate apakapiniri atokokana. Ininiã apakatapitika ninoa patxisatiko ãparaaã. Kona kãkitini iotokakana ipatxisatikona.
48 Ininiã iua paniãtana ninoa patxisatiko Xesosi Kristo uãkaã. Iuasaaki ninoa aiatari Petro:
—Atekata mapaõti pikaikota —itxarina.
Ininiã Petro kaikota ninoakata.

11

Petro Sãpiretakiti

1 Xesosi iokanatakini, Teoso sãkire auiãkani Xotéia tõpa auakani apaka kenakotari Xoteo minakaniua auikinirina Teoso sãkire.
2 Ininiã Petro kanapiriãkasaaki Xerosareẽmoni, kisauakatsikimatatakoni apoĩtari iua.
3 —Pite imaka itsiki mata makisauakakoni aapoko ãki. Ninoakata pinipokota pitxa. !Apakata pikamakiti —itxarina.
4 Ininiã Petro sãpiretari ikinipoko itiãkiti, ikenakotakiti pakini.
5 —Xopi sitatxiti nauakasaaki, Teoso nimisãkiretakasaaki, nitaponemoni natapari mãkatxi mata atoko inakari iaxiti katxakaãpotini. Ipi, ipi pakini imapotomatare iaxirikaãka. Iua apoka nota takote.
6 Iteene nimixinitari mãkatxi mata ãki auakani. Natamatari ikini sereti kaxipirini. Aua pirãtxi. Aua ĩtopa auakani. Aua imini, araãkani pakini.
7 Iuasaaki nikenakotari sãkiretxi iaxitikiri: “Põkitikaua. Oka, nika pitxako,” itxa.
8 Txamari nitxari iua: “Apiananiri, konapitini. !Ninikari nipokori mauiritakoti ia atoko inakari, kotxi pamininiri,” nitxari.
9 —Iuaĩkana iaxitikiri sãkirauata: “Teoso oeretakiti kona kamininiri kona pitxape.”
10 Ipi ãti pakinikata iua aamata katxaka ikara atoko. Eereka ikinika kosekaãka iaxiti.
11 —Iuasaakipeka ipi, ãti pakini kikiakori Sesaréiakini apoka aapokotxi nikaikotiniãtaã. Iokanataãkana notamoni.
12 Ininiã Erekari Matamatakoti paniãtano: “Pisa ninoakata. Kona pipĩkarauatape,” itxa. Naia seisi aĩtariakori Xopikini moianatano nota iuasaaki. Ininiã ate ĩroã Konério aapoko.
13 Ininiã iua sãpiretaua ate, Teoso nitiri iaxitikiri apoka iuamoni aapoko ãki. Iua Teoso nitiri txari iua: “Piokanatari kikiakori Xopimoni Simão Petro inakori apinina ĩkapani.
14 Iua sãpiretaiko pite maerekani makatxakiko, paapoko auakani maerekani makatxakiko apaka.”
15 —Nipotorikasaaki nisãkirauatini, Erekari Matamatakoti apoka ninoamoni merepanika atemoni apokini atokotxikana.
16 Iuasaaki nixinikari Apiananiri sãkire. Iua txari: “Xoão patxisarauata ãparaaã. Hĩte patxisataãkako Erekari Matamatakotiã.”
17 Ininiã Teoso sikari Erekari Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini atokotxikana Xesosi Kristo Apiananiri sãkire aãuikasaaki. Ikara atoko ininiã, ! apakata Teoso ninaiatini —itxa Petro.
18 Petro sãkire ikenakotakana atoko, !itsoataikana.
—Peerekari Teoso —itxana.
—Ininiã Teoso auiritari Xoteo minakaniua apaka imaerekanina itakanapinina, Teosokata ãtipirika auinina ĩkapani —itxana.

Teoso Auiãkani Ãtxiokia Sitatxiti Auakani

19 Estevão ipinaãka atoko, Xesosi sãkire auiãkani misiritaãka, ininiã ninoa iarika. Iariãkani sari maioakari. Penísia tixinima, Xipri pokomiriĩtima, Ãtxiokia sitatxitima pakinimoni isana. Ninoa oerekari Teoso sãkire Xoteomoninani.
20 Ninoa ãtikaka Xiprikini, Sirenikini pakini sari Ãtxiokia sitatxitimoni. Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari, Xesosi Apiananiri pirena, Xoteo minakonimoni ninoa apaka imarotini ĩkapani.
21 Apiananiri sikaposotiiretana ninoa. Ininiãkara itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire. Maerekati itakanapana. Ikamarina Apiananiri nireẽkiti.
22 Ikara apopireta Xesosi sãkire auiãkanimoni Xerosareẽ sitatxitiã. Ininiã ninoa iokanatari Panapee Ãtxiokia sitatxitimoni.
23 Iuaã iua apokasaaki, imarotakasaakiri ninoa apakapiniri erekari Teoso sikakiti, ipoxokoniuata. Isikataparaxiniretana. Õtãkikana Apiananiri paniãtakitinoka ikaminina ikini itaparaxinireritikana.
24 Erekari Panapee. Ikinika Erekari Matamatakoti paniãtakiti ikama. Auikari Xesosi sãkire ikini ixinireritika. Ikara atoko ininiã, itomaneri kãkiti auikari Apiananiri sãkire.
25 Eereka Panapee sari Taaso sitatxitimoni, Saoro initini ĩkapani.
26 Itaõkitakasaakiri, iminari iua Ãtxiokia sitatxitimoni. Ãti anokanani ikaikotana iuaã Xesosi sãkire auiãkanikata. Oerekarina Teoso sãkire itomaneri kãkitimoni. Xesosi sãkire auiãkani Ãtxiokia sitatxiti auakani merepitipanika takauãkataãka, “Kristopiki.”
27 Iuasaaki ãtikaka Teoso sãkire sãpiretakani Xerosareẽkini sari Ãtxiokia sitatxitimoni.
28 Ninoa ãtika Ákapo inakori õkitikaua. Erekari Matamatakoti sãkire isãpireta:
—Natxinoka auako ikini itixiti —itxa.
Ikara isãkire apokapeka Kráotxio Homano auĩte inakasaaki.
29 Ininiã ikinika Xesosi sãkire auiãkani nirekari txineiro iokanatini itariakorimoni Xotéia tõpa auakanimoni. Ito auinina, ito iokanatana. Poiãonoka auinina, poiãonoka iokanatana.
30 Panapee, Saoro pakini anikari isikakitina. Isikaro oa txineiro Xotéia tõpa auakani õtãkikakanimoni.

12

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko Iuaĩkana Apokini

1 Iuasaaki auĩtetxi, Erotxi inakori, misiritana Xesosi sãkire auiãkani. Ãtikaka itaka kateia ãki.
2 Iua okapiri Txiako iouata mitaroã. Iua Txiako Xoão itari.
3 Erotxi imarotakasaakiri Xoteoakori apokaerekatiniri Txiakoni okiko, ipaniãtari Petro maĩkiko. Imaĩkari Petro Xoteoakori kiiniritesaaki, pão miãtiãkati kiiniritisaaki.
4 Petro imaĩka atoko itakari iua kateia ãki. Ipaniãtari tesiseisi sotatoakori nĩkatiniri iua. Kiiniri xipoka atoko Erotxi nirekari imereiniri imisiritiko ikinimane apisatoõ.
5 Ininiã Petro kateia ãki kaikota. Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani ãtipirika misãkiretari Teoso Petro ĩkapani.

Petro Sikakaãka

6 Ĩkanõka, imisiritiko imarotini õti apisapanika, kateia ãki Petro imakanãta ipi sotato apanĩkaki. Iaxirikiko tsapi metao kamakori ipi. Aua apaka apikomoni sotatoakori kateia toreãtaã, Petro mamitekakani ĩkapani.

7 Patimari Teoso nitiri tokiini. Tirikapi ponika kateia ãki. Iuasaakipeka
Teoso nitiri õpirĩkari Petro.
—Põkitikaua. Katima pitxako —itxari.
Iuasaakipeka itsapi iaxirikiko iuakoãkiri katxaka.
8 Teoso nitiri paniãtari:
—Pimãka pieretaka. Pikiti mata pitaka, ininiã Petro takari. Pimãka
pinopinikiri apaka pitaka, eereka pisa notakata —itxa.
9 Ininiã Petro sari iua tikini. Kateia ipokĩkana. Iuasaaki Petro uãkatari
itaponeuatini. !Imarotari atão Teoso nitiri mipokĩkiniri iua.
10 Eereka inapari ipi sotatoakori auiniãtaã, apoka itxana itore maparakiri
metao kamakori. Iuaãtaã napakari sari sitatximoni. Ikara itore iuaka
matakakaua. Ininiã ninoa pokĩka. Iua ahoa mapotõkire apokasaakina,
katimaritika Teoso nitiri takanapari iua.
11 Iuasaaki Petro imarotapekari:
—Na nitaponeni itxa. Atãopitikara Apiananiri iokanatari initiri itixinekiri
nota imakatxakini ĩkapani. Pataparari Erotxi, iuaritika Apiananiri makatx-
akano. Xoteoakori nirekari okinino, iuaritika Apiananiri makatxakano —
itxa.
12 Ikara ixinika atoko, isari Maria aapokomoni. Xoão Marko inakori inoro
oa Maria. Iuaã itomaneri kãkiti apotiitapekaua, Teoso imisãkiretinina ĩkapani.
13 Maria aapoko apokasaaki, akirita. Ãtokoro Hotxi inakoro sari itoremoni.
Okenakotari Petro sãkire.
14 Oimarotakasaakiri Petro mapara apokini, omiteka iriko ãki aapokotxi
ãki auakanimoni. Opoxokoniuata, txamari omaxinĩkaretari itore
omatakakini Petro ĩkapani. Ininiã otxari apanakinimoni:
—Aapokotxi toreãtaãpekari Petro —otxa.
15 Ininiã ninoa:
—Pimapitxirita.
—Atãopitikara nisãkire —otxa oa.
Ininiã ninoa:
—Petro kamiritekara.
16 Ninoa ikara atoko inaãtakasaaki, Petro mapara akirinãtapanikana ninoa.
Eereka ninoa matakakari itore, atamata itxarina.
—Kanatokopa pitakanapari kateia? —itxarina.
17 Ininiã iuakoã ipinitana:
—Hĩkenakotari nisãkire —itxana.
Eereka isãpiretana:
—Apiananiri makatxakano nota kateia ãki. Ikinika ikara hĩsãpiretariko
Txiako, apanakini aĩtariakori pakini —itxa.
Iuasaaki isipe. Ãtiãtaã isa.
18 Katimatinĩkata sotatoakori kateia nĩkatakani tsorĩkaãta:
—Ĩteri iua Petro? Kanatokopa itxa Petro pokĩkini? —itxana.
Initapiimarina Petro.
19 Ininiã Erotxi paniãtana initiko, txamari !apokarina. Erotxi pimaãna
sotatoakori Petro nĩkatakani, Petro sinimoni imarotinina ĩkapani, txamari
ninoa !imarotari Petro sinimoni. Ininiã eereka ipaniãtari ninoa sotatoakori
okiko Petro mitekini xika.
Ikara atoko inaãka atoko Erotxi sipeka. Xotéia tõpa ipotorika. Sesaréia
sitatxitimoni isa.

Erotxi Ipinini Pirena

20 Erotxi omanatana Txiro sitatxiti auakani, Sitoõ sitatxiti auakani pakini.
Ninoa nirekari iua omanatinina xipokini, kotxi ninoa apakapari nipokori

Erotxi tixinekiri. Ininiã ninoa sãkirauata Parásito inakorikata. Iua Parásito nĩkatari Erotxi aapoko, itii pakini. Paimatireri iua. Ninoa sãkirauatakasaaki iuakata, iua auikari ninoa sãkire. Eereka Erotximoni isana neenamatxi xipokini ĩkapani.
21 Erotxi ketotari ikinimane kãkiti imisãkiretini ĩkapani. Iketo õti apokasaaki ieretakari imãka ereri inakari, auĩtetxi mãka. Eereka iitopãka auĩtetxi itopanere nopini. Iuaã iua misãkiretana kãkiti.
22 Ininiã kãkiti txari:
—Teosora sãkirauanãta. Na kãkitini —itxana.
23 Iuasaakipeka Teoso nitiri iaxitikiri okari Erotxi, kotxi iua auiritari kãkiti iteosonetiniri iua. Ininiã tsomi sotakiperi nika txari iĩto. Ikara atoko inikoã ipĩpe.
24 Iuasaaki Teoso sãkire iaripireta. Ininiã itomaneri kãkiti auikari Teoso sãkire.
25 Panapee, Paoro pakini parĩka Xerosareẽ sitatxitiã xipokaãka atoko, Ãtxiokia sitatxitimoni kanapiriã itxana. Anikarina Xoão Marko ninoakata.

13

Panapee, Saoro Pakini Mereĩko

1 Xesosi sãkire auiãkani sauaki Ãtxiokia sitatxitiã aua Teoso sãkire sãpiretakani, Teoso sãkire oerekakani pakini. Aua Panapee. Aua Simão "Pomamari." Aua Arósio Sirenikiri. Aua Manaeẽ. Auĩtetxi Erotxi inakori xapitipanika inakasaaki, iua Manaeẽ xapitipanika inakasaaki, imakananitaãka Erotxikata. Apaka Saoro aua Ãtxiokia sitatxitiã.
2 Ãti õti Xesosi sãkire auiãkani iuaãtaã takanapari inipokotinina Apiananiri imisãkiretinina ĩkapani. Iuasaaki Erekari Matamatakoti txana ninoa:
—Himakatxakana Panapee, Saoro pakini parĩkatxi ikaminina nota ĩkapani —itxa Erekari Matamatakoti.
3 Ininiã ninoa takanapari inikini Teoso imisãkiretini ĩkapani. Iposo atoko itakarina iuakona Panapee, Saoro pakini nopini. Iokanatana ninoa Erekari Matamatakoti paniãtakiti ikaminina ĩkapani.

Xipri Pokomiriĩti Pirena

4 Erekari Matamatakoti iokanatana Panapee, Saoro pakini, ininiã ninoa sari Sereósia sitatxitimoni. Iuaã ninoa iereẽtaua maporo ãki. Isana Xipri pokomiriĩtimoni.
5 Saramina sitatxitiã apokasaakina, isãpiretarina Teoso sãkire aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Xoão Marko inakori moianatana ninoa iuasaaki.
6 Xipri pokomiriĩti ĩpirixititana. Paposi sitatxitimoni isana. Iuaã itaõkitarina kiki Xoteo. Miĩti itxaua. Iuãka Paxesosi. Ãti iuãka Erimasi.
—Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota —itxa iua.
Txamari na atão isãkire.
7 Iua moianatari Xipri auakani auĩte Séxio Paoro inakori. Paimatireri iua Séxio Paoro. Iua akiritana Panapee, Saoro pakini iuamoni Teoso sãkire ikenakotini ĩkapani.
8 Txamari Erimasi !inirekana ninoa. !Inirekari Séxio Paoro auikiniri atão Teoso sãkire.
9 Iuasaaki Erekari Matamatakoti iteene sikaimaroretari Saoro (ãti iuãka Paoro,) ininiã iteene atamatari iua miĩti.
10 Itxari iua:
—Pite Satanasi ãkiri pitxaua. Pite atão kamakari mokaiakari pitxaua. Pite kamari ikini sereti maerekati. Ikara atoko ininiã, pimisirienetari kãkiti. Atão inakari Apiananiri sãkire pite nirekari pimamakini.

11 Ikara pimaerekani xika Teoso misiritaiko pite uatxa. Mõsiãreti pitx-
auako. Kona patamatapaniri atokatxi mapaõti.
Iuasaakipeka katxiãri atoko inakari, ipiã apaka apoka Erimasimoni. Ininiã
iua nitari ãti anikakiri ĩkapani.
12 Séxio Paoro atamatakasaakiri Erimasi misiritiko, iua auikari Teoso
sãkire. Itsorĩkaãta:
—Peerekari Paoro oerekakiti sãkiretxiti Apiananiri pirena isãpiretakiti —
itxa.

Ãtxiokia Sitatxiti Pisítxia Tixini

13 Iposo atoko Paoro imoianariakorikata iereẽtaua maporo ãki. Paposi
itakanapana. Pexi sitatxitimoni, Pãpíria tixini isana. Pexi sitatxiti auakasaak-
ina, Xoão Marko takanapana ninoa, Xerosareẽmoni ikanapiriini ĩkapani.
14 Eereka iuaĩkana maporo ãki iereẽtauana. Isana Ãtxiokia sitatxitimoni,
Pisítxia tixinimoni. Ãtxiokia sitatxiti auakasaakina tomatiko õtisaaki ĩroãna
aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã iitopãkana.
15 Teoso paniãtakiti aãtsopateẽ, Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopatakiti
aãtsopateẽ pakini atatsopataãka atoko auĩtetxiakori iuaãtaã auakani txana
ninoa:
—Aĩtariakori, ate nirekari hĩsãkirauatini, hĩsãkire auiniã, naia kãkiti
hĩsikataparaxiniretini ĩkapani —itxana.
16 Ininiã Paoro õkitikaua. Õkatari iuako ninoa sãkirauatini iotokakinina
ĩkapani. Ininiã itxa:
—Nitariakori Isaeo auakanii, apaka hĩte Xoteo minakaniua Teoso
paniãtakiti kamakanii, hĩkenakotariko nisãkire.
17 Isaeo auakani Teosone mereẽna aãtokiriakorini Exito tixini auakasaakina,
ãti uãkakata auakasaakina. Itxĩkitakana ninoa itomane ininina. Iuasaaki Exito
auakani misiritana. Ininiã eereka Teoso makatxakana iposotiireẽ, ininiã
itakanaparina Exito tixini.
18 —Eereka, koarẽta ano Teoso mĩteenekana ninoa ãparaã makipakaniãtaã,
kotxi ikamapikarina maerekati iuaã.
19 Eereka ixipokana setxi pakini ãti uãka Kanaaã tixini auakani. Eereka
isikari iua itixi ninoamoni ãtipirika iuaã auinina ĩkapani.
20 Eereka Teoso sikana kõtãkikarerini Isaeo auakani auĩteakori tĩkane. Ãti
kõtãkikareri aua. Eereka iua ipina. Eereka ãtipekana kõtãkikareri aua. Eereka
iua ipina. Itxaãpotana koatrosẽtosi sĩkoẽta anokanani. Imapotõkire, Samoeo
inakori Teoso sãkire sãpiretakari ninoa õtãkikakari itxaua.
21 —Eereka ninoa nirekari auĩtetxi apiatakari ninoa auĩte ininiua ĩkapani.
Ininiã Teoso sikana ninoa Saoo inakori, Kixi ãkiri. Iua atokiri kitxakapirĩka
Pẽxamiĩ inakori. Iua Saoo ninoa auĩte apiatakari koarẽta anokanani.
22 Eereka Teoso makatxakari Saoo. Itxĩkitakari Tavii ninoa auĩte apiatakari
ininiua. Teoso sãpiretari Tavii pirena: “Kãkiti Tavii Xesee ãkiri atoko inakari
ninireka, kotxi iua kamari ikinika ninireẽkiti,” itxa Teoso.
23 —Teoso sikaenetari ãti, Tavii apika mekani Isaeo auakanimoni. Isaeo
auakani maerekani makatxaãkari itxauako. Iua Xesosikara. Iua kãkiti
maerekani makatxaãkari txaua.
24 Xesosi parĩka ipotorikini apisapanika, Xoão sãpiretari ikinimane
Isaeokini imaerekanina itakanapinina, eereka ipatxisataãkana.
25 Xoão parĩka ixipokasaaki, ipimaãna ninoa: “Kipa hĩuãkatatano nota? Nota
kona iua hiãtapakitini. Iuaritika iua ina nota tikini. Nota poiãori, ininiã
! apakata iua takote napokini ikiti mata nimakatxakini ĩkapani, kotxi iua
Apiananiri,” itxa Xoão.
26 Paoro sãkirauatapanika:

—Nitariakori, Apraão apika mekaniriakorii, apaka hĩte Xoteo minakaniua Teoso paniãtakiti kamakanii, hĩkenakota. Hĩtemonikari Teoso iokanatari iokanapirena kãkiti maerekani makatxakiko pirena.
27 Xerosareẽ auakani, ninoa auĩteakori pakini kona imarotari Xesosi Teoso ãkiri ininiua. Ninoa atatsopatari Teoso sãkire sãpiretakani sãkire ikini tomatiko õti, iuaritika !imarotarina ninoa sãkire.
28 Ninoa kona apokari ixika Xesosi okiko ĩkapani, iuaritika ipaniãtari Pirato okiniri.
29 Ninoa kamari Xesosimoni ikinipoko mitxi Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka. Iposo atoko imakatxakarina iua aamina ĩpiriãmitakariã. Ikata itxarina kai iriko ãki.
30 Iuaritika Teoso õkitikari iua ipĩkitximonipeka auakaripeka.
31 Õkitikaãka atoko, ito õti kãkiti atamatari iua. Kariréiakini, iuakata Xerosareẽmoni sikani aõkitari iua. Ininiã Xesosi iuaĩkana auini pirena sãpiretakani itxauana ninoa Xesosi aõkitakani. Isãpiretarina apanakini Isaeo auakani.
32 —Ininiã uatxa ate sãpiretari Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni. Ikara sãkiretxiti Teoso kamaenetakiti aãtokiriakorinimoni kitxakapirĩka.
33 Ĩkorasaaki Teoso kamapekari ikara ikamaenetakiti ate ĩkapani, ninoani apika mekaniriakori ĩkapani, kotxi iua õkitikari Xesosi ipĩkasaaki, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari ipiãtaã sãpiretari Xesosi õkitikiniua õti, kotxi itxari:
Pite namarite. Ia õti noerekari kãkiti pite iri nininiua nota.
34 —Kitxakapirĩka Teoso sãpiretapekari iua õkitikiniri Xesosi ipĩkasaaki, iuaĩkana imapinakani tĩkane, kotxi isãkire iõkatsopatakori txari:
Nikamaenetakiti Taviimoni pitemonikara nikama. Ikara erekari nikamapitikako pitemoni.
35 Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari tesiseisiãtaã txari:
Teoso kona auiritari Erekari Kamakari ĩto paiakini.
36 —Kitxakapirĩka Tavii auakasaaki, ikamari Teoso nireẽkiti, kotxi inirimane auĩte itxaua. Eereka ipĩpe. Ikatapeẽka. Inirimanekata ikatapeẽka, ininiã iĩto paiaka.
37 Xesosipekana, Teoso õkitikari iua. Iua ĩto kona paiaka.
38 Ininiãkara nitariakori himarotariko ia.
39 Xesosi sãkire auiãkani maerekani makatxakaãka. Erekarini ninoa. Moisesi paniãtakiti kamiko kona makatxakari kãkiti maerekani.
40 Erepaniko. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãkire iaõka atxiĩti apoka hĩtemoni, kotxi
41 ia atoko itxana:
Hĩkenakota, hĩte Teoso sãkire napetakanii. Hãtamatariko niposotiire, iuaritika hĩpinako, kotxi !hãuikari niparĩka hĩte sauaki. Ãti sãpiretiniãri niparĩka, iuaritika !hãuikari.
Ikara atoko itxa Paoro sãkire ninoamoni.
42 Xoteoakori pokĩkasaaki Xoteo apotiitiniua aapokotxiti, iuasaaki Xoteo minakaniua aiatana Paoro, Panapee pakini iuaĩkana tomatiko õti ĩkari Teoso sãkire isãpiretinina ĩkapani.
43 Kãkiti apotiitakaniua potorika atoko, itomaneri Xoteo, Xoteo minakaniua Teoso sãkire auiãkani pakini sari Paoro, Panapee pakinikata. Paoro, Panapee pakini misãkiretana ninoa. Õtãkikana ninoa, ikiniõtika atão ikaminina, kotxi Teoso iteene tiretana ninoa.
44 Ininiã ãti tomatiko õtisaaki ikinimane iua sitatxiti auakani apoka Apiananiri sãkire ikenakotinina ĩkapani.

45 Xoteoakori atapari itomaneri kãkiti apokaãpotini Paoro, Panapee pakini
sãpiretakiti ikenakotinina ĩkapani. Ininiãkara ninoa xikotana Paoro, Panapee
pakini. Imisãkirepiretana ninoa:
—Na atão Paoro sãkire. !Apakata isãkire —itxanãtana.
46 Iuasaaki Paoro, Panapee pakini itaparaxinireritikana isãkirauatana.
—Ate sãpiretari Teoso sãkire hĩte Xoteoakorimoni merepitipanika. Ikara
atão. Txamari hĩte !inirekari. Hĩte atxiĩti !inirekari ãtipirika auãki hinini?
Ikara atoko ininiã, ate sariko Xoteo minakonimoni,
47 kotxi Apiananiri paniãtaua ate ia atoko:
Tirikapi atoko inakari hĩtxauako Xoteo minakaniua ĩkapani nisãkire atão ninoa
imarotini ĩkapani, ninoa maerekani nimakatxakini ĩkapani, ikini itixiti
auakani ikara imarotini ĩkapani,
—itxa Paoro.
48 Xoteo minakaniua kenakotakasaakiri ikara Paoro sãkire, ipoxokoniu-
atana. Ininiã ninoa:
—Peerekari Apiananiri sãkire —itxanãtana.
Teoso mereẽri kãkiti ãtipirika iuakata auini ĩkapani, ininiã iuasaaki kãkiti
kenakotakasaakiri Paoro sãkire, ninoa Teoso mereẽkini auikari iua sãkire.
49 Iuasaaki Teoso sãkire iaripireta ikinipoko iua tixini.
50 Txamari Xoteoakori !apokaerekatari Xoteo minakaniua auikiniri Xe-
sosi sãkire. Ininiã isãpiretarina aãpirena sitoakoro apiatakani Teoso paxi-
takanimoni, sitatxi auakani auĩteakorimoni pakini. Ininiã ikara xika ninoa
omanatana Paoro, Panapee pakini. Ininiã iokanatana ãtiãtaã isinina.
51 Ininiã Paoro, Panapee pakini takanapari iuaã. Itakanaparina kipatxi
ikiti mataã auakari apaka, kotxi kona ninoa nirekaikari Teoso sãkire. Ininiã
isana Ikónio sitatxitimoni.
52 Ãtxiokia sitatxiti auakani Xesosi sãkire auiãkani poxokoniuata. Iteene
ikamarina Erekari Matamatakoti nireẽkiti.

14

Ikónio Pirena

1 Paoro, Panapee pakini auakasaaki Ikónio sitatxitiã, isana aiko Xoteo
apotiitiniãtaãua. Isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni, ininiã kaiãopokori Xo-
teoakori, Xoteo minakaniua pakini auikapiretari Teoso sãkire.
2 Txamari apanakini Xoteoakori Teoso sãkire mauiãkani kamao-
manãkaretana Xoteo minakaniua. Ininiã ninoa omanatana Teoso sãkire
auiãkani.
3 Xesosi iokanatakini Paoro, Panapee pakini okanani auana Ikónio sitatx-
iti. Ninoa sãpiretari Apiananiri pirena itaparaxinireritikana. Isãpiretarina
Apiananiri sikiniri ikinipoko erekari maerekanimoni. Apiananiri oerekari
isãkirena atão inini, kotxi isikaposotiiretana ninoa, posotiiretxi, kãkiti mi-
marotakiniti pakini ikaminina.
4 Kãkiti sitatxi auakani omanatakakana. Apanakini auikari Xoteoakori
sãkire. Apanakini auikari Xesosi iokanatakini sãkire.
5 Ininiã Xoteo minakaniua, Xoteoakori pakini, ninoa auĩteakorikata
imisãkiretakakaua Xesosi iokanatakini imisiritinina ĩkapani, kai soroã
ikiporonakinina ĩkapani.
6 Paoro, Panapee pakini kenakotakasaakiri ikiporonakikona pirena,
imitekana. Arisitara sitatxitimoni, Tepi sitatxitimoni, Arikaónia tixini isana.
7 Iuaã isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari kãkitimoni.

Arisitara Pirena

8 Arisitara sitatxiti aua kiki petokakititakari iuasaaki. Matĩpokotakati.
Iponaniãkasaaki, ipetokakititapeka.
9 Ikenakotakasaakiri Paoro sãkire, Paoro atamatari iua. Iuasaaki Paoro
imarotari iua kiki auikapiretiniri Xesosi sãkire erekape inini ĩkapani. Ininiã
iteene atamatari iua.
10 Itaparasãkireritika Paoro txari iua:

—Põkitikaua. Pitima —itxari.

Ininiã iuasaakipeka õkitikaua, tĩpokota itxa.
11 Iuasaaki kãkiti itikari Paoro kamakiti. Ininiã ninoa akirikata isãkireẽna,
Arikaónia tixini auakani sãkireẽ:

—Teosoakori apoka atemoni. Kikiakori atoko itxana ninoa.

12 Ninoa takauãkatari Panapee, Xópite ininiua. Itakauãkatari Paoro Mekório
ininiua, kotxi apiata isãkirauata. Panapee poiãoka isãkirauata. Xópite, Mekório
pakini teosoakori kamakoni uãka.
13 Sitatxi ĩronakikoãtaã takote aua Xópite misãkiretiko aikoti. Xópite
misãkiretakani auĩte iuasaaki minari kema auĩteakori, aãui kaiãori pakini
sitatxi ĩronakikoãtaãmoni. Iuaã iua apanakini kãkitikata nirekari kema
auĩte okinina Paoro, Panapee pakini ĩkapani, iteosone ĩkapani okinirina
atokotxikana.
14 Panapee, Paoro pakini imarotakasaakiri ikamakitina tĩkane, imatsorak-
itarina ninoaka mãka, kotxi Teoso !itxauana.

Ninoa kãkiti itomanerimoni imitekana. Itaparasãkireritikana itxana:

15 —Kãkiti, kinirepa ĩkora atoko hĩtxa? Hĩte kikiãkini atokokanera atxa ate.
Ate uai apoka teoso kãkiti kamakiti hĩtakanapini ĩkapani, atão Teoso himarotini
ĩkapani, kotxi atão Teoso auapininiika inakari itxaua. Iua kamari iaxiti,
iaxiti auakani, itixi, itixi auakani, potxoari uiniti, potxoari uiniti ãki auakani
pakini.
16 Kitxakapirĩka Teoso auiritana ikinipoko kãkiti inirekaãkitina ikaminina.
17 Iua Teoso ininiua sãpiretakari kaiãopokori auapika, kotxi erekari Teoso
sikakiti kãkitimoni oerekari iua Teoso ininiua. Teoso sikari ãparaã iaxitikiri
kãkitimoni. Iua ãparaã oerekari iua Teoso ininiua. Takari kikio auakari iua
sikakiti erekari apaka oerekari kãkiti iua Teoso ininiua. Teoso sikari nipokori
ikini sereti kãkitimoni. Ikara oerekari iua Teoso ininiua. Iua sikapoxokonitari
aãkixinire. Ikara apaka oerekari iua Teoso ininiua.

18 Ikara atoko itxana Paoro, Panapee pakini, iuaritika kãkiti nireka-
panikari okiniri kema auĩte Paoro, Panapee pakini ĩkapani. Itapararitika
Paoro, Panapee pinitana ninoa, ininiã !ikamarina.
19 Eereka Xoteoakori Ãtxiokia sitatxitikini, Ikónio sitatxitikini pakini
apoka Arisitara sitatxitimoni. Ninoa kãkiti misãkiretana Arisitara auakani.
Imisãkirepiretana Paoro, Panapee pakini, ininiã Arisitara auakani auikari
ninoa sãkire. Ininiã ikiporonakarina Paoro kai soroã. Eereka ikosekaĩtotarina
iua sitatxi mapotõkire. Ninoa uãkatari iua ipĩpe.
20 Iuaritika Xesosi sãkire auiãkani apotiitakasaakiua iuakata, Paoro
õkitikaua. Sitatximoni kanapiriã itxa. Katimatinĩkata Paoro, Panapeekata
sari Tepi sitatxitimoni.

Ikanapiriãna Ãtxiokiamoni, Síria Tixiniã

21 Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso iokanapirena erekari Tepi sitatx-
iti auakanimoni. Ninoa oerekari kaiãopokori kãkiti. Eereka Arisitara, Ikónio,
Ãtxiokia pakini sitatxitimoni ikanapiriãna.

22 Iuaã oerekana kãkiti Teoso sãkire iteene imarotinina ĩkapani. Õtãkikana
ninoa Teoso sãkire iaõka ãtipirika ikaminina. Ia atoko Paoro, Panapee pakini
oerekana ninoa: “Teoso aãuĩtetakasaaki, amisiritiko kaiãopokori amĩteenekako.”
23 Ikinipoko Xesosi sãkire auiãkani apotiitiniãtaãua Paoro, Panapee pakini
mereẽna ninoa õtãkikakani. Ninoa kõtãkikarerini iteene auikari Apiananiri
sãkire. Paoro, Panapee pakini misãkiretari Teoso ninoa ĩkapani. Nipokori
itakanapa Teosokata isãkirauatini ĩkapani iuasaaki.
24 Eereka isipekana. Ĩpirixititarina Pisítxia tixini. Eereka Pãpíria tixinimoni
isana.
25 Isãpiretarina Teoso iokanapirena erekari Pexi sitatxiti auakanimoni.
Eereka isana Atária tixinimoni.
26 Iuaã iereẽtaua maporo ãki Ãtxiokia sitatxitimoni isinina ĩkapani. Iuaã
Ãtxiokia sitatxitiã mitxipeka ninoa iokanataãka Teoso parĩka ikaminina
ĩkapani. Iuaãtaã Xesosi sãkire auiãkani misãkiretari Teoso ninoa ĩkapani, Teoso
iteene nĩkatinina ĩkapani. Ikara parĩkatxi iposope ninoa kamini.
27 Ãtxiokia sitatxiti apokasaakina, Xesosi sãkire auiãkani imakinika apoti-
itaua ninoakata. Ininiã Paoro, Panapee pakini sãpiretari ikinika Teoso
kamakiti. Isãpiretarina Teoso auiritinina Xoteo minakaniua apaka auikiniri
Xesosi sãkire.
28 Paoro, Panapee pakini auapokota iuaã Ãtxiokia sitatxitiã Xesosi sãkire
auiãkanikata.

15

Teoso Takaõtxikare Pirena

1 Ãtikaka kikiakori Xotéia tõpakini apoka Ãtxiokia sitatxitimoni. Ninoa
oerekana Xesosi sãkire auiãkani:
—Moisesini paniãtaua Teoso takaõtxikare aĩtoã atakini. Txamari hĩte !
hĩtakari, ininiã Teoso !imakatxakari himaerekani —itxana ninoa.
2 Paoro, Panapee pakini txana ninoa:
—Na atão hĩte sãkire. Teoso takaõtxikare ninoa ĩtoã !auari, iuaritika Teoso
makatxakapekari ninoa maerekani —itxana.
Ininiã itaparakienatakakauana ikara sãkiretxiti xika, ininiã ninoa mereẽna
Paoro, Panapee, ãtikaka Xesosi sãkire auiãkani Ãtxiokia auakani apaka Xe-
rosareẽmoni isinina ĩkapani.
—Iuaã hĩsãpiretariko ikara sãkiretxiti Xesosi iokanatakinimoni,
kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa sãpiretaua atão —itxana.
3 Iuasaaki Xesosi sãkire auiãkani takapiretanapana ninoa, ininiã Paoro,
Panapee, apanakini pakini potorika. Ninoa ĩpirixititakasaakiri Penísia tixini,
Samaria tõpa pakini, Paoro sãpiretana ikinimanemoni:
—Xoteo minakaniua takanapapekari imaerekani. Inirekarina Teoso
paniãtakitinoka ikaminina.
Ininiã Xesosi sãkire auiãkani poxokoniuata ikara pirena ikenakotakasaak-
ina.
4 Eereka Paoro apanakinikata apoka Xerosareẽmoni. Xesosi iokanatakini,
kiomãtxiakori, apanakini Xesosi sãkire auiãkani pakini apakapana ninoa.
Paoro, Panapee pakini sãpiretari Teoso kamakiti Xoteo minakonimoni.
5 Iuasaakipeka ãtikaka pariseoakori, Xesosi sãkire auiãkani, apakapapire-
tana:
—Ninoa Xoteo minakaniua apakapapitikariko Teoso takaõtxikare. Ninoa
kamapitikariko Moisesini paniãtakiti. Hĩsãpiretanako —itxana.

Xesosi Iokanatakini Kiomãtxiakorikata

6 Ininiã ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakorikata apotiitaua, Xoteo
minakaniua ĩtoã Teoso takaõtxikare takiko pirena isãkiretinina ĩkapani.
7 Ninoa iteene sãkirauataka atoko, iua Petro õkitikaua, misãkireta itxana
ninoa:
—Nitariakori hĩte imarotari Teoso mereẽno nota. Hĩte sauaki uatx-
akapokoikani iua mereẽno nota, iua iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani
Xoteo minakonimoni, ikenakotinina ĩkapani, auikinirina ĩkapani.
8 Teoso imarotari kãkiti ãkixinire sãkire. Iua sikari Erekari Matamatakoti
Xoteo minakonimoni. Ininiãkara aimarotari Teoso apakapari Xoteo mi-
nakaniua, kotxi isikari Erekari Matamatakoti ninoamoni, atemoni isikini
atokotxikana.
9 Amaerekani ate ãkixinireẽ Teoso makatxakini atokokanera, Teoso
makatxakari imaerekanina ãkixinireẽna, kotxi ninoa auikari Xesosi sãkire.
10 Hĩte txĩkitakari Teoso omanãkarauatini. ! Erekari hĩkamakiti. Hĩte
nirekari Xesosi sãkire auiãkani kaminiri ikinika Moisesi paniãtakiti, txamari
akiomaneakorini kitxakapirĩka !iposotari ikaminirina Moisesi paniãtakiti.
Ate apaka !aposotari.
11 Moisesini paniãtakiti kamiko ! imakatxakari kãkiti maerekani.
Amaerekani makatxakaãka, kotxi Xesosi Apiananiri iteene tiretaua ate,
ininiã aãuikari isãkire. Ikara atokokana Xoteo minakaniua maerekani
makatxakaãka apaka —itxa Petro.
12 Panapee, Paoro pakini sãpiretana ninoa Teoso kamakiti Xoteo mi-
nakonikata auakasaakina, Teoso kamakiti kãkiti maposotakiniti, posoti-
iretxi. Ikara isãpiretakasaakina, ikinimane iuaã apotiitakaniua tsorĩkaãnãta.
Masãkireninoka itxana.
13 Panapee, Paoro pakini sãkirauataka atoko, Txiako txari:
—Nitariakori hĩkenakotari nota sãkire.
14 Simão Petro uatxananira isãpiretaua Teoso tiretinina Xoteo minakaniua,
kotxi ninoa sauaki imereẽna kãkiti inakitiakori ĩkapani.
15 Teoso sãkire sãpiretakani kitxakapirĩkarini iõkatsopatapekari ikara atoko
inakari sãkiretxiti. Ninoa iõkatsopatapekari:
16 Apiananiri txari: “Eereka nikanapiriã. Noerekai nisãpirena amaneri, nota-
moni hãpokini ĩkapani. Hĩauĩte Taviini auakasaaki, pamimari hãpokini
notamoni. Ikara atoko inakari uatxa xipope, aapokotxi irikakari
xipokakari atoko itxa. Aapokotxi amaneri atoko nikamako, ininiã
apakatapitika kãkiti apokini notamoni.
17 Ininiã ikini uãkati nitanoko nota. Xoteo minakaniua nota akiritakini
ninakitiakori nitanoko nota.”
18 Ikara atoko itxa Apiananiri kitxakapirĩka kãkiti imarotini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
19 —Ininiã notamoni, !erekari apaniãtinina ninoa Xoteo minakaniua, Teoso
sãkire auiãkani, ate kiomaneakorini paniãtakiti ikaminina. Ikara atoko in-
akari pamimari.
20 Maõtãkikana ninoa. Maiõkatsopata ninoamoni: “! Hinikapiri nipokori
teoso kamakorimoni siãkori. Hĩtanoro minakotokatika ! hĩsirĩkape. Hĩtaniri
minakotikatika hĩsirĩkape. !Hinikapiri nipokori manotsaãtakori xini. Arẽkatxi
!hiãtape, !hinikape.” Ikaranokara maiõkatsopata ninoamoni.
21 Ikaranoka aiõkatsopata, kotxi apikomoni Moisesini paniãtakiti atat-
sopataãka aiko ãki Xoteoakori apotiitiniãtaãua ikini õti tomatiko õtisaaki.
Moisesini sãkire sãpiretaãka ãtipirika ikininape sitatxiti, ninoa iteene imarotini
ĩkapani —itxa Txiako ninoamoni.

Iokanatsopatakitina Xoteo Minakonimoni

22 Ninoa Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori apaka, ikinimane Xesosi sãkire
auiãkani apaka, ninoa apokaerekatari ãtikaka kiki imereinina Ãtxiokia sitatx-
itimoni Paoro, Panapee pakinikata isinina ĩkapani. Ninoa mereẽri Xotasi
inakori, Sírasi inakori pakini. Iua Xotasi uãka Pasapasi inaãka. Xesosi sãkire
auiãkani iteene paxitana ninoa ipi.
23 Xesosi iokanatakini, apanakini pakini iokanatari aãtsopa
iõkatsopatakitina Xotasi, Sírasi pakini anikiniri. Ia atoko itxa iua iõkatsopari:
Ate hĩtariakori, Xesosi iokanatakini, kiomãtxiakori apaka, aiokanatsopata
hĩte aĩtariakorimoni Xoteo minakonimoni, Ãtxiokia sitatxiti auakanimoni,
Síria tixini auakanimoni, Sirísia tixini auakani pakinimoni aiokanatsopata.
Ereẽkai hĩte.
24 Ate kenakoenetari Xesosi sãkire auiãkani uai auakani sari hĩtemoni.
Ninoa txai hĩte: "Hĩtakariko Teoso takaõtxikare hiĩtoã. Hĩkamariko Moi-
sesini paniãtakiti. Ikara himakamakanisaaki, Teoso !imakatxakapaniri
himaerekani." Ikara atokora itxaina hĩte. Ininiã hĩte kamaxirexinirenoka
hĩtxa. Uatxa kona hĩte imarotari atão hĩkamini. Kona ateni paniãtana ninoa
ikara atoko inakari isãpiretiniina hĩte.
25 Ininiãkara ate apotiitaua. Akinika ate apokaerekatari kikiakori
amereẽkini hĩtemoni aiokanatini Panapee, Paoro pakinikata. Panapee, Paoro
pakini ate tiretakini.
26 Ninoa kikiakori amereẽkini sipeka monõkoriãtaã Apiananiri Xesosi
Kristo paniãtakiti ikaminina ĩkapani.
27 Ate iokanatari Xotasi, Sírasi pakini ninoakata hĩtemoni. Hãpisatoõ ninoa
sãpiretaiko ate iokanatsopatakititxikana.
28 Erekari Matamatakoti apokaerekatakiti sãkiretxiti, ate apokaerekatak-
iti sãkiretxiti apaka asãpiretai hĩte uatxa. Paniãtakori apia mimari !apaniãtai
hĩte. Ianokara apaniãtakiti sãkiretxiti hĩkamako:
29 "!Hinikapiri nipokori teoso kamakorimoni sikakori. Arẽkatxi !hiãtape,
!hinikape. !Hinikapiri nipokori manotsaãtakori xini. !Hĩsirĩkape sitokata
pĩtanoro minakotokatika. !Hĩsirĩkape kikikata pĩtaniri minakotikatika."
Iuanokara himakamakaniã, peerekari. Ereẽpiko,
itxa ninoa iõkatsopatakiti.

30 Paoroma, Panapeema, Xotasima, Sírasima pakini iokanataãka Ãtxiokia
sitatxitimoni. Ninoa iuaã apokana. Apotiitana ikinimane Xesosi sãkire
auiãkani, ninoamoni sika itxarina iua iõkatsopari.
31 Atatsopatakana atoko ipoxokoniuatana, kotxi erekapirenari ninoa
iokanapirena.
32 Xotasi, Sírasi pakini Teoso sãkire sãpiretakani itxauana. Ninoa iteene
sãkirauata ninoa Xoteo minakaniua isikataparaxiniretinina ĩkapani. Ininiã
ninoa Xoteo minakaniua apikomoni auikarina Xesosi sãkire.
33 Xotasi, Sírasi pakini kaikota iuaãtaã mapaõti. Eereka Xesosi sãkire
auiãkani takanapapiretana, Xesosi iokanatakinimoni ikanapiriinina ĩkapani.

—Hĩsipiniikaua erekaxinire hinini —itxana.

34 Iuaritika Sírasi apokaerekatari iuaã ikaikotini.

35 Paoro, Panapee pakini kaikotapanika Ãtxiokia sitatxiti. Ninoa
apanakinikata oerekari Apiananiri sãkire iua sãkire auiãkanimoni.
Isãpiretarina iua sãkire isãkire mimarotakanimoni apaka.

Paoro, Panapee Pakini Iarikini

36 Eereka mapaõtipeka inapaka atoko, Paoro misãkiretari Panapee:

—Makanapiriã ikininape aapokotxitimoni mitxi Apiananiri sãkire asãpiretinimoni. Mamotikaẽtana aĩtariakori atauako erekana atxiĩti —itxari Panapee.
37 Panapee nirekari Xoão Marko inakori anikini ninoakata.
38 Txamari Paoro !inirekari anikiniri iua.
—Pãpíria tixini aãuakasaaki, iua Xoão Marko asikaua. !Inirekaikari atekata iparĩkauatini —itxa.
39 Ikara xika itaparakienatakakauana. Eereka iarikana. Panapee anikari Xoão Marko. Maporo ãki iereẽtauana Xipri inakori pokomiriĩtimoni isinina ĩkapani.
40 Paoro mereẽri Sírasi, iuakata isini ĩkapani. Iuaãtaã Xesosi sãkire auiãkani misãkiretari Teoso, Paoro, Sírasi pakini ĩkapani, Teoso inĩkatinina ĩkapani. Eereka Paoro potorika Sírasikata.
41 Ĩpirixititarina Síria tixini, Sirísia tixini pakini. Aapokotxi apokasaakina, isãpiretari Xesosi sãkire iuaãtaã auakanimoni. Isikataparaxiniretana Xesosi sãkire auiãkani. Ininiã ninoa apia auikari Xesosi sãkire.

16

Tximótxio Moianatana Paoro, Sírasi Pakini

1 Paoro sari Tepi sitatxiti. Eereka Arisitara sitatxiti isa. Iuaã aua kiki, Xesosi sãkire auiãkari, Tximótxio inakori. Inoro Xoteo otxaua. Oa apaka auikari Xesosi sãkire. Iri kona Xoteoni. Ãti uãka Kreko itxaua.
2 Xesosi sãkire auiãkani, Arisitara auakani, Ikónio auakani apaka sãkire: “Peerekari Tximótxio.”
3 Paoro nirekari anikiniri Tximótxio iuakata imoianari ĩkapani. Ininiã iua takari Teoso takaõtxikare Tximótxio ĩtoã, kotxi Xoteoakori iuaãtaã auakani imarotari Tximótxio iri Kreko ininiua.
4 Paoro imoianariakorikata saãpota ikininape sitatxitimoni. Kãkiti aapoko apokaãpotakasaakina, isãpiretarina ninoa Xesosi iokanatakini sãkire, kiomãtxiakori sãkire pakini. Isãpiretarina ikinimane kãkitimoni. Ninoa sãkire aãtsopaã iõkatsopatakori sãkiretxiti isãpiretana ninoa. Paoro imoianariakorikata õtãkikana ninoa ikara isãkirena auikinina ĩkapani.
5 Ininiã ikiniõtika kãkiti apiaãpotape auikiniri Xesosi sãkire. Itomanepeka auikari Xesosi sãkire.

Paoro Taponetari Masetónia Auakari

6 Paoro imoianariakorikata ĩpirixitiãpotari Piríxia tixini, Karásia tixini pakini. Iuasaaki Erekari Matamatakoti ! auiritana ninoa Xesosi sãkire isãpiretinina Ásia tixiniã.
7 Ninoa apokasaaki Mísia tixini takote, inirekamarina Pitxínia tixini isinina. Erekari Matamatakoti !auiritana isinina Pitxínia tixinimoni.
8 Ininiã ninoa ĩpirixititari Mísia tixini. Apokana Tóatxi sitatxiti.
9 Iua ĩkanõkati Paoro taponeuata. Itaponetari kiki Masetónia tixini auakari. Itimanãta. Amanaãnãtari:
—Uaimoni pina Masetónia tixini. Pimoianataua ate —itxari.
10 Ininiã Paoro taponeuataka atoko, ate xinikari:
—Masapoka Masetónia tixinimoni, kotxi atãoka Apiananiri akiritaua ate Teoso iokanapirena erekari kãkiti ikiraãkinimoni asãpiretini ĩkapani.
Ininiã aiamata Masetóniamoni asini ĩkapani.

Arítxia Auikari Xesosi Sãkire

11 Tóatxi ioporokote ate iereẽtaua maporo ãki. Asapitipo Samotirásia ipokomiriĩti. Pokatimari õti ate sari Niápori sitatxiti.

12 Iuaã apotorika. Asari Piriposi sitatxitimoni, Masetónia tixiniã. Masetónia
tixiniã iua sitatxi mitari. Piriposi atoko inakari !auari. Iuaã auana
kaiãopokori kãkiti Homa sitatxitikini. Ate napari mapaõti iuaã.
13 Tomatiko õtisaaki sitatxi ĩtinikata ate sari uini ĩtinikata. Ate uãkatari uini
ĩtinikata Xoteoakori apotiitiniãua Teoso imisãkiretinina ĩkapani. Ininiã ate
apoka iuaã. Atãopitika ate uãkatakiti. Aãpokaro Xoteoakoro. Iuaã apotiitauana
Teoso imisãkiretinina ĩkapani, ininiã aĩtopãka, ninoakata asãkirauatini ĩkapani.
14 Sito Arítxia inakoro aua ninoa sitokata. Oa txĩta poporeri vẽtxitakaro otx-
aua oa. Txiatxira sitatxitikero oa. Teoso misãkiretakaro oa. Iuasaakipekara
okenakotari asãkire. Iuasaaki Apiananiri iteene kamaimaroretaro oa Paoro
sãpiretakiti, ininiã oa auikari isãpiretakiti.
15 Ininiãkara oa, oaãpoko auakani apaka, patxisataãka. Eereka oa aiataua
oaãpoko ãki akaikotini:
—Masa naapoko, hĩkaikotini ĩkapani. Hĩtemoni atão nauikiniãri Apiananiri
sãkire, ininiã notakata hĩkaikota —otxa.
Ikara atoko oa aiataua oakata akaikotini, ininiãkara akaikota oaãpoko.

Paoro, Sírasi Pakini Kateia Ãki Auini

16 Ãti õti Teoso misãkiretiko aikotimoni asikasaaki, ataõkitaro ãtokoro iamo-
takoro. Maerekati matamatakoti auaĩtotaro oa. Iua maerekati matamatakoti
imarotari kãkiti kamakiti apisapanika. Oa amotakani apakaparo ito txineiro
oimarore ĩki.
17 Oa ãtokoro osapika Paoro tikini, ate tikini apaka. Oãkiritapika:
—Naia kikiakori Teoso nitiriakori. Apiananiri nitiriakori itxauana
naia. Oerekauana amaerekani makatxakiko, Teosomoni asini ĩkapani —
otxaãpokata.
18 Itanaõtika ikara atoko oãkirinãta. Ininiã Paoro maerekaxiniretinoka itxa
oãkiritakiti xika. Ãti õti isapotorika, paniãta itxari maerekati matamatakoti:
—Xesosi Kristo uãkaã nota paniãtai, pitakanapiniro aroa ãtokoro —itxa.
Iuasaakipeka maerekati matamatakoti takanaparo.
19 Oa amotakani ikara imarotakasaaki, otsopa imapakapapekaniika
oimarore ĩki, ininiã imaĩkarina Paoro, Sírasi pakini. Ikosekaĩtotana, anikana
sitatxi apanĩkaki auĩtetxiakorimoni.
20 Iuaã apokana. Isãpiretarina Homanoakori:
—Naia kikiakori Xoteo itxauana. !Erekari ninoa oerekapiretakiti, ininiã
sitatxi auakani omanãkarauata ninoa sãpiretakiti xika.
21 Ate amakinika Homano atxaua. Aimarotapekari aãuiãkiti aãuĩte
paniãtakiti. Txamari naia oerekaua ipinimonipo inakari akamini ĩkapani.
Naia oerekaua ãti uãka auiãkiti sãkiretxiti. !Auiritaãka aãuikiniãri naia
oerekapiretakiti. !Auiritaãka akaminiri —itxana.
22 Iuasaaki kãkitipokoni iuaã apotiitakaniua nirekari Paoro, Sírasi pakini
iãsokinina. Ninoa auĩtetxiakori matsorakitari Paoro mãka, Sírasi mãka apaka,
imakatxakinina ĩkapani. Ipaniãtarina apanakini aãpitsaã ixirokitatiko.
23 Ixirokitatapeẽkana atoko, kateia ãki okaãkana Paoroni, Sírasini pakini.
Auĩtetxiakori paniãtari iua kateia nĩkatakari, inapokopiretiniri imasikakakoni
tĩkane.
24 Ininiãkara kateia nĩkatakari okaraĩtotana Paoro, Sírasi pakini kateia
irikoãkixiti. Ieretakari ninoa kiti isĩkatatxi taopata kamapakotatakori ãki,
imakatxakakanina ĩkapani.
25 Ĩkanõka Paoro, Sírasi pakini misãkirenãtari Teoso. Ixikarauanãtana Teoso
ĩkapani. Apanakini kateia ãki auakani kenakonãtari.

26 Iuasaaki katimaritika itixi iakeẽkata iteene. Kateia patapi apaka
iakeẽkata. Iuasaakipeka kateia tore takaka. Iĩtxikikona metao kamakori,
pirikeri ãki auakani ĩtxikikona, karakitakata, katxaka itxa metao.
27 Iuasaaki kateia nĩkatakari mereka. Iua atamatari kateia tore
takakapeka, ininiã iuãkatari ikinimane kãkiti inĩkatakini mitekapeka. Ninoa
mitekaãkamako, iua auĩte okamariko iua, iparĩka imakamakani xika. Ininiã
ikosekaro iouata mitaro iuaka iorotiniua ĩkapani.
28 Okaaritakasaakiua, Paoro akirikata:
—Kona pokapeua. Uaikareua ate amakinika —itxa.
29 Iua kateia nĩkatakari amanaãri tirikapi. Katimaritika ĩroã. Ipamaka
Paoro, Sírasi pakini apisatoõ. Ikikinanaãkata.
30 Eereka imipokĩkana ninoa. Iua:
—Kiatokopa nikama, nimaerekani Teoso makatxakini ĩkapani? —itxana
ninoa.
31 Ninoa:
—Pauikariko Apiananiri Xesosi sãkire, ininiãkara Teoso makatxakari pi-
maerekani, paapoko auakani maerekani apaka —itxari.
32 Eereka Paoro, Sírasi pakini sãpiretari Apiananiri sãkire iuamoni, iua
aapoko ãki auakanimoni apaka.
33 Iuasaaki imaropirĩkata kateia nĩkatakari arokari ninoa karo. Eereka iua
imiakorikata, ĩtanorokata patxisataãka.
34 Eereka anikana Paoro, Sírasi pakini aapoko ãki. Isikakienatana. Iua
imiakorikata, ĩtanorokata poxokoniuata, kotxi iuasaaki ninoa auikari Teoso
sãkire.
35 Katimatinĩkata auĩtetxiakori iokanatana initiriakori kateiamoni, Paoro,
Sírasi pakini isikakini ĩkapani. Ninoa apokasaaki, itxana kateia nĩkatakarimoni:
—Pauiritana Paoro, Sírasi pakini isinina.
36 Ininiã iua kateia nĩkatakari sãpiretari Paoro:
—Niauĩteakori iokanapireta notamoni hĩte nisikakini ĩkapani. Ininiãkara
hĩsipiniikaua erekaxinirepeka hinini —itxana.
37 Txamari Paoro txari auĩtetxiakori nitiriakorimoni:
—Ari, Homanoakorikareua ate, iuaritika auĩtetxiakori Homanoakori iari-
tataua ate ikinimane apisatoõ. Maxikatiĩka ninoa iaritataua ate. !Akamari
maerekati. Eereka kateia ãki ninoa okaua ateni. Uatxa ninoa nirekari ioka-
natiniua ate ikinimane mimarotakinitipanika. Konapitini. Ninoapitikarako
inari uai. Ninoa makatxakaua ate uai —itxa Paoro ninoamoni.
38 Ninoa kikiakori kanapiriã iauĩteakorimoni. Isãpiretarina Paoro
iokanapirena. Ninoa auĩteakori imaropiretakasaakiri Paoro, Sírasi pakini
Homano ininiuana, ninoa pĩkarauata, kotxi ninoa maxikatiĩka misiritana
Paoro, Sírasi pakini.
39 Ininiãkara ninoa sari Paoromoni, Sírasi pakinimoni. Ninoa:
—Ate !imarotari hĩte Homano hininiua. Aimarotaãkamariko !amisirita-
maiko —itxana.
Eereka ninoa auĩtetxiakori mipokĩkana Paoro, Sírasi pakini.
—Sitatxi hĩtakanapako —itxana.
40 Ininiã Paoro, Sírasi pakini takanapari kateia. Arítxia inakoro
aapokomoni isana. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani. Paoro,
Sírasi pakini sikataparaxiniretana ninoa. Eereka isipekana, iua sitatxiti
itakanapinina.

17

Tesarónika Sitatxiti Pirena

1 Paoro, Sírasi pakini napari Ãpípori sitatxiti. Apikomoni inaparina
Aporónia sitatxiti. Eereka apokana Tesarónika sitatxiti. Iuaã aua aiko Xoteo
apotiitiniãtaãua.
2 Paoro itotapekari Xoteo apotiitiniãtaãua aikotimoni isini. Ininiãkara iua
sari iuaã. Ipi ãti pakini õti tomatiko õti, isari iuamoni. Iuasaaki Teoso sãkire
iõkatsopatakori isãpireta kãkitimoni iuaãtaã auakanimoni. Ninoa pimarauata,
ininiã iua sãpirenauata.
3 Ininiã Paoro txari:
—Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekaua ate: Teoso mereẽkiti
misiritaãkapitikako, okaãkapitikako. Eereka õkitikapitikauako, iuaĩkana auãki
inini ĩkapani. Ia Xesosi hĩtemoni uatxa nisãpirenãtakiti Teoso mereẽkitipitikara
iua —Paoro txana ninoa.
4 Ãtikaka Xoteoakori auikari Paoro sãkire, ininiã Paoro, Sírasi pakini moia-
nariakori itxapekauana. Kaiãopokori Akaia tixini auakani Teoso sãkire
auiãkani, auikari Paoro sãkire apaka. Kaiãopokoro sitoakoro, auĩtetxiakori
ĩtanoroakoro, auikari Paoro sãkire apaka.
5 Xoteoakori, Paoro sãkire mauiãkani, xikotari Paoro. Ininiã ninoa apoti-
itana kãkiti kaneenamarini, maparĩkauatakani ahoaãtaã auakani. Apotiitana
kãkitipokoni. Ininiã ninoa akiripoakata, imiteẽkatana. Ikinimane sitatxi
auakani kenakotari. Neenamatxi atoko itxakatana. Imitekana Xasão in-
akori aapokomoni. Ĩroãkatana itapararitikana, Paoro, Sírasi pakini initinina.
Inirekarina imipokĩkinirina ninoa kãkiti apotiitakanimoni apisatoõ.
6 Txamari Paoro, Sírasi pakini !auari iuaã. Ininiã ikosekaĩtotarina Xasão.
Apanakini Xesosi sãkire auiãkani apaka ikosekaĩtotana. Iauĩteakorimoni
anikana. Isãpiretarina iauĩteakorimoni:
—Paoro, Sírasi pakini kamari maerekati. Ikini itixiti ikamarina maerekati.
Ininiã ninoa uai ate sitatxineẽpekarana uatxa.
7 Ia Xasão apakapana ninoa. Iua aapoko ikaikotana ninoa. !Ikamarina
aãuĩte Sesa inakori paniãtakiti, kotxi ninoa oerekari kãkiti ãti auĩtetxi ininiãua,
Xesosi inakori —itxana iauĩteakorimoni.
8 Ikara sãkiretxiti ikenakotakasaakina, kãkiti apotiitakaniua akiripoakata.
Auĩtetxiakori !imarotari ikamakitina tĩkane.
9 Eereka auĩtetxiakori misãkiretana Xasão, apanakinikata:
—Hiĩkitxitana hĩsikakiko ĩkapani. Eereka auiritaina hĩsini.
Ininiã eereka auiritana isinina.

Peréia Sitatxiti Pirena

10 Kikatapeka inakasaaki, Xesosi sãkire auiãkani iokanatana Paoro, Sírasi
pakini Peréia sitatxitimoni. Iuaã Peréia sitatxiti ninoa apoka atoko, ĩroãna
aikoã Xoteo apotiitiniãtaãua.
11 Kãkiti iuaã auakani iteene nirekari Paoro sãpirena ikenakotinina.
Tesarónika auakani ! atokoni itxana ninoa. Ikiniõtika ninoa atatsopatari
Teoso sãkire iõkatsopatakori, kotxi inirekarina imarotinirina:
—Paoro sãkire atão atxiĩti? —itxana.
12 Ininiã kaiãopokori Xoteoakori auikari Xesosi sãkire. Kaiãopokoro
sitoakoro Akaia tixini auakani apaka auikari Xesosi sãkire. Naia sitoakoro
auĩtetxiakori ĩtanoroakorokara. Kaiãopokori kikiakori Akaia tixini auakani
apaka auikari Xesosi sãkire.
13 Eereka Xoteoakori Tesarónika sitatxiti auakani kenakopiretari Paoro
sãpiretiniri Xesosi sãkire Peréia sitatxitiã. Ininiã ninoa sari Peréia sitatxiti-
moni. Apokaãkana atoko, itxĩkitakarina kãkiti ahoaãtaã apotiitakaniua Paoro
omanatinina ĩkapani.

14 Ikara atoko ininiã, Xesosi sãkire auiãkani iokanatari Paoro potxoari
uinitimoni. Sírasi, Tximótxio pakini kaikotapanika Peréia sitatxiti.
15 Paoro moianatakani anikari iua Atena sitatxitimoni. Eereka ninoa
kanapiriã Peréia sitatxitimoni. Paoro iokanapireta Sírasi, Tximótxio pakini-
moni:
—Katimariã hinako —itxa.

Atena Sitatxiti Pirena

16 Ininiã Atena sitatxitiã Paoro iãtapari Sírasi, Tximótxio pakini apokini.
Iuasaaki Paoro itikari kaiãopokori teoso kãkiti kamakiti. Sitatxi xãpoka kãkiti
teosonenoka. Ia xika Paoro matinaniuata.
17 Ininiãkara Paoro oerekari Teoso sãkire Xoteoakorimoni aiko ãki Xoteo
apotiitiniãtaãua. Xoteo minakaniua, Teoso sãkire auiãkani apaka, Paoro
oerekari Teoso sãkire iuaãtaã. Ninoa pimarauata, ininiã imisãkiretakakana
Teoso sãkire ixinikinina ĩkapani. Ikiniõtika Paoro oerekari Teoso sãkire
kãkitimoni, nipokori iamotikoãtaã sikanimoni.
18 Kãkiti kaxinikaxitirerini, Epikoreo inakoni, Esitóiko inakoni apaka
sãkirauata Paorokata. Paoro sãpiretana ninoa Xesosi pirena. Isãpiretana Xesosi
ipinini, eereka õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini pirena. Ininiã ãtikaka:
—Natokopa itxa ikara inakari sãkiretxiti? Uauato sãkire atoko itxa. !Kiĩkiteri
iua —itxana.
Apanakinipekana txari:
—Isãpiretari ãti itixiti auakani teosone pirena.

Paoro Sãpirenauata Ariópako Inakoriãtaã

19 Eereka ninoa kaxinikaxitirerini anikari Paoro aiko kãkiti
apotiitiniãtaãua, imiriĩ nopini Ariópako inakoriãtaã. Iuaã ninoa txari:
—Ate nirekari aimarotiniri poerekakiti sãkiretxiti. Mitxi kona ate kenako-
tari ikara atoko inakari sãkiretxiti.
20 Ipixini poerekakiti sãkiretxiti !aimarotapanika. Ipinimonipo itxa po-
erekakiti. Ininiã pisãpiretaua. Poerekaua, aimarotini ĩkapani —itxarina Paoro.
21 Ikara atoko itxana, kotxi ikiniõtika Atena sitatxiti auakani, apaka ãti
itixiti ĩkani Atena kaikotakani nirekari ãtiãtaãkiri sãpiretakiti imarotinina
ĩkapani, ininiã ikiniõtika amaneri sãkiretxiti ikenakonãtana.
22 Paoro ikinimane apisatoõ itima, imiriĩ Ariópako inakoriãtaã. Iua txana
ninoa:
—Kikiakori, Atena sitatxiti auakanii, nitikapekari hĩteosone kaiãopokori,
ininiã nimarotari iteene hĩpaxitiniri hĩteosone.
23 Ahoaãtaã ninapaãpotakasaaki, natamatari kaiãopokori hĩteosone
misãkiretikoãtaã. Iuasaaki natamatari ãti hĩteosonemoni sikakori takikoãtaã.
Iuaã natatsopatari iõkatakori: “Uai Teoso mimarotakoti misãkiretikoãtaã.” Iua
hĩteosonetakiti, himimarotakiniti, iuapitikara uatxa nota sãpiretai hĩte.
24 —Iua Teoso kamari itixi. Ikinipoko itixi nopini auakari apaka ikama.
Iua Apiananiri. Iua itixi auakani auĩte itxaua iua. Iaxiti auakani auĩte apaka
itxaua iua. !Ikaikota kãkiti kamakiti aikotiã.
25 Ikinipokokara auapeka Teosomoni, ininiã !inirekari kãkiti kamakiti iua
auini ĩkapani. Teosopitikara txĩkitakari kãkiti auãki inini. Iuakara sikaxiniretari kãkiti. Teosokara sikari ikinipoko kãkiti auakiti.
26 Merepitipanika kãkiti !auari, eereka Teoso kamari kiki Atão inakori.
Ikini uãkati kãkititi atokiri itxaua iua Atão. Teoso iokanatana ninoa ikini
itixitiã auinina. Kãkiti mauakani apisapanikara, imereẽri kãkiti iponaniini
õti tĩkane. Iaõtari kãkiti auiniãtaã tĩkane.
27 Ikara atokora itxa Teoso kamakiti. Teoso txĩkitakari kãkiti nitiniri Teoso.
Initaãpotakasaakirina, atxiĩti ninoa apokari Teoso, kotxi kona õtakoni aua
Teoso.

28 Ãti txapekari: “Teoso txĩkitakaua auãki anini, atĩpokotini ĩkapani. Iua
matxĩkitakakaniãua auãki anini, !aãuari.” Kaxikarerini hĩte sauaki auakani
txapekari: “Teoso anaakori ate apaka txaua.”
29 Teoso anaakori aniniãua, ininiãkara aimarotari kona kãkiti kamakiti
atoko inakarini !itxaua Teoso. Kona oro kamakorini !itxaua. Kona pirata
kamakorini !itxaua. Kona kai kamakorini !itxaua Teoso. Konapitini.
30 Mitxipe kãkiti !imarotari atão inakari. Iuasaaki Teoso !imisiritana kãkiti
imimarotakanisaakina. Txamari uatxaika ipaniãtari ikininape kãkiti ikini
itixiti auakani imaerekanina itakanapinina ĩkapani.
31 Ikara atoko Teoso txari ikinimane kãkiti, kotxi iua ketotapekari ãti õti
kãkiti misiritiko õti. Xesosi Teoso mereẽkiti iuakarako sãpiretariko kãkiti
misiritiko ikara õti apokasaaki, kotxi iua imarotari atão inakari. Aimarotari
Xesosi Teoso mereẽkiti ininiãua, kotxi Teoso õkitikari iua, iuaĩkana auãki inini
ĩkapani —Paoro txana ninoa.
32 Xesosi iuaĩkana auãki inini pirena ikenakotakasaakina, ãtikaka napetari
Paoro. Apanakini:
—Ate nirekari pisãpirena iuaĩkana akenakotini —itxarina Paoro.
33 Ininiã Paoro sipe.
34 Apanakinipekana auikapitikari Paoro sãkire. Txionísio inakori, Atena
sitatxiti auakani auĩte, auikari isãkire. Apaka sito Tamari inakoro auikari
isãkire.

18

Korĩto Sitatxiti Pirena

1 Eereka Paoro takanapari Atena sitatxiti. Korĩto sitatxitimoni isa. Iua-
moni apoka.
2 Iuaã aõkitari kiki Ákira inakori. Iua Xoteo. Põto inakoriãtaã iua ipo-
naniã. Itária tixini ĩkari. !Okanani apoka Korĩto sitatxiti. Apoka ĩtanorokata,
Pirisira inakorokata. Ninoa takanapari Itária tixini, kotxi Itária auakani auĩte
Kráotxio inakori paniãtana ikinimane Xoteoakori, Homa sitatxiti itakanapin-
ina. Paoro ianapokota Ákira, Pirisira pakinimoni.
3 Eereka ikaikota ninoakata, kotxi ninoa parĩka iua Paoro parĩkatxikana.
Papiri aamata kamakori kamakani ninoa. Ininiã Paoro kaikota Ákirakata,
iuakata iparĩkauatini ĩkapani.
4 Ikiniõtika tomatiko õti, Paoro sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã
Xoteoakori, Krekoakori pakini apotiitaua. Paoro oerepiretana ninoa Xesosi
sãkire, isãkire auikinina ĩkapani.
5 Sírasi, Tximótxio pakini takanapari Masetónia tixini. Korĩto sitatxiti
apoãkana atoko, Paoro takanapari iparĩka papiri aamata kamakori ikamini,
Teoso sãkire kãkitimoni ikiniõtika isãpiretini ĩkapani. Iua oerekana Xoteoakori
Teoso mereẽkitipitikara iua Xesosi.
6 Txamari ninoa Xoteoakori omanatari Paoro. Ninoa misãkirepiretari
Xesosi, ininiã Paoro kamaãkaretxitana ninoa Xesosi imisãkirepiretinina xika.
Iõkokari imãka ninoa apisatoõ aãpani katxakini ĩkapani, omanãkare oerekini
ĩkapani. Ininiã Paoro txana:
—Teoso !apakapai hĩte Xesosi sãkire himauikakani xika. Kona nota xikani,
kotxi nisãpiretapekamai hĩte. Ininiã uatxaika nisãpiretariko Xesosi sãkire Xoteo
minakonimoni. Xoteoakorimoni !nisãpiretaikariko —itxa Paoro.
7 Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Isari Txísio Xósito inakorimoni iua
aapoko ikaikotini ĩkapani. Xoteo minakatiua iua. Teoso misãkiretakari iua. Iua
aapoko aiko Xoteo apotiitiniãtaãua takote aua.

8 Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua sikani auĩte Krispo inakori auikari Apiananiri
Xesosi sãkire. Ĩtanoro, imiakori apaka, auikari Xesosi sãkire. Kaiãopokori kãkiti
Korĩto auakani kenakotari Paoro sãpirena, ininiã eereka ninoa auikapiretari.
Ipatxisataãkana.
9 Ãti ĩkanõkati Teoso txĩkitakari Paoro itaponeuatini. Itaponemoni Api-
ananiri misãkiretari iua:
—!Pipĩkarauatape. Nisãkire pisãpiretapitipo kãkitimoni. !Piotokape.
10 Kotxi nota auapika pitekata. Pikarotakiri !auari, kotxi kaiãopokori kãkiti
nota nakitiakori ĩkorapokoriti auari —itxa Paoromoni.
11 Ininiã Paoro kaikota iuaã ãti ano, ipixini ano pakinikanani Teoso sãkire
oerekini ĩkapani.

Xoteoakori Anikari Paoro Káriomoni

12 Eereka iuaã Akaia tixini auakani auĩte ãti ĩroã, Kário inakori. Iua Homano
itxaua. Homanoakori auĩtetari iua. Iuasaaki Xoteoakori apotiitaua. Ninoa
maĩkari Paoro. Anikarina aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã.
13 Iuaã ninoa txari Káriomoni:
—Ia kiki na atão oerekari kãkiti Teoso paniãtakiti kamiko. Ipinimonipo itxa
iua oerekakiti. Na aãtokiriakorini oerekakiti atokoni itxa. !Auiritaãka Paoro
oerekapiretakiti —itxana.
14 Paoro sãkirauatini apisapanika, Kário txana Xoteoakori:
—Nisãpiretai hĩte Xoteoakori. Paoro kamaãkamariko maerekati, nota ke-
nakotamariko apikomoni hĩsãkiremako.
15 Txamari !ikamari maerekati. Hĩte taparakienatakakaua hãuikapiretakiti
xika, hãtokiriakorini oerekapiretakiti xika. Hĩte Xoteoakori. Nota ãti uãka
nitxaua, ininiã hĩtekara xinikari atão inakari. Kona notani sãpiretai hĩte
auiãkiti —itxa Kário.
16 Ininiã omitikana ninoa, aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã õpõkikinina
ĩkapani.
17 Iuasaaki Krekoakori maĩkari Sóseni inakori. Iuani Xoteoakori apoti-
itiniãtaãua sikani auĩte. Krekoakori xirokitatari aãkeẽ aiko kãkiti misiritiko
sãpiretikoãtaã apisatoõ. Txamari Kário !imaãkatari.

Paoro Kanapiriã Ãtxiokia Sitatxitimoni

18 Eereka Paoro kaikotapanika mapaõti iuaã Korĩto sitatxiti Xesosi sãkire
auiãkanikata. Eereka iua takapiretanapana ninoa. Isipe Pirisira, Ákira
pakinikata. Iereẽtauana maporo ãki, Síria tixinimoni isinina ĩkapani. Sẽkireia
sitatxiti apokana. Iuaã Paoro sãpiretari Teoso ikamaenetakiti Teoso ĩkapani.
Eereka ikixatari ikii ikamaenetakiti ixinikini ĩkapani.
19 Ninoa apoka Épeso sitatxiti. Iuaã Paoro takanapana Pirisira, Ákira
pakini. Paoro ĩroã aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua. Iuaã apakapapiretakakaua
Xoteoakorikata Teoso sãkire isãpiretinina.
20 Ninoa misãkiretari Paoro ninoakata apikomoni ikaikotini ĩkapani. Txam-
ari Paoro !inirekari ikaikotini.
21 —Nisariko kiiniri Teoso misãkiretiko aikotiã Xerosareẽ. Eereka Teoso
nirekiniãri, uai nikanapiriã hĩtemoni —itxa Paoro.

Eereka isipe. Iereẽtaua maporo ãki. Épeso sitatxiti itakanapa.
22 Sesaréia sitatxiti apoka Paoro. Eereka isa Xerosareẽmoni. Iuaã
apokasaaki, ianapokota Xesosi sãkire auiãkanimoni. Eereka isa Ãtxiokia sitatx-
itimoni.
23 Iuaã ikaikota mapaõti. Eereka isipe. Karásia tixini, Piríxia tixini apaka
ĩpirixitiãpota. Aapokotxi apokaãpotakasaaki, isikapoxokonitana ikinimane
Xesosi sãkire auiãkani.

Aporo Pirena

24 Iuasaaki Xoteo Aporo inakori sari Épeso sitatxitimoni. Iua iponaniã
Arexãtria sitatxitiã. Paimatireri iua. Imarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori
imakinika.
25 Iua oerekapeẽkaika Xesosi sãkire, ininiã atão Xesosi sãkire isãpireta
kãkitimoni. Ipoxokoniritika isãpirenauata. Txamari kãkiti patxisatiko pirena
!iteene imarotapanika. Xoão kapatxisareri oerekapiretakitinanira imarota.
26 Iua Aporo sãpirenauata itaparaxinireritika aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua.
Iuasaaki Pirisira, Ákira pakini kenakotari isãkire. Eereka anikarina
aapokomonina. Oerekarina apikomoni Teoso sãkire imarotini ĩkapani.
27 Eereka Aporo:
—Ninirekari Akaia tixinimoni nisini —itxa.
Ininiã Xesosi sãkire auiãkani:
—Ari, erekapitikari pisini.
Ininiã Xesosi sãkire auiãkani, Épeso auakani, iokanatsopatari itariakori-
moni Akaia tixini auakanimoni. Itxana iõkatsopariã: "Hãpakapariko aĩtari
Aporo inakori." Aporo apokasaaki Akaia tixini, iteene imoianatana Xesosi
sãkire auiãkani. Ninoa auikari Xesosi sãkire, kotxi Teoso iteene tiretana ninoa.
28 Ikinimane apisatoõ Aporo oerekana Xoteoakori, Xesosi sãkire mauiãkani,
Xesosi atãopitika Teoso mereẽkiti ininiua. Teoso sãkire iõkatsopatakoriã iua
oerekana Xesosi Teoso mereẽkiti ininiãua. Ininiã Xoteoakori !kasãkirena.

19

Paoro Épeso Sitatxiti Auakasaaki

1 Aporo Korĩto sitatxiti auakasaaki, Paoro ĩpirixititari Épeso tõpa Épeso sitatx-
iti apokini ĩkapani. Iuaã aõkitana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani.
2 Paoro pimaãna ninoa:
—Xesosi sãkire hãuikasaaki, hãpakapatari Erekari Matamatakoti? —Paoro
txana ninoa.
Ininiã ninoa:
—Kiripitipa iua Erekari Matamatakoti? !Aimarotari —itxana.
3 Ininiã Paoro:
—Kanatokopa inakariãpa hĩte patxisataãka, Erekari Matamatakoti himi-
marotakani?
Ininiã ninoa:
—Ari, Xoão patxisarauatini atoko inakarikanera ate patxisataãka —itxarina
Paoro.
4 Ininiã Paoro:
—Xoão patxisatana kãkiti maerekati takanapakani. Itxana ninoa: "Hĩteko
iteene auikapiretariko nitikini apokakari, Kristo Xesosi inakori," Xoão txari
kãkiti —itxa Paoro.
5 Ikara ikenakotaãkana atoko, ninoa patxisataãka Xesosi Apiananiri uãkaã.
6 Iuasaaki Paoro takari imakinika iuako ninoa nopini. Iuasaakipeka ninoa
apakapari Erekari Matamatakoti. Iuasaaki ninoa sãkirauata kãkiti ãti uãka
sãkireẽ. Isãpiretarina Teoso sãkire kãkitimoni.
7 Ninoa kikiakori atxiĩti tosi pakini.
8 Ipi ãti pakini kasiriti ikiniõtika aiko Xoteo apotiitiniãtaãua Paoro
sãpirenauata itaparaxinireritika. Apanakinikata imisãkirenãtakakauana. Paoro
nirekana ninoa auikinirina Teoso sãkire, Teoso auĩtetxi ininiãua pirena.
9 Txamari ãtikaka ninoa !inirekari auikapiretinirina, kotxi !inirekarina
ikara atoko inakari sãkiretxiti. Ninoa misãkirepiretari Xesosi sãkire ikini-
mane kãkiti apisatoõ. Ininiãkara Paoro takanapana ninoa. Anikana Xesosi
sãkire auiãkani iuakata. Ikiniõtika Txirano inakori oerekarauatiniãtaã Paoro

oerekari Teoso sãkire kãkitimoni. Ninoa pimaaãpotakakaua Teoso sãkire imarotinina ĩkapani. Apakapapireãpotakakauana.

10 Iuaã Paoro oerekarauata ipikanani, ininiã ikinimane kãkiti Ásia tixini auakani kenakotari Xesosi Apiananiri sãkire. Xoteoakori, Krekoakori pakini kenakotari.

Sepa Anaakori Pirena

11 Teoso sikaposotiiretari Paoro posotiiretxi ipinimonipo inakari ikamini.

12 Ikara atoko ininiã ikii mata, imãka iparĩkauatini ĩkapani apaka anikaãka amianatakanimoni, ininiã Teoso txĩkitakana amianatakani erekape ininina. Maerekani matamatakoni auaĩtotiniãri kãkiti, Paoro mãka ninoa kãkiti apakapakasaaki, maerekani matamatakoni sipe.

13 Iuasaaki apanakini Xoteoakori, miĩtiakori, maerekani matamatakoni omitiãkani, sari kãkitimoni maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani. Xesosi pirena ikenakotana. Ininiã eereka ninoa txari maerekani matamatakonimoni:

—Apaniãtai hĩsipiniikaua Xesosi uãkaã, Paoro sãpiretakiti Xesosi uãkaã —itxana ninoa.

14 Iuasaaki aua kiki Xoteo, Sepa inakori. Sasetotxiakori auĩte itxaua. Iua anaakori kiki setxi pakini. Sepa anaakori paniãtana maerekani matamatakoni sini Xesosi uãkaã.

15 Txamari ãti õti maerekati matamatakoti apakapapiretana ninoa:

—Nota imarotari Xesosi. Nimarotari Paoro. Hĩte !nimarota. Kiniparai hĩte? —itxa maerekati matamatakoti.

16 Iuasaakipeka kiki maerekati auaĩtotakiti okakataua ninoa nopini. Apiataparata iua maerekati. Iuasaaki iua ãsokitakatapena ninoani. Ininiã ninoa miteẽkata, kasarapekana, kakaropekana itxapena.

17 Ikinimane kãkiti Épeso sitatxiti auakani kenakopiretari ikara ene. Xoteoakori, Krekoakori apaka kenakopiretari ikara ene, ininiãkara ipĩkarauatana. Ikara atoko ininiãkara Xesosi uãka apiata ipaxitaãka.

18 Kaiãopokori Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua. Ikinimane apisatoõ isãpiretarina maerekati mitxi ikamakitina.

19 Apanakini kasikapõererini apaka apoka iuaã. Iminarina sikapõeretxi apaiaõkiko tsopa. Ikinimane apisatoõ iotikarina. !Inirekaikarina maerekati ikaminina. Iaõtarina ikara aãtsopa ĩki. Iĩki sĩkoẽta mio txineiro ota pirata kamakoro. Kaiãopokoro txineiro.

20 Ikara atoko ininiãpanirako Apiananiri sãkire iaripiretako ikini itixiti. Kaiãopokori kãkiti apiata auikaãpotari Apiananiri sãkire.

21 Eereka Paoro ãkixinire txari:

—Nĩpirixititariko Masetónia tixini, Akaia tixini pakini. Iposo atoko Xerosareẽmoni nisako. Iposo atoko Homa sitatxitimoni nisako —itxa ãkixinireẽ.

22 Iokanatana imoianariakori, Tximótxio, Erásito inakori pakini Masetónia tixinimoni. Paoro kaikotapanika Ásia tixiniã.

Neenamatxi Épeso Sitatxiti Auini

23 Iuasaaki Paoro Épeso sitatxiti auakasaaki, kãkiti Xesosi oerekapiretakiti manirekakani misãkirepireãpotari Paoro, kotxi ! inirekarina Xesosi oerekapiretakiti.

24 Iuasaaki kiki Temétxio inakori aua iuaã. Ikamari aiko axapitipikiri inakari. Krekoakori teosone Txiana inakoro misãkiretiko aikoti atoko inakari ikama. Kaiãopokori ikama pirata kamakori ivẽtxitini ĩkapani. Iua, initiriakori apaka apakaparo txineiropokoni iparĩkana ĩki.

25 Iua Temétxio pĩkapiretana ikinimane initiriakori, ninoa kamakitikana
kamakani apaka. Temétxio txana:
—Kikiakori, hĩte imarotari kaiãopokori txineiro aãpakapa aparĩka ĩki.
26 Hĩte kenakotapekari Paoro sãpirenãtakiti. Paoro txanãta: “Kãkiti kamakiti
kona teoso !itxaua.” Kona ia tõpananini, kona Épesonanini, ikara atoko itxa.
Ikini itixiti Ásia tixini auakanimoni ikara atoko itxa. Kaiãopokori kãkiti Paoro
sãkire auiãkani auapeka. Kaiãopokori kãkiti !inirekaikari teoso ate kamakiti.
27 Atxiĩti kãkiti misãkirepiretari ate kamakiti. Atxiĩti !inirekaikari aparĩka. !
Ikarananini. Atxiĩti kãkiti !ipaxitaikari ateosone Txiana misãkiretiko aikoti.
Ininiã atxiĩti kãkiti misãkirepiretaro oa Txiana. Ikinimane Ásia tixini auakani
teosonetaro oa. Ikini itixiti auakani teosonetaro oa —itxa Temétxio ninoa-
moni.
28 Ninoa kenakotakasaakiri ikara sãkiretxiti, omanãkarauatana. Ninoa
akirikata:
—Txiana, Épeso auakani teosone. Apiananiro oa —itxanãtana ninoa.
29 Ikinimane kãkiti sitatxi auakani miteẽkata, akiriãpokatana. Imaĩkarina
Paoro moianariakori, Kaio inakori, Arisitako inakori pakini. Ninoa
Masetónia tixinikini. Ikosekaĩtokatana. Imimiteẽkatana. Kãkiti apotiitiniãtaãua
aikotimoni anikaãkana, miĩroã itxana.
30 Ikara Paoro imarotakasaaki, inirekari ĩroini kãkitikata isãkirauatini ĩkapani,
txamari Xesosi sãkire auiãkani !auiritari iua ĩroini.
31 Ãtikaka Ásia tixini auakani auĩteakori, Paoro tiretakani, iokanapireta
Paoromoni:
—Kona piĩroãpeko kãkiti apotiitiniãtaãua aikoti ãki —itxarina iokanapirena.
32 Aiko ãki ikinimane akiripoananikata. Apanakini akirikatakiti ipin-
imonipo. Apanakinipekana akirikatakiti ipinimonipo itxanãtana, kotxi
kaiãopokori kãkiti txari:
—Kixikapa aãpotiitaua?
!Imarotarina ixika.
33 Xoteoakori iuaã apotiitakaniua katikari Arexãtri inakori ikinimane
apisatoõ, isãkirauatini ĩkapani. Iuasaaki õkitikari iuako kãkiti iotokini ĩkapani,
isãkire ikenakotinina ĩkapani.
34 Txamari ninoa imarotakasaakiri Arexãtri Xoteo ininiãua,
akiripoakatana ipi oara:
—Txiana, Épeso auakani teosone, Apiananiro —itxanãtapikana.
35 Eereka auĩtetxi inakariua apoka ninoa apisatoõ. Iua posotari ninoa
iotokakini. Itxarina:
—Ikini itixiti auakani imarotari atenokara Épeso auakaninokara nĩkatiniri
ateosone Txiana misãkiretiko aikoti. Apiananiro oa. Ninoa imarotari
atenokara nĩkatiniri kai oa ĩto atoko inakari iaxiti katxakakaro.
36 Ikinimane imarotapekari ikara inakari, ininiãkara hĩotokako. Iteene
hĩxinikariko hĩkamakiti tĩkane. Maxikatiĩka !hãkirinãtape.
37 Kotxi hĩte minana naia kikiakori uaimoni, txamari ! iĩtirĩkarina tiitxi
ateosone misãkiretiko aikoti ãki auakari. !Imisãkirepiretarona ateosone.
38 Temétxio, iuakata parĩkauatakani pakini, nirekiniãri naia kateiamoni
isinina, auapitika aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Auapitika aãuĩteakori.
Iuaã erekari isãpiretinirina maerekati naia kamakiti.
39 Iuaĩkana hĩtsoatiniã, sitatxi auakani auĩteakori apotiitakasaakiua,
hĩsãpiretana ninoa himapokaerekatakiniti ninoa õtãkikinii ĩkapani.
40 ! Apakata mixikanani himitekini, hãkiripoakatini atoko hĩkamini.
Maxikatiĩka hãkiripoanãta. Ixika !auari. Atxiĩti Homanoakori auĩte txitaua
maerekati akamakiti xika —itxana ninoamoni.

41 Eereka ipaniãtana ninoa sini.

20

Masetónia Tixini, Akaia Tixini Pakini

1 Ninoa kãkiti apotiitakaniua aapokomonina ikanapiriãka atoko, Paoro pĩkapiretana Xesosi sãkire auiãkani. Imisãkiretana. Ikamapoxokonitana. Iposo atoko itakanapapiretana. Isipe Masetónia tixinimoni.

2 Ĩpirixititari Masetónia tixini. Aapokotxi apokaãpotakasaaki, isãpireãpotari Xesosi sãkire kãkitimoni. Isikataparaxiniretana. Eereka Akaia tixinimoni apoka.

3 Iuaã ikaikota ipi ãti pakini kasiriti. Eereka Paoro kaiamapeka maporo ãki iereẽtiniua Síria tixinimoni isini ĩkapani. Iuasaaki, ikenakopiretari Xoteoakori okaenetiniri iua. Ininiãkara Paoro:

—Masetónia tixinimonikanerako nikanapiriãko —itxa Paoro.

4 Sópato inakori Peréia sitatxitikiri sari iuakata. Piho inakori ãkiri itxaua. Arisitako inakori, Sekõto inakori, Tesarónika sitatxitikini, ninoa apaka sari Paorokata. Kaio inakori Tepi sitatxitikiri apaka sari Paorokata. Txíkiko inakori, Tópimo inakori Ásia tixinikini, Tximótxio inakori pakini moianatari Paoro.

5 Iuasaaki nota Arókasi inakori iuakata naua. Paoro imoianariakorikata ĩkiika isinina. Nota, nimoianariakorikata sari Paoro tikini. Tóatxi sitatxiti Paoro iãtapaua ate.

6 Pão miãtiãkati nikiko õti napaka atoko, Piriposi sitatxiti aiereẽtaua maporo ãki Tóatxi sitatxiti asini ĩkapani. Sĩko pakini õti napaka atoko Tóatxi aãpoka. Iuaã aaõkitana Paoro imoianariakorikata. Iuaã anapari ãti semanati.

Paoro Txĩkitakari Ipĩkari Iuaĩkana Auãki Inini

7 Tomatiko õtisaaki Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua komiri ixanakinina ĩkapani, Xesosi ipinini ixinikinina ĩkapani. Iuasaaki Paoro oerekanãtari Teoso sãkire. Apaĩkanõkapeka isãpirenauatapanika, kotxi katimatinĩkata isipe.

8 Ate apotiitiniãtaãua aiko inopinita auakari iriko ãki. Iuaã auari kaiãopokori tirikapi poniãkari, ininiãkara papatakari.

9 Iuasaaki ãtokori Etxiko inakori topãkanãta inopinita auakari sonaã. Paoro sãpirenauanãtapika, ininiãkara itapo inokaãpotari iua Etxiko. Eereka imaka. Iuasaaki ixipotorika. Xitipeka apoãkata. Ninoa miteẽkata iuamoni isinina, txamari !auaika.

10 Ininiã Paoro katxaka, sa itxa iuamoni. Isirĩka iua ipĩkari nopini, imaarata itxari.

—!Hĩpĩkarauatape. Auãkipanikari —itxana ninoa.

Ininiã iuaĩkana iua ãtokori auãkipeka itxa.

11 Iposo atoko Paoro kanĩka iuaĩkana inopinita irikomoni. Komiri inika. Iposo atoko iuaĩkana ninoakata isãkirauanãtiniritika katimata itxa. Ikatimataãka atoko isipe Paoro.

12 Eereka anikarina iua ãtokori aapokomoni. Ninoa iteene poxokoniuata iua auãkipanika inini.

Miretomoni Sikiko Pirena

13 Iuasaaki Paoro paniãtaua ate:

—Hĩte sari maporoã Asosi sitatxitimoni. Imiriĩrako nota sari. Iuaã nota iereẽtaua hĩtekata —itxaua ate.

Ininiã ate sari iua apisa.

14 Asosi sitatxiti Paoro aõkitaua ate. Iereẽtaua maporo ãki. Iposo atoko asa Mitxireni sitatxitimoni.

15 Iuaãtaã aãpokasaaki, iuaĩkana apotorika. Ãti õti napaka atoko, anapari
Kio inakori takote pokomiriĩ. Ãti õti napaka atoko, Samosi inakori pokomiriĩ
aãpoka. Iuaĩkana ãti õti napaka atoko, aãpoka Mireto sitatxiti.
16 Iuasaaki Paoro !inirekari Épeso ioporokoti apokitini, kotxi !inirekari
auapokotini Ásia tixiniã. Ikatimaritaua, kotxi iposotiniãri, inirekari Xe-
rosareẽ apokini. Pẽtekósitxi kiiniriti apisapanika apokini inireka.

Xesosi Sãkire Auiãkani Auĩteakori Õtãkikiko

17 Ininiã Paoro Mireto sitatxiti auakasaaki, iokanapireta Épeso sitatxiti-
moni. Ipĩkapiretana Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori.
18 Ninoa apokasaaki, Paoro misãkiretana ninoa:

—Himarotari merepitipanika Ásia tixini napokasaaki, eereka hĩtekata
nauakasaaki, himarotari ikiniõtika nauini hĩtekata.
19 Iuasaaki niparĩkauata Apiananiri nirekakiti nikamini. Na niuikaua.
Iteene nitxiapata. Xoteoakori nirekari okinino, ininiã nimaxirexinire auapi-
tika iuasaaki, iuaritika nikamari Apiananiri paniãtakiti.
20 Himarotari na nikipatari ipixini Teoso sãkire. Nisãpiretapekai hĩte
imakinika Teoso sãkire hĩte ereka hinini ĩkapani. Kãkiti apotiitiniãtaãua
noerekai Teoso sãkire. Apaka nisari ãti haãpokomoni, eereka ãti haãpokomoni,
eereka ãti haãpokomoni, nitxaãpota Teoso sãkire noerekinii.
21 Xoteoakori, Xoteo minakaniua apaka nisãpiretari nimarotakiti Teoso
oerekakiti maerekanitxi itakanapinina ĩkapani, Teoso paniãtakiti ikaminina
ĩkapani. Nisãpiretari nimarotakiti Teoso oerekakiti, Xesosi Apiananiri sãkire
auikinina ĩkapani.
22 —Ininiã nota sariko Xerosareẽ, kotxi Erekari Matamatakoti paniãtano
nota iuaã nisini. !Nimarotari kiatokouako ninaãkapaniko iuaã.
23 Ikini sitatxiti nauakasaaki, Erekari Matamatakoti pinitano: “Piteniko
takapeẽkako kateia ãki iuaã. Iuaã pimisiritiko auapitikako,” itxano. Iua-
nanira nimarota Xerosareẽ napokasaaki.
24 Ikara nimisiritiko sãkiretxiti kona mamakari nixinikakiti, kotxi kona ni-
tiretari nauini ĩkorapokoriti. Xesosi Apiananiri paniãtakiti parĩkatxiti ninireka
nikamini. Nipoxokoniritika nauini mapotõkirepe nitxako. Xesosi paniãtano
Teoso iokanapirena erekari Teoso tiraõki nisãpiretini kãkiti.
25 —Nisãpiretapekari Teoso auĩtetxi ininiãua pirena hĩte sauaki nauakasaaki.
Uatxa nimarotari hĩte hĩkinika kona hãtamataikanoko nota.
26 Ininiã hĩxinikapikariko nisãkire iaõka uatxa nisãpiretakiti. Kãkiti hĩte sauaki
auakari pĩpinanakiniã, Teoso kimapore imimarotakaniã, kona nota xikani.
27 Kotxi nisãpiretapekai hĩtemoni imakinika Teoso iokanapirena.
28 Erepaniko, katokinani hĩtxako maerekati apokini hĩtemoni. Erekari
Matamatakoti sikapekari kãkiti hĩtemoni Xesosi sãkire hõerekini ĩkapani,
ininiãkara hinĩkatana ninoa. Soti auĩte nĩkatakani atokokana hĩtxauako. Ninoa
hĩpiraakori atoko. Ininiã hĩtiretanako ninoa kãkiti, kotxi Teoso nakitiakori
itxauana. Teoso ãkiri ipina ninoa ĩkapani, iua nakitiakori ininiuana ĩkapani.
29 Nimarotari kãkiti apokapitikako hĩtemoni nota sini tikini. Ninoa nirekari
ixipokinirina hĩparĩka Teoso ĩkapani. Xapakori patari imaĩkini monõkoni atoko
itxako ninoa hĩte sauaki imonõkoni apokini. Ininiã erepaniko. Katokinani
hĩtxako.
30 Ãti õti kãkiti hĩte oereẽkini sãpiretakiti na atãoni. Koketakori sãkiretxiti
isãpiretana apanakini Xesosi sãkire auiãkani. Ikara xika apanakini auikari
ninoa sãkire, ininiãkara isanako ninoakata. !Auikaikarina hĩte sãkire.

31 Ininiãkara erepaniko. Hĩxinikariko ipi anokanani ãti anokanani pakini
nota õtãkikanãtai hĩte. Noerekanãtai hĩte Teoso sãkire ĩkanõka, pokamara
pakini. Ikiniõtika noerekai hĩte. Nitxiapata nõtãkikasaakii, kotxi nitiretai.
32 —Uatxa nisikai hĩte Teosomoni, iua nĩkatinii ĩkapani. Nitakanapari Teoso
sãpirena hĩtekata, kotxi iua sãpiretari isikinii ikinipoko erekari. Iuara sika-
posotiiretai hĩte. Iuara sikai hĩte erekari inĩkatakiti, inakitiakorimoni isikini
ĩkapani.
33 !Nixikotari apanakini. !Nimaãkatari itxineirote, imãkana pakini.
34 Hĩte imarotapitikari notaka parĩkauata imakinika ninireẽkiti, nimoia-
nariakori nireẽkiti apaka niamotini ĩkapani.
35 Ikara atoko aparĩkauatiniã, atiretana kãkiti maposotakaniua. Nota
parĩka oerekapekai hĩte ikara atoko hĩkamini. Maxinikari Xesosi Apiananiri
sãkire. Iua txari: “Teoso takari erekari kãkitimoni iua amonitakiti apaka-
pakasaaki. Teoso takari apia erekari sikarauatakarimoni,” —Paoro txana
ninoa Épesokinimoni, Teoso sãkire auiãkani auĩteakorimoni.
36 Iuasaaki Paoro kapotoreẽkaua ninoakata. Imisãkiretarina Teoso.
37 Ninoa ikinimane txiapakata. Imaarãkarina Paoro, apitxoka itxarina.
Itakapiretanaparina.
38 Apiata imatinanina, kotxi Paoro sãpiretana ninoa, !aõkitaikarina iua. Isana
iuakata maporomoni.

21

Paoro Sari Xerosareẽmoni

1 Maporo aãpokasaaki, ate takapiretanapana ninoa Épesokini. Eereka
asipeka. Kosi pokomiriĩtimoni asakatapitipo. Iuaã aãpoka. Katimatinĩkata asa
Hotxi ioporokotemoni. Eereka Pátara sitatxitimoni asa.
2 Iuaã aãpokaro ãto maporo Penísia tixinimoni sikaro, ininiã aiereẽtaua
atoko ate potorika asini.
3 Apaniãxiti apokasaaki, aãtamatari Xipri pokomiriĩti. Anapari Xipri
pokomiriĩti asanaremoni. Asari Síria tixinimoni. Aãpokita Txiro sitatxiti,
kotxi iuaã tiitxi maporo ãki auakari kaikota.
4 Iuaã ate aõkitari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, ininiã akaikota ninoakata ãti
semanati. Ninoa txari Paoro:
—Xerosareẽmoni ! pisipe, kotxi Erekari Matamatakoti sãpiretapekaua ate
pimisiritiko tĩkane aua iuaãtaã —itxarina.
5 Apotorikini õti apokasaaki, ate sipe iuaĩkana maporomoni. Ninoa ikinika,
ĩtanoroakorokata, imiakorikata, isana atekata sitatxi ĩtiniã ioporokomoni.
Akinika akapotoreẽkaua ikipatxiteẽ, misãkireta atxari Teoso.
6 Atakapiretanapana iposo atoko, ate iereẽtaua maporo ãki. Ninoa
kanapiriã aapokomonina.
7 Ininiã Txiro sitatxiti atakanapa. Iuaĩkana apotorika. Eereka aãpoka
Pitoremaita sitatxiti. Iuaã ate misãkiretana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani.
Akaikota ãti õti ninoakata.
8 Katimatinĩkata iuaĩkana apotorika asini. Eereka aãpoka Sesaréia sitatxiti.
Iuaã Piripi inakori aapokomoni asa. Teoso sãkire sãpiretakari itxaua Piripi.
Xesosi moianariakori Xerosareẽ auakasaakina, ninoa mereẽri iua Piripi,
apikomoni kikiakori seisi pakini, ninoa imoianatinina ĩkapani. Ate kaikota
Piripi aapoko.
9 Piripi auari ipi ipi pakini imiakoro ãtokoropanika. Ninoa apaka sãpiretari
Teoso iokanapirena kãkitimoni.
10 Ate auanapa iuaã mapaõti. Iuasaaki Teoso sãkire sãpiretakari Ákapo
inakori Xotéia tõpa potorikakari apoka Piripi aapoko.

11 Ikosekari Paoro makiomatare. Iĩtxikari iuako ikitikata. Itxari:
—Erekari Matamatakoti txari: “Xoteoakori Xerosareẽ auakani iaxirikapiriko ia makiomataretxi nakititakari ia atokokanerako iaxirikiko. Eereka isikarina Xoteo minakonimoni” —Ákapo txaua ate.
12 Ikara akenakotakasaaki, ate apanakini iuaã auakanikata txari Paoro:
—Paoro koniko !pisipe Xerosareẽmoni —atxari.
13 Txamari Paoro:
—Kinirepa hĩtxiapanãta? Hĩte kamamatinanitano nota. !Nimaãkatari niaxirikiko Xerosareẽ. !Nimaãkatari nokiko apaka Apiananiri Xesosi nauikini xika —itxaua ate.
14 !Ikĩpitari asãkire. Ininiã ate:
—Iaõpe. Ikara atoko ininiã, ate nirekari Teoso nireẽkiti kamiko —atxa.
15 Mapaõti inapaka atoko, aãiamata Xerosareẽmoni asini ĩkapani. Eereka apotorika asini.
16 Apanakini Xesosi sãkire auiãkani Sesaréiakini sari atekata apaka. Menasõ inakori aapoko ninoa anikaua ate, kotxi iuaã anirekari akaikotini. Menasõ Xipri pokomiriĩtikiri. Okananipeka iua auikari Xesosi sãkire.

Paoro Apoka Xerosareẽ

17 Xerosareẽ aãpokasaaki, Xesosi sãkire auiãkani apakapaua ate ipoxokoniritikana.
18 Katimatinĩkata Paoro sari atekata Txiakomoni aianapokotini ĩkapani. Ikinimane Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori aua iuaãtaã.
19 Paoro misãkiretana. Isãpiretana imakinika Teoso kamakiti Paoro parĩkaã Xoteo minakaniua sauaki iparĩkauatakasaaki.
20 Ikara ikenakotakana atoko, ninoa txari:
—Peerekari Apiananiri —itxana.
Eereka itxarina Paoro:
—Aĩtari, pimarotari kaiãopokori Xoteoakori auikiniri Xesosi sãkire. Ninoa auikari Moisesini oerekakiti sãkiretxiti apaka.
21 Apanakini sãpiretapekana ninoa: “Paoro oerekanãtana Xoteoakori, Xoteo minakaniua sauaki auakani, Moisesini oerekakiti itakanapinina ĩkapani. Oerekanãtana ninoa Teoso takaõtxikare imiakori ĩtoã imatakakani ĩkapani. Oerekanãtana ninoa aãtokiriakorini oerekakiti itakanapinina ĩkapani.” Ikara atoko itxanãtana ninoa.
22 Ninoa !imarotapanikari pite uai apokini, ininiãkara natokopa atxatari akaminiri, kotxi anirekari ninoa imarotiniri apanakini sãpiretakiti poxiene inini. Anirekari ninoa imarotiniri pite auikapitikari Moisesini oerekakiti.
23 Ininiãkara ia pikama. Naia ipi ipi pakini kikiakori misãkiretari Teoso. Isãpiretarina Teosomonikari ikamaenetakitina tĩkane.
24 Ininiã pisa naiakata Moisesini oerekakiti iaõka hĩkamini ĩkapani, ininiãkara hĩkipaãtaua Teoso ĩkapani. Pite iĩkitxitari naia kii kixatiko ĩkapani. Ikara atoko ininiã, ikinimane imarotariko poxienetapa apanakini sãpiretakiti. Ninoa imarotariko Moisesini paniãtakiti pikamini.
25 Ninoapekana, Xoteo minakaniua Xesosi sãkire auiãkanipekana, ate iokanatsopatapeka ninoamoni. Asãpiretana ate xinikakiti: —!Hinikapiriko nipokori teoso kãkiti kamakitimoni sikakori. !Hinikapiri arẽkatxi. Manotsaãtakori xini !hinikape. !Hĩsirĩkape pĩtanoro minakotokatika. !Hĩsirĩkape pĩtaniri minakotikatika. Ikara atoko atxa ate ninoamoni aiokanatsopatini —itxarina Paoro.
26 Ininiã Paoro anikana ninoa kikiakori. Katimatinĩkata ninoa kipaãtaua Teoso ĩkapani Moisesini oerekakiti iaõka ikaminina ĩkapani. Eereka Paoro ĩroã Teoso misãkiretiko aikotiã. Isãpiretari sasetotxi ninoa keto iĩtona arokiko xipokini õti, kotxi iuasaakiko sasetotxi apakapari ninoa sikakiti Teosomoni.

Paoro Maĩkiko

27 Iua semanati kaiamapeka ixipokini inakasaaki, ãtikaka Xoteoakori Ásia tixinikini atamatari Paoro Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Ninoa misãkirepiretari Paoro ikinimane kãkiti iuaã apotiitakanimoni, ininiã ninoa sãkire xika ikinimane omanatari Paoro. Eereka imaĩkarina Paoroni.

28 Ásia tixinikini akiripoata:

—Hĩte Xoteoakori himoianataua ate. Ia kikira oerekari ikini itixitikini omanatinina Xoteoakori. Iara oerekari kãkiti Moisesi paniãtakiti imakamakani. Oerekari kãkiti mapaxitakaniri ia Teoso misãkiretiko aikoti. Ĩkorasaaki !ipaxitari ia aiko, kotxi imiĩroãna Xoteo minakaniua aiko ãki, ininiãkara itxikotari ia aiko Teoso nakiti —itxanãtana ninoa.

29 Ikara itxana, kotxi mitxi itikarina kiki Xoteo minakatiua Tópimo inakori Épeso sitatxitikiri Paorokata tĩpokotini sitatxi apanĩkaki. Txamari Paoro ! anikari iua aiko ãki. Ininiã iuãkatarina Paoro anikapekari iua aiko ãki.

30 Ininiã iua Paoro maĩkiko pirena iaripireta. Ikininape sitatxi auakani kenakoenetakasaakiri ikara, imitekana aikomoni. Imaĩkarina Paoro. Ikosekaĩtotarina. Teoso misãkiretiko aikotiã imipokiãkatarina Paoro. Iuasaakipeka aiko tore totaãkapeka.

31 Kãkiti iuaã apotiitakaniua nirekari okiniri Paoro. Sotatoakori Homano inakaniua ninoa auĩte kenakoenetari ikinimane Xerosareẽ auakani neenamauatini.

32 Iuasaakipeka sotatoakori auĩte anikana sotatoakori. Imitekana Paoromoni. Kãkiti atapakasaakina sotatoakori auĩte sotatoakorikata, iuasaakiika iotoka Paoro iaritatinina.

33 Ininiã sotatoakori auĩte maĩkari Paoro. Ipaniãtana sotatoakori Paoro iaxirikini ipi kohẽtxiã. Iposo atoko ipimaãna kãkiti itakote auakani:

—Kiripa ia kiki? Kixikapa ia atoko inaãka? —itxana ninoa.

34 Ininiã ãtikaka iuaã auakani, ia xikara. Apanakinipekana ãti xikara, itxaãponãtana isãkirena. Sãkiretxi kaiãopokori ininiã, iua ! imarotari atão ixika. Ikara atoko ininiã, sotatoakori auĩte paniãtana sotatoakori, ninoa aapokomoni anikinirina Paoro.

35 Sotato aapokokiri kanikoatxiã apokasaakina, sotatoakori õtanõkari Paoro ĩto, kãkiti mamaĩkakaniri ĩkapani.

36 Kotxi kaiãopokori kãkiti itikini ĩkani akiripoakata:

—Hõkariko. Hõkariko —itxanãtana.

37 Paoro sotatoakori aapoko ãki iĩroãnapanoka inakasaaki, Paoro txari sotatoakori auĩte:

—Apakata pite nimisãkiretini?

Ininiã sotato auĩte tikoka.

—Pite imarotari Krekoakori sãkire —itxari Paoro.

38 —Kona piteni Exito tixinikiri pitxataua? Kona piteni kitatiki kamanãtari neenamatxi auĩtetxiakori pomanatini? Kona piteni anikatana ipi ipi pakini mio kokanirini ixaminakitekatana ãparaã makipakaniãtaã? —ipimaãri Paoro.

39 Ininiã Paoro:

—Kona notani. Xoteo nitxaua. Nota Taaso sitatxitikiririano nota. Taaso sitatxiti, sitatxi apiari inakari, Sirísia tixinikiri. Pauiritano nakira kãkiti nimisãkiretini —itxari iua.

40 Ininiã sotatoakori auĩte:

—Ari, pimisãkiretana.

Inakasaakiri Paoro tima kanikoatxiã. Iuasaaki õkitikari iuako kãkiti akiritini iotokini ĩkapani, isãkire ikenakotinina ĩkapani. Ikinipoko iotokasaaki, iua sãkirauata ninoakata Xoteo sãkireẽ, Epiráiko sãkireẽ.

22

Paoro Misãkiretari Xerosareẽ Auakani

1 Ininiã Paoro:
—Nitariakori, niriakori, hĩkenakotariko nisãkire. Na maerekati na nikama. Erekarinokara nikama —itxa.
2 Ninoa kenakotakasaakiri ninoaka sãkireẽ, Epiráiko sãkireẽ isãkirauatini, ! akiritaikana. Itsorĩkaãtana.
3 Ininiã Paoro:
—Xoteopitikarano nota. Niponaniã Taaso sitatxiti, Sirísia tixiniã. Eereka uai Xerosareẽ sitatxiti napoka. Uaikara naneẽ. Iuasaaki koerekareri kimatireri Kamarieo inakori oerekano imakinika. Iua oerekano akiomaneakorini kitxakapirĩkarini paniãtakiti imakinika. Nota parĩkauata Teoso ĩkapaninokara, hĩte parĩkauatini atokotxikana.
4 Mitxipeka nota kapokotana kãkiti Xesosi sãkire auiãkani, Xesosi kimaporeẽ sikani. Nimaĩkana, kateia ãki oka nitxana. Kiki, sito pakini nimaĩka. Nota xika ninoani ipĩpe.
5 Sasetotxiakori auĩte apiatakari, Xoteo auĩteakori pakini imarotari atãopitika nisãkire. Ninoakara sikano aãtsopa iõkatsopatakitina auĩtetxiakorimoni Tamásiko sitatxiti auakanimoni nanikini ĩkapani. Iua aãtsopa auiritano Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini. Ininiã nota sari iuaã Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini ĩkapani, Xerosareẽmoni nimikanapiriinina ĩkapani imisiritikona tĩkane.
6 —Apaniãxiti Tamásiko sitatxiti takote napokaãpotakasaaki, patimari iotximere iaxitikiri apoka notamoni.
7 Xiti nirika. Nikenakotari nakiriuãkatiko: “Saoro, Saoro, kinirepa pite misiritano nota?” itxano.
8 —Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.
—Ininiã iua: “Nota Xesosi Nasaree sitatxitikirikarano nota. Pimisiritakitikarano nota,” itxano.
9 —Nimoianariakori atamatari iua iotximere, ininiã ipĩkarauatana. Na ikenakotarina nota misãkiretakari.
10 Ininiã nota: “Apiananiri, kipa pinireka pitemoni nikamini?” nitxari.
—Ininiã Apiananiri: “Ereẽ pitima. Tamásikomoni pisa. Iuaãtaã pisãpiretaãkako imakinika Teoso nireẽkiti pikamini ĩkapani,” itxa Apiananiri notamoni.
11 —Iua iotximere xika mõsiãreti nitxaua. Ininiã nimoianariakori kanõpiãpotano. Anikanona Tamásikomoni.
12 Iuaãtaã aua kiki Ananíasi inakori. Iua kamapikari akiomaneakorini kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Ikinimane Xoteoakori Tamásiko auakani iteene paxitari iua.
13 Iua ina notamoni. Nota takote apoka itxa. Itxano: “Nitari Saoro, kõsiãre pitxako,” itxano nota.
—Iuasaakipeka nota kõsiãrepeka nitxa. Natamatari iua.
14 Iua: “Akiomaneakorini Teosone mereẽi pite inirekakiti pimarotini ĩkapani. Teoso mereẽi pite Erekarinoka Kamakari patamatini ĩkapani. Teoso mereẽi pite Erekarinoka Kamakari sãkire pikenakotini ĩkapani.
15 Pitekarako sãpiretariko itanapoko kãkitimoni atão Xesosi pirena, patamatakiti, pikenakotakiti pakini.
16 Ininiã kona okanani pitxape. Põkitikaua. Pipatxisataãkako. Pakiritariko Apiananiri uãka, ininiã iua makatxakari pimaerekani,” Ananíasi txano nota.
17 Eereka nikanapiriã Xerosareẽmoni. Teoso misãkiretiko aikotimoni nisa. Iuaã Teoso nimisãkirenãtakasaaki, nitaponetari Apiananiri.

18 Natamatari iua. Itxano nota: “Katima pitxako. Xerosareẽ posipika uatxapeka. Uai auakani !auikapaniri nota pirena pisãpiretakiti,” itxa.
19 Ininiã nota: “Apiananiri, nota nitapekana kãkiti pisãkire auiãkani ikini aikoti Xoteo apotiitiniãtaãua. Niãsokapekana. Kateia ãki nitakapekana. Ninoa imarotapitikari ikara nikamakiti.
20 Pite sãkire sãpiretakari Estevão inakori okikosaaki, nota aua iuaã. Iuasaaki ninĩkatari kokanirini mãka inopinikiri. Nota apokaerekatari okinirina iuani.”
21 —Ininiã Apiananiri: “Pisipeka. Õtakoxiti niokanatai Xoteo minakonimoni,” itxano —itxa Paoro kãkitimoni.

Paoro Homano Itxaua

22 Iuasaakipeka Xoteo minakonimoni isini xika, kãkiti iuaã apotiitakaniua !inirekaikarina Paoro sãkire ikenakotinina. Omanãkarauata. Akiripoakatana:
—Hõkariko. !Erekari auapanika inini —itxana.
23 Akiripoakatana. Iõkokarina imãkana inopinikiri. Kipatxi okarapekatana apaka, kotxi omanãkarauata.
24 Ininiã sotatoakori auĩte paniãtana sotatoakori anikiniri Paoro aiko kaikori ãki, sotatoakori aapoko ãki. Ipaniãtana Paoro ixirokitatiko tĩkane, kotxi inirekari imarotiniri Paoro omanatiko xika.
25 Paoroni iĩtxikasaakina ixirokitatiko ĩkapani, Paoro pimaãri sotato itakote timakari:
—Erekari atxiĩti hĩte xirokitatiniri kiki Homano inakori maxikatiĩka? Homano nitxaua. Kixikapa hĩte nirekari hĩxirokitatinino? —Paoro txari iua.
26 Ininiãkara sotato sari iauĩtemoni.
—Iua kiki amaĩkakiti Homano itxaua iua, ininiãkara erepaniko iuamoni pikamakiti tĩkane —itxari.
27 Ininiã sotatoakori auĩte sari Paoromoni.
—Pisãpiretano. Homanokani pitxataua? —itxari Paoro.
Ininiã Paoro:
—Iuapitikarano nota.
28 Sotatoakori auĩte txari:
—Nota Homano nitxaua, kotxi niĩkitxitari aãtsopa ĩki Homano nininiua ĩkapani. Pakaroneri.
Ininiã Paoro:
—Niponaniãkasaaki Homano nitxapekaua —itxa.
29 Iuasaaki Paoro xirokaaritakani patimari isinina. Sotatoakori auĩte pĩkarauata, Paoro Homano ininiua imarotakasaaki, kotxi iua paniãtana sotatoakori iĩtxikiniri Paoro.

Paoro Xoteo Auĩteakori Apisatoõ

30 Katimatinĩkata sotatoakori auĩte koxirikari Paoro. Inirekari imarotiniri Xoteo apoĩtiniri, ininiã ipĩkapiretana sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakorikata. Ipaniãtari Paoro itimini ninoa apisatoõ.

23

1 Ininiã Paoro iteene mixinitoõtana Xoteo auĩteakori.
—Nitariakori, erekari nikaminiritika, uatxa uai naua. Teoso nireẽkitinoka ninireka nikamini. Teoso imarotari ikara, kotxi imarotari nixinikakiti nãkixinireẽ —itxa.
2 Sasetotxiakori auĩte apiatakari Ananíasi inakori !ipotxitari Paoro sãkire, ininiã ipaniãtari Paoro takote auakani aritiniri Paoro sona.
3 Ininiã Paoro:
—Teosokarako aritaiko pite. Aapokotxi tare txĩtatakori atoko pitxa pite, kotxi mapara peerekai, txamari pãkixinireẽ maerekatinoka. Pite topãkanãta ereẽ nota pikenakotini ĩkapani akiomaneakorini paniãtakiti iaõka pikamini

ĩkapani, txamari pipaniãtari niaritiko. Akiomaneakorini na paniãtari ikara atoko inakari. Pite kona kamari ninoa paniãtakiti —Paoro txari iua auĩtetxi.
4 Paoro takote auakani txitari Paoro:
—! Erekari pimisãkirepiretiniri sasetotxi auĩte apiatakari Teoso nakiti —itxana.
5 Ininiã Paoro:
—Nitariakori, ! nimarotari iua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Kona pimisãkirepiretapiri hĩauĩte.”
6 Paoro atamatana kãkiti iuaã apotiitakaniua. Apanakini satoseoakori itxauana. Apanakini pariseoakori itxauana. Ininiã itapararitika isãpiretana:
—Nitariakori, pariseokarano nota. Pariseo ãkirikarano nota. Uai nota minaãka hĩte apisatoõ, kotxi nota auikari ipĩkanipeka õkitikiniua, iuaĩkana auãki ininina ĩkapani —itxana ninoa.
7 Iuasaakipeka pariseoakori, satoseoakori pakini taparakienatakakaua, kotxi pariseoakori auikari Paoro sãkire. Satoseakori !auikari Paoro sãkire.
8 Kotxi satoseoakori !auikari ipĩkari õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Kona auikarina Teoso nitiriakori iaxitikini auini. Kona auikarina matamatakoni auini. Pariseoakori auikari ipĩkari õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Auikarina Teoso nitiriakori auini. Auikarina matamatakoni auini apaka.
9 Iuasaaki ikinimane apia akiripoakata. Itaparakienatakakauana. Pariseoakori, kaiõkatsoparerini inakoni, õkitikaua. Itapararitika itxana:
—Atemoni ia kiki !ikamari maerekati. Atxiĩti matamatakoti, atxiĩti Teoso nitiri iaxitikiri sãkirauata iuakata. Ininiãkara ! apakata anaiatiniri Teoso —itxana.
10 Ninoa iteene taparakienatakakauana, ininiã ineenamauaaritana. Sotatoakori auĩte pĩkari ninoa okiniri Paoro, ininiã ipaniãtana sotatoakori:
—Hĩsako kãkiti sauaki apanĩkaki. Iuaã himakatxakariko Paoro. Hanikariko sotatoakori aapokomoni —itxana.
Ininiã anikarina iuaã.
11 Ãti ĩkanõkati Apiananiri apoka Paoromoni. Paoro takote itima. Itxari:
—Kataparaxinire pitxako. Pisãpiretapekari nota pirena uai Xerosareẽ. Apaka pisãpiretariko nota pirena Homa sitatxiti —itxari.

Xoteoakori Nirekari Okinirina Paoro

12 Katimatinĩkata apanakini Xoteoakori apotiitaua. Ixinikarina Paoro okini ĩkapani. Ninoa txari:
—!Anipokotapani, !aãtapani, Paoro aõkini apisa —itxana.
13 Ninoa Xoteoakori koarẽta apikomoni.
14 Eereka ninoa sari sasetotxi auĩteakorimoni, kiomãtxiakori pakinimoni. Ninoa txana:
—Ate okaenetari Paoro. !Anipokotapani iua aõkini apisa.
15 Ininiã hĩte aãuĩteakori amanaãriko sotatoakori auĩte, imininiri Paoro uai. Hĩsãpiretariko sotato auĩte, hinirekari apikomoni hĩpimainiri Paoro. Iuasaaki ate iãtapariko kimaporiã aõkiniri ĩkapani —itxana ninoa.
16 Paoro itaro ãkiri kenakoenetari Paoro okaenetiko, ininiãkara ĩroã sotatoakori aapoko, sãpireta itxari iritanirimoni.
17 Ininiã Paoro misãkiretari sotato auĩte poiãori.
—Panikari ia ãtokori hĩauĩtemoni. Iminapiretakiti inireka isãpiretiniri iua —itxa.
18 Ininiã sotato auĩte poiãori anikari iua auĩtemoni.
—Ate maĩkakiti Paoro misãkiretano nota, ia ãtokori pitemoni niminini, kotxi inirekari isãkirauatini pitekata —itxari.
19 Ininiã apiari anikari iuakoã ninoanani auiniãtaã. Ininiã iua:

—Kipa pinireka pisãpiretinino? —itxari.
20 Ininiã iua ãtokori apakapapiretari:
—Xoteo auĩteakori nirekari amanainii katana pokamara Paoro panikini ninoamoni. Isãpiretainako pite, inirekapanikarina apikomoni Paoro sãkire ikenakotinina. Txamari paxirari ninoa sãkire.
21 !Pauikapena, kotxi koarẽta apikomoni kikiakori kipatauako kimaporiã Paoro iãtapinina, okinirina ĩkapani. Ninoa kikiakori txapeka !inipokotaikana, !iãtaikana, Paoro imokakinina apisa. Ninoa iposopeka kimaporiã iãtapinirina Paoro. Ninoa iãtapari ninoa nirekakiti pikamini —itxari sotato auĩte.
22 Ininiã sotato auĩte:
—!Pisãpiretapiri notamoni pisãpiretakiti apanakinimoni.
Ininiã iokanatari ãtokori ikanapiriini aapokomoni.

Paoro Iokanataãka Périsi Inakorimoni

23 Iposo atoko sotato auĩte pĩkapiretana ipi sotatoakori auĩtetxi poiãoni inakaniua. Imisãkiretana:
—Hãpotiitana tosẽtosi sotatoakori ikitiã sikani, setẽta sotatoakori kavaro nopini sikani, tosẽtosi sotatoakori meretaua anikakani pakini. Iposope hĩtxako ia ĩkanõkati novi oara hĩpotorikini Sesaréia sitatxitimoni hĩsini ĩkapani.
24 Kavaroakoro hĩsikari Paoro, oa nopini isini ĩkapani. !Hãuiritapiri Paoro okiko. Hanikari Paoro Homanoakori auĩtemoni Périsi inakorimoni —itxana ninoa.
25 Iposo atoko sotato auĩte iõkatsopata:
26 Nota Kráotxio Arísia inakorino iõkatsopata apiarimoni, pite Périsi aãuĩtemoni. Ereẽkai.
27 Ia kiki Paoro inakori Xoteoakori maĩkakiti. Ninoa nirekari okiniri. Nota, nisotatoneakorikata makatxakari iua, kotxi Homano itxaua.
28 Ninirekari nimarotiniri kixikapa ninoa nirekari okiniri Paoro, ininiãkara nanikari iua Xoteoakori auĩteakori apotiitiniãtaãua.
29 Iuaã nimarotari ixika ! auari kateia ãki ikaikotini ĩkapani. Ixika ! auari ipinini ĩkapani. Ninoa apoĩtari iua ninoa atokiriakorini paniãtakiti imakamakani xika.
30 Nikenakopiretari Xoteoakori okaenetiniri Paoro, ininiã niokanatari iua pitemoni. Nipaniãtana Paoro apoĩtakani isãpiretiniina Paoro kamakiti. Iananirako niõkatsopata. Ereẽpiko,
itxa sotato auĩte sãkire Périsimoni.
31 Sotatoakori auĩte paniãtiniri atokokana sotatoakori anikari Paoro. Ĩkanõka anikarina Ãtxipatiritxi sitatxitimoni.
32 Katimatinĩkata sotatoakori ikitiãna sikaninanira kanapiriã sotato aapokomoni. Kavaro nopini sikani anikari Paoro apikomoni.
33 Anikarina Sesaréia sitatxitimoni. Isikarina Paoro iõkatsoparikata auĩtetximoni, Périsi inakorimoni.
34 Ininiã iua atatsopatari iua iõkatsopari. Iposo atoko ipimaãri Paoro:
—Kitixinepa paua? —itxari iua.
Ininiã Paoro:
—Sirísia tixinikirirano —itxa.
35 Ininiã Périsi txari:
—Pikamapiretakini apokasaaki, nikemariko pisãkire —itxa.
Ininiã ipaniãtana sotatoakori:
—Erotxini kamakiti aikoti ãki hinĩkatariko Paoro.

24

Paoro Apoĩtiko Pirena

1 Sĩko õti auakasaaki, sasetotxiakori auĩte apiatakari Ananíasi inakori sari
Sesaréia sitatxitimoni. Apoka iuaã kiomãtxiakorikata, kiki Tétoro inakorikata
apaka. Iua Tétoro kãkiti ĩkapani kasãkireri kãkiti misiritiko mereẽkari apisatoõ.
Ninoa apoka Périsi apisatoõ Paoro apoĩtinina ĩkapani.
2 Ninoa apokasaaki, sotato minari Paoro Périsi apisatoõ. Iposo atoko Tétoro
akiritaãka isãkirauatini ĩkapani. Ininiã Tétoro apoĩtari Paoro:
—Périsi, apiari pitxaua. Auĩtetxi kimatireri pitxaua, kotxi mapakanani
atixine neenamatxi !auari. Mitxi kaiãopokori maerekati kamakori. Uatxa
maerekati poiãoãpota, kotxi pite kamari erekari kãkiti ĩkapani.
3 Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani. Ate apokaerekatari.
4 Kona ninirekari niomakotetinii pite, ininiãkara nisãkire poiãoka
apikomoni nisãpiretai, ininiã pikenakotari nisãkire.
5 —Ia kiki !erekari. Pamonõkoniri. Itxĩkitakari Xoteoakori neenamauatini
ikini itixiti. Kiki Nasaree sitatxitikiri sãkire auiãkani auĩte itxaua iua Paoro.
6 Teoso misãkiretiko aikoti imapaxitakanisaaki, ate maĩkari iua.
Akiomaneakorini oerekini atoko atxamariko Paoro.
7 Txamari iuasaakipeka sotatoakori auĩte Arísia inakori apoka iuaã.
Imakatxakari Paoro itapararitika ate sauaki.
8 Eereka Arísia paniãtaua pitemoni ainini. Pite pimaãriko Paoro, ininiã
pimarotari asãpiretakiti inipitika inini —Tétoro txari Périsi.
9 Iuasaaki Xoteoakori iuaã auakani:
—Ari, inipitikara isãkire —itxarina Périsi.

Paoro Sãkire Périsi Apisatoõ

10 Iposo atoko Périsi paniãtari Paoro isãpirenauatini. Ininiã Paoro: —
Nimarotapitikari kona uatxakani ate tixine auakani misiritiko mereẽkari
pitxaua. Ininiãkara nota apokaerekatari pitemoni nisãpiretiniri nikamakiti.
11 Tosi õti pakini napakari nisa Xerosareẽmoni Teoso nimisãkiretini ĩkapani.
Pipimaãri apanakini atãokani nisãkire.
12 Nanera !ikenakotari nota txitiniri ãti Teoso misãkiretiko aikoti ãki.
Ikininape Xoteo apotiitiniãtaãua aikoti ãki ! atamatarina neenamatxi
nikamãkitakini. Ãtiãtaã apaka !atamatarina nitxĩkitakiniri kãkiti neenamatxi
ikaminina.
13 Nanera maxikatiĩka kamapiretano nota. !Itikanona nota maerekati
nikamini.
14 Nota auikari Xesosi sãkire. Ia atão. Naneramoni Xesosi sãkire na
atão. Nota parĩkauata ate atokiriakorini Teosone ĩkapani Xesosi sãkire
nikĩpitakasaaki. Moisesini paniãtakiti apaka nauika. Teoso sãkire sãpiretakanini
iõkatsopatakiti apaka nauika.
15 Nanera auikari Teoso õkitikinina ikininape kãkiti ipĩkani. Erekarini,
maerekani apaka õkitikauako iuaĩkana auãki ininina ĩkapani. Nota apaka
auikari ikara.
16 Ikiniõtika ninirekari atãonoka nikamini Teoso ĩkapani, kãkiti ĩkapani apaka.
17 —Ninapapekari mapakanani ãtiãtaã, eereka nikanapiriã Xerosareẽmoni.
Iuaã nisa txineiro ninirimanemoni matxineirotenimoni nanikini ĩkapani.
Apaka iuaã ninirekari nisikaenetakiti Teosomoni nisikini.
18 Nisikaenetakiti Teosomoni nisikasaaki Teoso misãkiretiko aikoti ãki,
nikipaãtaua Moisesini oerekakiti iaõka. Iuasaaki Xoteoakori Ásia tixinikini
itikano nota. Kãkiti apotiitakaniua !auari notakata iuasaaki. Neenamatxi !
auari iuasaaki.
19 Ninoa itikano. Maerekati nikamaãkamako, kinirepa kona ninoa apoka
uai uatxa pite isãpiretinina ĩkapani?

20 Ninoa uai mapokakanisaaki, pipimaãna nanera ikenakotakitina, itikakitina nota Xoteo auĩteakori apisatoõ nauakasaaki. Kipa atxiĩti nimaerekani iuasaaki? Iuasaaki kona nikamari maerekati.
21 Atxiĩti iuasaaki nanera !apokaerekatari nisãkire, kotxi nitxana: “Nota auikari ipĩkani õkitikiniua, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ikara nauikakiti sãkiretxiti xika hĩte maĩkano nota.” Atxiĩti nanera !apokaerekatari ikara nisãkire —itxa Paoro sãkire Périsimoni.
22 Périsi iteene imarotapekari Xesosi oerekakiti sãkiretxiti. Iua misãkiretana ninoa:
—Sotatoakori auĩte Arísia inakori apokapanikako uai. Iuasaakiko nisãpiretari kiãtokopa nitxatari Paoro. Uatxa xipope asãkire —itxa Périsi.
23 Ipaniãtari sotato auĩte poiãori inakari Paoro nĩkatakari tĩkane:
—Pinĩkatariko Paoro. Pauiritariko inirekiniãtaã isini. Pauiritariko inirimane apokini iuamoni. Pauiritariko inirekakiti isikinirina —itxa Périsi.

Paoro Sãkirauata Périsi, Tosira Pakinikata

24 Mapaõti napa atoko Périsi ĩtanorokata Tosira inakorokata apoka Paoro auiniãtaã. Xoteo oa. Périsi pĩkapiretari Paoro. Iua apokasaaki, Paoro sãpiretana ninoa Kristo Xesosi sãkire auikiko, ininiã ninoa kenakotari.
25 Paoro sãpiretari Teoso sãkire atão inakari kamiko pirena. Isãpiretari Teoso sãkire ĩtotxi nireẽkiti amakamakani. Isãpiretari kãkiti misiritiko itixi xipokini õti apokasaaki. Ininiãkara Périsi pĩkarauata.
—Iaõpe. Pisipe. Ãti õti niparĩka mauakanisaaki, iuaĩkana nipĩkapiretai —itxari.
26 Périsi nirekari Paoro sikiniri txineiro iuamoni, isikakiniri ĩkapani. Ininiãkara itokata ipĩkapiretari Paoro iuakata isãkirauatini.
27 Ipikanani napa atoko Pósio Pésito inakori auĩtetxi txapekaua, ininiã Périsi sipe. Périsi nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iua, ininiã isini apisa !isikakari Paoro, ininiã Paoro kaikotapanika kateia ãki.

25

Paoro Amanaãri Sesakata Isãkirauatini

1 Pésito aua Sesaréia sitatxiti ipi ãti pakini õti, eereka isari Xerosareẽmoni.
2 Iuaã sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori pakini kamapiretari Paoro Pésitomoni.
3 Ninoa iteene amanaãri Pésito:
—Pikamariko ate nireẽkiti. Piminariko Paoro uai Xerosareẽmoni —itxana.
Ikara ninoa nireka, kotxi okaenetarina Paoro ipixinipokoriti.
4 Txamari Pésito apakapapiretana:
—Kona, Sesaréia sitatxitikarako aua Paoro. Mapaõti napa atoko nota kanapiriã iuamoni.
5 Hinirekiniãri, ãtikaka hĩte sari iuamoni notakata. Iuaã hĩsãpiretari Paoro kamakiti maerekati —Pésito txana ninoa.
6 Pésito napari ipi semanati Xerosareẽ. Eereka ikanapiriã Sesaréiamoni. Katimatinĩkata ĩroã aiko kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Iuaã ipĩkapiretari Paoro.
7 Paoro apokasaaki, Xoteo Xerosareẽkini ãkitari iua. Apoĩtarina iua maerekati kaiãopokori ikamakiti, txamari imaerekani itikakari !auari, kotxi !ikamari maerekati.
8 Eereka Paoro:
—Maerekati na nikama. Xoteoakori aãtokiriakorini paniãtakiti nikamapitika. Teoso misãkiretiko aikoti nipaxitapitika. Homano auĩte paniãtakiti, Sesa inakori paniãtakiti nikamapitika —itxa.
9 Pésito nirekari Xoteoakori apokaerekatiniri iuaka, ininiã ipimaãri Paoro:

—Pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaãrako nota kenakotariko nanera sãkire, pite sãkire apaka —itxa.
10 Txamari Paoro:
—Konapitini. Homano nitxaua. !Apakata Xerosareẽ Xoteoakori apisatoõ nisãkire kenakotiko. Uaikara Homanoakori auĩte Sesa nirekari Homano sãkirauatini kãkiti misiritiko sãpiretakani apisatoõ. Erekari uai pikenakotiniri nisãkire. Pite iteene imarotari kona xatiki maerekati nikama Xoteoakorimoni.
11 Ixika auiniã nipinini ĩkapani, maerekati nikaminiã, ininiã apakata nipinini. Txamari nanera na atão apoĩtano nota, ininiã naneramoni nisikanapakiri !auari. Ninirekari Sesamoni nisini —itxa Paoro sãkire.
12 Ininiã Pésito sãkirauata iua õtãkikakanikata Paoro Sesamoni isini ĩkapani. Eereka apakapapiretari Paoro:
—Pite nirekari Sesamoni pisini, ininiãrako iuamonirako pisa —itxari Paoro.

Pésito Sãkirauata Akiripakata

13 Mapaõti napa atoko auĩtetxi Akiripa inakori apoka Sesaréia itaro Perenisi inakorokata. Ninoa ianapokota Pésitomoni.
14 Mapaõti napa atoko Pésito sãpiretari Paoro Akiripamoni:
—Uai aua kiki kateia ãki Périsi takakiti Paoro inakori.
15 Xerosareẽ napokasaaki, sasetotxi auĩteakori, Xoteo auĩteakori apaka apoĩtari iua. Inirekarina nota paniãtiniri iua okiko.
16 Txamari nisãpiretana: “Homanoakori kona okari kãkiti ãti apoĩtakiti, iua apoĩtakiti sãkire imakenakotakani apisa. Merepanika erekari iua apokini iua apoĩtakanikata kãkiti misiritiko mereẽkari apisatoõ, ninoa sãkire kãkiti misiritiko mereẽkari kenakotini ĩkapani,” nitxana.
17 —Paoro omanatakani uai apokasaaki, katimatinĩkata niĩroã kãkiti misiritiko sãpiretikoãtaã. Iuaã nipĩkapiretari Paoro, ininiã iua apoka iua omanatakani apisatoõ.
18 Ninoa sãkirauata. Apoĩtarina Paoro. Niuãkatari ninoa sãpiretiniri maerekati Paoro kamakiti.
19 Txamari ninoa auiãkiti sãkiretxiti xika ninoa omanatari Paoro. Kiki ipĩkari Xesosi inakori xikara apoĩtarina. Paoro auikari Xesosi iuaĩkana auãki inini. Ninoa !auikari Xesosi õkitikiniua.
20 —Iuasaaki na nimarotari nikamakiti tĩkane. Ininiã nipimaãri Paoro: “Na pinirekatari Xerosareẽ pisini? Iuaã pite apoĩtakani, pite pakini kenakotaãkako,” nitxari Paoro.
21 Txamari iua apakapapiretano: “Kona. Sesamonira ninireka nisini,” itxano nota. Ininiã notara paniãtari iua kateia ãki ikaikotiniritika niokanatariko Sesamoni —itxa Pésito.
22 Ininiã Akiripa:
—Nota nirekari nikenakotiniri iua kiki sãkire —itxa.
Ininiã Pésito:
—Katanarako pikenakotari iua sãkire —itxa.

Akiripa, Perenisi Pakini Apoka Pésitomoni

23 Katimatinĩkata Akiripa, Perenisi pakini apoka, itomaneri initiriakorikata. Peeremãkapokona. Iĩroãna kãkiti apotiitiniãtaãua. Sotato auĩteakori, sitatxi auakani auĩteakori pakini ĩroã. Eereka Pésito pĩkapiretari Paoro, ininiã Paoro minaãka.
24 Ininiã Pésito:
—Pite, Akiripa, hĩte atekata apotiitakaniua apaka, hãtamatari ia kiki. Ikinimane Xoteoakori uai auakani, Xerosareẽ auakani apaka !apokaerekatari ia. Isãpiretanona ia maerekati ininiua. Ninoa amanaãno ia okiko.

25 Notamoni maerekati !ikama ia. Notamoni ixika !auari ipinini ĩkapani.
Eereka ia amanaãno apiari Sesamoni isini, ininiã nota auiritari isini.
26 Txamari !nimarotari ixika niõkatsopatini Sesamoni. Ininiãkara niminari
Paoro hĩte apisatoõ isãkire hĩkenakotini ĩkapani. Akiripa, apiari pitxaua pite,
ininiã ninirekari pite sãpiretinino nota niõkatsopatakiti tĩkane. Ia hĩkenakotaka
atoko hĩsãpiretano Sesamoni niõkatsopatini ĩkapani.
27 !Apakata kateia ãkikiri Sesamoni niokanatini ixika nimasãpiretakaniã,
kotxi Sesa nirekari imarotiniri ikamakiti xika.

26

Paoro Sãkirauatini Akiripa Apisatoõ

1 Eereka Akiripa paniãtari Paoro:
—Nauiritai pisãpiretiniua pimaĩkiko xika.
Ininiã Paoro õkatari iuako isãkire isãpiretini ĩkapani. Iposo atoko Paoro
sãkirauata, maerekati imakamakani ninoa imarotini ĩkapani.
2 —Aãuĩte Akiripa, notamoni erekari pite apisatoõ nisãpiretiniri Xoteoakori
apoĩtinino.
3 Kotxi pite iteene imarotari ate atokiriakorini oereẽkiti, Xoteoakori
paniãtakiti. Ininiã namanaãi pikenakotiniri nisãkire imakinika.
4 —Xoteoakori imarotano nota ãtokoripanika ninakasaakiua, nitixine
nauakasaaki. Eereka Xerosareẽ nauakasaaki ninoa imarotano. Imarotarina
ikiniõtika nauini.
5 Mixakapokoni ninoa imarotano nota. Imarotarina pariseo nininiãua.
Ikara isãpiretaina, inirekiniãna. Kãkiti pariseo inakari iteene auikari ate
atokiriakorini oereẽkiti sãkiretxiti.
6 —Xoteoakori uatxa omanatano nota, kotxi nauikari Teoso sikaenetakiti
ate atokiriakorimoni apokapeka uatxa.
7 Ate nirimane, tosi pakini nirimanetxi, iãtapari ikara Teoso sikaenetakiti
apokini õti. Ninoa parĩkauata Teoso ĩkapani ĩkanõka, pokamara pakini. Niauĩte
Akiripa, ikara Teoso sikaenetakiti xika Xoteoakori maĩkano nota.
8 Kinirepa hĩte !auikari Teoso posotiniri ipĩkari õkitikini, iuaĩkana auãki inini
ĩkapani?
9 —Mitxipeka nota omanatari Xesosi Nasareekiri, hĩte omanatiniri
atokokana, ininiã nikapokotari isãkire auiãkani.
10 Xerosareẽ nauakasaaki, nikapokotari isãkire auiãkani. Sasetotxi
auĩteakori auiritano kãkiti Teoso nakitiakori kateia ãki nitakini. Kaiãopokori
nitaka kateia ãki. Xoteo auĩteakori nirekasaakiri okinina, nota apaka
nirekari.
11 Nisari Xoteo apotiitiniua aikotimoni ikininape Xesosi sãkire auiãkani
nimisiritini ĩkapani. Ninirekari Xesosi sãkire auikiko xipokini. Iteene
nomanatana, ininiãkara nisari apanakini sitatxitimoni ninoa nikapokotini
ĩkapani.
12 —Ikara xika nisari Tamásiko sitatxitimoni. Sasetotxi auĩteakori auiritano
nisini. Ipaniãtanona Xesosi sãkire auiãkani nimaĩkini.
13 Ipixinipokoriti, apaniãxiti iotximere iaxitikiri apoka notamoni. Atokatxi
iotximere poiãoka. Ikara iotximere apiata. Iua iotximere ãki nota nimoia-
nariakorikata aua.
14 Ate iriãkata xitipe. Iuasaakipeka nikenakotari nakiritiko: “Saoro, Saoro,”
itxano Epiráiko inakori sãkiretxitiã. “Kixikapa pimisiritano nota? Piteka
pimisiritaua, nota pimisiritakasaaki. Atxiĩti kema auĩteka karotaua ipitikiri
aãketeẽ. Iua kema auĩte atoko pitxa,” itxano.
15 —Ininiã nota: “Apiananiri, kiriparai pite?” nitxari.
—Ininiã iua: “Xesosira nota, pimisiritakitikarano nota.

16 Pitima. Nota oerekaua pitemoni, pite nimereini ĩkapani, ninitiri pininiua
ĩkapani. Uatxa pitikakiti pisãpiretako apanakinimoni. Pisãpiretapanikariko
ikinimane kãkiti apikomoni noerekakiti tĩkane.
17 Ninĩkataiko pite Xoteo sauaki pauakasaaki, Xoteo minakaniua sauaki
pauakasaaki apaka. Xoteo minakonimoni niokanatai pisini.
18 Kãkiti ipiaã sikani atoko itxana, kotxi ! imarotarina Teoso sãkire.
Mõsiãreni atoko ninoa, kotxi ! atamatarina Teoso kimapore. Ininiãkara
pitekara oerekanako Teoso sãkire ikimapore imarotinina ĩkapani, ipiã
itakanapinina, ikamaramoni isinina ĩkapani. Ininiãkara !ikamaikari Satanasi
paniãtakiti. Teoso paniãtakitinoka ikamana eereka. Ininiã ninoa auikariko
nisãkire, ininiãkara nota makatxakariko ninoa maerekani. Ininiã Teoso
nakitiakori ninoa apaka txauana," Xesosi txano nota.
19 —Niauĩte Akiripa, ikara atoko ininiãra, nikamapekari imakinika Xesosi
paniãtakiti, iaxiti iotximere apokasaaki nikenakotakiti.
20 Nisãpiretari Xesosi sãkire merepitipanika kãkiti Tamásiko sitatxiti auakan-
imoni, eereka nisãpiretari Xerosareẽ auakanimoni. Eereka nisãpiretari
ikinimane Xotéia tõpa auakanimoni. Eereka nisãpiretari kãkiti Xoteo mi-
nakonimoni. Nisinimoni nisãpireãpotana ninoa: "Himaerekani hĩtakanapako.
Hãuikariko Teoso sãkire. Erekarinoka hĩkamako, ininiãkara aimarotapitikari
maerekati hĩtakanapini," nitxana.
21 Ikara atoko nitxana ikinimane nisãpiretini. Ikara nisãkire xika Xo-
teoakori maĩkano nota Teoso misãkiretiko aikoti ãki nauakasaaki. Kinirão
okaka itxanona.
22 Uatxa nauapanika, kotxi Teoso nĩkatano nota. Ininiã ia õti Xesosi sãkire
nisãpireta hĩte apiarinimoni, hĩte poiãorinimoni apaka. Moisesini sãpiretakiti
iaõka nisãpireta. Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti iaõka nisãpireta. Ninoa
sãpiretari Teoso mereẽkiti apokini.
23 Ninoa txari: "Teoso Mereẽkiti apokako. Iua misiritaãkako. Iuakarako
õkitikaua ipinaka atoko. Iuaĩkana auãki itxako. Mitxi ipinakari ! õkitikaua.
Merepanika iua õkitikaua. Iuara sãpiretariko Xoteoakori maerekani makatx-
akiko, Xoteo minakaniua maerekani makatxakiko apaka," itxana Teoso
sãkire sãpiretakani. Ninoa sãpiretakiti iaõka nota sãpiretai apaka —itxa Paoro.
24 Paoro ikara atoko inakasaaki, Pésito akiritari:
—Paoro, !kiĩkitei. Pimapitxiriãpota iteene papaiaõkarauatini xika —itxa.
25 Ininiã Paoro:
—Niauĩte Pésito, kona nimapitxirita nota. Atãopitikara nisãkire nikama.
Erekari nisãkire.
26 Niauĩte Akiripa, pimarotapekari nota sãpiretakiti, ininiã kataparax-
inireno nimisãkiretinii. Pimarotari Xesosi pirena, kotxi Xesosi ipĩkasaaki, kona
kipatakoriãtaãni ipina.
27 Niauĩte Akiripa, pite auikatari Teoso sãkire sãpiretakani sãkire? Nota
imarotari pite auikiniri.
28 Ininiã Akiripa:
—Pite sãkire txĩkitakaaritano nota Xesosi sãkire nauikini —itxari.
29 Ininiã Paoro:
—Teoso imarotari. Ninirekari pite, hĩte hĩkinika uatxa nisãkire kenako-
takani pakini iteene hãuikiniri Xesosi sãkire nota auikiniri atokotxikana.
Txamari kona nota nirekai hĩte kateia ãki hãuini nota atoko —itxa Paoro
sãkire.
30 Paoro sãkirauataka atoko auĩtetxi Akiripa, itaro Perenisi, Pésito, ikinimane
ninoakata ĩkani pakini, itimana.
31 Iporikiti ipokĩkasaakina, imisãkiretakakana:
—!Auari ikira kiki okiko xika. !Auari kateia ãki itakiko xika.

32 Ininiã Akiripa txari Pésito:
—Ikira kiki mamanaãkaniãri Sesamoni isini, isikakaãkapiimako.

27

Paoro Potorika Homamoni Isini

1 Eereka Pésito sãpiretaua ate iketo apope Itária tixinimoni aĩpiriãtini. Paoro apanakini maĩkakoni apaka sikaãka Xório inakorimoni. Iua Xório seĩ pakini sotato auĩte itxaua. Sesa sotatone itxaua.
2 Ate iereẽtaua maporo ãki, Ataramítxio sitatxitikero ãki. Ásia tixinimoni sikaro oa maporo. Kiki, Arisitako inakori sari atekata. Iua Tesarónika sitatxitikiri, Masetónia tixinikiri iua Arisitako. Ininiã ate sipe.
3 Katimatinĩkata ate apoka Sitoõ ioporokoti. Xório tiretari Paoro, ininiã auiritari iua aõkimaneremoni isini iuaã, inirekakiti apakapini ĩkapani.
4 Eereka ate potorika iuaã. Iuasaaki ĩtima inataparata aãpisamoni, ininiã maporo iopiriãri Xipri pokomiriĩti ĩtima manapakaniãtaã.
5 Ate ĩpiriãtari potxoari uiniti. Sirísia tixini takote anapa. Pãpíria tixini takote anapa. Ate apoka Miha sitatxiti, Arísia tixiniã.
6 Iuaã sotato auĩte apokaro maporo Arexãtria sitatxitikero, Itária tixinimoni sikaro. Iua iereẽtakaua ate oa maporo ãki.
7 Iuaĩkana apotorika. Iuasaaki ĩtima inataparata aãpisatoõ, ininiã ianaritika asaãpota mapaõtipeka, ininiã eereka aãpoka Sinito sitatxiti apisatoõ. Ĩtima tapara xika ! aposotaika apikomoni asini anirekinimoni, ininiã aiopiriãri Kreta pokomiriĩti ĩtima manapakaniãtaã. Iuaã anapari Saomona pokomiriĩti.
8 Ianaritika asaãpota imiriĩ takote. Aãpoka ioporoko “Ioporoko Erekari” akiritikoãtaã, Araséa sitatxiti takote.
9 Iuaã aãuapokota. Pamonõkoniri apikomoni asini. Kiiniri Teoso ĩkapani kãkiti manipokotakani inapapeka, ininiã imarotaãka ĩtima kataparari kaiamapeka apokini. Ininiã Paoro õtãkikana ninoa:
10 —Apikomoni asiniã, pamonõkoniri. Ĩtima kataparari kasaikamaro maporo atiikata. Kãkiti ipinako —itxa Paoro.
11 Txamari sotatoakori auĩte ! auikari Paoro sãkire. Iua auikapiretari kamaporoteri sãkire, maporo nĩkatakari pakini sãkire.
12 Kaiãopokori maporo ãki parĩkauatakani txari:
—Ia ioporoko kona erekari mitaã anapini. Masa apikomoni. Atxiĩti aposota Penisi sitatxitimoni aãpokini. Iuaã manapakakari mitaã —itxana.
Penisi sitatxiti Kreta inakori pokomiriĩti ioporokoti. Atokatxi ereẽkokini manapi aua Penisi sitatxiti.

Ĩtima Kataparari Pirena

13 Iuasaaki ĩtima poiãoka apokaãpota ate tikinimoni, ininiã ninoa uãkatari:
—Uatxaika erekapekari Penisi sitatxitimoni asini —itxana.
Ininiã õtanõkarina kai, maporo maĩkiko, ininiã potorika atxa. Kreta miriĩti takote anapaãpota. ! Anirekari potxoari uiniti apanĩkakiã asini, kotxi pamonõkoniri iuaã.
14 Txamari patimari ĩtima iteene inataparata Kreta pokomiriĩtikiri. Ĩtima uãka “Atokatxi Pokĩkinimonikiri.”
15 Ininiã ĩtima apoka maporomoni. Pataparari. ! Aposotari ĩtima ininimoni asini, ininiãkara aãuiritari ĩtima anikiniro maporo ĩtima sinimoni.
16 Aiopiriãri Kaota inakori pokomiriĩti. Iua pokomiriĩ xapitiri. Iua pokomiriĩti ĩtima kimaporeẽ aua, ininiã iuasaaki pokomiriĩ anapakasaaki ĩtima poião taparata, ininiãkara aõtanõkaro kanaua maporo kapokiãmonikiri.

17 Akosekaãpotari kanaua maporo ãki aeretakini ĩkapani. Ininiã ninoa
iapiripoataro maporo aãpitsaã ĩtima katakakitapetiniri monõkoni. Ninoa
pĩkari ĩtima anikiniro maporo ikipatxite apanĩkakiãkirimoni. Iua ikipatxite
Arípia tixini takote. Ininiã ikaxitikarina mãkatxi mata maporo aniãkari.
Mãkatxi mata kaikotiniã maporo nopini, patimaua ĩtima anikiniua. Ikara
atoko ininiã, auiritarina ĩtima anikiniua.
18 Ĩtima inataparatapanika, ininiã katimatinĩkata ninoa okaãpotari tiitxi
maporo ãki auakari potxoari uinitimoni maporo sakikini monõkoni.
19 Katimatinĩkata okarina maporo tii potxoari uinitimoni.
20 Mapaõti !aãtamataikari atokatxi. !Aãtamataikari iõriki. Ĩtima inataparata-
panika, ininiã auãkatari apinini.
21 Mapaõtipeka maporo ãki parĩkauatakani kona inikaikana. Ininiã Paoro
misãkiretana:
—Kinirepa hĩte kona kĩpitari nisãkire? Kinirepa hĩte takanapari Kreta
pokomiriĩti? Hĩkĩpitaãkamariko nõtãkikinii, tiitxi kona hõkamako.
22 Iuaritika kataparaxinire hĩtxako. Nisãpiretai, kona kãkiti !ipina. Maporo-
nanira sakika.
23 Nota Teoso nakiti nitxaua. Iua ĩkapani niparĩkauata. Minipani iua nitiri
iaxitikiri oerekaua notamoni.
24 Teoso nitiri akiritano: “Paoro, !pipĩkarauatape. Pite apokapitikako Sesa
apisatoõ. Peerekari Teoso. Itiretai pite, ininiãkara ninoa pitekata sikani !
ipinapani,” itxano.
25 Ininiã kataparaxinire hĩtxako, kotxi nota auikari Teoso sãkire. Ikamapi-
tikariko nisãpiretinii iaõka.
26 Ĩtima okaroko maporo ipokomiriĩ —itxa Paoro sãkire ninoamoni.
27 Ipi semanati ĩtima inataparata. Anikaro maporo potxoari uiniti Metx-
itehá́neo inakori ĩpiriãtini. Eereka apanĩkanõka maporo ãki parĩkauatakani
uãkatari imiriĩ takotepeka aãpokini.
28 Ininiã ninoa okari kai iokaritsaã ĩpanaã imarotinina ĩkapani. Trĩta seisi
metro ĩpanaã. Eereka apikomoni iaõtarina ĩpanaã, vĩtxi setxi metronoka.
29 Ininiã ipĩkarauatana maporo kai mitarimoni oãpokini monõkoni. Ininiã
maporo kapokiãmoni ikaxitikarina ipi ipi pakini kai iokaritsaã maporo
maĩkiko. Eereka imisãkiretarina Teoso paĩtiki ikatimatini ĩkapani.
30 Maporo ãki parĩkauatakani nirekari maporo itakanapinina. Iokatxaka-
rina kanaua potxoari uinitimoni. Ninoa txaua:
—Iuaĩkana kai aiokatxaka uai maporo ĩkiinaã.
Txamari na atão isãkirena. Inirekarina maporo itakanapinina kanaua ãki.
31 Iuasaaki Paoro txana sotato auĩte, sotatoakori pakini:
—Nakira kikiakori maporo ãki makaikotakaniã, hĩte ipinako —itxa.
32 Ininiã sotatoakori tsotakari aãpitsa kanaua maĩkakari, ininiã ĩtima anikari
iua kanaua.
33 Iuasaaki imaropirĩkata. Paoro õtãkikana ikinimane inipokotini ĩkapani:
—Ipi semanati hiãtapanãtari ĩtima napini. Ipi semanati hĩteni kona xatiki
hinipokota.
34 Ininiã hinipokotako uatxa, hĩtapara apokini ĩkapani himapinakani ĩkapani.
Hĩkarotiko !auapani. Hiãko ãtika kona katxakapani —itxa.
35 Eereka Paoro kosekari komiri. Ikinimane apisatoõ isãkirauata Teosokata.
Iposo atoko imapixinikari komiri poriĩ, nika itxari.
36 Ininiã ikinimane kataparaxinirepe itxana, ininiã inipokotana.
37 Tosẽtosi setẽta seisi pakini kãkiti maporo ãki auakani iuasaaki.
38 Iteene inipokotakana atoko, okarina triko potxoari uinitimoni maporo
poana onini ĩkapani.

Maporo Sakikini Pirena

39 Katimatinĩkata maporo ãki parĩkauatakani atamatari imiriĩ, txamari !
imarotarina itixi uãka. Atamatarina ikipatxite, ininiã ninoa:
—Iuaã kipatxi nopini maanikaro maporo, aposotiniã —itxana.
40 Ininiã itsotakarina aãpitsa maporo tsapi. Kai kaikota ipatapiã.
Ikoxirikarona aãpitsa mekotxi maĩkiko, maporo oerekaãtiko. Iposo atoko
õkitikarina mãkatxi mata maporo ĩkiiãtinimoni auakari, ikipatxitemoni ma-
poro ĩtima anikini ĩkapani. Ininiã ikipatxitemoni asaãpota.
41 Txamari ipixinipokoriti maporo atxapaã ikipatxite nopini. Ma-
poro ĩkiiãtinimoni atxapaã. ! Osaika. Tsakati kataparari xika maporo
kapokiãtinimoni txirakiãpota.
42 Sotatoakori kinirão okaka txana ikinimane maĩkakoni. ! Inirekarina
ninoa mitekini imiriĩmoni anokinina.
43 Sotatoakori auĩte !inirekari Paoro okiko, ininiã !auiritana. Ipaniãtana
ikinimane:
—Himarotiniãri hanokini, ininiã hĩte merepanika hĩkomokako. Hanoka
ikipatxitemoni.
44 Eereka, hĩte mimataanoreni hĩkomokako. Himaĩkariko maporo txirata,
ininiã hanoka ikipatxitemoni —itxana.
Ikara atoko aniniã, amakinika aãpoka ikipatxitemoni.

28

Máota Pokomiriĩti Pirena

1 Imiriĩpekaua amakinika, eereka aimarotari Máota inakori pokomiriĩti
aãpokini.
2 Iuaã auakani apakapaua ipoxokoniritikana. Iuasaaki ãparaã potorika
ikipini. Ãparaã kipini xika patxĩkareri, ininiã iuaã auakani kamari xamina,
ate irokini ĩkapani.
3 Iuasaaki Paoro apaka apotiitari xamina. Xamina pokiã itakasaakiri,
xamina pataka õpõkikari imini xamina iriko ãki auakari. Akatsatari Paoro
uako.
4 Ninoa ipokomiriĩ auakani atamatari imini Paoro uakoã iarõkini. Ininiã
imisãkiretakakana:
—Ikira kiki kokaniri atxiĩti. !Ipina potxoari uiniti, iuaritika inapakakiniri !
auari. Uatxaika ipinapitikako —itxakakana.
5 Paoro ĩkokari imini xamina pokimoni arikini ĩkapani. !Katsiiri iuamoni.
6 Ninoa iãtapanãtari iuako ananapoatini. Iãtaparina iua mokatanitika ip-
inini. Mapa oara napa atoko !ipina, ininiã ninoa:
—Kona kokaniri ikira. Teoso itxaua —itxanãtana.
7 Iuaãtaã takote aua kikio Pópirio inakori nakiti. Máota pokomiriĩti auakani
auĩte itxaua. Iua apakapaua ate ipoxokoniritika. Akaikota iua aapoko ipi ãti
pakini õti.
8 Iuasaaki iri sirĩkanãta. Apoomata. Itikanãta. Ininiã Paoro sari iuamoni.
Akiritari Teoso iua ereka inini ĩkapani. Itakari iuako inopini. Iuasaakipeka
erekapeka itxa iua.
9 Eereka amianatakani iua pokomiriĩti auakani sari Paoromoni, ininiã iua
makananitana ninoa.
10 Ninoa sikaua tiitxipokoni. Apotorikasaaki ãto maporo ãki, isikauana
imakinika anireẽkiti.

Paoro Homa Sitatxiti Isini

11 Ate napari ipi ãti pakini kasiriti iuaã. Eereka aiereẽtaua maporo ãki,
Arexãtria sitatxitikero ãki. “Itaritxi Ipi” akiritaãka maporo uãka. Mitaãsaaki
oa maporo kaikota Máota pokomiriĩti.
12 Apotorika iuaã. Eereka aãpoka Sirakosa inakori sitatxiti. Iuaã akaikota
ipi ãti pakini õti.
13 Eereka iuaĩkana maporo potorika. Aãpoka Héxio sitatxiti. Katimat-
inĩkata ĩtima atikinimonikari ina, ininiã patimari asini. Katimatinĩkata aãpoka
Posoori sitatxiti.
14 Iuaã aõkitana kãkiti, Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa amanaãua ãti semanati
anapini ninoakata. Eereka iuaĩkana aiereẽtaua maporo ãki. Iuaĩkana apo-
torika. Homa sitatxiti aãpoka.
15 Xesosi sãkire auiãkani, Homa auakani, kenakoenetari aãpokaenetini,
ininiã inana ate aõkitinina ĩkapani. Apanakini aõkitaua ate kienatxi
amotikoãtaã takote, Ápio inakoriãtaã takote. Apanakini aõkitaua ate kãkiti
imakiniãtaã, “Ipi Ãti Aapokotxiti” inakoriãtaã. Paoro aõkitakasaakina ninoa,
ipoxokoniuata.
—Peerekari Teoso, kotxi naia inari notamoni —itxa Paoro.

Homa Sitatxiti Paoro Apokini

16 Homa sitatxiti aãpoka atoko, Paoro auiritaãka inirekiniãtaã auini. Ãtika
sotato kaikotapika iuakata isinimoni imarotini ĩkapani.
17 Ipi ãti pakini õti napaka atoko, Paoro pĩkapiretana Xoteoakori auĩteakori.
Ninoa apotiitakasaakiua, Paoro misãkiretana ninoa.
—Nitariakori, ! nikamari maerekati Xoteoakorimoni. Nauikapitikari
akiomaneakorini oerekakiti sãkiretxiti. Iuaritika nimaĩkaãka Xerosareẽ.
Nisikanapaãka Homanoakorimoni.
18 Homanoakori pimaãno nimaĩkiko xika. Eereka inirekarina isikakinino,
kotxi ninoa imarotari ixika !auari nipinini ĩkapani.
19 Txamari Xoteoakori !inirekari Homano sikakinino, ininiãkara nakiritari
Sesa nisãkire ikenakotini ĩkapani. !Ninirekari nimisãkirepiretiniri ninirimane
Xoteoakori.
20 Ikara atoko ininiã, nipĩkapiretai hĩte nimisãkiretini ĩkapani. Teoso mereẽkiti
sãkire, Xoteoakori iãtapakiti sãkire nauikini xika, nota maĩkaãka.
21 Ininiã ninoa:
—Ate ! apakapari iõkatsopari Xotéia tõpakiri pite maerekani pirena.
Aĩtariakori iuaã ĩkani !iminapiretari maerekati pikamakiti pirena.
22 Ate nirekari akenakotiniri pite auiãkiti sãkiretxiti, kotxi akenakoene-
tapekari apanakini sãkire: “Xesosi sãkire na atão” —itxana ninoa.
23 Ininiã ninoa ketotari ãti õti Paorokata aõkitakakiniuana. Iketotiniri
manapi itomaneri kãkiti sari Paoro auinimoni. Paoro ĩkanõkapanika
sãkirauatapitipo. Ĩkanõkapeka auakapanika isãpirenauatini. Isãpiretana Teoso
auĩtetxi ininiãua.
—Atão Teoso ãkiripitikara Xesosi —itxa Paoro sãkire.
Isãpiretana ninoa Moisesi iõkatsopatakiti, Teoso sãkire sãpiretakani
iõkatsopatakiti apaka, atão Teoso ãkiripitikara Xesosi ininiua ninoa imarotini
ĩkapani.
24 Apanakini auikari Paoro sãkire. Apanakini !inirekari auikinirina Paoro
sãkire.
25 Ininiã ninoa taparakienatakakaua Xesosi sãkire auikakani
mauikarenikata. Ipotorikinina apisa, iuaĩkana Paoro misãkiretana ninoa:
—Erekari Matamatakoti sãkirauata atão hinirimanekata kitxakapirĩka.
Ipaniãtari Teoso sãkire sãpiretakari Isaía inakori isãpiretiniri Teoso sãkire hinir-
imanemoni.

26 Itxari:
Hĩsa kãkitimoni. Hĩsãpiretanako ninoa: “Hĩkenakotari nisãkire ãtipirika, txamari
!hinirekari himarotiniri nisãkire. Ãtipirika hĩtikari nikamakiti, txamari
!hinirekari hãuikiniri nota kaminiri ia atoko inakari.”
27 Kotxi kãkiti ãkixinireẽ ! inirekarina imarotinirina nisãkire. ! Inirekarina ikenakotinirina nisãkire. ! Inirekarina itikinirina nikamakiti. Inirekiniãrina, itikapitikarina nota kamakiti. Inirekiniãrina, atão ikenakotarina nisãkire. Ãkixinireẽna imarotaãkamariko nota sãkire, inamanako notamoni, ininiã nota txĩkitakamanako ninoa ereka ininina,
itxa Teoso sãkire.
28 Paoro sãkirauata iuaĩkana ninoakata:
—Ninirekari himarotiniri Teoso iokanapirena erekari kãkiti maerekani makatxakiko pirena iokanapiretaãkapeka Xoteo minakonimoni. Ninoakara auikapitikariko Teoso sãkire.
29 Ikara Paoro sãpiretaãka atoko, ninoa Xoteoakori sipeka. Isikasaakina, iteene itaparakienatakakauana Paoro sãkire ikenakotinina xika.
30 Paoro kaikota iuaã ipi anokanani. Iĩkitxitari kaapokori iua aapoko Paoronoka auini ĩkapani. Paoro ipoxokoniritika apakapana ikinimane iuamoni sikani.
31 Isãpiretana ninoa Teoso auĩtetxi ininiãua. Oerekana ninoa Xesosi, Teoso mereẽkiti ininiãua, Apiananiri ininiãua. Isãkirauata itaparaxinireritika kãkitimoni. Auiritaãka ikinipoko imarotakiti isãpiretini.

HOMANO
Paoro Iokanatsopatakiti Homa Auakanimoni

1 Nota Paoro iokanatsopata hĩtemoni. Xesosi Kristo nitirikarano nota. Teoso mereẽno nota iua iokanatakiti kãkitimoni nininiua ĩkapani. Iua akiritano nota, Teoso iokanapirena erekari kãkitimoni nisãpiretini ĩkapani. Ikara parĩkatxinoka inireka nikamini.
2 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretaua Teoso sikaenetakiti, iua iokanapirena erekari. Teoso sãkire iõkatsopatakoriã ikara atatsopataãka.
3 Ia Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua aãuĩte Xesosi Kristo Teoso ãkiri ininiua. Kãkiti itxapekaua. Iuasaaki Tavii apika mekaniri itxaua.
4 Iuaritika Teoso ãkiri itxaua. Erekari Matamatakoti oerekari kãkiti Teoso ãkiri ininiua Xesosi, kotxi õkitikari Xesosi ipĩkaripeka. Iuaĩkana aua itxa. Ikara posotiiretxi apiari oerekari kãkiti Xesosi Teoso ãkiri ininiua.
5 Xesosi Kristo sikaua ikinipoko erekari. Ininiã iokanataua ikini itixitimoni, kãkiti isãkire asãpiretini ĩkapani, isãkire auikinina ĩkapani, isãkire iaõka ikaminina ĩkapani. Ikara atoko aparĩkauata Kristo ĩkapani.
6 Hĩtepekana, Teoso akiritai hĩte apaka Xesosi Kristo nakitiakori hininiua ĩkapani.
7 Ininiã nota iokanatsopata hĩtemoni Teoso tiretakinimoni, Homa sitatxiti auakanimoni. Teoso akiritai hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo apaka sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ikamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Nirekari Isini Homa Auakanimoni

8 Merepanika nitxari niTeosone: “Erekapitikai, kotxi Homa auakani iteene auikari pisãkire. Ikini tõpati auakani kenakopiretari ninoa auikiniri pisãkire,” nitxari Teoso Xesosi Kristo uãkaã.
9 Nisãkirauatakasaaki Teosokata, nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani. Ãtipirika nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani. Teoso imarotari ikara nisãkire atão inini. Nota parĩkauata Teoso ĩkapani. Iuanoka ninireka nikamini. Nisãpiretari iua iokanapirena erekari imi pirena kãkitimoni.
10 Nimisãkiretakasaakiri Teoso, nitxari: “Pauiritiniãno, ninirekari paĩtiki Homa auakanimoni nisini. Mitxi !apakata ninoamoni nisini. Pinirekiniãri iuaã nisini, pimoianatano ninoamoni napokini ĩkapani,” nitxari.
11 Iteene ninirekari naõkitinii hĩte, kotxi ninirekari Teoso kamataparatiniri hãkixinire nisãkireẽ.
12 Ininiã nota kamataparaxiniretaiko hĩte, kotxi himarotari nota iteene auikiniri Xesosi sãkire. Apaka hĩte kamataparaxiniretano nota, kotxi hĩte apaka iteene auikari Xesosi sãkire.
13 Nitariakori, ninirekari himarotiniri itokatapiima naiamatama hĩtemoni nisini ĩkapani, txamari iuasaaki ! apakata nisini. Itomaneri kãkiti Xoteo minakaniua ãtiãtaã auakani auikari Xesosi sãkire. Ininiã iua atokotxikana ninirekari kaiãopokori kãkiti hĩte sauaki auakani apaka auikiniri Xesosi sãkire.
14 Nisãpiretari Teoso sãkire ikininapemoni. Nisãpiretari sitatxi auakanimoni. Nisãpiretari ĩtopa auakanimoni apaka. Nisãpiretari iõkatsopari imarotakanimoni. Nisãpiretari iõkatsopari mimarotakanimoni apaka. Ikara niparĩka.
15 Ininiã iposope nitxa nisãpiretiniri Teoso iokanapirena erekari hĩte Homa sitatxiti auakanimoni apaka. Ikinika nitaparaã nisãpiretai.

16 Na nipẽtauata Kristo iokanapirena erekari nisãpiretinii, kotxi iua iokanapirena oerekaua Teoso posotiire iua sãkire auiãkani maerekani imakatxakini ĩkapani. Kaposotiireri iua, ininiã imakatxakari ikinimane maerekani, iua sãkire auiãkani maerekani. Ikara ikaminana Xoteoakori merepanika. Eereka ikaminana Xoteo minakaniua apaka.
17 Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua Teoso txĩkitakiniri kãkiti atão inakarinoka ikamini. Teoso sãkire auikikoãnokara, kãkiti txĩkitakaãka atão inakarinoka ikamini. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti atão inakarinoka kamakani auini erekari, kotxi ninoa auikari Teoso sãkire.

Kãkiti Kamakiti Maerekati

18 Teoso iaxiti auakari oerekaua iua omanãkarauatini kãkiti maerekani xika, ininiãkara iua misiritariko kãkiti, kotxi kãkiti !inirekari Teoso paniãtakiti ikamini. Ikamarina maerekatinoka. Maerekati ikamakasaakina, ikipatarina atão inakari.
19 Kãkiti ikara atoko inakani Teoso misiritanako ninoa, kotxi apakata ninoa atamatiniri iua kamakiti. Teosora oerekapekari ikamakiti kãkitimoni iua imarotinina ĩkapani.
20 Teoso kamari itixi, ininiã kãkiti atamatakasaakiri Teoso kamakiti, imarotari kiãtokopa itxa Teoso. Matamatakoti itxaua Teoso, iuaritika kãkiti atamatakasaakiri ikamakiti, imarotari iua posotiire auapika inini. Imarotari iua Teoso ininiua. Kãkiti imarotari ikara atoko inakari itxaua Teoso, iua kamakiti atamatakasaakina. Ininiãkara kãkiti imarotapitikari Teoso auini. Ininiãkara na atão kãkiti sãkire: "Na nimarotari Teoso auini inini."
21 Kãkiti imarotari Teoso auini, iuaritika !isãpiretarina Teoso: "Atão Teoso pitxaua," !itxarina. !Isãpiretarina Teoso: "Erekapitikari pikamakiti ate ĩkapani," !itxarina. !Kiĩkitena. !Imarotaikarina atão inakari, kotxi ãkixinireẽna maerekatinoka aua.
22 Ninoa sãkire: "Kimaroreua ate," txamari !kiĩkitena.
23 Teoso mapinakatimoni !itxana: "Pitenokara Teoso txaua," !itxarina. Kãkiti ipinapitika, iuaritika kamakori kãkiti atoko inakari imisãkiretana: "Pite ateosone," itxana. Kamakori kotipiriki atoko inakari, kamakori pirãtxi atoko inakari, kamakori imini atoko inakari pakini ninoa misãkireta: "Hĩte ateosone," itxana.
24 Ininiãkara Teoso takanapana ninoa. Auiritana maerekati ikaminina ãkixinirena nirekaãkiti. Itxiko atoko itxa imaerekanina iĩtona nireẽkiti. Ninoaka na paxitauana iĩtona, kotxi ãti sirĩka ãtikata.
25 !Inirekarina auikinirina atão inakari Teoso sãkire. Inirekarina auikinirina atão minakati. Teoso kamakitimoni itxana: "Pite ateosone. Aparĩkauata pite ĩkapani," itxana. Ikinipoko kamakarimoni !itxana: "Pite aTeosone. Aparĩkauata pite ĩkapani," !itxana. Atão inakari kamakani ãtipirika txari ikinipoko kamakari: "Peerekai pite." Ameẽ.
26 Ikara kãkiti maerekani xika, Teoso takanapana ninoa. Auiritana maerekati kãkiti kapẽta txĩkitaãkari, iĩtona nireẽkiti ikaminina. Ininiã sito na nirekaikari kikikata osirĩkini. Sito nirekari ãto sitokata osirĩkini. !Apakata. Ikara maerekati itxaua.
27 Iua atokokana kiki !inirekaikari sitokata isirĩkini. Kiki nirekari ãti kikikata isirĩkini. !Apakata. Ikara maerekati itxaua. Ininiãkara iĩtona misiritaãkako imaerekanina xika.
28 Ninoa imaroreẽ !inirekarina imarotinirina Teoso, ininiã Teoso takanapana. Auiritana ixinikinirina atão minakati. Maerekatinoka ixinikakitina, ininiã ikamarina atão minakati.

29 Ãkixinireẽna aua ikini sereti maerekati. Iĩtona nireẽkitinoka ikamana.
Ãtipirika ikamapikarina maerekati. Apanakini nakiti tiitxi atamatakasaak-
ina, inirekarina. Ikamarina maerekati apanakinimoni. Ãkixinireẽna ixiko-
tarina ãti. Kokaniri itxauana. Ineenamauatapikana. Apanakini imisirienetana. Ixinikarina apanakini kamakiti maerekatinoka. Aãpirena ikamana.
30 Imisãkirepiretarina ãti. Omanatarina Teoso. !Ipaxitarina apanakini
imisãkiretakasaakina. Iuikauana. Ãtipirika: "Paimatireua ate," itxanãtana.
Ixinikapikarina: "Natokopa itxa apikomoni maerekati akamini." !Ikĩpitarina
iri paniãtakiti, inoro paniãtakiti pakini.
31 !Kiĩkitena. !Ikamarina ikamaenetakitina. !Itiretarina inirimane. !
Inirekarina neenamatxi ixipokinina. !Iamonĩkana apanakini.
32 Teoso sãkire txari: "Kãkiti ikara atoko inakani ipinapitikako. Ninoa
ipinini atão." Ikara Teoso sãkire imarotapiikamana, iuaritika ikamapanika-
rina ikara maerekati. Apaka apokaerekatarina apanakini, maerekati ika-
makasaaki.

2

Teoso Misiritari Maerekati Kamakani

1 Atxiĩti hĩte txari: "!Erekana ninoa, kotxi ninoa kamari maerekati,"
hĩtxa. !Apakata ikara atoko hinini, kotxi hĩte apaka kamari maerekati ninoa
kamakiti atokotxikana. Ininiã !apakata kãkiti akiritiniri ãti kãkiti maerekati
kamakari ininiua.
2 Apakatapitika Teoso akiritiniri kãkiti maerekati kamakari ininiua, kotxi
iua imarotari atão. Ininiã maerekati kamakari apakapari atão imisiritiko
imaerekani iaõka.
3 "Ninoa maerekati kamakani misiritaãkako," hinakasaaki, hĩxinikari hĩte
apaka kamari maerekati ninoa kamakiti atokotxikana. Ininiã hĩte apaka !
hinapakakapaniri Teoso misiritinii hĩte.
4 Atxiĩti na hĩte maãkatari Teoso, kotxi hĩte txari: "Teoso katiraõkiri itxaua,"
hĩtxa. Atxiĩti na himaãkatari Teoso, kotxi iuasaaki !imisiritapanikai hĩte.
Atxiĩti na himaãkatari Teoso, kotxi Teoso ãtipirika mĩteenekai hĩte. Teoso
nirekari hĩtakanapiniri maerekati hĩkamakiti, erekarinoka hĩkamini ĩkapani.
Ininiã iua tiretai hĩte. Ikara hĩte imarotamako.
5 Txamari hĩte paikoxinirei. Na hinirekari himaerekani hĩtakanapini. Ininiã
himisiritiko apiaãpotako. Kãkiti misiritiko õti apokasaaki, Teoso misiritapi-
tikaiko hĩte. Iuasaaki kãkiti imarotariko Teoso omanãkare imaerekani xika,
kotxi Teoso atão imarotari kãkiti kamakiti.
6 Ikamakiti erekari ininiãua, Teoso sikari erekari iuamoni. Txamari ika-
makiti maerekati ininiãua, Teoso misiritariko iua.
7 Aua kãkiti ãtipirika erekari kamakani. !Isãpaka erekari ikamini. Inirekarina Teoso: "Erekapitikai," ininina. Inirekarina Teoso paxitinina. Inirekarina auinina ãtipirika. Kãkiti ikara atoko inakani Teoso txĩkitakana ãtipirika
auinina ĩkapani.
8 Apanakinipekana kamari inireẽkitinoka. !Inirekarina atão imarotinina.
Maerekatinoka inirekana ikaminina. Teoso omanatana kãkiti ikara atoko
inakani. Teoso misiritanako ninoa.
9 Ikinipoko kãkiti maerekati kamakani maxikaãkako. Atatsiirauatako.
Merepanika Xoteo misiritaãkako, eereka Xoteo minakaniua apaka misiri-
taãkako.
10 Teoso txanako kãkiti erekari kamakani: "Erekapitikai hĩte." Ikara atoko
itxanako merepanika Xoteoakori, eereka Xoteo minakaniua apaka. Teoso
paxitanako ninoa. Ikamaerekaxiniretanako.

11 Teoso misiritana ikini kãkiti maerekati kamakani. !Auiritari apanakini maerekati kamakani napakakiniri imisiritikona. Apanakini maerekati kamakani imisiritini atokokana, imisiritari ikinipoko maerekati kamakani.

12 Xoteo minakaniua !auari Moisesi sãkire Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Ninoa kamari maerekati, ininiã Teoso paniãtakiti imimarotakanisaaki ipinana. Xoteoakori aua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Ninoa apaka kamari maerekati. Ininiã Teoso misiritana ninoa, isãkire iõkatsopatakori iaõka imakamakani xika.
13 Teoso kamaerekatari isãkire iaõka kamakani. Pikenakotakasaakiri Teoso sãkire, txamari !pikamari isãkire iaõka, iuasaaki Teoso !ikamaerekatai pite.
14 Xoteo minakaniua !auari Teoso sãkire iõkatsopatakori. Iuaritika atxiĩti ikamarina Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka, kotxi ikamarina ãkixinirena sãkire iaõka. !Auari Teoso sãkire iõkatsopatakori ninoamoni, iuaritika Teoso paniãtakiti auape ãkixinireẽna.
15 Teoso paniãtakiti iaõka ikamakasaakina, oerekarina imarotinirina atão inakari ãkixinireẽna. Ãkixinirena sãkire sãpiretana atão. Ãtikata itxana: "Pite kamari maerekati. !Apakata." Ãtikata erekari ikamakasaakina, "Pite kamari erekari. Erekapitikari." Itxa ãkixinirena sãkire.
16 Kãkiti kamakiti imarotiko õti apokako. Iuasaaki Teoso paniãtariko Xesosi Kristo sãpiretiniri kãkiti kamakiti. Kãkiti kamakiti apanakini mimarotakiniti apaka isãpireta. Iuasaaki isãpiretari kãkiti misiritiko imaerekani xika. Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakiti oerekapekari ikara atoko inakari.

Xoteoakori Auari Teoso Paniãtakiti Iõkatsopatakori

17 Hĩtepekana, hĩte txari: "Ate Xoteo atxaua. Teoso apakapapitikaua ate, kotxi isikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori atemoni. Atenoka Teoso anaakori atxaua," hĩtxa. Ininiã hĩteka iuikaua.
18 Hĩte imarotari Teoso nireẽkiti hĩkamini. Himarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, ininiã himarotari erekari apiari hĩkamini.
19 Hĩtxari: "Atera oerekari Teoso kimapore, ikimapore mimarotakanimoni. Mõsiãreni atoko itxana ninoa," hĩtxa. "Ate imarotari Teoso sãkire, ininiã ate imarotari apanakini aõerekini. Ininiã ate tirikapi atoko atxaua. Apanakini ipiã sikani atoko itxana ninoa." Ikara atoko hĩtxa hĩte.
20 Hĩtxari: "Koerekarerini atxaua. Kãkiti miĩkiteni oereẽkani atxaua. Ate oerekari kãkiti poião imarotakani. Ate imarotari ikinipoko. Aimarotari atão, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori aua atemoni." Ikara atoko hĩtxa hĩte.
21 Hĩte Xoteo inakaniua oerekari apanakini. Kinirepa kona hĩteka oerekaua apaka? Hĩte õtãkikari apanakini: "!Piĩtiriuatape". Kinirepa hĩte na takanapari hiĩtiriuatini?
22 Hĩte õtãkikari apanakini: "!Pisirĩkape pĩtanoro minakotokatika." Kinirepa hĩte apaka sirĩka hĩtanoro minakotokatika? Hĩte omanatari teoso kamakori, ininiã kinirepa hiĩtirĩkari ninoa teosone aikoti tii?
23 Hĩte iuikaua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori aua hĩtemoni, txamari apanakini na paxitari Teoso hĩte xika, kotxi kona hĩte kamari Teoso sãkire iaõka.
24 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Hĩte Xoteo xika, Xoteo minakaniua misãkirepiretari Teoso,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

25 Teoso takaõtxikare aua hiĩtoã. Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, erekapitikari Teoso takaõtxikare hiĩtoã auini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori himakamakaniã, Teoso takaõtxikare mauakiniti atoko hĩtxaua.

26 Xoteo minakatiua, Teoso takaõtxikare iĩtoã mauakini, Teoso sãkire iaõka
ikaminiã, Teoso txariko: “Iua Xoteo atokotxikana itxa. Nitakaõtxikare iĩtoã
auakiti atokotxikana itxaua.”
27 Hĩte Xoteoakorimoni aua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, iuaritika !
hĩkĩpitari Teoso sãkire. Teoso takaõtxikare auapitikama hiĩtoã, iuaritika !
hĩkĩpitari Teoso sãkire. Xoteo minakaniua !auari Teoso takaõtxikare iĩtoãna,
iuaritika ninoa kamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori. Ikara atoko ininiã,
ninoa oerekai himaerekani.
28 Kiripa atão Xoteo? Kiripa Teoso nakiti txataua? Kirimonipa aua Teoso
takaõtxikare atão inakari? Teoso takaõtxikare iĩtoã auakini, na ikinikani atão
Xoteo itxauana.
29 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !oerekaua Teoso nakiti aniniua. Xoteo
atão inakariua, Teoso nakiti itxaua ãkixinireẽ. Teoso takaõtxikare aua iua
ãkixinireẽ. Erekari Matamatakoti takari Teoso takaõtxikare iua ãkixinireẽ. !
Inirekari kãkiti iuikiniri. Inirekari Teoso iuikiniri.

3

Teoso Kamari Ikamaenetakiti

1 Atxiĩti hĩte txano nota: “Teoso apakapari Xoteo. Teoso apakapari Xoteo
minakaniua apaka, ininiã !apiaerekata Xoteo aniniua. !Apiaerekata Teoso
takaõtxikare aĩtoã auini.” Atxiĩti ikara atoko hĩtxa. Txamari na atão.
2 Apiaerekatapitika Xoteo aniniua, kotxi Teoso merepitipanika sãpiretari
iuaka sãkire Xoteomoni, ninoa iõkatsopatiniri ĩkapani, inĩkatinirina ĩkapani.
3 Iuaritika apanakini Xoteo !auikari Teoso sãkire. Ikara xika atxiĩti Teoso !
ikamari ikamaenetakiti?
4 Ikamapitikari. Atxiĩti paxirari ikinimane sãkire. Iuaritika Teoso sãkire
atãonoka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso sãkirauatakasaaki, ikinimane imarotari isãkire atão ininiua.
Isãpiretakasaakiri kãkiti imisiritiko imaerekani xika, iuasaaki
imarotaãkako Teoso kamakiti atão inini.

5 Atxiĩti kãkiti txano nota: “Atão minakati akamakasaaki, apanakini apia
imarotari Teosonoka kaminiri atão inakari. Ininiã erekari akaminiri atão
minakati apanakini imarotiniri Teosonoka kaminiri atão inakari. Ininiã !
apakata Teoso misiritiniua ate, maerekati akamini xika.” Atxiĩti aua kãkiti
ikara atoko ina sãkiretakani.
6 Apakatapitika Teoso misiritiniri maerekati kamakari. Iua kamari
atãonoka, ininiã apakatapitika imisiritiniri ikinimane maerekati kamakani.
7 Atxiĩti kãkiti txaua: “Atão minakati asãpiretakasaaki, apanakini imarotari
Teoso sãkirenoka atão ininiua. Atão aminasãkiretakaniã, apanakini kãkiti txari:
‘Teosonoka ereka,’ itxana. Ininiã !apakata Teoso misiritiniua amaerekani
xika.” Atxiĩti aua kãkiti ikara atoko ina sãkiretakani.
8 Ikara atão ininiã, maerekati makama erekari apokini ĩkapani. Txamari
ikara sãkiretxiti na atão. Iuaritika apanakini apoĩtapekaua ate ikara atoko
asãpiretini. Ininiã atãopitika ninoa misiritiko, isãkirena xika.

!Auari Kãkiti Erekari

9 Hĩxinikariko ikinika ikara nisãpiretakiti. Atauako Xoteo apiaerekata?
Atauako Xoteo minakaniua poião ereka? Kona ikara atokoni itxa. No-
erekapekai hĩte, Xoteo minakaniua atokokana itxa Xoteo, kotxi ikinimane
kamari maerekati. Akinika !aposotari atakanapiniri maerekati akamini.
10 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

!Auari atão inakari kamakari. Ãtika !auari.

11 Teoso nireẽkiti imarotakari !auari. Teoso nirekakari !auari.
12 Ikinimane kaporĩkikari Teoso. Ikinimane kerokari ikamakiti. Erekari
kamakari !auari. Ãtika !auari.

13 Kãkiti sãkire maerekati, ĩtotxi arakakari saka atoko itxa. Itotarina imisirienetinirina apanakini. Kãkiti sãkire imini tsiiã atoko itxa.
14 Ãtipirika imisãkirepiretarina ãti, kotxi inĩkatarina omanãkaretxi ãkixinireẽna.
15 Maxikatiĩka inirekarina okinirina ãti.
16 Isinimonina imaxikana apanakini. Maerekaxinireninoka itxĩkitakana apanakini.
17 !Imarotarina neenamatxi itakanapinina.
18 !Ipaxitarina Teoso. !Ipĩkarina iua.
Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
19 Aimarotari Teoso sikari ikinika ipaniãtakiti iõkatsopatakori atemoni Xoteoakorimoni, inireẽkiti aimarotini ĩkapani. Ininiã !apakata ate, Xoteo minakaniua pakini: "!Nimarotari Teoso nireẽkiti," anini, kotxi isãpiretapekari inireẽkiti akamini tĩkane. Ininiã atãopitikara Teoso misiritinina ikinimane maerekati kamakani.
20 Ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !aposota akamini, ininiã Teoso kona kamaerekataua. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua maerekati kamakani aniniua.

Natokopa Itxa Teoso Kamaerekatiniri Kãkiti?

21 Uatxa Teoso oerekapekaua itxĩkitakiniri kãkiti atão inakari kamakani ininiua. Teoso paniãtakiti ikinika !ikama kãkiti, iuaritika itxĩkitakaãkana atão inakari kamakani ininiuana. Kitxakapirĩka Moisesi, Teoso sãkire sãpiretakani apaka sãpiretari ikara.
22 Teoso txĩkitakari kãkiti atão inakari kamakani ininiuana, Xesosi Kristo sãkire auikasaakina. Itxĩkitakari Xoteo, Xoteo minakaniua pakini atão inakari kamakani ininiuana, Xesosi sãkire auikasaakina. Xoteo minakatiua Teosomoni, Xoteotxikana itxaua.
23 Kotxi ikinimane kamari maerekati, ininiã ! aposota aãpokini Teoso iotximeremoni.
24 Maerekati kamakaniua ate, iuaritika Teoso sikari ikinipoko erekari maxikatiĩka atemoni, ininiã Teoso kamaerekataua ate, kotxi Kristo Xesosi iĩkitxirauata ate ĩkapani ipĩkasaaki. Ininiã Teoso !imisiritaikaua amaerekani xika.
25 Teoso sikari Xesosi ipinini kãkiti ĩkapani. Xesosi ipĩkasaaki, Teoso makatxakari maerekati akamakiti. !Imisiritaikaua ate, kotxi aãuikari Xesosi ipinini ĩkitxitari Teoso, maerekati akamakiti. Teoso sikari Xesosi ipinini ate ĩkapani. Ikara oerekaua atão inakarinoka ikamini. Mitxipitipanika Teoso ! imisiritana kãkiti imaerekanina xika. Iãtapari iketo manapi apokini, kotxi iamonĩkari kãkiti.
26 Teoso sikari Xesosi, ininiã ipĩpe kãkiti ĩkapani, ininiã uatxa Teoso misiritari kãkiti maerekati ikamini xika, ininiã aimarotari Teoso atão inakarinoka kamakari itxaua iua, kotxi !auiritari maerekati kamakari inapakakini. Erekari Teoso, ininiã iua posotari ikamaerekatiniri kãkiti Xesosi sãkire auiãkani.
27 Ininiã !apakata aãuikiniua, kotxi !auari aparĩka akamaerekatakiri, ininiã !apakata aãuikiniua Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori akamakasaaki. Teosora kamaerekataua, Xesosi sãkire aãuikasaaki.
28 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori kamakari atxiĩti !ikamaerekataãka, kotxi !auikari Xesosi sãkire. Xesosi sãkire auikakarinoka ikamaerekataãka.
29 Atauako Teoso Xoteo Teosonenanini itxataua? Konapitini. Xoteo minakaniua Teosonekanera apaka itxaua Teoso.
30 Teoso ãtinoka aua. Iua kamaerekatana Xoteo, Xesosi sãkire auiãkani. Iua kamaerekatana Xoteo minakaniua apaka, Xesosi sãkire auikasaakina.

31 Ikara atoko ininiã, atxiĩti kãkiti txari: “Teoso kamaerekataua ate, kotxi
aãuikari Xesosi sãkire, ininiã Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !itxaika. Ininiã
!akamaikari,” itxa kãkiti sãkire atxiĩti. Konapitini. Xesosi sãkire aãuikasaaki,
anirekari iteene akaminiri Teoso sãkire paniãtakiti iõkatsopatakori.

4

Atãõ Inakari Kamakari Apraãõ

1 Maxinikari Apraãõ aĩri kitxakapirĩkari. Natokopa itxa iua imarotakiti,
Teoso kamaerekatiniri kãkiti?
2 Apraãõ kamakiti erekari kamaerekataãkamariko iua, ininiã iua iuika-
mauako. Txamari iua iuikiniua !auari Teoso apisatoõ.
3 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apraãõ auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atãõ inakari
kamakari ininiua.
4 Parĩkauatakari ipatrãote sikari iparĩka ĩki iuamoni. Maxikatiĩka !iĩkitxitari iua.
Isikari, kotxi iparĩkauata.
5 Kãkiti auikiniãri Teoso kamaerekatiniri maerekati kamakari, iua kãkiti !
iuikari iuaka parĩka. Imarotari iparĩka !ikamaerekatari iua. Teoso txĩkitakari
ikara atoko inakari kãkiti atãõ inakari kamakari ininiua, kotxi iua auikari
Teoso sãkire.
6 Kitxakapirĩka Tavii txari ikara atoko. Iua sãpiretari kãkiti Teoso sikakiti
erekari apakapakani. Teoso txĩkitakari iua atãõ inakari kamakari ininiua. Na
iparĩkani txĩkitakari iua atãõ inakari kamakari ininiua.
7 Tavii txari:
Teoso makatxakasaakiri kãkiti maerekani, !atamataikari maerekati ikamak-
iti. Teoso takari ikinipoko erekari kãkiti ikara atoko inakarimoni.
8 Teoso ! iaõtari iua kamakiti maerekati. Teoso takari ikinipoko erekari
iuamoni.
Itxa Tavii kitxakapirĩka.
9 Atxiĩti pite txari: “Atauako ia erekari Teoso sikakiti, Tavii sãpiretakiti,
kãkiti Teoso takaõtxikare auaĩtotakiti ĩkapaninanini?” Konapitini. Ia erekari
Teoso sikakiti Teoso takaõtxikare mauaĩtotakini ĩkapani apaka. Nisãpiretapekai
ia Teoso sãkire iõkatsopatakori:
Apraãõ auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atãõ inakari
kamakari ininiua,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
10 Kirisaakipa Teoso txĩkitakari Apraãõ atãõ inakari kamakari ininiua?
Atauako Teoso takaõtxikare Apraãõ ĩtoã auakasaakiikani? Konapitini.
Takaõtxikari Apraãõ ĩtoã takiko apisapanikara, itxĩkitakari Apraãõ atãõ in-
akari kamakari ininiua.
11 Merepanika Teoso txĩkitakari Apraãõ atãõ inakari kamakari ininiua,
eerekaikara itakari itakaõtxikare iĩtoã. Ikara Teoso takaõtxikare oerekari,
mitxipeka Teoso txĩkitakari Apraãõ atãõ inakari kamakari ininiua, kotxi iua
auikari Teoso sãkire. Apraãõ auikari Teoso sãkire, Teoso takaõtxikare iĩtoã
auini apisapanika. Ininiã Apraãõ ikini Teoso sãkire auiãkani iri atoko itxaua.
Atxiĩti Teoso takaõtxikare iĩtoãna ! auari. Iuaritika ninoa iri atoko itxaua
Apraãõ. Teoso txĩkitakari ikinimane iua sãkire auiãkani atãõ inakari kamakani
ininiuana.
12 Apraãõ Teoso takaõtxikare auaĩtotakini iri atoko itxaua, ninoa auikiniãri
Apraãõ sãkire Apraãõ auikiniri atokotxikana, kotxi Teoso auikari Teoso sãkire
Teoso takaõtxikare iĩtoã auini apisapanika.
13 Teoso sikaenetari itixi Apraãomoni, imekaniriakori pakinimoni. Ikara
atoko Teoso sãkire, kotxi Apraãõ auikari Teoso sãkire. Iua auikari Teoso sãkire,

ininiã Teoso txĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua. Apraão kamakiti erekari !itxĩkitakari Teoso sikaenetiniri itixi Apraãomoni.
14 Kãkiti erekari kamakari Teoso sãkire mauiãkati ! apakapari Teoso sikaenetakiti, kotxi ! auikari Teoso sãkire. Teoso sikari isikaenetakiti iua sãkire auiãkanimoninani.
15 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori makamakati misiritaãkako. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, maerekati !auari. Txamari auapitika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori.
16 Ininiã kãkiti auikasaakiri Xesosi sãkire, apakapari Teoso sikaenetakiti. Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika apakaparina Teoso sikaenetakiti, kotxi Teoso nirekari ikinipoko erekari isikini kãkitimoni. Ininiã ikinimane Apraão apika mekaniriakori apakapapitikari Teoso sikaenetakiti. Xoteoakori Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori auakini apakapari. Xoteo minakaniua Teoso sãkire Apraão auikini atoko inakani apaka apakapari. Ate amakinika iri atoko itxaua Apraão.
17 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso txari Apraão: “Nota txĩkitakaiko pite itori ãti uãka iri pininiua.”
Ininiã Teosomoni iua aĩri atoko itxaua, kotxi Apraão auikari Teoso sãkire. Teoso txĩkitakana ipĩkani iuaĩkana auãki inini. Iua kamari mitxi mauakati auini.
18 Apraão kiomãtxipeka inakasaaki, kona keeneri. Iuaritika auikari Teoso sãkire. Iãtapari Teoso sikaenetakiti apokini. Ininiã apanakini ãti uãka iri atoko itxapekaua Teoso sãkire iaõka. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Papika mekaniriakori kaiãopokopaniriko.
19 Apraão seĩ anokanani inakasaaki, imarotari iĩto ipinanapanoka inini. Imarotari Sara ! oposotaikari keene onini. Iuaritika iteene auikari Teoso sãkire.
20 !Iotoka auikiniri Teoso sikiniri isikaenetakiti iuamoni. Iua auikari Teoso sãkire itaparaxinireritika. “Teoso posotari ikinipoko ikamini,” itxa.
21 Iua iteene imarotari Teoso posotiniri isikiniri isikaenetakiti.
22 Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso txĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua.
23 Na Apraãonanini Teoso txĩkitaka atão inakari kamakari ininiua.
24 Iua txĩkitakaua ate apaka atão inakari kamakani aniniua, aãuikiniãri Teoso sãkire. Aãuĩte Xesosi ipĩkasaaki, Teoso õkitikari iua iuaĩkana auini ĩkapani.
25 Teoso sikari Xesosi kãkitimoni ipinini ĩkapani maerekati akamakiti xika. Teoso õkitikari iua iuaĩkana auãki inini ĩkapani, ate ikamaerekatini ĩkapani.

5

Teoso !Omanataikaua Ate

1 Ininiã Teoso kamaerekataua, kotxi aãuikari isãkire, ininiãkara aãuĩte Xesosi Kristo iotokakari Teoso omanatiniua ate. Teoso !omanataikaua ate. Uatxa apakapaua ate.
2 Aãuikasaakiri Xesosi sãkire, iuasaaki aimarotari ikinipoko erekari Teoso sikakiti atemoni ikiniõtika. Iteene apoxokoniuata, kotxi aiãtapari Teoso aaõkitini, iua iotximere aãtamatini ĩkapani.
3 Apanakini misiritakasaakiua, apoxokoniuata apaka, kotxi Teoso oerekaua amĩteenekiniri amisiritiko.
4 Amisiritiko amĩteenekiniã, aimarore apiaãpota. Aimarore apiaãpotakasaaki, aiãtapariko erekari apokini atemoni.
5 Erekari apokini aiãtapiniã, aãpakapapitikariko erekari, kotxi aãkixinireẽ aimarotari Teoso iteene tiretiniua. Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti atemoni, oerekaua Teoso tiraõki aãkixinireẽ.

6 Erekari akamini amaposotakanisaaki, Teoso amanirekakanisaaki, Kristo
ipina ate ĩkapani. Iua ipina iketo õti manapi.
7 Atxiĩti kãkiti ipina atão inakari kamakari ĩkapani iua mapinakani ĩkapani?
Atxiĩti !ipina iua ĩkapani. Atxiĩti kãkiti ipina ãti erekari kamakari ĩkapani, iua
mapinakani ĩkapani? Atxiĩti ipina iua ĩkapani.
8 Teoso oerekaua ate, iua iteene tiretiniua ate, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani
maerekati akamapanika anakasaaki.
9 Kristo ipinini kamaerekataua ate, ininiã uatxa Teoso apakapaua ate.
Apikomoni Kristo kaminaua, kotxi Teoso !omanataikaua. !Imisiritaikaua.
10 Ate Teoso omanatakani anakasaakiua, Teoso ãkiri ipina ate ĩkapani.
Ininiã Teoso mokaiakari !atxaikaua. Iua apakapaua. Iua apakapaua, ininiã
amaerekani imakatxaka, ininiã aãuapinininiika, kotxi iua õkitikaua auapinininiika
anini ĩkapani Teosokata, kotxi Kristo auini auapika.
11 Teoso kamari ikara ate ĩkapani. Apikomoni iua kaminapanikauako ate,
kotxi iua kamapoxokonitaua, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo mikanapiriãua ate
Teosomoni.

Adão, Kristo Pakini

12 Maerekanitxi apoka itixi kiki ãtika xika, Adão inakori xika. Maerekati
ikamakiti xika ipina. Ininiã ikinimane kãkiti ipina, kotxi ikinimane kãkiti
kamari maerekati.
13 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori apokini apisapanika, kãkiti kamari
maerekati, iuaritika Teoso !imisiritana ninoa maerekati ikamakitina xika,
kotxi iuasaaki !isãpiretapanikari ipaniãtakiti.
14 Adão auakasaaki atoko, Moisesi auakasaaki manapi, iuasaaki Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori !apokapanika, iuaritika ikinimane ipina. Atxiĩti
kãkiti !ikamari maerekati Adão maerekani atoko, kotxi iua !ikamari Teoso
paniãtakiti, iuaritika ikinimane ipina. Kiki Adão inakori axinikasaaki,
aimarotari iua Xesosi atoko ininiua.
15 Txamari aimarotari iua na Xesosi !atokoni itxaua, kotxi ãtika kiki
maerekani xika, itori kãkiti ipina. Iua sikari ipĩkitxi kãkitimoni. Kiki ãtipekana,
Xesosi Kristopekana, iua sikari erekari Teoso siãkiti itori kãkitimoni imap-
inakanina ĩkapani. Teoso siãkiti iĩki !auari. !Erekari Adão sikakiti. Peerekari
Xesosi Kristo siãkiti.
16 Kiki ãtika Adão inakori kamari maerekati. Ãtinoka maerekati ikama,
ininiã eereka Teoso sãpiretari imaerekani. Eereka Teoso misiritari iua. Teoso
siãkiti !ikara atokoni itxa. Kãkiti maerekati itori ikamakasaaki, kiki ãtipekana
Xesosi sikari Teoso siãkiti kãkitimoni, ininiã ikamaerekatana kãkiti. Iuasaaki
imakatxakari ninoa maerekani.
17 Kiki ãtika, Adão inakori maerekani xika, Teoso txĩkitakari ikinimane
ipinini. !Erekari iua kiki kamakiti. Ãti kiki, Xesosi Kristo inakori kamakiti
peerekari. Iua txĩkitakari kãkiti ãkixinire katapara inini maerekati imaka-
makani ĩkapani. Kãkiti ikara atoko inakari Teoso sikari ikinipoko erekari.
Itori isika. Itxĩkitakari iua atão inakari kamakari ininiua. Ia iparĩka ĩki !auari.
18 Adão kamari ãtinoka maerekati, iuaritika iua maerekati txĩkitakari Teoso
misiritinina ikinika kãkiti. Iua atokokana Xesosi kamakiti ãtika txĩkitakari
Teoso kamaerekatinina kãkiti ninoa ãtipirika auini ĩkapani. Iuasaaki atãonoka
ikamakiti.
19 Kiki ãtika Adão inakori na kamari Teoso sãkire iaõka, ininiã itxĩkitakari
kãkiti itomaneri maerekati ikaminina. Kiki ãtipekana Xesosi inakori kamari
Teoso sãkire iaõka, ininiã itxĩkitakari kãkiti itomaneri atão inakari kamakani
ininiuana.
20 Teoso sikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori Moisesimoni. Iuasaaki kãkiti
imarotari maerekati itori ikamakitina, ininiã maerekanitxi apiaãpota, kotxi

Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori auape. Maerekanitxi apiaãpota, iuaritika erekari Teoso sikakiti kãkitimoni apiata.
21 Maerekanitxi txĩkitakari kãkiti ipinini. Erekari Teoso sikakiti kãkitimoni txĩkitakari kãkiti auini ãtipirika imaxipokakani tĩkane, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo txĩkitakari kãkiti atão inakari kamakari ininiua. Ininiãkara kãkiti auapininiika, kotxi Xesosi Kristo kamaerekatana.

6

!Anirekaikari Maerekati Akamini

1 Ininiã erekari atxiĩti apikomoni maerekati akamini, ikinipoko erekari Teoso sikakiti apiata auini ĩkapani?
2 Konapitini. Teoso makatxakapekari amaerekani, kotxi iuasaaki ! anirekaikari apikomoni maerekati akamini. Anireẽkiti maerekati akamini xipope, kãkiti ipinini atoko itxa ixipokini. Ininiã ! apakata apikomoni maerekati akamini.
3 Apatxisatiko oerekari Kristo Xesosi nakitiakori aniniua. Iuakata apinini atoko itxa apatxisatiko. Himarotapekari ikara.
4 Apatxisatiko oerekari Kristokata ikatakoni atoko aniniua, ininiã ! anirekari apikomoni maerekati akamini. Kristo iri Teoso posotiire õkitikari imi, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Peerekari iposotiire. Ininiã apatxisatiko oerekari Xesosi õkitikiko atokokana Teoso õkitikaua ate aãuini amaneri inini ĩkapani.
5 Aãuapika Kristokata, ininiã ãtika atoko atxaua iuakata aãuini, ininiã Kristo ipinini atokokana mitxi aãuini xipope. Kristo iuaĩkana auini atokokana, aãuini amaneri. Peerekari, kotxi aãuapika Kristokata, ãtika atoko aniniua iuakata.
6 Mitxi anireẽkiti xipope, kotxi Kristo makatxakari amaerekani aamina ĩpiriãmitakari nopini ipĩkasaaki ate ĩkapani. Ininiã mitxi anireẽkiti posotiire ! auaika. Ixipokaãkapeka, kotxi mitxi anireẽkiti maerekatinoka. Ininiã maerekanitxi nitiriakori atoko !atxaikaua. Aimarotari ikara.
7 Maerekanitxi na paniãtaikari kãkiti ipĩkari.
8 Kristokata ipĩkani atoko aniniã, aimarotari iuakata aãuini apaka.
9 Ipĩkasaaki õkitikaãka, ininiã ! ipinaika. Aimarotari ikara. Ipĩkitxi na kaposotiireikari iuaĩkana Kristo ipinini ĩkapani.
10 Iua ipina maerekanitxi posotiire ixipokini ĩkapani. Iuasaakipeka maerekanitxi posotiire xipoka. Uatxa Kristo auapininiika Teosokata, iri nireẽkitinoka ikamini ĩkapani.
11 Iua atokotxikana anireẽkiti maerekati xipope. Uatxa ! anirekaikari maerekati akamini. Uatxa aãuapininiika Teosokata, iua nireẽkitinoka akamini ĩkapani, kotxi Kristo Xesosikata aãuapika.
12 Ininiã na hãuiritapiri hiĩto paniãtinii maerekati hĩkamini. Na hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti.
13 Na hãuiritapiri hiĩto kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hõki kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hinama kaminiri maerekati. Na hãuiritapiri hĩuako kaminiri maerekati. Na hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. Hĩteka hĩsikauako Teosomoni, kotxi mitxi ipĩkani atoko hĩtxaua, eereka Teoso txĩkitakai auãki iuaĩkana hinini, ininiã hĩsikari hiĩto ikinika Teosomoni. Atão inakarinoka hĩkamako hõkiã, hinamaã, hĩuakoã, imakinika hiĩtoã.
14 Uatxa maerekanitxi apatrãote atoko ! itxaikauako. Uatxa amisiritiko ! auaika, Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori amakamakaniã, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikakiti aãpakapakasaaki, iuasaaki imakatxakari amisiritiko.

Atão Inakari Nitiriakori

15 Ininiã atxiĩti hĩtxano nota: “Maerekati makama, kotxi amisiritiko !auaika
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori amakamakaniã, kotxi ikinipoko erekari
Teoso sikakiti aãpakapakasaaki, imakatxakari amisiritiko. Ininiã makamari
maerekati,” atxa atxiĩti. Konapitini.
16 Himarotari, hãuiritiniãri kãkiti paniãtinii iua nireẽkiti hĩkamini, ininiã
iua hĩpatrãote atoko itxaua. Iua nitiriakori atoko hĩtxaua, kotxi hĩkamari
iua paniãtakiti. Maerekanitxi hĩpatrãote ininiãua, hĩkamari maerekati, ininiã
hĩpina. Ininiã kona hãua Teosokata ãtipirika. Teoso hĩpatrãote ininiãua, iua
paniãtakiti hĩkama, ininiã atão inakarinoka hĩkama.
17 Nitxari Teoso: “Erekapitikari atemoni pikamakiti.” Ikara atoko nitxari
Teoso, kotxi mitxi maerekanitxi nitiriakori atoko hĩtxaua. Uatxa maerekan-
itxi nitiriakori !hĩtxaikaua, kotxi iteene hĩkĩpitari hõerekiko.
18 Teoso makatxakapekai hĩte, ininiã uatxa maerekanitxi nitiriakori !
hĩtxaikaua. Uatxa Teoso nitiriakori hĩtxaua, ininiã atão inakarinoka hĩkama.
19 Ikara atoko nitxa sãkireta hĩtemoni, kotxi himarotari nitiritxi, pa-
trão pakini pirena. Himarotakiti poiãoka. Mitxi hãuiritari hiĩto kaminiri
maerekati inireẽkiti. Hãuiritari hiĩto apikomoni maerekati ikamaãpotini.
Apiaãpota maerekati hĩkamakiti. Iuasaaki hiĩto maerekanitxi nitiri atoko
itxaua. Uatxa hĩsikari hiĩto Teosomoni atão inakari nitiri ininiua ĩkapani,
ininiã hĩkamariko atão inakarinoka. Ininiã Teoso nakitiakorinoka hĩtxaua.
20 Maerekanitxi nitiriakori hinakasaakiua, atão inakari nitiriakori na
hĩtxaua, ininiã atão inakari na paniãtai hĩte atão inakarinoka hĩkamini.
21 Ĩkiripa erekari hãpakapa, maerekati mitxi hĩkamakasaaki? Kona kapaka-
parei. Uatxa hĩpẽtauata maerekati mitxi hĩkamakiti xika. Maerekati kamiko
xika kãkiti ipina, ininiã kona aua Teosokata ãtipirika.
22 Uatxa maerekanitxi na paniãtaikai hĩte. Uatxa Teoso nitiriakori
hĩtxapekaua, ininiã hĩkamari ikinipoko Teoso ĩkapani. Ininiã hãuapininiika
hĩtxako Teosokata ãtipirika.
23 Maerekanitxi kãkiti patrãote atoko itxa. Iĩkitxitari kãkiti parĩkatxi ĩki,
txamari ipĩkitxi itxaua parĩkatxi ĩki. Teoso sikakiti atemoni ãtião. !Aparĩkauata
Teoso sikakiti aãpakapini ĩkapani, iuaritika isikaua aãuini ãtipirika inini ĩkapani,
kotxi aãuĩte Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani.

7

Tanirauatakaro Atoko Atxa

1 Nitariakori, hĩte hĩkinika imarotari paniãtakori iõkatsopatakori, ininiã
himarotari nisãkire. Kãkiti auapanika inakasaaki, ikĩpitariko paniãtakori
iõkatsopatakori.
2 Noerekaiko hĩte. Paniãtakori iõkatsopatakori paniãtaro sito okaikotini
oĩtanirikata iua auapanika inakasaaki. Iua ipininiã, iua paniãtakori na
paniãtaikaro oa.
3 Õtaniri auapanika inakasaaki, ãtikata oãuiniã, kanokarero otxaua. Õtaniri
ipininiã, paniãtakori iõkatsopatakori na paniãtaikaro oa, ininiã apakata ãtikata
oĩtaniriuatini. Ikara atoko oniniã, kanokarero !otxaua.
4 Nitariakori, oa sito atokotxikana ate amakinika. Kristo ipina ate ĩkapani,
ininiã Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori kona paniãtaikaua, kotxi uatxa Kristo
nakitiakori atxaua. Uatxa Teoso õkitikakiti Kristo nakitiakori atxaua. Iua
nakitiakori atxaua, ininiã erekari akama Teoso ĩkapani.
5 Mitxi anireẽkiti maerekati paniãtaua maerekati akamini. Aĩto nirekari
maerekatinoka ikamini, kotxi paniãtakori iõkatsopatakori txari: “Kona
hĩkamapiri maerekati.” Ininiã iuasaaki apiata anirekari maerekati akamini,

kotxi maerekatinoka kamakani atxaua. Ininiã apina, ininiã kona aãuapika Teosokata.
6 Mitxi paniãtakori iõkatsopatakori nirekari ipaniãtiniua. Uatxa paniãtakori iõkatsopatakori na paniãtaikaua. Ikara kitxakari. Uatxa amaneri, kotxi uatxa aparĩkauata Teoso ĩkapani. Erekari Matamatakoti oerekaua aparĩkauatini Teoso ĩkapani.

Teoso Paniãtakiti Iõkatsopatakori

7 Ininiã natokopa itxa uatxa axinikakiti? Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori maerekati itxaua atxiĩti? Konapitini. Maerekati !itxaua. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakanimako, nota !imarotamariko maerekati nikamini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari:
Kona pinirekapiri ãti nakiti,
ininiã ãti nakiti ninirekiniã, nimarotari nikaminiri maerekati.
8 Maerekati xika na nota nirekari ikara Teoso paniãtakiti nikamini. Ininiã iteene ninirekari apanakini nakiti. Ninirekari apanakini nakiti, kotxi Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari:
Kona pinirekapiri ãti nakiti.
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, iuasaaki maerekati !auari.
9 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nimimarotakanisaaki, na nimarotari maerekati nikamini. Niuãkatari nãkixinire auãki inini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nimarotakasaaki, nimarotari maerekati nikamini. Iuasaaki nimarotari nipinini nimaerekani xika.
10 Iuasaakipeka nimarotari nãkixinire ipĩkari atoko inini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekari kãkiti erekari ikamini, iua auini ĩkapani. Txamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekano nota nipinini nimaerekani xika.
11 Maerekati ninireẽkiti misirienetano. Imisirienetano, ininiã na nikamari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka. Ininiã nikamari maerekati. Ininiã maerekati xika nipina.
12 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !auari maerekati, kotxi Teoso kamari. Atãonoka itxa Teoso paniãtakiti. Erekari.
13 Atxiĩti erekari txĩkitakano nipinini? Konapitini. Maerekanitxi txĩkitakano nipinini. Maerekanitxi txĩkitakano Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori erekari nimakamakani, ininiã nikamari maerekati, ininiã iua maerekanitxi txĩkitakano nipinini. Ininiã aimarotari maerekanitxi kona xatiki apakata. Maerekatinoka, kotxi maerekanitxi txĩkitakano nipinini. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua ikara atoko inakari.
14 Aimarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaxiti ĩkari ininiua. Txamari nota uaikirino. Maerekanitximoni vẽtxitakori atoko nitxaua, maerekanitxi nitiri atoko nininiua ĩkapani.
15 Na nimarotari nikamakiti, kotxi na nikamari notaka nireẽkiti. Nikamari nimanirekakiniti, nomanatakiti.
16 Ininiã maerekati nimanirekakiniti nikamakasaaki, iuasaaki nimarotari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ereka inini.
17 Ininiã na notani kamari maerekati. Maerekati nãkixinireẽ auakarira txĩkitakari nikaminiri iua maerekati.
18 Nimarotari erekari !auari nãkixinireẽ. Maerekatinoka aua nãkixinireẽ, kotxi ninirekari erekari nikamini, txamari !niposotari.
19 Na nikamari erekari ninireẽkiti. Nikamapikari maerekati nimanirekakiniti.
20 Ininiã nimanirekakiniti nikaminiã, kona notani kamari. Maerekati nãkixinireẽ auakarira txĩkitakano iua maerekati nikamini.
21 Ininiã ia sãkiretxiti atão: Ninirekasaakiri erekari nikamini, maerekatinoka niposota nikamini.

22 Nãkixinireẽ iteene ninirekari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka nikamini.
23 Txamari aua ãti ninireẽkiti niĩto ãki. Iua niĩto nireẽkiti nirekari ixipokiniri nãkixinire nireẽkiti. Iua niĩto nireẽkiti xika nikamari maerekati nireẽkitinoka. !Niposotari erekari nikamini. Kateia ãki iaxirikakoni atoko nitxa.
24 !Erekano nota. Maerekati kamakarino nota. Kipa makatxakano, maerekati niĩto nireẽkiti nimakamakani ĩkapani? Niĩto txĩkitakano nipinini. Kipa moianatano?
25 Aãuĩte Xesosi Kristokara moianatano. Iuara makatxakano nimapinakani ĩkapani. Peerekari Teoso, kotxi iua kamari ikara atoko nota ĩkapani.

Ininiã uatxa ia atoko inakari nisãpiretai. Nãkixinireẽ ninirekari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori nikamini. Txamari niĩtoã maerekanitxi nireẽkitinoka niposota nikamini.

8

Erekari Matamatakoti Txĩkitakari Aãkixinire Auãki Inini

1 Ininiã uatxa Teoso !itxaikaua ate: “Maerekati hĩkamakiti xika nimisiritaiko hĩte,” !itxaikaua ate, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxapekaua. !Akamaikari aĩto nireẽkiti. Erekari Matamatakoti sikaposotiiretaua iua nireẽkiti akamini.
2 Erekari Matamatakoti nireẽkiti akama, ininiã iua txĩkitakari aãkixinire auãki inini, kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Erekari Matamatakoti makatxakano maerekanitxi nireẽkiti nikamini, ininiã na nipina.
3 Aĩto maerekani xika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori !iposotari imakatxakiniri amaerekani, kotxi !aposotari akaminiri iua paniãtakiti. Iuaritika Teoso makatxakari amaerekani, kotxi iua iokanatari imi atemoni. Imi ĩto ate ĩto atoko, maerekati kamakari ĩto atoko itxa. Teoso iokanatari imi atemoni ipinini ĩkapani, amaerekani imakatxakini ĩkapani. Ininiã ixipokari maerekati posotiire aĩtoã auakari.
4 Teoso kamari ikara, ininiã Xesosi kamari ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka ate ĩkapani, kotxi ipaniãtakiti atão inakarinoka. Ininiã !akamaikari maerekati aĩto nireẽkiti. Akamari Erekari Matamatakoti nireẽkiti.
5 Ĩtotxi nireẽkiti kamakani xinikapikari iĩtona nireẽkitinoka. Erekari Matamatakoti nireẽkiti kamakani xinikapikari Erekari Matamatakoti nireẽkitinoka.
6 Kãkiti xinikiniãri iĩto nireẽkitinoka, ixinikakiti txĩkitakari iua ipinini, ininiãkara kona auapika Teosokata. Kãkiti auiritiniãri Erekari Matamatakoti txĩkitakiniri ixinikiniri Erekari Matamatakoti nireẽkitinoka, iua auapininiika Teosokata. Erekaxinireri iua.
7 Kãkiti xinikiniãri iĩto nireẽkitinoka, Teoso mokaiakariakori itxauana, kotxi !inirekarina Teoso paniãtakiti iaõka ikaminina. !Iposotarina Teoso paniãtakiti iaõka ikaminina.
8 Ĩtotxi nireẽkitinoka kamakani !iposotari ikamapoxokonitinirina Teoso.

9 Hĩtepekana, Erekari Matamatakoti hãkixinire auiniã, hĩkamari iua paniãtakiti. !Hĩkamari maerekati hiĩto paniãtakiti. Erekari Matamatakoti kãkiti ãkixinireẽ mauakanisaaki, na Kristo nakitiakori !itxauana, kotxi Erekari Matamatakoti Kristo nakiti itxaua.
10 Hiĩto ipinapitikako maerekati xika, iuaritika hĩxinire auãkiri itxaua Kristo hãkixinireẽ auiniã. Hĩxinire auãkiri itxaua, kotxi Kristo kamari atão inakarinoka ate ĩkapani.

11 Teoso õkitikari Xesosi, iua ipĩkasaaki. Erekari Matamatakoti Teoso nakiti
hãkixinireẽ auiniã, Teoso Kristo õkitikakari, txĩkitakariko hiĩto ipinakari iuaĩkana
auãki inini, kotxi Erekari Matamatakoti Teoso nakiti aua hãkixinireẽ.
12 Ininiã nitariakori, auapitika akamakiti tĩkane Teoso ĩkapani. !Auari
akamakiti tĩkane aĩto nireẽkiti akamini ĩkapani.
13 Hiĩto nireẽkiti hĩkaminiã, hĩxinire ipĩkari atoko itxa, ininiã ãtipirika kona
hãua Teosokata. Hamanainiãri Erekari Matamatakoti maerekati hiĩto ka-
makiti ixipokini, iuasaaki hãuapika ãtipirika Teosokata.
14 Erekari Matamatakoti nireẽkiti kamakani, Teoso anaakori itxauana,
kotxi Erekari Matamatakoti Teoso nakiti.
15 Iua Erekari Matamatakoti Teoso sikakiti hĩtemoni. !Itxĩkitakai nitiritxi
kapĩkareri hininiua. Itxĩkitakai Teoso anaakori hininiua. Erekari Mata-
matakoti posotiireẽ aãkiritari aĩri Teoso: “Papai, niri,” atxari.
16 Erekari Matamatakoti sãpiretaua aãkixinireẽ Teoso anaakori aniniua.
17 Teoso anaakori aniniãua, aãpakapariko erekari Teoso nĩkatakiti ate ĩkapani.
Kristo apakapari erekari Teoso nĩkatakiti iua ĩkapani, ininiã ate apakapari
iuakata. Kristo misiritaãkapeka. Ate misiritiko apaka auiniã Kristo sãkire
aãuikini xika, Kristo ikinimane auĩte inakasaakiua, ate apaka aua iuakata
iuasaaki. Aãtamatari iua iotximere. Peerekari iuasaaki iuakata aãuini.

Aãpakapariko Ikinipoko Erekari

18 Uai itixi aãuakasaaki, aãtatsiirauata. Eereka !axinikaikari mitxi
aãtatsiirauatini, kotxi Teoso oerekauako ikinipoko erekari. Iuasaaki
peerekari.
19 Ikinipoko Teoso kamakiti iãtapari ipoxokoniritika Teoso keto õti.
Iuasaaki aimarotari Teoso anaakori.
20 Kotxi ikinipoko Teoso kamakiti misiritaãkapeka, ixipokaãpotini tĩkane.
Ikinipoko Teoso kamakiti ixinireka !ixipokaãpota. Teoso txĩkitakari ikinipoko
xipokaãpotini. Iuaritika aimarotari, ipĩkitxi xipokini õti apokapitikako.
21 Ikinika Teoso kamakiti iãtapari iua õti. Iuasaakiko itixi amaneri itxauako.
!Ixipokaika. Iuasaaki ikinika amaneri. !Ixipokaika. Teoso anaakori misiri-
tiko !auaika. Peerekari iuasaakiko.
22 Aimarotari uatxapiikama ikinika Teoso kamakiti atatsiirauata, amarini
tsii sito atatsiitini atokokana.
23 Na itixi Teoso kamakitinanini atatsiirauata. Aãkixinire apaka akiripireta,
kotxi anirekari Teoso keto apokini. Iuasaaki iua apakapaua ate iua
anaakori. Iuasaakiko aĩto amaneri isikaua. Iuasaakiko aĩto !kaxiporeikari.
Merepanika Teoso sikakiti auapeka atemoni, kotxi iua sikapekari Erekari
Matamatakoti atemoni.
24 Teoso makatxakapekari amaerekani, aãuikasaakiri isãkire. Ininiã
aiãtapari apikomoni isikaenetakiti atemoni. !Aãtamatapanikari isikaenetak-
iti, ininiã aiãtapapanikari. Aãuikapitikari isikaenetakiti isikiniua, ininiã atão
aãuikiniri.
25 Aiãtapari aãpakapakiti tĩkane. !Aãpakapapanikari, iuaritika aiãtapari apox-
okoniritika, kotxi aimarotapitikari ikara apokini.
26 Erekari Matamatakoti moianataua, kotxi na kataparaxinireua. !Aimaro-
tari aamanaãkiti tĩkane, Teoso amisãkiretakasaaki. Iuaritika, Erekari Mata-
matakoti misãkiretari Teoso ate ĩkapani. Asãkireẽ !aposotari asãpiretiniri Teoso
ikinika anireẽkiti, ininiã Erekari Matamatakoti misãkiretari Teoso ate ĩkapani.
Ipinimoni itxa isãpiretiniri Teoso. Kãkiti sãkireẽ !isãkirauata Teosokata.
27 Teoso imarotari kãkiti ãkixinire, ininiã iua imarotari Erekari Mata-
matakoti xinikakiti, kotxi Erekari Matamatakoti misãkiretari Teoso, Teoso
nakitiakori ĩkapani. Erekari Matamatakoti amanaãri Teoso, Teoso nireẽkiti
ikaminana inakitiakori.

Teoso Iteene Tiretiniua

28 Aimarotari ikiniõtika erekari ikaminaua ate, kotxi iua tiretakani, iua
mereẽkini atxaua ate. Iuaritika aãtatsiirauatini auapitika. Iuaritika iuasaaki
apaka erekari ikaminaua. Iua mereẽua, kotxi inirekari imereiniua.
29 Itixi kamiko apisapanika Teoso imarotapekaua ate. Iua mereẽpekaua
ate, iua anaakori kaiãopokori aniniua ĩkapani. Imereẽpekaua, imi Xesosi atoko
aniniua ĩkapani. Ininiã Xesosi aĩtari apiari.
30 Teoso akiritana imereẽkini. Apaka ikamaerekatana iua mereẽkini.
Apaka itanapoko erekari isika ninoa ikamaerekatakinimoni.
31 Teoso kamari ikinipoko ikara erekari ate ĩkapani, ininiã natokopa itxa
axinikakiti? Teoso kataparari moianatapitikaua, ininiã ate omanatakani
tapara poiãoka.
32 Teoso sikari ikinipoko atemoni. Imi apaka isika atemoni, kotxi ipina
ate akinika ĩkapani. Isikari imi atemoni, ininiã aua atxiĩti iua masikakiniti
atemoni? !Auari. Ikinipoko erekari isikapitikaua atemoni. Ikarone !auari.
33 Aua atxiĩti Teoso mereẽkini maerekani sãpiretakari? ! Auari. Teosora
sãpiretari ninoa maerekani mauakani, kotxi iua kamaerekatapekana ninoa.
34 Aua atxiĩti Teoso mereẽkini misiritiko sãpiretakari? !Auari. Kotxi Kristora
misãkiretari Teoso ate ĩkapani, kotxi Teoso ikikomoni auakari itxaua. Iua ipina
ate ĩkapani, ininiã eereka Teoso õkitikari iua, auapika inini ĩkapani. Iuara
misãkiretari Teoso ate ĩkapani.
35 Ininiã kipa atxiĩti iotokakatari Kristo tiretiniua? ! Auari, kotxi
amaxikikosaaki, Kristo tiretapanikaua. Amauarenisaaki, Kristo tireta-
panikaua. Amisiritikosaaki, Kristo tiretapanikaua. Natxi auakasaaki,
Kristo tiretapanikaua. Amamãkanisaaki, Kristo tiretapanikaua. Monõkori
auakasaaki, Kristo tiretapanikaua. Neenamatxi auakasaaki, Kristo tireta-
panikaua.
36 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pisãkire aãuikini xika, pamonõkoniri ikiniõtika. Aõkiko monõkoni auapika. Soti
auĩte apanakini okini atoko, apanakini nirekari okiniua ate,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

37 Maerekati ikara atoko aua, iuaritika iteene akãiata, kotxi atiretakiri sikat-
aparataua.
38 Ia nimarota. Kristo tiretiniua iotokakakari ! auari. Apĩkasaaki, itireta-
panikaua. Aãuapanika inakasaaki, itiretapanikaua. Teoso nitiriakori iax-
itikini ! iotokakari itiretiniua. Satanasi nitiriakori ! iotokakari itiretiniua.
Ĩkorasaaki auakani, katana auakani apaka ! iotokakari Kristo tiretiniua. !
Auari posotiiretxi, Kristo tiretiniua iotokakakari.
39 Iaxiti apiko nopinixiti auakani, iaxiti patapi auakani apaka, ! iotokakari
Kristo tiretiniua. Hinitiniãri Teoso tiretiniua iotokakakari, !hãpokari. Hini-
tiniãri ikinika Teoso kamakiti auiniãtaã, iuaritika kona hãpokari Teoso tire-
tiniua iotokakakari. ! Auari. Aãuĩte Kristo Xesosi oerekaua Teoso iteene
tiretiniua.

9

Teoso Mereẽna Xoteoakori Inakitiakori Ĩkapani

1 Atão nisãkire. Kristo nakiti nitxaua, ininiã na nisãpiretari misirieneretxi.
Nãkixinireẽ nimarotari nisãkire atão inini, kotxi Erekari Matamatakoti
oerekari nisãkire atão inini.
2 Ia nisãkire atão. Iteene nimatinaniuatapika. Nãkixinireẽ maerekax-
iniretinoka nitxa, ninirimane Kristo sãkire mauikakani xika.

3 Ninirekamari Teoso misiritinino nota, ninoa nitariakori imamisiritakani
ĩkapani. Ninirekamari Kristo manirekakanino nota, ninirimane Kristo naki-
tiakori ininiua ĩkapani. Niposotiniãri ikara atoko nikamini, nikamari nini-
rimane ĩkapani. Txamari !niposotari.
4 Ninirimane Isaeo apika mekaniriakori itxauana. Teoso nirekana ninoa
iua anaakori ininiuana. Teoso oerekari iposotiire ninoamoni. Isãpiretana
ninoa ikamaenetakiti ninoa ĩkapani. Isikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori ninoa-
moni. Oerekana ninoa kiiniri atão ikaminina, iuakata isãkirauatakasaakina.
Teoso sãpiretana ninoa ikamakiti tĩkane ikinimane kãkiti ĩkapani.
5 Ninirimane apika atokiriakorini Apraãoma, Isakima, Isaeoma pakini.
Kristo uaimoni iponaniãkasaaki, ninoa apiko mekaniri itxaua, iuaritika Teoso
itxaua. Ikinimane auĩte itxaua. “Peerekai,” matxari iua ãtipirika. Ameẽ.
6 Atxiĩti Teoso kona kamari ikamaenetakiti Isaeo apika mekaniriakori
ĩkapani? Ikamapitikariko. Txamari kona ikinikani Isaeo apika mekaniriakori
Teoso nakiti !itxauana.
7 Kona ikinikani Apraão apika mekaniriakori atão Teoso anaakori !itx-
auana, kotxi Teoso txari Apraão:
Papika mekaniriakori atão inakani Isaki mekaniriakori itxauana.
8 Teoso sãpiretari Isaki auini, iua auini apisapanika. !Isãpiretari ãti Apraão
ãkiri Isimaeo inakori auini, iua auini apisapanika. Isimaeo iponaniã, kotxi
Apraão sirĩka Isimaeo inorokata. Ininiã kãkiti Isimaeo atoko, Teoso anaakori
!itxauana. Teoso sãpiretari Apraão iua keene inini, ininiã isikaenetakininoka
atão Apraão apika mekaniriakori itxauana.
9 Teoso sikaenetari Apraão keene inini. Itxari:
Niketo manapi nikanapiriãko. Iuasaaki Sara keeneroko. Kiki oenetako.
10 Apikomoni nisãpiretai. Hepeka anaakori iri ãtika. Aãpika atokirini itxaua
Isaki inakori.
11-12 Oa anaakori iponaniã ipipe. Iponaniinina apisapanika, maerekati
ikaminina apisapanika, erekari ikaminina apisapanika, Teoso sãpiretaro oa:
Merepanika iponaniãkari eereka iponaniãkari nitiri itxauako.
Ininiã Teoso mereẽri iua eereka iponaniãkari Xakoo inakori apiari inini
ĩkapani, iua auini apisapanika. Ininiã na Xakoo kamakitini txĩkitakari Teoso
mereiniri iua. Teoso mereẽri iua, kotxi inirekari ikara atoko inini.
13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Xakoo nitireta. Isaoo nomanata.
14 Ikara atoko ininiã, kanatokopa itxa axinikakiti? Atauako Teoso na
kamari erekari? Ikamapitikari erekari. Ãtipirika Teoso kamari erekari.
15 Teoso txari Moisesi:
Ninirekiniãri ãti niamonĩkini, niamonĩkari. Ninirekiniãri ãti nimoianatini,
nimoianatari.
16 Ikara atoko ininiã, anireẽkiti !itxĩkitakari Teoso mereiniua. Akamakiti !
itxĩkitakari Teoso mereiniua. Imereẽua, kotxi iamonĩkaua.
17 Teoso txari Paraoo isãkire iõkatsopatakoriã:
Nota txĩkitakai auĩtetxi pininiua, niposotiire noerekini ĩkapani, niuãka ikini
itixiti auakani imarotini ĩkapani,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
18 Ininiã Teoso nirekiniãri iamonĩkiniri ãti, iua amonĩkari iua. Apaka
inirekiniãri, itxĩkitakari ãti ãkixinire kaikoxinire inini, Teoso nireẽkiti
imanirekakani tĩkane.

Teoso Omanãkare, Iamonĩkare Pakini

19 Atxiĩti hĩte txano nota: “Teoso ikara atoko ininiã, na ate xikani kaikox-
inireua ate. !Aposotari akaminiri Teoso manirekakiniti,” atxiĩti hĩtxano.

20 Txamari !apakata ia atoko hinini. Kiriparai hĩte ikara atoko ina
sãkiretakani Teosomoni? Kãkiti hĩtxaua. Teoso kamakiti pitxaua. Atauako
kamakori posotatari ikamakirimoni: “Kinirepa pikamano nota ia atoko
ninini?” !Apakata ikara atoko hinini hĩkamakirimoni.
21 Hĩxinikari kiki tiitxi kamakari. Ikamari inireẽkiti. Atxiĩti ãti poriĩ katsariã,
ikamari ipi kopiti. Atxiĩti ianaka ikamari ãti kopiti, peereri inini, kiiniri
ĩkapani. Atxiĩti ãtipekana ikama patimari poião ereri, ikiniõtika iãriã iãtiko
ĩkapani.
22 Ikara atoko itxa Teoso kaminiri kãkiti. Teoso kamari apanakini
kãkiti Teoso omanãkare imarotinina ĩkapani imaerekanina xika. Iuasaaki
oerekana iposotiire imarotinirina ĩkapani. Teoso omanatana ninoa, iuar-
itika imĩteenekana. Kona uatxa ixipokana ninoa. Txamari iketo manapi
ixipokanako ninoa. Uatxa imĩteenekapanikari ninoa maerekani.
23 Apaka ikamari apanakini iua amonĩkakini. Uatxa imĩteenekari iua
omanatakini maerekani, kotxi inirekari iua amonĩkakini imarotiniri iua
ereka inini, kotxi peerekari iua. Iteene itiretari iamonĩkakini. Ikamana ninoa
erekari isikakiti apakapinina ĩkapani.
24 Hĩte, ate pakini, iua amonĩkakini atxaua. Iua akiritakini atxaua. Na
Xoteonanini akirita. Akiritana Xoteo minakaniua apaka.
25 Teoso sãkire iõkatsopatakori, Oséia iõkatsopatakitiã, Teoso sãpiretari ikara.
Itxari:
Kãkiti mitxi nota nakitiakori minakonimoni nitxako: “Uatxa nota nakitiakori
hĩtxapekauako.” Ninoa mitxi nimatiretakinitimoni nitxako: “Uatxa nota
tiretakini hĩtxapekauako,” nitxako.
26 Mitxi Teoso txana ninoa: “Na nota nakitiakorini !hĩtxaua.” Ikara Teoso
sãkiretiniãtaã, iuaãtaãtxikana: “Teoso ãtipirika auãki inakari anaakori
hĩtxaua,” inaãka ninoamoni,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
27 Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakoriã, Isaía txari:
Isaeo apika mekaniriakori kaiãopokori, potxoari uiniti kipatxite atoko itxana,
txamari poiãonoka makatxakaãka imapinakani ĩkapani.
28 Patimari Teoso xipokiniri iparĩka imisiritiniri kãkiti imaerekani xika,
itxa Isaía.
29 Mitxipeka Isaía txari:
Apiananiri kaposotiireri nĩkatari apanakini aãpika mekaniriakori imap-
inakani ĩkapani. Ininiã atenape auapanika. Teoso manĩkatakanimauako,
axipokapiimako kãkiti Sotoma sitatxiti auakani xipokini atoko, kãkiti
Komoha sitatxiti auakani xipokini atoko atxapiimako,
itxa Isaía sãkire.

Xoteo Mauikakaniri Teoso Sãkire

30 Ininiãkara aimarotari ia: Xoteo minakaniua manitakanisaakiri Teoso
txĩkitakinina atão inakari kamakani ininiuana, iuasaaki Teoso txĩkitakana atão
inakari kamakani ininiuana, kotxi auikarina Teoso sãkire.
31 Txamari Xoteoakori nitaãpotari paniãtakori ninoa atão inakari kamakani
txĩkitakakari, txamari !apokarina.
32 Kinirepa !apokarina ikara? Kinirepa Teoso na txĩkitakana ninoa atão
inakari kamakani ininiuana? Kotxi !auikarina isãkire. Inirekarina iparĩkana
txĩkitakinina atão inakari kamakani ininiuana. !Inirekarina auikinirina
Xesosi sãkire. Ninoamoni Xesosi kai kimapori nopini auakari atoko itxa,
kotxi kai xika kãkiti mãkitita.
33 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩkari sãpiretari ia kai pirena. Itxari:
Pikenakotariko ia: Nota iokanatakiti kãkitimoni kai atoko itxa. Nitakari iua
kai Sião sitatxitiã Xoteoakori kimaporeẽ. Iua kai xika kãkiti mãkitita.

Iua kai xika kãkiti irika. Iuaritika iua sãkire auiãkani !ipẽtauata nota apisatoõ.

10

1 Nitariakori, nãkixinireẽ iteene ninirekari Teoso makatxakiniri ninirimane maerekani, Isaeo apika mekaniriakori maerekani. Nimisãkiretari Teoso ninoa maerekani makatxakiko ĩkapani.
2 Nimarotari ninirimane iteene nirekiniri iparĩkauatini Teoso ĩkapani. Txamari ninoa kerokari, kotxi !imarotarina atão iparĩkauatini Teoso ĩkapani.
3 !Imarotarina Teoso txĩkitakiniri kãkiti atão inakari ikamini. Ninoaka nirekamari atão inakari ikaminina, Teoso apakapinina ĩkapani. Ininiã !auiritarina Teoso txĩkitakinina ninoa atão inakari ikaminina.
4 Kristo kamari ikinipoko Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka, ininiã iuanoka txĩkitakari ikinimane kãkiti iua sãkire auiãkani atão inakari ikaminina.

Apiananiri Akiritakani

5 Kitxakapirĩka Moisesi sãpiretari atão inakari akamini Teoso paniãtakiti. Iuasaaki itxari:
Ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikiniõtika pikaminiã, pauapininiika pitxako,
itxa Moisesi sãkire.
6 Txamari !aposotari ikara atoko akamini. Aãuikasaakiri Xesosi sãkire, iua txĩkitakaua atão inakari akamini. Ininiãkara !apakata pãkixinireẽ pixinikiniri: "Kipa atxiĩti posotari iaxiti apiko nopinixitimoni isini, Kristo notamoni iminini ĩkapani?"
7 !Apakata pãkixinireẽ pixinikiniri: "Kipa atxiĩti posotari ipĩkani auiniãtaã isini, Kristo notamoni iminini ĩkapani?"
8 Xesosi sãkire auape hĩtemoni. Na hĩsa ãtiãtaã iua sãkire himarotini ĩkapani. Hinamaãpekari. Hãkixinireẽpekari. Xesosi sãkire auikiko asãpiretapikari kãkiti. Ia atoko asãpiretari kãkiti:
9 Pinamaã, "Xesosi niauĩte" pininiã, pãkixinireẽ pauikiniãri Xesosi ipinini Teoso õkitikiniri iua, iuasaaki pimaerekani makatxakaãkako.
10 Kotxi aãkixinireẽ Xesosi sãkire aãuikiniã, ikamaerekataua. Anamaã "Maerekati kamakarino nota," aniniã, iua makatxakari amaerekani.
11 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Iua sãkire auiãkari pẽtauatini !auari.
12 Iua Kristo sãkire auiãkari atxiĩti Xoteo itxaua. Atxiĩti Xoteo minakatiua itxaua. Xoteo auĩte itxaua Kristo. Xoteo minakaniua auĩte apaka itxaua. Ikinimane auĩte itxaua Kristo Apiananiri. Isikari itanapoko erekari ikinimane iua akiritakanimoni.
13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ikinimane akiritiniãri Apiananiri uãka imaerekanina imakatxakini ĩkapani, iuasaaki imakatxakaãkako imaerekanina.
14 Kiãtokopa itxa ninoa akiritiniri iua, isãkire imauikakanisaaki? Kiãtokopa itxa ninoa auikiniri isãkire, imakenakotakanisaakirina? Kiãtokopa itxa ninoa kenakotiniri isãkire, imasãpiretakonisaakina?
15 Kiãtokopa itxa Teoso iokanapirena sãpiretiko, ate maiokanatakaniãri iua sãkire sãpiretakani kãkitimoni? Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Erekapitikari Teoso iokanapirena erekari sãpiretakani apokini kãkitimoni, kotxi isãpiretarina Teoso kamaerekaxiniretiniri kãkiti. Isãpiretarina erekari Teoso sikakiti kãkitimoni. Ikara iminapiretakitina kamapoxokonitari kãkiti.

16 Txamari na ikinimane kãkitini auikari Teoso iokanapirena erekari. Kotxi
kitxakapirĩka Isaía txari:
Apiananiri, asãpiretamari piokanapirena kãkitimoni, txamari !auikarina,
itxa Isaía.
17 Kãkiti kenakotakasaakiri Teoso iokanapirena, Teoso txĩkitakari kãkiti
auikiniri isãkire. Kristo sãkire akenakotakasaaki, akenakotari Teoso
iokanapirena.
18 Txamari nota pimaãi: "Atauako Xoteo kona kenakotari Teoso
iokanapirena?" Ikenakotapitikarina, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Iaxiti apiko nopinixiti auakari oerekari Teoso ikini itixiti auakani. Teoso
sãkire atoko itxa iaxiti apiko nopinixiti auakari oerekakiti.
19 Iuaĩkana nipimaãi: "Atauako Xoteo ! imarotari Teoso iokanapirena?"
Imarotapitikarina. Moisesi sãpiretapekari Teoso sãkire. Itxari:
Nimakatxakari Xoteo minakaniua maerekani, ininiã nitxĩkitakaiko hĩte
hĩxikotinina ninoa mitxi nota nakitiakori minakaniua. Nitxĩkitakai hĩte
homanãkarauatini, ninoa mitxi mimaroreni xika.
20 Isaíapekana sãpiretari Xoteo minakaniua pirena. Isãpiretari Teoso sãkire
itaparaxinireritika:
Teoso txari: "Ninoa nota manitakani aõkitano nota. Nimotika nota makiri-
takanimoni."
21 Apikomoni isãpiretari Teoso sãkire Xoteo kamakiti:
Teoso txari: "Ikiniõtika namanaãri ninoa kanapiriini notamoni, txamari !
ikĩpitarina nisãkire. !Ikamarina nisãkire iaõka. Inireẽkitinoka ikamana."

11

Xoteo, Teoso Sãkire Auiãkani

1 Ininiã nipimaãi: "Atauako Teoso !inirekaikari Xoteoakori?" Inirekapi-
tikana. Nota apaka Xoteo nitxaua. Apraão apika mekaniri nitxaua. Pẽxamiĩ
apika mekaniri nitxaua.
2 Teoso !itakanapari Xoteoakori. Iua mereẽna ninoa itixi kamiko apis-
apanika. Himarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori, Eríasi tsoatakasaaki Teo-
somoni Xoteo maerekani isãpiretakasaaki.
3 Iuasaaki Eríasi txari:
Apiananiri, ninoa okapekari kãkiti pisãkire sãpiretakani. Ikapirinikarina
amesa pinakiti pitemoni sikakori takikoãtaã. Notanoka pisãkire
sãpiretakarino auapanika. Ninoa asikatikinitano nota okinino ĩkapani,
itxa Eríasi.
4 Kanatokopa Teoso apakapapiretari Eríasi? Teoso txari:
Kona pitenanini auikari nisãkire. Nota nĩkatari setxi mio kikiakori nota
nakitiakori. Ninoa kona teosonetari kãkiti kamakiti Paao inakori.
Kona ikapotoreẽkauana iua apisatoõ,
Teoso txari Eríasi.
5 Ikara atokotxikana uatxa. Aua apanakini kãkiti Teoso mereẽkini. Imereẽna
ninoa, kotxi iua nirekari ikinipoko erekari ikaminina ninoa.
6 Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika Teoso mereẽua ate. Isikari ikinipoko
erekari ate ĩkapani maxikatiĩka. Aparĩka !itxĩkitakari iua sikiniri ikinipoko
erekari atemoni. Aparĩka txĩkitakiniãri ikinipoko erekari isikiniua, ininiã
kona maxikatiĩka isikarauata atemoni.
7 Ininiã kanatokopa atxa asãkire apikomoni? Xoteoakori kona apakapari
inireẽkitina. Inirekarina Teoso apakapinina ninoa erekarini ininiuana.
Teoso mereẽkininoka apakapari ikara inakari. Apanakinipekana Teoso !
auirita atão imarotinina. Mõsiãreni atoko itxana.
8 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso txĩkitakari ninoa ãkixinire imakakari atoko inini, iua sãkire imimarotakanina ĩkapani. Kokipitikamana, iuaritika !atamatarina Teoso kimapore. Kakenakokipitikamana, iuaritika ! inirekarina Teoso sãkire ikĩpitinina. Uatxapiima ikara atoko itxapanika,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
9 Kitxakapirĩka Tavii txari Teosomoni:
Ninoa kiena kaiãopokori. Inipokotakasaakina, iuãkatarina pite apokaerekatinina ninoa, kotxi kaiãopokori ikienana. Ikienana takapiri atoko itxa imaĩkinina ninoa. Itxĩkitakana ikerokinina. Ikara xika ninirekari pimisiritinina.
10 Ninirekari ninoa mõsiãreni atoko ininiuana, ininiã na atão atamatarina pikimapore. Kãkiti tiitxi minari porikitakani atoko pitxĩkitakanako ninoa ãtipirika,
itxa Tavii sãkire.

Xoteo Minakaniua Maerekani Makatxakiko

11 Iuaĩkana nipimarauata: “Atauako Xoteoakori maerekani xika Teoso xipokana ninoa?” Konapitini. Xoteoakori kamari maerekati, ininiãkara Teoso sãpiretari Xoteo minakaniua imaerekanina imakatxakini, Xoteo xikotinina ĩkapani, iuaĩkana Teosomoni ikanapiriinina ĩkapani.
12 Xoteoakori kamari maerekati, ininiãkara Teoso sikari erekari kiĩkiri apanakini itixi auakanimoni. Xoteo mapakapakiniti Xoteo minakaniua apakapa erekari kiĩkiri. Ininiã Xoteo kanapiriãkasaaki Teosomoni, iuasaaki apiaerekata Teoso sikakiti kãkitimoni.
13 Uatxa nota misãkiretai hĩte Xoteo minakaniua, kotxi Teoso iokanatano nota hĩtemoni isãkire nisãpiretini ĩkapani. Niuikari hĩtemoni niokanatiko.
14 Ikara atoko ininiã, atxiĩti ninirimane Xoteo xikotai hĩte, ininiã atxiĩti apanakini ninoa kanapiriã Teosomoni, imaerekanina Teoso makatxakini ĩkapani.
15 Teoso takanapakasaakiri Xoteo, iua apakapari Xoteo minakaniua, ininiã ninoa Xoteo minakaniua kanapiriã Teosomoni. Teoso iuaĩkana apakapakasaakiri Xoteoakori, iuasaakiko peerekari. Ipĩkani iuaĩkana auãki inini atoko itxako.
16 Komiri akamakasaaki, ipixini Teosomoni asikasaaki, aimarotari ikinipoko iua komiri iua nakiti ininiua. Aamina kotsa Teoso nakiti ininiã, imina pori apaka iua nakiti.
17 Xoteoakori oriva mina takakori atoko itxa, takakori Teoso nakiti. Ãtikaka ipori kapatakaãka. Oriva ĩtopakiri pori apaãka. Iapitaka inaãka ikapatakikoãtaã. Aneẽ takari katiã. Takari sikakienatari ĩtopakiri pori. Hĩte Xoteo minakaniua iua oriva ĩtopakiri pori atoko hĩtxaua. Hãpakapari Teoso sikakiti, kotxi hĩte apotiitaua Xoteoakorikata, Teoso nakitiakorikata.
18 Hĩte Xoteo minakaniua, kona hĩuikapeua Teoso apakapinii hĩte. “Iua aãpori kapatakiko atoko, Teoso takanapana Xoteoakori, ate apakapini ĩkapani,” kona hĩtxape, kotxi aãpori atoko hĩtxaua. Na aãpori sikataparatari aãkotsa. Aãkotsa sikataparatari aãpori. Ininiã hĩte apakapari Teoso sikakiti, kotxi hãpotiitaua Xoteokata.
19 Atxiĩti hĩte Xoteo minakaniua txano nota: “Iua aãpori kapatakaãkori atoko Teoso takanapari Xoteoakori. Ãti aãpori iapitakiko atoko, Teoso apakapaua ate,” hĩtxano atxiĩti.
20 Atãopitikara. Teoso takanapari Xoteoakori, kotxi ninoa !auikari isãkire. Iua apakapai hĩte, kotxi hĩte auikari iua sãkire. Iuaritika !hĩuikapeua ikara atoko hinakasaaki. Erepaniko.

21 Teoso takanapari Xoteoakori, takari pori sauakakori atoko. Ininiã erepaniko, kotxi ĩtopakiri aãpori atoko hĩtxaua. Atxiĩti ãti õti okanapai hĩte apaka.
22 Aimarotari katiraõkiri ininiua Teoso. Aimarotari apaka kataparaxinireri ininiua. Kataparaxinireri iua, kãkiti kamakasaakiri maerekati. Katiraõkiri iua, itiraõki hinirekasaaki. Itiraõki himanirekakaniã, hĩte apaka mapara hõkaãka, iua aãpori sauakakori atokokana.
23 Xoteo takanapiniãri imauikakaniri Xesosi sãkire, auikiniãri iuaĩkana isãkire, Teoso iuaĩkana mikanapiriãna, kotxi Teoso kaposotiireri ikara atoko ikamini.
24 Hĩte ĩtopakiri pori sauakakori takarimoni iapitaãkori atoko hĩtxaua. Kona ixinireka aua ikara atoko. Pamimari ikara atoko. Xoteo atão oriva takakori atoko itxauana. Ininiã na kamimari mitxi auiniãtaã iuaĩkana Teoso takinina ninoa, iuaĩkana imikanapiriinina ninoa iuamoni.

Xoteo Maerekani Makatxakaãkapanikako

25 Nitariakori ninirekari himarotiniri apanakini mimarotakiniti, ininiã na hĩuikaua. Xoteo !inirekari auikiniri Teoso sãkire uatxa, iuaritika na ikara atoko !itxapani ãtipirika. Ikini itixiti auakani Teoso nireẽkini Xoteo minakaniua kanapiriãkasaaki Teosomoni, iuasaakiko Xoteo kanapiriãko Teosomoni.
26 Ininiã iuasaaki ikinimane Xoteo kanapiriãko Teosomoni. Iuasaaki Teoso makatxakari ninoa maerekani. Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka auakari ikara atoko itxa. Itxari:
Xoteo itxauako maerekanitxi makatxakakari. Imakatxakariko ikinika maerekati Xoteoakori kamakiti, Teoso manirekakiniti. Iuasaaki Teoso nireẽkitinoka inirekanako.
27 Nimakatxakariko maerekati ninoa kamakiti, kotxi kitxakapirĩka nikamaenetari ikara atoko inakari,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
28 Xoteoakori !inirekari Teoso iokanapirena erekari, ininiã Teoso takanapana ninoa. Ininiã Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãka hĩte Xoteo minakonimoni. Uatxa Teoso mokaiakariakori atoko itxauana Xoteoakori, iuaritika Teoso mereẽna ninoa. Apraão, Isaki, Xakoo pakini apika mekaniriakori itxauana, ininiãkara Teoso tiretapanikana ninoa.
29 Teoso kona mamakari isãkire. Kãkiti iua mereẽkini ãtipirika iua mereẽkini itxauana. Isiãkiti erekari kãkitimoni !imakatxaka iuaĩkana.
30 Hĩte Xoteo minakaniua kitxakapirĩka !hĩkĩpitari Teoso sãkire, iuaritika uatxa Teoso amonĩkai hĩte, kotxi Xoteo kona kĩpitari Teoso sãkire uatxa.
31 Uatxa Xoteoakori kona kĩpitari Teoso sãkire. Teoso amonĩkapekai hĩte Xoteo minakaniua, ininiã Teoso iuaĩkana amonĩkanako Xoteoakori apaka.
32 Ikinimane kãkiti na kĩpitari Teoso sãkire. Kona aposotari akĩpitiniri Teoso sãkire. Teoso txĩkitakaua ikara atoko anini, kotxi inirekari aimarotiniri maerekati kamakani aniniua, iuaritika !imisiritaua. Iamonĩkaua.

Peerekari Teoso

33 Peerekari Teoso. Atãonoka ikama. Paimatireri iua. Kãkiti !imarotari ikamakiti tĩkane. Kãkiti !imarotari inireẽkiti tĩkane.
34 !Kimarotikori Teoso xinikakiti. !Kõtãkikikori Teoso.
35 Teosomoni ikinipoko aua, ininiã kipa asika atxiĩti iuamoni? Asikiniri !auari. Ininiã !auari ate nakiti, iuaĩkana Teoso sikiniua ĩkapani.
36 Kotxi Teosokara kamari ikinipoko. Ikinipoko aua Teoso posotiireẽ. Ikamari ikinipoko iua ĩkapani. Ãtipirika matxariko Teoso: “Peerekai pite.” Ameẽ.

12

Teosomoni Sikakori Auãkiri

1 Ininiã nitariakori Teoso amonĩkapitikaua. Ininiã nota iteene õtãkikai hĩte. Hĩteka hĩsikaua Teosomoni. Teosomoni sikakori auãkiri atoko hĩtxauako. Ininiã iua nakitinoka hĩtxaua. Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso apokaerekatari. Ikara atoko inakari akaminari Teoso, ikara atão.

2 ! Hĩkamapinikariko Teoso sãkire mauiãkani kamakiti atoko. Hãuiritariko Teoso txĩkitakiniri hĩxiniãkiti ereka inini, ininiãkara ipinipo hĩtxako. Iuasaakiko himarotari Teoso nireẽkiti. Himarotari Teoso nireẽkiti ereka inini. Himarotari hĩkamakiti tĩkane iua apokaerekatini. Himarotari atão hĩkamini.

3 Teoso sikari ikinipoko erekari notamoni, ininiã nisãpiretari iua sãkire hĩtemoni. Ininiã nota õtãkikai hĩte hĩkinika. Na hĩuikapeua. Hĩteka atão himarotauako. Hĩteka hãtamakauako. Teoso txĩkitakai hãuikiniri isãkire. Iteene hãuikiniãri iua sãkire, iteene hĩteka himarotaua.

4 Kãkiti ĩto ãtika, iuaritika ĩtotxiã auakari kaiãopokori. Aua ikanoke, itapike, oki, ikenakoki txaãpota. Ikinika iparĩka aua. Ikanoke parĩka ãtião. Oki parĩka ãtião. Itxaãpota.

5 Iua atokokana atxa. Ĩtotxi ãtika atoko atxa, iuaritika itoua ate. Kanoketxi, tapiketxi, okĩtxi, kenakokitxi, ĩtotxiã auakari atoko ate. Kristokata aãpotiitaua. Anakititakakaua.

6 Nota parĩka Teoso ĩkapani ãtião. Ãti parĩka Teoso ĩkapani ãtião. Ãti parĩka Teoso ĩkapani ãtião, itxaãpota. Teoso sikari erekari ikininapemoni, ikara iparĩka ikamini ĩkapani. Atxiĩti Teoso sikaimaroretai iua sãkire apanakinimoni pisãpiretini ĩkapani, ininiãkara Teoso sãkire pauikini iaõka pisãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni.

7 Teoso sikaimaroretiniãi apanakini pimiparĩkatini, ininiã pimiparĩkatariko apanakini. Teoso sikaimaroretiniãi isãkire poerekini, ininiã poerekarauatako.

8 Teoso sikaimaroretiniãi ãti pisikataparaxiniretini, ininiã pisikataparaxiniretariko ãti. Teoso nirekiniãri pisikiniri apanakini amonitakiti ninoamoni, ininiã ito pisikako pipoxokoniritika. Teoso sikaimaroretiniãi auĩtetxi pininiua, ininiã auĩtetxi erekari pitxauako. Teoso nirekiniãi apanakini piamonĩkini, ininiã pipoxokoniritika piamonĩkanako.

Tiraõkitxi

9 Atão pitiretariko apanakini pãkixinireẽ. Pomanatariko maerekanitxi. Na piotokakapiri erekari pikamini.

10 Iteene hĩtiretakakauako, kotxi Kristo txĩkitakapekaua aĩtaritakakiniua. Piteka pipaxitiniua atokokana, apiata pipaxitariko ãti.

11 Pitaparaxinireritika piparĩkauatako. Na piarinouatape. Piparĩkauatako Teoso ĩkapani pipoxokoniritika pãkixinireẽ.

12 Pipoxokoniuatako, kotxi pimarotari Teoso kaminiri ikamaenetakiti. Pimĩteenekariko pimisiritiko. Ãtipirika pimisãkiretariko Teoso.

13 Nipokori kaamatiniã pitariakorimoni, tiitxi kaamatiniã pitariakorimoni, auiniã pitemoni, pisikanako. Papakapanako pipoxokoniritika ikinimane Xesosi sãkire auiãkani paapoko apoãkani, ãtiãtaã ĩkani.

14 Pamanaãri Teoso erekari ikaminina pite misiritakani. Ari, pamanaãri Teoso erekari ikaminina ninoa. Na pamanaãpiri Teoso maerekati isikinina ninoa.

15 Pipoxokoniuatako poxokorinikata. Pitxiapata kamatinanirinikata.

16 Ãti pitiretini atokotxikana, ikinimane pitiretako. Na piuikapeua. Pisãkirauatako kãkiti matxineirotenikata, katxineiroteni pimisãkiretini atokotxikana. “Kimaroreno nota,” na pitxape.

17 Kãkiti kaminiãri maerekati pitemoni, na pikamapiri maerekati iuamoni.
Atãonoka pikama ikinimane ĩkapani.
18 Pinirekariko pauini kãkiti sauaki ereka inini, ininiã maxikatiĩka kona
pitxitapiri ãti.
19 Nitiretakini, na hĩxikatxitapiri ãti. Teosora xikatxitariko, kotxi Teoso
sãkire iõkatsopatakori txari:
Nota parĩka ãti nixikatxitini. Notara misiritari maerekati kamakari,
itxa Apiananiri sãkire.
20 Ari, kona pixikatxitapiri ãti. Pikamariko ãtimoni ia Teoso sãkire
iõkatsopatakori iaõka:
Pomanatakiri natxitiniã, pisikakienatari iua. Iposonatiniã, pisikari iãtini.
Ikara atoko pikaminiã, ipẽtauata maerekati pitemoni ikamini,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
21 Na pauiritapiri maerekati piauĩte atoko ininiua. Erekari pikamakasaaki,
maerekati iokanatapeẽkaika.

13

Aãuĩteakori Nirekakiti Akĩpitini

1 Akĩpitariko aãuĩteakori nirekakiti, kotxi Teosora auiritana ninoa
auĩtetxiakori ininiuana. Teosora takari ninoa auĩtetxiakori aãuĩteakori
ininiuana ĩkapani.
2 Aãuĩteakori nirekakiti amakamakaniã, Teoso nirekakiti apaka !akama,
kotxi Teoso txĩkitakana ninoa aãuĩteakori ininiuana. Ninoa paniãtakiti amaka-
makaniã, amisiritaãkako.
3 Erekari kamakani !ipĩkari iauĩtena. Maerekati kamakaninani pĩkana
ninoa. Pinirekatari pimapĩkakaniri piauĩte? Ininiã erekari pikamako, ininiã
iua txaiko: “Erekai pite.”
4 Teoso nitiri itxaua piauĩte, erekari pitemoni ikamini ĩkapani. Txamari
maerekati pikaminiã, erepaniko. Pipĩkariko iua, kotxi iposotari imisiritinii.
Iua Teoso nitiri itxaua kãkiti maerekati kamakani imisiritini ĩkapani.
5 Ininiãkara pikamariko piauĩteakori nirekakiti, kotxi pimaka-
makanisaakiri, pimisiritiko auapitika. Apaka pikamariko ninoa nirekakiti,
kotxi pimarotari pãkixinireẽ ikara atoko atão pikamini.
6 Piauĩteakori Teoso nitiriakori itxauana, ininiã erekari apaka pisikiniri
txineiro ninoamoni iparĩkana ikaminina ĩkapani.
7 Ininiãkara piĩkitxitana ninoa amanaãkiti, sitatxi pauini ĩkapani, pitii pa-
pakapini ĩkapani. Pipaxitanako ninoa. Pikamariko ninoa nirekakiti.

Hĩtiretakakiniua Ĩkapani

8 Piĩkitxitariko ikinika piamotakiti. !Erekari pimaĩkitxitakaniri ãti. Ãtinoka
tépito erekari. Ia tépito na txineironi. Ia tépito atiraõki. Ia atoko inakari
tépito xipokini kona erekari. Ãtipirika hĩtiretakakauako. !Erekari pixipokiniri
pitiretiniri ãti. Ãti tiretakari kĩpitapekari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori.
9 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori txari: “! Pisirĩkape pĩtanoro minako-
tokatika. Na pokaniuatape. Na piĩtiriuatape. Na pinirekapiri apanakini tii.”
Akĩpitari ikara Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, apanakini ipaniãtakiti apaka,
ia Teoso paniãtakiti ãtika akĩpitiniã. Ia Teoso paniãtakiti paniãtaua: “Piteka
pitiretiniua atokotxikana, pitiretariko ãti.”
10 Pitiretiniãri ãti, maerekati !pikaminiri iua. Ininiã ãti pitiretiniã, pika-
mari Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikinika.
11 Matiretari ãti, kotxi aimarotari kaiamapekari Kristo kanapiriini. Ininiã
pimerekako. Kona pimakapeko. Piparĩkauatako Teoso ĩkapani, kotxi itixine

Xesosi anikiniua õti apokaãpotanapanoka. Akokaxiti aãuikari Xesosi sãkire. Uatxa paĩtiki ikanapiriã.

12 Ĩkanõkari xipokaãpotanapanoka. Pokamara apokaãpotanapanoka Kristo kanapiriãkasaaki. Maerekati ipiãkasaaki kamakori atoko itxa, ininiã maiotokakari ikara akamini. Matakanapari maerekati. Makamari erekari, kotxi erekari akamakiti kapakaua, ininiã maerekati !imaĩkaua. Pokamarari atoko itxa erekari akamakiti.

13 Pokamara kãkiti kamari atão inakarinoka apanakini apisatoõ. Makamari ikara atoko inakari ãtipirika. !Erekari kiiniri maerekati akamini. !Erekari apoãtini. !Erekari asirĩkini sito aĩtanoro minakotokatika. !Erekari akaminiri maerekati aĩto nireẽkiti. !Erekari aneenamauatini. !Erekari axikotiniri ãti.

14 Ikara atoko inakari akamini !erekari. Makamari ia atoko inakari: Maamanaãri Apiananiri Xesosi Kristo kapakiniua, sotato mãka paikori sotato ĩto kapakini atoko. !Hĩxinikapiri: "Kanatokopa nitxa nikaminiri niĩto nireẽkiti?" Kotxi maerekatinoka aĩto nireẽkiti.

14

Kona Hĩtaparakienatakakapeua

1 Hãuiritariko Xesosi sãkire poiãonoka auiãkari hĩtekata apotiitiniua. Na hĩtxitapiri iua, ixinikakiti na hĩte xinikakiti atoko iminakanisaaki.

2 Kãkiti iteene auikiniãri Xesosi sãkire, atxiĩti inikari itanapoko nipokori. Ãti kãkiti poiãonoka auikiniãri Xesosi sãkire, atxiĩti inikari takarinoka.

3 !Erekari ikinipoko niãkari sãpiretiniri takarinoka niãkarimoni: "Pikerokari" ininiri. Apaka !erekari takarinoka niãkari sãpiretiniri ikinipoko niãkarimoni: "Pikerokari" ininiri, kotxi Teoso apakapapekari iua.

4 Kinakariparai pite ãti nitiri pinitakarii: "Pikerokari" ãtimoni inakarii. Ikerokiniãri, iua patrãote pinitamariko. Maerekati !ikama, kotxi Apiananiri moianatari iua.

5 Atxiĩti ãti sãkire: "Ia õti erekari iteene axinikiniri Teoso." Atxiĩti ãtipekana: "Ikiniõtika erekari iteene axinikiniri Teoso." Hãkixinireẽ hĩxinikariko: "Natokopa itxa atão nikamini?" ininiã eereka atão hĩkamini tĩkane himarotape.

6 Hĩte: "Ia õti apiaerekata iteene axinikiniri Teoso," hininiã, ininiã ikara atoko hĩxinika Teoso hĩpaxitini ĩkapani, ininiã erekapitikari. Ikinipoko niãkari nikari ikinipoko, Teoso ipaxitini ĩkapani, kotxi apisapanika itxari Teoso: "Erekapitikai ia nipokori pisikinino niniãkiti ĩkapani," itxari. Ikinipoko maniãkati apaka auikari Teoso nirekiniri iua nikiniri takarinoka. Iua apaka txari Teoso inipokotini apisapanika: "Erekapitikai ia kienatxi pisikinino niniãkiti ĩkapani," itxari. Ininiã iua apaka paxitari Apiananiri.

7 Kona ateka auĩtetaua. Kona aãua ateka ĩkapaninanini. Kona apina ateka ĩkapaninanini.

8 Auapanika anakasaaki, aparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Apĩkasaaki, apina Apiananiri ĩkapani. Ininiã auapanika anakasaaki, apĩkasaaki apaka, Apiananiri nakiti atxaua.

9 Kristo ipina, eereka õkitikaua iuaĩkana, auapanika inakani auĩte ininiua ĩkapani, ipĩkani auĩte apaka ininiua ĩkapani.

10 Ininiã !apakata pitxitiniri pitari. "!Kiĩkitei," kona pitxapiri, kotxi akinika aãpokako Teoso apisatoõ. Iuasaaki iua sãpiretariko akamakiti, erekari inini atxiĩti, maerekati inini atxiĩti.

11 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Nota Apiananiri, ãtipirika auakari nitxaua. Ikinimane kãkiti kapotoreẽkauako nota apisatoõ. Ikinimane txanoko nota Teoso nininiua.

12 Ininiã iuasaakiikarako akinika asãpiretari Teoso ikinika akamakiti
ĩkorapokoriti aãuakasaaki.

Masikataparaxiniretakakaua

13 Ininiã hĩotokakariko hĩtaparakienatakakiniua. Hãkixinireẽ hĩtxako: "!
Nitxĩkitakapaniri nitari kerokiniri ikamakiti. ! Nitxĩkitakapaniriko nitari
kaminiri maerekati," hĩtxako.
14 Xesosi Apiananiri nakiti nitxaua, ininiãkara nimarotari, apakatapitika
Teoso sãkire auiãkari nikiniri ikinipoko nipokori, kotxi nipokori maerekati
!auari. Iuaritika kãkiti auikiniãri iua nipokori maerekati inini, !apakata
inikiniri.
15 Hinikiniãri ikinipoko nipokori, atxiĩti hĩtari ãkixinire maxirauata, ininiã
na atão hĩtiretari iua. Kristo ipina iua hĩtari ĩkapani, ininiã hĩtakanapariko iua
nipokori hinikini, kotxi atxiĩti iua !auikaikari Xesosi sãkire, iua nipokori
hinikini xika.
16 Erekari auakasaaki, !hãuiritapiri ãti sãpiretinii ikara erekari maerekati
inini.
17 Teoso aãuĩte ininiãua, kona nipokorinanini, kona iãtakorinanini, axinika.
Teoso aãuĩte ininiãua, axinikari Erekari Matamatakoti sikakiti atemoni. Iua
txĩkitakaua atãonoka akamini. Ikamaerekaxiniretaua. Isikapoxokonitaua.
Teoso aãuĩte ininiãua, ikara atoko itxa aãuini.
18 Ikara atoko aparĩkauatiniã Kristo ĩkapani, Teoso apokaerekataua. Kãkiti
apaka apokaerekataua.
19 Ininiãkara manirekari kãkiti auini ereka inini, neenamatxi mauakani
ĩkapani. Masikataparaxiniretakakaua.
20 Na himisiritapiri Teoso parĩka nipokori xika. Ikinipoko nipokori erekari
hinikini, txamari hĩte nikakiti txĩkitakiniãri ãti takanapiniri Kristo, hĩkerokari.
21 Hĩtari kerokiniãri ikamakiti hĩte niãkiti xika, apiaerekata himanikakaniri
iua nipokori. Hĩtari kerokiniãri ikamakiti hĩte iãtakiti xika, apiaerekata iua
iãriã himiãtakani. Na xatiki hĩtxĩkitakapiri hĩtari kaminiri maerekati.
22 Hĩtemoni ikinipoko nipokori nikiko erekari, txamari na hĩsãpiretapiri
apanakini. Erekari Teosonoka imarotiniri. Hĩxinikasaakiri hĩkamakiti
atão inini, hãkixinireẽ himarotakasaakiri hĩkamakiti atão inini, iuasaaki
hĩpoxokoniuata. Ininiã kona hĩteka apoĩtaua.
23 Hinikasaakiri nipokori, hãkixinireẽ: "Erekari atxiĩti ia nipokori ninikini?"
hinakasaaki, iuasaaki Teoso txai: "Maerekati pikama," kotxi kona pauikari
pikaminiri erekari. Himauikakaniãri hĩkamakiti ereka inini, ininiã maerekati
itxaua hĩkamakiti.

15

Ãti Nireẽkiti Kamiko Pirena

1 Atxiĩti ikinipoko Teoso sãkire aãuika, ininiã amoianatariko Teoso
sãkire poiãonoka auiãkari, imaposotakiniti ikamini ĩkapani. !Erekari ateka
nireẽkitinoka akamini.
2 Erekari akaminiri aĩtari nireẽkiti, iua amoianatini ĩkapani, Teoso sãkire
iteene auikini ĩkapani.
3 Kristo apaka !ikamari iuaka nireẽkiti. Iua kamari Teoso nireẽkiti, kotxi
Teoso sãkire iõkatsopatakoriã Kristo txari iri:
Kãkiti misãkirepiretakasaakii pite, notara ninoa misãkirepireta.
4 Ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakori iõkatsopataãka ate oerekiko ĩkapani. Teoso
sãkire iõkatsopatakori aãuikasaaki, aiãtapari apoxokoniritika erekari apokini.
Aimarotari erekari apokapitikako. Teoso sãkire iõkatsopatakori sikataparax-
iniretaua.

5 Teoso sikataparataua, ininiã apoxokoniritika aiãtapari erekari apokini.
Isikataparaxiniretaua. Ninirekari Teoso txĩkitakiniri hĩte nireẽkiti ãtinoka
inini, Kristo Xesosi nireẽkiti iaõka hĩkamini.
6 Erekari hinireẽkiti hãkixinireẽ ãtinoka inini. Erekari hĩsãkire ãtinoka inini.
Ikara atoko hininiã, hĩkinika txari Teoso: "Peerekai pite," kotxi iua aãuĩte
Xesosi Kristo iri itxaua.

Xoteo Minakaniua Poxokoniuatini

7 Hãpakapariko ãti, Kristo apakapinii atokokana, ininiã kãkiti txari Teoso:
"Peerekai pite," txariko.
8 Nisãpiretai. Kristo Xoteoakori nitiri atoko itxapekaua. Ikara oerekari
Teoso sikiniri isikaenetakiti. Teoso sikaenetakiti Apraãomoni, Isakimoni,
Xakoo pakinimoni, isikaenetakiti apokapeka Xesosi ĩkorapokoriti apokasaaki.
9 Kristo Xoteoakori nitiri atoko itxapekaua, ininiã Xoteo minakaniua txari:
"Kaamonĩkareri Teoso. Peerekari iua," itxana. Teoso sãkire iõkatsopatakori
txari:
Xoteo minakaniua auiniãtaã nitxariko Teoso: "Peerekai pite." Nixikarauata
pite ĩkapani, kotxi peerekai pite.
10 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hĩte Xoteo minakaniua hĩpoxokoniuatako Xoteoakorikata, Teoso nakitiako-
rikata.
11 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hĩte hĩkinika Xoteo minakaniua, "Peerekari Apiananiri" hĩtxako. Hĩkinika itixi
auakanii hĩxikarauatako Teoso ĩkapani.
12 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakoriã Isaía txari:
Auako Xesee apika mekaniri. Xoteo minakaniua auĩte itxauako. Ninoa
imarotariko isãkire iaõka ikamini,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
13 Teosora txĩkitakai himarotiniri isãkire iaõka ikamini. Ninirekari iua
iteene kamapoxokonitinii hĩte. Ninirekari ikamaerekaxiniretinii hĩte, kotxi
hãuikari iua sãkire. Ininiã himarotari hãpakapapitikariko Teoso sãkire iaõka.
Erekari Matamatakoti posotiireẽ himarotari ikara.

Paoro Teoso Iokanapirena Erekari Sãpiretakari Xoteo Minakonimoni

14 Nitariakori, nota imarotari ereka hinini. Nimarotari hĩte iteene ki-
marore hinini hõerekakakiniua ĩkapani.
15 Iuaritika ia niõkatsopatakitiã nõtãkikapekai hĩte nitaparaxinireritika. Hi-
marotakiti, iuaĩkana nisãpiretai, iuaĩkana hĩxinikiniri ĩkapani. Teoso sikari
erekari notamoni, ininiã ikara atoko niõkatsopata hĩtemoni.
16 Teoso sikari erekari notamoni, kotxi itxĩkitakano Xesosi Kristo nitiri
nininiua. Ipaniãtano niparĩkauatini Xoteo minakaniua ĩkapani. Sasetotxi
apakapari kãkiti mĩkiti, ininiã sika itxari Teosomoni. Ikara atoko itxa sase-
totxi parĩka. Nota sasetotxi atoko nitxaua. Nisãpiretari Teoso iokanapirena
erekari Xoteo minakonimoni, ininiã ninoaka sikaua Teosomoni inireẽkiti
ikaminina ĩkapani. Teoso apakapari ikara atoko inakari ninoaka iuamoni
sikakaniua. Erekari Matamatakoti kamaerekatari kãkiti Teoso apakapinina
ĩkapani.
17 Ininiã Teoso ĩkapani niparĩkauatakasaaki, niuikari Xesosi Kristo.
18 Nota kona iuikaua, kotxi Kristo posotiireẽ Xoteo minakaniua kamari
Teoso nireẽkiti. Kristo paniãtano nota iua sãkire nisãpiretinina Xoteo mi-
nakaniua. Ipaniãtano inireẽkiti nikamini Xoteo minakonikata nauakasaaki,
ininiãkara ninoa auikari nisãkire. Ininiã ikamarina Teoso nireẽkiti.
19 Erekari Matamatakoti posotiireẽ noerekari Teoso takaõtxikare ninoa-
moni. Noerekari posotiiretxi kãkiti maposotakiniti ninoamoni. Ininiãkara

ninoa kamari Teoso sãkire iaõka. Kristo iokanapirena erekari ikinika nisãpiretapekari kãkiti Xerosareẽ sitatxiti auakani. Eereka kãkiti apikoxiti auakani nisãpireta. Eereka kãkiti apikoxiti auakani nisãpireta. Nitxaãpota kãkiti nisãpiretini. Imapotõkire Iríria tixinipeka napoka, Kristo iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani.

20 Ãtipirika ninirekari nisãpiretiniri Kristo iokanapirena erekari Kristo mimarotakoniãtaã. Ininiã kona niparĩkauata Teoso ĩkapani ãti parĩkauatiniãtaã, kotxi ãti sãpiretapekari Kristo iokanapirena kãkiti iuaãtaã.

21 Kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Mitxi iua masãpiretakoni imarotariko iua sãkire. Mitxi iua sãkire makenakotakani imarotariko iua sãkire,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.

22 Kaiãokataikani ninirekamari nisini hĩtemoni, txamari kona apakata, kotxi iuasaaki nisãpiretari Kristo sãkire Kristo sãkire mimarotakanimoni.

Paoro Seenetini Homamoni

23 Itokanani ninirekamari naõkitinii hĩte. Uatxaika apakata nisini hĩtemoni, kotxi nixipokapekari niparĩka ĩkorapokoriti.

24 Nirekari Espánia tixinimoni nisini. Iuaã nisikasaaki, ninirekari naõkitinii hĩte. Ninirekari mapaõti nikaikotini hĩtekata, kotxi nipotxitari hĩtekata nauini. Ninirekari hĩte moianatinino Espániamoni nisini ĩkapani, ininiã eereka Espánia tixinimoni nisa.

25 Uatxa hĩtemoni nisini apisapanika, nisa Xerosareẽmoni, kotxi ninirekari nanikiniro txineiro kãkiti Teoso nakitiakori iuaã auakani nisikini ĩkapani.

26 Kristo sãkire auiãkani, Xoteo minakaniua Masetónia tixini auakani, Akaia tixini auakani pakini sikaro oa txineiro. Inirekarina nisikiniro Teoso nakitiakorimoni, matxineirotenimoni, Xerosareẽ sitatxitiã.

27 Ninoa poxokoniuata oa txineiro isikinina Xerosareẽ auakanimoni. Erekari oa txineiro isikinina, kotxi Xoteoakori Kristo sãkire auiãkani sikari Teoso sikakiti Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni. Ininiã erekari Xoteo minakaniua sikiniri ipixini itxineirotena Teoso sikakito, Xoteoakorimoni.

28 Ininiã oa txineiro nanika Xerosareẽ auakanimoni. Ninoamoni txineiro nisika atoko, ininiã eereka nipotorika Espániamoni nisini. Espánia napokini apisapanika nisako hĩtemoni.

29 Ereẽ napokasaaki, nisãpiretai ikini sereti erekari Kristo sikakiti hĩtemoni.

30 Nitariakori nota amanaãi hĩte, himisãkiretiniri Teoso nota ĩkapani. Hĩkenakotatari namanaãkiti? Himisãkiretariko Teoso nota ĩkapani. Xesosi Kristo aãuĩte itxaua, ininiã namanaãi himisãkiretiniri Teoso nota ĩkapani. Erekari Matamatakoti txĩkitakaua atiraõkiuatini, ininiã himisãkiretari Teoso nota ĩkapani. Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso sikataparatano nimisiritiko auakasaaki.

31 Kristo sãkire mauiãkani Xotéia tõpa auakani nirekari imisiritinino nota. Himisãkiretari Teoso ninoa mamisiritakanino ĩkapani. Himisãkiretari Teoso, Teoso nakitiakori Xerosareẽ auakani apokaerekatiniro txineiro Xoteo minakaniua iokanatakito.

32 Ininiã Teoso nirekiniãri, napoka hĩtemoni nipoxokoniritika. Ininiã asikapoxokonitakakaua.

33 Teoso akamaerekaxiniretakiri aua hĩtekata. Ameẽ.

16

Paoro Akiriuãkaãpotana Ixinikakini

1 Niokanataro aĩtaro Pepi inakoro hĩtemoni. Peerekaro oa. Omoianatana
Xesosi sãkire auiãkani Sẽkireia sitatxiti auakani.
2 Apiananiri nakito otxaua, ininiã hãpakaparoko hĩpoxokoniritika, kotxi iua
nakitiakori apaka hĩtxaua. Onirekiniãri himoianatiniro, himoianataroko,
kotxi omoianatapekana itomaneri kãkiti. Omoianatapekano nota apaka.
3 Hĩsãpiretanako Pirisira, oĩtaniri Ákira pakini nixinikamanapitinina ninoa.
Ninoa parĩkauatapeka Kristo Xesosi ĩkapani notakata.
4 Okaãkanapanokana nota imoianatinina xika. Peerekana, kotxi erekari
ikaminanona. Xoteo minakaniua, ikini Teoso misãkiretikoãtaã apotiitaka-
niua apaka imarotari erekari Pirisira, Ákira pakini kamakiti nota ĩkapani.
5 Xesosi sãkire auiãkani apotiitaua ninoa aapoko Teoso imisãkiretinina
ĩkapani, ininiã hĩsãpiretanako nixinikamanapitinina ninoa.
Hĩsãpiretariko nitiretakiti Epeneto inakori nixinikamanapitiniri iua. Ásia
tixiniã iua merepitipanika auikari Kristo sãkire.
6 Hĩsãpiretaroko Maria nixinikamanapitiniro oa. Oa iteene parĩkauata ate
ĩkapani.
7 Hĩsãpiretanako ninirimane Ãtoróniko, Xónia pakini nixinikamanapitinina
ninoa. Mitxipe ninoa aua notakata kateia ãki. Teoso kãkitimoni iokanatakini
iteene imarotana Ãtoróniko, Xónia pakini. Ninoa ipi auikari Kristo sãkire, iua
sãkire nauikini apisapanika.
8 Hĩsãpiretariko Ãpirato nixinikamanapitiniri iua. Nitiretari iua. Nitari
itxaua, kotxi Apiananiri anaakori atxaua.
9 Hĩsãpiretariko Opano nixinikamanapitiniri iua. Iua parĩkauata Kristo
ĩkapani atekata. Hĩsãpiretariko nitiretakiti Esitaki nixinikamanapitiniri iua.
10 Hĩsãpiretariko Aperi nixinikamanapitiniri iua. Imisiritiko sauaki iua !
ikipatari Kristo sãkire auikini. Hĩsãpiretanako Arisitóporo aapoko auakani
nixinikamanapitinina ninoa.
11 Hĩsãpiretariko ninirimane Erotxião nixinikamanapitiniri iua.
Hĩsãpiretanako Apiananiri nakitiakori Nasiso aapoko auakani nixinika-
manapitinina ninoa.
12 Hĩsãpiretanako sitoakoro Tipena, Tiposa pakini nixinikamanapitinina
ninoa. Ninoa parĩkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. Hĩsãpiretaroko nitiretak-
ito Pesitxi nixinikamanapitiniro oa. Oa apaka parĩkauatapitipo Apiananiri
ĩkapani.
13 Hĩsãpiretanako Hopo, inoro pakini nixinikamanapitinina ninoa. Api-
ananiri mereẽri iua. Iua inoro tiretano nota, ninoro tiretinino atokotxikana.
14 Hĩsãpiretanako Asĩkirito, Pirekõtxi, Émisi, Pataropa, Émasi, ikinika
aĩtariakori ninoakata apotiitakaniua pakini nixinikamanapitinina ninoa.
15 Hĩsãpiretanako Piróroko, Xória, Nereo, Nereo itaro, Orĩpa, ikinika Teoso
nakitiakori ninoakata apotiitakaniua pakini nixinikamanapitinina ninoa.
16 Himaaratakakauako, kotxi aĩtaritakakaua. Kristo nakitiakori ikini Teoso
misãkiretikoãtaã apotiitakaniua xinikamanapitai hĩte.

Paoro Õtãkikare Mapotõkire

17 Nitariakori iteene nõtãkikai hĩte. Erepaniko kãkiti neenamatxi nireẽkani.
Ninoa nirekari Kristo sãkire auiãkani omanatinina apanakini Kristo sãkire
auiãkani. Na atão ninoa oerekakiti sãkiretxiti, ininiã atxiĩti kãkiti takanapari
Kristo sãkire auikini ninoa oerekakiti xika. Kristo sãkire nota oerekakiti
hĩtemoni atão. Ninoa oerekakiti koketakori sãkiretxiti. Ninoa moianariakori
kona hĩtxapeua.
18 Kãkiti ikara atoko inakani kona parĩkauata aãuĩte Kristo ĩkapani. Ninoa
parĩkauata iĩtona nireẽkiti ĩkapani. Imisirienetarina kãkiti sãkire auiãkani.

Imisirienetarina kãkiti ikara atoko inakani, kotxi kãkiti potxitari isãkirena.
Kãkitimoni peerekari ninoa sãkire.
19 Ikinika kãkiti imarotari hĩte kaminiri Kristo sãkire iaõka, ininiã nota
iteene poxokoniuata hĩte ikara atoko hininiã. Ninirekari kiĩkite hinini
erekari hĩkamini ĩkapani. Ninirekari himimarotakaniri maerekati hĩkamini.
20 Teoso akamaerekaxiniretakiri, paĩtiki xipokariko Satanasi posotiire,
ininiã hĩposotari hĩokanatiniri Satanasi isini.
Aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
21 Tximótxio, notakata parĩkauatakari, xinikamanapitai hĩte. Ninirimane
Arósio, Xasão, Sosipato pakini xinikamanapitai hĩte apaka.
22 Nota Tésio inakori iõkatsopatari ia iõkatsopari Paoro ĩkapani. Nota apaka
xinikamanapitai hĩte, kotxi Apiananiri nakiti nitxaua.
23 Nota Paoro aua Kaio aapoko. Kristo sãkire auiãkani apotiitaua iua aapoko
Teosokata isãkirauatinina ĩkapani. Iua nirekari himarotiniri iua xinikamanapi-
tinii hĩte. Erásito inakori apaka xinikamanapitai. Txineiro nĩkatakari iua.
Sitatxi auakani sikakito inĩkata iua. Aĩtari Koato inakori xinikamanapitai hĩte
apaka.
24 Aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.
25 “Peerekari Teoso,” matxako. Iua posotari ikamataparaxiniretinii hĩte,
ininiã kona hĩotokakari hãuikiniri Kristo sãkire. Teoso iokanapirena erekari
nota sãpiretakiti, Xesosi Kristo sãkire pakini sãpiretari ikara atoko inakari.
Ikara Teoso sãkire kitxakapirĩka !kimarotikori. Uatxa imarotapeẽkaika.
26 Ĩkorasaaki asãpiretapekari ikara Teoso sãkire, Teoso sãkire sãpiretakani
iõkatsopatakiti kitxakapirĩka. Uatxa aimarotari ninoa sãpiretakiti. Teoso
auapika inakari paniãtari isãkire sãpiretiko ikini itixiti auakanimoni. Ininiã
apakata ikinimane auikiniri isãkire. Apakata ikinimane kaminiri inireẽkiti
iaõka.
27 Iuanani Teoso txaua. Iuanokara imarotari atão ikinipoko. Ãtipirika
matxariko iua: “Peerekai pite, kotxi peerekari Xesosi Kristo.” Ameẽ.

1 KORĨTO
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Korĩto Auakanimoni

1 Nota Paoro, Xesosi Kristo iokanatakitino. Teoso akiritano iua iokanatakiti nininiua ĩkapani, kotxi inirekari iokanatinino kãkitimoni isãkire nisãpiretini ĩkapani. Aĩtari Sóseni inakori aua notakata uai.
2 Niokanatsopata hĩtemoni, kãkiti Xesosi sãkire auiãkani Korĩto sitatxiti auakanimoni. Kristo Xesosi makatxakakini hĩtxaua Teoso ĩkapani. Teoso akiritai hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Apaka niokanatsopata ikini tõpati auakanimoni, aãuĩte Xesosi Kristo uãka akiritakanimoni. Ate auĩte Xesosi, ninoa auĩte apaka itxaua.
3 Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Misãkiretari Teoso Korĩto Auakani Ĩkapani

4 Ãtipirika nimisãkiretari Teoso ia atoko: "Peerekai pite, kotxi Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari Korĩto auakanimoni. Ikara erekari pite sikakiti.
5 Peerekai pite, kotxi pite kamaerekatari ninoa auini. Pite oerekana ninoa sãkire atão inini ĩkapani. Pite kamaimaroretana. Ininiã ninoa sãkire apiaerekata. Ninoa imarore apiaãpota." Ia atoko nimisãkiretari Teoso.
6 Hĩtemoni asãpiretakiti Kristo pirena auapeka hãkixinireẽ. Ininiã iteene hãuikari Kristo sãkire.
7 Ininiã hiãtapakasaakiri aãuĩte Xesosi Kristo kanapiriini, ikini sereti erekari Teoso sikakiti aua hĩtemoni iua parĩka hĩkamini ĩkapani.
8 Hĩte isikataparaxiniretiniritika ikanapiriini õti apokako. Ininiã maerekati hĩtemoni !auari aãuĩte Xesosi Kristo apokasaaki.
9 Teoso kamariko ikara hĩtemoni, kotxi ikinika isãkire iaõka ikamako. Iuakara akiritai hĩte, himoianatiniri imi aãuĩte Xesosi Kristo.

!Homanatakakapeua

10 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo posotiireẽ nõtãkikai. Hĩsãkire ãtinoka hĩtxako. !Ninirekari homanatakakiniua. Ninirekari ãtika hĩxinikakiti auini. Ninirekari ãtika hinirekakiti auini.
11 Nitariakori, Kroee aapoko auakani sãpiretano hĩtekakarika hinaiatakakiniua.
12 Kotxi apanakini hĩte txari: "Paoro sãkirera nota kĩpita." Ãtipekana: "Aporo sãkirera nota kĩpita." Ãtipekana: "Petro sãkirera nota kĩpita." Ãtipekana: "Kristo sãkirera nota kĩpita."
13 !Apakata ikara atoko hĩkamini. Kristo !ikaiarikaãka. Kona Paoro ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩte ĩkapani. Kona Paoro uãkaã hĩpatxisataãka.
14 Nisãpiretari Teoso ereka inini, kotxi kona notani patxisatai hĩte. Krispo, Kaio pakininanira nipatxisata. Apikomoni !nipatxisatari kãkiti.
15 Ininiã kona kãkiti sãpiretari nipatxisatiniri kãkiti nota uãkaã.
16 Ii. Nimaxinĩkaretari. Nipatxisatari Esitépana, iua aapoko auakani pakini. Apikomoni nipatxisatakini !nixinikaika.
17 Kristo kona iokanatano nipatxisarauatini ĩkapani. Iokanatano Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. ! Inirekari kãkiti sãkireẽ, kãkiti imaroreẽ nisãpirenauatini, kotxi kãkiti imarore !isãpiretari Kristo ipinini aamina ĩpiriãmitakari nopini amaerekani imakatxakini ĩkapani.

Teoso Imarore

18 Teoso sãkire mauiãkani uãkatari !kiĩkiteri kãkiti Kristo ipinini aamina
ĩpiriãmitakari nopini sãpiretakani. Atepekana, Kristo ipinini sãpiretiko oerekari
Teoso posotiire, kotxi Kristo ipinini makatxakari amaerekani.
19 Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka txari:
Nixipokariko ĩkorapokoriti kimarorerini imarore. Nixipokariko kiĩkiterini
iĩkite.
Itxa Teoso kitxakapirĩka.
20 Ĩtapari kimaroreri? Ĩtapari apaiaõkarauatakari? Naniparari kaxinikareri
ĩkorapokoritikiri? Teoso oerekapekari ĩkorapokoritikiri imarore miĩkiteti
imarore atokotxikana inini.
21 Paimatireri Teoso, kotxi !auiritari ĩkorapokoriti auakani imarotiniri iua
ninoaka imaroreẽ. Apanakinimoni Kristo sãkire sãpiretiko !kiĩkiteri, iuar-
itika Teoso apokaerekatari imakatxakiniri kãkiti maerekani, Kristo sãkire
sãpiretiko auikasaakina.
22 Xoteoakori nirekari atamatiniri Teoso takaõtxikare, isãkire auikinina
ĩkapani. Krekoakoripekana nirekari imaroretxi apiari imarotini.
23 Iuaritika ate sãpiretari Kristo ipinini ĩpiriãmitakari nopini amaerekani
imakatxakini ĩkapani. Xoteoakori !inirekari ikara asãkire auikinina.
Krekoakoripekana uãkatari ikara asãkire miĩkiteti sãkire inini.
24 Iuaritika Teoso akiritakini aua Xoteoakori, Krekoakori pakini. Ninoa-
moni Kristo parĩka oerekari Teoso posotiire. Iua parĩka oerekari Teoso
imarore.
25 Kãkiti uãkatari Teoso imarore !kiĩkiteri, iuaritika axapitiki Teoso imarore
apiata. Ikinipoko kãkiti imarore poiãoka. Axapitiki Teoso tapara apiata.
Ikinipoko kãkiti tapara poiãoka.
26 Nitariakori, Teoso akiritakasaakii, hĩxinikari kãkiti xinikakiti atokokana.
Natokopa itxa hĩte iuasaaki? Iuasaaki !kimarorei. !Kaposotiirei iuasaaki.
Auĩtetxi !hĩtxaua iuasaaki. Itori hĩte ikara atoko inakani iuasaaki.
27 Teoso mereẽri kãkiti. Ĩkorapokoriti auakani uãkatari ninoa kãkiti Teoso
mereẽkini miĩkiteni ininiua. Imereẽna ninoa, kimaroreni ĩkorapokoriti
auakani pẽtauatini ĩkapani. Ĩkorapokoriti auakani uãkatari ninoa kãkiti Teoso
mereẽkini iõkapetakani ininiua. Imereẽna ninoa, katapararini ĩkorapokoriti
auakani pẽtauatini ĩkapani.
28 Iua mereẽri kãkiti. Ĩkorapokoriti auakani uãkatana ninoa Teoso mereẽkini
minakani ininiuana. Imereẽri apanakini manirekakini. Imereẽri kãkiti
omanatakoni. Kinirepa Teoso mereẽri kãkiti ikara atoko inakani? Teoso
oerekari kãkiti, kãkiti uãkatakiti apiari inini na atão.
29 Ikara atoko ininiã, kãkiti !iposotari iuikiniua Teoso apisatoõ.
30 Teosora txĩkitakaua Xesosi Kristo nakitiakori aniniua. Kristo nakiti
aniniãua, aimarotari imaroretxi atão inakari. Kristo txĩkitakaua atão inakari
akamini Teoso apakapiniua ĩkapani. Iua txĩkitakaua Teoso nakitiakori aniniua
ĩkapani. Iĩkitxirauata ate ĩkapani ipĩkasaaki.
31 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
!Apakata piuikiniua. Apakatapitika piuikiniri Apiananiri.

2

Xesosi Ipinini Ĩpiriãmitakari Nopini

1 Nitariakori, napokasaaki hĩtemoni, nisãpiretai Teoso sãpiretakiti. Kona
nisãpiretai notaka sãkire nimatire. Iuasaaki kona noerekai notaka imarore.
Teoso sãkirenoka nisãpiretai hĩte.

2 Hĩtekata nauakasaaki, na ninirekari ãti imaroretxi nimarotini. Ninirekari
Xesosi Kristonoka nisãpiretinii. Apiata ninirekari nisãpiretinii iua ipinini
kãkiti ĩkapani ĩpiriãmitakari nopini.
3 Hĩtekata nauakasaaki kona kataparaxinireno. Nikikinanaka
nipĩkarauatini xika.
4 Iuasaaki kona kãkiti imaroreẽni nisãkirauata. Kona kãkiti imaroreẽni
ninirekari hãuikiniri Teoso iokanapirena nisãpiretakiti iuasaaki. Teoso
iokanapirena nisãpiretakasaaki, kãkiti imarotari Erekari Matamatakoti posoti-
ireẽ nisãkirauata.
5 Ininiã kona kãkiti imaroreẽni hãuikari Teoso iokanapirena. Hãuikari Teoso
iokanapirena Teoso posotiireẽ.

Erekari Matamatakoti Imarore

6 Teoso sãkire auiãkani iteene ãkixinireẽ aneẽkani imarotari Teoso
iokanapirena asãpiretakiti kimatireri inini. Ikara imaroretxi kona
ĩkorapokoriti auakani imaroreni. Kona auĩtetxiakori imaroreni ikara
imaroretxi. Kotxi ninoa imarore paĩtiki !auaika.
7 Asãpiretari Teoso imarore mitxi kãkiti mimarotakiniti, kotxi Teoso
kipatari. Itixi kamiko apisa Teoso nirekaua asãpiretiniri ikara imarore
kãkitimoni ate iotximere aãpakapini ĩkapani.
8 Auĩtetxiakori ĩkorapokoriti auakani !imarotari ikara Teoso imarore. Ninoa
imarotaãkamariko, ininiã !okamarinako Apiananiri kaiotximereri aamina
ĩpiriãmitakari nopini.
9 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti oki !atamatapanikari Teoso kamakiti tĩkane iua tiretakani ĩkapani.
Kãkiti kenakoki !ikenakotapanikari Teoso kamakiti tĩkane iua tire-
takani ĩkapani. Kãkiti !ixinikapanikari Teoso kamakiti tĩkane iua tire-
takani ĩkapani.

10 Iuaritika Teoso oerekapekaua Erekari Matamatakotiã. Ikinipoko imaro-
takari itxaua Erekari Matamatakoti. Ikinipoko kipatakori Teoso imarore
imarota.
11 Kãkiti ãkixinirenoka imarotari iuaka ixiniãkiti. Ãti !imarotari iua xiniãkiti.
Iua atokokanera Erekari Matamatakotinoka imarotari Teoso xiniãkiti, kotxi
Teoso itxaua iua.
12 Kona ate apakapari ãtião matamatakoti ĩkorapokoritikiri. Ate apakapari
Erekari Matamatakoti, Teoso iokanatakiti atemoni, ininiãkara aposotari
aimarotiniri Teoso sikakiti atemoni. Itori isikakiti.
13 Atemoni isikakiti asãpireta. Kona kãkiti imaroreẽni asãpiretari kãkiti.
Erekari Matamatakoti oerekaua asãpirenauatini. Ate atamatari Teoso
oerekakiti isãkire iõkatsopatakoriã, eereka ãtiãtaã isãkire iõkatsopatakoriã
aãtamatari iua oerekakiti, ininiã iuasaaki aimarotari atão. Ikara atoko
aõerekai hĩte.
14 Erekari Matamatakoti mauakiniti !apakapari Erekari Matamatakoti
oerekakiti, kotxi iuamoni ikara sãkiretxi miĩkiteti sãkire. !Iposotari imaro-
tiniri Erekari Matamatakoti sãpiretakiti, kotxi Erekari Matamatakoti !auari
iuamoni.
15 Erekari Matamatakoti auakasaakiri kãkiti, iuasaaki iposotari ataerekatiniri
imakinika, ininiã kãkiti Erekari Matamatakoti mauakiniti !iposotari
apoĩtiniri iua.

16 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kiripa imarotatari Apiananiri xiniãkiti iua oerekini ĩkapani?
Iuaritika Kristo oerekaua iuaka xiniãkiti.

3

Teoso Nitiriakori Atxaua

1 Nitariakori, hĩte !ikamari ikinipoko Erekari Matamatakoti nireẽkiti.
Hĩkamari hĩteka nireẽkiti ĩkorapokoriti auakani kamini atokokana. Ininiãkara
nisãkirauata hĩtekata amarinikata nisãkirauatini atoko, kotxi poiãonoka hãuikari
Kristo sãkire.
2 Tinitxiã atoko inakari nisãkire nisikai. Xinitxi atoko inakari nisãkire kona
nisikai, kotxi !himĩteenekari nisãkire kamimari. Uatxapiima hĩte !iposopanika
noerekakiti kamimari himarotini.
3 Ĩkorapokoriti auakani xinikini atoko hĩxinikapanika. Ikara xika
hĩxikotakakaua. Hinaiatakakaua. Homanatakakaua. Hĩteka nireẽkiti hĩkama,
ĩkorapokoriti auakani kamini atokokana.
4 Kotxi ãtikaka hĩte txari: “Paoro sãkire nikĩpita.” Apanakini txari: “Aporo
sãkire nikĩpita.” Ikara atoko hininiã, kãkiti ĩkorapokoritikini sãkire atoko
hĩsãkirauata. !Kiĩkitepanikai.
5 Kiripa Paoro? Kiripa Aporo? Kristo nitiriakorinoka atxaua. Iua sãkire
sãpiretakaninoka atxaua. Hĩte auikapekari Kristo sãkire asãpiretakasaakii. Api-
ananiri sikari parĩkatxi ikininapemoni akamini ĩkapani.
6 Ia atoko itxa parĩkatxi Teoso sikakiti: Merepanika nota sãpiretari Teoso
sãkire kãkitimoni, takariki nitakini atokokana. Eereka Aporo oerekari ninoa
kãkiti apikomoni Teoso sãkire. Ãparaã takari nireẽkiti atoko itxa apikomoni
Teoso sãkire isãpiretakiti. Nota, Aporo pakini parĩkauata ikara atoko, iuaritika
Teosonoka aneẽkakari takari. Iuanokara txĩkitakari kãkiti auikiniri isãkire.
7 Takariki taãkari, ãparaã siãkari pakini minakati ninoa, kotxi Teosonoka
aneẽkakari takari.
8 Teoso sãkire merepanika sãpiretakari nirekari iparĩkauatini Teoso ĩkapani.
Teoso sãkire apikomoni sãpiretakari apaka nirekari iparĩkauatini Teoso ĩkapani.
Ininiã Teoso sikariko ninoa parĩka ĩki ninoamoni iparĩkana iaõka.
9 Teosokata parĩkauatakani atxaua. Teoso kikiote atoko hĩtxaua. Apaka Teoso
aapoko atoko hĩtxaua.
10 Teoso sikapekano ikinipoko erekari niparĩka iua ĩkapani nikamini.
Aapokotxi kamiko apisa aapokotxi kamakari kimaroreri takari kaikori,
inopini aapokotxi ikamini ĩkapani. Iua aapokotxi kamakari kimaroreri atoko
nitxaua. Merepanika nota parĩkauata Kristo sãkire nisãpiretini. Kaikori
aapokotxi kamakari takakiti atoko itxa ikara iua sãkire. Eereka apanakini
oerekarauata apikomoni. Ninoa parĩka aapokotxi kamiko kaikori nopini
atokokana itxa. Erepaniko akamakasaakiri ikara parĩkatxi.
11 Kaikori, aapokotxi kamakari takakiti atoko itxa Xesosi Kristo sãkire.
Ãti kaikori kãkiti sãkire !auari. Auape kaikori Xesosi Kristo sãkire, kotxi
kataparari.
12 Xesosi Kristo sãkire aãuikasaaki, kaikori aãuini ĩkapani iposope. Aapokotxi
iua kaikori nopini atoko itxa aparĩka. Aparĩka atxiĩti oro atoko itxa. Atxiĩti
pirata atoko itxa. Atxiĩti kai erekari atoko itxa. Atxiĩti aamina atoko itxa.
Atxiĩti aãtsopa atoko itxa. Atxiĩti katsotati atoko itxa aparĩka.
13 Itixi xipokini õti kãkiti imarotariko natokopa itxa iparĩka, kotxi
iuasaakiko arikatxi ataerekatari iparĩka.
14 Iparĩka marikakaniã, apakapari iparĩka ĩki.
15 Iparĩka arikiniã, !apakapari iparĩka ĩki. Iuaritika Teoso auiritari iua auini
ãtipirika Teosokata, txamari iua xipokaarita.
16 Kona hĩte imarotapanikari Teoso misãkiretiko aikoti hininiua? Kona hĩte
imarotapanikari Erekari Matamatakoti auini hiĩto ãki?

17 Kãkiti xipokiniãri Teoso misãkiretiko aikoti, Teoso xipokariko iua. Teoso
misãkiretiko aikoti iua nakiti. Hĩtera Teoso misãkiretiko aikoti hĩtxaua.
18 Kona hĩteka misirienetapeuako. Atxiĩti ãtikaka kãkiti hĩte sauaki uãkatari
kimaroreni ininiua, kotxi imarotarina ĩkorapokoriti auakani imarore.
Ĩkorapokoriti auakani uãkatari Kristo sãkire auiãkari miĩkiteti ininiua. Ininiã
erekape kãkiti ĩkorapokoriti auakani akiritinii miĩkiteti hininiua, kotxi
iuasaaki kimaroreri atão inakari hĩtxaua.
19 Teosomoni ! kiĩkiteri ĩkorapokoriti auakani imarore. Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:
Teoso maĩkari kimarorerini ĩkorapokoriti auakani ninoaka imaroreẽ.
20 Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri imarotari ĩkorapokoriti kimarorerini imarore !itxapõ.
21 Ininiã !apakata kãkiti iuikiniua imarore xika. Ikinika aua hĩtemoni.
22 Paoro aua hĩtemoni. Aporo aua hĩtemoni. Petro aua hĩtemoni. Itixi aua
hĩtemoni. Hãuini, hĩpinini apaka aua hĩtemoni. Uatxa auakari, katana auakari
apaka aua hĩtemoni. Ikinipoko aua hĩtemoni.
23 Kotxi hĩte Kristo nakiti hĩtxaua. Kristo, Teoso nakiti itxaua.

4

Kristo Iokanatakini Kãkitimoni

1 Erekari kãkiti imarotiniri auĩtetxiakori aminakaniua. Kristo nitiriakori
atxaua. Teoso iokanapirena nĩkatakani atxaua. Iua sikari iokanapirena
atemoni apanakini asãpiretini ĩkapani. Iua Teoso iokanapirena !imarotaãka
mitxi.
2 Nitiritxi atão inakari ãtipirika kamari iauĩte paniãtakiti.
3 !Nimaãkatari hĩte ataerekatinino nota. !Nimaãkatari apanakini ataereka-
tinino apaka. Kona notaka ataerekataua apaka.
4 Nãkixinireẽ maerekati !auari, iuaritika nikamapekari maerekati. Api-
ananirinokara ataerekatano.
5 Ininiã !hĩsãpiretapiri: “Kona erekari iua parĩka. Peerekari ikara parĩka,”
kona hĩtxape Apiananiri apokini apisa. Apiananiri apokini hiãtapako. Iua
oerekariko ipiãmoni iomaãtakori. Oerekariko kãkiti nirekakiti ãkixinireẽna
iparĩkauatakasaakina. Iuasaaki Teoso txariko kãkiti: “Erekapitikari pikamak-
iti,” itxa.
6 Nitariakori, ikara nota pirena, Aporo pirena pakini nisãpiretai atão in-
akari himarotini ĩkapani, ãti apiata himiuikakani ĩkapani. Ininiã hĩkamariko
Teoso sãkire iõkatsopatakori iaõka, kotxi !apakata kãkiti iteene iuikiniri ãti,
ãtipekana imanirekakani inini.
7 Pite apiananitakari !auari. Himapakapakiniti !auari. Kapakapare
hininiã, kinirepa mapakapareni sãkirauatini atoko hĩtxa?
8 Ikinipoko hinireẽkiti auapeka hĩtemoni atxiĩti? Katiipekai hĩte. Ate ereẽ
mauakanisaaki, atxiĩti hĩteka kamari auĩtetxi hininiua. Ninirekari auĩtetxi
atão hininiua, ininiã ate auĩtetxi atxaua hĩtekata.
9 Ĩkorasaaki neenamatxi xipoka atoko, auĩtetxi kãiatakari kanapiriã isota-
tonekata. Ninoa mapotõkire kãkiti auĩtetxi maĩkakini minaãka apanakini
atamatinina ĩkapani, inapetinina ĩkapani. Eereka okaãkana ninoa kãkiti. Nota
xinikari Teoso nirekari ate iua iokanatakini ikara kãkiti maĩkakoni atoko
aniniua. Ikinimane atamataua. Kãkiti, Teoso nitiriakori iaxitikini apaka
atamataua apininimoni asini.
10 Hĩtemoni, miĩkiteni ate txaua, Kristo ĩkapani aparĩkauatakasaaki. Hĩtemoni,
kimarorei hĩte, Kristo ĩkapani hĩparĩkauatakasaaki. Hĩtemoni, !kaposotiireua ate.
Hĩtemoni kaposotiirei hĩte. Hĩte paxitaãka, txamari ate omanataãka.

11 Uatxapiima Kristo sãkire ate auikini xika anatxita. Aposonata. !
Kamãkaua. Amisiritaãka. !Kaapokoua.
12 Iteene aparĩkauata anireẽkiti aamotini ĩkapani. Kãkiti takasaakiri
maerekati atemoni, ate amanaãri Teoso erekari ninoamoni itakini ĩkapani.
Amisiritikosaaki, iuasaaki amĩteenekari.
13 Apanakini misãkirepiretakasaakiua, erekari ate apakapapiretana ninoa.
Uatxapiima apanakinimoni ĩkorapokoriti txiko atoko atxaua. Kasakari atoko
atxaua ninoamoni.
14 Kona niõkatsopata ikara hĩpẽtauatini ĩkapani. Niõkatsopata ikara nipini-
tinii ĩkapani monõkori apokini apisa, kotxi namariteni nota tiretakini atoko
hĩtxaua.
15 Hĩtemoni tesi mio Teoso sãkire oereẽkani auaãkamako, iuaritika poião
hĩri atoko inakari aua. Notara hĩri atoko nitxapekaua, kotxi hãuikari Teoso
iokanapirena erekari noerekasaakii Kristo Xesosi posotiireẽ.
16 Ininiã nõtãkikai: Nota kamakiti atokotxikana hĩkamako.
17 Ikara ĩkapani niokanatari Tximótxio hĩtemoni. Iua namarite nitiretakiti
atoko. Iua kamari Apiananiri paniãtakiti iaõka. Iua txĩkitakai hĩxinikiniri
nikamakiti ikiniõtika Kristo posotiireẽ. Ikini tõpati Kristo sãkire auiãkani
apotiitiniãtaãua, noerekari kãkiti erekari ikamini ikiniõtika, erekari nota
kamini atokotxikana.
18 Ãtikaka hĩte iuikaua, kotxi hĩuãkatari nota mapokakani hĩtemoni.
19 Txamari Teoso auiritiniãno, paĩtiki napokako hĩtemoni. Iuasaakiko
! ninirekari nimarotiniri ninoa iuikakaniua sãkire. Napokasaaki ereẽ,
ninirekari nimarotiniri Teoso posotiire.
20 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua kona sãkiretxinani aua. Iposotiire apaka aua.
21 Kiripa hĩte nireka? Hinirekatari ninoropatinii aĩkeẽ, ereẽ napokasaaki?
Hinirekatari nitiretinii, nimatxitakanii, ereẽ napokasaaki?

5

Maerekati Xesosi Sãkire Auiãkani Sauaki

1 Isãpiretaãka kãkiti ereẽ kaminiri maerekati ĩtotxi nireẽkiti ãti kãkitikata. Iua
kãkiti maerekani apiari, kotxi iua sirĩka iri ĩtanorokata. Teoso sãkire mauiãkani
kamari maerekati, iuaritika ninoa !ikamari ikara atoko inakari maerekati,
kiki hĩte sauaki auakari kamakiti atoko. Ninoa !inirekari isãkiretinirina ikara
atoko inakari maerekati.
2 Iuaritika hĩte iuikaua. !Himatinaniuata himaerekani xika. Apiaerekata
ĩkora iri ĩtanorokata sirĩkakari hĩokanatini itakanapinii.
3 Niĩto kona ereẽ aua, iuaritika nixinikakiti auapitika ereẽ hĩtekata, ininiã
nota ereẽ hĩtekata nauini atokokana, nimereẽpekari iua maerekati kamakari
misiritiko.
4 Aãuĩte Xesosi Kristo uãkaã hãpotiitakasaakiua, nota aua hĩtekata nixinikaki-
tiã. Iuasaaki himarotakasaakiri Xesosi Kristo posotiire,
5 hĩsikariko iua Satanasimoni iua ĩto ipinini ĩkapani, ixinire ereka inini Xesosi
kanapiriãkasaaki.
6 ! Apakata hĩuikiniua. Himarotari axapiti pão tireẽkari tirekakari itori
pão. Iua atokokana ãtika maerekati kamakari txĩkitakari kaiãopokori kãkiti
kaminiri maerekati.
7 Ininiã hõkanapariko maerekati mitxi hĩkamakiti, amaneri hinini ĩkapani.
Ininiã pão miãtiãkati atoko hĩtxaua, kotxi ikoke !auari. Kitxakapirĩka kãkiti
okari ipira soti auĩte, ininiã Teoso nitiri napaãpotakasaaki ninoa nopini, kona
okana ninoa. Kristo, apira soti auĩte atoko itxa. Iua ipina ate mapinakani
ĩkapani.

8 Páskoa kiiniritisaaki, Teoso !auiritari pão ãtikakari nikiko, kotxi maerekati
pão tirekakari atoko itxa. Ininiã maõkanapari maerekati mitxi akamakiti.
Pão miãtiãkati atoko matxaua, ininiã makamari erekari. Masãkiretari atão
inakarinoka.
9 Niokanatsopatapeka hĩtemoni himapotiitakaniua maerekati
kamakanikata, ĩtotxi nireẽkiti kamakanikata.
10 Na nixinikari ĩkorapokoriti maerekati kamakani. Maerekati ĩtotxi
nireẽkiti kamakani, kamanarerini, kamisirienererini, kamakori teosone-
takani pakini ĩkorapokoriti auakani na nixinikanãta. !Hĩposota hĩtakanapinina
ninoa, kotxi auapikana. Hĩpĩkasaakinokara, hĩtakanapana ninoa.
11 Uatxa niokanatsopata hĩtemoni, himapotiitakaniua maerekati
kamakanikata, "Xesosi sãkire auiãkarirano" inakanikata. Ĩtanoro
minakotokatika sirĩkakani, kamanarerini, kamakori teosonetakani, ãti
misãkirepiretakani, ipoãtakani, kamisirienereri pakini hĩtakanapako. Kona
hinipokotape ikara atoko inakanikata.
12 Kona nota parĩkani Xesosi sãkire mauiãkani misiritiko nisãpiretini. Hĩte
parĩkakara Xesosi sãkire auiãkani misiritiko hĩsãpiretini.
13 Teosokara sãpiretariko Xesosi sãkire mauiãkani misiritiko. Hĩte
iokanatariko maerekati kamakari hĩte sauaki auakari isini.

6

Ãti Naiatakasaakiri Ãti

1 Xesosi sãkire auiãkari naiatiniãri ãti Xesosi sãkire auiãkari, ! apakata
Xesosi sãkire mauiãkani apisatoõ anikiko. Hanikana ninoa Xesosi sãkire
auiãkanimoni maerekati kamakari misiritiko himarotini ĩkapani.
2 Kona himarotapanikari Xesosi sãkire auiãkani mereẽriko Xesosi sãkire
mauiãkani misiritiko ãti õti? Hĩkamariko ikara atoko inakari xipokatxi õtisaaki,
ininiã hĩposotapitikari uatxa himereiniri kãkiti misiritiko, ãti naiatakasaakiri
ãti.
3 Atxiĩti hĩte kona imarotapanikari himereiniri Satanasi nitiriakori misir-
itiko ãti õti? Ininiã hĩposotapitikari himereiniri kãkiti misiritiko ĩkorapokoriti
uatxa.
4 Txamari neenamatxi hĩte sauaki auiniã, hanikatari kãkiti Teoso sãkire
auiãkani mapaxitakanimoni? ! Apakata, kotxi ninoa ! imarotari Teoso
paniãtakiti.
5 Ikara atoko nitxai nikamapẽtatinii ĩkapani. Atxiĩti kona hĩposotatari
hãpokiniri kimaroreri hĩte sauaki neenamatxi xipokini ĩkapani? Atxiĩti kona
ãtika aua?
6 Txamari ãti Xesosi sãkire auiãkari anikari ãti Xesosi sãkire auiãkari Xesosi
sãkire mauiãkani apisatoõ maerekati kamakari misiritiko himarotini ĩkapani.
Ikara atoko !apakata.
7 Ininiã iteene hĩkerokari, kotxi hanikari hĩtari kãkiti misiritiko
mereẽkarimoni. Erekape hãuiritiniri hĩtari kaminiri maerekati hĩtemoni.
Erekape hãuiritiniri hĩtari ĩtirĩkiniri hĩtii.
8 Txamari hiĩtiriuata. Hĩkamari maerekati. Hĩtariakorimonira hĩkamari ikara. !
Apakata.
9 Kona himarotapanikari atão minakati kamakani ! isari Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua? Kona hĩteka himisirienetapeua. Ia atoko inakari kãkiti ! isari
Teoso auĩtetxi ininiãtaãua: maerekati ĩtotxi nireẽkiti kamakani, kamakori
teosonetakani, ĩtanoro minakotokatika sirĩkakari, kiki sito ininiua nirekakari,
kiki ãti kikikata sirĩkakari. Ninoa !isari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.
10 Kiĩtiririni, kamanarerini, poãtakani, ãti misãkirepiretakani,
kamisirienererini pakini !isari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

11 Ikara atoko mitxi hĩtxaua hĩte apanakini. Iuaritika himaerekani makatx-
akaãkapeka. Teoso kamai hĩte inakitiakori hinini. Apiananiri Xesosi ka-
maerekatai. Erekari Matamatakoti, aTeosone nakiti, iua apaka txĩkitakai hĩte
atão inakari kamakani hininiua.

Maerekati Ĩtotxi Nireẽkiti

12 Nota posotari ikinipoko nikamini, txamari kona erekari ikinipoko
nikamini. Nota posotari ikinipoko nikamini, txamari kona ninirekari nika-
makiti niauĩte ininiua.
13 Nipokori kamaãka tikakotxi ĩkapani. Tikakotxi nirekari nipokori. Txam-
ari Teoso xipokariko nipokori, tikakotxi pakini. Teoso !inirekari akaminiri
maerekati aĩto nireẽkiti ãti kãkiti ĩtokata. Apiananiri kamari aĩto iua nireẽkiti
akamini ĩkapani. Aĩto Apiananiri nakiti.
14 Teoso õkitikari Apiananiri ipĩkani sauaki. Iua atokokana iua õkitikaua ate
iposotiireẽ.
15 Ininiã !apakata Kristo ĩto hĩsikini sito kanokareromoni. !Apakata.
16 Kiki sirĩkasaaki kanokarerokata, iuasaaki ãtinoka ĩtotxi atoko itxauana
ninoa. Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua:
Kiki sirĩkini sitokata, ãtika ĩtotxi atoko itxauana.
17 Kãkiti moianatakasaakiri Apiananiri, ãtika xiniretxi atoko itxauana ninoa
xinire.
18 Ãtokata hĩsirĩkini hinirekasaaki, himitekako. Kona hĩkaikotape iuaã.
Apanakini maerekati kãkiti kamakiti !imisiritari hiĩto. Imisiritari hãkixinire.
Hĩkamakasaakiri maerekati hiĩto nireẽkiti sitokata, himisiritari hiĩto, hãkixinire
pakini.
19 Kona himarotapanikari hiĩto Erekari Matamatakoti misãkiretiko aikoti
atoko ininiua? Hĩte ĩtoãkarari iua. Teoso sikari iua hĩtemoni, ininiã hiĩto kona
hĩte nakiti.
20 Teoso iamotapekai hĩte Xesosi ipĩkasaaki, ininiã hiĩto ĩki auapitika. Ininiã
uatxa iua nakiti hĩtxaua. Ininiã uatxa hiĩtoã hĩpaxitariko Teoso.

7

Ĩtanorouatiko Sãkiretxiti

1 Uatxa napakapapiretariko mitxi hiõkatsopatakiti notamoni. !Erekari kiki
kaxirotiniro sito.
2 Txamari inirekasaakiri sitokata isirĩkini, erekari kiki auini iuaka
ĩtanorokata. Erekari sito auini oaka õtanirikata.
3 Ininiã erekari kiki sikiniri iĩto ĩtanoromoni. Erekari sito sikiniri oĩto
oĩtanirimoni.
4 Ĩtanorotxi ĩto kona oa nakitinanini. Õtaniri nakiti apaka oĩto. Apaka
ĩtaniritxi ĩto kona iua nakitinanini. Ĩtanoro nakiti apaka iĩto.
5 Kona hĩtxape: “Kona ninirekari nisirĩkini pitekata,” kona hĩtxape.
Hinirekasaakiri nipokori himanikakani Teoso himisãkiretini ĩkapani, atxiĩti
iuasaaki ! hinirekari hĩsirĩkini hĩtanorokata. Hĩtanoro apaka kona nirekari
osirĩkini hĩtekata iuasaaki, Teosonoka hĩxinikini ĩkapani. Ininiã ikara atoko
hĩkaminiã erekari, txamari paĩtiki eereka iuaĩkana hĩsirĩkako hĩtanorokata.
Ininiã ikara atoko Satanasi kona sikanireõtai maerekati hiĩto nireẽkiti
hĩkamini ãto sitokata hĩsirĩkini.
6 Ikara nota õtãkikai hĩte. Kona nipaniãtai ikara hĩkamini.
7 Notamoni erekari nota atoko hinini. Iuaritika ikinimane aua Teoso siãkiti
iparĩka kamini ĩkapani. Teoso sikari ãti isikakiti ãtimoni. Ãtião isikakiti isika
ãtimoni.
8 Uatxa nimisãkiretanako mĩtanirini, mĩtanoroni, tikinitakoni pakini. Erekari
himĩtaniriuatakani, himĩtanorouatakani nota atoko hinini.

9 Txamari himaposotakaniãri hĩtakanapiniri hiĩto nireẽkiti, erekari
hĩtanorouatini, erekari hĩtaniriuatini, kotxi kapatakari atoko itxa hiĩto nireẽkiti.

Hĩkamari Atão Hĩtaniriuatakasaaki

10 Ia nipaniãtana kãkiti ĩtaniriuatakani: !Apakata sito takanapiniri oĩtaniri.
Kona notani paniãtai. Apiananirira paniãtai.
11 Otakanapiniãri oĩtaniri, ! apakata iuaĩkana oĩtaniriuatini. Erekari
oĩtanirimoni iuaĩkana okanapiriini. Iua atokotxikana ! apakata kiki
takanapiniro ĩtanoro.
12 Nõtãkikari apanakini. Apiananiri paniãtakiti apanakini ĩkapani !auari,
ininiã nota õtãkikana ninoa ia atoko: Xesosi sãkire auiãkari auiniã ĩtanoro
Xesosi sãkire mauiãkato, oa nirekiniãri okaikotini iuakata, ! apakata iua
iokanatiniro oa otakanapiniri iua.
13 Iua atokotxikana, Xesosi sãkire auiãkaro auiniã oĩtaniri Xesosi sãkire
mauiãkati, iua nirekiniãri ikaikotini oakata, !apakata otakanapiniri iua.
14 Iuasaaki ĩtaniritxi Xesosi sãkire mauiãkati apakapari Teoso sãkire ĩtanoro
kamakiti ereka atamatakasaaki. Iua atokotxikana, ĩtanorotxi Xesosi sãkire
mauiãkato apakapari Teoso sãkire õtaniri kamakiti ereka oãtamatakasaaki.
Imakamakaniãrina ikara atoko, ! erekana imiakori. Irĩtxi, inorotxi pakini
kaminiãri nõtãkikakiti iaõka, erekana imiakori.
15 Xesosi sãkire mauiãkati nirekiniãri itakanapiniri ĩtanoro, oa auiritariko
isini. Xesosi sãkire mauiãkato nirekiniãri otakanapiniri oĩtaniri, iua auiri-
taroko osini. Ikara atoko ininiã, ninoa sikakapeẽkaika. Ikara atoko ininiã
erekari, kotxi Teoso !inirekari aneenamauatini ikara xika.
16 Pite ĩtanorotxi, pimarotatari? Atxiĩti pĩtaniri auikari Xesosi sãkire
imaerekani makatxakiko ĩkapani, Xesosi sãkire pisãpiretakasaakiri iua. Pite
ĩtaniritxi, pimarotatari? Atxiĩti pĩtanoro auikari Xesosi sãkire omaerekani
makatxakiko, Xesosi sãkire pisãpiretakasaakiro oa.

Teoso Akiritakasaakiri Kãkiti

17 Ininiã ikininape kamariko iparĩka Teoso sikakiti iuamoni, kotxi Api-
ananiri akiritaua ikara parĩkatxi akamini. Ikara nipaniãtari ikinimane Teoso
mereẽkini apotiitiniãtaãua.
18 Teoso akiritakasaakiri kiki, Teoso takaõtxikare iĩtoã auiniã, ! apakata
Teoso takaõtxikare makatxakiko. Teoso akiritakasaakiri kiki, Teoso
takaõtxikare iĩtoã mauakaniã, !apakata Teoso takaõtxikare iĩtoã takiko.
19 Teoso takaõtxikare hiĩtoã auiniã, ikara kona txĩkitakai Teoso anaakori
hininiua. Teoso takaõtxikare hiĩtoã mauakaniã, ikara apaka kona txĩkitakai
Teoso anaakori hininiua. Teoso nireẽkiti iaõka kamiko txĩkitakai Teoso
anaakori hininiua.
20 Teoso akiritakasaakii, iuasaaki mitxi hĩparĩka hĩkamapanikako.
21 Teoso akiritakasaakii, nitiritxi amotakori hininiãua, ininiã kona
maerekaxinireti hĩtxapeua nitiritxi hininiua xika. Iuaritika hĩauĩte sikakiniãi,
ininiã hĩsako.
22 Apiananiri akiritiniãri nitiritxi amotakori, Apiananiri sikakakiti itxaua
iua. Apiananiri akiritiniãri nitiritxi minakatiua, Apiananiri nitiri iamotakiti
itxaua iua.
23 Xesosi amotakini hĩtxaua, ininiã iuaĩkana kãkiti nitiri iamotakoni !
hĩtxapeuako.
24 Nitariakori, Teoso akiritakasaakii, iuasaaki mitxi hĩparĩka
hĩkamapanikako.

Mitxitakani, Tikinitakoni Pakini

25 Uatxa nõtãkikai hĩte mitxitakani. Apiananiri kona sãpiretano
ipaniãtakiti hĩte ĩkapani, iuaritika nisãpiretai nixinikakiti, kotxi Apiananiri
amonĩkapekano, ininiã kãkiti posota auikiniri nisãkire.
26 Ĩkorasaaki pamonõkoniri Xesosi sãkire auiãkanimoni, ininiã notamoni api-
aerekata kãkiti mĩtanorouatakani.
27 Hĩtanorouatapeka hininiã, kona hĩtakanapapero hĩtanoro.
Mĩtanorouatakatipanika hininiã, kona hinitapero hĩtanoro.
28 Iuaritika hĩtanorouatiniã, maerekati ! hĩkama. Kãkiti ĩtanorouatiniã,
apokapitikako ninoa maxikiko. Kona ninirekari ikara atoko hĩte ĩkapani.
29 Nitariakori, poião õtinoka aua aparĩkauatini Apiananiri ĩkapani. Ininiã hĩte
kĩtanororini parĩkauatako Teoso ĩkapani mĩtanoroni parĩkauatini atokotxikana.
30 Txiapatakari parĩkauatako Teoso ĩkapani, kãkiti matxiapatakati
parĩkauatini atokokana. Poxokori parĩkauatako mapoxokoniti parĩkauatini
atokokana. Tiitxi amotakari parĩkauatako Teoso ĩkapani, tiitxi mauakiniti
parĩkauatini atokokana.
31 Ĩkorapokoriti tiitxi auakini !ixinikapiriko itiina, kotxi ĩkorapokoriti kãkiti
potxitakiti xipokaãpota.
32 Ninirekari erekaxinire hinini. Kiki mĩtanoroti posotari ixinikiniri kana-
tokopa iparĩkauatini Apiananiri ikamapoxokonitini ĩkapani.
33 Txamari kiki kĩtanorori xinikari parĩkatxi ĩkorapokoritikiri, kotxi inirekari
ikamapoxokonitiniro ĩtanoro.
34 Mĩtanirito, mitxitakaro pakini nirekari oparĩkauatini Apiananiri ĩkapani,
kotxi onirekari oĩto, oxinire pakini osikini iuamoni. Txamari sito kĩtaniriro
xinikari parĩkatxi ĩkorapokoriti auakari, kotxi onirekari õtaniri okamapox-
okonitini.
35 Ikara atoko nisãpiretai hĩte, hĩte ereka hinini ĩkapani. Kona ninirekari
nimauiritakanii erekari hãpakapini. Ninirekari atãonoka hĩkamini. Ninirekari
hĩparĩkauatini Apiananirinoka ĩkapani.
36 Ãtokoro iri atxiĩti ! auiritapanikaro oa ĩtaniriuatini, txamari oaneẽpeka.
Ãtokori nirekiniãri itakiniro oa, erekari iua auiritiniri iua. ! Ikamari
maerekati. Erekari iua auiritinina ninoa ĩtaniriuatini.
37 Atxiĩti ãtokoro iri ãkixinireẽ !inirekaro oa ĩtaniriuatini. Atxiĩti !isikaenetaro
oa ãtimoni. Iua xinikakiti omĩtaniriuatakani ĩkapani pataparari ininiã, ãkixinireẽ
imarotiniãri inireẽkiti oa mĩtaniriuatakani, ininiã iua kiki kamari erekari.
38 Oa sikakari oĩtaniriuatini ĩkapani kamari erekari. Iuaritika oa masikakati
oĩtaniriuatini ĩkapani kamari apiaerekata.
39 Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori paniãtaro sito kaikotini oĩtanirikata iua
auapanika inakasaaki. Iua ipininiã, apakata oĩtaniriuatini onirekakitikata.
Txamari Apiananiri sãkire auiãkarikatanoka apakata oĩtaniriuatini.
40 Notamoni oa apia poxokoniuata omĩtaniriuatakaniã iuaĩkana. Ikara atoko
inakari nõtãkikaro sito, kotxi nimarotari Erekari Matamatakoti Teoso nakiti
aua notamoni.

8

Nipokori Teoso Kamakori Sikiko

1 Uatxa nisãpiretai nipokori sikiko teoso kãkiti kamakitimoni. Amakinika
aimarotari ikara. Ikara inakari aimarotapeka ate. Kãkiti imaroretxi auiniã
iuikaua. Apiaerekata kãkiti auini tiraõkitxi, kotxi isikataparatari kãkiti xinire.
2 “Kimaroreno nota” inakari ! auari imaroretxi. Kaiãopokori imaroretxi
imimarotakiniti aua.
3 Iuaritika kãkiti tiretiniãri Teoso, Teoso imarotari iua.

4 Maxinikari nipokori teoso kamakorimoni sikakori. Aimarotari teoso
kãkiti kamakiti !kakamareri. Aimarotari ãtika Teoso atão inakari aua.
5 Aua kãkiti kamakiti. Kãkiti takauãkatari "teoso" itxaua. Kãkiti takauãkatari
teoso iaxiti auakani, ĩkorapokoriti auakani apaka. Kaiãopokori ikara atoko
inakari teosoakori aua. Kaiãopokori ikara atoko inakari auĩtetxiakori aua.
6 Atemoni ãtika Teoso aua. Iua aĩri iaxitikiri. Iua kamari ikinipoko.
Aparĩkauata iuanoka ĩkapani. Ãtika aãuĩte aua, Xesosi Kristo. Ikini sereti
kamakari iua. Iua posotiireẽ aãuini aua.
7 Apanakini ! imarotapanikari kãkiti kamakiti teoso minakaniua, kotxi
mitxi iteene itotarina teoso kãkiti kamakiti. Ininiã inikasaakirina nipokori
teoso kamakorimoni siãkori, iuãkatarina ikara nipokori teoso atão inakari-
moni siãkori. Iuasaaki ninoa uãkatari maerekati ikaminina, kotxi ãkixinireẽna
!iteene imarotarina atão inakari.
8 Txamari nipokori !itxĩkitakaua Teosomoni asini. Ikara nipokori anikini !
imisiritaua. Apaka !ikamari ereka anini.
9 Iuaritika erepaniko. Hinirekiniãri ikara nipokori hinikini, hĩxinikariko
apanakini Teoso sãkire poiãonoka auiãkani. Ninoa imarotiniãri hĩte nikiniri
ikara nipokori, ininiã ninoa apaka nikari, txamari iuasaaki ninoa kamari
ãkixinirena manirekakiniti.
10 Teoso sãkire poiãonoka auiãkari atamatiniãi Teoso sãkire iteene imaro-
takari nikiniri nipokori teoso kamakori misãkiretiko aikotiã, isikataparax-
iniretari iua apaka nikiniri nipokori teoso kamakorimoni siãkori.
11 Ininiã pimarore xika, atxiĩti pitari Teoso sãkire poiãonoka auiãkari sari
imisiritikomoni. Kristo ipina iua ĩkapani apaka.
12 Ikara maerekati hĩtarimoni hĩkaminiã, hĩkarotari ãkixinire. Hĩtari ãkixinire
hĩkarotakasaaki, hĩkamari maerekati Kristomoni.
13 Ininiã nipokori ninikini txĩkitakiniãri nitari kaminiri maerekati, itixi
auapanika inakasaaki kona ninikaikari iua nipokori, kotxi kona ninirekari
nitari kaminiri maerekati.

9

Teoso Iokanatakini Kãkitimoni

1 Teoso iokanatakiti nitxaua. Ninireẽkiti niposota nikamini. Naõkitapekari
Xesosi Kristo aãuĩte. Iparĩka nikamakasaaki, hĩte auikari Apiananiri sãkire.
2 Atxiĩti apanakini ! auikari Teoso iokanatakiti nininiua. Hĩtera auikari
Teoso iokanatakiti nininiua. Hĩtera oerekari Apiananiri iokanatakiti
nininiua, kotxi hĩte auikari Apiananiri sãkire, nota sãpiretakasaakii hĩte.
3 Kãkiti mauikakaniãri Teoso iokanatakiti nininiua, napakapapiretana
ninoa ia atoko:
4 Apakata atxiĩti aãpakapiniri nipokori, iãriã pakini aparĩkauatini ĩkapani?
5 Apakata atxiĩti ate anikiniro ãtanoro Teoso sãkire auiãkaro atekata,
apanakini Teoso iokanatakini, Apiananiri itariakori, Petro pakini anikinina
ninoa ĩtanoro atokotxikana?
6 Atxiĩti apakata Panapee, nota pakininoka parĩkauatini anikakiti aãpakapini
ĩkapani?
7 Sotato sikasaaki ineenamauatini ĩkapani, iuaka ! iamotari anikakitina.
Aua atxiĩti ova takakari. Ova itakakiti matximakati aua? !Auari. Kona auari
kema auĩte piratakari ipira tiniã miãtakati.
8 Ikara nisãkire kona kãkiti sãkirenanini. Iua atokotxikana Teoso sãkire.
9 Moisesi iõkatsopatapekari Teoso paniãtakiti. Ia atoko itxa:
Kona hiĩtxikari kema auĩte nama trikopani ikamakasaaki. Hãuiritariko inikini.
Teoso tiretatari kema auĩte? Itiretapitikari.

10 Apiata isãpiretari ikara kãkiti parĩkauatakani ĩkapani. Ininiã takarauatakari
takarauata, kotxi inirekari ikiena inikini. Kienatxi apakari apari ikiena,
kotxi inirekari ikiena inikini.
11 Katakareri takarauatini atokokana, ate takari Teoso sãkire hãkixinireẽ.
Katakareri nikari ikiena itakakiti, ininiã atxiĩti apakata ate apakapiniri
kienatxi hĩte sikakiti? Kotxi ate parĩkauata hĩte ĩkapani.
12 Apakatiniã apanakini apakapiniri iparĩkana ĩki hĩte sikakiti, ininiã apiata
apakata ate apakapiniri ate parĩka ĩki, iuaritika kona aamanaãri hĩsikiniãua
ate parĩka ĩki. Amĩteenekari ikinipoko, kotxi !anirekari aiotokakiniri Kristo
iokanapirena erekari hĩkenakotini.
13 Himarotari Teoso misãkiretiko aikoti ãki parĩkauatakani iuaãtaã apakapari
ikiena. Teosomoni sikakori takikoãtaã parĩkauatakani apaka apakapari ipix-
ini iuaãtaã siãkori inikinina ĩkapani.
14 Iua atokotxikana Apiananiri paniãtari iua iokanapirena erekari
sãpiretakani apaka apakapiniri iparĩkana ĩki.
15 Ikara atãopitikara, iuaritika kona nipaniãtai ikara atoko hĩkamini. Kona
niõkatsopatari ikara, niparĩka ĩki notamoni hĩsikini ĩkapani. Niparĩka ĩki
namanainii apisa erekape nipinini. Niuikari niparĩkauatini hĩte ĩkapani
hĩtxineirote nimapakapakanisaaki.
16 Teoso iokanapirena erekari noereka, iuaritika !apakata niuikiniua,
kotxi Teoso sikari ia parĩkatxi notamoni. Nimisiritiko auapitika, Teoso
iokanapirena erekari nimasãpiretakaniã.
17 Teoso iokanapirena erekari nisãpiretiniãri kãkiti, nãkixinireẽ iteene
ninirekiniãri ikara nikamini, ininiã napakapapitikariko niparĩka ĩki. Ni-
manirekakaniãri ikara nikamini, iuaritika nikamari, kotxi Teoso sikari ikara
parĩkatxi notamoni nikamini ĩkapani.
18 Ia atoko niĩkitxitiko: Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakasaaki,
kona minakati napakapa. Ikara atoko kamapoxokonitari nãkixinire, kotxi
maĩkitika nisãpiretai Teoso sãkire. Teoso iokanapirena erekari sãpiretakari
nitxaua, ininiã niposotiire auapitika hiĩkitxitinino nota nipaniãtiniãi hĩte,
iuaritika !ninirekari ikara atoko nikamini nota nireẽkiti napakapini ĩkapani.

Parĩkatxi Ikinimane Ĩkapani

19 Ninireẽkiti nikama. Kãkiti nitiri iamotakori !nitxaua. Iuaritika notaka
nitxĩkitakaua ikinimane nitiri nininiua, Teoso sãkire apikomoni kãkiti auikini
ĩkapani.
20 Xoteoakori sauaki niparĩkauatakasaaki, Xoteo auini atoko nitxa nota auini.
Ikara atoko ininiã, Xoteoakori auikari Xesosi sãkire. Moisesi paniãtakiti iaõka
kamakani sauaki nauakasaaki, ninoa auini atokokana nitxa nota auini, kotxi
ninirekari Moisesi sãkire auiãkani auikiniri Xesosi sãkire.
21 Xoteo minakaniua !imarotari Moisesi paniãtakiti. Ininiã ninoakata
nauakasaaki, kona nipaniãtari Moisesi paniãtakiti ikaminina, Xesosi sãkire
auikinina ĩkapani. Iuaritika nikamari Teoso paniãtakiti, kotxi iuatxikana
Kristo paniãtakiti nikamini.
22 Kãkiti mataparaxinirenikata nauakasaaki, nota apaka kona kataparax-
inireno, Xesosi sãkire auikinina ĩkapani. Ikini kãkiti sauaki nauakasaaki,
nikamari kãkiti auini atoko nitxa nota auini, ininiã ikinipoko niposotakiti
nikama apanakini maerekani makatxakiko ĩkapani.
23 Ikara atoko nikama Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani.
Nikamari ikinipoko, Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. Ikara
atoko ininiã, nota apaka apakapari Teoso iokanapirena erekari hĩtekata.

Saporiẽta Apakapakari

24 Himarotari mitekatxi. Kãkiti miteẽkani miteka, iuaritika ãtinoka apakapari imitekini ĩki. Merepitipanika mitekatxi mapotõkire apokakarinoka apakapari imitekini ĩki. Ininiã miteẽkari atoko hĩtxako. Hĩsapitipo. Teoso parĩka hĩkamapitipo hĩparĩka ĩki hãpakapini ĩkapani.
25 Ikini miteẽkari parĩkauatapitipo iĩto tapara iteene auini ĩkapani. !Auiritari iĩto misiritakari. Ikara atoko ikama, saporiẽta imitekini ĩki apakapini ĩkapani. Ikara saporiẽta kona okanani aua. Oxipokapitikako. Ate parĩkauatapitipo ãtião aãpakapakiti aãpakapini ĩkapani. Ikara aãpakapakiti !ixipoka.
26 Miteẽkari isinimoni mimarotakati atoko !nitxaua. Nimarotari nisinimoni. Nisapitipo mitekatxi mapotõkiremoni. Maxikatiĩka !nineenamauata. Na neenamauata nisanõkakata.
27 Nitxĩkitakari niĩto ninitiri ininiua, nota nireẽkiti ikamini ĩkapani, kotxi nisãpiretapekari ikara apanakinimoni, ininiãkara kona ninirekari nimapakapakaniri notaka parĩka ĩki.

10

Kãkiti Isaeokini Aõerekini Pirena

1 Nota nirekari hĩxinikiniri kitxakapirĩka, aãtokiriakorini takanapakasaakiri Exito tixini, ikinika ninoa aua katxiãri patapi. Iua katxiãri oerekana isinimonina. Apaka ikinika ninoa napari potxoari uiniti ãki.
2 Ninoa sari Moisesikata, ininiã katxiãri patapi auakasaakina, potxoari uiniti patapi auakasaakina, iuasaaki ninoa patxisatiko atoko aua iuasaaki.
3 Ninoa ikinikana nikari xinitxi Teoso iokanatakiti.
4 Ninoa ikinikana iãtari ãparaã Teoso sikakiti. Ninoa iãtari ãparaã kai auĩteãkiriã. Kristo iua kai auĩte ãparaã potorikiniãtaã atokokana. Iua sari ninoakata.
5 Txamari Teoso !apokaerekatari kaiãopokori ninoa, ininiã ipinana. Iĩtona iarika ãparaã makipakaniãtaã.
6 Uatxa axinikana ninoa, ininiã aimarotari amanirekakaniri maerekati ninoa nirekiniri atoko.
7 !Hĩteosonetapiri kãkiti kamakiti, ninoa apanakini teosonetiniri atokokana, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Ninoa topãka inipokotinina ĩkapani, iãtinina ĩkapani, eereka õkitikauana isarauatinina ĩkapani teoso ikamakitina apisatoõ.

8 !Apakata aanokarauatini ninoa apanakini anokarauatini atoko, kotxi ãti õtinokara vĩtxi tres mio ninoa okaãka ĩkora maerekati xika.
9 ! Apakata aãtamakaerekatiniri Kristo ninoa apanakini kitxakapirĩka atamakaerekatiniri atoko, kotxi iua xika imini okana ninoa.
10 !Hĩtsoatape, ninoa apanakini kitxakapirĩka tsoatini atokokana, kotxi eereka Teoso nitiri xipokana ninoa.
11 Ikara imisiritikona apoka ninoamoni apanakini pinitiko ĩkapani. Ikara imisiritikona iõkatsopataãka ate pinitiko ĩkapani, kotxi itixi mapotõkire õti apokaãpota.
12 Hĩtemoni ereka hinini, ininiã erepaniko, kotxi atxiĩti paĩtiki hĩkamari maerekati.
13 Hĩte atamakaerekataãka ikinimane atamakaerekataãka atokotxikana. Iuaritika Teoso ! itakanapai hĩte. Kona iua auiritari hãtamakaerekatiko himamĩteenekakiniti. Iuasaaki oerekai himitekini, ininiã hĩposotari himĩteenekiniri.

Teoso Kãkiti Kamakiti

14 Ininiã nitariakori nota tiretakini, himiteka teoso kãkiti kamakiti hĩtakanapini.
15 Hĩte kãkiti kimarorerini, ininiã iteene himixinikariko nisãkire.

16 Iãriã aãtakasaaki, akinika aãpotiitakasaakiua, axinikari Xesosi ipinini.
Iuasaaki atxari Teoso: “Erekapitikai, kotxi Xesosi arẽka xiketa ate ĩkapani.”
Amaxiõpekitakasaakiri komiri, anikasaakiri, aãpitiitakasaakiua, axinikari Kristo
ĩto noropatiko ate ĩkapani.
17 Iuasaaki itomaneua ate, iuaritika ãtika komiri atokokana atxaua. Ãtika
ĩtotxi atokokana atxaua, kotxi amakinika anikari ãtika komiri. Ikara komiri
Kristo ĩto atokokana itxaua.
18 Hĩxinikanako kãkiti Isaeokini ĩkorapokoritikini. Ninoa sikari Teoso xinitxi.
Eereka ninoa nikari ikara xinitxi. Inikasaakirina ikara xinitxi, iuasaaki
ninoa oerekari iTeosonetinirina iua.
19 Kiripa ninireka nisãpiretinii? Nisãpiretari teoso kãkiti kamakiti kona
kakamareri. Iua teoso siãkori kona itxa.
20 Iuaritika erepaniko. Ikara atão maerekati. Xoteo minakaniua sikakiti
teoso kãkiti kamakitimoni ninoa sika Satanasi nitiriakorimoni. Kona Teoso
atão inakari isikana isiãkitina. Ininiã na ninirekari hĩte moianatiniri Satanasi
nitiriakori.
21 Kona hĩposotari Apiananiri iãkoanaã hiãtini, apaka Satanasi nitirini
iãkoanaã hiãtini. Kona hĩposotari Apiananiri kiena hinikini, apaka Satanasi
nitirini kiena hinikini.
22 Atauako anirekatari akaminiri Teoso naiatiniua? Ate tapara apiata
atxiĩti?

Xesosi Auiãkani Kamakiti

23 Nota posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini, txamari kona ikinika
erekari nikamini. Ikinipoko ninireẽkiti niposotapitika nikamini, txamari
kona ikinipoko kamari nãkixinire aneini.
24 !Hinitapiriko hĩteka nireẽkiti hãpakapini. Himoianatariko ãti iua nireẽkiti
apakapini.
25 Hĩposotari hinikiniri nipokori amotakoriãtaã auakari. Iuasaaki kona
hĩpimaãpiri: “Ia nipokori sikaãkapeka teoso kãkiti kamakitimoni?” !hĩtxapeko.
Kotxi himarotakasaakiri hinikiniri nipokori teoso kãkiti kamakitimoni
sikiko, hãkixinire karotaãka atxiĩti.
26 Teoso sãkire sãpiretaua:

Itixi Apiananiri nakiti itxaua, ikinika itixi auakani pakini.

27 Xesosi mauiãkani aiatakasaakii hĩte hinipokotini ninoakata, hinirekiniãri
hĩsa. Hinikariko isikakitina. Kona hĩpimaãpiri: “Ia nipokori teoso kãkiti
kamakiti sikaãkapeka?” kona hĩtxape, hãkixinire himakarotakaniri ĩkapani.
28 Txamari apanakini kãkiti iuaã sãpiretakasaakii: “Ia nipokori sikaãkapeka
teoso kãkiti kamakitimoni,” itxa. Iuasaaki kona hinikapiri, kotxi atxiĩti
hĩkaroxiniretari ikara kãkiti mataparaxinireti, kotxi:

Itixi Apiananiri nakiti itxaua, ikinika itixi auakani pakini.

29 Na nitxai: “Kona hinikapiri ikara, hĩteka ãkixinire himakarotakani ĩkapani,”
! nitxai. Nitxai: “! Hinikapiri ikara, ãti kãkiti ãkixinire himakarotakani
ĩkapani.” Nota ãkixinireẽ nota nireẽkiti nikamini ĩkapani erekari. Ãti kãkiti
ãkixinireẽ nota nirekakiti nikamini ĩkapani ! erekari, ininiã iuamoni ikara
nikamakasaaki, nikamari maerekati. Kinirepa ! apakata nikaminiri nota
ãkixinire auiritakiti?
30 Napakapakasaakiri nipokori, ininiã iuasaaki nimisãkiretari Teoso erekari
isikakiti. Ininiã kinirepa nimisãkirepiretaãka?
31 Nisãpiretai hĩte. Hinikasaaki, hiãtakasaaki, ikinipoko hĩkamakasaaki,
hĩkamariko ikinika Teoso ereka inini imarotiko ĩkapani.
32 Kona hĩtxĩkitakapiri, Xoteoakori, Xoteo minakaniua, kãkiti Xesosi sãkire
auiãkani pakini kaminiri maerekati.

33 Ninirekari ikinimane kãkiti nireẽkiti nikamini, ikinika nikamakasaaki.
!Ninirekari erekari notanani ĩkapani. Ninirekari erekari itomaneri ĩkapani,
imaerekanina Xesosi makatxakini ĩkapani.

11

Sitoãkini Xesosi Sãkire Auiãkani

1 Hĩkamariko nota kamakiti atoko inakari. Kristo kamakiti atoko nota
kamini atokotxikana hĩkamako.
2 Nitariakori, peerekai hĩte, kotxi iteene hĩxinikano nota. Peerekai hĩte, kotxi
hĩkamapanikari noereẽkiti nisãpiretakiti iaõka.
3 Ninirekari himarotiniri ia: Kiki auĩte Kristo itxaua. Sito auĩte kiki itxaua.
Kristo auĩte Teoso itxaua.
4 Ininiã kiki ikii mãka imamakatxakakaniã Teoso imisãkiretakasaaki, apaka
Teoso sãkire oerekasaaki, kona ipaxitari iauĩte Kristo.
5 Sito okii mãka mauakaniã Teoso omisãkiretakasaaki, apaka Teoso sãkire
oerekasaaki, kona opaxitari oãuĩte oĩtaniri. Okii mãka omatakakaniã, oa kii
kixãkakori atoko itxa.
6 Okii mãka omanirekakaniã, ininiã okisauakaiãkotaãkako. Opẽtauatiniã,
okii kixãkiko xika, oiãko kisauakiko xika, ininiã iuasaaki okii mãka otaka.
7 Kiki misãkiretakasaakiri Teoso, kona erekari itakiniri ikii mãka, kotxi Teoso
atoko itxa iua. Ikamaãka Teoso ereka oerekini ĩkapani. Sito kamaãka õtaniri
ereka oerekini ĩkapani.
8 Merepitipanika Teoso kona kamari kiki sito ĩtoã. Teoso kamaro sito kiki
ĩtoã.
9 Kiki kona kamaãka sito ĩkapani. Sito kamaãka kiki ĩkapani.
10 Ininiã oa takari okii mãka. Ikara atoko ininiã, oerekari oauĩtetiniri
oĩtaniri. Iuasaaki Teoso nitiriakori iaxitikini apaka imarotari oauĩtetiniri
oĩtaniri.
11 Kiki, sito pakini Apiananiri sãkire auikasaaki, sito nirekari kiki. Kiki
nirekaro sito. !Apakata sitonoka auiniã. !Apakata kikinoka auiniã.
12 Kotxi sito ina kiki ĩtoã. Eereka ikinipoko kiki iponaniã sito ĩtoã. Ikara
atoko itxapitikama, Teoso kamari ikinipoko.
13 Hĩteka hĩxinikapiretari ia: Sito kii mãka mauakaniã, iuasaaki atãokani
Teoso omisãkiretini?
14 Kãkiti itotakiti oerekaua kiki ĩtanoiãkori pẽtatiko.
15 Sito auiniã oiãko paĩtanori, oõuikari oiãko, kotxi oiãko sikaãka okii
ipatakari ĩkapani.
16 Kãkiti nirekiniãri ineenamauatini iãkotxi pirena xika, ininiã kona ate,
ikinika Teoso sãkire auiãkani pakini !auari ikara. Ininiã !apaniãtai ikara atoko
inakari hĩkamini.

Xesosi Ipinini Xinikiko Kiiniriti

17 Uatxa niõkatsopatakitiã kona niuikai, kotxi hãpotiitakasaakiua, apia erekari
kona hĩkama. Apiata maerekati hĩkama.
18 Merepanika nikenakopiretari hãpotiitakasaakiua Teoso misãkiretiko
aikotiã hĩtaparakienatakakiniua. Nixinikari ipixini ikara nikenakopiretakiti
atão inini.
19 Apanakini oerekakiti atão minakati auapitika hĩte sauaki. Akenako-
takasaakiri ninoa oerekakiti, aimarotari Teoso !apokaerekatana ninoa. Iua
apokaerekatana iua sãkire atão inakari oerekakani.
20 Hãpotiitakasaakiua, kona atão hĩkamari kiiniri, Apiananiri ipinini xinikiko
kiiniriti.
21 Kotxi hinikasaaki, himixirikari hĩkiena apanakini nikiniri apisapanika.
Ininiã apanakini natxita, apanakini poãta iuasaaki.

22 Auapitika haãpoko hinikini ĩkapani, hiãtini ĩkapani. Hãpotiitakasaakiua,
homanatari apanakini Xesosi sãkire auiãkani. Hĩkamapẽtatari aĩtariakori mati-
ini. Kiripa nitxai hĩte? Atxiĩti hinirekari niuikinii? Kona xatiki niuikai hĩte.
23 Apiananiri sãpiretakiti notamoni, iua atokotxikana nisãpiretapekai hĩte.
Ia nisãpiretai: Ĩkanõka Apiananiri Xesosi mĩkapiritiko õtisaaki, iua kosekari
komiri.
24 Iuasaaki imisãkiretari Teoso: "Erekapitikari ia komiri pisikakiti ate-
moni," itxa. Iposo atoko imaxiõpekari iua komiri, sika itxari imoianariako-
rimoni. Itxana: "Apakapa, nika hĩtxako. Ia niĩto okaãka hĩte ĩkapani. Ia komiri
hinikasaaki, hĩxinikanoko nota. Hĩxinikari nipinini hĩte ĩkapani," itxa.
25 Ninoa nipokotaka atoko, mitxi komiri ikosekini atokokana, ikosekari
iãkoanatxi. Iuasaaki itxana: "Ia iãkoanatxi oerekari Teoso kamapekari ika-
maenetakiti amaneri, kotxi niarẽka xiketa hĩte ĩkapani. Ia iãriã hiãtakasaaki,
hĩxinikanoko nota. Hĩxinikariko nipinini hĩte ĩkapani," itxa Xesosi.
26 Ia komiri hinikasaaki, ia iãkoanatxiãkiri hiãtakasaaki, hõerekari Apiananiri
ipinini kãkiti ĩkapani. Ikara hõerekiniritika iua ĩkorapokoriti kanapiriãko.
27 Maxikatiĩka kãkiti nikiniãri ia komiri, maxikatiĩka iãtiniãri Apiananiri
iãkoanaãkiri, ikamari maerekati, kotxi !ipaxitari Apiananiri ĩto, iarẽka pakini.
28 Ia komiri hinikini apisapanika, ia iãkoanatxiãkiri hiãtini apisapanika,
erekari hĩxinikiniri hãkixinireẽ auakari. Maerekati auakasaaki, hamanaãri
Teoso imakatxakiniri ĩkapani. Eereka ia komiri hinika, ia iãriã hiãta.
29 Maxikatiĩka hinikiniãri, hiãtiniãri, ininiã hĩteka akiritari himisiritiko
apokini, kotxi kona hĩpaxitari Apiananiri ĩto.
30 Ikara xika itomaneri hĩte sauaki iõkapeta. Ikara xika apanakini ami-
anata. Ikara xika apanakini ipĩpeka.
31 Amaerekani anitiniã, aamanainiãri Teoso makatxakiniri amaerekani,
ininiã amisiritiko kona apoka.
32 Txamari Apiananiri apokiniãri amaerekani, imisiritaua ate uatxa,
amaerekani atakanapini ĩkapani, ininiã eereka ! imisiritaikaua iua sãkire
mauiãkanikata.
33 Ininiã nitariakori, hãpotiitakasaakiua Xesosi ipinini xinikiko kiiniriti
ĩkapani, hiãtapana apanakini.
34 Hinatxitiniã, hinipokotako hãapoko. Ininiã hãpotiitakasaakiua !hĩkamari
maerekati, ininiã Teoso !imisiritai. Apikomoni nõtãkikai ereẽ napokasaaki.

12

Erekari Matamatakoti Sikakiti Kãkitimoni

1 Nitariakori, ninirekari himarotiniri Erekari Matamatakoti sikakiti. !
Apakata himimarotakaniri.
2 Mitxi Xesosi sãkire mauiãkani hinakasaakiua, himisirienetaãka, ininiã
hãuikari teoso kamakori masãkireti teoso atão inakari ininiua. Ikara himaro-
tape.
3 Kãkiti sãpiretiniãi hĩte: "Maerekati kamakari itxaua Xesosi," ininiã
iuasaaki himarotari Erekari Matamatakoti !auari iuamoni. Kãkiti sãpiretiniãi
hĩte: "Apiananiri itxaua Xesosi," ininiã iuasaaki himarotari Erekari Mata-
matakoti auapitika iuamoni, kotxi ikara iua oerekakiti.
4 Erekari Matamatakoti siãkiti ikini sereti aua, iuaritika Erekari Mata-
matakoti ãtinoka aua.
5 Ikini sereti parĩkatxi Teoso ĩkapani aua, iuaritika Apiananiri ãtinoka aua.
6 Ikini sereti Teoso kamakiti aua kãkiti ĩkapani, iuaritika Teoso ãtinoka aua.
7 Erekari Matamatakoti iuaka oerekaua kãkitimoni, ikinimane ereka inini
ĩkapani.

8 Iua Erekari Matamatakoti sikari apanakinimoni isãkire kiĩkiterini ininiuana ĩkapani. Iua Erekari Matamatakoti sikari apanakinimoni isãkire kimarorerini ininiuana ĩkapani.
9 Iua sikari apanakinimoni Teoso sãkire iteene auikinina ĩkapani. Isikari apanakinimoni amianatakani imakananitinina ĩkapani. Erekari Matamatakoti ãtinoka aua, iuaritika ikini sereti isika kãkitimoni.
10 Apanakini isikaposotiireta posotiiretxi ikaminina ĩkapani. Apanakini isikaimaroreta Teoso sãkire isãpiretinina ĩkapani. Apanakini isikaimaroreta Erekari Matamatakoti sãkirauatakasaaki imarotinina ĩkapani, maerekati matamatakoti sãkirauatakasaaki imarotinina ĩkapani apaka. Apanakini isikaimaroreta ikini sereti kãkiti sãkire isãkiretinina. Apanakini isikaimaroreta ikara sãkiretxi mimarotakoti ikenakotakasaakina, isãpiretinirina iua kenakotakani ninoa sãkireẽ ninoa apaka imarotiniri ĩkapani.
11 Ãtinoka Erekari Matamatakoti aua. Iuanokara parĩkauata ikara atoko. Isikari ikara isikakiti kãkitimoni inireẽkiti iaõka.

Kristo Ĩto Pirena

12 Kãkiti ĩto ãtinoka aua, iuaritika aua ikii, ikanoke, iuako, itapike, ikiti, txaãpota. Itori ikara atoko inakari aua ĩtotxiã, iuaritika ãtinoka ĩtotxi aua. Iua atokokana itxa Kristo ĩto. Xesosi sãkire auiãkani Kristo ĩto atoko itxauana.
13 Atxiĩti Xoteoakori atxaua. Atxiĩti Xoteo minakaniua atxaua. Atxiĩti nitiritxi amotakoni atxaua. Atxiĩti nitiritxi minakatiua atxaua. Iuaritika ãtika ĩtotxi atoko atxaua, kotxi Erekari Matamatakoti ãtinoka inakari apoka atemoni. Iua apotiitaua ãtika ĩtotxi atoko anini ĩkapani. Iua aua aãkixinireẽ.
14 Kãkiti ĩto ãtinoka aua, iuaritika aua ikii, ikanoke, iuako, itapike, ikiti, txaãpota. Ĩtotxiã kaiãopokori aua.
15 Ininiã !apakata kitĩtxi sãpiretiniã: “Uakõtxi !nitxaua, ininiã ĩtotxiã auakari !nitxaua.” Ikara atoko isãpiretiniã, iuaritika ĩtotxiã auakaripitikara kitĩtxi.
16 Kenakokitxi sãpiretiniãri: “Okĩtxi !nitxaua, ininiã ĩtotxiã auakari !nitxaua.” Ikara atoko isãpiretiniã, iuaritika ĩtotxiã auakaripitikara kenakokitxi.
17 Ĩtotxi okĩtxinoka auiniã, kanatokopa itxa kãkiti kenakorauatini? Ĩtotxi kenakokitxinoka auiniã, kanatokopa itxa kãkiti imixikarauatini?
18 Teoso kamari ikinika ĩtotxiã auakari. Iua inireẽkiti iaõka ikaminana ninoa.
19 Ãtinoka ĩtotxi auakiti auiniã, ĩtotxi !auari.
20 Ĩtotxiã auakani itori aua, iuaritika ĩtotxi ãtinoka aua.
21 Okĩtxi kona posotari isãpiretiniri uakõtxi: “Kona nota nirekai pite.” Apaka kiĩtxi kona posotari isãpiretiniri kitĩtxi: “Kona nota nirekai pite.”
22 Kona ikara atoko itxa. Atxiĩti auãkatari ãti aĩto auakari !itxa, kotxi !kataparari, iuaritika ikara mauakaniã, aĩto !iparĩkauata atão.
23 Kãkiti tiretari iĩtoã auakari poiãori kãkiti atamatakiti. Ipatari apanakini iĩtoã auakari kãkiti matamatakani ĩkapani.
24 Aĩtoã auakari apiata apotxitakiti aua apaka. Kona apatari ikara. Apanakini aĩtoã auakari Teoso takari aĩtoã iteene apaxitini ĩkapani.
25 Ininiã Teoso kamari ĩtotxi ãtinoka inini. Ikamari ĩtotxiã auakani itiretakakiniuana ĩkapani. Apanakini ĩtotxiã auakari naiatiniãri apanakini ĩtoã auakari, !apakata.
26 Ãti ĩtotxiã auakari tsiĩka. Iuasaaki ikinika kãkiti ĩto atatsiirauata. Ãti ĩtotxiã auakari iuikaãka, ininiã ikinika ĩtotxi auakini poxokoniuata.
27 Kristo ĩto atoko hĩtxaua hĩte. Ĩtotxiã auakani atoko hĩtxaua Kristo ĩtoã.
28 Teoso sãkire auiãkani ĩtotxiã auakani atoko itxauana. Ikini sereti parĩkatxi aua ĩtotxi ĩkapani akamini ĩkapani. Merepanika Teoso mereẽri iua iokanatakini. Eereka imereẽri kãkiti Teoso sãkire sãpiretakani. Eereka

imereẽri kãkiti Teoso sãkire oereẽkani. Eereka imereẽri kãkiti Teoso posotiire oereẽkani, amianatakani makananitakani, kãkiti moianatakani, auĩtetxiakori, kãkiti sãkire apanakini mimarotakiniti sãkiretakani pakini. Teoso takari ikara atoko inakani parĩkauatakani iua sãkire auiãkani imoianatinina ĩkapani.
29 Kona ikinimaneni Teoso iokanatakini txaua. Kona ikinimaneni Teoso sãkire sãpiretakani txaua. Kona ikinimaneni Teoso posotiire oereẽkani txaua.
30 Kona ikinimaneni amianatakani makananitakani txaua. Kona ikinimaneni imarotari isãkiretiniri kãkiti sãkire apanakini mimarotakiniti. Ikinimane !iposotari isãpiretiniri ikara sãkiretxi iua kenakotakanimoni ninoa sãkireẽ ninoa apaka imarotini ĩkapani.
31 Auapitika ikara Erekari Matamatakoti sikakiti aparĩkauatini ĩkapani. Iuaritika hinirekariko isikakiti apiaerekatakari. Uatxa noerekaiko isikakiti apiaerekatakari.

13

Tiraõkitxi Pirena

1 Atxiĩti nimarotari ikini uãka sãkire nisãkiretini. Atxiĩti nimarotari Teoso nitiriakori iaxitikini sãkire nisãkiretini, txamari iuasaaki nitiraõkiuatini !auari, ininiã !apakata nimarore. Metao ãsokiko ene atoko nitxa. Ipi panera tore ãsokiko ene atoko nitxa.
2 Atxiĩti nimarotari Teoso sãkire nisãpiretini. Atxiĩti nimarotari ikinipoko apanakini mimarotakiniti. Atxiĩti ikinipoko imaroretxi aua notamoni. Atxiĩti iteene nauikari Teoso posotiire, ininiã niposotari õtanoxiratari nipaniãtini ãtiãtaã isini. Txamari iuasaaki nitiraõkiuatini !auari, ininiã minakati nitxaua.
3 Atxiĩti nisikari ikinipoko nitii, nitxineirote pakini matxineirotenimoni. Atxiĩti nauiritari niĩto arikiko. Txamari iuasaaki nitiraõkiuatini !auari, ininiã !apakata.
4 Pitiraõkiuatakasaaki, piposotari piãtapiniri pinirekakiti apokini. Pitiraõkiuatakasaaki, pikamari erekari ãtimoni. Pitiraõkiuatakasaaki, kona pixikotari ãti. Pitiraõkiuatakasaaki, kona pisãpiretari apanakini piuikiniri pikamakiti. Pitiraõkiuatakasaaki, !piuikaua.
5 Pitiraõkiuatakasaaki, kona pitxĩkitakari ãti pẽtauatini. Pitiraõkiuatakasaaki, kona pinirekari piteka nireẽkitinani. Pitiraõkiuatakasaaki, !katimari pomanãkarauatini. Pitiraõkiuatakasaaki, !pixinikapinikari maerekati apanakini kamakiti pitemoni.
6 Pitiraõkiuatakasaaki, kona pipoxokoniuata ãti kamakasaakiri maerekati. Pitiraõkiuatakasaaki, pipoxokoniuata atão inakari pikenakotakasaaki.
7 Pitiraõkiuatakasaaki, pimĩteenekari ikinipoko. Pitiraõkiuatakasaaki, pauikari kãkiti sãkire. Pitiraõkiuatakasaaki, pauikari kãkiti kamaenetakiti ikamini. Pitiraõkiuatakasaaki, !katimari pitakanapiniri piparĩka pikamini.
8 Tiraõkitxi !ixipoka. Txamari kãkiti sãpiretakiti xipokapitikako. Kãkiti sãkiretiniri ãti uãka sãkire xipokapitikako. Kãkiti imarore ereẽkokapitikako.
9 Kotxi poiãonoka aimarore. Poiãonoka Teoso sãkire aimarota asãpiretini.
10 Ãti õti aimarotari ikinipoko atão inakari. Iuasaaki atão minakati !auaika.
11 Amarini ninakasaakiua, nisãkirauata amarini sãkirauatini atokokana. Iuasaaki nimarotakiti amarini imarotakiti atoko itxa. Nixinikakiti amarini xinikakiti atoko itxa iuasaaki. Txamari kikipe ninakasaakiua, !ninirekaikari amarini atokokana nininiua.
12 Uatxa aãtamatakiti Teoso oerekakiti !aposota iteene aãtamatini. Ãtakaãri katxikoroã atamatakori atoko itxa aãtamatakiti, Teoso oerekakiti. Ãti õti Teoso apisatoõ aãpoka. Uatxa poiãonoka nimarota. Ãti õti Teoso apisatoõ aãpokasaaki, nimarotari ikinipoko, Teoso imarotinino atokokana.

13 Ininiã aua ipi ãti pakini erekari aãkixinireẽ auakari. Aua Teoso sãkire
auikiko. Aua Teoso kamaenetakiti ikamini auikiko. Aua tiraõkitxi. Ikara
tiraõkitxi apiaerekatakari.

14

Erekari Matamatakoti Siãkiti

1 Ininiã ikiniõtika hĩtiraõkiuatako. Hinirekariko Erekari Matamatakoti
siãkiti. Apiata hinirekariko iua sikinii Teoso iokanapirena hĩsãpiretini.
2 Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari misãkiretari Teoso. !Imisãkiretari
kãkiti, kotxi kãkiti !imarotari isãkire. Erekari Matamatakoti posotiireẽ
isãpiretari atão inakari Teoso oerekakiti.
3 Teoso sãkire sãpiretakaripekana misãkiretari kãkiti. Iua txĩkitakari kãkiti
apiata auikiniri Teoso sãkire. Isikataparaxiniretana ninoa. Imĩkapiritari
ninoa ãkixinire.
4 Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari, iuaka txĩkitakaua apiata auikiniri
Teoso sãkire. Teoso sãkire sãpiretakaripekana, txĩkitakari ikinika Xesosi sãkire
auiãkani apiata auikinirina Teoso sãkire.
5 Erekari hĩte hĩkinika sãkiretiniri kãkiti sãkire mimarotakoti. Iuaritika
apiaerekata hĩsãpiretiniri Teoso sãkire, kotxi Teoso sãkire sãpiretakari apiari
itxaua. Kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari poiãori itxaua. Iua sãpiretiniãri
isãkire kenakotakani ninoa sãkireẽ ninoa apaka imarotiniri ĩkapani, iuasaaki
erekari, kotxi iuasaaki itxĩkitakari Xesosi sãkire auiãkani apiata auikiniri
Teoso sãkire.
6 Hĩtemoni napokasaaki, nisãkiretiniãri kãkiti sãkire mimarotakoti,
nitxĩkitakatai hĩte apiata hãuikiniri Teoso sãkire? Konapitini. Ininiã kona
itxa. Noerekiniãi Teoso oereẽkiti notamoni, nisãpiretiniãi Teoso imarore,
nisãpiretiniãi Teoso sãkire, noerekiniãi Teoso sãkire atão hãuikini ĩkapani,
iuasaaki nitxĩkitakai hĩte apiata hãuikiniri Teoso sãkire.
7 Maxinikari xikari moianatakari atxiĩti viorão, atxiĩti xõkakori pakini.
Kãkiti mimatireni kaminiãri ikara, iuasaaki xikari atão inakari !imarotaãka.
Ienenoka aua.
8 Ãtipekana noerekai. Trõpeta ene atão ininiã, sotatoakori kenako-
takasaakiri, aiamatana ineenamauatini ĩkapani. Trõpeta ene na atão ininiã,
sotatoakori !imarotari neenamatxi manapipe inini.
9 Iua atokokana kãkiti sãkire imarotakiti himasãkiretakaniã, kiriãpa ninoa
imarotari hĩsãpiretakiti? Ikara atoko hĩsãkirauatiniã, maxikatiĩka hĩsãkirauata.
10 Itori uãkati sãkire aua ikini itixiti. Apakata ikinika imarotiko.
11 Kãkiti sãkire nimimarotakaniã, ininiã notamoni iua ãti tixinikiri atoko
itxa. Apaka iuamoni nota ãti tixinikiri atoko nitxa.
12 Hĩte iteene nirekari Erekari Matamatakoti siãkiti hãpakapini, ininiã
apiata hinirekariko isikinii isikakiti Teoso sãkire auiãkani iua sãkire iteene
auikinina ĩkapani.
13 Ikara atoko ininiã, erekari kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretakari
amanainiri Teoso isikaimaroretiniri iua sãpiretiniri isãkire kenakotakani ni-
noa sãkireẽ ninoa apaka imarotiniri ĩkapani.
14 Teoso nimisãkiretiniã kãkiti sãkire mimarotakotiã, nixinire misãkiretari
Teoso, txamari !nimarotari notaka sãkire.
15 Ininiã kipa atão nikamini? Ia atão: Nimisãkiretari Teoso nixinireẽ. Apaka
nimisãkiretari Teoso niĩkiteẽ. Nixikarauata nixinireẽ. Apaka nixikarauata
niĩkiteẽ.
16 Kãkiti sãkire mimarotakotiã hĩsãpiretiniãri Teoso ereka inini, kãkiti ereẽ
pisãkire mimarotakani sauaki, !iposotari "atãopitikara" inini, kotxi !imarotari
pisãpiretakiti.

17 Atxiĩti atão hĩsãpiretiniri Teoso ereka inini, txamari iuasaaki kona
pitxĩkitakari iua kãkiti apiata auikiniri Teoso sãkire.
18 Peerekari Teoso, kotxi apiata isikaimaroretano nota nimisãkiretiniri iua
kãkiti sãkire mimarotakotiã. Poiãonoka hĩte imarotari kãkiti sãkire mimaro-
takotiã himisãkiretiniri iua.
19 Iuaritika, Xesosi sãkire auiãkanikata nauakasaaki, apiaerekata
nisãpiretinina sĩkonoka sãkiretxi ninoaka sãkireẽ, kotxi apakata ninoa
imarotiniri nisãkire. Niposotiniãri sĩko mio sãkiretxi kãkiti sãkire
mimarotakotiã nisãpiretiniri kãkiti, itori nisãkire, iuaritika maxikatiĩka
nisãkirauata, kotxi kãkiti !imarotari.
20 Nitariakori, !apakata himarore amarini xapitikiri imarore atokokana
inini. Iuaritika amarini xapitikiri makamakaniri maerekati ãtimoni,
iua atokotxikana amarini xapitikiri atoko ! hĩkamapiri maerekati ãtimoni.
Aneẽkari imarore atoko itxako hĩte imarore.
21 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Niokanatari ãti uãka hĩtemoni, hĩte nimisãkiretini ĩkapani. Ãti tixinikini sãkireẽ
nimisãkiretai hĩte. Iuaritika kona hĩkĩpitari nisãkire,
itxa Apiananiri.

22 Ininiã Teoso sãkire auiãkari sãkiretiniãri Teoso sãkire mauiãkani sãkire,
iua mimarotakiniti, Teoso sãkire mauiãkani iuasaaki imarotari Teoso posoti-
ire. Teoso sãkire auiãkari sãpiretiniãri Teoso sãkire apanakini Teoso sãkire
auiãkanimoni, ninoa iuasaaki imarotari Teoso posotiire.
23 Teoso sãkire auiãkani apotiitiniãua, ikinimane sãkiretiniãri kãkiti sãkire mi-
marotakotinani, iuasaaki kãkiti Teoso sãkire poiãopanika imarotakari ĩroiniã,
Teoso sãkire mauiãkati atxiĩti ĩroiniã, ininiã iua uãkatai hĩte mapitxiritakani
hininiua.
24 Txamari ikinimane sãpiretiniãri Teoso sãkire iuasaaki, Teoso sãkire
mauiãkati ĩroiniã, kãkiti Teoso sãkire poiãopanika imarotakari ĩroiniã, ininiã
iua imarotari maerekati kamakari ininiua. Iuasaaki imarotari imisiritiko
auapitika ãti õti.
25 Iuasaaki ikinimane imarotari iua xinikakiti ãkixinireẽ. Ininiã iuasaaki
ikapotoreẽkaua Teoso apisatoõ. Itxari: “Atãopitikara Teoso aua hĩte sauaki,”
itxa.

Kãkiti Apotiitakasaakiua Teoso Apisatoõ

26 Nitariakori, kanatokopa itxa Teoso sãkire auiãkani apotiitakasaakiua?
Aãpotiitakasaakiua, akinika aminari xikari Teoso ĩkapani. Akinika iposope
Teoso sãkire aõerekini atão aimarotini ĩkapani. Akinika iposope Teoso oerekak-
iti asãpiretini. Akinika iposope kãkiti sãkire mimarotakoti asãkiretini. Akinika
iposope iua sãpiretakiti asãpiretini ikinimane imarotiniri ĩkapani. Ikara atoko
itxa aãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ. Iuasaaki makamari ikinika, Teoso
sãkire Teoso nakitiakori apiata auikini ĩkapani.
27 Iuasaaki kãkiti sãkiretiniãri kãkiti sãkire mimarotakoti, ipinoka kãkiti
kamari ikara atoko inakari, atxiĩti ipi ãti pakini kamari ikara atoko in-
akari. ! Apakata apikomoni kãkiti sãkiretiniri kãkiti sãkire mimarotakoti
iuasaaki. Ãti sãkirauatakasaaki, apanakini kenakotari. Ãtinoka sãkirauata
iuasaaki. Isãkirauataka atoko, ãti sãpiretari isãpiretakiti isãkire mimarotakani
sãkireẽ, isãpiretakiti imarotinina ĩkapani.
28 Iuasaaki isãkire sãpiretakari mauakaniã, !apakata kãkiti sãkire mimaro-
takoti sãkiretakari sãkirauatini. Erekari ãkixinireẽ isãkirauatini Teosokata.
29 Kãkiti apotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, iuasaaki ipi, atxiĩti ipi ãti
pakini Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretariko Teoso sãkire. Iuasaaki apanakini
xinikariko iua sãpiretakiti, atão inini imarotini ĩkapani.

30 Topãkakari xinikasaakiri apikomoni Teoso oerekakiti, ininiã iuasaaki
sãkirauatakari iotoka, Teoso oerekakiti topãkakari sãpiretini ĩkapani.
31 Ikara atoko ininiã ikinimane posotari Teoso sãkire isãpiretinina. Teoso
sãkire sãpiretakani ãti sãkirauata, eereka ãti sãkirauata. Ikara atoko itxaãpotana.
Ininiã ikinimane oerekaãkako. Ikinimane sikataparaxiniretaãkako.
32 Teoso sãkire sãpiretakani posotari iãtapiniri Teoso oerekakiti isãpiretini
ĩkapani.
33 Kotxi Teoso kona potxitari ienenoka auini. ! Apakata kaiãopokori
sãkirauatini, kotxi apanakini !imarotari ninoa sãpiretakiti. Neenamatxi atoko
itxa. Teoso nirekari inakitiakori kamakiti atão inini apotiitakasaakiuana iua
apisatoõ.
34 ! Apakata sito sãkirauatini hãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ. ! Auiri-
taãka osãkirauatini iuasaaki, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori paniãtaro sito
kaminiri kiki paniãtakiti.
35 Ninoa nirekiniãri ipimarauatinina imimarotakiniti imarotinina ĩkapani,
ininiã ninoa pimaãna ĩtanirina aapokona apokasaakina. Sito sãkirauatiniã
kãkiti apotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, kãkiti pẽtauata oa sãkirauatini xika.
36 Hĩte kona apokaerekatatari nisãpiretakiti? Atxiĩti hĩte kamari Teoso
sãkire? Konapitini. Atxiĩti Teoso sãkire iokanataãka hĩtenanimoni? Konapitini.
37 Teoso sãkire sãpiretakani hininiãua, Erekari Matamatakoti siãkiti
auiniãi, ininiã iuasaaki himarotari ikara nisãkire niõkatsopatakiti Apiananiri
paniãtakiti inini. Hĩsãpiretariko hãuikiniri ikara.
38 Himamaãkatakaniãri ikara nisãkire, apanakini !imaãkatari hĩte sãkire.
39 Ininiã nitariakori, iteene hinirekariko Teoso sãkire hĩsãpiretini. Apaka
hãuiritariko kãkiti sãkire mimarotakoti sãkiretiko.
40 Ininiã hĩkamariko ikinika atão hãpotiitakasaakiua Teoso apisatoõ, Teoso
sãkire ikinimane kenakotini ĩkapani.

15

Xesosi Õkitikiniua Pirena

1 Nitariakori, uatxa iuaĩkana ninirekari hĩte xinikiniri Teoso iokanapirena
erekari hĩtemoni nisãpiretakiti. Hĩte apakapapekari ikara nisãpiretakiti. Hĩte
iteene auikari ikara.
2 Ikara Teoso iokanapirena erekari oerekai himaerekani makatxakiko.
Ininiã atão hĩxinikariko ikara nisãpiretakiti. Iteene hãuikiniãri Teoso
iokanapirena erekari, himaerekani makatxakaãka. Atão minakati hãuikiniã,
ininiã maxikatiĩka hãuikari.
3 Nisãpiretapekai mitxi nota apakapakiti, kotxi ia himimarotakaniã !
apakata. Ia napakapakiti: Kristo ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani.
Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua ikara.
4 Eereka ikataãka. Ipi õti, ãti õtisaaki iuaĩkana õkitikaua. Teoso sãkire
iõkatsopatakori sãpiretaua ikara.
5 Eereka Petro atamatari iua. Eereka ikinika Kristo moianariakori ata-
matari iua.
6 Eereka kiẽtosi aĩtariakori atamatari iua ãti õti apotiitakasaakiuana.
Kaiãopanikani ninoa auapanika. Ãtikaka ipĩpe.
7 Eereka Txiako atamatari iua. Eereka ikinika Xesosi iokanatakini ata-
matari iua.
8 Imapotõkire nota apaka atamatari iua. !Natamatari Xesosi ĩkorapokoriti
itĩpokotakasaaki. Eereka iua apoka notamoni.

9 Xesosi iokanatakiti poiãori nitxaua. Apanakini iua iokanatakini apiata.
Mitxi !erekari nikamakiti, kotxi nimisiritana Xesosi sãkire auiãkani Teoso
nakitiakori, iuaritika Xesosi akiritano iua iokanatakiti nininiua.
10 Teoso sikari ikinipoko erekari notamoni, ininiãkara iua iokanatakiti
kãkitimoni nitxaua. Kona maxikatiĩkani isikari ikinipoko erekari notamoni,
kotxi iteene niparĩkauata Teoso ĩkapani. Apanakini Xesosi iokanatakini
iteene parĩkauata, iuaritika nota parĩkauata apiata. Kona nota posotiireẽni
niparĩkauata. Ikinipoko erekari Teoso sikakiti notamoni sikaposotiiretano
nota niparĩkauatini ĩkapani.
11 Atxiĩti nota sãpiretai ikara Kristo sãpiretakiti. Atxiĩti apanakini iua
iokanatakini sãpiretai. Ikara Kristo sãpiretakiti ate sãpiretai. Ikara Kristo
sãpiretakiti hĩte auika.

Ipĩkani Õkitikiko Pirena

12 Ate sãpiretai Kristo iuaĩkana õkitikiniua. Ininiã kinirepa ãtikaka hĩte txari
ia? "!Auari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua," hĩtxa.
13 Ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua mauakaniã, ininiã Kristo apaka kona õkitikaua.
14 Kristo mõkitikakaniãua, ininiã maxikatiĩka asãpiretai iua sãkire. Kristo
mõkitikakaniãua, maxikatiĩka hãuikari iua sãkire.
15 Kristo mõkitikakaniãua, na atão asãpiretai Teoso kamakiti, kotxi ate
sãpiretapekai iua õkitikiniri Kristo. Ipĩkani iuaĩkana õkitikiko mauakaniã, Teoso
kona õkitikari Kristo.
16 Kotxi ipĩkani iuaĩkana mõkitikakaniãua, Kristo apaka kona õkitikaua.
17 Kristo iuaĩkana mõkitikakaniãua, maxikatiĩka hãuikari iua sãkire, kotxi !
imakatxakari himaerekani.
18 Kristo iuaĩkana mõkitikakaniãua, ipĩkani iua sãkire auiãkani pĩpinanaka.
19 Xesosi mõkitikakaniãua, iuaritika ikiniõtika ate auikari iua sãkire
ĩkorapokoriti aãuakasaaki, ininiã miĩkiteni apiarini atxaua ate.
20 Ikara na atão. Uatxa maxinikari atão inakari. Kristo ipĩkaripeka
õkitikapeẽkaika. Iua amãtiiri merepitipanika auakari atoko itxa. Iua
merepanika õkitikaua, ininiãkara aimarotari apĩkasaaki ate apaka õkitikaua.
21 Ãti kiki kamakitiã ipĩkitxi apoka ikinimanemoni. Iua atokokana ãti kiki
kamakitiã, ipĩkani õkitikiko apoka.
22 Adão kamakitiã ikinimane ipina. Kristo kamakitiã iua sãkire auiãkani
auapinininiika ãtipirika.
23 Kãkiti õkitikaãka ia atoko. Kristo mitxi õkitikaua. Iua merepanika
õkitikakariua. Ikanapiriãkasaaki iua nakitiakori õkitikauako apaka.
24 Eereka itixi xipokaãka. Iuasaaki ikinika auĩtetxi maerekati, ikinika
kaposotiireri maerekati pakini ixipokako. Eereka ikinika iua nakitiakori
isika iri Teosomoni.
25 Kristo ikinimane auĩte itxauako. Iuasaaki ixipokari ikinika imokaiakari
posotiire, kotxi ikiti patapi itakana ninoa.
26 Imokaiakari atoko itxa ipĩkitxi. Imokaiakariakori ixipokasaaki,
imapotõkire ixipokari ipĩkitxi.
27 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso takapekari ikinika iua kiti patapi.
Ikara Teoso sãkireẽ "ikinika" aua, iuaritika aimarotari iuaka !itakaua Xesosi
kiti patapi, kotxi Teosora txĩkitakari Xesosi ikinimane auĩte ininiua.
28 Kristo ikinimane auĩte inakasaakiua, iua Teoso ãkiri auĩtetariko Teoso,
kotxi mitxi Teoso txĩkitakari iua ikinimane auĩte ininiua. Iuasaaki Teosonoka
ikinimane auĩte itxaua.
29 Ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa apanakini patxisataãka ipĩkani
õkitikiniua ĩkapani?

30 Atepekana, ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa ikiniõtika amĩteenekari
monõkori?
31 Nitariakori, nimarotari ipĩkitxi monõkori ikiniõtika. Ikara nisãpiretai,
kotxi niuikai hĩte. Niuikari aãuini aãuĩte Kristo Xesosikata.
32 Uai Épeso sitatxitiã kãkiti ãkiti kaneenamari atoko inakani nirekari
imaĩkinino nota. Ipĩkani mõkitikakaniãua, kinirepa nimĩteenekari ikara atoko
inakari? Ipĩkani mõkitikakaniãua, ininiã atxari:
Manipokota, maiãta, kotxi katana apinako.
33 Kona hãuiritapiri ãti misirienetinii. Kãkiti erekari moianatiniãri
maerekati kamakani, ninoa txĩkitakari iua maerekati kamakari ininiua.
34 Himerekako. Himarotariko atão inakari hĩkamini ĩkapani. Maerekati !
hĩkamapinikako. Hĩpẽtauatako, kotxi apanakini hĩte !imarotari Teoso.

Kãkiti Ĩto Õkitikasaakiua

35 Atxiĩti ãti txari: “Kanatokopa itxa kãkiti õkitikiko? Iuasaaki kanatokopa
inakaripa iĩto?” itxa.
36 ! Kiĩkiteri kãkiti pimarauatini ikara atoko. Takariki, pimatakakaniãri
kipatxi ãki !ipitxaka.
37 Pitakarauatakasaaki, pitakari okinoka, atxiĩti triko, atxiĩti kimi. Takari
aneẽkari kona pitaka. Kona takariki atokoni itxa takari ipitxakasaaki. Ip-
itxere ipinimoni.
38 Teoso kamari takari pitxere inireẽkiti iaõka. Ikini takariki Teoso sikari
ipitxere.
39 Ãti xinitxi kona ãti xinitxi atokoni. Aua kãkiti xini. Kaxipirini xini
ipinimoni itxa. Kotipiriki xini ipinimoni itxa. Ximaki xini ipinimoni itxa.
40 Aua iaxiti apiko nopinixiti auakani, aua itixi takote auakani apaka.
Peereri ikinipoko, iuaritika iaxiti apiko nopinixiti auakani ipinimoni, itixi
takote auakani ipinimoni.
41 Peereri atokatxi. Peereri kasiri apaka, txamari kasiri ãtião. Peereri iõriki
apaka, txamari iõriki ãtião. Apaka ãti iõriki ãti iõriki atokotxikana !auari.
42 Iua atokokana itxa ipĩkani iuaĩkana õkitikikosaaki. Ĩtotxi ixiti taãkori !
auaika. Iua õkitikakori kona ipinaika.
43 Ĩtotxi katikosaaki, !erekari. Ĩtotxi iuaĩkana õkitikikosaaki, peerekari. Ĩtotxi
katikosaaki !kataparari. Iuaĩkana õkitikikosaaki, kataparari.
44 Aĩto katikosaaki, aĩto itixi auakani ĩto atokotxikana. Aĩto iuaĩkana
õkitikikosaaki ãtião aĩto. Ĩtotxi ĩkorapokoriti aãuini ĩkapani aua. Apaka aua ĩtotxi
ipinimoni, Teoso sikakiti apĩkasaaki. Ikara ĩtotxi !ipina.
45 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso txĩkitakari kiki merepitipanika auakari Adão inakori auãki inini.
Adão imatonõkari auakari, Kristo inakori, txĩkitakari kãkiti auãki inini, apaka
imapinakani ĩkapani.
46 Teoso nireẽkiti axinikini kona apoka merepanika. Merepanika axinikari
ateka nireẽkiti, eereka axinikari Teoso nireẽkiti.
47 Kiki merepitipanika auakari kipatxi kamakori itxaua. Ãti kiki Api-
ananiri, Teoso tixinekiri iua.
48 Ikinimane kãkiti itixi auakani, iua Adão kipatxi kamakori atokokana.
Ikinimane kãkiti Teoso tixine sikani, Kristo Teoso tixinekiri atokokana.
49 Aponaniãkasaaki, kipatxi kamakori aĩto, Adão ĩto atokokana itxa aĩto. Iua
atokokana Teoso tixinekiri ĩto, Kristo ĩto atokokana itxako aĩto.
50 Nitariakori, nisãpiretai hĩte, !apakata kãkiti ĩto, iarẽka pakini sini Teoso
auĩtetxi ininiãtaãua. Ipinakari kona auapinininiika !itxa.

51 Hĩkenakotariko nisãkire. Nisãpiretaiko kãkiti mimarotakiniti mitxi. Kona
ikinimaneni ipina. Iuaritika amakinika txĩkitakaãka ipinipo aniniua.
52 Iuasaaki imapotõkire trõpetakero xõkaãka. Iuasaaki mẽkokari katimari
atoko itxa. Poki katimari matãkaãtini atoko itxa. Amakinika katimari-
tika txĩkitakaãka ipinipo aniniua. Iua trõpeta xõkikosaaki, iuasaaki ipĩkani
õkitikaãka. Kona ipinaikanako. Iuasaaki atxĩkitakaãka ipinipo aniniua.
53 Kotxi arakakani txĩkitakaãkako miarakakani ininiua. Ipĩkani
txĩkitakaãkako mipĩkani ininiua.
54 Arakakani txĩkitakikosaaki miarakakani ininiua, apaka ipĩkani
txĩkitakikosaaki mipĩkani ininiua, iuasaaki Teoso sãkire iõkatsopatakori apopeka.
Ia atoko itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka:
Ipĩkitxi xipokaãkako. Auape kãiatakari, ipĩkitxi xipokakari.
55 Ipĩkitxi tsii !auaika. Maerekani misiritikoãtaã anikakari kona kãiata.
56 Ipĩkitxi tsii mitxi aua amaerekani xika. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori
oerekaua amaerekani. Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori mauakaniã, !auari
kãkiti misiritiko. Txamari maerekanitxi tapara aua, kotxi Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori auapitika.
57 Erekapitikari Teoso, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo txĩkitakaua akãiatini.
58 Ikara atoko ininiã, nitariakori nota tiretakini, kataparaxinire hĩtxako.
Kona hãuiritapiri apanakini txĩkitakinii maerekati hĩkamini. Hĩparĩkauatako
ikiniõtika Apiananiri ĩkapani, kotxi himarotari maxikatiĩka !hĩparĩkauata iua
ĩkapani. Hĩparĩka ĩki hãpakapapitikako.

16

Txineiro Sikiko Xesosi Sãkire Auiãkani Ĩkapani

1 Uatxa nisãpiretai txineiro himakatxakini Teoso nakitiakori ĩkapani.
Hĩkamariko Karásia tixini auakani nipaniãtini atokotxikana. Nipaniãtana
ninoa Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua ia atoko:
2 Ikini Tomĩko hĩkinika hĩte nĩkataro txineiro ninoa ĩkapani. Txineiro
Teoso siãkiti iaõka, hinĩkatari ipixini ninoa ĩkapani. Ininiã ereẽ napokasaaki
apikomoni txineiro kona apotiitaãka.
3 Napokasaaki ereẽ, niokanatari kãkiti, txineiro hĩsikakito anikakani
Xerosareẽmoni. Hĩsãpiretano hĩokanatsopatakitiã himereẽkini hĩtxineirote
anikakani ĩkapani.
4 Atxiĩti erekari nota sini apaka, ininiã ninoa moianatano nota.

Paoro Paniãtakiti Pirena

5 Masetónia tixinimoni nisako, eereka napoka hĩtemoni, kotxi nisapitikako
Masetóniamoni.
6 Iuasaaki atxiĩti nikaikota hĩtekata. Atxiĩti nikaikota mitaãsaaki hĩtekata.
Ininiã eereka hĩte posotari himoianatinino nota naiamatakasaaki apikoxiti
nisini ĩkapani.
7 Kona ninirekari mapaõtinoka nikaikotini hĩtekata uatxa. Apiananiri
auiritiniãno, ninirekari apikomoni nikaikotini hĩtekata.
8 Txamari nikaikota uai Épeso sitatxiti Pẽtekósitxi kiiniriti manapi õti.
9 Kotxi uatxa kaiãopokori kãkiti ĩkorapokoriti auakani nirekari nisãpiretiniri
Teoso iokanapirena erekari ninoamoni. Txamari kaiãopokori kãkiti !
inirekano.
10 Atxiĩti Tximótxio sari hĩtemoni, ininiã hãpakapariko iua, imapĩkarauatakani
ĩkapani hĩte sauaki, kotxi iua parĩkauata Apiananiri ĩkapani nota parĩkauatini
atokokana.
11 Ininiã kona apakata kãkiti mamaãkatakaniri iua. Ikanapiriãkasaaki nota-
moni, iuasaaki hĩokanatari iua erekaxinire inini. Niãtapari iua aĩtariakorikata.

12 Iteene ninirekari aĩtari Aporo apokini hĩtemoni aĩtariakorikata. Txamari
uatxa !inirekari isini hĩtemoni, iuaritika iposotakasaaki isapitikako hĩtemoni.
13 Araõkire hĩtxako. Iteene hãuikariko Teoso sãkire. Hĩtaparaxinireritika
hãuako. Hĩtapararitika hãuako Teoso ĩkapani.
14 Xesosi tiraõkiã ikinipoko hĩkamako.
15 Hĩte imarotari Esitépana, inirimane pakini. Ninoa Akaia tixini auakani.
Iuaãtaã ninoa merepitipanika auikari Xesosi sãkire. Ninoa iteene parĩkauata
Teoso nakitiakori ĩkapani. Nitariakori, iteene nipaniãtai hĩte.
16 Hĩkamariko kãkiti ikara atoko inakani paniãtakiti. Hĩkamariko ikinimane
amoianari paniãtakiti, atekata parĩkauatakani paniãtakiti.
17 Esitépana, Potonato, Akaiko pakini apokasaaki uai, nipoxokoniuata,
kotxi iminarina notamoni mauakati hĩte masikakiniti.
18 Ninoa sikapoxokonitari nãkixinire, hĩte ãkixinire apaka. Erekari ate
iuikiniri kãkiti ikara atoko inakani.
19 Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Ásia tixini auakani xinikamanap-
itai hĩte. Ákira inakori, Pirisira inakoro pakini iteene xinikamanapitai hĩte,
kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua. Apaka Xesosi sãkire auiãkani ninoa aapoko
apotiitakaniua xinikamanapitai hĩte.
20 Ikinimane aĩtariakori uai auakani xinikamanapitai hĩte.
Haõkitakakasaakiua, himaratakakauako, kotxi Teoso nakitiakori hĩtxaua.
21 Nota Paoro iõkatsopatari ia nitakapiretanapini niuakoã.
22 Kãkiti matiretakaniãri Apiananiri Xesosi Kristo, maerekati takaãka iua
nopini.
“Apiananiri, uai pina atemoni,” atxari Xesosi.
23 Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
24 Nitiretai hĩte hĩkinika, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxaua. Ameẽ.

2 KORĨTO
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Korĩto Auakanimoni

1 Nota Paoro, Xesosi Kristo iokanatakitino. Teoso nirekari iokanatinino
kãkitimoni isãkire nisãpiretini ĩkapani. Ia aãtsopa niõkatsopata. Aĩtari Tximótxio
aua notakata. Ia iõkatsopari niokanata kãkiti Teoso mereẽkinimoni, Korĩto
sitatxiti auakanimoni. Apaka ia iõkatsopari niokanata kãkiti Teoso nakitiako-
rimoni, Akaia tixini auakanimoni.
2 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikari ikinipoko erekari
hĩtemoni. Ikamaerekaxiniretai hĩte.

Teoso Mĩkapiritiniua Pirena

3 Peerekari Teoso. Aãuĩte Xesosi Kristo iri itxaua. Kaamonĩkareri iua. Ãti
kãkiti amonĩkakari iua atoko inakari !auari. Amaerekaxinirenisaaki, iua
atekata aua. Amaerekaxinireni imakatxakinaua. Iuasaaki imĩkapiritaua.
4 Imĩkapiritaua amaerekaxinirenisaaki, ininiã apanakini maerekax-
inirenisaaki, iua atokotxikana ate mĩkapiritana ninoa apaka, kotxi aimarotari
Teoso mĩkapiritiniua ate.
5 Kristo iteene misiritaãka, ininiã ate misiritaãka apaka. Iua atokokana
Teoso moianatari Kristo, ininiã iua moianataua ate apaka.
6 Apanakini misiritaua, kotxi anirekari Teoso mĩkapiritinii hĩte. Anirekari
Teoso makatxakiniri himaerekani. Teoso mĩkapiritaua ate, ininiã hĩte
apaka imĩkapirita. Teoso mĩkapiritakasaakii hĩte, isikataparatai himisiritiko
hĩpoxokoniritika himĩteenekini ĩkapani. Hĩte misiritiko ate misiritiko atokokana.
7 Aimarotapitikari erekari Teoso sikinii hĩte, kotxi himisiritaãka ate misir-
itiko atokokana, ininiã Teoso mĩkapiritai hĩte, ate imĩkapiritini atokokana.
8 Aĩtariakori, anirekari hĩxinikiniri ate misiritiko Ásia tixini aãuakasaaki.
Iuasaaki iteene amaxikaãka. Kona amĩteenekari. Auãkatari aõkiko.
9 Iuasaaki aãkixinireẽ atxa: “Apinapitikako,” atxa. Ikara atoko ininiã,
aimarotari kona ate posotiire !auari. Aimarotari Teosonoka sikataparataua,
kotxi iua posotari õkitikiniri ipĩkari.
10 Pamonõkoniri iuasaaki, iuaritika Teoso makatxakaua amapinakani
ĩkapani. Iua makatxakapanikaua amapinakani ĩkapani. Ate auikari iua sãkire,
iuaĩkana imakatxakiniua tĩkane.
11 Hĩte moianataua ate, kotxi himisãkiretari Teoso ate ĩkapani. Ininiã Teoso
kamari hamanaãkiti iaõka, kotxi Teoso kamari erekari atemoni. Eereka
kaiãopokori kãkiti sãpiretari Teoso iua ereka inini, kotxi ikamari ninoa
amanaãkiti iaõka ate ĩkapani.

Paoro Masikani Korĩtomoni

12 Ate poxokoniuata, kotxi ate kamari erekarinoka Teoso oerekakitinoka,
kãkitimoni, hĩtemoni apaka. Atãonoka anireka akamini kãkitimoni. Aimarotari
ikara aãkixinireẽ, ininiã apoxokoniuata. Ikara atoko aãuini, kotxi ikinipoko
erekari Teoso sikakiti sikataparataua. Kãkiti imaroreẽ !iposotari ikaminiri
iua auini ereka inini, kotxi !kiĩkiteri kãkiti.
13 Hãtatsopatakasaakiri aiõkatsopatakiti hĩtemoni, himarotari axinikakiti
aãkixinireẽ. Axinikakiti, asãkire pakini ãtinoka itxaua.
14 Hĩte na iteene imarotapanikaua ate, iuaritika ninirekari hĩuikiniua ate,
Apiananiri Xesosi uai ikanapiriini õtisaaki, ate iuikinii atokotxikana.
15 Ikara nimarota, ininiã ninirekamari hĩtemoni nisini, ipikata
hĩpoxokoniuatini ĩkapani.

16 Masetónia tixinimoni nisini apisapanika, ninirekamari hĩtemoni nisini.
Eereka nikanapiriãkasaaki uaimoni, ninirekamari hĩtemoni iuaĩkana nisini,
ininiã iuasaaki ninirekamari hĩte iokanatinino nota Xotéia tõpamoni. Txam-
ari na nisa.
17 Atxiĩti hĩte txano nota: “Pixinikasaakiri uai papokini, na iteene
pinirekari uai papokini,” hĩtxano. Txamari ninirekapitikari napokini
hĩtemoni. Na nota xinikari Teoso sãkire mauiãkani xinikakiti atoko, kotxi
ninoa sãkire: “Ari, nisapitika,” txamari ãkixinireẽ itxana: “Na nisapani,”
itxana.
18 Nota sãkire hĩtemoni ninamaã: “Ari nisapitika,” ninakasaaki, nãkixinireẽ
apaka txari: “Ari, nisapitika,” nitxa. Teoso atãonoka sãkirauatakari imarotari
ikara nisãkire atão inini.
19 Sírasi inakori, Tximótxio inakori, nota pakini sãpiretapekai hĩte Teoso ãkiri,
Xesosi Kristo sãkire. Xesosi sãkire inamaã auakari, isãkire ãkixinireẽ auakar-
itxikana isãkireta. “Nikamapitikariko,” inakasaaki, ãkixinireẽ inirekapitikari
ikaminiri. Ikamari isãkire iaõka.
20 Teoso sikaenetakiti kãkitimoni kaiãopokori aua. Iua Kristo sikaua
ikinipoko Teoso sikaenetakiti, ininiãkara atxari: “Ameẽ.” Peerekari Teoso,
kotxi Kristo sikapitikaua Teoso sikaenetakiti.
21 Teosokara sikataparaxiniretai hĩte, ate apaka, Xesosi Kristo amatakana-
pakani ĩkapani. Teosokara mereẽua iua nakitiakori aniniua ĩkapani.
22 Apaka Teosokara sikaua Erekari Matamatakoti, Teoso nakiti aniniua
aimarotini ĩkapani. Iua Erekari Matamatakoti aua aãkixinireẽ. Teoso
takaõtxikare itxaua iua. Iua Erekari Matamatakoti merepitipanika Teoso
sikakiti atemoni, ininiã aimarotari apikomoni isikapanikaua itanapoko
inĩkatakiti ate ĩkapani.
23 Kona nisari hĩte Korĩto sitatxiti auakanimoni, kotxi kona ninirekari hĩte
matinaniuatini hĩte maerekani nisãpiretini xika. Teoso imarotari ikara atão
inini.
24 Hĩauĩte kona ate txaua. Kona apaniãtai: “Ia atoko inakari hãuika. Kona
ikara atoko inakari kona hãuikape.” Kona ikara atoko !atxai hĩte, kotxi hĩte
auikapitikari Teoso sãkire atão inakari. Aparĩkauata hĩtekata hĩpoxokoniuatini
ĩkapani.

2

1 Nãkixinireẽ nitxari: “Na nisa iuaĩkana ninoamoni nikamamatinanitinina
ĩkapani.”
2 Nota xika maerekaxinireninoka hininiã, kiripa kamapoxokinitano
nota? Hĩtenoka aua nota kamapoxokonitakani. Ininiã kona nota nirekari
maerekaxinireni hinini nota xika.
3 Kona ninirekari hĩtemoni napokini, maerekaxiniretikano ninini, hĩte
maerekani xika, ininiãkara nota iokanatsopatari ĩkora mitxi niõkatsopatakiti
hĩtemoni ereẽ napokini apisapanika. Kotxi nikamapoxokonitakini hĩtxaua
hĩte. Nimarotari ia. Nota nienenĩkasaaki, hĩte himakinika enenĩka apaka.
4 Niokanatsopatari ĩkora niõkatsopatakiti hĩtemoni, kotxi himaerekani
xika maerekaxiniretinoka nitxa. Nitxiapata. Niokanatsopatari ĩkora
niõkatsopatakiti hĩtemoni, iteene nitiretinii himarotini ĩkapani. Na ninirekari
nikamamatinanitinii.

Maerekanitxi Maxinĩkaretiko

5 Iua kiki maerekati kamakari maerekaxinireti txĩkitakano. Iua apia
maerekaxinireti txĩkitakai hĩte, maerekati ikamini xika. Na iteene ninirekari
nitxitiniri iua.
6 Uatxa atokopeka homanatiniri. Iua txitaãkapeka imaerekani xika.

7 Uatxa himaxinĩkaretariko maerekati ikamakiti, ininiã hãpakapariko iua.
Himisãkiretariko iua. Hĩkamapoxokonitari iua. Ikara atoko himinakaniãri, iua
kona erekaxinireri. Ikara atoko himinakaniãri, atxiĩti itakanapari Teoso
kimapore.
8 Ininiãkara nota õtãkikai hĩte nitapararitika. "Atiretapitikai," hĩtxariko iua,
hĩtiretiniri imarotini ĩkapani.
9 Ininiã mitxi niokanatsopata hĩtemoni, kotxi iuasaaki nataerekatai hĩte.
Ninirekari nimarotiniri, hĩkĩpitatari nõtãkikinii atxiĩti?
10 Himaxinĩkaretakasaakiri maerekati ãti kamakiti, nota apaka
maxinĩkaretari. Maerekati ãti ereẽ kamakiti auiniã, nimaxinĩkaretari, kotxi
nitiretai hĩte. Kristo nirekari nimaxinĩkaretiniri maerekati ikamakiti.
11 Axinikasaakiri maerekati ãti kamakiti, akamari Satanasi nireẽkiti.
Ininiãkara !akamari Satanasi nireẽkiti. Paimatireri iua. Inirekari akerokiniri.
Aimarotari iua nireẽkiti, ininiã apia imatirerini matxaua.

Txito Paoro Nitini

12 Tóatxi sitatxiti napokasaaki Kristo iokanapirena erekari nisãpiretini
tĩkane, kãkiti iuaã auakani nirekari nisãkire imarotinina, kotxi Apiananiri
sikanireõtana nisãkire imarotinina ĩkapani.
13 Iuaritika !erekaxinireno, kotxi ninitapiimari aĩtari Txito inakori. Kona
napokari. Ininiã nitakapiretanapana kãkiti iuaã auakani: "Ereẽpiko.
Masetónia tixinimoni nisako," nitxana.

Kamariãro Atoko Atxa

14 Peerekari Teoso kamakiti ate ĩkapani. Kristo nakiti aniniãua, Teoso
txĩkitakaua ãtipirika akãiatini, ikinimane imarotini ĩkapani. Teosokata akãiata.
Teoso paniãtaua Kristo pirena imarotiko ikini tõpati iaripiretini, kamariãro
iarikatxiãtini atokokana Kristo pirena iaripiretini ĩkapani.
15 Kristo sikaua Teosomoni, ininiã Teoso apokaerekataua, kotxi ka-
mariãro arikiko Teoso ĩkapani atokokana atxa. Kamariãro arikasaaki omari
samariãpota ikini tõpati. Iua atokokana asaãpota kãkitimoni, kãkiti apokakon-
imoni, kãkiti pĩpinanaãkanimoni apaka.
16 Kãkiti pĩpinanaãkanimoni kanaiatxiãri atoko atxa, kotxi asãpiretana Kristo
sãkire imauikakaniãna, ipinana. Kãkiti Teoso apokakinimoni kamariãro
eretxiãro atoko atxa, kotxi asãpiretana Kristo sãkire auikiniãna, auapininiika
itxanako Teosokata. Kiripa posotari ikara atoko inakari parĩkatxi ikamini
Teoso ĩkapani?
17 Ate posotari Teoso ĩkapani aparĩkauatini, kotxi kona apanakini atokoni !
atxa ate. Kaiãopokori kãkiti sãpiretari Teoso sãkire txineiro apakapini ĩkapani.
Ninoamoni Teoso sãkire tiitxi vẽtxitiko atoko itxa. Kona ikara atokoni !akama,
kotxi Teoso iokanataua ate kãkitimoni. Teoso atamataua, ininiã atãonoka
asãkirauata, kotxi Kristo nitiriakori atxaua.

3

Iõkatsopari Atoko Hĩtxa

1 Atxiĩti iuaĩkana ate sãpiretatari erekari akamakiti asãkire hãuikini ĩkapani?
Atxiĩti hinirekatari apanakini iõkatsopatiniri erekari ate kamakiti ate sãkire
hãuikini ĩkapani? Atxiĩti ate nirekatari apanakini iõkatsopatiniri erekari hĩte
kamakiti hĩte sãkire ate auikini ĩkapani? Apanakini kamari ikara atoko. Ate
kona kamari ikara atoko.
2 Kona ninirekari iõkatsopari ikara atoko inakari, kotxi iua iõkatsopari atoko
hĩtxa hĩte. Ate ãkixinireẽ iõkatsopari atoko hĩtxa. Ikinimane atatsopatari ikara
iõkatsopari, ininiã imarotarina erekari hĩte kamakiti.

3 Iõkatsopari Kristo iõkatsopatakiti ate mĩkiti atoko hĩtxa. Kona txĩtaã
iõkatsopataãka. Erekari Matamatakoti Teoso Mapinakati iõkatsopatari. Kona
aãtsopaã iõkatsopataãka. Kãkiti ãkixinireẽ iõkatsopataãka.

4 Ikara atoko atxai hĩte, kotxi iteene aimarotari Teoso, Kristo nakitiakori
aniniua.
5 !Kimaroreua ate. Ateka !aposotari aparĩkauatini Teoso ĩkapani. Teosora
sikaposotiiretaua. Isikari imarore atemoni.
6 Isikaposotiiretaua Teoso ĩkapani aparĩkauatini ĩkapani, isãkire amaneri
kãkiti asãpiretini ĩkapani. Ikara isãkire amaneri oerekaua Erekari
Matamatakoti aãkixinireẽ auini. Isãkire amaneri ! oerekaua ipaniãtakiti
iõkatsopatakori Moisesimoni isikakiti. Ipaniãtakiti iõkatsopatakori Moisesimoni
isikakiti paniãtari kãkiti ipinini imaerekani xika. Erekari Matamatakoti
aãkixinireẽ auiniã, itxĩkitakaua aãuapininiika anini.

Teoso Parĩka Amaneri

7 Teoso paniãtakiti tesi pakini iõkataãka kai nopini. Teoso sikasaakiri ikara
Moisesimoni, Teoso iotximere iteene aua. Moisesi toõ iuasaaki apakapari
Teoso iotximere. Iteene iotximere aua Moisesi toõ, ininiã kãkiti Isaeo
auakani kona posotari atamatiniri. Iotximere poiãoãpotakasaaki, !iposota-
panikarina itoõ atamatinina. Ininiã Teoso iotximere auakasaaki, isãkire
iõkatakori apoka itiximoni kãkiti ipinini ĩkapani.
8 Uatxa iua Erekari Matamatakoti txĩkitakari kãkiti ãtipirika auini ĩkapani,
ininiã uatxa Teoso parĩka apiata. Peerekari ikara iparĩka.
9 Peerekari Teoso parĩka ipaniãtakiti iõkatakori kãkitimoni isikasaaki, txam-
ari iuasaaki oerekari kãkiti misiritiko imaerekani xika. Uatxa Teoso parĩka
apiaerekata, kotxi Kristo kamaerekatari kãkiti.
10 Uatxa Teoso parĩka apiata. Peerekari. Iotximere apiari atoko itxa, ininiã
iua parĩka kitxakapirĩka iotximere napakari atoko itxa.
11 Kitxakapirĩka Teoso parĩka ipaniãtakiti iõkatakori isikasaaki peerekari,
txamari ikara Teoso parĩka xipope. Ĩkorasaaki iparĩka kãkiti ikamaerekatini
!ixipoka, ininiã apiaerekata.

12 Ia Teoso parĩka !ixipoka, ininiã ataparaxinireritika asãkirauata.
13 Moisesi atoko !atxaua, kotxi iua ipatoõtaua mãkatxi mataã, itoõ iotximere
Isaeo auakani matamatakani ĩkapani. Itoõ iotximere poiãota, iuaritika !
iposotarina atamatinirina.
14 Moisesi ipatoõtiniua atokokana ninoa Isaeo auakani oki ipataãka, kotxi
!imarotarina atão Teoso nireẽkiti. Uatxapiima okina ipataãkapanika atat-
sopatakasaakirina Teoso sãkire iõkatsopatakori, Xesosi apokini apisapanika
auakari sãkiretxiti. !Imarotarina Teoso nireẽkiti. Kristo sãkire auikikosaaki,
iua ipatoõtiko makatxakaãka, ininiã iuasaaki kãkiti imarotari Teoso nireẽkiti.
15 Ĩkorasaaki apaka Moisesi iõkatsopare atatsopatakasaakina, !imarotarina.
Okina ipataãkapanika.
16 Kãkiti akiritakasaakiri Apiananiri, ipatoõtiko makatxakaãka.
17 Erekari Matamatakoti itxaua Apiananiri. Erekari Matamatakoti auiniã
aãkixinireẽ, ! aparĩkauataika amaerekani makatxakiko ĩkapani, kotxi Xesosi
makatxakapekari amaerekani.
18 Xesosi sãkire auiãkani atxaua, ininiã atoõ kona ipataãka. Ãtakaãri
atoko atxaua. Kãkiti atamatakasaakiua ate, atamatari Apiananiri iotximere.
Apiananiri Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ txĩkitakaãpotaua ikara atoko
aniniua, ininiã apiaãpota aiotximere.

4

Teoso Iokanapirena Erekari Pokamara Atoko Itxa

1 Teoso amonĩkaua ate, ininiã iua paniãtaua ia parĩkatxi akamini,
iokanapirena erekari apanakinimoni asãpiretini. Ikara atoko ininiã,
isikataparaxiniretaua, ininiã !anirekari atakanapiniri ikara parĩkatxi.
2 Kãkiti kipatari ikamakiti, maerekati ikamakasaaki, kotxi ipẽtauata. Ikara
atoko inakari maerekati ! akamaika. Atakanapapekari. ! Amisirienetari
kãkiti. Kona akoketari ate sãkire Teoso sãkirekata. Teoso kenakotari asãkire,
ininiã atãonoka asãkire, ininiã kãkiti ãkixinireẽ imarotari akamakiti atão inini.
3 Kãkiti mimarotakanisaakiri Teoso iokanapirena erekari asãpiretakiti,
kãkiti pĩpinanaãkari atoko itxa.
4 Kãkiti pĩpinanaãkari !imarotari Teoso iokanapirena, kotxi kãkiti teosone,
Satanasi inakori, ipatari ninoa oki, ininiã ! atamatarina pokamara ninoa
iopiniãkari. Teoso iokanapirena erekari pokamara atoko itxa. Peerekari
ikara Teoso iokanapirena. Iua erekari pirena sãpiretari Kristo Apiananiri
ininiua, kotxi Teoso itxaua.
5 Ate kona sãpiretari kãkiti ateka pirena. Ate sãpiretari Xesosi Kristo Api-
ananiri ininiua. Ate hĩte nitiriakori atxaua, kotxi Xesosi nirekari hinitiri-
akori aniniua.
6 Kitxakapirĩka ipiãnoka auakasaaki, Teoso txari: "Piopinikaxitita."
Iuasaakipeka iopinikaxitita. Iua Teosotxikana iopinikari aãkixinire. Ikara
iopinikare kamaimaroretaua Teoso Apiananiri kaiotximereri ininiua.
Kristo aãtamatakasaaki, aãtamatari Teoso iotximere.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

7 Kopiti maikoti atoko atxaua, kotxi atapara ! auari. Iuaritika atemoni
auari Teoso iokanapirena erekari katireri. Ininiã aimarotari Teosonoka
kaposotiireri, kataparari ininiua. Atepekana !aposotari. Atapara !auari.
8 Asinimoni amaxikakini aua, iuaritika ! okaua ate. Atxiĩti ! aimarotari
akamakiti tĩkane, iuaritika kona aiotokakari Kristo sãkire aãuikini.
9 Amisiritiko aua, iuaritika Teoso kona takanapaua ate. Atxiĩti akarotaãka,
iuaritika kona aõkaãka.
10 Ikiniõtika aĩto okiko monõkoni aua Xesosi sãkire aãuikini xika. Xesosi
atatsiirauata. Ipina. Iua atokotxikana ate atatsiirauata. Atxiĩti aĩto ipina iua
sãkire aãuikini xika. Xesosi auapika, kotxi ipĩpe, eereka õkitikaua, ininiã iua
atokokana aĩto auapika.
11 Auapanika anakasaaki, aõkiko monõkoni aua Xesosi sãkire aãuikini xika.
Aĩto ipinapitikako, iuaritika aãuapanika, kotxi Xesosi auapanika.
12 Xesosi iokanapirena asãpiretini xika, apanakini nirekari okiniua ate.
Xesosi iokanapirena asãpiretakasaakii, hĩte auikari, ininiã hĩte auapika himax-
ipokakani.
13 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nota auikari Teoso sãkire, ininiã nisãpiretari kãkiti.
Iua atokotxikana ate auikari Teoso sãkire, ininiã ate sãpiretari kãkiti.
14 Teoso õkitikari Apiananiri Xesosi, iuaĩkana auini ĩkapani, ininiã aimarotari
Teoso õkitikiniua ate apaka, iuaĩkana aãuini ĩkapani. Eereka Teoso anikauako
ate hĩtekata Xesosi aaõkitini Teoso apisatoõ.
15 Amĩteenekari ikinipoko amisiritiko Xesosi sãkire hĩtemoni asãpiretini ĩkapani.
Kãkiti apikomoni, apikomoni, apikomoni, txaãpota apakapari ikinipoko
erekari Teoso sikakiti, ininiã ninoa kãkiti kaiãopokori txari Teoso: "Erekapi-
tikari pisikakiti notamoni." Ikara atoko ininiã, kãkitipokoni txari: "Peerekari
Teoso," itxako.

Maerekaxinireni !Atxaua

16 Ininiãkara maerekaxinireni ! atxaua. Aĩto xipokaãpota, iuaritika
aãkixinire ikiniõtika apiataparaãpota.
17 Ĩkorasaaki amaxikiko auapitika Xesosi sãkire aãuikini xika. Kona okanani
aua amaxikiko. Eereka Teosokata ãtipirika aãuapika, kotxi aãuikari isãkire.
Peerekari iuasaakiko. ! Axinikaikari mitxi amaxikiko, kotxi iuasaakiko
peerekari.
18 Kona amaãkatari aãtamatakiti. Amatamatakiniti axinika. Atamatakori
xipokako. Matamatakoti kona xipoka.

5

Aãuapoko Teoso Tixineẽ

1 Ĩkorapokoriti aãuakasaaki, aĩto aãuapoko itxaua aãkixinire ĩkapani. Ãti õti aĩto
xipoka. Ixipokasaaki, Teoso sikari ãtião aãuapoko. Iua aĩto isikaua, itixine
aãpokasaaki. Iua aĩto kona xipokaika. Iua aãuapoko kona uakõtxiã kamakorini.
2 Ĩkorasaaki aãtatsiirauatakasaaki, atxari: “Ninirekari ãtião niĩto, niĩto Teoso
sikakiti itixine napokasaaki.”
3 Anirekari ãtião aĩto, ininiã maĩtotika !atxaua.
4 Ĩkorasaaki ia aĩto auapanika inakasaaki, aãtatsiitari katsiiri. Kona kat-
aparari ia aĩto. Anirekapitikamari aĩto. Anirekari ãtião aĩto, ininiã aĩto
maxipoãkati makatxakari aĩto xipoãkari.
5 Teoso kamari aĩto maxipoãkani ĩkapani. Isikapanikauako aĩto ikara atoko
inakari. Aimarotari ikara atão inini, kotxi isikapekari Erekari Matamatakoti
atemoni. Ipixini Teoso sikaenetakiti isikapekaua, ininiã apikomoni isikaene-
takiti isikapitikauako.
6 Ininiã kataparaxinirepitikaua ate. Aimarotari aãuapoko ia aĩto ininiãua,
kona aãpokapanika Apiananiri tixinemoni.
7 Xesosi sãkire auikiko oerekaua atão aãuini tĩkane. Aõkinoka kona oerekaua
atão aãuini tĩkane.
8 Kataparaxinirepitikaua ate. Kona ate pĩkari apinini. Apiaerekata apinini,
kotxi iuasaakiko Apiananirikata aãua.
9 Anirekari amiinitiniri Apiananiri, ia aĩto ãki aãuakasaaki, ia aĩto
xipokasaaki apaka.
10 Ãti õti ate amakinika sariko Kristomoni. Iuasaaki Kristo sãpiretaua
aparĩka ĩki. Iua imarotari ikinipoko akamakiti ia aĩto ãki aãuakasaaki. Atxiĩti
akamari erekari. Atxiĩti akamari maerekati. Akamakiti iaõka isikaua aparĩka
ĩki.

Kãkiti Mikanapiriĩko Teosomoni

11 Aimarotari Apiananiri katapara inini, kotxi imisiritari kãkiti imaerekani
xika. Ininiã asãpiretari kãkiti auikiniri iua sãkire. Aparĩkauata, iua sãkire kãkiti
auikini ĩkapani. Teoso iteene imarotaua. Imarotari axinikakiti aãkixinireẽ.
Ninirekari hĩte apaka iteene imarotiniua ate hãkixinireẽ.
12 Kona ate nirekari iuaĩkana asãpiretinii hĩte ereka anini. Anirekari
asãpiretinii, apakatapitika hĩuikiniua ate, kotxi atãonoka akama. Ikara
atoko inakari himarotiniã, himarotari kãkiti hãpakapapiretini, ninoa
misãkirepiretakasaakiua ate. Ninoa kãkiti ate misãkirepiretakani iuikari
atamatakorinoka. Kona imaãkatari kãkiti ãkixinire ereka inini.
13 Atxiĩti kãkitimoni kona kiĩkiteua ate. Ikara atoko atxa Teoso ĩkapani. Atxiĩti
paĩkiteua ate. Ikara atoko atxa hĩte ĩkapani.
14 Kristo iteene tiretaua, ininiãkara anirekari iua nireẽkiti akamini, kotxi
aimarotari iua ipina ikinimane ĩkapani, kotxi ikinimane ipĩkani atoko itx-
auana.

15 Kristo ipina ikinimane kãkiti ĩkapani, kãkiti mapinakani ĩkapani, kãkiti
ãtipirika auini ĩkapani. Ininiã iua kãkiti kona kamaikariko iuaka nireẽkiti
ikiniõtika. Ikamariko Kristo nireẽkitinoka, kotxi Kristo ipina iua ĩkapani.
Iuaĩkana õkitikapekaua.

16 Ininiã uatxa ! axinikaikari kãkiti ĩkorapokoriti auakani xinikakiti
atokokana. Mitxi axinikari Kristo ninoa xinikiniri atoko. Uatxa !axinikaikari
Kristo ninoa xinikiniri atoko.
17 Kristo sãkire auiãkari ãkixinire amaneri itxaua. Mitxi maerekati ikamakiti
kona ikamaika. Amanerinoka ikama.
18 Ikara atoko inakari Teosora kaminaua. Mitxi amokaiakari atoko itxa
Teoso, iuaritika imikanapiriãua ate iuamoni, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani.
Ipaniãtaua ate asãpiretiniri ikinimane kãkiti, Teoso nirekari imikanapiriinina
ninoa iuamoni.
19 Teoso mikanapiriãri kãkiti ikini itixiti auakani iuamoni, kotxi Kristo
ipina kãkiti ĩkapani. Teoso mikanapiriãkasaakiri kãkiti iuamoni, kona iaõtari
maerekati ikamakitina. Kona ixinikaikari imaerekanina, ininiã kona imisir-
itana imaerekani xika. Ia pirena, kãkiti imikanapiriini pirena, ipaniãtaua
asãpiretiniri ikinimane kãkiti.

20 Asãpiretari Kristo sãkire kãkitimoni. Asãkirauata iua ĩkapani, ininiã Teoso
iteene õtãkikai hĩte ate sãkireẽ. Kristo nireẽkiti iaõka ate õtãkikai hĩte.
Hĩkanapiriãko Teosomoni.
21 Kristo kona kamari maerekati, iuaritika Teoso misiritari iua maerekati
kamakari imisiritini atokokana. Ininiã Xesosi sãkire aãuikiniã, Teoso apaka-
paua ate, maerekati makamakani apakapini atoko, kotxi iua kamaerekataua
ate.

6

1 Ate parĩkauata Teosokata, ininiã ate iteene õtãkikai hĩte. Teoso sikari
ikinipoko erekari hĩtemoni, ininiã !apakata mamaãkatakinitika hininiri Teoso.
2 Kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Erekari kãkitimoni nisika. Niketo apokasaaki, iuasaaki nikenakotari
hãkiritinino nota. Kãkiti maerekani nimakatxakini õtisaaki,
nimoianatai hĩte.

Nisãpiretai. Uatxa apokapeka Teoso keto erekari kãkitimoni isikini. Uatxa
Teoso makatxakari kãkiti maerekani.

Teoso Nitiriakori Atão Inakani

3 Kona xatiki akerokari akamakiti kãkitimoni, ininiã kãkiti kona txari:
“Ninoa kerokari ikamakitina, atão minakati isãpiretiniua,” !itxana.
4 Teoso nitiriakori atão atxaua. Aãuini ikiniõtika oerekari kãkiti Teoso
nitiriakori atão inakani aniniua, kotxi amĩteenekari amaxikiko. Amĩteenekari
amisiritiko. Amĩteenekari katsiiri.
5 Teoso nitiriakori atão atxaua, kotxi Teoso parĩka akamini xika
anoropataãkapeka. Kateia ãki atakaãkapeka. Ahoaãtaã kãkiti apotiitakaniua
naiatapekaua. Teoso parĩka akamini, pasãpaniri aparĩka. Itokata !aimaka.
Itokata anatxita.
6 Kãkiti imarotari ate Teoso nitiriakori aniniua, kotxi kona akamari
maerekati. Aimarotari Teoso sãkire. Kona katimari aomanãkarauatini.
Amoianatari kãkiti. Erekari Matamatakoti oerekaua atão akamini. Atão
atiretari kãkiti. Ikara atoko ininiã, kãkiti imarotari Teoso nitiriakori aniniua.
7 Ate Teoso nitiriakori atão atxaua, kotxi atão inakarinoka asãpireta.
Teosora sikaposotiiretaua. Erekari akamakiti aĩkeeko akikomoni, asanare-
moni pakini atoko itxa, kotxi erekari akamakasaaki, maerekati iokanataãka.

8 Teoso nitiriakori atxaua, ininiã apanakini kãkiti paxitaua. Txamari
apanakini kãkiti kona paxitaua. Apanakini sãkire: “Peerekana ninoa.” Txam-
ari apanakini sãkire: “!Erekana ninoa.” Apanakini sãkire: “Kamisirienererini
ninoa,” iuaritika atão inakarinoka asãkire.
9 Minakaniua ate, iuaritika ikinimane imarotaua. Kaiãokatani apinaarita,
iuaritika aãuapanika. Amisiritaãka, iuaritika kãkiti kona okapanikaua.
10 Amatinaniuatakasaaki, Apiananiri kamapoxokonitaua ate. Kona katx-
ineiroteua ate, iuaritika atxĩkitakari kaiãopokori kãkiti ikini sereti erekari
Teoso sikakiti apakapinina. Minakani atxaua, iuaritika ikinipoko erekari
Apiananiri sikakiti aua atemoni.
11 Hĩte Korĩto sitatxiti auakani asãpiretai ikinipoko axinikakiti. Nikipatakiti
!auari. Iteene atiretai hĩte.
12 Ate nirekari atiretinii hĩte, txamari kona hĩte nirekari hĩtiretiniua ate.
13 Uatxa nimisãkiretai hĩte namariteakori nimisãkiretini atokotxikana.
Hĩtiretauako ate, ate tiretinii atokotxikana. Hõerekaua hĩtiretiniua ate.

Xesosi Sãkire Mauiãkani Moianariakori !Hĩtxapeua

14 Xesosi sãkire mauiãkani moianariakori !hĩtxapeua, kotxi !apakata erekari
kaikotini maerekatikata. !Apakata pokamara ĩkanõkarikata auini.
15 Kona Kristo moianatari Satanasi. Xesosi sãkire auiãkari nireẽkiti ãti.
Xesosi sãkire mauiãkati nireẽkiti ãtião. Ininiã !apakata Xesosi sãkire auiãkari
auini Xesosi sãkire mauiãkatikata.
16 Teoso misãkiretiko aikoti ãki !auari kãkiti kamakiti teoso. Aĩto Teoso
misãkiretiko aikoti atoko itxa. Teoso ãtipirika auakari itxaua. Iua txari:

Nota auako ninakitiakorikata. Nitĩpokota ninoa sauaki. Ninoa Teosone
nitxauako. Nota nakitiakori itxauanako ninoa.

17 Ininiãkara hĩtakanapanako nisãkire mauiãkani. Kona ninoakata !hãuape. !
Hĩkaikotape maerekati takote, ininiã napakapai hĩte.

18 Ininiã hĩri nitxauako. Namariteakori, namariteakoro hĩtxauako hĩte,
itxa Apiananiri, Kaposotiireri sãkire.

7

1 Nitiretakini ikara atoko itxa Teoso kamaenetakiti ate ĩkapani. Ininiã
matakanapari ikinipoko maerekati aĩto txikotakari, aãkixinire txikotakari
pakini. Teoso nakitiakorinoka matxaua. Erekarinoka makama Teoso apaxi-
tini.

Paoro Poxokoni

2 Hĩtiretauako ate. Kona amisiritari kãkiti. Kona aõerekari kãkiti maerekati
ikamini. Kona amisirienetari kãkiti.
3 Kona ikara atokoni nitxa hĩte nitxitini ĩkapani. Kona nitxitai, kotxi
nisãpiretapekai iteene atiretinii hĩte. Ininiã ipĩkitxi kona oiarikaua. Auakari
kona oiarikaua. Ate oiarikakari !auari.
4 Nimarotari hĩte kaminiri nota õtãkikakiti iaõka. Nota iuikai hĩte. Hĩte ka-
mataparaxiniretano nota. Amaxikaãkapika, iuaritika iteene nipoxokoniuata.
5 Masetónia tixini ate apokasaaki, kona aiotoka. Kona atomata, kotxi
asinimoni aua kãkiti ate misiritakani. Kãkiti naiataua. Aãkixinireẽ apĩkarauata.
6 Teoso, mĩkapiritari kãkiti matinaniuatakani, ininiã imĩkapiritaua ate Txito
apokasaaki.
7 Iua apokini kamapoxokonitaua. Apaka isãkire kamapoxokonitaua, kotxi
isãpiretaua hĩte kamapoxokonitiniri iua. Isãpiretaua ate hĩte kinirão aõkitaka
ininino nota. Isãpiretaua, hĩte maerekaxinireni, kotxi hĩtxĩkitakano maerekax-
inire ninini. Isãpiretaua hĩte ãtipirika sãpiretiniri apanakini nota kamakiti
ereka inini. Txito sãpirena nikenakotakasaaki, apia nipoxokoniuata.

8 Mitxi niokanatsopatakiti hĩtemoni maerekaxinireti txĩkitakai hĩte, iuaritika erekari niokanatiniri iua niõkatsopatakiti hĩtemoni. Merepanika nota matinaniuata, kotxi nimarotari niokanatsopatakiti hãtatsopatini xika hĩte matinaniuata. Mapaõtinoka maerekaxinireni hĩtxaua.
9 Uatxa poxokopekano nota. Na nipoxokoniuata hĩte maerekaxinireni nitxĩkitakini ĩkapani. Nipoxokoniuata, kotxi maerekaxinireni hinini xika, hĩtakanapari maerekati hĩkamakiti. Iuasaaki hĩkanapiriã Teosomoni. Teoso apokaerekatari ikara atoko inakari himaerekaxinireni, ininiã kona ate misiritai.
10 Erekari Teoso txĩkitakiniri kãkiti matinaniuatini, kotxi iuasaaki kãkiti takanapari maerekati ikamakiti. Ikanapiriã Teosomoni, ininiã Teoso makatxakari iua maerekani. Ikara atoko inakari matinanitxi erekari. Txamari kãkiti Teoso manirekakani matinani ãtião, ininiã ninoa ipinapikako.
11 Hĩte matinaniuata himaerekani xika, ininiã Teoso kamaerekatai. Ininiãkara uatxa erekarinoka hinireka hĩkamini. Uatxa iteene hinirekari hĩkaminiri Teoso nireẽkiti. Hinirekari ikinimane imarotiniri hĩkamakiti ereka inini. Uatxa homanatari maerekati mitxi hĩkamakiti. Maerekaxinireti hĩtxaua himaerekani xika. Uatxa iteene hĩtiraõki aua. Hinirekari himarotiniri nota pirena, nota ereka ninini himarotini ĩkapani. Uatxa hinirekari maerekati kamakari misiritiko. Ininiãkara kona hĩkerokari, iua kiki maerekati ikamakasaaki.
12 Iua iõkatsopari mitxi niokanatakiti hĩtemoni, niõkatsopata hĩte ĩkapanikara. Kona iua maerekati kamakari ĩkapanini niokanatsopata. Kona iua maerekati kamakari misiritakiti ĩkapanini niokanatsopata. Niokanatari iua iõkatsopari hĩtemoni atiraõki himarotini ĩkapani. Teoso imarotari atiretinii.
13 Ininiã ate kamataparaxiniretaãka, kotxi hĩte kamataparaxiniretaãka apaka. Apaka apoxokoniuata, kotxi Txito poxokoniuata. Iua poxokoniuata, kotxi hĩte himakinika kamapoxokonitari iua.
14 Txito hĩtemoni isini apisapanika, nota sãpiretari iua niuikinii hĩte, kotxi peerekai hĩte. Atão nisãkire, kotxi kona nipẽtauata hĩkamakiti xika, kotxi hĩkamakiti atão. Atãonoka asãkire hĩtemoni. Atãonoka asãkire Txitomoni apaka ate iuikinii hĩte.
15 Apiaãpota Txito tiretinii, kotxi hĩkamari iua sãkire iaõka. Imarotari hãpakapiniri iua hĩpaxitiniritika.
16 Nipoxokoniuata, kotxi nimarotapitikari hĩkaminiri nõtãkikinii iaõka.

8

Txineiro Apanakini Sikakito

1 Nitariakori, anirekari asãpiretinii Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Masetónia tixini auakani. Peerekari Teoso kamakiti ninoa ĩkapani, kotxi ikinipoko erekari isika ninoamoni.
2 Ninoa !iteene kauarena. Pasãpaniri ninoa misiritiko, iuaritika ienenĩkana ninoa. Na katxineiroteni, iuaritika ipotxitarina itiina isikinina kãkiti kaamonirinimoni.
3 Nota imarotari ninoa minakati auiniãna, isikarauatana apanakinimoni. Iteene isikarauatana, ininiã kaiãokatani inatxitana.
4 Nota kona amanaãri ninoa txineirote kãkiti Teoso nakitiakori Xerosareẽ sitatxiti auakani ĩkapani, iuaritika ninoaka txano: “Ate nirekari txineiro asikini ninoamoni. Pauiritaua asikiniro ninoamoni. Asikiniãro apoxokoniuata, kotxi ikara atoko akamini amoianatari kãkiti Teoso nakitiakori,” itxana.
5 Kona ikarananini ninoa nireka. Iteene ninoa kamapoxokonitaua ate, kotxi mitxipe ninoa txaua: “Ate nirekari Apiananiri nireẽkiti akamini,”

itxana. “Iua oerekiniãri inireẽkiti hĩtemoni, ate nirekari hĩte paniãtakiti apaka akamini,” itxana Masetónia tixini auakani.
6 Txito amanaãpekai hĩte txineiro hĩsikini Xerosareẽ sitatxiti auakani ĩkapani, ininiã apaniãtari iua sini hĩtemoni hĩsikakiti apakapini ĩkapani, hĩtiraõki ninoa Teoso nakitiakori hõerekini ĩkapani.
7 Hĩte iteene auikari Xesosi sãkire. Apanakini poiãoka. Hĩte imarotari Xesosi sãkire hĩsãpiretini kãkitimoni. Apanakini na iteene imarotari. Hĩte iteene imarotari Xesosi sãkire. Apanakini poiãonoka imarota. Hĩte iteene nirekari Teoso parĩka hĩkamini. Apanakini poiãonoka nirekari. Hĩte iteene tiretaua ate. Apanakini poiãoka tiretaua. Hĩte apiaerekata, ininiãkara ninirekari hĩsikakiti apaka apiari inini, kotxi ikara atoko hĩkaminiã, hõerekari Xerosareẽ sitatxiti auakani hĩtiretinina.
8 Kona nipaniãtai nitapararitika hĩsikiniro hĩtxineirote ninoamoni. Nataerekatari hĩtiraõki. Atão atxiĩti hĩtiretari apanakini? Masetónia tixini auakani atão tiretari apanakini. Hĩte tiraõki ninoa tiraõki atoko atxiĩti?
9 Himarotari Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Itanapoko auiniri Xesosi Teoso tixine auakasaaki. Iuaritika itakanapari ikinipoko. Minakati mauakinitinoka itxapeka hĩte ĩkapani. Ininiãkara ikinipoko itakanapini xika, ikinipoko aua hĩtemoni.
10 Uatxa nota õtãkikai hĩte, erekari hĩkaminiri hĩsãkire iaõka, kotxi kita anokanani hĩte merepanika xinikari: “Natokopa itxa akaminiri Xerosareẽ sitatxiti auakani ĩkapani?” hĩtxa. Hĩte merepanika nirekari txineiro hĩsikinina ninoa.
11 Ininiã nõtãkikai uatxa. Hĩkamariko mitxi hĩsãkire iaõka. Hĩpoxokoniritika hinirekariko hĩokanatiniro txineiro ninoamoni, ininiã erekari hĩpoxokoniritika hĩkaminiri hĩsãkire iaõka. Ipixini txineiro hĩtemoni auakaro hĩsikako ninoamoni.
12 Hĩpoxokoniritika hinirekiniãri hĩsikarauatini Teosomoni, iua apakapapitikari hĩsikakiti. Poiãoka auiniãi, ininiã erekapitikari poiãonoka hĩsikini Teosomoni. Iua apakapapitikari. Iua imarotari !apakata apikomoni hĩsikiniri.
13 Kona ate nirekari hĩte kaamoni hinini, ikinipoko ninoamoni auini ĩkapani. Erekari ninoa auakiti hĩte auakititxikana.
14 Uatxa hĩte txineirote auapitika ninoa hĩsikini ĩkapani. Ãti õti hĩte txineirote mauakanisaaki, atxiĩti ninoa txineirote aua, ininiã ninoa sikai hĩte. Ininiã hĩte moianatinina atokotxikana, ninoa moianatai hĩte. Ikara atoko inakari atão.
15 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kiki kaiãopokori apakapakari itetakori !auari. Kiki poiãoka apakapakari !kaamoniri.

Txito Iokanatiko Korĩtomoni

16 “Peerekai,” atxari Teoso, kotxi iua sikanireõtari Txito itiretinii hĩte, nota tiretinii atokotxikana.
17 Txito nirekapitikari ate paniãtakiti ikamini, hĩtemoni isini. Apaniãtiniri apisapanika, inirekari hĩtemoni isini, ininiã ipoxokoniritika isa hĩtemoni.
18 Aiokanatari ãti aĩtari iuakata. Ikinimane Teoso misãkiretikoãtaã apotitakaniua iteene apokaerekatari iua, kotxi isãpiretari Teoso iokanapirena erekari ikinimanemoni.
19 Ninoa mereẽri iua aĩtari atekata isini Xerosareẽmoni, oa txineiro aanikasaaki. Oa txineiro asikakito oerekana Xerosareẽ auakani Apiananiri ereka inini. Oerekana apoxokoniritika amoianatinina.
20 Oa txineiro kaiãopokoro aua, ininiã iua aĩtari siniã atekata, iua imarotari atão asikiniro oa txineiro Xerosareẽ auakanimoni.

21 Anirekari atão akamini oa txineiro asikasaaki ninoamoni. Anirekari
Apiananiri imarotiniri atão akamini. Anirekari kãkiti apaka imarotiniri atão
akamini.
22 Iuaĩkana aiokanatari ãtipekana aĩtari hĩtemoni. Aãtaerekatapekari iua.
Ipoxokoniritika imoianatari kãkiti. Apiapoxokonita iua, kotxi imarotari hĩte
kaminiri mitxi hĩsãkire iaõka.
23 Txitopekana, nota moianari itxaua. Iua miparĩkatano nota, hĩte amoia-
natini ĩkapani. Xesosi sãkire auiãkani mereẽna aĩtariakori Txitokata sikani
hĩtemoni. Kãkiti imarotakasaakina ninoa, "Peerekari Kristo," itxana kãkiti.
24 Ininiãkara hõerekanako ninoa kikiakori atão hĩtiretinina, ininiã ikinimane
Xesosi sãkire auiãkani imarotari atão hĩtiraõkiuatini. Iuasaakiko ninoa imaro-
tari ate sãkire atão inini ate iuikinii hĩte.

9

1 Nisãpiretai hĩte txineiro asikakito tĩkane Teoso nakitiakorimoni, Xerosareẽ
auakanimoni. Nimasãpiretakaniãi hĩte, iuaritika hĩte nirekari hĩtxineirote
hĩsikini ninoamoni. Nimarotari ikara.
2 Nimarotari iteene hinirekari himoianatinina ninoa. Nitxapekana
Masetónia tixini auakani: "Nota iuikana aĩtariakori Korĩto sitatxiti auakani,
Akaia tixini auakani, kotxi kita anokanani ninoa iposope txineiro iokanatinina Xerosareẽmoni," nitxana. Hĩte poxokoni txineiro hĩokanatini, sikanireõtana Masetónia tixini auakani apaka iokanatiniro txineiro.
3 Uatxa niokanatana ninoa aĩtariakori ipi ãti pakini hĩtemoni. Hĩte iposope
hininiã hĩtxineirote hĩokanatini, erekapitikari, kotxi ikara nisãkire iaõka. Ininiã
atão ate iuikinii hĩte.
4 Masetónia tixini auakani siniã notakata, hĩtxineirote miposonitipanika,
ininiã ate pẽtauata, kotxi ate auikari hĩsãkire. Hĩtepekana apia pẽtauata hĩsãkire
iaõka himakamakani xika.
5 Ininiãkara ninirekari ninoa aĩtariakori sini hĩtemoni nota ereẽ napokini
apisapanika. Ninoa moianatai txineiro kaiãopokoro hĩsikaenetakito hãpotiitini
ĩkapani. Ininiã napokasaaki ereẽ, iposope hĩsikakito nanikini. Ininiã iuasaaki
aimarotariko kinirão sikaenetaka hinakito txineiro. Iuasaaki aimarotariko
hĩpoxokoniritika hĩsikiniro hĩtxineirote.

Takari Itori Auini

6 Ia nisãkire hĩxinika. Poiãoka komiri pitakiniã pitakarauatakasaaki,
poiãonoka iri pimaporoka. Kaiãopokori pitakiniã, kaiãopokori pimaporoka.
7 Ininiã pãkixinireẽ pixinikari atão pisikakiti ãtimoni. Kona erekari pi-
manirekasikatakiniti pisikini. Ãti itapararitika paniãtiniãi pisikarauatini, !
apakata. Teoso apokaerekatari kãkiti ipoxokoniritika isikarauatini ãtimoni.
8 Teoso posotari ikinipoko erekari isikinii hĩte, ininiã ikiniõtika ikini sereti
hiamonitakiti auiniã, hãpakapari ikinika hinireẽkiti. Ininiã ikinipoko erekari
hĩkama.
9 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso sikari itori erekari matxineirotenimoni. Teoso kamakiti atão inakari !
ixipoka. Auapikako.
10 Teosora sikari takariki katakarerimoni itakarauatini ĩkapani, ininiã
eereka iposope inakasaaki, auari kienatxi inikakiti ĩkapani. Iua atokokana
Teoso sikari kaiãopokori takariki hĩtemoni. Iua anekakari hĩtakare, ininiã
eereka iposope inakasaaki, kaiãopokori auari, ininiã kaiãopokori hĩkamakiti
atão inakari apanakinimoni.
11 Teoso sikai ikini sereti erekari, ininiã ikinipoko auape hĩtemoni.
Ininiãkara kãkiti mauarenimoni hĩsikariko kaiãopokori. Ate anikasaakiro
hĩsikakito apanakinimoni, ninoa txariko: "Peerekari Teoso, kotxi ninoa
sikaua ate aamonitakiti," itxanako.

12 Ikara atoko inakari hĩkaminiã, hĩsikari Teoso nakitiakori amonitakiti
ninoamoni. Apaka hĩsikasaakiri hĩsikakiti ninoamoni, ninoa kaiãopokori txari:
"Peerekari Teoso," itxanako.
13 Ninoa poxokoniuatako, kotxi hĩte sikari kaiãopokori ninoamoni,
apanakinimoni apaka. Ninoa txariko: "Peerekari Teoso," kotxi imarotarina
erekari hĩte kamakiti. Imarotarina hĩte kaminiri Kristo paniãtakiti iaõka.
Imarotarina hĩte atão auikiniri Kristo iokanapirena erekari.
14 Ininiã ninoa misãkiretari Teoso hĩte ĩkapani, kotxi iteene ninoa tiretai hĩte,
kotxi Teoso sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
15 Matxari Teoso: "Peerekai pite, kotxi pite sikaua pamarite. Ãti pisikakiti
iua atoko inakari !auari."

10

Paoro Apakapapiretari Apoĩtiko

1 Kataparaxinireri Kristo, iuaritika ianaka õtãkikari kãkiti, ininiã nota
Paoro ianaka nõtãkikai. Txamari apanakini hĩte sauaki auakani txari: "Paoro
ĩtakoxiti auakasaaki, itapararitika itxitaua ate, atemoni iõkatsopatakasaaki.
Txamari iua atekata auakasaaki, ipĩkarauata amaerekani isãpiretiniua," itx-
ana. Ikara apanakini sãkire na atão, kotxi ĩtakoxiti nauanãta, iuaritika
amaãtiki nõtãkikai hĩte.
2 Kona ninirekari noerekinii hĩte apanakini nitxitini ereẽ napokasaaki.
Niposotapitikari nitapararitika nitxitiniri apanakini ereẽ napokasaaki, kotxi
ninoa txari: "Paoro kamakiti Teoso sãkire mauiãkani kamakiti atokotxikana,"
itxana. Txamari na atão ninoa sãkire.
3 Aĩto tapara poiãoka, kotxi kãkiti atxaua, ininiã aĩto taparaã !apakata ana-
iatiniri maerekati. Teosora sikataparataua aãkixinireẽ, maerekati anaiatini
ĩkapani.
4 Ate ikeeko kona Xesosi sãkire mauiãkani ikeeko atokoni. Teoso ikeeko
isika atemoni. Kaposotiireri Teoso ikeeko, ininiã aposotari Satanasi kamak-
iti axipokini aiko kaikori axipokini atokokana.
5 Kãkiti iuikaua. !Inirekarina auikinirina Teoso imarore. "Paimatireua
ate," itxanãtana. Teoso sikaimaroretaua ate, ninoa sãkire paxirari inini
aõerekini ĩkapani. Ikinipoko axinikakiti anireka Kristo nireẽkiti iaõka ax-
inikini, ininiã axinikakiti ãtião auiniã, atxĩkitakari iua axinikakiti imamakini
Kristo nireẽkiti iaõka inini ĩkapani.
6 Hĩte iteene kamakasaakiri Kristo nireẽkiti iaõka, ate misiritariko kãkiti
ereẽ Kristo nireẽkiti imakamakanisaaki.
7 Hĩte xinikari hãtamatakitinoka. Kona hĩxinikari kãkiti ãkixinireẽ auakari.
Kãkiti ereẽ uãkatiniãri Kristo nakiti ininiuana, erekari imarotinirina
ate apaka Kristo nakitiakori aniniua, ninoa Kristo nakiti ininiuana
atokotxikana.
8 Atxiĩti iteene niuikari Apiananiri sikaposotiiretiniua ate, iuaritika kona
nipẽtauata niuikiniri ikara, kotxi Apiananiri sikaposotiiretaua ate, hĩte
akamataparaxiniretini ĩkapani. Kona ate nirekari hĩte ãkixinire tapara
poiãoãpotini.
9 Kona ninirekari hĩpĩkarauatini, iõkatsopari niokanatsopatakiti hãtatsopatini
xika.
10 Apanakini txari: "Paoro txitaua itapararitika iokanatsopatakitiã, txam-
ari iua atekata auakasaaki, isãkire ãtião. Iuasaaki kona kataparaxinireri iua.
Iuasaaki ipĩkarauata ate itxitini," itxana apanakini. Na atão ninoa sãkire.
11 Ĩtakoxiti ate auakasaaki, asãkire aiokanatsopatakiti iuatxikana asãkireta,
ereẽ hĩtekata aãuakasaaki.

12 Ninoa ate misãkirepiretakani iteene iuikaua. Atauako ninoa apiaerekata?
Atauako !erekaua ate? !Kiĩkitena ninoa. Ninoa uãkatari ninoa kamakitinoka
erekari inini, ininiã ninoa iaõtari apanakini kamakiti. Apanakini kamak-
iti ninoa kamakiti atoko ininiã, ninoa uãkatari apanakini kamakiti apaka
erekatxikana. Txamari na atão.
13 Atepekana, kona ate iuikari ateka kamakiti. Ate iuikari parĩkatxi
Teoso sikakiti atemoni akamini ĩkapani. Iuanoka ate iuika. Iua paniãtaua
aparĩkauatini hĩte ĩkapani. Iua aparĩka ate iuikapitika.
14 Teoso paniãtakitinoka akama. Ia aparĩka, ininiã ate sari hĩtemoni Kristo
iokanapirena erekari asãpiretini ĩkapani. Ininiã apakatapitika ate iuikiniri
ikara aparĩka.
15 Apanakini parĩka Teoso ĩkapani ate kona txari: "Iua parĩkatxi ate kamak-
iti," kona atxa. Ate nirekari hĩte auikaãpotiniri Kristo sãkire, Kristo sãkire
iteene hãuikini ĩkapani, ininiã ate nirekari aparĩkauatini Teoso ĩkapani hĩte
auiniãtaã, Kristo sãkire apanakini auikini ĩkapani.
16 Ate nirekari Kristo iokanapirena erekari asãpiretiniri kãkiti, hĩte tix-
ine apiko auakani Xesosi sãkire masãpiretakotipanika ininiãtaã. Ininiã kona
aparĩkauata apanakini parĩkauatiniãtaã. Ininiã apanakini parĩka: "Ate
parĩkakara iua," kona atxari.
17 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Pinirekatari piuikarauatini? Pinirekiniãri, ininiã piuikariko Apiananiri
kamakitinoka.
18 Teoso kona apokaerekatari kãkiti iuaka, "Erekapitikano," inakari. Teoso
sãpiretiniãri: "Erekapitikari iua kãkiti," ininiã Teoso apokaerekatari iua.

11

Teoso Maiokanatakini

1 Atxiĩti miĩkiteti sãkirauatini atoko nimisãkiretai hĩte, iuaritika hãuiritano
nota.
2 Teoso nirekinii hĩte iua nakitiakorinani hininiua, iua atokotxikana nota
nirekai hĩte Teoso nakitiakorinani hininiua. Nisikaenetai Kristomoni hĩtaniri
atoko inini ĩkapani. Iuamoninani nisikaenetai. Ninirekari iuamoni nisikinii,
ãtokoro kikikata masirĩkakato atoko inakaro.
3 Kitxakapirĩka Satanasi auaĩtotari imini. Iua imini misirienetaro Eva, kotxi
paimatireri Satanasi sãkire. Nipĩkari Satanasi misirienetinii hĩte apaka, ininiã
eereka hĩxinikakiti na atãoni. Nota pĩkari Xesosi hĩtakanapini. Mitxi iteene
hĩtiretari iua. Iuananira hĩtireta.
4 Kotxi hĩte apakapari hĩpoxokoniritika ikinimane ereẽ apokakani, "Ate
Xesosi sãkire sãpiretakaniua" inakani, txamari Xesosi pirena ninoa sãpiretakiti
na atãoni. Kona ate sãpiretari ikara atoko inakari, iuaritika hãuikari ninoa
sãkire. Hãuikasaakiri ninoa sãkire, atxiĩti hãpakapari matamatakoti, txamari
kona hãpakapari Erekari Matamatakoti ate sãpiretakiti. Ate sãpiretai hĩte atão
Kristo iokanapirena erekari, txamari hĩte auikari ãtião.
5 Hĩtemoni, Teoso iokanatana ninoa kãkitimoni. Hĩtemoni, ninoa Teoso
iokanatakini apiarini. Nota poião atxiĩti? Ninoa apiata atxiĩti? Konapitini.
6 Atxiĩti kona nota iteene imarotari nisãkirauatini, iuaritika nimarotapi-
tikari Teoso sãkire. Himarotapekari ikara atoko inakari, kotxi asãpiretapekai.
7 Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakasaakii hĩte, maxikatiĩka nisãpiretai.
Kona ninirekari hiĩkitxitinino, ininiã nota poiãotakaua, hĩte atão inakari hi-
marotini ĩkapani. Ikara atoko nikerokatari atxiĩti?
8 Hĩtekata niparĩkauatakasaaki, kãkiti ãtiãtaã Xesosi sãkire auiãkani iokanataro
txineiro notamoni, txamari kona nota moianatana ninoa iuasaaki. Hĩtekara
nimoianata iuasaaki.

9 Hĩtekata nauakasaaki, nota nirekamaro txineiro. Txamari kona nota
amanaãi hĩtxineirote. Aĩtariakori Masetónia tixinikini mininano itanapoko ni-
amonitakiti. Iua atokotxikana kona namanaãpaniro hĩtxineirote nota ĩkapani,
kotxi atxiĩti nota minari atoko nitxa hĩporikiã. Kona ninirekari ikara atoko
inakari nininiua.
10 Kristo atãonoka isãkire. Isãkire nãkixinireẽ auape, ininiã nota sãkire apaka
atão. Nisãpiretapanikari kãkiti hĩtxineirote nimanirekakani pirena. !Auari
ikara nisãkire iotokakakari ikinika Akaia tixiniã.
11 Kinirepa ikara atoko nitxa sãkireta? Atxiĩti kona nitiretai hĩte? Teoso
imarotari nota iteene tiretinii hĩte.
12 Uatxa iuaĩkana nisãpiretai hĩtxineirote nimapakapakani. Nanera kãkiti
uatxa hĩtekata auakani Teoso maiokanatakini txari: "Ate kamari Paoro
parĩkatxikana," itxana. Ikara atoko ininiã iuikauana. Txamari ninoa parĩka
ãtião, kotxi ninoa apakaparo hĩtxineirote. Ate kona apakaparo hĩtxineirote.
13 Teoso kona iokanatana nanera hĩtemoni. Na atão Teoso iokanatakini
!itxauana. Imisirienetaina hĩte, "Aparĩkauata Teoso ĩkapani," inakasaakina.
Nanera txari: "Kristo iokanatakiniraua ate," itxana. Txamari na atão nanera
sãkire.
14 Ikara atoko inakari auapitika, kotxi Satanasi sari kãkitimoni. Itxari:
"Nota Teoso nitiri nitxaua. Nota oerekai atão inakari." Ininiã iua sãkire
auiãkani auapitika.
15 Ininiãkara nanera kikiakori Satanasi nitiriakori txari: "Atão inakari
kamakaniua ate. Teoso nitiriakori atxaua," itxana. Xipokatxi õtisaaki imisir-
itaãkanako ninoa maerekati ikamakitina xika.

Paoro Misiritiko Pirena

16 Iuaĩkana nisãpiretai. Miĩkiteti !nitxaua, iuaritika hĩte potxitari kãkiti
miĩkiteni, ininiã miĩkiteti atoko niuikaua, kotxi nota posotari niuikiniua.
17 Apiananiri kona sãkirauata ia atoko. Miĩkitetinoka sãkirauata ia atoko
iuikiniua.
18 Nanera kikiakori iuikaua, Teoso sãkire mauiãkani iuikiniua atokokana,
ininiã nota apaka sãpiretari niuikiniua.
19 Hĩte auiritari kãkiti miĩkiteni himoianarini ininiua, kotxi !kiĩkitei hĩte.
20 Nanera hĩtekata auakani txĩkitakai hĩte initiriakorina hininiua. Hĩte
auiritari ikara atoko inakari. Nanera amanaaãpotari ikini sereti hĩte nakiti.
Ikamarina inireẽkitina hĩtemoni. Ipaniãtaina ikiniõtika inireẽkitina hĩkamini.
Imisiritaina hĩte. Hĩte auiritari ikara atoko inakari ikaminina.
21 Erekari nipẽtauatini atxiĩti? Kotxi kona kataparaxinireno nota nanera
kamakiti atoko nikamini hĩtemoni. Kataparaxinirena nanera.
Ikamakitina iuikana, ininiã miĩkiteti atoko kataparaxinireno nota. Nika-
makiti niuikako.
22 Nanera Epireoakorikani? Ari. Nota apaka Epireo nitxaua. Nanera
Isaeo apika mekaniriakorikani? Ari. Nota apaka Isaeo apika mekaniri
nitxaua. Nanera Apraão apika mekaniriakorikani? Ari. Apraão apika
mekanirikanarano nota apaka.
23 Nanera Kristo nitiriakorikani? Atxiĩti. Miĩkiteti iuikiniua atoko nitxa:
"Kristo nitiri apiaerekatakari nitxaua nota." Nota apia parĩkauata Teoso
ĩkapani. Apiata nimisiritiko, kotxi kaiãokatani kateia ãki nitakaãka. Kaiãokatani
nota noropataãka aãpitsaã. Kaiãokatani nipinaarita.
24 Ipi ipi ãti pakinikata Xoteoakori noropatano aãpitsaã. Iuasaaki in-
oropatanona trĩta novi pakinikata.
25 Ipi ãti pakinikata Homanoakori noropatano aãkeẽ. Ãtikata kai soroã
nikiporonakaãka. Ipi ãti pakinikata maporoã nisikasaaki, maporo sakika
apanĩkakiã. Ãti ĩkanõkati, ãti pokamarariti pakini ninapa potxoari uiniti
nipimakaãtini.

26 Nianaxititapika. Natamonõkonitari uini torõkani. Natamonõkonitari
kiĩtiririni. Natamonõkonitari ninirimane. Natamonõkonitari ninirimane
minakaniua. Natamonõkonitari sitatxi nauakasaaki, kãkiti mauakaniãtaã
nauakasaaki, potxoari uiniti nĩpiriãtakasaaki pakini. Natamonõkonitari kãkiti,
"Xesosi sãkire aãuika" inakanikata nauakasaaki, kotxi na atão ninoa sãkire.
27 Kaiãokatani nisãpaka itori parĩkatxi xika. Kaiãokatani nitsii aua.
Kaiãokatani kona apakata nimakini ĩkanõka. Kaiãokatani ninatxita,
niposonata. Kaiãokatani nipokori ! auari. Kaiãokatani nimĩteenekari
katxĩkareri. Kaiãokatani nimãka !auari.
28 Ikara atoko inakari monõkori auapika notamoni. Apaka niparĩka
kasãpaniri aua, kotxi ikiniõtika niparĩkauata kãkiti Teoso misãkiretikoãtaã
apotiitakaniua ĩkapani.
29 Ãti iõkapetiniã, nota apaka niõkapeta. Ãti txĩkitakaãka maerekati ikamini,
ininiã nota maerekaxiniretinoka nitxa.
30 Hĩte nirekiniãri niuikiniua, ininiã niuikari niõkapere.
31 Aãuĩte Xesosi Kristo iri, Teoso imarotari nisãkire atão inini. Ãtipirika
matxari: "Peerekai."
32 Tamásiko sitatxiti nauakasaaki, kãkiti auĩte apiari Areta inakori
auakasaaki, Tamásiko auakani auĩte paniãtari sotatoakori kaikotini sitatxi
kãkiti ĩronakiniãtaã nota imaĩkinina ĩkapani.
33 Txamari kona nota pokĩka sitatxi toreãtaã. Niĩroã kotari mitari ãki.
Iuasaaki aĩtariakori iokatxakano aapokotxi sonaã sitatxi pirikere mapara.
Ixitipe apoka nitxa. Ikara atoko itxa nimitekini, ininiã kona ninoa maĩkano
iuasaaki.

12

Taponetxi Teoso Sikiniri Paoro

1 Hinirekatari apikomoni niuikiniua? !Apakata, iuaritika hinirekiniãri,
niuikapanikauako, kotxi Apiananiri sikano taponetxi peereri. Iua oerekano
imarore.
2 Akokaxiti katosi anokanani inakasaaki, nanikaãka Teoso tixinemoni
iaxiti apiko nopinixiti. Iuasaaki nitaponeuataako? Atxiĩti niĩto atão
anikaãkauako? Kona iteene nimarotari. Teosonokara imarotari.
3 Ianoka nimarota. Nanikaãka Teoso tixinemoni nitaponeẽ atxiĩti, atão
niĩto anikaãka atxiĩti. Teosonoka imarotari.
4 Iuaxiti nikenakotari sãkiretxi erekari. Ikara kona nimarota iuaĩkana
nisãpiretini. Apaka !auiritaãka nisãpiretiniri kãkiti.
5 Ninirekiniãri, niuikari nitapone ikara atoko inakari, txamari !apakata
notaka niuikiniua. Niõkaperenoka niuika.
6 Ninirekiniãri niuikiniua, atãonoka nisãpireta, kotxi kona miĩkiteti !nitxaua.
Txamari kona ninirekari niuikiniua, kotxi atxiĩti kãkiti uãkatari nota apiari
nininiua. Ninirekari kãkiti atão imarotinino. Erekari kãkiti imarotinino
nisãkireẽ, nikamakitiã pakini.

Paoro Misiritiko Inako Tsii Atoko Inini

7 Peerekari nitikakiti Teoso tixine nanikikosaaki, iuaritika Teoso kona
nirekari niuikiniua, ininiãkara Teoso auiritari Satanasi misiritinino niĩtoã.
Katsiiri. Inako atoko itxa niĩtoã, ininiã niuikiniua !auari.
8 Ipi ãti pakinikata namanaãri Apiananiri ia nitsii imakatxakini.
9 Txamari itxano: "Kona nimakatxakari. Ikinipoko erekari nisikakiti
sikataparatai. Iuanoka pinireka. Piõkapetakasaaki, nota tapara pãkixinireẽ api-
ata," itxano. Ininiãkara nipoxokoniritika niuikari niõkapere, kotxi iuasaaki
nimarotari Kristo posotiire nãkixinireẽ auini.

10 Niõkapetakasaaki, nipoxokoniuata. Nixiniketikosaaki, nipoxokoniuata. Nimaxikikosaaki, nipoxokoniuata. Nimisiritikosaaki, nipoxokoniuata. Nikamakiti tĩkane nimimarotakanisaaki, nipoxokoniuata. Ikara atoko inakari nimĩteeneka nipoxokoniritika, kotxi Kristo nakiti nitxaua. Niõkapetakasaaki, nitapara nãkixinireẽ apiata.

Paoro Nirekari Erekari Korĩto Auakanimoni

11 Miĩkiteti sãkirauatini atoko nisãkirauata, txamari hĩte xika nisãkirauata miĩkiteti sãkirauatini atoko, kotxi hĩte iuikaãkamanoko nota, kona nota nirekamariko niuikiniua. Minakati nitxaua, iuaritika nanera Teoso maiokanatakini hĩtekata auakani kona apiaerekata.

12 Hĩtekata nauakasaaki, nikamakiti oerekai atão Teoso iokanatakiti nininiua, kotxi iuasaaki noerekai Teoso oerekakiti kãkitimoni. Noerekai kãkiti maposotakiniti. Noerekai posotiiretxi iuasaaki. !Asãpaka ikara atoko inakari aõerekinii hĩte.

13 Atxiĩti apiata nitiretatari apanakini Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua ãtiãtaã auakani? Konapitini. Ninoa nitiretini atokotxikana nitiretai hĩte. Namanaãna ninoa txineirote niamonitakiti ĩkapani. Hĩte txineirote kona xatiki namanaãi, ininiã nikerokatari atxiĩti? Himaxinĩkaretariko ia nikerokakiti.

14 Ipikata nisipeka hĩtemoni. Naiamatapeka iuaĩkana hĩtemoni nisini tĩkane. Kona hĩtxineirote kona namanaãpanii. Hĩtxineirote kona ninireka. Hĩtera ninireka. Amarini kona nĩkatana iri, inoro pakini. Iri, inoro pakinira nĩkatana imiakori. Nota hĩri atoko nitxaua.

15 Nipoxokoniuata ikinika nota nakiti nisikinii hĩte. Notaka nisikaua hĩtemoni. Nipoxokoniritika nisikai. Txamari nota tiraõki hĩte ĩkapani apiaãpotakasaaki, hĩte tiraõki nota ĩkapani poiãoãpota.

16 Atãokani ikara atxiĩti? Iuaritika ia nimarota. Kona xatiki namanaãi hinakiti hĩsikinino. Atxiĩti ãti ereẽ auakari txari: “Paoro misirienetaua ate. Paxirari isãkire,” itxa atxiĩti. Txamari ikara na atão.

17 Natokopa nitxa nimisirienetinii? Atauako kikiakori hĩtemoni nota iokanatakini misirienetai hĩte? !Imisirienetaina.

18 Nõtãkikari Txito hĩtemoni isini tĩkane. Nipaniãtari ãti aĩtari iuakata isini. Atauako Txito misirienetai hĩte? Konapitini. Erekari Matamatakotira anikano nota. Iua apaka anikari Txito. Nota sari Xesosi nirekinimoni. Txito apaka sari iua nirekinimoni.

Paoro Pĩkare

19 Atxiĩti hĩte xinikari ikara asãpiretai, ate ereka anini himarotini ĩkapani. Konapitini. Ate sãkirauata hĩtekata Kristo sãkirauatini atokokana, kotxi Teoso atamataua. Ate tiretakini hĩtxaua hĩte, ininiã ikinipoko akamakiti akaminii hĩte, hĩte ãkixinire tapara auini ĩkapani.

20 Nipĩkarauata ereẽ napokini, kotxi atxiĩti hĩte kamari nimanirekakiniti. Atxiĩti napokasaaki ereẽ, kona hĩte apokaerekatano nota. Ereẽ napokasaaki, nipĩkari nimarotiniri hĩte txitakakiniua, hĩxikotakakiniua, homanatakakiniua, hĩpotxinani auini, himisãkirepiretakakiniua, aãpirena hĩsãpiretini, hĩuikiniua, hineenamauatini. Ikara nimarotini nipĩka, ereẽ napokasaaki.

21 Ininiã hĩtemoni napokasaaki, nipĩkari Teoso kamapẽtatinino nota hĩte maerekani xika. Nipĩkari nitxiapatini maerekati hĩkamakiti xika, kotxi kaiãopokori kamari maerekati akokaxiti, iuaritika !itakanapapanikari iua maerekati. Ixinikakitina maerekatinoka. Maerekati ikini sereti iĩtona nireẽkiti aua. Ĩtanoro minakotokatika isirĩkana. Ikara atoko inakari kona itakanapapanikana.

13

Paoro Sãkire Imapotõkire Õtãkikare

1 Ipikata nota sari hĩtemoni. Iuaĩkana hĩtemoni nisako. Teoso sãkire
iõkatsopatakori txari:
Ipi ãti pakini kãkiti atamatiniãri maerekati ãti kamakiti, ninoa sãkire
auikaãka, ininiã iua maerekati kamakari misiritaãkako. Ipi kãkiti ata-
matiniãri maerekati ãti kamakiti, ninoa sãkire apaka auikaãka, ininiã
iua maerekati kamakari misiritaãkako,
itxa Teoso sãkire.
2 Akokaxiti hĩtekata nauakasaaki, nõtãkikapekai himaerekani hĩtakanapini.
Iuasaaki nõtãkikana mitxi maerekati kamakani, apanakini apaka. Nitx-
ana: "Ãtikata uai napokasaaki, nimisiritapitikari ikinimane maerekati
kamakani," nitxapekana. Iuaĩkana uatxa ĩtakoxiti nauakasaaki, ikara
nisãkiretxikana nisãpiretai hĩte.
3 Hĩte nirekari himarotiniri: "Atãokani atxiĩti Paoro sãpiretari Kristo sãkire?"
hĩtxa. Napokasaaki ereẽ, himarotapitikariko atão nisãpiretiniri Kristo sãkire.
Kristo !iõkapeta. Oerekapekai iposotiire hĩte sauaki.
4 Kristo okikosaaki aamina ĩpiriãmitakari nopini, iĩto iõkapere aua. Uatxa
kataparari iua, kotxi Teoso sikataparatari iua. Ate ĩto apaka iõkapeta, mitxi
Kristo ĩto iõkapetini atoko, iuaritika Teoso sikataparataua Kristokata aãuini
hĩte amoianatini ĩkapani.
5 Hĩxinikariko hãkixinireẽ auakari. Atãokani hãuikatari Teoso sãkire? Hĩteka
ataerekatauako. Himarotatari Xesosi Kristo hãkixinireẽ auini? Teoso sãkire
hãkixinireẽ mauakaniã, Kristo Xesosi !auari hãkixinireẽ.
6 Ninirekari himarotiniri Kristo Xesosi auini ate ãkixinireẽ.
7 Ate misãkiretari Teoso, maerekati hĩte makamakani ĩkapani. Kona ate
nirekari kãkiti sãkire: "Peerekari Paoro. Iua imarotapitikari Teoso sãkire
oerekini, kotxi Korĩto sitatxiti auakani kamari Teoso sãkire iaõka." Ikara kona
ate nireka, ate iuikiniua ĩkapani. Atxiĩti kãkiti uãkatari Xesosi Kristo !auari ate
ãkixinireẽ, iuaritika ate nirekari hĩte kaminiri atãonoka.
8 !Apakata aiotokakiniri atão inakari. Atão inakari auapika. Atão inakari !
ixipoka. Apakata aõerekiniri atão inakari.
9 Atxiĩti ate iõkapeta, iuaritika apoxokoniuata hĩtaparaxinire akenakoene-
takasaaki. Ate misãkiretari Teoso hĩte atãonoka hĩkamini ĩkapani ikiniõtika,
Xesosi sãkire iaõka hĩkamini ĩkapani.
10 Ikara atoko inakari niõkatsopata hĩte ĩkapani hĩtekata nimauakanisaaki,
kotxi ereẽ napokasaaki, kona ninirekari nitxitinii hĩte. Niposotapitikari nitx-
itinii, kotxi Apiananiri sikaposotiiretapekano atão nikamini hĩtemoni. Txam-
ari kona ninirekari Xesosi sãkire hĩtakanapini, nota txitinii xika. Ninirekari
hĩte kataparaxinire hinini, Xesosi sãkire iteene hãuikini ĩkapani.
11 Nitariakori, xipope niõkatsopare. Ereẽpiko. Ikiniõtika atãonoka hĩkamako.
Xesosi sãkire iaõka hĩkamako. Hĩkamariko nisãpiretakiti iaõka. Hĩxinikakiti
ãtinoka itxauako. Kona hĩtxitakakapeua. Ininiãkara Teoso katiraõkiri, kauaĩreri,
auapikako hĩtekata.
12 Haõkitakakasaakiua, hĩpoxokoniritika hãpakapakakauako, kotxi Apiananiri
nakitiakori hĩtxaua.
Ikinimane Teoso nakitiakori uai auakani xinikamanapitai hĩte.
13 Apiananiri Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Teoso iteene
tiretai. Erekari Matamatakoti moianatai hĩte hĩkinika. Ameẽ.

KARÁSIA
Paoro Iokanatsopata Karásia Auakanimoni

1 Nota Paoro iokanatsopata ia aãtsopa hĩtemoni. Nota Teoso iokanatakitino
kãkitimoni Teoso iokanapirena nisãpiretini ĩkapani. Kona kãkitini iokanatano
nota. Xesosi Kristora iokanatano nota. Aĩri Teoso, Xesosi ipinaãka atoko
õkitikakarira, iuara iokanatano nota kãkitimoni.
2 Ikinika aĩtariakori notakata auakani, nota apaka xinikanãtai hĩte. Hĩte
ikini aikoti Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua Karásia tixini auakani ax-
inikanãtapika.
3 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo aãuĩte pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.
4 Xesosi ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani. !Erekari uatxa auakani.
Maerekati kamakani sauaki aãuakasaaki, Xesosi ipina ate imakatxakini
ĩkapani, amapinakani ĩkapani. Xesosi ipĩpe ate ĩkapani, kotxi aĩri Teoso nirekari
Xesosi ipinini ate maerekani imakatxakini ĩkapani.
5 Ikiniõtika: "Peerekai," matxari Teoso. Ãtipirika kãkiti txapikari Teoso:
"Peerekai." Ameẽ.

Ãti Iokanapirena Erekari !Auari

6 Nikenakopiretari Teoso hĩtakanapaãpotini. Iuasaaki nitsorĩkaãnãta.
Kinirepa hĩtakanapari Teoso sãkire? Kotxi mapa kasiritinoka hĩte auikari
Teoso iokanapirena erekari. Kristo iteene tiretai hĩte, ininiã akiritai hĩte
inakitiakori hininiua ĩkapani. Kinirepa hãuikatari ãti iokanapirena?
7 Atão nisãpiretai hĩte. Ãti iokanapirena erekari !auari. Nikenakopiretari
kãkiti hĩte oereẽkani. Ninoa nirekari ikoketinirina isãkirena Kristo iokanapire-
nakata. Uatxa !himarotaikari atão sãpirenatxi.
8 Atão asãpiretapekai Teoso iokanapirena erekari. Ãtião sãkiretxiti
asãpiretiniãi, Teoso iokanataua ate kãkiti misiritikomoni, ãtipirika
misirikaretxi auiniãtaã. Teoso nitiri iaxitikiri apaka sãpiretiniãi ãtião
iokanapirenatxi, Teoso iokanatari iua initiri imisiritikomoni ãtipirika
misirikaretxi auiniãtaã.
9 Hĩte auikapekari Teoso iokanapirena erekari. Ãtião iokanapirenatxi
sãpiretakari sãpiretiniãi Teoso iokanapirena atão minakati, iokanataãkako
imisiritikomoni ãtipirika misirikaretxi auiniãtaã. Asãpiretapekai ikara inakari
sãkiretxiti. Uatxa iuaĩkana nisãpiretai.
10 Ikara atoko nitxai hĩte, ininiã himarotari kona ninirekari: "Peerekari
Paoro kamakiti," niniko. Nota nirekari Teosonoka: "Peerekari Paoro kamak-
iti" ininino. Nanera atão minakati sãpiretakani txai hĩte: "Paoro nirekari kãkiti
apokaerekatiniri iua." Ikara na atãoni. !Ninirekari kãkiti apokaerekatinino
nota. Ninirekiniãri kãkiti apokaerekatinino, kona Kristo nitiri !nitxaikaua.

Teoso Akiritari Paoro

11 Nanera atão minakati sãpiretakani hĩte oereẽkani: "Paoro iokanapirena
kona Teoso iokanapirenani," itxana ninoa sãkire. Nitariakori atãopitikara
nisãpiretai hĩte. Iokanapirenatxi hĩtemoni nisãpiretakiti kona kãkiti sãkireni.
Teoso sãkirera.
12 Kona kãkitini sãpiretano ia iokanapirenatxi. Kona kãkitini oerekano.
Xesosi Kristora sãpiretano nota iua iokanapirenatxi.

13 Hĩte imarotari mitxi nauakasaaki, Xoteo kiomaneakorini oerekakiti
nauikasaaki, iuasaaki kona nitiretana Xesosi sãkire auiãkani. Iteene nimisiritana ninoa. Ninirekari nixipokiniri Xesosi sãkire kĩpitakani.
14 Iuasaaki nimarotari Xoteoakori kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Nikamari
imakinika ninoa paniãtakiti. Iuasaaki nimoianariakori apaka kamari ninoa
kitxakapirĩkarini paniãtakiti. Nota apiata kamari ninoa sãkire iaõka. Iteene
ninirekari nikaminiri kitxakapirĩkarini paniãtakiti.
15 Teoso iteene tiretano nota. Iua mereẽno nota nauini apisapanika.
Iuasaaki akiritano nota initiri nininiua tĩkane.
16 Teoso keto manapi apokasaaki, oerekari imi notamoni, imi Xoteo
minakonimoni nisãpiretini ĩkapani. Iuasaaki kona nisãpiretari kãkiti Teoso
oerekakiti sãkiretxiti, ininiã na kãkitini sãpiretano nikamakiti tĩkane.
17 Iuasaaki kona nisari Xerosareẽ sitatxitimoni, ininiã nota apisapanika
Teoso iokanatakini kona õtãkikano. Kona kãkitimonini nisa noerekiko ĩkapani.
Arápia tixinimoni nisapitipo. Eereka nikanapiriã Tamásiko sitatxitimoni.
18 Ipi anokanani, ãti anokanani pakinikanani napaãka atoko, nisa Xe-
rosareẽmoni Petro nimisãkiretini ĩkapani. Ipi semanati ninapa Petrokata.
19 Apanakini Teoso iokanatakini isãkire sãpiretakani kona naõkita. Api-
ananiri itari Txiako inakorinoka naõkita. Ininiãkara kona kãkiti sãkireni
nisãpiretai hĩte. Teoso iokanapirenakara nisãpiretai hĩte.
20 Ia niõkatsopatakiti nisãpiretakiti hĩtemoni atão inakari. Teoso imarotari
atão inakari nisãpiretinii.
21 Xerosareẽmoni nisaãka atoko, nisari Síria tixini, Sirísia tixini apaka.
22 Iuasaaki Kristo sãkire auiãkani, Xotéia tõpa auakani, !aõkitapanikano nota
iuasaaki.
23 Ninoa imarotari apanakini minapiretakiti. Apanakini sãkire: “Kiki
mitxi ate misiritakari, uatxa sãpiretari Xesosi sãkire. Mitxi iua nirekari
ixipokiniri Xesosi oereẽkiti sãkiretxiti, iuaritika uatxa inirekari oerekiniri
Xesosi oerekakiti sãkiretxiti kãkitimoni,” itxana apanakini sãkire.
24 Ininiãkara ninoa: “Peerekari Teoso,” itxana, kotxi nota auikapekari
Xesosi sãkire.

2

Xesosi Iokanatakini Apakapari Paoro

1 Katosi anokanani napaãka atoko, nikanapiriã Xerosareẽmoni nimoianari
Panapee inakorikata. Nanikari nimoianari Txito inakori apaka notakata.
2 Xerosareẽmoni nisa, kotxi Teoso oerekano nisini iuamoni. Iuaã
napokasaaki, nisãkirauata Xesosi sãkire auiãkani auĩteakorikata. Ni-
noakatanoka nisãkirauata. Teoso iokanapirena erekari Xoteo minakonimoni
nisãpiretakiti nisãpiretana ninoa. Nota nirekari ninoa imarotiniri nisãpiretakiti
atão inini. Apaka ninirekari ninoa imarotiniri iuaĩkana katana nisãpiretakiti
atão inini ĩkapani. Nisãpiretakiti ikenakotakasaakina, ninoa: “Atãopitikara
pisãpiretakiti Xoteo minakonimoni,” itxana.
3 Txito nimoianari na Xoteo !itxaua. Krekora itxaua, ininiãkara Teoso
takaõtxikare !auari iuamoni, iuaritika Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori na
paniãtari itsiki mata kisauakiko.
4 Mitxi apanakini kikiakori apoka iuaã. Ninoa sãkire: “Ate auikari Xesosi
sãkire,” itxana ninoa. Txamari na atão ninoa sãkire. Ninoa apotiitaua Xesosi
sãkire auiãkanikata. Inirekarina Txito ĩtoã Teoso takaõtxikare takiko. Ninoa
nirekari imarotinirina kitxakapirĩkarini Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti
atakanapini, kotxi atakanapapekari ipixini ninoa paniãtakiti, kotxi Kristo Xe-
sosi nakitiakori atxapekaua. Ninoa nirekari imarotiniri ikinika ate oerekak-
iti sãkiretxiti. Ninoa nirekari ate kaminiri ikinika kitxakapirĩkarini Xoteo

kiomaneakorini paniãtakiti. Ninoa nirekari ikinika Xesosi sãkire auiãkani, Xoteo minakaniua apaka kaminiri Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti. Ninoa nirekari nitiritxi amotakoni atoko aniniua.
5 Kona xatiki akamari ninoa nireẽkiti, kotxi inirekarina Teoso iokanapirena atão inakari akoketini Xoteo kiomaneakorini paniãtakitikata. Ate nirekari Teoso iokanapirena atãonoka inakari asãpiretinii.

6 Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori txari notamoni: "Xoteo minakonimoni pisãpiretakiti erekapitikari. Apikomoni ate sãkire !auari ninoa pisãpiretini ĩkapani," itxana. Ninoa auĩtetxiakori itxauana, iuaritika Teosomoni ninoa apanakini kãkiti poiãorini atokotxikana itxauana, kotxi Teoso atamatari aãkixinire. Ininiãkara nota !nipĩkari auĩtetxi.
7 Ninoa Xesosi sãkire auiãkani auĩteakori apokaerekatari niparĩka. Ninoa imarotari Teoso sikano nota ia parĩkatxi, ia iokanapirenatxi erekari nisãpiretinina Xoteo minakaniua. Iua atokotxikana Teoso sikari parĩkatxi Petromoni, iokanapirenatxi erekari Xoteoakori isãpiretini ĩkapani.
8 Teoso iokanatari Petro Xoteoakorimoni, ininiã isikaposotiiretari iua ninoa sauaki iparĩkauatakasaaki. Iua atokotxikana Teoso iokanatano nota Xoteo minakonimoni. Nota apaka isikaposotiireta ninoa sauaki niparĩkauatakasaaki.
9 Iuasaaki ninoa auĩteakori Txiako, Petro, Xoão pakini imarotari Teoso sikinino notamoni ia parĩkatxi, ininiãkara imaĩkarina niuako, Panapee uako pakini, kotxi akinika aparĩkauata Teoso ĩkapani. Akinika aãpokaerekatari nota, Panapee pakini sãpiretiniri Teoso sãkire Xoteo minakonimoni. Akinika aãpokaerekatari Txiako, Petro, Xoão pakini sãpiretiniri Teoso sãkire Xoteoakorimoni.
10 Ninoa paniãtaua ate matxineiroteni atiretini. Iuanoka ipaniãtaua. Napokaerekatari ninoa sãkire, kotxi ninirekapitikari matxineiroteni nitiretini.

Paoro Õtãkikari Petro

11 Eereka Petro motikaẽtaua ate Ãtxiokia sitatxiti aãuakasaaki. Iuasaaki Petro kamakiti na atãoni. Ininiãkara nota sãkirauata Petro apisatoõ: "Petro, pite kerokari," nitxari iua.
12 Merepanika Petro nipokota ikiniõtika aĩtariakori Xoteo minakonikata. Eereka ãtikaka kikiãkini apoka Txiako iokanatakini. Iuasaaki Petro pĩkana ninoa, ininiã kona inikaika aĩtariakori Xoteo minakonikata, Xoteo kiomaneakorini sãkire xika, kotxi ninoa sãkire: "Kãkiti Teoso takaõtxikare iĩtoã mauakaniã, ! pinipokotape ninoakata," itxana ninoa sãkire. Petro pĩkana Txiako iokanatakini, kotxi ninoa nirekari Teoso takaõtxikare auini aĩtariakori ĩtoã, Xoteo minakaniua ĩtoã.
13 Apanakini Xoteoakori Xesosi sãkire auiãkani apaka kamari Petro kamakiti atokokana, ininiã ninoa apaka kerokari. !Inipokotaikana aĩtariakorikata, Xoteo minakanikata. Ninoa kerokiniri xika Panapee apaka kerokari. Iua apaka !inipokotaika aĩtariakorikata, Xoteo minakonikata.
14 Nimarotakasaakiri ninoa kerokiniri ikamakitina, nota misãkiretari Petro ikinimane õkiãtaã, kotxi ninoa !ikamari atão inakari. Teoso iokanapirena erekari iaõka !ikamana. Nitxari iua: "Xoteokarai, iuaritika pauanãta Xoteo minakaniua sauaki, ininiã Xoteo kamakiti atoko !pikamaika. Xoteo minakaniua atoko pitxaua. Ininiãkara kinirepa pite paniãtana Xoteo minakaniua: 'Hĩkĩpitariko Xoteo kiomaneakorini sãkire?' !Erekari," nitxa Petromoni.

Xesosi Sãkire Auikiko Kamaerekatari Kãkiti

15 Ate Xoteo atxaua, kotxi aĩri, ainoro pakini Xoteo txaua apaka. Xoteo
kiomaneakorini sãkire: “Xoteo minakaniua maerekati kamakani itxauana,”
itxana isãkirena. Xoteo minakaniua !atxaua ate.
16 Aimarotari, aãuikiniãri Xesosi Kristo sãkire, iua kamaerekatari aãkixinire,
ininiãkara Teoso apakapaua. Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari Moisesi
ipaniãtakiti kãkiti kamini tĩkane. Ininiãkara Moisesi iõkatsopatari ikara Teoso
sãkire. Txamari !aposotari akaminiri imakinika Teoso paniãtakiti, Moisesi
iõkatsopatakiti, ininiãkara !ikamaerekatari aãkixinire. !Apakapaua ate. Ate
auikari Xesosi sãkire ereka anini ĩkapani, ininiã Teoso apakapapitikaua ate.
Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikinika !aposota akamini, ininiã Xesosi
kamaerekatari aãkixinire Teoso apakapiniua ĩkapani, Kristo sãkire aãuikasaaki.
17 Anirekasaakiri Teoso kamaerekatinina, aãpoka Kristomoni. Iuasaaki
aimarotari maerekati kamakani aniniua. Iuaritika Kristo makatxakari
amaerekani Teoso apakapiniua ĩkapani. Ikara atoko ininiã, atxiĩti Kristo
nirekatari maerekati akamini, imakatxakiniri ĩkapani? Konapitini.
18 Atxiĩti kãkiti imarotari Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti kamiko na
kamaerekatari kãkiti ãkixinire, ininiã itakanapari ninoa paniãtakiti ikamini.
Atxiĩti ãti õti iuaĩkana ikamari ninoa Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti iaõka,
ininiã iuasaakiikarako ikerokari.
19 Moisesi iõkatsopatakiti oerekano nota ipĩkari atoko nininiua, kotxi nota
kona posotari ikinika Moisesi iõkatsopatakiti iaõka nikamini, ininiã nimisiri-
tiko auapitikako. Ininiã nimarotari Moisesi iõkatsopatakiti kona makatxakari
nimaerekani. Ininiã nimarotari Xesosi sãkire auiãkarinokara auapininiika.
Ininiã uatxa ikiniõtika ninirekari Teoso nireẽkitinoka nikamini.
20 Xesosi okaãka aamina ĩpiriãmitakari nopini. Aamina ĩpiriãmitakari nopini
okakori atoko nitxaua, kotxi maerekati mitxi nikamakiti !ninirekaikari
nikaminiri. Mitxi ninireẽkiti kona auaika. Iuaritika auãkipanika nitxaua,
kotxi Kristo aua nãkixinireẽ. Teoso ãkiri sãkire nauikiniã, auãkipanika nitxa.
Iua tiretano nota. Iua ipĩpe nota ĩkapani.
21 Moisesi iõkatsopatakiti kamiko kamaerekatiniãua ate, kinirepa Xesosi
ipina? Moisesi iõkatsopatakiti kamiko na xatiki kamaerekataua ate. Teoso
tiraõkinokara kamaerekatari aãkixinire.

3

Natokopa Itxa Teoso Kamaerekatiniua?

1 Hĩte Karásia tixini auakanii kona kiĩkitei hĩte. Kipa misirienetai hĩte
atão inakari himakamakani ĩkapani? Kotxi himarotapitikari atão inakari.
Himarotari Xesosi Kristo ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini amaerekani
imakatxakini ĩkapani. Ate oerekapekai ikara atão inini.
2 Ianoka nipimaãi hĩte: Kisaakipa hãpakapari Erekari Matamatakoti?
Hãpakapatari iua, Moisesi paniãtakiti hĩkamakasaaki? Konapitini. Hãpakapatari
Erekari Matamatakoti Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki? Ari, Teoso
iokanapirena erekari hãuikasaaki, iuasaakiikara hãpakapari iua Erekari Mata-
matakoti.
3 Kipa iomaiĩkitetai hĩte? Merepanika Teoso sikari Erekari Matamatakoti
hĩtemoni, ininiã Erekari Matamatakoti sikaposotiiretai hĩte Teoso paniãtakiti
hĩkamini ĩkapani. Uatxa hĩxinikatari Teoso paniãtakiti hĩkamini hĩteka posoti-
ireẽkani? Konapitini. Kona hĩte posotari.
4 Himisiritapeẽkaika Xesosi sãkire hãuikini xika. Kinirepa himĩteenekatari
himisiritiko? Atauako uatxa kona hãuikaikari mitxi hãuikakiti Xesosi sãkire?
5 Kirisaakipa Teoso sikari Erekari Matamatakoti hĩtemoni? Kirisaakipa
Teoso oerekari iposotiire hĩtemoni? Atauako ikara atoko itxa Moisesi

paniãtakiti hĩkamakasaaki? Konapitini. Isikai Erekari Matamatakoti, oerekai iposotiire, Teoso iokanapirena hãuikasaaki.

6 Hĩxinikariko Apraãoni. Apraão auikari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso kamaerekatari iua, ininiã Teoso apakapari iua.
7 Ininiã ninirekari himarotiniri, kãkiti Teoso sãkire auiãkani Apraão apika mekaniriakori atão inakani itxauana ninoa.
8 Teoso kamaerekatari Xoteo minakaniua, kotxi ninoa auikari Xesosi sãkire. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara Teoso iokanapirena erekari Apraãomoni. Ikara iõkatsopari txari: "Nota sikariko erekari ikinimane kãkitimoni, kotxi pite Apraão auikari nota sãkire."
9 Apraão kĩpitari Teoso sãkire, ininiãkara Teoso takari erekari iuamoni. Iua atokotxikana Teoso takari erekari iua sãkire kĩpitakanimoni.
10 Apanakini uãkatari Teoso apakapinina ninoa, kotxi ikĩpitarina Moisesini sãkire. Txamari Teoso misirikare pamonõkonipaniriko ninoamoni, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Teoso misiritariko kãkiti ikinika Moisesi paniãtakiti ikiniõtika imakamakanisaaki."
11 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Teoso kamaerekatariko kãkiti, iua sãkire auiãkani. Ininiã isãkire auiãkani auapininiika itxako Teosokata," itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Ininiãkara aimarotari Moisesi paniãtakiti kĩpitiko kona kamaerekatari kãkiti.
12 Moisesini iõkatsopatakiti kona paniãtaua aãuikiniri Xesosi ipinini amaerekani imakatxakini ĩkapani. Moisesi iõkatsopatakiti paniãtaua akaminiri ikinika Teoso paniãtakiti. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Kãkiti, Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori ikinika makerokakatirako auapininiika itxako Teosokata," itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
13 Txamari ãtika Teoso paniãtakiti Moisesi iõkatsopatakiti akerokiniã, amisiritaãkako. Kristo makatxakaua ate ikara misirikaretxi monõkori, kotxi Teoso misiritari Xesosi Kristo aamina ĩpiriãmitakari nopini ate maerekani xika ate mapinakani ĩkapani. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Kãkiti aamina nopini okakori Teoso misiritakiti itxaua.
14 Teoso sikaenetari erekari Apraãomoni. Kristo ipĩpe hĩte Xoteo minakaniua ikara erekari hãpakapini ĩkapani. Ininiã Xesosi Kristo sãkire aãuikasaaki, aãpakapari mitxi Teoso sikaenetakiti. Aãpakapari aãkixinireẽ Erekari Matamatakoti, Teoso sikaenetakiti atemoni.

Teoso Sikaenetakiti Sãkiretxiti

15 Nitariakori, ikinimane kãkiti imarotakiti nisãpiretaiko hĩte, noereẽkiti sãkiretxiti iteene himarotini ĩkapani. Ipi kãkiti aua itiina isikaenetakakana. Iuasaaki, iõkatarina iuãkana isikaenetakitina tsopaã. Eereka !auiritaãkana imaxinĩkaretinirina isikaenetakitina. Apaka !auiritaãka sãkiretxi apikomoni itakinina isikaenetakitina tsopaã. Teoso sikaenetakiti inakitiakorimoni ikara atoko itxa.
16 Himarotariko ia. Teoso sikaenetari erekari Apraãomoni, Apraão apika mekanirimoni apaka. Teoso sãkire iõkatsopatakori na txari: "Apika mekaniriakori." Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: "Apika mekaniri." Ininiã ãtika apika mekaniri. Kristo itxaua iua.
17 Ia ninireka nisãpiretinii. Kitxakapirĩka Teoso sikaenetakiti Apraãomoni apokapeka. Koatrosẽtosi trĩta pakini anokanani Apraão auaka atoko, Teoso sãpiretari Moisesi ipaniãtakiti iõkatsopatini ĩkapani kãkiti kamini ĩkapani. Moisesi iõkatsopatakiti kona xipokari Teoso sikaenetakiti Apraãomonikari.
18 Teoso sikari Kristo kãkitimoni, kotxi mitxi isãpiretari isikaenetakiti Apraãomoni. Teoso sikasaakiri ipaniãtakiti sãkiretxiti Moisesimoni ikara iaõka

kãkiti kamini ĩkapani, isikaenetakiti auapeka iuasaaki. Ipaniãtakiti sikiko !
ixipokari isikaenetakiti.
19 Ininiãkara kininiãpa Teoso sikari ipaniãtakiti Moisesimoni kãkiti kamini
ĩkapani? Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori oerekaua maerekati kamakaniua
ate, kotxi !aposotari ikinika ipaniãtakiti akamini. Kristo, Apraão apika
mekaniri ĩkorapokoriti apokini apisapanika, Moisesi iõkatsopatakiti oerekaua
Teoso nireẽkiti akamini ĩkapani. Teoso sikaenetakiti itxaua Xesosi Kristo.
Teoso sikasaakiri ipaniãtakiti sãkiretxiti Moisesimoni, Teoso nitiriakori aua
iuaãtaã. Teoso sãpiretari isãkire Moisesimoni. Eereka Moisesi sãpiretari kãkiti.
20 Teoso sãpiretakasaakiri Apraão isikaenetakiti, !ipaniãtari ãti kãkiti
sãpiretiniri Apraão. Teosonokara sãpiretari Apraão.

Moisesi Iõkatsopatakiti

21 Moisesi iõkatsopatakiti aãuikiniã, atxiĩti !anirekaikari Teoso sikaene-
takiti? Anirekapitikari. Akiomaneakorini paniãtakiti sãkiretxiti, kona
txĩkitakaua aãuapininiika anini tĩkane. Ininiãkara akiomaneakorini sãkire kona
kamaerekataua ate, ininiã Teoso kona apakapaua ate, ininiãkara kona
aãuapininiika !atxa Teosokata. !Auari mauiritakoti sãkiretxiti kãkiti auapinini-
ika inini txĩkitakakari.
22 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari: “Ikininape kãkiti kamari maerekati.”
Kateia ãki auakani atoko atxaua, kotxi !aposotari erekari akamini. Teoso
sikaenetakiti sikaãka Xesosi Kristo sãkire auiãkanimoni.
23 Xesosi Kristo sãkire auikiko apisa, kãkiti kateia ãki auakani atokokana itx-
auana. Kãkiti moiaãkari atoko itxaua Teoso paniãtakiti Moisesimoni sikakori.
!Aposotari anirekinimoni asini. Uatxara aposotapitikari anirekinimoni
asini, kotxi Xesosi apokapeka ĩkorapokoriti. Ipinapeka kãkiti ĩkapani, ininiã
uatxa aãuikiniãri iua sãkire, kona Teoso misiritaikaua uatxa.
24 Kristo mapokakani apisa, ate oerekakari atoko itxaua Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori. Kristomoni anikakari atoko itxaua ikara. Kristo apokasaaki,
Teoso kamaerekataua ate, kotxi aãuikari Kristo sãkire.
25 Uatxa apokapeka Xesosi Kristo sãkire auikiko. Ininiãkara Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori !imoiaãikaua ate.
26 Teoso anaakori hĩtxaua, kotxi hãuikari Kristo Xesosi sãkire.
27 Hĩte patxisatapeẽkaika, ininiãkara hĩpatxisatiko oerekari apanakini Kristo
ãtipirika himoianatini ĩkapani. Ininiãkara Kristo atokopeka hĩtxa.
28 Ikara atoko aniniã, akinika Kristo Xesosi nakiti atxaua, kotxi akaiko-
tapika iuakata. Xoteoakori, Xoteo minakaniua, nitiritxi, nitiritxi minaka-
niua, kiki, sito, amakinika Kristo nakiti atxaua.
29 Kristo nakiti pininiãua, Apraão apika mekaniri pitxaua apaka. Ininiã
pite apakapapitikariko Teoso sikaenetakiti.

4

Teoso Anaakori

1 Apikomoni nisãpiretaiko hĩte ãti sãkiretxiti. Amarini !apakapari irini tii
itakanapakiti iua ĩkapani, kotxi xapitipanikari. Ikinipoko irini nakiti imi
nakiti txapekaua, iuaritika na apakapapanikari. Axapitipanika inakasaaki,
nitiritxi atoko itxaua.
2 Axapitipanika inakasaaki apanakini moiaãri iua. Ninoa nĩkatari itx-
ineirote. Irini ketotiniri manapi apokasaaki, imi apakapari ikinika irini tii
itakanapakiti.
3 Mitxi iua eenetxi atoko atxaua ate. Nitiritxi atoko atxaua ate.
Akiomaneakorini paniãtakiti sãkiretxiti amoiaãkiri atoko itxaua, kotxi
oerekaua akamakiti tĩkane.

4 Teoso iokanatari imi kãkitimoni iketo manapisaaki. Sito ĩto ãki aua
merepanika, ikinimane kãkiti atoko. Iua kĩpitari ikinika Teoso paniãtakiti
iõkatsopatakori.
5 Amakamakaniãri ikinika Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori, amisiritiko
auapitika. Xesosi makatxakaua ate amamisiritakoni ĩkapani. Ininiã Teoso
anaakori atxaua.
6 Teoso anaakori aniniãua, Teoso iokanatari Erekari Matamatakoti imi
nakiti aãkixiniremoni. Ininiã iua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã,
aãkiritari Teoso: "Papai, niri," atxariko.
7 Ininiã nitiritxi atoko !atxaikaua. Teoso anaakori atxapekaua. Iua
anaakori aniniãua, ikini isikaenetakiti isikaua atemonikari, kotxi Kristo
makatxakapekari amaerekani.

!Erekaxinireri Paoro Karásia Auakani Xika

8 Mitxi hĩte !imarotari Teoso. Iuasaaki nitiritxiakori amotakoni atoko
hĩtxaua. Hĩparĩkauata teoso minakaniua ĩkapani.
9 Uatxa hĩte imarotari Teoso. Ari, uatxa Teoso imarotai hĩte. Ininiã kinirepa
hĩte nirekari hĩkanapiriini mitxi hĩauĩteakorimoni. Kona kaposotiirena ninoa. !
Kiĩkitena ninoa. Kinirepa hĩte nirekari iuaĩkana ninoa nitiriakori amotakoni
atoko hininiãua? Kinirepa hĩte nirekatari iuaĩkana hãuikiniri ninoa oereẽkiti
sãkiretxiti?
10 Hĩte nirekari Xoteo kamakiti atoko inakari hĩkamini. Hĩuãkatari Teoso
apokaerekatinii hĩte, kotxi ninoa kiinirite atokotxikana hĩte apaka kama.
11 Ininiã !erekaxinireno nota ikara nikenakoenetini. Atauako maxikatiĩka
nota sãpiretari Teoso sãkire hĩtemoni?
12 Nitariakori, nota iteene õtãkikai hĩte. Hĩtakanapariko Xoteo kiomaneako-
rini paniãtakiti hĩkamini. Nota atoko hĩtxako, kotxi hĩte sauaki nauakasaaki
nota hĩte atoko nitxaua. Xoteo minakaniua atoko nitxaua. Hĩtekata
nauakasaaki, !himisiritano nota. Hĩtiretano nota.
13 Hĩxinikari merepitipanika Teoso iokanapirena erekari hĩte
nisãpiretakasaaki, namianare xikara nisãpiretai hĩte, hĩtekata nauakasaaki.
14 Iuasaaki namianatakasaaki, hĩparĩkauatapitipo nota ĩkapani. !Hina-
iakakano. !Hĩokanatano nisini namianare xika. Hĩte apakapano nota Teoso
nitiri iaxitikiri hãpakapini atokokana. Hĩte apakapano nota, Kristo Xesosi
hãpakapini atokokana.
15 Iuasaaki hĩte iteene hĩpoxokoniuata. Nimarotari ereka hinini, kotxi noki
amianatakasaaki, hĩposotaãkamariko, himakatxakamariko hĩteka oki nota-
moni hĩsikini ĩkapani.
16 Atauako uatxa himokaiakari nitxataua nota, atão inakari nisãpiretinii
xika?
17 Ninoa kamisirienererini iteene tiretapitikamai hĩte, txamari ninoa
ãkixinire nireẽkiti !erekari hĩte ĩkapani. Inirekarina hĩte omanatiniua ate.
Inirekarina hĩte apokaerekatinina ninoanoka.
18 Erekari kãkiti iteene tiretinii hĩte, ãkixinire inireẽkiti erekari inakasaaki.
Nota hĩtekata nimauakanisaaki apaka, erekari kãkiti iteene tiretinii, ãkixinire
inireẽkiti erekari inakasaaki.
19 Hĩte namariteni nota tiretakini atoko hĩtxa. Hinoro atokotxikana nitxa
nota. Kaiamapeka auaenetakaro atoko nitxa, kotxi nota atatsiirauata
hĩte xika. Kristo kamakiti atokotxikana hĩkamakasaaki, iuasaakinoka nitsii
nãkixinire auakari iotoka.
20 Kinirão auaka nitxa hĩtekata uatxa. Ninirekari aãpisatoõtakakiniua, ininiã
nixinikakiti ipinimonipo itxa atxiĩti. !Erekaxinireno nota hĩte xika.

Akaa, Sara Pakini

21 Hĩte Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti nireẽkani, himarotatari ninoa
sãkire?
22 Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua, ipi Apraão anaakori aua. Sito
niterotxi iamotakitokata aua imi ãti. Niterotxi minakotokata ĩtanorokata aua
ãti imi.
23 Akaa inakoromoni, niterotxi iamotakitomoni imi aua, kotxi Apraão
sirĩka oakata. Imi aua Saramoni niterotxi minakotomoni, kotxi Teoso
sikaenetari iua imi.
24 Apraão anaakori oerekaua Teoso parĩka kãkiti ĩkapani. Iparĩka ipi aua,
naia sito ipi atoko. Akaa inakoro ãkiri nitiritxi amotakori itxaua. Teoso
parĩka õtanoxiratari Sinai inakori iua auakasaaki, niterotxi Akaa atoko itxa.
Teoso paniãtakiti iuasaaki amakamakaniã, amisiritiko auapitikako, nitir-
itxi amotakori atokotxikana. Nitiritxi makamakaniãri ipatrãote paniãtakiti
imisiritiko auapitikako.
25 Ininiãkara õtanoxiratari Sinai inakori Arápia tixini auakari Akaa atoko
itxa. Apaka ĩkorasaaki Xerosareẽ sitatxiti oa atokokana itxa, kotxi Xerosareẽ
auakani Akaa anaakori atoko itxana ninoa. Nitiritxiakori amotakoni atoko
itxana. Ninoa Xerosareẽ auakani !ikamari ikinika Teoso paniãtakiti, ininiã
Teoso misiritapitikanako ninoa.
26 Ãti Xerosareẽ auapitika, iaxiti auakari Xerosareẽ, Teoso tixine. Xe-
rosareẽ iaxiti auakari Sara atoko, kotxi Sara niterotxi amotakoro !otxaua
oa. Ate inoro atoko otxaua oa. Sara ãkiri atoko atxaua, kotxi amisiritiko
!auaika. Aãuikiniãri Xesosi sãkire, akiomaneakorini kona paniãtaikaua ate
ninoa nireẽkiti akamini.
27 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pite sito meenetoi pipoxokoniuatako. Pite sito pauãkitakarauatini tsii mimaro-
takatoi, pixikarauata pipoxokoniritika, kotxi pite takanapakoroi, itori
pamariteakori auako. Kĩtaniriro poiãoka oamariteakori auako,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
28 Ininiã nitariakori, Sara ãkiri, Isaki inakori atoko atxaua, kotxi Teoso
sikaenetari Apraão imi Saramoni auini. Iuatxikana Teoso sikaenetaua
Xesosi amaerekani imakatxakini ĩkapani, Teoso anaakori aniniua ĩkapani.
29 Akaa ãkiri Isimaeo inakori iponaniã, kotxi Apraão nirekari imi, ininiã
iua sirĩka Akaakata. Sara ãkiri Isaki inakori iponaniã Erekari Matamatakoti
posotiireẽ. Eereka Isimaeo misiritari Isaki. Iua atokokana itxa uatxa. Teoso
anaakori minakaniua misiritari Teoso anaakori.
30 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Hĩokanataroko niterotxi iamotakoro osipinini imikata, kotxi niterotxi ãkiri
kona apakapapaniri ipixini iri tii. Niterotxi minakoto ãkirinoka apaka-
pari iri tii,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
31 Ininiã nitariakori, niterotxi amotakoro ãkiri atoko !atxaua. Niterotxi
minakoto ãkiri atoko atxaua.

5

Takaõtxikari !Ikamaerekatari Kãkiti

1 Nitiritxi kamari ipatrãote nireẽkitinani. Ikara atoko uatxa !atxaika,
kotxi aãuikari Kristo sãkire. Kristo makatxakapekaua amisiritiko monõkoni.
Ininiãkara nitiritxi amotakoni atoko iuaĩkana !hĩtxapeua. !Hãuiritapiri kãkiti
paniãtinii ninoa auiãkiti hãuikini.
2 Hĩkenakotako. Nota Paoro sãpiretaiko hĩte. Hãuiritiniãri takaõtxikari takiko
hiĩtoã Xoteo atoko, ininiã hãuikari takaõtxikari kamaerekatinii hĩte Teoso
apakapinii ĩkapani. Txamari na atão. Kristonoka kamaerekatari kãkiti

Teoso apakapini ĩkapani. Erepaniko, pinirekiniãri takaõtxikari, !pinirekaikari Kristo.
3 Iuaĩkana nota õtãkikai hĩte. Hãuiritiniãri takaõtxikari takiko hiĩtoã Xoteo atoko, ininiã Moisesi paniãtakiti ipixini hĩkamapeka. Ikara atoko hininiã, ikinika ipaniãtakiti hĩkamako.
4 Ãtikaka hĩte nirekari Moisesi paniãtakiti hĩkamini Teoso kamaerekatinii ĩkapani. Txamari ikara atoko hinirekiniã, hĩtakanapari Kristo. Ininiãkara Teoso !iposotari ikinipoko erekari isikinii.
5 Atepekana, ate auikari Xesosinoka txĩkitakiniri kãkiti ereka inini ĩkapani, Teoso apakapapini ĩkapani. Ikamaerekataua Erekari Matamatakoti posotiireẽ, kotxi aãuikari Xesosi sãkire.
6 Takaõtxikari hiĩtoã auiniã, iua takaõtxikari ! ikamaerekatai hĩte. Takaõtxikari hiĩtoã mauakaniã, takaõtxikari mauakani !ikamaerekatai apaka. Kristo Xesosi nakitiakori aniniãua, Teosora kamaerekataua, kotxi aãuikari Xesosi sãkire, ininiã atiretari iua.
7 Merepanika hĩte auikapitikari Xesosi sãkire. Kipa xipokatari atão inakari Teoso sãkire hãuikini? Natokopa itxa Teoso sãkire atão inakari hĩtakanapini?
8 Hĩte akiritakari itxaua Teoso. Kona iuani xipokari hãuikiniri atão inakari isãkire.
9 Kãkiti sãkire txari: "Pão ãtikaãkari axapitiri ipani, iuaritika iãtikakakiti itori ipe." Iua atokokana ãtika maerekati kamakari xika kaiãopokori kãkiti kamari maerekati.
10 Teoso kamaimaroretano nota hĩte takanapiniri hĩkerokakiti, atão inakari hĩkamini ĩkapani. Hĩte nitariakori hĩtxaua, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua, ininiãrako nimarotari nota õtãkikinii iaõka hĩkamapanikako. !Nimarotari iua kiki himisirienetakiri. Ia nimarota. Teoso misiritapanikariko iua.
11 Apanakini sãpirenãtari: "Paoro paniãtari Xoteo minakaniua takiniri takaõtxikari iĩtoãna." Na atão ninoa sãkire. Nipaniãtaãkamariko takaõtxikari takiko, nimisiritiko !auamako. Kona nipaniãtari Xoteo minakaniua takiniri takaõtxikari iĩtoãna. Ikara xika nimisiritaãka. Nisãpiretari ia: Kristo aamina ĩpiriãmitakari nopini ipĩpe amaerekani imakatxakini ĩkapani. Kristonoka kamaerekataua Teoso apakapiniua ĩkapani. Ikara noerekakiti xika nimisiritaãka.
12 Ninoa kamisirienererini nirekiniãri itsiki mata kisauakiko, erekari itsikipati tsotatiko apaka. Nomanãkarauata, ninoa misirienetinii xika.
13 Nitariakori, Teoso akiritai hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani, ininiãkara uatxa hĩposotari hĩteka nireẽkiti hĩkamini. Iuaritika ! hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti. Ia hĩkamako: Hĩtiretakakauako ãtipirika. Ikara atoko hininiã, himoianatakakauako.
14 Teoso paniãtakiti txari: "Pitiretana apanakini piteka pitiretiniua atokokana." Ikara paniãretxi pikaminiã, pikamapekari ikinika Moisesi paniãtakiti.
15 Kaxipiri ĩtopa auakani atoko !hĩtxape. Ninoa karotakakaua, okakakaua itxana. Erepaniko. Kaxipiri ĩtopa auakani atoko hininiã, hĩxipokakauako.

Aĩto Nireẽkiti

16 Nõtãkikare ia atoko itxapaniko: Hãuiritariko Erekari Matamatakoti oerekinii iua kimapore ikiniõtika. Iua hĩkimapore oereẽkari ininiãua, ! hĩkamapiri maerekati hiĩto nireẽkiti.
17 Aĩto ! inirekari Erekari Matamatakoti nireẽkiti. Iuatxikana Erekari Matamatakoti !inirekari hiĩto nireẽkiti. Erekari Matamatakoti mokaiakari itxaua aĩto. Ininiã aãkixinire nireẽkiti !aposota akamini aĩto nireẽkiti xika.

18 Iua Erekari Matamatakoti oerekiniãi pikimapore ikiniõtika, pikaminiãri
iua nireẽkiti, ininiã Xoteo kiomaneakorini paniãtakiti !oerekaikari pikima-
pore.
19 Aimarotapitikari kãkiti ĩto nireẽkiti. Inirekari ĩtaniritxi minakotikatika
osirĩkini, ĩtanorotxi minakotokatika isirĩkini, mitxitakari ãtokata isirĩkini. Kãkiti
ĩto nirekari kãkiti xinikaxititiniri maerekati iĩto nireẽkiti. Kãkiti ĩto nirekari
ãti kãkiti ĩto, maerekati ikaminina ĩkapani.
20 Kãkiti ĩto nirekari teoso kãkiti kamakiti iteosone ĩkapani. Kãkiti ĩto
nirekari maerekani matamatakoni paniãtakiti ikamini. Kãkiti ĩto nirekari
omanãkaretxi, neenamatxi, xikoretxi, norikaretxi, iuikaretxi. Kãkiti ĩto
nirekari kãkiti omanatiniri apanakini.
21 Kãkiti ĩto nirekari ãti kãkiti tii. Inirekari okanitxi, poãtakatxi, maerekati
kiiniriti ikamini. Ikara atoko inakari maerekati kãkiti ĩto nireẽkiti. Uatxa
nipinitai hĩte, mitxi nipinitinii atokotxikana. Ikara maerekati kamakani !
auapani Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

Erekari Matamatakoti Nireẽkiti

22 Iua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, !ikara atokoni itxa akamak-
iti. Iua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auiniã, atiraõkiuata. Apoxokoniu-
ata. Erekaxinireua. !Katimari aomanãkarauatini. Aamonĩkarauata. Erekaua.
Akamaenetakiti akamapitika.
23 Ate !iuikaua. !Akamari maerekati aĩto nireẽkiti. Ikara atoko atxa, Erekari
Matamatakoti aãkixinireẽ auiniãua. Ikara atoko aniniã, amisiritiko !auari.
24 Kristo nakitiakori aniniãua, !anirekaikari akaminiri maerekati aĩto potx-
itakiti, aĩto nireẽkiti. Amanirekakiniti aõkini atokokana, aõkapekari maerekati
aĩto nireẽkiti.
25 Erekari Matamatakoti txĩkitakari axinire auãki inini, ininiãkara maka-
mari ikinipoko iua nireẽkiti ikiniõtika.
26 ! Apakata aãuikiniua. ! Apakata aneenamauatini. ! Apakata axiko-
takakiniua.

6

Himoianatakakiniua

1 Nitariakori, hĩte Erekari Matamatakoti nireẽkiti kamakanii, himaro-
takasaakiri aĩtari kaminiri maerekati, hõtãkikariko iua imaerekani itakanap-
ini ĩkapani. Hõtãkikariko hĩtiraõkiritika. Iuasaaki erepaniko, kotxi atxiĩti hĩte
apaka nirekari iua maerekani atokotxikana hĩkamini.
2 Himoianatakakauako hĩtapara poiãonoka inakasaaki. Ikara atoko hininiã,
hĩkamari Kristo paniãtakiti apanakini hĩtiretini.
3 !Erekari ate iuikiniua. Kãkiti minakati: “Apiari nota,” inakari, iuanika
misirienetaua.
4 Erekari nataerekatiniri notaka kamakiti. Erekari atxiĩti? Nikamakiti
ereka ininiã, nipoxokoniuata. !Apakata nãkixinireẽ nixinikiniri: “Iua ãti
kamakiti apiaerekata. Nota kamakiti poião erekari.” !Apakata ikara atoko
ninini.
5 Ikininape kãkiti aua iparĩka kasãpaniri. Iuanoka posotari ikaminiri.
6 Teoso sãkire oereẽkari oerekiniãi pite Teoso sãkire, iuasaaki minakati
auiniãi pisikari iuamoni. Nipokori atxiĩti, txineiro atxiĩti, pisika iuamoni,
kotxi iua kikiote !auari.
7 Piteka ! pimisirienetapeuako, kotxi ! piposotari Teoso pimisirienetini.
Teoso misirienetakari !auari. Pikikioteẽ mitxi pitakakiti iaõka papakapa.
Iua atokokana pikamakiti ereka inini, papakapari erekari. Pikamakiti
maerekati inini, papakapari maerekati.

8 Piĩto nireẽkiti pikaminiã, papakapari piĩto siãkitinoka. Piĩto sikai
ipĩkitxinoka. Teoso misiritapitikai. Erekari Matamatakoti nireẽkiti pikaminiã,
papakapari iua siãkiti. Iua siãkiti Teosokata ãtipirika pauini ĩkapani.
9 ! Apakata asãpakini erekari ikiniõtika akamini. Makamari erekari
ikiniõtika, maiotokakanikaua anini. Erekari akamini amaiotokakaniã,
erekari Teoso sikakiti aãpakapini apokapitikako.
10 Ininiã aposotakasaakiri, makamari erekari ikininapemoni. Merepanika
makamari erekari aĩtariakorimoni Xesosi sãkire auiãkanimoni.

Imapotõkire Õtãkikaretxi

11 Hãtamatariko ia niõkatsopare mitari. Ia iõkatsopari imapotõkire nota ni-
uakoã niõkatsopatakiti.
12 Apanakini hĩte sauaki nirekari ninoaka apokaerekatiko, ininiã isãpiretari
kãkiti potxitakitinoka. Ninoakara paniãtai hĩtakiniri takaõtxikari hiĩtoã.
Kininiãpa ninoa nirekatari takaõtxikari hĩtakini? Ninoa misiritiko monõkoni
xika, ninoa paniãtari Xoteo minakaniua takiniri takaõtxikari iĩtoãna, ininiã
Xoteoakori potxitari ninoa oereẽkiti sãkiretxiti. Inirekarina Xoteoakori
apokaerekatinina ninoa. Txamari Kristonoka kamaerekatari kãkiti, kotxi
ipĩpe aamina ĩpiriãmitakari nopini kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani.
13 Ninoa kamisirienererini kamari Moisesi paniãtakiti takaõtxikari itakin-
ina iĩtoãna. Txamari ikinika Moisesi paniãtakiti !ikamana. Ninoa nirekari
hĩte takiniri takaõtxikari hiĩtoã, ininiã eereka ninoa iuikaua, kotxi hĩte kamari
ninoa paniãtakiti.
14 Kona ninirekari niuikiniua. Teoso !inirekari niuikiniua. Nota iuikari
aãuĩte Xesosi Kristo. Iuanokara niuika, kotxi iua ipina aamina ĩpiriãmitakari
nopini ate ĩkapani. Ininiã nota !ninirekaikari Xesosi sãkire mauiãkani nireẽkiti.
Iuatxikana ninoa !inirekari nota nireẽkiti.
15 Takaõtxikari hiĩtoã auiniã, iua takaõtxikari ! ikamaerekatai hĩte.
Takaõtxikari hiĩtoã mauakaniã, takaõtxikari mauakani !ikamaerekatai. Teoso
txĩkitakiniãi iua anaakori hininiãua, iuasaaki ikamaerekatai hĩte. Ininiãkara
hãkixinire amaneri itxaua. Ininiã mitxi hinireẽkiti !hinirekaika.
16 Teoso kamaerekaxiniretai hĩte, ikara sãkiretxiti hãuikasaaki. Iua amonĩkai
hĩte. Ikara atoko Teoso kamari kãkiti iua nakitiakori ininiuana, atão Isaeo
mekaniriakori ininiuana.
17 Ixipope ia iõkatsopari. Nipinitana nota kamamaxiretakani. !
Hĩkamamaxiretapeno, kotxi nimisiritaãkapeka. Nikaro mata auapeka niĩtoã.
Auĩtetxi nitiri amotakori karo mata atoko itxa nikaro mata, kotxi Apiananiri
Xesosi nitiri nitxaua.
18 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩte
ãkixiniremoni. Ameẽ.

ÉPESO
Paoro Iokanatsopatakiti Épeso Auakanimoni

1 Nota, Paoro. Niõkatsopatari ia aãtsopa. Teoso nirekano Xesosi Kristo
iokanatakiti nininiua. Ininiã niokanatsopata Teoso nakitiakorimoni Épeso
sitatxiti auakanimoni. Kristo Xesosi sãkire auiãkanimoni, ipaniãtakiti ka-
makanimoni niokanatsopata.
2 Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari
hĩtemoni. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Teoso Mereẽua Itixi Kamiko Apisapanika

3 Masãpiretari Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo iri: "Erekapitikai," kotxi
itakapekari ikinika erekari ate ãkixiniremoni, kotxi Kristo nakitiakori atxaua.
Ikara erekari isikakiti Teoso tixinekiri.
4 Itakari ikara erekari ate ãkixiniremoni, kotxi itixi kamiko apisapanika
Teoso mereẽpekaua Kristo nakitiakori aniniua. Imereẽua Teoso nireẽkitinoka
akamini ĩkapani, maerekati amakamakani ĩkapani, atiraõkiuatini ĩkapani.
5 Itixi kamiko apisapanika, Teoso mereẽua iua anaakori aniniua ĩkapani.
Xesosi Kristo ipĩpe ate ĩkapani, ininiã iua txĩkitakaua Teoso anaakori aniniua.
Teoso txĩkitakaua iua anaakori aniniua, kotxi iua potxitari ikara atoko
ikamini. Inirekari ikara atoko ikamini. Erekari ipotxitakiti ikamini tĩkane.
6 Teoso txĩkitakaua iua anaakori aniniua, kotxi inirekari asãpiretiniri:
"Peerekari ikinipoko erekari pisikakiti kãkitimoni." Teoso sikaua ikara
erekari, kotxi iua tiretakiti nakitiakori atxaua.
7 Xesosi iĩkitxitari amaerekani, kotxi iarẽka xiketa ate ĩkapani, ininiã Teoso
maxinĩkaretari amaerekani. Uatxa !imisiritaikaua amaerekani xika. Teoso
kamari ikara ate ĩkapani, kotxi ikinipoko erekari isika atemoni. !Ixipoka ikara
erekari Teoso sikakiti. Ikinipoko erekari aua iuamoni.
8 Kãkiti kona posotari iaõtiniri erekari Teoso sikakiti ate maerekati ka-
makanimoni. !Kaiãotikori. Ikinipoko imaroretxi aua iuamoni. Atão inakari-
noka imarota ikamini, ininiã ikara erekari ikaminiãua.
9 Mitxi !aimarotari Teoso inireẽkiti ikamini tĩkane. Uatxa ikamaimaroretaua.
Ipotxitari oerekiniua inireẽkiti. Peerekari iua potxitakiti. Ãkixinireẽ
ixinikari ikara ikamini.
10 Teoso ketotini õti manapi, ikinipoko iposope inakasaaki, iua apotiitariko
ikinimane itixine auakani, itixiã auakani pakini.
11 Xesosi Kristo nakitiakori atxaua, ininiã aãpakapari ate ĩkapani inĩkatakiti.
Itixi kamiko apisapanika ixinikari ikamakiti ate ĩkapani. Ikamari ikinika
inirekakiti iaõka.
12 Iua mereẽua ate, merepitipanika Kristo sãkire auiãkaniua, ikinimane
asãpiretini ĩkapani: "Peerekari Teoso. Erekapitikari ikamakiti."
13 Hĩtepekana auikari Xesosi sãkire, atão inakari hĩkenakotakasaaki. Ikara atão
inakari Teoso iokanapirena erekari itxaua, kotxi iua iokanapirena oerekai
himaerekani makatxakiko. Xesosi sãkire hãuikasaaki, Erekari Matamatakoti
apoka hãkixinireẽ. Iua Teoso takaõtxikare itxaua. Iua oerekai hĩte Teoso
nakitiakori hininiua. Xesosi sikaenetapekari Erekari Matamatakoti atemoni
iokanatini.
14 Isikaenetakiti Erekari Matamatakoti atemoni auape, ininiã aimarotapi-
tikari aãpakapiniri ikinika isikaenetakiti, inĩkatakiti ate ĩkapani. Iuasaaki Xesosi
apakapaua ate iua nakitiakori, iua iamotakini, kotxi imakatxakapekari

amaerekani. Ikara atoko ininiã, ikinimane kãkiti txari iua: “Peerekai pite. Erekapitikari ikinipoko pikamakiti.”

Paoro Misãkiretiniri Teoso

15 Ikara atoko ininiã, nota kenakopiretakasaakiri Apiananiri Xesosi sãkire
hãuikini, ikinimane Teoso nakitiakori hĩtiretini nikenakopiretakasaaki,
16 nimisãkiretapikari Teoso hĩte ĩkapani. Nitxari iua: “Erekapitikai, kotxi pite
makatxakari ninoa Épeso sitatxiti auakani maerekani,” nitxa.
17 Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo Teosone itxaua. Xesosi iri itxaua.
Kaiotximereri iua Teoso. Nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani ia atoko:
“Pisikaimaroretana ninoa ãkixinire. Ninirekari Erekari Matamatakoti
oerekinina pite iteene imarotinina ĩkapani.
18 Piopinikariko ninoa ãkixinire atão inakari imarotinina ĩkapani. Pite
akiritana ninoa ikinipoko erekari apakapinina ĩkapani. Ikara poerekana
ninoa imarotinirina ĩkapani, iãtapinirina ĩkapani. Pikamaimaroretana ninoa
pite nĩkatakiti pite nakitiakori ĩkapani. Ikara pinĩkatakiti, pisikaenetakiti,
peerekari. Itori pinĩkatakiti. !Ixipoka pinĩkatakiti. !Kaiãotikori pinĩkatakiti
pinakitiakori ĩkapani.
19 Pikamaimaroretana ninoa kaposotiire pinini. Ininiã piposotari iteene
pisikaposotiiretiniua ate pisãkire auiãkani. Ikara piposotiire !auari ãtimoni.
Pataparari pite posotiire.” Ia atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.
20 Ikara Teoso posotiire õkitikari Kristo ipĩkani sauaki auakasaaki. Iposo
atoko iposotiireẽ itakari Kristo apiari topãkiniãtaã, ikikomoni itixineẽ.
21 Ininiã Kristo Apiananiri itxaua. Iua posotiire apiata. Maerekani mata-
matakoni auĩteakori posotiire poiãoka. Ĩkorapokoriti auĩtetxiakori posotiire
poiãoka. Kristo posotiire apiata. Ĩkorasaaki Kristo Apiananiri. Apaka katana
Kristo atoko inakari !auari. !Auari ãti kaposotiireri Kristo atoko. Kristo
apiata.
22 Teoso txĩkitakari Kristo ikinimane auĩte ininiua. Itakari ikinimane
imokaiakariakori ikiti patapi, ininiã Xesosi paniãtakitinoka ikamana. Imoka-
iakari !auaika. Ininiã ikinipoko Teoso kamakiti auĩte itxaua Kristo. Teoso
sikari iua isãkire auiãkani auĩte ininiua. Inakitiakori kii atoko itxa Xesosi.
23 Iua ĩto atoko itxa inakitiakori, ininiã ikinimane inakitiakori sauaki iua
aua. Itxĩkitakari ikinipoko atão inini.

2

Mitxi Ipĩkani Atoko Atxaua

1 Hĩtepekana, Xesosi txĩkitapekari hĩxinire auãki inini. Mitxi, isãkire hãuikini
apisapanika, ipĩkani atoko itxa hãkixinire, Teoso manirekakiniti hĩkamini xika,
himaerekani xika.
2 Iuasaaki hĩte kamari ikini sereti maerekati, ĩkorapokoriti auakani
maerekani atokokana. Iuasaaki hĩkĩpitari Satanasi sãkire, maerekani
matamatakoni auĩte sãkire. Iua, initiriakorikata aua ĩtima auiniãtaã. Iua
parĩkauata Teoso sãkire makĩpitakani xinire ãki.
3 Mitxipeka amakinika ate Teoso sãkire makĩpitakani atxaua, kotxi akamari
maerekati aĩto paniãtakiti. Iuasaaki akamari maerekati aĩto nireẽkiti. Aka-
mari maerekati axinikakiti iaõka iuasaaki. Ikinimane itixi auakani atoko,
ate, apanakini apaka maerekati kamakani atxaua iuasaaki, ininiã Teoso
omanãkarauata amaerekani xika. Iposope amisiritiko.
4 Iuaritika Teoso iteene amonĩkaua. Kaamonĩkareri Teoso atoko inakari
!auari. Iua iteene tiretaua. Ate maerekati kamakani atxaua, iuaritika
itiretaua.

5 Ipĩkani atoko anakasaaki, maerekatinoka akamakasaaki, iuasaaki itxĩkitakaua auãki anini, Kristo auãki inĩkitakini atoko. Iuasaaki imakatxakari amaerekani, kotxi inirekari ikinipoko erekari isikiniua.
6 Ininiã Teoso õkitikaua ipĩkani sauaki aãuakasaaki, Kristo õkitikini atokokana. Ininiã itixineẽ Teoso takaua ate aĩtopãkini Kristo Xesosikata, kotxi iua nakitiakori atxaua.
7 Ininiã katanarako ãtipirika inirekari oerekiniri ikinipoko erekari atemoni. Erekari isikakiti !ixipoka. !Kamapotõkireri. Kona erekaua, iuaritika iteene itiretaua, kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atxaua.
8 Atemoni erekari isikakitinokara makatxakari amaerekani, isãkire aãuikasaaki. Ininiã !aposota ateka maerekani amakatxakini, kotxi maerekati kamakani atxaua. Teoso sikakitinokara makatxakari amaerekani.
9 Akamakiti erekari !iposotari amaerekani imakatxakini. Ininiã kãkiti iuikiniua !auari. Teosonokara posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani.
10 Peerekari Teoso parĩka aãkixinireẽ, kotxi ikamaua ate ereka anini. Ininiã Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Ikara iparĩka amaneri. Ikamaua ate amaneri anini, erekari akamini ĩkapani. Ikara ikamini apisapanika Teoso xinikari ikara. Iuasaaki inirekari erekarinoka akamini.

Kristo Nakitiakori Ãtika Nirimanetxi

11 Xoteo minakaniua hĩtxaua, kotxi ikara atoko hĩponaniã. Teoso takaõtxikare auaĩtotakini takauãkatai hĩte: “Teoso takaõtxikare mauaĩtotakini.” Xoteoakori auari ikara Teoso takaõtxikare, kotxi ikisauakarina amarini tsiki mata axapiti. Ikara oerekari Teoso nakitiakori ininiuana.
12 Hĩxinikariko mitxi, Kristo sãkire hãuikini apisa, Kristo !auari hĩtemoni. Iuasaaki maparakini atoko hĩtxaua. Isaeokini !hĩtxaua. Ãtião hĩtxaua. Ikara xika kona hĩte posotari hãpakapiniri Teoso sikaenetakiti iuasaaki. Iuasaaki !himarotari Xesosi makatxakiniri himaerekani. Iuasaaki !himarotari Teoso.
13 Uatxa Kristo Xesosi apakapapekai hĩte. Mitxi ĩtakoxiti auakani atoko hĩtxaua, iuaritika uatxa iua minai hĩte Teosomoni, kotxi Kristo arẽka xiketa hĩte ĩkapani.
14 Iuanokara kamaerekaxiniretaua, ininiã ixipokari Xoteo, Xoteo minakaniua pakini omanatakakiniua. Ikara omanãkaretxi paretxi atoko itxa. !Auiritari Xoteo sini Xoteo minakonimoni. Uatxa ãtika nirimanetxi atxaua.
15 Kristo ipĩkasaaki, ixipokari ikara omanãkaretxi, kotxi iuasaaki ikamari ikinika paniãtakori iõkatsopatakori ikinimane ĩkapani. Ikara Xoteoakorimoni sikakori. !Isikaãka Xoteo minakonimoni. Ininiã Kristo ipĩkasaaki, itxĩkitakana Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini ãtika kãkiti amaneri atoko inini. Neenamatxi !auaika, kotxi Kristo kamaerekaxiniretaua amakinika.
16 Ipina aamina ĩpiriãmitakari nopini, ininiã iuasaaki iuaĩkana iminana Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini Teosomoni. Ãtika nirimanetxi atoko iminana Teosomoni. Iuasaaki ixipokari Xoteoakori, Xoteo minakaniua omanatakakiniua.
17 Xesosi apoka ĩkorapokoriti Teoso iokanapirena erekari isãpiretiniri kãkiti. Isãpiretari kãkiti, Teoso omanatiniri kãkiti imaerekani xika xipope, Xesosi sãkire auikasaakina. Isãpiretai hĩte Xoteo minakaniua. Apaka isãpiretari Xoteoakori. Mitxi õtakoxiti auakani atoko hĩtxaua, kotxi iuasaaki !himarotari Teoso sãkire. Mitxi Xoteoakori imarotari Teoso sãkire, ininiã Teoso takote auakani atoko itxauana.
18 Erekari Matamatakoti ãtinoka aua. Kristo sãkire aãuikasaaki, iua Erekari Matamatakoti anikaua aĩri Teosomoni. Anikari Xoteoakori, Xoteo minakaniua pakini iuamoni.

Teoso Aapoko Atxaua

19 Uatxa Teoso mimarotakani !hĩtxaikaua. Uatxa ãti uãka !hĩtxaikaua. Teoso tixine auakani hĩtxaua, apanakini Teoso sãkire auiãkanikata. Iua aapoko auakani hĩtxaua.
20 Teoso aapoko atoko atxaua. Aapokotxi kamaãka kaikori nopini imirikakani ĩkapani. Xesosi moianariakori tosi pakini, iua iokanatakini kãkitimoni, ninoa sãpiretakiti iua kaikori atoko itxa. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti apaka iua kaikori atoko itxa. Aapokotxi aua ãtika kai mitari, apanakini kai soro maĩkakari. Xesosi Kristo iua kai mitari atoko itxa.
21 Ininiã iua maĩkaua. Iuakata aãua, ininiã kãkiti itoãpotari auikiniri Xesosi sãkire. Apiananiri aapoko aneeãpotini atoko itxa. Iua Apiananiri aapoko atoko atxa. Imisãkiretiko aikoti atoko atxa.
22 Ininiã iua apotiitai hĩte hĩkinika iua aapoko hininiua ĩkapani, kotxi Teoso auiniãtaã hĩtxaua. Erekari Matamatakoti auiniãtaã hĩtxaua apaka.

3

Paoro Sãpiretari Teoso Sãkire Xoteo Minakonimoni

1 Ikara atoko ininiã, nota Paoro kateia ãki naua, hĩte Xoteo minakaniua Xesosi Kristo sãkire nisãpiretini xika. Kateia ãki naua, kotxi nauikari Xesosi sãkire.
2 Hĩkenakopiretapekari parĩkatxi Teoso sikakiti notamoni, isãkire Xoteo minakaniua nisãpiretini ĩkapani. Ikinipoko erekari isika notamoni, hĩte nisãpiretini ĩkapani.
3 Teoso oerekapekano kãkiti mitxi mimarotakiniti. Mitxi axapitiki ikara Teoso oerekakiti niõkatsopatapeka hĩtemoni.
4 Uatxa ia hãtatsopatakasaaki, hĩposotari himarotiniri nimarotakiti, kãkiti mitxi mimarotakiniti, Kristo parĩka kãkiti ĩkapani.
5 Kitxakapirĩka kãkiti kona imarotari ikara Kristo parĩka kãkiti ĩkapani. Uatxa Erekari Matamatakoti oerekari ikara Xesosi iokanatakinimoni. Apaka oerekari ikara Teoso sãkire sãpiretakanimoni. Teoso parĩkanoka ikamana ninoa.
6 Nisãpiretai hĩte kãkiti mitxi mimarotakiniti. Xoteo minakaniua apakapariko Teoso nĩkatakiti itixineẽ, Xoteoakori apakapiniri atokotxikana. Xoteo minakaniua, Xoteoakorikata Kristo ĩto atoko itxauana. Xoteo minakaniua apakapariko Teoso sikaenetakiti, Xoteoakori apakapiniri atokotxikana. Teoso iokanapirena erekari sãpiretari kãkiti isikaenetakiti, kotxi isikari Kristo, Xoteoakori maerekani, Xoteo minakaniua maerekani apaka imakatxakini ĩkapani. Ikara kãkiti mitxi mimarotakiniti.
7 Teoso iokanatano nota kãkitimoni iua iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani. Ikara parĩkatxi isikano, kotxi ikinipoko erekari Teoso sikano nota iposotiireẽ.
8 Itomaneri Teoso nakitiakori poiãorini, iuaritika nota poiãori nininiua atoko inakari ! auari. Iuaritika Teoso sikano ikinipoko erekari, kotxi iokanatano Xoteo minakonimoni erekari Kristo auakiti nisãpiretinina ĩkapani. Ikara erekari !ixipoka. Itori. !Kimarotikori ikinipoko erekari Kristo auakiti.
9 Apaka Teoso nirekari noerekiniri ikinimane, ikara mitxi imimarotakiniti, Teoso nakitiakori tiretakakiniua. Itixi kamikosaaki, Teoso kipatari ikara kãkiti mimarotakiniti. Ikipatiniritika uatxa ikara noerekari ikinimane. Teoso kamakasaakiri itixi, Xesosi Kristokata ikamari ikinipoko. Mitxi kona xatiki !auari.
10 Uatxa Teoso nirekari imereẽkini oerekiniri ikinipoko Teoso imarore auĩtetxiakori matamatakonimoni, Teoso tixine auakanimoni.
11 Itixi kamiko apisapanika, ãtipirika Teoso nirekari aãuĩte Kristo Xesosi kaminiri ikinika inirekakiti kãkiti ĩkapani.

12 Kristo kamakiti ate ĩkapani aãuikiniã, aposotapitikari aãpokini Teosomoni,
ininiã !kapĩkareua Teosomoni aãpokini. Ataparaxinireritika asari iuamoni.
13 Ininiãkara nõtãkikai hĩte. !Himatinaniuatape nimisiritiko xika. Nimisiritaãka hĩte ĩkapani, Xesosi sãkire hãuikini ĩkapani, ininiã hĩuikariko nimisiritiko.
Teoso auiritari nimisiritiko, kotxi iua iteene tiretai hĩte.

Iuaĩkana Paoro Misãkiretiniri Teoso

14 Teoso nirekakiti kãkiti ĩkapani nixinikasaaki, nikapotoreẽkaua aãuĩte
Xesosi Kristo iri apisatoõ, nimisãkiretiniri ĩkapani.
15 Ikinimane Teoso nakitiakori, itixine auakani, apaka ikinimane
ĩkorapokoriti auakani apakapari iua uãka.
16 Ia atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani: "Peerekai pite. Ikinipoko
erekari aua pitemoni. !Ixipoka ikara erekari. Ininiãkara, pisikaposotiiretana
Épeso auakani ãkixinire. Ninirekari Erekari Matamatakoti iteene sikataparatinina ninoa ãkixinire.
17 Ninirekari iteene auikinirina Kristo sãkire, ininiã Kristo auapika
ãkixinireẽna. Ninirekari ninoa iteene imarotiniri pite tiraõki. Takari kotsa
kipatxi erekari ãki auini atokokana, ninirekari ninoa kaikotini pitekata pitiraõki sikataparatinina ĩkapani. Imarotiniãrina pitiraõki, !irikana. !Ikamarina
maerekati.
18 Ninirekari ninoa, pinakitiakori, apanakini pinakitiakori pakini, imarotiniri Kristo tiraõki kãkiti ĩkapani, kotxi Kristo tiraõki !ixipoka. !Kaiãotikori iua
tiraõki.
19 Kãkiti kona posotari imarotiniri ikinika Kristo tiraõki. Ninirekari ninoa
Épeso auakani apakapiniri ikini sereti erekari pisikakiti ãkixinireẽna, pite atão
imarotinina ĩkapani." Ikara atoko nimisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.
20 Ininiã uatxa maxinikariko iua. Kaposotiireri apiatakari itxaua.
Ikinipoko iposota ikamini. Imaposotakiniti ! auari, ininiã ikinika aamanaãkiti, ikinika axinikakiti pakini, iposota ikamini. Ari, apikomoni
iposota ikamini ate ĩkapani. Axinikakiti, aamanaãkiti poiãoka. Apiata iposotiire. Iua posotiire parĩkauata aãkixinireẽ.
21 Ininiã Teoso mereẽkini kitxakapirĩka auakani, uatxa auakani, katana
auakani pakini ãtipirika txariko Teoso: "Peerekai pite. Apiananiri pitxaua." Ikara atoko itxana, kotxi Xesosi Kristo makatxakari amaerekani Teoso
anaakori aniniua ĩkapani. Ameẽ.

4

Xesosi Auiãkani Ãtika Iĩto Atoko Itxauana

1 Kateia ãki naua, kotxi nauikari Apiananiri sãkire. Ininiã nota iteene
õtãkikai hĩte ikiniõtika atão hĩkamini, kotxi Teoso akiritai hĩte iua anaakori
hininiua ĩkapani. Ikara atoko hininiã, iua kamakiti atokokana hĩkamako.
2 Ininiãkara ! hĩuikapeua. ! Hinirekapiri hinirekakitinoka hĩkamini.
Hãuiritariko ãti kaminiri iua nirekakiti. Katima homanãkarauataka !hĩtxapeko.
Himĩteenekakakauako hĩkerokasaakiri hĩkamakiti. Hĩtiretakakauako.
3 Erekari Matamatakoti txĩkitakari axinikakiti, anireẽkiti pakini ãtinoka
inini, kotxi iua kamaerekaxiniretaua. Ininiãkara hĩparĩkauatako ikara atoko
auini ĩkapani.
4 Xesosi ĩto atoko atxaua. Ãtika iĩto, ininiã ĩtotxi ãtika atoko atxaua. Erekari
Matamatakoti ãtinoka aua. Teoso akiritakasaakii inakitiakori hininiua,
hiãtapariko hãpokini iua tixine iuakata hãuini ĩkapani. Ininiã ãtinoka hiãtapakiti.
5 Ãtinokara Apiananiri aua. Ãtinokara aãuiãkiti sãkiretxiti aua. Ãtinokara
apatxisatiko.

6 Ãtika Teoso aua. Iua ikinimane iri ãtika aua. Iua ikinimane apisatoõ
apiatakari itxaua. Ikini itixiti iua aua. Amakinika aãkixinireẽ iua aua.

Teoso Sikakiti Atemoni

7 Kristo sikapekari iposotiire ate amakinimoni iparĩka akamini ĩkapani.
Iposotiire isikaua aparĩka akamini ĩkapani. Aparĩka pamimari, ininiã apiata
isika iposotiire atemoni.
8 Kotxi Teoso sãkire kitxakapirĩka txari:
Ikanĩkasaaki itixinemoni, imikanapiriãna kãkiti mitxi imokaiakari maĩkakini.
Iuasaaki isikari erekari kãkitimoni.
9 Iua kanĩka, kotxi mitxipe iua katxaka itixi patapixiti ipĩkani auiniãtaã.
10 Iua itixi patapixiti katxakakari, iuatxikana kanĩka iaxiti apiko nopinixiti,
ininiã uatxa iua aua ikini itixiti, iaxiti, Teoso tixine pakini. !Auari iua
mauakaniãtaã.
11 Iposotiire isikasaaki isãkire auiãkanimoni, isikari ia atoko parĩkauatakani
ininiuana ĩkapani: Kristo iokanatakini kãkitimoni, Teoso sãkire sãpiretakani,
Teoso iokanapirena erekari sãpiretakani, Teoso nakitiakori õtãkikakani, Teoso
sãkire oerekakani pakini isikaua.
12 Ikara atoko isikaua, kotxi inirekari ninoa oerekiniua inakitiakori iparĩka
atão akamini ĩkapani. Ikara atoko isikaua, kotxi ninoa sikataparaxiniretaua.
13 Ninoa sikataparaxiniretiniritika ãtika aãuiãkiti auako. Ipinimoni inakari
aãuiãkiti !auaika, kotxi atão aimarotariko Teoso ãkiri sãkire. Ininiã kiĩkiteua,
kimaroreua iuasaaki. Kristo atoko atxauako, kotxi paimatireri iua.
14 Ininiã iuasaaki amarini atoko !atxaikaua, kotxi amarini !imarotari
atão inakari. Tsakati anikakiti atoko, ĩtima anikakiti atoko itxana kãkiti
kamisirienereri sãkire auiãkani. !Imarotarina atão Teoso sãkire. Ninoa
kamisirienereri xinikaxitita atão minakati oerekini ĩkapani.
15 Atão inakarinoka asãpiretako kãkiti atiraõkiritika. Ikara atoko akaminiã,
aimarore aneeãpota. Kristo sãkire iteene aãuikaãpota. Erekari akamakiti
aneeãpota. Ininiã Kristo atoko atxaua, kotxi iua ĩto atokotxikana atxaua. Ate
kii atoko itxaua Kristo.
16 Ĩtotxi kamari ikii paniãtakiti. Iua atokokana ate kamari Kristo paniãtakiti.
Ininiã aãpotiitaua. Amoianatakakaua Kristo parĩka akamini ĩkapani, kotxi
ĩtotxi ãtika atoko atxaua. Kristo sikataparataua amoianatakakiniua. Ininiã
ikinika Kristo nakitiakori atão parĩkauatiniã iua ĩkapani, apiaãpota aimarotari
iua imarore atão akamini ĩkapani. Akinika atão aparĩkauatiniã Kristo ĩkapani,
ikamataparaxiniretaua. Iuasaaki atiretakakaua. Iuasaaki ĩtotxi erekari,
mamianatakati atoko itxaua Kristo nakitiakori.

Aãuini Amaneri

17 Ikara atoko ininiã, ia nisãpiretai. Apiananiri imaroreẽ iteene nõtãkikai.
!Hĩkamapinikariko apanakini Xoteo minakaniua kamakiti atoko. !Kiĩkiteri
ninoa kamakiti. !Kiĩkiteri ixinikakitina.
18 !Imarotarina atão inakari. Mapiãri atoko itxa iĩkitena. Ikara atoko ininiã,
!kimarorena. Teoso !itxĩkitakana auapinininiika ininina, kotxi ãkixinireẽna !
inirekarina atão inakari imarotinina.
19 Ninoa ãkixinire ãpatapeka, ininiã !ipẽtauatana maerekati ikamakasaak-
ina. Ininiãkara ninoaka sikaua Satanasimoni iĩtona nireẽkitinoka ikaminina
ĩkapani. Ininiã ikamarina ikinika maerekati. Itori maerekati inireka ikamin-
ina. !Inirekarina iotokakinirina ikara maerekati ikaminina.
20 Hĩtepekana, ikara maerekati !hõerekaãka, Kristo himarotakasaaki.
21 Iuasaaki hĩkenakotapitikari iua sãkire. Iua oerekai atão inakari, kotxi
Xesosi imarotari ikinipoko atão inakari.
22 Hõerekaãka hĩtakanapiniri maerekati mitxi hĩkamakiti, hĩxinikakiti pakini.
Himãka kitxakari hõkini atokokana hĩtxapaniko himaerekani hĩtakanapini.

Hĩtakanapariko ikara kitxakari hinireẽkiti, kotxi ikara maerekati hinireẽkiti misirienetai.
23 Ininiã eereka hamanaãriko Teoso txĩkitakiniri hĩxinikakiti, hinireẽkiti pakini amaneri inini.
24 Ininiã himãka amaneri hĩeretakini atokokana, amanerinoka atão inakarinoka hĩkamako, kotxi Teoso txĩkitakai hĩxinire amaneri inini, Teoso atoko hinini ĩkapani. Ininiã atão inakari himarota. Erekarinoka hĩkama. Teoso ĩkapaninanira hĩparĩkauatako.
25 Ininiã aãpirena kona hĩkamape hĩtariakorimoni. Atão inakarinoka hĩsãkiretako, kotxi amakinika ate ãtika ĩtotxi atoko atxaua.
26 Hinaiatakasaakiua, ! hãuiritapiri homanãkare txĩkitakinii maerekati hĩkamini. Himakini apisapanika, hĩotokakariko homanãkarauatini.
27 Ikara homanãkare himatakanapakanisaaki, hãuiritari Satanasi txĩkitakinii maerekati hĩkamini, ininiã !hãuiritapiriko iua.
28 Atxiĩti hiĩtiriuatapeka, ininiã !hiĩtiriuatapinikako. Hĩparĩkauatako. Erekari parĩkatxi hĩuakoã hĩkamako, hĩparĩka ĩki hãpakapini ĩkapani. Ininiã eereka aua minakati hĩtemoni, kãkiti minakati mauinakinimoni hĩsikini ĩkapani.
29 Maerekati sãkiretxiti ! hĩsãpiretapiri kãkiti. Erekarinoka hĩsãpiretako, hĩsãkire kenakotakani hĩsikataparaxiniretini ĩkapani, ikinipoko erekari Teoso sikakiti ninoa apakapini ĩkapani.
30 Kona hĩkamamatinanitapiri Erekari Matamatakoti Teoso nakiti himaerekani xika. Erekari Matamatakoti Teoso takaõtxikare itxaua. Teoso sikapekari iua atemoni, ininiã aimarotapitikari aãpakapiniri ikinipoko Teoso sikaenetakiti Kristo uai kanapiriãkasaaki. Iuasaaki imakatxakaua ikinika maerekati auiniãtaã.
31 ! Hinĩkatapiri homanãkare hãkixinireẽ. Katima naiataka ! hĩtxapeko. Ãtipirika apanakini homanatini, hĩtakanapako. ! Hĩtxitapiri ãti. ! Himisãkirepiretapiri ãti. Ikini sereti maerekati ikara atoko inakari hĩtakanapako.
32 Erekari hĩkaminakakauako. Hiamonĩkakauako. Himaxinĩkaretariko maerekati ãti kamakiti hĩtemoni, maerekati ate kamakiti Teoso maxinĩkaretini atokotxikana. Teoso maxinĩkaretari amaerekani, kotxi Kristo ipina ate ĩkapani.

5

Hĩtiraõkiuatako Ikiniõtika

1 Teoso anaakori itiretakini hĩtxaua, ininiã hĩkamariko Teoso kamakiti atokotxikana.
2 Hĩtiraõkiuatako ikiniõtika, Kristo tiretiniua atokotxikana. Iuaka isikaua Teosomoni, kotxi ipina ate ĩkapani. Teoso apokaerekatari Kristo ipinini ate ĩkapani. Peerekari isikiniua Teosomoni.
3 Teoso nakitiakori hĩtxaua, ininiã kona ninirekari nikenakopiretiniri pĩtaniri minakotikatika, pĩtanoro minakotokatika pisirĩkini. ! Apakata maerekati hiĩto nireẽkiti hĩkamini. ! Apakata maerekati hiĩto nireẽkiti hĩxinikini, hĩsãpiretini. Ikara hĩxinire txikotakari hĩtakanapako. Txineiro potxitakani !hĩtxapeuako.
4 !Hĩsãpiretapiriko sãkiretxi maerekati. Sãkiretxi miĩkiteti apaka !hĩsãpiretape. ! Hinapetapiri ãti. Hĩsãkirauatakasaaki, hĩtxariko: “Peerekari Teoso, kotxi isikaua ikinipoko erekari.”
5 Aimarotari ia: Ĩtanoro minakotokatika sirĩkakari, maerekati iĩto nireẽkiti kamakari, txineiro potxitakani pakini !iteosonetari Teoso. Teoso kamakori misãkiretakani atoko itxana. Ikara atoko inakani !apakapari Teoso sikaenetakiti iua anaakorimoni, Kristo, Teoso pakini auĩtetxi ininiãtaãua.

6 Kona hãuiritapiri kãkiti misirienetinii hĩte miĩkiteti sãkiretxitiã. Kona !
hãuikapiri ninoa sãkire, kotxi ikara atoko inakari maerekati xika, Teoso
misiritariko isãkire makĩpitakani.
7 Ininiã ikara atoko inakani moianariakori !hĩtxapeuako.

Pokamara Atoko Hĩtxaua

8 Mitxi hĩte mapiãri atoko hĩtxa, kotxi !himarotari Apiananiri iuasaaki.
Uatxa hĩte imarotapitikari iua, ininiã pokamara atoko hĩtxaua. Ininiãkara
erekarinoka hĩkamako ikiniõtika.
9 Erekari Matamatakoti auakasaaki kãkiti ãkixinireẽ, erekarinoka inireka
ikamini. Atãonoka ikama. Atão inakarinoka isãpireta. Ikara atoko inakari
Erekari Matamatakoti sikakiti.
10 Hinitariko Apiananiri nireẽkiti hĩkamini ĩkapani.
11 Ikara atoko ininiã, kona himoianatapiri kãkiti maerekati kamakani,
kotxi ikara parĩkatxi ipiaã potorikakari. Ikara atoko inakari parĩkatxi !imi-
nari erekari atemoni. Ininiã maerekati !hĩkamape. Ia hĩkamako. Hõerekariko
kãkiti maerekati makamakani.
12 Apẽtauata asãpiretiniri Teoso sãkire makĩpitakani kamakiti ipiaã, kotxi apia
maerekati ĩkora.
13 Ikinika tirikapi kamara auiniãtaã atamataãka,
14 kotxi tirikapi iopinikari ikinika. Ininiã ãti txari: “Himereka, imakakani
atoko inakanii. Hõkitikauako ipĩkani atoko inakanii. Ininiã iuasaaki Kristo
iopinikariko hãkixinire.”

Miĩkiteti !Hĩtxapeua

15 Erepaniko. Atão inakari hĩkamako ikiniõtika. !Hĩkamapiri miĩkiteti kamak-
iti atoko. Hĩkamariko kãkiti kiĩkiteri kamakiti atoko.
16 Hĩkamariko erekari, kotxi poiãonoka hãuini. Hĩkamariko erekari ikiniõtika,
kotxi maerekati auapitika ĩkorasaaki.
17 Ininiã miĩkiteti !hĩtxapeua. Himarotariko Apiananiri nireẽkiti.
18 Kona hiãtapero iãriã kapoãro hĩpoãtini ĩkapani, kotxi itxĩkitakai maerekati
hĩkamini. Hãuiritariko Erekari Matamatakoti txĩkitakinii erekarinoka hĩkamini.
19 Hĩsãpiretakakaua xikari Teoso ĩkapani, xikari kitxakari, xikari ĩkorapokoriti
auakari pakini. Hĩxikaretari ikara atoko inakari xikari Teoso ĩkapani.
Hãkixinireẽ apaka hĩxikarauata Teoso ĩkapani.
20 Ãtipirika hĩtxariko aĩri Teoso: “Erekapitikai pite, kotxi erekari ikinipoko
pisikakiti atemoni.” Xesosi Kristo aãuĩte ininiua, asãpiretari Teoso ikara atoko
inakari.

Tanorotxi Pirena.

21 Hĩpaxitakakauako, ãti nirekakiti hĩkamini, kotxi hĩpĩkariko Teoso
manirekakiniti hĩkamini.
22 Ininiã hĩte sitoakoro hĩkamariko hĩtaniri nireẽkiti. Apiananiri nireẽkiti
hĩkamini atokokana hĩkamariko hĩtaniri nireẽkiti,
23 kotxi pĩtãniri pikii atoko itxaua. Ininiã iua piauĩte itxaua. Iua atokokana
Kristo inakitiakori kii atoko itxaua Kristo. Iua ĩto atoko atxaua. Aãuĩte itxaua.
Amaerekani makatxakakari itxaua. Ininiã sito kamariko oĩtaniri paniãtakiti.
24 Ininiã kãkiti Kristo nakitiakori kamari Kristo nireẽkiti. Iua atokotxikana
sito kamariko ikinipoko oĩtaniri nireẽkiti.

Taniritxi Pirena

25 Hĩte taniritxi, hĩtiretaroko hĩtanoro. Kristo tiretinina inakitiakori
atokokana, hĩtiretaroko hĩtanoro. Iua iteene tiretana, kotxi ipina inakitiakori
ĩkapani.

26 Iua ipina, kotxi inirekari itxĩkitakiniua ate iua nakitiakori aniniua.
Inirekari imakatxakiniri amaerekani. Ãparaã makatxakiniri aĩto txiko
atokokana, iua sãkire makatxakari amaerekani aãkixinireẽ auakari.
27 Kristo ipina inakitiakori ĩkapani, kotxi inirekaua iposope anini ate
apakapini ĩkapani. Iuasaaki peerekaua. Ãtika amaerekani !auaika. Ãtika
akerokakiti !auaika. Ikara atoko inakari maerekati !auaika. Iuasaaki atão
Teoso nakitiakori atxaua. Erekarinoka akama iuasaaki.
28 Ikara atoko ininiã, kiki tiretaroko ĩtanoro, iĩto itiretini atokokana. Ĩtanoro
tiretakari iuaka itiretaua.
29 Kãkiti !omanatari iuaka ĩto. Isikakienatari. Itiretari. Apiananiri tiretiniri
inakitiakori atokokana, kãkiti tiretari iuaka ĩto.
30 Apiananiri ĩto atoko atxaua. Ixini atoko atxaua. Api atoko atxaua.
Ikanoke atoko atxaua. Iuako atoko atxaua. Itxaãpota.
31 Iua ĩto atoko atxaua, ininiãkara kiki ĩtanorouatakasaaki, itakanapana iri,
inoro pakini ĩtanorokata ikaikotini ĩkapani. Ininiã ãtinoka ĩtotxi atoko itxauana.
32 Nisãpiretai mitxi !kimarotikori. Kristo inakitiakorikata ãtika ĩtotxi atoko
itxauana. Kãkiti !imarotari ikara mitxi.
33 Ininiã pitiretaroko pĩtãnoro piteka ĩto pitiretini atokokana. Pite tanorotx-
ipekana, pipaxitariko pĩtaniri.

6

Amarini Pirena

1 Hĩte amariniakori, hĩkĩpitanako hĩri, hinoro pakini sãkire, kotxi ikara
Apiananiri paniãtakiti. Atão pikĩpitanako ninoa sãkire.
2 Kitxakapirĩka Teoso sãkire paniãtaua:
Hĩpaxitanako hĩri, hinoro pakini.
Ikara Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, Teoso sikaenetakiti isika hĩtemoni. Mitxi
Teoso paniãtakiti !auari Teoso sikaenetakiti.
3 Hĩri, hinoro pakini sãkire hĩkĩpitiniã, ia isikaenetakiti apokapitikako
hĩtemoni. Hĩkĩpitiniãri ninoa sãkire, erekari hãuini. Hĩkĩpitiniãri ninoa sãkire,
hãuiniritika kiomãtxi hĩtxauako.

Irĩtxi Pirena

4 Hĩtepekana irĩtxiakori, kona hĩtxĩkitakapena hamariteakori omanãkarauatini
atão minakati hĩkamini xika. Hõerekanako Apiananiri nireẽkiti ikaminina.
Hõerekanako Apiananiri sãkire imarotinina.

Nitiritxi Pirena

5 Hĩtepekana nitiritxiakori amotakoni, hĩkamariko hĩauĩteakori ĩkorapokoriti
auakani paniãtakiti. Hĩpaxitanako ninoa. Hĩpĩkariko ninoa manirekakiniti
hĩkamini. Hãkixinireẽ hinirekariko ninoa nireẽkitinoka hĩkamini. Kristo
paniãtakiti hĩkamini atokokana, hĩkamariko ninoa paniãtakiti.
6 ! Hĩparĩkauatapeko hĩparĩka erekari apanakini atamatini ĩkapani ĩkapani,
kotxi iuasaaki hinirekari ninoa poxokotinii. Kristo nitiriakori hĩtxaua, ininiã
hĩparĩkauata Teoso nireẽkiti hĩkamini, kotxi hãkixinireẽ ikaranoka hinireka
hĩkamini.
7 Hĩkamariko hĩparĩka ikinika hĩpoxokoniritika, hinirekiniritika. Apiananiri
ĩkapani hĩparĩkauatini atokokana, hĩparĩkauatako hĩauĩte ĩkorapokoriti auakari
ĩkapani.
8 Kotxi himarotari Apiananiri sikariko parĩkatxi ĩki kãkitimoni, ikinipoko
erekari ikamakiti ĩki. Nitiritxi iamotakoni, apaka nitiritxi miamotakoni
Kristo nakitiakori apakapariko erekari ikamakitina ĩki.

Patrão Pirena

9 Hĩtepekana patrão, ia atoko inakari hĩkamako hinitiriakorimoni. !Hĩtxapiri
hinitiriakori: “Ikinika nota paniãtakiti himakamakaniã, iteene nimisiritai
hĩte,” kotxi hĩte patrãote aua apaka iaxiti. Iua Teoso. Teoso kamakiti
poiãorimoni, iua atokotxikana ikamakiti auĩtetximoni.

Kãkiti Xinire Tokapare

10 Nitariakori, ia nisãkire mapotõkire: Katapara hĩtxako. Hĩkosekataparatariko
Apiananiri tapara, kotxi kaposotiireri iua.
11 Sotato ieretakari iĩto tokapare, neenamatxi ikamini apisapanika. Iua
atokokana Teoso sikaua axinire tokapare, ininiã maeretakariko ikinika
ikara axinire tokapare, kotxi neenamatxi auapitika Satanasikata. Iua
paimatireri. Ixinikaxititapekari itxĩkitakiniua maerekati akamini.
12 !Aneenamauata kãkitikata. Aneenamauata maerekani matamatakoni
auĩteakorikata, ikinika maerekani matamatakoni kaposotiirerinikata.
Aneenamauata auĩtetxiakorikata ĩkorapokoriti ipiaã auakanikata.
Aneenamauata ikinipoko maerekani matamatakoni iaxiti auakanikata.
13 Ininiãkara hĩeretakariko ikinika Teoso sikakiti hĩxinire tokapare. Ininiã
maerekati apokasaaki, !inokai. Kona hĩrika. Kona himiteka. Hĩokanatari
Satanasi isini. Hĩte kãiata.
14 Sotato iposope ineenamauatini atoko hĩtxako. Sotato takari
ipakiomatare. Ipakiomatare maĩkari ikinipoko iĩto tokapare. Sotato
pakiomatare atoko itxa hĩxinire tokapare maĩkiko. Atão inakari sãkiretxiti
itxaua iua. Ininiã hĩtakariko ikara hĩpakiomatare.

Sotato takari itorota koana, itorota tokapare ĩkapani. Sotato torota koana
atoko itxa hĩkamakiti atão inakarinoka. Ininiã hĩeretakariko ikara hĩtorota
tokapare.
15 Sotato kiti apaka iposope ineenamauatini, kotxi itakari ikiti mata ikiti
tokapare ĩkapani. Sotato kiti mata atoko itxa Teoso iokanapirena erekari
aanikapiretakiti kãkitimoni. Ikara iokanapirena sãpiretaua Teoso !imisiri-
taikaua, isãkire aãuikasaaki. Ininiã hĩeretakariko ikara hĩkiti mata.
16 Sotato maĩkari itokapare, iĩto imokaiakari xiripi minokakani ĩkapani.
Xiripitxi tirinakari itokaparemoni apokasaaki, oaka. Iua tokaparetxi atoko
itxa Teoso sãkire auikiko. Iteene hãuikiniãri Teoso sãkire Satanasi !iposotari
inokinii maerekatiã. Ininiã himaĩkariko ikara tokaparetxi.
17 Sotato takari ikii tokapare metao kamakori. Sotato kii tãta atoko itxa
amaerekani makatxakiko aimarotini. Ikara imaroretxi axinikakiti akii
tokapare itxaua. Ininiã hĩtakariko ikara hĩkii tãta.

Sotato anikaro iouata mitaro. Oa iouata mitaro atoko itxa Erekari Mata-
matakoti sãpiretiniua Teoso sãkire. Ininiã himaĩkaroko oa iouata mitaro.
18 Himisãkiretariko Teoso ãtipirika. Hamanaãriko, Erekari Matamatakoti
nireẽkiti iaõka hãpakapini. Araõkire hĩtxako. !Hĩtakanapapiri hĩsãkirauatini
Teosokata. Hamanaãriko Teoso, ikinimane inakitiakori nireẽkiti isikinina.
19 Himisãkiretari Teoso nota ĩkapani apaka. Hamanaãri Teoso, isãkire
isikinino nisãkirauatakasaaki, nitaparaxinireritika nisãkirauatini ĩkapani, kotxi
ninirekari Teoso iokanapirena erekari nisãpiretiniri kãkiti. Mitxi Teoso
iokanapirena erekari !kimarotikori.
20 Uatxa Teoso iokanatano nota kãkitimoni, iokanapirena erekari
nisãpiretini ĩkapani. Ikara nisãpiretini xika, kateia ãki naua nota uatxa.
Hamanaãri Teoso, isãkire nitaparaxinireritika nisãpiretini, kotxi ikara inakari
niparĩka.
21 Niokanatari Txíkiko inakori hĩtemoni. Aĩtari atiretakiti iua. Apiananiri
nitiri itxaua. Atão iparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Iua sãpiretaiko hĩte nota

pirena. Ikara atoko himarotariko nauini, nikamakiti pakini. Iua sãpiretai
ikinipoko nota pirena.
22 Ininiã niokanatari iua hĩtemoni ate pirena himarotini ĩkapani, isikata-
paraxiniretinii hĩte ĩkapani.
23 Nitariakori, aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini kamaerekax-
iniretai. Itiretaina hĩte. Itxĩkitakaina Teoso sãkire iteene hãuikini.
24 Teoso sikari ikinipoko erekari aãuĩte Xesosi Kristo ãtipirika tiretakani-
moni. Ameẽ.

PIRIPOSI
Paoro Iokanatsopatakiti Piriposi Auakanimoni

1 Nota Paoro, Tximótxio pakini, Kristo Xesosi nitiriakori iua amotakini atxaua. Niõkatsopata ikini kãkiti Kristo Xesosi nakitiakorimoni, Piriposi sitatxiti auakanimoni aiokanapireta. Niõkatsopata hĩte kõtãkikarerinimoni, kotxi hĩte õtãkikana Xesosi sãkire auiãkani. Hĩtepekana, kamiparĩkarerini, niõkatsopata hĩtemoni, kotxi hĩte moianatana Xesosi sãkire auiãkani.
2 Ereẽkai hĩte. Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai.

Paoro Misãkiretari Teoso Piriposi Auakani Ĩkapani

3 Hĩte nixinikasaaki: “Erekapitikari aTeosone,” nitxa.
4 Teoso nimisãkiretakasaaki hĩte himakinika ĩkapani, nipoxokoniritika nimisãkiretari Teoso.
5 Nipoxokoniuata, kotxi hĩte miparĩkatano nota Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini ĩkapani, kotxi hĩte iokanataro txineiro notamoni. Teoso iokanapirena erekari hãuikasaaki, hĩpotorika himiparĩkatinino. Eereka kona hĩte iotokaika himiparĩkatinino nota. Uatxa auapika himiparĩkatinino nota.
6 Teoso sikari erekari hĩtemoni merepanika isãkire hãuikasaaki, ininiã nota imarotapitikari Teoso sikari erekari hĩtemoni ikiniõtika. Ikara Teoso parĩka hĩtemoni. Erekari isikiniritika Xesosi kanapiriã ĩkorapokoriti.
7 Atãopitika nixinikinii hĩte nipoxokoniritika, kotxi iteene nitiretai hĩte himakinika. Atxiĩti kateia ãki naua. Atxiĩti mapara naua, kãkiti Teoso iokanapirena erekari atão ininiua noerekini ĩkapani. Atxiĩti nisãpiretari Teoso iokanapirena erekari, kãkiti iteene imarotiniri ĩkapani. Kateia ãki nauakasaaki, mapara nauakasaaki, ikiniõtika hĩte notakata apakapari ikinipoko erekari Teoso sikakiti.
8 Nota iteene tiretai hĩte. Kristo Xesosi tiretinii atokokana nitiretai hĩte. Teoso imarotari ikara nisãkire atão inini.
9 Nota misãkiretari Teoso hĩte ĩkapani ia atoko: Ninirekari hĩtiraõkiuatini apiaãpotini ikiniõtika. Hĩtiraõki aneeãpotakasaaki, ninirekari himarore apaka aneeãpotini. Imaroretxi himaroãpotakasaaki, ninirekari atãonoka himarotini.
10 Ikara atoko hininiã, himereẽri apia erekari hĩkamini. Ininiã maerekati ! hĩkama. Maerekati na apanakinimoni ! hĩkama. Ikara atoko hininiã, iposopeka hĩtxa Kristo kanapiriãkasaaki.
11 Ikara atoko hininiã, ikinipoko hĩkamakiti erekari. Xesosi Kristonokara kamaerekatai hĩte hĩkamakiti ereka inini ĩkapani. Apanakini atamatakasaakiri erekari hĩkamakiti, ninoa imarotari Teoso posotiire, ininiã eereka ninoa: “Peerekari Teoso,” itxanako.

Paoro Misiritiko Pirena

12 Nitariakori, himarotari nota iteene misiritaãka. Iuaritika Teoso iokanapirena erekari iaripiretapeka. Ninirekari himarotiniri, nimisiritiko xika apikomoni kãkiti imarotari Teoso iokanapirena erekari.
13 Ininiã nimisiritiko xika ikinika sotatoakori, Homanoakori auĩte aapoko inĩkatakani, ikinimane kãkiti mapara auakani apaka imarotari nota uai kateia ãki nauakasaaki Kristo sãkire nisãpiretini xika.
14 Itori aĩtariakori Apiananiri sãkire auiãkani, sikataparaxiniretaãka, kotxi imarotarina Teoso nĩkatinino nota kateia ãki nauakasaaki. Ininiã ninoa sãpiretari Teoso sãkire itaparaxinireritikana. Mapĩkaretika itxana.

15 Ninoa sãpiretari Kristo sãkire, kotxi inirekarina erekari ikaminina. Txamari apanakinipekana sãpiretari Kristo sãkire nota xikotiko xika. Inirekarina kãkiti auikiniri ninoaka sãkire, nota sãkire poiãoka auikinina ĩkapani. Ninoa sãpiretari Kristo iokanapirena, kotxi ninoa potxitari kãkiti taparakienatakakiniua.
16 Aĩtariakori, erekarinani nirekakani, sãpiretari Kristo iokanapirena, kotxi ninoa tiretano nota. Ninoa imarotari Teoso sikinino nota ia parĩkatxi, Teoso iokanapirena erekari atão inini noerekini ĩkapani.
17 Nota xikotakani sãpiretari Kristo sãkire, txamari inirekarina ninoaka nireẽkiti ikaminina. !Inirekarina Teoso nireẽkiti. Inirekarina nota apia atatsiitiniri nimisiritiko uai kateia ãki nauakasaaki.
18 Atxiĩti Kristo iokanapirena sãpiretakani ãkixinire erekari. Atxiĩti ninoa ãkixinire kona erekari. Iuaritika erekapitikari, kotxi Kristo iokanapirena sãpiretapeẽkaika. Ininiãkara nipoxokoniuata nota. Ari, !niotokapani nipoxokoniuatini.
19 Nipoxokoniuata, kotxi nimarotari nitakanapiniri kateia, kotxi hĩte misãkiretari Teoso nota ĩkapani. Nimakatxakaãkako kateia ãki, kotxi Erekari Matamatakoti Xesosi Kristokata auakari moianatano nota.
20 Kona ninirekari nipẽtauatini, Kristo iokanapirena nisãpiretakasaaki. Ninirekari kataparaxinire ninini, Kristo apanakini nisãpiretini ĩkapani. Ikara atoko nininiã, apanakini imarotari Kristo Apiananiri ininiua. Ikiniõtika nauapanika ninakasaaki, ninirekari kãkiti imarotiniri Kristo Apiananiri ininiua. Ari, nipĩkasaaki apaka, ninirekari apanakini imarotiniri Kristo Apiananiri ininiua.
21 Auapanika ninakasaaki, ninirekari Kristo nireẽkitinoka nikamini. Erekapitikari nipinini, kotxi eereka Kristokata nauapika.
22 Auapanika ninakasaaki, niparĩkauatapitipo Teoso sãkire nisãpiretini, ininiãkara erekari niparĩka. Kipa ninireka? Nota auapanika nininikani? Nipininikani? !Nimarotari nireẽkiti.
23 Ninirekari auapanika ninini. Apaka ninirekari nipinini. Apiata ninirekari nipinini Kristokata nauini ĩkapani. Ikara atoko apiaerekata.
24 Txamari hĩte noerekini ĩkapani, ninirekari auapanika ninini, kotxi hĩte nirekapanikano nota.
25 Ikara nimarotapitika, ininiã auapanika nitxa, himakinika noerekini ĩkapani, kotxi nota nirekari himaroãpotiniri Teoso sãkire. Ninirekari hãuikiniri hĩpoxokoniritika.
26 Ininiã eereka hĩtxari: “Erekapitikari Kristo Xesosi, kotxi Paoro iuaĩkana apoka atemoni,” hĩtxapaniko. Ininiã iteene hĩpoxokoniuata iuasaaki.
27 Atxiĩti auapanika nitxa, atxiĩti nipina, iuaritika ikiniõtika ereka hĩtxako hãuini. Erekari Kristo iokanapirena, ininiã hĩte apaka ereka hĩtxako hãuini. Atxiĩti nisa hĩtemoni. Atxiĩti kona nisa. Atxiĩti nikenakopiretai hĩte uai kateia ãki nauakasaaki. Iuaritika, hãuini ereka inakasaaki, nimarotariko hĩte himakinika iteene auikiniri Kristo sãkire iua iokanapirena erekari. Hãuini ereka inakasaaki, nimarotari hĩte himakinika sãpiretiniri Kristo iokanapirena iaõka apanakinimoni.
28 Hãuini ereka inakasaaki, na hĩpĩkana hĩte omanatakani. Hĩtaparaxinireritika hãuiniã, ninoa hĩte omanatakani imarotari ixipokinina ãti õti. Hĩtaparaxinireritika hãuiniã, ninoa imarotari Teoso makatxakinii hĩte himapinakani ĩkapani.
29 Ininiã Teoso sikari erekari hĩtemoni, kotxi iua auiritai hĩte auikiniri Kristo iokanapirena. Apaka erekari isikai hĩte, kotxi iua auiritai hĩte atatsiitiniri himisiritiko Kristo ĩkapani.

30 Hĩte atamatapekari nota misiritiko, hĩte sauaki nauakasaaki.
Hĩkenakopiretari nimisiritiko auapanika uatxa. Uatxa hĩte nota atoko, kotxi
hĩte apaka misiritaãka.

2

Kristoka Poiãotakaua.

1 Kristo sikataparaxiniretaua ate, iua nakiti aniniãua. Kristo mĩkapiritaua
ate, amarini axapitiri inoro mĩkapiritini atoko itxa, kotxi iua tiretaua. Ãtipirika
iua Erekari Matamatakoti amoianari itxaua. Kristo iteene tiretaua. Iua
amonĩkaua.
2 Ininiãkara nota õtãkikai hĩte hĩkinika. Hĩxinikariko Teoso nireẽkitinoka
hĩkamini, ininiã hĩxinikakiti ãtinoka txauako. Hĩtiretakakauako Teoso tire-
tiniua atokokana. Hinireẽkiti ãtinoka txauako. Ikara atoko hininiã, iteene
hĩkamapoxokonitano nota.
3 Kona kapotxinaniri hĩtxapeua. !Hĩuikapeua. Hĩteka minakati hĩtxauako.
Hĩxinikariko: "Apanakini apiata, nota poiãoka".
4 !Hĩxinikapiri pite nireẽkitinani. Himiparĩkatanako apanakini, ninoa
nireẽkiti ikaminina ĩkapani.
5 Xesosi Kristo xiniãkitikanerako hĩxinikako. Kristo kamakitikanerako
hĩkamako.
6 Teoso itxaua Kristo Xesosi, ininiã iposotari ipaniãtiniri ikinimane
inireẽkiti ikaminina.
7 Iuaritika itakanapari auĩtetxi ininiua. Nitiritxi atoko itxapekaua. Iuaka
minakati itxĩkitakaua, kotxi kãkitipeka itxaua uai itixi iponaniãkasaaki.
8 Iuasaaki kiki inakasaakiua, iuaĩkana iuaka ipoiãotakaua, kotxi ikĩpitari
Teoso sãkire ipinini ĩkapani. Imarotari okiko tĩkane, kokaniri okiko atoko
inaãkako aamina ĩpiriãmitakari nopini. Iuaritika ikĩpitari Teoso sãkire ipinini
ĩkapani.
9 Ikara atoko ininiã, Teoso txĩkitakari iua Apiananiri ininiãua. Ãti iua atoko
inakari !auari. Teoso takari iuãka. Ãti uãka iua atoko inakari !auari,
10 kotxi kãkiti ikininape kenakotakasaakiri iuãka Xesosi, ikapotoreẽkauako
Xesosi apisatoõ. Ikinimane Teoso tixine auakani, ikinimane itixi auakani,
ikinimane ipĩkani auiniãtaã pakini kapotoreẽkauako Xesosi apisatoõ, kotxi
iauĩtena itxaua Xesosi.
11 Ikinipoko kãkiti txako: "Xesosi Kristo Apiananiri itxaua," itxanako. Ikara
atoko ininiã ikinimane: "Peerekari aĩri Teoso," itxanako.

Iõriki Atoko Hĩtxako

12 Ininiã nota tiretakini, hĩkĩpitariko nisãkire uatxa, mitxi hĩtekata
nauakasaaki nisãkire hĩkĩpitini atokokana hĩtxako. Uatxa kona hĩtekataikano,
iuaritika ninirekari apiata hĩkĩpitiniri nisãkire. Teoso makatxakapekari
himaerekani itixine hĩsini ĩkapani, ininiãkara ikiniõtika hĩparĩkauatako Teoso
ĩkapani. Hĩpĩkariko maerekati hĩkamini. Erekarinanira hĩkamapikako.
13 Hĩposotari ikara atoko hĩkamini, kotxi Teosokara moianatai hĩte. Iua
kamanirekaretai hĩte iua nireẽkiti hinirekini ĩkapani. Iua sikaposotiiretai hĩte
iua nireẽkiti hĩkamini ĩkapani.
14 Hĩparĩkauatakasaaki, !hĩtsoatape, !hĩtxitakakapeua.
15 Ikara atoko hĩkaminiã, hĩkerokiniri !auari, himaerekani !auari, ininiã
erekarinoka hĩkama apanakinimoni. Ininiã Teoso anaakori erekarini hĩtxaua.
Kãkiti kamisirienererini sauaki hãuanãta hĩte. Kãkiti maerekani sauaki
hãuanãta. Iõriki iopinikari iaxiti ĩkanõka. Iõriki atoko hĩtxako. Hĩopinikariko
maerekati auiniãtaã, atão inakari kãkiti imarotini ĩkapani.
16 Hĩte iopinikari ipiã, Teoso sãkire apanakinimoni hĩsãpiretakasaaki. Teoso
sãkire txĩkitakari kãkiti ãtipirika auãki inini tĩkane, Teosokata auini ĩkapani.

Hĩte Teoso anaakori erekarini hininiãua, nota iuikaiko hĩte, Kristo uaimoni kanapiriãkasaaki, kotxi hĩte auikapekari Teoso sãkire nisãpiretakiti. Kona maxikatiĩkani niparĩkauatapitipo hĩte ĩkapani, kotxi hĩte auikapekari Teoso sãkire nisãpiretakiti.

17 Atxiĩti nota okaãka Teoso sãkire nisãpiretini xika. Atxiĩti niarẽka oxikepoakataãka, Teosomoni sikakori atoko inakari, Teoso sãkire nisãpiretinii xika, Teoso sãkire hãuikini xika. Nokaãka atxiĩti, iuaritika nipoxokoniuata. Nipoxokoniuata hĩtekata.

18 Ininiã erekari hĩte apaka poxokoniuatini. Erekari hĩpoxokoniuatini notakata.

Tximótxio Pirena

19 Xesosi Apiananiri nirekiniãri nota iokanatiniri Tximótxio hĩtemoni, ininiã mapaõtipeka inakasaaki niokanatari iua. Ininiã eereka iua minapiretari hĩte pirena, nota apaka poxokoniuatini ĩkapani.

20 Ãti Tximótxio atoko inakari uai !auari, kotxi iua iteene tiretai hĩte. Iua nirekari hãuini ereka inini.

21 Apanakini kãkiti xinikari ninoaka nireẽkitinoka. !Ixinikarina Xesosi Kristo nireẽkiti.

22 Himarotari iua Tximótxio parĩkauatape notakata, imi irikata parĩkauatakari atoko itxa. Iparĩkauata notakata Teoso iokanapirena erekari apanakini asãpiretini ĩkapani. Ininiãkara himarotari Tximótxio atamakaãkapeka, ininiã himarotari erekapitikari iua.

23 Kiatokopa ninataãka? Uatxa ! nimarotari. Nimarotakasaakiri, niokanatari Tximótxio hĩtemoni.

24 Apiananiri kamaimaroretano nota, Tximótxio tikinimoni nota apaka apoka ereẽ hĩtemoni.

Epaparotxito Pirena

25 Notamoni erekari iuaĩkana niokanatiniri hĩokanapirena mĩkari, Epaparotxito inakori. Hĩte iokanatapekari iua notamoni nota itiretini ĩkapani. Iua nitari atoko itxa. Imiparĩkatapitipono nota, Teoso iokanapirena asãpiretakasaaki. Iua, nota pakini sotato atoko atxaua, kotxi ate neenamauata Teoso ĩkapani.

26 Iua ipiãtai hĩte hĩkinika. Iua maerekaxiniretinoka itxa, kotxi ikenakopiretari hĩte imaropiretiniri iua amianatini.

27 Atãopitikara iua amianatapitika. Iua ipinaarita, iuaritika Teoso amonĩkari iua. Itxĩkitakari iua iuaĩkana ereka inini. Ininiã Teoso amonĩkano nota apaka, kotxi Epaparotxito ipinaãkamako, apia maerekaxiniretinoka nitxamako.

28 Ininiãkara iteene ninirekari niokanatiniri iua hĩtemoni, hĩpoxokoniuatini ĩkapani haõkitakasaakiri. Ikara atoko ininiã, nota maerekaxiniretinoka ninini !auaika.

29 Ininiã hĩpoxokoniritika hãpakapariko iua, kotxi iua Epaparotxito aĩtari itxaua, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua. Hĩpaxitariko kãkiti Epaparotxito atoko inakari,

30 kotxi Kristo ĩkapani iparĩkauatini xika ipinaarita. Iuaka monõkorimoni isa nota imoianatini ĩkapani, kotxi iua imarotari hĩte nirekapitikamari himoianatinino, txamari !hĩposota himoianatinino, ininiã iua iteene moianatano.

3

Kiatokopa Kãkiti Atão Ereka Inini?

1 Nitariakori, apikomoni nisãpiretai. Hĩpoxokoniuatako, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua. !Nisãpaka iuaĩkana nisãpiretakitipeka nisãpiretinii hĩte. Iuaĩkana nõtãkikai hĩte, atão minakati himauikakani ĩkapani.

2 Erepaniko kãkiti maerekati kamakani, atão minakati sãpiretakani, kotxi
ninoa sãpiretari kãkiti: “Teoso takaõtxikare piĩtoã mauakaniã, kona Teoso
nakiti !pitxaua,” itxana.
3 Ninoa auapitika Teoso takaõtxikare iĩtoãna, txamari kona Teoso naki-
tiakori ! itxauana. Atera Teoso nakitiakori, kotxi atemoni aua atão in-
akari Teoso takaõtxikare ate ãkixinireẽ, kotxi Erekari Matamatakoti oerekaua
amisãkiretiniri Teoso. Kristo Xesosinokara ate iuika. Aimarotari ateka
kamakiti !itxa. Teoso kamakitinokara apakata.
4 Hĩuãkatari atxiĩti hĩte kamakiti ereka inini Teoso apakapinii ĩkapani? Kon-
apitini. Nota kamakiti apiaerekata, iuaritika nikamakiti ! txĩkitakano Teoso
apakapinino ĩkapani. Hĩkenakotariko erekari nota kamakiti:
5 Teoso takaõtxikare niĩtoã takaãka oito õti nauakasaaki. Nirini, ninoroni
pakini Xoteo itxauana. Natokiri kitxakapirĩka Pẽxamíĩ inakori. Kitxakapirĩka
natokiriakorini, nakiroakoroni pakini ikinika Xoteoakori itxauana, ininiã
atão Xoteo nitxaua. Nota kĩpitari aãuĩteakori kitxakapirĩkarini paniãtakiti, kotxi
nota pariseo nitxaua, ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori oerekakari nitxaua.
6 Nota iteene nirekari Teoso nireẽkiti nikamini, ininiã nimisiritari kãkiti
Xesosi sãkire auiãkani, kotxi niuãkatari Teoso nirekari ikara nikamini.
Aãtokiriakorini paniãtakiti ikinika nikĩpita. !Nikerokari.
7 Mitxi niuãkatari ikara atoko nininiã erekapitikari, ininiã, “Teoso apaka-
papitikano nota,” nitxa. Uatxa nimarotari Kristo, ininiã nimarotari mitxipe
minakati nininiua nota.
8 Uatxa nimarotari niauĩte Kristo Xesosi. Ikara apiaerekata. Xesosi
nimarotini apisapanika, nikamakiti ! itxa xatiki. Nitakanapapekari mitxi
nikamakiti. ! Itxaika. Mitxi nikamakiti itiki atoko, kotxi ! ninirekaikari.
Kristo nakiti uatxa nitxaua.
9 Nitakanapapekari mitxi nikamakiti Kristokata ãtipirika nauini ĩkapani.
Nota kĩpitari Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko inakarinani kona ereka
txĩkitakano nota. Teosonokara kamaerekatano nota, kotxi nauikari Kristo
sãkire.
10 Ninirekari Kristo iteene nimarotini. Ninirekari nimarotiniri Teoso
posotiire, kotxi iposotiireẽ õkitikari Kristo, iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Kristo
atatsiirauatape, ininiã nota apaka nirekari natatsiirauatini atão imoianari
nininiua ĩkapani. Ninirekari nota nireẽkiti ipinini, Kristo aamina ĩpiriãmitakari
nopini ipinini atoko. Ninirekari Xesosi nireẽkitinoka nikamini, ininiã iua
atoko nitxaua.
11 Ininiã itixi xipokini õti Teoso õkitikanoko, iuaĩkana auãki ninini tĩkane.

Mitekakari Atoko Nitxa

12 Ikara ikinika ! nimarotapanika. Nimaroãpotapanikariko. Teoso kama-
panikari iparĩka nota ãkixinireẽ. ! Ixipokapanikari, ininiã ! niotokakari ni-
parĩka Teoso ĩkapani. Niparĩkauatapitipo. Mitekakari mitekini atoko, !niotoka.
Mitekakari nirekari mitekatxi mapotõkire apokini. Iua atokokana nota
nirekari niparĩka mapotõkire napokini, kotxi Kristo Xesosi mereẽno nota
ikara atoko nikamini ĩkapani.
13 Nitariakori, niparĩka mapotõkire ! napokapanika. Ia nikamako: ! Nix-
inikaikari mitxi nikamakiti. Mitekakari masapotorikakati atoko nitxa. Ni-
tapararitika nisa apikomoni, niparĩka mapotõkire napokini ĩkapani.
14 Mitekakari iteene nirekari mitekatxi mapotõkire apokini imitekini ĩki
apakapini ĩkapani, ininiã imitekapitipo. ! Iotoka. Iua atokokana nota
parĩkauatapitipo Teoso ĩkapani, niparĩka mapotõkire napokini ĩkapani, niparĩka
ĩki Teoso sikakiti napakapini ĩkapani, kotxi Teoso pĩkapiretano nota Kristo
Xesosiã itixine nisini ĩkapani, niparĩka ĩki napakapini ĩkapani.

15 Akinika ate Kristo iteene imarotakani xinikamariko nota oerekakiti
atoko inakari. Ikara atoko himaxinikakanisaaki, Teoso oerekaiko hĩte atão
inakari.
16 Mitekatxi kamakari paniãtakiti iaõka mitekakari kama imitekasaaki. Iua
atokokana makamariko Teoso paniãtakiti. Uatxaika akamakiti atokokana
makama.
17 Nitariakori, hĩkamariko nota kamakiti atoko inakari, kotxi ate
oerekapekai hĩte ikara atoko inakari hĩkamini. Hĩkĩpitariko nota kamakiti
atoko inakari kamakani sãkire.
18 Kaiãopokori kãkiti ! auikari Kristo ipinini amaerekani imakatxakini
ĩkapani. Kristo omanatakani itxauana ninoa. Itokatapeka ikara nisãpiretai
hĩte, ininiã iuaĩkana uatxa ikara nisãpiretai. Iteene nimatinaniuata ninoa
xika.
19 Itixi mapotõkire õtisaaki ninoa iokanataãkako maerekani misiritikoãtaã.
Iĩtona iteosonena atoko itxana, kotxi iĩtona nireẽkitinoka ikamana. Ika-
makitina ! erekari, iuaritika iuikarina ikamakitina. ! Ipẽtauatana. Ninoa
xinikapikari ĩkorapokoriti. !Ixinikarina Teoso.
20 Atepekana, Teoso tixine auakani atxapekaua. Aiãtapari apoxokoniritika
kãkiti maerekani makatxakakari iuaxitikiri uaimoni apokini. Iua Xesosi
Kristo Apiananiri itxaua.
21 Iuasaakiko inoãkari aĩto mataparati. Itxĩkitakari aĩto iua ĩto erekari atoko
inini. Iposotari, kotxi kaposotiireri itxaua iua. Ikinimane kamapitikariko
ipaniãtakiti, kotxi kataparari iua Xesosi.

4

Õtãkipirenatxi

1 Nitariakori, nota iteene tiretai hĩte. Nipiãtai hĩte. Hĩkamapoxokonitano nota.
Niuikai hĩte, kotxi niparĩka ĩki atoko hĩtxa. Nitiretakini, hĩxinikariko ikara nota
õtãkikinii uatxa. Nota õtãkikinii hĩkĩpitiniã, !hĩtakanapari Apiananiri.
2 Nota õtãkikai hĩte Epótxia inakoro, Sĩtxiki inakoro pakini. Hĩkĩpitariko
Apiananiri sãkire. Hĩotokakariko hĩtxitakakiniua.
3 Pitepekana nimoianari erekari, nota nirekai pite õtãkikinina naia
sito ipi, kotxi ninoa parĩkauatapeka notakata Teoso iokanapirena erekari
asãpiretakasaaki. Ninoa parĩkauata notakata, Kremẽtxi inakori pakinikata,
apanakini nimoianariakorikata apaka. Ninoa uãka Teoso aãtsopateẽ
iõkatapeẽkaika, Teosokata auapinininiika ininina tĩkane.
4 Hienenĩkapikako, kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua. Iuaĩkana nitxai.
Hienenĩkako.
5 Erekari hĩkamako apanakinimoni. !Hĩtxitapena. Erekari apanakini imaro-
tiniri hĩte ereka hinini. Apiananiri kaiamapeka ikanapiriini uaimoni.
6 Na xatiki maerekaxiniretika ! hĩtxape. Maerekaxinireti hinakasaaki,
himisãkiretariko Teoso. Hamanaãri hinireẽkiti. Himisãkiretakasaakiri Teoso,
hĩtxariko: “Erekapitikari notamoni pikamakiti,” hĩtxariko.
7 Ikara atoko aniniã, Teoso kamaerekaxiniretaua. Kiãtokopa ininiãpa
Teoso kamaerekaxiniretaua? !Kimarotikori, iuaritika peerekari. Hãkixinire
erekaxinirepeka ininiã, maerekati ! iĩroã hãkixinireẽ. ! Hinirekaikari
maerekati hĩxinikini. ! Hinirekaikari maerekati, kotxi Kristo Xesosi nakiti
hĩtxapekaua.
8 Nitariakori, nisãpiretakiti xipokini apisa, nisãpiretapanikaiko hĩte.
Hĩxinikariko atão inakari sãkiretxiti. Hĩxinikariko atão inakari hĩsãpiretini.
Hĩxinikariko atão inakari hĩkamini. Hĩxinikariko erekarinoka. Hĩxinikariko
tiraõkitxi. Hĩxinikariko potxitakori. Ikara atoko inakarinoka hĩxinikako, kotxi
erekapitikari ikara. Peerekari ikara.

9 Hĩkamapikariko noerekakiti iaõka. Hĩsãpiretanako apanakini hĩtemoni
nisãpiretakiti. Hĩkamariko nota kamakiti hĩtiãkiti atokokana. Ininiã Teoso
kãkiti kamaerekaxiniretakari kaikota hĩtekata.

Paoro Potxitari Ninoa Sikakiti

10 Apiananiri nakiti nitxaua, ininiã iteene nipoxokoniuata. Iuaĩkana hĩte
oerekari hĩtiretinino, txineiro hĩsikakito hĩokanatinano, ininiã nipoxokoniuata.
Ãtipirika hĩxinikano, kotxi iteene hĩtiretano. Txamari mitxi !hĩposotari hĩsikakiti
hĩokanatini notamoni.
11 !Namanaãi iuaĩkana txineiro hĩokanatini notamoni. Ikinipoko ninireẽkiti
auakasaaki, nipoxokoniuata. Ikinipoko ninireẽkiti mauakanisaaki, iuaritika
nipoxokoniuata.
12 Nota napapekari nimamãkani, nimanipokoreni, nimatxineiroteni
pakini. Apaka nimarotari ãtikataã ninireẽkiti ikinipoko auinano. Teoso
oerekapekano ikiniõtika nipoxokoniuatini. Nienenĩka nipokori auakasaaki.
Nienenĩka ninatxitakasaaki apaka. Nienenĩka ikini sereti auinakasaakino.
Nienenĩka minakati mauinakanisaakino.
13 Ikinipoko niposota nikamini, kotxi Kristo sikano iposotiire.
14 Erekapitikai hĩte, kotxi nimatxineirotenisaaki, hĩokanatari txineiro nota-
moni.
15 Teoso iokanapirena erekari merepitipanika hĩkenakotakasaaki, ereẽ
Masetónia tixini nosipikasaaki, hĩte Piriposi auakaninokara iokanataro tx-
ineiro napakapini ĩkapani. Apanakini Xesosi sãkire auiãkani ãtiãtaã auakani, !
iokanatinano nota. Himarotapekari ikara.
16 Tesarónika sitatxiti nauakasaaki, ninirekakiti auakasaaki, itokata tx-
ineiro hĩokanatinano.
17 !Niãtaparo txineiro hĩsikinino. Niãtapari Teoso sikinii erekari, kotxi hĩte
tiretapekano nota.
18 Napakapapekari ikinipoko hĩokanatakiti. Kaiãopokori hĩokanatakiti. Epa-
parotxito inakori mininano hĩsikakiti, ininiã ikinika ninireẽkiti uatxa auinano
nota. Teosomoni sikakori kamariri atoko itxa hĩte sikakiti notamoni. Teoso
potxitari hĩsikakiti notamoni.
19 NiTeosone sikaiko hĩte hinireẽkiti ikini sereti, kotxi ikinipoko aua iua-
moni. Isikaua, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori atxaua.
20 Ãtipirika matxari Teoso: “Peerekai aĩri, aTeosone. Ameẽ.”

Takanapapirenatxi

21 Hĩsãpiretanako ikinimane ereẽ auakani Kristo Xesosi nakitiakori, nix-
inikamanapitinina ninoa. Aĩtariakori uai notakata auakani xinikamanapitai
hĩte apaka.
22 Ikinimane uai auakani Teoso nakitiakori iokanapireta hĩtemoni
ixinikiniina. Homanoakori auĩte aapoko auakani, Teoso nakitiakori,
iokanapireta hĩtemoni iteene ixinikiniina.
23 Xesosi Kristo Apiananiri sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

KOROSO
Paoro Iokanatsopatakiti Koroso Auakanimoni

1 Nota Paoro. Niokanatsopata hĩtemoni. Teoso mereẽno nota, kotxi
inirekari nota Xesosi Kristo iokanatakiti nininiua. Aĩtari Tximótxio apaka
iokanapireta hĩtemoni.
2 Ininiã aiokanatari ia iõkatsopari Teoso nakitiakorimoni, ikinika Teoso
paniãtakiti kamakanimoni Koroso sitatxiti auakanimoni. Aĩtariakori hĩtxaua.
Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Teoso Misãkiretiko Koroso Auakani Ĩkapani

3 "Erekapitikai," atxari Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo iri, iua amisãkiretakasaaki
hĩte ĩkapani. Ãtipirika amisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani.
4 Ikara atoko atxari Teoso, kotxi ate kenakopiretari hĩte auikiniri Kristo
Xesosi sãkire. Apaka akenakopiretari hĩte tiretiniri ikinika kãkiti Teoso
nakitiakori.
5 Teoso iokanapirena erekari atão sãkiretxiti itxaua. Ikara hĩkenakotakasaaki,
hĩkenakotari Teoso sikaenetakiti ipotetakiti itixineẽ hĩte ĩkapani, ininiã
hiãtapari hãpakapiniri Teoso sikaenetakiti. Himarotari hãpakapiniri, ininiã
Teoso sãkire hãuikini aua, hĩtiraõkiuatini pakini aua.
6 Teoso iokanapirena erekari hĩkenakotakiti iaripiretapeka ikini itixiti-
moni. Ikiniõtika apikomoni kãkiti kenakotari. Iuasaaki kãkiti auikaãpotari
Teoso iokanapirena. Ikiniõtika kãkiti apakapari erekari Teoso sikakiti. Iua
atokokana hĩte kenakotari Teoso iokanapirena erekari. Iuasaaki himarotari
ikinipoko erekari Teoso sikakiti. Iuasaaki himarotari Teoso atão sikiniri
ikinipoko erekari kãkitimoni.
7 Amoianari, atiretakiti, Epápara inakori, iuara oerekai Teoso sikiniri
ikinipoko erekari kãkitimoni. Iua Kristo nitiri itxaua. Ãtipirika iparĩkauata
Kristo ĩkapani, ininiã ãtipirika iparĩkauata hĩte ĩkapani.
8 Iua sãpiretaua ate hĩtiraõki, Erekari Matamatakoti siãkiti hĩtemoni.
9 Hĩte pirena akenakopiretakasaaki, ãtipirika amisãkiretari Teoso hĩte
ĩkapani. Ate nirekari hĩte iteene imarotiniri Teoso nireẽkiti hĩkamini ĩkapani.
Anirekari kiĩkiteni hininiãua. Anirekari himarotiniri Teoso imarore Erekari
Matamatakoti siãkiti.
10 Ininiã ate misãkiretari Teoso hĩte atão hĩkamini ikiniõtika, kotxi Apiananiri
anaakori hĩtxaua. Anirekari hĩkamakiti kamapoxokonitiniri Teoso. Ininiã
hĩkamakiti ikiniõtika erekarinoka, amãtiiri erekari atoko. Ininiã ikiniõtika
himaroãpotari apikomoni Teoso nireẽkiti.
11 Anirekari Teoso sikataparaxiniretinii hĩte iposotiireẽ, kotxi kaposoti-
ireri iua. Ininiã iuasaaki hiãtapari himisiritiko xipokini. Iuasaaki !hina-
iataua. Iuasaaki hĩposotari himĩteenekiniri himisiritiko hĩpoxokoniritika.
12 Iuasaaki hĩtxariko aĩri: "Erekapitikai," kotxi iua kamaerekataua.
Ininiã aãpakapari iua potetakiti inakitiakori ĩkapani Teoso tixineẽ, ipiã
mauakaniãtaã.
13 Iua sikakaua ipiã posotiireẽ aãuakasaaki, maerekati posotiireẽ
aãuakasaaki. Iua anikaua imi itiretakiti auiniãtaã. Iuaãtaã auakani auĩte
itxaua imi.
14 Imi Kristo iĩkitxitari Teoso amaerekani ĩki ipĩkasaaki, ininiã Teoso makatx-
akari amaerekani. !Ixinikaikari amaerekani.

Kristo Apiananiri

15 Kãkiti kona posotari atamatiniri Teoso. Teosotxikana itxaua Kristo,
iuaritika aposotari Kristo aãtamatini. Ikinipoko kamiko apisa, Kristo aua
Teosokata.
16 Iua kamari ikinipoko. Ikamari iaxiti auakani, uai itixi auakani apaka.
Ikamari ikinipoko kãkiti atamatakiti, kãkiti matamatakiniti apaka. Ikamari
ikinika kaposotiirerini, auĩtetxiakori matamatakoni, ikinika Teoso nitiriakori
pakini. Ikamari ikinika. Ikinika kamaãka iua ĩkapani.
17 Kristo aua ikinipoko apisa. Iua maĩkari ikinika imaxipokakani ĩkapani.
Ikara atoko ininiã, ikinipoko auapanika. Iua mauakaniã, ikinika iarika. Iua
mauakaniã, ikinipoko xipoka.
18 Kãkiti Teoso mereẽkini Kristo ĩto atoko itxauana. Teoso mereẽkini
kii atoko itxa Kristo. Merepitipanika ipĩkari õkitikakariua iua. Ininiã
õkitikasaakiua, oerekari kãkiti Apiananiri ininiua. Ãti kaposotiireri iua
atokokana inakari !auari.
19 Teosotxikana iua. Ikinika Teosomoni auakari aua iuamoni. Ikara atoko
Teoso apokaerekatari.
20 Kristo arẽka xiketakasaaki aamina ĩpiriãmitakari nopini, iuasaaki Kristo
xipokari Teoso omanãkarauatini kãkiti maerekani xika. Kotxi Teoso nirekari
Kristo minininiri ikinipoko iuaĩkana iuamoni, ĩkorapokoriti auakani, iaxiti
auakani pakini. Ininiã uatxa Teoso apakapari Kristo sãkire auiãkani.

Kristo Kamakiti Koroso Auakani Ĩkapani

21 Hĩtepekana, mitxi ! himarotari Teoso. Iuasaaki ! hãuari Teosokata.
Maerekati hĩkamakiti xika homanatari Teoso hãkixinireẽ. Teoso mokaiakari-
akori hĩtxaua iuasaaki. Uatxa Teoso apakapai hĩte,
22 kotxi Kristo ĩto ipina hĩte ĩkapani. Ininiã iua anikai hĩte Teosomoni
iua makatxakakini hininiua ĩkapani. Teosomoni himaerekani ! auaika,
kotxi Kristo makatxakapekari imakinika himaerekani. Teoso apisatoõ
hãpokasaaki, kona ãti posotari apoĩtinii himaerekani xika.
23 Ikara atoko aua hĩtemoni, iteene hãuikiniãri Kristo sãkire ikiniõtika, Kristo
sãkirenoka hãuikiniã, isãkire himatakanapakaniã. Ikara atoko hĩkaminiã,
apanakini kona txĩkitakai hĩtakanapiniri hiãtapiniri ikinika Teoso kamakiti
hĩte ĩkapani. Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua ikinika Teoso kamak-
iti inakitiakori ĩkapani. Hĩte kenakotapekari Teoso iokanapirena erekari.
Isãpiretaãkapeka ikinika itixi auakanimoni. Nota Paoro Teoso nitiri, iua
iokanapirena erekari ikinimane nisãpiretini ĩkapani.

Paoro Parĩkauata Kãkiti Teoso Mereẽkini Ĩkapani

24 Uatxa nipoxokoniuata hĩte ĩkapani natatsiirauatini, kotxi natatsiirauatini
xika hĩte auikari Kristo sãkire. Natatsiirauata niĩtoã Teoso mereẽkini ĩkapani.
Kristo ĩto atoko itxauana kãkiti Teoso mereẽkini. Natatsiirauatapitika, iuari-
tika Kristo atatsiirauatini apiata.
25 Teoso iokanatano nota imereẽkini nitiri nininiua. Ipaniãtano
nisãpiretiniri ikinika isãkire hĩtemoni.
26 Ipaniãtano nisãpiretinii mitxi kãkiti mimarotakiniti. Okananipeka Teoso !
oerekari ikara kãkiti mimarotakiniti. Kristo ipinini apisa ikini itixiti auakani
!imarotari ikara. Mitxi kãkiti mimarotakiniti uatxa oerekaãka Teoso nakiti-
akorimoni.
27 Uatxa Teoso nirekari inakitiakori Xoteo minakaniua imarotiniri mitxi
kãkiti mimarotakiniti, kotxi peerekari. Natokopa itxa ikara kãkiti mimaro-
takiniti? Nisãpiretai. Kristo posotari kãkiti ãkixinireẽ auini. Ia mitxi kãkiti
mimarotakiniti. Kristo aua hãkixinireẽ. Ininiã himarotari hĩsini Teoso tix-
inemoni.

28 Ininiã asãpiretari kãkiti Kristo pirena. Aõtãkikari ikinimane Teoso imaroreẽ. Aõerekari ikinimane Teoso imaroreẽ, kotxi Teoso sikaimaroretaua. Iua aua ikinika imaroretxi. Ikara atoko aanikana Kristo nireẽkitinoka kamakani Teosomoni.
29 Ikara nikamini ĩkapani, niparĩkauatapitipo. Pasãpaniri. Kristo posotiireẽ niparĩkauata, kotxi kaposotiireri iua. Iua iteene sikataparatari nãkixinire, ininiã niposotari iteene niparĩkauatini iua ĩkapani.

2

Paoro Nirekakiti

1 Ninirekari himarotiniri iteene nimisiritiko hĩte ĩkapani. Apaka iteene nimisiritaãka Araotxiséia sitatxiti auakani ĩkapani. Nimisiritaãka apanakini nimataõkitakini ĩkapani apaka.
2 Ninirekari ikinimane ninoa kataparaxinire ininina. Apaka ninirekana itiretakakiniuana, ininiã ãtika ninoa nireẽkiti. Ikara atoko ininiãna, iteene imarotarina ikinika Teoso sãkire. Iuasaaki imarotarina Kristo, mitxi kãkiti mimarotakiniti, mitxi aĩri Teoso moerekakiniti.
3 Paimatireri Kristo. Iua mimarotakiniti !auari. Ikinipoko imarota.
4 Ikara atoko nisãpiretai hĩte, apanakini mamisirienetakanii tĩkane kãkiti imaroreẽ.
5 Niĩto !auari hĩtekata, iuaritika nixinikapikai hĩte nãkixinireẽ. Nipoxokoniuata, kotxi nimarotari hĩkamakiti atão inini. Apaka nipoxokoniuata, kotxi hĩte iteene auikari Kristo sãkire.

Atão Kristo Sãkire Auiãkani Kamakiti

6 Hãpakapapekari Kristo Xesosi hĩauĩte ininiua ĩkapani, ininiã hĩkamariko inirekakiti ikiniõtika.
7 Iua taparanoka hĩkosekako. Aãkotsa kosekiniri ãparaã atoko hĩtxako. Ikara atoko hininiã, kataparari hĩxinire. Ininiã atão hãuikari Kristo sãkire mitxi aõerekakiti atoko, ininiã kataparaiko. Ininiã iteene hĩtxariko Teoso: “Ikinika pikamakiti ate ĩkapani peerekari,” hĩtxako.
8 Erepaniko. Kona hãuiritapiri kãkiti makatxakinii Teoso kimaporeẽ. ! Hãuikapiri ninoa sãkire, kotxi ãtião ninoa sãkire. Na atão isãkirena. Kãkiti imarorenoka imarotana. Kamisirienererini ninoa. Maxikatiĩka isãkirauatana. Kitxakapirĩka auakani sãpiretakiti ninoa sãkire. Ĩkorapokoriti auakani nireẽkiti maerekati isãpiretana kãkiti. Kona Kristo sãkireni.

Apiananiri Itxaua Kristo

9 Kristo aua iĩto, iuaritika Teosotxikana iua. Kristo aua ikinipoko Teoso posotiire, ikinipoko itiraõki, ikinipoko imarore, txaãpokata, kotxi Teoso itxaua.
10 Kristo aua hãkixinireẽ, ininiã ikinipoko aua hĩtemoni. !Auari apikomoni hinirekakiti, kotxi auĩtetxiakori iaxiti auakani auĩte itxaua. Apiananiri itxaua. Kaposotiireri iua atoko inakari !auari.

Kristo Kamakiti Hĩte ĩkapani

11 Hãpakapapekari Teoso takaõtxikare kãkiti mataãkiniti. Hãkixinireẽ Teoso takari itakaõtxikare. Kristo makatxakasaakiri himaerekani hiĩto nireẽkiti, iuasaaki hãpakapari Teoso takaõtxikare.
12 Hĩpatxisatikosaaki, Kristokata ikatakoni atoko hĩtxaua. Eereka hõkitikaãka Kristo õkitikiko atoko. Hĩte õkitikaãkako, kotxi hĩte auikari Teoso posotiire Kristo õkitikini ipĩkasaaki.
13 Mitxi ipĩkani atoko hĩtxaua himaerekani xika. Xoteo minakaniua hĩte, ininiã mitxi kona himarotari Teoso nireẽkiti. Hĩponaniãkasaaki, maerekati

auape hĩtemoni. Iuaritika Teoso txĩkitakai auãki hinini Kristokata. Teoso makatxakari ikinipoko himaerekani. !Ixinikaikari himaerekani.
14 Iua oakari iõkatsopatakori amaerekani sãpiretiko. Ikara iõkatsopatakori sãpiretari amisiritiko amaerekani xika. Amitekini ! auari. Amisiritiko auapitika. Iuaritika iua oakari ikara iõkatsopatakori. Imakatxakari ikara iõkatsopatakori. Ĩpiriãmitakari nopini Kristo tokakitikosaaki, ikara iõkatsopatakori tokakitaãka apaka iuaã, ininiã !itxaika. Iuasaaki amisiritiko !auaika.
15 Kristo ĩpiriãmitakari nopini ipĩkasaaki, iuasaaki imakatxakari ikinika Satanasi posotiire, initiriakori posotiire pakini. Iua oerekari ikinimane ! kaposotiirena ninoa. Iua õkitikasaakiua, oerekari ikinimane iuananira Apiananiri ininiua. Iuasaaki Kristo oerekari ikinimane ikãiatini.
16 Ininiã kona hãuiritapiri apanakini txitinii hinikakiti xika, hiãtakiti xika pakini. Kona hãuiritapiri apanakini txitinii kiiniri Teoso ĩkapani hĩkamini xika, kiiniri kasiri itopaĩtakasaaki hĩkamini xika, kiiniri tomatiko õti hĩkamakiti xika pakini.
17 Kiiniri Teoso ĩkapani ĩkorasaaki sanõkatxi atoko itxa. Oerekaua atão inakari, txamari na iteene oerekaua. Iteene oerekaãka atemoni, Kristo aõkitakasaaki.
18 Erepaniko kãkiti ia atoko inakari: Ninoa iuikari imiuikakaniuana. Ninoa teosonetari Teoso nitiriakori matamatakoni. Ninoa sãpiretari kãkiti matamatakoni aõkitinina itaponeẽna. Ixinikarina ninoaka nireẽkitinoka. Ixinikarina kimarorerini ininiuana, ininiã iuikauana. Erepaniko kãkiti ikara atoko inakani. Hãuikiniãri ninoa sãkire, !auaika hĩparĩka ĩki.
19 Kãkiti ikara atoko inakani !inirekari Kristo iauĩtena ininiua. Kotxi Kristo akii atoko itxa. Ate iua ĩto atoko atxaua. Ikara atoko ininiã, isikataparataua. Aãpotiitaua. Asikataparatakakaua. Ãtika ĩtotxi atoko atxaua. Ikara atoko aniniã, aimaroãpotari isãkire. Aaneẽ, kãkiti ĩto aneini atoko.

Apinini, Aãuini Pakini Kristokata

20 Mitxi hinireẽkiti itixi auakani nireẽkiti atoko. Hãuikasaakiri Kristo sãkire, mitxi hinireẽkiti !auaika. Ipĩpe. Txamari hĩkamapanikari ĩkorapokoriti auakani kamakiti atoko. Ninoa nireẽkiti iaõka hĩkamapanika.
21 Ninoa txari: “Kona pimaĩkapiri ikara. Kona pinikapiri ikara nipokori. Kona piouãtakapiri ikara.” Kinirepa hĩkĩpitari ikara isãkirena?
22 Ninoa paniãtakiti xipokapitikako. Ikara atoko !itxa, kotxi ikara atoko inakari paniãtakori kãkitinoka paniãtakiti. Kãkiti oerekakiti sãkiretxitinoka ikara.
23 Kãkiti uãkatari ninoa paniãtakiti kimarorerini paniãtakiti atoko. Ninoa xinikakiti iaõka inirekarina Teoso. “!Erekano,” itxana, txamari ãkixinireẽna itxana “Peerekano.” Ninoaka misiritaua iĩtoãna. Ikamarina ikinika iĩtona nireẽkiti.

3

Atão Hĩkamakiti Erekari Hãuini Ĩkapani

1 Hĩte õkitikaãka Kristokata hãuini amaneri inini ĩkapani, ininiã hinirekariko hĩkaminiri Teoso tixine auakani kamakiti iaõka. Iuaã Kristo topãkanãta Teoso kikomoni. Apiananiri itxaua Teoso kikomoni topãkakari.
2 Hĩxinikariko Teoso tixine. Kona hĩxinikapiri ĩkorapokoriti.
3 Ipĩkani atokopeka hĩtxa, kotxi hãuini kitxakari ! auaika, ininiã kona hĩxinikaikari ĩkorapokoriti auakari. Teoso sãkire mauiãkani !imarotari hãuini amaneri Kristokata Teoso auiniãtaã.

4 Kristo txĩkitakari aãuini amaneri inini. Iua uai apokasaaki iuaĩkana atamataãka. Iuasaaki hĩte apaka atamataãka iuakata. Iuasaaki hĩtemoni auari Kristo iotximere atokokana.
5 Hĩxipokariko hiĩto nireẽkiti, kotxi ĩkorapokoriti auakari nirekari ĩtotxi nireẽkitinoka. Hõkariko. Kipa aua aãkixinireẽ aõkini ĩkapani? Auari anokaretxi. Auari aĩto nireẽkitinoka kamiko nirekiko. Auari ãti ĩto nirekiko. Apaka auari ãti nakiti nirekiko aãkixinireẽ. Iteene anirekiniãri ãti nakiti, ateosone atoko itxaua anireẽkiti.
6 Ikara maerekati xika, Teoso omanãkare apokapitikako Teoso paniãtakiti makĩpitakanimoni.
7 Mitxi hĩte kamari maerekati ikara atoko inakari. Iuasaaki hĩtotapekari ikara atoko inakari hĩkamini.
8 Uatxa ia atoko inakari hĩtakanapako: omanãkaretxi, ãti iteene txitiko, Teoso misãkirepiretiko, maerekati sãkiretxiti pakini.
9 Kona himisirienetakakapeua, kotxi hĩtakanapapekari maerekati mitxi hĩkamakiti. Himãka kitxakari hõkini atoko, hĩtakanapapekari ikara maerekati.
10 Uatxa hĩkamakiti amaneri. Himãka amaneri hĩeretakini atoko, hĩkamakiti uatxa amaneri. Teoso txĩkitakari hĩkamakiti amaneri inini, ininiã himarotari atão inakari imaroretxi. Ininiã Teoso kamakiti atokokana hĩkama, kotxi hĩte kamakari itxaua.
11 Uatxa kãkiti apiari !auari. Krekoakori, Xoteoakori, Teoso takaõtxikare auaĩtotakini, Teoso takaõtxikare mauaĩtotakini, mimaroreni, kãkiti ĩtopa auakani, nitiritxi amotakoni, kãkiti miamotakoni pakini !auari kãkiti apiari. Ãti kãkiti ãti kãkititxikana, kotxi Kristonoka Apiananiri. Iua aua ikinimane isãkire auiãkani ãkixinireẽ.
12 Ininiãkara hiamonĩkariko ãti. Hĩkamariko erekari ãtimoni. !Hĩuikapeua. Kaneenama !hĩtxape. !Katimari homanãkarauatini. Ikara atoko hãuako, kotxi Teoso mereẽkini, iua nakitiakori, itiretakini hĩtxaua.
13 Himĩteenekakakauako. Himaxinĩkaretariko apanakini kamakiti, hĩte mapokaerekatakiniti. Kristo maxinĩkaretapekari maerekati hĩte kamakiti, ininiã iua atokotxikana himaxinĩkaretariko maerekati apanakini kamakiti hĩtemoni.
14 Ikara erekari hĩkamako. Erekari apiari hĩkamini, hĩtiraõkiuatini. Hĩtiraõkiuatako. Hĩtiraõkiuatakasaaki, ininiã iuasaaki ikinika hĩkamakiti atão.
15 Kristo kamaerekaxiniretai, ininiã erekari hãkixinire. Hãuiritariko ikara erekari kaikotini. !Hĩkamapiri ikara erekari makatxakiko ĩkapani. Hĩkinika ãtika ĩtotxi atoko hĩtxaua. Teoso akiritai hĩte hãkixinire ereka inini ĩkapani. Hĩtxariko Teoso ãtipirika: "Erekapitikari pikamakiti nota ĩkapani," hĩtxako.
16 Hãuiritariko ikinika Kristo sãkire kaikotini hãkixinireẽ, ininiã iuasaaki himarore iteene aua. Hõerekakakaua. Hõtãkikakakaua. Hĩxikaretari xikari Teoso ĩkapani. Hĩxikaretariko xikari Teoso sãkire iõkatsopatakori xikariti. Hĩxikaretariko xikari kitxakari, amaneri pakini Teoso ĩkapani. Hĩxikarauatakasaaki, hãkixinireẽ hĩtxariko Teoso: "Erekapitikari pikamakiti nota ĩkapani."
17 Ikinika hĩkamakiti hĩkamako Apiananiri Xesosi ĩkapani. Hĩsãkirauatakasaaki, hĩsãkirauata Apiananiri Xesosi ĩkapani. Iuasaaki hĩtxariko aĩri Teoso: "Erekapitikari pikamakiti nota ĩkapani," hĩtxariko.

Kãkiti Aapoko Auakani Õtãkikiko

18 Hĩte ĩtanorotxi, hĩkĩpitariko hĩtaniri sãkire, kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua, ininiã ikara atão hĩkamini.
19 Hĩte ĩtaniritxi, hĩtiretaroko hĩtanoro. Kona hĩtxitapero oa. Kona homanatapero.
20 Hĩte amarini, hĩkĩpitariko hĩri, hinoro pakini sãkire. Ikinika ninoa paniãtakiti hĩkamako, kotxi Teoso apokaerekatari ikara atoko inakari.

21 Hĩte irĩtxi, kona hĩkamanaiamanetapena hamariteakori, kotxi eereka
maerekaxinireti aua ninoamoni, ininiã ! inirekaikarina hĩte paniãtakiti
ikaminina.
22 Hĩte nitiritxi, hĩpatrãote ĩkorapokoriti aua, ininiã hĩkamariko ikinika ninoa
paniãtakiti. Apanakini iteene parĩkauata ipatrãote apisatoõ, iua apokaerekatiniri ĩkapani. Iua mauakanisaaki apaka iteene hĩparĩkauatako. Ikini
hĩxinireritika hĩkamariko hĩparĩka. Ikara atoko ininiã, atão hĩpaxitari Teoso.
23 Ikinika hĩkamakiti hĩkamako hĩtaparaxinireritika. Hĩparĩkauatakasaaki,
parĩkatxi Apiananiri ĩkapani hĩkamini atokotxikana, hĩparĩkauata kãkiti ĩkapani.
24 Hĩparĩkauatako ikara atoko, kotxi himarotari Apiananiri sikinii ipotetakiti
iaxitikiri hĩparĩka ĩki. Itixine hãpokasaaki, hãpakapariko. Apiananiri Kristo
nitiriakori hĩtxaua.
25 Maerekati kamakari apakapariko imisiritiko. Teoso misiritari ãti
maerekati kamakari, ãti maerekati kamakari imisiritini atokotxikana.

4

1 Hĩte patrão, hĩkamariko atão inakari hinitiriakori ĩkapani. Kona
himisirienetapena ninoa. Kotxi hĩte apaka aua hĩpatrãote Teoso tixineẽ.

Apikomoni Paoro Õtakikakiti

2 Kona hĩtakanapapiri Teoso himisãkiretini. Araõkire hĩtxako maerekati
mapokakani ĩkapani. Ãtipirika hĩtxariko Teoso: “Erekapitikari ikinipoko pikamakiti nota ĩkapani,” hĩtxariko iua.
3 Apaka himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani. Hamanaãriko Teoso, iua
oerekiniua isãkire apanakinimoni asãpiretini ĩkapani, kotxi anirekari
asãpiretiniri kãkiti Kristo pirena, mitxi kãkiti mimarotakiniti. Ikara
nisãpiretini xika, kateia ãki naua.
4 Himisãkiretariko Teoso, Kristo pirena atão nisãpiretini ĩkapani, kãkiti atão
imarotini ĩkapani.
5 Kimarorerini hĩtxauako Teoso sãkire mauiãkani sauaki hãuakasaaki. Aãuini
poião, ininiã ikiniõtika hinitari kãkiti Teoso sãkire hĩsãpiretini ĩkapani.
6 Teoso sikapekai ikinipoko erekari, ininiã hĩsãkirauatakasaaki, hõerekari
kãkiti hĩsãkireẽ hĩtiretinina. Iõkira mauakaniã nipokoriã, ! kaposeri. Iua
atokotxikana erekari mauakaniã hĩsãkireẽ, kãkiti ! inirekari ikenakotiniri
hĩsãkire. Erekari hĩsãkire ininiã, himarotari hãpakapapiretiniri kãkiti.

Paoro Iokanapiretini Pirena

7 Txíkiko inakori sãpiretaiko ikinika nota pirena. Aĩtari, atiretakiti itxaua.
Iua parĩkauatapitipo Apiananiri ĩkapani. Apiananiri nitiri itxaua atekata.
8 Niokanatari iua hĩtemoni, hĩte imaropiretini ĩkapani, hĩte isikataparax-
iniretini ĩkapani.
9 Niokanatari Onésimo inakori apaka iuakata. Koroso sitatxitikiri iua, hĩte
atoko. Aĩtari atiretakiti itxaua apaka. Ãtipirika atão iparĩkauata Kristo ĩkapani.
Ninoa sãpiretaiko hĩte ikinipoko Kristo sãkire auiãkani kamakiti uai.
10 Arisitako inakori, notakata kateia ãki auakari, xinikamanapitai hĩte.
Panapee itaro ãkiri Marko, xinikamanapitai hĩte apaka. Nisãpiretapekai hĩte
Marko pirena. Ininiã ereẽ iua apokasaaki, hĩpoxokoniritika hãpakapariko iua.
11 Xosoee Xósito inakori xinikamanapitai hĩte apaka. Ninoa ipi ãti pakini
Xoteoakori notakata parĩkauatakani itxauana. Ninoa parĩkauata notakata,
Teoso auĩtetxi ininiua pirena asãpiretini ĩkapani. Isikataparaxiniretanona
nota.

12 Epápara inakori apaka xinikamanapitai hĩte. Ereẽkiri iua. Kristo nitiri
itxaua. Ãtipirika imisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani, Teoso nireẽkitinoka hĩkamini
ĩkapani, ikinika hĩkamakiti atãonoka hĩkamini ĩkapani.
13 Nota imarotari iteene iparĩkauatini hĩte ĩkapani. Apaka nimarotari
iparĩkauata kãkiti Araotxiséia sitatxiti auakani ĩkapani. Apaka nimarotari
iparĩkauata Ierapori sitatxiti auakani ĩkapani.
14 Aĩtari atiretakiti, amianari imarotakari Arókasi inakori apaka xinika-
manapitai hĩte. Témasi inakori apaka xinikamanapitai hĩte.
15 Hĩsãpiretanako aĩtariakori Araotxiséia auakani nixinikinina ninoa.
Hĩsãpiretaroko Nĩpa inakoro, Teoso mereẽkini oaãpoko apotiitakaniua pakini,
nixinikinina ninoa.
16 Ia niokanatsopatakiti hãtatsopatako hĩkinika hĩkenakotini ĩkapani, eereka
hĩpaniãtariko atatsopatiko Araotxiséia sitatxitiã, Kristo sãkire auiãkani kenako-
tiniri ĩkapani. Apaka hĩte atatsopatariko Araotxiséia auakani iokanatsopatak-
iti.
17 Hĩtxariko Akipo inakori: “Pikamariko ikinipoko parĩkatxi Apiananiri
paniãtakiti pikamini.”
18 Nota Paoro niõkatsopatari ia niuakoã: Hĩxinikariko kateia ãki nauini. Teoso
sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

1 TESARÓNIKA
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Tesarónika Auakanimoni

1 Paoro, Sírasi, Tximótxio pakini iokanatsopata Teoso mereẽkinimoni Tesarónika sitatxitiã. Aĩri Teoso nakitiakori hĩtxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nakitiakori hĩtxaua. Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari. Ninoa kamaerekaxiniretai hĩte.

Paoro Misãkiretari Teoso Tesarónika Auakani Ĩkapani

2 Amisãkiretari Teoso hĩte ĩkapani. Ãtipirika atxari Teoso: "Peerekai pite, kotxi Tesarónika auakani auikari pisãkire," atxari.
3 Aĩri Teoso amisãkiretakasaaki, axinikapikari hĩte parĩka Teoso ĩkapani. Atão hĩparĩkauata, kotxi iteene hãuikari iua sãkire. Axinikari hĩparĩka Teoso ĩkapani, kotxi iteene hĩtiretari iua. Axinikari himarotiniri Apiananiri Xesosi Kristo sãkire iaõka hĩkamini. Hĩpoxokoniritika hiãtapari isãkire iaõka apokini.
4 Nitariakori, Teoso tiretapitikai hĩte. Iua mereẽi hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Aimarotari ikara.
5 Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni asãpireta Teoso posotiireẽ. Ate sãkirenoka !kaposotiireri. Erekari Matamatakoti oerekai asãkire atão inini. Hĩte iteene imarotari asãkire atãonoka inini. Hãtamatari aparĩka hĩte ĩkapani hĩte sauaki aãuakasaaki, ininiã himarotapitikaua ate.
6 Ininiã hĩte kamari ate kamakiti atokotxikana. Hĩkamari Apiananiri kamakiti atokotxikana. Himisiritiko aua, iuaritika hãuikari Xesosi sãkire. Himisiritiko aua, iuaritika Erekari Matamatakoti kamapoxokonitai.
7 Ininiãkara Masetónia tixini auakani, Akaia tixini auakani pakini nirekari hĩte atoko ininina.
8 Inirekarina hĩte atoko ininina, kotxi hĩte sãpiretari Apiananiri sãkire Masetónia auakanimoni, Akaia auakanimoni pakini. Apaka ikini itixiti iaripireta hĩte iteene auikiniri Teoso sãkire. Ininiã kona ate sãpiretari kãkiti iteene hãuikiniri Teoso sãkire, kotxi ikinimane imarotape.
9 Ikinimane sãpiretari hĩpoxokoniritika hãpakapiniua ate. Ninoa sãpiretari hĩte takanapiniri teoso kamakori. Isãpiretarina hĩparĩkauatini uatxa Teoso atão inakari ĩkapani, auãkipika inakari ĩkapani.
10 Ninoa sãpiretari, hĩte iãtapiniri Teoso ãkiri itixine auakari kanapiri-ini ĩkorapokoriti. Iua Xesosi. Ipĩkani sauaki Teoso õkitikakiti iua. Iua makatxakapekari amaerekani, ininiã amisiritiko !auaika kãkiti misiritiko õti apokasaaki.

2

Paoro Parĩka Tesarónika Sitatxitiã
(Átosi 17.1-9)

1 Nitariakori, himarotari maxikatiĩka kona ate sari hĩtemoni.
2 Himarotari amisiritiko Piriposi sitatxiti aãuakasaaki, hĩtemoni aãpokini apisa. Iuaã auakani ãsokaua, kateia ãki taka itxauana. Iuaritika Teoso sikataparaxiniretaua asãpiretiniri Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni. Itori kãkiti !inirekari asãkire, iuaritika ate sãpiretari Teoso iokanapirena erekari hĩtemoni.
3 Ate oerekakiti ! akeroka. Teoso nireẽkitinoka anireka akamini. Ãti anireẽkiti !auari. !Anirekari amisirienetinii hĩte.

4 Teoso auiritaua iua iokanapirena erekari asãpiretiniri kãkiti. Teoso
auikari atão asãpiretiniri isãkire kãkitimoni, ininiã asãpiretari isãkire kãkitimoni.
Asãkirauata, kona kãkiti akamapoxokonitini ĩkapanini. Anirekari akamapox-
okonitiniri Teoso, kotxi iua ataerekatari aãkixinire.
5 !Asãpiretai ereka hinini, ate nireẽkiti hĩkamini ĩkapani. Asãpiretari Teoso
sãkire hĩtemoni, kona hĩte nakiti anirekini ĩkapanini. Ikara himarotape. Teoso
apaka imarotari ikara nisãkire atão inini.
6 Ate !anirekari kãkiti iuikiniua ate. !Anirekai hĩte iuikiniua ate. !Anirekari
apanakini iuikiniua ate. Kristo iokanatakiniraua ate hĩtemoni, ininiã aposo-
tari apaniãtinii ikinipoko anireẽkiti hĩsikiniua. Iuaritika !anirekari ikara atoko
akamini.
7 Hĩte sauaki aãuakasaaki iteene atiretai hĩte. Sito tiretiniri oimi atokokana,
ate tiretai hĩte.
8 Iteene atiretai, ininiã anirekari asikinii Teoso iokanapirena erekari.
Kona iuananini anireka asikinii hĩte. Axinire, aĩto pakini anireka asikinii,
kotxi ate tiretakini hĩtxapekaua.
9 Nitariakori, hĩxinikari aparĩka hĩte sauaki. Pasãpaniri. Ĩkanõka, pokamara
pakini aparĩkauatapitipo, akiena, anireẽkiti pakini aãpakapini ĩkapani, kotxi
! anirekari aamanainii hĩte aamonitakiti ĩkapani. ! Anirekari hĩte parĩka
apiatini ate ĩkapani, Teoso iokanapirena erekari asãpiretakasaakii.
10 Hĩte Kristo sãkire auiãkani sauaki aãuakasaaki, hĩte itikari aãuini ikiniõtika.
Teoso apaka itikari. Himarotari Teoso nireẽkitinoka akama iuasaaki. Hi-
marotari erekarinoka akama iuasaaki. Himarotari ! akamari maerekati
iuasaaki.
11 Hĩri atoko atxaua iuasaaki, kotxi aõtãkikai hĩte. Amĩkapiritai, imi iri
mĩkapiritini atokokana. Apaniãtai atão inakarinoka hĩkamini.
12 Ikara atoko akaminii, kotxi Teoso anaakori hĩtxaua, ininiã anirekari hĩte
kaminiri hĩri kamakiti iaõka. Iua akiritai hĩte hĩauĩte inini ĩkapani. Inirekari
hãtamatiniri iua iotximere itixine hãuakasaaki.
13 Ininiã ãtipirika amisãkiretari Teoso: “Erekapitikai, kotxi Tesarónika
auakani auikari pisãkire, ninoamoni asãpiretakiti. Ninoa imarotari kona ate
sãkireni asãpiretana. Ninoa imarotari asãpiretana atão pite sãkire,” nitxari
Teoso. Teoso sãkire parĩkauata hĩte Xesosi sãkire auiãkani ãkixinireẽ isãkire
hãuikini ĩkapani.
14 Xotéia tixini auakani, Kristo Xesosi nakitiakori, Teoso sãkire auiãkani,
ninoa kamakiti atoko hĩkamako hĩte nitariakori. Xoteoakori misiritana ninoa.
Iua atokotxikana hĩte nirimane misiritapekai hĩte.
15 Ninoa Xoteoakori okari Apiananiri Xesosi. Ninoa apaka okana ninoaka
nirimane, Teoso sãkire sãpiretakani. Ninoatxikana misiritapekaua ate. Teoso
!apokaerekatari ninoa kamakiti. Ninoa omanatari kãkiti.
16 Kotxi !auiritarina Xesosi sãkire asãpiretini Xoteo minakaniua, imaerekan-
ina makatxakiko ĩkapani. Uatxa ninoa maerekani xãpoka. Uatxa Teoso
omanãkare apokapeka ninoamoni.

Paoro Ipiãtinina Tesarónika Auakani

17 Ãtiãtaã ate auakasaaki, ãtipirika axinikapikai. Aĩto hĩtekata
mauakanisaaki, aãkixinire xinikapikai. Ate ipiãtai. Iteene anirekari iuaĩkana
aõkitinii.
18 Anirekapitikamari hĩtemoni akanapiriini. Nota Paoro itokata nireka-
mari napokini hĩtemoni, txamari Satanasi !auiritaua asini hĩtemoni.
19 Aãuĩte Xesosi ãti õti ikanapiriãkasaaki, aãpotiitaua iua apisatoõ. Iuasaaki
aiãtapakiti apokapeka. Kipa aiãtapakiti? Hĩtera. Iuasaaki iteene apoxokoni-
uatako. Kinirepa apoxokoniuata? Kotxi hĩte aua iuaã. Iuasaaki aãpakapari

aparĩka ĩki. Kinirepa aãpakapari aparĩka ĩki? Kotxi hĩte auikari Xesosi sãkire ate sãpiretakiti. Ininiã peerekari iuasaaki.
20 Atãopitikara nisãkire. Ate iuikai hĩte. Hĩte kamapoxokonitaua ate.

3

1 Iuasaaki !amĩteenekari amimaropiretakanii hĩte, ininiã axinikari atenoka kaikota uai Atena sitatxitiã.
2 Ininiã iuasaaki aiokanatari aĩtari Tximótxio hĩtemoni. Teoso nitiri itxaua. Imoianataua Kristo iokanapirena erekari asãpiretakasaakiri kãkiti. Aiokanatari iua hĩtemoni, Xesosi sãkire iteene hãuikini ĩkapani, isikataparaxiniretinii ĩkapani.
3 Ikara atoko ininiã, kona hĩxinikari Teoso sãkire hĩtakanapini, kãkiti misiritinii xika, kotxi himarotari amisiritiko apokapitikako. Teoso auiritari.
4 Hĩtekata aãuakasaaki, asãpiretapekai amisiritiko apokini. Uatxa himarotapitikari atão asãkire, kotxi uatxa apopeka asãkire iaõka.
5 Ininiã apikomoni ! nimĩteenekaikari nimimaropiretakanii hĩte. Ininiã iuasaaki niokanatari Tximótxio hĩtemoni, Xesosi sãkire hãuikini nimarotini ĩkapani. Nipĩkari Satanasi sikanireõtinii hĩte, Xesosi sãkire hãuikini hĩtakanapini. Nipĩkari maxikatiĩka Xesosi sãkire asãpiretinii hĩte, hĩtekata aãuakasaaki.

Tximótxio Sãpiretakiti Ikanapiriãkasaaki

6 Uatxa Tximótxio kanapiripeka atemoni. Iua minapiretai hĩte. Erekari isãpiretakiti. Iua txaua ate: “Tesarónika auakani iteene auikari Xesosi sãkire. Ninoa tiraõkiuatapika. Ipotxitarina ixinikiniina hĩte. Ipiãtaina hĩte, ninoa hĩpiãtini atokotxikana,” itxa Tximótxio atemoni.
7 Nitariakori, ate amaxikiko auapitika. Ate misiritiko auapitika, iuaritika hĩkamapoxokonitaua, kotxi iteene hãuikari Xesosi sãkire.
8 Uatxa peerekari ate auini, kotxi Apiananiri sãkire iaõka hĩkama.
9 Iteene apoxokoniuata Teoso apisatoõ, kotxi hãuikari iua sãkire. Axinikasaakii, apoxokoni iteene auapitika. Ininiã ãtipirika atxari aTeosone: “Peerekai pite, kotxi Tesarónika auakani iteene auikari pisãkire, ininiã ikamapoxokonitauana ate,” atxari.
10 Ĩkanõka, pokamara pakini iteene aamanaãri Teoso hĩte iuaĩkana aaõkitini, kotxi anirekari apikomoni Teoso sãkire himimarotakiniti aõerekinii.
11 Anirekari aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo pakini oerekiniãua aãpokini hĩtemoni.
12 Anirekari Apiananiri txĩkitakinii himarotiniri hĩtiretakakiniua. Anirekari hĩtiraõki aneini. Anirekari iteene hĩtiraõkiuatini. Anirekari ikinimane apaka hĩtiretini, ate tiretinii hĩte atokotxikana.
13 Anirekari Apiananiri sikataparaxiniretinii hĩte. Ininiã Apiananiri Xesosi Kristo ikinika inakitiakorikata ĩkasaaki uai, iuasaaki maerekati !auaika hĩtemoni aĩri Teoso apisatoõ. Iuasaaki hĩte apoĩtakari !auari. Iuasaaki erekai hĩte.

4

Akamakiti Teoso Apokaerekatakiti

1 Nitariakori, apikomoni nisãpiretai. Asãpiretapekai hĩkamakiti tĩkane, hãuini Teoso apokaerekatini ĩkapani. Ikara atoko inakari hĩkamapitika uatxa. Erekari hãuini uatxa, ininiã nõtãkikai Apiananiri Xesosi posotiireẽ, apikomoni iua apokaerekatakiti ikiniõtika hĩkamini ĩkapani.
2 Himarotapitikari aõereẽkiti hĩkamini ĩkapani. Apiananiri Xesosi paniãtaua ikara aõerekinii hĩte.

3 Teoso nirekari himaerekani xipokaãpotini hãkixinireẽ. Ininiãkara hĩtaniri
minakotikatika, hĩtanoro minakotokatika, !hĩsirĩkape.
4 !Hãuiritapiri hiĩto nireẽkiti ikamini. Hiĩto auĩte hĩtxauako, ininiã maerekati
hiĩto nireẽkiti !hĩkama. Atão hĩpaxitariko hĩteka ĩto, apanakini ĩto apaka.
5 !Apakata hĩxinikiniri ãtipirika maerekati hiĩto nireẽkiti ãti ĩtokata hĩkamini.
Xoteo minakaniua, Teoso mimarotakani, xinikari ikara atoko inakari.
6 !Apakata hĩtxĩkitakiniri ãti aĩtari maerekati ĩtotxi nireẽkiti ikamini, kotxi
Apiananiri misiritariko kãkiti ikara atoko inakari maerekati ikaminiã.
Asãpiretapekai ikara. Apinitapekai.
7 Teoso kona akiritaua iuamoni, maerekati aĩto nireẽkiti akamini ĩkapani.
Akiritaua iua nakiti aniniua ĩkapani, erekarinoka akamini ĩkapani.
8 Ininiã ikara asãkire manirekakati, !omanataua ate. Omanatari Teoso. !
Inirekari Teoso sãkire, kotxi Teoso sikari Erekari Matamatakoti kãkitimoni.
9 Hĩtariakori hĩtiretini pirena kona aiõkatsopata hĩtemoni, kotxi Teoso
oerekapekai hĩtiretakakiniua.
10 Nimarotari hĩtiretiniri ikinika hĩtariakori Masetónia tixini auakani. Iuari-
tika nitariakori, aõtãkikai apiata hĩtiretiniri kãkiti ikiniõtika.
11 Hãpaiaõkariko hĩtsorĩkaãtini. Apanakini parĩka !himaãkatape. Hĩkamariko
hĩteka parĩka hãuini ĩkapani. Ikara atoko asãpiretapekai hĩte.
12 Ikara atoko hĩkaminiã, Xesosi sãkire mauiãkani paxitai. Ikara atoko
hĩkaminiã, !auari hiamonitakiti.

Apiananiri Kanapiriini

13 Nitariakori, anirekari himarotiniri atão inakari ipĩkani pirena. Kona
anirekari himatinaniuatini Xesosi sãkire mauiãkani matinaniuatini atoko,
kotxi ninoa ipĩkasaaki, !imarotarina isinimonina.
14 Aãuikari Xesosi ipinini. Aãuikari iuaĩkana õkitikiniua. Ininiãkara aãuikari
ipĩkani Teoso sãkire auiãkani apaka õkitikiniua. Teoso minana ninoa Xesosikata
ikanapiriãkasaaki.
15 Iuasaaki ate auãkipanika inakaniua Apiananiri kanapiriãkasaaki, !asari
ninoa mitxi ipĩkani apisapanika. Mitxi ninoa sa. Iposo atoko ate sa Apiananiri-
rimoni. Apiananirira sãpiretapekaua ikara.
16 Iuasaaki Apiananiri potorika itixine. Iuaka katxaka uaimoni. Iuasaaki
akiripoakata iua apokasaaki, ininiã kãkiti kenakotariko Teoso nitiriakori
auĩte sãkire. Teoso trõpetane xõkiko kenakotaãka. Iuasaaki mitxi ipĩkani, Kristo
sãkire auiãkani, merepanika õkitikauako.
17 Eereka ate auapanika inakaniua anikaãkako ipĩkanikata Apiananiri
aaõkitini ĩkapani. Aaõkitari iua itanoxiti katxiãriã. Ininiã eereka iuakata
aãuapinininika.
18 Ikara sãkiretxiti hĩsãpiretakakauako, ininiã hĩkamataparaxiniretakakauako.

5

Apiananiri Kanapiriini Õti

1 Nitariakori, kona asãpiretari Xesosi kanapiriini õti. !Asãpiretari apokini
kasiriti, ikanapiriinikanani pakini.
2 Kotxi atão himarotari, Apiananiri uai apokini, kiĩtiriri ĩkanõka apokini
atokokana itxako. Ininiã kãkiti !imarotari Apiananiri apokini õti.
3 Iuasaaki kãkiti sãkire: “Neenamatxi !auari. Erekaua. Imonõkoni !auari,”
inakasaaki, iuasaakipeka katimaritika Teoso xipokari ikinipoko. Katimari
sito amarini tsiĩkini atoko itxako. Oa sito tsii apokasaaki, omitekini !auari.
Iua atokokana kãkiti mitekini !auari iuasaaki Xesosi kanapiriãkasaaki.

4 Nitariakori, kãkiti ipiã auakani atoko !hĩtxaua. Himarotapitikari ãti
õti Apiananiri uai kanapiriini, ininiã hiãtapari ikanapiriini õti apokini, hi-
matikokakani ĩkapani, kiĩtiriri tikokakiniri kãkiti atoko himinakani ĩkapani
ikanapiriãkasaaki.
5 Hĩte hĩkinika kaiotximereri anaakori hĩtxaua. Pokamarari anaakori atoko
hĩtxaua. !Akaikota ipiã. !Akaikota ĩkanõka, kotxi !anirekaikari maerekati
akamini.
6 Ininiãkara apanakini imakakani atoko !himapeko. Araõkire matxako,
maerekati mapokakani ĩkapani. Aĩto auĩte matxaua.
7 Imakakani imaka ĩkanõka. Poãtakani poãta ĩkanõka. !Iãtapari Xesosi
kanapiriini. Ikara atoko !hĩtxapeko.
8 Pokamarari anaakori atxaua, ininiã aĩto auĩte matxaua. Sotato takari
itorota koana, itorota tokapare ĩkapani. Sotato torota koana atoko itxa Teoso
sãkire iteene hãuikini. Sotato torota koana atoko itxa apaka hĩtiraõki. Ininiã
hãuikasaakiri Teoso sãkire, hĩtiraõkiuatakasaaki, hãkixinire tokapare auape. So-
tato takari ikii tãta ikii tokapare ĩkapani. Sotato kii tãta atoko itxa amaerekani
makatxakiko aimarotini. Ikara imaroretxi axinikakiti akii tokapare itxaua.
9 Teoso mereẽua ate kona imisiritiniua ĩkapanini. Iua mereẽua ate
amaerekani aãuĩte Xesosi Kristo makatxakini ĩkapani.
10 Iua ipina kãkiti ĩkapani. Ipina iuakata aãuini ĩkapani. Ikanapiriãkasaaki,
isãkire auiãkani auãkipanika inakani, ipĩkani pakini aua iuakata.
11 Ininiã hĩsikataparaxiniretakakauako. Himoianatakakauako Teoso sãkire
iteene hãuikini ĩkapani. Uatxa ikara atoko inakari hĩkamapeka.

Paoro Õtãkikare Mapotõkire

12 Nitariakori, aõtãkikai himarotinina hĩte sauaki parĩkauatakani, Api-
ananiri sãkire sãpiretakani, hĩte õtãkikakani.
13 Ininiã iteene hĩpaxitanako. Hĩtiretanako ninoa, kotxi ninoa iteene
parĩkauata hĩte ĩkapani. !Hĩtxitakakapeua. !Hineenamauatape.
14 Nitariakori, iteene aõtãkikai hĩte ia atoko: Hĩpinitariko kãkiti paniãtakiti
makĩpitakani. Hĩsikataparaxiniretariko pĩkarauatakani. Himoianatariko mata-
parani. Katima !hĩtxapeko homanãkarauatini kãkiti kerokasaaki.
15 Kona hãuiritapiri misiritakori misiritiniri imisiritakiri. Ãtipirika
hĩkamariko erekari hĩtariakorimoni, Xesosi sãkire mauiãkanimoni apaka.
16 Ãtipirika hĩpoxokoniuatako.
17 Himisãkiretapikariko Teoso.
18 Hĩpoxokoniuatakasaaki, hĩtxariko Teoso: “Erekari pikamakiti nota ĩkapani,”
hĩtxako. Himatinaniuatakasaaki, iuaritika hĩtxariko Teoso: “Erekari pika-
makiti nota ĩkapani,” hĩtxako. Ikara atoko Teoso nirekari ãtipirika hĩsãpiretiniri
iua, kotxi Kristo Xesosi nakitiakori hĩtxaua.
19 !Hĩotokakapiri Erekari Matamatakoti parĩkauatini hãkixinireẽ. Hĩkamariko
ipaniãtakiti.
20 !Homanatapiri Teoso sãkire kãkiti sãpiretakiti.
21 Hãtaerekatariko ikinika. Erekarinoka hĩkamako.
22 !Hĩsipeko maerekati kamikoãtaã, kotxi hĩsiniã, apanakini xinikari atão
maerekati hinireka hĩkamini.
23 Anirekari Teoso, kãkiti kamaerekaxiniretakari, iua iteene kamaereka-
tinii hĩte iua nakitiakorinoka hininiua ĩkapani. Nimisãkiretari Teoso hĩte
ĩkapani, hĩxinire, hãkixinire, hiĩto pakini ereka inini, ininiã aãuĩte Xesosi Kristo
uai apokasaaki maerekati !auaika hĩtemoni, ininiã hĩte apoĩtiko !auari.
24 Hĩte akiritakari kamari isãkire iaõka.
25 Nitariakori, himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani.

26 Haõkitakakasaakiua, hĩtiraõkiritika hãpakapakakauako, kotxi hĩtariakori itx-
auana.
27 Apiananiri posotiireẽ nipaniãtai hãtatsopatiniri ia niokanatsopatakiti
ikinika aĩtariakori kenakotini ĩkapani.
28 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ameẽ.

2 TESARÓNIKA
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Tesarónika Auakanimoni

1 Paoro, Sírasi, Tximótxio pakini iokanatsopata Teoso mereẽkinimoni
Tesarónika sitatxitiã. Aĩri Teoso nakitiakori hĩtxaua. Apiananiri Xesosi Kristo
nakitiakori hĩtxaua.
2 Aĩri Teoso, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikai ikinipoko erekari. Ninoa
kamaerekaxiniretai hĩte.

Xesosi Kanapiriini Pirena

3 Nitariakori, ãtipirika atxari Teoso: "Erekapitikari pikamakiti Tesarónika
auakani ĩkapani," atxa. Ikara atoko asãpiretari Teoso, kotxi ikiniõtika Teoso
sãkire hãuikini apiaãpota. Apaka hĩtiretakakiniua ikiniõtika apiaãpota.
4 Ininiã apanakini Teoso sãkire auiãkanikata aãuakasaaki, asãpiretana ninoa
ate iuikinii hĩte. Ate iuikari himisiritiko himĩteenekini. Ate iuikari hãuikiniri
Teoso sãkire. Iteene himaxikiko, himisiritiko pakini, iuaritika himĩteenekari.
Iteene hãuikari Teoso sãkire.
5 Himisiritiko himĩteenekini oerekari Teoso misiritiniri maerekati
kamakani, kotxi ikara atão. Hĩte misiritaãka, kotxi hĩkamari hĩauĩte
Teoso paniãtakiti, ininiãkara iuamoni apakatapitika hãuini Teoso auĩtetxi
ininiãtaãua.
6 Teoso kamari atão inakarinoka. Ininiã imisiritariko hĩte misiritakani.
7 Ixipokariko hĩte misiritiko, ate misiritiko apaka. Iuasaaki hĩtomata
atekata. Ikara atoko inakari ikama, Apiananiri Xesosi oerekikosaaki Teoso
tixine ipotorikasaaki, initiriakori kaposotiirerinikata.
8 Xamina tirinakariã imisiritanako Teoso mimarotakani, aãuĩte Xesosi
Kristo iokanapirena erekari makĩpitakani.
9 Ninoa misiritaãkako ãtipirika. Ikinipoko xipope ninoa ĩkapani. !Auir-
itaãkana Apiananiri auiniãtaã apokinina. !Atamatarina iua iotximere. !
Atamatarina iposotiire.
10 Ninoa misiritaãka, Apiananiri kanapiriini õtisaaki. Iuasaaki inakitiakori,
isãkire auiãkani, txariko: "Peerekai. Peerekai. Ãti kaposotiireri pite atoko
inakari !auari," itxanako. Ikara atoko hĩte apaka sãpiretari iua iuasaaki, kotxi
hĩte auikari asãpiretakiti hĩtemoni.
11 Ininiã amisãkiretapikari aTeosone hĩte ĩkapani. Ia atoko atxari iua:
"Pite akiritari Tesarónika auakani pinakitiakori ininiuana ĩkapani, ininiã
ninirekari pite apokaerekatiniri ninoa kamakiti pite ĩkapani. Pisikaposotiire-
tana ninoa ikinipoko inireẽkitina erekari ikaminina ĩkapani. Ninoa auikari
pisãkire, ininiã iparĩkauatana pite ĩkapani. Ininiã pisikaposotiiretana ninoa
ikara iparĩkana ikaminina ĩkapani."
12 Ikara atoko amisãkiretari Teoso, kotxi apanakini atamatakasaakiri
erekari hĩkamakiti, itxarinako aãuĩte Xesosi Kristo: "Peerekai pite," itxanako,
ininiã Xesosi uãka iuikaãka. Apaka Xesosi txaiko hĩte: "Peerekai hĩte," itxaiko.
Ikara atoko aua, kotxi aTeosone, Apiananiri Xesosi Kristo pakini sikari
ikinipoko erekari hĩtemoni.

2

Apia Maerekati Apokini

1 Nitariakori, maxinikari aãuĩte Xesosi Kristo kanapiriini. Maxinikari
iuakata aãpotiitiniua. Ikara axinikasaaki, aõtãkikai hĩte.

2 Apanakini sãpiretai: “Apiananiri kanapiriini õti apokapeka,” itxana.
Maerekaxiniretika !hĩtxape. Ikara atoko inakasaakina, !hĩpĩkarauatape. Paxi-
rari ninoa sãkire. Atxiĩti ninoa txari: “Erekari Matamatakoti sãpiretano ikara.”
Atxiĩti ninoa txari: “Paoro sãpiretari ikara.” Atxiĩti ninoa txari: “Paoro
iõkatsopatari ikara.” Paxirari ninoa sãkire. Kona hãuikapiri ikara atoko inakari.
3 Kona xatiki hãuiritapiri kãkiti misirienetinii. Apiananiri kanapiriini apis-
apanika, kãkiti !inirekari Teoso sãkire ikĩpitini. Iuasaaki maerekati kamakari
apiatakari apoka. Xipokatxi ãkiri akiritaãka. Iua xipokaãkapitikako.
4 Iua apia maerekati ! inirekari Teoso paniãtakiti ikamini. Iuikauako.
“Kãkiti teosonetakini posotiire poiãoka. Nota posotiire apiata,” itxako.
Iuasaaki iitopãka Teoso misãkiretiko aikoti ãki. “Teosorano nota. Notanokara
Teoso txaua. Ãti Teoso !auari,” itxako iuasaaki.
5 Hĩtekata nauakasaaki, nisãpiretapekai ikara. Atxiĩti hĩte xinikapanikari
nisãpiretakiti?
6 Uatxa kona apakatapanika iua apia maerekati apokini. Himarotari Teoso
! auiritari iua apokini uatxa. Iketo õtinokara Teoso auiritari iua apokini.
Iuasaaki iuaka oerekaua.
7 Maerekati kipatakori posotiire auape uatxa, iuaritika maerekati mauir-
itakati !auiritapanikari iteene maerekati iarikini. Ãti õti maerekati mauiri-
takati makatxakaãka.
8 Iuasaaki iua apia maerekati oerekaua kãkitimoni. Apiananiri
kanapiriãkasaaki, okari iua. Ixõkare, isinanirenani xipokari iua. Iotximere
xipokari iua apia maerekati.
9 Iua apia maerekati apokasaaki, Satanasi posotiire aua iuamoni. Ika-
mariko ikini sereti posotiiretxi kãkiti maposotakiniti. Iua oerekari ikara,
kãkiti imisirienetini ĩkapani, isãkire kãkiti auikini ĩkapani.
10 Ikini sereti maerekati ikama kãkiti pĩpinanaãkani imisirienetini ĩkapani.
Ninoa pĩpinanaãkani xipokapitikako, kotxi ! inirekarina atão inakari itire-
tinina, ininiã imaerekanina makatxakiko !auari.
11 Ininiã iuasaaki Teoso txĩkitakana auikinirina ninoa misirienetakani
sãkire, ininiã auikarina atão minakati apiatakari.
12 Ininiã atão inakari mauikakati misiritaãkako, kotxi iteene ipotxitari
imaerekani.

Iteene Hãuikariko Teoso Sãkire

13 Nitariakori, Apiananiri tiretakini, ãtipirika erekari amisãkiretiniri Teoso
hĩte ĩkapani ia atoko: “Erekapitikai, kotxi pite mereẽna Tesarónika auakani
imaerekanina pimakatxakini ĩkapani.”

Itixi kamiko apisapanika, iua mereẽi hĩte. Imakatxakari himaerekani,
kotxi Erekari Matamatakoti txĩkitakai Teoso nakitiakori hininiua. Imakatx-
akari himaerekani, kotxi hãuikari atão inakari.
14 Teoso iokanapirena erekari asãpiretakiti hĩtemoni hãuikasaaki, iuasaaki
Teoso akiritai hĩte. Ininiã aãuĩte Xesosi Kristo iotximere hĩte apaka apaka-
pako.
15 Ininiã nitariakori, iteene kataparaxinire hĩtxako. Iteene hãuikariko Teoso
sãkire asãpiretakiti, aiõkatsopatakiti pakini. !Hĩtakanapapiri.
16 Anirekari aãuĩte Xesosi Kristo, aĩri Teoso pakini sikataparaxiniretinii
hĩte. Ninoa iteene tiretaua. Ãtipirika isikataparaxiniretaua. Isikaua erekari
aiãtapini ĩkapani. Aimarotari ikara erekari apokapitikako. Ikara atoko inakari
ikama ate ĩkapani, kotxi isikaua ikinipoko erekari.
17 Erekari hĩsãkiretakasaaki, erekari hĩkamakasaaki, anirekari isikataparax-
iniretinii hĩte apikomoni erekari hĩkamini ĩkapani.

3

Himisãkiretariko Teoso Ate Ĩkapani

1 Nitariakori, nisãkire mapotõkire apoka. Himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani
Apiananiri sãkire katima iaripiretini ĩkapani. Himisãkiretariko Teoso Api-
ananiri sãkire auikiko ĩkapani, hĩte auikiniri atokotxikana.
2 Himisãkiretariko Teoso imakatxakiniua ate amapinakani ĩkapani,
maerekati kamakani sauaki aãuakasaaki, kotxi apanakini !auikari Teoso
sãkire.
3 Apiananiri kamari ikinika isãkire iaõka. Iua sikataparaxiniretai hĩte.
Itokapakeẽtai, ininiã Satanasi !inokai.
4 Apiananiri txĩkitakaua ate aimarotiniri ate paniãtakiti hĩkamini. Ate imaro-
tari, katana apaka hĩkamapanikariko asãkire iaõka.
5 Anirekari Apiananiri oerekinii Teoso tiraõki. Anirekari himĩteenekiniri
ikinika himisiritiko, Kristo imisiritiko imĩteenekini atokokana.

Kãkiti Paniãtakiti Makĩpitakani

6 Nitariakori, aãuĩte Xesosi Kristo nireẽkiti iaõka asãpiretai hĩte, ininiã
apaniãtai ia atoko. Hĩtari kãkiti paniãtakiti makĩpitakati, aõereẽkiti iaõka
imakamakaniã, ininiã iua moianari !hĩtxapeuako. Hĩtakanapariko iua.
7 Hĩte imarotari akamakiti iaõka hĩkamini, kotxi hĩtekata aãuakasaaki ate
kĩpitari kãkiti paniãtakiti.
8 Kona anikari nipokori amaĩkitxitakiniti. Iuasaaki iteene aparĩkauata.
Ĩkanõka, pokamara pakini aparĩkauata akiena aiamotini ĩkapani, kotxi !
anirekari hĩte kaamatini hĩte kiena.
9 Apakatapitika kãkiti ĩkitxitiniua aparĩka ĩkapani, iuaritika ! anirekari
hiĩkitxitiniua, kotxi anirekari hĩte parĩkauatini ate parĩkauatini atokokana.
10 Hĩtekata ate auakasaaki, ate paniãtai hĩte ia atoko: “Kãkiti
manirekakaniãri iparĩkauatini, !inikapani.”
11 Ate kenakopiretari hĩte sauaki auari kãkiti paniãtakiti makĩpitakani. !
Iparĩkauatana. Ãtipirika ipotxitarina imarotinirina ãti kãkiti kamakiti.
12 Aãuĩte Xesosi Kristo posotiireẽ, apaniãtana kãkiti ikara atoko inakani
iparĩkauatinina. Aõtãkikana iparĩkanoka ikaminina ikienana apokinina ĩkapani.
!Himaãkatapiri apanakini kamakiti.
13 Nitariakori, !hĩsãpakape erekari hĩkamini.
14 Kãkiti ereẽ makamakaniãri ate õtãkikakiti ia iõkatsopariã, erepaniko iua.
Iua moianari !hĩtxapeuako. Hĩtakanapariko iua, ininiã iuasaaki atxiĩti ipẽtauata.
Iuasaaki atxiĩti iuaĩkana atão ikama.
15 Imoianari !hĩtxapeuako, iuaritika himokaiakari !itxaua. Hĩpinitariko iua,
kotxi hĩtari itxaua.

Paoro Sãkire Mapotõkire

16 Anirekari Apiananiri, kãkiti kamaerekaxiniretakari, kamaerekaxinire-
tinii hĩte ikiniõtika. Anirekari iua kaikotini hĩtekata.
17 Nota Paoro iõkatsopata nisãkire mapotõkire niuakoã. Ia nitakaõtxikare,
ininiã himarotari atão ia nota iokanatsopatakiti. Ia atoko inakari
niõkatsopata.
18 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hĩte hĩkinikamoni. Ameẽ.

1 TXIMÓTXIO
Merepanika Paoro Iokanatsopatakiti Tximótxiomoni

1 Nota Paoro iokanatsopata pite Tximótxiomoni. Xesosi Kristo iokanapirena
sãpiretakari nota. Teoso amaerekani makatxakakari itxaua. Aimarotari
Xesosinoka anikaua Teoso tixinemoni. Apiananiri itxaua. Teoso, Xesosi
Kristo pakini iokanatano nota kãkitimoni, iokanapirena nisãpiretini ĩkapani.
2 Pite Tximótxio, nota ãkiri atoko pitxaua, kotxi merepitipanika pauikari
Xesosi sãkire nota sãpiretakasaakii. Aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo pakini sikai
ikinipoko erekari. Iamonĩkaina. Ikamaerekaxiniretaina pite.

Atão Minakati Oerekakani

3 Masetónia tixinimoni nisikasaaki, nipaniãtai pite Épeso sitatxiti pikaiko-
tini. Uatxa iuaĩkana nipaniãtai ereẽ Épeso pikaikotini. Ikara ninireka,
kotxi apanakini ereẽ auakani oerekari Teoso sãkire kãkitimoni, txamari na
atãoni ninoa oerekakiti. Ninirekai pite pinitinina ninoa atão minakati
imoerekakanina ĩkapani,
4 kotxi ninoa sãpiretapikari kitxakapirĩkari pirena. Ninoa xinikapikari
aãtokiriakorini uãka, ininiãkara kãkiti taparakienatakakaua iuãkana
ixinikasaakina. Põtãkikanako ninoa ikara atoko inakari sãkiretxiti
itakanapinina, kotxi ikara sãkiretxiti !oerekari kãkiti Teoso nireẽkiti. Teoso
sãkire aãuikiniã, aimarotari Teoso nireẽkiti.
5 Nipaniãtai pite ikara atoko, kotxi ninirekari ereẽ Teoso sãkire auiãkani
tiretakakiniua. Kãkiti ãkixinire maerekati mauakaniã, ininiã itiretakakaua.
Kãkiti imarotakasaakiri ikamakiti ereka inini, itiretakakaua. Kãkiti ikara
atoko inakari atão auikari Xesosi sãkire.
6 Kãkiti, Teoso sãkire atão masãpiretakani, takanapari ikara erekari kima-
poriti. Pĩpinanaãkani atoko itxauana, kotxi !imarotaikarina Teoso kimapore.
Maxikatiĩka isãkirauatapikana.
7 Ninoa kãkiti nirekamari Teoso paniãtakiti oerekakani ininiuana, txamari
!imarotarina Teoso paniãtakiti. !Imarotarina isãpiretakitina, iuaritika ninoa:
"Atãopitika asãkire," itxanãtana.
8 Kãkiti atão sãpiretakasaakiri Teoso paniãtakiti iõkatakori, iuasaaki aimaro-
tari ipaniãtakiti ereka inini.
9 Mauiritakoti aua, kona kãkiti atão inakari kamakani ĩkapanini. Mauir-
itakoti aua, kotxi maerekati kamakani auapitika. Aua mauiritakoti
manireẽkani. Aua Teoso manireẽkani. Aua maerekati kamakani. Aua erekari
manireẽkani. Aua Teoso paniãtakiti napetakani. Kãkiti aua iri okakani. Kãkiti
aua inoro okakani. Aua kokanirini. Mauiritakoti aua, kãkiti ikara atoko
inakari ĩkapani.
10 Aua kãkiti ãti ĩtanorokata sirĩkakari. Aua kãkiti ãto tanirikata sirĩkakaro.
Aua kiki ãti kikikata sirĩkakari. Aua sito ãto sitokata sirĩkakaro. Aua kãkiti ãti
kãkiti ĩtiriãkani ivẽtxitiniri ĩkapani. Aua aãpirenaãri. Aua kãkiti ãti apoĩtakani.
Mauiritakoti aua ikara atoko inakari kãkiti ĩkapani. Ninoa !auikari Teoso
sãkire atão inakari.
11 Ikara Teoso iokanapirena erekari sãpiretaua. Peerekari Teoso. Peerekari
iua iokanapirena. Iua paniãtano nota iua iokanapirena nisãpiretini ikini-
napemoni.

Teoso Amonĩkiniri Paoro

12 Nitxari aãuĩte Kristo Xesosi: "Erekari pite kaminano, kotxi pisikata-
paraxiniretano nota pite ĩkapani niparĩkauatini ĩkapani. Erekari pauikiniri

nisãkire. Erekari pimereinino nota pisãkire ikininapemoni nisãpiretini
ĩkapani," nitxari Kristo Xesosi.
13 Meresaaki nota misãkirepiretari iua Xesosi. Nasikatikinitana iua sãkire
auiãkani nokinina ĩkapani. Kaneenamari nitxaua iuasaaki. Iuaritika Teoso
amonĩkano. !Imisiritano nota, kotxi iuasaaki !nimarotari nikamakiti Xesosi
sãkire nimauikakani xika.
14 Iuasaaki ! erekano. Maerekati nitxaua. Iuaritika aãuĩte Kristo Xe-
sosi sikari ikinipoko erekari notamoni. Kristo Xesosi nakiti nitxapekaua,
ininiãkara nauikari isãkire. Iua nakiti nininiãua, nitiretari iua. Nitiretari
apanakini apaka. Mitxi !nimarotari nitiraõkiuatini.
15 Nisãpiretaiko ia sãkiretxiti atão inakari, pauikiniri ĩkapani, ikinimane
auikiniri ĩkapani. Nitxai: "Kristo Xesosi apoka ĩkorapokoriti maerekati ka-
makani maerekani imakatxakini ĩkapani," nitxa. Maerekati apiata kamakari
nitxaua nota.
16 Maerekati apiata kamakari nitxaua, iuaritika Teoso ! imisiritano.
Iamonĩkano, kotxi inirekari apanakini imarotiniri Kristo matima
omanãkarauatakani kãkiti maerekani xika. Xesosi nirekari nota eereka
auakani, isãkire auiãkani imarotiniri Xesosi amonĩkinina ninoa, kotxi iua
amonĩkano nota maerekati apiata kamakarino. Ninoa auikari isãkire,
ininiãkara auapininiika Teosokata.
17 Nitxari Teoso: "Ari Teoso, peerekai. Ãtipirika ikinimane auĩte pitxaua.
Pipinini !auari. Matamatakoti pitxaua. Pitenokara Teoso txaua. Pitenokara
kimaroreri. Ikinimane paxitaiko ãtipirika. Ikinimane ãtipirika sãpiretaiko
ereka pinini. Atãopitikara nisãkire. Ameẽ."

Xesosi Sãkire Iteene Auikiko

18 Tximótxio, namarite atoko pitxaua. Nisãpiretai noerekakiti sãkiretxiti
pikaminiri ĩkapani. Pixinikariko akokaxiti Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti.
Ninoa sãpiretai Teoso nirekakiti pite kamini tĩkane. Nota sãkire uatxa ni-
noa sãkire atokotxikana. Ikara ninoa oerekakiti sãkiretxiti pikamapikako,
ininiãkara pite sotato erekari atoko pitxaua Satanasi pinaiatini.
19 Pauikapikariko Xesosi sãkire. Ikara pikeeko atoko itxa. ! Pikamapiri
pãkixinire mapokaerekatakiniti. Ikara apaka pikeeko atoko itxa. Apanakini
kamapekari ãkixinirena mapokaerekatakiniti, ininiã eereka ! auikaikarina
Xesosi sãkire. Kanaua sakikini atoko itxa ninoa auikiniri Xesosi sãkire.
20 Imeneo inakori, Arexãtri inakori apaka ikara atokokana itxana. Ni-
noa misãkirepiretari Teoso, ininiãkara nota sikanapana ninoa Satanasi-
moni. Satanasi misiritakasaakina ninoa, atxiĩti itakanaparina Teoso
imisãkirepiretinina.

2

Teoso Misãkiretiko Ikinimane Ĩkapani

1 Merepanika nõtãkikai pimisãkiretiniri Teoso ikininape kãkiti ĩkapani.
Pimisãkiretariko Teoso ninoa nireẽkiti ĩkapani. Pamanaãriko Teoso sikiniri
erekari ninoamoni. Pitxariko Teoso: "Peerekai pite, kotxi erekari pisikakiti
kãkitimoni."
2 Teoso pimisãkiretako auĩtetxiakori apiari ĩkapani, auĩtetxiakori poiãori ĩkapani
apaka. Pamanaãriko Teoso ninoa ĩkapani, aãuini ereka inini ĩkapani, neena-
matxi mauakani ĩkapani. Ikara atoko aniniã, akamari Teoso nireẽkiti erekari-
noka.
3 Ikara akaminiã erekapitikari. Teoso, amaerekani makatxakakari,
apokaerekatari asãkire ikara atoko inakari akamini.
4 Teoso nirekari imakatxakiniri ikinimane maerekani. Inirekari ikini-
mane imarotiniri atão inakari sãkiretxiti.

5 Ãtinokara Teoso aua. Ãti kikinokara mikanapiriãri kãkiti Teosomoni. Xesosi Kristonokara mikanapiriãri kãkiti Teosomoni, kotxi iuanoka misãkiretari Teoso kãkiti ĩkapani.
6 Iua ipina ikinimane kãkiti iĩkitxitini ĩkapani. Teoso ketotini õti manapi Xesosi ipina. Xesosi ipinini oerekaua Teoso nirekiniri imakatxakiniri ikinimane maerekani.
7 Ininiãkara Teoso akiritano nota isãkire ikinimanemoni nisãpiretini ĩkapani. Ininiã Teoso iokanatakiti kãkitimoni nitxaua nota. Ikara nisãkire atão. Kona paxirarini. Teoso akiritano Xoteo minakaniua noerekini ĩkapani. Akiritano atão inakari sãkiretxiti noerekinina ĩkapani. Akiritano noerekinina Teoso sãkire auikinina ĩkapani.
8 Ininiã ninirekari kikiakori erekarinoka kamakani, ikini itixiti auakani, misãkiretiniri Teoso. Ninirekari Teoso imisãkiretakasaakina, iuasaaki ninirekari isãkire auikinina apaka, ãti imomanatakanina.

Sitoakoro Xesosi Sãkire Auiãkani

9 Ninirekari sito mãka atão inini, kiki paxitiniro ĩkapani. !Apakata oõuikiniua omãka ereka inini xika. !Erekari sito ãtipirika oeretiniri oiãko kãkiti xikaueretiniro ĩkapani. Oro, pérora pakini otakiniã oĩtoã kãkiti xikaueretiniro ĩkapani, ! erekari. !Erekari mãkatxi kakaroneri oieretakini.
10 Sito Teoso nireẽkiti nireẽkaro kaminiãri erekari, erekapitikari. Mãkatxi peereri atoko itxa erekari okamakiti, kotxi kãkiti atamatari okamakiti.
11 Teoso sãkire sãpiretakari oerekarauatakasaaki, erekari sito kenakotiniri. ! Apakata iuasaaki osãkirauatini. Erekari opaxitiniri iua, isãkire okĩpitini ĩkapani.
12 Nota ! auiritaro sito oerekinina kikiakori, ikamakitina tĩkane opaniãtinina. Erekari masãkiretoka onini.
13 Ikara atoko itxa, kotxi merepitipanika Teoso kamari kiki Adão inakori. Eerekaikara ikamaro sito Eva inakoro.
14 Kona Adãoni misirienetaãka. Sitora misirienetapeẽka. Oa kamari maerekati, kotxi ! okamari Teoso paniãtakiti, ininiãkara ! apakata sito paniãtiniri kiki ikamakiti tĩkane.
15 Sito auikiniãri Teoso sãkire, otiretiniãri apanakini, maerekati omakamakaniã, omasarauatakaniã, Teoso makatxakari omaerekani, kotxi ãto sito eenetari Xesosi, amaerekani makatxaãkari.

3

Kõtãkikarerini Pirena

1 Ia nisãkire atão. Kiki nirekiniãri kõtãkikareri ininiua, Teoso sãkire auiãkani õtãkikini inirekiniã, iua nirekari parĩkatxi erekari.
2 Ia atoko kõtãkikareri txauako: !Ikamari maerekati, ininiã iua apoĩtiko ! auari. Ãtonanirako ĩtanoro. Kiĩkiteri itxauako. !Katimari omanãkarauatini. Ipaxitaãkako. Kãkiti ãtiãtaã ĩkani apakapako aapoko. Imarotariko oerekarauatini.
3 !Ipoãtapeko. Kaneenamari !itxapeuako. Katiraõkiri itxauako. !Ipotxitapiriko neenamatxi. Txineiro iteene !ixinikaperoko.
4 Iua nĩkatanako aapoko auakani, ninoa auini ereka ininina tĩkane. Itxĩkitakanako imiakori ipaniãtakiti ikĩpitinina ĩkapani, ininiã ninoa paxitari iua.
5 Ikara atoko itxako kõtãkikareri, kotxi aapoko auakani imamimatanĩkaretakaniã, ininiã !imarotari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani inĩkatini.
6 Kiki mapaõtinoka auikiniãri Xesosi sãkire, ! apakata iua Xesosi sãkire auiãkani õtãkikakari ininiua. Xesosi sãkire auiãkani õtãkikakari ininiãua, iuikaua atxiĩti. Iuikiniãua, Teoso misiritari iua, kitxakapirĩka Satanasi iuikasaakiua imisiritini atokokana.

7 Kiki Xesosi sãkire auiãkani õtãkikakari paxitaãkako, Xesosi sãkire mauiãkani
apaka paxitari iua. Ikara atoko ininiã, !ikamapaniri kãkiti kamapẽtatakari.
Ininiã Satanasi !imaĩkari iua itakapiremoni.

Kamiparĩkarerini Pirena

8 Ãtipekana, Xesosi sãkire auiãkani miparĩkatakanipekana nisãpiretaiko: Iua
kamariko erekari, ipaxitiko tĩkane. Ãtika isãkire itxauako. !Ipoãtapeko. !
Apakata txineironoka ixinikini.
9 Kamiparĩkareri iteene auikariko Teoso sãkire atão inakari. Ãkixinire imaro-
tariko ikaminiri Teoso sãkire iaõka.
10 Xesosi sãkire auiãkani ataerekatariko kiki, kamiparĩkareri ininiua
nireẽkari. Erekarinoka ikaminiã, ininiã iua auiritaãka ninoa miparĩkatakari
ininiua.
11 Iua atokokana kamiparĩkareri ĩtanoro kamariko erekari opaxitiko ĩkapani.
Aãpirena !okamapeko. !Opoãtapeko. Okamariko okamaenetakiti iaõka. Ininiã
kãkiti auikari osãkire.
12 Ãtonanirako kamiparĩkareri ĩtanoro. Inĩkatariko imiakori, kãkiti iua aapoko
auakani apaka, ninoa auini ereka ininina ĩkapani.
13 Kamiparĩkareri atão parĩkauatiniã, iteene ipaxitaãka. Apanakini
apokaerekatari iparĩka. Ininiã itaparaxinireritika isãpiretari Kristo Xesosi
sãkire auikiko kãkitimoni.
14 Uatxa pitemoni niõkatsopatakasaaki, ninirekari paĩtiki nisini hĩtemoni.
15 Atxiĩti uai okanani nauapanika, ininiã ia iõkatsopari oerekaiko pite
Teoso nakitiakori atão auini ikiniõtika, kotxi Teoso aapoko atoko atxaua,
iua auiniãtaã ĩkapani. Teoso auãki itxapika. Kãkiti iua nakitiakori nĩkatari
iua sãkire. !Auiritana apanakini koketiniri atão minakati Teoso sãkirekata.
Isãpiretana ikinimane Teoso sãkire atão inakari.
16 Peerekari Teoso parĩka kãkiti ĩkapani. Merepanika kãkiti !imarotari,
eereka Teoso oerekari iparĩka. Ia atoko Teoso kaminaua ate:

Kãkiti itxapekaua. Iua Xesosi. Erekari Matamatakoti oerekari kãkiti Xesosi
sãkire atão inini. Teoso nitiriakori iaxitikini atamatari iua. Isãkire
sãpiretaãka ikini itixiti auakanimoni. Kãkiti auikari isãkire. Eereka
Xesosi anikaãka iaxiti Teoso tixinemoni.

Ikara atoko inakari Teoso parĩka kãkiti ĩkapani.

4

Atão Minakati Oerekakani

1 Iua Erekari Matamatakoti sãpiretaua, apanakini !auikaikari Xesosi sãkire
itixi mapotõkire õti takote. Ikara atão. Iuasaaki ninoa auikari maerekani
matamatakoni misirienere. Auikarina Satanasi nitiriakori oerekakiti.
2 Kãkiti ikara atoko inakani sãpiretari atão minakati. Ninoa sãkire ãti, txam-
ari ninoa xinikakiti ipinimoni. Ninoa ãkixinire sãkire !auaika. !Isãpiretaikarina
maerekati imakamakanina ĩkapani. Kapatakari arikakiti atoko itxa ninoa
ãkixinire sãkire.
3 Kãkiti ikara atoko inakani !auiritari kãkiti ĩtanorouatini. "!Erekari kãkiti
ĩtanorouatini," itxa ninoa sãkire. Teoso kamari ikini nipokori kãkiti nikini
ĩkapani. Txamari ninoa kamisirienererini !auiritari kãkiti apanakini nipokori
inikinina. Teoso nirekari Xesosi sãkire auiãkani, atão inakari imarotakani,
nikiniri ikara nipokori Teoso imisãkiretaka atoko: "Erekapitikai ia nipokori
pisikiniãua."
4 Ikinika Teoso kamakiti erekari. !Apakata kãkiti manirekakaniãri
apanakini nipokori. Ikinipoko nipokori hinikasaaki, himisãkiretariko Teoso.
Hĩtxariko: "Erekapitikai ia nipokori pisikiniãua."

5 Teoso sãkire sãpiretaua ikinipoko nipokori anikini. Nipokori anikasaaki,
amisãkiretiniãri Teoso, nipokori isikakiti ereka inini asãpiretiniãri, ininiã ikara
nipokori erekari anikini.

Kristo Xesosi Nitiri Erekari Inakari

6 Aĩtariakori põtãkikiniã ikara atoko, Xesosi Kristo nitiri erekari pitxaua.
Nipokori sikataparatari kãkiti ĩto. Teoso sãkire aãuiãkiti, oerekaretxi atão
inakari, nipokori atoko itxa, kotxi isikataparatari axinire. Pite auikapikari
oerekaretxi atão inakari.
7 !Pimaãkatapiri miĩkiteti sãpiretakiti, sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti.
Ikiniõtika piteka poerekauako Teoso paniãtakitinoka pikamini, ininiã Teoso
nireẽkititxikana pikama.
8 Piĩto parĩkauatakasaaki, piĩto tapara apiaãpota, ininiã erekari piparĩkauatini.
Apiaerekata pixinire parĩkauatini pixinire auãki inini ĩkapani. Pixinire
ĩkorasaaki auãki ininiã, pauapikako Teosokata ãtipirika.
9 Ikara nisãkire atão. Erekari ikinimane auikiniri ikara. Erekari ikinimane
kaminiri ikara.
10 Ininiãkara iteene aparĩkauata Teoso ĩkapani. Pasãpaniri, iuaritika
aparĩkauatapitipo, kotxi aãuikari Teoso sãkire, Teoso mipĩkati sãkire. Iua
ikinimane kãkiti maerekani makatxaãkari itxaua. Iua makatxakari isãkire
auiãkani maerekani, maerekani misiritikoãtaã imasikanina ĩkapani.
11 Pipaniãtariko kãkiti noerekakiti sãkiretxiti iaõka ikaminina. Poerekana
noerekakiti.
12 Pite ãtokoripanika, iuaritika pimarotapitikari Teoso sãkire, ininiã !pauir-
itapiri kãkiti napetiniri poerekakiti sãkiretxiti. Atão inakarinoka pikamako
Xesosi sãkire auiãkani atamatini ĩkapani, ininiãkara ninoa auikapitikariko
pisãkire, ininiã ninoa nirekari pite atoko ininina. Erekarinoka pisãpiretako.
Erekarinoka pikamako. Kãkiti pitiretako. Iteene pauikariko Teoso sãkire.
Maerekati !pikamapeko. Ikara atoko pininiã, ninoa nirekari pite atoko
ininina.
13 Ereẽ nimapokakanisaakipanika, patatsopatariko Teoso sãkire
iõkatsopatakori, apanakini kenakotiniri ĩkapani. Pisãpiretanako Teoso sãkire.
Teoso sãkireẽ põtãkikanako. Poerekana Teoso sãkire atão imarotinina ĩkapani.
Ikara atoko pitxapikanako, ereẽ napokini apisapanika.
14 Akokaxiti kõtãkikarerini sãpiretai piparĩka Teoso ĩkapani. Iuasaaki ninoa
takari iuakona pite nopini, pite ĩkapani imisãkiretakasaakirina Teoso. Ikara
atoko ininiãkara, pikamapikariko ikara piparĩka Teoso ĩkapani.
15 Ãtipirika pixinikariko ikara nõtãkikinii. Ikiniõtika pikamariko piparĩka
Teoso ĩkapani. Ininiã apanakini imarotari Teoso sãkire apiaãpota pauikini.
16 Erepaniko pikamakiti ereka inini ĩkapani. Erepaniko poerekakiti
sãkiretxiti Xesosi oerekakiti iaõka inini. Ikara ãtipirika pikaminiã, piteka
makatxakaua pimapinakani ĩkapani. Apaka pimakatxakana pisãkire auiãkani
imapinakani ĩkapani.

5

Õtãkipirenatxi Pirena

1 !Pitxitapiri kiki aneẽkari. Põtãkikariko, piri pimisãkiretini atokokana.
Põtãkikariko kikiakori pite tikini auakani, pitariakori pimisãkiretini
atokokana.
2 Põtãkikaroko sito aneẽkaro pinoro põtãkikini atokokana. Põtãkikaroko
ãtokoro, pitaro põtãkikini atoko. Iuasaaki pipaxitaroko.

Sitoãkini Tikinitakoni

3 Pinĩkatanako sitoãkini tikinitakoni onirimane matiretakini.

4 Tikinitakoro oimiakori auiniã, oĩtariakori anaakori auiniã, ninoa
nĩkatamaroko oa. Ikara ikaminiãna, erekari Teosomoni. Teoso poxokotana
ninoa. Merepanika ninoa kaminiãri erekari ninoaka aapoko ãki, aimarotari
ninoa atão auikiniri Teoso sãkire, kotxi meresaaki irina, inorona pakini
nĩkatana ninoa.
5 Tikinitakoro minĩkatakoto auikari Teoso inĩkatiniro oa. Oa misãkiretari iua
pokamara, ĩkanõka pakini inĩkatiniro ĩkapani.
6 Tikinitakoro osarauatininoka nireẽkaro, ipĩkaro atoko otxaua.
7 Pisãpiretanako ereẽ auakani, Xesosi sãkire auiãkani nĩkatinina inorona,
inorona itaro tikinitakoro pakini. Inĩkatiniãna, !apoĩtaãkana.
8 Xesosi sãkire auiãkani manĩkatakaniãri inirimane, itakanaparina Teoso
sãkire auikinina. Apia maerekanita iua aapoko ãki auakani imanĩkatakaniã.
Kãkiti Teoso sãkire mauiãkati maerekati itxaua. Apia maerekati itxaua iua
aapoko ãki auakani manĩkatakati.
9 Apanakini sito tikinitakoni moianatana Xesosi sãkire auiãkani. Pitakariko
ninoa tikinitakoni uãka aãtsopaã himoianatini ĩkapani. Sito ikara atoko
inakaro sesẽta ano apiko auakaro oa. Ãtinoka oĩtanirini.
10 Oa imarotaãka, kotxi erekarinani okama. Atão oõerekari oimiakori.
Osikakienatana ãtiãtaã ĩkani. Oimarotaãka, kotxi oa arokakititari kãkiti Teoso
nakitiakori. Oimarotaãka, kotxi kãkiti maerekaxinireni otireta. Oimaro-
taãka, kotxi ikini sereti erekari ãtipirika okama. Tikinitakoro ikara atoko
inakoro uãka aãtsopaã pitaka himoianatini ĩkapani.

Tikinitakoni Ãtokoropanika Inakani Õtãkikiko

11 !Pitakapiri tikinitakoro uãka iua aãtsopaã, ãtokoropanika inakaro, kotxi
iuaĩkana onirekari kikikata osirĩkini, ininiã onirekari iuaĩkana oĩtaniriuatini,
ininiã !onirekaikari Kristo.
12 Ikara atoko okaminiã, okamari maerekati, kotxi mitxi osãkire: “Nika-
mariko parĩkatxi Teoso ĩkapaninani. !Nĩtaniriuataikako,” otxama.
13 Tikinitakoro ãtokoropanika inakaro itotari oiarinauatini. Oianapoko-
tapika. Apia maerekati okama, kotxi ototari aãpirena okamini. Onirekari
ikinika apanakini kamakiti oimarotini, txamari ikara atoko !apakata. !
Apakata ãti kamakiti osãpiretini apanakinimoni.
14 Ikara atoko ininiã, !pitakapiri tikinitakoro ãtokoro inakaro uãka iua
aãtsopaã. Nota õtãkikana ãtokoroakoro tikinitakoni iuaĩkana taniriuatini.
Erekari keene ininina, aapokona iparĩkauatinina. Ikara atoko ininiã, Xesosi
sãkire mauiãkani kona misãkirepiretana Xesosi sãkire auiãkani.
15 Nota ikara atoko nisãpiretai, kotxi ãtikaka tikinitakoni ãtokoroakoro in-
akani takanapapekari Xesosi sãkire auikinina, Satanasi paniãtakiti ikaminina
ĩkapani.
16 Xesosi sãkire auiãkani inirimanena tikinitikoã, inĩkatanako ninoa. !
Erekari imanĩkatakanirina inirimanena tikinitakoni. !Erekari inirekinirina
apanakini Xesosi sãkire auiãkani nĩkatinina inirimanena, kotxi ninoa nĩkatana
kaiãopokori tikinitakoni manirimaneni. Pasãpaniri ninoa parĩka.

Kõtãkikarerini Pirena

17 Kõtãkikarerini atão kaminiãri iparĩka Xesosi sãkire auiãkani ĩkapani,
erekari hĩsikinina iparĩkana ĩki apiata. Teoso sãkire isãpiretiniãna apanakini-
moni, Teoso sãkire oerekiniãna, ininiãkara erekapitikari apiata iparĩkana ĩki
hiĩkitxitinina.
18 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

!Hĩaxirikanamatapiri kema auĩte iparĩkauatakasaaki, triko ikatxaratakasaaki.
Pauiritariko inikiniri triko iki, iparĩkauanãtakasaaki.

Teoso sãkire iõkatsopatakori txari apaka:

Erekapitikari parĩkauatakari apakapiniri iparĩka ĩki.
19 Ãti apoĩtiniãri kõtãkikareri, !pimaãkatapiri isãpiretakiti. Ipi, atxiĩti ipi ãti
pakini kãkiti atamatiniãri kõtãkikareri kaminiri maerekati, isãpiretiniãina pite,
pikenakotapitikari ninoa sãpiretakiti.
20 Põtãkikanako Xesosi sãkire auiãkani maerekati kamakani apanakini Xesosi
sãkire auiãkani apisatoõ, ininiãkara apanakini pĩkari maerekati ikaminina.
21 Tximótxio, nota paniãtai ikara noerekakiti iaõka pikamini. Teoso
apisatoõ, Apiananiri Xesosi Kristo apisatoõ apaka, Teoso nitiriakori iaxi-
tikini imereẽkini apisatoõ apaka, nipaniãtai ikara noerekakiti iaõka pikamini.
Ninoa kenakotari nisãkire pitemoni. Ãtinokarako pisãkire txauako ikininape
kãkitimoni. Erekari pikamako ikininape kãkitimoni, kãkiti pipotxitakinimoni,
kãkiti pimapotxitakinimoni apaka.
22 Atxiĩti aua Teoso sãkire auiãkari iteene pimimarotakiniti. Ininiã !
pimereẽpiri iua Xesosi sãkire auiãkani õtãkiãkari ininiua. Atxiĩti ikama-
panikari maerekati. Pimereiniãri iua, pite moianatari iua maerekati
ikamini. Erepaniko maerekati pimakamakani ĩkapani.
23 Pite itokata amianata. Pitsii iriko, ininiãkara kona ãparaãnanini piãta.
Ovaã poiãoka apaka piãtako pipini ĩkapani.
24 Apanakini !ikipatari maerekati ikamakiti, ininiã ikinimane imarotari.
Apanakinipekana maerekati ikamakitina !atamataãka ikamakasaakina. Ni-
noa kipatari. Okananixiti atokoikara imarotaãka ninoa maerekani.
25 Iua atokokana erekari apanakini kamakiti atamataãka. Erekari
apanakini kamakiti ! atamataãka ikamakasaaki. Iuaritika okananixiti
atokoikara imarotaãka.

6

Nitiritxi Amotakoni Pirena

1 Nitiritxi amotakoni, Xesosi sãkire auiãkani, iteenerako iparĩkauatana ipa-
trãotena ĩkapani. Ninoa paxitanako ipatrãotena. Ikara atoko ininiãna, Teoso
uãka !imisãkirepiretaãka. Iua sãkire ate oerekakiti apaka !imisãkirepiretaãka
iuasaaki.
2 Nitiritxi patrãote Xesosi sãkire auiãkari ininiãua, initiri paxitariko iua,
kotxi itari apaka itxaua iua. !Apakata poiãonoka ipaxitiniri ipatrãote, itari
ininiua xika. Erekari iteene iparĩkauatini ipatrãote ĩkapani, kotxi ipatrãote
auikari Xesosi sãkire. Teoso tiretakiti ipatrãote. Tximótxio, ikara noerekakiti
sãkiretxiti poerekariko apanakinimoni. Põtãkikanako ikara iaõka ikaminina.

Txineiro Potxitakani Pirena

3 Aua kãkiti atão minakati oereẽkani. Ninoa !auikari aãuĩte Xesosi Kristo
sãkire atão inakari. !Auikarina atão inakari oerekakori, Teoso sãkire.
4 Kãkiti ikara atoko inakari iuikaua, txamari ! kimaroreri. Ipotxitari
isãkirauatini apanakinikata itaparakienatakakiniuana ĩkapani. Ininiãkara
xikoretxi aua, neenamatxi aua, misãkirepiretakatxi aua. Ininiã kãkiti !auikari
ãti sãkire. Iuãkatari ãti kaminiri maerekati.
5 Ninoa txitakakapikaua, kotxi ixinikakitina maerekatinoka. !Imarotaika-
rina Teoso sãkire atão inakari mitxi imarotakitina. Ninoa oerekari Teoso
sãkire kãkitimoni txineiro ito apakapinina ĩkapani. Txamari na atão ninoa
oerekakiti sãkiretxiti. !Pimaãkatapiri kãkiti ikara atoko inakari.
6 Teoso nireẽkitinoka pinirekiniã, ikinipoko pinireẽkiti auape, ininiã
pãkixinire poxokoniuata. Kipa apikomoni pinireka? !Auari.
7 Kiripa ate mina uai itixi aponaniãkasaaki? !Kaminareua. Kiripa aanika
atekata apĩkasaaki? !Kanikareua.
8 Kamãka aniniã, kanipokore aniniã, apakatape.

9 Satanasi oerekari kãkiti maerekati ikamini txineiro apakapini ĩkapani.
Ininiã tiitxi nireẽkari mokatanitika kamari Satanasi oereẽkiti. !Erekari tiitxi
nireẽkari nireẽkiti. !Kiĩkiteri iua. Inireẽkiti txikatoro atoko, kotxi imaĩkari iua.
Eereka !auaika itii, itxineirote, ipoxokoni pakini xipope. Inireẽkiti xika Teoso
iokanatari iua kãkiti misiritikomoni.
10 Kãkiti iteene potxitiniãri txineiro, ikamari maerekati. Takari aneẽ,
kotxi ikotsa aua. Iua atokokana maerekati aua ikotsa. Txineiro potx-
itiko maerekati kotsa itxaua. Txineiro potxitiko auiniã, ikini sereti
maerekati aneẽ. Apanakini txineiro potxitakani takanapaãpotari Teoso
sãkire, ininiãkara txineiro potxitakari iuaka karotapekaua ãkixinireẽ. Iuaka
maerekaxinireti itxĩkitakaua.

Paoro Õtãkikiniri Tximótxio

11 Pitepekana Tximótxio, Teoso paniãtakiti kamakari pitxaua, ininiãkara
ikara maerekati xatiki !pikamape. Atão inakarinanirako ikiniõtika pika-
mako. Teoso nireẽkitinoka pikamako. Iteene pauikariko Teoso sãkire.
Katiraõkiri pitxauako. Pimisiritiko auakasaaki, pimĩteenekariko. Teoso
nireẽkitinoka pinirekako. Kona pinirekapiri piteka nireẽkiti.
12 Pineenamauatako Teoso ĩkapani. Ikara neenamatxi erekari, Satanasi
piokanatini, kãkiti Teoso sãkire auikini ĩkapani. Papakapariko Teoso sikakiti,
kotxi iua akiritai iuakata pauapininiika pinini ĩkapani. Kaiãopokori kãkiti
imarotari Xesosi sãkire iteene pauikini, kotxi ikenakotapekari pisãpiretinina.
Peerekari pisãkire ninoamoni.
13 Tximótxio, nimisãkiretai pite Teoso apisatoõ, Kristo Xesosi apisatoõ
apaka. Ninoakara kenakotari nisãkire uatxa. Teoso ikinimane auãki inini
txĩkitakakari iua. Kristo Xesosi Homano auĩte Põsio Pirato inakori apisatoõ
auakasaaki, isãpiretari atão Teoso sãkire.
14 Nipaniãtai ikara noerekakiti sãkiretxiti iaõka pikamini. !Pimamakapiri
ikara noerekakiti. Ikara noerekakiti iaõka pikaminiritika aãuĩte Xesosi Kristo
kanapiriãko.
15 Teoso ketotari Xesosi kanapiriini õti. Iuasaaki Teoso akiritari Xesosi
ĩkorapokoriti ikanapiriini ĩkapani. Iuanokara kaposotiireri. Peerekari iua.
Auĩtetxiakori auĩte itxaua. Apiarini sauaki iuanokara Apiananiri txaua.
16 Iuanoka !ipina. Iuanokara ikinipoko auãki inini txĩkitakakari. Iua
auiniãtaã iotximere auapika, ininiãkara kãkiti !iposota imatokotiniri Teoso.
!Katamatikori. Kãkiti !iposotari atamatiniri iua. Iuanokara kaposotiireri
ãtipirika. Ãtipirika maãkiritari: “Peerekari Teoso.” Ameẽ.

Xesosi Sãkire Auiãkani Katxineiroterini

17 Pipaniãtanako kãkiti katxineiroterini: “Katii hininiã, !hĩuikapeuako.
!Hĩpoxokotapero hĩtxineirote, kotxi ãti õti atxiĩti hĩtxineirote !auaika.
Hĩpoxokotariko Teoso, ãtipirika auãkiri, kotxi iuara sikaua ikinipoko
apotxitakiti. Kaiãopokori isikaua.
18 Erekari hĩkamako. Hĩtxineirote kaiãopokoro auini atokokana, erekari
kaiãopokori hĩkaminanako apanakini. Kaiãopokori hĩtii auiniã, hĩsika kãkiti
kaamonirimoni. Himarotakasaakiri, matxineiroteni amonitakiti hĩsikanako
ninoa.
19 Ikara atoko hininiã, hãpotiiãpotari erekari Teoso tixinekiri. Iuaã apoti-
itakori !ixipoka. Ipinaãkana atoko, auinapanikana. Ikara atoko hĩkaminiã,
hãpakapari Teoso sikakiti. Iua txĩkitakai hãuapininiika hinini Teosokata.”
Ikara pisãpiretako katxineirotenimoni.

Paoro Iõkatsopare Mapotõkire

20 Ari, Tximótxio, atão pikamariko parĩkatxi Teoso sikakiti pitemoni
pikamini ĩkapani. ! Pimaãkatapiri sãkiretxi Teoso mapokaerekatakiniti. !
Pimaãkatapiri kãkiti, “Kimaroreno nota,” inakari, kotxi !imarotari imaroretxi
atão inakari.
21 Ninoa sãkire: “Imaroretxi auapitika notamoni,” itxa. Txamari na xatiki
imarotari Teoso imarore. Ikara xika ninoa takanapaãpotari Teoso sãkire
auikinina.
Teoso sikai ikinipoko erekari. Ameẽ.

2 TXIMÓTXIO
Paoro Iokanatsopatakiti Iuaĩkana Tximótxiomoni

1 Tximótxio, nota Paoro iokanatsopata pitemoni. Teoso mereẽno nota, Kristo Xesosi iokanatinino ĩkapani, isãkire nisãpiretini ĩkapani. Kãkiti Kristo Xesosi nakiti ininiãua, Teoso txĩkitakari ixinire auãki inini, kotxi Teoso kamaenetapekari ikara ikamini.
2 Pite Tximótxio namarite nitiretakiti atoko pitxaua. Aĩri Teoso, aãuĩte Kristo Xesosi pakini sikai ikinipoko erekari. Iamonĩkaina. Ikamaerekaxiniretaina.

Paoro Õtãkikiniri Tximótxio
3 Nota parĩkauata Teoso ĩkapani. Ninirimane kitxakapirĩkarini parĩkauatini atokokana niparĩkauata. Nãkixinireẽ nimarotari maerekati nimakamakani, Teoso ĩkapani niparĩkauatakasaaki. Nota txari Teoso: "Erekapitikari pikamakiti Tximótxio ĩkapani," nitxa. Nimisãkiretapikari Teoso pite ĩkapani, ĩkanõka, pokamara, ĩkanõka, pokamara nitxapika.
4 Nipiãtai. Nixinikari pite txiapatini nitakanapakasaakii, ininiã ninirekari naõkitinii iuaĩkana nipoxokoniuatini ĩkapani.
5 Nixinikari pite atão auikiniri Teoso sãkire. Merepanika pakiro Aróitxi inakoro, pinoro Eonisi inakoro pakini atão auikari Teoso sãkire. Nimarotapitikari pite apaka auikiniri Teoso sãkire ninoa auikiniri atokotxikana.
6 Ininiãkara nõtãkikai. Akoka niuako nitakasaakiri pikiiã, Teoso sikai parĩkatxi iua ĩkapani pikamini. Iuasaaki isikaposotiiretai ikara parĩkatxi pikamini ĩkapani. Iteene pikamariko ikara parĩkatxi iua ĩkapani.
7 Teoso sikapekaua Erekari Matamatakoti, ininiã ! kapĩkareua. Iua Erekari Matamatakoti sikataparatari aãkixinire. Iua oerekaua atiraõkiuatini. Oerekaua maerekati aĩto nireẽkiti amanirekakani.
8 Ininiã ! pipẽtatapiri aãuĩte sãkire pisãpiretini. Apaka ! pipẽtatapeno nota, kotxi kateia ãki naua Xesosi sãkire nisãpiretini xika. Maãtatsiirauata, Teoso iokanapirena erekari asãpiretini xika, kotxi Teoso sikataparataua amisiritiko amĩteenekini ĩkapani.
9 Teoso makatxakapekari amaerekani. Iua akiritapekaua inakitiakori aniniua ĩkapani. Aparĩka kona txĩkitakari Teoso makakatxakiniri amaerekani. Imakatxakari amaerekani, kotxi inirekari ikara atoko ikamini. Imakatxakari amaerekani, kotxi inirekari ikinipoko erekari isikiniua. Itixi kamiko apisapanika Kristo Xesosi sikari ikara erekari atemoni. Iuasaaki imakatxakari amaerekani. Iuasaaki akiritaua inakitiakori aniniua ĩkapani.
10 Uatxa Teoso oerekari ikara erekari kãkitimoni, kotxi amaerekani makatxakakari Xesosi Kristo apokapeka ĩkorapokoriti. Iua xipokapekari ipĩkitxi. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari, kãkiti mapinakani ĩkapani, Teosokata ãtipirika auini ĩkapani.
11 Teoso mereẽno nota ikara iokanapirenatxi sãpiretakari nininiua tĩkane. Imereẽno iua iokanatakiti kãkitimoni nininiua. Imereẽno Xoteo minakaniua oereẽkari nininiua.
12 Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini xika, natatsiirauata. Iuaritika ! nipẽtauata, kotxi nimarotari Xesosi. Iteene nauikari iua sãkire. Nimarotapitikari iua nĩkatinino nota. Inĩkatiniritikano ikanapiriãko.
13 Teoso sãkire pitemoni noerekakiti iaõka poerekako apanakini, kotxi noerekakiti atão. Pauikapikariko Kristo Xesosi sãkire. Katiraõki pitxako, kotxi Xesosi nakiti atxaua.

14 Pimarotari Teoso iokanapirena erekari. !Pauiritapiri ikoketiko. Teoso
sikari ikara iokanapirena pitemoni, apanakini pisãpiretini ĩkapani. Erekari
Matamatakoti auaĩtotaua. Iua posotiireẽ pinĩkatariko Teoso iokanapirena
pitemoni isikakiti.
15 Pimarotari kãkiti Xesosi sãkire auiãkani Ásia tixine auakani takanapano
nota. Aĩtariakori Pixero inakori, Emoxeni inakori pakini takanapano nota.
16 Onesíporo inakori ! itakanapano. Ninirekari Teoso tiretinina iua
aapoko auakani. Itokata ikamapoxokonitano nota. !Ipẽtatano kateia ãki
nauakasaaki.
17 Homa sitatxiti apokasaaki, initaãpotano nota, eereka apokano.
18 Pite imarotari iua iteene moianatinino nota, Épeso sitatxiti nauakasaaki.
Ininiã nitxari Apiananiri: “Ninirekari piamonĩkiniri Onesíporo itixi xipokini
õti manapisaaki.”

2

Misirikaretxi Mĩteenekiko

1 Pitepekana namarite Tximótxio, kataparaxinire pitxako. Kristo Xesosi
nakitiakori atxaua, ininiã iua sikari ikinipoko erekari atemoni. Ikara erekari
sikataparatari axinire.
2 Pite kenakotapekari nisãkire noerekakiti kãkitimoni. Ininiã poerekariko
ikara iaõka apanakinimoni atão inakari kamakanimoni. Eereka ninoa poso-
tari oerekiniri nisãkire noerekakiti apanakinimoni apaka.
3 Sotato erekari mĩteenekari imisiritiko. Kristo Xesosi sotatone atoko atx-
aua, ininiã pimĩteenekariko pimisiritiko sotato erekari mĩteenekiniri atoko.
4 Sotato parĩkauatakasaaki, !ixinikaikari iparĩka mitxi ikamakiti sotato imi-
nakanisaaki. Ixinikapikari sotato auĩte nireẽkiti ikamini, iauĩte poxokotiniri
ĩkapani. Ikaranokara ixinikanãta.
5 Ãtipekana nisãpiretai. Miteẽkari mitekatxi mapotõkire merepanika apoãkari
apakapari imitekini ĩki. Mitekatxi paniãtakari paniãtini iaõka imitekiniã,
apakapari imitekini ĩki.
6 Ãtipekana nisãpiretai. Katakareri poparĩkari nikari itakare merepanika,
kotxi iteene iparĩkauata.
7 Pixinikariko ikara nisãkire. Apiananiri kamaimaroretai ikara.
8 Pixinikariko Teoso iokanapirena erekari nisãpiretakiti kãkitimoni. Xe-
sosi Kristo nisãpireta ikinimanemoni. Iua ipinaka atoko, iuaĩkana auãki
itxĩkitakaãka. Iua Taviini apika mekaniri.
9 Natatsiirauata Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini xika. Nota
omanatakani iaxirikapekano kohẽtxiã, kokaniri iaxirikinina atoko, nota
masikani ĩkapani. Teoso sãkire !iaxiriãka. Iaripireta ikini tõpati.
10 Teoso mereẽpekari kãkiti, imaerekani imakatxakini ĩkapani. Ininiã
nota mĩteenekari nimisiritiko Teoso iokanapirena ninoa kenakotini ĩkapani,
imaerekanina Kristo Xesosi makatxakini ĩkapani, ãtipirika Teosokata auinina
ĩkapani. Iuasaaki peerekari.
11 Nisãpiretaiko ia sãkiretxi atão inakari:
Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani, ininiã amanirekakaniãri mitxi anireẽkiti,
Xesosi nireẽkitinoka anirekiniã, ininiã aãuapika iuakata ãtipirika.
12 Amĩteenekiniãri amisiritiko Xesosi sãkire aãuikini xika, auĩtetxi atxauako
iuakata. Akipatiniãri iua aimarotini, iua apaka kipatari ate imaro-
tini.
13 Atxiĩti !akamari akamaenetakiti. Xesosi kamapitikari iua kamaenetak-
iti, kotxi iua !iposotari maerekati ikamini.

Teoso Nitiri Atão Inakari

14 Ikara nisãkire pikamaxinikaretana Xesosi sãkire auiãkani. Ninoa
Apiananiri apisatoõ apotiitakasaakiua, põtãkikanako: "! Hĩtxitakakapeua
maxikatiĩka kãkiti sãkire xika, kotxi ! erekari," pitxako ninoamoni. Kãkiti
kenakotiniãri hĩtxitakakiniua, ininiã !inirekaikarina Xesosi sãkire auikinina.
15 Tximótxio, pite Teoso nitiri pitxaua, ininiã iteene papaiaõkariko isãkire
iõkatsopatakori Teoso apokaerekatinii ĩkapani. Ininiã ! pipẽtauata, kotxi
atão poerekari Teoso sãkire iõkatsopatakori apanakinimoni. Teoso sãkire
iõkatsopatakori atão inakarinoka itxa.
16 Apanakini sãkirauatakasaaki, isãkiretarina sãkiretxi Teoso
mapokaerekatakiniti. Ikara atoko !pisãkiretape. Kãkiti ikara atoko inakani
takanapaãpotari Teoso.
17 Ninoa oerekakiti sãkiretxiti karõtxi arakakari atoko itxa. Ikara atoko
inakari amianari iarikaãpota. Ikara amianari iarikini atoko, ninoa oerekakiti
iarikaãpota. Itxĩkitakari kãkiti maerekati ikamini. Imeneo inakori, Pireto
inakori pakini oerekakiti sãkiretxiti ikara atoko itxa.
18 Ninoa takanapapekari Teoso sãkire atão inakari. Ninoa sãkire: "Teoso
õkitikapekana Xesosi sãkire auiãkani ixinirena auãki inini ĩkapani. !Õkitikapanina
iĩtona itixi xipokini õti," itxana. Ikara ninoa sãkire xika, apanakini !auikaikari
Xesosi sãkire.
19 Aapokotxi tsota paikori inakasaaki, itsota iriko paĩtanori inakasaaki, iua
aapokotxi !irika. Teoso sãkire ikara aãtsota atoko. Auapika. !Ixipoka. Teoso
sãkire txari: "Apiananiri imarotari inakitiakori." Apaka Teoso sãkire txari:
"Kãkiti, 'Nota Kristo nakiti' inakari takanapariko imaerekani."
20 Ikini sereti tiitxi aua aapokotxi mitari ãki. Aua apiata karonetakari oro
kamakori, pirata kamakori pakini. Apaka aua poião ĩki aamina kamakori,
kipatxi kamakori pakini. Apanakini tiitxi ãki kaapokori takari nipokori
kiiniri ĩkapani. Apanakini tiitxi ãki itakari nipokori ikiniõtika kãkiti nikini
ĩkapani.
21 Ikara tiitxi atoko itxa kãkiti. Kãkiti takanapiniãri imaerekani, tiitxi apiata
karonetakari atoko itxa iua. Teoso nirekari iua. Imereẽri iua iparĩka erekari
ikamini ĩkapani. Ininiã kãkiti iua atoko inakani iposope Teoso parĩka ikamini
ĩkapani.
22 Ãtokoripanika pinakasaakiua, apanakini nirekiniãi maerekati pikamini,
pimitekako, maerekati pimakamakani ĩkapani. Pinirekariko atão inakari-
noka pikamini ikiniõtika. Pinirekariko Xesosi sãkire iteene pauikini.
Pinirekariko iteene katiraõki pinini. !Pinirekapiri neenamatxi. Ikara atoko
kãkiti kaminiã, erekaxinireri. Iua akiritari Apiananiri imoianatiniri ĩkapani.
23 Tximótxio, kãkiti txitakakasaakiua sãkiretxi miĩkiteti mimaroreti xika, !
pikamapiri ikara atoko inakari, kotxi eereka ninoa neenamauata isãkirena
xika.
24 Apiananiri nitiri atão inakari ia atoko itxako: "! Itxitari ãti. Itiretari
ikinimane. Koerekareri erekari itxaua. !Katimari omanãkarauatini.
25 Õtãkikanako isãkire mauikakani momanãkaretika." Ikara atoko Apiananiri
nitiri ininiãua, atxiĩti Teoso oerekana isãkire mauikakani atão inakari imaro-
tinina ĩkapani, imaerekani itakanapinina ĩkapani.
26 Ininiã iuaĩkana kiĩkitepeka itxana. Teoso sikakana ninoa txikatoro Sa-
tanasi takakitiã, kotxi mitxi Satanasi maĩkana, iua nireẽkiti ikaminina ĩkapani.

3

Itixi Xipokini Õti Apisa

1 Tximótxio, pimarotariko ia nisãkire. Itixi xipokini õti apisa pa-
monõkopaniriko.
2 Iuasaaki kãkiti ia atoko inakari: Kapotxinaniri iua. Txineiro tiretakani
iua. Isãpiretari iposotiire ikinimanemoni. Iuikaua. Imisãkirepiretari Teoso,
kãkiti pakini. !Ikamari iri paniãtakiti. Inoro paniãtakiti apaka !ikama.
Ãti kamakasaakiri erekari iuamoni, !itxari: “Erekapitikari pikamakiti nota
ĩkapani,” !itxari. !Inirekari Teoso.
3 !Itiretari inirimane. !Ikamari ikamaenetakiti. Imisãkirepiretari ãti
maxikatiĩka. !Iposotari erekari ikamini. Paneenamari. Omanatana erekari
kamakani.
4 Imĩkapiritari ãti. Ikamakiti ikamini apisa, !ixinikari ikamakiti tĩkane. Iuaka
ixinikapikaua. Isarauatininokara itireta. !Itiretari Teoso.
5 Iua sãkire: “Nauikari Teoso sãkire,” txamari !auikari Teoso posotiire. !
Pauikapiri kãkiti ikara atoko inakari sãkire.
6 Kãkiti ikara atoko inakari ianapokota sitomoni oaãpokomoni. Sito ikara
atoko inakaro miĩkiteto. Maerekatinoka okama. Oĩto nireẽkiti maerekati
onirekapika. Iua ianapokotapika oamoni, ininiã oa auikaãpotari iua
oerekakiti sãkiretxiti.
7 Sito ikara atoko inakaro nirekari oimarotiniri oerekaretxi, txamari !
oimarotari oerekaretxi atão inakari.
8 Kitxakapirĩka Moisesi Exito tixine auakasaaki, Xani inakori, Xãpiri inakori
pakini !inirekari auikinirina Moisesi sãpiretakiti. Ninoa atokokana kãkiti
itixi xipokini õti apisa auakani, !inirekari atão inakari. Ixinikapikarina
maerekatinoka. Teoso !inirekari kãkiti ikara atoko inakari, kotxi iua kãkiti
!auikari Teoso sãkire.
9 Poiãonoka kãkiti auikari ikara atoko inakari sãkire, kotxi imarotari
miĩkiteti iua. Iua atokokana kitxakapirĩka apanakini imarotari Xani, Xãpiri
pakini miĩkiteni ininiua.

Teoso Nakitiakori Misiritiko

10 Pitepekana, pimarotapitikari noereẽkiti sãkiretxiti. Pimarotari nikamak-
iti ikiniõtika. Pimarotari ninireẽkiti nikamini. Pimarotari iteene nauikiniri
Xesosi sãkire. Pimarotari nimĩteenekiniri nimisiritiko. Pimarotari nitiretiniri
ãti. Pimarotari !katimari nomanãkarauatini.
11 Pimarotari nimisiritiko. Pimarotari natatsiirauatini. Pimarotari
nimĩteenekiniri nimisiritiko Ãtxiokia sitatxiti nauakasaaki, Ikónio sitatxiti
apaka nauakasaaki, Arisitara sitatxiti apaka nauakasaaki. Iteene natatsi-
irauata, iuaritika Apiananiri makatxakano ikinika nimisiritiko.
12 Ari, ikininape kãkiti nirekiniãri Kristo Xesosi nakiti ininiãua, inirekiniãri
Teoso nireẽkitinoka ikaminiã, atatsiitariko imisiritiko.
13 Iuasaaki maerekati kamakani maerekani, kamisirienererini
maerekani, apiaãpotako. Ninoa misirienetari apanakini. Apaka apanakini
misirienetana ninoa.

Teoso Sãkire Iõkatsopatakori

14 Pitepekana Tximótxio, pauikapikariko atão inakari poerekiko. Ikara
pauikapitika, kotxi pimarotana pite oerekakani. Pimarotari atãonoka ninoa
oerekakiti.
15 Pite axapitipanika pinakasaaki, pimarotari Teoso sãkire iõkatsopatakori.
Iua sãkire iõkatsopatakori txĩkitakaua kimatire anini. Isãkire iõkatsopatakori
oerekaua Teoso makatxakiniri amaerekani Kristo Xesosi sãkire aãuikasaaki.
16 Teoso oerekana isãkire iõkatsopatakani atãonoka iõkatsopatinina, ininiã
ikinika Teoso sãkire iõkatsopatakori atãonoka. Ininiã apakata Teoso sãkire
iõkatsopatakori oerekiniua atão Teoso sãkire aãuikini ĩkapani. Oerekaua

ikinipoko Teoso sãkire iõkatsopatakori atão inini. Isãkire iõkatsopatakori
õtãkikaua amaerekani atakanapini. Oerekaua atão inakarinoka akamini.
17 Ininiã kãkiti Teoso nakiti imarotiniãri Teoso sãkire iõkatsopatakori, iposo-
tari ikinika parĩkatxi Teoso paniãtakiti ikamini. Erekari iparĩka.

4

Tximótxio Õtãkikiko

1 Tximótxio, nõtãkikai Teoso apisatoõ, Apiananiri Xesosi Kristo apisatoõ
apaka, kotxi ãti õti Kristo Xesosi kanapiriãkasaaki, isãpiretari ikininape kãkiti
sinimoni. Isãkire auiãkani sari Teosomoni ikaikotinina ĩkapani. Isãkire
mauiãkani sari kãkiti misiritikomoni ikaikotinina ĩkapani. Isãpiretari kãkiti
auapanika inakani, kãkiti mitxi ipĩkani apaka. Xesosi kanapiriã ikininape
auĩte ininiua ĩkapani, ininiãkara nipaniãtai ia:
2 Pisãpiretariko Teoso sãkire kãkitimoni. Iposope pitxako Teoso sãkire
ikiniõtika pisãpiretini kãkitimoni, piĩto tapara auakasaaki, pisãpakasaaki apaka.
Põtãkikanako imaerekani itakanapinina, erekarinoka ikaminina ĩkapani.
Pisikataparaxiniretanako, Teoso sãkire poerekinina. Pisãkirauatakasaaki, !
katimari pomanãkarauatini.
3 Ãti õti apokako. Iuasaaki kãkiti !inirekaikari oerekaretxi atão inakari ike-
nakotinina. Ninoaka nireẽkitinoka inirekana, ininiã apotiiãpotana ninoakata
koerekarerini ninoa potxitakiti oerekaretxiti oereẽkani.
4 !Inirekaikarina atão inakari. Auikarina sãkiretxi atão minakati.
5 Pitepekana, ikinika pikamako piĩkiteritika. Pimĩteenekariko pimisiritiko.
Pikamariko piparĩka Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini kãkitimoni ninoa
auikiniri ĩkapani. Teoso nitiri pitxaua, ininiã pikamariko ikinika piparĩka
Teoso paniãtakiti.
6 Notapekana, nipinini õti manapi apokaãpotape. Nipinako Teoso ĩkapani.
Pirãtxi Teoso ĩkapani okiko atokokana, notaka sikauako Teosomoni. Niketo
apokapeka itixi nosipikini ĩkapani.
7 Neenamatxi erekari inakari nikamapeka Satanasi ninaiatini. Miteẽkari
mitekatxi mapotõkire apokini atokokana, nota apokapeka niparĩka
mapotõkire. !Nitakanapari Xesosi sãkire nauikini.
8 Uatxa Teoso nĩkatari niparĩka ĩki nota kãiatakiti napakapini ĩkapani.
Miteẽkari merepanika mitekatxi mapotõkire apokakari apakapari imitekini
ĩki. Apakapari saporiẽta. Iua atokokana Apiananiri sikanoko niparĩka
ĩki, kotxi nota nirekari atão inakarinoka nikamini. Apiananiri imaro-
tari atão, ininiã imarotari parĩkatxi ĩki apakapakani. Imarotari imisiritiko
apakapakani apaka. Niparĩka ĩki isikano notamoni uai ikanapiriini õtisaaki.
Na notananini apakapari. Isikari parĩkatxi ĩki ikininapemoni ikanapiriini
nirekakanimoni.

Paoro Iõkatsopatakiti Mapotõkire

9 Piposotiniã, katima pitxako notamoni papokini.
10 Témasi inakori asikapekano, kotxi itiretari Xesosi sãkire mauiãkani
nireẽkiti. Isipeka Tesarónika sitatxitimoni. Kiresẽtxi inakori sari Karásia
tixinimoni iparĩkauatini ĩkapani. Txito inakori sari Taomásia tixinimoni
iparĩkauatini ĩkapani.
11 Arókasinokara moianatano uatxa. Pakiritariko Marko. Piminari
iua pitekata. Iua posotari imiparĩkatinino, Xesosi sãkire nisãpiretakasaaki
kãkitimoni.
12 Txíkiko inakori nipaniãta Épeso sitatxitimoni isini.

13 Tóatxi sitatxiti nauakasaaki, nitakanapari nimãka ãti nimãka nopini
nitakakiti. Nitakanapari iua nimãka Kapo inakorikata. Pite uai ĩkasaaki
piminariko. Apaka piminariko atatsopari ninakiti aãtsopa kamakori. Apia
ninirekari pimininiri atatsopari ninakiti aamata kamakori.
14 Arexãtri inakori iteene misiritano. Iua Arexãtri tiitxi kamakari iua. Tiitxi
metao kamakorinoka ikama. Iua misiritinino xika, Teoso misiritari iua.
15 Erepaniko iua. Pamonõkoniri iua, kotxi iua iteene misãkirepiretari
aõereẽkiti sãkiretxiti.
16 Merepitipanika nota apoĩtakani anikasaakino auĩtetxiakori apisatoõ,
nisãkire ikenakotinina ĩkapani, na ãti nimoianari kaikota notakata iuasaaki.
Ikinimane nimoianariakori takanapano, iuaritika na ninirekari Teoso misir-
itinina itakanapinino xika.
17 Ninoa takanapano, iuaritika Apiananiri kaikota notakata. Iua sikata-
paraxiniretano, ininiã niposotari Teoso iokanapirena ikinika nisãpiretinina
ninoa Xoteo minakaniua ikenakotinirina ĩkapani. Ininiã ãkiti namaã takote
nauakasaaki, Teoso tokapakeẽtano nota.
18 Nimarotapitikari Apiananiri tokapakeẽtapanikano nota ikini sereti
maerekati auakasaaki. Iua nĩkatano. Anikano itixinemoni, iua auĩtetxi
ininiãtaãua. Ikinimane ãtipirika sãpiretari iua: “Peerekai. Pitenokara erekari.”
Ameẽ.
19 Pisãpiretana Pirisira inakoro, Ákira inakori pakini nixinikamanapitana.
Apaka Onesíporo inakori aapoko auakani nixinikamanapita.
20 Erásito inakori kaikota Korĩto sitatxiti. Tópimo inakori nitakanapa Mireto
sitatxitiã, kotxi iua amianata.
21 Tximótxio, piposotiniã, mitaã apisapanika papokako uaimoni. Eoporo
inakori, Porotẽtxi inakori, Arino inakori, Karáotxia inakori pakini ikini
aĩtariakorikata iokanapireta pitemoni ixinikamanapitiniina.
22 Apiananiri Xesosi Kristo ãtipirika kaikota pitekata pãkixinireẽ. Ikinipoko
erekari isika pitemoni. Ameẽ.

TXITO
Paoro Iokanatsopatakiti Txitomoni

1 Nota Paoro. Teoso nitiri amotakori nitxaua. Xesosi Kristo iokanatakiti nitxaua. Iua iokanatano kãkitimoni Teoso mereẽkini auiãkiti sãkiretxiti nisãpiretini ĩkapani. Iokanatano kãkitimoni atão inakari imarotinina ĩkapani. Atão inakari imarotiko oerekaua Teoso nireẽkiti akamini ĩkapani.
2 Aãuikari aãuapinininiika anini Teosokata, kotxi kitxakapirĩka itixi kamiko apisa Teoso kamaenetari ikara. Ininiã apokapitikako, kotxi atãonoka iua sãkire. !Iposotari atão minakati isãpiretini.
3 Iketotiniri manapi oerekari isãkire. Isãkire sãpiretakani sãpiretari isãkire. Ininiã Teoso sãkire notamoni isikakiti nisãpiretai, kotxi Teoso amaerekani makatxakakari paniãtano nota nisãpiretiniri isãkire.
4 Niokanatsopata pite Txitomoni. Namarite atão inakari atoko pitxaua, kotxi pite auikari Xesosi sãkire nota auikiniri atokotxikana. Aĩri Teoso, aãuĩte Xesosi Kristo amaerekani makatxakakari pakini, sikari ikinipoko erekari pitemoni. Ninoa iamonĩkai. Ikamaerekaxiniretaina.

Kõtãkikarerini

5 Nitakanapai pite Kreta pokomiriĩti, kotxi aparĩka iuaãtaã kona xipokapanika, ininiã ninirekari pite kaminiri ikara parĩkatxi. Pimereẽna kõtãkikarerini ikini sitatxitiã Teoso sãkire auiãkani õtãkikakani tĩkane. Pimereẽna mitxi nisãpiretakiti iaõka.
6 Ia atoko inakari kãkiti pimereẽ kõtãkikarerini ĩkapani: Iua kamari erekari, ininiã maerekati auakasaaki, kona iua xikani maerekati apoka. Ãtonokara ĩtanoro aua. Imiakori auikari Xesosi sãkire. Ninoa !neenamauata. Ikamarina iri paniãtakiti iaõka.
7 Teoso sikari iparĩka kõtãkikarerimoni ikamini ĩkapani, ininiã kõtãkikareri kamari erekarinoka. Maerekati auakasaaki, kona iua xikani maerekati apoka. !Iuikaua. !Katimari omanãkarauatini. !Ipoãta. Kona kaneenamari. !Itiretaro txineiro.
8 Kõtãkikareri atão inakari potxitari apakapiniri kãkiti iua aapoko ãki. Ipotxitari kãkiti erekari kamakani. !Katima omanãkarauatini. Erekarinoka ikama. !Ikamari maerekati. Erekari imarotakiti !itakanapari ikamini.
9 Kõtãkikareri atão inakari oerekaãkapeka Teoso sãkire. Imarotari Teoso kaminiri isãkire iaõka, ininiã iteene inĩkatari Teoso sãkire. !Imamakari Teoso sãkire. Ininiãkara imarotari õtãkikiniri apanakini. Iteene imarotari Teoso sãkire, ininiã imarotari oerekiniri apanakini Teoso sãkire manirekakani, Teoso sãkire auikinina ĩkapani.

Erepaniko, Atão Minakati Oerekakani

10 Kaiãopokori kãkiti kona nirekari Teoso nireẽkiti ikaminina. Maxikatiĩka isãkirauatapika. Kamisirienererini ninoa. Ikara atoko inakani nirekari Teoso takaõtxikare Xoteo minakaniua ĩtoã auini.
11 Matxĩkitakari ninoa iotokakiniri atão minakati isãpiretinina, kotxi kãkiti aapoko ãki auakani naiatakakaua ninoa oerekakiti sãkiretxiti xika. !Apakata ninoa oerekakiti sãkiretxiti. Iuaritika ninoa oerekari atão minakati, txineiro apakapinina ĩkapani.
12 Ninoa atokirini kitxakapirĩka, koerekareri, uai Kreta pokomiriĩti auakarini, txari: “Kreta auakani ãtipirika misirienetari kãkiti. Maerekati kamakani itxauana. Kaneenamari ĩtopa auakari atoko ikamana. Iarinouatana. Paixonina,” itxa iua.

13 Isãpiretakiti atãopitikara. Ininiã pitaparaxinireritika pipinitana ninoa
imasãpiretakanirina ikara atão minakati, Xesosi sãkire atão auikinina ĩkapani.
14 Ininiã pisãpiretana: “!Himaãkatapiriko Xoteoakori kiomaneakorini sãkire
atão minakati. !Himaãkatapena atão inakari manirekaãkani paniãtakiti.”
15 Kãkiti Teoso kamaerekatakiti, ikamakiti erekari. Ikinipoko ikamakiti
erekari, kotxi Teoso makatxakapekari imaerekani. Kãkiti imaerekani aua-
panika inakari, Teoso sãkire iaõka makamakati, ikinipoko ikamakiti aua
imaerekani. Imaerekani txikotari ixinikakiti. Imaerekani txikotari iua
ãkixinire, ininiã ãkixinire !õtãkikari iua maerekati imakamakani ĩkapani.
16 Ninoa txa: “Ate imarotari Teoso,” txamari ikamarina Teoso
manirekakiniti, ininiã !imarotarina Teoso. !Inirekarina Teoso. Arakakani
atoko itxana, maerekati ikamakitina xika. !Ikamarina Teoso nireẽkiti, ininiã
!iposotarina erekari ikaminina.

2

Txito Õtãkikiko

1 Ininiã poerekariko ikinika atão inakari Teoso oerekiko sãkiretxiti.

Kiki Aneẽkani Õtãkikiko

2 Ia atoko põtãkikana kiki aneẽkani: “Hĩxinikariko hĩkamakiti tĩkane hĩkaminiri
apisapanika. Erekari hĩkamako apanakini paxitinii ĩkapani. Kona hĩkamapiri
hiĩto nireẽkiti. Iteene himarotariko hãuiãkiti. Iteene hĩtiraõkiuatako. Katima
omanãkarauataka !hĩtxape.” Ikara atoko põtãkikana kiki aneẽkani.

Sito Aneẽkani Õtãkikiko

3 Ia atoko põtãkikana sito aneẽkani: “Hĩkamariko Teoso pĩkakani kamakiti
atoko. Maxikatiĩka ! hãpoĩtapiri ãti. Kona iteene hiãtapiri iãriã kapoãro.
Erekarinoka hõerekako.” Ikara atoko põtãkikana ninoa.
4 Apaka põtãkikana sito aneẽkani õtãkikinina ãtokoroakoro ia atoko:
“Hĩtiretanako hĩtaniri, hamariteakori pakini.
5 Kona hĩkĩpitapiri hiĩto paniãtakiti. Erekarinanira hĩkamako. Hĩkamariko
hĩparĩka haãpoko ãki. Erekari hĩkamako apanakini ĩkapani. Hĩtaniri nireẽkiti
hĩkamako, ininiã iuasaaki Teoso sãkire mauiãkani ! imisãkirepiretari Teoso
sãkire.” Ikara atoko sito aneẽkani oerekanako ãtokoroakoro.

Ãtokoriakori Õtãkikiko

6 Ininiã iua atokokana põtãkikana ãtokoriakori ia atoko: “!Apakata hĩkaminiri
hiĩto nireẽkiti.”

Txito Õtãkikiko

7 Txito, ikini pikamakiti pikamako kãkiti erekari kamiko imarotini
ĩkapani. Poerekarauatakasaaki, poerekari kãkiti pitiretiniri atão inakari
sãkiretxitinoka. Poerekanako Teoso sãkirenoka apiari inini. Poerekarau-
atakasaaki, poerekariko kãkiti pimakoketakaniri atão minakati pisãkirekata.
8 Poerekariko atão inakarinoka, ininiã !auari papoĩtiko, kotxi !pikerokari
pisãkire. Ikara atoko ininiã, pimokaiakarini pẽtauata, kotxi ! iposotarina
imisãkirepiretinii.

Nitiritxi Amotakoni Õtãkikiko

9 Ia atoko poerekanako nitiritxi amotakoni: “Hĩkĩpitariko hĩpatrãote sãkire.
Hĩkamariko hĩpatrãote apokaerekatakitinoka. Kapakapaenere !hĩtxape.
10 !Hiĩtirĩkapiri hĩpatrãote tii. Hõerekariko hĩpatrãote pisãkire atão inini. Ininiã
hĩpatrãote nirekari imarotinirina Teoso oerekiko, amaerekani makatx-
akakari oerekiko.”

Ikinipoko Erekari Teoso Sikakiti

11 Ikinimanemoni Teoso oerekapekari erekari isikakiti kãkiti maerekani
imakatxakini.
12 Teoso sikakiti erekari oerekaua atakanapiniri Teoso manirekakiniti.
Teoso sikakiti erekari oerekaua amanirekakaniri ĩkorapokoriti auakani ĩto
nireẽkiti. Teoso sikakiti erekari oerekaua aĩto paniãtakiti atakanapini, atão
inakarinoka akamini, Teoso nireẽkiti akamini ĩkorapokoriti aãuakasaaki.
13 Ĩkorapokoriti aãuakasaaki, aiãtapari poxokonitxi õti Apiananiri aTeosone
apokini õti. Iuasaaki Xesosi Kristo, amaerekani makatxakakari, motika
atemoni.
14 Iuaka sikaua Teosomoni ate ĩkapani ipĩkasaaki. Iuasaaki iĩkitxitari Teoso,
ininiã Teoso makatxakaua ikinika maerekanitxi sauaki. Ikara atoko ininiã,
ikamaerekataua ate. Ininiã itxĩkitakaua inakitiakori aniniua, ininiã anirekari
erekari akamini.
15 Auĩtetxi pininiua atoko pipaniãtariko kãkiti kĩpitiniri ikara nisãpiretakiti.
Põtãkikana nisãkire makĩpitakani. Kona pauiritapiri kãkiti sãpiretiniri pisãkire
atão minakati inini.

3

Teoso Nireẽkiti Kamiko

1 Txito, ia atoko poerekariko kãkiti: “Hĩpaxitariko ĩkorapokoriti auĩtetxiakori
paniãtakiti, poiãori auĩtetxiakori paniãtakiti apaka. Iposope hĩtxako ikinika
erekari hĩkamini.
2 Kona himisãkirepiretapiri apanakini. !Hineenamauatape. Merepanika
hĩxinikariko apanakini, eereka hĩteka hĩxinika. Hõerekariko kãkiti, hĩxinireẽ
hinirekiniri erekari hĩkamini ikinimanemoni.” Ikara atoko poerekana.
3 Teoso aimarotini apisapanika miĩkiteni atxaua. Kona akĩpitari kãkiti
sãkire, Teoso sãkire apaka. Iuasaaki ate misirienetaãka. Iuasaaki akamari
aĩto nireẽkitinoka. Ikini sereti maerekati akama apoxokoniuatini ĩkapani.
Iuasaaki ikiniõtika axinikari maerekati akamini. !Apakata akamakiti.
Kaxikorerini atxaua iuasaaki. Ate omanataãka. Apaka ate omanatari
apanakini iuasaaki.
4 Ininiã eereka Teoso tiraõki, amaerekani makatxakakari tiraõki, iua
amonĩkare, apoka atemoni.
5 Ateka parĩka erekari !imakatxakari amaerekani. Iua amonĩkarenokara
makatxakari amaerekani. Iuasaaki na atão akama, iuaritika imakatxakari
amaerekani, kotxi itiretaua. Iuasaaki iua arokari aãkixinire. Itxĩkitakaua ate
aponaniini iuaĩkana. Iuasaaki Erekari Matamatakoti kamari ikinika amaneri
axinireẽ.
6 Teoso iokanatari Erekari Matamatakoti kaposotiireri atemoni, kotxi
Xesosi Kristo, amaerekani makatxakakari, ipina ate ĩkapani.
7 Iua sikari ikinipoko erekari atemoni, ininiã ikamaerekataua. Ininiã
itxĩkitakaua Teoso anaakori aniniua, ininiã aãpakapariko ipotetakiti ate ĩkapani.
Iua atoko ininiã, aiãtapari ãtipirika Teosokata aãuini ĩkapani.
8 Atãopitikara ia nisãpiretakiti.

Ininiã ninirekari ãtipirika pisãpiretiniri ikinika nisãpiretakiti Teoso sãkire
auiãkanimoni. Ikara atoko Teoso auiãkani itaparaxinireritika kamariko
erekari apanakini ĩkapani. Kona maxikatiĩka ikamarina erekari. Teoso atão
ĩkitxitariko kãkiti. Ikara atoko kãkiti kaminiã, ininiã erekari ikinimane ĩkapani.
9 Kona pimaãkatapiri miĩkiteti sãkire. !Hĩtaparakienatakakapeua
kitxakapirĩkarini uãka xika. Kona himaãkatapenako kãkiti kiomãtxiakori
oerekakiti xika tsoatakani. Ikara sãkiretxiti !itxĩkitakai erekari hininiua. !
Itxa ikara sãkiretxiti.

10 Kãkiti oerekiniãri atão minakati Teoso manirekakiniti, põtãkikari iua
ipikata. Iposo atoko !pimaãkataikari.
11 Ikara atoko inakari atão iĩkite !auari. Maerekati ikama. Ikamakiti
oerekari apanakini, maerekati kamakari ininiua. Iuaka imaerekani xika
imisiritiko apokako.

Paoro Sãpiretakiti Mapotõkire

12 Niokanatari Atemasi inakori, atxiĩti Txíkiko inakori apaka pitemoni.
Ninoa apokasaaki, paiamata pisini ĩkapani, katimari notamoni Nikópori si-
tatxitiã hãpokini ĩkapani. Ninirekari ia mitaãti nikaikotini iuaã.
13 Pimoianatari Sena inakori, Aporo inakori pakini. Auĩtetxiakori
paniãtakiti imarotakari iua Sena. Pimoianatanako ninoa aiamatini.
Iamonitakitina pisikanako.
14 Aĩtariakori Xesosi sãkire auiãkani apaiaõkariko erekari ikaminina, kãkiti
minakati mauakiniti imoianatinina ĩkapani. Makamaretika hinini !apakata.
15 Notakata auakani xinikapikai pite. Pisãpiretanako ate tiretakani ereẽ
Xesosi sãkire auiãkani nixinikamanapitana ninoa.
Ikinika erekari Teoso sikai hĩte hĩkinika. Ikara atoko niõkatsopata pitemoni.
Ameẽ.

PIREMÕ
Paoro Iokanatsopatakiti Piremõmoni

1 Nota Paoro. Kateia ãki naua, Kristo Xesosi sãkire nauikini xika. Nota, aĩtari
Tximótxiokata aiokanatsopata pitemoni Piremõmoni. Ate iteene tiretai pite.
Atekata parĩkauatakari pitxaua.
2 Aiokanapireta Xesosi sãkire auiãkanimoni, paapoko apotiitakanimoni.
Aiokanapireta aĩtaro Ápiamoni, Akipo pakinimoni. Iua Akipo Xesosi sotatone
itxaua, ate Xesosi sotatone atokotxikana.
3 Aĩri Teoso, Xesosi Kristo Apiananiri pakini sikai ikinipoko erekari. Ika-
maerekaxiniretaina.

Piremõ Tiraõkiuatini Pirena

4 Nitari Piremõ, Teoso nimisãkiretakasaaki, ãtipirika nisãkirauata pite ĩkapani.
Nisãpiretari Teoso ereka inini, kotxi iua kamaerekatai pite.
5 Ikara atoko itxa nisãkire, kotxi nikenakopiretari iteene pauikiniri Api-
ananiri Xesosi sãkire. Nikenakopiretari ikinimane kãkiti Teoso nakitiakori
pitiretini.
6 Nimisãkiretari Teoso pite ĩkapani, kotxi ninirekari pisãpiretiniri pauiãkiti
sãkiretxiti ikiniõtika apanakinimoni, ininiãkara pimarotari ikini sereti erekari
Teoso siãkiti Kristo nakitiakorimoni.
7 Ate poxokoniuata, kotxi pite tiretana kãkiti Teoso nakitiakori. Pitiraõki
iteene sikataparaxiniretaua ate. Pite aĩtari kamapoxokonitana Teoso nakiti-
akori ãkixinire.

Paoro Amanaãkiti Sãkiretxiti

8 Kristo sikaposotiiretano, ininiã nitapararitika niposotapitikari
nipaniãtinii atão inakari pikamini.
9 Iuaritika nitapararitika na nipaniãtai atão inakari pikamini. Nõtãkikai
Kristo tiraõkiã pikaminiri atão inakari. Nota Paoro kiomãtxipekano. Kateia
ãki nauanãta, Kristo Xesosi sãkire nauikini xika. Notakara õtãkikai pite atão
pikamini.
10 Nota amanaãi pinitiri Onésimo inakori piamonĩkini ĩkapani. Namarite
atoko inakari iua, kotxi iua kĩpitari nisãkire uai kateia ãki nauakasaaki. Uatxa
iua auikari Xesosi sãkire.
11 Nimarotari iuãka poparĩkari uãka itxaua. Mitxi !iparĩkauata, pitekata
auakasaaki. Paiariniri. Uatxa poparĩkari itxapekaua iuãka atokokana. Uatxa
iparĩkauatapitikako pite ĩkapani, nota ĩkapani iparĩkauatini atokokana.
12 Niokanatariko Onésimo, ikanapiriini pitemoni. Ininiã papakapariko iua.
Nitiretari iua nota niĩto nitiretini atokokana.
13 Ninirekamari notakata uai ikaikotini, nota imoianatini ĩkapani, kotxi pite
kona posotari pimoianatinino uai kateia ãki nauakasaaki, kotxi pite auini
maioakari. Nota uai aua Teoso iokanapirena erekari nisãpiretini xika.
14 Ninirekamari Onésimo uai, txamari !ninirekari nikaminiri pite mauiri-
takiniti. !Ninirekari nitapararitika nipaniãtinii pauiritiniri Onésimo notakata
ikaikotini. Pite nirekiniãri, imoianatano.
15 Akokaxiti Onésimo miteka. Mapakanani itakanapai. Atxiĩti Teoso
auiritari poiãoka itakanapinii, ãtipirika pitekata iuaĩkana ikaikotini ĩkapani.
16 Iua pinitiri piamotakiti itxapanikaua. Uatxa apiaerekata iua. Pitari
pitiretakiti itxapekaua, kotxi iua auikari Kristo sãkire. Iteene nota tiretari
iua. Pite apia tiretariko iua, kotxi iua pinitiri itxaua. Apaka iua pitari itxaua,
kotxi Apiananiri nakiti hĩtxaua.

17 Nota pimoianari nininiãua, nota papakapini atokokana pitxariko papakapiniri iua.
18 Akokaxiti maerekati ikaminiã, ĩtiriuatiniã, pisãpiretano. Nota ĩkitxitaiko.
19 Nota Paoro, uatxa niuakoã niõkatsopatari ia sãkiretxiti. Notakarako ĩkitxitai pite. Pite imarotari pite xinire auãki inini, kotxi notara akokaxiti nisãpiretai Xesosi sãkire pauikini ĩkapani. Ininiã atxiĩti erekape pite ĩkitxitinino nota?
20 Ininiãkara nitari, pikaminano ninirekakiti, kotxi Apiananiri nakitiakori atxaua. Pikamapoxokonitariko nãkixinire, kotxi Kristo nakitiakori atxaua.
21 Niõkatsopatari pite ĩkapani, kotxi nimarotapitikari pikaminiri namanaãkiti. Ari, nimarotari apiata pikaminano.
22 Apikomoni nitxai. Poeretari ereẽ nimakiniãtaã ĩkapani. Hĩte misãkiretapekari Teoso kateia nitakanapini ĩkapani, ininiã nimarotari Teoso auiritano iuaĩkana nikanapiriini hĩtemoni.

Itakapiretanapini Pirena

23 Epápara inakori notakata kateia ãki aua, kotxi iua parĩkauata Kristo Xesosi ĩkapani. Iua xinikamanapitai hĩte.
24 Markoma, Arisitakoma, Témasima, Arókasima pakini notakata parĩkauatakani, ninoa apaka xinikamanapitai hĩte.
25 Aãuĩte Xesosi Kristo sikari ikinipoko erekari hãkixiniremoni. Ameẽ.

EPIREO

Teoso Ãkiri Apiatini Pirena

1 Teoso kitxakapirĩka sãpiretari isãkire kaiãokataikani, isãkire sãpiretakanimoni.
Ininiã ninoa sãpiretana aãtokiriakorini Teoso sãpiretakiti. Kiriãpa Teoso
misãkiretana ninoa? Kaiãopokoriã imisãkiretana ninoa: Itaponeẽna, ixinireẽna,
isãkire iõkatsopatakoriã, initiri itixine auakari sãkireẽ, txaãpota imisãkiretinina
ninoa.
2 Uatxa ĩkorasaaki, Teoso misãkiretaua iua ãkiri sãkireẽ. Teoso mereẽri iua
ãkiri ikinipoko apakapini ĩkapani. Teoso ãkiri kamari ikinipoko. Ikamari itixi,
ikinipoko iaxiti apiko nopinixiti auakari apaka.
3 Iua iotximere Teoso iotximeretxikana. Teosotxikana iua. Kaposoti-
ireri iua, kotxi isãkireẽnoka imaĩkari imakinika auini ĩkapani. Iuanokara
makatxakari amaerekani. Amaerekani imakatxakasaaki, iuasaaki iitopãka
ikinimane auĩte Teoso kikomoni itixineẽ.

Teoso Ãkiri Apiata, Initiriakori Poiãoka

4 Ininiã Teoso ãkiri iteene apiaerekata. Apiananiri iua. Teoso nitiriakori
iaxitikini poiãorini. Teoso mereẽri iuãka apiari. Ninoa uãka poiãorini itx-
auana.
5 Teoso !isãpiretari initiriakori ia isãkire kitxakapirĩkari:
Pite nota ãkiri pitxaua. Uatxa pite iri nitxaua nota,
!itxa initiriakorimoni.
Apaka Teoso !isãpiretana ninoa ia isãkire kitxakapirĩkari:
Nota iua iri nitxauako. Iua nota amarite itxauako,
!itxa initiriakori itixine auakanimoni.
6 Ãtipekana. Teoso mĩkasaakiri iua ãkiri imatonõkari ĩkorapokoritimoni, ipo-
naniini ĩkapani, iuasaaki Teoso txari initiriakori:
Ninitiriakori, hĩkapotoreẽkauako iua apisatoõ. Hĩteosonetariko iua,
itxa. Ikara atoko Teoso paniãtari initiriakori.
7 Teoso sãkire iõkatsopatakori, initiriakori pirena txari:
Itxĩkitakana initiriakori matamatakoni ininiuana, ĩtima atoko ininiuana.
Xamina tirinakari atoko itxauana ninoa, kotxi kaposotiirerini ninoa,
itxa.
8 Iua amaritemoni Teoso txari:
Teoso pitxaua. !Ixipoka auĩtetxi pininiãua. Ãtipirika pite atão mĩkiikari pite
auĩtetakani.
9 Pite tiretari atão inakari. Pomanatari maerekati. Ikara atoko ininiã,
nota piTeosone mereẽi pite apiari pininiua ĩkapani, pimoianariakori
poiãorini ininiuana ĩkapani, kotxi apiata nikamapoxokonitai pite. Iĩtxiã
nimereẽkiti nopini nitakini atokokana, nitakari poxokonitxi pite
nopini. Nimereẽi pite auĩtetxi pininiãua.
Ikara atoko itxa Teoso kitxakapirĩka.
10 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Apiananiri, merepitipanika pite kamari itixi. Apaka pikamari iaxiti piuakoã.
11 Ĩkorapokoriti, iaxiti pakini xipokapitikako. Iuaritika pite auapanika.
Mãkatxi kitxakariãpotakari atoko itxa ikinika.
12 Mãkatxi atoko piapirikariko iaxiti, itixi pakini. Ininiã ipinimoni itxako.
Iuaritika pite mitxi atoko pitxapikako. !Pixipoka.
Itxa Teoso sãkire.
13 Teoso txari imi:

Nota kikomoni piitopãkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniãtaã atoko ininiua.
Ikara atoko !itxari initiriakori iaxitikini.
14 Ininiã kipa Teoso nitiriakori iaxitikini? Ninoa erekari matamatakoni.
Iparĩkauatana Teoso ĩkapani. Teoso iokanatana ninoa imoianatinirina kãkiti
iua sãkire auiãkani, kotxi Teoso makatxakari ninoa kãkiti maerekani.

2

Erepaniko

1 Ininiã iteene mamixinikari ikinika atão sãkiretxiti mitxi akenakotakiti.
Amakamakaniãri ikara atoko, kanaua tiokaãpotakari atoko atxaua. Ininiã
iuasaaki !aimarotaikari atão. Maxinikari atão inakari.
2 Kitxakapirĩka Teoso nitiriakori iaxitikini sãpiretari atão inakari ate apiko
atokiriakorimoni. Kãkiti makamakaniãri ninoa paniãtakiti, ininiã ninoa
kãkiti apakapari Teoso misirikare. Atão ninoa apakapiniri imisiritikona.
3 Ininiã uatxa amitekini !auari, amanirekakaniãri amaerekani makatx-
akiko. Peerekari Teoso makatxakiniri kãkiti maerekani. Merepitipanika Api-
ananiri sãpiretari ikara maerekanitxi makatxakiko. Iua sãkire kenakotakani
apaka sãpiretaua ate iua sãpiretakiti atokotxikana.
4 Teoso apaka oerekaua ninoa sãkire atão inini, kotxi oerekari itakaõtxikare.
Ikamari kãkiti mimarotakiniti. Ikamari ikini sereti posotiiretxi. Erekari
Matamatakoti siãkiti isika inirekakinimoni. Kãkiti isika inirekaka iaõka.
Ikara atoko Teoso oerekaua ninoa sãkire atão inini.

Xesosi Kãkiti Atoko Itxa

5 Teoso !itxĩkitakana initiriakori iaxitikini itixi amaneriã auakani auĩteakori
ininiuana. Iua itixi amaneri ĩkari asãpiretai hĩte.
6 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori Xikari oitoãtaã txari:
Kipa kãkiti? Kinirepa pite xinikana ninoa? Ate minakati. Kinirepa aĩtari
iaxitikiri maãkatatari kãkiti?
7 Mapakanani pikamari kãkiti itari iaxitikiri poiãori ininiãua. Iuasaaki pini-
tiriakori iaxitikini apiatakani txaua. Eereka pitxĩkitakari iua auĩtetxi
ininiua. Pitxĩkitakari iua kaiotximereri ininiua. Pitxĩkitakari ikinimane
paxitiniri iua. Pitxĩkitakari iua ikinipoko auĩte ininiua.
8 Pitxĩkitakari ikinimane kaminiri iua paniãtakiti. !Auari ãtika iua paniãtakiti
makamakati.
Ikara atoko Teoso sãpiretaua ate itxĩkitakiniri ikinipoko auĩtetiniri iua. !Auari
ãtika iua maauĩtetakati. Txamari kona ate atamatapanikari iua ikinipoko
auĩte ininiua.
9 Iuapitikara aãtamatakiti Xesosi. Mapakananinoka Teoso txĩkitakari iua
poiãori ininiua. Iuasaaki Teoso nitiriakori iaxitikini apiata. Teoso txĩkitakari
iua poiãori ininiua, kotxi iuasaaki Xesosi atatsiirauata. Iuasaaki ipina. Uatxa
Teoso txĩkitakari iua auĩtetxi ininiua. Itxĩkitakari iua kaiotximereri ininiua.
Itxĩkitakari ikinimane paxitiniri iua. Teoso kamari ikara atoko inakari, kotxi
Xesosi ipina kãkiti mapinakani ĩkapani. Iuasaaki Teoso oerekari ikinipoko
erekari isikini kãkitimoni.
10 Ikinika Teoso nakiti. Ikinika iua kamakiti. Apakata iua txĩkitakiniri
kãkiti maerekani makatxakakari atatsiirauatini, kotxi iuasaaki iposope
kãkiti maerekani makatxakiko, kotxi iuasaaki Xesosi kamari ikinipoko iri
paniãtakiti. Ininiãkara Teoso anikari iua anaakori iotximere auiniãtaã.
Kaiãori ninoa.
11 Kãkiti kamaerekatakari iritxikana iua kamaerekatakini iri. Ikara atoko
ininiã, Xesosi !ipẽtatari iua itariakori akiritiniua ate.
12 Itxari Teosomoni:

Nisãpiretariko piuãka nitariakorimoni. Pitemoni apotiitakaniua sauaki nixikaretari ereka pinini.
13 Iuaĩkana kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Nauikariko Teoso sãkire.
Iuaĩkana Xesosi txari Teoso:
Uai nota aua pamariteakorikata. Pite sikana ninoa notamoni.
itxa.
14 Kaĩtori Teoso anaakori. Ninoa aua ixini, iarẽka pakini. Ininiã kaĩtopekari Xesosi ninoa atokokana. Ininiã ipĩkasaaki ixipokari ipĩkitxi posotiire auakiti. Satanasi inakori iua.
15 Ikara atoko inakasaaki, isikakari kãkiti ipĩkitxi pĩkakani. Mitxi ninoa iaxirikakoni atoko itxana.
16 Aimarotari, iuasaaki ! imoianatana initiriakori iaxitikini. Iuasaaki imoianatana Apraão apika mekaniriakori.
17 Ikara atoko ininiã, Xesosi txĩkitakaãka itariakori atokokana ininiua, ininiã iposotari sasetotxi auĩte apiatakari ininiua kãkiti ĩkapani. Iparĩkauatakasaaki Teoso ĩkapani, ikamari ikinipoko ikamaenetakiti. Maerekati kamakani kãkiti, iuaritika iamonĩkari kãkiti. Kãkiti itxapekaua Xesosi, ininiã iua ipina kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani, iuaĩkana kãkiti imikanapiriini Teosomoni ĩkapani.
18 Ĩkorapokoriti Xesosi auakasaaki, imarotari Satanasi atamakaerekatiniri iua. Ininiã Satanasi atamakaerekatakasaakina kãkiti, iua posotari isikataparatinina ninoa.

3

Xesosi Apiatakari, Moisesi Poiãori

1 Ininiã nitariakori, Teoso mereẽkini, hĩte akiritaãka Teoso tixine hãuini ĩkapani. Iteene hĩxinikariko Kristo Xesosi, kotxi iua Teoso iokanatakiti itxaua. Apaka iua sasetotxi auĩte apiatakari itxaua. Iuara asãpiretari apanakini.
2 Moisesi kamari ikinika Teoso paniãtakiti inirimane apisatoõ, Teoso aapoko aamata kamakori ikamakasaaki. Iua atokokana Xesosi kamari ikinika iua mereẽkari paniãtakiti.
3 Apiaerekata Xesosi, ininiã iua apakapari apiata ipaxitiko, Moisesi poião, kotxi aapokotxi kamakari apakapari apiata ipaxitiko. Poião aapokotxi paxitiko aua. Iua atokokana, Xesosi aapokotxi kamakari atoko itxaua. Moisesi aapokotxi atoko itxaua.
4 Ikinika kãkiti aapokona kamakani auapitika, iuaritika Teoso ikinipoko kamakari itxaua.
5 Moisesi Teoso nitiri itxaua. Iua ãtipirika kamari ikinipoko Teoso nirekakiti inirimane apisatoõ. Ikara erekari ikamakiti oerekari Teoso sãkire iua sãpiretakiti atão inini.
6 Kristo Teoso ãkiri itxaua. Iua ãtipirika kamari ikinipoko Teoso paniãtakiti Teoso aapoko inĩkatini. Teoso aapoko atoko atxaua ate, iteene aãuikiniãri iua sãkire, apoxokoniritika ãtipirika aiãtapiniãri Xesosi kanapiriini õti.

Erepaniko, !Hĩtakanapapiri Hãuikakiti

7 Ininiã Erekari Matamatakoti txari:
Uatxa õti hĩkenakotakasaakiri nisãkire,
8 kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori inini hãtokiriakorini atoko hinini. Ãparaã makipakaniãtaã auakasaakina, iuaã ninoa ! auikari nota sãkire. ! Ikamarina nipaniãtakiti. Iuasaaki ninoa ataerekatapikano nota.

9 Koarẽtakanani, ikiniõtika hĩte apika atokiriakori ataerekatapikano nota.
Ninoa atamatari niposotiire. Txamari ikiniõtika ninoa ataerekatano
nota. !Auikarina nisãkire.
10 Ikara xika nomanatana ninoa. Iuasaaki nitxa: “Ãtipirika ninoa sapika
apanakini sãkire tikini. !Imarotarina nixinikakiti, nikamakiti pakini.”
11 Nomanatakasaakina ninoa imaerekanina xika, iuasaaki nitxako:
“Atão nisãpiretana ninoa. Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti
tomatikoãtaã,”
itxa Erekari Matamatakoti.
12 Ininiã nitariakori, erepaniko. Atxiĩti ãtikaka hĩte aua hĩxinire maerekati
mauikareti. Ikara atoko inakasaaki, hĩtakanapapekari Teoso ãtipirika auãki
inakari, maerekati tikini hĩsini ĩkapani.
13 Ininiã ikiniõtika hĩkamataparaxiniretakakauako. Uatxapanika inakasaaki
hõtãkikakauako. Ininiã maerekanitxi kona misirienetai. !Ikamari kaikoxinire
hinini.
14 Aãuini mapotõkire manapi iteene aãuikiniãri Kristo sãkire merepitipanika
aãuikiniri atokotxikana, atão iuakata parĩkauatakani atxaua.
15 Uatxa nisãpiretai kitxakapirĩka iõkatsopatakiti:
Uatxa ia õti hĩkenakotakasaakiri iua sãkire, kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori
inini, hãtokiriakorini atoko hinini, ãparaã makipakaniãtaã auakasaak-
ina. Ninoa !auikari nota sãkire.
16 Ninoa kenakotari Teoso sãkire, txamari !inirekarina ikaminirina isãkire
iaõka. Kipa ninoa? Exito tixini Moisesi makatxakakinira ninoa.
17 Kikãkititipa kamari Teoso naiatiniua koarẽtakanani? Ninoa maerekati
kamakani. Ikara xika ninoa ipĩpeka ãparaã makipakaniãtaã.
18 Kirimonipa Teoso txari ia? “Atão nisãpiretai hĩte. Kona
himaĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã.” Teoso sãpiretari ikara iua
sãkire mauikakanimoni.
19 Ininiã aimarotari, ninoa !ĩroã iuaã, Teoso sãkire imauikakanina xika.

4

Tomatikoãtaã Aua Teoso Nakitiakori Ĩkapani

1 Auapitika Teoso kamaenetakiti kãkiti tomatiniãtaã Teoso kamakiti aĩroini
tĩkane, ininiã erepaniko. Atão inakari hĩkamako iuaã hiĩroini ĩkapani.
2 Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãka atemoni, kitxakapirĩka Moisesi
auakasaaki auakanimoni apaka. Txamari maxikatiĩka ninoa kenakotari
Teoso sãkire, kotxi ninoa !auikari ikenakotakitina.
3 Ate, Teoso sãkire auiãkaniua, ĩroã ikara Teoso kamakiti tomatikoãtaã.
Ininiã Teoso sãpiretakiti iaõka auapeka. Ia atoko Teoso txari:
Nomanatakasaakina ninoa imaerekanina xika, iuasaaki nitxako:
“Atão nisãpiretana ninoa. Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti
tomatikoãtaã,”
itxa Teoso. Ikara atoko itxama, iuaritika ikara tomatikoãtaã iposope iparĩka
ixipokasaaki, itixi ikamakasaaki. Ikara atoko ikama ate ĩkapani.
4 Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari itomatini õti pirena. Itxari:
Iparĩkauata seisi õti, ininiã eereka apikomoni ãti õti inakasaaki itomata.
Iuasaaki itakanapari ikinika iparĩka,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori.
5 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Ninoa maĩroãpekaniikarako nikamakiti tomatikoãtaã.
6 Iuaritika apanakini ĩroãpanikako iua tomatikoãtaã. Txama apanakini
kitxakapirĩka auakani ! ĩroã. Ninoa merepitipanika sãpiretaãka Teoso
iokanapirena erekari, txamari !iĩroãna, kotxi !ikamarina Teoso paniãtakiti.

7 Ininiã Teoso kamari iketo õti apanakini iuaãtaã apokini ĩkapani. Iuasaaki
Teoso akiritari iketo õti "uatxa." Ikara atoko Teoso misãkiretari Tavii:
Uatxa õti hĩkenakotiniãri nisãkire, ininiã kona hĩkamapiriko hĩxinire paikori
inini.
8 Aãtokiri kitxakapirĩka auakari Xosoee inakori, iuara anikari kãkiti itixi
Teoso sikaenetakitimoni. Txamari !iĩroãna atão inakari tomatikoãtaã Teoso
sikakiti, kotxi eereka Teoso sãpiretari ãti õti tomatikoãtaã ĩroĩko õti.
9 Ikara atoko ininiã, auapanikako Teoso kamakiti tomatikoãtaã inakiti-
akori ĩkapani.
10 Ininiã kãkiti ĩroãkasaaki Teoso kamakiti tomatikoãtaã, iotokakari iparĩka,
Teoso iparĩka iotokakini atokokana.
11 Ininiã nitariakori makamariko ikinika atão inakari iua tomatikoãtaã
aĩroini ĩkapani. Erepaniko, kotxi apanakini !ĩroã, Teoso sãkire imauikakanina
xika. Ininiã !hĩkamapiri ninoa kamakiti atokokana.
12 Teoso sãkire kaposotiireri. Isãkire auãki itxapika, kotxi Teoso ãtipirika
auãki inakari sãpiretakiti. Saasara ipi auanaro auakaro, iteene kauanaro,
ininiã iposotari ikisauakiniri inirekiniãtaã. Iposotari ikisauakiniri kãkiti
pakaki, iua ãki auakari axĩpe imakatxakini ĩkapani. Apiata Teoso sãkire, kotxi
Teoso sãkire posotari apokini kãkiti iĩkite kãkiti xinirekata apotiitiniãtaãua.
Teoso sãkire imarotari ikinika axinikakiti, anireẽkiti pakini aãkixinireẽ. Teoso
sãkire atamakaerekatari ikara aãkixinireẽ auakari.
13 Teoso atamatari ikinipoko akamakiti, ininiã ! auari iomaãtakori.
Ikinipoko !ipataãka. Aãuĩte Teoso apisatoõ ikinipoko kasarori.

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari

14 Ininiã atemoni auari sasetotxi auĩte apiatakari, Xesosi, Teoso ãkiri.
Apiananiri iua. Iua sari iaxiti Teoso auiniãtaã. Ininiã iteene maãuikari iua
sãkire.
15 Ate nakiti sasetotxi auĩte apiatakari imarotari ate ãkixinire iõkapetini.
Imarotari ate maposotakiniti. Imarotari ate tsii. Ikara atoko inakari imarota,
kotxi Satanasi iteene atamakaerekatari iua, ate atamakaerekatiko atoko.
Iuaritika maerekati !ikama.
16 Ininiã ataparaxinireritika masa Teosomoni. Aãuĩte topãkiniãtaã masa
ikinipoko erekari isikakiti aãpakapini ĩkapani, iamonĩkiniua ĩkapani. Isikaua
ikinipoko erekari. Isikataparataua amaxikiko auakasaaki.

5

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari Mereĩko

1 Ikinimane sasetotxi auĩte apiatakari mereeẽka kãkiti sauaki. Iua
misãkiretari Teoso kãkiti ĩkapani. Isikari kãkiti sikakiti iuamoni. Kitxakapirĩka
iua okari pirãtxi Teoso apisatoõ kãkiti maerekani iĩkitxitini ĩkapani.
2 Iamonĩkari mimaroreni, Teoso takanapakani pakini, kotxi imarotari
kãkiti ãkixinire iõkapetini, kotxi iua apaka kãkiti itxaua.
3 Sasetotxi apaka maerekati kamakari itxaua. Ikara xika merepanika iua
okari pirãtxi Teoso apisatoõ iuaka maerekani iĩkitxitini ĩkapani. Eereka iua
okari pirãtxi kãkiti maerekani iĩkitxitini ĩkapani.
4 Kãkiti paxitari sasetotxi, iuaritika ninoa kona mereẽri sasetotxi parĩka.
Teosonoka mereẽri kãkiti sasetotxi ininiua ĩkapani, sasetotxi Arão inakori
Teoso mereini atokokana kitxakapirĩka.
5 Xesosi iuaka !ikamaua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua. Kona itxari:
"Apakatapitika sasetotxi nininiua." Iuaritika Teoso txari iua:
Pite namarite. Uatxa noerekariko kãkiti nota pite iri nininiua,
itxa Teoso.

6 Iuaĩkana Teoso txari:
Ãtipirika sasetotxi pitxaua. Sasetotxi Meokisiteki inakori atoko inakari pitxaua,
itxa Teoso Xesosimoni.
7 Xesosi ĩkorapokoriti auakasaaki, iua iteene misãkiretari iri. Ipinini apisapanika iteene amanaãri iri imapinakani ĩkapani. Imisãkiretakasaakiri iua, iteene itxiĩta. Irinokara posotari itxĩkitakiniri imapinakani. Iri kenakotari isãkire, kotxi Xesosi txari: "Pinirekakitinokara ninireka."
8 Xesosi Teoso ãkiri, iuaritika atatsiirauatakasaaki, imaroãpotari Teoso nireẽkiti iaõka ikamini.
9 Iua kamari ikinipoko iri paniãtakiti. Ikara atoko ininiã, kãkiti maerekani makatxakakari itxapekaua. Imakatxakari ipaniãtakiti kamakani maerekani, ininiã ninoa auapininiika itxanako Teosokata.
10 Teoso mereẽri iua sasetotxi auĩte apiatakari ininiua, Meokisiteki inakori sasetotxi ininiua atokokana.

Erepaniko, Atão Sãkiretxiti !Hĩtakanapape

11 Aua apikomoni kaiãopokori ikara atoko inakari asãpiretinii hĩte, txamari pamimari ikara asãpiretinii hĩte, kotxi !katimari himarotiniri Teoso sãkire.
12 Akokaxiti hĩte auikari Xesosi sãkire, ininiã uatxa apiaerekata Xesosi sãkire oereẽkani hininiua. Txamari hĩte nirekari ãti oerekinii iuaĩkana merepitipanika atão inakari Teoso sãkire iõkatsopatakoriã auakari. Hĩte eenetxi xapitikiri atoko. Hinirekari Teoso sãkire tinitxiã atoko inakari. Teoso sãkire nipokori atoko inakari !hĩposotapanika hãpakapini.
13 Teoso sãkire imarotakari tinitxiãnoka nirekakari atoko inakari, iteene ! imarotapanikari Teoso sãkire. !Imarotari atão inakarinoka ikamini, kotxi iua eenetxi xapitiri atoko inakari.
14 Kãkiti aneẽkari nikari xinitxi. Kataparaxinireri nirekari Teoso sãkire, xinitxi aneẽkari nirekini atokokana. Kãkiti ikiniõtika kenakotiniãri Teoso sãkire, ininiã imarotari atão inakari. Imarotari atão minakati apaka.

6

Maãpaiaõkarauata Apikomoni

1 ! Apakata ikiniõtika merepitipanika Kristo sãkire oerekakorinoka axinikini, kotxi aimarotapekari. Aimarotapekari atakanapiniri maerekati akamakiti. Aimarotapekari ateka kamakiti txĩkitakaua apinini. Aimarotapekari Teoso sãkire aãuikini.
2 Aimarotapekari apatxisarauatini. Aimarotapekari atakauakotiniua ãti nopini. Aimarotapekari ipĩkani iuaĩkana õkitikiniua. Aimarotapekari Teoso misiritinina maerekati kamakani ãtipirika. !Apakata ikara ãtipirika aõerekinii.
3 Apikomoni auapitika, ininiã maãpaiaõkarauata apikomoni. Teoso auiritiniãua, apikomoni maxinika.
4 Kãkiti takanapiniãri Teoso sãkire auikini, ! apakataika ikanapiriinina Teosomoni. Mitxi ninoa imarotari Teoso sãkire atão inakari. Mitxi ninoa imarotari erekari iaxitikiri. Mitxi imarotari Erekari Matamatakoti parĩka ãkixinireẽna.
5 Mitxi imarotarina Teoso sãkire ereka inini. Mitxi imarotarina Teoso posotiire itixi amaneri apokasaaki.
6 Ikara atoko ninoa imarota, iuaritika ninoa takanapari Teoso. Ininiãkara ! apakata iuaĩkana ikanapiriinina Teosomoni, kotxi iuaĩkana imisiritarina Teoso ãkiri aamina ĩpiriãmitakari nopini imisiritiko atoko. Iuasaaki ninoa txĩkitakari kãkiti iuaĩkana napetiniri Xesosi.

Kikio Atoko Anini Pirena

7 Teoso takari erekari itixi ia atoko inakari nopini: Ãparaã ikipa kaiãokatani
iuaã, ininiã iminaua kienatxi katakareri nirekakiti.
8 Txamari itixi inako, aanaia pakini auiniã, !itxa. Ikara xika atxiĩti
imisiritaãka. Ininiã arikaãkako. Ikara atoko inapeẽkanako kãkiti. Maerekati
aniniãua, ininiã pamonõkoniri atemoni. Ikara atoko ininiã, imapotõkire õti
Teoso !inirekaikaua ate. Ixipokaua aanaia xipokiko atoko.
9 Nitariakori, ikara atoko asãpiretai hĩte, iuaritika ate imarotari kona hĩte
ikara atokoni. Aimarotari hãpakapiniri erekari, kotxi Teoso makatxakapekari
himaerekani.
10 Teoso kamari ikinika atão. Iua !imaxinĩkaretari hĩparĩka iua ĩkapani.
Hĩtiraõki iuamoni !imaxinĩkareta, kotxi himoianatapekari iua nakitiakori.
Uatxa himoianatapanikana ninoa.
11 Ate nirekari ikinika hĩkaminiritika Teoso ĩkapani imapotõkire õti manapi
apokini. Ikara atoko ininiã, himarotari hiãtapakiti apokapitikako hĩtemoni.
12 Kona apakata hĩarinauatini. Apanakini Teoso sãkire auiãkani kamakiti
atoko hĩkamako, kotxi ninoa iãtapari Teoso sikaenetakiti apakapinina.

Teoso Sikapitikariko Isikaenetakiti

13 Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari isikaenetakiti Apraãomoni. Apiatakari
Teosonokara aua. Ãti apiatakari iua atoko inakari !auari, ininiã iuaka uãkaã
isãpiretari isikaenetakiti isikini Apraãomoni.
14 Ininiã Teoso txari Apraão: “Nitakapitikari erekari pitemoni. Nisikaiko
itomaneri papika mekaniriakori,” itxa.
15 Ininiã Apraão kenakotakasaakiri ikara, iteene iãtapari Teoso sãpiretakiti
apokini. Eereka Apraão apakapari Teoso sikaenetakiti.
16 Kãkiti sãpiretakasaakiri isikaenetakiti ãti kãkitimoni, iuasaaki ninoa apoka
ãti apiatakari apisatoõ isikaenetakiti isãpiretinina ĩkapani. Ininiã iuasaaki
kãkiti imarotapitikari isãkire atão inini. Ikara atoko ininiã, aãpirena !auari
isikaenetakiti xika.
17 Teoso nirekari inakitiakori iteene imarotiniri imatakanapakaniri
isikaenetakiti isikinina ninoa. Ininiã isikaenetakiti isãpiretakasaaki, isikari
isãkire iuaka uãkaã.
18 Ininiã ipi aua: Teoso, Teoso sãkire pakini. Teoso mitxi atoko itxapikako.
Teoso sãkire mitxi atoko itxapikako. Ininiã Teoso !iposotari atão minakati
isãpiretini. Amiteka iuamoni, iua nĩkatiniua ĩkapani, aiãtapakiti aãpakapini
ĩkapani. Ininiã asikataparaxiniretaãka.
19 Ikara atoko inakasaaki, aposotari iteene aãuikiniri Teoso sãkire. Aiãtapari
ikinipoko iua sãkire iaõka apokini. Teoso sãkire aãuikini, minari maporo
maĩkakari atoko itxa. Maporo maĩkakari !auiritari maporo tiokini. Teoso
sãkire aãuikini maĩkari axinire. Isikataparatari axinire. !Auiritaua atiokini
maerekanitximoni. Teoso sãkire aãuikini anikaua Teosonani Auini Paki-
taãtaã, mãkatxi mata arõkakari apikomoni auakari pakitamoni. Kitxakapirĩka
sasetotxiakori auĩte apiatakarinoka ĩroã iuaã.
20 Iuaã Xesosi ĩroã ate ĩroini apisa. Iuaã imisãkiretari iri ate ĩkapani. Sasetotx-
iakori auĩte apiatakari itxapekaua ãtipirika ate ĩkapani. Meokisiteki inakori
sasetotxi ininiua atoko itxa Xesosi.

7

Meokisiteki Pirena

1 Meokisiteki inakori Sareẽ tixini auakani auĩte itxaua. Iuasaaki sase-
totxi itxaua apaka. Teoso, Apiananiri, kamari iua sasetotxi ininiua. Kitx-
akapirĩka Apraão kamari neenamatxi ãti tixini auakani auĩteakorikata. Iua

kanapiriãkasaaki, aõkitari Meokisiteki. Iuasaaki Meokisiteki takari erekari Teoso sikakiti iuamoni.
2 Iuasaaki Apraão sikari iua tiitxi imakatxakakiti ipixini. Tesi tiitxi auiniã, isikari ãti Meokisitekimoni. Meokisiteki akiritaãka "Auĩtetxi Atão Inakari Kamakari." Apaka akiritaãka "Auĩtetxi Kãkiti Kamaerekaxiniretakari."
3 !Kimarotikori Meokisiteki iri, inoro pakini. !Kimarotikori apika atokiriakori. ! Kimarotikori iponaniini, ipinini pakini. Teoso ãkiri atoko itxa. Sasetotxi ãtipirika itxaua.
4 Hĩxinikariko iua Meokisiteki. Apiatakari iua. Apraão iteene paxitari iua, ininiã isikari ipixini tiitxi iua makatxakakiti iuamoni.
5 Eereka ãti õti Apraão tikini Teoso paniãtari Arevii apika mekaniriakori, sasetotxiakori, apakapiniri ipixini kãkiti apakapakiti, txineiro, tiitxi pakini. Ninoa apakapari kãkiti sikakiti Teoso ĩkapani. Ikinimane ninoa Apraão apika mekaniriakori itxauana. Iuaritika sasetotxiakori apakapari inirimane sikakiti.
6 Iua Meokisiteki Arevii nirimane !itxaua. Iua aua kitxakapirĩka Arevii apisapanika. Iuaritika iua apakapari ipixini Apraão makatxakakiti. Eereka Meokisiteki takari erekari Teoso sikakiti Apraãomoni, Teoso sikaenetakiti apakapakarimoni.
7 Iua Apraão poiãori. Apiatakari Meokisiteki, kotxi apiari takari erekari Teoso sikakiti poiãorimoni.
8 Ikinika Arevii apika mekaniriakori, Teosomoni kãkiti sikakiti apakapakani, ipinanipeka. Ãtipirika auakari atoko itxa Meokisiteki.
9 Atxiĩti aposotari asãpiretiniri ia atoko: "Arevii sikari isikakiti Meokisitekimoni Teoso ĩkapani, kotxi iua ina Apraão ĩto ãki."
10 Kotxi Apraão aõkitakasaakiri Meokisiteki, iuasaaki Arevii kona auapanika. Ininiã iua auini apisapanika Apraão ĩtoã aua, kotxi Apraão apika mekaniri itxaua Arevii.

Xesosi Meokisiteki Atoko Inini

11 Arevii apika mekaniriakori sasetotxiakori itxauana. Iua apika mekaniri Arão inakori. Arão apika mekaniriakori apaka sasetotxiakori itxauana. Teoso sikari ipaniãtakiti iõkatsopatakori ninoamoni, isãkire kãkiti imarotini ĩkapani. Iuaritika ninoa sasetotxiakori parĩka !oerekari kãkiti kamaerekatiko. Ininiã ãtião sasetotxi nirekaãka. Sasetotxi Arão atoko inakari !inirekaãkaika. Sasetotxi Meokisiteki atoko inakari nirekaãka.
12 Ãtião sasetotxi auakasaaki, ãtião Teoso paniãtakiti iõkatsopatakori aua iuasaaki.
13 Xesosi kona Arevii apika mekanirini. Iua Xotaa apika mekaniri. Xotaa mekaniriakori kona sasetotxiakorini. Ninoa kona okari pirãtxi Teoso ĩkapani. Kona iparĩkauatana Teosomoni sikakori takikoãtaã.
14 Ikinimane imarotari aãuĩte Xesosi Xotaa nirimane ininiua. Moisesi iõkatsopatakiti !auiritana ninoa sasetotxi ininiuana.
15 Ate sãpiretapekari Meokisiteki pirena. Aimarotari auapitika ãti sasetotxi, Meokisiteki atoko inakari. Uatxa aimarotari Xesosi Meokisiteki atoko itxaua.
16 Kitxakapirĩka sasetotxi pitxaua, kotxi pikiomaneakori sasetotxi apaka itxauana. Teoso kamari Xesosi sasetotxi ininiua, kotxi iua auapikako. Kaposotiireri iua. !Ixipoka.
17 Teoso txari Xesosi isãkire iõkatsopatakoriã:

Ãtipirika sasetotxi pitxaua. Sasetotxi Meokisiteki atoko inakari pitxaua, itxa.
18 Ininiã mitxi auakari sasetotxiakori parĩka !auaika, kotxi itapara !auari. Xipope ikara.

19 Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori !ikamari kãkiti ereka inini. Uatxa apiaerekatakari aiãtapakiti apokapeka ĩkorapokoriti. Ininiã iua anikaua Teosomoni.
20 Teoso isãkireẽ txĩkitakari Xesosi sasetotxi ininiua.
21 Teoso !isãkirauata ikara atoko kãkiti sasetotxipeka inakasaaki. Teoso txĩkitakari Xesosi sasetotxi ininiua isãkireẽ, kotxi itxari Xesosi:
Nota Apiananiri sãpiretapekari nikamaenetakiti. Ikara nikamapitikako, ininiã ãtipirika sasetotxi pitxaua, sasetotxi Meokisiteki atoko inakari pitxaua,
itxa Teoso.
22 Ininiã ikara Teoso sãkireẽ, aimarotari Teoso kamapitikariko ikamaenetakiti apiari, kotxi iposope isikiniua Xesosi.
23 Auapeka itori sasetotxiakori. Ninoa kona posotari ãtipirika iparĩkauatinina, kotxi ikoriãpekana.
24 Xesosi auapikako, ininiã ãtipirika sasetotxi itxaua.
25 Ininiã iposotari imakatxakiniri ikinika amaerekani, Teosomoni anikasaakiua, kotxi ãtipirika aua, ininiã ãtipirika imisãkiretari Teoso ate ĩkapani.
26 Ininiã ikara atoko inakari sasetotxi auĩte apiatakari anirekapitika. Apiaerekatakari iua. !Kaneenamari. Ikerokakiti !auari. Itxiko ixinireẽ !auari. Maerekati !ikama. Iaxiti apiko nopinixiti auakari, auĩtetxi Apiatakari itxaua. Ikara atoko inakari sasetotxi anirekapitika.
27 Apanakini sasetotxi auĩte apiatakani ĩkorapokoriti auakani atoko !itxaua. Ninoa ikiniõtika okari pirãtxi, merepanika ninoaka maerekani makatxakiko ĩkapani. Eereka ninoa okari pirãtxi kãkiti maerekani makatxakiko ĩkapani. Kona ikara atokoni itxa Xesosi. Ãtikatanokara Xesosi oxiketari iarẽka kãkiti ĩkapani. Iuaka ipina kãkiti ĩkapani.
28 Mitxipe sasetotxi auĩte apiatakani mereeẽka Moisesi paniãtakiti iõkatsopatakori iaõka. Ninoa tapara !auari. Moisesi sãkire tikini Teoso mereẽri imi ãtipirika sasetotxi ininiua ĩkapani. Ãtipirika erekarinoka kamakari iua.

8

Xesosi Sasetotxi Auĩte Apiatakari

1 Ia atoko asãpiretakiti: Atemoni auapitika atão sasetotxi auĩte apiatakari. Iaxiti iua topãka aãuĩte Teoso kikomoni, auĩtetxi auiniãtaã.
2 Iuaã Teoso auiniãtaã, imisãkiretari iua ate ĩkapani. Iuaã aua atão inakari Teoso aapoko, Apiananiri kamakiti. Kona kãkiti kamakitini.
3 Ikinika sasetotxi auĩte apiatakari auari iparĩka. Isikari kãkiti siãkiti Teosomoni. Isikari pirãtxi okakori Teosomoni. Ininiã Xesosi parĩka apaka aua isikarauatini. Iuaka isikaua Teosomoni.
4 Ĩkorapokoriti Xesosi auakasaaki, sasetotxi !itxaua, kotxi auape ĩkorapokoriti sasetotxiakori kãkiti siãkiti sikakani Teosomoni. Moisesi iõkatsopatakiti atokotxikana ikamana.
5 Sasetotxi ĩkorapokoriti auakani kamakiti atão, txamari ninoa parĩka !inirekaãkaika. Ninoa parĩka sanõkatxi atoko itxa, Xesosi parĩka iaxitikiri aimarotini ĩkapani.

Kitxakapirĩka Teoso paniãtakasaakiri Moisesi Teoso aapoko aamata kamakori ikamini ĩkapani, Teoso txari Moisesi:
Pikamariko naapoko nipaniãtakiti iaõka ixirata auĩte nopini aãuakasaaki noerekakiti. Ipinimoni inakari !pikamape,
itxa Teoso.

6 Xesosi parĩka Teoso sikakiti apiaerekata. Kitxakapirĩka sasetotxiakori parĩka poião erekari. Iua atokokana Teoso kamaenetakiti amaneri apiaerekata. Kitxakapirĩka ikamaenetakiti poião erekari. Xesosi txĩkitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini kãkiti ĩkapani, kotxi iua ipina kãkiti ĩkapani. Teoso kamaenetakiti amaneri apiaerekata, kotxi ikamaenetari kaiãopokori erekari apiaerekatakari.

7 Teoso kamaenetakiti Moisesimoni apakatiniã maerekati imakatxakini ĩkapani, ininiã kona ikamari ãti ikamaenetakiti apiatakari.

8 Txamari Teoso ! apokaerekatari kãkiti, kotxi kãkiti kamapanikari maerekati. Ininiã Apiananiri txari kãkiti:

Ãti õti nisãpiretariko nikamaenetakiti amaneri Isaeo nirimanemoni, Xotaa nirimanemoni pakini.

9 Kitxakapirĩka nisãpiretari mitxi nikamaenetakiti ninoa atokiriakorinimoni. Iuasaaki nota makatxakana ninoa imisiritikosaakina Exito tixiniã. Txamari ninoa !ikamari nisãkire iaõka. Ininiã nitakanapana ninoa. Nikamaenetakiti amaneri kona mitxi nikamaenetakiti atokoikani.

10 Ãti õti ĩkari nikamaenetakiti amaneri nisãpiretariko Isaeo tixini auakani. Ia atoko inakari nikamaenetakiti amaneri: Nitakariko nipaniãtakiti kãkiti iĩkiteẽ. Niõkatariko nipaniãtakiti ninoa ãkixinireẽ. Iuasaaki ninoa Teosone nitxauako. Iuasaaki ninoa nota nakitiakori itxauanako.

11 Iuasaaki kãkiti kona oerekari ãti imarotiniri Apiananiri. Kona kãkiti oerekari itari imarotiniri Apiananiri, kotxi iuasaaki ikinimane imarotanoko nota. Poiãoka inakani, apiatakani pakini imarotanoko nota.

12 Nimaxinĩkaretariko ikinika maerekati ikamakitina. Kona nimisiritaikanako ninoa. Kona nixinikaikariko maerekati ikamakitina, itxa Apiananiri.

13 Teoso kamakasaakiri ikamaenetakiti amaneri, iuasaaki oerekari kãkiti mitxi ikamaenetakiti Xoteoakorinoka ĩkapani ikamape, ininiã inapape. Tiitxi kitxakari patimari xipokini atoko, ikara mitxi Teoso kamaenetakiti xipoka.

9

Teoso Aapoko Aamata Kamakori

1 Kitxakapirĩka Teoso kamaenetakiti isãpiretakasaakiri Moisesi, Teoso oerekari Moisesi oerekiniri kãkiti Teoso apisatoõ apokini. Iua apaka sãpiretari kãkiti iua aapoko ĩkorapokoriti ikaminina ĩkapani.

2 Ininiã ninoa kamari Teoso aapoko aamata kamakori. Sasetotxiakori ĩroiniãtaã aua tirikapi takiko tiitxiti. Iuaã aua apaka komiri Teosomoni siãkori amesa nopini. Iua pakita ninoa takauãkatari “Teoso Auini Pakitaãtaã.”

3 Apanĩkaki mãkatxi mata kasipiri arõkakari aua. Iua mãkatxi mata apikomoni auakari pakita ninoa takauãkatari “Teosonani Auini Pakitaãtaã.”

4 Iuaã aua kamariãro arikiko amesati oro kamakoro. Iuaã aua Teoso kaixane. Iua kaixa akiritaãka “Teoso kamaenetakiti kaixati.” Iua kaixa nopini mapara itaãka oronokara. Iua ãki itakaãka kopitipaki oro kamakoro. Iua kopitipaki ãki itakaãka xapitiri komiri manaa inakori. Iua kaixa ãki aua apaka Arão tsonareke. Ĩkora mitxi pitxaka iuaĩkana. Apaka iua kaixa ãki aua ipi kaita. Ĩkora kaita nopini aua Teoso paniãtakiti iõkatakori.

5 Iua kaixa nopini aua ipi Teoso nitiriakori iaxitikini atoko inakani. Oro kamakori ninoa. Akiritaãka Keropiĩ inakoni. Keropiĩ matameẽkari imĩkita iua kaixa tore nopini. Iuaã Teoso maxinĩkaretari kãkiti maerekani.

Uatxa !apakata apikomoni noerekinii ikara pirena.

6 Teoso Auini Pakitaãtaã sasetotxiakori ĩroã ikiniõtika iparĩkana ikaminina
Teoso ĩkapani.
7 Sasetotxi auĩte apiatakarinoka ĩroã Teosonani Auini Pakitaãtaã. Ãtikanani
ãtikatika ĩroã. Iua anikari arẽkatxi iuakata. Arẽkatxi imanikakaniã, !iĩroã. Iua
arẽkatxi isika Teosomoni merepanika iuaka maerekani Teoso makatxakini
ĩkapani. Eereka ikamari ikara apanakini kãkiti maerekani Teoso makatxakini
ĩkapani.
8 Iuasaaki Teoso kona auiritari kãkiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaãtaã.
Ikara atoko Erekari Matamatakoti oerekaua ate, kotxi kona Teoso oereka-
panikari ikinimane kãkiti ĩroini Teoso apisatoõ. Teoso aapoko aamata ka-
makori auapanika inakasaaki, Teoso kona oerekari kãkiti iuamoni apokini.
9 Ikara Teoso aapoko kitxakapirĩka auakari ate oerekiko itxaua uatxa.
Oerekari ia. Kãkiti sikakiti Teosomoni, pirãtxi okiko Teoso ĩkapani apaka, kona
posotari oeretiniri Teoso teosonetakani ãkixinire.
10 Ikara Teoso oerekakiti kitxakapirĩka oerekari kãkiti iniãkiti atão inakari,
iãtakiti atão inakari pakini. Oerekari kãkiti iĩto arokiko, itii arokiko pakini
Teoso apisatoõ apokini iposope inini ĩkapani. Teoso kamaenetakiti amaneri
apokasaaki, kona akamaikari ikara mitxi Teoso oerekakiti.

Kristo Arẽka

11 Kristo apokapeka. Sasetotxi auĩte apiatakari itxaua. Oerekaua erekari
Teoso sikakiti. Iparĩkauata Teoso aapoko apiaerekatakari ãki. Iua Teoso
aapoko kãkiti makamakiniti. Iua aapoko !auari ĩkorapokoriti.
12 Iua ĩroãkasaaki iuaãtaã, !anikari potxi arẽka, kema auĩte ãkiri arẽka iĩroini
ĩkapani. Iua ĩroãkasaaki Teosonani Auini Pakitaãtaã iaxiti auakariãtaã, anikari
iuaka arẽka, kotxi ikitakari iarẽka ãtikatika ikinimane kãkiti ĩkapani. Ininiã
iĩkitxitari Teoso ãtikatika kãkiti maerekani ĩki, ininiã kãkiti aua Teosokata
ãtipirika.
13 Potxi arẽkaã, kema auĩte arẽkaã, kema auĩte ãkiri ariãkori paniã pakiniã,
kitxakapirĩka sasetotxi tseẽtari maerekati kamakani Teoso apisatoõ apokin-
ina ĩkapani. Ininiã iuasaaki maparanoka oeretaãka. Ãkixinirena !oeretaãka.
14 Apiaerekata Kristo arẽka, kotxi iua posotari oeretiniri aãkixinire.
Maerekati ! auari Kristomoni. Iuaka sikaua Teosomoni Erekari Mata-
matakoti posotiireẽ, ãtipirika auakari posotiireẽ. Iuara oeretari aãkixinire.
Imakinika akamakiti apinini txĩkitakakari imakatxaka. Ininiã uatxa aposota
aparĩkauatini Teoso ãtipirika auãki inakari ĩkapani.
15 Ininiã iua Kristo txĩkitakari Teoso kamaenetakiti amaneri apokini. Ininiã
kãkiti Teoso akiritakini posotari apakapiniri ãtipirika Teoso sikaenetakiti iua
anaakori ĩkapani. Kristo ipĩkasaaki, isikakana ninoa imaerekanina itakanap-
inina ĩkapani. Iuasaaki iĩkitxitari Teoso imaerekanina ĩki. Ikara imaerekanina
ikamana Teoso kamaenetakiti mitxipe auakari auakasaaki.
16 Kãkiti ipinini apisa, iõkatsopatari itii apakapakani uãka, ininiã ipĩkasaaki
itii apakapakani imarotaãka. Ininiã iua ipinini imarotiko tsopa auiniã,
iuasaaki itii apakapakani apakapari ipĩkari tii.
17 Ipĩkari tii apakapakani imarotiko tsopa nirekaãka kãkiti ipĩkasaakinokara.
Ikara !inirekaãka ipinini apisa. Iua auãkipanika inakasaaki, kãkiti !apakapari
itii.
18 Ininiãkara mitxi Teoso sikaenetakiti isika kãkitimoni, arẽkatxi auakasaaki,
ipĩkari auakasaaki.
19 Kitxakapirĩka Moisesi merepitipanika sãpiretari kãkiti ikinika Teoso
paniãtakiti iõkatsopatakori. Eereka ikosekari kema auĩte ãkiri arẽka, potxi arẽka
pakini. Ikara ikoketa ãparaãkata. Iposo atoko itseẽtari Teoso sãkire aãtsopate,

ikinimane kãkiti pakini isopo inakori poriã, soti auĩte piti põkamarariã pakiniã.
20 Iuasaaki itxari: “Ia arẽkatxi oerekaua Teoso kaminiri ikamaenetakiti. Teoso paniãtai hĩkĩpitiniri iua sãkire.”
21 Iua atokokana Moisesi tseẽtari Teoso aapoko aamata kamakori, ikinika iua ãki auakari pakini arẽkatxiã.
22 Teoso sãkire iõkatsopatakori paniãtari kãkiti, tiitxi pakini oeretiko arẽkatxiã. Okakori mauakaniã, arẽkatxi kitaãkori mauakaniã, Teoso !imakatxakari kãkiti maerekani.
23 Ininiã Moisesi takari pirãtxi arẽka ikinika Teoso aapoko ãki auakari nopini oeretiniri ĩkapani. Ikinika Teoso aapoko ãki auakari ĩkorapokoritikiri, iaxitikiri oerekiko ĩkapani itxa. Sanõkatxi atoko itxa. Pirãtxi arẽka kona apakata iaxiti ĩkapani. Teoso nirekakari arẽkatxi apiatakari.
24 Kristo iparĩka ikamakasaaki ate ĩkapani, kona iĩroã Teoso aapoko kãkiti kamakitiã. Ĩkorapokoriti kãkiti kamari Teoso aapoko atoko inakari, txamari na atão iua aapoko. Kristo ĩroã atão Teoso aapoko Teoso tixineẽ. Uatxa iuaãtaã Teoso apisatoõ iua misãkiretari Teoso ate ĩkapani.
25 Sasetotxiakori auĩte apiatakari ĩroã Teosonani Auini Pakitaãtaã ikinikanani. Iuasaaki anikari pirãtxi arẽka. Kristo !ikamari ikara atoko. Ãtikatika Kristo oxiketari iarẽka.
26 Iua ninoa atoko inaãkamako, itokata imisiritaãkamako itixi kamikosaakipekamako. Uatxa imapotõkire õti takote iua apokapeka maerekati ãtikatika imakatxakini ĩkapani. Iuaka isikaua ipinini ĩkapani, amaerekani ixipokini ĩkapani.
27 Teoso kamari ikinimane kãkiti ãtikatika koriini. Eereka ikinimane sari Teoso apisatoõ. Iuasaaki apanakini apakapari imisiritiko. Apanakini apakapari iparĩkana ĩki.
28 Ininiã Kristo okaãka ãtikatika kaiãopokori kãkiti ĩkapani, imaerekanina imakatxakini ĩkapani. Iuaĩkana iua kanapiriã. Iuasaaki !imisiritaãkaikako kãkiti maerekani xika. Iua ĩkasaaki, imakatxakariko iua iãtapakani, maerekani sauaki auakani. Anikana itixinemoni ãtipirika Teosokata auinina ĩkapani.

10

Pirãtxi Arẽka Kona Apakata

1 Kitxakapirĩka Teoso paniãtakiti Xoteoakorimoni sanõkatxi atoko itxa. Ikara oerekari kãkiti iuasaaki auakani atão inakari apokini ãti õti. Ikinipoko atão inakari !apokapanika ninoamoni. Ininiã pirãtxi okiko ãtipirika kona txĩkitakari kãkiti iposope Teosomoni apokini. !Ikamaerekatana ninoa.
2 Pirãtxi arẽka makatxakiniãri kãkiti maerekani, ininiã ninoa takanapamariko pirãtxi okinina, kotxi Teosomoni apokakani oeretapeẽkaika, ininiã imarotamarina ãkixinireẽna imaerekanina mauakani.
3 Txamari pirãtxi arẽka !imakatxakari kãkiti maerekani. Ininiã ikinikanani pirãtxi okakori oerekari kãkiti imaerekani auapanika.
4 Kema auĩte arẽka, potxi arẽka pakini kona posotari imakatxakiniri kãkiti maerekani.
5 Kristo apokasaaki ĩkorapokoriti, itxari Teoso:
Pirãtxi okakori pitemoni siãkori kona pinireka. Ininiã pite kamari ĩtotxi nota ĩkapani.
6 Pirãtxi arikiko pite ĩkapani, pite !apokaerekatari. Kãkiti sikiniri isikakiti pitemoni imaerekani pimakatxakini ĩkapani, pite !apokaerekatari. !Ikamapoxokonitai.

7 Iuasaaki nitxai. “Uaikarano nota. Paãtsopateẽ iõkatapeẽkaika nota pirena.
NiTeosone uai napoka pinireẽkiti nikamini ĩkapani,”
itxa Xesosi.
8 Merepanika Xesosi txari iri: “Pirãtxi okakori pitemoni siãkori kona
pinireka. Pirãtxi arikiko pite ĩkapani, pite !apokaerekatari. Kãkiti sikiniri
isikakiti pitemoni, pite !apokaerekatari. !Ikamapoxokonitai,” itxa. Iuaritika
Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka paniãtari ikara kamiko.
9 Eereka Kristo txari iri: “Uaikarano nota. Uai napoka pinireẽkiti nikamini
ĩkapani,” itxa. Ikara atoko inakasaaki, Xesosi xipokari pirãtxi okiko, kotxi iua
apoka uai Teoso nireẽkiti ikamini ĩkapani.
10 Teoso nireẽkiti iaõka ikamini kamaerekataua ate, kotxi Xesosi Kristo
ipina ãtikatika ikinimane ĩkapani.
11 Sasetoxiakori ĩkorapokoriti auakani sapika ikiniõtika Teoso apisatoõ
iparĩkana ikaminina ĩkapani. Ãtipirika iua okari pirãtxi Teoso isikini ĩkapani.
Itxama, ikara !iposotari maerekati imakatxakini.
12 Iuaritika Kristo, ate sasetotxine, iuaka sikapekaua ikoriini kãkiti
maerekani imakatxakini ĩkapani. Ikamari ikara ãtikatika. Iposo atoko,
iitopãka Teoso kikomoni. Ikara atoko ininiã, ixipokari iparĩka.
13 Iuaã iãtapari ikinika imokaiakari xipokini. Ikiti itakiniãtaã atoko ninoa.
14 Ininiã ãtikatika okaãka kãkiti ereka inini ĩkapani. Iua kamaãpotana ninoa
erekaãpo ininina ĩkapani.
15 Erekari Matamatakoti apaka txaua ate ikara atão inini. Merepanika
itxari:
16 Apiananiri txari: “Ia nikamaenetakiti nikamako ninakitiakori ĩkapani
ãti õti. Ia nikamaenetakiti: Nipaniãtakiti nitakako ninoa ãkixinireẽ.
Nipaniãtakiti niõkatako iĩkiteẽna.”
Itxa Erekari Matamatakoti.
17 Apikomoni itxa:
Kona nixinikaikari maerekati ikamakitina. Apaka nipaniãtakiti ninoa
takanapakiti, !nixinikaikako.
18 Teoso makatxakasaakiri maerekati akamakiti, ininiã amaerekani makatx-
akaãkapeka. Ininiã !auaika okakori kãkiti maerekani makatxakini ĩkapani.

Maãpoka Teosomoni

19 Ininiã nitariakori uatxa !hĩpĩkarauatape hiĩroini Teosonani Auini Paki-
taãtaã, kotxi Xesosi iĩkitxitapekari aĩroini ĩkapani iuaka arẽkaã.
20 Xesosi ipĩkasaaki, iua kamari kimapori amaneri, maxipokati, Teosomoni
asini ĩkapani. Ipĩkasaaki, imakatxakari mãkatxi mata Teosonani Auini Paki-
taãtaã arõkakari, Teosomoni aĩroini ĩkapani.
21 Atemoni aua sasetotxi apiatakari Teoso aapoko nĩkatakari.
22 Ininiã maãpoka Teosomoni. Maãuiritari atão inakarinoka kaikotini
aãkixinireẽ. Maãuikari ikinika iua sãkire. Kãkiti kitxakapirĩkarini tseẽrauata
arẽkatxiã, maerekati makatxakiko ĩkapani. Ininiã maamanaãri Xesosi
tseẽtiniri aãkixinire oeretiniri ĩkapani. Kitxakapirĩka kãkiti kipaãtaua Teoso
aapoko ĩroini ĩkapani. Iua atokokana maamanaãri Xeosi aĩto arokini ãparaã
ereriã. Ikara atoko aniniã, maãpoka Teosomoni.
23 Iteene maãuikari aimarotakiti asãpiretakiti, kotxi Teoso kamapitikariko
ikamaenetakiti.
24 Maxinikariko ia. Natokopa itxa aõtãkikakakiniua atiraõkiuatini ĩkapani,
erekari akamini ĩkapani apaka?
25 !Apakata atakanapiniri aãpotiitiniua Teoso ĩkapani. Apanakini !itotaikari
apotiitiniua Teoso ĩkapani. Masikataparaxiniretakakaua. Apiata masikata-
paraxiniretakakaua, kotxi aãuĩte kanapiriini ĩkorapokoritimoni kaiamapeka.

26 Atão inakari aimarotiniã, atão inakari aãpakapiniã, eereka maerekati akamapika, kotxi anirekari maerekati akamini. Iuasaaki ! auaika amaerekani ĩkitxitiko. Iuasaaki !auaika amaerekani makatxakiko.
27 Iuasaaki aimarotari kãkiti ikara atoko inakani misiritaãkako, kotxi Teoso mokaiakariakori itxauana. Arikatxi apiatakari xipokanako ninoa. Pĩkaretxinoka aua ninoa ĩkapani.
28 Kitxakapirĩka kãkiti makĩpitakaniãri Moisesi paniãtakiti okapeẽkaika. Ipi, atxiĩti ipi ãti pakini kãkiti atamatiniãri iua kaminiri maerekati, ininiã okaãka. !Auiritaãka imitekini.
29 Ininiã natokopa itxa kãkiti misiritiko Teoso ãkiri sãkire imakĩpitakaniã? Apiata iua misiritiko, kotxi Teoso ãkiri ikatxaratini atoko itxa imakĩpitakaniri iua sãkire. Iuasaaki !ipaxitari iua arẽka amaerekani makatxakakari Teoso sikaenetakiti. Iuasaaki imisãkirepiretari Erekari Matamatakoti, ikinipoko erekari sikakari.
30 Aimarotari ia sãpiretakari. Iua txari:

Notanoka xikatxirauata. Notanoka misiritanako ninoa imaerekanina xika, itxa Teoso.

Apaka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apiananirinoka sãpiretari kãkiti inakitiakori misiritiko.

31 Kãkiti maerekati kamakani apokasaaki Teoso ãtipirika auãki inakari apisatoõ, iuasaaki pamonõkoniri, kotxi kãkiti misiritakari itxaua.
32 Hĩxinikariko merepitipanika Teoso sãkire hãuikini õti. Hiĩkite iopinikiko atoko itxa iuasaaki. Iuasaaki himarotari Teoso sãkire. Iuasaaki iteene hãtatsiirauata Xesosi sãkire hãuikini xika. Iuaritika iuasaaki hĩtaparaxinireritika hãua. Iuasaaki !hĩtakanapari Xesosi sãkire hãuikini.
33 Iuasaaki kãkiti apisatoõ apanakini napetai. Ninoa misãkirepiretai hĩte. Imisiritaina hĩte. Iuasaaki hĩte moianatari apanakini Teoso sãkire auiãkani, kãkiti misiritakini. Ininiã iuasaaki hĩte apaka misiritaãka.
34 Hĩtiretana apanakini Teoso sãkire auiãkani kateia ãki auakani. Apanakini mixirikari hĩtii Kristo sãkire hãuikini xika, iuaritika hĩpoxokoniuata, kotxi iuasaaki himarotapekari auapitika iaxiti hĩtii Teoso sikakiti. Ĩkora tiitxi kona xipoka. Apiaerekata tiitxi iuaxiti auakari.
35 Ininiã kona hĩtakanapapiri hĩtaparaxinire, kotxi ãti õti Teoso iĩkitxitai hĩtaparaxinire auiniãi.
36 Himĩteenekariko ikinika Kristo ĩkapani. Hĩkamariko ikinika hĩtaparaxinireritika. Ininiã Teoso paniãtakiti hĩkamakasaaki, hãpakapariko isikaenetakiti.
37 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Apikomoni mokatanitika iua kanapiriãko. Iketo õti ikanapiriãpitika.

38 Kãkiti atão inakari kamakari auini erekari, kotxi auikari nota sãkire. Kãkiti sipikapapiretiniãri nisãkire, nota !apokaerekatari iua,

itxa Teoso.

39 Ate kona sipikapapiretari Teoso sãkire. Ininiã !axipokaãka. Teoso sãkire auiãkani atxaua ate. Iua makatxakari amaerekani aãkixinireẽ auakari.

11

Teoso Sãkire Auikiko Pirena

1 Atão aãuikasaakiri Teoso sãkire, iuasaaki aimarotapitikari aãpakapiniri aiãtapakiti. Atão aãuikasaakiri Teoso sãkire, iuasaaki aimarotari amatamatakiniti auapitika.
2 Kitxakapirĩka Teoso apokaerekatana isãkire auiãkani, kotxi iteene auikarina isãkire.

3 Teoso sãkire aãuikasaaki, aimarotari iua kamari itixi, iaxiti pakini isãkireẽnokara. Aãtamatakitiã ! ikamari itixi, iaxiti pakini. Isãkireẽnokara ikamari ikinipoko.

Teoso Sãkire Auiãkari Apeo Inakori (Xénesisi 4.2-12)

4 Apeo inakori auikari Teoso sãkire, ininiã Teosomoni isikakiti apiaerekata, kotxi Apeo sikari Teosomoni Teoso sãkire iaõka. Itari Kaiĩ inakori sikakiti poião erekari. Apeo auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso apokaerekatari iua sikakiti. Teosomoni atão inakari kamakari itxaua Apeo. Kitxakapirĩka Apeo koriã, iuaritika iua auikiniri Teoso sãkire oerekapanikaua Teoso tiretiniri kãkiti isãkire auiãkani.

Teoso Sãkire Auiãkari Enoki Inakori (Xénesisi 5.21-24)

5 Enoki inakori apaka auikari Teoso sãkire. Ininiã Teoso anikari iua iaxiti. Kona ipina. Mapĩkatipanika anikaãka Teosomoni. Iuasaaki kãkiti ! apokaikari iua, kotxi Teoso anikapekari iua. Isini apisa kãkiti imarotari Teoso apokaerekatiniri iua. Iua kamapoxokonitari Teoso.

6 Teoso sãkire amauikakaniã, kona akamapoxokonitari Teoso. Kãkiti Teosomoni apoãkari, merepanika auikariko Teoso auini. Apaka ninoa auikariko Teoso sikiniri erekari kaiãopokori iua nitakarimoni.

Teoso Sãkire Auiãkari Noee Inakori (Xénesisi 5.28-9.29)

7 Noee apaka auikari Teoso sãkire. Teoso sãpiretari iua kãkiti mimarotakiniti monõkoni. Iuasaaki iua pĩkarauata, ininiã ikamari maporo mitari iua aapoko ãki auakani mapinakani ĩkapani. Noee auikari Teoso sãkire, ininiã isãpiretari Teoso misiritiniri kãkiti imaerekani xika. Teoso txĩkitakari iua atão inakari ikamini, kotxi iua auikari Teoso sãkire.

Teoso Sãkire Auiãkari Apraão Inakori

8 Apraão apaka auikari Teoso sãkire, Teoso paniãtakasaakiri iua ãtiãtaã isini. Iua kĩpitari Teoso sãkire, ininiã iua sari, txamari kona imarotari isinimoni.

9 Iua auikari Teoso sãkire, ininiã iua aua Teoso sikaenetakiti tixitiã. Iuaã iua aapoko aamata kamakori, kotxi ãti tixinikiri itxaua. Apaka Isaki, Xakoo pakini aua aapokotxi aamata kamakori. Ninoa apaka apakapari itixi Teoso sikaenetakiti.

10 Apraão iãtapari Teoso sitatxine apokini, kotxi Teoso kamari ikara sitatxi. Ixinikakiti iaõka ikamari. Ikara sitatxi kamaãka kaikori nopini, ininiã ! ixipoka.

11 Apraão auikari Teoso sãkire. Iua imarotari ikiomaneẽpeka inini. Apaka imarotari ĩtanoro Sara kona posotaikari keene onini. Iuaritika auikari Teoso sãkire irĩtxi ininiua ĩkapani. Imarotari Teoso sikapitikariko isikaenetakiti.

12 Ininiã iua kiki iteene kiomãtxi inakariua, iuaritika irĩtxi itxaua. Iua aua itomaneri imekaniriakori, itomaneri apika mekaniriakori pakini. Itomaneri apika mekaniriakori iõriki iaxiti auakani atoko itxanako. Ikipatxite atoko itxanako apika mekaniriakori. Kaiãopanina ninoa.

Teoso Sãkire Auiãkani Iãtapakiti

13 Ikinika ninoa kãkiti Apeo, Enoki, Noee, Apraão pakini auikari Teoso sãkire. Ikoriãkasaakina, ninoa kona apakaparina ikinika Teoso sikaenetakiti. Ninoa imarotari Teoso sikaenetakiti õtakopanikari apokini tĩkane. Ninoamoni ĩkorapokoriti kona atão ninoa tixine. Maparakini atoko itxauana.

14 Kãkiti ikara atoko inakani oerekari ninoa nitiniri ninoaka tixine.

15 Itixi itakanapakitina ixinikaãkamanako, ininiã iuaĩkana ikanapiriãmanako
iuaãtaã.
16 Ninoa kona kanapiriã, kotxi inirekarina apiaerekatakari itixiti, iaxiti
auakari. Ininiã Teoso !ipẽtauata ninoa Teosone ininiua ĩkapani, kotxi iua
kamapekari sitatxi ninoa ĩkapani.

Apraão Okaaritiniri Imi

17 Apraão auikari Teoso sãkire, Teoso ataerekatakasaakiri iua. Iuasaaki
iposope okiniri Isaki Teoso ĩkapani. Teoso sikaenetakiti apakapakari iua
Apraão. Iposope imatonõkari imi okini Teoso ĩkapani.
18 Teoso sãpiretapekari iua: "Isakimoni auako pimekaniriakori, papika
mekaniriakori pakini," itxari.
19 Iuasaaki Apraão xinikari Isaki ipininiã, Teoso õkitikari iua iuaĩkana.
Iuasaaki Isaki ipinaarita, ininiã kãkiti ipĩkari iuaĩkana õkitikiniua atoko itxa
Isaki iuasaaki.

Isaki, Xakoo, Xosee Pakini Auikiniri Teoso Sãkire

20 Isaki apaka auikari Teoso sãkire, kotxi itakari erekari imi Xakoo, Isaoo
pakinimoni, Teoso nireẽkiti iaõka ikaminina tĩkane.
21 Xakoo apaka auikari Teoso sãkire. Ikoriini apisa itakari erekari Xosee
anaakorimoni. Iuasaaki isãpiretari Teoso iua ereka inini. Iuasaaki iioĩtekaua
itsonarekeẽ.
22 Xosee apaka auikari Teoso sãkire. Ipinini apisa isãpiretana Isaeokini Exito
osipikinina ĩkapani. Ininiã iua paniãtana ninoa anikiniri iua api Teoso siãkiti
itixitimoni.

Moisesi Auikiniri Teoso Sãkire

23 Moisesi iri, inoro pakini auikari Teoso sãkire. Iponaniãka atoko, ninoa
kipatari iua ipi ãti pakini kasiriti. Iuasaaki imarotarina Moisesi kona ãti
eenetxi atokoni. Ipinimoni itxa. Ninoa imarotari Paraoo paniãtiniri amarini
okiko, iuaritika !ipĩkarina Paraoo paniãtakiti.
24 Moisesi auikari Teoso sãkire. Mitapeka inakasaaki, kona inirekari kãkiti
akiritiniri iua Paraoo ãkero ãkiri ininiua.
25 Iua mereẽri imisiritiko Teoso nakitiakorikata. Ininiã iua sari ni-
noakata. !Inirekari poxokonitxi maerekati kamakiti, kotxi ikara poxokonitxi
mokatanitika xipoka.
26 Iuamoni apiaerekata ninoa xinitiniri iua Kristo sãkire auikini xika. Kona
iua nirekari katiiri ininiua Exito auakanikata, kotxi imarotari ãti õti Teoso
sikiniri iua iparĩka ĩki.
27 Exito ipotorikasaaki, iua auikari Teoso sãkire. Iuasaaki Exito auakani
auĩte omanãkarauata. Iuaritika ! ipĩkari iua. Imĩteenekari ikinipoko, kotxi
auikari Matamatakoti sãkire. Atamatakiti sãkire auikini atokotxikana,
auikari imatamatakiniti sãkire.
28 Iua auikari Teoso sãkire, ininiã ipaniãtari kãkiti okiniri soti auĩte.
Eereka ipaniãtari itakiniri iarẽka ĩronakikoãtaã tinikata. Ininiã Teoso nitiri
ipĩkitxi mĩkari iaxitikiri ninoa nopini inapaãpotakasaaki, kona okari Isaeokini
merepanika auakani, kotxi atamatari arẽkatxi.
29 Kãkiti Isaeokini auikari Teoso sãkire, ininiã ĩpiriãtarina potxoari uiniti
Põkamarariã inakori sonãkakari kimaporiti nopini. Kãkiti Exitokini apaka
nirekari inapinina ninoa napini atoko. Txamari iuasaaki ãparaã kanapiriãpe
iua kimapori nopini, ininiã ikinika ninoani axãpoãtape.

Teoso Sãkire Auiãkani Kãiatini

30 Isaeokini auikari Teoso sãkire, ininiã Xerikoo sitatxiti iakirokana setxi
pakini õti. Iuasaaki pirikeri sitatxi ãkitakari irikapoakata, kotxi ninoa kamari
Teoso sãkire iaõka.

31 Haapi inakoro kanokarero otxaua mitxi. Eereka oãuikari Teoso sãkire,
kotxi oãpakapana kãkiti iuaãtaã apokakani, Teoso iokanatakini, ininiã kona
okoriã kãkiti Teoso sãkire mauiãkanikata.
32 Kiripa apikomoni nisãpiretai? Auapitika apikomoni itomaneri kãkiti
Teoso sãkire auiãkani. Kona apakata uatxa nisãpiretinii hĩte Kitxião pirena,
Paraki pirena, Sãsão pirena, Xepitee pirena, Tavii pirena, Samoeo pirena,
apanakini Teoso sãkire sãpiretakani pirena pakini.
33 Ninoa kãkiti auikari Teoso sãkire. Ininiã inaiatakasaakina Teoso sãkire
mauiãkani, ninoa kãiata. Ninoa kamari atão inakarinoka. Iuasaaki apakapa-
rina Teoso sikaenetakiti. Ninoa okaãka ãkitimoni. Iuaritika kona ãkiti okana.
Ãkiti nama totaãka iuasaaki.
34 Xaminamoni okapeẽkana, iuaritika xamina !arikana. Kona apakata
okikona iouata mitaroã. Ninoa mataparani, iuaritika kataparaxinirepeka
itxana, kotxi auikarina Teoso sãkire. Neenamatxi auakasaaki, pataparana
ninoa, ininiã ãti uãka sotatoakori miteka.
35 Sitoakoro Teoso sãkire auiãkani iuaĩkana aua imiakori, kotxi Teoso
õkitikana ninoa ipĩkasaakina. Apanakini Teoso sãkire auiãkani noropataãka.
Imatakanapakaniãrina Teoso sãkire auikinina, okaãkana, iuaritika ninoa !
inirekarina itakanapinirina, kotxi ninoa imarotari ãti õti Teoso õkitikana
ninoa. Iuasaaki apiaerekata ninoa apakapakiti.
36 Apanakini Teoso sãkire auiãkani napetaãka. Inoropataãkana aãpitsaã.
Apanakini Teoso sãkire auiãkani iaxirikaãka, kateia ãki taka inaãkana.
37 Apanakini kiporonakaãka kai soroã. Apanakini kãkiti sehotxiã
kitxirãkaãka apanĩkaki iĩtona, auãkipanika inakasaakina. Apanakini okapeẽka
iouata mitaroã. Apanakini mãka soti auĩte mata, potxi mata pakini. !
Kamãkana. !Katiina. Maerekati kamakani nitana ninoa okinina ĩkapani.
Imisiritapeẽkana.
38 !Apakata ĩkorapokoriti ninoa ĩkapani, kotxi ninoa iteene erekari.
Ninoa miteẽkata ãparaã makipakaniãtaã, õtanoxiratari auiniãtaã apaka.
Aariko itixiãkiriã, kai iriko ãki apaka apanakini Teoso sãkire auiãkani aua,
kotxi aapokona !auari.
39 Teosomoni peerekana ninoa, kotxi iteene auikarina iua sãkire. Iuaritika
ninoa !apakapapanikari Teoso sikaenetakiti iuasaaki.
40 Teoso nirekari apiari erekari ate ĩkapani. Inirekana ninoa atekata
aãpakapiniri isikaenetakiti.

12

Teoso Oerekari Atão Iua Anaakori Aniniua

1 Ininiã kaiãopokori Teoso sãkire auiãkani itixine apokakani atamataua ate
uatxa. Ininiã matakanapari ikinika ate iomakotetakari. Matakanapari
maerekati akamakiti, kotxi ikara patimari iaxirikiniri axinire. Ataparax-
inireritika maãuako. Mamĩteenekari ikinipoko. Mitekakani mitekini atoko
mamitekako Teoso oerekinimoni.
2 Ãtipirika maãtamatari Xesosi. Maãuikari iua sãkire, kotxi iuanoka
amaerekani makatxakakari. Iua txĩkitakaua ate atão aãuikiniri Teoso sãkire.
Xesosi xinikari poxokonitxi apokini õti, ininiã iuasaaki imĩteenekari aamina
ĩpiriãmitakari nopini ipinini. !Imaãkatari pẽtatxi ikara atoko ipinini. Ikinipoko
iposo atoko iitopãka iri kikomoni, kotxi iparĩka ate ĩkapani iposope.
3 Hĩxinikariko Xesosi. Iteene imĩteenekari maerekati kamakani
manirekakaniri iua. Hĩxinikariko iua, ininiã kataparaxinirei hĩte. Iuasaaki !
hiõkapeta.
4 Hĩarẽka kona xiketapanika maerekati hĩtakanapini xika. Ininiã hĩte kona
naiatari maerekati iua Xesosi naiatiniri atoko.

5 Atxiĩti himaxinĩkaretari Teoso sãpiretakiti ate isikataparaxiniretini ĩkapani.
Iua akiritaua iua anaakori aniniua. Ia isãkire:
Namarite, Apiananiri auiritai pite atatsiirauatini atão inakari pimarotini ĩkapani, ininiã kona pimatinaniuatape iua misiritakasaakii pimaerekani xika.
6 Kotxi Apiananiri misiritana itiretakini maerekati ikamakasaakina, imaerekani itakanapinina ĩkapani. Imisiritana ikinimane iua anaakori atão inakari imarotinina ĩkapani.

7 Ininiã himĩteenekariko hĩri iaxitikiri misiritinii himaerekani xika. Ikara himisiritiko oerekai Teoso anaakori hininiua, kotxi inĩkatai hĩte amarini irĩtxi nĩkatini atokokana. Ikini irĩtxi ĩkorapokoriti auakari misiritari iua anaakori atão erekari ikaminina ĩkapani.
8 Teoso mamisiritakaniãi hĩte maerekati hĩkamakasaaki, ininiã iua anaakori atão inakani !hĩtxaua. Teoso hĩri !itxaua iuasaaki. Ikinimane Teoso sãkire auiãkani misiritaãka, maerekati ikamakasaakina.
9 Akinika ate irĩtxi aua ĩkorapokoriti. Ninoa misiritaua maerekati akamakasaaki. Iuaritika ate paxitana ninoa. Apiata apaxitari aĩri iaxiti auakari imisiritakasaakiua ate, maerekati akamakasaaki, kotxi axinire iri itxaua. Ininiã akamakasaakiri aĩri iaxiti auakari nireẽkiti, aãuapinininika atxako.
10 Ĩkorapokoriti auakani irĩtxi misiritaua maerekati akamakasaaki. Mapakananinani ikara atoko ikamana. Imarotakitina iaõka ikamana. Teoso misiritaua maerekati akamakasaaki ereka anini ĩkapani iua atoko anini ĩkapani.
11 Amisiritikosaaki, kona apoxokoniuata, kotxi patsiiri. Iuaritika eereka akamari atão inakarinoka. Iuasaaki erekaxinireua, kotxi Teoso oerekapekaua atakanapiniri amaerekani imisiritakasaakiua.

12 Ininiã hõkitikari hĩuako sãpakakari. Hĩkamataparatari hĩpotoriki iõkapetakari.
13 Hõeretariko kimapori atão hĩsini ĩkapani. Ikinika himaerekani hĩtakanapako. Ininiã hĩkamakiti atão inakari aua. Ininiã apanakini hĩte atamatakani !irika hĩte maerekani xika. Ininiã maerekati !ikamana, kotxi hĩte oerekapekana erekari imarotinina ĩkapani. Ininiã erekapekana ninoa.

14 Ikinipoko hĩkamako apanakinikata himaneenamauatakani ĩkapani. Ikinipoko hĩkamako erekarinoka hĩkamini ĩkapani. Kãkiti makamakanisaakiri erekari, kona atamatapaniri Apiananiri.
15 Erepaniko, kotxi atxiĩti kona hãpakapari ikinipoko erekari Teoso siãkiti. Kona hãuiritapiri kapixi inakari aneini hãkixinireẽ, kotxi ikara maxikari kaiãori kãkiti. Itxikotari ninoa ãkixinire.
16 Kona hãuiritapiri anokaretxi kamakani auini hĩtekata. Kona hãuiritapiri Teoso manirekakiniti kamakari Isaoo atoko inakari auini hĩte sauaki. Merepitipanika iponaniãkari iua Isaoo, txamari isikari iri sikaenetakiti itarimoni axapitiki nipokori apakapini ĩkapani.
17 Eereka iuaĩkana inirekamari ikara iri sikaenetakiti. Inirekari iri takiniri erekari iuamoni, txamari !apakataika iua apakapiniri. Itxiapata, kotxi mitxi ikamakiti inirekari imamakini, txamari iposope itarimoni iri sikaenetakiti isikini.
18 Kitxakapirĩka kãkiti Isaeokini sari ixirata Sinai inakorimoni Teoso paniãtakiti apakapinina ĩkapani. Iuasaaki ixirata arika. Ipiã, ĩtima kataparari apaka aua iuasaaki. Ikara atoko inakari ixiratamoni kãkiti maãtakakitimoni !haãpoka.
19 Ixirata Sinai inakoriãtaã kãkiti kenakotari trõpeta. Ikenakotari iaxitikiri sãkire. Iuasaaki iteene ipĩkarena auana, ininiã !inirekaikarina ikenakotinirina apikomoni ikara sãkiretxi.

20 Kotxi iuasaaki !imĩteenekarina ia Teoso paniãtakiti, kotxi iuasaaki Teoso
txari: “Kãkiti, pirãtxipeka apaka maãtakiniãri oxiratari, ikiporonakaãkana kai
soroã ipininina ĩkapani.”
21 Iua xirata auĩte kamari kãkiti pĩkarauatini. Iuasaaki Moisesi txari: “Nititi-
nanaka. Iteene nipĩkarauata,” itxa.
22 Hĩte kona apoka oxiratari Sinai inakorimoni. Hĩte apokapeka ixirata
auĩte iaxitikiri Sião inakorimoni. Hãpokapeka Xerosareẽ sitatxiti iaxitikir-
imoni, Teoso ãtipirika auãki inakari sitatxineãtaã. Hĩte apokapeka Teoso
nitiriakori iaxitikini apotiitiniãtaãua. Ninoa iaõtiko !auari, kotxi kaiãopokori.
23 Hĩte apopeka Teoso mereẽkini apotiitiniãtaãua. Ipoxokoniuatana. Teoso
anaakori itxauana. Iuãkana iõkatsopatapeẽkaika Teoso aãtsopateẽ itixineẽ. Hĩte
apopeka Teosomoni. Iuara sãpiretari kãkiti misiritiko. Apaka iua ĩkitxitana
atão inakari kamakani erekari ikamakiti ĩkapani. Hĩte apopeka erekari
kamakanimoni. Teoso txĩkitakana ninoa atão inakari ikaminina.
24 Hĩte apoka Xesosimoni. Iuara txĩkitakari Teoso kamaenetakiti amaneri
apokini. Xesosi arẽka xiketakasaaki, hĩte apoka Teosomoni. Apeo oxiketari
pirãtxi arẽka imaerekani makatxakiko ĩkapani. Kristo oxiketari iuaka arẽka
ãtikatika amaerekani imakatxakini ĩkapani, ininiã Kristo arẽka apiaerekata.
25 Ininiã erepaniko. Hĩkenakotariko Teoso sãkire isãkirauatakasaaki.
Kitxakapirĩka kãkiti manirekakaniãri Teoso sãkire sãpiretakari ĩkorapokoriti
auakari, imisiritaãkana. Imitekinina ! auari. Teoso tixine auakari sãkire
amanirekakaniã, apiata amisiritiko. Amitekini !auari, ininiã erepaniko.
26 Teoso misãkiretakasaakiri Moisesi, itixi iakeka. Uatxa Teoso sãpiretari
ikamaenetakiti. Itxari: “Iuaĩkana niõkokariko itixi. Niõkokariko iaxiti apaka,”
itxa.
27 Isãkire “iuaĩkana,” kotxi iõkokariko ikinipoko ikamakiti. Ninoa makatx-
akaãkako. Auapitikako maiõkokaeẽtakoni. Ikara kaikotako.
28 Teoso auĩtetxi ininiãtaãua, ate sinimoni, ! iõkokaãka. Iuaãtaã ixipokini
! auari. Ininiã mapoxokoniuata. Masãpiretari iua: “Peerekai pite.” Atão
maparĩkauata Teoso ĩkapani. Makamari iua apokaerekatakiti. Mapaxitari iua.
Mapĩkari iua manirekakiniti akamini.
29 Kotxi aTeosone xipokari imanirekakiniti, xamina tirinakari xipokiniri
atokokana.

13

Iõkatsopari Mapotõkire Pirena

1 Ininiã hĩtiretakakauako. Itaritxi atoko hĩtxako, kotxi Teoso anaakori hĩtxaua.
2 Ãtiãtaã ĩkani apokiniã, hãpakapanako ninoa haãpoko. Apanakini apaka-
pakasaakina ãtiãtaã ĩkani, apakapana Teoso nitiriakori itixinekini. Iuasaaki
!imarotarina ninoa Teoso nitiriakori ininiuana.
3 Hĩtiretanako Teoso sãkire auiãkani kateia ãki auakani. Kateia ãki ninoakata
hãuini atokokana, hĩxinikanako ninoa. Ininiã hĩtiretanako misiritakoni. Kãkiti
misiritiniãi hĩte, iuasaaki hinirekari apanakini tiretinii. Iua atokotxikana
hĩtiretanako misiritakoni.
4 Hĩpaxitaroko ãti ĩtanoro. Hĩpaxitariko ãto ĩtaniri. Pĩtanirikatanani pisirĩkako.
Pĩtanorokatanani pisirĩkako. Teoso misiritanako ikinika kanokarero,
kanokareri pakini.
5 Txineiro !hĩtiretape. !Hinirekapiri ãti kãkiti nakiti. Hĩpoxokotariko hĩteka tii,
hĩteka txineirote pakini. Apikomoni !hinirekape, kotxi Teoso txari:
Nimatakanapapekaniikaraiko hĩte. Nimasikapekaniikaraiko hĩte,
itxa.
6 Ininiã ia Teoso sãkire iõkatsopatakori aãuika:

Apiananiri nimoianari itxaua, ininiã kona nipĩkari kãkiti kaminiri maerekati
notamoni.
7 Hĩxinikariko hĩauĩteakori Teoso sãkire hĩtemoni sãpiretakani. Hĩxinikariko
ninoa auini, ninoa ipinini apaka. Hãuikariko Teoso sãkire ninoa auikiniri
atokotxikana.
8 Xesosi Kristo kitxakapirĩka atokotxikana uatxa. Xesosi Kristo uatxa
atokotxikana ãtipirika.
9 Kona hãuikapiri apanakini oerekakiti atão minakati, kotxi ikini sereti
oerekakori atão minakati auapitika. Hãuiritariko ikinipoko erekari Teoso
sikakiti sikataparatiniri hãkixinire. Anikakiti ! isikataparatari aãkixinire,
ininiã !hãuikapiri kãkiti sãpiretinii apanakini nipokori erekari hĩxinire ĩkapani,
apanakini nipokori !erekari hĩxinire ĩkapani.
10 Sasetotxiakori Teoso aapoko aamata kamakori ãki parĩkauatakani Teo-
somoni sikakori takikoãtaã !apakaparina erekari Teoso sikakiti ate apakap-
iniri atokokana.
11 Teoso aapoko aamata kamakori auakasaaki, sasetotxiakori auĩte api-
atakari anikari pirãtxi arẽka Teosonani Auini Pakitaãtaã. Iuaã isikari pirãtxi
arẽka Teosomoni kãkiti maerekani Teoso makatxakini ĩkapani. Iua pirãtxi ĩto
anikaãka aapokotxi mapotõkire. Iuaã arikaãka.
12 Xesosi pirãtxi okakori atoko itxa, kotxi anikaãka sitatxi mapotõkire okiko
ĩkapani. Ininiã iua arẽkaã imakatxakari kãkiti maerekani, ikamaerekatinina
ĩkapani.
13 Ininiã masa iuamoni ipininiãtaã. Iua napetiko atokokana maãpakapa.
14 Ĩkorapokoriti kona aua sitatxi maxipoãkati. Aiãtapari sitatxi iaxiti ĩkari.
15 Kipa asika Xesosimoni Teoso ĩkapani? Ãtipirika masikari asãkire erekari.
Matxari: “Peerekari Teoso.” Ikara asikakiti Teosomoni, kotxi asãpiretari
kãkiti iua aãuĩte ininiua.
16 !Himaxinĩkaretapiri erekari hĩkamini apanakinimoni. !Himaxinĩkaretapiri
himoianatakakiniua. Ikara atoko akaminiã, Teosomoni asikakiti inireẽkiti
atoko itxa, ininiã ikara atoko inakari akaminiã, ikamapoxokonitari Teoso.
17 Hĩkĩpitariko hĩauĩteakori sãkire. Hĩkamariko ninoa paniãtakiti, kotxi ninoa
nĩkatari hĩxinire. Teoso sikari ikara parĩkatxi ninoamoni, ininiã ãti õti ninoa
sãpiretari Teoso ikamakitina. Ininiã hĩkamariko ninoa paniãtakiti, ininiã
iuasaaki ninoa poxokoniuata iparĩkauatakasaaki. Himakamakaniãri ninoa
paniãtakiti, ninoa matinaniuata, ininiã ikara atoko inakari ! erekari hĩte
ĩkapani.
18 Himisãkiretariko Teoso ate ĩkapani. Aimarotari aãkixinire ereka inini, kotxi
anirekari ikiniõtika atão inakarinoka akamini.
19 Iteene namanaãi himisãkiretiniri Teoso, iua paĩtiki iokanatinino iuaĩkana
hĩtemoni.

Teoso Misãkiretiko

20 Nimisãkiretari Teoso, kãkiti kamaerekaxiniretakari. Aãuĩte Xesosi
ipĩkaripeka inakasaaki, Teoso õkitikari iua. Soti auĩte atoko atxaua. Soti auĩte
nĩkatakari apiari atoko itxa Xesosi, ininiã iua iteene nĩkataua. Xesosi ipĩkasaaki,
iuasaaki kãkiti apakapari Teoso sikaenetakiti. Ãtipirika Teoso sikari ikara
isikaenetakiti kãkitimoni.
21 Nimisãkiretari Teoso isikiniri ikinika erekari hinireẽkiti hĩtemoni, iua
nireẽkiti hĩkamini ĩkapani. Namanaãri iua Xesosi Kristo uãkaã, ikaminaua ate
iua apokaerekatakiti. Ãtipirika kãkiti txari Xesosi: “Erekai pite.” Ameẽ.
22 Nitariakori, iteene hĩkenakotariko ikara nisãpiretakiti. Ia niõkatsopatakiti
xapitinoka.

23 Ninirekari himarotiniri aĩtari Tximótxio kateia ãki auakari sikakaãka.
Mokatanitika iua apokiniã uai, nota sari iuakata hĩtemoni.
24 Hĩsãpiretari hĩauĩteakori ate xinikamanapitinina ninoa. Hĩsãpiretari ikin-
imane Teoso nakitiakori axinikamanapitinina. Xesosi sãkire auiãkani uai
Itária tixini auakani xinikamanapitai hĩte.
25 Ikinipoko erekari Teoso sikakiti aua hĩtemoni.
Ameẽ.

TXIAKO
Txiako Iokanatsopatakiti

1 Nota Txiako. Teoso nitiri nitxaua. Apiananiri Xesosi Kristo nitiri nitxaua
apaka. Niõkatsopatari ia aãtsopa hĩtemoni, Xoteoakori tosi nirimanetximoni
Xesosi sãkire auiãkanimoni. Hĩte iarikape ikinika itixiti.
Ereẽkai hĩte.

Auiãkori Ataerekatiko

2 Nitariakori, ikini sereti maerekati apokasaaki hĩtemoni, hienenĩkako, kotxi
ikara ataerekatai hĩte.
3 Kotxi himarotari hãuiãkiti ataerekatikosaaki, hĩtaparaxinireritika hãua.
Himĩteenekari imakinika himisiritiko hĩpoxokoniritika.
4 Ininiã imakinika himĩteenekasaaki, hĩxinikakiti, hĩsãkire, hĩkamakiti pakini
erekari. Kona apikomoni pinireka ereka pinini ĩkapani.
5 Himarore mauakanisaaki, hamanaãri Teoso imarore isikinii ĩkapani.
Ininiã isikaiko hĩte hamanaãkiti. Itori Teoso sikakiti ikinimanemoni. !Isãpaka
ate ãtipirika aamanainiri iua. !Itxitai. Isikapitikari hamanaãkiti.
6 Hamanaãkasaakiri, hãuikariko Teoso sikinii hamanaãkiti. ! Erekari
hĩxinikiniri: "Atxiĩti iua sikano namanaãkiti. Atxiĩti kona isikano na-
manaãkiti." Ikara atoko !hĩxinikape. Ikara atoko xinikakari, tsakati potxoari
uinitikiri atoko itxa. Ĩtima anikari tsakati itano, eereka ixitika. Kãkiti ikara
atoko inakari, ãti õti auikari Teoso sãkire, ãti õti kona auikari Teoso sãkire.
Itxaãpota.
7 Kãkiti ikara atoko inakari kona xatiki apakapari Apiananiri siãkiti,
8 kotxi ipi ixinikakiti aua, ininiã apanakini !auikari isãkire ikamakiti tĩkane.

Matiiti, Katiiri Pakini Poxokoniuatini

9 Pite aĩtari Teoso sãkire auiãkarii, atxiĩti poiãori pitxaua, iuaritika pipoxoko-
niuatako, kotxi Teoso txĩkitakai pite apiari pininiua.
10 Pite katiirii, pipoxokoniuatako, kotxi Teoso kamapoiãotakai pite, kotxi
katimari pixipokini aãui katimari xipokini atoko.
11 Atokatxi kanĩkasaaki, kapatakari itxaua. Iuasaaki katsotati txiaroka. Iiui
katxaka. !Erekaikaro. Iua atokokana kãkiti katiiri xipokini. Paĩtiki ipinako,
ininiã itakanapariko imakinika itii, iparĩka pakini.

Misirikaretxi Mĩteenekakani

12 Teoso takari erekari kãkitimoni imisiritiko mĩteenekakarimoni, Teoso sãkire
matakanapakatimoni. Ikinipoko imĩteenekasaaki, Teoso txĩkitakari iua ãtipirika
auini Teosokata. Apiananiri sikaenetari ikara iua tiretakanimoni.
13 Pinirekasaakiri maerekati pikamini, kona pitxapiri: "Teoso
sikanireõtano maerekati nikamini," kotxi Teoso kamanireõtiko maerekati
ikamini ĩkapani ! auari. Apaka kona Teoso sikanireõtari kãkiti maerekati
ikamini ĩkapani.
14 Kãkiti sikanireõtaãka maerekati ikamini, kotxi iua ĩto nireẽkiti kosekari
iua maerekati ikamini. Iuasaaki iteene inirekari inireẽkiti ikamini.
15 Maerekati piĩto nireẽkiti pikamakasaaki, maerekati itxaua. Ininiã
eereka maerekati pikamapika. Eereka iua maerekati txĩkitakari pixinire
ipinini.
16 Nitariakori nota tiretakini, kona hãuiritapiri ãti misirienetinii.
17 Ikinipoko sikakori erekari atão inakari, iaxitikiri itxaua. Aĩri sikakiti
ikara. Iuara kamari atokatxi, kasiri, iõriki pakini ponikini. Iua ãtipirika
kamari erekarinoka. Kita, uatxa, katana pakini, iua atokotxikana aĩri Teoso.

18 Aponaniã iuaĩkana aãkixinireẽ, kotxi aãuikari iua sãkire. Iua nirekari
aponaniini ikara atoko. Teoso kamari ikinipoko. Ikamakini, merepanika
iuaĩkana ponaniãkani, atxaua ate.

Teoso Sãkire Kĩpitiko Pirena

19 Ininiã nitariakori nota tiretakini, iteene himixinikariko ãti sãkire.
Eereka iteene hĩxinikariko hĩkenakotakiti, hĩsãkirauatini apisapanika. Katima !
hĩtxape hinaiatiniua. Hinaiatiniua apisa hĩxinikariko hĩkamakiti tĩkane,
20 kotxi kãkiti omanãkarauatakasaaki, !ikamari atão inakari Teoso paniãtakiti
iaõka.
21 Ininiã hõkariko ikinika maerekati hãkixinire txikotakari. Hĩtakanapariko
ikinipoko maerekati. Hãuikariko Teoso sãkire hãkixinireẽ takakori. Himaro-
tariko iuanoka makatxakiniri himaerekani.
22 Teoso sãkire akenakotakanani atxa, ! hĩtxape. Hĩkamariko isãkire iaõka
apaka. Teoso sãkire kenakotakani makamakaniãri ipaniãtakiti, ninoaka
misirienetaua.
23 Teoso sãkire kenakotakari makamakaniãri isãkire iaõka, kiki ãtakaãriã
atamatoõtakari atoko itxa.
24 Iua itoõ atamataka atoko, isa. Iuasaakipeka imaxinĩkaretoõtapekaua.
Isanõka !ixinikaika.
25 Ikinika Teoso paniãtakiti erekari. Maerekati kamakani iaxirikakoni
atoko. ! Iposotarina erekari ikaminina. Ininiã kãkiti kamakasaakiri
Teoso paniãtakiti, Teoso paniãtakiti sikakari kãkiti erekari ikamini ĩkapani.
Kãkiti iteene imarotiniãri Teoso paniãtakiti, imamaxinĩkaretakaniãri, ãtipirika
ikaminiãri, ininiã Teoso takari erekari iuamoni, ikamakitimoni.
26 Kãkiti sãpiretiniãri: “Nota auikari Teoso sãkire. Nikamari iua sãkire
iaõka,” txamari kãkiti nini iauĩte atoko itxa. !Iposotari iotokakiniri maerekati
isãpiretini. Iuaka misirienetaua. Iua auiãkiti na atão. Ikamakiti na atão apaka.
27 Kãkiti auiãkiti atão inakari auakasaaki, ikamakiti atão inakari
auakasaaki, aĩri Teoso apokaerekatari. Iua kãkiti kamari ia atoko: Itiretana
imenõkariakori, tikinitakoni pakini, kotxi mauareni ninoa. ! Auiritari
ĩkorapokoriti maerekati txikotiniri iua ãkixinire.

2

Hĩpaxitana Ikini Kãkiti

1 Nitariakori, Xesosi Kristo aãuĩte Apiananiri itxaua. Iua sãkire
atão auiãkani hininiãua, ininiã hĩpaxitariko ikinimane kãkiti. ! Apakata
hĩpotxitakininani hĩtiretini.
2 Maxinikariko. Atxiĩti hãpotiitakasaakiua, kiki apoka eremãkari. Iuakokiã
aneo oro kamakoro aua. Apaka iuasaaki apoka ãti kiki matiiti. Kitxakari
imãka.
3 !Apakata hĩpaxitiniri eremãkarinoka. Hĩsãpiretiniãri: “Uai iitopanatxi ereri
nopini piitopãka,” pitxari. Txamari hĩsãpiretari matiiti: “Ikiraã pitima.”
Atxiĩti hĩsãpiretari iua: “Uai ixiti nikiti takote piitopãka,” pitxari. Ikara atoko
hĩkaminiã, !apakata.
4 Ikara atoko hĩkamakasaaki, hĩxinikari katiiri apiaerekatini, matiiti poião
ereka inini. Iuasaaki hĩxiniãkiti na atão itxaua. Hãkixinire maerekati itxaua.
5 Nitariakori nota tiretakini, hĩkenakotariko nisãkire. Teoso mereẽpekari
matiini ĩkorapokoriti auakani isãkire iteene auikinina ĩkapani. Ininiã ninoa
Teoso tiretakani sariko Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. Ikara isikaenetapeka iua
tiretakanimoni.
6 Txamari hĩte kona paxitana matiini. !Apakata. Katiirinira misirienetai
hĩte. Ninoa anikai hĩte kãkiti misiritiko mereẽkanimoni.

7 Ninoa katiirini misãkirepiretari Teoso. Peerekari iua uãka, iuaritika ninoa
kona paxitari iuãka. Ninoa misãkirepiretakiti nakitiakori hĩtxaua hĩte.
8 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Piteka pitiretiniua atokokanera, pitiretanako pite takote auakani.
Ikara ikinimane auĩte paniãtakiti hĩkaminiã, hĩkamari atão inakari.
9 Hĩtiretiniãri hĩpotxitakininani, maerekati hĩkama. Ikara Teoso paniãtakiti
oerekai maerekati kamakani hininiãua.
10 Ikinika Teoso paniãtakiti hĩkaminiã, txamari ãtinoka Teoso paniãtakiti hi-
makamakaniã, ininiã ikinika ipaniãtakiti makamakani atoko hĩtxaua.
11 Teoso txari:
Kona pisirĩkape pĩtanoro minakotokatika.
Apaka itxari:
Kona pokaniuatape.
Atxiĩti kona pisirĩka pĩtanoro minakotokatika, txamari pokaniuata, ininiãkara
!pikamari ikinika Teoso paniãtakiti. Ãtika Teoso paniãtakiti pimakamakaniã,
!apakata. Ikara atoko ininiã, Teosomoni maerekati kamakari pitxaua.

12 Teoso sãkire iaõka akaminiã, aposotari erekari akamini. Õpoĩkakoni atoko
atxaua. Maerekati !imaĩkaikaua. Ininiãkara atão hĩsãkirauatako. Atão inakari
hĩkamako, kotxi Teoso kamariko hĩtemoni isãkire iaõka.
13 Himaamonĩkakaniãri ãti, Teoso kona amonĩkai hĩte. Imereẽri himisiri-
tiko. Apiaerekata hiamonĩkiniri ãti, maerekati ikamakasaaki. Poião erekari
himisiritiniri iua imaerekani xika.

Kãkiti Sãkire, Kãkiti Kamakiti Pakini Pirena

14 Nitariakori, kãkiti txari: “Nota Teoso sãkire auiãkari nitxaua,” itxamari,
!ikamari Teoso nirekaãkiti. Atauako iua auikari Teoso sãkire? Atauako, iua
sãkire posotari imakatxakiniri imaerekani Teosomoni isini ĩkapani? Konapi-
tini.
15 Atxiĩti hĩtari, atxiĩti hĩtaro Teoso sãkire auiãkani imãkana !auari. Atxiĩti
nipokori !auari ninoamoni.
16 Iuasaaki atxiĩti hĩtxana: “Hĩsipiniikaua, erekaxinire hinini. Kamãkaiko.
Iteene hinikako,” hĩtxana atxiĩti. Txamari iuasaaki mãkatxi !hĩsikana, nipokori
!hĩsikana. Ikara atoko hĩkaminiã, !apakata hĩkamakiti. Hĩsãkirenanira hĩsikiniã,
ininiã maxikatiĩka hĩsãpiretakiti.
17 Atxiĩti ikara atoko atxa. Asãpiretari aãuikiniri Xesosi sãkire. Txamari kona
akamari ipaniãtakiti. Ikara atoko aniniã, asãkire kona itxa. Aãuiãkiti sãkiretxiti
ipinakari atoko itxa. !Kakamareri iua.
18 Kãkiti atxiĩti txari: “Pite auikari Teoso sãkire. Nota parĩkauata Teoso
ĩkapani.” Piposotari atxiĩti poerekinino pauiãkiti, Teoso paniãtakiti pimaka-
makanisaaki? Kona piposota, kotxi atão pauiãkiti !auari. Notapekana,
nota posotari noerekiniri nisãkire nauiãkiti nikamakitiã Teoso paniãtakiti
nikamakasaaki. Ikara atoko nininiã, kãkiti imarotapitikari atão nauikiniri
Xesosi sãkire.
19 Pite auikari ãtinani Teoso auini. Ininiã erekapitikari pauikakiti. Txamari
ikara !imakatxakari pimaerekani Teosomoni pisini ĩkapani, kotxi Satanasi
nitiriakori apaka auikari ãtinani Teoso auini. Iua xika ninoa titinanaka
ipĩkarauatiniãna. Ninoa imarotari ãti õti ixipokinina.
20 !Kiĩkitei pite. Pinirekatari noerekinii !apakata pisãkireẽ pauikiniri Xesosi
sãkire, iua paniãtakiti iaõka pimakamakanisaaki. Iuasaaki pisãkire na atão.
Ipĩkari atoko itxa.
21 Maxinikariko ate apika atokirini, Apraão. Kitxakapirĩka isikasaakiri
amarite Isaki inakori Teosomoni sikakori takikoãtaã, iuasaaki Teoso

apokaerekatari ikamakiti, kotxi ikamakiti oerekari Teoso, iua auikiniri isãkire, ininiã Teoso kamaerekatari iua.
22 Ininiã himarotari atão iua auikiniri Teoso sãkire. Ikamakiti oerekari isãkire atão inini. Hĩxinikari iua. Atão ikamari Teoso paniãtakiti, ininiã atão iua auikari Teoso sãkire.
23 Ininiã Teoso sãkire iõkatsopatakori apokapeka. Itxari:

Apraão auikari Teoso sãkire, ininiã Teoso txĩkitakari iua atão inakari ikamini,
Teoso apakapiniri ĩkapani.
Ininiã iua akiritaãka Teoso moianari.

24 Ininiãkara ia himarota. Teoso kamaerekatari kãkiti ãkixinire isãkire iaõka ikamakasaaki. Kona Teoso kamaerekatari kãkiti ãkixinire, isãkirenoka auakasaaki. Inirekari atamatiniri kãkiti parĩka apaka.
25 Ãto atão Teoso sãkire auiãkaro nisãpiretai hĩte. Kitxakapirĩka kanokarero Haapi inakoro aua. Teoso kamaerekatari oa ãkixinire, kotxi oa apakapana Xosoee iokanatakini otixine apokasaakina. Oaãpoko okipatana ninoa. Iuasaaki oa oerekana ãti kimaporiti imitekinina ĩkapani.
26 Kãkiti ĩtoã ixinire mauakanisaaki, iua ipĩpe. Iua !kakamareri. Ininiã iua atokokana iua sãkire iua auiãkiti ipinakari atoko, erekari imakamakanisaaki. Iua auiãkitinani, isãkirenani, !imakatxakari imaerekani.

3

Kãkiti Nini Pirena

1 Nitariakori, !apakata itori hĩte Teoso sãkire oerekakani hininiua, kotxi ate Teoso sãkire oerekakani maerekati akamakasaaki, apiata Teoso misiritaua ate.
2 Amakinika ate kerokapanikari. Kãkiti makerokakaniãri isãkire, ininiã erekari iua. !Auiritari iĩto kaminiri maerekati.
3 Anirekasaakiri kavaro kĩpitiniri anireẽkiti, atakari inamaã metaoke ĩpiriãketakari. Ininiã iuasaaki ikamariko anireẽkiti. Ia metaoke axapitikeri, iuaritika aposotari akakiriokiniri kavaro, ininiã isari anirekinimoni.
4 Apaka hĩxinikaroko maporo. Maporo mitaro. Ĩtima kataparari anikaro. Maporo oerekakire axapitiki, iuaritika kãkiti kakiriokaro maporo oerekakireẽ, ininiã maporo sari kãkiti nirekinimoni.
5 Iua atokokana, aĩtoã auakari anini apaka axapitiki, iuaritika iposotari iteene maerekati ikamini. Hĩxinikariko. Xaminaminiki axapitiki, iuaritika iposotari iotikiniri itori kikio.
6 Iua atokokana ninitxi. Xamina tirinakari atoko itxa, ininiã kona erekari. Maerekati ninitxi sãpiretakiti. Iarika kãkiti xinireẽ ikinika, xamina ĩtopa iarikini atoko. Ininiã iua maerekatinoka itxa, ininiã ikinipoko ikamakiti maerekatinoka. Maerekani misiritikoãtaã ĩkari itxa asãkire maerekati. Xamina tirinakari iuaãtaãkiri atoko itxa asãkire maerekati.
7 Kãkiti piratari ikini sereti kaxipiri ĩtopakiri, kotipiriki, imini, iaã auakari pakini. Itori kãkiti piratapeka.
8 Txamari ninitxi paneenamari. Kãkiti !iposotari imĩkapiritiniri inini. Kona ikamari anireẽkiti. Imini katsiiri atoko itxa. Imini tsii posotari okiniri kãkiti. Iua atokokana, kãkiti sãpiretakiti posotari okiniri kãkiti.
9 Anini posotari isãpiretiniri erekari aĩri aãuĩtemoni. Apaka iposotari maerekati isãpiretini kãkitimoni. Ĩkora atoko ! erekari, kotxi Teoso kamari kãkiti iuaka atoko inakari ĩkapani.
10 Anamaã potorika erekari, maerekati pakini. Nitariakori, ia koketakori na atão. !Apakata.
11 Amomo !oposotari ãparaã ponikoãri, posiãri pakini otxĩkitakini.

12 Nitariakori, atauako mãka mina iritari iõpeta? Atauako iõpeta mina
iritari mãka? Konapitini. Apaka amomo ãparaã ponikoãri !auari ãparaã
maxiãri pakini. Iua atokokana kãkiti sãkire. !Apakata kãkiti ãti õti isãkire ereka
inini, ãti õti isãkire maerekati inini.

Imaroretxi Pirena

13 Kiripa kimaroreri hĩte sauaki auakari? Kãkiti atão kimaroreri inakari,
oerekari imarore ikamakiti erekari ikamakasaaki. Erekari ikamakasaaki, !
iuikaua, kotxi atão imaroretxi auiniã kãkitimoni, !auiritari iua iuikiniua.
14 Txamari pinĩkatiniãri xikoretxi papixiri pãkixinireẽ, piteka nireẽkitinani
pinirekiniã pãkixinireẽ, kona pitxape: "Kimaroreno nota." Iuasaaki kona
pikipatapiri atão inakari.
15 Ĩkora pimarore ! iaxitikirini. Ĩkorapokoritikirinokara ikara pimarore.
Ikara pimarore piĩto nireẽkitikara. Imaroretxi ikara atoko inakari Satanasi
oerekakiti.
16 Xikoretxi auakasaaki, piteka nireẽkitinani pinirekini auakasaaki, ikara
atoko inakasaaki, neenamatxinoka aua, ikini sereti maerekati aua apaka.
17 Imaroretxi iaxiti ĩkari kona ikara atokoni itxa. Iua imaroretxi imaro-
takari, erekarinoka ikama. ! Inirekari neenamatxi. Merepitipanika ix-
inikari apanakini kãkiti nireẽkiti. Apiananiri nireẽkiti ikama. Iamonĩkari
ãti. Erekarinoka ikama ãtimoni. Apiarimoni isãkire atokotxikana isãkire
poiãorimoni. Ikamakiti isãkire iaõka itxa.
18 Kauaĩreri õtãkikari apanakini imaneenamauatakani, ininiãkara itori
kãkiti kamari atão inakarinoka.

4

Ĩkorapokoriti Auakani Nireẽkiti !Hinirekape

1 Neenamatxi auakasaaki hĩtemoni, hĩtxitakakasaakiua, nãpa ikara atoko
inakari potorika? Hãkixinireẽ ipotorika neenamatxi. Hinireẽkiti maerekati
xika hineenamauata.
2 Hinireẽkiti kona hãpakapa, ininiã hõkari ãti. Iteene hinirekari ãti nakiti,
txamari ! hãpakapari hinireẽkiti. Hĩtxitakakaua. Hineenamauata. Txamari
kona hãpakapari hinireẽkiti. Kona hamanaãri Teoso hinireẽkiti hãpakapini
ĩkapani. Ikara xika kona hãpakapari hinireẽkiti.
3 Atxiĩti Teoso hamanaãkasaaki, kona hãpakapari hinirekakiti, kotxi
hamanaãkasaaki, maerekati hĩxinikapanika. Hinirekari hãpakapiniri
hamanaãkiti hĩtenani ĩkapani, hĩtenoka poxokoniuatini ĩkapani. Ikara xika
Teoso !isikai hinireẽkiti.
4 Kanokarero, kanokareri pakini atoko hĩtxaua. Hĩte takanapari Teoso,
ĩkorapokoriti auakaninoka hĩtiretini ĩkapani. Hĩtiretiniãri ĩkorapokoritinoka,
iuasaaki homanatari Teoso. Hinirekiniãri ĩkorapokoriti auakani nireẽkiti,
ininiã Teoso mokaiakari hĩtxaua.
5 Kona maxikatiĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretaua ia atoko inakari:
Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auakari nirekari iteene anirekiniri Teoso
tiretiniua. Iua ! inirekari anirekiniri ĩkorapokoriti auakaninoka tire-
tiniua.
6 Teoso sikari iteene erekari atemoni, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Teoso ! apokaerekatari kãkiti iuikakaniua. ! Imoianatana ninoa. Kãkiti
miuikakaniua, ikinipoko erekari isika ninoamoni.
7 Ininiã hãuiritariko Teoso hĩauĩte ininiua. Iua nireẽkitinoka hĩkamako. Kona
hĩkamapiri Satanasi nireẽkiti. Kona hĩkĩpitapiri iua sãkire, ininiã eereka iua
miteka.
8 Teosomoni hãpokako, ininiã iua apoka hĩtemoni. Maerekati kamakani
hininiãua, hĩtakanapariko himaerekani. Kona hãuiritapiri hĩuako kaminiri

maerekati. Hĩtepekana, hĩte sãkire ipinimoni itxa. Hãkixinire xinikakiti ipinimoni itxa. Ininiãkara hĩokanatariko maerekati hãkixinire auakari, erekarinoka kaikotini ĩkapani.
9 Himatinaniuatako, hĩtxiapatako iteene, maerekati hĩkamakiti xika. Hĩtakanapariko hĩsiroatini hĩtxiapatini ĩkapani. Hĩtakanapariko hĩpoxokoniuatini himatinaniuatini ĩkapani. Ikara atoko hĩkamako, maerekati hĩkamakiti xika.
10 Apiananirimoni hĩtxariko: "Nimaerekani xika !erekano nota. Minakati nitxaua. !Niposotari erekari nikamini. Piamonĩkano," hĩtxariko Teoso. Eereka iua sikataparaxiniretai hĩte.

!Himisãkirepiretapiri Hĩtari

11 Nitariakori, !himisãkirepiretakakapeua. Ãti misãkirepiretiniãri ãti, kona ipaxitari Teoso paniãtakiti. Ãti akiritiniãri ãti: "Maerekati kamakarii," akiritari Teoso paniãtakiti: "maerekati." Ikara atoko inakasaaki, iuamoni iuaka sãkire apiata, ininiã iua !ikamari Teoso paniãtakiti iaõka.
12 Teosonokara atão inakari imarotakari aua. Iuanoka posotari isãpiretiniri kãkiti: "Pite kamakiti kona erekari. Pitepekana kamakiti erekari." Iuanoka posotari ikara atoko ininii, kotxi iuanoka posotari kãkiti maerekani imakatxakini. Iuanoka posotari iokanatiniri kãkiti imisiritikomoni. !Apakata ikara atoko hĩte ininiri apanakini.

Katana Kamaenetakori

13 Atxiĩti hĩte txari: "Atxiĩti uatxa, atxiĩti katana asa sitatximoni. Anapariko ãtikanani iuaãtaã. Aparĩkauata itomane txineiro aãpakapini ĩkapani," hĩtxama.
14 Txamari kona himarotari katana auakari tĩkane. Kanatokopa itxa kãkiti? Ianiĩ atoko itxa kãkiti. Ianiĩ apoka, eereka patimari ixipokini. Ikara atoko kãkiti auini.
15 Apiaerekata hĩsãkire ia atoko hinini: "Teoso nirekiniãri, nauapanika ninakasaaki, nikamariko ikara parĩkatxi," hĩtxako.
16 Ikara atoko himasãkirauatakaniã, hĩuikaua, kotxi hĩuikari hĩkamakiti tĩkane. Maerekati ikara atoko inakari.
17 Ininiã erepaniko. Kãkiti erekari imarotakani makamakaniãri ikara erekari imarotakiti, ikamari maerekati.

5

Katiiri Pirena

1 Hĩkenakotariko nisãkire. Ikinika katiirini kapotxinanirini hĩkenakotariko nisãkire. Hĩtxiapatako. Hãkiripoatako, kotxi itori hãtatsiire apokako hĩtemoni.
2 Hĩtii paiakapeka. Kapite nikapekari himãka.
3 Hinakiti oro kamakori, pirata kamakori pakini oereẽkatapeka. Ikara oerekari hĩkamakiti !apakata. Hĩtii xipokini atoko, hĩte apaka xipokako. Apiata himisiritiko. Maxikatiĩka hãpotiitari hĩtii, kotxi itixi xipokini õti apokanapanoka.
4 Himarotariko ia. Kãkiti hĩte kikioteẽ parĩkauatakasaaki, himisirienetana ninoa. Na atão hiĩkitxitana iparĩkana ĩki. Ininiã ninoa akiritari Teoso. Iuasaaki Apiananiri kaposotiireri kenakotari ninoa sãkire.
5 Ĩkorapokoriti hãuakasaaki, ikinipoko aua hĩtemoni. Hiamotari ikinika hiĩto potxitakiti. Kãkiti sikari kema auĩte ito kienatxi, okiko õti manapi paĩperi inini ĩkapani.
6 Hĩte iokanatapekari kãkiti erekarini ipininimoni. Hõkapekana ninoa maxikatiĩka. Ninoani kona naiatai hĩte, iuaritika hõkana ninoani.

Apiananiri Kanapiriini Hiãtapini

7 Nitariakori, atxiĩti hĩtemoni !katimari Apiananiri kanapiriini, iuaritika
hiãtapariko hĩpoxokoniritika, kotxi himarotapitikari ãti õti iua kanapiriini.
Hĩxinikariko katakareri. Iua iãtapapikari itakare aneini, ikiena iposope inikini
ĩkapani. Iãtapari ãparaã kipini itakare aneini ĩkapani. Iua imarotapitikari
ikiena aneini, ininiã iãtapari.
8 Iua atokokana hiãtapariko Apiananiri kanapiriini. Hĩtaparaxinireritika
hiãtapari, kotxi Xesosi kaiamapeka ikanapiriini.
9 Nitariakori, kona hĩtxitakakapeua. Hĩtxitakakiniãua, hãpakapariko himisiri-
tiko. Kãkiti misiritiko mereẽkari kaiamapeka apokini hĩtemoni.
10 Nitariakori, hĩxinikariko Teoso sãkire sãpiretakani, kitxakapirĩka auakani,
sãpiretari Teoso sãkire Teoso posotiireẽ. Ninoa misiritaãka, iuaritika ninoa
mĩteenekari imakinika. Ninoa oerekaua amĩteenekiniri imakinika.
11 Ari, aimarotari Teoso takari erekari misirikaretxi mĩteeneẽkanimoni.
Hĩxinikari Xo inakori. Iua iteene atatsiirauata, iuaritika, !itakanapari Teoso.
Atatsiirauataka atoko, Apiananiri sikari ikini sereti erekari iuamoni, kotxi
katiraõkiri, kaamonĩkareri itxaua iua.
12 Nitariakori, “Ari,” hinakasaaki, “Kona,” hinakasaaki, kona maxikatiĩka
hĩsãkirauatape. Hĩkamariko hĩsãpiretakiti iaõka. Hĩkamaenetakiti hĩsãpiretakasaaki,
kona hãkiritapiri Teoso tixine auakani uãka, kona hãkiritapiri itixi auakani
uãka, hĩsãpiretakiti apanakini atão imarotini ĩkapani. Na atão hĩsãkire ininiã,
Teoso misiritapitikai.

Teoso Misãkiretiko Kãkiti Ĩkapani

13 Hãtatsiirauatakasaaki, himisãkiretariko Teoso. Hĩpoxokiniuatakasaaki,
hĩxikarauata Teoso ĩkapani.
14 Ãti amianatakasaaki, hĩpĩkapiretanako kõtãkikarerini Xesosi sãkire auiãkani
Teoso imisãkiretinina amianatakari ĩkapani. Iuasaaki itakarina iĩtxi iua ami-
anatakari nopini Apiananiri uãkaã.
15 Hãuikiniãri Teoso posotiire himisãkiretakasaakiri Teoso, iua makananita-
pitikari iua amianatakari. Ininiã Apiananiri õkitikariko iua. Maerekati
ikaminiã, Teoso makatxakari imaerekani apaka.
16 Ininiã hĩkerokakiti hĩsãpiretakakauako. Himisãkiretariko Teoso ãti ĩkapani.
Ininiã apanakini misãkiretariko Teoso hĩte ĩkapani. Iua atokokana, Teoso
txĩkitakari hãkixinire ereka inini. Atão inakarinoka kamakari sãkire kata-
parari, Teosokata isãkirauatakasaaki, kotxi Teoso kamapitikari iua amanaãkiti
iaõka.
17 Kitxakapirĩka Eríasi inakori, ate atoko inakari iua. Iua misãkiretari Teoso
itapararitika ãparaã makipakani ĩkapani. Ikara atoko inakasaaki, ãparaã !
ikipa ipi ãti pakini anokanani, seisi kasiriti.
18 Iuaĩkana imisãkiretari Teoso ãparaã iuaĩkana ikipini ĩkapani. Ininiã ãparaã
kipa. Iuaĩkana itixi iriuata.
19 Nitariakori, ãti takanapiniãri atão inakari Teoso sãkire, hõtãkikariko iua
Teosomoni ikanapiriini ĩkapani.
20 Maerekati kamakari takanapiniãri imaerekani, iua põtãkikasaaki, ininiã
pite makatxakapekari iua ipinini. Teoso makatxakari ikinipoko maerekati
ikamakiti.

1 PETRO
Merepanika Petro Iokanatsopatakiti

1 Petro nitxaua nota. Xesosi Kristo iokanatakiti nitxaua. Niokanatsopata
hĩte Xesosi sãkire auiãkanimoni. Hĩte iarikape Põto tixiniã, Karásia tixiniã,
Kapatósia tixiniã, Ásia tixiniã, Pitxínia tixiniã pakini. Hĩtakanapari hĩteka tixine
Xesosi sãkire hãuikini xika. Ãti uãkakata hãuanãta.
2 Aĩri Teoso mereẽi hĩte iua nakitiakori hininiua ĩkapani. Itixi kamiko
apisa, iua imarotapekari hĩte iua anaakori hininiua. Erekari Matamatakoti
parĩkauata hãkixinireẽ Teoso nireẽkitinoka hĩkamini ĩkapani. Ininiã uatxa
hĩposotiire aua Xesosi Kristo paniãtakiti hĩkamini ĩkapani, kotxi Xesosi Kristo
arẽka xikepoata hĩte ĩkapani. Teoso sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Itori
isikai. Iteene ikamaerekaxiniretai.

Kãkiti Maerekani Makatxakiko

3 Mamisãkiretari Teoso: "Peerekai pite. Aãuĩte Xesosi Kristo Teosone
pitxaua. Iua iri pitxaua," matxari. Maerekati kamakaniua, iuaritika iteene
iamonĩkaua. Itxĩkitakari axinire iuaĩkana iponaniini, kotxi Xesosi Kristo ipina,
iuaritika iuaĩkana õkitikaua. Ininiã ikiniõtika aimarotari Teoso kaminiri
ikinipoko ikamaenetakiti.
4 Iuaĩkana axinire iponaniã, ininiã iua anaakori atxaua. Ininiã aĩri pote-
takiti erekari aua itixineẽ aãpakapini ĩkapani. Ikara ipotetakiti !ixipoka. !
Oerẽkata. Auapika. Teoso nĩkatari ikara hĩte ĩkapani.
5 Hĩte auikari Teoso sãkire, ininiã iposotiire tokapakeẽtai hĩte. Hĩte itoka-
pakeẽtiniritika Xesosi kanapiriãko xipokatxi õtisaaki.
6 Ikara himarota, ininiã iteene hĩpoxokoniuata. Uatxa atxiĩti !erekaxinirei
hĩte, kotxi ikini sereti maerekati apoka hĩtemoni.
7 Ikini sereti himaxikiko apoka hĩtemoni, kotxi iuasaaki Teoso imaro-
tari atão hãuikiniri iua sãkire, himĩteenekiniãri himaxikiko. Iuasaaki Teoso
ataerekatai hĩte, oro ataerekatiko atokokana. Kãkiti axitaro oro otxiko
makatxakiko ĩkapani, oronoka kaikotini ĩkapani. Iuasaaki peerekaro.
Pakaronero. Iuaritika ãti õti oxipokaãkako. Erekaro oro, iuaritika api-
aerekata hãuikiniri Teoso sãkire, kotxi isãkire hãuikini ! ixipoka. Xesosi
Kristo kanapiriãkasaaki ĩkorapokoriti, Teoso sãpiretaiko hĩte: "Erekari hãuikiniri
nisãkire, kotxi himĩteenekari ikinipoko. Peerekai hĩte," itxaiko hĩte. Iuasaaki
hiĩto iotximere auape Xesosi iotximere atokokana.
8 Hĩte kona aõkitapanikari Teoso, iuaritika hĩtiretari iua. Kona
hãtamatapanikari, iuaritika hãuikari iua sãkire. Ininiã hĩte iteene poxokoniuata.
Kãkiti sãkireẽ !apakata hĩsãpiretiniri hĩpoxokoni.
9 Hĩpoxokoniuata, kotxi himaerekani makatxakaãkapeka. Ininiã hĩxinire !
ipinaika, kotxi hãuikari Xesosi sãkire.
10 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani nirekamari imarotinirina
kãkiti maerekani makatxakiko. Initarina ikara imarotinina Teoso sãkire
iõkatsopatakoriã. Iteene apaiaõkarauatana ikara imarotinina ĩkapani. Ninoa
sãpiretari ikara erekari, Teoso ãti õti sikiniri kãkiti.
11 Inirekarina imarotinirina ikara erekari apokini õti. "Kisaakipa apoka
atxiĩti? Natokopa itxa apokini?" itxanãtana. Iuasaaki Erekari Matamatakoti
oerekana ninoa ãkixinireẽna Kristo atatsiirauatini tĩkane. Oerekana ninoa
Kristo atatsiirauatini xipoka atoko, ikinimane auĩte itxauako. Peerekari
iuasaaki.

12 Kitxakapirĩka Teoso sãpiretari ikamakiti tĩkane isãkire sãpiretakanimoni,
kona ninoanoka imarotini ĩkapanini. Ninoa sãpiretari Teoso kamakiti tĩkane
hĩte ĩkapani, kotxi uatxa apokapeka ninoa sãkire iaõka. Kitxakapirĩka Teoso
sãpiretari ikamakiti tĩkane ninoamoni, ate uatxa imarotini ĩkapani. Teoso
iokanapirena erekari sãpiretakani sãpiretapekai uatxa ikara Teoso sãpiretakiti
kitxakapirĩka. Teoso paniãtari Erekari Matamatakoti potorikini itixine uai
apokini ĩkapani. Erekari Matamatakoti posotiireẽ ninoa sãpiretari Teoso
iokanapirena erekari. Teoso nitiriakori iaxitikini iteene nirekamari imaro-
tinirina hĩte imarotakiti.

Ereka Hĩtxako

13 Ininiã iposope hĩtxako hĩxinikiniri atão inakari hĩkamini. !Hĩkamapiri
maerekati hiĩto nireẽkiti. Iteene hãuikariko hãpakapiniri ikinipoko erekari
Teoso sikakiti Xesosi Kristo kanapiriãkasaaki.
14 Amarini kaminiri iri paniãtakiti atokotxikana, hĩkamariko Teoso
paniãtakiti. Xesosi sãkire himimarotakanisaaki, hĩkamari maerekati
hinireẽkiti. Uatxa !hĩkamapinikariko.
15 Hĩte akiritakari kamari erekarinoka, ininiã iua atokokana erekarinoka
hĩkama ikiniõtika.
16 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Erekarinoka hĩkamako, kotxi nota kamari erekarinoka,
itxa Teoso kitxakapirĩka.
17 Himisãkiretari hĩri iaxiti auakari. Atãonoka ikaminana ikinimane kãkiti
iparĩkana atamatakasaaki. Ininiã kãkiti kamakasaakiri maerekati, aĩri misir-
itiniri ãti atokotxikana, imisiritari ãti. Himitekini !auari. Hĩxinikariko,
haãpoko atão inakari ĩkorapokoriti !auari. Teoso tixineẽ aua haãpoko.
Ininiã ĩkorapokoriti hãuakasaaki, iteene hĩpaxitariko Teoso. Hĩpĩkariko iua
manirekakiniti hĩkamini.
18 Mitxi !apakata hãuini, kotxi iuasaaki hĩkamari hãtokiriakorini sãkire iaõka.
Uatxa Xesosi oerekai ãtião hãuini, kotxi iamotai hĩte, iua nakitiakori hininiua
ĩkapani. Himarotari iamotinii. !Iamotai pirataã. !Iamotai oroã. !Iamotai
txineiroã, kotxi pirata, oro, txineiro pakini xipokako.
19 Kristo arẽkaã iamotai hĩte, kotxi ipĩkasaaki iamotai hĩte. Peerekari iua
arẽka, kotxi iua arẽka makatxakari amaerekani. Soti auĩte erekari atoko itxa
Kristo. Kona maerekati aua iuamoni.
20 Itixi kamiko apisa, Teoso mereẽri iua. Iua apoka uai himaerekani
imakatxakini ĩkapani.
21 Xesosi txĩkitakai hĩte auikiniri Teoso auini, kotxi Teoso iuaĩkana õkitikari
Xesosi ipĩkani sauaki. Iuasaaki isãpiretari Xesosi ikinika ikamakiti ereka inini.
Ikara atoko ininiã, hãuikari Teoso sãkire. Himarotari isãkire iaõka ikamini.
22 Erekari Matamatakoti oerekapekai atão inakari, ininiã uatxa hĩkamari
atão inakari. Ikara atoko ininiã, hãkixinire erekari. Ininiãkara atão hĩtiretari
hĩtariakori. Ininiã iteene hĩtiretakakauako hãkixinireẽ.
23 Hĩte xinire iuaĩkana iponaniãpeka. Teoso sãkireẽ hĩxinire iponaniã
iuaĩkana. Teoso sãkire auapika. !Ixipoka. Ininiã iua anaakori hĩtxaua. Hĩri
ĩkorapokoriti auakani xipoka. Hĩri iaxiti auakari !ixipoka, ininiã hĩte iua
anaakori !ixipoka apaka.
24 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Kãkiti katsotati atoko itxa. Katsotati paĩtiki ipinini. Iua atokokana patimari
kãkiti ipina. Ikinika erekari ikamakiti, aãui atoko itxa. Aãui patimari
ipinini. Iua atokokana patimari kãkiti kamakiti xipokini.
25 Iuaritika Teoso sãkire auapika. !Kaxiporeri,
itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. Teoso sãkirepitikara sãpiretaãkapeka hĩtemoni,
hĩkenakotakasaakiri Teoso iokanapirena erekari.

2

1 Ininiãkara hĩtakanapariko ikinipoko maerekati hĩkamakiti. !Himisirienetapiri ãti. Hĩkamariko hĩsãkire iaõka. !Hĩxikotapiri ãti. !Himisãkirepiretapiri ãti. Ikini sereti maerekati kãkiti kamakiti hĩtakanapako.
2 Hinirekariko Teoso sãkire makoketakoti. Tinitxiã imi axapitiri nirekini atokokana, hinirekariko Teoso sãkire. Teoso sãkire hãpakapakasaaki, himaroãpotari iua, ininiã apiaãpota hãuikiniri iua sãkire.
3 Kotxi uatxa himarotapekari Apiananiri ereka inini.

Kai Atoko Itxa Xesosi

4 Ininiã hĩsako Xesosimoni, kotxi auapika inakari itxaua. Kai aapokotxi kamakari manirekakiniti atoko itxa Xesosi. Kãkiti !inirekari iua. Iuaritika Teoso mereẽri iua. Teoso tiretakiti itxaua Xesosi.
5 Hĩte apaka kai atoko hĩtxaua Teoso aapoko ĩkapani. Itxĩkitakari hĩxinire auãki inini, kotxi iua nakitiakori hĩtxaua. Ininiã, Teoso aapoko atoko hĩtxaua. Ininiã iua aapoko ãki sasetotxi hĩtxaua, iua ĩkapani hĩparĩkauatini. Ininiã hĩsikariko iua amanaãkiti, iua nireẽkiti. Iua apakapariko hĩsikakiti, kotxi Xesosi Kristo makatxakapekari himaerekani.
6 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Hãtamata. Nitakari kai Sião sitatxitiã. Iua kai apiari, Teoso mereẽkiti. Apiaerekata iua. Iua kai atoko inakari sãkire auiãkani !ipẽtauata,
itxa Teoso sãkire.
7 Iua kai atoko inakari itxaua Xesosi. Peerekari Xesosi hĩtemoni, kotxi hĩte auikari iua sãkire. Ãti iua atoko inakari !auari. Txamari isãkire makĩpitakani !inirekari iua. Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Aiko kamakani txari: "!Apakata ia kai. !Anirekari." Iuaritika iua kai apiari. Itakaãka aiko kamikosaaki, apanakini kai soro maĩkakari ininiua ĩkapani.
8 Iuaĩkana Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Iua kai xika kãkiti mãkitita. Iua kai xika kãkiti irika,
itxa Teoso sãkire. Imãkititana, kotxi !auikarina Teoso sãkire. Teoso txĩkitakana ninoa irikini, kotxi !auikarina iua sãkire.
9 Hĩtepekana, Teoso mereẽkini hĩtxaua. Sasetotxi hĩtxaua. Hĩparĩkauata Apiananiri ĩkapani. Hĩte makatxakaãka maerekani sauaki erekarinoka hĩkamini ĩkapani. Teoso nakitiakori hĩtxaua. Imereẽi hĩte iua ereka inini kãkiti hõerekini ĩkapani, kotxi ipiã hãuakasaaki, iuara akiritai hĩte ipiaã hĩtakanapini ĩkapani. Itakai ikamaraã atão inakari himarotini ĩkapani. Peerekari iua kamara.
10 Mitxi Teoso nakitiakori !hĩtxaua. Uatxa Teoso nakitiakori hĩtxapekaua. Mitxi Teoso !amonĩkapanikai. Uatxa Teoso amonĩkapekai.

Teoso Nitiriakori Iamotakoni Pirena

11 Nitiretakini, uai itixi hãuakasaaki, ãti tixinikini atoko hĩtxa. Atão hãapoko Teoso tixine aua. Ĩkorasaaki hĩsaãpota hãapokomoni. Ininiã ikini nixinireritika nõtãkikai hĩte himakamakaniri maerekati hiĩto nireẽkiti. Hiĩto nireẽkiti hĩxinire mokaiakari atoko itxa. Hiĩto !inirekari hĩxinire nireẽkiti.
12 Teoso sãkire mauiãkani sauaki hãuakasaaki, ikiniõtika erekarinoka hĩkamako. Atxiĩti ninoa maxikatiĩka apoĩtai maerekati hĩkamini, iuaritika iuasaaki ninoa imarotari erekarinoka hĩkamini. Ininiã Teoso ketotini õti manapi iua oerekariko atão inakari ninoamoni. Ininiã iuasaaki ixinikarinako erekari hĩkamakiti. Ininiã itxarinako Teoso: "Peerekai pite," itxana.

Hĩkamariko Hĩauĩte Paniãtakiti

13 Hĩkamariko kãkiti auĩtetakini paniãtakiti, kotxi Apiananiri nirekari ikara atoko hĩkamini. Ikinimane hĩauĩteakori paniãtakiti hĩkamako. Hĩauĩte apiari paniãtakiti hĩkamako.

14 Hĩauĩte poiãori paniãtakiti apaka hĩkamako, kotxi hĩauĩte apiari paniãtana
hiauĩte poiãorini maerekati kamakani imisiritinina ĩkapani. Ipaniãtana ninoa
isãpiretinina erekari kamakani: “Erekapitikari hĩkamakiti.”
15 Teoso nirekari hĩkaminiri erekari, ininiã iuasaaki miĩkiteni !iposotari
imisãkirepiretinii hĩte. !Kasãkirena iuasaaki, kotxi apanakini imarotari
erekarinoka hĩkamini.
16 Hĩposotari ikinipoko hinireẽkiti hĩkamini, kotxi Teoso sikakai hĩte. Iuar-
itika kona hinirekapiri maerekati hĩkamini. Teoso nitiriakori hĩtxaua, ininiã
iua paniãtakitinoka hĩkamako.
17 Hĩpaxitariko ikinimane. Hĩtiretanako ikinimane aĩtariakori Teoso sãkire
auiãkani. Hĩpĩkariko Teoso. Hĩpaxitariko hĩauĩte apiari.

Hĩkamariko Hĩpatrãote Paniãtakiti

18 Nitiritxiakori, hĩkamariko hĩpatrãote paniãtakiti. Hĩpaxitariko iua. Atxiĩti
iua tiretai. Atxiĩti imisiritai. Iuaritika hĩpaxitariko iua.
19 Erekapitikari himĩteenekiniri kãkiti misiritinii maxikatiĩka.
Himĩteenekiniãri, Teoso nireẽkiti hĩkamini ĩkapani, erekapitikari.
20 Erekari hĩpatrãote misiritinii hĩte, maerekati hĩkamakasaaki. Iuasaaki
himĩteenekiniri himisiritiko kona txĩkitakari Teoso apokaerekatinii. Erekari
hĩkamakasaaki, himĩteenekiniãri himisiritiko, iuasaaki Teosomoni erekapi-
tikai.

Kristo Misiritiko

21 Teoso akiritai hĩte inakitiakori hininiua ĩkapani, himisiritiko
himĩteenekini ĩkapani. Kristo misiritaãka hĩte ĩkapani, ininiã iua nirekari
amĩteenekiniri amisiritiko iua misiritiko imĩteenekini atokokana.
22 Maerekati !ikama. !Imisirienetari ãti.
23 Ninoa misãkirepiretakasaakiri iua, !apakapaenetana. Imisiritakasaakirina
iua, !itxitana. !Isãpiretana imisiritinina imaerekanina xika. Iua auikari iri
nĩkatiniri iua, kotxi atãonoka kamakari itxaua Teoso. Atão imarotari kãkiti
kamakiti.
24 Aamina ĩpiriãmitakari nopini Xesosi ĩto misiritaãka ate maerekani xika.
Ipina ate ĩkapani, apikomoni maerekati akamini amanirekakani ĩkapani.
Inirekari anireẽkiti maerekati ipĩkari atoko inini. Itxĩkitakari axinire auãki
inini atão inakarinoka akamini ĩkapani. Xesosi karo txĩkitakaua erekape anini.
25 Xesosi himarotini apisapanika, soti auĩte pĩpinanakakani atoko hĩtxa. Uatxa
hĩkanapiriãpeka hĩpitikirimoni. Hĩxinire nĩkatakarimoni hãpokapeka uatxa.

3

Taniritxi, Tanorotxi Pakini Õtãkikiko Pirena

1 Nitiritxi kaminiri ipatrãote paniãtakiti atokokana, hĩte tanorotxi
hĩkamariko hĩtaniri nireẽkiti. Atxiĩti hĩtaniri !auikari Teoso sãkire, ininiã
erekarinoka hĩkamako. Atamatakasaakirina erekari hĩkamakiti, ninoa
auikari Teoso sãkire. Hĩkamakiti erekari txĩkitakana auikinirina Teoso sãkire.
Hĩsãkirenoka !itxĩkitakana auikinirina.
2 Maerekati himakamakanisaaki ikiniõtika, Teoso iteene hĩpaxitiniã
ikiniõtika, iuasaaki ninoa auikari Teoso sãkire atão inini.
3 Apanakini sito xinikapikari oiãko oõeretini, oro oĩtoã otakini, omãka ereri
oieretakini, oĩto ere inini ĩkapaninani oxinika. Sito erero !oxinikari ikaranani.
4 Sito erero oãkixinire ereri apaka. Hãkixinire ereri inakasaaki, ikara ereri
!ixipokapani. Hãkixinire ereri inakasaaki, !hĩtxitapiri hĩtaniri. Hĩkamari iua
nireẽkiti. Teosomoni apiaerekata hãkixinire ereri inini.
5 Kitxakapirĩka sitoãkini ererini, Teoso sãkire auiãkani, ikara atoko inakani.
Ninoa ãkixinire erekari, kotxi ikĩpitarina ĩtanirina sãkire.

6 Sara inakoro kamari Apraão sãkire iaõka. Oa kamari Apraão paniãtakiti,
kotxi oamoni oa auĩte itxaua Apraão. Sara anaakoro atoko hĩtxaua atãonoka
hĩkaminiã, himapĩkarauatakaniã.
7 Hĩte taniritxi, iua atokokana hĩxinikariko erekari hĩkaminana hĩtanoro.
Hĩpaxitaroko hĩtanoro, kotxi !katapararo. Oa apaka hĩtekata apakapariko
Teoso sikakiti erekari. Iua txĩkitakai hãuapininiika hinini iuakata. Hĩtiretaroko
hĩtanoro, ininiã Teoso kenakotariko himisãkiretiniri iua.

Himisiritiko Pirena

8 Ia nisãkire mapotõkire nisãpiretai. Hĩxinikakiti ãtika xinikakiti atoko hĩtxako.
Hiamonĩkakauako. Hĩtiretariko ãti, hĩtari hĩtiretini atokotxikana. Hĩkamariko
erekari ãtimoni. !Hĩuikapeua.
9 Ãti kaminiãri maerekati hĩtemoni, !hĩkamapiri maerekati iuamoni. Ãti
misãkirepiretakasaakii, kona hĩte misãkirepiretapiri iua. Ãti kaminiãri maerekati
hĩtemoni, iuasaaki hamanaãri Teoso sikiniri erekari iuamoni, kotxi Teoso
paniãtai ikara atoko inakari hĩkamini, erekari Teoso sikakiti hĩte apaka
apakapini ĩkapani.
10 Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:
Pinirekiniãri pauini ereka inini, pinirekiniãri ikiniõtika pipoxokoniuatini, !
pauiritapiri pisãkire maerekati inini. !Pimisirienetapiri ãti.
11 Pinirekiniãri pauini ereka inini, pitakanapariko maerekati pikamini.
Erekarinoka pikamako. Pitakanapariko pineenamauatini.
Pinirekariko kãkiti auini ereka inini.
12 Apiananiri nĩkatari kãkiti atão inakari kamakani. Teoso
imisãkiretakasaakina, Teoso kenakotapitikari isãkirena. Txamari
Apiananiri misiritari maerekati kamakani,
itxa Teoso sãkire kitxakapirĩka.
13 Erekari hĩkamakasaaki, kãkiti !inirekari imisiritinii.
14 Atão inakari hĩkamakasaaki, kãkiti misiritiniãi, hãpakapariko erekari Teoso
sikakiti. Ininiã !hĩpĩkapena ninoa. Maerekaxiniretinoka !hĩtxape.
15 Hãkixinireẽ hĩtxako: "Teosonoka niauĩte. Apiananiri itxaua. Iua
nireẽkitinoka nikamako." Ikara atoko hĩtxako. Hãpaiaõkariko Teoso sãkire,
isãkire iteene himarotini ĩkapani. Ininiã kãkiti pimainiãi: "Kinirepa
hãuikari Teoso sãkire?" Iuasaaki himarotari hãpakapapiretiniri iua.
Hãpakapapiretakasaakiri iua, !hĩtxitapiri. Hĩpaxitariko iua iuasaaki.
16 Hĩsãkirauatakasaaki, !hĩsãpiretapiri hãkixinire manirekakiniti. Hinirekariko
erekari hãkixinire nireẽkiti hĩkamini. Apanakini misãkirepiretai. Ninoa ata-
matakasaakiri erekari hĩkamakiti Kristo paniãtakiti, ipẽtatari imisãkirepiretinii.
17 Teoso nirekiniãri hãtatsiirauatini erekari hĩkamini xika, ininiã erekari,
kotxi iuasaaki hĩkamari erekari. Txamari hãtatsiirauatiniã himaerekani
hĩkamini xika, !erekari, kotxi iuasaaki hĩkamari maerekati.
18 Xesosi Kristo ipina kãkiti maerekani imakatxakini ĩkapani. Iuasaaki
iposope imakatxakiniri kãkiti maerekani. Iuaĩkana !atatsiirauataika kãkiti
maerekani imakatxakini ĩkapani. Erekarinoka kamakari ipĩpe maerekati
kamakani ĩkapani. Ipĩpe, Teosomoni ate anikini ĩkapani. Iĩto ipĩpe, iuaritika
Erekari Matamatakoti txĩkitakari iua iuaĩkana auãki inini.
19 Iuasaaki Erekari Matamatakoti posotiireẽ isari ipĩkani auiniãtaãmoni.
Iuaã kateia ãki ipĩkani aua. Iuaã isãpiretana Teoso misiritinina ninoa, kotxi
iuaka kãiata.
20 Kitxakapirĩka ninoa ipĩkani, auãkipanika inakasaakina, !inirekarina
Teoso paniãtakiti ikaminina. Iuasaaki Noee kamanãtari maporo. Teoso
iãtapana imaerekanina itakanapinina ĩkapani. Txamari !itakanaparina.

Iuasaaki poiãonoka !ipina. Oitonoka !ipina, xirataãtxi apokasaaki. Teoso
nĩkatana ninoa imapinakani ĩkapani.
21 Ikara xirataãtxi hĩpatxisatiko atokokana. Hĩpatxisatiko oerekari kãkiti,
Teoso makatxakapekai himapinakani ĩkapani. Hĩpatxisataãka hiĩtoãkiri txiko
makatxakiko !ĩkapanini, kona maerekati hĩkamakiti makatxakiko ĩkapanini.
Hĩpatxisatikosaaki, hĩtxari Teoso: "Nãkixinireẽ ninirekari nikaminiri ikinika
pite nireẽkiti iaõka," hĩtxariko. Xesosi iuaĩkana õkitikasaakiua, imakatxakai
himapinakani ĩkapani.
22 Iua kanapiriã Teoso tixinemoni. Uatxa iri kikomoni iitopãka. Iuaã Teoso
nitiriakori, auĩtetxiakori, kaposotiirerini pakini auĩte itxaua. Ninoa ikinika
kamari Xesosi paniãtakiti.

4

Hĩkamariko Ikinipoko Teoso Nireẽkiti

1 Xesosi atatsiirauata iĩtoã hĩte ĩkapani. Ininiã hinirekariko Xesosi xinikakiti
iaõka hĩkamini. Ikara atoko hinirekiniã, hĩxinikakiti sikataparatari hãkixinire.
Kãkiti atatsiirauatakasaaki iĩtoã, !inirekaikari maerekati ikamini.
2 Ininiãkara ĩkorapokoriti auakasaaki, !inirekaikari maerekati iĩto nireẽkiti
ikamini. Ikamari Teoso nireẽkiti iaõka ikiniõtika.
3 Mitxi maerekati hĩkamakiti iaõpe. Mitxi Teoso sãkire mauiãkani nireẽkiti
iaõka hĩkama. Ikini sereti maerekati hĩkama iuasaaki. Iuasaaki hĩkamari
ikini sereti hiĩto nireẽkiti. Hinirekari ãti kãkiti ĩto. Hĩpoãta. Ikinipoko
maerekati hĩkama hĩpoãtakasaaki. Hĩkamari kiiniri maerekati. Hĩteosonetari
kãkiti kamakiti, Teoso mauiritakiniti.
4 Ninoa Teoso sãkire mauiãkani txai: "Kinirepa kona hĩpotxitari ate kamakiti
iaõka hĩkamini? Peerekari akamakiti," itxaina. Ininiã ninoa nireẽkiti iaõka
himanirekakani xika, ninoa misãkirepiretai hĩte.
5 Txamari ãti õti ninoa apakapapiretariko Teoso, kotxi Teoso iposope
isãpiretiniri maerekati kamakani misiritiko. Isãpiretari kãkiti auãkipanika
inakani, apaka kãkiti mitxi ipĩkani.
6 Ininiã Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãkapeka kãkiti. Uatxa ni-
noa ipĩpe. Auãkipanika inakasaaki, isãpiretaãka ninoamoni kãkiti misiritiko
imaerekani xika. Isãpiretaãka ninoamoni kãkiti kaminiri Teoso nireẽkiti
ãkixinireẽ ikiniõtika.
7 Imakinika xipokini õti imatokotapeka. Ininiã kona hãuiritapiri hiĩto
kaminiri inireẽkiti. Araõkire hĩtxako, ininiã hĩposotari himisãkiretiniri Teoso.
8 Iteene hĩtiretakakauako. Ia apiata Teoso nirekakiti. Iteene hĩtiretakakauako,
kotxi iteene hĩtiretiniãri ãti, poião hĩxinikari maerekati ikamakiti.
9 Kãkiti apokasaaki hãapoko, hĩpoxokoniritika hãpakapanako. Kona hĩtsoatape
hãkixinireẽ ninoa apokini xika.
10 Hĩkinika hãpakapapekari imaroretxi Teoso parĩka hĩkamini ĩkapani. Ikara
Teoso sikakiti hĩtemoni. Ininiã ikara himaroreẽ hĩparĩkauata apanakini ĩkapani.
Iuasaaki Teoso nitiriakori erekarini hĩtxaua. Hĩsikariko ãtimoni ikini sereti
erekari Teoso sikakiti.
11 Hĩsãkirauatakasaaki, hĩsãpiretariko Teoso sãkire kãkitimoni. Hi-
moianatakasaakiri ãti, himoianatariko Teoso posotiireẽ, ininiã iuasaaki
kãkiti txari Teoso: "Peerekai pite, kotxi Xesosi Kristo nakitiakori atxaua,"
itxari Teoso. Ãtipirika ikinimane txapikari Teoso: "Peerekai pite. Ikinipoko
posotiiretxi aua pitemoni." Ameẽ.

Xesosi Sãkire Auiãkani Misiritiko

12 Nitiretakini, !hĩtikokape himisiritiko apokasaaki, kotxi ikara ataerekatai.
Iteene himisiritaãkako, kotxi ikara atoko inakari apokapitikako.

13 Iuasaaki hĩpoxokoniuatako, kotxi Xesosi atatsiirauatape, ininiã hĩte apaka
atatsiirauatako. Xesosi kanapiriãkasaaki, peerekari iuasaaki. Hĩte ata-
matariko ikara, ininiã iuasaaki iteene hĩpoxokoniuata.
14 Kãkiti xinitakasaakii hĩte, Kristo nakitiakori hininiua xika,
hĩpoxokoniuatako, kotxi iuasaaki himarotari Teoso aua hĩtekata. Himarotari
Erekari Matamatakoti aua hãkixinireẽ.
15 Kokaniri, kiĩtiriri, maerekati kamakari, aãpirena kamakari pakini !
hĩtxapeuako. Ikara atoko inakari hininiãua, apakatapitika hãtatsiirauatini,
kotxi hãtatsiirauata maerekati hĩkamini xika.
16 Iuaritika hãtatsiirauatiniã Xesosi sãkire hãuikini xika, ininiã iuasaaki
erekapitikari. !Hĩpẽtauatape. Hĩtxariko Teoso: "Peerekai pite, kotxi Xesosi
nakiti nitxaua," hĩtxako.
17 Apokapeka Teoso anaakori misiritiko õti. Merepanika Teoso misiritari
iua anaakori imaerekanina xika. Teoso misiritiniãua ate isãkire auiãkani
amaerekani xika, ininiã Teoso iokanapirena erekari manirekakani mitekini
!auari. Iteene imisiritana ninoa.
18 Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Pamimari atão inakari kamakani sini Teoso tixinemoni. Ininiãkara Teoso
manirekakani mitekini, maerekati kamakani mitekini !auari. Imisir-
itaãkapitikanako,

itxa Teoso sãkire.
19 Apanakini atatsiirauata, kotxi Teoso nirekari atatsiirauatini. Ikara atoko
hãtatsiirauatiniã, iuaritika erekari hĩkamapanikako. Hãuikariko ikinipoko ka-
makari sãkire, kotxi iua kamari ikinipoko isãkire iaõka.

5

Kõtãkikarerini, Ãtokoriakori Pakini

1 Kõtãkikareri nitxaua nota, ininiã nõtãkikai hĩte kõtãkikarerini. Nota ata-
matari Kristo misiritiko. Ikanapiriãkasaaki, natamatari iua iotximere ikini-
mane auĩte inakasaakiua.
2 Ininiã nota õtãkikai hĩte. Hinĩkatanako Teoso sãkire auiãkani ereẽ. Soti
auĩteakori ipitikiri nĩkatini atokokana, hinĩkatana. Hĩsãpiretanako Teoso sãkire,
kotxi ikara sikakienatari ninoa ãkixinire. Teoso sikana ninoa hĩtemoni
hinĩkatinina ĩkapani. Atão hinirekariko hinĩkatinina ninoa. Kona hĩtxape
hãkixinireẽ: "!Ninirekari ninĩkatinina ninoa, iuaritika ninĩkatana, kotxi ikara
niparĩka." Kona hĩxinikapiri ikara atoko inakari. !Hĩparĩkauatape txineiro
hãpakapini ĩkapani. Hĩparĩkauatako apanakini himoianatini ĩkapani.
3 Ninoa auĩte atoko !hĩtxapeua. Teoso sikana ninoa hĩtemoni hinĩkatinina
ĩkapani, soti auĩteakori ipitikiri nĩkatini atokokana, ininiã erekari hĩkamako, hĩte
kamakiti iaõka ninoa kamini ĩkapani.
4 Ininiã ipitikiri apiari apokasaaki, Xesosi apokasaaki, hãpakapariko
hĩparĩka ĩki. Iuasaaki hãpakapariko saporiẽta atoko inakari. Ikara Teoso
sikakiti peerero, ininiã ikara apakapakani auapinininiika. Atamatapikarina
Teoso iotximere. Iuasaaki erekari hãpakapakiti !ixipoka.
5 Hĩte ãtokoriakoripekana, hĩkamariko aneẽkani paniãtakiti. Hĩkinika, hi-
moianatakakauako. !Hĩuikapeua, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Teoso iotokakari iuikakaniua kaminiri inireẽkitina. Iua sikari ikinipoko
erekari miuikakaniuamoni.

Itxa Teoso sãkire.
6 Ininiã hĩteka poiãotakauako, kotxi Teosonoka kaposotiireri. Iketo manapi
Teoso iuikai hĩte, erekari hĩkamakiti isãpiretiniri ikinimane.
7 Maerekaxiniretinoka hinakasaaki, imakinika himaerekaxinire
hĩsãpiretariko iua. Hĩsikariko himaerekaxinireni iuamoni, kotxi iua tiretai.

8 Kona hĩkamapiri hiĩto nireẽkiti. Araõkire hĩtxako, kotxi himokaiakari
Satanasi inakori ãkiti monõkori atoko itxa. Isaãpota initiniri ikiena.
9 Satanasi apokasaaki hĩtemoni, iteene hãuikariko Teoso sãkire. Iuasaaki
hĩtaparaxinireritika hãuako. !Himitekape. !Hĩkamapiri inireẽkiti. Himarotari
hĩtariakori ikini itixiti auakani atatsiitiniri imisiritikona hĩte atatsiirauatini
atokotxikana.
10 Hĩte atatsiirauatako poiãonoka, eereka Teoso parĩka hãkixinireẽ iposope
ikamini. Iua sikataparaxiniretai. Iteene hãuikari Teoso sãkire iuasaaki.
Satanasi !iposotari itxĩkitakinii maerekati hĩkamini iuasaaki. Teoso, ikinipoko
erekari sikakari, kamari ikara atoko inakari hĩte ĩkapani. Iua akiritai itixine
hĩsini, ãtipirika hãuini ĩkapani, iua iotximere ãtipirika hãtamatini ĩkapani, kotxi
Kristo Xesosi nakitiakori hĩtxaua.
11 Ãtipirika ikinimane txari iua: “Peerekai pite.” Ãtipirika ikinimane auĩte
itxaua. Ameẽ.

Petro Takapiretanapini

12 Sírasi moianatano ia niõkatsopatakiti axapitiri niõkatsopatini hĩte ĩkapani.
Iua aĩtari. Iua iteene auikari Xesosi sãkire. Niõkatsopata hĩte nisikataparax-
iniretini ĩkapani. Ninirekari himarotiniri atão asãpiretinii erekari Teoso
sikakiti pirena. !Hĩtakanapapiriko erekari Teoso sikakiti hĩtemoni.
13 Teoso nakitiakori, Papirónia sitatxiti auakani, xinikamanapitai hĩte.
Teoso mereẽna ninoa hĩte imereini atokotxikana. Marko, namarite atoko
inakari, xinikamanapitai hĩte apaka.
14 Haõkitakakasaakiua, himaratakakauako, kotxi hĩtiretakakaua. Teoso ka-
maerekaxiniretai hĩte Kristo Xesosi sãkire auiãkani. Ameẽ.

2 PETRO
Petro Iuaĩkana Iokanatsopatakiti

1 Nota Simão Petro nitxaua. Xesosi Kristo nitiri, iua iokanatakiti nitx-
aua. Niokanatsopata hĩtemoni, kotxi hĩte auikari Xesosi Kristo sãkire, ate
auikiniri atokotxikana. Peerekari iua sãkire aãuikini. Aãuikari iua sãkire, kotxi
atãonoka kamakari itxaua. ATeosone, amaerekani makatxakakari itxaua
Xesosi Kristo.
2 Himaroãpotakasaakina Teoso, aãuĩte Xesosi pakini, hãpakapari ikinipoko
erekari ninoa sikakiti. Itori hãpakapa. Ninoa iteene kamaerekaxiniretai hĩte.

Erekari Akamini

3 Teoso posotiireẽ isikaua imakinika anireẽkiti ĩkorapokoriti aãuini ĩkapani,
Teoso paniãtakiti akamini ĩkapani. Aãpakapari iua posotiire, iua aimaro-
takasaaki. Iua akiritaua iua nakitiakori aniniua ĩkapani. Aãpoka iuamoni
akiritakasaakiua, kotxi peerekari iua. Aãpoka iuamoni, kotxi erekarinoka
ikama.
4 Ikara atoko ininiã, isikaua apia erekari isikaenetakiti. Isikaenetakiti
anirekakiti apiari. Ikamaenetari ikamakiti erekari ikaminaua. Teoso
nirekari ikara atoko ikaminiãua, atão inakarinoka akamini ĩkapani, atão
inakarinoka Teoso kamini atokotxikana. Kristo sãkire mauiãkani nirekari
maerekati iĩtona nireẽkiti ikaminina. Hĩte !inirekaikari ninoa nireẽkiti iaõka
hĩkamini, ininiã ikara maerekati !inokai hĩte.
5 Ininiã ikinika hãkixinire taparaã hãuikariko Teoso sãkire. Hãuikiniãri Teoso
sãkire, hĩkamariko erekarinoka. Erekarinoka hĩkaminiã, hinirekariko Teoso
sãkire iteene himarotini.
6 Iteene himarotiniãri Teoso sãkire, hiĩto auĩte hĩtxauako. Hiĩto auĩte
hininiãua, himĩteenekariko himisiritiko. Himisiritiko himĩteenekiniã,
hĩkamariko erekari Teoso kaminiri atokokana.
7 Hĩkaminiãri erekari Teoso kaminiri atokokana, hĩtiretanako hĩtariakori,
Teoso sãkire auiãkani. Hĩtariakori, Teoso sãkire auiãkani, hĩtiretiniã, hĩtiretari
ikinimane.
8 Ikara atoko hininiã, ikara atoko apiaãpotiniã, aãuĩte Xesosi Kristo hi-
marotakasaaki, erekari hĩparĩka iua ĩkapani. Iuasaaki makamareti atoko !
hĩtxapeuako. Himinariko ito kãkiti Kristomoni isãkire auikinina ĩkapani.
9 Ikara erekari mauakaniã hĩtemoni, mõsiãreni atoko hĩtxaua. !Himarotari
atão inakari. !Hĩxinikari Teoso kamakiti katana. Himaxinĩkaretapekari Xesosi
makatxakiniri himaerekani mitxi hĩkamakiti.
10 Ininiã nitariakori, ikara atoko !hĩtxapeko. Hĩkamariko ikinipoko Teoso
paniãtakiti, ininiã iteene himarotari Teoso akiritinii inakitiakori hininiua
ĩkapani. Iuasaaki himarotari Teoso mereinii hĩte iua anaakori hininiua
ĩkapani. Ikara atoko inakari hĩkaminiã, !hĩkamari maerekati.
11 Ikara atoko hĩkaminiã, Teoso ipoxokoniritika apakapai hĩte aãuĩte Xesosi
Kristo auĩtetxi ininiãtaãua hãuini ĩkapani. Iuaã Xesosi, amaerekani makatx-
akakari, ãtipirika ikinimane auĩte itxauako.

Atão Inakari Teoso Sãkire

12 Ninirekari ikara noerekakiti ãtipirika nisãpiretinii. Himarotapekari ikara
noerekakiti, iuaritika iuaĩkana nisãpiretai. Hĩte imarotari ikara noerekakiti
atão inini, iuaritika kona nitakanapari ikara nisãpiretinii.
13 Nota auapanika ninakasaaki, notamoni atãopitika nitxĩkitakinii hĩte ikara
noerekakiti hĩxinikini.
14 Kotxi nimarotari paĩtiki nipinini. Aãuĩte Xesosi Kristo oerekapekano
paĩtiki nipinini.

15 Ininiã uatxa Teoso sãkire nisãpiretapikai, ininiã kona himaxinĩkaretari
noerekakiti nipĩkasaaki.
16 Asãpiretai aãuĩte Xesosi Kristo posotiire. Asãpiretai iua iuaĩkana kanapiri-
ini. Ikara asãpiretakiti hĩtemoni kona kãkiti sãkireni. Kona kãkiti kimarorerini
xinikakitini asãpiretai. Atão inakari ate sãpiretai hĩte, kotxi ateka atamatari
Xesosi ikinimane auĩte ininiua.
17 Aĩri Teoso oerekari iuikiniri iua. Oerekari iua ereka inini, kotxi itxari
iua: “Ere namarite, nitiretakiti. Iua iteene kamapoxokonitano,” itxa Teoso
kaposotiireri.
18 Ateka kenakotari ikara Teoso sãkire, itixineẽ isãkirauatakasaaki. Iuasaaki
ate aua Xesosikata õtanoxiratari Teoso nakiti nopini.
19 Ininiã aimarotapitikari Teoso sãkire sãpiretakani sãpiretakiti kitxakapirĩka
atão inini. Himixinikariko ninoa sãpiretakiti. Ninoa sãpiretakiti tirikapi ipiã
iopinikini atoko itxa, kãkiti sinimoni atamatini ĩkapani, kotxi axinikasaakiri
ninoa oerekakiti, aimarotari atão inakari, atão minakati pakini. Teoso
sãkire sãpiretakani sãpiretakiti hĩxinikiniritika Xesosi kanapiriãko. Iuasaaki
iua txĩkitakai Teoso iteene himarotini. Iuasaaki atokatxi ponikini atoko
itxa Xesosi apokini. Iõriki ĩkanõkapanika pokĩkini atoko itxa iuasaaki Xesosi
apokini.
20 Merepanika ninirekari iteene himarotiniri Teoso sãkire sãpiretakani
sãpiretakiti Teoso sãkire iõkatsopatakoriã. Kona ninoa sãkireni. Kona ninoa
xinikakitini.
21 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani kona iõkatsopatari kãkiti nireẽkiti
sãkiretxiti. Erekari Matamatakoti txĩkitakari kãkiti Teoso nakitiakori
sãpiretiniri atão inakari Teoso sãkire.

2

Atão Minakati Oerekakani

1 Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakani auakasaaki, auari apaka atão mi-
nakati oerekakani. Iua atokotxikana uatxa aua atão minakati oerekakani
hĩte sauaki. Kãkiti mimarotakanisaakiri, oerekari atão minakati. Kona
erekari ninoa oerekakiti. Na atão ninoa oerekari Teoso sãkire. Ninoa !
auikari Apiananiri ipinini kãkiti ĩkapani Teoso iĩkitxitini ĩkapani. Ikara xika
mokatanitika Teoso xipokanako ninoa.
2 Itori kãkiti auikari isãkirena, ininiã ikamarina ninoa kamakiti atokokana.
Ikamarina maerekati iĩtona nireẽkiti, maerekati ninoa kamini atokotxikana.
Ininiã ikara xika, apanakini misãkirepiretari Teoso sãkire atão inakari auikiko.
3 Kapotxinanirini ninoa atão minakati oerekakani. Isãkirena atão minakati
xika, imisirienetai. Ninoa nireẽkiti iaõka ikaminiina hĩte. Kitxakapirĩka Teoso
sãpiretapekari imisiritinina ninoa imaerekanina xika. Ixipokinina õti paĩtiki
apokapitikako. Teoso !imaka. Ninoa xipokini õti apokapitikako.
4 Teoso nitiriakori iaxiti auakani kamakasaakiri maerekati, imisiritana. !
Auiritana imitekinina. Iokanatana maerekani misiritikoãtaã. Iuaã itakana
kateia ãki ipiaã. Iuaã iãtaparina Teoso misiritinina ninoa imaerekanina xika.
5 Kitxakapirĩka Teoso xipokari ikinimane kãkiti iua nireẽkiti manirekakani
xirataãtxiã. Teoso !auiritana ninoa mitekini. Noee, apikomoni setxi kãkitikata
nĩkataãka. Ninoanoka ! xipokaãka. Iua nĩkatari Noee, kotxi atão inakari
sãpiretakari itxaua.
6 Apaka ixipokari Sotoma sitatxiti auakani, Komoha sitatxiti auakani
pakini arikatxiã. Atapaninoka kaikota iuasaaki. Ininiã ikara pinitari kãkiti
Teoso nireẽkiti manirekakani.

7 Iuasaaki Teoso makatxakari Aroo inakori imapinakani ĩkapani, kotxi
erekari kamakari itxaua. Maerekati kamakani txĩkitakari Aroo matinani-
uatini, kotxi ikiniõtika iua atamatari maerekati ninoa kamakiti, maerekati
ninoa ĩto nireẽkiti. Itxiko atoko itxa ninoa kamakiti.
8 Aroo, atão inakari kamakari, aua ninoa sauaki. Ikiniõtika atamatari
maerekati ninoa Teoso paniãtakiti manirekakani kamakiti. Ikiniõtika ike-
nakotari maerekati ninoa sãpiretakiti. Ininiãkara ãkixinireẽ Aroo maerekax-
iniretinoka itxa ninoa maerekani xika, kotxi iua ãkixinireẽ inirekari atão
inakarinoka ikamini.
9 Ikara atoko ininiã, Apiananiri imarotari iua nireẽkiti nirekakani imakatx-
akini imisiritikosaakina. Iua apaka imarotari imisiritiniri atão minakati ka-
makani uatxa. Apaka imarotari imaĩkinina ninoa, kãkiti misiritiko sãpiretiko
õtisaaki imisiritinina ĩkapani.
10 Iteene Teoso misiritari kãkiti, maerekati iĩto nireẽkiti kamakani. Ni-
noa maerekani txikotari ninoa ãkixinire. Apaka iteene imisiritari auĩtetxi
paniãtakiti makamakani.
Ninoa atão minakati oerekakani iteene iuikaua. !Ipaxitarina ãti. !Ipĩkarina
imisãkirepiretinirina iaxiti auakani.
11 Teoso nitiriakori iaxitikini iteene kaposotiireni. Apiataparatana ninoa.
Iuaritika Teoso nitiriakori ! apoĩtana ninoa atão minakati oerekakani. !
Imisãkirepiretana Teoso apisatoõ.
12 Ninoa atão minakati oerekakani misãkirepiretari ikinika imimaro-
takinitina. Kaxipiri ĩtopa auakari atoko itxana, kotxi ikamarina iĩtona
nireẽkitinoka. Kaxipiri ĩtopa auakari iponaniã, eereka imaĩkaãka, oka inaãka.
Iua atokokana ninoa atão minakati oerekakani xipokaãkako imaerekanina
xika.
13 Ininiã ninoa misiritaãka, kotxi na atão ninoa kamakiti. Kona
ĩkanõkananini ikamarina maerekati. Ipotxitarina maerekati iĩtona nireẽkiti
ikaminina pokamara, ikinimane atamatini ĩkapani. Ninoa kamapikari
maerekati, iuaritika apotiitauana hĩtekata kiiniri Teoso ĩkapani hĩkamakasaaki.
Ininiã apanakini !auikari hĩte sãkire ninoa maerekani xika. Itxiko mãkatxi
kasarori nopinikiri atoko itxana ninoa. Karõtxi kãkiti toõã auakari atoko
itxana ninoa.
14 Inirekapikarina sito ĩtanoro minakotokatika isirĩkinina. Kona iposotarina
iotokakinirina maerekati ikaminina. Anikarina kãkiti mataparaxinireni,
maerekati ikaminina ĩkapani. Kapotxinanixinirena ninoa. Ininiã Teoso
misiritapitikanako ninoa.
15 Ninoa osipikari kimapori atão inakari. Ipĩpinanakana. Ikamarina
maerekati Paraão inakori maerekani atokokana. Iua Paraão, Peoo inakori
ãkiri. Kitxakapirĩka aua. Iua nirekaro txineiro maerekati ikamini ĩkapani.
16 Txamari ipira txitari iua imaerekani xika, kotxi Teoso txĩkitakari poho
sãkirauatini kãkiti sãkirauatini atokokana. Ininiã ipira iotokakari iua atão
minakati sãpiretakari kaminiri maerekati miĩkiteti.
17 Ninoa atão minakati oerekakani !iposotari ikaminirina ikamaenetak-
itina. Aariko ãparaã mauakiniti atoko itxana. Kãkiti nirekari ãparaã, txamari
!auari. Katxiãri ĩtima anikakiti atoko itxana ninoa. Kãkiti nirekari ãparaã
kipini, txamari !ikipa. Teoso mereẽri ipiaãtaã ninoa ãtipirika kaikotini ĩkapani.
Kãkiti atamarauatini iuaãtaã !auari.
18 !Kiĩkiteri ninoa sãkire. Iuikauana isãkirauatakasaakina. Isãpiretarina kãkiti,
erekari akaminiri aĩto nireẽkiti. Ininiã isikanireõtari kãkiti ikara maerekati
ikamini. Imisirienetarina Teoso sãkire poiãopanika auiãkani. Ninoa !okananipanikani auikari Teoso sãkire. !Okananipanikani imarotarina atão inakari.
Atão minakati oerekakani sikanireõtana ninoa ikara maerekati ikaminina.

19 Itxana: “Kateia ãki auakani atoko hĩtxaua. !Erekari ikara atoko hinini.
Hĩkamariko hinirekakiti. Ininiã ikara atoko hĩkaminiã, hĩsikakaãka,” itxana.
Txamari ninoaka kateia ãki auakani atoko itxauana, kotxi ninoa !iposotari
itakanapinirina imaerekanina. Imaerekanina iauĩtena itxaua, kotxi ikama-
rina imaerekanina paniãtakitinoka.
20 Mitxi ninoa imarotari Apiananiri Xesosi Kristo sãkire, kãkiti maerekani
makatxakakari sãkire. Iuasaaki ninoa iotokakari ikaminirina Xesosi sãkire
mauiãkani kamakiti, kãkiti xinire maerekati inini txĩkitakakari. Txamari
eereka iuaĩkana ikamarina ikara maerekati. Eereka !iposotaikarina ikara
maerekati itakanapinina. Ininiã uatxa apiata imisiritikona.
21 Erekamariko atão inakari kamiko ninoa mimarotakanimako, kotxi ni-
noa imarotari, iuaritika !inirekaikarina Teoso paniãtakiti, iua iokanatakini
sãpiretakiti. Uatxa ninoa misiritiko apiata.
22 Atãopitikara kitxakapirĩka sãkiretxiti:
Anãpa kanapiriã okanakakitimoni onikiniri ĩkapani. Irari ipitikiri arokakito
kanapiriã iãropemoni osirĩkini ĩkapani.
Ininiã iuaĩkana ninoa atão minakati oerekakani kamari maerekati, mitxi
ninoa takanapakiti.

3

Apiananiri Kanapiriini

1 Nitiretakini, mitxi niokanatsopatapeka hĩtemoni. Iuaĩkana niõkatsopatari
ia aãtsopa. Imakinika niõkatsopata, kotxi ninirekari hĩte iuaĩkana hĩxinikiniri
erekari mitxi himarotakiti.
2 Ninirekari hĩxinikiniri Teoso sãkire sãpiretakani sãkire kitxakapirĩka, kotxi
Teoso nakitiakori itxauana. Apaka ninirekari hĩxinikiniri ate paniãtakiti,
kotxi Apiananiri iokanatakini atxaua. Kãkiti maerekani makatxakakari
iokanatakini atxaua.
3 Merepanika himarotariko ia: Imapotõkire õti takote auako kãkiti Teoso
sãkire napetakani. Ninoa kamari maerekati iĩtona nireẽkiti.
4 Ia atoko itxanako: “Ĩtapari iua? ‘Nikanapiriãko,’ itxa iua. Txamari kona
apoka. Aãtokiriakorini ipĩkasaakipanika, itixi kamikosaakipanika iuatxikana.
Mitxi itixi, uatxa iuatxikana,” itxana.
5 Ninoa nirekari imaxinĩkaretinirina Teoso kamakiti kitxakapirĩka auakari,
kotxi Teoso txĩkitakari iaxiti apiko nopinixiti auini isãkireẽ. Apaka ikamari
itixi ãparaã kamakori. Ikamari itixi ãparaã sauaki.
6 Apaka ninoa maxinĩkaretari ia: Teoso iokanatari iua ãparaã, ininiã
xirataãtxi xipokari itixi mitxi auakari, ikinimane kãkiti iuasaaki auakani
apaka.
7 Uatxa isãkireẽ inĩkatari iaxiti apiko nopinixiti, itixi pakini arikatxi
xipokiniri ĩkapani. Imakinika inĩkatiniritika Teoso manirekakani misiritiko
isãpiretako. Iuasaaki ninoa xipokaãkako. Iuasaaki ixipokari iaxiti apiko
nopinixiti, itixi pakini.
8 Nitiretakini, kona himaxinĩkaretapiri ia nisãkire: Teosomoni ãti õti, mio
anokanani atokotxikana itxa. Iuamoni mio anokanani, ãti õti atokotxikana
itxa.
9 Apiananiri kamapitikari ikamaenetakiti. Apanakini kãkiti xinikari !kati-
mari ikaminiri ikamaenetakiti. Kona ikara atokoni. Iãtapari kãkiti auikiniri
isãkire, kotxi ! inirekari kãkiti sini imisiritikomoni. Inirekari ikinimane
takanapiniri imaerekani.
10 Apiananiri kanapiriãkasaaki, kiĩtiriri ĩkanõka apokini atokokana. Iua
apoka kãkiti mimarotakanisaakiri. Iuasaaki iaxiti apiko nopinixiti ereẽkoka

itaparakieneritika. Iuasaaki ikinipoko xipokaãka arikatxiã. Iuasaaki iteene ipataka aua. Imakinika itixi xipokako iuasaaki.
11 Ikara atoko itxako ikinipoko xipokini, ininiãkara natokopa itxa hãuini ikiniõtika ereka hinini? Erekarinoka hĩkamako ikiniõtika, kotxi iua nakitiakori hĩtxaua. Teoso nireẽkitinoka hĩkamako ikiniõtika.
12 Iuasaaki hiãtapari hĩpoxokoniritika Teoso keto apokini. Iteene hinirekariko ikara õti apokini. Iuasaaki iaxiti apiko nopinixiti xipokaãka arikatxiã. Ikinika iãkokako kapatakari xika.
13 Iuaritika aiãtapari iaxiti apiko nopinixiti amaneri, itixi amaneri apaka atão inakari kamakani ĩkapani. Ikara atoko inakari Teoso sikaenetakiti.
14 Ininiã nota tiretakini, hinirekasaakiri Xesosi kanapiriini õti apokini, iteene hĩparĩkauatako maerekati himakamakani ĩkapani. Ininiã iua kanapiriãkasaaki, iua imarotari himakamakaniri maerekati. Iuasaaki imarotari hĩkerokiniri !auari. Iuasaaki imarotari erekaxinire hinini.
15 !Katimari iua kanapiriini, kotxi iãtapari kãkiti takanapiniri maerekati ikamakiti, imisiritiko mapokakani ĩkapani. Iua atokokana aĩtari atiretakiti Paoro iõkatsopata hĩtemoni Teoso imaroreẽ.
16 Ikinika Paoro iokanatsopatakitiã isãpiretari Apiananiri kanapiriini õti Teoso imaroreẽ. Ipixini iua iõkatsopatakiti pamimari kãkiti imarotiniri ĩkapani. Aua kãkiti miĩkiteni. !Apakata aãuikiniri ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani oerekari Paoro iõkatsopatakiti, apanakini Teoso sãkire iõkatsopatakori pakini, txamari na atão ninoa sãpiretakiti. Ipinimoni ninoa oerekakiti. Imamakarina Teoso sãkire, ininiã ikara xika ixipokaãkanako.
17 Nitiretakini, himarotapekari pamonõkoniri ninoa atão minakati oerekakiti. Ininiã araõkire hĩtxako. Kona hãuikapiri Teoso sãkire kerokakani sãkire, kotxi Teoso paniãtakiti makamakani itxauana. Kona hĩtakanapapiri Teoso sãkire atão inakari, uatxa iteene hãuikakiti.
18 Ikiniõtika himarotariko ikinipoko erekari aãuĩte Xesosi Kristo sikakiti hĩtemoni, amaerekani makatxakakari sikakiti hĩtemoni. Ikiniõtika himaroãpotariko iua. Ninirekari ikinimane uatxa sãpiretiniri iua: “Peerekai pite.” Ninirekari ikinimane ãtipirika sãpiretiniri iua: “Peerekai pite.” Ameẽ.

1 XOÃO
Merepanika Xoão Iokanatsopatakiti

Xesosi "Teoso Sãkire" Inakori

1 Nota iõkatsopata hĩte ĩkapani, iua "Teoso sãkire" inakori asãpiretini ĩkapani.
Ãtipirika auakari itxaua. Itxĩkitakari ikinipoko auãki inini. Itixi kamiko apisa
iua aua. Atera kenakotari isãkire. Aõkiã ate atamatari iua. Auakoã amaãtakari
iua. Ininiã atãopitika ate imarotari iua.
2 Iua ikinipoko auãki inĩkitaãkari. Iuaka oerekaua atemoni. Ate imaro-
tapekari iua, ininiã asãpiretai aãtamatakiti, akenakotakiti pakini. Ate sãpiretai
hĩte iua ãtipirika auakari, kãkiti auãki inĩkitaãkari, ininiã kãkiti auapikako
Teosokata. Iua Xesosi Kristo inaãka akiritiko. Iua aua irikata, Teosokata.
Iuaka oerekaua atemoni. Aãtamatari iĩto.
3 Ate sãpiretai hĩte aãtamatakiti, akenakotakiti pakini, amoianatakakiniua
ĩkapani. Atão nisãpiretai. Amoianatakakaua Teosokata, Xesosi Kristo
pakinikata.
4 Ia sãkiretxiti aiokanata hĩtemoni, iteene hĩpoxokoniuatini ĩkapani.

Teoso Pokamara Atoko Itxa

5 Teoso pokamara atoko itxa, kotxi maerekati !ikama. Ipiã !auari Teoso
auiniãtaã, kotxi maerekati !ikama. Ikara iokanapirena imi sãpiretaua ate.
Ininiã ate sãpiretai hĩte.
6 Maerekati akamakasaaki, ipiaã auakani atoko atxa. Iuasaaki, "Teoso
amoianata," aniniã, paxirari asãkire. Kona atão akamakiti iuasaaki.
7 Teoso aua ikamaraã, kotxi erekarinoka ikama. Ate ikamaraã aãuiniã
Teoso atoko aniniã, erekarinoka akaminiã, ininiã ate Teoso sãkire auiãkani
moianariakori atxaua, ininiã amoianatakakaua. Ikamaraã aãuiniã, Teoso
arokaua Xesosi arẽkaã. Imakatxakari ikinika maerekati akamakiti, kotxi imi
Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani. Iarẽka xikepoakata ate maerekani imakatx-
akini ĩkapani.
8 "Na nota kamari maerekati," aniniã, ateka misirienetaua. Ikara atoko
aniniã, ate !imarotari atão Teoso sãkire aãkixinireẽ.
9 Amaerekani Teosomoni asãpiretiniã, iua makatxakapitikari amaerekani.
Oeretari ate ãkixinire. Imakatxakari ikinipoko amaerekani. Ikamari ikara
atoko, kotxi imakatxakaenetari amaerekani. Ikamapitikari ikamaenetakiti.
Ikamapikari atão.
10 "Uatxapiima maerekati !nikama," pininiã, pitemoni Teoso sãkire paxi-
rari atxiĩti? Kotxi Teoso txapekari kãkiti: "Maerekati kamakari kãkiti."
"Maerekati !nikama," pininiã, !pimarotari Teoso sãkire pãkixinireẽ. !Pikamari
Teoso sãkire iaõka iuasaaki.

2

Kãkiti Teoso Atão Imarotakari

1 Namariteni nota tiretakini atoko hĩtxaua hĩte. Ikara niõkatsopata,
maerekati himakamakani ĩkapani. Maerekati akamakasaaki, masãpiretari
Xesosi Kristo. Aĩri Teoso misãkiretakari itxaua Xesosi. Atão inakarinoka
kamakari itxaua iua. Iua misãkiretari Teoso ate ĩkapani, amaerekani imakatx-
akini ĩkapani.
2 Iua makatxakari maerekati akamakiti. Kona ate maerekaninanini
imakatxaka. Ipina ikini itixiti auakani maerekani imakatxakini ĩkapani.
3 Teoso paniãtakiti akĩpitiniã, atão aimarotari Teoso.

4 Teoso paniãtakiti makĩpitakati, “Nota imarotari Teoso,” inakari, paxirari
isãkire. Ãkixinireẽ !imarotari atão inakari Teoso sãkire.
5 Teoso sãkire kĩpitakari iteene tiretari Teoso. Kininiãpa aimarotatari iua
nakiti aniniãua?
6 Akamakiti ikiniõtika Xesosi kamakiti atokokana akaminiã, iuasaaki
aimarotari Teoso nakiti aniniãua. “Teoso nakiti nitxaua,” pininiã, pika-
mariko Xesosi kamakiti atokokana.

Iteene Matiretakakaua

7 Nitiretakini, Apiananiri paniãtaua atiretakakiniua. Ia paniãtxi
niõkatsopatakiti hĩtemoni, kona amaneriikani. Hĩkenakopiretapekari ikara
paniãtxi merepitipanika Xesosi sãkire hĩkenakotakasaaki. Iuasaaki hĩkenakotari
ikara paniãtxi hĩtiretakakiniua tĩkane. Ikara paniãtxi kitxakapirĩkari itxaua.
Hĩkenakotapekari ikara paniãtxi.
8 Iuaritika ikara paniãtxi amaneri itxaua. Xesosi kĩpitari ikara paniãtxi,
kotxi itiretari kãkiti. Hĩte apaka tiretari kãkiti, ininiã aimarotari ikara
paniãtxi ereka inini. Ininiã ipiã napaãpota, kotxi kãkiti imaroãpotari atão
Teoso sãkire. Atão inakari kãkiti imarotakasaaki, pokamarari atoko itxa kãkiti
ãkixinireẽ.
9 “Pokamara naua,” pininiã, txamari iuasaaki pomanatari pitari Xesosi
sãkire auiãkari, ikara atoko pininiã, uatxapiima ipiaã pauapanika.
10 Pitari Xesosi auiãkari pitiretiniã, pokamara pauapitika. Ininiã erekari
pãkixinire, ininiãkara pãkixinireẽ auakari kona txĩkitakai maerekati pikamini.
11 Pitari Xesosi sãkire auiãkari pomanatiniã, ipiaã auakari atoko pitxaua.
Iuasaaki pitĩpokotapika ipiaã. !Pimarotari pisinimoni. Mõsiãreti atoko pitx-
aua, kotxi !apakata patamarauatini ipiã xika.
12 Namariteni nota tiretakini, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi Xesosi makatx-
akapekari himaerekani, kotxi kãkiti maerekani makatxakakari itxaua.
13 Hĩte irĩtxiakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi hĩte iteene imarotari
Xesosi, itixi kamikosaaki auapeka inakari.
Hĩte ãtokoriakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi homitikapekari Sa-
tanasi hĩtapararitika.
Namaritenipekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi himarotari aĩri Teoso.
14 Hĩte irĩtxiakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi himarotari Xesosi.
Itixi kamikosaaki auakaripeka itxaua.
Hĩte ãtokoriakoripekana, niõkatsopata hĩte ĩkapani, kotxi pataparari hãkixinire.
Teoso sãkire auapika hãkixinireẽ. Homitikapekari Satanasi hĩtapararitika.

!Hinirekapiri Itixi Auakani Nireẽkiti

15 Itixi auakani nireẽkiti atoko inakari !hinirekape, kotxi ninoa nirekari
maerekati ikaminina. Hĩtiretiniãri ninoa kamakiti, !hĩtiretari aĩri Teoso.
16 Maerekati kãkiti kamakiti ia atoko itxapaniko: Inirekarina maerekati
iĩtona nireẽkiti ikaminina. Inirekarina maerekati okina nireẽkiti ikaminina.
Iuikauana, katii ininiãuana. Iuikarina ikamakitina. Ikara maerekati kãkiti
kamakiti potorika ĩkorapokoriti. Kona Teosomonikirini ikara.
17 Itixi xipokako. Ikinipoko tiitxi kãkiti nireẽkiti apaka xipokako. Kãkiti
Teoso nireẽkiti kamakarirako !ixipoka. Auapininiika Teosokata.

Kristo Omanatakani

18 Namariteni nota tiretakini, itixi xipokini õti katananapanoka apoka.
Kristo omanatakani auĩte apokako itixi xipokini õti apisa. Ikara himaro-
tapeka. Uatxa Kristo omanatakani itomane apokapeka. Ikara atoko ininiã,
aimarotari itixi xipokini õti takotepeka inini.
19 Ninoa Kristo omanatakani, mitxi atekata apotiitaua, Teosokata
aãpotiitakasaakiua. Txamari ninoa ! auikari Xesosi sãkire ate auikiniri

atokokana, ininiã ninoa sipe. Ninoa atão Xesosi sãkire auikaãkamako, atekata ikaikotapikamanako. Itakanapaua, kotxi ate auikari Xesosi sãkire. Ninoa ! auikari.
20 Teoso, erekarinoka kamakari, sikapekai hĩte Erekari Matamatakoti himoianari tĩkane. Ininiã hĩte imarotari atão inakari Xesosi sãkire.
21 Hĩte imarotari atão inakari Xesosi sãkire, iuaritika niõkatsopata hĩtemoni. Niokanatsopata hĩtemoni, kotxi himarotari atão inakari. Paxiene kamakari ! imarotari atão inakari sãkiretxiti.
22 Natokopa itxa iua paxiene kamakari? Paxiene kamakari txari: "Xesosi kona Teoso mereẽkitini." Kãkiti ikara atoko inakari Kristo omanatakari itxaua iua. Iua !inirekari aĩri Teoso. Imi apaka !inireka.
23 "Xesosi kona Teoso ãkirini" inakari, na kaikota Teosokata. "Teoso ãkiripitikara Xesosi" inakarirako kaikotapitikako Teosokata.
24 Hãuiritariko merepitipanika Xesosi sãkire hĩkenakotakiti kaikotini hãkixinireẽ. Ikara kaikotiniã hãkixinireẽ, Teoso ãkirikata hĩkaikotapikako. Aĩri Teosokata hĩkaikota apaka.
25 Xesosi sikaenetapekaua aãuapinininika anini Teosokata.
26 Niõkatsopata hĩte nõtãkikini ĩkapani, kotxi aua kãkiti Xesosi hĩtakanapini nireẽkani.
27 Erekari Matamatakoti, Xesosi sikakiti, auapanika hĩte ãkixinireẽ, ininiã hĩte na nirekari ãti koerekareri. Iua Erekari Matamatakoti oerekai ikinipoko. Iua oerekakiti atãopitika. Kona paxieneni iua. Ininiã hĩkaikotako Xesosikata, Erekari Matamatakoti oereẽkiti hĩkĩpitini.
28 Ininiã namariteni nota tiretakini, himoianatapikariko Xesosi. Ininiã uaimoni ikanapiriãkasaaki, hĩpĩkarauatini ! auari. Ininiã na hĩpẽtauata haõkitakasaakiri iua.
29 Xesosi kamari atão inakarinoka. Ikara himarotapeka. Ininiãkara himarotari, kãkiti atão inakarinoka kamakani Xesosi anaakori ininiuana.

3

Teoso Anaakori

1 Aĩri Teoso iteene tiretaua ate. Hĩxinikariko iua tiraõki. Iua iteene tiretaua ate, ininiã, "Namariteni," itxaua ate. Ari, atãopitikara Teoso anaakori atxaua. Ninoa Teoso anaakori minakaniua !auikari Teoso anaakori aniniua, kotxi ninoa !imarotari Teoso.
2 Nitiretakini, Teoso anaakori atxapekaua uatxa. Eereka ! aimarotari kanatokoako atxapaniko. Ia aimarotapitika. Xesosi kanapiriãkasaaki, Xesosi atoko atxapekauako, kotxi iuasaaki aãtamatariko iua.
3 Kãkiti ikara auiãkani, !inirekarina maerekati ikaminina, kotxi Xesosi ! ikamari maerekati.
4 Maerekati kamakari !ikamari Teoso paniãtakiti. Amakamakanisaakiri Teoso paniãtakiti, iuasaakipeka akamari maerekati.
5 Himarotari Xesosi apokapeka ĩkorapokoriti maerekati akamakiti imakatxakini ĩkapani. Xesosi !ikamari maerekati.
6 Kãkiti Xesosi ãtipirika moianatakari !inirekaikari maerekati ikamini. Iua ãtipirika maerekati kamakari !aõkitapanikari Xesosi. !Imarotapanikari Xesosi.
7 Namariteni nota tiretakini, ! hãuiritapiri apanakini misirienetinii hĩte. Atão inakarinoka kamakari kamapitikari Teoso nireẽkitinoka, Xesosi kaminiri atokokana, kotxi Xesosi kamari atão inakarinoka.
8 Ãtipirika maerekati kamakari Satanasi nakiti itxaua, kotxi Satanasi kamapikari maerekati. Itixi kamikosaakipekara ikamaãpokatapitiporiri maerekati. Uatxa ikamapanikari. Teoso ãkiri apoka ĩkorapokoriti maerekati Satanasi parĩka ixipokini ĩkapani.

9 Teoso anaakori !inirekaikari maerekati ikaminina, kotxi Teoso aua
ãkixinireẽna. Ininiã !iposotarina maerekati ikamaãpotinina, kotxi iritarina
Teoso.
10 Ininiã kipa Teoso anaakori txataua? Atão inakarinoka kamakanira
Teoso anaakori txaua. Ãti tiretakanira Teoso anaakori txaua. Ininiã kipa Sa-
tanasi anaakori txataua? Erekari makamakanira Satanasi anaakori txaua.
Ãti matiretakanira Satanasi anaakori txaua.

Kãkiti Tiretakakiniua Pirena

11 Matiretakakaua. Merepitipanika Xesosi sãkire hĩkenakotakasaaki,
hĩkenakotari ikara õtãkipirenatxi, hĩtiretakakiniua.
12 Kaiĩ inakori atoko !hĩtxape. Maerekatinoka kamakari nakiti itxaua iua
Kaiĩ. Satanasi nakiti itxaua. Kaiĩ okari atão itarika. Kixikapa okari? Ixiko-
tiniri xika okapiri, kotxi itari kamari erekarinoka. Kaiĩ kamari maerekati-
noka.
13 Nitariakori, Xesosi sãkire mauiãkani omanatakasaakii hĩte, !
hĩtsorĩkaãtapeko. "Kixikapa ninoa omanataua ate?" !hĩtxapeko, kotxi ikara
atoko inakari apokapitikako.
14 Atiretiniãri aĩtariakori Xesosi sãkire auiãkani, aimarotari ! apinaika.
Aãuapininiika Teosokata. Matiraõkiti ãkixinire ipĩkari atoko itxa.
15 Kãkiti itari omanatakari, Xesosi sãkire auiãkari omanatakari, kokaniri
atoko itxaua. Himarotari kokaniri !auari ãtipirika Teosokata.
16 Xesosi Kristo ipina amaerekani imakatxakini ĩkapani, ãtipirika Teosokata
aãuini ĩkapani. Ikara oerekaua atão tiraõkitxi. Ininiã erekari aĩtariakori
atiretini. Xesosi tiretiniua ate atokokana, erekari atiretiniri aĩtariakori. Atxiĩti
apina aĩtari mapinakani ĩkapani.
17 Pitii, pikiena pakini auiniãi, pitari, Teoso sãkire auiãkari tii, ikiena pakini
mauakaniã, pisikariko iuamoni. Pimasikakaniãri iuamoni, Teoso tiraõki
pãkixinireẽ !auari.
18 Namariteni nota tiretakini, "Apanakini ate tireta," atxaua, txamari
kaamoni inakasaakina na asikana minakati, ininiã na atão atiretana. Atão
matiretana apanakini. Kaamoni inakasaakina, masikana ninoa amonitak-
itina.

Teoso Sãkire Kĩpitakari

19 Ikara atoko akaminiã, aimarotari Teoso anaakori aniniãua. Aimaro-
tari atão inakari sãkiretxiti akĩpitini. Ikara atoko akaminiã, erekapitikari
aãkixinire. Ikara atoko akaminiã, !apĩkari Teoso amisãkiretini.
20 "Kona erekano," pininiã pãkixinireẽ, mitxi pimaerekani pikamini xika,
! pipĩkarauatape, kotxi Teoso iteene imarotai, iuaritika iteene iamonĩkai.
Poiãoka aimarotari aãkixinireẽ auakari. Teoso imarotari ikinipoko.
21 Nitiretakini, pãkixinireẽ: "Namanaãpekari Teoso imakinika nimaerekani
imakatxakini," pininiã, kataparaxinirepitikai Teoso pimisãkiretini.
22 Ininiã iua sikaua aamanaãkiti, kotxi ate kamari ipaniãtakiti iaõka. Iua
apokaerekatakitinoka akama.
23 Teoso paniãtaua ate: "Hãuikariko namarite Xesosi Kristo sãkire." Apaka
Teoso paniãtaua: "Hĩtiretakakauako." Teoso paniãtaua ikara akamini.
24 Teoso sãkire iaõka kamakari kaikotapika Teosokata ãtipirika. Teoso
kaikotapika iuakata ãtipirika apaka. Aimarotari Teoso kaikotini atekata,
kotxi iua sikaua Erekari Matamatakoti aãkixinireẽ auini ĩkapani.

4

Atamakaerekarauatini

1 Nitiretakini, !hãuikapiri ikinimane kãkiti sãkire, “Erekari Matamatakoti
aua nota ãkixinireẽ,” inakani. Hãtaerekatanako ninoa. Atão Erekari Mata-
matakoti auatana atxiĩti ãkixinireẽna? Atxiĩti matamatakoti ãkixinireẽna
auakari kona Teosomoni ĩkarini. Itomaneri kãkiti, “Nota Teoso sãkire
sãpiretakarino,” inakani, txamari na atão ninoa sãkire. Kãkiti ninoa atoko
inakani aua ikini itixitika. !Isãpiretarina atão Teoso sãkire. Imisirienetarina
kãkiti.
2 Kãkiti sãpiretiniãua: “Teoso ãkiri Xesosi Kristo apokapeka ĩkorapokoriti.
Kãkitipeka itxaua,” ininiã iuasaaki aimarotari Erekari Matamatakoti auapi-
tika iua ãkixinireẽ. Ikara atoko aimarotari Erekari Matamatakoti Teoso
sikakiti auaĩtotiniri kãkiti.
3 Kãkiti sãpiretiniãua: “Xesosi na atão kãkiti !itxaua,” ininiã iuasaaki aimaro-
tari Erekari Matamatakoti !auari iua kãkiti ãkixinireẽ. Matamatakoti iua
kãkiti ãkixinireẽ auakari Satanasi nakiti itxaua. Kristo omanatakari nakiti
itxaua. Iua Erekari Matamatakoti Teoso nakiti itxaua. Hĩkenakopiretapekari:
“Maerekati Matamatakoti Kristo omanatakari iokanatakiti apokapitikako
ĩkorapokoriti,” itxa. Uatxa apokapeka.
4 Hĩte namariteni, Teoso nakitiakori hĩtxaua. Ininiã hĩte !auikari atão
minakati sãpiretakani sãpiretakiti, kotxi Erekari Matamatakoti hĩte ãkixinireẽ
auakari apia posotiireri itxaua iua. Maerekati matamatakoti, Xesosi sãkire
mauiãkani ãkixinireẽ auakari, kaposotiireri itxaua, iuaritika Erekari Mata-
matakoti hĩte ãkixinireẽ auakari apia sikaimaroretai hĩte.
5 Ninoa atão minakati sãpiretakani xinikakiti, itixi auakani xinikakiti
atokotxikana, ininiãkara itixi auakani auikari ninoa sãkire.
6 Atepekana, Teoso nakitiakori atxaua. Teoso imarotakari auikari asãkire.
Teoso nakiti minakatiua !auikari asãkire. Ininiãkara aimarotari kãkiti
Erekari Matamatakoti auaãkixiniretakini. Iua Erekari Matamatakoti atãonoka
isãkirauata. Aimarotari kãkiti ãti matamatakoti auaãkixiniretakini. Iua ãti
matamatakoti kamisirienereri itxaua.

Teoso Tiraõki

7 Nitiretakini, matiretakakaua, kotxi tiraõkitxi Teosomoni potorikakari
itxaua. Katiraõkirini Teoso anaakori itxauana. Ninoa atão imarotari Teoso.
8 Matiraõkiti !imarotari Teoso, kotxi Teoso tiraõkiuatapika. Tiraõkitxi Teo-
somoni potoriãkari itxaua.
9 Teoso iokanatari imatonõkari imi atemoni, Teosokata ãtipirika aãuini
ĩkapani. Ikara atoko ininiã, Teoso oerekaua itiretiniua.
10 Ikara tiraõkitxi atão inakari itxaua. Mitxi ate !atiretari Teoso. Iuaritika
iua tiretaua ate, ininiã iokanatari imi atemoni ipinini ĩkapani, maerekati
akamakiti imakatxakini ĩkapani.
11 Nitiretakini, ikara atokorako itxa Teoso tiretiniua, ininiã matire-
takakaua.
12 !Auari Teoso atamatakari, iuaritika Teoso auari aãkixinireẽ, atire-
takakiniãua. Ininiã Teoso oerekaua atão atiraõkiuatini.
13 Aimarotari Teosokata akaikotini ãtipirika. Aimarotari Teoso ãtipirika
kaikotini atekata. Aimarotari ikara atoko inakari, kotxi iua sikari Erekari
Matamatakoti atemoni.
14 Aãtamatapekari Xesosi kamakiti. Akenakotapekari isãpiretakiti. Ininiã
asãpiretari ikinimane, aĩri Teoso iokanatari imi kãkitimoni, amaerekani
makatxakakari ininiua ĩkapani, kãkiti ãtipirika Teosokata auini ĩkapani.
15 “Xesosi Teoso ãkiripitikara,” ina sãkiretakani, Teoso kaikotapika ninoakata.
Apaka ninoa kaikota Teosokata ãtipirika.
16 Aimarotari Teoso tiretiniua. Aãuikapiretapitikari Teoso tiretiniua.

Teoso tiraõkiuatapika. Kãkiti katiraõkiri kaikota Teosokata ãtipirika. Teoso
kaikota ãtipirika iuakata apaka.

17 Teoso oerekapekaua atão atiraõkiuatini iua tiraõkiuatini atokokana.
Ininiã kataparaxinireua Kristo apisatoõ aãpokasaaki, kãkiti misiritiko
õtisaaki. Aimarotari !imisiritaua iuasaaki, ininiã kataparaxinireuako, kotxi
ĩkorapokoriti aãuakasaaki Kristo atoko atxaua.
18 Atiraõkiuatakasaaki, ! apĩkarauata. Atão atiraõkiuatiniã, ! auari apĩkare.
Apĩkarauatakasaaki, amaãkaua.
19 Atiretari Teoso, kotxi mitxipeka iua tiretaua ate.
20 Iua itari omanatakari, "Nota tiretari Teoso" ina sãkiretakari, paxirari
isãkire. ! Itiretari itari iuakata auakari. Ininiã ! iposotari itiretiniri Teoso
imaõkitakiniti.
21 Ininiã Teoso paniãtaua: "Teoso tiretakari tiretariko itari apaka."

5

Teoso Ãkiri Auikiko

1 Xesosi Teoso mereẽkiti itxaua. Ikara auiãkani Teoso anaakori itxauana.
Aĩri Teoso atiretiniã, aĩtariakori apaka atireta, kotxi Teoso anaakori ninoa
apaka txaua.
2 Teoso atiretiniã, inireẽkiti iaõka akaminiã, aimarotari Teoso anaakori
apaka atiretini.
3 Teoso atiretiniã, akĩpitari ipaniãtakiti. Aposotari akaminiri ipaniãtakiti,
kotxi na kamimari ipaniãtakiti.
4 Aposotari akaminiri iua paniãtakiti, kotxi iua anaakori atxapekaua, ininiã
isikataparataua, maerekati itixi auakani nireẽkiti amakamakani ĩkapani.
Kininiãpa isikataparataua maerekati ninoa nireẽkiti amakamakani ĩkapani?
Isikataparataua, kotxi Xesosi sãkire aãuika.
5 Kipa posotatari maerekati itixi auakani nireẽkiti imakamakani? Kãkiti
auikiniãri Xesosi Teoso ãkiri ininiãua, iuanokara posotari maerekati imaka-
makani.
6 Xesosi Kristo Teoso ãkiri itxaua. Teoso oerekapekaua Xesosi iua ãkiri
ininiãua. Kãuaãriã Xesosi patxisatikosaaki isãpiretaua. Iuaĩkana Teoso
sãpiretaua Xesosi iua ãkiri ininiãua, Xesosi ipĩkasaaki iarẽka ixikepoatakasaaki.
Teoso sãpiretaua kona Xesosi patxisatikosaakinanini. Iua oerekaua Xesosi
Teoso ãkiri ininiãua ipĩkasaaki apaka. Erekari Matamatakoti sãpiretaua Xesosi
Teoso ãkiri ininiãua. Iua atãonoka isãkire.
7 Teoso tixini auakani ipi, ãti pakini oerekaua Xesosi Teoso ãkiri ininiãua,
aĩri Teosoma, "Teoso Sãkire" inakorima, Erekari Matamatakotima pakini.
Naia ipi, ãti pakini ãtinoka.
8 Ĩkorapokoriti auakani ipi, ãti pakini, Erekari Matamatakotima, Xesosi
patxisatikoma, Xesosi ipininima pakini oerekaua Teoso ãkiri ininiãua Xesosi.
9 Kãkiti erekarini sãpiretakiti aãuikapitika, ininiã apiata maãuikari Teoso
sãpiretakiti, kotxi atãonoka isãkire. Iuara sãpiretaua Xesosi iua ãkiri ininiãua.
10 Teoso ãkiri auiãkari ãkixinire imarotari ikara Teoso sãpiretakiti atão inini.
Teoso sãpiretakiti mauiãkati txari: "Paxirari Teoso sãkire," kotxi !auikari Teoso
sãpiretakiti Xesosi iua ãkiri ininiua.
11 Kiripa Teoso sãpiretaua? Iua sãpiretaua: "Nitxĩkitakai auãki hinini notakata
hãuapininiika hinini tĩkane. Ikara atoko nitxĩkitakai namarite nakitiakori
hinakasaakiua."
12 Iua Teoso ãkiri nakiti Teosokata ãtipirika auako. Iua Teoso ãkiri nakiti
minakatiua, !auapani ãtipirika Teosokata.

Aãuini Ãtipirika Anini Tĩkane

13 Hĩte auikari Xesosi Teoso ãkiri ininiua. Niokanatsopata hĩtemoni,
Teosokata ãtipirika hãuini himarotini ĩkapani.

14 Teoso nireẽkiti atokotxikana aamanainiãri Teoso, aimarotari ike-
nakotari amisãkiretiniri, ininiã kataparaxinirepitikaua amisãkiretiniri, kotxi
aimarotari iua apakapapiretapitikaua.
15 Ikara atoko aniniã, aimarotari ikenakotari aamanaãkiti, ininiã isikapi-
tikaua.
16 Himarotakasaakiri pitari kaminiri maerekati, himisãkiretari Teoso iua
ĩkapani. Ininiã Teoso makatxakari maerekati ikamakiti. Teoso kamari iua
ãtipirika iuakata auini ĩkapani. Ikara maerekati makatxakiko auapitika, ininiã
kona itxĩkitakari iua xinire ipinini. Ãtião maerekati kãkiti kamakiti aua.
Ikara maerekati makatxakiko !auari, ininiã itxĩkitakari kãkiti xinire ipinini.
Nota !õtãkikai himisãkiretiniri Teoso ikara atoko inakari maerekati kamakari
ĩkapani.
17 Teoso paniãtakiti amakamakaniã, iuara maerekati txaua. Iuaritika
aamanainiãri Xesosi ikara maerekati imakatxakini, ininiã ikara maerekati
!itxĩkitakari kãkiti xinire ipinini.
18 Teoso anaakori atão inakani ! inirekaikari maerekati ikaminina.
Aimarotari ikara. ! Inirekaikarina maerekati ikaminina, kotxi Teoso ãkiri
nĩkatana ninoa. Ininiã maerekati auĩte Satanasi !iposotari imisiritinina.
19 Ikini itixiti auakani auĩte itxaua Satanasi, maerekati kamakari. Iuaritika
aimarotari Teoso anaakori aniniua ate.
20 Aimarotari, Teoso ãkiri apokapeka ĩkorapokoriti. Aimarotari iua sikaua
imarore, ininiã aimarotari Teoso atão inakari. Akaikota iua atão inakarikata.
Ari akaikota imi Xesosi Kristokata. Teoso atão inakari itxaua iua. Itxĩkitakaua
iuakata ãtipirika aãuini.
21 Namariteni, nota tiretakini, !hĩteosonetapiri Teoso minakatiua. Ameẽ.

2 XOÃO
Iuaĩkana Xoão Iokanatsopatakiti

1 Nota Xoão, mitxipe Xesosi imarotakarino nota. Niokanatsopata hĩte
Xesosi sãkire auiãkanimoni, hamariteakorimoni apaka. Teoso mereẽpekai
hĩte inakitiakori hininiua ĩkapani. Nitiretai, kotxi hĩtiretari Teoso sãkire atão
inakari. Kona notananini tiretai hĩte. Ikinimane atão inakari imarotakani
tiretai hĩte apaka.
2 Atiretai hĩte, kotxi atão inakari aua aãkixinireẽ. Atão inakari kaikotapika
atekata ãtipirika.
3 Aĩri Teoso, imi Xesosi Kristo pakini sikari ikinipoko erekari hĩtemoni.
Amonĩkai hĩte. Ikamaerekaxiniretaina hĩte. Ininiãkara himarotari atão
inakari. Himarotari Teoso tiraõki.
4 Iteene nipoxokoniuata, kotxi nimarotari apanakini hĩte kĩpitapikari Teoso
sãkire. Atão inakarinoka hĩkama, kotxi aĩri Teoso paniãtaua ikara atoko inakari
akamini.
5 Nota tiretakini, ia nipaniãtai: “Matiretakakaua.” Ikara Teoso paniãtakiti
!amanerini. Akenakopiretapekari ikara Teoso paniãtakiti, merepitipanika
Xesosi sãkire akenakotakasaaki.
6 Kisaakipa atiraõkiuata? Teoso paniãtakiti ikiniõtika akĩpitakasaakira,
iuasaaki atiraõkiuata. Merepitipanika pikenakotapekari ia Xesosi paniãtakiti:
“Matiraõkiuata ikiniõtika.”

Kristo Omanatakani

7 Kaiãopokori kamisirienererini aua ikini itixiti. Ninoa sãkire: “Na kãkiti
!itxaua Xesosi Kristo,” itxana isãkirena. Ikara atoko inakani misirienetari
kãkiti. Kristo omanatakani itxauana ninoa.
8 Erepaniko. !Hãuikapiri isãkirena atão minakati, kotxi ninoa nirekari
ixipokinirina hĩparĩka Teoso ĩkapani. Hinirekapitikari Teoso sikinii ikinipoko
hĩparĩka ĩki.
9 Kãkiti takanapiniãri Kristo oerekakiti sãkiretxiti, ikamari maerekati.
Teoso nakiti !itxaua. Kãkiti ãtipirika auikiniãri Kristo oerekakiti, imoianatari
aĩri Teoso, imi pakini.
10 Kãkiti apokiniã paapoko, Kristo oerekakiti mauikakati, sãkiretxi atão
minakati oerekakari, kona pauiritapiri ikaikotini paapoko. !Papakapapiri
iua.
11 Iua apakapakari apaka kamari maerekati iuakata, kotxi auiritari atão
minakati isãpiretini.
12 Ninirekari ito nisãpiretinii, txamari !ninirekari aãtsopaã nisãpiretakiti
nitakini. Ninirekari naõkitinii hĩte. Iuasaaki asãkirauatako aãpisatoõtakakiniua,
ininiã iteene apoxokoniuata iuasaaki.
13 Hĩtariakori Teoso mereẽkini uai auakani iokanapireta hĩtemoni. Ixinika-
manapitaina hĩte. Ameẽ.

3 XOÃO
Iuaĩkana Xoão Iokanatsopatakiti

1 Nota Xoão, mitxi Xesosi imarotakarino, niõkatsopata pite nitiretakiti
Kaiomoni. Nitiretai pite, kotxi pite tiretari atão inakari Teoso sãkire.
2 Nitiretakiti, ninirekari ereka pinini pauini. Nimarotari pãkixinire ereka
inini. Iua atokotxikana ninirekari piĩto ereka inini pimamianareni ĩkapani.
3 Aĩtariakori mitxi hĩtemoni nota iokanatakini, apokapeka uai. Isãpiretanona
pite iteene auikiniri atão inakari Teoso sãkire. Ikiniõtika pikamari Teoso
sãkire iaõka. Atãonoka pikama. Ininiã ninoa minapiretakiti iteene kamapox-
okonitano.
4 Namariteni atoko hĩtxaua, ininiã nikenakopiretakasaakiri ikiniõtika
hĩkaminiri atão inakari Teoso sãkire iaõka, nipoxokoniuata. Ikara atoko
inakari minapirenatxi, ninoa minapiretakiti, apia kamapoxokonitano nota.
5 Nitiretakiti peerekai pite, kotxi ikiniõtika pimoianatana aĩtariakori ereẽ
apokakani. Mitxi !pimarotana ninoa, iuaritika pimoianatana.
6 Ninoa aĩtariakori sãpiretapekari pitiraõki Xesosi sãkire auiãkanimoni uai
auakanimoni. Paapoko iuaĩkana ipotorikasaakina, erekari ninoa amonitak-
iti pisikinina, kotxi Teoso apokaerekatari ikara atoko pitiretinina.
7 Ninoa takanapari aapokona Xesosi sãkire isãpiretinina ĩkapani. Xesosi
sãkire mauiãkani !isikana iamonitakitina ninoamoni.
8 Ininiãkara maãpakapana Xesosi sãkire sãpiretakani aãuapokoã. Ininiã
amoianatana Teoso sãkire atão inakari iaripiretini ĩkapani.

Txiótepi, Temétxio Pakini

9 Niõkatsopatapeka Xesosi sãkire auiãkanimoni ereẽ pauiniãtaã auakanimoni.
Txamari Txiótepi inakori ! ikĩpitari nõtãkikare. Iua iuikapikaua. Inirekari
ninoa auĩtetiniri iua, ininiã !imaãkatari nisãkire.
10 Iua kamapiretapikaua ate. Kona ikarananini ikama. Apaka !apakapana
aĩtariakori, hĩtemoni sikani. Apaka !auiritana apanakini apakapinina ninoa.
! Auiritaikari aĩtariakori nirekaãkani apotiitiniua Teoso misãkiretiko aikotiã.
Ereẽ napokasaaki, iuasaakiko nisãpiretai hĩte iua apisatoõ ikinika maerekati
ikamakiti.
11 Nitiretakiti, !pikamapiri maerekani kamakiti atoko. Erekarini kamak-
iti atoko inakarinanira pikamako. Erekari kamakari Teoso nakiti itxaua.
Maerekati kamakari !imarotari Teoso.
12 Temétxio inakoripekana, ikinimane sãpiretari iua ereka inini. Atão
inakari Teoso sãkire oerekaua Temétxio kamakiti atão inini. Ate apaka
sãpiretari iua ereka inini. Himarotari atão inakarinoka asãpireta.
13 Ninirekamari ito nisãpiretinii, txamari !ninirekari aãtsopaã nisãpiretakiti
nitakini.
14 Ninirekari paĩtiki naõkitinii pite. Iuasaaki asãkirauatako
aãpisatoõtakakauako.
15 Ninirekari Teoso kamaerekaxiniretinii. Aĩtariakori uai auakani sãpiretai
ixinikamanapitinii. Pisãpiretana ikinikana aĩtariakori ereẽ auakani, axinika-
manapitinina ninoa.

XOTA
Xota Iokanatsopatakiti

1 Nota Xota. Xesosi Kristo nitiri amotakori nitxaua. Txiako itari nitxaua.
Niokanatsopata kãkitimoni, Teoso akiritakinimoni, Teoso aĩri tiretakinimoni.
Xesosi Kristo nĩkatakinimoni niokanatsopata.
2 Teoso iteene amonĩkai. Iteene ikamaerekaxiniretai. Iteene itiretai.

Atão Minakati Oerekakani

3 Hĩte nota tiretakini, Xesosi makatxakapekari himaerekani, nota
maerekani apaka. Ninirekamari niõkatsopatiniri amaerekani makatxakiko
pirena hĩtemoni. Iuanoka ninireka niõkatsopatini, txamari nixinikari
erekape ãtião niõkatsopatini. Ninirekari nõtãkikinii. Teoso oerekakiti
sãkiretxiti inakitiakorimoni isikakiti hinĩkaenetariko. Teoso oerekakiti ikinika
isikapekari inakitiakorimoni. !Hãuiritapiri apanakini koketiniri ikara ninoa
oereẽkitikata.
4 Hĩte Xesosi sãkire auiãkani sauaki aua Teoso mapaxitakani. Merepanika
ninoa apotiitakasaakiua hĩtekata, !himarotari kamisirienererini ininiuana.
Ninoa koketari isãkirena Teoso sãkirekata. Ninoa sãkire: "Ate sirĩka
anireẽkitokata, kotxi Teoso katiraõkiri, ininiã iua !imisiritaua." Ikara atokora
itxana ninoa. Xesosi Kristonokara aãuĩte. Apiananiri itxaua. Iuaritika ninoa
!inirekari Xesosi. Kitxakapirĩka Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretari Teoso
misiritiniri kãkiti ninoa atoko inakani.
5 Kitxakapirĩka Exito tixini auakani misiritana Xoteoakori. Himaro-
tapekari ikara inakari. Ninirekari iuaĩkana hĩxinikiniri ikara inakari pirena.
Teoso moianatana Xoteoakori, ininiã ninoa miteka, Exito tixini osipikinina
ĩkapani. Hĩxinikariko ia: Teoso makatxakana ninoa iuasaaki imapinakanina
ĩkapani, iuaritika mapa kasiriti napa atoko Teoso okana ninoa iua sãkire
mauiãkani.
6 Ãtipekana nisãpiretai. Hĩxinikariko Teoso nitiriakori iaxitikini kitx-
akapirĩka. Teoso txĩkitakana ninoa auĩtetxi ininiuana, txamari !inirekaikarina
Teoso paniãtakiti ikaminina, ininiã itakanaparina auiniãtaãna Teoso tixineẽ.
Hĩxinikariko ia: Teoso paniãtana ninoa ipiaã ikaikotinina ãtipirika. Itixi
xipokini õtisaaki Teoso misiritanako ninoa.
7 Ãtipekana nisãpiretai. Hĩxinikariko Sotoma sitatxiti, Komoha sitatxiti,
apanakini sitatxiti apaka iuaãtaã takote auakari. Iuaã auakani !inirekari
Teoso paniãtakiti ikaminina, ninoa Teoso nitiriakori atokokana. Maerekati-
noka inirekapikana, kiki sirĩkini ãti kikikata. Ininiã Teoso xipokari iuaã
auakari sitatxiniri. Ninoa maerekani xika Teoso iokanatana ninoa arikatxi
maxipokatimoni. Iuaã imisiritaãkapikana. Ikara õtãkikaua maerekati amaka-
makani tĩkane.
8 Ninoa maerekati kamakani, kamisirienererini hĩte sauaki auakani, kitx-
akapirĩkarini atokokana itxana. Ixiniãkitina maerekati xika ninoaka ĩto
imisiritauana. !Inirekarina Teoso ninoa auĩte ininiua. Imisãkirepiretarina
Teoso nitiriakori iaxiti auakani.
9 Mikeo inakori Teoso nitiriakori auĩte itxaua, iuaritika !imisãkirepiretari
ãti Teoso nitiri iaxitikiri. Kitxakapirĩka iua Mikeo Satanasikata itaparakien-
atakakaua, kotxi Mikeo nirekari Moisesini ĩto ikatini, txamari Satanasi
nirekari Moisesini ĩto iua inakiti ĩkapani. Iuasaaki Mikeo !imisãkirepiretari
Satanasi. Ianoka isãkire: "Teoso misiritapanikaiko pite," itxari Satanasi.
10 Txamari ninoa kamisirienererini hĩte sauaki auakani misãkirepiretari
ikinika imimarotakinitina. Ninoa iĩkite kaxipiri ĩtopa auakani iĩkite

atokokana, kotxi ikamarina iĩtonani nireẽkiti. Ikara iĩkitena xipokanako ninoa.

11 Teoso misiritanako ninoa. Kitxakapirĩka Kaiĩ inakori kamari maerekati. Iua maerekani atokokana ninoa maerekani. Kitxakapirĩka Paraão inakori kamari maerekati txineiro apakapini ĩkapani. Iua maerekani atokokana ninoa maerekani. Kitxakapirĩka Koree inakori !inirekari Moisesi iauĩte ininiua. Iua atokokana ninoa !inirekari Teoso iauĩtetini. Ininiã ix-ipokaãkanako Koree xipokiko atokokana.

12 Hãpotiitakasaakiua hinipokotini ĩkapani, ninoa kamisirienererini apaka nipokota hĩtekata. !Ipẽtauatana. Itxikotarina iua kiiniri imaerekanina xika. Ninoaka itiretaua. !Itiretarina apanakini. Ĩtima anikari katxiãri iaxitikiri, ininiã katxiãri napiniãtaã ãparaã kipa, takari aneini ĩkapani. Txamari ninoa kamisirienererini katxiãri ãki ãparaã mauakiniti atoko itxa. !Erekana kãkiti ĩkapani. Mitaãsaaki aua txipokori, txamari ninoa kamisirienererini mitaãsaaki aamina mariti atokokana ninoa. Aamina mariti ipĩkari atoko, kotxi !iminaua. Ninoa iua atokokana, kotxi !ikamari erekari. Aamina mariti tokaãka. Ikotsa maporokaãka, ininiã atão ipĩkari itxaua. Ninoa kamisirienererini ikara aamina atoko, kotxi ipinanako. !Ikaikotana Teosokata ãtipirika.

13 Potxoari uiniti tsakati pamonõkoniri atoko itxa ninoa kamisirienererini. Tsakati sori txiko atoko itxa ninoa maerekani. Iõriki atoko itxana. Iua iõriki sinimoni !kimarotikori. Ninoa sariko ipiãmoni ãtipirika ikaikotinina ĩkapani. Teoso mereẽri ikara ipiaãtaã ninoa auini ĩkapani.

14 Kitxakapirĩka Enoki inakori sãpiretapekari kamisirienererini pirena. Iua Enoki Adão apika mekaniri apika mekaniri itxaua. Enoki txari:

Hãtamatariko. Apiananiri apokako itiximoni itomaneri inakitiakorikata. Mio, apikomoni mio, apikomoni mio, itxaãpokata inakitiakori iuakata ĩkani.

15 Iua ikinipoko misiritiko sãpiretakari itxaua. Iua apokasaaki, isãpiretanako maerekati kamakani misiritiko, Teoso manireẽkani misiritiko, kotxi Teoso !ipotxitari ninoa kamakiti. Ninoa misãkirepiretapikari Teoso. Ninoa maerekani xika, Teoso imanirekakanina xika, imisiritaãkanako, itxa Enoki sãpiretakiti kitxakapirĩka.

16 Ninoa kamisirienererini ãtipirika tsoatapika. Ãtipirika apoĩtapikana apanakini. Iĩtona nireẽkitinanira ikamana. Iuikauana. “Peerekai pite,” itxana ãtimoni inireẽkitinani apakapinina ĩkapani.

Õtãkipirenatxi

17 Nitiretakini hĩxinikariko aãuĩte Xesosi Kristo iokanatakini sãpiretakiti akokaxiti.

18 Ninoa txai: “Xipokatxi õti kaiamapeka inini manapi apokanako kiki-akori hĩte napetakani tĩkane. Ninoa kamariko ninoaka nireẽkiti, Teoso manireẽkiniti,” itxana Xesosi Kristo iokanatakini sãpiretakiti.

19 Ninoa maerekani xika kãkiti txitakakaua. Ninoa kamisirienererini kamari iĩtona nireẽkitinoka. Erekari Matamatakoti !auinana ninoa.

20 Hĩtepekana nota tiretakini, iteene hãuikapikariko Teoso oereẽkiti. Ikara atoko hininiã, kataparaxinireiko hĩte. Hãuikariko Teoso oereẽkiti, kotxi Teoso sãkire itxaua. Himisãkiretariko Teoso. Erekari Matamatakoti oerekai atão hĩsãkirauatini ĩkapani.

21 Maerekati kamakanii, iuaritika aãuĩte Xesosi Kristo !imisiritai. Iua anikai ãtipirika iuakata hãuini ĩkapani. Ikara hiãtapakasaaki, ãtipirika hĩxinikapikariko Teoso tiraõki hĩte ĩkapani. !Hĩtakanapapiri iua.

22 Apanakini !auikapanikari ikinika Teoso oereẽkiti, iuaritika !hĩtxitapena. Himoianatanako ninoa iteene auikiniri ĩkapani.

23 Pamonõkoniri, kãkiti kamakasaakiri maerekati. Xamina tirinakari atoko itxa imisiritikona imaerekanina xika. Ininiã hĩsãpiretanako Teoso sãkire, imisiritikona apokini apisapanika. Xamina tirinakari ãki katxakakari pimakatxakini atokokana itxa, pisãpiretakasaakiri Teoso sãkire ninoamoni. Apanakinipekana hiamonĩkako. Hiamonĩkasaakina, erepaniko, kotxi pamonõkoniri ninoa maerekani. Homanatariko maerekati ninoa kamakiti, hĩte makamakaniri ĩkapani.

Peerekari Teoso

24 Teoso kaposotiireri nĩkataua maerekati amakamakani ĩkapani. Iua anikaua iua apisatoõ apoxokoniritika. Iuasaakiko amaerekani !auaikako. Peerekari aãuini iua apisatoõ.

25 Ãti Teoso !auari. Iuanokara Teoso txaua. Iuanokara kimaroreri. Amaerekani makatxakakari itxaua, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo ipina ate ĩkapani. Iua iotximere aua, kotxi imaerekani !auari. Auĩtetxiakori auĩte itxaua iua. Kaposotiireri iua. Iposotari ikinipoko ikamini. Itixi kamiko apisapanika ikara atoko itxa Teoso. Uatxa ikara atoko itxapanika Teoso. Ikara atoko itxapikako ãtipirika Teoso. Ameẽ.

APOKORÍPISI
Xesosi Kristo Iuaka Oerekiniua Pirena

Ia Aãtsopa Oerekaua Xesosi Kamakiti

1 Ia aãtsopa oerekari Teoso nakitiakori Xesosi Kristo paĩtiki kamaenetakiti. Teoso iokanatari initiri iaxitikiri Xoãomoni Xesosi Kristo kamaenetakiti oerekini ĩkapani.
2 Ikinika Xoão atamatakiti, ikinika ikenakotakiti pakini isãpireta ia aãtsopaã. Ikara atoko isãpiretaua ate Teoso sãkire, Xesosi Kristo sãpiretakiti iuamoni.
3 Ia aãtsopa atatsopatakani Teoso takariko erekari ninoamoni. Teoso takariko erekari ia isãkire kenakotakanimoni, ia isãkire kĩpitakanimoni, kotxi ikinika Xoão iõkatsopatakiti okatapaniri apokini.

Xoão Iõkatsopare

4 Nota Xoão. Niokanatari ia niõkatsopare Teoso mereẽkinimoni. Setxi sitatxiti Ásia inakori tixini auakanimoni niokanata niõkatsopare.
Teoso sikari ikinipoko erekari hĩtemoni. Ikamaerekaxiniretai hĩte. Uatxa iua aua. Merepitipanika kitxakapirĩka iua aua. Iua ãtipirika auapikako. Setxi matamatakoni iaxitikini Teoso topãkiniãtaã apisatoõ auakani sikari erekari hĩtemoni.
5 Xesosi Kristo apaka sikari erekari hĩtemoni. Atão inakarinoka sãpiretakari itxaua iua. Iua merepitipanika õkitikaua ipĩkani sauaki. Apaka itixi auakani auĩteakori auĩte itxaua iua.
Iua ate tiretakari. Ipina ate ĩkapani amaerekani imakatxakini ĩkapani, ininiã isikakaua erekari akamini ĩkapani.
6 Itxĩkitakaua auĩtetxiakori aniniua. Itxĩkitakaua sasetotxiakori aniniua, kotxi asãkirauata Teosokata. Ininiã atxari Xesosi:
"Ãtipirika peerekai pite. Ãtipirika pitenokara kaposotiireri. Ameẽ."
7 Hãtamata, Xesosi napani. Iua inako katxiãrikata. Iuasaaki ikinimane kãkiti atamatariko. Aamina ĩpiriãmitakari nopini iua tokakitakani apaka atamatariko iua. Iuasaaki ikini uãkati kãkiti atapariko iua. Ninoa atapakasaakiri iua, itxiapatana, akiripoakatana maerekati ikamakitina xika. Ikara atoko apokako. Ameẽ.
8 Apiananiri txari:
—Iõkatxi merepitipanika auakari Aopa inakori atoko nitxaua. Iõkatxi imapotõkire auakari Ómika inakori atoko nitxaua. Uatxa naua. Merepitipanika naua. Katana nota auapikako. Ikini posotiiretxi aua notamoni —itxa.

Xoão Atamatari Aĩtari Iaxitikiri

9 Nota Xoão, hĩtari. Nikamari Xesosi Kristo nireẽkiti, ininiã himoianari nitxaua, kotxi ãtipirika nimĩteenekari nimisiritiko, hĩte misiritiko himĩteenekini atoko. Ikara misirikaretxi apokapitika atemoni, kotxi aãuĩte Xesosi Kristo nakitiakori atxaua. Nota aua Patamosi inakori pokomiriĩti. Nitakaãka uai, kotxi Teoso sãkire nisãpireta apanakinimoni. Ikinipoko nimarotakiti Xesosi Kristo pirena nisãpiretini xika kãkiti takano nota uai.
10 Kãkiti Apiananiri xinikini õtisaaki, Erekari Matamatakoti sikaimaroretano nota. Iuasaaki nikenakotari sãkiretxi nitikinimoni. Sãkiretxi apiaenetakari, trõpeta atoko nikenakota.
11 Itxari:

—Kãkiti apisapanika naua nota. Nota auapanika ikinipoko xipokaãka atoko. Piõkatsopata aãtsopaã patamatakiti tĩkane. Eereka piokanatari iua aãtsopa kãkiti Teoso mereẽkinimoni setxi sitatxiti auakanimoni Ásia tixineẽ. Piokanatsopata Épeso sitatxiti auakanimoni, Esimina sitatxiti auakanimoni, Pékamo sitatxiti auakanimoni, Txiatxira sitatxiti auakanimoni, Satxima sitatxiti auakanimoni, Piratéopia sitatxiti auakanimoni, Araotxiséia sitatxiti auakanimoni pakini —itxa notamoni.

12 Ininiã eereka nikirioka notakata sãkirauatakari natamatini ĩkapani. Nikiriokasaaki, natamatari setxi tirikapi topãkini oro kamakori.

13 Tirikapi topãkiniãtaã, natamatari kãkiti itari iaxitikiri, iuaritika ipinimoni itxaua. Iua mãka õtanori. Ikitiãpeka apoka. Ipakiomatare atoko oro kamakoro aua itorotamoni.

14 Iãko iteene kasarori mapoa atoko itxa. Xamina tirinakari atoko itxa oki.

15 Ikiti mẽkorĩka pirõsi xamina ãki imẽkorĩkini atoko. Isãkire ene ãparaã torõkani atoko.

16 Iuako ikikomoni imaĩkaro setxi iõriki. Inamaã iouata mitari pokĩka. Iua iouata ipi uanaro aua. Atokatxi iotximere atoko itxa itoõ.

17 Natamatakasaakiri, nirika ikitimoni. Koriãkari atoko nitxa. Ininiã iuasaaki itakari iuako ikikomonikiri nota nopini. Itxano:

—Kona pipĩkarauatape, kotxi ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko nota auapanika.

18 Nota auãkipika inakarino. Nota koriãkaripekano, iuaritika hãtamatano. Ãtipirika auãki inakarino nota. Ameẽ. Kaposotiireno nota, kotxi nipaniãtari kãkiti ipinini. Niposotiire aua niokanatiniri kãkiti maerekati kamakani misiritikoãtaã.

19 Piõkatsopatari mitxi patamatakiti, uatxaika patamatakiti pakini. Apikomoni noerekakiti apaka piõkatsopata, kotxi noerekaiko katana itiximoni ĩkari.

20 Kiripa ninoa iõriki setxi pakini niuako nikikomoni auakani? Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa anikari nota sãkire nisãkire auiãkanimoni ninoa setxi sitatxi auakanimoni. Kiripa ninoa setxi tirikapi topãkini oro kamakori? Nisãkire auiãkani ninoa setxi sitatxi auakani itxauana —itxa Xesosi Xoãomoni.

2

Xesosi Iokanapirena Épeso Auakanimoni

1 Xesosi misãkiretari Xoão:

—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Épeso sitatxitiã:

Ninoa setxi iõriki maĩkakarino nota. Nimaĩkari ninoa iõriki niuako nikikomoni. Ninoa setxi tirikapi topãkini oro kamakori sauaki tĩpokotakarino nota. Ia nota sãkire.

2 Nimarotari ikinika hĩkamakiti. Nimarotari itori parĩkatxi pamimari hĩkama. Parĩkatxi kamimari inakasaaki, kona hĩtakanapari. Maerekati kamakani apokasaaki hĩtemoni, kona hĩte apakapana. Apokapeka apanakini kãkiti hĩtemoni. Itxana: “Teoso iokanatakiniraua ate.” Txamari, kona atão ninoa sãkire. Nimarotari kona hĩte auiritana ninoa kaminiri maerekati. Hĩte atamakaerekatana. Eereka himarotari kona atão ninoa sãkire.

3 Himisiritaãka nisãkire hĩsãpiretini xika, iuaritika himĩteenekari ikinipoko nota ĩkapani. Kona hĩsãpaka hĩparĩkauatini nota ĩkapani.

4 Ikara hĩkamakiti erekari, txamari hĩtakanapari hĩtiretinino. Merepanika hĩtiretano.

5 Hĩxinikariko merepitipanika hĩtiretinino. Uatxa poiãoka hĩtiretano. Iuaĩkana hĩkamariko merepitipanika hĩkamakiti atoko. Himatakanapakaniãri

ikara himaerekani, patimari napokini hĩtemoni. Nimakatxakariko hĩtirikapite topãkini. Ininiã Teoso sãkire auiãkani !auaika ereẽ, himatakanapakaniãri ikara himaerekani.

6 Auapitika atão hĩkamakiti, kotxi hĩte omanatari Nikoraito inakoni kamakiti. Nota apaka omanatari ninoa kamakiti.

7 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni. Maerekati makamakati nauiritako amãtiiri Teoso tixine apanĩkaki auakari itximini. Iua amãtiiri tximakari auapika ãtipirika Teosokata,

—itxa Xesosi Épeso auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Esimina Auakanimoni

8 —Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Esimina sitatxitiã:

Ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko, nota auapanika. Nipĩpe, iuaritika iuaĩkana nõkitikaua. Uatxa !nipinaika. Ia nota sãkire.

9 Nimarotari hãtatsiire. Nimarotari hĩte minakati !auari. Iuaritika ikinipoko erekari aua hĩtemoni. Nimarotari apanakini misãkirepiretinii hĩte. Ninoa txa: “Xoteoakorira ate.” Txama kona atão Xoteoni !itxauana. Ninoa apotiitiniãtaãua Satanasi nakiti.

10 Kona hĩpĩkapiri himisiritiko ĩkapani ĩkari. Satanasi takari apanakini hĩte kateia ãki ataerekatinii ĩkapani. Himisiritaãkako tesi pakini õti. Atxiĩti hĩpina nisãkire hãuikini xika, iuaritika kona hĩtakanapapiri nisãkire hãuikini, ininiãkara nisikai ãtião saporiẽta. Iua saporiẽta apakapakari auapika ãtipirika Teosokata.

11 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni. Maerekati makamakati kona iuaĩkana ikoriãika,

—itxa Xesosi Esimina auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Pékamo Sitatxiti Auakanimoni

12 Eereka Xesosi iuaĩkana misãkiretari Xoão:

—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Pékamo sitatxitiã:

Notamoni auari oa iouata ipi uana auakito. Ia nota sãkire.

13 Nimarotari ikinika hĩkamakiti. Nimarotari hãuiniãtaã. Ereẽ Satanasi kãkiti auĩte itxaua. Iuaritika hĩte auikari nota sãkire. Kona hĩte takanapari nisãkire hãuikini. Ãtxipa inakori auama hĩte sauaki. Iua sãpiretapikari nisãkire kãkitimoni. Ikara xika okapeẽka ereẽ Satanasi auiniãtaã. Iuaritika kona hãsikano. !Hĩtakanapari nisãkire hãuikini.

14 Txamari auapitika hĩkerokakiti. Aua kãkiti hĩte sauaki Paraão inakori sãkire auiãkani. Kitxakapirĩka iua oerekari Paraki inakori kãkiti Isaeo auakani imisirienetini. Iua Paraki xika ikamarina maerekati, kotxi inikarina xinitxi teoso kamakorimoni sikakori. Oerekana kãkiti kaminiri maerekati iĩto nireẽkiti ãti kãkiti ĩtokata. !Apakata kãkiti auikiniri Paraão sãkire.

15 Hĩte sauaki aua kãkiti Nikoraito inakoni sãkire auiãkani. Nota omanatari ninoa auiãkiti sãkiretxiti.

16 Hĩtakanapariko ikinika himaerekani. Hĩkanapiriãko notamoni. Ikara atoko himakamakaniã, patimari hĩtemoni napokini. Ininiã nineenamauata maerekati kamakanikata mitaro iouataã ninamaã auakaroã.

17 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni. Maerekati makamakati nisikariko komiri iaxitikiri kipatakori. Apaka nisikariko kai kasarori maerekati makamakanimoni. Iua kai nopini iõkataãka kãkiti uãka amaneri apanakini mimarotakiniti. Apakapakarinani imarotari iuãka amaneri,

—itxa Xesosi Pékamo auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Txiatxira Auakanimoni

18 Eereka Xesosi iuaĩkana misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni Txiatxira sitatxitiã:
Teoso ãkirirano nota. Noki xamina tirinakari atoko itxa. Nikiti mẽkorĩka pirõsi atoko itxa. Ia nota sãkire.
19 Nimarotari ikinika hĩkamakiti. Nimarotari hĩtiraõki. Nimarotari iteene hãuikari nisãkire. Nimarotari iteene hĩparĩkauata nota ĩkapani, apanakini ĩkapani apaka. Hĩparĩka nota ĩkapani pasãpaniri inakasaaki, iuaritika hĩkamapanikari nota ĩkapani. Uatxa apiaãpota hĩparĩka nota ĩkapani.
20 Itxama, nisãpiretaiko hĩkerokakiti. Hĩte auiritaro sito, Xesapeo inakoro, maerekati okamini hĩte sauaki. Oa txa: "Teoso sãkire sãpiretakarono nota." Otxama, omisirienetana ninitiriakori. Oa xika, ninoa kamari maerekati iĩtona nireẽkiti apanakinikata isirĩkinina. Apaka ninoa nikari nipokori teoso kamakori sikakori.
21 Niãtapari otakanapiniri omaerekani, txamari kona onirekari otakanapiniri omaerekani.
22 Ininiã nota kamariko oa amianatini. Oakata sirĩkakani matakanapakaniãro, iteene ninoa atatsiirauata.
23 Oa anaakori nokapitikako. Ikara atoko inakasaaki, ikinimane Teoso sãkire auiãkani imarotariko nimarotari ikinika kãkiti ãkixinire, ikinika ixinikakiti pakini. Ininiã erekari nisikako erekari kamakanimoni. Apaka nimisiritari maerekati kamakani. Hĩkamakiti iaõka niĩkitxitai hĩte.
24 Uatxa nimisãkiretai hĩte apanakini Txiatxira sitatxiti auakani. Hĩte auikari Teoso sãkire. Hĩte !auikari Xesapeo sãkire. Hĩte kona apaiaõkari Satanasi oerekakiti, iua imarore. Kona ninirekari nisikinii apikomoni parĩkatxi nota ĩkapani, kotxi uatxa iteene hĩparĩkauata nota ĩkapani.
25 Ianoka ninireka hĩkamini. Hĩte auikari nisãkire, ininiã hãuikiniritika nisãkire, nikanapiriãko.
26 Iua maerekati makamakati, ãtipirika nipaniãtakiti kamakari, iuamoni nisikariko niposotiire itixi auakani auĩte ininiua.
27 Teoso sãkire kitxakapirĩkari txari:
Auĩtetxi itxauako. Itapararitika ipaniãtana ninoa inireẽkiti ikaminina. Imakamakaniãrina inireẽkiti, imisiritana ninoa, tiitxi kamakari tii imanirekakiniti ipakauanakini atoko.
Niri posotiire napakapakiti atoko iua apakapa.
28 Apaka nisikariko iõriki ĩkanõkapanikero iuamoni, ininiã notaka nisikaua iuamoni, kotxi iua iõriki atoko nitxaua.
29 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Txiatxira auakanimoni.

3

Xesosi Iokanapirena Satxi Auakanimoni

1 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire ninitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata auakarimoni, Satxi sitatxitiã:
Notamoni aua ninoa setxi Matamatakoni Teoso nakiti. Notamoni aua ninoa setxi iõriki. Ia nota sãkire. Nimarotari hĩparĩka. Apanakini sãpiretai hĩte auãki hinini hĩxinire, txamari Teosomoni koriãkanipekarai hĩte.
2 Himereka. Araõkire hĩtxapaniko. Hĩsikataparatari erekari hãkixinireẽ auakari, kotxi iua erekari ipinaariãpota. Ininiã hĩtxĩkitakari iua erekari auãki inini iuaĩkana. Notamoni hĩparĩka Teoso apisatoõ na atão.

3 Hĩxinikariko hãpakapakiti, apaka hĩkenakotakiti. Hĩkĩpitariko hĩkenakotakiti.
Hĩtakanapariko maerekati. Erekari hĩkamako, kotxi kiĩtiriri apokini atoko
napokako uai. Kãkiti kona imarotari kiĩtiriri apokini manapi. Ikara
atokokana nitxako nikanapiriãkasaaki.
4 Hĩte Satxi sitatxiti auakani sauaki auapanika apanakini maerekati
makamakani. Ninoa auikapitikari nisãkire. Ninoa kãkiti imãka matxiko-
takani atoko itxana. Ininiã notakata isanako. Imãkana kasarori. Ikara
atoko nikaminana, kotxi ninoa kamari erekari nipaniãtakiti.
5 Maerekati makamakani ieretakariko mãkatxi kasarori. Kona noaka-
paniriko iuãkana naãtsopateẽ. Kãkiti iuãkana ikara aãtsopaã auakani ãtipirika
auapikako Teosokata. Ikara atoko ininiã, nisãpiretari iuãkana nirimoni,
initiriakori iaxitikini pakinimoni. Nitxana: “Nota nakitiakori itxauana
ninoa.”
6 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire
Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Satxi auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Piratéopia Auakanimoni

7 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata
auakarimoni Piratéopia sitatxitiã:
Nota maerekati makamakatirano. Atão inakarinani sãpiretakarikarano
nota. Kaposotiireri auĩtetxi Tavii inakori atoko nitxa, kotxi nota
matakakakiti, kona ãti totari. Nota totakiti kona ãti matakakari.
8 Nimarotari hĩte parĩka. Hãtamata. Hĩparĩka nota ĩkapani aapokotxi tore
matakakakori atoko itxa. Kona ãti posotari iseretiniri. Ininiã kãkiti !iposotari
iotokakinii hĩte nisãkire hĩsãpiretini. Ikara atoko nikaminii hĩte, kotxi kona
kataparai hĩte. Ikara atoko nikaminii hĩte, kotxi hĩkĩpitari nisãkire. Kona
hĩkipatari nisãkire apanakini apisatoõ.
9 Apanakini txari: “Atão Xoteoakori atxaua.” Txamari Satanasi nakiti-
akori itxauana. Paxirari ninoa sãkire. Nikamariko ninoa kapotoreẽkiniãua
hĩte apisatoõ. Iuasaaki ninoa txako: “Atãopitikara Xesosi tiretapitikai.”
10 Hĩkĩpitapekari nisãkire. Kamonõkoniri inakasaaki, kona hĩtakanapari
nisãkire, ininiãkara apia maerekati ikini itixiti apokasaaki, iuasaaki
ninĩkataiko hĩte. Iua maerekati kona misiritai hĩte. Iua maerekati apokako
itixi auakani atamakaerekatini ĩkapani.
11 Erepaniko, patimapaniriko napokini ereẽ. Ãtipirika hĩkamariko erekari.
Hĩtakanapapikariko maerekati. Ininiã iuasaaki ãti kona posotari imakatx-
akiniri auĩtetxi saporiẽtane hĩtemoni nisikakiti. ! Imakatxakarina ikara
hĩparĩka ĩki.
12 Nikamariko maerekati makamakati itĩkare mina atoko inini niTeosone
misãkiretiko aikoti ãki. Auapika Teoso misãkiretiko aikoti ãki, ininiã !itakana-
pari Teoso sãkire. Niõkatariko niTeosone uãka iua nopini. Apaka niõkatariko
Teoso sitatxine uãka iua nopini. Ininiã apanakini imarotari Teoso nakiti-
akori ininiuana ninoa. Iua Teoso sitatxine Xerosareẽ amaneri iua tixine
katxakakari. Iua maerekati makamakati nopini niõkatariko apaka nota uãka
amaneri.
13 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire
Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Piratéopia auakanimoni.

Xesosi Iokanapirena Araotxiséia Auakanimoni

14 Iuaĩkana Xesosi misãkiretari Xoão:
—Piokanatariko ia nisãkire Teoso nitirimoni, Teoso sãkire auiãkanikata
auakarimoni Araotxiséia sitatxitiã:

Niuãka “Ameẽ.” Nota atão sãkiretxiti sãpiretakarikarano. Nikamari ikinika nisãpiretakiti. Merepanika nikamari ikinipoko. Ininiã ikinipoko auĩte nitxaua nota.

15 Nimarotari ikinika hĩparĩka. Hĩtxari: “Nauikapitikari Xesosi sãkire.” Txamari kona iteene hinirekari hĩkaminiri nipaniãtakiti. Apaka kona iteene hinirekari hĩtakanapiniri nisãkire. Kona kapatakari atokoni hĩtxaua hĩte. Kona katxĩkareri atokoni hĩtxaua hĩte. Poomari atoko hĩtxaua. Notamoni apiaerekata kapatakari atoko hininiua hĩte. Iuasaaki iteene hinirekari hĩparĩkauatini nota ĩkapani. Iteene himanirekakaniãri hĩparĩkauatini nota ĩkapani, apiaerekata katxĩkareri atoko hininiua hĩte, nisãkire ikinika hĩtakanapini.

16 Notamoni hĩte ãparaã poomari atoko hĩtxa. Ininiã kona ãparaã kapatakaãri atoko !hĩtxa. Apaka kona ãparaã katxĩkareẽri atoko !hĩtxa. Ikara atoko inakasaaki !ninirekai. Ininiã mapara nikanakai hĩte.

17 Hĩte txa: “Katxineiroteua ate. Katiiua ate. Apikomoni anirekakiti ! auari,” hĩtxa. Txama kona himarotari hãkixinireẽ iteene himatinaniuatini. Hãkixinireẽ minakati !auari. Hãkixinireẽ mokiri atoko hĩtxaua. Kasarari atoko hĩtxaua hãkixinireẽ. Ikara atoko hininiã, kona himarotari Teoso.

18 Nõtãkikai hĩte hiamotiniri notamoni auakari oro atoko inakari. Oa oro xamina oeretakito. Ikara atoko hĩkaminiã, ikinika hinirekakiti auako hĩtemoni. Hiamotariko mãkatxi kasarori notamonikiri hĩeretakini ĩkapani, ininiã kona hĩpẽtauata kasara hinini xika. Ikara atoko hĩkaminiã, hãkixinire !auari maerekati. Hiamotariko apaka pinĩtxi notamoni auakari hõki ĩkapani, ininiã atão hĩposota hãtamarauatini.

19 Nitiretakini nõtãkika, apaka noerekana. Ininiã ikinipoko atão hĩkamako maerekati hĩtakanapini ĩkapani.

20 Hãtamatako. Hãkixinire toreẽ nota auapeka. Nota haãpoko maparakiri akiritakari atoko. Hĩkenakotiniãri nakiritinii, hõsereiniãri hãkixinire tore, niĩroã hĩtekata nikaikotini ĩkapani. Iuasaaki ninipokota hĩtekata. Hĩte nipokota notakata.

21 Nauiritari maerekati makamakati topãkini notakata auĩtetxi topanere nopini. Iua auĩtetxi topanere nota nakiti. Iua atokotxikana nota topãka nirikata auĩtetxi topanere nopini iua nakiti nopini, kotxi maerekati makamakati nota apaka txaua.

22 Kakenakokii hĩte, ininiã hĩkenakotariko Erekari Matamatakoti sãkire Teoso sãkire auiãkanimoni,
—itxa Xesosi Araotxiséia auakanimoni.

4

Iaxiti Auĩtetxi Topanere

1 Eereka natamatari iaxiti tore. Itore imatakakaãka. Merepanika nikenakotari trõpeta atoko inakari. Kãkiti sãkire atoko itxa. Imisãkiretano:

—Uai pina notamoni. Noerekaiko katana auakari tĩkane.

2 Iuasaakipeka Erekari Matamatakoti anikano. Iuasaaki natamatari auĩtetxi topanere iaxiti. Topãkakari aua iua nopini.

3 Iuaã topãkakari kai peereri pomẽkoriri atoko itxa. Iua kai satónia inakori atoko. Apaka ãti kai sátxio inakori atoko itxa iua topãkakari. Kisi ãkitari iua auĩtetxi topanere. Iua kisi kai esimeráota inakori atoko itxa.

4 Iua ĩtinikata aua vĩtxi koatro pakini topaneretxi. Vĩtxi koatro pakini totiakori topãka iua topaneretxi nopini. Ninoa mãka kasarori. Ikiina aua saporiẽta oro kamakori.

5 Auĩtetxi topanereãtaã atamataãka ito mẽkokari. Iotxira, iokaamori aua
iuaãtaã. Iteene poenexitiri. Iua auĩtetxi topanere apisatoõ aua setxi tirikapi.
Setxi Matamatakoni Teoso nakitiakori itxauana ninoa setxi tirikapi.
6 Iua auĩtetxi topanere apisatoõ ipoa ãtakaãri atoko itxa. Auĩtetxi topanere
ĩtinikata aua koatro Teoso tixine auakani. Ninoa okĩtxinoka xãpokaĩtotakini.
Auana okina ikini iĩtoãna. Itorotaãna aua okina. Iporikiãna apaka aua okina.
7 Okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti ãti, ãkiti atoko itxa. Ãtipekana kema auĩte atoko
itxa. Ãtipekana aua kiki toõ atoko. Ãtipekana kokoi araãkari atoko itxa.
8 Ninoa ikininape aua imĩkitana seisi pakini. Imĩkitana nopini, ipatapi apaka
okina aua. Kona itomatana. Ikini pokamarariti, ikini ĩkanõkati itxana:

"Erekai. Erekai. Erekai. Teoso Apiananiri pitxaua. Kaposotiireri pitxaua.
Ãtipirika auakarii. Kitxakapirĩka auakarii. Uatxa auakarii. Katana
apaka pite auapanika,"

itxana ãtipirika.
9 Ninoa okĩtxinoka xãpokaĩtotakini xipoãtakasaaki, ixikaretarina Teoso pax-
itiko pirena. Ixikaretarina: "Ikinipoko ikamakiti ate ĩkapani erekarinoka.
Peerekari iua auĩtetxi topanere topãkakari, ãtipirika auapika inakari." Ninoa
xikaretari ikara Teoso ĩkapani.
10 Ninoa vĩtxi koatro pakini totiakori xikarauatakasaaki, ikapotoreẽkauana
ixitimoni iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari apisatoõ. "Ateosone," itx-
ana iua ãtipirika auapika inakarimoni. Itakarina isaporiẽtane Apiananiri
apisatoõ, kotxi Teosonokara ikinimane auĩte. Iuasaaki itxana:
11 "Apiananiri, aTeosone pitxaua. Erekai pite, ininiã apakatapitika apaxi-
tinii. Apakatapitika ikinimane sãpiretinii: 'Peerekai.' Apakatapitika
pite apakapiniri ikini posotiiretxi. Ikara atão, kotxi pite kamari
ikinika. Pite kamari ikinika, kotxi pite nirekari pikaminiri. Pite
nirekari ikinipoko auini,"

itxana ninoa vĩtxi koatro pakini totiakori.

5

Aãtsopa Iapiriãkori Pirena

1 Iuasaaki natamatari aãtsopa iapirikakori iua auĩtetxi topanere nopini
topãkakari uakoã. Iuako ikikomonikiriã aua. Iua aãtsopa auari iõka ãkiriko,
inopinimoni pakini. Iua aãtsopa aua setxi popitari kãkiti makatamẽkakaniri
ĩkapani.
2 Iuasaaki natamatari ãti Teoso nitiri iaxitikiri. Kataparari iua. Ita-
parasãkireritika itxa:

—Kiripa apakata imakatxakiniri ia popitari? Kiripa posotari ikatamẽkiniri
ia aãtsopa? —itxa.
3 Itxama, kona auari iaxiti auakari, kona auari itixi auakari, apaka kona
auari itixi patapi auakari, iua aãtsopa katamẽkakari !auari. Ninoa !iposotari
ikatamẽkinirina iua aãtsopa. !Iposotarina atamatinirina iua aãtsopa ãki.
4 Ininiã iteene nitxiapata, kotxi iua aãtsopa iapiriãkori katamẽkakari !auari.
Erekari kamakari !apokaãka ikatamẽkiniri ĩkapani, atatsopatiniri ĩkapani.
5 Iuasaaki ninoa totiakori ãti txari notamoni:

—Kona pitxiapatape. Patamata ikiraã. Ãkiti atoko inakari iua. Xotaa apika
mekaniriakori auĩte iua. Tavii apika mekaniri iua. Oerekapekari Satanasi
poiãori inini. Iua apiata. Ininiã iuanani posotari ikatamẽkiniri iua aãtsopa
iapiriãkori. Iuanani posotari imakatxakiniri ninoa setxi popitari —itxa iua
toti.

6 Iuasaaki natamatari soti auĩte okakori atoko. Iua itima iua auĩtetxi
topanere apisatoõ. Ninoa ipi ipi pakini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, ninoa
totiakori pakini ãkitari iua. Setxi iko, setxi oki pakini aua iuamoni. Setxi
oki aua iuamoni, kotxi setxi Matamatakoni Teoso nakitiakori aua. Teoso
iokanatana ninoa ikini itixitimoni.
7 Iua soti auĩte atoko inakari sari iua auĩtetxi topaneremoni. Imaĩkari
aãtsopa topaneretxi nopini topãkakari uakoã auakari. Iuako ikikomonikiriã
aua.
8 Imaĩkasaakiri, ninoa koatro okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, ninoa vĩtxi koatro
totiakori pakini patimari ipamakinina soti auĩte apisatoõ. Ikinikana auari
arpa inakori xikari ikaminina ĩkapani. Imakinikana auari kopitipaki oro
kamakori. Naia kopitipaki xãpoka koria atoko inakari peeremariri. Ia
kamariãro Teoso sãkire auiãkani sãkire iuamoni.

Amaneri Xikariti

9 Iuasaaki ninoa xikaretari amaneri xikariti. Ixikaretarina:
"Pitenani apakata papakapiniri iua aãtsopa iapiriãkori. Pitenani apakata
pimakatxakiniri popitari, kotxi pitenanira erekari. Pite okaãka.
Piarẽkaã piamotaua ate Teoso ĩkapani. Piamotapekaua ikini uãkati
kãkiti sauaki. Ikini ãti uãka sãkire sãkiretakani sauaki piamotapekaua.
Ikinika itixiti auakani sauaki piamotapekaua ate.
10 Pite txĩkitakaua ate auĩtetxiakori aniniua, sasetotxiakori apaka aniniua,
Teoso ĩkapani aparĩkauatini. Ininiã itixi auakani auĩte atxauako ate."
11 Iuasaaki natamatari itomaneri Teoso nitiriakori. Nikenakotari ninoa
sãkire. Kaiãopokori ninoa. Seĩ mio, apikomoni seĩ mio, apikomoni seĩ mio
itxaãpokatana. !Apakata ninoa iaõtiko. Ninoa ãkitari iua auĩtetxi topanere,
okĩtxinoka xãpokaĩtotakini, totiakori pakini.
12 Itaparasãkireritika ixikarauatana. Itxana:
"Soti auĩte okaãka kãkiti ĩkapani. Ininiã ãtipirika apakata iua apakapiniri
posotiiretxi, ikinika erekari, imaroretxi, taparãtxi pakini. Apakata
ikinimane paxitiniri iua. Apakata ikinimane sãpiretiniri iua ereka
inini. Apakata ikinimane iuikiniri iua."
Ikara atoko ninoa xikarauata.
13 Ikara eereka nikenakotari ikinika iaxiti auakani, ikinika ĩkorapokoriti
auakani, ikinika itixi patapi auakani, ikinika potxoari uiniti nopini auakani,
ikinika potxoari uiniti ãki auakani pakini xikarauatini. Itxana:
"Ikinika erekari ãtipirika aua iua auĩtetxi topanere topãkakarimoni, iua soti
auĩte pakinimoni. Ikinika ãtipirika paxitana. Ikinika ãtipirika txari:
'Peerekana ninoa.' Ikinika taparãtxi ãtipirika aua ninoamoni."
14 Ininiã ninoa koatro, okĩtxinoka xãpokaĩtotakini txana:
—Ameẽ.
Iuasaaki ninoa vĩtxi koatro totiakori patimari pamakini.
—ATeosone pitxaua —itxana iua ãtipirika auakarimoni.

6

Soti Auĩte Makatxakari Popitari

1 Natamatari soti auĩte makatxakiniri ãti popitari. Ikara natamatakasaaki,
nikenakotari okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire. Isãkire ikarokirauatini atoko
itxa.
—Uai pinako. Patamata —itxa.
2 Iuasaaki natamatari kavaro kasarori. Kiki aua oporikiã. Iua tapotxi aua.
Auĩtetxi saporiẽtane sikaãka iuamoni. Iua sari ikini itixitimoni kãkiti auĩte
ininiua ĩkapani.

Ãti Popitari Makatxakiko

3 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari aãtsopaã, ininiã ipi auape. Iuasaaki nikenakotari ãtipekana, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire:
—Uai pinako. Patamata —itxa.
4 Ikara eereka natamatari kavaro põkamarari. Kiki aua oporikiã. Iua kiki sikaãka posotiiretxi neenamatxi ikamini ikini itixitiã, ininiã neenamatxi mauakaniãtaã !auari. Itxĩkitakari kãkiti okakakiniua. Isikaãka iouata mitapoari ineenamauatini ĩkapani.

Ãti Popitari Makatxakiko

5 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ãti auape. Iuasaaki ãtipekana, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti txari:
—Uai pina. Patamata —itxa.
Ininiã iuasaaki natamatari kavaro pomamari. Kavaro nopini topãkakari aua minari iaõtiko iuakoã.
6 Eereka nikenakotari ãti sãkirauatini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini sauaki. Itxa:
—Ipixini kiro triko ĩki, ãti õti kãkiti parĩka ĩkitxikana. Ãti, ipixini pakini kiro atarokiri atoko inakari ĩki, ãti õti kãkiti parĩka ĩkitxikana. Iĩtxiã ĩki, ovaã ĩki pakini poiãopanikako.

Ãti Popitari Makatxakiko

7 Eereka soti auĩte makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ipi pakini auape. Iuasaaki nikenakotari imapotõkirekiri, okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sãkire. Itxari:
—Uai pina. Patamata —itxa.
8 Iuasaaki natamatari kavaro posẽtakari. Inopini topãkakari uãka “Ipĩkitxi” inaãka. Ãti iua tikini sa. Iua akiritaãka “Maerekani Misiritikoãtaã” inaãka. Isikaãkana posotiiretxi kaiãopokori itixi auakani okiniua ĩkapani, ininiã koatro kãkiti auiniãtaã ãti okaãka. Ninoa okana kãkiti neenamatxiã, natxiã, amianariã, kaxipiri kaneenamariã pakini.

Ãti Popitari Makatxakiko

9 Ininiã soti auĩte iuaĩkana makatxakari ãti popitari, ininiã ipi ipi ãti pakini auape. Iuasaaki natamatari Teosomoni sikakori takikoãtaã patapi kãkiti okakoni. Ninoa okaãka Teoso sãkire isãpiretinina xika. Kona itakanaparina isãpiretinina Teoso kamakiti ninoa ĩkapani, ininiã ikara xika okaãkana.
10 Itaparasãkireritika akirikatarina Teoso. Itxana:
—Apiananiri, ãtipirika erekari kamakarii pite. Atãonoka pisãkire. Kirisaakipa pimisiritari itixi auakani? Kirisaakipa pixikatxitaua ate, kotxi ninoa okaua ate? —itxana.
11 Ininiã mãkatxi kasarori sikaãka ninoamoni. Eereka isãpiretaãkana:
—Hiãtapariko apikomoni. Teoso nirekari apanakini hĩtariakori, initiriakori okiko hĩte atoko iniko. Hĩtariakori okaãka atoko, Teoso xikatxitai hĩte. Hiãtapariko ikara õti —itxa.

Ãti Popitari Makatxakiko

12 Eereka nitikari soti auĩte makatxakiniri ãti popitari, ininiã seisi pakini auape. Iuasaakipeka itixi iteene iakeẽkata. Atokatxi mamãka, sako mata pomamari potxi iãko kamakori atoko. Kasiri kamarãka arẽkatxi atoko.
13 Iõriki itori iaxiti auakaro irika ĩkorapokoritimoni. Amãtiiri ĩtima iokatxaãkiti atoko otxa.
14 Natamatari iaxiti aãtsopa iapirikiniua atoko. Ikinika ixirata mitari, ikinika ipokomiriĩ pakini makatxakaãka. Ãtiãtaã itakaãka.

15 Iuasaaki ĩkorapokoriti auĩtetxiakori, kãkiti kaposotiirerini, katiirini, sotato auĩteakori, kãkiti katapararini, nitiritxi amotakoni, nitiritxi minakaniua pakini kipataua aarikoã, kai mitari sauaki ixirataã.
16 Iuasaaki itxana ixirata auĩtemoni apaka kai mitarimoni:
—Hĩrikako ate nopini. Hĩkipataua, kotxi topaneretxi nopini topãkakari, soti auĩte pakini nirekari imisiritiniua ate.
17 Soti auĩte misirikare õti manapi apopeka. Kona kãkiti mĩteenekari ikara misirikaretxi.

7

Sẽto Koarẽta Koatro Mio Teoso Nitiriakori Itixi Auakani

1 Eereka natamatari Teoso nitiri iaxitikiri timini atokatxi pokĩkinimoni, ãti atokatxi ereẽkokinimoni, ãti atokatxi kimapore sanaremoni, ãti atokatxi kimapore kikomoni. Ininiã ipi ipi pakinipe ninoa. Ninoa maĩkari ĩtima ipi ipi pakini itixi auakari ĩtimati. Ininiã ĩtima kona inapaika itixiã. Kona kãuaãriã ! inapaika ĩtima. Kona aaminaã !inapaika ĩtima.
2 Natapari ãti Teoso nitiri iaxitikiri inaãpotini atokatxi pokĩkinimoni. Teoso ãtipirika auakari takaõtxikare aua iuamoni. Itaparasãkireritika akiritana ninoa ipi ipi pakini Teoso nitiriakori. Ninoa parĩka itixi, potxoari uiniti pakini imisiritinina.
3 Iua Teoso takaõtxikare auakiti txari ninoamoni:
—Uatxa kona himisiritapiri itixi, potxoari uiniti, aamina pakini. Himisiritinina apisa, ate takari Teoso takaõtxikare initiriakori itixi auakani teẽtaã.
4 Eereka nimarotari Teoso takaõtxikare apakapakani. Itakaõtxikaãkana sẽto koarẽta koatro mio kãkiti. Ikini uãka Isaeo tixinikini takaõtxikaãka.
5 Tosi mio Xotaa apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Hopẽ apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Katxi apika mekani takaõtxikaãka.
6 Tosi mio Asee apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Natarii apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Manasee apika mekani takaõtxikaãka.
7 Tosi mio Simião apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Arevii apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Isakaa apika mekani takaõtxikaãka.
8 Tosi mio Seporõ apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Xosee apika mekani takaõtxikaãka.
Tosi mio Pẽxamiĩ apika mekani takaõtxikaãka.

Itomaneri Kãkiti Teoso Apisatoõ

9 Ikara eereka natamatari itomaneri kãkiti apotiitakaniua. !Apakata kãkiti iaõtiniri ikinikana. Aua kãkiti ikini itixitikini, kãkiti ikini sereti. Aua ikini uãka sãkire sãkiretakani. Ikinikana ninoa timanãta Apiananiri apisatoõ, soti auĩte pakini apisatoõ. Ninoa mãka kasarori. Aãtape aua iuakoãna.
10 Itaparasãkireritika itxana:
—ATeosone topãka auĩtetxi topanere nopini. Iuara, soti auĩte pakini makatxakapekari amaerekani.
11 Iuasaaki ikinika Teoso nitiriakori iaxiti auakani tima. Ninoa ãkitana auĩtetxi topanere, totiakori, ninoa ipi ipi okĩtxinoka xãpokaĩtotakini pakini. Ikapotoreẽkauana itoõna xitimoni, auĩtetxi topanere apisatoõ. “Ateosone pite,” itxana Teosomoni.
12 Ixipoãtana Teosomoni:

—Ameẽ. Ãtipirika ikinimane sãpiretai ereka pinini. Peerekai. Kimarorei. Erekari pikamakiti ate ĩkapani. Ikinimane paxitai. Kaposotiirei. Pataparai. Ãtipirika ikara atoko atxai. Ameẽ.

13 Ininiã eereka ninoa totiakori ãti pimaãno nota:

—Kiripa ninoa kãkiti mãkatxi kasarori ieretakakani? Namonipa inana ninoa? —itxa iua.

14 Ininiã nota txari iua:

—Pitera imarotari.

Ininiã iua txano:

—Ninoa iteene misiritaãkapeka. Uatxa ixipope ninoa misiritiko. Soti auĩte makatxakapekari imaerekanina. Ininiã imãkana soti auĩte arẽkaã arokakori atoko itxauana. Uatxa kasarori imãkana, kotxi itxiko !auari. Soti auĩte makatxakapekari kãkiti maerekani ipĩkasaaki, ininiã mãkatxi kasarori atoko itxa ninoa ãkixinire.

15 —Ininiã ninoa aua Teoso topanere apisatoõ. Imisãkiretiko aikoti ãki iparĩkauatana Teoso ĩkapani ikiniõtika pokamara, ĩkanõka pakini. Ininiã iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari auapikako ninoa sauaki.

16 Ninoa kona natxitaika. Kona iposonataikana. Atokatxi kona arikana ninoa. Kona kapatakari kona arikana.

17 Kotxi soti auĩte auĩtetxi topanereãtaã auakari nĩkatanako ninoa. Iua anikana ninoa sõtoãrimoni. Iuaã auakari sõtoãri iãtakani ãtipirika auapikako. Teoso makatxakariko ikinika iãtsaãna. !Itxiapataikana.

8

Imapotõkire Popitari Makatxakiko

1 Imapotõkire popitari imakatxakasaaki, ikinipoko tsorĩkaxitita Teoso tixineẽ. Ikara atoko ipixini oara.

2 Eereka natamatana setxi Teoso nitiriakori, iua apisatoõ timakani. Isikaãkana setxi xikari kamiko trõpeta inakori.

3 Eereka ãti Teoso nitiri apoka. Itima Teosomoni sikakori takikoãtaã. Kamariãro arikiko koanati oro kamakori iuamoni aua. Kamariãro ito sikaãka iuamoni, Teosomoni isikini ĩkapani, ikinika Teoso nakitiakori amanaãkiti sãkiretxitikata. Ininiã arikari iua kamariãro Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini. Oro kamakori iua Teosomoni sikakori takikoãtaã auĩtetxi topanere apisatoõ.

4 Ininiã iuakoã kamariãro txiã, Teoso nakitiakori amanaãkiti sãkiretxitikata kanĩka Teoso apisatoõ.

5 Ininiã eereka iua Teoso nitiri kosekari okoana. Ixãpokakari xaminaminiki mẽkorĩkakariã, Teosomoni sikakori takikoãtaã nopini auakariã. Eereka okari itiximoni. Iuasaakipeka aua karokirauari, mẽkokari pakini. Apaka iuasaaki itixi iakeẽkata.

Koatro Trõpeta Pirena

6 Ininiã ninoa setxi Teoso nitiriakori setxi trõpeta auakini iposope itrõpetane ixõkinina ĩkapani.

7 Ininiã ninoa Teoso nitiriakori ãti xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki katxĩkareri kai soro atoko inakari, apaka xaminaminiki mẽkorĩkakari arẽkatxiã koketakori okaãka itiximoni. Ikara xika apanakini aamina itixi auakari arika, ininiã ipi ãti pakini aamina auiniãtaã ãtika arikaãka. Ikinika katsotati arika apaka.

8 Eereka ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Ininiã ixirata auĩte atoko inakari arikatxikata okaãka potxoari uinitimoni. Ininiã ipixini potxoari uiniti arẽkatxi itxapekaua.

9 Ininiã apanakini potxoari uiniti ãki auakani ipĩpe, ininiã ipi ãti pakini
potxoari uiniti auakani auiniãtaã ãtika ipĩpe. Iuasaaki apanakini maporoni
apaka xipokaãka, ininiã ipi ãti maporo auiniãtaã ãtoka xipokaãka.
10 Eereka ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ, ininiã ipi ãti pakini ini-
tiriakori xikarauatape. Iuasaaki iõriki mitari iaxitikero katxaãkata. Otirika
tirikapi atoko. Oĩrika ipixini uini nopini. Oĩrika ipixini sõtoãri nopini apaka.
11 Iõriki uãka, "Kapixiro," otxaua. Ininiã ipixini ãparaã kapixiã. Ipi ãti pakini
sõtoãri auiniãtaã, ãtinoka sõtoãri kapixiã. Ito kãkiti iãtari iua ãparaã, eereka
ikoriãna, kotxi kapixiãri ãparaã.
12 Ininiã ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ, ininiã ipi ipi pakini initiri-
akori xikarauatape. Iuasaaki atokatxi ponikare, kasiri, iõriki pakini kona
iteene !iponikaika. Imamãkapeka. Ininiãkara pokamara ipi ipi pakini oara
atokatxi !iponikaika. Iua atokotxikana ĩkanõka ipi ipi pakini oara kasiri, iõriki
pakini !iponikaika.
13 Ininiã eereka nitikarauatakasaaki, nikenakotari ãti Teoso nitiri sãkire.
Iua araaãpota Teoso tixine. Itaparasãkireritika itxari:
—Erepaniko. Erepaniko. Erepaniko itixi auakanii. Auapanika apikomoni
ipi, ãti pakini trõpeta Teoso nitiriakori xõkini ĩkapani.

9

Ãti Trõpeta Xõkiko

1 Ininiã ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki nitikari ãto iõriki
iaxitikero katxakini itiximoni. Iõrikimoni osikaãka xavi aariko mamapotõkire
irikoti tore ĩkapani.
2 Ininiã iõriki atoko inakari mataakari iua aariko. Eereka katxiãri kaiãopoko
pokĩka. Katxiãri tokori arikikosaaki atoko itxa. Eereka iaxiti, atokatxi pakini
piãka itxiã xika.
3 Iposo atoko txĩtxiri atoko inakari pokĩka itxiã. Posotiiretxi isiãkana, ininiã
kaxipiro itixi auakari posotiire atoko aua txĩtxirimoni, kãkiti ioãkini ĩkapani.
4 Ipaniãtaãkana katsotati imokakanina, apaka takari, aamina pakini
imokakanina. Ipaniãtaãkana imisiritinina Teoso takaõtxikare iteẽtaã
mauakini.
5 Kona isikaãkana posotiiretxi kãkiti okinina ĩkapani. Sĩko kasiritinanira
ninoa paniãtaãka imisiritinina ninoa. Imisiritarina kaxipiro ioãkini atoko.
6 Iuasaaki kãkiti nirekariko ipinini. Itxama, kona iposotarina ikoriinina.
Initarina ipĩkitxi, txamari iuasaaki ipĩkitxi mitekapeka.
7 Iua txĩtxiri kavaro atoko itxana. Kavaro neenamatxi kamakani atoko
itxana. Ikiiãna aua saporiẽta atoko oro kamakori. Itoõna kãkiti toõ atoko
itxana.
8 Ninoa iãko sito iãko atoko itxana. Itsiriĩna ãkiti tsiriĩ atoko itxana.
9 Itorota ipatinina koana metao kamakori atoko. Imĩkitana ene kavaro
itomaneri miteẽkani ene atoko. Mitekaĩ ene atoko itxana.
10 Ninoa xipi kaxipiro xipi atoko itxana. Oko aua ixipiãna. Ninoa posotari
kamatsiitiniri kãkiti sĩko kasiriti.
11 Ninoa auĩte aua. Iua Satanasi nitiri. Mitxi aariko mamapotõkire irikoti
ãki auakari iua. Xoteo sãkireẽ iua uãka Apatõ itxaua. Kreko sãkireẽ iua uãka
Aporioõ itxaua. Popĩkari sãkireẽ "Ikinipoko Xipokakari," itxaua.
12 Ãti misirikaretxi napapeka. Txama auapanikako apikomoni ipi
misirikaretxi.

Ãti Trõpeta Xõkiko

13 Ãti Teoso nitiri xikarauata itrõpetaneẽ. Iuasaaki seisi trõpeta xõkapeẽkaika.
Teosomoni sikakori takikoãtaã oro kamakori aua ipi ipi pakini iko. Ikara
Teoso apisatoõ. Nikenakotari iko takote auakari sãkirauatini.
14 Ininiã iua txari Teoso nitiri iua trõpetaã xikarauatakari:
—Pisikakanako ipi ipi pakini Teoso nitiriakori iaxirikakoni Eoparatxi in-
akori uiniti auakani.
15 Naia ipi, ipi pakini Teoso nitiriakori iposopekana ia anokanani, ia
kasiriti, ia õti, ia oara manapi ĩkapani. Ininiã ninoa sikakaãka kaiãopokori
kãkiti okinina ĩkapani. Ininiã ipi ãti pakini kãkiti auiniãtaã auiritaãka ãtika
okinina.
16 Ãti sãpiretano ninoa sotatone kavaro nopini auakani tosẽtosi mirão aua.
Kaiãopokori.
17 Natamatari ninoa sotatoakori kavaro nopini nitaponemoni. Nata-
matakasaakina ia atoko ninoa. Itorotana koana metao kamakori auana.
Apanakini torota koana põkamarari xamina tirinakari atoko itxa. Apanakini
poporeri. Apanakini posẽtakari ẽxópiri atoko. Ikiina ãkiti kii atoko. Inamaãna
ipokĩka xamina tirika, katxiãri, ẽxópiri pakini.
18 Ikara xamina tirinakari, ikara katxiãri, ikara ẽxópiri pakini inamaãna
pokĩkakari, okari kaiãopokori kãkiti itixi auakani. Ininiã ipi ãti pakini kãkiti
auiniãtaã ninoa okari ãtika.
19 Kavaro posotiire inamaã, ixipiã pakini aua. Ninoa xipi imini atoko itxa.
Ixipiãna aua ito kiiri. Ninoa kii misiritari kãkiti.
20 Ininiã itomane kãkiti koriã ia misirikari xika. Iuaritika kãkiti mokakoni
maerekati kamakani ! inirekari itakanapinirina imaerekani. Ninoa
kapotoreẽkapanikaua Satanasi nitiriakorimoni. Ikamapanikarina ninoa
amanaãkiti. Iteosonetari aamina kamakori, oro kamakori, pirata kamakori,
pirõsi kamakori, kai kamakori pakini. Ninoa teosone kona posotari
atamarauatini. Kona iposotarina ikenakorauatini. Kona iposotarina
itĩpokotinina.
21 Ninoa kãkiti okapanikari apanakini. Ikamapanikarina miĩti parĩka.
Isirĩkapanikana apanakinikata. Iĩtirĩkapanikarina apanakini kãkiti tii. Kona
inirekarina maerekati itakanapinina.

10

Aãtsopa Axapitiri Iapirikakori

1 Iuasaaki natamatari Teoso nitiri iaxitikiri katxakini ĩkorapokoritimoni.
Kataparari iua. Iua katxiãri iaxitikiri ãki. Katxiãri imãka atoko itxa. Kisi ikii
nopini aua. Itoõ atokatxi atoko itxa. Itapike aãtsota tirinakari atoko itxa.
2 Imaĩkanãtari aãtsopa iapirikakori axapitiri. Iuakoã aãtsopa ikatamẽka.
Itakari ikiti ikikomonikiri potxoari uiniti nopini. Isanaremonikiri ikiti
itakari imiriĩ.
3 Akiripoakata ãkiti atoko. Iuasaaki setxi iokaamori kenakotaãka.
4 Iuasaaki niõkatsopaaritari ninoa setxi iokaamori sãkire. Txamari nike-
nakotari ãti iaxitikiri sãkire. Itxano:
—Kona piõkatsopatapiri ninoa setxi iokaamori sãkire —itxa iaxitikiri.

Aãtsopa Axapitiri Nikiko

5 Iuasaaki Teoso nitiri aua ãti ikiti imiriĩ. Potxoari uiniti nopini ãti ikiti aua.
Iua õtanõkari iuako iaxiti.
6 Iuasaaki itxa:
—Uatxa nisãpiretakiti Teoso ãtipirika auakari sãkire. Ikamari ikinika iaxiti,
iaxiti auakani pakini. Ikamari ikinika ĩkorapokoriti, ĩkorapokoriti auakani

pakini. Ikamari potxoari uiniti, ikinika iua ãki auakani pakini. Teoso misiritinina maerekati kamakani !okananiikari apokini.
7 Apikomoni ãti trõpeta xikarauatapanika. Iuasaaki kitxakapirĩka Teoso kipatakiti oerekaãkako. Teoso sãpiretakiti initiriakori ĩkorapokoritimoni, isãkire sãpiretakanimoni paĩtiki oerekaãkako —itxa Teoso nitiri.
8 Eereka iuaĩkana nikenakotari iaxitikiri sãkirauatini:
—Pisa. Papariko aãtsopa iapirikakori, Teoso nitiri uakoã auakari. Iua ãti ikiti imiriĩ, ãti ikiti potxoari uiniti pakini aua kititakari.
9 Ininiã nisa iuamoni, ininiã nitxari iua:
—Pisikano ere aãtsopa iapirikakari.
Iuasaaki itxano:
—Papakapariko, nika pitxari ia aãtsopa. Pitikakoã kapixiriko ia pinikakiti, iuaritika pinamaã potxoariko. Mapa atoko itxako —itxano nota.
10 Ininiã nimaĩkari ĩkora aãtsopa, nika nitxari. Ninamaã potxoari. Mapa atoko itxa. Txamari nitikakoã kapixiri iua aãtsopa ninikakiti.
11 Iposo atoko isãpiretano:
—Iuaĩkana pisãpiretariko apikomoni Teoso sãkire, kaiãopokori kãkitimoni, kaiãopokori ãti uãkamoni, kaiãopokori ãti uãka sãkire sãkiretakanimoni, kaiãopokori auĩtetxiakorimoni pakini pisãpiretariko nisãkire —itxano.

11

Ipi Teoso Sãkire Sãpiretakani

1 Aãke niaõrauatini ĩkapani nisikaãka. Iuasaaki Teoso nitiri txano:
—Pisa. Piaõtariko Teoso misãkiretiko aikoti. Piaõtariko Teosomoni sikakori takikoãtaã. Piaõtana Teoso misãkiretakani iuaã auakani.
2 Kona piaõtapiri Teoso misãkiretiko aikoti pirikere, kotxi Xoteo minakaniua apotiitiniãtaãua iuaã. Iuaã ninoa ĩkapani. Ninoa misiritariko Teoso sitatxine koarẽta toisi kasiriti. Ikara Teoso sitatxine, Xerosareẽ inakori.
3 Nisikaposotiiretanako ipi kiki. Teoso sãkire sãpiretakani ninoa. Ninoa ieretakariko sako mata. (Sako mata kãkiti ieretakasaaki oerekari imatinaniuatini.) Ininiã mio tosẽtosi sesẽta õti pakini ninoa sãpiretariko nisãkire.
4 Ninoa ipi oriva mina atoko itxana. Apaka ipi tirikapi topãkini atoko itxana. Ikini itixiti auakani auĩte apisatoõ, Teoso apisatoõ ninoa aua.
5 Kãkiti nirekasaakiri imisiritinina ninoa, iuasaaki xamina tirinakari pokĩka inamaãna. Ininiã iuasaaki imokaiakarini xipope. Kãkiti nirekasaakiri imisiritinina, ikara atoko itxa okikona.
6 Teoso sãkire isãpiretakasaakina, iposotarina iaxiti itotini. Ininiã iuasaaki ãparaã kona ikipaika ĩkorapokoriti. Ninoa posotari ãparaã arẽkatxi inĩkitakini. Iposotarina itxĩkitakiniri ikini sereti maerekati apokini ĩkorapokoriti auakanimoni. Inirekasaakina, ninoa posotari ikara ikinika ikaminina.
7 Teoso sãkire isãpiretinina xipoka atoko, monõkori aariko mamapotõkire irikoti ãki potoriãkari pokĩka. Iuasaaki iua kamari neenamatxi ninoa ipi Teoso sãkire sãpiretakanikata. Eereka iua okapena ninoa.
8 Ininiã ninoa ĩto sirĩkako kimaporiãtaã, mitari sitatxitiã. Iua sitatxitiã Apiananiri tokakitaãka aamina ĩpiriãmitakari nopini. Iua sitatxi akiriuãkataãka Sotoma, Exito pakini, kotxi Sotoma, Exito pakini atoko itxa Xerosareẽ.
9 Ininiã iuaã ikini kãkiti, ikini inirimane, ikinimane ãti uãka sãkire sãkiretakani, ikini ãti uãka atamatanako ninoa ĩto kimaporiãtaã. Iuaã ikaikotanako ipi õti, ãti õti, ipixini õti pakini. Kãkiti kona auiritari ikatikona.
10 Ininiã ikini kãkiti atamatariko ninoa koriãkani ĩto. Ininiãkara ikinimane enenĩkako. Ninoa kamari kiiniri. Ninoa iokanatariko isikakitina apanakinimoni ipoxokoniuatini ĩkapani. Ninoa kamariko ikara atoko inakari, kotxi

ninoamoni naia ipi Teoso sãkire sãpiretakani misiritana ninoa. Ininiã ninoa enenĩka, kotxi Teoso sãkire sãpiretakani koriãpeka.
11 Iuaritika ipi õti, ãti õti, ipixini õti pakini napaka atoko, Teoso txĩkitakana ninoa iuaĩkana auãki ininina ĩkapani. Õkitakauana. Iuasaaki kãkiti atamatana, ininiã ipĩkarauatana.
12 Ikara eereka ninoa ipi Teoso sãkire sãpiretakani kenakotari iaxitikiri sãkirauatini:
—Uaimoni hina.
Ininiã ninoa kanĩka katxiãriã Teoso tixinemoni. Ninoa mokaiakariakori itikana ninoa kanĩkaãpotini Teoso tixinemoni.
13 Iuasaakipeka itixi iteene iakeẽkata. Ininiã iua sitatxitiã kaiãopokori aapokotxi irika. Tesi aapokotxi auiniãtaã ãtika irika. Iuasaaki setxi mio kãkiti ipina. Kãkiti auapanika inakani pĩkarauata. Iuasaaki itxana:
—Teoso iaxiti auakari apiatakari itxaua —itxana.
14 Ĩkora misirikaretxi xipopeka. Iuasaaki ipi misirikaretxi apiari napapeka. Iuaritika erepaniko, kotxi paĩtiki ãti misirikaretxi apiari apokapanikako.

Trõpeta Imapotõkirekiri Xõkiko

15 Iuasaaki Teoso nitiri mapotõkirekiri xikarauata itrõpetaneẽ. Itomane iaxiti auakani iteene akiritari:
—Ikini itixiti auakani auĩte itxapekaua aãuĩte Teoso, Kristo pakini. Ãtipirika iua ikinimane auĩte itxauako —itxana.
16 Iuasaaki vĩtxi koatro totiakori Teoso topãkiniãtaã apisatoõ topãkakani pamaka Teoso apisatoõ. Itxana:
17 "Erekapitikari ikinipoko pikamakiti. Apiananiri pitxaua. Kaposotiirei pite. Uatxa pite auapitika. Pite kitxakapirĩka aua. Katana ãtipirika pauapika. Erekapitikai, kotxi kaposotiirei, ininiã ãtipirika ate auĩte pitxaua.
18 Kãkiti ikini itixiti auakani omanãkarauata. Uatxa piteka omanãkarauatini manapi apope. Uatxa apokapeka ipĩkani misiritiko mereĩko õti. Pinitiriakori, pisãkire sãpiretakani, apaka pinakitiakori pite paxitakani pakini ĩkitxitiko õti apokapeka. Ikinimane kãkiti poiãorini, kãkiti kaposotiirerini pakini apakapariko ikamakitina ĩki. Iuasaaki pixipokariko ĩkorapokoriti xipokakani," itxana.
19 Eereka natamatari iuaã Teoso tixineẽ imisãkiretiko aikoti tore imataakaãka. Iua aiko ãki natamatari Teoso kaixane, iua apokiniãtaã. Iuasaaki natamatari ito mẽkokari. Nikenakotari ito okaratxirari, ito iokaamori pakini. Itixi iakeẽkata. Ito ãparaã kai soro katxĩkareri atoko katxaka.

12

Imini Mitapoari, Sito Pakini

1 Eereka nitaponeẽ nitikoka. "Kipa atxiĩti?" nitxa nãkixinireẽ. "Natokopa itxa Teoso oerekiniri kãkiti?" Kotxi sito tokiã Teoso tixine. Atokatxi iotximere iakirokaro oa omãka atoko inakari. Kasiri aua okiti patapi. Okiiã aua auĩtetxi saporiẽtane, tosi iõriki kamakori.
2 Oa kamixiro. Oa akiripoakata oãtatsiirauatini xika, kotxi kaiamapeka amarini oãuãkitakini.
3 Eereka iuaĩkana nitikoka, kotxi imini mitapoari tokiã Teoso tixineẽ. Põkamarari. Iua setxi ikii aua. Aua tesi iko. Ikininape ikii aua auĩtetxi saporiẽtane.

4 Ixipiã ikosekari kaiãopokori iõriki iaxitikero, uai ixiti oka itxaro iõriki.
Itima oa sito apisatoõ, kotxi paĩtiki amarini oãuãkitaka. Inirekari iixirãkiniri
amarini, amarini auakasaaki.
5 Eereka oa sito auãkitakari amarini, kiki. Oa sito ãkiri aneẽkasaaki ikini
itixiti auakani auĩte itxauako. Auĩtetxi kataparari itxauako iua amarini.
Auakasaaki, imini !ixirãkari amarini. Patimari maĩkiko iua amarini. Teoso
auinimoni anikaãka amarini. Iuaãtaã Teoso topãkanãta auĩtetxi itopanere
nopini.
6 Oa sito miteka ãparaã makipakaniãtaã. Teoso oerekatapekari iuaã okaiko-
tini ĩkapani. Iuaã oinĩkataãkako mio tosẽtosi sesẽta õti. Ipi anokanani, ãti
anokanani ipixini pakini itxa.
7 Eereka aua neenamatxi Teoso tixine. Teoso nitiri Mikeo inakori
apanakinikata naiatari imini mitapoari initiriakorikata. Imini initiriakori
pakini neenamauata apaka.
8 Teoso nitiriakori tapara apiata, ininiã imini initiriakorikata !auiritaãkaika
Teoso tixine ikaikotinina.
9 Iua imini mitapoari iokanataãka maparamoni. Iua imini
kitxakapirĩkaripekara. Iua Txiapo inakori. Iua Satanasi inakori. Iua
misirienetari kãkiti ikini itixiti auakani. Maparamoni iokanatikosaaki,
iua, initiriakori pakini okaãkana uai ĩkorapokoritimoni.
10 Eereka nikenakotari Teoso tixinekiri sãkire kataparakieneri:
—Kãkiti maerekani makatxakiko apokapeka uatxa. Teoso makatxakari
kãkiti maerekani. Uatxa Kristo posotiire oerekaãka. Uatxa oerekari ikin-
imane auĩte ininiua. Teoso mereẽkiti ikinimane auĩte itxaua uatxa, kotxi
aĩtariakori kamapiretakari iokanatapeẽkaika mapara. ! Ikaikotaika Teoso
tixine. Mitxi ikamapiretari aĩtariakori Teoso apisatoõ. Pokamara, ĩkanõka
ikamapiretana.
11 Aĩtariakori iokanatapekari Satanasi isini. Ninoa posotari iokanatiniri
Satanasi, kotxi Teoso Soti Auĩtene ipina ninoa ĩkapani. Iarẽka xiketa ninoa
ĩkapani. Ninoa posotari Satanasi iokanatinina, kotxi ninoa sãpiretari atão
inakari Teoso sãkire. Ninoa iposope okikona Teoso ĩkapani.
12 Hĩte Teoso tixine auakani hĩpoxokoniuatako. Txamari hĩte itixi auakani,
potxoari uiniti auakani, erepaniko, kotxi Satanasi apopeka ereẽ hĩte sauaki.
Iua iteene naiataua, kotxi imarotari paĩtiki Teoso !auiritaikari iua maerekati
apikomoni ikamini —itxa iua Teoso tixinekiri sãpirena.
13 Uai itiximoni okikosaaki, imini mitapoari asikatikinitaro oa sito amarini
auãkitakakaro okiniro ĩkapani.
14 Oa osikaãka ipi mĩkitatxi kokoi mitari mĩkita, oãraini ĩkapani. Oa araã
ãparaã makipakanimoni. Teoso oerekinimoni osa. Iuaã Teoso nĩkataro oa
ipi anokanani, ãti anokanani, ipixini pakini. Iuaã imini mitapoari !iposotari
oamoni apokini.
15 Oa araãkasaaki, imini mitapoari koporikaãtari ãparaã inamaãkiri oa tikini.
Uini atoko itxĩkitakari ãparaã, oa sito axãpoãtini ĩkapani.
16 Kipatxi !auiritari ãparaã sini oamoni. Ixoreka. Ixorekasaaki, ikinika
ãparaã imini namaãkiri kipatxi ãki isa.
17 Ininiã imini iteene omanataro oa sito. Ininiã asikatikinitana apanakini
oa anaakori inaiatinina ĩkapani. Kãkiti Teoso paniãtakiti kamakani oa
anaakori itxauana. Kãkiti Xesosi Kristo sãkire auiãkani oa anaakori itxauana.

13

Monõkori Potxoari Uiniti Pokĩkaãtakari

1 Ininiã nitaponeẽ nitima ikipatxite nopini. Iuaã nitikari monõkori
potxoari uiniti pokĩkaãtini, kanĩkiĩta itxa. Iuamoni auari iko tesi pakini.
Apaka ikii setxi aua. Ikinika iko aua auĩtetxi saporiẽtane. Ikini ikii aua uãkatxi
Teoso misãkirepiretakari.
2 Iua monõkori nitikakiti ãkiti kaiõkari atoko itxa iĩto. Ikiti oso kiti atoko itxa.
Inama ãkiti nama atoko itxa. Iua imini mitapoari sikari iposotiire maerekati,
iua potxoari uinitikirimoni. Ininiã iua auĩtetxi itxaua. Imini auĩtetxi ininiua
atoko itxa. Imini txĩkitakari iua potxoari uinitikiri sãkire kaposotiire inini,
isãkire kãkiti auikini ĩkapani.
3 Nota atamatari ikiiniri. Ikii ãti ipĩpe ikaro mitari xika. Eereka
ikaro tximõka. Iuaĩkana auãki itxa ikii ipinakari. Kãkiti ikini itixitikini
atamatakasaakiri, itsorĩkaãtana. Ininiã auikarina isãkire. Ikamarina iua
nireẽkiti.
4 Ikinimane auikari imini mitapoari sãkire. Iteosonetarina iua, kotxi
iua sikari iposotiire iua potxoari uinitikirimoni. Apaka ninoa auikari iua
potxoari uinitikiri sãkire. Ninoa teosonetari iua apaka. Ninoa sãkire:

—Ãti kaposotiireri potxoari uiniti pokĩkaãtakari atoko inakari !auari. Kãkiti
!iposotari inaiatiniri iua —itxana.
5 Iua potxoari uinitikiri auiritaãka isãpiretiniri maerekati sãkiretxiti.
Imisãkirepiretari Teoso. Auiritaãka auĩtetxi ininiua koarẽta toisi pakini
kasiriti.
6 Iua misãkirepiretari Teoso. Imisãkirepiretari Teoso uãka. Imisãkirepiretari
Teoso auiniãtaã. Imisãkirepiretari Teoso tixine auakani.
7 Iua auiritaãka inaiatiniri kãkiti Teoso nakitiakori. Apaka auiritaãka ninoa
imaĩkini. Auiritaãka kãkiti ikini uãkati auĩte ininiua, ikini itixiti auakani auĩte
ininiua, ikini kãkiti sãkire sãkiretakani auĩte ininiua. Ikinimane auĩtetari iua
maerekati kamakari.
8 Ikini itixiti auakani, Teoso nakitiakori minakaniua, auikariko iua
potxoari uiniti pokĩkaãtakari sãkire, kotxi iteosonetarina iua. Itixi kamiko
apisapanika ninoa uãka !iõkataãka Soti Auĩte okakori aãtsopateẽ. Iua aãtsopaã
auauãkatakani auapikako Teosokata mapĩkaninoka ininina.
9 Hĩte, ia atatsopatakanii kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire.
10 Teoso nirekiniãri kateia ãki pitakiko, ininiã erekapitikari kateia ãki
pauini. Teoso nirekiniãri pokiko iouata mitariã, erekapitikari pokiko. Ininiã
pokaãkako iouata mitariã. Ininiã hĩte Teoso nakiti inakaniua himĩteenekariko
himisiritiko. Kona hĩtakanapapiri Teoso kimapore. Ãtipirika hĩkamariko Teoso
nirekakiti.

Monõkori Itixiãkiri

11 Eereka nota itikari ãti monõkori. Itixiã ipokĩka. Aua ipi iko. Soti auĩte ãkiri
iko atoko itxa, iuaritika isãkirauata imini sãkire atokokana.
12 Potxoari uiniti pokĩkaãtakari nitiri itxaua iua itixiã pokĩkakari. Potxoari
uinitikiri sikaposotiiretari iua, ininiã isari ikini itixitimoni. Itxĩkitakana
ikinimane teosonetiniri potxoari uinitikiri. Iua potxoari uinitikiri mitxi mita
karori, eereka ikaro tximõka.
13 Iua itixiã pokĩkakari kamari posotiiretxi mitxi mimarotakoti. Ipaniãtari
xamina tirinakari iaxiti auakari ĩkorapokoriti apokini ikinimane atamatiniri
ĩkapani.
14 Iua potxoari uinitikiri auiritari itixiãkiri kaminiri posotiiretxi iua ĩkapani.
Posotiiretxi xika itixiãkiri misirienetari ikinimane itixiã auakani. Itxĩkitakari
kãkiti kaminiri potxoari uinitikiri ĩto atoko inakari kai kamakori. Ikara atoko
ipaxitarina potxoari uinitikiri, kotxi ikarotaãka iouata mitariã, iuaritika
iuaĩkana auapanika ikii.

15 Itixiã pokĩkakari auiritaãka itxĩkitakiniri potxoari uiniti pokĩkaãtakari
atoko inakari kai kamakori kosekasinaniretiniua, ininiã iua kai kamakori
posotari isãkirauatini kãkitikata. Ipaniãtari kãkiti okiko imanirekakanisaakiri
iteosonetiniri iua.
16 Itixiã pokĩkakari paniãtari ikinimane kãkiti apakapiniri Satanasi
takaõtxikare iuakoãna ikikomoni, minakaniã iteẽtaãna. Ipaniãtari ikinimane
kãkiti auĩtetxi inakaniua, auĩtetxi minakaniua, katiini, matiini, nitiritxi,
nitiritxi minakaniua pakini, apakapiniri Satanasi takaõtxikare.
17 Kãkiti iua takaõtxikari mauakiniti ! auiritaãka iamotiitinina. ! Auiri-
taãkana ivẽtxirauatinina. Iua takaõtxikari potxoari uinitikiri uãka. Iuãka
mauakanisaaki, aua nómero iua nakiti.
18 Kimarore hĩtxako, ikara himarotini ĩkapani. Kimarore hininiã himarotari
potxoari uinitikiri nomerone kiki uãka itxa. Nómero 666.

14

Soti Auĩte Sẽto Koarẽta Koatro Mio Kãkitikata

1 Eereka nionakaãta nitaponeẽ. Natamatari Soti Auĩte. Õtanoxiratari nopini
auanãta. Ixirata uãka Sião inaãka. Kãkiti sẽto koarẽta koatro mio pakini aua
iuakata. Kaiãopokori kãkiti. Iteẽtaãna Soti Auĩte iri uãka iõkatsopatapeẽkaika.
2 Eereka nikenakotari ninoa xikarauatini. Itorõkani ene atoko itxa, kotxi
ama eneeneri. Ikarokirauatini ene atoko itxa ninoa xikare. Viorão ene atoko
itxa iua xikari ene.
3 Ninoa kãkiti sẽto koarẽta koatro mio pakini tima auĩtetxi topanere
apisatoõ, okĩtxinoka xãpokaĩtotakini ipi ipi pakini apisatoõ. Totiakori vĩtxi koa-
tro pakini apisatoõ apaka itimana. Ninoa sẽto koarẽta koatro mio xikaretari
xikari amaneri. Apanakini !imaĩkari iua xikari amaneri. Ninoa sẽto koarẽta
koatro mio ĩkorapokoriti Teoso amotakini, ninoanoka posotari ixikaretiniri
iua amaneri xikariti.
4 Ninoa kiki !isirĩkana sitokata. !Auiritarina iĩtona kaminiri maerekati. Soti
Auĩte sinimoni ninoa apaka sa. Ĩkorapokoriti auakasaakina, Teoso amotana ni-
noa. Ninoa merepanika sikaãka Teosomoni, Teoso Soti Auĩtene pakinimoni.
5 !Ikamarina maxikatiĩka isãkirena. Atão inakarinoka isãpiretana. !Ikerokarina
isãkirena Teoso iauĩtena apisatoõ.

Ipi Ãti Pakini Teoso Nitiri Sãkire

6 Eereka nitikari Teoso nitiri araaãpotini iaxiti itanoxiti. Iua sãpiretari Teoso
iokanapirena erekari kãkitimoni ikini itixiti auakanimoni. Iua iokanapire-
natxi kona xipoka. Isãpiretari Teoso iokanapirena erekari ikini uãkatimoni.
Ãti uãka sãkire ipinimoni. Ãti uãka sãkire ipinimoni. Itxaãpota, itixi auakani
sãkire, iuaritika isãpiretari Teoso iokanapirena ikini uãkatimoni.
7 Itaparasãkireritika itxari:
—Hĩpĩkariko Teoso. Hĩsãpiretariko, iua Apiananiri ininiua. Apokapeka kãkiti
maerekati kamakani misiritiko õti. Hĩteosonetariko Teoso, kotxi iua kamari
iaxiti, ĩkoraxiti, potxoari uiniti, sõtoãri pakini —itxa iua Teoso nitiri araãkari
sãkire.
8 Iua sãkirauataka atoko, ãti Teoso nitiri txari:
—Papirónia sitatxiti xipokapeka. Iuaã auakani kaposotiirerini, iuaritika
ixipokapena. Papirónia sitatxiti auakani paniãtari imakinika itixi auakani
maerekati ikaminina, maerekati ĩtotxi nireẽkiti. Ininiã ninoa kamari
maerekati Papirónia auakani paniãtakiti.
9 Ninoa Teoso nitiriakori ipi sãkirauataka atoko, ãti Teoso nitiri txari ita-
parasãkireritika:

—Teoso misiritanako kãkiti potxoari uinitikiri teosonetakani, potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani. Teoso misiritanako kãkiti Satanasi takaõtxikare iteẽtaãna takakani, iuakoãna takakani.
10 Kãkiti iua atoko inakani misiritaãkako, kotxi Teoso iteene omanãkarauata maerekati ninoa kamakiti xika. Teoso misiritanako ninoa, ininiã atatsiirauatana xamina tirinakariã. Ẽxópiri arikanako ninoa. Teoso nitiriakori erekarini, itixine auakani, Teoso Soti Auĩtene pakini itikariko ikara kãkiti misiritiko.
11 Iua xamina txĩkitakari kãkiti atatsiirauatini. Iua xamina tirinapikako. !Ixipoka. Itirinapika. Itxiãkapika. Ninoa misiritiko !iotoka. Pokamara, ĩkanõka auapika ninoa misiritiko. Kãkiti iua potxoari uinitikiri teosonetakani, potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani, iuãka iĩtoãna auaĩtotakini misiritaãkako ikara atoko —itxa iua Teoso nitiri sãkire.
12 Ininiã hĩte Teoso nakitiakori, hĩte ipaniãtakiti kĩpitakani, hĩte Xesosi nireẽkiti ãtipirika kamakani, kataparaxinire hĩtxako. Himĩteenekariko kãkiti misiritinii.
13 Eereka nikenakotari Teoso tixine auakari sãkire. Itxano:
—Nisãpiretakiti piõkatsopata. Kãkiti ipĩkasaaki Apiananiri ĩkapani iparĩkauatakasaaki, Teoso sikari erekari iuamoni.
Iua Erekari Matamatakoti txari:
—Ia atão. Mitxi pasãpaniri Teoso parĩka ikaminina. Uatxa itomatana, kotxi Teoso imarotapekari erekari ikamakitina.

Takari Amiko Pirena

14 Eereka nitaponeẽ nionakaãta iaxiti. Iuasaaki natamatari katxiãri kasarori iuaã. Aĩtari iaxitikiri atoko inakari topãka iua katxiãri nopini. Ikiiã aua auĩtetxi saporiẽtane oro kamakori. Iuakoã saasara ãtoião aua. Pauanaro.
15 Iposo atoko ãti Teoso nitiri pokĩka Teoso aapoko. Iua itaparasãkireritika akiritari iua katxiãri nopini topãkakari:
—Pikosekariko pisaasarate. Pamariko takari, kotxi takari amiko manapipekara. Takari ikini itixitikiri amiko manapipekara.
16 Ininiã iua katxiãri nopini topãkakari isaasarateẽ isauakari ikini itixiti nopini auakari. Amari takari imakinika.
17 Iposo atoko nitikari ãti Teoso nitiri pokĩka Teoso aapoko Teoso tixineẽ. Iuamoni apaka aua saasara ãtoião iuakoã. Pauanaro.
18 Iuaĩkana ãti Teoso nitiri apoka. Teosomoni sikakori takikoãtaã ipotorika iua. Inĩkatari xamina tirinakari iuaã. Iua itaparasãkireritika akiritari Teoso nitiri saasara auakiti:
—Pimaĩkaroko pisaasarate. Pimakatxakaroko ova ikini itixitikero, kotxi ova oionapeka —itxa.
19 Ininiã Teoso nitiri isaasarateẽ isauakaro ova ikini itixitikero. Itsotakitataro ovatsa. Iposo atoko okaro ova ori ova iopetiko mitari ãki. Okatsonakaãka. Teoso omanãkare iua ova iopetiko atoko itxa, kotxi Teoso iteene omanãkarauata kãkiti maerekani xika.
20 Ova ori kãkiti kitiã iopetikoãtaã sitatxi mapotõkire. Txamari na ovapeẽni ikara atoko itxa. Arẽkatxiãra ikara atoko itxa. Iua arẽkatxi uini panaã atoko itxa. Tresẽtosi kirómetro arẽkatxi aua. Arẽkatxi ĩpanaã kavaro namaãpeka apoka arẽkatxi. Ãti metro ipixini ĩpanaã arẽkatxi.

15

Teoso Misirikare Mĩkani Setxi

1 Eereka nitaponeẽ nitikoka iuaĩkana.
—Kipa atxiĩti? —nitxa iuaĩkana nãkixinireẽ, kotxi natamatari Teoso nitiriakori setxi itixineẽ.

Ninoa minari misirikaretxi setxi pakini kãkitimoni. Apikomoni misirikaretxi !auaika. Ia misirikaretxi setxi inokasaakiri kãkiti, Teoso misiritana ninoa imaerekanina xika.
2 Eereka natamatari ipoa atoko inakari. Ãtakaãri, xamina tirinakarikata koketakori atoko itxa ipoa. Kãkiti tima ipoa ĩtinikata. Ninoa iokanatapekari Satanasi sini, kotxi !ikamarina iua potxoari uinitikiri paniãtakiti. Iua potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori paniãtakiti !ikamana. !Apakaparina Satanasi takaõtxikare, iuãka nomerone. Ikininape aua viorão atoko inakari Teoso sikakiti.
3 Ninoa xikaretari Moisesi xikare, Teoso nitiri uai itixi auakari xikare. Ixikarenãtari Teoso Soti Auĩtene xikare. Ia ixikaretana. Itxana:
"Teoso Apiananiri, ikini posotiiretxi auakitii pite. Peerekari piparĩka. Pite kaposotiireri. Pite atãonani pikamakiti. Ikini uãkati auĩte pitxaua pite.
4 Ikinimane paxitaiko pite ipĩkareritika, kotxi pite Apiananiri pitxaua. Ikinimane txaiko pite: 'Peerekai,' itxaina. Kotxi pitenoka !auari maerekati. Kãkiti ikini uãkati apokako pitemoni. Ninoa txaiko: 'Ate teosone pitxaua,' itxana kotxi ikinimane itikari erekari pikamakiti."
Ikara atoko itxa ninoa xikaretakiti.
5 Eereka natamatari Teoso aapoko ãki. Natamatari iua auiniãtaã.
6 Iposo atoko ninoa Teoso nitiriakori setxi, misirikaretxi setxi mĩkani, pokĩka Teoso aapoko. Ninoa mãka katsopiri, pomẽkoriri. Ninoamoni aua oro kamakori. Itinimaĩ nopini inapa.
7 Ninoa ipi ipi pakini okĩtxinoka xãpokaĩtotakini iuaã aua. Okĩtxinoka xãpokaĩtotakiti sikari iãtatxi setxi pakini oro kamakori ninoa setxi Teoso nitiriakorimoni. Teoso auapininiika inakari xãpokakapekari iua setxi pakini iãtatxi omanãkareẽ.
8 Teoso iotximere xãpoka iua aapoko ãki. Katxiãri kasarori atoko itxa. Iuasaaki kãkiti !auiritaãka Teoso aapoko ĩroini, ninoa Teoso nitiriakori, misirikaretxi mĩkani setxi pakini, misiritakasaakina kãkiti.

16

Iãtatxi Teoso Omanãkare Auakiti

1 Eereka nikenakotari Teoso aapoko ãki auakari sãkire. Itaparakieneritika imisãkiretana ninoa Teoso nitiriakori setxi. Itxana:
—Hĩsa. Hĩkitakari Teoso omanãkare iãtatxi ãki auakari itixi auakanimoni — itxa.
2 Ininiã ninoa Teoso nitiriakori sari. Merepanika ãtika initiri kitakari iãtatxi ãkikiri itixi auakanimoni. Iuasaaki kimiti mitari, katsiiri, apoka kãkiti Satanasi takaõtxikare auakini ĩtomoni. Potxoari uinitikiri atoko inakari kai kamakori teosonetakani ĩtomoni apoka ikara atoko inakari amianari.

Ãti Iãtatxi

3 Iposo atoko ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri potxoari uinitimoni. Iuasaaki ãparaã arẽkatxi itxapekaua. Kãkiti ipĩkari arẽka atoko itxa iuasaaki. Ininiã ikinipoko potxoari uiniti auakani iuasaaki xipoka.

Ãti Iãtatxi

4 Iposo atoko ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri uinimoni, sõtoãri pakinimoni. Iuasaaki ãparaã arẽkatxinoka itxapekaua.
5 Iuasaaki nikenakotari Teoso nitiri ãparaã nĩkatakari sãkire. Itxari Teosomoni:
—Pite maerekati makamakatii. Ãtipirika auakarii pite. Atão pikamakiti pimisiritinina maerekati kamakani ĩkora atoko.

6 Kotxi ninoa okari kãkiti pite nakitiakori. Okarina pisãkire sãpiretakani.
Ninoa oxiketari ninoa arẽka. Ininiã uatxa pite sikana arẽkatxi iãtinina. Atão
imisiritikona kotxi maerekati ikamana —itxa Teoso nitiri.
7 Iposo atoko nikenakotari ãti sãkire. Teosomoni sikakori takikoãtaã
auakari iua. Itxari Teoso:
—Pite Teoso Apiananiri, Kaposotiireri pitxaua. Erekapitikari maerekati
kamakani pimisiritini. Pite kona kerokari pikamakiti, kotxi atão inakari-
noka pikama —itxa.

Ãti Iãtatxi

8 Eereka ãtipekana Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri atokatximoni. Iuasaaki
atokatxi apiata patakata. Auiritaãka kãkiti arikini itaparapatakaã.
9 Ininiã kãkiti arikaãka atokatxi patakaã. Iuaritika !inirekarina maerekati
ikamakitina itakanapinina. “Peerekari Teoso,” kona itxana. Teosonoka
posotari iotokakiniri iua misirikaretxi, txamari ninoa maerekati pirenaã
akiritari Teoso uãka.

Ãti Iãtatxi

10 Ininiã ipi ipi pakini Teoso nitiriakori kitakapekari iãtatxi ãkikiri itixi-
moni. Eereka iuaĩkana ãti Teoso nitiri kitakari iãtatxi ãkikiri auĩtetxi topaner-
emoni iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari topaneremoni. Iuasaakipeka iua
potxoari uinitikiri auĩtetxi ininiãtaãua patimari ipiãkini. Kãkiti iuaãtaã
auakani akatsaninitaua itsii xika.
11 Iuaritika ! inirekarina maerekati ikamakitina itakanapinina.
Imisãkirepiretarina Teoso iaxiti apiko nopinixiti auakari, atatsiirena xika,
kimiti xika.

Ãti Iãtatxi

12 Eereka iuaĩkana Teoso nitiri ãti kitakari iãtatxi ãkikiri mitari uinitimoni
Eoparatxi inakorimoni. Iuasaaki uini auaã. Isonãka. Kimapori itxaua,
auĩtetxiakori atokatxi pokĩkinimoni ĩkani inapinina ĩkapani.
13 Iposo atoko nitikari maerekani matamatakoni ipi ãti pakini. Atiniro
atoko itxana. Ãto pokĩka mitapoari imini namaã. Ãto pokĩka iua potxoari
uiniti pokĩkaãtakari namaã. Ãto pokĩka iua itixi pokĩkakari namaã. Iua itixi
pokĩkakari iua Satanasi sãkire sãpiretakari itxaua. Na atãoene isãkire. Poxirari
ikama.
14 Ninoa maerekani matamatakoni ipi ãti pakini Satanasi nitiriakori. Ni-
noa kamari posotiiretxi. Isana auĩtetxiakorimoni, ikini itixiti auakanimoni.
Akiritana kãkiti apotiitiniua ineenamauatinina ĩkapani. Teoso kaposotiireri
naiatanako ninoa itixi xipokini õtisaaki.
15 Hĩte ia atatsopatakanii, Apiananiri txai hĩte:
—Erepaniko. Napokako kiĩtiriri apokini atoko, kãkiti mimarotakiniti-
panika. Napokasaaki ereẽ, pikoatiniã, kamãka pininiã, pipoxokoniuata.
Ikara atoko pininiã, kona kasarai ikinimane apisatoõ pisini, ininiã kona
kapẽtai —itxa Apiananiri sãkire.
16 Eereka ninoa ipi ãti pakini Satanasi nitiriakori maerekani mata-
matakoni, apotiitari auĩtetxiakori Amaketõ inakoriãtaã. Iuaãtaã akiritaãka
Amaketõ Xoteo sãkireẽ.

Imapotõkire Iãtatxi

17 Ninoa setxi Teoso nitiriakori, seisi kitakapekari iãtatxi ãkikiri. Ãtinoka !
ikitakapanikari. Iuasaakiika iua kitakari iãtatxi ãkikiri ĩtimamoni. Iuasaaki
nikenakotari auĩtetxi itopanereãtaã auakari sãkire:
—Ixipokapeka —itxa itaparakieneritika.

18 Iposo atoko iotxira mẽkoãkata. Ikarokirauata. Pataparaeneri. Itixi
iakeẽkata. Mitxi !auari itixi iakeẽkatini ĩkora atoko inakari. Iuasaakiikarako
apiatako.
19 Iua sitatxi apiari Papirónia inakori xoreka. Ipikata ixoreka, ininiã ipi ãti
pakini sitatxiti atoko itxaua. Ikini itixiti auakari sitatxi xipokaãka iuasaaki.
Teoso ! imaxinĩkaretari Papirónia sitatxiti auakani kamakiti, ininiã iteene
imisiritana ninoa, kotxi iteene omanãkarauata imaerekanina xika.
20 Iuasaaki ikini ipokomiriĩ ! auaika. Õtanoxiratari ikinipoko xipoka
iuasaaki.
21 Katxĩkareri iaxiti auakari, kai mitari atoko inakari, katxaka itiximoni.
Apanakini kai minani koarẽta sĩko kiro. Iua irika kãkiti nopini. Ikara
katxakakari pamonõkonipaniri. Iua xika kãkiti iteene misãkirepiretari Teoso.

17

Sito Potxoari Uinitikiri Nopini Topãkakaro

1 Ninoa Teoso nitiriakori setxi pakini iãtatxi setxi auakini, seisi kaikota.
Ãtika ina notamoni. Itxano nota:
—Notakata pisa. Noerekai sitatxi miramaneri. Sito kanokarero kaposoti-
irero atoko itxa iua sitatxi. Oa topãkanãta uini itori nopini. Iuaã auakani
misiritiko noerekaiko pite.
2 Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani kamari maerekati iua sitatxiti
auakanikata isirĩkinina. Iua sitatxi auakani txĩkitakari kãkiti ikini itixiti
auakani maerekati ikaminina. Kapoãroã poãtakari nirekini atokokana,
ninoa nirekari iua maerekati iua sitatxiti auakani kamakiti —itxa notamoni.
3 Eereka iua Erekari Matamatakoti paniãtano iua Teoso nitirikata nisini.
Iua Teoso nitiri anikano ãparaã makipakaniãtaã. Iuaã natamataro sito
topãkanãta iua potxoari uinitikiri nopini. Põkamaraĩtori iua. Iĩtoã aua
iõkatakori kaiãopokori Teoso imisãkirepiretini iõka. Ikii setxi aua. Iko tesi aua.
4 Oa sito mãka pomamari ipixini. Põkamarari itxa omãka. Pakaroneri omãka.
Oĩtoã aua oro, pérora, kai soro pomẽkoriri pakini aua. Omaĩkari iãkoanatxi oro
kamakori. Iua iãkoanatxi ãki aua maerekati okamakiti itxiko atoko inakari.
Maerekati oĩto kamakiti ikara atoko itxa.
5 Oteẽtaã aua sãkiretxi iõkatakori. Itxari: “!Kimarotikori. Kanokareroakoro
inoro itxaua Papirónia sitatxiti miramaneri. Maerekati kamakani inoro
itxaua Papirónia.”
6 Nitikaro oa sito opoãtini, Teoso nakitiakori arẽka oãtini xika. Xesosi sãkire
auikinina xika, okaãkana. Natamatakasaakiro nitikoka.
—Kipa atxiĩti? —nitxa.
7 Iua Teoso nitiri txano:
—Kininiãpa pitikoka? Nisãpiretaiko oa sito pirena. Apaka nisãpiretaiko iua
potxoari uinitikiri pirena, ikii setxi, iko tesi auakiti pirena, oa porikitakari
pirena nisãpiretai, kotxi kona pimarotari.
8 Iua potxoari uinitikiri patamatakiti mitxi aua, txamari uatxa ! auaika.
Iua eereka ipokĩkapanikako aariko mamapotõkire irikotiã. Eereka anikaãkako
ixipokikomoni. Ikini itixiti auakani Teoso aãtsopateẽ iuãkana maiõkatakoni
tikokako iua potxoari uinitikiri atamatakasaakinako. Itixi kamiko apisa
iuãkana ! iõkatsopataãka Teoso aãtsopateẽ. Iua aãtsopaã iõkauãkatakoninoka
ãtipirika auapikako Teosokata. Kãkiti tikokako iua potxoari uinitikiri ata-
matakasaakina, kotxi mitxi auãki itxa, eereka ! auaika, eereka iuaĩkana
auãkipeka itxa.
9 —Ikara inakari pimarotini ĩkapani, iteene pimixinikariko. Kinirepa ikii
setxi aua? Kotxi õtanoxiratari setxi apaka aua. Oa sito topãkanãta iua
õtanoxiratari nopini.

10 Kinirepa ikii setxi aua? Kotxi auĩtetxiakori setxi apaka auako. Auĩtetxi !
itxaikauana ninoa sĩko. Ãtinoka auĩtetxi txapanikaua. Ãti kona apokapanika.
Iua apokasaaki mapaõtinoka auĩtetxi itxauako.
11 Iua potxoari uinitikiri mitxi auãki inakari, iposo atoko !auaika inakari,
iua apokako. Iuara auĩtetxi txauako. Iua mitxi apotiitaua ninoa setxi
auĩtetxiakorikata. Ãti õti iua xipokaãkako.
12 —Patamatari iko tesi pakini. Kinirepa iko tesi aua? Kotxi auĩtetxi
tesi aua. Ninoa auĩtetxiakori kãkiti auĩteakori !itxapanikauana. Ninoa sika-
posotiiretaãkako auĩtetxi ininiuana iua potxoari uinitikirikata. Ninoa auĩtetxi
itxauanako ãti oaranoka.
13 Ikininape ninoa tesi auĩtetxiakori parĩkauata iua potxoari uinitikiri
ĩkapani. Iposotiireẽna, itaparaãna iparĩkauatana iua potxoari uinitikiri ĩkapani.
14 Inaiatarinako Teoso Soti Auĩtene. Teoso Soti Auĩtene iokanatana ninoa
isinina, kotxi iuanani Apiananiri itxaua. Auĩtetxiakori auĩte itxaua. Ãtipirika
iuakata sikani, iua akiritakini, imereẽkini, ãtipirika iua nireẽkiti kamakani,
ninoa moianatari iua Soti Auĩte ineenamauatini —itxa Teoso nitiri sãkire.
15 Iua Teoso nitiri apikomoni txari notamoni:
—Pite atamataro oa kanokarero topãkanãta kãuaãri nopini. Kinirepa
kãuaãri nopini oãua? Kotxi iuaãtaã kãkitipokoni, ikini uãka, ikini itixiti
auakani, ikini ãti uãka sãkire sãkiretakani pakini. Iua kãuaãri mitari atoko
itxana.
16 Iua potxoari uinitikiri, ninoa tesi auĩtetxiakori pakini omanataroko oa
kanokarero. Ninoa makatxakariko ikinipoko oa nakiti. Imakatxakarinako
omãka. Kasarapeka otxako. Oxini inikanako. Ninoa xipokaroko oa xaminaã.
17 Teoso txĩkitakari Teoso nireẽkiti ikaminina, kotxi ninoa auĩtetxiakori
parĩkauata iua potxoari uinitikiri ĩkapani Teoso nireẽkiti iaõka. Ininiã Teoso
sãkire mitxi auakari auapeka. Isãkire iaõka ikamana. Ininiã ninoa nirekari
iparĩkauatinina iua potxoari uinitikiri ĩkapani. Ininiã ninoa auĩtetxiakori itx-
auana iua potxoari uinitikiri ĩkapani.
18 —Oa sito kanokarero patamatakito kona atão sitoni. Sitatxi miramaneriã
auakani oa sito kanokarero atoko itxana, kotxi iua sitatxiã auakani paniãtana
ikini auĩtetxiakori itixi auakani maerekati inireẽkitina ikaminina.

18

Papirónia Sitatxiti Xipokini

1 Ikara inaãka atoko nitikari ãti Teoso nitiri Teoso tixine auakari katx-
akaãpotini ĩkorapokoriti Teoso tixine potoriãkari. Iua kaposotiireri. Iotximere
iopinikari imakinika itixi.
2 Iua sãkirauata itaparasãkireritika. Itxari:
—Ixipokapeka Papirónia sitatxiti miramaneri. !Auaika. Uatxa Satanasi
nitiriakori aua iuaã. Ikini sereti maerekani matamatakoni aua iuaã. Araãkari
ikini sereti arakakari nikakani, kãkiti mapokaerekatakiniti, iuaã apoka.
3 Oa sito kanokarero atoko itxa iua sitatxi, kotxi iua sitatxi auakani
txĩkitakana ikini itixiti auakani maerekanitxi ninoa kamakiti iaõka ikaminina.
Papirónia sitatxiti auakani kamari maerekati iĩtona nireẽkiti. Itixi auakani
nirekari ikara maerekati ikaminina kapoãroã poãtakari nirekini atokokana.
Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani kamari ikara maerekati Papirónia sitatxiti
auakanikata. Tiitxi vẽtxitakani apakaparo txineiro kaiãopokoro, kotxi Pa-
pirónia sitatxiti auakani amotari tiitxipokoni —itxa Teoso nitiri sãkire.
4 Eereka nikenakotari ãti Teoso tixine auakari sãkire. Itxari:
“Hĩte nota nakitiakori inakani takanapariko iua sitatxi. ! Hĩkamapiri
maerekati ninoakata. Ininiã !himisiritaãka ninoakata.

5 Kotxi maerekati ninoa kamakiti apiaãpota. Tiitxi tsorinatakori atoko itxana ninoa maerekani. Iaxitipeka apokaãpota ninoa maerekani. Teoso xinikari ninoa maerekani, ininiã iua misiritanako ninoa.
6 Himisiritanako ninoa. Hĩte imisiritinina atokokana, hĩte misiritana ninoa. Ipikata himisiritanako ninoa, ninoa maerekani xika. Ninoa misiritapekari apanakini, ininiã ia imisirikarena xika ipikata himisiritanako ninoa.
7 Hĩtxĩkitakanako ninoa atatsiirauatinina. Hĩtxĩkitakanako ninoa maerekaxiniretinoka ininina. Ikara atoko ninoamoni hĩkaminiã, atãopitikara hĩkamakiti, kotxi iteene iuikauana ninoa. Itomaneri itiina, ininiã ninoa iarinouata. Ninoa sãkire: 'Ate uai topãkanãta, kotxi auĩtetxi kaposotiireni atxaua. Tikinitakoro atoko !atxaua, ininiã maerekaxiniretika !atxa,' itxana ãkixinireẽna.
8 Ikara isãkirena xika ãti õti ninoa misiritaãkako. Amianari, maerekaxinirenitxi, natxi pakini apokako ninoamoni. Arikatxi xipokanako ninoa, kotxi Teoso iuasaaki misiritanako ninoa. Imisiritanako ninoa, kotxi Teoso Apiananiri Kaposotiireri itxaua,"
itxa iua Teoso tixine auakari sãkire.

Kãkiti Txiapatini Sitatxi Xipokini Xika

9 Auĩtetxiakori ikini itixiti auakani, Papirónia sitatxiti auakanikata sirĩkakani, ninoakata tiitxi apokaerekatakani, itikasaakirina iua sitatxi misiritiko, iteene itxiapatanako. Ninoa auĩtetxiakori txiapata iua sitatxi arikasaaki, xamina txiã itikasaakina.
10 Õtakoxiti itimana, kotxi ipĩkarina sitatxi auakani xipokini. Iuasaaki itxanako:
—!Erekari. !Erekari. Ia sitatxiti miramaneri !auaika. Papirónia sitatxiti !auaika. Kãkiti kaposotiirerini xipokapeka. Ãti oaranoka arikatxi xipokapena ninoa imaerekanina xika.
11 Ikini itixiti tiitxi vẽtxitakani apaka txiapatako. Ninoa maerekaxinireninoka itxanako sitatxi auakani xipokasaaki.
—Kiripa amotatari atii uatxa? —itxana.
12 Mitxi ninoa vẽtxitari oro, pirata, kai soro pomẽkoriri, kai soro kasarori pérora inakori. Mitxi ivẽtxitarina mãkatxi mata arínio inakori, mãkatxi mata seta inakori, mãkatxi mata põkamarari, mãkatxi mata pomamari pakini, ivẽtxitana. Ivẽtxitarina ikini sereti aamina eremari inakari. Ivẽtxitarina ikini sereti tiitxi iko kamakori, aamina pakaroneri kamakori, pirõsi kamakori, metao kamakori, kai kamakori.
13 Ivẽtxitarina kanera, koketxi pakini. Ivẽtxitarina kamariãro miha inakori. Ivẽtxitarina kamariãro pirãkĩsẽsi inakori. Ivẽtxitarina iãriã, aseitona iĩ, triko, triko pani pakini. Ivẽtxitarina kema auĩte, soti auĩte, kavaro, mitekaĩ kavaro anikakiti pakini. Kãkiti apaka ivẽtxitana, nitiritxi ĩkapani. Kãkiti ĩto, kãkiti xinire apaka inirekana ivẽtxitinina.
14 Ninoa tiitxi vẽtxitakani sãkire sitatximoni:
—Ikinika hĩtii erekari hinireẽkiti xipokaãkapeka. Ikinika hĩtxineirote !auaika. !Auaika hãpokaerekatakiti. Hĩtii arikapeka —itxana ninoa sãkire.
15 Ninoa tiitxi vẽtxitakani katxineiroterini itxauana, kotxi kãkiti iua sitatxiti auakani mitxi amotari ninoa tii. Iua sitatxi xipokasaaki, ninoa tiitxi vẽtxitakani timanãta õtakoxiti, kotxi ipĩkarina sitatxi arikini. Itxiapatana. Imatinaniuatana.
16 Itxana:
—!Erekari. Sitatxi miramaneri !auaika uatxa. Mitxi ia sitatxi peerepokori sito erero atoko itxa. Oia sito mãka pakaroneri, pomamari, põkamarari pakini.

Oĩtoã aua oro, kai soro pomẽkoriri. Pérora pakini aua. Oia sito atokokana ia sitatxi.
17 Ãti oara napa atoko ia sitatxiã auakani tii kakaroneri xipokapeka —itxana.
Sitatxi arikasaaki, maporo auakini, maporo ãki sikani, maporo ãki parĩkauatakani apaka õtakoxiti atamatarina iua sitatxi arikini.
18 Ninoa itikasaakiri katxiãri iua sitatxi arikini, itxana:
—Ia sitatxi miramaneri atoko inakari !auari —itxana ninoa.
19 Iuasaaki itakarina atapani ikiiãna imatinaniuatiniãna. Itxiapatana iuasaaki. Imatinaniuatana iuasaaki. Itxarina:
—! Erekari. ! Erekari. Kamatinanipitikari sitatxi miramaneri xipokini. Mitxi iuaã ikinimane maporo auakini apakapari kaiãopokoro txineiro, kotxi iuaã auari txineiropokoni. Eereka ãti oara napaka atoko ixipokapeka ikinika —itxana isãkirena.
20 Hĩtepekana Teoso tixine auakanii hĩpoxokoniuatako iua sitatxi xipokiniã. Hĩte Teoso nakitiakori hĩpoxokoniuatako. Hĩte Xesosi moianariakorii, hĩte Teoso sãkire sãpiretakanii pakini hĩpoxokoniuatako, kotxi Teoso arikapekari iua sitatxiã auakani hĩte imisiritinina xika.

Kai Miramaneri Potxoari Uinitimoni Okiko

21 Eereka ãti Teoso nitiri kataparari maĩkari kai meraminapoari. Kai triko kamiriãkari atoko itxa iua kai. Okari potxoari uinitimoni. Iua txari:
—Itapararitika kai nokini atoko, Papirónia sitatxiti miramaneri xipokini. ! Atamataãkaika sitatxi iuaã —itxa isãkire.
22 Itxari iua sitatximoni:
—Xikari ! ikenakotaãkaika ereẽ. ! Auaika xikari viorãokata, koitxikata, trõpeta pakinikata. Ereẽ kãkiti parĩkauatini !auaika. Atarokiri kamiko ene ! kakenakotikoikari.
23 Tirikapi kamara !katamatikoikari ereẽ. Taniriuatakani kiinirite ene ! kakenakotikoikari. Ereẽ mitxi vẽtxirauatakani apiari itxauana. Ninoa atoko inakari !auari ikini itixiti. Kãkiti ereẽ auakani misirienetana ikini kãkiti ikini itixiti auakani, kotxi ninoa sãkire maerekatinoka —itxa Teoso nitiri sãkire.
24 Papirónia sitatxiti misiritaãka, kotxi iuaã auakani okapena Teoso sãkire sãpiretakani kãkiti Teoso nakitiakori. Ikinimane kãkiti itixi okakoni xika Papirónia sitatxiti xipokaãka.

19

Areroia, Peerekari Teoso

1 Eereka nikenakotari kãkiti sãkire, kaiãopokori kãkiti Teoso tixine auakani. Itaparasãkireritikana itxana:
—Areroia. Peerekari Teoso. Ate Teosone makatxakari kãkiti maerekani. Kaiotximereri aTeosone. Kaposotiireri.
2 !Ikerokari ikamakiti, kotxi atão inakarinoka ikama, ininiã atão imisiritinina maerekati kamakani. Erekarinoka ikama aTeosone. Iua misiritari Papirónia sitatxiti. Kanokarero kaposotiirero atoko itxa iua sitatxi, kotxi iua sitatxi auakani iomatari kãkiti xinire ikini itixiti auakani xinire, kotxi oerekarina maerekati ĩtotxi nireẽkiti ikaminina. Teoso misiritana Papirónia auakani, kotxi okana Teoso nitiriakori itixi auakani —itxana ninoa sãkire.
3 Iuaĩkana itxana itaparakieneritikana:
—Areroia. Peerekari Teoso. Iua sitatxi miramaneri arikapikako. Katxiãri iuaãkiri itimatxiãtapikako ãtipirika —itxana.
4 Iuasaaki ninoa totiakori vĩtxi koatro pakini, ninoa okĩtxinoka xãpokaĩtotakini ipi ipi pakini apaka, ipamakana Teoso apisatoõ. Iuasaaki Teoso topãkanãta auĩtetxi topanere nopini. Ninoa misãkiretari iua:
—Pite aTeosone. Peerekai pite. Ameẽ, areroia —itxana ninoa.

Soti Auĩte Ĩtanorouatini Kiiniriti

5 Eereka nikenakotari Teoso topanereẽ auakari sãkire. Itxari:
—Hĩte Teoso nitiriakori ikini itixiti auakanii, “Peerekari aTeosone” hĩtxako.
Hĩte auĩtetxi inakanii, auĩtetxi minakanii apaka, hĩpĩkiniãri Teoso, “Peerekari
aTeosone,” hĩtxako —itxa.
6 Iposo atoko nikenakotari itomaneri kãkiti sãkire ene atoko itxa, ãparaã kai
auiniãtaã auakari ene atoko itxa, ikarokirauatini ene atoko itxa. Nikenako-
tari ninoa sãkire:
—Areroia, peerekari Teoso, kotxi aTeosone, Apiananiri, kaposotiireri, ikin-
imane auĩte itxaua —itxana ninoa.
7 —Mapoxokoniuata. Apoxokoniritika masãkirauata. Matxari: “Peerekari
Teoso.” Teoso Soti Auĩtene ĩtanorouatini iketo apokapeka. Ĩtaniriuatakaro iua
ĩkapani oãiamatapeka.
8 Osikaãka mãkatxi ereri, kasarori oieretaãkiti tĩkane —itxana ninoa sãkire.
Teoso nakitiakori kamakiti atão inakari oa mãka atoko itxa.
9 Iposo atoko iua Teoso nitiri txano nota:
—Ia piõkatsopata. Iua Soti Auĩte ĩtanorouatini kiiniriti kemaĩtxitakoni poxoko-
niuata —itxa notamoni.
Iuaĩkana itxano:
—Ia nisãpiretakiti Teoso sãkire atão itxa.
10 Ikara nikenakotakasaaki nipamaka iua Teoso nitiri apisatoõ, Teoso
apisatoõ pamaãkarino atoko nitxaua. Txamari iua txano:
—Kona pipamakape nota apisatoõ. Nota Teoso nitiri pite atoko, pitariakori
Xesosi sãpiretakiti auiãkani atoko. Teoso apisatoõnani pipamakako. Xesosi
sãpiretakiti iopinikari Teoso sãkire sãpiretakani ãkixinire. Ininiã ninoa sãpiretari
kãkiti atão Teoso sãkire —itxa.

Kavaro Kasarori Nopini Topãkakari

11 Eereka natamatari Teoso tixineẽ auakari. Natamatari kavaro kasarori.
Iua kavaro nopini topãkakari ikamaenetakiti kamakari itxaua. Isãkire
atãonoka. Atão imereẽri kãkiti misiritiko imaerekani xika, kotxi iua imaro-
tari ikinipoko kãkiti kamakiti, ininiã ikamari atão. Inaiatana maerekati
kamakani, kotxi iua kamari atão.
12 Oki xamina tirinakari atoko itxa. Ikiiã ito auĩtetxi saporiẽtane aua. Iuãka
iõkatakori iĩtoã aua. !Kimarotikori iua uãka. Iuanoka imarotari iuãka.
13 Arẽkatxinoka imãkaã aua. Iua akiritaãka, “Teoso Sãkire” inakori.
14 Isotatoneakori, Teoso nitiriakori Teoso tixine auakani, saãpota iuakata.
Iua ĩkiika. Ninoa apaka topãka kavaro kasarori nopini. Imãkana peereri,
kasarori.
15 Iua “Teoso Sãkire” inakori namaã opokĩka iouata mitaro neenamatxi
ikamini ĩkapani. Kauanaro. Iua iouataneẽ okanako imokaiakarini ikini
ãti uãka, ininiã ikini ãti uãka auĩte kataparari itxauako iua. Imisiritanako
ninoa imaerekanina xika. Ova katxaratiko atoko itxako imisiritikona.
Teoso kaposotiireri omanãkare ova katxaratiko atoko itxako. Teoso iteene
omanãkarauata iuasaaki kãkiti maerekani xika.
16 Iua “Teoso Sãkire” inakori mãkaã, itapikeẽ apaka iõkataãka: “Auĩtetxiakori
auĩte. Apiananiri,” iõkataãka.
17 Iposo atoko natamatari ãti Teoso nitiri. Atokatxi iotximereẽ itima. Iua
itaparakieneritika akiritari ikinika itano araãkani:
—Hina. Hãpoka Teoso kiiniritemoni. Mitari ikiinirite —itxa.
18 —Hina. Auĩtetxiakori xini hinika. Sotatoakori auĩteakori xini hinika.
Sotato xini apaka hinika. Kavaro xini hinika. Hinikari kikiãkini kavaro
nopini topãkakani xini apaka. Hinikari ikini kãkiti xini, nitiritxi iamotakoni
xini, nitiritxi minakaniua xini, kãkiti apiatakani xini, kãkiti mapiatakani xini
apaka hinika —itxari itano araãkani.

19 Eereka nitikari iua potxoari uinitikiri. Iuakata aua itixi auakani
auĩteakori, isotatoneakori apaka. Ninoa apotiitaua, iua kavaro kasarori
nopini topãkakari isotatoneakorikata inaiatinina ĩkapani.
20 Iua neenamatxi xipoka atoko, iua potxoari uinitikiri maĩkaãka. Isãkire
sãpiretakari, atão minasãkiretakati, imaĩkaãka apaka. Mitxi iua kamari posoti-
iretxi iua potxoari uinitikiri ĩkapani. Ikara posotiiretxi xika imisirienetana ni-
noa potxoari uinitikiri takaõtxikare auaĩtotakini. Imisirienetana ninoa iua kai
kamakori teosonetakani. Iua potxoari uiniti pokĩkaãtakari, isãkire sãpiretakari
pakini, auãkipanika okaãka ipoa atoko inakarimoni, ẽxópiri arikiniãtaã.
21 Isotatoneakori okapeẽka iouataã, kavaro kasarori nopini topãkakari
namaãkeroã. Iuasaaki ikinika maiori nikapena ninoa xini. Kamitopekana.
!Iposotaikarina ikinika okakoni xini inikinina.

20

Mio Anokananisaaki

1 Eereka nitikari Teoso nitiri katxakaãpotini Teoso tixine ĩkari. Iuakoã iua
minaro xavi iua mamapotõkire irikotimoni. Apaka iminari kohẽtxi mitari.
2 Iuasaaki imaĩkari iua imini mitapoari. Kitxakapirĩkarikara iua imini.
Iua maerekani matamatakoni auĩte, Satanasi inakori. Iua maĩkari Satanasi.
Iaxirikari kohẽtxiã, mio anokanani imatĩpokotakani tĩkane.
3 Iua Teoso nitiri okari Satanasi iua aarikoã, tota itxari itore. Ikakiriokari
oa xavi itore sonaã, ininiã !apakata itore matakakiko. Ininiã mamapotõkire
irikoti ãki ikaikota Satanasi. ! Iposotaikari imisirienetiniri ikini itixiti
auakani. Mio anokanani auako iriko ãki iua Satanasi. Mio ano napaãka atoko
auiritaãka ipokĩkini. Mapaõtinoka auiritaãka mapara auini.
4 Eereka natamatari auĩtetxiakori topanere. Kaiãopokori auari iuaã. Nata-
matari iua topaneretxi nopini topãkakani. Ninoa txĩkitaãka auĩtetxi ininiuana.
Iuasaaki natamatari apanakini kãkiti. Mitxi sauakanopitakoni. Okapeẽkana
Xesosi iokanapirena, Teoso sãkire pakini isãpiretinina xika. !Iteosonetarina
iua potxoari uinitikiri. Iua kai kamakori !iteosonetana. Iua potxoari uini-
tikiri takaõtxikare !itakana iteẽtaãna, iuakoãna pakini. Iuaĩkana auapekana.
Auĩtetxi itxapekauana Kristokata. Mio anokanani auĩtetxi itxauana.
5 Ikara ipĩkani õkitikiko merepanika ipĩkani õkitikiko. Iua mio anokanani
napaãka atoko apanakini ipĩkani õkitikaãka.
6 Ipĩkani merepanika õkitikiko iuaĩkana auãki ininina ĩkapani, Teoso naki-
tiakori itxauana ninoa. Teoso sikari erekari ninoamoni. ! Atatsiitarina
ãtião ipĩkitxi Teoso misiritakasaakina maerekati kamakani. Sasetotxi itx-
auana, kotxi Teoso nireẽkiti ikamana. Kristo nireẽkiti apaka ikamana. Mio
anokanani auĩtetxi itxauana Teosokata.

Satanasi Xamina Mitapoarimoni Okiko

7 Mio ano napaãka atoko, Satanasi kateia ãki auakari, sikakaãkako. Ipokĩka
mapara.
8 Iuasaaki Satanasi ĩpirixititari itixi kãkiti ikini ãti uãka imisirienetini ĩkapani.
Iua misãkiretari ãti uãka Koki inakori, Makoki inakori pakini. Txamari
na atão isãkire. Inirekari ninoa neenamauatini iuakata. Apitiitana ninoa
Teoso nakitiakori inaiatinina ĩkapani. Itori kãkiti Satanasi apotiitakini. Uini
ikipatxite atoko itxana.
9 Ĩpirixititarina itixi. Iakirokarina Teoso tiretakiti sitatxiti, kãkiti Teoso
nakitiakori auiniãtaã. Iuasaaki xamina iaxitikiri katxaka. Ixipokana ninoa
ikinikana.
10 Iuasaaki Satanasi, kãkiti misirienetakari, okaãka arikatxi mitapoari-
moni ẽxópiri arikikoãtaã. Iua potxoari uinitikiri, isãkire sãpiretakari pakini

okapeẽkaika iuaã. Iuaã ninoa atatsiirauatapikako pokamara, ĩkanõka ãtipirika. !Ixipoka ninoa atatsiirauatini.

Ipinakani Apakapari Iparĩkana Ĩki

11 Eereka natamatari auĩtetxi topanere kasarori mitari. Natamatari iua inopini topãkakari. Iuasaaki patimari iaxiti, itixi pakini ereẽkokini iua topãkakari apisatoõ. Iaxiti, itixi pakini kona katamatikoikari.
12 Iposo atoko natamatari kãkiti mitxi ipinakani timini Teoso topanere apisatoõ. Kãkiti apiarini, kãkiti poiãorini pakini tima Teoso apisatoõ. Iposo atoko itori aãtsopa katamẽkitataãka. Iua aãtsopaã aua ikinika kãkiti kamakiti. Apaka ãti aãtsopa katamẽkaãka. Kãkiti uãka aua iua aãtsopaã Teosokata auakani ĩkapani. Iuasaaki ninoa mitxi ipinakani apakapari ikamakitina ĩki uai itixiã auakasaakina.
13 Ninoa mitxi potxoari uiniti ãki ipinakani apoka iuaã. Mitxi kipatxiã ikatakoni apaka apoka iuaã. Ikini kãkiti ipĩkani auiniãtaã auakani apoka iuaã. Ikinika apakapari ikamakitina ĩki, ikamakitina itixiã auakasaakina.
14 Eereka ipĩkitxi, ipĩkani auiniãtaã pakini okaãka iua arikatxi mitapoarimoni. Iua arikatxi mitapoarimoni iuaĩkana kãkiti ipina ãtião ipĩkitxi maxipokatimoni.
15 Kãkiti ãtipirika Teosokata auakani uãka aua Teoso aãtsopateẽ. Kãkiti iuaã mauauãkatakani okaãka iua arikatximoni.

21

Iaxiti, Itixi Pakini Amaneri Txapekaua

1 Eereka natamatari iaxiti amaneri, itixi amaneri pakini. Iaxiti mitxiri ereẽkokape. Ĩkora itixi mitxiri ereẽkokape. Potxoari uiniti !auaika.
2 Natamatari Teoso sitatxine Xerosareẽ amaneri. Iua sitatxi Teoso tixinekiri. Teoso paniãtari iua sitatxi ĩkorapokoriti apokini. Natamatari ikatxakaãpotini. Iua sitatxi peereri. Sito ĩtaniriuatakasaaki, omãka peereri oĩtanirimoni osini ĩkapani. Oa sito erero atoko itxa iua sitatxi.
3 Nikenakotari Teoso topanereẽ auakari sãkire. Itaparasãkireritika itxari:
—Uatxa Teoso kamari iua auini kãkiti sauaki. Iua ninoakata aua. Iua nakitiakori itxauana. Teosora aua ninoakata. Ninoa Teosone itxaua.
4 Iuasaaki iua kaxipokariko ninoa oki ãtsaã. !Itxiapataikana. Ipĩkitxi !auaika. Matinanitxi !auaika. Ãtsaãtxi !auaika. Katsiiri !auaika. Ikinipoko mitxiri ereẽkokapeka uatxa —itxa.
5 Iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari txari:
—Uatxa nikamari ikinipoko amaneri —itxa.
Apikomoni itxari notamoni:
—Piõkatsopatari nisãkire, kotxi nisãkire atão. Nisãpiretakiti apokapitikako.
6 Apikomoni itxano:
—Uatxa niparĩka xipopeka. !Auaika. Merepitipanika iõka Aopa inakori atoko nitxa, kotxi nota merepitipanika aua. Imapotõkire iõka Ómika inakori atoko nitxa, kotxi ikinipoko mapotõkire nitxaua apaka. Nisikari kãkiti posonatakani iãtini ĩkapani. Na ninirekari iĩki. Iãtarinako ãparaã amomoãkiri. Iua ãparaã txĩkitakari kãkiti ãtipirika Teosokata auini.
7 Nisikariko iua ãparaã kãkiti Satanasi nireẽkiti makamakanimoni. Ninoa Teosone nitxaua nota. Nota anaakori itxauanako ninoa.
8 Kãkiti mataparaxinireni okaãkako xamina mitarimoni. Teoso sãkire mauikakani apaka okaãkako iua xaminamoni. Maerekati potxitakani, kokanirini, maerekati iĩtoãna potxitakiti kamakani apaka okaãkako xamina

mitapoarimoni. Miĩti apaka okaãkako iuamoni. Teoso kamakori teosonetakani okaãkako iuamoni. Ikinika kãkiti maxikatiĩka sãpiretakani apaka okaãkako xamina mitarimoni. Ninoa kãkiti ikinikana misiritaãkako arikatxi mitariã, ẽxópiri arikikoãtaã. Iuaã kãkiti iuaĩkana ipina, ãtião ipĩkitxi maxipokatimoni —itxa iua auĩtetxi topanere nopini topãkakari sãkire.

Xerosareẽ Sitatxiti Amaneri

9 Ninoa Teoso nitiriakori setxi, iãtatxi setxi auakini, ãti ina notamoni. Iua txari:
—Uai pina. Noerekaiko pite iua Soti Auĩte tiretakito ĩtanoro ĩkapani —itxa.
10 Iua Erekari Matamatakoti anikano nota. Itxĩkitakari Teoso nitiri anikinino oxiratari nopini. Mitaxiratariã oerekano sitatxi Teoso nakiti Xerosareẽ inakori. Natamatari iua sitatxi Teoso tixine potorikakari katxakaãpotini ĩkorapokoritimoni.
11 Teoso iotximeretxikana aua iua sitatxi. Kai pomẽkoriri kakaroneri xásipi inakori mẽkorĩkini atoko itxa iotximere. Iua sitatxi iotximere peereri. Kristao mẽkori atoko itxa.
12 Pirikeri kai kamakori piriketari iua sitatxi. Iua pirikeri mitapoari, paĩtanori. Iua pirikeri tosi itore aua. Teoso nitiriakori iaxitikini tosi nĩkatari iua tosi itore. Ikinika itore nopini iõkataãka Isaeo anaakori uãka, kotxi Isaeo tosi imiakori aua.
13 Ipi ãti pakini iua itore atokatxi pokĩkinimoni. Ipi ãti pakini iua itore atokatxi pokĩkini sanaremoni. Ipi ãti iua itore atokatxi pokĩkini ikikomoni. Ipi ãti pakini iua itore atokatxi ereẽkokinimoni.
14 Iua sitatxi pirikere tosi kai mitari nopini ikamaãka. Ikinika iua kai nopini Soti Auĩte moianariakori uãka iõkataãka, kotxi Soti Auĩte moianariakori tosi aua.
15 Iua Teoso nitiri notakata sãkirauatakari aua aãke oro kamakori iuakoã. Iua aãke iua sitatxi, itore, ipirikere pakini iaõtiko.
16 Sitatxi tore atokatxi pokĩkinimoni ipotorika. Itore atokatxi ereẽkokinimoni apoka. Iaõtari ipi mio, koatrosẽtosi pakini kirómetro. Maioakari. Iuaĩkana ipotorika sitatxi itore atokatxi pokĩkini sanaremoni. Itore atokatxi pokĩkini ikikomoni apoka. Iaõtari iua atokotxikana ipi mio, koatrosẽtosi pakini kirómetro. Eereka iaõtari sitatxi ĩtano timakari. Iua atokotxikana ipi mio, koatrosẽtosi pakini kirómetro. Iua Teoso nitiri iaõtari iua sitatxi iua aãkeẽ.
17 Iua Teoso nitiri iaõtari pirikeri timakari. Sesẽta metro ĩtano. Teoso nitiri iaõrauata kãkiti iaõrauatini atokokana.
18 Iua pirikeri kai kamakori xásipi inakori. Iua sitatxi oro kamakori. Kristao erero atoko itxa oa oro.
19 Iua kai mitari pirikeri patapi auakari ipataãka ikini sereti kai soroã. Pomẽkoriri, kakaroneri iua kai soro.
Ãti iua kai mitari aua kai soro xásipi inakori.
Ãti iua kai mitari aua kai soro sapira inakori.
Ãti aua ákata inakori.
Ãti aua esimeráota inakori.
20 Ãti kai mitari aua kai soro satónia inakori.
Ãti kai mitari aua kai soro sátxio inakori.
Ãti aua krisórito inakori.
Ãti aua periro inakori.
Ãti aua topásio inakori.
Ãti aua krisópraso inakori.
Ãti aua xasĩto inakori.
Ãti aua ametxísita inakori.

21 Iua tosi itore tosi kai kasarori kamakori. Iua kai kasarori pérora inakoro.
Iua itore ãtika, pérora ãtoka kamakori. Oro kamakori itxaua kimapori.
Peereri. Pomẽkoriri. Kristao atoko itxa ahoa.
22 Kona natamatari Teoso misãkiretiko aikoti. !Auari iua aiko iua sitatxiã,
kotxi Teoso Apiananiri kaposotiireri, iua Soti Auĩte apaka iuaã auapikana.
23 Iuaã !inirekaãka atokatxi, kasiri pakini sitatxi iopinikini ĩkapani, kotxi
Teoso iotximere iopinikari ikinipoko. Iua Soti Auĩte sitatxi tirikapite atoko
itxaua.
24 Kãkiti maerekanitxi mauakini ikini ãti uãka auari iua kamaraã. Kãkiti
ikini itixiti auakani auĩteakori apokako iuaã Teoso ipaxitinina ĩkapani,
inirekakitina Teosomoni isikinina ĩkapani.
25 Iua sitatxi tore imatakakaãkapika. Ĩroãpikana kãkiti. !Itotaãka, kotxi
ĩkanõkari !auari iuaã.
26 Kãkiti ikini itixiti auakani anikariko ikinipoko erekari iua sitatximoni
Teoso ipaxitinina ĩkapani.
27 Kãkiti maerekati kamakani !auiritaãkana ĩroinina. Ĩtotxi nireẽkiti ka-
makani !auiritaãkana ĩroinina. Atão masãpiretakani apaka !auiritaãkana
ĩroinina. Kãkiti Teoso iõkauãkatakini aãtsopateẽ, ninoanokara auiritaãka ĩroinina
iua sitatxitiã. Iua Soti Auĩte aãtsopateẽ auauãkatakani auapikako Teosokata.

22

Iua Ãparaã Iãtakari Aua Teosokata Ãtipirika

1 Eereka iua Teoso nitiri oerekano sõtoãri. Iua sõtoãri mapotõkire ikiitaã
Teoso itopanere aua. Apaka iua Soti Auĩte itopanere aua iuaã. Iua ãparaã
peereẽri. Kristao mẽkori atoko itxa iua ãparaã. Iua ãparaã iãtakari !ipina.
Ãtipirika auapika.
2 Iua sitatxi apanĩkaki aua ahoa mitapoari. Iua sõtoãri sa ahoa apanĩkaki.
Sõtoãri ĩtinikata aua amãtiirinape. Iua amãtiiri tximakani !ipina. Auapikana.
!Ipinaikana. Kasiri iaõka iriuata iua amãtiiri. Ãti kasiriti iri ãtião, eereka ãti
kasiriti ãtião. Iuaĩkana ãti kasiriti ãtião. Itxaãpota iua amãtiiri iriuatini iuaxiti.
Tosi pakini kasiriti amãtiiri iriuata. Amãtiiri tsopa sikataparatari kãkiti ĩto,
ikinimane kãkiti itixi auakani ĩto.
3 Teoso misiritiniri kãkiti !auaika. Teoso, Soti Auĩte pakini auĩtetxi itxauana
iuaã. Teoso nitiriakori itixi auakani kamari iua nireẽkiti.
4 Ninoa atamatariko itoõ. Teoso uãka iteẽtaãna auako.
5 Ĩkanõka !auaika iuaxiti. Kãkiti iuaã kona nirekaikari tirikapi, atokatxi
kamara pakini, kotxi Teoso Apiananiri iopinikari ikinika iuaã. Kãkiti iuaã
auakani auĩtetxiakori itxauana ãtipirika.
6 Eereka iua Teoso nitiri txari notamoni:
—Atão nisãkire. Ia iaõka apokapitikako. Teoso Apiananiri sikari Erekari
Matamatakoti isãkire sãpiretakanimoni. Iua paniãtari initiri itixine auakari
oerekinina initiriakori itixi auakani Teoso kamakiti apokini apisapanika —
itxa iua Teoso nitiri sãkire.

Xesosi Kanapiriini Pirena

7 —Hĩkenakota —itxa Xesosi. —Patimariko napokini ereẽ. Ia aãtsopa sãpiretari
ereẽ nikanapiriini pirena. Kãkiti auikiniãri Teoso sãkire ia aãtsopa sãpiretakiti,
apakapari erekari Teoso sikakiti —itxa Xesosi.
8 Nota Xoão sãpiretai hĩte nitiãkiti. Nikenakotakiti apaka nisãpiretai hĩte.
Ikinika nikenakotaka atoko, ikinika natamataka atoko, iuasaaki nipamaka
iua Teoso nitiri apisatoõ, kotxi iua oerekari ikinipoko notamoni. Nipamaka
iua apisatoõ Teoso apisatoõ nipamakini atokokana.
9 Txamari iua Teoso nitiri txari notamoni:

—Kona pipamakape nota apisatoõ. Nota Teoso nitiri pite atokokana nitxa. Pitariakori Teoso sãkire sãpiretakani Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa atokokana nitxa nota. Ikini kãkiti ia aãtsopa sãpiretakiti auiãkani Teoso nitiriakori itxauana. Ninoa atokokana nitxa nota. Teoso apisatoõnoka pipamakiniã atão —itxa Teoso nitiri sãkire.

10 Iuaĩkana itxano nota:

—Ia aãtsopa sãpiretari Teoso kamakiti apokini apisapanika. Na pikipatapiri ia aãtsopa sãpiretakiti, kotxi paĩtiki Teoso sãkire iaõka apokapitikako.

11 Maerekati pikamapanika pinakasaaki, ininiã apikomoni maerekati pikama. Maerekati piĩto nireẽkiti pikamapanika pinakasaaki, ininiã apikomoni pikama. Atão inakari pikaminiã, apikomoni atão inakari pikama. Teoso nireẽkitinoka pikaminiã, ininiã apikomoni Teoso nireẽkitinoka pikama —itxa.

12 —Hĩkenakota —itxa Xesosi. —Patimapaniriko napokini ereẽ. Niminariko ikinimane parĩka ĩki ninoa apakapini ĩkapani.

13 Iõkatxi merepitipanika auakari Aopa inakori atoko nitxaua. Iõkatxi imapotõkire auakari Ómika inakori atoko nitxaua. Ikinipoko auini apisapanika nota aua. Ikinipoko xipokaãka atoko nota auapanika. Itixi kamiko apisapanika naua. Itixi xipoka atoko nauapanika nota —itxa Xesosi.

14 Teoso sikari erekari iua nireẽkiti kamakanimoni. Ninoa kãkiti auiritaãkako Teoso amãtiirite itximinina auapika ininina tĩkane. Auiritaãkanako ĩroinina Teoso sitatxineẽ.

15 Kãkiti maerekati iĩtona nireẽkiti kamakani !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Miĩti, ĩtanoro minakatokatika sirĩkakani, kokanirini pakini !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Apaka kãkiti ikamakitika teosonetakani !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã. Aãpirena potxitakani, atão minasãkiretakani pakini !auiritaãka ĩroinina iua sitatxitiã.

16 —Nota, Xesosi txaua. Nota paniãtari ninitiri nitixine auakari sãpiretiniri ia nisãkire pitemoni, ininiã ikara pite sãpiretanako Teoso misãkiretikoãtaã apotiitakaniua. Tavii apika mekaniririano nota. Iõriki mitaro pokamara iatokopeka inakasaaki ĩkaro atoko nitxa nota —itxa Xesosi.

17 Erekari Matamatakoti txari Xesosi:

—Uai pina.

Xesosi nakitiakori txari iua:

—Uai pina.

Hĩte ia nisãkire kenakotakanii, hĩtxariko:

—Uai pina.

Hĩte posonatakanii, uai hina. Hinirekiniãri, ia ãparaã hiãtako, kotxi ia ãparaã kãkiti auapininiika inĩkitaãkari. Ia ãparaã Teoso sikakiti kãkitimoni. Na piĩkitxitari.

18 Nota, Xoão, õtãkikari kãkiti ia Teoso sãkire iõkatsopatakori kenakotakani. Ia Teoso sãpiretakiti apokini apisapanika, isãpiretaua. Ia aãtsopa sãpiretari kãkiti misiritiko. Ninoa misiritiko atokotxikana Teoso misiritai hĩte, hĩkoketiniãri hĩteka sãkire Teoso sãkirekata.

19 Kãkiti kipatiniãri ipixini ia Teoso sãpiretakiti iõkatsopatakori, Teoso !auiritari iua tximininiri iua amãtiiri kãkiti auapininiika inĩkitaãkari. !Auiritari iua ĩroini isitatxineẽ. Ia aãtsopa sãpiretapekari iua amãtiiri, iua sitatxiti pakini.

20 Xesosi txari:

—Ia niokanapirena atão. Iposopeka napokini tĩkane.

Atxari iuamoni:

—Ameẽ. Ari, uai pina Xesosi, Apiananiri.

21 Xesosi Apiananiri sikari ikinipoko erekari ikinimane Teoso nakitiakorimoni. Ameẽ.